

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ

તય્સીરુલ કુર્આન

કુર્આન શરીફ કી તફસીર કો વાઝેહ કરનેવાલા નિહાયત હી આસાન
તર્જુમા

તર્જુમા પઢતે જાઓ ઓર કુર્આન કો સમજતે જાઓ

હિસ્સા—૨

સૂર એ કહફ સે સૂર એ નાસ તક

મુફતી મહમૂદ બિન મવલાના સુલેમાન હાફેઝજી બારડોલી

ઉસ્તાદ: જામેઆ ઇસ્લામિયહ તાલીમુદ્દીન, ડાભેલ, ગુજરાત, ઇન્ડીયા

નાશીર

નૂરાની મકાતીબ

WWW.NOORANIMAKATIB.COM

તફસીલાત

કિતાબ કા નામ:....તય્સીરુલ કુર્આન, કુર્આન મજીદ કા આસાન તર્જુમા, (હિસ્સા-૨)
તર્જુમા કરનેવાલે:..... મુફતી મહમૂદ સાહબ બારડોલી દા.બ.
પેજ:.....૭૦૪
નાશીર:.....નૂરાની મકાતીબ
કેફીયત:.....૨૦૧૮:ઈસ્વી

મિલને કા પતા:

મૌલાના યુસુફ સાહબ ભાના, મહમૂદ નગર, ડાભેલ.-9558174772

Email Id: yusuf_bhana@hotmail.com

ઇંદારએ સિદ્દીક, ડાભેલ, ગુજરાત.-9904886188/9913319190

જામેઆ દારૂલ એહસાન, બારડોલી, સુરત, ગુજરાત.

જામેઆ દારૂલ એહસાન, નવાપુર, નંદુરબાર, મહારાષ્ટ્ર.

ક્રમ	ફેહરીસ્ત	પાના નં.
૧	સુરએ કહફ	૫
૨	પારહ નંબર-૧૬	૨૩
૩	સુરએ મરયમ	૨૮
૪	સુરએ તાહા	૪૫
૫	સુરએ અમ્બિયા	૬૭
૬	પારહ નંબર-૧૭	૬૮
૭	સુરએ હજ	૮૭
૮	સુરએ મુઅમિનુન	૧૦૭
૯	પારહ નંબર-૧૮	૧૦૮
૧૦	સુરએ નૂર	૧૨૩
૧૧	સુરએ ફુરકાન	૧૪૩
૧૨	પારહ નંબર-૧૯	૧૪૮
૧૩	સુરએ શુઅરાઅ	૧૫૭
૧૪	સુરએ નમ્લ	૧૭૮
૧૫	પારહ નંબર-૨૦	૧૮૧
૧૬	સુરએ કસસ	૧૮૭
૧૭	સુરએ અન્કબુત	૨૧૮
૧૮	પારહ નંબર-૨૧	૨૨૮
૧૯	સુરએ રૂમ	૨૩૩
૨૦	સુરએ લુકમાન	૨૪૫
૨૧	સુરએ અલીફ લામ મીમ સજદહ	૨૫૩
૨૨	સુરએ અહઝાબ	૨૫૮
૨૩	પારહ નંબર-૨૨	૨૬૭
૨૪	સુરએ સબા	૨૭૮
૨૫	સુરએ ફાતીર	૨૮૧
૨૬	સુરએ યાસીન	૩૦૨
૨૭	પારહ નંબર-૨૩	૩૦૬

ક્રમ	ફેહરીસ્ત	પાના નં.
૨૮	સુરએ સાફફાત	૩૧૫
૨૯	સુરએ સાદ	૩૩૦
૩૦	સુરએ રુમર	૩૪૨
૩૧	પારહ નંબર-૨૪	૩૫૦
૩૨	સુરએ ગાફીર	૩૫૮
૩૩	સુરએ ફુસ્સીલત	૩૭૫
૩૪	પારહ નંબર-૨૫	૩૮૫
૩૫	સુરએ શુરા	૩૮૭
૩૬	સુરએ રુખ્સુફ	૪૦૦
૩૭	સુરએ દુખાન	૪૧૪
૩૮	સુરએ જાપિયહ	૪૨૦
૩૯	સુરએ અહકાફ	૪૨૭
૪૦	પારહ નંબર-૨૬	૪૨૮
૪૧	સુરએ મુહંમદ	૪૩૭
૪૨	સુરએ ફતહ	૪૪૬
૪૩	સુરએ હુજુરાત	૪૫૫
૪૪	સુરએ કાફ	૪૬૦
૪૫	સુરએ ઝારીયાત	૪૬૭
૪૬	પારહ નંબર-૨૭	૪૭૧
૪૭	સુરએ તૂર	૪૭૪
૪૮	સુરએ નજમ	૪૭૮
૪૯	સુરએ કમર	૪૮૫
૫૦	સુરએ રહમાન	૪૮૨
૫૧	સુરએ વાકિઅહ	૪૮૮
૫૨	સુરએ હદીદ	૫૦૬
૫૩	સુરએ મુજાદલહ	૫૧૫
૫૪	પારહ નંબર-૨૮	૫૧૬

૫૫	સુરએ હશર	૫૨૨
૫૬	સુરએ મુમતહીનહ	૫૨૮
૫૭	સુરએ સફ	૫૩૫
૫૮	સુરએ જુમ્મા	૫૩૮
૫૯	સુરએ મુનાફીકુન	૫૪૩
૬૦	સુરએ તગાબુન	૫૪૭
૬૧	સુરએ તલાક	૫૫૨
૬૨	સુરએ તહરીમ	૫૫૭
૬૩	સુરએ મુલક	૫૬૩
૬૪	પારહ નંબર-૨૮	૫૬૪
૬૫	સુરએ કલમ	૫૬૮
૬૬	સુરએ હાક્કહ	૫૭૪
૬૭	સુરએ મઆરીજ	૫૭૮
૬૮	સુરએ નૂહ	૫૮૩
૬૯	સુરએ જિન્ન	૫૮૮
૭૦	સુરએ મુઝમ્મિલ	૫૯૩
૭૧	સુરએ મુદ્દસીર	૫૯૭
૭૨	સુરએ કિયામહ	૬૦૨
૭૩	સુરએ દહર	૬૦૬
૭૪	સુરએ મુરસલાત	૬૧૧
૭૫	સુરએ નબા	૬૧૭
૭૬	પારહ નંબર-૩૦	૬૧૮
૭૭	સુરએ નાઝિઆત	૬૨૧
૭૮	સુરએ અબસ	૬૨૫
૭૯	સુરએ તકવીર	૬૨૮
૮૦	સુરએ ઇન્ફીતાર	૬૩૨
૮૧	સુરએ મુતફફીફીન	૬૩૫
૮૨	સુરએ ઇન્શીકાક	૬૩૮
૮૩	સુરએ બુરૂજ	૬૪૨

૮૪	સુરએ તારીક	૬૪૫
૮૫	સુરએ અઅલા	૬૪૭
૮૬	સુરએ ગાશીયહ	૬૫૦
૮૭	સુરએ ફજર	૬૫૩
૮૮	સુરએ બલદ	૬૫૭
૮૯	સુરએ શમ્શ	૬૬૦
૯૦	સુરએ લયલ	૬૬૩
૯૧	સુરએ રુહા	૬૬૬
૯૨	સુરએ અલમ નશરહ	૬૬૮
૯૩	સુરએ તીન	૬૭૦
૯૪	સુરએ અલક	૬૭૨
૯૫	સુરએ કદ્ર	૬૭૪
૯૬	સુરએ બય્યિનહ	૬૭૬
૯૭	સુરએ ઝિલઝાલ	૬૭૮
૯૮	સુરએ આદીયાત	૬૮૧
૯૯	સુરએ કારીઅહ	૬૮૩
૧૦૦	સુરએ તકાષુર	૬૮૫
૧૦૧	સુરએ અસ્ર	૬૮૫
૧૦૨	સુરએ હુમઝહ	૬૮૭
૧૦૩	સુરએ ફીલ	૬૮૮
૧૦૪	સુરએ કુરય્શ	૬૮૮
૧૦૫	સુરએ માઉન	૬૮૧
૧૦૬	સુરએ કૌષર	૬૮૩
૧૦૭	સુરએ કાફીરૂન	૬૮૫
૧૦૮	સુરએ નસ્ર	૬૮૫
૧૦૯	સુરએ લહબ	૬૮૭
૧૧૦	સુરએ ઇખ્લાસ	૬૮૭
૧૧૧	સુરએ ફલક	૬૮૮
૧૧૨	સુરએ નાસ	૬૮૮

સૂરએ કહફ

યે સૂરત મકકી હે, ઈસમે (૧૧૦) આયતે હે, સૂરએ ગાશિયહ કે બાદ (૮) યા (૬૮) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

ફઝાઈલ : (૧) જુમ્આ કે દિન પઢને સે આઠ દિન તક દજજાલ ઔર હર ફિત્ને સે હિફાઝત હોતી હે ઔર એક જુમ્આ સે દુસરી જુમ્આ તક ઔર ઝાઈદ ત્રીન દિન (યાની કુલ ૧૦ દિન) તક કે ગુનાહ માફ હો જાએંગે ઔર એસા નૂર ઈસકો દિયા જાએગા જો આસમાન તક પહોચેગા ઔર ઉસકે દિલ મે એક ખાસ નૂર રોશન હો જાતા હે.

(૨) જિસને સૂરએ કહફ કી દસ આયતે ઝબાની યાદ કર લી દજજાલ કે ફિત્ને સે ઉસ્કી હિફાઝત હોગી.

(૩) જિસકે સામને દજજાલ આ જાયે વો સૂરએ કહફ કી શુરૂઆ કી દસ આયતે પઢે.

(૪) જિસને સૂરએ કહફ કો જુમ્આ કી રાત મે પઢા તો ઉસ પઢનેવાલે ઔર કાબતુલ્લાહ કે દરમિયાન પુરે ઈલાકે મે એક નૂર ઈસકે લિયે રોશન હો જાતા હે (જિસ કે ઝરિયે વો પઢને વાલા બયતુલ્લાહ કે અનવાર સે ફાઈદા હાસિલ કરતા હે)

એક હદીસ મે ઈરશાદ ફરમાયા : જો કિસી ચીઝ કો દેખે ઔર વો ઉસ્કો અચ્છી લગે તો ઈસ સૂરત કી આયત નંબર (૩૮) “مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ” પઢ લેવે તો બુરી નઝર નહી લગેગી.

ઈમામ માલિક રહ. ફરમાતે હે કે : ઘરમે દાખિલ હોતે વકત ભી ઉસ્કો પઢના ચાહિયે.

હઝરત વહબ ઈબ્ને મુનબ્બહ રહ. કે દરવાઝે પર “مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ” લિખા હુવા થા.

બેઅદબી ન હો ઈસ તરહ ઘર કે દરવાઝે પર લિખના મુનાસિબ હે.

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અબ્બાસ(રદિ.) ફરમાતે હે કે : ઈસ સૂરત કી આખરી દો આયતે : “કુલ લવ કાનલ બહરૂ મિદાદા” સે અખિર તક રાત કો સોતે વકત પઢલો ઔર સુબહ જિતને બજે ઉઠના હો ઉસ્કી નિયત કરલો ઈન્શાઅલ્લાહ ! અલ્લાહ તઆલા ઉસ વકત આપકો બેદાર કર દેંગે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا ۖ ۝١ قَيِّمًا لِّيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِمَّنْ لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ۖ ۝٢ مَا كَثُرِينَ فِيهِ أَبَدًا ۖ ۝٣ وَيُنذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ۖ ۝٤ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِابَائِهِمْ ۖ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ ۖ إِنَّ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا ۖ ۝٥ فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسَكَ عَلَى آثَارِهِمْ إِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ ۖ ۝٦ هَذَا الْحَدِيثُ آسَفًا ۖ ۝٧

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુર કરતા હું) જિનકી રહમત સબ કે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરને વાલે હે.

તમામ તા'રીફ ઉસ અલ્લાહ તઆલા કે લિયે હે જિન્હોને અપને બંદે(મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) પર કિતાબ ઉતારી ઓર ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) ને ઉસ(કિતાબ) મેં કોઈ ખામી નહી રખી ﴿૧﴾ બિલ્કુલ ઠીક(કિતાબ ઉતારી)(૧); તાકે અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે જો સખ્ત અઝાબ આને વાલા હે ઉસ સે(લોગો કો) ડરાએ ઓર જો લોગ ઇમાન લાતે હે, નેક કામ કરતે હે ઉનકો ખુશખબરી સુનાએ કે યકીની બાત હે કે(આખિરત મેં) ઉનકે લિયે અચ્છા બદલા હે ﴿૨﴾ ઉસમેં વો હમેશા હમેશા રહેંગે ﴿૩﴾ ઓર તાકે જો લોગ યૂં કેહતે હે કે : અલ્લાહ તઆલા ઓલાદ રખતે હે ઉન લોગો કો ડરાએ ﴿૪﴾ ઉનકો ઓર ઉનકે બાપ દાદો કો ઇસ(બાત) કી કુછ ભી ખબર નહી હે(૨) ઉનકે મુંહ સે જો બાત નીકલ રહી હે વો બડી ભારી બાત હે જો કુછ વો કેહ રહે હે વો તો જૂઠ હી હે(૩) ﴿૫﴾ અબ(એ નબી !) ઉસ(કુર્આન) કી બાત પર અગર વો(કાફિર) ઇમાન ન લાવે તો એસા લગતા હે કે ઉનકે પીછે અફસોસ(ગમ) કરકે(તુમ) અપની જાન કો ઘુલા દોગે(૪) ﴿૬﴾

(૧) કુર્આન કે ઝરિયે બંદો કી મસલિહતો કી ભી હિફાઝત હે. બંદે કુર્આન કી સીધી રાહ પર અમલ કરકે કામિલ ભી બન સકતે હે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ઉનકે પાસ ઓર ઉનકે બાપ દાદો કે પાસ કોઈ ઇલ્મી સબૂત(દલીલ) નહી હે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) વો લોગ તો બિલકુલ હી જૂઠ બકતે હે.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) આપ ખૂદ કો હલાક કર દોગે.

إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لِّهَا لِنَبْلُوهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۖ وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ۝ أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ ۖ كَانُوا مِن آيَاتِنَا عَجَبًا ۝ إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ۝ فَضَرَبْنَا عَلَى آذَانِهِم فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا ۝

જિતની ભી ચીઝે હમને ઈસ ઝમીન પર બનાઈ વો(હમને) ઉસ(ઝમીન) કી રોનક કે લિયે(બનાઈ) હે; તાકે હમ લોગો કો આઝમાએ (પરીક્ષા લેવે) કે ઉન મેં સે કોન ઝિયાદહ અચ્છા અમલ કરતા હે(૧) ﴿૭﴾ ઔર યકીનન ઉસ(ઝમીન) પર જો કુછ હે ઉસકો હમ(કયામત મેં) ઝરૂર એક સાફ મેદાન કરનેવાલે હેં ﴿૮﴾ કયા તુમ યે ખયાલ કરતે હો કે કહફ ઔર રકીમવાલે હમારી(કુદરત કી) નીશાનીયો મેં સે કુછ(ઝિયાદહ હી) અજીબ ચીઝ થે ?(૨) ﴿૯﴾ (વો વાકિયા ભી યાદ કરો)જબ ચંદ નવજવાનો ને(પહાડ કી) ગાર(ગુફા) મે પનાહ લી(૩) તો ઉન્હોને(અલ્લાહ તઆલા સે દુઆ કરતે હુએ યું) કહા કે : એ હમારે રબ ! આપ હમ કો અપને પાસ સે(ખાસ) રહમત અતા કીજીયે(૪) ઔર હમારે ઈસ કામ મેં હમારે લિયે ભલાઈ કા સામાન અતા કર દિજીયે(૫) ﴿૧૦﴾ પસ હમ ને ઉન કે કાનો પર થપકી દે કર કઈ સાલો તક ગાર(ગુફા) મે સુલાએ રખા(૬) ﴿૧૧﴾

(૧) અલ્લાહ તઆલા કો અચ્છા અમલ પસંદ હે.

(૨) રકીમ સે કયા મુરાદ હે :

[૧] રકીમ મરકૂમ કે મઅના મેં હે, ઉન સબ નવજવાન કે નામ એક તખ્તી પર લિખ કર ગાર(ગુફા) કે દરવાઝે પર લગા દીયે થે. [૨] જિસ પહાડ કે ગાર(ગુફા) મે વો સોએ થે ઉસ પહાડ કે નીચે એક વાદી (ખીણ) થી ઉસકા નામ રકીમ હે. [૩] યે ગાર(ગુફા) જિસ પહાડ મે થા ઉસી પહાડ કા નામ રકીમ થા. [૪] ગાર મે જાને સે પહલે જિસ શહર મેં યે નવજવાન રહતે થે ઉસ શહર કા નામ રકીમ થા.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) જબ ચંદ નવજવાન(પહાડ કી) ગાર કી તરફ પહોચે.

(૪) આયત મેં રહમત સે મુરાદ હે મક્સદ કા હાસિલ હો જાના(ઈમાન ઔર દીન કી સલામતી સબ સે બડા મક્સદ થા) ઔર “ وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا ” સે મુરાદ હે કે મક્સદ કો હાસિલ કરને મે જિન ચીઝો કી ઝરૂરત પડતી હે વો હમ કો અતા ફરમા દે.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) હમારે લિયે હમારે કામ મેં સહી રહનુમાઈ કા સામાન અતા કર દીજીયે. (તીસરા તર્જુમા) હમારી ઈસ સૂરતે હાલ મેં હમારે લિયે ભલાઈ કા રાસ્તા અતા ફરમા દીજીયે.

(૬) બહોત સી મરતબા નીદ ગુનાહો સે હિફાઝત કા ઝરીયા બનતી હે.

ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنُعَلِّمَهُمُ الْقُرْآنَ ۚ إِنَّا كُنَّا لَهُمُ آخِذِينَ أَمْدًا ﴿١٢﴾

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِالْحَقِّ ۖ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى ﴿١٣﴾ وَرَبَطْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَنْ نَدْعُو مِنْ دُونِهَا لَقَدْ قُلْنَا إِذَا شَطَطًا ﴿١٤﴾ هَؤُلَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً ۖ لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِمُ الْمُسْلِمُونَ ۖ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ﴿١٥﴾

ફિર હમને ઉન કો(નીદ સે) ઉઠાયા(યાની જગા દિયા), તાકે હમ(ઈસ બાત કો) જાન લેવે કે(સોને વાલો હી) દોનો જમાઅત મેં સે કિસને(ગાર મેં) રેહને કી મુદત ઝિયાદહ યાદ રખી(૧) ﴿૧૨﴾

હમ તુમ કો ઈન(ગાર મે સોને વાલો) કા વાકિઆ સહી(તહકીકી) સુનાતે હેં(૨) યકીની બાત હે કે વો(ગાર મે સોને વાલો) ચંદ નવજવાન થે જો અપને રબ પર ઈમાન લાયે, ઓર હમને ઉનકો હિદાયત મેં ખુબ તરક્કી દી થી(૩) ﴿૧૩﴾ ઓર હમને ઉનકે દિલો કો મઝબૂત કર દિયા(૪) (યે ઉસ વકત હુવા) જિસ વકત વો ખડે હુવે તો કેહને લગે : હમારે રબ તો આસમાન ઓર ઝમીન કે રબ હેં, હમ તો હરગિઝ ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કો છોડકર કિસી ઓર મા'બૂદ કી ઈબાદત નહી કરેંગે, અગર હમ ઐસા કરેંગે તો હમ અકલ સે દુર કી(લગ્વ) બાત કહેંગે ﴿૧૪﴾ યે જો હમારી કૌમ કે લોગ હેં ઉન્હોને ઉસ(એક રબ) કો છોડકર(દુસરે) મા'બૂદ બના રખે હેં, વો ઉન (મા'બૂદો કે સહી હોને) પર કોઈ ખુલી દલીલ કયું પેશ નહી કરતે ? તો ઉસ શખ્સ સે બડા ઝાલિમ કોન હોગા જો અલ્લાહ તઆલા પર જૂઠા બોહતાન બાંધે ? ﴿૧૫﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) તાકે હમ(ઈસ બાત કો) જાન લેવે કે(સોને વાલો કી) દોનો જમાઅત મેં સે કોન સોને કી મુદત કો ઝિયાદહ સહી ગીનતી કરતા હે.

(૨) કોઈ ભી વાકિઆ હો, સહી સુનાના ચાહિયે, મનઘડત કહાનીયાં બયાન ન કરેં ઓર વાકિઆ તહકીકી (સચ્ચા) હો, બગૈર સર ઓર પૈર કે વાકિઆત બયાન ન કરેં ઓર વાકિઆ જૈસા હો વૈસા હી બયાન કરેં, અપની તરફ સે ઈસ મે મિથ્ય મસાલે ન લગાવેં.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) હમને ઉનકો હિદાયત મે ખુબ બઢાયા થા(યાની ઈમાન મે તરક્કી દે કર વલી બના દીયા).

(૪) દીન કા કામ કરનેવાલો કે દિલો મેં આપસી તઅલ્લુક બહુત જરૂરી હે, દિલો કા એક હોના, અમલ કા એક હોના, ઓર સહીહ તરીકા હોના કામયાબી કી શરતો મે સે હેં.

وَإِذْ أَعْتَزَلْتُمُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأَوَّا إِلَى الْكَهْفِ يَنْشُرُ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيُهَيِّئْ لَكُمْ مِنْ أَمْرِكُمْ مَرْفَقًا ۝ وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَزْوُرُ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَتْ تَقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِنْهُ ۚ ذَٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ ۚ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۚ وَمَنْ يُضِلِّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ۝ وَتَحْسَبُهُمْ آيِقَاطًا وَهُمْ رُقُودٌ ۚ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ ۚ وَكَلْبُهُمْ بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ ۚ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَلَآ لَبِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا ۝

और(अे साथियो !) जब तुम ने उन(कौम के लोगो) से और वो(कौम के लोग) अल्लाह तआला को छोडकर जिन मा'बूदो की ँबादत करते हैं उनसे जुदाई ँज्तियार करली तो यलो तुम उस गार मे छिड़ाजत ले लो, तुम्हारे रब तुम्हारे लिये अपनी रहमत ईला देंगे और तुम्हारे लिये तुम्हारे काम में सहूलत का सामान पैदा कर देंगे ﴿१६﴾ और तु सूरज को देखेगा जब वो तुलूअ ढोता (नीकलता) है तो उन की गार से ढालनी तरफ ढट कर निकल जाता है और जब डुबता है तो उन से बाई तरफ से ढट कर यला जाता है और वो लोग उस(गार) के ढुली जगा मे(सोअे हुअे) थे, ये अल्लाह तआला की(कुदरत की) नीशानीयो में से है, जिसको अल्लाह तआला छिदायत देवे वही छिदायत पा जाता है और जिसको अल्लाह तआला गुमराह करें तो तुमको कोई उसकी मदद करके रास्ता बतानेवाला नही मिलेगा(१) ﴿१७﴾

और तु उनको(देख कर) ये समजेगा के वो जागते हैं; ढालांके वो सोअे हुअे थे ओर डम उनको ढाअें और बाअें करवट बदल देते हैं और उनका कुत्ता योषट पर अपने ढोनो ढाथ(यानी आगे वाले पैर) ईलाअे हुअे(बेढा) था, अगर तु उन (अस्ढाबे कहफ) को जांष लेता तो पीठ झिराकर भाग लेता ओर तुज में उनकी देखशत भर जाती ﴿१८﴾

(१) (दुसरा तर्जुमा) तो उस के लिये कोई ढोस्त रास्ता बतानेवाला ढरगिज तुम को नही मिलेगा.

وَكَذَلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لِيَتَسَاءَلُوا بَيْنَهُمْ ۖ قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ ۖ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضُ يَوْمٍ ۖ قَالُوا
 رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ ۖ فَابْعَثُوا أَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هَذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ فَلْيَنْظُرْ أَيُّهَا أَزْكَى طَعَامًا فَلْيَأْتِكُمْ
 بِرِزْقٍ مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا ۖ ۝١٩ إِنَّهُمْ إِن يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ
 وَلَنْ تُفْلِحُوا إِذَا أَبَدًا ۖ ۝٢٠ وَكَذَلِكَ أَعِزَّنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا ۖ إِذْ
 يَتَنَازَعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِم بُنْيَانًا ۖ رَبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ ۖ

और(जिस तरह हमने उनको लंबा जमाना सुलाया था) इसी तरह हमने उन को
 उठाया; ताके आपस में एक दुसरे से सवाल करें, उन(अस्हाबे कहफ़ यानी गारवालो)
 में से एक ने(अपने साथियों से) कहा के : तुम(गार में) कितनी मुद्त (सोअे) रहे ? तो
 दुसरोने जवाब दीया : हम एक दिन या उस से कुछ कम(नीद में सोअे) रहे होंगे,
 दुसरोने कहा : तुम्हारे रब ही ખૂબ જાનતે હેં તુમ જિતની દેર ઉસ હાલત મે રહે, અબ
 અપને મેં સે કિસી એક(સાથી) કો યે ચાંદી કા સિક્કા લેકર તુમ શહર ભેજો(૧) વો જાકર
 દેખે(યાની તહકીક કરે) કે કોન સા ખાના ઉમદા (યાની હલાલ, પાકીઝા) હે(૨) ફિર
 ઉસમેં સે કુછ ખાના તુમ્હારે લિયે લે આએ ઓર યે કામ હોશિયારી સે કરે ઓર કિસી કો
 તુમ્હારી ખબર ન હોને દે ﴿૧૯﴾ કયુંકે અગર કૌમ(કે લોગો) કો તુમ્હારી ખબર જો હો
 ગઈ તો તુમ કો વો લોગ પથ્થર માર કર માર ડાલેંગે યા તુમકો અપને દીન મેં વાપસ
 આને કે લિયે મજબૂર કર દેંગે ઓર ઐસા જો હુવા તો તુમકો કભી કામયાબી નહી મિલ
 સકેગી ﴿૨૦﴾ ઓર(જિસ तरह हमने उनको सुला कर फिर उठाया) इसी तरह हमने
 उनकी ખબર उन(યાની ઉસ જમાને કે લોગો) પર ઝાહિર કર દી; તાકે વો લોગ યકીન
 કર લેવેં ઈસ ખાત કા કે અલ્લાહ તઆલા કા વાદા બિલકુલ સચ્ચા હે ઓર યે
 કયામત(તો આને હી વાલી હે) ઉસમેં કોઈ શક નહી હે(ફિર વો વકત ભી આયા કે)
 જબ વો(ઉસ જમાને કે) લોગ ઉન(અસ્હાબે કહફ) કે બારે મેં ઝઘડા કર રહે થે, સો કુછ
 લોગો ને કહા કે : ઉન પર એક ઈમારત બના દો, ઉન કે રબ ઉન(કે હાલાત) કો બહુત
 અચ્છી तरह જાનતે હેં,

(૧) દીની સફર મેં અપને ઝરૂરી ખર્ચે કા ખુદ ઈન્તિઝામ કરે, ખાને પીને કે સામાન કી ભી સગવડ કરે.

(૨) આજ કે હાલાત મેં તો બહુત ઝરૂરી હે કે હલાલ કી તહકીક કર લી જાએ.

قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِم مَّسْجِدًا ۖ سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ ۖ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ ۖ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ ۖ قُل رَّبِّي أَعْلَمُ بِعَدَّتِهِمْ مَّا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ ۚ فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَآءَ ظَاهِرٍ ۚ وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا ۚ وَلَا تَقُولَنَّ لِشَايٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَٰلِكَ غَدًا ۚ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۚ وَادْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَىٰ أَنْ يَهْدِيَنَّ رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ هَٰذَا رَشْدًا ۚ

જિનકા કામ ગાલિબ થા(૧) કેહને લગે : હમ ઝરૂર ઉન પર એક મસ્જિદ બનાએંગે ﴿૨૧﴾ કુછ લોગ તો(ઉન કહફવાલો કા કિસ્સા બયાન કરતે વકત) યું કહેંગે કે : વો(અસ્લાબે કહફ) તીન થે(ઔર) ચોથા ઉનકા કુત્તા થા ઔર કુછ લોગ એસા કહેંગે કે વો(અસ્લાબે કહફ) પાંચ થે(ઔર) છઠ્ઠા ઉન કા કુત્તા થા, સબ અટકલ કે તીર ચલાને કી બાતે હે(૨) ઔર કુછ લોગ તો યું કહેંગે કે વો(અસ્લાબે કહફ) સાત થે ઔર આઠવાં ઉન કા કુત્તા થા, આપ કહો કે : ઉન કી(સહી) તઅદાદ (ગીનતી) કો મેરે રબ હી જાનતે હે, ઉન(કી સહી તઅદાદ) કા થોડે લોગો કે સિવા કિસી કો પૂરા ઈલ્મ નહી હે, સો ઉપર ઉપર સે બાત કે સિવા ઉન કે બારે મેં ઝિયાદહ બહસ ન કરે ઔર ઉનકે મુતઅલ્લિક લોગો મેં સે કિસી સે પુછતાછ ન કરે(૩) ﴿૨૨﴾

ઔર તુમ(એ નબી !) કિસી ભી કામ કે બારે મેં એસા ન કહા કરો કે : મેં યે કામ આઈન્દા કલ કર દુંગા ﴿૨૩﴾ હાં ! (યું કહો કે) અલ્લાહ તઆલા ચાહે તો(કર દુંગા)(૪) ઔર જબ કભી(ઈન્શાઅલ્લાહ કહના) ભુલ જાઓ તો(યાદ આને પર) અપને રબ કો(ઈન્શાઅલ્લાહ કહ કર)(૫) યાદ કર લિયા કરો ઔર યું કેહ દો કે : મુજે ઉમ્મીદ હે કે મેરે રબ (નબી હોને કી દલીલ કે તોર પર) ઉસ(કહફવાલે નવજવાનો કે વાકિએ) સે ભી ઝિયાદહ હિદાયત મે કરીબ કી બાત મુજે બતલાવેંગે ﴿૨૪﴾

(૧) યાની જિનકો હુકૂમત હાસિલ થી.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) બગેર તહકીક બાત હાંક રહે હે. (તીસરા તર્જુમા) દેખે બગેર નિશાને પર તીર ફેંકના હે.

(૩) જિન સવાલ કા તઅલ્લુક કિસી અમલ યા અકીદે કે મુતઅલ્લિક ન હો ઉસ મે ફુઝૂલ બહસ ન કરે.

(૪) યાની “ઈન્શાઅલ્લાહ” કહ દીયા કરો. (૫) અલ્લાહ તઆલા ચાહે તો કર લૂંગા.

وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَارْدَاؤُا تِسْعًا ۝ قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا ۚ لَهُ غَيْبُ السَّمُوتِ
وَالْأَرْضِ ۚ أَبْصِرْ بِهِ وَأَسْمَعْ ۚ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ ۚ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ۝ ۱۲۱ ۚ وَاتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ
كِتَابِ رَبِّكَ ۚ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ ۚ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا ۝ ۱۲۲ ۚ وَاصْبِرْ نَفْسَکَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ
بِالْغَدُوَّةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنُکَ عَنْهُمْ ۚ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۚ وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ
عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرُطًا ۝ ۱۲۳

વો (ગારવાલે) અપને ગાર મેં તીન સો ઔર ઉસ્કે ઉપર નવ સાલ ઝિયાદહ(સોતે) રહે
﴿૨૫﴾ (ઔર કોઈ આદમી યે બાત ન માને ઔર બહસ કરે તો ઉસ્કો યે) કેહ દો કે :
અલ્લાહ તઆલા હી ઉનકે(ગાર મેં) રહને(કી મુદત) કો ઝિયાદહ જાનતે હેં, ઉસી
(અલ્લાહ તઆલા) કે ઇલ્મ મે આસમાન ઔર ઝમીન કી છુપી હુવી બાત હે, કેસા હી
અજીબ દેખતે હેં, કિતના હી અજીબ સુનતે હેં, ઉન(બંદો) કા ઉસ(અલ્લાહ તઆલા)કે
સિવા કોઈ મદદ કરનેવાલા નહી ઔર વો(અલ્લાહ તઆલા) અપની હુકૂમત મે કિસી
કો શરીક નહી કરતે ﴿૨૬﴾ (એ નબી !) તુમ પર તુમ્હારે રબ કી તરફ સે વહી કે ઝરિયે
જો કિતાબ ભેજી ગઈ ઉસ્કો પઢકર સુનાતે રહો, ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કી બાતો કો
કોઈ નહી બદલ સકતા ઔર ઉસ અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર કોઈ(છુપને કી) પનાહ
કી જગહ તુમકો નહી મિલ સકતી.(૧) ﴿૨૭﴾ જો લોગ સુબહ શામ અપને રબ કી ઈબાદત
કિયા કરતે હેં(૨) (ઔર) વો લોગ ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કી ખુશી હાસિલ કરના ચાહતે
હેં(૩) તુમ અપને આપકો પાબંદી(યાની ઈસ્તિકામત) કે સાથ ઐસે લોગો કે સાથ રખો,
દુનયાવી જિંદગી કી રોનક કી તલાશ મે તુમ્હારી આંખે ઐસે(મુફલિસીન) લોગો સે હટ
ન જાવેં ઔર જિસ્કે દિલકો હમને અપની યાદ સે ગાફિલ રખા ઔર જો અપની
ખ્વાહિશ કે પીછે પડા હે ઔર જિસ્કા મુઆમલા હદ સે નિકલ ચુકા હો ઐસે આદમી કા
કેહના ન માને ﴿૨૮﴾

(૧) યાની માન લો અગર આપ ને ઉન બડે કાફિર લોગો કી દિલજોઈ ઈસ તરહ સે કી કે અલ્લાહ
તઆલા કા હુકમ છુટ જાએ તો ઉસ અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર કોઈ હિફાઝત કી જગહ તુમકો નહી
મિલ સકતી.(૨) (દુસરા તર્જુમા) પુકારતે હેં.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) જો લોગ સુબહ શામ અલ્લાહ તઆલા કી ખુશી હાસિલ કરને કે લિયે અપને રબ કી
ઈબાદત કરતે હેં યા અપને રબ કો પુકારતે હેં.

وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ ۖ مَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ ۚ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا ۖ لَا آخَاطُ بِهِمْ سِرَاقَهَا ۖ
 وَإِنْ يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ ۖ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ ۚ بِئْسَ الشَّرَابُ ۖ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا ۖ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا
 وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا ۖ ۝ أُولَٰئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ يُجَلَّوْنَ
 فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا ۖ مِنْ سُندُسٍ ۖ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَّكِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ ۖ نِعْمَ
 الثَّوَابُ ۖ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ۖ ۝

ع
 ۝

और तुम केह दो के : सय्या दीन तो तुमहारे रब की तरफ से आ चुका हे, अब जो याहे
 ईमान लाये और जो याहे वो काफिर रहे, यकीनी बात हे के हम ने आदिमो (काफिरो)
 के लिये ऐसी आग तैयार कर रभी हे के उसकी क्नातें(लपेटें, जवाणा) उन(काफिरो) को
 घेरे में ले लेगी और अगर वो(काफिर) लोग(प्यास की) इरियाद करेंगे तो उनकी
 इरियाद के जवाब मे ऐसा पानी दिया जायेगा जो पीगले हुवे तांभे की तरह होगी(१)
 जो(उन के) येहरे को बुन डालेगा, वो कैसा ही बुरा पानी हे और वो(जहन्नम) कैसी
 ही बुरी आराम की जगह हे ﴿२८﴾ यकीनी बात हे के जो लोग ईमान लाये और
 उन्होंने नेक काम किये तो यकीनन जो भी अच्छी तरह अमल करे हम उसका सवाब
 जायेअ नही करेंगे ﴿३०﴾ उन ही लोगो के लिये हमेशा बसने के बागात हें(और) उन
 के नीचे नेहरे बेहती होगी, सोने के कंगन उनको वहां पहनाये जायेंगे(२) और हरे
 रंग के भारीक और मोटे रेशमी कपडे(उस जन्नत में) पहनेंगे उन(बागों) में उंचे
 तप्तो पर टेक लगा कर बैठें होंगे(जन्नत) कितना ही बेहतरीन बढला हे और
 वो(जन्नत) कितनी ही हसीन आराम की जगा हे ﴿३१﴾

(१) (दुसरा तर्जुमा) तेલ की તલછટ की तरह होगी (तीसरा तर्जुमा) पीप की तरह होगी.

(२) બતોરે એઝાઝો ઈકરામ મરદો કો કંગન પહનાએ જાએંગે, ગોયા યે ભી વહાં એક તરહ શાહી
 એઝાઝ કા સામાન હોગા. આજ કે દોર મે મર્દ ફેશન કે તોર પર હાથો મે ઈસ તરહ કી ચીઝે પહનતે હે
 વો નાજાઈઝ હે.

وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا رَّجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَابٍ وَحَفَفْنَاهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زُرْعًا ۖ
 كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ آتَتْ أُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِم مِّنْهُ شَيْئًا ۖ وَفَجَّرْنَا خِلْفَهُمَا نَهْرًا ۖ وَقَانَ لَهُ ثَمَرٌ ۖ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ
 وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ۖ وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ ۖ قَالَ مَا أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَذِهِ
 أَبَدًا ۖ وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً ۖ وَلَئِن رُّدِّدْتُ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنْقَلَبًا ۖ قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ
 وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّكَ رَجُلًا ۖ

और तुम उन(लोगों) के सामने दो आदमियों की(१) मिसाल(यानी हालत) बयान करो
 जिन में से एक को(जो बंदगीन था) हमने अंगूर के दो बाग (वाड़ी) दिये थे और उन
 दोनों (बागों) को यारो तरफ से हमने ખજૂર के दरખ्त से घेर लिया था और
 दोनों(बागों) के दरमियान हमने ખેતી लगा રખી थी ﴿૩૨﴾ वो दोनों बाग(पूरा पूरा)
 ફલ દેતે थे और ફલ લાને મેં કોઈ કમી નહી છોડતે थे और हमने उन दोनों(बागों) के
 दरमियान નહર જારી કર રખી थी ﴿૩૩﴾ और उस(आदमी) के पास(और ભી બહુત
 સે) ફલ(માલ और દોલત) थे તો वो(એક દિન) અપને(દુસરે દીનદાર) સાથી સે બાતે
 કરતે હુવે કહને લગા કે : મેરે પાસ માલ और ઈઝઝત વાલે લોગો કા જથ્થા તુજ સે
 ઝિયાદહ હે ﴿૩૪﴾ और वो अपनी જાન પર ઝુલ્મ(યાની કુફ્ર) કરતે હુવે અપને બાગ મે
 દાખિલ હુવા કેહને લગા કે : મેં નહી સમજતા હૂં કે કભી યે(બાગ) બરબાદ હોગા(ર)
 ﴿૩૫﴾ और मेरा ખયાલ યે હે કે કયામત કભી નહી આએગી और अगर (માન લો)
 કભી મુજે અપને રબ કે પાસ લોટાયા ભી ગયા(૩) તો ઉસ્સે ભી અચ્છી જગા મિલેગી
 ﴿૩૬﴾ ઉસ્કે સાથી ને ઉસ્સે બાતે કરતે હુવે કહા કે : કયા તુ ઉસ ઝાત કે સાથ કુફ્ર કરતા
 હે જિસને(પેહલે) તુજે મિટ્ટી સે પેદા કિયા(૪) ફિર (મની કે) નુતફે સે(બનાયા) ફિર
 તુજકો પુરા (તંદુરસ્ત, પુરા) આદમી બના દિયા ﴿૩૭﴾

(૧) જિન મે આપસ મેં દોસ્તી યા રીશ્તેદારી થી.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) મેરા તો ખયાલ નહી હે કે યે બાગ(મેરી ઝિંદગી મેં) કભી ભી બરબાદ હોગા.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) વાપસ લે જાયા ભી ગયા.

(૪) અવ્વલ ઈન્સાન હઝરત આદમ અલ. મિટ્ટી સે પેદા કિયે ગએ યા ઈન્સાન જો ખાના ખાતા હે ઉસ્સે
 મની બનતી હે और ઉસ સે બચ્ચા પેદા હોતા હે और ખાના ઝમીન મે ઉગતા હે.

لِكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا ۝ وَلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتِكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ ۚ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ۚ إِنَّ تَرَنَّا أَكْثَرَ مِنْكَ مَالًا ۖ وَلَكِنَّا ۙ فَعَلَىٰ رَبِّي أَنْ يُؤْتِيَنِي خَيْرًا مِّنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلْ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحَ صَعِيدًا زَلَقًا ۖ أَوْ يُصْبِحَ مَاءً غَورًا فَلَنْ تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَبًا ۚ وَأُحِيطْ بِشَمْرِهٖ فَاصْبِحْ يُقْلَبُ كَفَّيْهِ عَلَىٰ مَا أَنْفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَلَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا ۚ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ فِئَةٌ يَنْصُرُونَهُ مِّنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا ۝

લેકિન(મેં તો અકીદહ રખતા હું કે) વહી અલ્લાહ તઆલા મેરે રબ હેં ઓર મેં અપને રબ કે સાથ કિસીકો શરીક નહી કરતા ﴿૩૮﴾ ઓર જબ તુ તેરે બાગ મેં દાખિલ હો રહા થા તો તુને એસા કયું નહી કહા કે : જો અલ્લાહ તઆલા કો મંઝુર હોતા હે વહી હોતા હે ઓર અલ્લાહ તઆલા કી મદદ કે બગૈર કિસી મેં કોઈ તાકત નહી હે, અગર તુજે મેરે બારે મેં યે નઝર આ રહા હે કે મેરા માલ ઓર મેરી અવલાદ તુજ સે કમ હે ﴿૩૯﴾ તો મુજે મેરે રબ સે ઉમ્મીદ હે કે મુજ કો તેરે બાગ સે બેહતર(બાગ દુનિયા યા આખિરત મેં) અતા કરે ઓર ઈસ(તેરે બાગ) પર આસમાન સે કોઈ સખ્ત આફત ભેજ દેવે જિસ્સે વો(બાગ) એક સાફ ચટીયલ મેદાન હોકર રહ જાએ ﴿૪૦﴾ યા ઉસ(બાગ) કા પાની(ઝમીન મેં) ઈતના નીચે ઉતર જાવે કે ફિર તુમ ઉસ્કો કિસી તરહ ભી તલાશ કર કે ન લા સકો(૧) ﴿૪૧﴾ ઓર(ફિર એસા હુવા કે) ઉસ કે(સારે) ફલો કો અઝાબ ને ઘેરે મેં લે લિયા, ફિર જો માલ ઉસ્ને ઈસ(બાગ કો બનાને) મેં ખર્ચ કિયા થા ઉસ પર સુબહ કો અપને હાથ મલતા (મસલતા) રહ ગયા ઓર ઉસ બાગ કી યે હાલત હુઈ કે અપની છત પર (માંડવે કે સાથ) વો ગીરા (પડા) હુવા થા ઓર વો કેહને લગા કે : કાશ કે મેં અપને રબ કે સાથ કિસીકો શરીક ન કરતા ﴿૪૨﴾ ઓર ઉસ્કો કોઈ એસી જમાઅત નહી મિલી જો અલ્લાહ તઆલા કે સિવા ઉસ્કી મદદ કરતી ઓર ન વો ખુદ(ઈસ કાબિલ થા કે)બદલા લેવે(૨) ﴿૪૩﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) તુ ઉસ્કો દો બારા નીકાલને કી કોશિશ ભી ન કર સકે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ખુદ પર આને વાલી તકલીફ કો દૂર કર સકે.

﴿ هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلَّهِ الْحَقِّ ۖ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا ۝﴾

وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَا آتَيْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ
هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيحُ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿١٥﴾ الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۚ وَالْبَاقِيَةُ
الصَّالِحَةُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا ﴿١٦﴾ وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْأَرْضَ بَارِزَةً ۖ وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ
مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿١٧﴾

એસે હી મૌકે પર (ઈન્સાન કો પતા ચલતા હે કે) મદદ કરને કા સારા ઈજ્તિયાર
(અધિકાર, હક) સચ્ચે અલ્લાહ તઆલા હી કો હાસિલ હે(૧), વહી(અલ્લાહ તઆલા)
બેહતર સવાબ દેતે હેં ઓર (દુનિયા મેં ભી) બેહતર અંજામ દિખાતે હેં ﴿૪૪﴾

તુમ ઉનકે સામને દુનિયા કી જિંદગી કી મિસાલ(યાની હાલત) બયાન કર દો,
ઉસ પાની કી તરહ હે જો હમને આસમાન સે ઉતારા, ફિર ઉસ(પાની) કે ઝરિયે ઝમીન
કા સબ્જહ(હરયાલી) ખૂબ ગનજાન હો ગયા, ફિર વો (સબ્જહ સૂખ કર) એસા ચૂરા
ચૂરા હો જાતા હે કે ઉસ કો હવાએં ઉડા લે જાતી હેં ઓર અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ પર
મુકમ્મલ કુદરત રખતે હેં ﴿૪૫﴾ માલ ઓર બેટે દુનિયાકી જિંદગી કી રોનક હેં ઓર જો
બાકી રેહનેવાલી નેકિયા હેં(૨) વો તુમહારે રબકે નઝદીક સવાબ કે એતિબાર સે ભી
બેહતર હેં ઓર ઉમ્મીદ લગાને કે એતિબાર સે ભી બેહતર હેં(૩) ﴿૪૬﴾ ઓર(ઉસ દિન
કા ફિકર રખો કે) જિસ દિન હમ(તમામ) પહાડો કો ચલાએંગે ઓર તુ ઝમીન કો
દેખેગા કે ખુલી પડી હે(૪) ઓર હમ ઉન સબ લોગો કો જમા કરેંગે ઓર હમ ઉનમેં સે
કિસી એક કો ભી નહી છોડેંગે ﴿૪૭﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) મદદ કરના તો અલ્લાહ તઆલા સચ્ચે હી કા કામ હે.

(૨) **الْبَاقِيَةُ الصَّالِحَةُ** સે મુરાદ :

[૧] લાઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ, સુબ્હાનલ્લાહ, અલ્હમ્દુલિલ્લાહ, અલ્લાહુઅકબર, વ લાહવ્વ વલા
કુવ્વત ઈલ્લા બિલ્લાહિલ અલીય્થીલ અઝીમ, યે કલિમા પઢના [૨] પાંચ વકતકી નમાઝ [૩] કોઈ ભી
નેક અમલ [૪] આમાલે સાલિહા કી નિયત ઓર ઈરાદા જિસ પર આમાલ કા કબૂલ હોના મૌકૂફ હે
[૫] નેક લડકિયાં ભી બાકિયાતુસ્સાલિહાત સે મુરાદ હે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ઉમ્મીદ લગાને કે લિયે ભી બેહતર હે(યાની આમાલે સાલિહા સે જો ઉમ્મીદ કાઈમ
હોતી હે વો આખિરત મે ઝરૂર પૂરી હોગી) (૪) (દુસરા તર્જુમા) ખુલા મેદાન હે. ઓર ક્યામત મે ઝમીન
સપાટ હોગી જો છુપીહુઈ ચીઝેં હે વો સામને આ જાવેગી.

وَعَرَضُوا عَلَىٰ رَبِّكَ صَفًّا ۖ لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۖ بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا ۖ وَوَضِعَ
الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ ۖ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يُدْعَىٰ إِلَيْنَا مَالٌ هَذَا الْكِتَابُ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً
إِلَّا أَحْصَاهَا ۖ وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا ۖ وَلَا يَظِلُّمُ رَبُّكَ أَحَدًا ۖ
وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ ۖ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ ۖ
أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي ۖ وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ ۖ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا ۖ

और वो तुम्हारे रब के पास(१) सफ़ बांधकर पेश किये जायेंगे(और उनसे कहा जायेगा
के) पकड़ी बात ये है के जिस तरह हमने तुमको पेहली बार पैदा किया था(२) उसी तरह
तुम हमारे सामने(हाज़िर हो कर) आये(उस्से उलटा) बल्के तुम तो(दुनिया में) ये
समजते थे के हम तुम्हारे लिये वादे का कोई वक़्त ही नक़्की नहीं करेंगे ﴿४८﴾ और
आमाल नामा रब दीया जावेगा, सो(उस वक़्त) तुम मुजरिमों को देखोगे के वो
उस(किताब) में लीप्पी हुई बातों से उरते होंगे और ये केहते होंगे के : हाय हमारी
बरबादी ! ये कैसी किताब(यानी आमाल नामा) है के उस्ने कोई छोटा या बड़ा अमल
ऐसा नहीं छोड़ा जिसका पूरा घेर न लिया हो और वो अपना तमाम किया हुआ सामने
मौजूद पायेंगे(३) और तुम्हारे रब किसी पर ज़रा भी गुल्म नहीं करेंगे ﴿४९﴾

और(वो वक़्त भी याद करो) जब हमने इरिशतों से कहा के : आदम के सामने
सजदा करो तो सिवाये ईब्लीस के सबने सजदा किया, वो(ईब्लीस) तो जिन्नात(की
किस्म) में से था, उस्ने तो अपने रब के हुक़्म की नाइरमानी की, क्या फिर भी तुम
उस(नाइरमान) को और उसकी अवलाद को मुजे छोड़कर(अपना) दोस्त बनाते हो
?(४) હાલાંકે વો સબ તુમ્હારે દુશમન હે, ઝાલિમો કો(અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર
શયતાન કી દોસ્તી કા) કેસા હી બુરા બદલા મિલા હે ﴿૫૦﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) અપને રબ કે સામને.

(૨) નંગે બદન, નંગે પૈર, ખત્તા કી ચમડી કે સાથ ઓર હાઝરી હર એક કી અલગ અલગ હોગી.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ઓર જો કુછ ઉન્હોને(દુનિયા મે) કિયા થા વો સબ સામને મૌજૂદ પાએંગે.

(૪) શયતાન કી હકીકી અવલાદ ઓર ઉસ્કે જૈસે ઈન્સાન, જિન્નાત દોનો મુરાદ હો સકતે હે.

مَا أَشْهَدُهُمْ خَلَقَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلَقَ أَنْفُسَهُمْ ۖ وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ عَصَدًا ۝ وَيَوْمَ يَقُولُ
تَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا ۝ وَرَأَى الْمُجْرِمُونَ النَّارَ
فَخَطُّوا أَنفُسَهُمْ مَوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًا ۝
وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ ۚ وَكَانَ الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ۝

આસમાનો ઔર ઝમીન કે બનાતે વકત મે ને ઉન(શયાતીન) કો બુલાયા નહી થા(૧)
ઔર ન ખુદ ઉન કો બનાતે વકત(મેં ને ઉન કો હાઝિર કિયા થા)(૨) ઔર મેં એસા
(આજિઝ ઔર કમઝોર) નહી હું કે ગુમરાહ કરનેવાલો કો(અપના) મદદ કરને વાલા
બનાવું ﴿૫૧﴾ ઔર ઉસ દિન((કો યાદ કરો જબ) વો(અલ્લાહ તઆલા મુશરીકો સે)
કહેંગે : જિન કો તુમ મેરા શરીક સમજા કરતે થે ઉનકો પુકારો, તબ વો(કાફિર લોગ)
ઉન(બુતો) કો પુકારેંગે, લેકિન વો(શરીક) ઉન(કાફિરો) કો કોઈ જવાબ હી નહી દેંગે
ઔર હમ ઉન(કાફિરો ઔર ઉન કે શરીકો) કે દરમિયાન એક(હલાક કરને વાલી) આડ
રખ દેંગે(૩) ﴿૫૨﴾ ઔર મુજરિમ લોગ આગ કો દેખ લેંગે તો સમજ જાએંગે કે ઉન કો
ઉસ મે ગિરના હી હે ઔર વો(મુજરિમ લોગ) ઉસ(આગ) સે બચ નિકલને કા કોઈ
રાસ્તા નહી પાવેંગે(૪) ﴿૫૩﴾

ઔર પક્કી બાત યે હે કે હમ ને ઉસ કુર્આન મે લોગો કે(ફાયદે કે) લિયે હર તરહ
કે(ઉમદા) મઝામીન અલગ અલગ અંદાઝ સે બયાન કિયે(૫) ઔર(યે) ઈન્સાન તો હર
ચીઝ સે ઝિયાદહ ઝઘડનેવાલા સાબિત હુવા હે(૬) ﴿૫૪﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) હાઝિર નહી કિયા થા.

(૨) યાની એક કો પેદા કરને કે વકત દુસરે કો નહી બુલાયા.

(૩) યાની કાફિરો ઔર ઉનકે બાતિલ ખુદાઓ કે દરમિયાન આગ કી બડી ચોડી ખાઈ બીચ મે કર દી
જાએગી. ﴿૫૧﴾ જહન્નમ કા એક દરજા યા વાદી (ખીશ) કા નામ ભી હે.

(૪) (આગ સે) ફિરને કા રાસ્તા નહી પાવેંગે.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) ફિરા ફિરા કે બયાન કિયે (ત્રીસરા તર્જુમા) ફિરા ફિરા કર આયતે બયાન કી(યાની
એક હી મઝમૂન કો બાર બાર બયાન કિયા (ચોથા તર્જુમા) અલગ—અલગ અંદાઝ સે.

(૬) (દુસરા તર્જુમા) ઈન્સાન ઝઘડને મે સબસે ઝિયાદહ બઢ ગયા હે.

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةٌ الْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ
الْعَذَابُ قُبُلًا ۝ وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ۚ وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا
بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَمَا أُنذِرُوا هُزُوًا ۝ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ دُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ
يَدَاهُ ۖ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا ۖ وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ فَلَنْ يَهْتَدُوا إِلَّا
أَجْدًا ۝

જબ ઉન(લોગો) કે પાસ હિદાયત આ ચુકી તો ઉન(લોગો) કો ઈમાન લાને સે ઔર
અપને રબ સે ઈસ્તિગફાર કરને સે સિર્ફ ઈસ બાત ને રોકા કે પીછલે લોગો જેસે
(બરબાદી કે) વાકિઆત ઉનકો ભી પેશ આ જાએ. યા(આખિરત કા) અઝાબ ઉનકે
સામને આકર ખડા હો જાએ(૧) ﴿૫૫﴾ હમ રસૂલો કો સિર્ફ ઈસ લિયે ભેજતે રહે કે
(ઈમાનવાલો કો) ખુશખબરી દેવે ઔર(કાફિરો કો) ડરાએ ઔર(યે) કાફિર લોગ ઝૂઠા
ઝઘડા ખડા કરતે હે(૨); તાકે ઉસકે ઝરિયે સે હક કો ડગમગા દેવે(૩) ઔર ઉન (કાફિરો)
ને મેરી આયતો કો ઔર જિસ(અઝાબ) સે ઉનકો ડરાયા ગયા હે ઉસકો મઝાક બના
રખા હે ﴿૫૬﴾ ઔર ઉસ શખ્સ સે બડા ઝાલિમ કોન હોગા જિસકો ઉસકે રબ કી આયતો
કે ઝરિયે સે નસીહત કી ગઈ(૪) ઉસને તો ઉન(આયતો) સે મુંહ ફિરા લિયા ઔર અપને
હાથ કે(પેહલે કે) કિયે હુવે(બુરે કામો) કો ભૂલ ગયા(૫) હકીકત યે હે કે(ઉન કે બુરે કામો
કી વજહ સે) હમને ઉનકે દિલો કે ઉપર પરદે ડાલ દિયે જિસકી વજહ સે વો ઉસ
(કુર્આન) કો સમજતે નહી હે ઔર ઉનકે કાનો મે ડાટ દે રખી હે(૬) ઔર અગર તુમ
ઉનકો હિદાયત કી તરફ બુલાઓ તબ ભી વો સહી રાસ્તે પર હરગિઝ નહિ આએંગે
﴿૫૭﴾

(૧) કયા ઉસ વકત ઈમાન લાએંગે ? હાલાંકે ઉસ વકત કા ઈમાન ફાયદા નહી દેગા.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) યે કાફિર લોગ બાતિલ કા સહારા લેકર ઝઘડા કરતે હે.

(૩) હક કો મિટાને કી કોશિશ ઔર હકવાલો કો ડગમગા દેને કી સાઝીશ.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) સમજાયા ગયા.

(૫) બુરે કામો કો ભી ભૂલ ગયા ઔર ઉસકે અંજામ કો ભી ભૂલ ગયા.

(૬) (દુસરા તર્જુમા) ઔર ઉનકે કાનો મેં ખિકલ પૈદા કર દિયા હે.

وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ ۖ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوا الْعَجَّلَ لَهُمُ الْعَذَابُ ۖ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَّنْ يَجِدُوا مِنْ دُونِهِ
عَمُوبًا ۝ وَتِلْكَ الْقُرَىٰ أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ مَوْعِدًا ۝
وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَاهُ لَا أَبْرَحُ حَتَّىٰ أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ۝ فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا
حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ۝ فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ إِنِّي لَفِئْتُ غَدَاءًا لَّقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَذَا
نَصَبًا ۝

और तुम्हारे रब तो बहुत माफ़ करनेवाले हैं (बड़ी) रहमतवाले हैं, अगर वो (अल्लाह तआला) उनको उनके किये हुए कामों की वजह से पकड़ने लग जाते तो ફौरन ही उन पर अजाब भेज देते; लेकिन उनके लिये (अजाब का) एक वक़्त मुकर्रर (नक़्की) है जिस (अजाब) से बचने के लिये उनको कोई छिड़ाव की जग़ा नहीं मिलेगी ﴿५८﴾ और ये सब बस्तीयां हैं ज़ब (वहां के रहनेवालों ने) जुल्म (यानी कुफ़्र) किया तो हमने उन (बस्तीयों) को तबाह कर दिया और उनको हलाक करने का हमने एक वक़्त मुकर्रर (नक़्की) किया था ﴿५८﴾

और (वो वाक़िया भी याद करो) ज़ब मूसा (अ.ल.) ने अपने नवज़वान ખાદિમ (શાગિર્દ : હઝરત યૂશઅ અલ.) સે કહા : મેં ઉસ વકત અપના સફર બરાબર જારી રખૂંગા જબ તક કે દો સમંદર કે મિલને કી જગહ (સંગમ) પર ન પહોંચ જાઉં યા બરસોં તક ચલતા હી રહૂંગા (૧) ﴿૬૦﴾ ફિર જબ વો દોનોં (યાની મૂસા અલ. ઓર ઉનકે નવજવાન શાગિર્દ) દો સમંદર કે મિલને કી જગહ પર પહોંચે તો દોનોં અપની મછલી ભૂલ ગએ (૨) ઓર ઉસ (મછલી) ને દરિયા મે સુરંગ (જૈસા) રાસ્તા બના લિયા ﴿૬૧﴾ ફિર જબ વો દોનોં આગે નિકલ ગએ તો મૂસા (અલ.) ને અપને ખાદિમ સે કહા કે : હમારે પાસ હમારા નાશ્તા લાઓ, સચ્ચી ખાત હે કે હમને અપને ઈસ સફર મે (થકન કી) બડી તકલીફ ઉઠાઈ હે ﴿૬૨﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) યા લંબે ઝમાને તક ચલતા હી રહૂંગા.

નોટ : યે ઈલ્મ કી તલબ કા હાલ હે, મક્સદ કો હાસિલ કરને કા પકકા ઈરાદહ હો, યાહે વકત કિતના હી લગ જાએ.

(૨) ખાદિમો ઓર સાથિયો કા સોપા હુવા કામ ભૂલ જાના પુરાને ઝમાને સે ચલા આતા હુવા સિલસિલા હે.

قَالَ ارْءَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ وَمَا أَنسَيْنَاهُ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ ۚ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي
الْبَحْرِ عَجَبًا ۝ قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ ۚ فَارْتَدَّا عَلَىٰ آثَارِهِمَا قَصَصًا ۝ فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِّنْ
عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَّدُنَّا عِلْمًا ۝ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَىٰ أَنْ تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا ۝ قَالَ إِنَّكَ لَن
تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ۝ وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خُبْرًا ۝ قَالَ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ
أَمْرًا ۝

ઉસ(ખાદિમ) ને કહા : કયા આપને વો(અજબ) બાત દેખી જબ હમ ચટાન કે પાસ ઠેહરે થે, સો મેં મછલી(કી અજબ હાલત આપ કો બતાના) ભૂલ ગયા ઓર (આપસે) ઉસ(મછલી) કી બાત કરના મુજ કો સિફ શયતાન હી ને ભૂલા દિયા ઓર ઉસ(મછલી) ને તો બડે અજબ તરીકે સે સમંદર મે અપના રાસ્તા કર લિયા થા ﴿૬૩﴾ તો મૂસા (અલ.) ને કહા : ઉસી બાત કો તો હમ ચાહતે થે(૧) ફિર વો દોનો અપને કદમ કે નિશાન દેખતે હુએ વાપસ ફિરે ﴿૬૪﴾ તો ઉન દોનો ને હમારે બંદો મેં સે એક બંદે કો પા લિયા જિનકો હમને અપને પાસ સે(ખુસૂસી) રહમત સે નવાઝા થા ઓર હમને અપને પાસ સે એક(ખાસ) ઈલ્મ ઉનકો સિખાયા થા ﴿૬૫﴾ મૂસા (અલ.) ને ઉન સે કહા કે : કયા મેં ઈસ મકસદ સે તુમ્હારે સાથ રેહ સકતા હું કે જો ફાયદેવાલા ઈલ્મ આપકો સિખાયા ગયા હે ઉસ મેં સે કુછ હિસ્સા આપ મુજકો ભી સિખા દેવે ? ﴿૬૬﴾ તો (ખઝિર અલ. ને) જવાબ દિયા કે : (મુજે) યકીન હે કે આપ મેરે સાથ રેહ કર કે બિલ્કુલ સબર નહી કર સકોગે ﴿૬૭﴾ ઓર જિન બાતો કી આપ કો પૂરી તરહ જાનકારી નહી હે આપ ઉસ પર સબ્ર કેસે કર સકતે હે ? ﴿૬૮﴾ મૂસા (અલ.) ને કહા : ઇન્શાઅલ્લાહ(યાની અલ્લાહ તઆલા કે ચાહને સે) આપ મુજે સબર કરને વાલા પાએંગે(૨) ઓર મેં આપ કે કિસી હુકમ કે ખિલાફ કોઈ કામ નહી કરુંગા ﴿૬૯﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) (જિસ જગહ વો મછલી ઝિંદા હો) ઉસી જગહ કો હમ તલાશ કર રહે થે.

(૨) તાલીબે ઈલ્મ (વિદ્યાર્થી) સબર કરનેવાલા હો ઓર કાઈદો કે ખિલાફ કામ ન કરે, હઝરત મુસા અલ. પર બારી તઆલા કી સિફતે કલામ ઝાહીર હો રહી થી ઓર કલીમુલ્લાહ થે, ફિર ભી અપની તબીયત ઓર ખુબી કે ખિલાફ શર્ત મંજૂર કર લી યે હે સચ્ચે તાલીબે ઈલ્મ.

﴿۹۰﴾ قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّى أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿۹۱﴾

﴿۹۱﴾ فَأَنْطَلَقَا حَتَّى إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا ۖ قَالَ أَخَرَقْتُهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا ۚ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا ﴿۹۲﴾

﴿۹۲﴾ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿۹۳﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا ﴿۹۴﴾

﴿۹۴﴾ فَأَنْطَلَقَا حَتَّى إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ ۖ قَالَ أَقْتَلْتُمْ نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ ۖ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُكْرًا ﴿۹۵﴾

ખજિર અલ. ને કહા કે : મેરે સાથ રેહના હે તો જબ તક મેં ખુદ હી આપસે કિસી બાત કા બતાના શુરૂઅ ન કરું આપ મુજ સે(સામને સે) કિસી ભી ચીઝ કે બારે મેં સવાલ ન કરે ﴿૭૦﴾

સો વો દોનો(યાની મૂસા ઓર ખજિર અલ.) ચલે(૧) યહાં તક કે જબ યે દોનો(ચલતે ચલતે આગે જાકર) કશતી મે સવાર હુએ(તો તખ્તા તોડકર) ખજિર (અલ.) ને ઉસ(કશતી) મે સૂરાખ કર ડાલા તો મૂસા (અલ.) ને કહા : અરે કયા આપને ઈસ(કશતી) મે સૂરાખ કર દિયા; તાકે ઈન(સબ કશતીવાલો) કો ડૂબો દેવે ? યે તો તુમને અજીબ(૨) કામ કિયા ﴿૭૧﴾ (ખજિર અલ. ને) કહા : કયા મેં ને(તુમસે) કહા નહી થા કે તુમ મેરે સાથ રેહકર હરગિઝ સબર નહી કર સકોગે ? ﴿૭૨﴾ તો મૂસા (અલ.) ને કહા : મુજસે જો ભૂલ હો ગઈ ઉસ પર મેરી પકડ ન કિજીએ ઓર મેરે (ઇલ્મ હાસિલ કરને કે) કામ કો ઝિયાદહ મુશ્કિલ મત બનાઓ ﴿૭૩﴾ ફિર વો દોનો ચલે, યહાં તક કે જબ દોનો એક લડકે સે મિલે તો ઉસ ખજિર(અલ.) ને ઉસ(લડકે) કો કતલ કર ડાલા તો મૂસા(અલ.) ને કહા કે : અરે કયા આપને એક પાકીઝા(૩) જાન કો માર ડાલા ? જબ કે ઉસને કિસી કી જાન નહી લી થી, પકડી બાત હે કે તુમને બડા બુરા કામ કિયા ﴿૭૪﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) દોનો રવાના હુએ.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) અનોખા, ખોફનાક, ભારી.

(૩) યાની બેગુનાહ યા બેકસૂર.

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَّكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ۖ قَالَ إِنْ سَأَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَحِّبْنِي ۖ قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا ۖ فَانْطَلَقَا ۖ حَتَّى إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلُهَا فَأَبَوْا أَنْ يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَ فَأَقَامَهُ ۚ قَالَ لَوْ شِئْتُ لَتَخَذْتُ عَلَيْهِ أَجْرًا ۖ قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ ۖ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ۖ أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ۖ

ખઝિર(અલ.) ને કહા : કયા મેં ને તુમસે નહી કહા થા કે તુમ મેરે સાથ(રેહકર) હરગિઝ સબર નહી કર સકતે ? ﴿૭૫﴾ મુસા(અલ.) ને કહા : ઈસ(સવાલ) કે બાદ ભી આપ સે કોઈ બાત પૂછું તો આપ મુજે અપને સાથ મત રખના, બેશક આપ મેરી તરફ સે ઉઝર(કબૂલ કરને) કી(અખીરી) હદ કો પહોચ ગએ હો ﴿૭૬﴾ ફિર દોનો (આગે) રવાના હો ગએ, યહાં તક કે જબ યે દોનો એક ગાંવવાલો કે પાસ પહોચે તો ઉસ ગાંવવાલો સે ખાના માંગા, તો ઉન ગાંવવાલો ને ઉન દોનો કી મેહમાન નવાઝી સે ઈન્કાર કર દિયા તો દોનો કો ઉસ(બસ્તી) મેં દિવાર મિલી જો ગિરના હી ચાહતી થી(૧) તો ઉસ(ખઝિર અલ.) ને ઉસ(દિવાર) કો સીધા ખડા કર દિયા, મૂસા(અલ.) ને કહા : અગર તુમ ચાહતે તો ઈસ(દિવાર કો સીધા ખડા કરને) પર મઝદૂરી (મજૂરી) લે લેતે(૨) ﴿૭૭﴾ (ઉસ પર) ખઝિર(અલ.) ને કહા : (અબ) યે મેરે ઔર તુમહારે દરમિયાન જુદાઈ કા વકત આ ગયા, અબ મેં તુમકો ઉન ચીઝો કી હકીકત બતા દેતા હું જિન પર તુમ સે સબર નહી હો સકા ﴿૭૮﴾ વો જો કશ્તી થી વો (કુછ) ગરીબ આદમીયો કી થી જો સમંદર મે મઝદૂરી(યાની મેહનત) કરતે થે તો મેં ને યે ઈરાદા ક્રિયા કે ઉસ(કશ્તી) મે ઐબ(૩) પૈદા કરું(ઈસ લિયે કે) ઉનકે આગે એક(ઝાલિમ) બાદશાહ (હુદદ બીન બુદદ નામકા) થા જો હર(અચ્છી) કશ્તી કો ઝબરદસ્તી છીન કર લે લિયા કરતા થા ﴿૭૯﴾

(૧) ગિરને હી વાલી થી.

(૨) અજીબ ગાંવ થા, મેહમાન મુસાફિર કી જો ખિદમત ન કરે, ચાહને કે બાવજૂદ ધ્યાન ન દેવે એસે લોગો કી ઈસ્લાહ કે લિયે મઝદૂરી માંગના યે ભી એક અખલાકી બાત થી જો મૂસા(અલ.) કે ઝહન મે આયી, દુસરી તરફ યતીમો કે માલ કી હિફાઝત કે લિયે મુફત મેં ખિદમત કરના હઝરત ખઝિર(અલ.) કે સામને થા.

(૩) ઐબ : નુકસાન, કમી, ખોડ, ખાપણ.

وَأَمَّا الْعُلَمَاءُ فَكَانَ أَبُوهُ مُؤْمِنِينَ فَخَشِينَا أَنْ يُزْهَقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا ۖ فَأَرَدْنَا أَنْ يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِمَّنْهُ
زُكُوتًا وَأَقْرَبَ رُحْمًا ۖ وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا
صَالِحًا ۖ فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا ۖ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ ۖ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ۖ ذَلِكِ
عَنْ تَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ۖ
وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْقُرْنَيْنِ ۖ قُلْ سَأَتْلُوا عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا ۖ إِنَّا مَكْنَانَاهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ مِنْ
كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ۖ فَاتَّبَعِ سَبَبًا ۖ

और वो जो लडका था तो उसके मां बाप दोनोँ धिमानवाले थे, सो हमको इस बात का
उर हुआ के वो उन दोनोँ(यानी मां बाप) को(जबरदस्ती कर करके) सरकशी (बदमाशी)
और कुफ़्र में इसा देगा ﴿८०﴾ हमको ये मंजूर हुआ के उन(मां बाप) के रब उनको(ऐसी
अवलाह) देंगे जो पाकीजगी(यानी दीन) में उस(कत्ल किये हुआ लडके) से बेहतर हो
और(मां बाप से) शफ़्त(१) करने में बढकर हो ﴿८१﴾ वो जो दिवार थी वो शहर में
रहनेवाले दो यतीम लडको की थी और उस(दिवार) के नीचे उन दोनोँ(यतीम लडको)
का भजाना(ढङ्गन किया हुआ) था और उन दोनोँ(यतीम लडको) का(महुँम) बाप अक
नेक आदमी था; इसी लिये आपके रब ने याहा के वो दोनोँ(लडके) अपनी जवानी की
उमर को पछोय जामें और भूढ अपना भजाना निकाल लें(ये सब काम) आपके रब की
रहमत से(हुवा), में ने अपनी राय से कोई काम नहीं किया, ये हकीकत है उन सब
बातोँ की जिन पर आप से सबर नहीं हो सका ﴿८२﴾

और(अे नबी !) ये लोग तुमसे झुल्करनैन के बारे में पूछते हैं, तो तुम(उनको)
जवाब दो के मे उसके कुछ हालात तुमको पढकर सुनाता हूँ ﴿८३﴾ यकीनन हमने उस
(झुल्करनैन) को जमीन पर हुकूमत दी थी और हमने उस (झुल्करनैन) को हर किसम के
सामान दिये थे(२) ﴿८४﴾ जिसकी वजह से वो अेक रास्ते पर चल पडे(३) ﴿८५﴾

(१) अच्छा सुलूक, मेहरबानी.

(२) (दुसरा तरजुमा) हमने उसको हर काम का जरूरी सामान दिया था.

(३) (दुसरा तरजुमा) सो वो अेक(सड़ के लिये) सामान की तैयारी में लग गये.

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ ۖ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا ۚ قُلْنَا يٰذَا الْقَرْنَيْنِ اِمَّا اَنْ
تُعَذِّبَ وَاِمَّا اَنْ تَنْخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا ﴿٧٩﴾ قَالَ اَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ اِلٰى رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نُّكَرًا ﴿٨٠﴾
وَاَمَّا مَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهٗ جَزَاءٌ الْحُسْنٰى ۖ وَسَنُقُوْلُ لَهٗ مِنْ اَمْرٍ نَّاسِرًا ﴿٨١﴾ ثُمَّ اتَّبَعَ سَبَبًا ﴿٨٢﴾ حَتَّىٰ اِذَا بَلَغَ
مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلٰى قَوْمٍ لَّمْ نَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُونِهَا سَبِيْرًا ﴿٨٣﴾ كَذٰلِكَ ۖ وَقَدْ اَحْطٰنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٨٤﴾
ثُمَّ اتَّبَعَ سَبَبًا ﴿٨٥﴾

યહાં તક કે જબ વો (સુલકરનૈન) સૂરજ કે ડુબને કી જગહ પર પહોચ ગયે(૧) તો વો(સૂરજ) ઉનકો એક કાલે કિયડ કે ચશમે મે ડુબતા દિખાઈ દિયા, વહાં પર ઉસ (સુલકરનૈન) ને એક કૌમ કો પાયા, હમ ને કહા કે: એ સુલકરનૈન ! (તુમહારે લિયે ઈસ કૌમ કે બારે મેં ઈખ્તિયાર હે) યા તો તુમ ઉન કો સજા દો યા ઉન કે મુઆમલે મે અચ્છાઈ કા મુઆમલા ઈખ્તિયાર કરો(૨) ﴿૮૬﴾ ઉસ(સુલકરનૈન) ને કહા : જો ભી સુલમ (યાની કુફ્ર) અપનાએગા તો હમ અનકરીબ ઉસ કો સજા દેંગે, ફિર વો(મરને કે બાદ) અપને રબ કી તરફ લોટાયા જાએગા તો વો(ઉસ કે રબ) ઉસકો સખ્ત સજા દેંગે(૩) ﴿૮૭﴾ ઔર જો આદમી ઈમાન લાયા ઔર નેક કામ કિયે તો ઉસકો(આખિરત મેં ભી) અચ્છા બદલા મિલેગા ઔર હમ ભી અપને બરતાવ મેં ઉસ્કે સાથ આસાની કરેંગે(૪) ﴿૮૮﴾ ફિર વો(સુલકરનૈન) એક રાસ્તે પર ચલ પડે(૫) ﴿૮૯﴾ યહાં તક કે જબ વો સૂરજ કે નીકલને કી જગહ પર પહોચે તો ઉસ(સૂરજ) કો દેખા કે વો એક એસી કૌમ પર નિકલ રહા હે કે જિનકે લિયે હમને ઉસ(સૂરજ કી ધૂપ) સે બચાવ કે લિયે કોઈ પરદા(યાની આડ) નહી રખા થા ﴿૯૦﴾ વાકિઆ ઈસી તરહ હુવા હે, ઉસ (સુલકરનૈન) કે પાસ જો(સામાન) થા હમકો ઉસ્કી પૂરી ખબર થી(૬) ﴿૯૧﴾ ફિર વો (સુલકરનૈન સામાન કી તૈયારી કર કે) એક રાસ્તે પર ચલ પડે ﴿૯૨﴾

(૧) સામાન કી તૈયારી કે બાદ સફર મે રવાના હોકર.

(૨) કમાલ યે હે કે ખૂબ દા'વત દે કર ઉનમેં ઈમાની ખૂબી પેદા કી જાએ.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) બુરા અઝાબ દેગે.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) ઔર હમ ભી ઉસ્કો અપના હુકમ દેતે વકત આસાની કી બાત કહેંગે.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) ફિર વો એક(દુસરે સફર કે લિયે) સામાન કી તૈયારી મે લગ ગયે.

(૬) ઔર સફર મે જો હાલાત પેશ આયે હમ કો ઉસ્કી પૂરી ખબર થી.

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا ۖ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ۖ ﴿٩٦﴾ قَالُوا يَا قُرْنَيْنُ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ۖ ﴿٩٧﴾ قَالَ مَا مَكْنِي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ۖ ﴿٩٨﴾ أَتُؤْتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا ۖ قَالَ أَتُؤْتُونِي أُفْرِغَ عَلَيْهِ قِطْرًا ۖ ﴿٩٩﴾

યહાં તક કે જબ વો(ઝુલ્કરનૈન)દો પહાડ કે દરમિયાન પહોચે તો ઉન(દો પહાડો) કે પીછે એક એસી કૌમ કો(આબાદ) દેખા જિન કે બારે મેં એસા લગતા થા કે વો કોઈ બાત નહી સમજતે(૧) ﴿૯૩﴾ વો(કૌમ કે લોગ) કેહને લગે(૨) : એ ઝુલ્કરનૈન ! યકીનન યાજૂજ ઓર માજૂજ ઝમીન મેં(બડા) ફસાદ કરતે હેં, કયા હમ આપ કો કુછ માલ (ટેક્સ કે તોર પર) જમા કર દેં જિસ્કે બદલે આપ હમારે ઓર ઉનકે દરમિયાન એક દિવાર બના દેં ﴿૯૪﴾ ઝુલ્કરનૈન ને કહા : મેરે રબ ને જિસ(માલ) પર મુજે કુદરત દી હે(૩) વહી(મેરે લિયે) બેહતર(ઓર કાફી) હે, હાં ! ઈતના કરો કે(હાથ પાઉં કી) તાકત(યાની મેહનત કે ઝરીયે) સે તુમ મેરી મદદ કરો(૪) મે તુમહારે ઓર ઉન(યાજૂજ માજૂજ) કે દરમિયાન એક મઝબૂત દિવાર બના દૂંગા ﴿૯૫﴾ તુમ મેરે પાસ લોહે કે તપ્તે (યાની લોખંડ કી પ્લેટ) લાવો, યહાં તક કે જબ ઉન્હોને(લોહે કે તપ્તો કો પહાડો કે દરમિયાન કી ખાલી જગહ મે રખકર) દોનો પહાડો કે ઉંચે કિનારે તક બરાબર કર(કે મિલા) દિયા તબ ઉસ (ઝુલ્કરનૈન) ને કહા : અબ તુમ ઉસ પર(આગ જલાકર) ઘોકો (ફુંક માર કર તપાવો), યહાં તક કે ઉસ (દિવાર) કો જબ (લાલ) અંગારા(જૈસા) બના દિયા તો ઉસ (ઝુલ્કરનૈન) ને કહા કે : મેરે પાસ પીઘલા હુવા તાંબા લાવો, મેં ઉસકે ઉપર ડાલ દૂં(૫) ﴿૯૬﴾

(૧) કોઈ બાત સમજને કે લિયે તૈયાર હી નહી થે.

(૨) શાયદ કિસી તર્જુમાન(દુભાષિયા) કે વાસ્તે સે.

(૩) યાની જિસ માલ કો ખર્ચ કરને કા અલ્લાહ તઆલા ને મુજે ઈજ્તિયાર(અધિકાર) દિયા હે.

(૪) યાની જિસ્માની મેહનત જો તામીર કે લિયે જરૂરી હે ઉસ્કે ઝરીયે મદદ કરો.

(૫) તાકે તપ્તો કે બીચ કી તિરાડેં (ખાલી જગહ) ભર જાવે, સપાટ હો જાવે ઓર મઝબૂતી ઝિયાદહ હો જાવે.

فَمَا اسْتَطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ۖ قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي ۚ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ ۚ
وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ۖ وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا ۖ وَعَرَضْنَا
جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا ۚ الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ۖ
أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي أَوْلِيَاءَ ۚ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ۖ قُلْ
هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ۖ

ફિર વો(યાજૂજ માજૂજ) ઉસ પર ચઢ ભી નહી સકતે ઓર ઉસ્મે સૂરાખ ભી નહી કર સકતે ﴿૯૭﴾ ઉસ(જુલકરનૈન) ને કહા કે : યે(દિવાર) મેરે રબ કી રહમત(સે) હે(૧), ફિર જબ મેરે રબ કે વાદે કા વકત આ પહોચેગા તો વો(મેરે રબ) ઉસ(દિવાર) કો (ગિરાકર) ઝમીન કે બરાબર કર દેંગે ઓર મેરે રબ કા વાદા તો બિલકુલ સચ્ચા હી હે ﴿૯૮﴾ ઓર ઉસ દિન હમ ઉનકી હાલત ઐસી કર દેંગે કે વો મોજો કી તરહ એક દૂસરે મે ઘુસતે (યાની ટકરાતે) હોંગે ઓર સૂર ફુંક દિયા જાયેગા તો હમ ઉન(તમામ મખ્લૂક) કો એક સાથ જમા કર દેંગે ﴿૯૯﴾ ઓર ઉસ દિન હમ જહન્નમ કો કાફિરો કે બિલકુલ સામને લે આવેંગે(૨) ﴿૧૦૦﴾ વો કાફિર જિન કી આંખો પર મેરી નસીહત કે બારે મેં(ગફલત કા) પરદા પડા હુવા થા ઓર વો (હમારે કલામ કો) સુન ભી નહી સકતે થે ﴿૧૦૧﴾

કયા ફિર ભી યે કાફિર લોગ યે સમજતે હે કે મુજે છોડકર મેરે બંદો કો (અપના) મદદ કરનેવાલા બનાયેંગે ?(૩) યકીન રખો ! હમને ઐસે કાફિરો કી મેહમાની કે લિયે જહન્નમ તૈયાર કર રખી હે ﴿૧૦૨﴾ તુમ(ઉનસે) પુછો : કયા હમ તુમકો બતલાએ ઐસે લોગ જો આમાલ કે એતેબાર સે બડે નુકસાન મે હે ?(૪) ﴿૧૦૩﴾

(૧) જિસ્ને મુજસે ઐસી મઝબૂત દિવાર બનવાઈ.

(૨) આયત મેં જહન્નમ કો કાફિરો કે સામને ઝાહિર કરના યા જહન્નમ કો કાફિરો કે કરીબ કરના યા કાફિરો કો જહન્નમ મે દાખિલ કરના મુરાદ હો સકતા હે.

(૩) યાની અલ્લાહ તઆલા કે સિવા કિસી કો મદદગાર બનાને કા કોઈ ફાયદા નહી હોગા.

(૪) અગર ઉન કાફિરો કો અપને કુછ આમાલ પર નાઝ હો તો.

الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَزْنًا ۚ ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا الْإِتْبَىٰ وَرُسُلِي هُزُوًا ۚ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ۚ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حَوْلًا ۚ قُلْ لَّوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِّكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ۚ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَىٰ أُمَّةٍ إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ ۚ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ۝

ये वो लोग हैं जिनकी(सारी) कोशिशें(यानी दौड धूप) दुनिया की ज़िंदगी में लटकती रही(१) और(उनकी हालत ये है के) वो ये समझते रहें के वो बड़ोत अच्छा काम कर रहे हैं ﴿१०४﴾ उन्ही लोगों ने अपने रब की आयतों का और उससे मिलने का इन्कार किया; इस लिये उनके किये हुए काम बरबाद हो गये और हम कयामत के दिन उनके लिये कोई तराजू कायम नहीं करेंगे ﴿१०५﴾ उनके कुर्ह की वजह से ये जहन्नम उनकी सजा है(ये सजा इस लिये ली है के) उन्होंने मेरी आयतों और मेरे रसूलों का मजाक उड़ाया था ﴿१०६﴾ यकीनी बात ये है के जो लोग ईमान लाये और उन्होंने नेक काम किये, हरे हरे बागीये(२) उनकी मेहमानी के लिये होंगे ﴿१०७﴾ उन(बागों) में वो हमेशा रहेंगे(और) वहांसे(जगा बदल कर) किसी और जगा जाना वो नहीं चाहेंगे ﴿१०८﴾ (ओ नबी !) तुम(लोगों से ऐसा) केह दो : अगर मेरे रब की बातें लिखने के लिये समंदर रोशनाई बन जाये तो मेरे रब की बातें खतम होने से पेहले समंदर खतम हो जायेगा; अगर ये(उस समंदर की) मदद के लिये ऐसा ही(समंदर का पानी) हम ले आयेँ ﴿१०९﴾ (ओ नबी !) तुम(लोगों को ये ली) कहो : मैं तो तुम्हारे जैसा बशर हूँ(हां ! ये बात है के) मेरी तरफ़ वही आती है के तुम्हारा मा'बूद अक ही मा'बूद है, सो जो शक्स अपने रब से मिलने की आरजू रखता हो तो उसको चाहिये के नेक अमल करे और अपने मालिक की ईबादत में किसी को शरीक न करे ﴿११०﴾

(१) यानी बेकार हो गई, गई गुज़री हो गई.

(२) (दूसरा तर्जुमा) ठंडे सायेवाले बागीये (तीसरा तर्जुमा) ફિરદૌસ કે બાગ.

સૂરએ મરયમ

યે સૂરત મકકી હે, ઉસ્મેં (૯૮) આયતે હેં, સૂરએ ફાતિર કે બાદ ઔર સૂરએ તાહા સે પેહલે (૪૪) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

મરયમ : યે સુરયાની ઝબાન કા લફઝ હે, ઉસ્કા મઅના આતા હે “ખિદમત કરનેવાલી”, યે હઝરત ઈસા અલ. કી વાલિદા કા નામ હે, હઝરત મરયમ અલ. કી વાલિદા કા નામ “હના” હે, ઔર વાલિદ કા નામ “ઈમરાન” હે.

હઝરત મરયમ અલ. કો બગૈર મદ કે અવલાદ હોને કા અજીબો ગરીબ વાકિઆ અલ્લાહ તઆલા ને ઈસ સૂરત મે બયાન ફરમાયા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

كَهَيْعَصَ ① ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكِرِيَّا ② إِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا ③ قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي
وَاشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا ④ وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا
فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ⑤ يَرِثُنِي وَيَرِثُ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ ⑥ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ⑦

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં) શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહુત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

કૃહૈયૅસ (કાફ હા યા ઐન સાદ) ① ② ③ ④ ⑤ ⑥ ⑦ ⑧ ⑨ ⑩ ⑪ ⑫ ⑬ ⑭ ⑮ ⑯ ⑰ ⑱ ⑲ ⑳ ㉑ ㉒ ㉓ ㉔ ㉕ ㉖ ㉗ ㉘ ㉙ ㉚ ㉛ ㉜ ㉝ ㉞ ㉟ ㊱ ㊲ ㊳ ㊴ ㊵ ㊶ ㊷ ㊸ ㊹ ㊺ ㊻ ㊼ ㊽ ㊾ ㊿ ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨ ૧૩ ૧૪ ૧૫ ૧૬ ૧૭ ૧૮ ૧૯ ૨૦ ૨૧ ૨૨ ૨૩ ૨૪ ૨૫ ૨૬ ૨૭ ૨૮ ૨૯ ૩૦ ૩૧ ૩૨ ૩૩ ૩૪ ૩૫ ૩૬ ૩૭ ૩૮ ૩૯ ૪૦ ૪૧ ૪૨ ૪૩ ૪૪ ૪૫ ૪૬ ૪૭ ૪૮ ૪૯ ૫૦ ૫૧ ૫૨ ૫૩ ૫૪ ૫૫ ૫૬ ૫૭ ૫૮ ૫૯ ૬૦ ૬૧ ૬૨ ૬૩ ૬૪ ૬૫ ૬૬ ૬૭ ૬૮ ૬૯ ૭૦ ૭૧ ૭૨ ૭૩ ૭૪ ૭૫ ૭૬ ૭૭ ૭૮ ૭૯ ૮૦ ૮૧ ૮૨ ૮૩ ૮૪ ૮૫ ૮૬ ૮૭ ૮૮ ૮૯ ૯૦ ૯૧ ૯૨ ૯૩ ૯૪ ૯૫ ૯૬ ૯૭ ૯૮ ૯૯ ૧૦૦ ૧૦૧ ૧૦૨ ૧૦૩ ૧૦૪ ૧૦૫ ૧૦૬ ૧૦૭ ૧૦૮ ૧૦૯ ૧૧૦ ૧૧૧ ૧૧૨ ૧૧૩ ૧૧૪ ૧૧૫ ૧૧૬ ૧૧૭ ૧૧૮ ૧૧૯ ૧૨૦ ૧૨૧ ૧૨૨ ૧૨૩ ૧૨૪ ૧૨૫ ૧૨૬ ૧૨૭ ૧૨૮ ૧૨૯ ૧૩૦ ૧૩૧ ૧૩૨ ૧૩૩ ૧૩૪ ૧૩૫ ૧૩૬ ૧૩૭ ૧૩૮ ૧૩૯ ૧૪૦ ૧૪૧ ૧૪૨ ૧૪૩ ૧૪૪ ૧૪૫ ૧૪૬ ૧૪૭ ૧૪૮ ૧૪૯ ૧૫૦ ૧૫૧ ૧૫૨ ૧૫૩ ૧૫૪ ૧૫૫ ૧૫૬ ૧૫૭ ૧૫૮ ૧૫૯ ૧૬૦ ૧૬૧ ૧૬૨ ૧૬૩ ૧૬૪ ૧૬૫ ૧૬૬ ૧૬૭ ૧૬૮ ૧૬૯ ૧૭૦ ૧૭૧ ૧૭૨ ૧૭૩ ૧૭૪ ૧૭૫ ૧૭૬ ૧૭૭ ૧૭૮ ૧૭૯ ૧૮૦ ૧૮૧ ૧૮૨ ૧૮૩ ૧૮૪ ૧૮૫ ૧૮૬ ૧૮૭ ૧૮૮ ૧૮૯ ૧૯૦ ૧૯૧ ૧૯૨ ૧૯૩ ૧૯૪ ૧૯૫ ૧૯૬ ૧૯૭ ૧૯૮ ૧૯૯ ૨૦૦ ૨૦૧ ૨૦૨ ૨૦૩ ૨૦૪ ૨૦૫ ૨૦૬ ૨૦૭ ૨૦૮ ૨૦૯ ૨૧૦ ૨૧૧ ૨૧૨ ૨૧૩ ૨૧૪ ૨૧૫ ૨૧૬ ૨૧૭ ૨૧૮ ૨૧૯ ૨૨૦ ૨૨૧ ૨૨૨ ૨૨૩ ૨૨૪ ૨૨૫ ૨૨૬ ૨૨૭ ૨૨૮ ૨૨૯ ૨૩૦ ૨૩૧ ૨૩૨ ૨૩૩ ૨૩૪ ૨૩૫ ૨૩૬ ૨૩૭ ૨૩૮ ૨૩૯ ૨૪૦ ૨૪૧ ૨૪૨ ૨૪૩ ૨૪૪ ૨૪૫ ૨૪૬ ૨૪૭ ૨૪૮ ૨૪૯ ૨૫૦ ૨૫૧ ૨૫૨ ૨૫૩ ૨૫૪ ૨૫૫ ૨૫૬ ૨૫૭ ૨૫૮ ૨૫૯ ૨૬૦ ૨૬૧ ૨૬૨ ૨૬૩ ૨૬૪ ૨૬૫ ૨૬૬ ૨૬૭ ૨૬૮ ૨૬૯ ૨૭૦ ૨૭૧ ૨૭૨ ૨૭૩ ૨૭૪ ૨૭૫ ૨૭૬ ૨૭૭ ૨૭૮ ૨૭૯ ૨૮૦ ૨૮૧ ૨૮૨ ૨૮૩ ૨૮૪ ૨૮૫ ૨૮૬ ૨૮૭ ૨૮૮ ૨૮૯ ૨૯૦ ૨૯૧ ૨૯૨ ૨૯૩ ૨૯૪ ૨૯૫ ૨૯૬ ૨૯૭ ૨૯૮ ૨૯૯ ૩૦૦ ૩૦૧ ૩૦૨ ૩૦૩ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૬ ૩૦૭ ૩૦૮ ૩૦૯ ૩૧૦ ૩૧૧ ૩૧૨ ૩૧૩ ૩૧૪ ૩૧૫ ૩૧૬ ૩૧૭ ૩૧૮ ૩૧૯ ૩૨૦ ૩૨૧ ૩૨૨ ૩૨૩ ૩૨૪ ૩૨૫ ૩૨૬ ૩૨૭ ૩૨૮ ૩૨૯ ૩૩૦ ૩૩૧ ૩૩૨ ૩૩૩ ૩૩૪ ૩૩૫ ૩૩૬ ૩૩૭ ૩૩૮ ૩૩૯ ૩૪૦ ૩૪૧ ૩૪૨ ૩૪૩ ૩૪૪ ૩૪૫ ૩૪૬ ૩૪૭ ૩૪૮ ૩૪૯ ૩૫૦ ૩૫૧ ૩૫૨ ૩૫૩ ૩૫૪ ૩૫૫ ૩૫૬ ૩૫૭ ૩૫૮ ૩૫૯ ૩૬૦ ૩૬૧ ૩૬૨ ૩૬૩ ૩૬૪ ૩૬૫ ૩૬૬ ૩૬૭ ૩૬૮ ૩૬૯ ૩૭૦ ૩૭૧ ૩૭૨ ૩૭૩ ૩૭૪ ૩૭૫ ૩૭૬ ૩૭૭ ૩૭૮ ૩૭૯ ૩૮૦ ૩૮૧ ૩૮૨ ૩૮૩ ૩૮૪ ૩૮૫ ૩૮૬ ૩૮૭ ૩૮૮ ૩૮૯ ૩૯૦ ૩૯૧ ૩૯૨ ૩૯૩ ૩૯૪ ૩૯૫ ૩૯૬ ૩૯૭ ૩૯૮ ૩૯૯ ૪૦૦ ૪૦૧ ૪૦૨ ૪૦૩ ૪૦૪ ૪૦૫ ૪૦૬ ૪૦૭ ૪૦૮ ૪૦૯ ૪૧૦ ૪૧૧ ૪૧૨ ૪૧૩ ૪૧૪ ૪૧૫ ૪૧૬ ૪૧૭ ૪૧૮ ૪૧૯ ૪૨૦ ૪૨૧ ૪૨૨ ૪૨૩ ૪૨૪ ૪૨૫ ૪૨૬ ૪૨૭ ૪૨૮ ૪૨૯ ૪૩૦ ૪૩૧ ૪૩૨ ૪૩૩ ૪૩૪ ૪૩૫ ૪૩૬ ૪૩૭ ૪૩૮ ૪૩૯ ૪૪૦ ૪૪૧ ૪૪૨ ૪૪૩ ૪૪૪ ૪૪૫ ૪૪૬ ૪૪૭ ૪૪૮ ૪૪૯ ૪૫૦ ૪૫૧ ૪૫૨ ૪૫૩ ૪૫૪ ૪૫૫ ૪૫૬ ૪૫૭ ૪૫૮ ૪૫૯ ૪૬૦ ૪૬૧ ૪૬૨ ૪૬૩ ૪૬૪ ૪૬૫ ૪૬૬ ૪૬૭ ૪૬૮ ૪૬૯ ૪૭૦ ૪૭૧ ૪૭૨ ૪૭૩ ૪૭૪ ૪૭૫ ૪૭૬ ૪૭૭ ૪૭૮ ૪૭૯ ૪૮૦ ૪૮૧ ૪૮૨ ૪૮૩ ૪૮૪ ૪૮૫ ૪૮૬ ૪૮૭ ૪૮૮ ૪૮૯ ૪૯૦ ૪૯૧ ૪૯૨ ૪૯૩ ૪૯૪ ૪૯૫ ૪૯૬ ૪૯૭ ૪૯૮ ૪૯૯ ૫૦૦ ૫૦૧ ૫૦૨ ૫૦૩ ૫૦૪ ૫૦૫ ૫૦૬ ૫૦૭ ૫૦૮ ૫૦૯ ૫૧૦ ૫૧૧ ૫૧૨ ૫૧૩ ૫૧૪ ૫૧૫ ૫૧૬ ૫૧૭ ૫૧૮ ૫૧૯ ૫૨૦ ૫૨૧ ૫૨૨ ૫૨૩ ૫૨૪ ૫૨૫ ૫૨૬ ૫૨૭ ૫૨૮ ૫૨૯ ૫૩૦ ૫૩૧ ૫૩૨ ૫૩૩ ૫૩૪ ૫૩૫ ૫૩૬ ૫૩૭ ૫૩૮ ૫૩૯ ૫૪૦ ૫૪૧ ૫૪૨ ૫૪૩ ૫૪૪ ૫૪૫ ૫૪૬ ૫૪૭ ૫૪૮ ૫૪૯ ૫૫૦ ૫૫૧ ૫૫૨ ૫૫૩ ૫૫૪ ૫૫૫ ૫૫૬ ૫૫૭ ૫૫૮ ૫૫૯ ૫૬૦ ૫૬૧ ૫૬૨ ૫૬૩ ૫૬૪ ૫૬૫ ૫૬૬ ૫૬૭ ૫૬૮ ૫૬૯ ૫૭૦ ૫૭૧ ૫૭૨ ૫૭૩ ૫૭૪ ૫૭૫ ૫૭૬ ૫૭૭ ૫૭૮ ૫૭૯ ૫૮૦ ૫૮૧ ૫૮૨ ૫૮૩ ૫૮૪ ૫૮૫ ૫૮૬ ૫૮૭ ૫૮૮ ૫૮૯ ૫૯૦ ૫૯૧ ૫૯૨ ૫૯૩ ૫૯૪ ૫૯૫ ૫૯૬ ૫૯૭ ૫૯૮ ૫૯૯ ૬૦૦ ૬૦૧ ૬૦૨ ૬૦૩ ૬૦૪ ૬૦૫ ૬૦૬ ૬૦૭ ૬૦૮ ૬૦૯ ૬૧૦ ૬૧૧ ૬૧૨ ૬૧૩ ૬૧૪ ૬૧૫ ૬૧૬ ૬૧૭ ૬૧૮ ૬૧૯ ૬૨૦ ૬૨૧ ૬૨૨ ૬૨૩ ૬૨૪ ૬૨૫ ૬૨૬ ૬૨૭ ૬૨૮ ૬૨૯ ૬૩૦ ૬૩૧ ૬૩૨ ૬૩૩ ૬૩૪ ૬૩૫ ૬૩૬ ૬૩૭ ૬૩૮ ૬૩૯ ૬૪૦ ૬૪૧ ૬૪૨ ૬૪૩ ૬૪૪ ૬૪૫ ૬૪૬ ૬૪૭ ૬૪૮ ૬૪૯ ૬૫૦ ૬૫૧ ૬૫૨ ૬૫૩ ૬૫૪ ૬૫૫ ૬૫૬ ૬૫૭ ૬૫૮ ૬૫૯ ૬૬૦ ૬૬૧ ૬૬૨ ૬૬૩ ૬૬૪ ૬૬૫ ૬૬૬ ૬૬૭ ૬૬૮ ૬૬૯ ૬૭૦ ૬૭૧ ૬૭૨ ૬૭૩ ૬૭૪ ૬૭૫ ૬૭૬ ૬૭૭ ૬૭૮ ૬૭૯ ૬૮૦ ૬૮૧ ૬૮૨ ૬૮૩ ૬૮૪ ૬૮૫ ૬૮૬ ૬૮૭ ૬૮૮ ૬૮૯ ૬૯૦ ૬૯૧ ૬૯૨ ૬૯૩ ૬૯૪ ૬૯૫ ૬૯૬ ૬૯૭ ૬૯૮ ૬૯૯ ૭૦૦ ૭૦૧ ૭૦૨ ૭૦૩ ૭૦૪ ૭૦૫ ૭૦૬ ૭૦૭ ૭૦૮ ૭૦૯ ૭૧૦ ૭૧૧ ૭૧૨ ૭૧૩ ૭૧૪ ૭૧૫ ૭૧૬ ૭૧૭ ૭૧૮ ૭૧૯ ૭૨૦ ૭૨૧ ૭૨૨ ૭૨૩ ૭૨૪ ૭૨૫ ૭૨૬ ૭૨૭ ૭૨૮ ૭૨૯ ૭૩૦ ૭૩૧ ૭૩૨ ૭૩૩ ૭૩૪ ૭૩૫ ૭૩૬ ૭૩૭ ૭૩૮ ૭૩૯ ૭૪૦ ૭૪૧ ૭૪૨ ૭૪૩ ૭૪૪ ૭૪૫ ૭૪૬ ૭૪૭ ૭૪૮ ૭૪૯ ૭૫૦ ૭૫૧ ૭૫૨ ૭૫૩ ૭૫૪ ૭૫૫ ૭૫૬ ૭૫૭ ૭૫૮ ૭૫૯ ૭૬૦ ૭૬૧ ૭૬૨ ૭૬૩ ૭૬૪ ૭૬૫ ૭૬૬ ૭૬૭ ૭૬૮ ૭૬૯ ૭૭૦ ૭૭૧ ૭૭૨ ૭૭૩ ૭૭૪ ૭૭૫ ૭૭૬ ૭૭૭ ૭૭૮ ૭૭૯ ૭૮૦ ૭૮૧ ૭૮૨ ૭૮૩ ૭૮૪ ૭૮૫ ૭૮૬ ૭૮૭ ૭૮૮ ૭૮૯ ૭૯૦ ૭૯૧ ૭૯૨ ૭૯૩ ૭૯૪ ૭૯૫ ૭૯૬ ૭૯૭ ૭૯૮ ૭૯૯ ૮૦૦ ૮૦૧ ૮૦૨ ૮૦૩ ૮૦૪ ૮૦૫ ૮૦૬ ૮૦૭ ૮૦૮ ૮૦૯ ૮૧૦ ૮૧૧ ૮૧૨ ૮૧૩ ૮૧૪ ૮૧૫ ૮૧૬ ૮૧૭ ૮૧૮ ૮૧૯ ૮૨૦ ૮૨૧ ૮૨૨ ૮૨૩ ૮૨૪ ૮૨૫ ૮૨૬ ૮૨૭ ૮૨૮ ૮૨૯ ૮૩૦ ૮૩૧ ૮૩૨ ૮૩૩ ૮૩૪ ૮૩૫ ૮૩૬ ૮૩૭ ૮૩૮ ૮૩૯ ૮૪૦ ૮૪૧ ૮૪૨ ૮૪૩ ૮૪૪ ૮૪૫ ૮૪૬ ૮૪૭ ૮૪૮ ૮૪૯ ૮૫૦ ૮૫૧ ૮૫૨ ૮૫૩ ૮૫૪ ૮૫૫ ૮૫૬ ૮૫૭ ૮૫૮ ૮૫૯ ૮૬૦ ૮૬૧ ૮૬૨ ૮૬૩ ૮૬૪ ૮૬૫ ૮૬૬ ૮૬૭ ૮૬૮ ૮૬૯ ૮૭૦ ૮૭૧ ૮૭૨ ૮૭૩ ૮૭૪ ૮૭૫ ૮૭૬ ૮૭૭ ૮૭૮ ૮૭૯ ૮૮૦ ૮૮૧ ૮૮૨ ૮૮૩ ૮૮૪ ૮૮૫ ૮૮૬ ૮૮૭ ૮૮૮ ૮૮૯ ૮૯૦ ૮૯૧ ૮૯૨ ૮૯૩ ૮૯૪ ૮૯૫ ૮૯૬ ૮૯૭ ૮૯૮ ૮૯૯ ૯૦૦ ૯૦૧ ૯૦૨ ૯૦૩ ૯૦૪ ૯૦૫ ૯૦૬ ૯૦૭ ૯૦૮ ૯૦૯ ૯૧૦ ૯૧૧ ૯૧૨ ૯૧૩ ૯૧૪ ૯૧૫ ૯૧૬ ૯૧૭ ૯૧૮ ૯૧૯ ૯૨૦ ૯૨૧ ૯૨૨ ૯૨૩ ૯૨૪ ૯૨૫ ૯૨૬ ૯૨૭ ૯૨૮ ૯૨૯ ૯૩૦ ૯૩૧ ૯૩૨ ૯૩૩ ૯૩૪ ૯૩૫ ૯૩૬ ૯૩૭ ૯૩૮ ૯૩૯ ૯૪૦ ૯૪૧ ૯૪૨ ૯૪૩ ૯૪૪ ૯૪૫ ૯૪૬ ૯૪૭ ૯૪૮ ૯૪૯ ૯૫૦ ૯૫૧ ૯૫૨ ૯૫૩ ૯૫૪ ૯૫૫ ૯૫૬ ૯૫૭ ૯૫૮ ૯૫૯ ૯૬૦ ૯૬૧ ૯૬૨ ૯૬૩ ૯૬૪ ૯૬૫ ૯૬૬ ૯૬૭ ૯૬૮ ૯૬૯ ૯૭૦ ૯૭૧ ૯૭૨ ૯૭૩ ૯૭૪ ૯૭૫ ૯૭૬ ૯૭૭ ૯૭૮ ૯૭૯ ૯૮૦ ૯૮૧ ૯૮૨ ૯૮૩ ૯૮૪ ૯૮૫ ૯૮૬ ૯૮૭ ૯૮૮ ૯૮૯ ૯૯૦ ૯૯૧ ૯૯૨ ૯૯૩ ૯૯૪ ૯૯૫ ૯૯૬ ૯૯૭ ૯૯૮ ૯૯૯ ૧૦૦૦

(૧) આહિસ્તા આવાજ સે દુઆ કરના પસંદીદા હે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) મેરે સર મે બાલો કી સફેદી ફેલ પડી. નુકતા : દુઆ મે અપની કમજોરી ઓર બુરીહાલત કો બોલના કબૂલિયત કા ઝરિયા બનતી હે.

(૩) યાની ચયાઝાદ ભાઈયો સે કે વો દીન કી ખિદમત જૈસી હોની ચાહિએ વૈસી નહી કરેંગે.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) જો મેરી જગહ બેઠે.

(૫) યાની અલ્લાહ તઆલા કે યહાં પસંદીદા હો, અવામ મે ભી મકબૂલ હો.

يُزَكِّيَّا إِنَّا تَبَيَّنَّا لَكِ الْغُلْمَ اسْمُهُ يَحْيَى ۖ لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ۝ قَالَ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلْمٌ وَكَانَتِ أُمِّي عَاقِرًا ۖ وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ۝ قَالَ كَذَلِكَ ۚ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَىٰ هَيْنٍ ۖ وَقَدْ خَلَقْنَاكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا ۝ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً ۚ قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ۝ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ مِنَ الْبَحْرَابِ فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ۝ يٰحْيَىٰ خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ ۚ وَآتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا ۝

(અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા) એ ઝકરિયા ! હમ આપકો એક લડકે કી ખુશખબરી દેતે હે કે ઉસ્કા નામ યહયા હોગા કે હમને ઉસ નામ કા(એસી સિફાતવાલા) ઈસ્સે પેહલે કોઈ(બચ્ચા) પૈદા નહી ક્રિયા ﴿૭﴾ (ઝકરિયા અલ. ને) કહા : એ મેરે રબ ! મુજકો કિસ તરહ લડકા હોગા(૧) ? હાલાંકે મેરી બીવી બાંજ હે ઔર મેં એસે બુઢાપે પર પહોંચ ગયા હું કે મેરા બદન તો સુખ ગયા હે(૨) ﴿૮﴾ અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા : ઈસી તરહ હોગા(૩) તુમહારે રબને ફરમાયા : વો(બુઢાપે મે અવલાદ દેના) મેરે લિયે આસાન હે(૪) ઔર મેં ને ઈસ્સે પેહલે તુમકો પૈદા ક્રિયા થા; હાલાંકે તુમ(પૈદાઈશ સે પેહલે) કુછ નહી થે ﴿૯﴾ (ઝકરિયા અલ. ને) કહા : એ મેરે રબ ! આપ મેરે લિયે(બચ્ચા પૈદા હોના નઝદીક હે ઉસ્કી) કોઈ નિશાની નકકી કર દીજિએ(અલ્લાહ તઆલા ને) ફરમાયા કે : (વો નિશાની યે હે કે) તુમ તંદુરસ્ત હોને કે બાવજૂદ તીન રાત(દિન) તક લોગોં સે બાત નહી કર સકોગે ﴿૧૦﴾ ફિર ઝકરિયા(અલ. અપની) ઈબાદત કી જગહ સે નિકલકર અપની કૌમ કે પાસ આયે ઔર ઉન(કૌમ કે લોગોં) કો ઈશારા સે સમજાયા કે(રોઝાના કી આદત કે મુતાબિક) સુબહ વ શામ તસ્બીહ(યાની ઈબાદત) ક્રિયા કરો ﴿૧૧﴾ એ યહયા ! (૫) ક્રિતાબ(યાની તૌરાત) મઝબૂતી સે પકડે રેહના(૬) ઔર હમને બચપન હી મેં ઉનકો દીન કી(ખાસ) સમજ અતા કર દી થી ﴿૧૨﴾

(૧) યાની બચ્ચે કી પૈદાઈશ કા તરીકા કયા હોગા, મેં જવાન હુંગા યા બુઢાપા રેહતે હુએ અવલાદ મિલેગી.

(૨) મેં તો બુઢાપે કે અખીરી દરજે તક પહોંચ ચુકા હું.

(૩) યાન મૌજુદા જિસ્માની હાલત ઈસી તરહ રહેગી.

(૪) યાની મામૂલી બાત હે.

(૫) યાની ફિર જબ યહયા (અલ.) પૈદા હો ગએ, બડે ભી હો ગએ તબ ફરમાયા.

(૬) યાની અમલ કરને કી ખાસ કોશિશ કરો.

وَحَنَانًا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَاةً ۖ وَكَانَ تَقِيًّا ۝۱۳ وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ۝۱۴ وَسَلَّمٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ۝۱۵

وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَائًا شَرِّيًا ۝۱۶ فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا ۝۱۷ فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ۝۱۸ قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ۝۱۹

હમને ખાસ અપને પાસ સે(યહયા અલ. કો) રહમદિલી(૧) ઓર(અખ્લાક કી) પાકીઝગી (કી ખુબીયાં અતા કી થી) ઓર વો બડે તકવાવાલે થે ﴿૧૩﴾ ઓર અપને વાલિદૈન કી બડી ખિદમત કરનેવાલે થે ઓર(મખ્લૂક કે સાથ) સરકશી (અત્યાચાર) (ઓર અલ્લાહ તઆલા કી) નાફરમાની કરનેવાલે નહી થે ﴿૧૪﴾ ઓર જિસ દિન વો(યહયા અલ.) પૈદા કિયે ગએ ઓર જિસ દિન ઉનકો મૌત આયેગી ઓર જિસ (કયામત કે) દિન ઝિંદા કરકે દોબારા ઉઠાએ જાયેંગે(હર હાલત મે અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે) ઉસ પર સલામ(યાની સલામતી) હે ﴿૧૫﴾

ઓર(એ નબી !) તુમ ઈસ કિતાબ(કુઆન કે ખાસ હિસ્સે) મેં મરયમ કી ભી બાત સુનાવો, જબ વો અપને ઘરવાલો સે અલગ હો કર એક એસે મકાન(જગહ) મે ચલી ગઈ જો મશરિક મે થા(૨) ﴿૧૬﴾ ફિર ઉસ(મરયમ) ને(અપને ઓર) ઉન(લોગો) કે દરમિયાન મેં પડદા ડાલ દિયા, સો હમને ઉનકે પાસ અપના એક ફરિશ્તા(જિબ્રઈલ અલ.) કો ભેજા જો ઉસ(મરયમ) કે સામને એક મુકમ્મલ ઈન્સાન કી શકલ મે ઝાહિર હુવા(૩) ﴿૧૭﴾ વો(મરયમ) બોલી : મેં તુજસે(અલ્લાહ) રહમાન કી હિફાઝત ચાહતી હું, અગર તુ ખુદા સે ડરનેવાલા હે(તો યહાં સે ચલા જા)(૪) ﴿૧૮﴾

(૧) લોગો પર મહેરબાની કરના આપકી આદત થી ઓર દિલ કી નરમી ભી થી.

(૨) બયતુલ મુકદ્દસ કા પુરબ વાલા હિસ્સા મુરાદ હે. તફસીલ કે લિયે દેખિએ ‘દેખી હુઈ દુનિયા’ ભાગ તીન ઓર વાકિઆ કી તફસીલ ખુત્બાતે મહમુદ : ભાગ ૮ મે દેખિએ.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) પૂરા ઈન્સાન બનકર આયા.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) અગર તુ ખુદા સે ડરનેવાલા હો તો ભી મેં રહમાન સે તેરે બારે મે હિફાઝત માંગતી હું. યાની મુત્તકી હો તબ ભી કરીબ મત આ, મુત્તકી કહે જાનેવાલો કો ભી ઈબ્લીસ કિસી વકત ગુમરાહ કર સકતા હે.

قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ۖ قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ۖ قَالَتْ كَذَلِكَ ۖ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّئٌ ۖ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا ۖ وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا ۖ فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ۖ فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جُذُعِ النَّخْلَةِ ۖ قَالَتْ يَلَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا ۖ مِّنْسِيًّا ۖ فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ۖ

વો (ફરિશ્તા) બોલા : મેં તો તેરે રબ કા ભેજા હુવા હું(ઈસ લિયે ભેજા) તાકે તુજકો પાકીઝા લડકા હું ﴿૧૯﴾ ઉસ(મરયમ) ને જવાબ દિયા : મુજે લડકા કેસે પૈદા હોગા ? હાલાંકે મુજે કિસી આદમી ને હાથ તક નહી લગાયા હે(૧) ઓર મેં બદકાર (ઝીના વાલી) ઓરત નહી હું(૨) ﴿૨૦﴾ ઉસ(ફરિશ્તે) ને કહા : એસે હી હોગા(૩) તેરે રબ ને કહા હે : વો મેરે લિયે બહોત મામૂલી બાત હે ઓર(યે લડકા બગૈર મર્દ કે હમ ઈસ લિયે પૈદા કરેંગે) તાકે હમ ઉસ(લડકે) કો લોગો કે લિયે(અપની કુદરત કી) એક નિશાની બના લેં ઓર હમારી રહમત(કે ઝાહિર હોને કા ઝરિયા) બના લેં ઓર યે બાત પૂરી તરહ તય હો ચુકી હે ﴿૨૧﴾ ફિર(૪) મરયમ કો બેટે કા હમલ(ગર્ભ) ઠેહર ગયા, તો વો ઉસ(હમલ) કો લેકર દૂર જગહ ચલી ગઈ(૫) ﴿૨૨﴾ ફિર વિલાદત કે વકત કા દર્દ ઉસ(મરયમ) કો ખજૂર કે દરખ્ત કે પાસ લે ગયા, વો(મરયમ) બોલી : કાશ કે ઈસ હાલત સે પેહલે હી મેં મર ગઈ હોતી ઓર મરકર એસી હો જાતી કે કિસી કો યાદ ભી ન રહતી ! ﴿૨૩﴾ સો ઉસ(જિબ્રઈલ અલ.) ને ઉસ(મરયમ) કો ઉસ્કે નીચે(કી જગહ)(૬) સે આવાઝ દી કે તુ ગમ ન કર, તુમ્હારે નીચે તુમ્હારે રબ ને પાની કા એક ચશમા(ઝરણા) પૈદા કર દિયા હે ﴿૨૪﴾

(૧) પાકદામની કા એસા અજબ હાલ હે કે કિસી અજનબી ને હાથ તક નહી લગાયા.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ઓર મેં ને કભી ઝીનાકારી નહી કી.

(૩) યાની બચ્ચા પૈદા હોને કે લિયે આમ તૌર પર જિન ચીઝો કી ઝરૂરત પડતી હે ઉસ્કે બગૈર હી બચ્ચા પૈદા હો જાયેગા.

(૪) યાની ઈસ બાતચીત કે બાદ હઝરત જિબ્રઈલ અલ. ને હઝરત મરયમ કે ગિરેબાન (કમીસ કે ગલેવાલે હિસ્સે) મે એક ફુંક મારી જિસ્સે મરયમ કો હમલ ઠેહર ગયા.

(૫) યાની અલગ હો ગઈ, પેહલી મરતબા હમલ હુવા ઓર વો ભી બગૈર શાદી કે.

(૬) અબ હમલ ઓર બચ્ચા પૈદા હોને કે વકત કા દર્દ શુરૂઅ હુવા હઝરત જિબ્રઈલ અલ. સામને નહી આયે; બલકે જહાં હઝરત મરયમ અલ. થી વહાં સે નીચે આડ મે ખડે રહે.

وَهَزَيْتِي إِلَيْكَ بِجُدْعِ النَّخْلَةِ تُسْقِطُ عَلَيْكَ رَطْبًا جَنِيًّا ۖ فَكُلِي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا ۚ فَمَا تَرَيْنَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا ۖ فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا ۖ فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِيلًا ۖ قَالُوا يُمْرَيْمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا ۖ يَا خُتُّ هُرُونَ مَا كَانَ أَبُوكَ امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكَ بَغِيًّا ۖ فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ ۖ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا ۖ قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ ۖ آتَانِي الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا ۖ

और तू अपनी तरफ़ भ्रूर के तने(थड) को(पकडकर) छिला(धस छिलाने से) ताजा पक्की छुध भ्रूरें तुज पर गीरेगी(१) ﴿२५﴾ अब तू (भ्रूर) भा और तू(यश्मे(जरशे) का) पानी पी और(बय्ये को देभकर) आंभ ठंडी रभ(२), फिर अगर तू किसी आदमी को(३) देभ लेवे तो(धशारे से) केह देना के : में ने(अल्लाह) रहमान के लिये अेक रोजे की मन्नत मानी हे; धस लिये में आज किसी भी धन्सान से बात नही करुंगी(४) ﴿२६﴾ वो(मरयम) उस(लडके) को(गोद मे) उठाअे छुअे अपनी कौम के पास आयी, वो(कौम के लोग) केहने लगे : अे मरयम ! तुने तो बडा गजब ही का काम किया ﴿२७﴾ अे छारुन की बहन ! तेरा बाप कोध बुरा आदमी नही था और तेरी मां भी कोध बढकार औरत नही थी ﴿२८﴾ सो उस(मरयम) ने बय्ये की तरफ़ धशारा कर दिया, कौम के लोग केहने लगे : जो बय्या गोद मे हे(५) उसके साथ हम किस तरह बात करेंगे ? ﴿२९﴾ (धस पर) वो(बय्या) बोला के : में तो अल्लाह तआला का बंदा छूं, उस(अल्लाह तआला) ने मुजको किताब दी हे और मुजको नबी बनाया हे(६) ﴿३०﴾

(१) अल्लाह तआला ખુદ ખજૂરે ગીરા સકતે થે; લેકિન અસ્બાબ કી દુનિયા મે રોઝી હાસિલ કરને કે તરીકે અપનાને પડતે હે.

(૨) અવલાદ માં બાપ કે સામને હો ઓર દીનદાર હો યે ઉનકે લિયે દિલી સુકૂન કા ઝરિયા હે, ન યે કે દુર મુલકો મે મહઝ દુન્યવી ફાઈદો કે લિયે ભેજ દીઅે જાઅે.

(૩) યાની કિસી શખ્સ કો આતા હુવા ઓર બય્યે કે બારે મે સવાલ કરતા હુવા દેખ લેવે.

(૪) હઝરત જિબ્રઈલ અલ. કી બાત સે હઝરત મરયમ અલ. કો તસલ્લી હુધ, થોડી દેર મે હઝરત ઈસા અલ. પૈદા હુઅે.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) જો બય્યા પાલને(ગહવારે) મે હે.

(૬) મતલબ યે હે કે ઉસ વકત ઈન્જિલ કિતાબ ઓર નબુવ્વત કા દેના તય હો ચુકા થા, વાદા ભી હો ચુકા થા; અલબત્તા જબ વકત આયેગા તબ કિતાબ ઓર નબુવ્વત મિલેગી.

وَجَعَلْنِي مَلَكًا آيِنَ مَا كُنْتُ ۖ وَأَوْصِنِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ۖ وَبَرًّا بِوَالِدَتِي ۖ وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا ۝ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ۝ ذَٰلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ۖ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ ۝ مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ ۖ سُبْحَنَهُ ۚ إِذَا قُضِيَ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۝ وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۚ هَٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۝ فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ ۖ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝

મેં જહાં કહી ભી રહું ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) ને મુજકો બરકતવાલા બનાયા(૧) ઓર જબ તક મેં(દુનિયા મેં) ઝિંદા રહું મુજકો નમાઝ પઢને કા ઓર ઝકાત દેને કા હુકમ દિયા હે ﴿૩૧﴾ ઓર મુજકો મેરી માં કા ખિદમત કરનેવાલા બનાયા હે(૨) ઓર મુજકો શરાત કરનેવાલા, બદનસીબ નહી બનાયા(૩) ﴿૩૨﴾ જિસ દિન મેં પૈદા કિયા ગયા ઓર મેં જિસ દિન(કયામત કે કરીબ) મરૂંગા ઓર જિસ(કયામત કે) દિન મેં દોબારા ઝિંદા કરકે ઉઠાયા જાઉંગા(હર મૌકા પર અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે) મુજ પર સલામતી હોગી ﴿૩૩﴾ યે ઈસા મરયમ કે બેટે હે, (ઉનકી હકીકત કે બારે મેં) સચ્ચી બાત વો હે(જો મેં બયાન કરતા હું) જિસ મે લોગ ઝઘડા કરતે હે ﴿૩૪﴾ અલ્લાહ તઆલા કી શાન નહી હે કે વો કોઈ અવલાદ રખે, ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કી ઝાત તો હર ઐબ સે પાક હે, જબ કિસી કામ કે લિયે કોઈ ફેસલા કરતે હે તો ઉસસે કેહતે હે કે : “હો જા” તો વો હો જાતા હે ﴿૩૫﴾ ઓર યકીની બાત હે કે અલ્લાહ તઆલા મેરે ઓર તુમ્હારે રબ હે, સો તુમ ઉસી(અલ્લાહ તઆલા) કી ઈબાદત કરો, યહી સીધા રાસ્તા હે ﴿૩૬﴾ ફિર અલગ અલગ જમાઅતો ને આપસ મે ઈખ્તિલાફ ડાલ દિયા, જબ બડે(કયામત કે) દિન કો આંખો સે દેખ લેંગે તબ કાફિરો કે લિયે બડી તબાહી હે ﴿૩૭﴾

(૧) જબ આપ દુનિયા મેં થે ઉસ વકત ભી બડી બરકતે થી ઓર કયામત કે કરીબ દુનિયા મે ઉતરકર આના હોગા તબ ભી બરકતે ઝાહિર હોગી જૈસા કે હદીસો મે આયા હે, દીની ઓર દુનયવી દોનો તરહ કી બરકતે હોગી. જિસ્કી કુછ તફસીલ બંદે કી કિતાબ “ઝુહૂરે મેહદી” મે દેખ લેં.

(૨) યાની માં કે સાથ અચ્છા બરતાવ ઓર ફરમાંબરદારી કરનેવાલા.

(૩) સખ્ત દિલ નહી બનાયા.

أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ ۖ يَوْمَ يَأْتُوتُنَا لَكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ
 الْحُكْمُ ۖ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٤٠﴾
 وَادْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ ۖ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ﴿٤١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا
 يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا ﴿٤٢﴾ يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿٤٣﴾

જિસ(કયામત કે) દિન વો હમારે પાસ આયેંગે તબ(ઉસ દિન) કેસે સુનને ઓર દેખનેવાલે હો જાયેંગે ! લેકિન યે ઝાલિમ લોગ આજ(દુનિયા મેં) ખુલી ગુમરાહી મેં પડે હે ﴿૩૮﴾ ઓર(એ નબી !) તુમ ઉનકો પછતાને કે દિન સે ડરાવો(૧) જબ(હર) કામ કા(આખરી) ફેસલા કર દિયા જાયેગા(૨) (જબ કે આજ દુનિયા મેં) વો લોગ ગફલત મેં પડે હુએ હે ઓર વો લોગ ઈમાન નહી લાતે ﴿૩૯﴾ યકીનન ઝમીન કે ઓર ઉસ(ઝમીન) પર બસનેવાલે તમામ કે હમ વારિસ હોગે ઓર યે સબ હમારી તરફ લૌટાએ જાયેંગે(૩)

﴿૪૦﴾

ઓર(એ નબી !) તુમ ઈસ કિતાબ(કુર્આન) મે ઈબ્રાહીમ(અલ.) કા તઝકિરા ભી કરો, યકીની બાત હે કે વો સચ્ચાઈ કી આદત વાલે નબી થે ﴿૪૧﴾ જબ કે ઉન્હોને અપને અબ્બા સે કહા : એ મેરે અબ્બાજાન ! આપ એસે મા'બૂદો કી કયું ઈબાદત કરતે હો જો(કુછ) સુનતે નહી ઓર(કુછ) દેખતે નહી ઓર આપ કા કોઈ કામ કર સકતે નહી ?(૪) ﴿૪૨﴾ એ મેરે અબ્બા ! પકકી બાત યે હે કે મેરે પાસ એક એસા ઈલ્મ આયા હે જો આપ કે પાસ આયા નહી હે, સો તુમ મેરી બાત માન લો, મેં તુમકો સીધા રાસ્તા બતલાઉંગા(૫) ﴿૪૩﴾

(૧) કયામત કે દિન કાફિર કા અફસોસ કુફ્ર ઓર ગુનાહ પર ઓર મુસલમાન કા અફસોસ નેક આમાલ કી કમી ઓર વકત કો બરબાદ કરને પર હોગા.

(૨) મૌત કો ઝબહ કર દિયા જાયેગા ઓર હર એક કા હમેશા કા ફેસલા હોગા.

(૩) વારિસ કા મતલબ હે આખરી માલિક, દુનિયા કી થોડી દેર કી માલિકી ખતમ હોગી ઓર આખરી પૂરી માલિકી અલ્લાહ તઆલા હી કી રહેગી.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) ઓર તુમ્હારે કુછ કામ નહી આ સકતે.

(૫) છોટો કી બાત હક(સચ) હો તો બડો કો માન લેના ચાહિયે.

يَا بَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ ۚ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا ۝ يَأْتِي إِيَّيَ أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونُ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ۝ قَالَ أَرَأَيْتَ إِنْ تَتَنَزَّاهُ لَرَجْمَتُكَ وَأَهْجُرَنِي مَلِيًّا ۝ قَالَ سَلِّمْ عَلَيْكَ ۚ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّي ۚ إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا ۝ وَأَعْتَزِّلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا ۝

એ મેરે અબ્બાજાન ! આપ શયતાન કી ઈબાદત ન કરે, યકીની બાત હે કે શયતાન તો રહમાન કા નાફરમાન હે ﴿૪૪﴾ એ મેરે અબ્બાજાન ! યકીનન મે ઈસ બાત સે ડરતા હું કે રહમાન કી તરફ સે કોઈ અઝાબ આકર આપ કો પકડ લેવે જિસ્કે નતીજે મેં આપ(અઝાબ મેં) શયતાન કે સાથી બન કર રેહ જાએ(૧) ﴿૪૫﴾ (યે સુન કર ઈબ્રાહીમ અલ. કે અબ્બાને) કહા : એ ઈબ્રાહીમ ! કયા તૂ મેરે મા'બૂદો સે ફિરા હુવા હે ? અગર તુ અપને ઈસ(બુતો કી મુખાલફત(વિરોધ કરને) કે) કામ કો નહી છોડેગા તો મે તુજ કો પથ્થર માર કર ખતમ કર દુંગા ઔર તુ હમેશા કે લિયે મુજ સે દૂર હો જા ﴿૪૬﴾ ઈબ્રાહીમ(અલ.) ને કહા કે : મેં આપ કો(આપ કે પાસ સે રવાના હોને કા) સલામ કરતા હું(૨) મે તુમહારે લિયે અપને રબ સે બખશિશ કી દુઆ કરતા રહુંગા, યકીની બાત હે કે વો(મેરે રબ) મુજ પર બહુત હી મહેરબાન હે ﴿૪૭﴾ ઔર મે તુમ કો છોડતા હું ઔર તુમ અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર જિનકી ઈબાદત કરતે હો ઉન(બુતો) કો ભી(છોડતા હું)(૩) ઔર મે અપને રબ કી ઈબાદત કરતા હું (ઔર) મુજે પુરી ઉમ્મીદ હે કે મેં અપને રબ કો પુકાર કર(કભી ભી) મહરૂમ નહી રહુંગા(૪) ﴿૪૮﴾

(૧) યાની બાત માનને મેં શયતાન કા સાથ દિયા તો સજા મેં ભી ઉસ્કે સાથ રહોગે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) મેં આપ કો સલામ કરકે જા રહા હું.

(૩) દિલ સે પેહલે ભી કભી બુતો કો માના નહી, લેકિન અબ જહાં બુત હો વહાં રેહના ભી નહી, દુર ચલા જાતા હું.

(૪) રબ કો પુકારને વાલા મહરૂમ નહી રહતા , જબ કે બુત કી પૂજા કરનેવાલે બુત કી તરફ સે હમેશા મહરૂમ હી રેહતે હે.

فَلَمَّا اعْتَرَاهُمُ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۖ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۖ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ۖ وَوَهَبْنَا لَهُم مِّن
 جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ وَوَهَبْنَا لَهُم مِّن دُونِ ذَلِكَ مَا هُمْ بِأَعْيُنِنَ ۗ
 وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا ۚ وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ۖ وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ
 وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ۖ وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَّحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا ۖ وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ إسمَاعِيلَ ۚ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ
 وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ۖ

ફિર જબ વો(ઈબ્રાહીમ અલ.) ઉન(બુત કી ઈબાદત કરને વાલી કૌમ ઓર બાપ) સે ઓર જિન(બુતો) કી વો(લોગ) અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર ઈબાદત કરતે થે ઉન સે જુદા હો ગએ તો હમને ઉન(ઈબ્રાહીમ અલ.) કો ઈસ્હાક(અલ.જૈસા બેટા) ઓર યાકૂબ(અલ.જૈસા પોતા) અતા ક્રિયા(૧) ઓર ઉનમેં સે હર એક કો હમને નબી બનાયા ﴿૪૯﴾ ઓર હમને ઉનકો હમારી રહમત સે નવાઝા ઓર હમને ઉનકો ઉંચે દરજે કી નેકનામી અતા કી(૨) ﴿૫૦﴾

ઓર ઈસ કિતાબ(કુર્આન) મે મૂસા(અલ.) કી ભી બાત સુનાવો, યકીની બાત હે કે વો યુને હુવે થે ઓર રસૂલ ઓર નબી થે ﴿૫૧﴾ ઓર હમને ઉન(મૂસા અલ.) કો તુર પહાડ કી દાહની જાનિબ સે પુકારા ઓર રાઝ કી બાત કરને કે લિયે હમને ઉન (મૂસા અલ.) કો નઝદીક બુલાયા(૩) ﴿૫૨﴾ ઓર હમને હમારી રહમત સે ઉનકે ભાઈ હારૂન (અલ.) કો નબી બનાકર ઉનકો દિયા(૪) ﴿૫૩﴾ ઓર ઈસ કિતાબ(કુર્આન) મે ઈસ્માઈલ (અલ.) કી ભી બાત સુનાવો, યકીની બાત હે કે વો(ઈસ્માઈલ અલ.) વાદે કે (બડે) સચ્ચે થે(૫) ઓર રસૂલ ઓર નબી થે ﴿૫૪﴾

(૧) ઈરાક કાબૂલ બાપ દાદા કા વતન જહાં ઈબ્રાહીમ (અલ.) રહેતે થે વહાં જિસ ઓરત સે શાદી હુઈ વો સારા(રદિ.) થી, ઉનસે ઈસ્હાક(અલ.) કી પૈદાઈશ હુઈ, ચુંકે બાપ ઓર કૌમ કી બાત ચલ રહી હે, ઈસ લિયે ઈસ મુનાસબત સે ખાનદાનવાલી બીવી સારા રદિ. કી અવલાદ કા ઝિકર હુવા, યે સમજ મે આ રહા હે(અલ્લાહ તઆલા ઝિયાદહ જાનનેવાલે હે) વરના દૂસરી બીવી હાજરા રદિ. સે અવલાદ પેહલે પૈદા હુઈ વો ઈસ્માઈલ અલ. હે, અલ્લાહ તઆલા કી નવાઝિશ દેખો કે દીન કી નિસ્બત પર બાપ દાદા કા ખાનદાન છોડા તો અકેલાપન લગતા હે તો અલ્લાહ તઆલા ને અવલાદ ઓર નઈ બીવી કે ઝરિયે નયા ઇઝઝતવાલા ખાનદાન અતા ફરમાયા.

નોટ: તફસીલી વાકિઆ કે લિયે ખુબાતે મહમૂદ જિલ્દ:(૭,૪) ઓર દેખી હુઈ દુનિયા જિલ્દ (૩) દેખિએ.

(૨) આજ તક ઈબ્રાહીમ(અલ.) કા નામ બડે એહતિરામ સે ઝિંદા હે, ઉનકી યાદ મે કુરબાની, હજ ઓર દુરુદે ઈબ્રાહીમી ભી ઝિંદા હે. (૩) (દુસરા તર્જુમા) હમને રાઝ કી બાતે કરકે મૂસા અલ. કો(ખાસ) કર દિયા. (૪) હઝરત મૂસા અલ. કી દરખવાસ્ત પર ભાઈ કો નબુવ્વત મીલી . (૫) હર નબી મે અચ્છી અચ્છી સિફતેં હોતી હી હે, લેકિન જિસ નબી મે જો સિફત નીરાલી પાઈ જાવે ઉસ્કા ખાસ બયાન હોતા હે.

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ ۖ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا ۝ وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ ۚ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ۝ وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ۝ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَّةِ آدَمَ ۖ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ ۚ وَمِنْ ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَءِيلَ ۚ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا ۚ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا ۝ فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا ۝

और वो(ईस्माईल अल.) अपने घरवालों को नमाज़ पढ़ने और ज़कात देने का हुक़्म देते थे(१) और वो अपने रब के नज़दीक पसंदीदा थे ﴿५५﴾ और तुम(ईस) किताब(क़ुर्आन) में ईदरीस (अल.) की भी बात सुनाओ, यकीनी बात है के वो सय्याई(की आदत) वाले नबी थे ﴿५६﴾ और हम ने उन (ईदरीस अल.) को उंचे मक़ाम पर उठा लिया(२) ﴿५७﴾ आदम (अल.) की अवलाद में से ये सब वो नबी हैं, जिन पर अल्लाह तआला ने इनाम इरमाया(३), उन में से कुछ तो उन लोगो(की अवलाद) में से हैं, जिनको हमने नूह (अल.) के साथ (क़श्ती में) सवार किया था(४) और कुछ ईब्राहीम(अल.) और ईसराईल (यानी याकूब अल.) की अवलाद में से हैं, और ये (सब नबी) उन(लोगो) में से हैं, जिनको हमने ह़िदायत दी और जिनको हमने(हमारे दीन के लिये) चुन लिया(उन नबीयो का ऐसा उंचा भरतबा है उसके बावजूद) उन के सामने जब रहमान की आयतें पढ़ी जाती है तो वो रोते हुवे सज़दे में (ज़मीन पर) गीर जाते हैं ﴿५८﴾ फिर उन(लोगो) के बाद ऐसे लोग उनकी जग़ा पर आये जिन्होने नमाज़ को बरबाद कर दिया(५) और(नफ़्सानी) ज़्वाहिशात(यानी मज़ो) के पीछे पड गये, अनकरीब वो अपनी गुमराही(का इल अज़ाब की शकल में) सामने देख लेंगे ﴿५९﴾

(१) घर में माहोल बन जाये तो दुसरो को दअवत देना और ખુદ કે લિયે જમ જાના આસાન હો જાતા હે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ઓર હમને ઉનકો(કમાલાત કે) ઉંચે મરતબે તક પહોંચા દિયા.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) યે વો (ખાસ) લોગ હે કે આદમ અલ. કી અવલાદ મે સે જિન પર અલ્લાહ તઆલા ને ઇનામ ફરમાયા નબીયો કી જમાઅત મે સે.(તીસરા તર્જુમા) નબીયો કી જમાઅત મે સે યે વો ખાસ લોગ હે જિન પર અલ્લાહ તઆલા ને આદમ અલ. કી અવલાદ મે સે ઇનામ ફરમાયા.

(૪) યહાં જીતને નબીયો કા નામ આયા ઉન મેં ઇદરીસ અલ. કે અલાવા બાકી સબ નૂહ અલ. કી નસલ મે સે હે.(૫) ગુમરાહી કી શુરૂઆત નમાઝ કો છોડને સે હોતી હે.

إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ۖ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ ۗ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا ۖ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا ۖ وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ۖ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ۖ وَمَا نَنْتَزِلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ ۗ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ ۗ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ۖ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ ۗ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ۚ

અલબત્ત જિસ્ને તૌબા કી ઔર ઈમાન લાયા ઔર નેક કામ કિયા સો વહી લોગ જન્નત મે દાખિલ હોગે ઔર ઉન પર ઝરા ભી સુલ્મ નહી હોગા ﴿૬૦﴾ યે હમેશા રેહને કે બાગાત હે જિનકા રહમાન ને અપને બંદો સે વાદા કર રખા હે, (જિનકો) બંદો ને દેખા ભી નહી હે(૧), યકીનન ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કા જો વાદા હે વો(વાદા) ઝરૂર આકર રહેગા ﴿૬૧﴾ ઉસ(જન્નત) મેં વો(અલ્લાહ તઆલા કે બંદે) સલામતી કી બાત કે સિવા કોઈ બેફાઈદા બાત નહી સુનેંગે(૨), ઉસ(જન્નત) મેં ઉન(અલ્લાહ તઆલા કે બંદો) કો સુબહ ઔર શામ ઉનકી રોઝી મિલતી રહેગી(૩) ﴿૬૨﴾ યે વો જન્નત હે જિસ્કા હમ અપને બંદો મેં સે ઉસ શખ્સ કો વારિસ બનાયેંગે જો મુત્તકી હોગા ﴿૬૩﴾ ઔર હમ(ફરિશ્તે) તુમ્હારે રબ કે હુકમ કે બગૈર(જબ ચાહે તબ) નહી ઉતર સકતે, જો કુછ હમારે આગે હે ઔર જો કુછ હમારે પીછે હે ઔર જો કુછ ઉનકે બીચ મેં હે ઉસી(અલ્લાહ તઆલા) કી માલિકી હે ઔર તુમ્હારે રબ ઐસે નહી હે જો ભૂલ જાનેવાલે હો ﴿૬૪﴾ આસ્માનો ઔર ઝમીન ઔર જો કુછ ઉનકે દરમિયાન મેં હે વો ઉસ્કે રબ હે, સો તુ ઉસી(અલ્લાહ તઆલા) કી ઈબાદત કર ઔર ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કી ઈબાદત પર જમ કર રેહ, કયા તુમ્હારી જાનકારી મેં કોઈ ઐસા હે જો ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કે જૈસી ખુંબીયાં રખતા હો ?(૪) ﴿૬૫﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) જિસ્કા રહમાન ને અપને બંદો સે બંદો કે દેખે બગૈર વાદા કર રખા હે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) વો ‘સલામ’ કે સિવા કોઈ લગ્વ(બેફાઈદા) બાત નહી સુનેંગે.

(૩) યે દો વકત તો મિલના યકીની હે, દુસરે વકત મે ભી ચાહત હોતે હી ખાના મિલેગા.

(૪) અલ્લાહ તઆલા(જૈસે) નામ વાલા હો, જો અલ્લાહ તઆલા જૈસા હી હો.

નોંધ :— ઈસ સવાલ કા મતલબ હે કે કોઈ અલ્લાહ તઆલા જૈસા નહી હે.

وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ إِذَا مَا مِثْلُ لَسَوْفَ أَخْرَجُ حَيًّا ۝ أَوَلَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْئًا ۝ فَوَرَّبُّكَ لَتْحْشَرُهُمْ وَالشَّيْطَانُ ثُمَّ لَنُخْضِرَهُنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ۝ ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ عَنْ كُلِّ شَيْعَةٍ إِيَّاهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَنِ عِتِيًّا ۝ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ۝ وَإِنْ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَقْضِيًّا ۝ ثُمَّ لَنُنَجِّيَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا ۝ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمُ الصُّنُوفُ أَيْتَنَابِينَ قَالُوا الَّذِينَ كَفَرُوا الَّذِينَ آمَنُوا ۝ أَيْ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ۝

और ये(काफ़िर) ईन्सान(यू) केहता है : जब में मर जाऊंगा तो क्या समयभुय में ज़िंदा करके निकाला जाऊंगा ? ﴿६६﴾ (जवाब में अल्लाह तआला इरमाते हैं) क्या ईन्सान को ये बात याद नहीं के हमने इस से पेहले उस(ईन्सान) को पैदा किया था; હાલાંકે વો(ઈન્સાન) કુછ ભી નહી થા ? ﴿૬૭﴾ સો તુમ્હારે રબ કી કસમ ! હમ ઉન(ઈન્સાનો) કો ઔર શયાતીન કો ઝરૂર જમા કરેંગે(૧) ફિર હમ ઉનકો જહન્નમ કે આસપાસ(ઈસ તરહ) લાકર હાઝિર કરેંગે કે વો(ડર કી વજહ સે) ઘુટનો પર ગીરે હોંગે ﴿૬૮﴾ ફિર હર જમાઅત મેં સે ઉન લોગો કો હમ ઝરૂર ખીયકર(જુદાકર કે) નીકાલેંગે જો સબસે ઝિયાદહ રહમાન સે સરકશી કરતે થે ﴿૬૯﴾ ફિર હમ એસે લોગો કો ખૂબ અચ્છી તરહ જાનતે હે જો ઉસ(જહન્નમ) મેં દાખિલ કિયે જાને કે ઝિયાદહ લાયક હે ﴿૭૦﴾ ઔર તુમ મેં સે કોઈ શખ્સ ભી એસા નહી જિસ્કા ઉસ(જહન્નમ) પર ગુઝર ન હો(૨) ઉસ બાત કો તુમ્હારે રબને ઝરૂરી તૌર પર અપને ઉપર તય કર લિયા હે ﴿૭૧﴾ ફિર હમ તકવાવાલો કો બચા લેંગે ઔર આલિમો કો ઉસ(જહન્નમ) મેં ઘુટનો પર પડા હુવા હમ છોડ દેંગે ﴿૭૨﴾ ઔર જબ ઉન (કાફીરો) કે સામને હમારી આયતે ખુલી ખુલી પઢકર સુનાઈ જાતી હે તો કાફિર ઈમાનવાલો સે કેહતે હે : દોનો (મુસલમાન ઔર કાફિર) જમાઅત મેં સે (દુનિયા મેં) કિસ્કા મકામ ઝિયાદહ અચ્છા હે ઔર કિસ્કી મજલિસ ઝયાદા ઉમદા હે ?

﴿૭૩﴾

(૧) કયામત મે એક વકત મે મોમીન, કાફિર, શયાતીન સબ સાથ હોગે ફિર અલગ કિયે જાવેંગે, કુછ આલિમો ને “વાવ” કો “મઅ” કે મઅના મે લિયા હે; યાની કાફિર ઈન્સાન ઔર શયાતીન કો એક ઝંઝીર મે સાથ બાંધા જાવેગા.

(૨) મોમિનો કા ગુઝર ઈમાન કે નુર કે સાથ સલામતી સે તેઝી સે હોગા, વો જહન્નમ કો દેખ લેંગે તો જન્નત કી કદર વ કિમત ઉનકે દિલ મે ઝિયાદહ હો જાયેગી ઔર કાફિર ફંસ કર ગિર જાયેંગે.

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثَاً وَرِءْيَا ۖ قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَبْذُذْهُ الرِّحْمَنُ مَدًّا ۚ حَتَّىٰ
 إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ ۖ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضْعَفُ جُنْدًا ۝ وَيَزِيدُ اللَّهُ
 الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى ۖ وَالْبَاقِيَتِ الصَّلَاحُ ۖ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا ۝ أَفَرَأَيْتِ اللَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا
 وَقَالَ لَأُوتِيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا ۚ أَظَلَعَ الْغَيْبِ أَمْ أَتَّخِذُ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ۝ كَلَّا ۖ سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ
 الْعَذَابِ مَدًّا ۝ وَتَرَاهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ۝ وَاتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ إِلَهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ۝

(યે કાફિર લોગ યે બાત નહી દેખતે કે) હમને ઉનસે પેહલે કિતની જમાઅતે હલાક કર દી કે ઉનકા સામાન ઔર ઉનકી ઝાહિરી શાન બાન કિતની અચ્છી થી ? ﴿૭૪﴾ તુમ કેહ દો કે: જો શખ્સ ગુમરાહી મેં પડા હે ઉસ કે લિયે મુનાસિબ યહી હે કે રહમાન ઉસ કો લંબી ઢીલ દેતે રહે, યહાં તક કે જિસ્કા ઉન સે વાદા હુવા હે જબ ઉસકો વો ખૂદ દેખ લેંગે યાહે વો(દુનિયા કા) અઝાબ હો ઔર યાહે તો કયામત(કી સઝા) હો, તબ ઉન કો પતા ચલ જાએગા કે કિસ કા બુરા મકાન થા ઔર કિસ કા લશ્કર ઝિયાદહ કમઝોર થા ? ﴿૭૫﴾ જિન લોગોં ને હિદાયત કા રાસ્તા અપનાયા હે અલ્લાહ તઆલા ઉન કો(દુનિયા મેં) હિદાયત મેં તરક્કી દેતે હે ઔર જો નેક અમલ બાકી રેહને વાલે હે ઉસકા સવાબ તુમહારે રબ કે યહાં બેહતર મિલેગા ઔર ઉસકા અંજામ ભી અચ્છા હી હોગા ﴿૭૬﴾ (એ નબી ! મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) કયા ભલા ! તુમ ને ઉસ આદમી કો નહી દેખા (આસ બીન વાઈલ) જિસ્ને હમારી આયતો કા ઈન્કાર કર દિયા ઔર(ઉપર સે) કેહતા હે કે : (આખિરત મેં) મુજે માલ ઔર અવલાદ જરૂર મિલેંગે ? ﴿૭૭﴾ કયા ઉસ ને ગૈબ(કી દુનિયા) કો ઝાંખ કર દેખ લિયા યા રહમાન સે કોઈ વાદા લે રખા હે ? ﴿૭૮﴾ હરગિઝ નહી ! જો કુછ વો કેહ રહા હે હમ ઉસ્કો લિખ લેતે હે ઔર હમ ઉસ્કે અઝાબ કો બઢાતે હી રહેંગે ﴿૭૯﴾ ઔર જિસ(માલ ઔર અવલાદ) કે લિયે વો કેહતા હે(મરને પર) ઉસ કે હમ વારીસ હોંગે ઔર વો હમારે પાસ અકેલા આયેગા(૧) ﴿૮૦﴾ ઔર ઉન્હોંને અલ્લાહ તઆલા કો છોડ કરકે કુછ મા'બૂદ બના રખે હે; તાકે વો(મા'બૂદ) ઉન કે લિયે ઈઝઝત(મદદ) કા ઝરિયા બને ﴿૮૧﴾

(૧) ઉસ્કે દો બેટે મુસલમાન હો ગએ થે.

ع

كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ۝

أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَؤْزُهُمْ أَزًّا ۝ فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ ۖ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَذَابًا ۝
يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفْدًا ۝ وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وَرِثَةً ۝ لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ
اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ۝ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا ۖ لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا ۝ تَكَادُ السَّمُوتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ
وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ۝

ઐસા હરગિઝ નહી હોગા(બલકે) વો(બાતિલ મા'બૂદ) તો ઉન(કાફિરો) કી ઈબાદત હી
કા ઈન્કાર કર દેગે ઔર વો(બુત) ઉન કે મુખાલિફ હો જાએંગે ﴿૮૨﴾

(એ નબી !) કયા તુમ કો માલૂમ નહી હે કે યકીની બાત હે કે હમને શયાતીન કો
કાફિરો પર છોડ દિયા હે જો ઉનકો(નાફરમાની કે લિયે) ઉભારતે (ચઢાતે) રેહતે હે
﴿૮૩﴾ લિહાઝા તુમ ઉનકે(અઝાબ) કે મુઆમલે મેં જલ્દી મત કરો, હમ ઉનકી(હર ચીઝ
કી) પુરી ગીનતી કર રહે હે(૧) ﴿૮૪﴾ (કયામત કા વો દિન યાદ રખો) જિસ દિન
હમ(તમામ) તકવાવાલો કો રહમાન કે પાસ મેહમાન બના કર જમા કરેંગે(૨) ﴿૮૫﴾
ઔર હમ મુજરિમો કો ખ્યાસ કી હાલત મે જહન્નમ કી તરફ હાંક કર લે જાએંગે ﴿૮૬﴾
ઉન(લોગો) કો કિસી કી સિફારીશ કા ઈખ્તિયાર(અધિકાર) નહી હોગા, હાં ! જિસને
રહમાન સે કોઈ ઈજાઝત હાસિલ કરલી હોગી(સિર્ફ વહી સિફારીશ કરેગા)(૩) ﴿૮૭﴾
ઔર યે(મુશરિકીન) કેહને લગે કે : રહમાન તો અવલાદ રખતા હે ﴿૮૮﴾ પક્કી બાત યે
હે કે તુમને બડી સખ્ત બાત કેહ ડાલી(૪) ﴿૮૯﴾ ઐસી બાત કી વજહ સે(લગતા ઐસા હે
કે) અભી કરીબ હી મેં આસમાન ફટ પડે ઔર ઝમીન ફટ કર ટુકડે ટુકડે હો જાએ ઔર
પહાડ ટુટ કર ગિર પડે ﴿૯૦﴾

(૧) વો તમામ ચીજો જિન પર ઉનકો સજા હોગી.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) જમાઅત કી શકલ મે. (તીસરા તર્જુમા) સવાર કરકે.

(૩) આયત મેં અહદ યાની કલીમ એ તય્યિબા યા અલ્લાહ તઆલા કી કિતાબ કુર્આન કે હકો કે અદા
કરને કે સાથ. ઔર સિફારીશ કે લિયે અલ્લાહ તઆલા કી ઈજાઝત ભી ઝરૂરી હોગી.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) પક્કી બાત યે હે કે તુમ ભારી ચીઝ મે ફંસે હો (તીસરા તર્જુમા) પક્કી બાત યે હે કે
તુમને બડી સંગીન હરકત કી હે.

أَنْ دَعَا إِلَى الرَّحْمَنِ وَلَدًا ۖ وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ۗ إِنَّ كُلَّ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِيَ الرَّحْمَنِ عَبْدًا ۗ لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ۗ وَكُلُّهُمْ أَتِيهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَرْدًا ۗ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا ۗ فَإِنَّمَا يَسَّرُ لَهُ بِلِسَانِكَ لِنُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لَدًّا ۗ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ ۖ هَلْ تُحِشُّ مِنْهُمْ مِنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ۗ

ઈસ બાત પર કે ઉન્હોને રહમાન કે લિયે અવલાદ હોને કા દાવા કિયા હે ﴿૯૧﴾ રહમાન કી ये શાન નહી હે કે वो अवलाद रभे ﴿९२﴾ जो कोई आसमानों और जमीन में हें वो सब रहमान के सामने अेक बंदा बन कर हाजिर होगी ﴿९३﴾ पक्की बात ये हे કે(रहमान ने) उन सबको(अपनी कुदरत के) घेरे मे ले रखा हे और उनको ખૂબ અચ્છી તરહ ગિન રખા હે ﴿૯૪﴾ और उन में से हर अेक अहलाह तआला के सामने कयामत के दिन अकेले अकेले आयेगा ﴿९५﴾ यकीनी बात ये हे કે जो लोग ઈમાન લાયે और ઉન્હોને નેક કામ કિયે રહમાન ઉન્કે લિયે(મખ્લૂક કે દિલો મે) મોહબ્બત પૈદા કર દેંગે ﴿૯૬﴾ સો ઉસ(કુર્આન) કો હમને તુમહારી(અરબી) જબાન મેં આસાન કર દિયા હે; તાકે તુમ ઉસ(કુર્આન) કે ઝરિયે તકવાવાલો કો ખુશખબરી સુનાઓ और जघउनेवाले लोगो कો(१) उस(कुरआन) के जरिये उराओ ﴿९७﴾ उनसे पेहले हम कितनी कौमो कો હલાક કર ચુકે હે, કયા ઉન(હલાક હોનેવાલો) મેં સે કિસી કી આહટ (પૈરો કી ઘીમી આવાજ) પાતે હો ?(૨) કયા ઉન(હલાક હોનેવાલો) મેં સે કિસી કી હલકી સી આવાજ(૩) તુમ કો સુનાઈ દેતી હે ?(૪) ﴿૯૮﴾

(૧) તૌહિદ, રિસાલત ઓર મરને કે બાદ જિંદા હોના ઈન બાતો મે જો જઘડતે હે. ‘لَا’ એસે શખ્સ કો કેહતે હે જિસકો કિસી બાત કો માનનેવાલા બના દેના મુમકીન ન હો.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) કયા હલાક હોનેવાલો મે સે કિસી કો તુમ દેખતે હો ?

(૩) એસી છુપી હુઈ આવાજ જો સમજ મે ભી ન આવે ઉસ્કો ‘‘رِكْزًا’’ કેહતે હે.

(૪) યાની એસે હલાક હો ગએ કે ઉન કા કોઈ નામોનિશાન ભી બાકી નહી રહા.

તાહા

સુરએ તાહા

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસમેં (૧૩૪) યા (૧૩૫) આયતે હે, સૂરએ ઈબ્રાહીમ યા સૂરએ મરયમ કે બાદ ઔર સૂરએ વાકિઆ સે પેહલે(૪૫) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

હદીસ મેં આતા હે કે આસ્માનો ઔર ઝમીન કે પેદા કરને સે દો હઝાર સાલ પેહલે અલ્લાહ તઆલા ને(ફરિશ્તો કે સામને) સૂરએ તાહા ઔર યાસીન પઢી, ફરિશ્તો ને જબ કુર્આન(કી યે સૂરતે) સુની તો બોલ ઉઠે : ઉસ ઉમ્મત કે લિયે મુબારકબાદી હો જિસ પર યે ઉતારા જાયે, ખુશખબરી હે ઉન સીનો કે લિયે જો ઉસ્કો ઉઠાએંગે, યાની યાદ કરેંગે ઔર ખુશખબરી હે ઉન સુબાનો કે લિયે જો ઉસ્કી તિલાવત કરેંગી.

ઈસ સૂરત કે શુરઆત મે “**طه**” કા લફઝ આયા હે.

તાહા કે બારે મે એક કૌલ યે હે કે “ તા” ઔર “હા” યે દોનો હુરફે તહજજ હે, હુરફે મુક'તઆત મેં સે હે.

દુસરા કૌલ (કઠન) યે હે કે “તાહા” એક મઅના રખનેવાલા કલિમા હે જિસ્કા મઅના હોતા હે : “એ શખ્સ” ઔર ઝાહિર હે કે કામિલ મર્દ ઔર કામિલ શખ્સ હઝરત મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ઝાત હે.

ઈસ સૂરત કા દુસરા નામ “સૂરતુલ કલીમ” હે, ઈસ્મેં અલ્લાહ તઆલા કે કલીમ(કલામ કરનેવાલે) હઝરત મૂસા અલ. કા વાકિઆ બહોત અચ્છે અંદાઝ મે બયાન કિયા ગયા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

طه ﴿١﴾ مَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ﴿٢﴾ إِلَّا تَذَكُّرًا لِّمَن يَخْشَى ﴿٣﴾ تَنزِيلًا مِّنْ خَلْقِ الْأَرْضِ وَالسَّمُوتِ الْعُلَى ﴿٤﴾ الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ﴿٥﴾ لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى ﴿٦﴾ وَإِنْ تَجْهَرُ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى ﴿٧﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ﴿٨﴾ وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ﴿٩﴾ إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا ۚ الْعَلِيِّ اتَّبِعْكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجْدُ عَلَى النَّارِ هُدًى ﴿١٠﴾

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરુ કરતા હું) જિન કી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહુત ઝિયાદહ રહમ કરને વાલે હે.

طه (તાહા) ﴿૧﴾ (એ નબી!) હમ ને(યે) કુર્આન તુમ પર ઈસ લિયે નહી ઉતારા કે(તુમ) તકલીફ મેં પડ જાઓ ﴿૨﴾ બલકે યે તો જો(આદમી) ડરતા હે ઉસ્કે લિયે નસીહત હે ﴿૩﴾ (કુર્આન) ઉસ ઝાત ને ઉતારા હે જિસને ઝમીન ઓર ઉંચે આસમાન પેદા કિયે ﴿૪﴾ રહમાન(૧) (અપની શાન કે મુવાફિક) અર્શ પર કાઈમ હે ﴿૫﴾ જો કુછ આસમાનો મેં ઓર જો કુછ ઝમીન મેં હે ઓર જો કુછ ઉન(આસમાન ઓર ઝમીન) કે બીચ મે હે ઓર ગીલી(ભીની) મિટ્ટી કે નીચે જો હે ઉસી(રહમાન) કી માલિકી હે ﴿૬﴾ ઓર અગર તુમ ઝોર સે કોઈ બાત કહો તો(ઉસ્કી તો અલ્લાહ તઆલા કો ખબર હે હી) કયુંકે વો(અલ્લાહ તઆલા) તો છુપી હુઈ બાતો કો(૨) ઓર ઉસ્સે ભી ઝિયાદહ છુપી હુઈ બાતો કો(૩) જાનતે હે ﴿૭﴾ અલ્લાહ તઆલા કે સિવા કોઈ(હકીકી) મા'બૂદ નહી હે, ઉસી(અલ્લાહ તઆલા) કે અચ્છે અચ્છે નામ હે ﴿૮﴾ ઓર(એ મુહમ્મદ ! સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) કયા તુમ્હારે પાસ મૂસા(અલ.) કા વાકિઆ પહોચા ? ﴿૯﴾ જબ ઉન(મૂસા અલ.) કો(તુર પહાડ પર એક) આગ નઝર આઈ તો અપની બીવી સે કહા : તુમ યહી ઠેહરો, મેં ને એક આગ દેખી હે, શાયદ કે મેં ઉસ મેં સે તુમ્હારે પાસ કોઈ શોઅલા (ચિંગારી, આગનો ભડકો) લે આઉં યા આગ કે પાસ મુજે રાસ્તે કા પતા (બતાનેવાલા કોઈ) મિલ જાએ ﴿૧૦﴾

(૧) જો બહુત હી રહમત વાલે હે.

(૨) યાની જો બાત દિલ મેં હે.

(૩) યાની જો અભી તક દિલ મે નહી આઈ આઈન્દા આએગી, ઈસ તરહ કી બાતો કો તુ ખુદ ઈન્સાન ભી નહી જાનતા, અલ્લાહ તઆલા જાનતે હે.

فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يُمُوسَى ۖ إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ ۖ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طَوًى ۚ وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ
لِمَا يُوحَىٰ ۚ إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي ۖ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ۚ إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ
كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ ۚ فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَزِدْ ۚ وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يُمُوسَىٰ ۚ

સો જબ વો(મૂસા અલ.) ઉસ(આગ) કે પાસ પહોચે તો(અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે) ઉનકો આવાઝ દી ગઈ કે : એ મૂસા ! ﴿૧૧﴾ પૂરા યકીન રખો ! મેં હી તુમ્હારા રબ હું, સો તુમ અપને દોનો જુતો કો નિકાલ દો(૧), યકીની બાત હે કે તુમ તુવા નામી મુકદ્દસ મેદાન મે હો(૨) ﴿૧૨﴾ ઓર મેં ને(નબુવ્વત કે લિયે) તુમકો યુન લિયા હે, સો જો બાત વહી કે ઝરિયે કહી જાએ વો ધ્યાન સે સુનો(૩) ﴿૧૩﴾ હકીકત યે હે કે મેં હી અલ્લાહ હું, મેરે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહી હે, સો તુમ મેરી હી બંદગી કરો ઓર મુજે યાદ રખને કે લિયે નમાઝ કાઈમ કરો(૪) ﴿૧૪﴾ યકીન રખો ! કયામત તો આને હી વાલી હે, મેં(અભી) ઉસ(કયામત કે વકત) કો છુપાકર રખના ચાહતા હું; તાકે હમ નફસ કો ઉસ્કે કિયે હુવે કામ કા બદલા દિયા જાવે ﴿૧૫﴾ કહી એસા ન હો કે જો શખ્સ ઉસ(કયામત) પર ઈમાન નહી રખતા ઓર અપની નફસાની ખ્વાહિશાત(ચાહતો) કે પીછે ચલતા હો વો તુમકો કયામત(કે ફિકર) સે હરગિઝ ગાફિલ ન કર દે(૫) વરના તુમ(બેફિકી કી વજહ સે) હલાક હો જાઓગે ﴿૧૬﴾ ઓર એ મૂસા ! તુમ્હારે દાહને(સીધે) હાથ મે કયા હે ? ﴿૧૭﴾

(૧) મુકદ્દસ જગહ મે મુકદ્દસ કલામ સુન રહે હો ઉસ્કા અદબ સીખાયા ગયા, ઈસી તરહ મુબારક વાદી કી મીટી કી બરકત આપકે બદન કો લગે.

(૨) અલ્લાહ તઆલા અપની ખાસ હિકમત સે ઝમીન કે ખાસ હિસ્સો કો અલગ શાન ઓર મરતબા અતા ફરમાતે હે.

(૩) સુનતે હુવે ફુઝૂલ (બેકાર) હિલયાલ ન હો, નઝર નીચી હો. સમજને કી કોશિશ હો. રૂકાવટ પેદા કરનેવાલી કોઈ ભી બાત ઉસ વકત ન હો. યે અલ્લાહ તઆલા કી બાત સુનને કે આદાબ ભી બતા દિયે ગયે.

(૪) નમાઝ કી રૂહ અલ્લાહ તઆલા કા ઝિકર હે, શુરૂ સે આખિર તક નમાઝ મે અલ્લાહ તઆલા કી યાદ હે.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) કયામત કી તૈયારી કરને સે તુમકો હરગિઝ રોક ન દેવે(જો કયામત પર ઈમાન ન રખે ઓર નફસાની ખ્વાહિશાત પર ચલે એસો કી સોહબત મે મત રહો, વરના ઈન્સાન આખિરત સે ગાફિલ હો કર બરબાદ હો જાતા હે).

قَالَ هِيَ عَصَايَ ۖ أَتَوَكَّلُ عَلَيْهَا فِئَهِمَا مَا رَبُّ أُخْرَى ۖ قَالَ أَلْقَاهَا يُمُوسَى ۖ فَالْقَهَا
 فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَى ۖ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ ۖ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَى ۖ وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَى جَنَاحِكَ تَخْرُجْ
 بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ آيَةً أُخْرَى ۚ لِنُرِيكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَى ۚ إِذْ هَبَّ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى ۚ
 قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ۚ وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ۚ وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي ۚ

મૂસા (અલ.) ને અર્જ ક્રિયા : યે તો મેરી લકડી હે, મેં ઉસ પર ટેક લગાતા હું ઔર ઉસ(લકડી) કે ઝરિયે અપની બકરીયો પર(દરખત સે) પત્તે ગીરાતા હું ઔર મેરે દૂસરે કામ ભી ઉસ્સે પૂરે હોતે હે ﴿૧૮﴾ અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા: એ મૂસા ! ઉસ(લકડી) કો(નીયે ઝમીન પર) ફેંક દો ﴿૧૯﴾ ફિર જબ મૂસા (અલ.) ને વો(લકડી) ડાલ દી તો વો(ડાલતે હી) એકાએક(અલ્લાહ તઆલા કી કુદરત સે) એક દોડતા સાંપ બન ગઈ ﴿૨૦﴾ અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા : (મૂસા !) ઉસ્કો પકડ લો, ઔર ડરો નહી, હમ અભી ઉસ્કો ઉસકી પેહલી(લકડીવાલી) હાલત પર લૌટા દેતે હે ﴿૨૧﴾ ઔર તુમ અપને હાથ કો અપની(ડાબી) બગલ મે દબાવો તો વો કિસી બિમારી કે બગૈર સફેદ હોકર(બહોત ચમકતા) નીકલેગા(૧) યે(તુમહારી નબુવ્વત કે લિયે) દૂસરી નિશાની હે ﴿૨૨﴾ તાકે હમ તુમકો અપની નિશાનીયો મે સે કુછ બડી નિશાનીયાં દિખાએ ﴿૨૩﴾ તુમ ફિરઔન કે પાસ જાઓ, વો શરાત મે હદ સે નિકલ ગયા હે(૨) ﴿૨૪﴾ મૂસા (અલ.) ને અર્જ ક્રિયા : એ મેરે રબ ! મેરે લિયે મેરે સીને કો ખોલ દીજીએ(૩) ﴿૨૫﴾ ઔર મેરે લિયે મેરે કામ કો આસાન કર દીજીએ ﴿૨૬﴾ ઔર મેરી ઝબાન સે(લુકનત કી) ગીરહ (ગાંઠ) ખોલ દીજીએ ﴿૨૭﴾

(૧) નકલ ક્રિયા ગયા હે કે હઝરત મૂસા અલ. કા હાથ ઉસ વકત સૂરજ કી રોશની સે ભી ઝિયાદહ ચમકદાર હો જાતા થા. હઝરત મૂસા અલ. કે પાકિઝા દિલ મે જો ઈમાન કા નુર થા ઉસ્કા થોડા હિસ્સા હાથ પર આ જાતા થા જિસ્કી વજહ સે યે ચમક હોતી થી, ઈમાન કા પૂરા નૂર પુલસિરાત કો જગમગા દેગા ઔર પુરા પુલસિરાત રોશન હોગા.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) વો બહોત દાદાગિરી કર રહા હે.

(૩) હોસલા બુંલદ કર દીજીએ, નબુવ્વત કે ઈલ્મ કે લિયે સીના ખોલ દીજીએ, દઅવત કી રાહ મે આનેવાલી તકલીફેં સહન કરને કે લિયે સીના ખોલ દીજીએ.

يَفْقَهُوا قَوْلِي ۖ وَاجْعَلْ لِّي وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِي ۚ ۞ هَارُونَ أَخِي ۖ اشْدُدْ بِهِ أَزْرِي ۖ ۞ وَأَشْرِكْهُ فِي أَمْرِي ۚ ۞ كَيْ نَسَبَحَكَ
 كَثِيرًا ۚ ۞ وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا ۚ ۞ إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ۚ ۞ قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يُمُوسَىٰ ۚ ۞ وَلَقَدْ مَنَّا عَلَىٰكَ مَرَّةً
 أُخْرَىٰ ۚ ۞ إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰ ۚ ۞ أَنِ اقْنَصِيهِ فِي الثَّابُوتِ فَأَقْدِفِيهِ فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ
 يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّي وَعَدُوٌّ لَّهُ ۖ ۞ وَالْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِّنِّي ۖ وَلِتُصْنَعَ عَلَىٰ عَيْنِي ۚ ۞

જિસ્કી વજહ સે વો(લોગ) મેરી બાત કો સમજ સકે(૧) ﴿૨૮﴾ ઓર મેરે ખાનદાન કે એક આદમી કો મેરી મદદ કરને કે લિયે મુકરર(નકકી) કર દીજિએ ﴿૨૯﴾ (યાની) હાડન કો જો મેરા ભાઈ હે ﴿૩૦﴾ (ઓર) ઉન(હાડન અલ.) કે ઝરિયે મેરી તાકત કો મઝબુત કર દીજિએ(૨) ﴿૩૧﴾ ઓર ઉન(હાડન અલ.) કો મેરે કામ મે શરીક બના દીજિએ ﴿૩૨﴾ તાકે હમ(દોનો મિલ કર) આપકી ઝિયાદહ તસ્બીહ કરે ﴿૩૩﴾ ઓર હમ આપકા ઝિકર ઝિયાદહ કરે(૩) ﴿૩૪﴾ યકીનન આપ હમારી હાલત કો અચ્છી તરહ દેખ રહે હે ﴿૩૫﴾ અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા : મૂસા ! પક્કી બાત હે જો કુછ તુમને માંગા વો સબ તુમકો દે દિયા ગયા ﴿૩૬﴾ ઓર પક્કી બાત યે હે કે હમને તુમ પર એક ઓર મરતબા ભી એહસાન કિયા થા ﴿૩૭﴾ ઉસ વકત કો યાદ કરો(વો એહસાન યે હે કે) જબ હમને તુમહારી અમ્મા કો(ઈલ્હામ કે ઝરિયે) હુકમ ભેજા જો હમ આગે સુના રહે હે ﴿૩૮﴾ (વો હુકમ યે થા) કે ઉસ(બચ્ચે મૂસા અલ.) કો સન્દૂક(પેટી) મે રખ દો, ફિર ઉસ(સન્દૂક) કો દરિયા (નદી) મે ડાલ દો, ફિર દરિયા ઉસ(સન્દૂક) કો કિનારે પર લાકર ડાલ દેગા(૪) જિસ્કે નતીજે મે ઉસ(મૂસા અલ.) કો એક એસા આદમી(યાની ફિરઔન) ઉઠાએગા જો મેરા ભી દુશ્મન હે ઓર ઉસ(મૂસા અલ.) કા ભી દુશ્મન હે ઓર(એ મૂસા !) મેં ને તુમ પર અપની તરફ સે મોહબ્બત ડાલ દી(૫) ઓર(યે સબ કામ ઈસ લિયે કિયે) તાકે તુમ મેરી નઝરો કે સામને પરવરીશ પાઓ(૬) ﴿૩૯﴾

(૧) સુનનેવાલા સમજ જાએ યે બાત કરને કા મક્સદ હોતા હે.

(૨) એક ભાઈ ને દુસરે ભાઈ કે લિયે છુપે તૌર બેમિસાલ દુઆ માગી.

(૩) બહુવચન કે લફઝ સે માલૂમ હુવા કે એક સાથ જમા હોકર ઝિકર કરને કે ખાસ ફાઈદે હે. ઓર અચ્છા માહોલ ઓર અચ્છે દોસ્ત ખુદ ઝિકર પર ઉભારનેવાલે બનતે હે.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) (એ દરીયા !) ઉસ સન્દૂક કો કિનારે પર લાકર ડાલ દે.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) મહબૂબિયત ડાલ દી.

(૬) અલ્લાહ તઆલા કી હિફાઝત મે પરવરીશ પાને લગે.

إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُ ۖ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَكَلَّمَتْ
نَفْسًا فَتَجَسَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا ۚ فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ۚ ثُمَّ جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ
يُؤْسَىٰ ۖ وَأَصْطَنَعْنَاكَ لِنَفْسَيْ ۖ إِذْ هَبَّ آنتَ وَأَخُوكَ بِأَيْتِي وَلَا تَنبِيَا فِي ذِكْرِي ۖ إِذْ هَبَّ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ۖ
فَقَوْلًا لَهُ قَوْلًا لِّبَيْنَا لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ ۖ قَالَ رَبَّنَا إِنَّنَا نَخَافُ أَنْ يُفْرِطَ عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَىٰ ۖ

(ઉસ વકત કો યાદ કરો) જબ તુમહારી બહેન(ઘર સે) ચલતી હુઈ આઈ ઔર (ફિરઔન
કે નોકરો સે) કેહને લગી : કયા તુમકો ઉસ(ઔરત) કા પતા બતાઉ જો ઉસ બચ્ચે કી
પરવરીશ કરે ? ફિર(ઈસ તરહ) હમને તુમકો તુમહારી મા કે પાસ વાપસ લોટા દિયા;
તાકે ઉસ(તુમહારી માં) કી આંખ ઠંડી રહે ઔર વો ગમગીન ન હો ઔર તુમને(ગલતી
સે) એક(ફિરઔની) આદમી કો માર ડાલા, ફિર હમને તુમકો ઉસ ગમ(પરેશાની) સે
નજાત દી ઔર હમને તુમહારે બહુત સારે ઈમ્તિહાનાત લિયે(૧) ફિર તુમ કઈ સાલ
મદયનવાલો મે રહે, ફિર તુમ એ મૂસા ! મુકદ્દર સે(યાની તકદીર કે ફેસલે કે મુતાબિક
યહાં) આયે(૨) ﴿૪૦﴾ ઔર મેં ને તુમકો ખાસ અપને(કામ કે) લિયે બનાયા હે(૩) ﴿૪૧﴾
(મૂસા !) તુમ ઔર તુમહારા ભાઈ મેરી નીશાનીયો કો લેકર (તૌહીદ કી દઅવત દેને કે
લિયે) જાઓ, ઔર મેરા ઝિક્ર કરને મેં તુમ સુસ્તી મત કરના(૪) ﴿૪૨﴾ તુમ દોનો
ફિરઔન કે પાસ જાઓ , યકીનન વો હદ સે બહુત આગે નિકલ ગયા હે(૫) ﴿૪૩﴾ ફિર
તુમ દોનો ઉસ(ફિરઔન) કો નરમ બાત કહો; શાયદ કે વો(ફિરઔન) નસીહત કબૂલ
કરે યા(અલ્લાહ તઆલા કે અઝાબ સે) ડર જાએ ﴿૪૪﴾ દોનો(ભાઈયો) ને અઝ કિયા :
એ હમારે રબ ! હમ ઈસ બાત સે ડરતે હે કે કહી વો(ફિરઔન) હમ પર ઝિયાદતી ન
કરે યા ઝિયાદહ સરકશી ન કરને લગે(૬) ﴿૪૫﴾

(૧) ઈમ્તિહાન તરક્કી કા ઝરિયા હે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ફિર તુમ એક ખાસ વકત પર(જો નબુવ્વત દેને કે લિયે તય થા) યહાં(તૂરે સીના
પર) આયે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) મેંને તુમકો(અપના નબી બનાને કે લિયે) પસંદ કિયા.

(૪) દીન કી દઅવત કે લિયે રવાનગી કે વકત અહમ તરીન અદબ બતાયા ગયા : ઝિક્ર કી પાબંદી જો
દીની કામ મે તાકત પૈદા કરને કા ઝરિયા હે.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) યકીનન વો દાદાગીરી કર રહા હે (તીસરા તર્જુમા) ઉસને બહુત સર ઉઠાયા હે.

(૬) (દુસરા તર્જુમા) યા શરારત કરને લગે (તીસરા તર્જુમા) યા જોશ મે આ જાયે.

قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَى ۝ فَأَتِيَهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ وَلَا تَعَذِّبْهُمْ ۖ قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ مِّنْ رَبِّكَ ۖ وَالسَّلَامُ عَلَىٰ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى ۝ إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّى ۝ قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمَا يُمُوسَىٰ ۝ قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ ۝ قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ ۝ قَالَ عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ ۚ لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنْسَى ۝

અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા : તુમ દોનો ન ડરો, યકીનન મેં તુમ્હારે સાથ હું(૧) મેં(સબ કુછ) સુન ભી રહા હું ઓર(હર ચીઝ) દેખ ભી રહા હું ﴿૪૬﴾ તો અબ તુમ દોનો ઉસ(ફિરઓન) કે પાસ જાઓ, ઓર તુમ દોનો(ઉસ ફિરઓન કો) કહો : હમ તો તેરે રબ કે રસૂલ (ભેજે હુવે) હે, સો તુ હમારે સાથ બની ઈસ્રાઈલ કો ભેજ દે(૨) ઓર ઉન કો(કિસી તરહ કી) તકલીફ મત પહોંચા(ઓર) હમ તો તેરે પાસ તેરે રબ કી નિશાની લેકર આયે હે ઓર ઉસ આદમી કે લિયે સલામતી હે જો હિદાયત (યાની સહી રાસ્તે) પર ચલે ﴿૪૭﴾ યકીની બાત યે હે હમ પર યે વહી આઈ હે કે(હર કિસ્મ કા) અઝાબ ઉસી શખ્સ કો હોગા જો(સચ્ચે દિન કો) જુઠલાવે ઓર મુંહ ફેર લેવે ﴿૪૮﴾ (દોનો કી સબ બાતે સુન કર) ફિરઓન ને કહા : એ મૂસા ! તુમ દોનો કા રબ કોન હે ? ﴿૪૯﴾ મૂસા(અલ.) ને કહા : હમારા રબ વો હે જિસ ને હર ચીઝ કો(ઉસ કે મુનાસિબ) ઉસકી સૂરત અતા ફરમાઈ, ફિર(ઉસકી) રહનુમાઈ ભી ફરમાઈ(૩) ﴿૫૦﴾ ફિરઓન ને કહા : તો ઉન(નબીયો કો જુઠલાનેવાલી) કૌમો કા કયા હાલ હુવા જો પેહલે ગુઝર ગઈ ? ﴿૫૧﴾ મૂસા(અલ.) ને કહા : ઉનકી ખબર તો મેરે રબ કે પાસ એક કિતાબ(યાની લવહે મહફૂઝ) મેં હે, મેરે રબ ગલતી ભી નહી કરતે હે ઓર ભુલતે ભી નહી હે(૪) ﴿૫૨﴾

(૧) દીન કી દઅવત લેકર ચલનેવાલે કો અલ્લાહ તઆલા કા સાથ ઓર મદદ હાસિલ હોતી હે.

(૨) અપની ઉમ્મત કો દુનિયા કી તકલીફો સે નજાત દિલાના યે ભી નબીયો કા કામ હે.

(૩) હર મખ્લૂક કો કિસ કામ કે લિયે પૈદા કિયા, ઉસકો કયા કરના હે, ઉસકો કેસી ઝિંદગી ગુઝારની હે કેસે ડયુટી બજાવાની હે ઉસકી રહનુમાઈ ખુદ અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાઈ ઉસકો તકવીની (પાકૃતીક) હિદાયત કેહતે હે.

(૪) કરના કુછ ચાહે, ઓર કુછ દુસરા હો જાવે એસી ગલતી અલ્લાહ તઆલા કે યહાં નહી હે. મેરે રબ કિસી ચીઝ સે ગાફિલ નહી.

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً ۖ فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّنْ ثِبَاتٍ شَتَّىٰ ﴿٥٣﴾ كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَىٰ ﴿٥٤﴾
 مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَىٰ ﴿٥٥﴾ وَلَقَدْ أَرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ ﴿٥٦﴾
 قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يٰمُوسَىٰ ﴿٥٧﴾ فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهِ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَائِدًا ۖ سَوَىٰ ﴿٥٨﴾ قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَأَنْ يُخَشِّرَ النَّاسُ حُجَّتِي ﴿٥٩﴾

વો(અલ્લાહ તઆલા) જિન્હોને તુમ્હારે લિયે ઝમીન કો બિછોના બનાયા ઓર ઉસ (ઝમીન) મે તુમ્હારે લિયે રાસ્તે બનાએ ઓર આસ્માન સે પાની ઉતારા, સો હમ ને ઉસ(પાની) કે ઝરિયે સે અલગ અલગ કિસ્મ કી નબાતાત(યાની સબઝીયાં) નિકાલી ﴿૫૩﴾ તુમ ખુદ ભી ખાઓ ઓર અપને જાનવરો કો ભી ચરાઓ, યકીનન ઈન સબ બાતો મે અકલવાલો કે લિયે બડી નિશાનીયાં હે ﴿૫૪﴾

ઈસી(ઝમીન) મેં સે હમને તુમકો(શુરૂ મે) પૈદા કિયા, ઓર ઈસી(ઝમીન) મેં હમ તુમકો(મોત કે બાદ) વાપસ લોટા દેંગે ઓર ઈસી(ઝમીન) સે હમ તુમ સબકો (કયામત મેં) ફિર દો બારહ નિકાલેંગે ﴿૫૫﴾ ઓર હકીકત મેં હમને ઉસ(ફિરઓન) કો અપની સબ નિશાનીયાં(જો ઉસ વકત તક મૂસા અલ. કો દી ગઈ થી) દિખા દી, સો વો(ફિરઓન) તો જુઠલાતા હી રહા ઓર ઈન્કાર હી કરતા રહા ﴿૫૬﴾ ફિરઓન ને કહા : એ મૂસા ! તુ કયા હમારે પાસ ઈસ લિયે આયા હે કે તુ અપને જાદુ કે ઝોર સે હમકો હમારે મુલક સે બાહિર નિકાલ દે ﴿૫૭﴾ તો અચ્છા અબ હમ(ભી) તેરે મુકાબલે મેં એસા હી જાદૂ લાએંગે, અબ તુમ કિસી ખુલે મેદાન મે હમારે ઓર તુમ્હારે દરમિયાન મુકાબલે કા એસા વાદા તય કર લો જિસકે ખિલાફ ન હમ કરે ન તુમ કરો ﴿૫૮﴾ મૂસા (અલ.)ને કહા : તુમ્હારે(સાથ મુકાબલે કે) વાદા કા દિન વહી હે જિસ દિન મે જશન(૧) મનાયા જાતા હે ઓર યે કે ચાશત(યાની દિન ચઢને) કે વકત લોગ જમા કર લિયે જાએંગે ﴿૫૯﴾

(૧) કોઈ દિન થા જબ ફિરઓની લોગો કા બડા મેલા હોતા થા જિસમે વો અચ્છે કપડે પેહના કરતે થે. ઈદ યા ઈદ જેસા દિન.

فَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَى ﴿٥٠﴾ قَالَ لَهُمْ مُوسَى وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرَى ﴿٥١﴾ فَتَتَارَعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَأَسْرُوا النَّجْوَى ﴿٥٢﴾ قَالُوا إِنَّ هَٰذَا لَسِحْرَانِ يُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجُكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ النَّهْلَى ﴿٥٣﴾ فَأَجْمَعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ اتُّوَصَفَاءُ ۖ

ઉસ પર વો ફિરઔન(દરબાર સે ઉઠ કર અપની જગહ સે) ચલા ગયા, સો ઉસને અપની મકકારી(ચાલબાઝી) કે સારે દાવ જમા કિયે, ફિર વો(મુકાબલે કે લિયે) આયા ﴿૬૦﴾ (ઉસ મુકાબલે કે વકત) મૂસા(અલ.) ને ઉન(જાદૂગરો) સે કહા(૧) : અફસોસ તુમ પર ! અલ્લાહ તઆલા પર(કુફ્ર કરકે) જુઠ મત બોલો(૨), વરના વો(અલ્લાહ તઆલા) તુમકો કિસી(સખ્ત) અઝાબ સે બિલકુલ તબાહ ઔર બરબાદ કર દેંગે ઔર જો કોઈ ભી(અલ્લાહ તઆલા પર) બોહતાન બાંધે તો વો(અપને મકસદ મે) નાકામ રેહતા હે﴿૬૧﴾ સો(મૂસા અલ. કી ઉસ બાત પર) વો(જાદૂગર લોગ) આપસ મેં અપને કામ કે બારે મેં ઝઘડા કરને લગે(૩) ઔર ઉન્હોને ચુપકે ચુપકે મશવરા કિયા ﴿૬૨﴾ વો(મિસર કે ફિરઔની લોગ) કેહને લગે : યકીની તૌર પર બાત યે હે કે યે(મૂસા ઔર હારૂન અલ.) દોનો જાદૂગર હે, વો અપને જાદૂ કે ઝોર સે તુમકો તુમ્હારે મુલક સે નીકાલ દેના ચાહતે હે ઔર તુમ્હારે સબસે અચ્છે(મિસરી ફિરઔની) દીન કો ખતમ કર ડાલના ચાહતે હે(૪) ﴿૬૩﴾ સો તુમ સબ(જાદૂગર) મિલકર અપની સારી તદબીર પકડી કર લો(૫) ફિર સફે બાંધકર કે(મુકાબલે કે લિયે) તુમ આઓ,

(૧) ઠીક મુકાબલે કે વકત હઝરત મૂસા અલ. ને તૌહીદ(અલ્લાહ તઆલા કે એક હોને) કી દઅવત દી, યે દાઈ કા હાલ હે, હર મુનાસિબ મૌકે પર હર હાલ મે પેહલા કામ દઅવત કા કરતા હે યહાં મુકાબલે કે વકત તૈયાર મજમા મિલ ગયા તો દઅવત દેના શુરૂઅ કર દી.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) બોહતાન મત બાંધો. સબસે બડા બોહતાન કુફ્ર કરના હે.

(૩) ઈખ્લાસ સે દી હુઈ દઅવત કા અસર હોતા હે, હઝરત મૂસા અલ. કી દઅવત કી બરકત સે સચ્ચાઈ કા ઉનકો એહસાસ હુવા ઔર મુકાબલા કરના યા ન કરના ઈસ બારે મે ઈખ્તિલાફ(મતભેદ) હો ગયા.

(૪) કૌમ કે સરદારો કો ભી ‘તરીકા’ કેહતે હે મિસરીયો ઈઝઝત વાલી સરદારી કા ખાત્મા કરના ચાહતે હે. (૪) યે હે પુરાને ઝમાને સે ચલી આઈ ગંદી સિયાસત કે એસે મૌકે પર ઈલાકાઈ, વતની, મઝહબી ભેદ-ભાવ કે નારે લગાકર લોગો કો ભડકા કરકે અપની માનનેવાલા બનાયા જાએ. ઔર સચ્ચે લોગો સે ઔર પકકે ફાઈદે સે મહરૂમ કર દિયા

(૫) આયત કા મતલબ : એક રાય પર જમા હો જાઓ, યા ખૂબ મજબૂત હોકર નીકલો, સફ બના કર નીકલો; ચુંકે ઉસ્સે રૌબ પડતા હે.

وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنْ اسْتَعْلَى ﴿٦٧﴾ قَالُوا يُمُوسَى إِمَّا أَنْ تُلْقَى وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَى ﴿٦٨﴾ قَالَ بَلْ أَلْقُوا ۖ فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَى ﴿٦٩﴾ فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُوسَى ﴿٧٠﴾ قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَى ﴿٧١﴾ وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا ۖ وَإِمَّا صَنَعُوا كَيْدٌ سِحْرٍ ۖ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَى ﴿٧٢﴾ فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَجْدًا قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَى ﴿٧٣﴾

और यकीन रખો आज जो गालिब आवेगा वही कामयाब होगा ﴿६४﴾ ज़हूरों ने (मुकाबले में आकर) कहा : ओ मूसा ! या तो आप (अपनी लाठी पेहले) डाले या हम पेहले डालनेवाले हों (१) ﴿६५﴾ मूसा (अल.) ने कहा : नहीं तुम ही पेहले डालो, फिर अयानक उन (ज़हूरों) की रस्सीयां और लाठीयां (नज़रबंदी की वजह से) उनके ज़हू के नतीजे में उस (मूसा अल.) के ज्वाल में ऐसी मालूम होने लगे के वो तो दौड़ रही हैं ﴿६६﴾ ये देखकर मूसा (अल.) को अपने दिल में थोड़ा सा डर लगने लगा (२) ﴿६७﴾ हमने कहा के : (ओ मूसा !) तुम डरो नहीं, यकीन रखो के तुम ही गालिब आओगे ﴿६८﴾ और जो (लाठी) तुम्हारे हाथ में है उसको (मेदान में) डाल दो (३) वो उन (ज़हूरों) की बनाई हुई तमाम चीज़ों को नीगल जायेगी जो कुछ उन्होंने बनाया है वो तो सिर्फ़ एक ज़हूर का इरैब धोका ही है और ज़हूर कही भी यला जाये उसको कामयाबी नहीं मिलती (४) ﴿६९﴾ फिर (५) तमाम ज़हूर सजदे में गिरा दिये गये, वो (ज़हूर जोर से) केहने लगे : हम हारून और मूसा (अल.) के रब पर ईमान ले आये ﴿७०﴾

(१) ये ज़हूरों की तरफ़ से अदब को जाहिर करना है, हो सकता है के नबी के साथ इस तरह के अदब के बरताव ने उनको ईमान की सआदत से मालामाल किया हो.

(२) लोग मोअज़िज़ा और ज़हू में कैसे इरक कर सकेंगे उस बात का डर हुआ.

(३) मेदान में दौड़ते हुए साधों से बयाव का एक ही ज़रिया “असा” (लाठी) था, उसको भी छोड़ने का हुकम हुआ और मूसा अल. ने उसको पूरा किया तो उस पर अल्लाह तआला की मदद आई. नतीजा नीकला के हालात के जाहिर तकाज़ों के खिलाफ़ अल्लाह तआला के हुकम पर अमल करो अल्लाह तआला की मदद ज़रूर आयेगी

(४) उसका ભલા નહી હોતા.

(૫) મૂસા અલ. ને લાઠી ફેંક દી ઓર લાઠી અજગર બન ગઈ ઓર વો અજગર જાહૂરો કી તમામ ચીજો કો નિગલ ગયા ઉસ મંઝર કા એસા અસર હુવા કે.....

قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ ۖ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ ۚ فَلَا قَطْعَنَ أَيْدِيكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ وَلَا وُصْلَ بَيْنَكُمْ فِي جُدُوعِ النَّخْلِ ۚ وَلِتَعْلَمِنَّ أَيْنَ أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَى ۖ قَالُوا لَنْ نُؤْثِرَكَ عَلَىٰ مَا جَاءَنَا مِنِ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ ۖ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۖ إِنَّا آمَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطِئَنَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ ۖ وَاللَّهُ خَبِيرٌ وَأَبْقَى ۖ إِنَّهُ مَن يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ ۖ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ۖ

(યે દેખકર) ઉસ(ફિરઓન) ને કહા : તુમ(જાદૂગરો) કો મેં ઈજાઝત દૂં ઉસ્સે પેહલે હી ઉસ(મૂસા અલ.)પર ઈમાન લે આએ, (અબ) મુજે યકીન હો ગયા કે વો(મૂસા અલ.) તુમ સબકા બડા(સરદાર) હે, જિસને તુમ સબકો જાદૂ સીખાયા સો(મેં ને પક્કા ઈરાદા કર લિયા કે) મેં તુમ્હારે એક તરફ કે હાથ ઓર દુસરી તરફ કે પાવ કટવાઉંગા ઓર તુમ સબ કો ખજૂર કે તનો(થડો) મે સુલી પર ચઢાઉંગા(૧) ઓર(અબ) તુમકો બરાબર પતા ચલ જાયેગા કે હમ મેં(યાની મુજ મેં ઓર મૂસા કે રબ મે) કિસકા અઝાબ ઝિયાદહ સખ્ત હે ઓર દેર તક બાકી રેહનેવાલા હે ﴿૭૧﴾ ઉન(નવ મુસ્લિમ) જાદૂગરો ને કહા : જિસ (અલ્લાહ તઆલા) ને હમકો પૈદા કિયા ઉસ્કી કસમ ! હમારે સામને જો સાફ સાફ નીશાનીયાં(૨) આ ચુકી ઉસ્કે મુકાબલે મેં(અબ) હમ તુજકો હરગિઝ (કીસી હાલ મેં ભી) બડા મરતબા નહી દે સકતે(૩) અબ તુજે જો કરના હો કર ડાલ, તુ સિર્ફ ઈસી દુનિયા કી ઝિંદગી મે હુકમ ચલા સકતા હે(૪) ﴿૭૨﴾ યકીનન હમ હમારે રબ પર ઈમાન લાએ; તાકે વો(અલ્લાહ તઆલા) હમારે ગુનાહો કો માફ કર દે ઓર જો જાદૂ તુને હમસે ઝબરદસ્તી કરવાયા(અલ્લાહ તઆલા) ઉસ્કો ભી(માફ કર દેવે) ઓર અલ્લાહ તઆલા હી સબસે અચ્છે હે ઓર હમેશા બાકી રેહનેવાલે હે ﴿૭૩﴾ હકીકત મેં જો શખ્સ અપને રબ કે પાસ મુજરિમ હોકર આયેગા તો ઉસ(મુજરિમ) કે લિયે જહન્નમ હે, વો (મુજરિમ) ઉસ્મેં ન મરેગા ન ઝિંદા રહેગા(૫) ﴿૭૪﴾

(૧) ઉંચી જગહ સે ભાગ ભી ન સકે ઓર દુસરો કો નઝર ભી આવે તો ઈબ્રત હો.

(૨) અલ્લાહ તઆલા કે એક હોને કી ઓર મૂસા અલ. કી નબુવ્વત કી. (૩) તુજ કો હરગિઝ ઝિયાદહ(બઢા હુવા) નહી સમજેંગે. (૪) દુનિયા કી ઝિંદગી મેં હી કુછ સઝા દે સકતા હે દૂસરા તો કયા કર સકતા હે ? અભી ઈમાન લાનેવાલે જાદૂગર કા નબી કે સાથ થોડા રેહને કી બરકત સે કેસા મઝબૂત ઈમાન હો ગયા કે જાન દેને કે લિયે તૈયાર હે ઈમાન છોડને તૈયાર નહી. (૫) ઉસ તકલીફ સે જીના મોત સે બહુત બુરા હોગા ઈસ લિયે વો જીના ઝિંદગી કેહલાને કે કાબિલ ન હોગા.

وَمَنْ يَأْتِهِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَى ۖ جَنَّاتٌ عَدْنٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّى ۖ

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى ۖ أَنْ أَسْرِ بِعَبَادِي فَأَصْرَبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا ۚ لَا تَخَفْ دَرَكًا وَلَا تَخْشَى ۖ فَاتَّبِعْهُمْ فَرْعَوْنَ يَجُودُوهَ فَعَشِيَهُمْ مِّنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ۖ وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدَى ۖ يُبَيِّنُ إِسْرَاءَ يَلْ قَدْ أَنْجَيْنَاكَ مِّنْ عَدُوِّكَ ۖ وَوَعَدْنَاكَ جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَى ۖ كُلُّوا مِّنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي ۖ وَمَنْ يَحِلَّ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَى ۖ

और जो शप्स उस(रब) के पास धिमान के साथ आया, उसने नेक आमाव ली कर रभे हें तो उनके लिये बडे उंचे दरजात होंगे ﴿७५﴾ हमेशा रेहने के बागात हें, उसके नीचे से नेहरें चलती होगी जिनमें वो हमेशा रहेंगे और ये उस आदमी का बदला है जो(कुफ्र से) पाक रहा(१) ﴿७६﴾

और पकड़ी बात ये है के हमने(वही के जरिये) मूसा(अल.) को हुकम भेजा ये के तुम मेरे बंदो को लेकर रातो रात रवाना हो जाओ, सो(लाठी मारकर) तुम उनके लिये समंदर मे सूभे रास्ते बना देना के न तुमको(दुश्मन के) आकर पकडने का ખतरा हो और(दुबने का) डर(भी) न हो ﴿७७﴾ सो फिरऔन ने अपने लश्करो को लेकर उन (बनी ध्रस्राधल) का पीछा किया, फिर दरिया ने उन(फिरऔनियो) को जैसा (भौङनाक तरीके से) ढांकना था वैसा ढांक डी लिया(२) ﴿७८﴾ और फिरऔन ने अपनी कौम को गुमराह कर दिया और(उनको) सहीह रास्ता नही दिभाया ﴿७९﴾ ओ बनी ध्रस्राधल ! पकड़ी बात ये है के हमने तुमको तुम्हारे दुश्मन से नजात दे दी और तूर पहाड की दालनी(जमझी) जानिब आने का तुमसे वादा तय कर लिया(३) और हमने तुम पर मन और सलवा उतारा ﴿८०﴾ जो पाकीजा रोजी हमने तुमको दी है उस में से तुम ખાओ और उस(रोजी) में तुम शरई हद से आगे मत नीकलो(४)वरना मेरा गजब (गुस्सा) तुम पर उतरेगा और जिस पर मेरा गजब उतरा सो वो हलाकत में गिर कर डी रेहता है ﴿८१﴾

(१) “तजકિયા(યાની નફસ, દિલ કે અંદર કી ગંદી બાતો સે પાક કરને)” પર અલ્લાહ તઆલા કા વાદા હે.

(૨) યાની પાની કી મોજો ને ઢાંકકર ડુબો દિયા. (૩) યાની તુમ્હારે નબી હઝરત મૂસા અલ. સે તુમ્હારે ફાયદે કે લિયે વાદા કિયા, વહાં બુલાકર તૌરાત કિતાબ દેની થી. (૪) (દુસરા તર્જુમા) ઓર તુમ ઝિયાદતી મત કરો.(હરામ તરીકે સે રોજી હાસિલ મત કરો ઓર ખુદા તઆલા કી દી હુઈ રોજી ખાકર ગુનાહ મત કરો).

وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى ﴿٥٧﴾ وَمَا أَجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ يَمُوسَى ﴿٥٨﴾ قَالَ هُمْ أَوْلَاءُ عَلَى أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَى ﴿٥٩﴾ قَالَ فَإِنَّكَ قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ﴿٦٠﴾ فَرَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ يَقَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعَدًّا حَسَنًا أَفَقَالَ عَلَيْكُمْ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُم مَّوْعِدِي ﴿٦١﴾

और ये हकीकत है के जिस(आदमी) ने तौबा की और ईमान लाया और नेक काम किये फिर सीधे रास्ते पर कायम रहा तो मैं उसको बहोत ही बप्शनेवाला हूँ ﴿८२﴾ और अे मूसा ! अपनी कौम से पेहले ही(किस सबब से) तुम जल्दी आ गये ? ﴿८३﴾ मूसा (अल.) ने कहा : वो सब मेरे पीछे पीछे ही आ रहे हैं और मैं तो आपके पास ईस लिये जल्दी आ गया ताके अे मेरे रब ! आप(जियादह) ખુશ હો જાઓ ﴿८४﴾ અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા કે ફિર હમને તુમ્હારે આને કે બાદ તુમ્હારી કૌમ કો એક ફિત્ને મે મુબ્તલા કિયા (ચકાસા, પરીક્ષા મેં ડાલા) હે और उनको सामरी ने गुमराह कर दिया ﴿८५﴾ सो मूसा(अल.) गुस्से और रंज मे ભરે હુએ अपनी કૌમ કે પાસ ફીર આએ મૂસા(અલ.) ને કહા : અે મેરી કૌમ ! કયા તુમસે તુમ્હારે રબને એક અચ્છા વાદા નહી કિયા થા(૧) ? તો કયા તુમ પર કોઈ લંબી મુદત ગુઝર ગઈ થી ?(૨) યા તુમ યે ચાહતે થે કે તુમ્હારે રબ કા તુમ પર ગઝબ ઉતરે ઈસ લિયે તુમને મુજસે જો વાદા કિયા થા ઉસ્કે ખિલાફ કિયા(૩) ﴿८६﴾

(૧) અચ્છે વાદે સે મુરાદ હે અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે એક જામેઅ કિતાબ દી જાએગી જિસ પર અમલ કરકે વો દુનિયા और આખિરત મે કામયાબ હોગે, યા અલ્લાહ તઆલા કે નબી હઝરત મૂસા અલ. કી બાત પર અમલ કી બરકત સે દુનિયા और આખિરત મે કામયાબી મીલેગી.

(૨) યાની હઝરત મૂસા અલ. કોઈ લંબે ઝમાને સે તુર પહાડ પર ગએ નહી થે, બસ અભી ચંદ રોઝ પેહલે હી તો ગએ और વહાં કયામ ભી થોડે વકત કે લિયે થા, ફિર ભી તુમને બછડે કો મા'બૂદ બના ડાલા. નોટ : અલ્લાહ તઆલા કે નેક બંદો સે જબ કોઈ કૌમ લંબે ઝમાને તક દુર રેહતી હે તો રહમતો और બરકતો સે મહેરૂમ હોકર કિસી દીની ફિત્ને મે મુબ્તલા હો જાને કા ઝરૂર ખતરા રેહતા હે.

(૩) હઝરત મૂસા અલ. જબ તૂર પર તશરીફ લે ગએ તો કૌમ ને વાદા કિયા થા કે આપકે વાપસ આને તક કોઈ નયા કામ નહી કરેંગે और આપકે નાઈબ હઝરત હાઝન અલ. કી બાત પર અમલ કરતે રહેંગે ઉસ વાદે કો ઉન્હોને પૂરા નહી કિયા, હાઝન અલ. કે સમજાને કે બાવજૂદ બાત નહી માની और બછડે કી ઈબાદત મે લગ ગએ. સામરી વાલે ફિત્ને કે દૌર મે બની ઈસ્રાઈલ કી ત્રીન જમાઅતે બન ગઈ : [૧] તૌહીદ પર કાયમ રેહનેવાલે [૨] બછડે કી પૂજા કરનેવાલે લેકિન ઉનકા યે કેહના થા કે હઝરત મૂસા અલ. મના ફરમાવેંગે તો હમ છોડ દેંગે [૩] મૂસા અલ. મના ફરમાવે તો ભી મૂર્તિ પૂજા ન છોડને કા પક્કા ઈરાદા કરનેવાલે.

قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا وَلَكِنَّا حُمِلْنَا أَوْزَارًا مِّنْ زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنَاهَا فَكَذَلِكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ ۖ فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ وَإِلَهُ مُوسَىٰ فَنَسِيَ ۗ أَفَلَا يَرَوْنَ إِلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا ۚ وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ صَرْعًا وَلَا نَفْعًا ۗ ۝٩٩
وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ يَقَوْمُ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ ۖ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِيَ ۝١٠٠ قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عُكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَىٰ ۝١٠١

કૌમ કે લોગો ને કહા : હમ ને અપની ચાહત સે આપ કે વાદે કે ખિલાફ નહી કીયા; બલકે હુવા યે કે(કિબ્તી) કૌમ કે ઝવેરાત કા ભારી બોજ હમ પર પડા હુવા થા, સો હમને ઉન(ઝવેરાત) કો ડાલ દિયા, ફિર ઉસી તરહ સામરી ને(ઉસ કે પાસ જો કુછ થા આગ મેં) ડાલ દિયા ﴿૮૭﴾ સો ઉસ(સામરી) ને ઉન(લોગો) કે સામને એક બછડા (ઝેવર મેં સે બનાકર) નિકાલા જો સિફ એક જિસ્મ થા, જિસ મે સે(બછડે જેસી) એક આવાઝ નિકલતી થી(યે મંઝર દેખ કર સામરી કી બાત માનને વાલે, યાની બછડે કી પૂજા કરનેવાલે) લોગ કેહને લગે : યે તુમહારા મા'બૂદ હે ઓર મૂસા(અલ.) કા મા'બૂદ હે સો વો(મૂસાઅલ.) ભુલ ગયે(૧) ﴿૮૮﴾ કયા વો(ગુમરાહ લોગ) ઈતના ભી નહી દેખ રહે થે કે વો(બછડા) ઉન કી કિસી બાત કા જવાબ નહી દેતા થા ઓર ઉનકે કિસી નુકસાન કા ઈખ્તિયાર(અધિકાર) નહી રખતા થા ઓર નફા કા(ઈખ્તિયાર) ભી નહી(રખતા થા)(૨) ﴿૮૯﴾

ઓર પક્કી બાત યે હે કે હારૂન(અલ.) ને પેહલે હી સે(૩) ઉન(બની ઈસરાઈલ) કો કેહ દિયા થા કે : એ મેરી કૌમ ! તુમ ઈસ(બછડે) કી વજહ સે ફિતને(યાની ગુમરાહી) મેં પડ ગએ હો ઓર હકીકત મે તુમહારા રબ તો રહમાન હે, સો તુમ મેરી બાત માનો ઓર મેરે કેહને પર ચલો ﴿૯૦﴾ વો(બની ઈસરાઈલ) કેહને લગે; જબ તક મૂસા(અલ.) વાપસ લોટકર હમારે પાસ ન આવે હમ તો ઈસ(બછડે) કી ઈબાદત મે બરાબર લગે રહેંગે ﴿૯૧﴾

(૧) ઓર તુર પર ખુદા કી તલાશ મે ચલે ગએ.

(૨) યાની ઉનકો કોઈ નુકસાન ઓર નફા ભી નહી પહોંચા સકતા થા.

(૩) યાની મૂસા અલ. કે લોટકર આને સે પહલે.

قَالَ يٰٓهٰٓزُونَ مَا مَنَعَكَ اِذْ رَاٰيْتَهُمْ ضَلُّوا۟ ۙ اَلَا تَتَّبِعَنِ ۚ اَفَعَصَيْتَ اَمْرِيۙ ۭ قَالَ يَبْنَؤُمَّ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا
 بِرَاسِي ۚ اِنِّي خَشِيتُ اَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِيۭ اِسْرَآءِيْلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِيۙ ۭ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يٰۤسَامِرِيُّ ۭ قَالَ
 بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوْا بِهٖ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ اَثَرِ الرَّسُوْلِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذٰلِكَ سَوَّلَتْ لِيۭ نَفْسِيۙ ۭ

મૂસા(અલ.) ને(તૂર સે વાપસ આને કે બાદ) કહા : એ હાડન ! જબ તુમને ઈનકો દેખા કે વો(બની ઈસરાઈલ) ગુમરાહ હો ગયે હે તો તુમકો મેરી ઈતિબાઅ કરને સે કિસ બાત ને રોકા ?(૧) ﴿૯૨﴾ ભલા કયા તુમને મેરે હુકમ કે ખિલાફ કીયા ? ﴿૯૩﴾ હાડન (અલ.) ને કહા ! એ મેરે માँ કે બેટે ! તુ મેરી દાઢી ઔર મેરા સર મત પકડ, હકીકત મે મેં ઈસ બાત સે ડરા કે તુમ યું કહોગે કે તુમને બની ઈસરાઈલ કે દરમિયાન ફુટ ડાલ દી ઔર મેરી બાત કા લિહાઝ નહી ક્રિયા(૨) ﴿૯૪﴾ (ભાઈ હાડન કી તરફ સે ફારિગ હોકર) મૂસા(અલ.) ને કહા એ સામરી ! તુજે કયા હુવા થા(૩) ﴿૯૫﴾ સામરી ને કહા : મેંને એક એસી ચીઝ દેખ લી થી જિસ કો ઉન દુસરો ને નહી દેખા થા(૪) તો મેને રસૂલ(યાની ફરિશ્તે) કે નિશાને કદમ સે એક(ખાક કી) મિટ્ટી ઉઠા લી થી(૫) ઔર મેંને ઉસકો ડાલ દિયા, ઔર(ઉસ વકત) મેરે દિલ ને એસી હી બાત મુજે સમજાઈ થી ﴿૯૬﴾

(૧) યાની મેરે પાસ તૂર પર ચલે આતે યા ઉન બધડે કી ઈબાદત કરનેવાલો સે જંગ કરતે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) મેરી બાત યાદ નહી રખી. યાની અગર તૂર પર આ જાતા તો મેરે સાથ અલ્લાહ તઆલા કો એક માનનેવાલે લોગ ભી આ જાતે ઔર દો જમાઅત હો જાતી ઔર ફસાદ મચાનેવાલો કો ખુલા મેદાન મિલ જાતા.

(૩) સામરી : [૧] મુલ્કે શામ મે સામુરા નામ કા એક મશહૂર કબીલા થા, ઉસકા યે સરદાર થા.

[૨] ફિરઔન કે ખાનદાન કા કિબ્તી આદમી થા, હઝરત મૂસા અલ. કે પડોસ મે રહેતા થા, ઝાહિર મે ઈમાન લાયા (યાની મુનાફિક થા) ઔર હઝરત મૂસા અલ. કે સાથ ચલા.

[૩] હિદુસ્તાન કા હિન્દૂ થા.

[૪] ફારિસ કિરમાન કા રેહને વાલા થા, ગાય ઔર ઉસ કી નસલ કી પૂજા કરનેવાલી એક કૌમ કા આદમી થા ઉસ્કા નામ મૂસા બિન ઝફર થા.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) મુજે એક એસી ચીજ સુઝી થી જો દુસરો કો નહી સૂજી થી.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) એક મુઠ્ઠી ભર લી થી.

قَالَ فَادْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ ۚ وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَنْ تُخْلَفَهُ ۚ وَانْظُرْ إِلَى إِلْهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا ۖ لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٤﴾ ائِمَّا إِلْهُكُمْ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۖ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿٩٥﴾ كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ ۚ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ﴿٩٦﴾ مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وِزْرًا ﴿٩٧﴾ خَلِيدَيْنِ فِيهِ ۖ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ حِمْلًا ﴿٩٨﴾ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ﴿٩٩﴾

મૂસા (અલ.) ને કહા : (યહાં સે) દુર ચલા જા,અબ તેરી સજા યે હે કે તુ લોગો સે ઝિંદગી ભર યે કેહતા ફિરેગા કે “મુજે હાથ મત લગાઓ” (૧) (ઈસ્કે સિવા) ઓર તેરે લિયે(અલ્લાહ તઆલા કે અઝાબ કા) એક વાદા મુકરર(નકકી) હે જિસ્કા તુજસે ખિલાફ નહી કિયા જાયેગા(૨) ઓર તૂ અપને ઉસ(જૂઠે) મા'બૂદ કો દેખ જિસ(કી પૂજા કરને) પર તૂ જમ કર બેઠા હે, ઝરૂર હમ ઉસ્કો જલા હી ડાલેંગે, ફિર હમ ઉસ્કી રાખ બિખેર કર દરિયા મેં બહા દેંગે ﴿૯૭﴾ હકીકત મે તુમહારા મા'બૂદ વો અલ્લાહ તઆલા હે, જિસ્કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહી હે, ઉસ્કે ઈલ્મ મે હર ચીઝ સમા ગઈ હે(૩) ﴿૯૮﴾ (જિસ તરહ હઝરત મૂસા અલ. કા વાકિઆ હમને સુનાયા) ઈસી તરહ જો હાલાત પેહલે ગુઝર ગએ ઉન મેં સે કુછ વાકિઆત હમ આપકો સુનાતે હેં ઓર પકકી બાત યે હે કે હમને ખાસ અપને પાસ સે આપકો નસીહત(કી કિતાબ કુર્આન) અતા કી હે ﴿૯૯﴾ જો ઉસ(નસીહત કી કિતાબ) સે મુંહ ફિરાતા હે વો ક્યામત કે દિન બડા ભારી બોજ ઉઠાએ હુએ હોગા ﴿૧૦૦﴾ ઉસ(બોજ કે અઝાબ) મેં વો હમેશા રહેંગે ઓર વો બોજ ક્યામત કે દિન ઉનકે લિયે બહોત હી બુરા હોગા ﴿૧૦૧﴾ જિસ દિન કે સૂર ફૂંકા જાયેગા ઓર હમ ઉસ દિન મુજરિમો કો ઈસ હાલ મે જમા કરેંગે કે ઉનકી આંખે નીલી પડી હોગી(૪) ﴿૧૦૨﴾

(૧) લોગો કી ભીડ જમા કરને કી સાઝિશ કી થી ઉસ પર અઝાબ ઉલટા આયા.

(૨) (દુસરા) જો તુજ સે હટનેવાલા નહી હે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ઉસ્કા ઈલ્મ હર ચીઝ કા ઈલાતા કિયે હુએ હે(યાની ઘેરે હુએ હે).

(૪) (દુસરા તર્જુમા) કે મુજિમ લોગ નીલે પડે હોંગે. (યે બુરી શકલ કી નીશાની હે)

يَتَخَفَتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ۖ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا
يَوْمًا ۝

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ۖ فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ۖ لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا
أَمْتًا ۖ يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ ۖ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ۖ يَوْمَئِذٍ لَا
تَنفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ۖ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ
عِلْمًا ۝

વો ચુપકે ચુપકે આપસ મેં કેહતે હોગે કે : તુમ(દુનિયા યા કબર મેં) દસ દિન સે
ઝિયાદહ નહી ઠેહરે ﴿૧૦૩﴾ જિસ બાત કો વો કેહતે હેં હમ ખુબ અચ્છી તરહ જાનતે હેં
જબ કે ઉન મેં સે બેહતરીન રાય રખનેવાલા(૧) વો કહેગા કે તુમ(દુનિયા યા કબર મેં)
એક દિન સે ઝિયાદહ નહી ઠેહરે ﴿૧૦૪﴾

और ये लोग आपसे पहाड़ों के बारे में सवाल करते हैं(के क़्यामत में उनका क़्या
हाल होगा) तो तुम(जवाब में) कहो કે : मेरे रब उनको(यूरा यूरा करके) धूल की तरह
उड़ा देंगे(२)﴿१०५﴾ फिर ईस(ज़मीन) को साफ़(चटीयल) मेदान बनाकर छोड़ देंगे
﴿१०६﴾ के तुमको ईस में कोई मोड़ भी नज़र नहीं आयेगा और न कोई टीला (टेकरा)
नज़र आयेगा ﴿१०७﴾ उस दिन वो(सब लोग) એક બુલાનેવાલે કે પીછે ચલે આવેંગે,
ਉਸકે સામને કોઈ ટેઢા નહી હોગા(૩) રહમાન કે સામને(ਉਸકે ડર સે) સબ આવાઝે દબ
જાયેગી ચુનાંચે હલકી આવાઝ(૪) કે સિવા કોઈ આવાઝ તુમ નહી સુન સકોગે ﴿૧૦૮﴾
ਉસ દિન કિસી કી સિફારીશ કામ નહી આયેગી; મગર જિસ્કો રહમાન ને ઈજાઝત દી
હોગી ઓર ઉસકે બોલને પર વો(અલ્લાહ તઆલા) રાઝી ભી હો ﴿૧૦૯﴾ વો(અલ્લાહ
તઆલા) લોગો કી અગલી પિછલી બાતો કો જાનતે હેં ઓર લોગ ઉનકે ઈલમ કો ઘેર
નહી સકતે ﴿૧૧૦﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) જબ કે ઉન મેં સે જિસકા તરીકા સબસે અચ્છા હે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ધુલ કી તરહ ઉડાકર બિખેર દેંગે.

(૩) દુનિયા મેં લોગ નબી કી દઅવત પર ટેઢે ચલતે થે ક્યામત કે દિન અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે
બુલાયા જાયેગા તો ટેઢે નહી હો સકેંગે બલકે મજબૂરી મેં સીધા સીધા આના હી પડેગા.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) કાન મેં જોં બાત આહિસ્તા કી જાવે વો. પાંવ કે ચલને કી આહટ (ધીમી આવાઝ).

وَعَنْتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ۖ وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخْفُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ۖ وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ۖ فَتَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ ۚ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَىٰ إِلَيْكَ وَحْيُهُ ۚ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ۖ وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا ۝

હમેશા ઝિંદા રહેનેવાલે, સબ(મખ્લૂક) કો સંભાલનેવાલે(અલ્લાહ તઆલા) કે સામને સબ ચેહરે જુકે હોગે ઓર જો શખ્સ ઝુલ્મ(યાની શર્ક, ગુનાહ) કા બોજ ઉઠાવે હુવે હોગા વો નાકામ હોગા ﴿૧૧૧﴾ ઓર જિસ શખ્સ ને ભી નેક કામ કિયે હોગે ઓર વો મોમિન ભી હો તો ઉસકો ઝુલ્મ કા ડર નહી ઓર ન નુકસાન પહોચને કા(૧) ﴿૧૧૨﴾ ઈસી તરહ હમને ઈસ કુઆન કો અરબી ઝબાન મે ઉતારા ઓર ફિરા ફિરા કર હમને ઉસમે ડરાને કી બાતે બયાન કી(૨); તાકે વો તકવાવાલે બન જાએ યા યે(કુઆન) ઉન (કે દિલો) મે સોચ સમજ પેદા કરે(૩) ﴿૧૧૩﴾ સો ઉંચી શાન હે અલ્લાહ તઆલા કી જો હકીકી બાદશાહત કે માલિક હે. ઓર(જબ કુઆન નાઝિલ હો રહા હો તો) આપ પર ઉસકી વહી કે પૂરા હોને સે પેહલે કુઆન(પઢને) મેં તુમ જલ્દી ન કિયા કરો ઓર યે દુઆ કરો કે : એ મેરે રબ ! આપ મેરે ઈલ્મ મે ઝિયાદતી અતા ફરમાઈયે(૪) ﴿૧૧૪﴾ ઓર પક્કી બાત યે હે કે હમને ઈસ સે(બહુત ઝમાને) પેહલે આદમ(અલ.) કો એક બાત કી તાકીદ કર દી થી(હુકમ દિયા થા), ફિર વો(આદમ અલ.) ભૂલ ગયે ઓર હમને ઉનમે અઝમ નહી પાયા(૫) ﴿૧૧૫﴾

(૧) યાની કોઈ ગુનાહ ઉસને ન કિયા હો ઓર ઉસકે આમાલ નામે મે ઝિયાદહ લિખ દિયા જાવે યા કોઈ નેકી કમ લિખી જાવે એસા કુછ ન હોગા.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ઓર ઉસમે હમને અઝાબ સે ડરાને કી બાતે બાર બાર બયાન કી હે. (તીસરા તર્જુમા) અલગ અલગ તરીકે સે ડરાને કી બાતે બયાન કી.

(૩) યાની અંજામ કી સોચ જો હિદાયત કા ઝરિયા બન જાએ.

(૪) જો ઈલ્મ આજ તક હાસિલ હુવા વો યાદ રહે, જો ઈલ્મ આજ તક હાસિલ ન હુવા વો હાસિલ હો જાએ ઓર સહી સમજ પેદા હો જાએ યે સબ ચીઝે ઈસ દુઆ મે હે. નોટ :— અલ્લાહ તઆલા ને અપને નબી કો ઈલ્મ કે સિવા કિસી ચીઝ કી ઝિયાદતી કા સવાલ કરને કા હુકમ નહી દિયા.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) ઓર હમને ઉનમે હિમ્મત નહી પાઈ. નિસયાન (યાની ભુલ જાના) બગેર ઈરાદે હો જાતા હે, યે વાકિઆ નબુવ્વત સે પેહલે હુવા હો યે ભી મુમકિન હે, નાફરમાની કે ઈરાદે સે અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ કે ખિલાફ નહી કીયા.

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى ﴿١٣٧﴾ فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكَمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى ﴿١٣٨﴾ إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَى ﴿١٣٩﴾ وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَى ﴿١٤٠﴾ فَوَسَّوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَى شَجَرَةٍ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَا يَبْلَى ﴿١٤١﴾ فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفْنَ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ ۖ وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى ﴿١٤٢﴾

और (वो वक्त भी याद करो) जब हमने इरिश्तो को कहा કે : तुम आदम (अल.) के सामने सजदा करो तो एब्लीस के सिवा सब (इरिश्तो) ने सजदा किया, उस (एब्लीस) ने (सजदा करने से) इंकार कर दिया ﴿११६﴾ सो हमने कहा કે : ओ आदम ! यकीन रखो ये (एब्लीस) तुम्हारा और तुम्हारी बीवी का दुश्मन है, कहीं ऐसा न हो के तुम दोनों को जन्नत से नीकलवा दे, सो तुम (मेहनत करके ज़रियात पूरी करने की) मुसीबत में पड़ जाओ (१) ﴿११७﴾ यकीनी बात है के इस (जन्नत) में तुम्हारे लिये फायदा ये है के तुम लूभे भी नही होगे (२) और तुम नंगे भी नही होगे ﴿११८﴾ और यकीनी बात है के इस (जन्नत) में तुम प्यासे भी नही रहोगे और धूप की तकलीफ भी नही उठाओगे ﴿११९﴾ फिर शयतान ने उसके दिल में वसवसा डाला, उस (शयतान) ने कहा : ओ आदम ! क्या मैं तुमको ऐसा दरप्त बताऊँ जिस (के जाने) से हमेशा की ज़िंदगी और ऐसी बादशाहत जो कभी पुरानी न होवे वो हासिल होती है ﴿१२०﴾ सो दोनों (आदम और हव्वा अल.) ने उस (दरप्त) में से (कुछ) ખા लिया, उस पर उन दोनों की शर्म की जगह (यानी सतर) उनके सामने ખુલ गई और दोनों जन्नत के पत्तों को (मिला मिलाकर) अपने उपर थपकाने लगे (३) और आदम (अल.) ने अपने रब की कहीं हुई बात को टाल दिया (४), सो वो (आदम अल.) गलती में पड़ गये (५) ﴿१२१﴾

(१) એકવચન કા લફઝ બતા રહા છે કે ઝરૂરીયાત કે લિયે કમાઈ કી જિમ્મેદારી શોહર પર છે.

(૨) જિસ ભૂખ સે તકલીફ હો યા ખાને મે દેર હો વો નહી.

(૩) જન્નત મેં દો હી મિયાં બીવી ઈન્સાન છે, ફિર ભી અસલ ઈન્સાની હયા ઓર શર્મ દેખો કે સતર છુપાને કે લિયે પત્તે ઈસ્તેઅમાલ કિયે; લેકિન “કપડે કે બગેર” રેહના પસંદ નહી.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) ઓર આદમ સે અપને રબ કા કસૂર હો ગયા.

(૫) ઈરાદા કિયે બગેર અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ કે ખીલાફ કરને કી વજહ સે જિંદગી બે મઝા હો ગઈ.

જન્નત કા અેશ ઓર આરામ છુટ ગયા.

ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَىٰ ﴿١٣٢﴾ قَالَ اهْبِطْ مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۚ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَىٰ ﴿١٣٣﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَىٰ ﴿١٣٤﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَىٰ وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ﴿١٣٥﴾ قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا ۚ وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنْسَىٰ ﴿١٣٦﴾

ફિર ઉસ(આદમ અલ.) કો ઉસ્કે રબ ને ચુન લિયા(૧), સો ઉસ(આદમ અલ.) કી તૌબા કબૂલ ફરમાલી ઓર ઉસ(આદમ અલ.) કો સહી રાસ્તે પર(હમેશા) કાઈમ રખા(૨) ﴿૧૨૨﴾ અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા : તુમ દોનો કે દોનો ઈસ(જન્નત) સે નીચે(દુનિયા મેં) ઉતર જાઓ(૩), તુમ આપસ મે એક દૂસરે કે દુશ્મન હોગે(૪), સો અગર તુમહારે પાસ મેરી તરફ સે કોઈ હિદાયત પહોંચે સો જો આદમી મેરી હિદાયત પર ચલેગા વો ગુમરાહ ભી નહી હોગા ઓર વો કિસી તકલીફ મે ભી નહી પડેગા ﴿૧૨૩﴾ ઓર જો આદમી ભી મેરી નસીહત સે મુંહ ફિરાએગા(૫) તો ઉસ કો(દુનિયા ઓર કબર મેં) બડી તંગ ઝિંદગી મિલેગી(૬) ઓર હમ ઉસકો ક્યામત કે દિન અંધા કરકે ઉઠાયેંગે ﴿૧૨૪﴾ તો વો બોલેગા : એ મેરે રબ ! તૂને મુજ કો અંધા કરકે ક્યું ઉઠાયા ? હાલાંકે મેં તો(દુનિયા મેં) આંખો સે દેખનેવાલા થા ﴿૧૨૫﴾ અલ્લાહ તઆલા ફરમાયેંગે : તૂને(દુનિયા મેં) એસા હી કામ કિયા થા, કે હમારી આયતેં(દુનિયા મેં) તેરે પાસ પહોંચી થી(૭), સો તૂ ઈન(આયતો) કો ભૂલ ગયા(૮) ઓર(જિસ તરહ તૂ ઉન આયતો કો ભૂલ ગયા) આજ ઉસી તરહ તૂજે ભૂલા દિયા જાયેગા(૯) ﴿૧૨૬﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) નવાઝ દિયા.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) આઈન્દા એસી ગલતી નહી હુઈ. અલ્લાહ તઆલા કી ખુશી કે રાસ્તે પર બાકી રખા. (૩) હઝરત આદમ અલ., હઝરત હવ્વા ઓર ઈબ્લીસ સબકો દુનિયા મે ભેજ દિયા ગયા.

(૪) ઈન્સાન ઓર શયાતીન મેં ઓર ઈન્સાનો મે આપસ મે દુશ્મની કા સિલસિલા હે.

(૫) દીની હુકમો સે મુંહ ફિરાના મુરાદ હે. અસલ ઝિકર યે હે કે જિસ વકત અલ્લાહ તઆલા કા જો હુકમ હે ઉસકો પુરા કિયા જાવે .

(૬) અઝાબે કબ્ર કી તંગી મુરાદ હે ઓર દુનિયા મે સબ્ર ખત્મ હો જાયે, લાલચ બઢ જાયે યે ભી બડા અઝાબ હે. (૭) જૈસા અમલ વૈસી સજા, દુનિયા મે દીન કે હુકમો કે સાથ અંધે જૈસા બરતાવ કિયા થા ઈસ લિયે આજ યે સજા હે. (૮) (દુસરા તર્જુમા) તુને ખ્યાલ નહી કિયા થા.

(૯) (દુસરા તર્જુમા) તેરા ખ્યાલ નહી કિયા જાયેગા.

وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ ۖ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْغَى ۚ أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسْكِنِهِمْ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَى ۝
 وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى ۖ فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا ۖ وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ ۝
 عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْتَهُمْ زُحْرَةً الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ

और जो शप्स भी હદ સે આગે નિકલ જાતા હે और अपने रब की आयतों पर ઈમાન નહી રખતા હે હમ ઉસકો ઈસી તરહ સજા દેતે હે और આખિરત કા અઝાબ તો સય મુય ઝિયાદહ સખ્ત और ઝિયાદહ દેર બાકી રેહનેવાલા હે ﴿૧૨૭﴾ ફિર કયા ઉન લોગો કો ઈસ બાત સે ભી હિદાયત હાસિલ નહી હુઈ કે હમ ઉનસે પેહલે બહુત સારી કૌમો કો હલાક કર ચુકે હે જિનકે રેહને કે મકાનાત(યાની બસ્તીયો) મે યે લોગ ચલતે ફિરતે હે (૧), યકીનન ઈસ બાત(યાની પિછલી કૌમો કી તબાહી) મેં અકલવાલો કે લિયે બડી નિશાનીયાં હે ﴿૧૨૮﴾

और अगर तुम्हारे रब की तरफ से એક બાત પેહલે સે તય ન હોતી(૨) और(ઉસકે નતીજે મે યે અઝાબ કા) એક વકત મુકરર(નકકી) ન હોતા તો વો (અઝાબ) ઉન પર ચિમટ ચુકા હોતા(૩) ﴿૧૨૯﴾ લિહાઝા જો બાત વો(દુશ્મન) કેહતે હે ઉસ પર તુમ સબર કરો और સૂરજ નીકલને સે પેહલે और ઉસકે ડૂબને સે પેહલે अपने रब की હમ્દ કે સાથ તસ્બીહ પઢો और રાત કી કુછ ઘડીયો મે और દિન કે કિનારો મે ભી સો તસ્બીહ કરો; તાકે(ઉસ પર જો સવાબ મિલે) ઉસસે તુમ ખૂશ હો જાઓ ﴿૧૩૦﴾ और હમને ઉન(કાફિરો) મેં સે અલગ અલગ લોગો કો દુનયવી ઝિંદગી કી રોનક કા જો સામાન મઝે ઉડાને કે લિયે દે રખા હે ઉસકી તરફ આંખે ઉઠા કરકે હરગિઝ મત દેખો; તાકે હમ ઉનકો ઉસમેં આઝમાએ (પરીક્ષા લેવે),

(૧) મુલકે શામ જાતે હુવે મક્કાવાલો કે રાસ્તે મે કુછ ઉન કૌમો કે મકાનાત આતે થે. યા યે મતલબ કે વો કોમ કે લોગ अपने जमाने મે ખુદ अपने मकानों મે ચલતે ફિરતે થે.

(૨) કે અઝાબ મે દેર હોગી .

(૩) (દુસરા તર્જુમા) અઝાબ ઝરૂરી તોર પર આ ચુકા હોતા.

وَرَزَقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَى ۝ وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا ۖ لَا تَسْأَلُكَ رِزْقًا ۖ نَحْنُ نَرْزُقُكَ ۖ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى ۝ وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِّن رَّبِّهِ ۖ أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةٌ مَّا فِي الصُّحُفِ الْأُولَى ۖ وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِمَّن قَبُلَ أَن تَنذِلَ وَنُحْزِي ۖ قُلْ كُلُّ عِمْ قَاتَرٍ بَصُوتٍ فَتَرَبَّصُوا ۚ فَسَتَعْلَمُونَ مَن أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَى ۝

और तुम्हारे रब का (दिया हुआ) रिजक बड़ोत अच्छा और सभसे जियादह बाकी रेहनेवाला है ﴿१३१﴾ और तुम अपने घरवालों को (भी) नमाज का हुकम करो और ખુદ ભી ઉસ(નમાજ) કે પાબંદ રહો, હમ તુમસે રોઝી નહી માંગતે(૧) રોઝી તો હમ હી આપકો દિયા કરતે હેં और બેહતરીન અંજામ તકવા(વાલો) હી કા હે ﴿૧૩૨﴾ और ये (काफ़िर) કેહने लगे ये(रसूल) हमारे पास अपने रब की तरफ़ से(अपने नबी होने पर) कोई नीशानी क्यूं नही ले आते ? क्या उन लोगों के पास पीछले(आस्मानी) सहीफों के मज़ामीन(किताबों की बातों) की गवाही नही पड़ोय गઈ ? (२) ﴿१३३﴾ और अगर उस(कुर्आन के उतारने) से पेहले हम उनको किसी अज़ाब मे हलाक कर देते तो ये लोग(उस वक़्त यूं) કેહતે કે : એ હમારે રબ ! આપને હમારે પાસ કોઈ રસૂલ કયું નહી ભેજા થા કે હમ ઝલીલ और રૂસ્વા હોને સે પેહલે તેરે હુકમો પર ચલતે ﴿૧૩૪﴾ (એ નબી !) તુમ કહો : હર એક ઈન્તિઝાર કર રહા હે, સો તુમ ભી(અલ્લાહ તઆલા કે ફેસલે કા) ઈન્તિઝાર કરો, અબ અનકરીબ તુમકો પતા ચલ જાયેગા કે સીધે રાસ્તેવાલે લોગ કોન હેં और હિદાયત પાનેવાલે લોગ કોન હેં ﴿૧૩૫﴾

(૧) હમ તુમસે રોઝી કમવાના નહી ચાહતે.

(૨) પીછલે તમામ આસ્માની સહીફો(કિતાબો) મેં નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ और कुर्आन की ખૂશખબરી મોજૂદ હે और ખૂદ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને और कुर्आन ને પીછલી આસ્માની કિતાબો કો સચ્ચા બતાયા હે. (દુસરા તર્જુમા) કયા ઉન લોગો કે પાસ પેહલી (આસ્માની) કિતાબો મેં કી રોશન દલીલ નહી આ ચુકી.

સુરએ અમ્બિયા

યે સૂરત મકકી છે, ઈસમે (૧૧૨) આયતે છે. સૂરએ હા મીમ સજદા ઓર સૂરએ ઈબ્રાહીમ કે બાદ ઓર સૂરએ નહલ સે પેહલે (૭૧) યા (૭૩) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

યે અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે નાઝિલ હોનેવાલી વો પેહલી સૂરત છે જિસ્મે (૧૬) નબીયો કા મુબારક નામ આયા છે, અગર યે સૂરએ અન્આમ મેં (૧૮) નબીયો કા ઝિકર છે; લેકિન ઉસ્કા નુઝૂલ બાદ મે હુવા.

તિરમીઝી શરીફ કી એક હદીસ મેં છે કે મછલી કે પેટ મેં હઝરત યુન્નૂન —યુનૂસ અલ. કી દુઆ યે થી “لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ”

જો ઈસ સૂરત મે આયત નંબર સતાસી(૮૭) છે.

જો મુસલમાન બંદા ઈસ્કે ઝરિયે સે કભી ભી અલ્લાહ તઆલા સે દુઆ કરેગા ઉસ્કી દુઆ કબૂલ કર લી જાયેગી.

ઈસ્મે “لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ” ઈન્સાન કે અપને મુજરિમ હોને કા કરાર છે ઓર વહી દુઆ ભી છે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

إِقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ۝^(૧) مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُحْدَثٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ۝^(૨) لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ ۝ وَأَسْرُوا التَّجْوَى ۝ الَّذِينَ ظَلَمُوا ۝ هَلْ هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ ۝ أَفَتَأْتُونَ السَّحَرَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ۝^(૩) قُلْ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝^(૪)

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મે શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

લોગોં કે લિયે ઉનકા હિસાબ(કા વકત)(૧) નઝદીક આ ગયા ઓર વો તો ગફલત કી હાલત મે મુંહ ફિરાએ હુએ હે ﴿૧﴾ ઉન(લોગોં) કે પાસ નસીહત કી કોઈ ભી નઈ બાત ઉનકે રબ કી તરફ સે આતી હે તો વો ઉસ્કો ખેલતે હુએ સુનતે હે(૨) ﴿૨﴾ ઉનકે દિલ તો ખેલ મે લગે હુએ હે(૩) ઓર વો ઝાલિમ ચુપકે ચુપકે એક દુસરે કે કાન મેં(૪) બાતેં કરતે હે કે યે(મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) તુમ જૈસા હી એક (મા'મૂલી) ઈન્સાન હે ફિર કયૂં તુમ લોગ આંખો સે દેખતે હુએ ભી(ઉનકે) જાદૂ મેં ફંસ જાતે હો(૫) ﴿૩﴾ રસૂલ ને કહા : જો બાત આસ્માનો ઓર ઝમીન મે કહી જાતી હે મેરે રબ ઉસ્કો જાનતે હે(૬) ઓર વો(અલ્લાહ તઆલા) તો સબ ચીઝોં કો સુનનેવાલે ઓર હર ચીઝ કો જાનને વાલે હે ﴿૪﴾

(૧) મૌત કા વકત યા કયામત કા વકત મુરાદ હે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) મઝાક બનાકર વો સુનતે હે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ફુઝૂલ ચીઝોં મે ઉનકે દિલ મશગૂલ હે(કુર્આન મજીદ કો પુરે ધ્યાન સે સુનના ઈમાન કા તકાઝા હે).

(૪) ઈસ્લામ કો મીટાને કી છુપકર સાઝિશ કરના.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) કયા ફિર ભી તુમ જાદૂ કી બાત સુનને કે લિયે(ઉનકે પાસ) જાઓગે ? હાલાંકે તુમ(ઈસ બાત કો) અચ્છી તરહ જાનતે હો.

નોટ : — નબી વહી કે ઝરીયે ઉનકી છુપી બાતેં બતા દેવે તો ઉસ્કો વો જાદૂ કેહતે હે.

(૬) છુપ કર કોઈ બાત કહી જાએ તો ભી અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કો જાનતે હે.

بَلْ قَالُوا أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ بَلِ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ ۖ فَلْيَأْتِنَا بِآيَةٍ كَمَا أُرْسِلَ الْآوَلُونَ ⑤ مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ
 قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا ۖ أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ⑥ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِي إِلَيْهِمْ فَسِئَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا
 تَعْلَمُونَ ⑦ وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا إِلَّا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ⑧ ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ
 نَشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ⑨ لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ ۖ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ⑩

બલકે(ઝાલિમો ને તો) યે ભી કહા(યે કુર્આન) પરેશાન કરનેવાલે ખ્વાબો(ખ્યાલાત) કા
 મજમૂઆ (સમૂહ, સંગ્રહ) હે(૧); બલકે ઈસ(કુર્આન) કો ઈસ(મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ
 અલયહિ વસલ્લમ) ને(ખુદ) ઘડ લિયા હે; બલકે વો(મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ
 વસલ્લમ) શાયર હે, સો જૈસે પીછલે પયગમ્બર(નીશાની કે સાથ) ભેજે ગએ એસે હી
 હમારે પાસ કોઈ(બડી) નીશાની વો(મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) લાવે
 ﴿૫﴾ (હાલાંકે) જિસ બસ્તી(કે લોગો) કો હમને ઉનસે પેહલે હલાક કિયા વો ઈમાન
 નહી લાઈ તો કયા યે લોગ(અપની માંગી હુઈ નીશાની કો દેખને કે બાદ) ઈમાન
 લાયેંગે ? ﴿૬﴾ ઔર હમને આપસે પેહલે મદ્દો હી કો રસૂલ બનાકર ભેજા જિનકી તરફ
 હમ વહી ઉતારતે થે(તો અબ કાફિરો સે કહો) અગર તુમ ખુદ(ઈસ બાત કો) જાનતે
 નહી હો તો નસીહત કા ઈદમ રખનેવાલો સે પૂછ લો(૨) ﴿૭﴾ ઔર હમને ઉન(રસૂલો)
 કો એસા જિસ્મ બનાકર પૈદા નહી કિયા કે વો ખાના હી ન ખાતે હો ઔર વો એસે ભી
 નહી થે કે(દુનિયા મેં) હમેશા રેહનેવાલે હો ﴿૮﴾ ફિર ઉન(રસૂલો) સે જો વાદા હમને
 કિયા થા વો સચ્ચા કરકે દિખલા દિયા(૩), ફિર હમને ઉન(રસૂલો) કો ઔર(રસૂલો કે
 સિવા) જિનકો હમને ચાહા ઉન સબ કો(અઝાબ સે) બચા લિયા ઔર જો લોગ હદ સે
 બાહિર નીકલતે થે ઉન સબ કો હમને હલાક કર દિયા ﴿૯﴾ પકકી બાત યે હે કે હમને
 તુમ્હારે પાસ એસી કિતાબ ઉતારી હે જિસ મે તુમ્હારે લિયે(કાફી) નસીહત હે(૪) કયા
 ફિર ભી તુમ(ઈતની બાત) સોચતે નહી હો ? ﴿૧૦﴾

(૧) યાની કુર્આન તો એસે ખ્વાબો કા મજમૂઆ હે જિનમે કિસી તરહ કા જોડ ન હો.

(૨) મુરાદ ખાસ એહલે કિતાબ ઉલમા યા સબ હી એહલે કિતાબ, આયત સે યે ભી માલૂમ હુવા કે દીન
 કી જો બાત હમ નહી જાનતે, જાનનેવાલો સે પૂછ લેવે. (૩) યાની પૂરા કરકે દિખલાયા. (૪) યાની
 અરબી ઝબાન મે કુર્આન કે ઉતરને કી વજહ સે રેહતી દુનિયા તક સારે આલમ મે અરબો કી ઈઝઝત હે,
 અરબો કી શોહરત હે ઔર અરબી મે કુર્આન ઉતરના અરબો કી ફઝીલત ઔર શરાફત હે)

وَكَمْ قَصَبْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ ⑪ فَلَمَّا أَحَسُّوا بَأْسَنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ ⑫ لَا تَرَ كُضُّوا وَارْجَعُوا إِلَىٰ مَا أَتَرَفْتُمْ فِيهِ وَمَسْكِينُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَسْأَلُونَ ⑬ قَالُوا يُؤْيَلْنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ⑭ فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خُمِدِينَ ⑮ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَعِبِينَ ⑯ لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهُمْ آلًا تَتَّخِذُهُ مِنْ لَدُنَّا ⑰ إِنْ كُنَّا فَعِلِينَ ⑱

और कितनी बस्तीयां जिनके रेहनेवाले लोग आदिम थे हमने उनको पीस डाला(१) और उन(बस्तीयो को तबाह करने) के बाद हमने दूसरी कौमो को पैदा किया ﴿११﴾ सो जब उनहोंने हमारे अजाब को आता देखा तब वो उस(बस्ती) से(निकल कर) भागने लगे ﴿१२﴾ (उन को कहा गया) भागो मत और ऐश के सामान की तरफ जो तुमको दिया गया था और तुम्हारे अपने मकान की तरफ वापस चले जाओ(२); ताके तुम से सवाल किया जाये(३) ﴿१३﴾ (जवाब में) वो लोग केहने लगे : हाय अफसोस ! यकीनी बात है के हम ही आदिम थे ﴿१४﴾ उन की यही पुकार बराबर जारी रही(४), यहां तक के हम ने उनको कटी छुई भेती, कुछ छुई आग(की तरह जतम) करके रख दिया था ﴿१५﴾ और आसमान और जमीन और जो कुछ उन दोनों के दरमियान में है हमने इस लिये नहीं पैदा किया के हम कोई खेल करना चाहते हो(५) ﴿१६﴾ अगर हम को खेल ही बनाना होता तो हम अपने पास की चीजों में से ही खेल बनाते अगर हमको ऐसा ही करना होता ﴿१७﴾

(१) (दूसरा तर्जुमा) तबाह कर डाला.

(२) (दूसरा तर्जुमा) जिन जगहों में तुम लोग ऐश करते थे और तुम्हारे मकानों की तरफ वापस चले जाओ.

(३) तुम कौम के बड़े समझे जाते थे और मुश्किलता में लोग तुमसे मशवरे तलब करते थे अब इस बड़े अजाब की मुसीबत के वक्त भागने के बजाये घर ही में रहो; ताके लोग तुमसे मुश्किल का हल मा'लूम करने आवे, ये ईशारा है के “तुम्हारा सामान, मकान जिस पर तुमको नाज था अब वो कुछ न रहा, किसी दोस्त का नामो निशान न रहा. (दूसरा मतलब : तुम्हारे नोकर याकर, ખાદીમ તુમહારી ચાહતો કે બારે મે માલૂમ કર સકે ઈસ લિયે ઘરો મે રહો)

(૪) (દુસરા તર્જુમા) ઉનકા યહી શોર બરાબર ચાલૂ રહા (ત્રીસરા તર્જુમા) સો ઉનકી યહી ફરિયાદ બરાબર જારી રહી.

(૫) “لَعِبَ” વો કામ જિસ મેં કોઈ સહીહ મક્સદ ન હો.

بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ ۖ وَلَكُمْ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ ۖ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾
أَمْ اتَّخَذُوا إِلَهًا مِّنْ أَرْضٍ هُمْ يُنْشِرُونَ ﴿٢١﴾ لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلَ اللَّهِ لَفَسَدَتَا ۚ فَسُبْحَنَ اللَّهُ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا
يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ﴿٢٣﴾ أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ ۖ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ ۚ

બલકે હમ હક કો બાતિલ પર ફેંક મારતે હે, સો વો(હક) ઉસ(બાતિલ) કા સર ફોડ
ડાલતા હે તબ વો(બાતિલ) એક દમ મલ્યા મેટ હો જાતા હે ઓર જો(બેબુનિયાદ)
બાતે(અલ્લાહ તઆલા કે લિયે) તુમ બનાતે હો ઉસસે તુમ્હારે લિયે હી ખરાબી હે ﴿૧૮﴾
ઔર આસમાનો ઔર ઝમીન મે જો લોગ ભી હે વો ઉસી(અલ્લાહ તઆલા) કી માલિકી
મે હે ઔર જો(ફરિશ્તે) ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કે પાસ હોતે હે વો ઉસ(અલ્લાહ
તઆલા) કી ઈબાદત સે તકબ્બુર નહી કરતે(૧) ઔર વો થકતે ભી નહી હે ﴿૧૯﴾
વો(ફરિશ્તે) રાત ઔર દિન(અલ્લાહ તઆલા કી) તસ્બીહ પઢતે રેહતે હે, વો(ફરિશ્તે
કિસી ભી વકત) સુસ્ત નહી પડતે હે(૨) ﴿૨૦﴾ કયા ઉન લોગો ને ઝમીન મે(નયે) મા'બૂદ
બના લિયે હે કે વો(મા'બૂદ મુદો કો) ઝિંદા કરકે ઉઠા સકતે હે ? ﴿૨૧﴾ અગર ઉન(યાની
ઝમીન ઔર આસમાન) મે અલ્લાહ તઆલા કે સિવા કોઈ દુસરે મા'બૂદ હોતે તો વો
દોનો(યાની આસમાન ઔર ઝમીન) તબાહ હો જાતે(૩) સો અર્શ કે રબ અલ્લાહ
તઆલા ઉન ચીઝો સે બિલ્કુલ પાક હે જો યે લોગ(ઉસ અલ્લાહ તઆલા કે લિયે શિર્ક)
બયાન કરતે હે ﴿૨૨﴾ (ઔર) વો(અલ્લાહ તઆલા) જો કુછ કરતે હે ઉનસે ઉસ્કા કોઈ
સવાલ નહી હોગા ઔર ઉન સબ(ઈન્સાન ઔર જિન્નાત) સે(જો વો કામ કરતે હે ઉસ્કે
બારે મે) સવાલ કિયા જાયેગા ﴿૨૩﴾ કયા ઉન કાફિરો ને ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કો
છોડકર દુસરે મા'બૂદ બના રખે હે ? તુમ(ઉનસે) કહો કે : તુમ અપની દલીલ(શિર્ક પર)
લાવો,

(૧) (દુસરા તર્જુમા) આર(શર્મ) નહી કરતે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) વો(ફરિશ્તે) થકતે ભી નહી હે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) આસ્માન ઔર ઝમીન(દોનો કા નિઝામ) ખરાબ હો જાએ (તીસરા તર્જુમા)
આસમાન ઔર ઝમીન દોનો ખરાબ હો જાતે.

هَذَا ذِكْرٌ مِّن مَّعْجَىٰ وَذِكْرٌ مِّن قَبْلِهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۚ الْحَقُّ فَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٧٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ
مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوْحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٧٧﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ ۚ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ ﴿٧٨﴾
لَّا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ﴿٧٩﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَىٰ
وَهُمْ مِّنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٨٠﴾

યહી(તૌહીદ કી) બાત મેરે સાથવાલો કી કિતાબ(કુર્આન) મેં મૌજૂદ હે ઓર યહી
(તૌહીદ કી) બાત મુજસે પેહલેવાલો કી કિતાબ(તૌરાત ઓર ઈન્જીલ) મેં મૌજૂદ હે(૧)
હકીકત બાત યે હે કે ઉનમેં કે બહુત સારે લોગ હક કો સમજતે હી નહી હે, સો વો(હક
બાત કો) ટાલતે હે(૨) ﴿૨૪﴾ ઓર તુમસે પેહલે કોઈ રસૂલ હમને ઐસા નહી ભેજા જિસ
પર હમને યે વહી નાઝિલ ન કી હો કે મેરે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહી હે, સો તુમ મેરી
ઈબાદત કિયા કરો ﴿૨૫﴾ ઓર વો(કાફિર) કેહને લગે કે : રહમાન તો(ફરિશ્તે કી શકલ
મેં ભી) અવલાદ રખતા હે, વો(અલ્લાહ તઆલા) તો પાક હે; બલકે વો (ફરિશ્તે) તો
ઈઝઝતવાલે બંદે હે ﴿૨૬﴾ (ઓર) વો(ફરિશ્તે) ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) સે આગે બઢકર
કોઈ બાત નહી બોલ સકતે ઓર વો(ફરિશ્તે) ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કે હુકમ કે
મુતાબિક હી અમલ કરતે હે ﴿૨૭﴾ વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉન(ફરિશ્તો) કી અગલી
પીછલી બાતો કો જાનતે હે ઓર વો(ફરિશ્તે) કિસી કી સિફારીશ નહી કર સકતે; મગર
યે કે જિસકે લિયે ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કી મરઝી હો(૩) ઓર વો સબ(ફરિશ્તે)
ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કે ખૌફ સે ડરતે રેહતે હે ﴿૨૮﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) યે કુર્આન(ભી મૌજૂદ) હે જિસ્મે મેરે સાથવાલો કે લિયે નસીહત હે(ઓર તૌરાત
ઓર ઈન્જીલ ભી મૌજૂદ હે) જિસ્મે મુજસે પેહલે લોગો કે લિયે નસીહત થી (તીસરા તર્જુમા) યે(કુર્આન)
નસીહત હે મેરે સાથવાલો કે લિયે ઓર જો લોગ મુજસે ભી પેહલે સે ચલે આ રહે હે(યહૂદ ઓર નસારા)
કે લિયે ભી નસીહત હે (ચોથા તર્જુમા) ઈસ કુર્આન મેં મેરે સાથવાલો કો ભી યાદ કિયા ગયા હે ઓર
મુજસે પેહલે લોગો કો ભી યાદ કિયા ગયા હે.

ખુલાસા એ મતલબ : કુર્આન ઓર પેહલી આસ્માની કિતાબેં યાહે વો બદલી હુઈ હો ઉનમે કહી ભી શિર્ક
કા મઝમૂન નહી હે, યે કુર્આન ઈસ ઉમ્મત કે લિયે દઅવત હે તો સાથ મેં પેહલે નબીયો કે વાકિઆત
હિફાઝત કા ભી ઝરીયા હે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) સો વો(હક બાત સે) મુંહ ફિરાતે હે.

(૩) ઉસ્કી સિફારિશ કરેંગે.

وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ فَلَيْسَ بِنَجْوَىٰ جَهَنَّمَ ۚ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾
 أَوَلَمْ يَرِ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا ۚ وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ ۚ
 أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾ وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تُبِيدَ بِهِمْ ۖ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣١﴾
 وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا ۖ وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٢﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ
 وَالْقَمَرَ ۚ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا جَعَلْنَا لِلْبَشَرِ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ ۚ أَفَأَنْ يَمُوتَ فَهُمْ يُخْلَدُونَ ﴿٣٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ
 ذَاقَةُ الْمَوْتِ ۚ

और(मान लो) उन(फ़रिशतों) में से कोई यूं केह दे के उस(अल्लाह तआला) के सिवा में मा'बूद हुं तो हम उसको जहन्नम की सज़ा देंगे, ऐसे ज़ालिमों को हम इसी तरह सज़ा दिया करते हैं ﴿२९﴾

क्या उन काफ़िरो को ये बात मा'लूम नहीं के आस्मान और ज़मीन यकीनन बंद थे, फिर हमने उन दोनों को(अपनी कुदरतसे) ખોલ दिया और हमने पानी से हर ज़ानदार चीज़ पैदा की, क्या फिर भी वो लोग ईमान नहीं लाते ? ﴿३०﴾ और हमने ज़मीन में ભારી ભારી પહાડ के બોજ बना दीअे; ताके वो(ज़मीन) उन(लोगों) को लेकर હિલने ન લગે(૧) और हमने उस(ज़मीन) में थोड़े थोड़े रास्ते बनाअे; ताके वो(लोग) મંઝીલ તક પહોંચ સકે(૨) ﴿૩૧﴾ और हमने आसमान को(हर तरह से) મહફૂઝ છત बनाया(૩) और वो लोग उसकी आयतों से मुंह ફિરાते हैं ﴿૩२﴾ और વહી(અલ્લાહ તઆલા) હે જિસને રાત ઓર દિન ઓર સૂરજ ઓર ચાંદ બનાઅે, ये सबके सब अपने (ખાસ) દાયરે (વર્તુલ) મેં તેરતે હેં ﴿૩૩﴾ (એ નબી !) हमने तुमसे पेहले किसी भी बशर के लिये हमेशा ज़िंदा रेहना तय (नक़दी) नहीं किया, फिर अगर तुम्हारा ईतेकाल हो गया तो क्या ये(मुખालिफ़ीन) हमेशा જીતે રહેંગે ? ﴿૩૪﴾ हर नईस मौत का मज़ा ચખનેવાલા હે(૪)

(૧) (દુસરા તર્જુમા) જુક ન પડે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) તાકે (રાસ્તો કા થોડા હોના ભી અલ્લાહ તઆલા કી નેઅમત હે ઉસ મેં ગૌર કરકે તૌહીદ કી) હિદાયત પાઅે.

(૩) યાની ટુટતા નહી ઓર શયતાન ઘુસ સકતે નહી. (૪) ખાસ તકલીફ મહસુસ હોના મુરાદ હે રૂહ કો અપની સવારી બદન કો છોડના પડતા હે ઉસ્કી વજહ સે તકલીફ હોતી હે.

وَنَبَلُّوكُم بِالسَّيْرِ وَالْحَيْرِ فِتْنَةً ۖ وَالْيَمَنَ تُرجِعُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِذَا رَأٰكَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا ۖ أَهٰذَا الَّذِي يَدْعُرُ إِلٰهَتَكُمْ ۗ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمٰنِ هُمْ كٰفِرُونَ ﴿٣٦﴾ خُلِقَ الْإِنسَانُ مِنْ عَجَلٍ ۖ سَآوِرِكُمْ اٰتٰتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿٣٧﴾ وَيَقُولُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٣٨﴾ لَوْ يَعْلَمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوا حِيْنَ لَا يَكْفُوْنَ عَنْ وُجُوْهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٣٩﴾ بَلْ تَأْتِيْهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُوْنَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٤٠﴾

और हम तुमको आजमाने के लिये बुरी ભલી(૧) હાલત મે મુખ્તલા કરતે હૈ (પરીક્ષા મે ડાલતે હૈ) और तुम सब हमारी तरफ ही लौटाकर लाओ जाओगे ﴿३५﴾ और ये काफिर लोग जहां कहीं भी तुमको देखते हैं तो उनका यही काम होता है के वो तुम्हारा भजाक उड़ाने लगते हैं(और वो यूं केहते हैं) क्या ये वही आदमी है जो तुम्हारे मा'बुदो का नाम(बुराईसे) लिया करता है; हालांकि वो(काफिर) तो रहमान के नाम का इन्कार करते हैं ﴿३६﴾ ईन्सान उतावल पन की आदत लेकर बनाया गया है(२), अनकरीब में तुमको मेरी नीशानियां(३) दिखाता हूं, लिहाजा तुम मुजसे(उसके मांगने में) जल्दी मत करो ﴿३७﴾ और वो(काफिर) लोग केहने लगे के : (ओ मुसलमानो !) अगर तुम सच्चे हो तो (बतावो) ये(अजाब का) वादा कब पूरा होगा ? ﴿३८﴾ काश उन काफिरो को उस वकत का पता चल जाता जबके वो(काफिर जहन्नम की) आग को न अपने चेहरों से और न अपनी पीठों से रोक सकेंगे और उनको कोई मदद नहीं पड़ोयेगी ﴿३९﴾ बल्के वो(आग) अयानक उन पर आ पड़ेगी, सो वो(आग) उनके હોશ ઉડા દેગી, सो वो(काफिर लोग) उस(आग) को(पीछे) फिरा नहीं सकेंगे(४) और उन(काफिरो) को मोहलत भी नहीं दी जायेगी ﴿४०﴾

(૧) શર સે મુરાદ હર તબિયત કે ખિલાફ ચીઝ ઔર ખૈરસે તબિયત કો પસંદ ચીઝ.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ઈન્સાન મેં ઉતાવલ બહુત છે. (કિસી ચીઝ કો ઉસકે વકત સે પેહલે ચાહના યે ઈન્સાની કમઝોરી છે.) કોઈ ચીઝ કિસી મેં ઝિયાદહ પાઈ જાવે તો ઉસકે લિયે ભી એસા કહેતે હે કે વો ખાત ઉસકે મીઝાજ મેં છે. નોટ : કુછ એહલે ઈલ્મ ને “عَجَل” કા મઅના “કિયડ, ગીલી મીટ્ટી” સે કિયા છે.

(૩) નબુવ્વત કી સચ્ચાઈ કે મોઅઝિજાત યા કાફિરો કી સઝા.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) ફિર ઉસ આગકો હટાને કી ઉનકો કુદરત નહી હોગી.

وَلَقَدْ اسْتَهْزَيْ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣١﴾
 قُل مَّن يَّكْلُوكُم بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمَنِ ۖ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٣٢﴾ أَمْ لَهُمُ إِلَهَةٌ
 تَمْنَعُهُمْ مِّن دُونِنَا ۚ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِنَّا يُصْحَبُونَ ﴿٣٣﴾ بَلْ مَتَّعْنَا هَؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّى
 طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ ۚ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّ نَارَ الْأَرْضِ تَنقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا ۚ أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٣٤﴾ قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُم
 بِالْوَحْيِ ۚ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٣٥﴾

और(अे नबी !) पककी बात ये हे के तुमसे पेहले बहोत सारे रसूलों का मजाक उड़ाया गया, सो मजाक उड़ानेवालों को उसी अजाब ने आकर घेर लिया जिसका वो लोग मजाक उड़ाया करते थे ﴿४१﴾

तुम कहो : रात और दिन मे रहमान(के अजाब) से तुम को कोन बयाता हे ? बल्के बात ये हे के ये लोग अपने रब के जिकर से मुंह ફिराते हैं ﴿४२﴾ क्या हमारे सिवा उन के कुछ मा'बूद हैं जो उनको बयाते हैं ? (बल्के) वो(बुत) तो ખુદ अपनी मदद करने की भी ताकत नहीं रखते और कोई हमारे मुकाबले मे उनका साथ नहीं दे सकता ﴿४३﴾ बल्के(हमारा सुलूक ये हे के) हम ने उन(काफ़िरो) को और उन के बाप दादाओंको(मजे उड़ाने का) सामान दिया, यहां तक के(ईसी अेश मे) उन पर लंबी ज़िंदगी गुज़र गई(अब अेक ચોકन्ના હોને की बात सुनो !) क्या वो लोग ईस बात को नहीं देखते के हम उन(काफ़िरो) की जमीन को(मुसलमानों की જીત के ज़रीये अलग अलग) किनारों (सरहदों) से घटाते चले जा रहे हे ? फिर क्या(ऐसे હાલાત में भी) वो(मुसलमानों पर) गाલિब अजायेंगे ? ﴿४४﴾ तुम कहो : में तो तुम को सिई वही के ज़रीये(१) उराता हूं और बेहरे लोगों(२) की હાલાત ये हे के जब उन को उराया जाता हे तो वो किसी की पुकार नहीं सुनते ﴿४५﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) વહી કે મુતાબિક.

(૨) મુરાદ કાફિર હે.

وَلَيْنِ مَسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٣٩﴾ وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا ۖ وَإِنْ كَانَ مِثْقَالُ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا ۖ وَكَفَىٰ بِنَا حَاسِبِينَ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤١﴾ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِّنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٤٢﴾ وَهَذَا ذِكْرٌ مُّبَارَكٌ أَنزَلْنَاهُ ۚ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٤٣﴾
 وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِن قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ ﴿٤٤﴾

और तुम्हारे रब के अजाब का जरा सा जोका (लहेर)(१) भी अगर उन को लग जाये तो वो जरूर ये बात केहने लगते हैं : हाय अइसोस ! (२) हम ही तो गुनेगार थे ﴿४६﴾ और कयामत के दिन हम ईन्साफ की तराजुओं काँठम करेंगे, सो किसी शप्स पर थोडा भी जुल्म नही किया जायेगा और अगर राई के दाने के बराबर भी कोई अमल होगा तो हम उस को (वहां) सामने लावेंगे और हिसाब लेने के लिये हम काँड़ी हैं ﴿४७﴾ और पक्की बात ये हे हमने मूसा (अल.) और हारून (अल.) को (हक और बातिल मे) इसला करनेवाली और रोशनीवाली और तकवावालों के लिये नसीहत से भरी (तवरात) किताब दी ﴿४८﴾ ये वो लोग हैं जो देवे बगेर (भी) अपने रब से डरते हैं और वो लोग कयामत (की घडी) से गभराते रेहते हैं (३) ﴿४९﴾ और ये (कुर्आन तो) बरकतों वाली नसीहत हे उसको हमने तो उतारा हे, क्या फिर भी तुम उस (को मानने) से ईन्कार करते हो ? (४) ﴿५०﴾

और पक्की बात ये हे के हमने ईब्राहीम (अल.) को पेहले ही से (५) उस (तोहीद, नेक रास्ते) की समज बूझ दी थी और हम उन (के હાલાત और સલાહિયત) को અચ્છી તરહ જાનતે थे ﴿૫૧﴾

(૧) પૂરા ઓર બડા અજાબ તો બડી બાત હે પર અજાબ કી ઝરા સી લહેર ભી છુ જાવેગી તો મોત કો પુકારેંગે ઓર ગુનાહ કા ઈકરાર કર લેંગે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) હાય હમારી બરબાદી !.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ખતરા રખતે હે.

(૪) યાની માનને સે ઈન્કાર મત કરો, માન લો.

(૫) [૧] યાની બચપન હી સે જવાની સે પેહલે. યાની તવહીદ ઓર નેક રાસ્તે કી

[૨] હઝરત મુસા અલ. ઓર હઝરત મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કે દુનિયા મેં આને સે પેહલે.

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿٥٧﴾ قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عِبَادِينَ ﴿٥٨﴾ قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٥٩﴾ قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ ﴿٦٠﴾ قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ ۚ وَأَنَا عَلَىٰ ذَلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٦١﴾ وَتَاللَّهِ لَا كَيْدَ لَكُمْ بَعْدَ أَنْ تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ ﴿٦٢﴾ فَجَعَلَهُمْ جُودًا إِلَّا كَبِيرًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿٦٣﴾

(और उस वक्त को याद करो) जब ईब्राहीम अल. ने अपने अब्बा और अपनी कौम से कहा : ये कैसी मूर्तियां हैं કે तुम(हर वक्त) उनके पास जम कर बैठे रहते हो ?(१) ﴿पर﴾ वो(अब्बा और कौम के लोग) कहने लगे : हमने हमारे बाप दादाओंको उनकी पूजा करते हुअे पाया﴿५३﴾ ईब्राहीम (अल.) ने कहा કે : पकड़ी बात तो ये है કે तुम और तुम्हारे बाप दादा जुली गुमराही मे पड़े हुअे हो ﴿५४﴾ तो वो(कौम के) लोग कहने लगे : क्या तुम हमारे पास कोई सच्ची बात लाये हो या तुम भेल(मजाक) करते हो ?(२) ﴿५५﴾ ईब्राहीम (अल.) ने कहा(ये कोई मजाक की बात नहीं है) बल्के तुम्हारे रब वो है जो आसमानों और जमीन के रब है जिसने उन सबको(३) पैदा किया और में ईस बात की गवाही देता हूं(४)﴿५६﴾ और अल्लाह तआला की कसम ! जब तुम(उनके पास से) पीठ फिराकर चले जाओगे तब में तुम्हारे भुतों के बारे मे जरूर ચાલ ચલૂંગા(५) ﴿५७﴾ सो ईब्राहीम (अल.) ने उनके बड़े भुत के सिवा बाकी सबके टुकड़े टुकड़े कर दिये; ताके वो उस(बड़े भूत) की तरफ़ રૂજૂઆ (પુછપરછ) करें(६) ﴿५८﴾

(૧) (દ્વિસરા તર્જુમા) તુમ ઉસ્કે પાસ મુજાવર બનકર બેઠે રહેતે હો

(૨) યાની તુમ સિર્ફ ટાઈમપાસ કરતે હો.

(૩) તમામ મખ્લુક જિસ્મે ભુત ભી શામિલ હે.

(૪) (દ્વિસરા તર્જુમા) મેં ઉસ બાત કા કેહનેવાલા હૂં.

(૫) (દ્વિસરા તર્જુમા) મેં તુમ્હારે ભુતો કી ગત બનાઉંગા(જિસ્સે ઉનકી હકીકત ખુલ જાયેગી).

(૬) (દ્વિસરા તર્જુમા) તાકે ઉન(હઝરત ઈબ્રાહીમ અલ.) કી તરફ(હકીકત મા'લૂમ કરને કે લિયે) રૂજૂઆ કરે (ત્રીસરા તર્જુમા) તાકે વો ઉસ(હઝરત ઈબ્રાહીમ અલ. કે રબ) કી તરફ લોટ આવે. યાની ઈમાન લે આવે

قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِالْهَيْتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٩﴾ قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ ﴿٦٠﴾ قَالُوا فَاتَّبِعُوهُ عَلَىٰ أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦١﴾ قَالُوا إِنَّكَ فَعَلْتَ هَذَا بِالْهَيْتِنَا يَا إِبْرَاهِيمُ ﴿٦٢﴾ قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَذَا فَاسْأَلُوهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ ﴿٦٣﴾ فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٦٤﴾ ثُمَّ نَكَسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ ۚ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ ﴿٦٥﴾

વો(લોગ) કેહને લગે(૧) : હમારે બુતો કે સાથ યે(તોડફોડ કા) કામ કિસને કિયા ? યકીનન વો તો કોઈ બડા હી ઝાલિમ હે(૨) ﴿૫૯﴾ લોગો ને કહા(૩) : હમને એક નવજવાન(૪) કો જિસ્કો ઈબ્રાહીમ કહા જાતા હે ઉન(બુતો) કે બારે મે કુછ(બુરા) કેહતે હુએ સુના હે(૫) ﴿૬૦﴾ વો(લોગ) કેહને લગે : તો ઉસ્કો લોગો કે સામને લાઓ; તાકે સબ લોગ(ઉસ્કે ઈકરાર કે) ગવાહ બન જાએ(૬) ﴿૬૧﴾ વો(લોગ) કેહને લગે(૭) : એ ઈબ્રાહીમ ! કયા હમારે મા'બૂદો કે સાથ યે(તોડફોડ કા) કામ તુમને કિયા હે ? ﴿૬૨﴾ ઈબ્રાહીમ (અલ.) ને કહા : બલકે યે કામ તો ઉનકે ઉસ બડે સરદાર ને કિયા હે, અગર યે બુત બોલ સકતે હો તો ઉન્હી સે પૂછ લો ﴿૬૩﴾ સો વો(મુશરિક લોગ) અપને હી દિલ દિલ મે સોચને લગે, ફિર(અપને દિલ મે) કેહને લગે કે : યકીની બાત હે કે તુમ ખુદ હી ઝાલિમ હો ﴿૬૪﴾ ફિર ઉન મુશરીકો ને(શર્મ કે મારે) અપને સરો કો જુકા લિયા(૮) (ઈબ્રાહીમ અલ. સે કહા) તુમકો તો યે બાત અચ્છી તરહ માલૂમ હી હે કે યે બુત તો કુછ બોલતે નહી હે ﴿૬૫﴾

(૧) મેલે સે વાપસી પર બુતો કી ઐસી હાલત દેખકર. (૨) (દુસરા તર્જુમા) યકીનન વો તો(બડે) ઝાલિમો મે સે હે.

(૩) જિન લોગો કો પેહલે મુનાઝરે(બહસ)કી ખબર થી ઉન લોગ ને, યા “ تَاللّٰهُ لَا كَيْدَ لَاصْنَامَكُم ” વાલી બાત જિન્હોને સુની થી ઉન્હોને.

(૪) શિર્ક કો હાથ સે રોકને કા નવજવાનો મે જઝબા હોના ચાહિયે.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) એક નવજવાન કો હમને સુના હે વો ઉન બુતો કે બારે મે(બુરી) બાતે કેહતા હે ઉસ્કો ઈબ્રાહીમ કેહતે હે. (૬) (દુસરા તર્જુમા) તાકે સબ લોગ દેખ લેવે. યાની ઈત્ની બડી હિંમત જિસ શખ્સ ને કી ઉસ્કો ઝરા દેખે તો સહી. (૭) જબ ઈબ્રાહીમ અલ. કો લોગો કે સામને લાયા ગયા તબ.

(૮) એક મતલબ યે ભી હે કે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલ. કી તકરીર સુનકર બુતો કા આજિઝ હોના સમજ મે આ ગયા કરીબ થા કે હક કબૂલ કર લેવે; લેકિન ઉનકી ખોપરી ઉલટ દી ગઈ જિસ્કી વજહ સે કુફ્ર કી તરફ પલટ ગએ.

قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ ۖ أَفِ لَكُمْ ۖ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۖ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۚ قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ فَعِلِينَ ۚ قُلْنَا يَبْنَؤُا كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ۚ وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ ۚ وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ۚ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۚ وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ۚ وَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا

ઈબ્રાહીમ(અલ.) ને કહા કે : કયા ફિર તુમ અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર એસી ચીઝ કી ઈબાદત કરતે હો જો તુમકો કુછ ભી નફા ન દેવે ઓર તુમકો નુકસાન ન દેવે ﴿૬૬﴾ મેં તો તુમ સે ભી ઓર અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર જિનકી તુમ ઈબાદત કરતે હો (ઉનસે(ભી) દૂર(અલગ) હૂં(૧), કયા ભલા(ઈતની બાત ભી) તુમ સમજતે નહી હો ? ﴿૬૭﴾ ઓર ઉન લોગો ને કહા કે : તુમ ઉસ(ઈબ્રાહીમ અલ.) કો આગ મે જલા દો ઓર તુમ અપને મા'બૂદો કી મદદ કરો અગર તુમકો કુછ કરના હી હે તો(૨) ﴿૬૮﴾ હમને હુકમ દિયા કે : એ આગ ! તુ ઈબ્રાહીમ(અલ.) કે લિયે ઠંડી ઓર સલામતીવાલી હો જા ﴿૬૯﴾ ઉન્હોને ઉન(ઈબ્રાહીમ અલ.) કે સાથ બુરાઈ કા ઈરાદા કિયા થા, સો હમને ઉનકો પૂરી તરહ નાકામ કર ડાલા ﴿૭૦﴾ ઓર હમ ઉન(ઈબ્રાહીમ અલ.) કો ઓર લૂત(અલ.) કો બચાકર ઉસ ઝમીન(યાની મુલકે શામ) કી તરફ લે ગએ જિસ્મે હમને તમામ જહાંનવાલો કે લિયે બરકત રખી થી(૩) ﴿૭૧﴾ ઓર હમને ઉન(ઈબ્રાહીમ અલ.) કો ઈસ્હાક(અલ.જૈસા બેટા) ઓર યા'કૂબ (અલ. જૈસા પોતા) ઈન્આન કે તૌર પર દિયા ઓર હમને હર એક કો નેક બનાયા ﴿૭૨﴾ ઓર હમને ઉનકો ઈમામ બના દિયા જો હમારે હુકમ કે મુતાબિક લોગો કી રહનુમાઈ કરતે થે,

(૧) (દુસરા તર્જુમા) અફસોસ હે તુમ પર ભી ઓર જિનકી તુમ અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર ઈબાદત કરતે હો ઉન પર ભી.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) લોગો ને(આપસ મેં એક દુસરે સે કહા) અગર તુમ કો કુછ કરના હી હે તો ઈબ્રાહીમ કો આગ મે જલા દો ઓર તુમ્હારે મા'બૂદો કી મદદ કરો (તીસરા તર્જુમા) અપને મા'બૂદો કા(ઈબ્રાહીમ સે) બદલા લો.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ઓર હમને હઝરત ઈબ્રાહીમ અલ. ઓર લૂત અલ. કો એસે મુલક(શામ) કી તરફ ભેજકર(કાફિરો કી શરાત સે) બચાયા જિસ્મે હમને તમામ જહાંવાલો કે લિયે બરકત રખી.

وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ ۖ وَكَانُوا لَنَا عَبِيدِينَ ﴿٨٠﴾ وَلَوْ طَآءَنَّا عَنْهُمْ حُكْمًا وَعِلْمًا
وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبِيثَ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَسِيقِينَ ﴿٨١﴾ وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا ۖ إِنَّهُ مِنَ
الصَّالِحِينَ ﴿٨٢﴾

وَنُوحًا إِذْ نَادَى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٨٣﴾ وَنَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ
الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٤﴾ وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ
نَفَسَتْ فِيهِ غَمَمُ الْقَوْمِ ۖ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ﴿٨٥﴾

और वही के जरीये नेकीयो के काम करने की और नमाज काईम करने की और जकात देने की हमने उनको ताकीद कर दी थी(१) और वो हमारी ईबादत में लगे रहते थे ﴿७३﴾ और लूत(अल.) को हमने हिक्मत(नबुव्वत) और ईल्म दिया और जिस बस्ती के लोग गंदे काम करते थे उससे हमने उन(लूत अल.) को नजात दे दी, यकीनन वो भुराईवाली नाइरमान कौम थी ﴿७४﴾ और हमने उन(लूत अल.) को हमारी रहमत में दाखिल कर दिया, यकीनन वो नेक बंदों में से थे ﴿७५﴾

और नूह(अल.) को भी(याद करो) जबके उन्होंने इससे पेहले(२) दुआ की थी, सो हमने उन(नूह अल.) की दुआ कबूल कर ली, सो हमने उन(नूह अल.) को और उन(नूह अल.) के माननेवालों को(अजाब की) ભારી मुसीબत से नजात दी ﴿७६﴾ और जिस कौम ने हमारी आयतों को જુઠલાયા था उसके मुकाबले में हमने उन(नूह अल.) की मदद की, यकीनन वो भुरे लोग थे, सो हमने उन सबको दुબो दिया ﴿७७﴾ और दावूद(अल.) और सुलयमान(अल.) को(३) जबके वो दोनों એક ખેતી કે ઝઘડે में ફેસલા કર રહે थे, જબકે કૌમ કી બકરીયાં રાત કે વકત ઉસ(ખેત) में ઘુસ ગઈ થી और उन લોગોં કા ફેસલા હમારે સામને થા(૪) ﴿૭૮﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) ઔર નેકીયો કે કામ કરને કા ઔર નમાઝ કાઈમ કરને કા ઔર ઝકાત દેને કા હમને ઉનકો હુકમ ભેજા થા.

(૨) હઝરત ઈબ્રાહીમ અલ. કે ઝમાને સે પેહલે.

(૩) ઈલ્મ ઔર હિક્મત અતા ક્રિયા થા.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) ઉન લોગોં કે બારે મે જો ફેસલા હુવા હમ ખુદ ઉસ્કો દેખ રહે થે.

فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ ۖ وَكُلًّا آتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجَبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ ۚ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٤٩﴾
 وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَكُمْ لِتُخْصِنَكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ ۖ فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٥٠﴾ وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي
 بِأَمْرِهِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا ۚ وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمِينَ ﴿٥١﴾ وَمِنَ الشَّيَاطِينِ مَنْ يَغُوصُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ
 عَمَلًا دُونَ ذَلِكَ ۖ وَكُنَّا لَهُمْ حَفِظِينَ ﴿٥٢﴾ وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٥٣﴾

ફિર હમને ઉસ ફેસલે કી આસાન શકલ સુલયમાન(અલ.) કો સમજા દી(૧) ઓર હમને દોનો (દાવૂદ ઓર સુલયમાન અલ.) મેં સે હર એક કો હુકૂમત ઓર ઈલ્મ(૨) દિયા થા ઓર હમને પહાડો ઓર પરીદો કો દાવૂદ(અલ.) કે તાબેઅ કર દિયા થા જો ઉન(દાવૂદ અલ.) કે સાથ તસ્બીહ કિયા કરતે થે(૩) ઓર સબ કુછ કામ હમ હી તો કરનેવાલે હે ﴿૭૯﴾ ઓર હમને ઉન(દાવૂદ અલ.) કો તુમ્હારે ફાયદે કે લિયે લડાઈ કે કપડે(ઝિરહેં (બખ્તર) વગેરા) બનાના સીખા દિયા; તાકે વો તુમ્હારી લડાઈ મે તુમકો એક દુસરે સે હિફાઝત મેં રખે, અબ બતાવો કયા તુમ શુક્ર કરનેવાલે હો ? ﴿૮૦﴾ ઓર તેઝ હવા કો સુલયમાન(અલ.) કે તાબેઅ કર દિયા જો ઉન(સુલયમાન અલ.) કે હુકમ સે ઉસ સરઝમીન કી તરફ ચલતી થી જિસ્મેં હમને(હર કિસમ કી) બરકતેં રખી હે ઓર હમ હર હર ચીઝ કી પુરી ખબર રખતે હે ﴿૮૧﴾ ઓર કુછ શરીર (તુફાની) જિન ભી હમને તાબેઅ કર દિયે જો ઉન (સુલયમાન અલ.) કે લિયે(સમંદર મે) ડુબકી લગાતે થે ઓર ઉસ કે સિવા દુસરે કામ ભી કરતે થે ઓર હમ હી ને ઉન (શરીર જિનો) કો સંભાલ રખા થા ﴿૮૨﴾ ઓર ઐયૂબ(અલ. કા વાકિઆ ભી તો સુનો) જબ ઉન્હોને અપને રબ કો પુકારા કે “બેશક મુજકો બડી તકલીફ પહોચ રહી હે ઓર આપ રહમ કરનેવાલો મે સબસે ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે”(૪) ﴿૮૩﴾

(૧) બહોત સી મરતબા બડો કે મુકાબલે મે જવાનો કે ઝહન મે બેહતરીન તદબીરેં અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે ડાલી જાતી હે. ફેસલા ઓર સુલહ દોનો અચ્છે થે, અલબત્તા સુલહ બેહતર હે.

(૨) યાની ફેસલા કરને કી સલાહિયત.

(૩) માલુમ હુવા જામીદ (નિર્જીવ) ચીઝો પર ભી ઝિકર કા અસર ઝાહિર હોતા હે.

(૪) દુસરા તર્જુમા :- ઓર આપ સબ રહમ કરનેવાલો મે સબસે ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَآتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَذِكْرَى لِلْعَابِدِينَ ﴿٨٧﴾
 وَإِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ ۖ كُلٌّ مِّنَ الصَّابِرِينَ ﴿٨٨﴾ وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا ۖ إِنَّهُمْ مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٩﴾ وَذَا
 النُّونِ إِذْ ذُهِبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ أَنْ لَّنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ ۖ إِنِّي كُنْتُ مِنَ
 الظَّالِمِينَ ﴿٩٠﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ ۖ وَكَذَلِكَ نُصْحَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿٩١﴾ وَزَكَرِيَّا إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي
 فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ﴿٩٢﴾

સો હમને ઉન(એયૂબ અલ.) કી દુઆ કબૂલ કર લી ઓર ઉન(એયૂબ અલ.) કો જો તકલીફ થી હમ ને દૂર કર દી ઓર હમને ઈન(એયૂબ અલ.) કો ઉન કે ઘર વાલે ભી દિયે ઓર ઉન કે સાથ ઈતને હી(બાલ બચ્ચે) ઓર ભી દિયે, યે સબ હમારી તરફ સે રહમત(સે અતા ક્રિયા) હે ઓર ઈબાદત કરનેવાલો કે લિયે એક નસીહત હે ﴿૮૪﴾ ઓર ઈસ્માઈલ(અલ.) ઓર ઈદરીસ(અલ.) ઓર ઝુલ કીફલ (અલ.કી બાત ભી સુનો) હર એક સબર કરનેવાલો મે થે ﴿૮૫﴾ ઓર ઉન સબકો હમને હમારી રહમત મેં દાખિલ કર લિયા થા યકીની બાત હે કે વો નેક બંદો મે સે થે ﴿૮૬﴾ ઓર મછલીવાલે(નબી યુનૂસ અલ.કો દેખો) જબ વો(અપની કૌમ સે) ગુસ્સા હો કર ચલે ગએ(૧) ફિર ઉન્હોને(અપને ઝહન મે) યે સમજા કે હમ ઉનકો નહી પકડેંગે, સો ઉન્હોને અંધેરીયો(૨) મે સે આવાઝ લગાઈ કે(એ અલ્લાહ !) તેરે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહી, તેરી ઝાત પાક હે, યકીનન મે કુસૂર કરને વાલો મેં સે હું ﴿૮૭﴾ સો હમ ને ઉન(યુનૂસ અલ.) કી દુઆ કબૂલ કર લી ઓર હમને ઉન(યુનૂસ અલ.) કો(ઈસ)ઘુટન સે નજાત દે દી ઓર ઈસી તરહ હમ ઈમાનવાલો કો નજાત દિયા કરતે હે ﴿૮૮﴾ ઓર ઝકરીયા(અલ. કી બાત તો દેખો) જબ ઉન્હોને અપને રબ કો પુકારા : એ મેરે રબ ! આપ મુજ કો અકેલા મત છોડીયે ઓર આપ તો સબ સે અચ્છે વારિસ હે(૩) ﴿૮૯﴾

(૧) ઈસ લિયે કે ઉનકી કૌમ ને ઈમાન કબૂલ નહી કીયા થા; ઈસ લિયે યે ગુસ્સા અલ્લાહ તઆલા કી ખુશી કે લિયે થા.

(૨) ત્રીન અંધેરે જમા હુએ : [૧] રાત [૨] મછલી કા પેટ [૩] સમંદર કે પાની કી ઉડાઈ.

(૩) યાની પીછે બાકી રેહને વાલે.

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسِرُّونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا
وَرَهْبًا ۖ وَكَانُوا لَنَا خُشِعِينَ ﴿٩٠﴾ وَالَّتِي أَحْصَيْنَا فَرْجَهَا فَنَنْفَعُهَا فِيهَا مِنْ زُوجِنَا وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا آيَةً
لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩١﴾ إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً ۖ وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ﴿٩٢﴾ وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ ۖ كُلُّ إِلَيْنَا
رُجُوعٌ ﴿٩٣﴾

સો હમ ને ઉન(ઝકરીયા અલ.) કી દુઆ કબૂલ કરલી(૧) ઓર હમને ઉન(ઝકરીયા અલ.) કો યહયા (અલ.જૈસા બેટા) દિયા ઓર હમ ઉન (ઝકરીયા અલ.) કે લિયે ઉન કી બીવી કો અચ્છા(યાની બચ્ચે દે સકે વૈસા) કર દિયા(૨), યકીનન વો(સબ નબી) ભલે કામો કે કરને મે તેઝી દિખાતે થે(૩) ઓર હમકો શૌક ઓર ડર સે પુકારતે થે(૪) ઓર વો હમારે આગે આજીઝી કરને વાલે થે ﴿૯૦﴾ ઓર ઉસ(પાક દામન) ઓરત કી(બાત સુનો) જિસને અપની શર્મગાહ કી(ગુનાહ સે) હિફાઝત કી તો હમને ઉસ (ઓરત મેં)હમારી રૂહ ફુંક દી, ઓર હમને ઉસ(ઓરત) કો ઓર ઉસ્કે બેટે કો તમામ જહાંવાલો કે લિયે(અપની કુદરત કી) એક નીશાની બના દી ﴿૯૧﴾ યકીન રખો ! યે તુમહારી ઉમ્મત એક હી(દીન પર ચલનેવાલી) ઉમ્મત હે(૫) ઓર મેં તુમહારા રબ હૂં, સો તુમ મેરી હી ઈબાદત કિયા કરો ﴿૯૨﴾ ઓર ઉન લોગોને અપને દીન(કે કામ) કો ટુકડે ટુકડે કરકે આપસ મે બાંટ લિયા(૬), હર એક હમારે હી પાસ લૌટકર આનેવાલે હેં ﴿૯૩﴾

(૧) હઝરત ઝકરીયા અલ. કી દુઆ યે થી કે એક બેટા મિલ જાએ જો વારીસ બને; લેકિન બેટા મિલે કે ન મિલે, બેટા ભી ફના(ખત્મ) હોનેવાલી થીઝ હે, જબકે અલ્લાહ તઆલા બેહતર વારિસ હે, હમેશા બાકી રેહનેવાલે હેં, યે અલ્લાહ તઆલા કી તરફ ધ્યાન યે નબી કા અદબ હે.

(૨) યાની બાંજ બીવી મેં વિલાદત કી સલાહિયત પૈદા કર દી.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) દોડતે થે.

(૪) રાહત ઓર તકલીફ હર હાલત મે અલ્લાહ તઆલા કી તરફ ધ્યાન કરનેવાલે થે.

(૫) યકીન રખો યે તુમહારા દીન (તરીકા) એક હી દીન (તરીકા) હે.

(૬) (દુસરા તર્જુમા) ઉન લોગોને અપને દીન મે ઈખ્તિલાફ(ઝઘડા) પૈદા કર દિયા.

فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهِ ۖ وَإِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ ﴿٩٦﴾ وَحَرُمٌ عَلَىٰ قَرِيَّةٍ أَهْلِهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٩٧﴾ حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿٩٨﴾ وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ يَوِيلَنَا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٩٩﴾ إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ حَصْبُ جَهَنَّمَ ۚ أَنْتُمْ لَهَا وَرَدُونَ ﴿١٠٠﴾ لَوْ كَانَ هَؤُلَاءِ إِلَهًا مَّا وَرَدُوهَا ۚ وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٠١﴾ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْبَعُونَ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ ۖ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ﴿١٠٣﴾

સો જો આદમી ભી નેક કામ કરતા હે ઓર વો ઈમાનવાલા હે તો ઉસ્કી(નેક) કોશિશ કી નાકદરી નહી હોગી ઓર હમ ઉસ(કી કોશિશ) કો લિખતે જાતે હે ﴿૯૪﴾ ઓર જિસ બસ્તી(કે લોગો) કો હમને હલાક કર દિયા ઉનકે લિયે તય હો ચુકા હે કે વો(દુનિયા મેં) પલટ કર આનેવાલે નહી હે(૧) ﴿૯૫﴾ યહાં તક કે જબ યાજૂજ ઓર માજૂજ ખોલ દિયે જાયેંગે ઓર વો હર ઉંચી જગહ સે ફિસલતે હુએ મા'લૂમ હોગે ﴿૯૬﴾ ઓર(અલ્લાહ તઆલા કી તરફ લોટને કે) સચ્ચે વાદે કે પૂરા હોને કા વકત નઝદીક આ જાયેગા તબ અયાનક(યે હાલત હોગી કે) કાફિરો કી આંખે ફટી કી ફટી રહ જાયેગી(૨) (ઓર કાફિર લોગ બોલેંગે) હાય અફસોસ ! હમ તો ઈસ(કયામત) સે બડી ગફલત મે થે; બલકે હમ હી તો ગુનેહગાર થે ﴿૯૭﴾ યકીની બાત હે કે તુમ ઓર જિનકી અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર તુમ ઈબાદત કરતે હો વો સબ જહન્નમ કા ઈધન (બળતણ) હોગે ઓર તુમકો ઉસ(જહન્નમ) મેં ઉતરના હે(૩) ﴿૯૮﴾ અગર યે(મા'બૂદ) સચ હી ખુદા હોતે તો વો ઉસ(જહન્નમ) મેં ન પહોંચતે ઓર સબકે સબ(૪) ઉસ્મે હમેશા રહેંગે ﴿૯૯﴾ વો ઉસ (જહન્નમ) કે અંદર ચીખેંગે ઓર વો ઉસ્મે(ચીખો પુકાર કે શોર મે કિસી કી બાત) કુછ નહી સુન સકેંગે ﴿૧૦૦﴾ યકીની બાત હે કે જિન લોગો કે લિયે હમારી તરફ સે પેહલે હી સે ભલાઈ લિખી જા ચુકી હે ઉનકો ઉસ(જહન્નમ) સે દૂર રખા જાયેગા ﴿૧૦૧﴾

(૧) યાની વાપસ આના બહુત મુશ્કિલ હે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ઉપર કી તરફ લગી હુઈ રહ જાયેગી.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) પહોંચના હે.

(૪) યાની ખુત કી ઈબાદત કરનેવાલે ઓર ખુદ ખુત.

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا ۖ وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنْفُسُهُمْ خِلْدُونَ ﴿٩٢﴾ لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ۖ هَذَا يَوْمُكُمْ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجْلِ لِلْكِتَابِ ۖ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ ۖ وَعَدًا عَلَيْنَا ۖ إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٩٤﴾ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرْثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ ﴿٩٥﴾ إِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاغًا لِقَوْمٍ غَابِينَ ﴿٩٦﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩٧﴾

(और) वो उस(जहन्नम) की हलकी सी आवाज भी नहीं सुनेंगे और वो अपनी मन पसंद(जन्नत की) लज्जत की चीजों में हमेशा रहेंगे ﴿१०२﴾ कयामत के दिन की सबसे बड़ी गबराहट उनको गमगीन नहीं करेगी और इरिशते(ये कहते हुए) उनका इस्तिकबाल(स्वागत) करेंगे(१) “यही तुम्हारा वो दिन है जिसका तुमसे(दुनिया में) वादा किया गया था” ﴿१०३﴾ (वो दिन याद रखो) जिस दिन हम आसमानों को इस तरह लपेट लेंगे जिस तरह दस्तावेज का लिफा हुवा कागज लपेट दिया जाता है(२), जिस तरह हमने पहली बार मज्दूक़ात को पैदा करने की इब्तिदा की थी उसी तरह हम उनको दो बारा पैदा करेंगे(दुसरी मरतबा पैदा करने का) हमारे ज़िम्मे एक वादा है जिसको हम ज़रूर पूरा करनेवाले हैं ﴿१०४﴾ और पक्की बात ये है के ज़बूर में नसीहत के बाद हमने ये लिख दिया था के यकीनन ज़मीन के हकीकी मालिक मेरे नेक बंदे होंगे(३) ﴿१०५﴾ यकीनन इस(कुर्आन या इस तरह के मज़ामीन) में इबादत करनेवालों के लिये(मकसद को हासिल करने का) काफ़ी पैग़ाम है ﴿१०६﴾ और(ओ नबी !) हमने तुमको तमाम आलमों के लिये रहमत ही रहमत बनाकर भेजा ﴿१०७﴾

(१) कबर से निकलते वक़्त और जन्नत में दाખले के वक़्त इरिशते इस्तिकबाल(स्वागत) करेंगे.

(२) (दुसरा तर्जुमा) जिस तरह लिफे हुए मज़ामीन का कागज लपेट दिया जाता है.

(३) तौरात में और तौरात के अलावा दुसरी आस्માनी કિતાબે : ज़बूर, इन्ज़िल, कुर्आन इसी तरह लवहे महફૂज़ और तमाम आसમાની કિતાબો में ये बात है के जन्नत की ज़मीन नेक बंदों को मिलेगी और दुनिया की ज़मीन पर नेक बंदों को एक मरतबा मुकम्मल हुकूमत दी जा चुकी और कयामत से पहले उज़रत मेહदी रहि. और उज़रत इसा अल. के दौर में ફिरसे मिलनेवाली है, दोनों बातों की तरफ़ आयत में इशारा है.

قُلْ إِنَّمَا يُوحِي إِلَيَّ أَنَّنَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ ۖ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨٦﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ آذَنْتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ ۖ وَإِنْ
 أَدْرَيْتُمْ أَقْرَبُ أَمْ بَعِيدُ مِمَّا تُوعَدُونَ ﴿٨٧﴾ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ﴿٨٨﴾ وَإِنْ أَدْرَيْتُمْ لَعَلَّهٗ فِتْنَةٌ
 لَّكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٨٩﴾ قُلْ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ ۗ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿٩٠﴾

(એ નબી !) તુમ કેહ દો કે : મેરી તરફ તો યહી વહી આઈ હે કે તુમ્હારે મા'બૂદ એક હી મા'બૂદ હે, સો કયા તુમ ફરમાંબરદાર બનતે હો ? ﴿૧૦૮﴾ ફિર ભી અગર વો મુંહ ફિરા લેવે તો તુમ(ઉનકો એસા) કહો કે : મેં ને તો તુમકો બરાબર બરાબર ખબર કર દી(૧) ઓર જિસ(અઝાબ) કા તુમસે વાદા કિયા ગયા હે મેં નહી જાનતા કે વો કરીબ હે યા દૂર હે ﴿૧૦૯﴾ યકીનન વો(અલ્લાહ તઆલા) જો બાત તુમ ઝોર સે કેહતે હો ઉસ્કો જાનતે હે ઓર જો(બાત) તુમ છુપાતે હો ઉસ્કો ભી જાનતે હે ﴿૧૧૦﴾ ઓર મેં નહી જાનતા હું(કે અઝાબ મેં જો દેર હો રહી હે) લગતા એસા હે કે વો તુમ્હારે લિયે આઝમાઈશ હો ઓર એક મુકરર(નકકી) વકત તક(દુનિયા કે મઝો સે તુમકો) ફાયદા ઉઠાને દેના હો ﴿૧૧૧﴾ (આખિર મે) રસૂલ ને દુઆ કી કે : એ મેરે રબ ! આપ(મેરે ઓર મેરી કૌમ કે દરમિયાન) ઈન્સાફ કે સાથ ફેસલા કર દીજીએ ઓર હમારે રબ તો બહોત બડે રહમતવાલે હે ઓર જો બાત તુમ લોગ બતાતે હો(૨) ઉસ્કે બારે મેં હમ ઉસી કી મદદ માંગતે હે(૩)

(૧) (દુસરા તર્જુમા) ખુલ્લમ ખુલ્લા(બહુત હી વાઝેહ) ખબર કર દી (ત્રીસરા તર્જુમા) મેં ને તો તુમકો ખબર કર દી(અબ તુમ કબૂલ કરો કે ન કરો) દોનો બરાબર હે.

(૨) કે દુનિયા સે મુસલમાન જલ્દી ખતમ હો જાયેંગે.

(૩) ઈન્શાઅલ્લાહ હર દૌર મે અલ્લાહ તઆલા મુસલમાનો કી હિફાઝત ફરમાવેંગે, સલામત રખેંગે.

સુરએ હજ

યે સૂરત મદની હે યા મકકી, બેહતર યે હે કે ઈસ્કો દોનો તરહ કી આયતોં સે મિલી જુલી કહી જાએ, ઈસ્મે (૭૮) આયતેં હેં. સૂરએ નૂર કે બાદ સૂરએ મુનાફિકૂન સે પેહલે (૧૦૫) યા (૧૦૩) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

ઈસ સૂરત મેં હઝરત ઈબ્રાહીમ અલ. કે હજ્જ કે એલાન કો બયાન ક્રિયા ગયા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُم ۚ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ① يَوْمَ تَرَوُنَّهَا تُذْهِلُ كُلُّ مَرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَرَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَرَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ② وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَّرِيدٍ ③ كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَنْ تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ④ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِّن عَلَقَةٍ ثُمَّ مِّن مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ ⑤

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

એ લોગો ! તુમ અપને રબ(કી નારાઝગી) સે ડરો, યકીનન કયામત કા ઝલઝલા(૧) બડી ભારી ચીઝ હે ﴿૧﴾ જિસ દિન તુમ ઉસ(કયામત કે ઝલઝલે) કો દેખોગે તો હાલત યે હોગી કે હર દૂધ પીલાનેવાલી જિસ બચ્ચે ને ઉસ્સે દૂધ પીયા હે ઉસ(બચ્ચે તક) કો ભૂલ જાયેગી ઔર તમામ હમલવાલિયાં અપને હમલ કો ડાલ દેગી ઔર લોગ તુમકો નશે મે નઝર આયેંગે; હાલાંકે વો નશે મે નહી હોગે; લેકિન અલ્લાહ તઆલા કા અઝાબ બહોત સખ્ત હોગા ﴿૨﴾ કુછ લોગ એસે હે જો અલ્લાહ તઆલા કે બારે મેં બગૈર જાને બૂજે ઝઘડા કરતે હે(૨) ઔર હર સરકશ શયતાન કે પીછે ચલ પડતે હે(૩) ﴿૩﴾ જિસ (શયતાન) કી કિસ્મત મેં યે લિખ દિયા જા ચુકા હે કે જો શખ્સ ભી ઉસ્કો અપના દોસ્ત બનાયેગા તો વો(શયતાન) ઉસ્કો ગુમરાહ કર દેગા ઔર ઉસ્કો ભડકતી આગ કે અઝાબ મે લે જાવેગા ﴿૪﴾ એ લોગો ! અગર તુમ(કયામત કે દિન) દો બારા ઝિંદા હોને કે બારે મેં શક મે પડે હુએ હો તો યકીનન હમને તુમકો મીટ્ટી સે પૈદા કિયા, ફિર નુતફે સે, ફિર જમે હુએ ખૂન સે, ફિર ગોશ્ત કે લોથડે સે જો(કભી) પૂરા બનતા હે(૪) ઔર(કભી) પૂરા નહી બનતા હે; તાકે હમ તુમ્હારે લિયે(તુમ્હારી હકીકત ઔર હમારી કુદરત) ખોલ કર બતલા દેવે,

(૧) કયામત કે કરીબ ઝમાને મે બડા ઝલઝલા(ઘરતીકંપ) આવેગા ઈસી તરહ હશર કે વકત ભી ઝલઝલા આવેગા. (૨) (દુસરા તર્જુમા) બેખબરી મે ઝઘડા કરતે હે. (૩) યાની જૈસા શયતાન કહે વૈસા અમલ કરે. (૪) પૂરે આઝા(અંગો) વાલા પૂરા બચ્ચા યા ખોડખાંપણવાલા યા જિસ્કી પૈદાઈશ કિસ્મત મેં હો યા જિસ્કા ગીર જાને કા ફેસલા હોતા હે.

وَنُقَرِّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ۖ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّتَوَفَّىٰ
وَمِنْكُمْ مَّنْ يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْدَلِ الْعُجْرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا ۚ وَتَرَىٰ الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا
الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ۝ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُخَيِّ الْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ۝ وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا ۚ وَأَنَّ اللَّهَ يَنْبَعِثُ مَن فِي الْقُبُورِ ۝

और हम मांओ के पेट में अेक नककी मुदत तक जिस (नुतरे (मनी के कतरे))को हम
याहते हैं ठेहराये रખते हैं, फिर हम तुमको बच्चे की शकल मे (मां के पेट से) बाहिर
नीकावते हैं फिर (हम तुमको पालते हैं); ताके तुम अपनी जवानी की उमर को पछोय
जाओ और तुम मे से कुछ वो हे जो (उमरती जवानी से पेहले ही दुनिया से) उठा लिये
जाते हैं और तुम में से कोई तो वो हैं जो नीकम्मी उमर तक पछोया दिया जाता हे
जिस्का नतीजा ये होता हे के वो सब कुछ जानने के बाद कुछ नही जानता और तुम
जमीन को देखोगे के वो सुभी पडी हुई थी(१), सो जब हम उस (जमीन) पर (बारिश
का) पानी उतारते हैं तो वो हरकत मे आती हे(२) और वो उमरने लगती हे और हर
किसम की रोनकदार (जुशनुमा) चीजें उगाने लगती हे ﴿५﴾ ये सब ईस वास्ते हे के
अल्लाह तआला की ज्ञात वही हक हे और यकीनन वो (अल्लाह तआला) मुर्दों को
जिंदा करेंगे और यकीनन वो (अल्लाह तआला) तमाम चीजों पर पूरी कुदरत रખते हैं
﴿६﴾ औ ये के कयामत तो जरूर आनेवाली हे जिस्में कोई शक ही नही हे और जो लोग
कबरो मे हे (कयामत में) अल्लाह तआला यकीनन उनको दोबारा जिंदा करेंगे ﴿७﴾

(१) (दुसरा तर्जुमा) मुरजाई हुई थी.

(२) (दुसरा तर्जुमा) उसमें जियादती होती हैं यानी जिस तरह वेरान, मुर्दा जमीन बारिश की बरकत से
दोबारा जिंदा, हरीभरी हो जाती हे इसी तरह मरने के बाद दोबारा अल्लाह तआला जिंदा ફરમાवेंगे.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ۝ تَأْتِي عِظْفُهُ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۖ لَهُ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَنُذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ ۝ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتَ يَدَكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ۝
وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ ۖ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ ۚ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ ۚ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ۖ ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ۝ يَدْعُوا مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُ وَمَا لَا نُنْفَعُهُ ۖ
ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ۖ يَدْعُوا الْمَنَ صُرَّةَ أَقْرَبُ مِن نَّفْعِهِ ۖ لَيْسَ الْمَوْلَىٰ وَلَيْسَ الْعَشِيرُ ۝

और कुछ लोग वो हे के उनके पास कोई ईल्म नही, कोई हिदायत नही, कोई रोशनी देनेवाली किताब नही(फिर भी) वो अल्लाह तआला के बारे में जधडा करते हैं ﴿८﴾ (तकब्बुर से) अपना पेहलू मोडकर(जधडा करते हैं) ताके(दूसरों को भी) अल्लाह तआला के रास्ते से गुमराह करें, जैसे ही शप्स के लिये दुनिया मे इस्वाઈ हे और हम उसको कयामत के दिन जलती आग का अजाब यभायेंगे ﴿९﴾ तेरे हाथोंने जो काम करके आगे भेजे ये उसका बढला हे और यकीनन अल्लाह तआला अपने बंदो पर जुल्म करनेवाले नही हैं ﴿१०﴾

और लोगों मे से कोई तो ऐसा भी हे के जो अेक किनारे पर रेહ(१) कर अल्लाह तआला की ईबादत करता हे, सो अगर उसको(दुनिया में) कोई भलाई पહોચ जाये तो उसको अपनी ईबादत पर ईत्मिनान हो जाता हे और अगर उसको कोई आजमाईश पહોચती हे तो वो अपना मूंહ ફिराकर(कुફ की तरફ) उलटा ચલતા हे, उसका दुनिया और आખिरत का नुकसान हो गया और ये ખુલા હુવા નુકસાન हे ﴿११﴾ वो अल्लाह तआला को छोडकर ऐसी ચીઝ को પુકારતા हे जो उसका कोई નુકસાન નહી કર सकती हे और उसको कोई નફા નહી પહોચા सकती યહી वो દૂર કી ગુમરાહી हे ﴿१२﴾ वो(અલ્લાહ તઆલા को छोडकर) जैसे(જુઠે ખુદા) को પુકારતા हे जिसका નુકસાન ઉસ્કે ફાયદે से ઝિયાદહ નઝદીક हे, મદદ કરનેવાલા ભી બડા બુરા हे और साथી ભી કિતના હી બુરા हे ﴿१૩﴾

(૧) “حَرْفٍ” से મુરાદ કિનારા જિસ તરહ કિસી ચીઝ કે કિનારે પર કોઈ ખડા હો તો જબ મૌકા પાવે ચલ દેવે ઈસ તરહ કમઝોર ઈમાનવાલો કા હાલ हे.

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ۝ مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَنْ لَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدَهُ مَا يَغِيظُ ۝ وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ ۚ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ ۝ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئِينَ وَالنَّصَارَى وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا ۖ إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۖ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۝ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ ۖ

યકીનન અલ્લાહ તઆલા ઈમાનલાનેવાલો ઓર નેક કામ કરનેવાલો કો એસે બાગાત મેં દાખિલ કરેંગે જિનકે નીચે નેહરે બેહતી હોગી, યકીનન અલ્લાહ તઆલા જો ઈરાદા કરતે હેં વો કરતે હેં ﴿૧૪﴾ જો શખ્સ કે યે ખ્યાલ કરતા હો કે અલ્લાહ તઆલા ઉસ(નબી મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) કી દુનિયા ઓર આખિરત મેં હરગિઝ મદદ નહી કરેંગે તો વો આદમી આસમાન તક એક રસ્સી બાંધ લે, ફિર વો(આસમાન પર જાકર મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર આનેવાલી વહી કા) સિલસિલા કાટ ડાલે(૧) ફિર દેખે કે ઈસ તદબીર સે જો ચીઝ ઉસ્કો ગુસ્સા દિલાતી હે કયા વો દૂર હો ગઈ ?(૨) ﴿૧૫﴾ ઓર ઈસી તરહ હમને ઈસ(કુર્આન) કો ઉતારા, કે ઉસ્મેં ખુલી ખુલી દલીલે હેં(૩) ઓર યકીનન અલ્લાહ તઆલા જિસ્કો ચાહતે હેં(ઉસ્કો) હિદાયત દેતે હેં ﴿૧૬﴾ યકીનન જો લોગ ઈમાનવાલે હો ઓર જો લોગ યહૂદી હો ઓર જો લોગ સાબી હો ઓર જો લોગ નસરાની હો ઓર જો લોગ મજૂસી હો ઓર જિન લોગોં ને શિર્ક કિયા, યકીનન અલ્લાહ તઆલા ઉન સબકે દરમિયાન કયામત કે દિન ફેસલા કરેંગે, યકીનન અલ્લાહ તઆલા તમામ ચીઝ પર ગવાહ હે(૪)﴿૧૭﴾ કયા તુમને યે ચીઝ નહી દેખી જો આસમાનોં મે હે વો સબ ઓર જો ઝમીન મેં હે વો સબ ઓર સૂરજ ઓર ચાંદ ઓર સિતારે ઓર પહાડ ઓર દરખ્ત ઓર જાનવર ઓર બહોત સારે લોગ ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કે આગે સજદા કરતે હેં(૫)

(૧) (દુસરા તર્જુમા) વો આદમી છત તક એક રસ્સી બાંધ લે, ફિર ગલે મે ફંદા ડાલકર ખુદ ફાંસી ખા જાવે.

(૨) અલ્લાહ તઆલા અપને નબી પર વહી ઓર મદદ નાઝિલ ફરમા દે ઉસ્કો કોઈ રૂકવા હી નહી સકતા થા.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ખુલી ખુલી નિશાનીયો કી સૂરત મે ઈસી તરહ હમને યે કુર્આન ઉતારા હે(કે ઈસ્મે હમારે ઈરાદે ઓર કુદરત કે સિવા કિસી કા દખલ નહી હે). (૪) (દુસરા તર્જુમા) યકીનન તમામ ચીઝેં અલ્લાહ તઆલા કે સામને હેં. (૫) સિર્ફ ઈન્સાન ઓર જિન્નાત યેહ દો એસી મખ્લૂક હેં જિનમે દો જમાઅત હેં : એક ઈમાનવાલો કી, દુસરી કાફિરો કી, બાકી તમામ મખ્લૂકાત મે કુફ્ર ઓર ઈન્કાર નહી હે. સબ મેં બસ ઈમાન હી હે.

وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ ۚ وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿١٨﴾ هَذِهِ خُصَمَاءُ الَّذِينَ خَفَضُوا فِي رَبِّهِمْ ۚ قَالُوا لَنْ نَقُوتَهُمْ ۖ فَكَفَرُوا وَقَطَعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِنْ نَارٍ ۚ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ﴿١٩﴾ يُصْهِرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ﴿٢٠﴾ وَلَهُمْ مَقَامِعٌ مِنْ حَدِيدٍ ﴿٢١﴾ كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا ۚ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٢٢﴾

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُجْلُونَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا ۚ وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٢٣﴾ وَهُدًى إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ ۚ وَهُدًى إِلَى صِرَاطٍ الْحَمِيدِ ﴿٢٤﴾

और बहोत सारे लोगो के लिये अजाब तय हो चुका है और जिसको अदलाह तआला ही जलील करें कोई शप्स उसको ईज्जत देनेवाले नहीं है, यकीनन अदलाह तआला जो याहते हैं करते हैं ﴿ १८ ﴾ ये (मोमीन और काफ़िर) दो जमाअत है जिन्होंने अपने रब के बारे में अेक दुसरे से जघडा किया है, सो जिन लोगो ने कुफ़ किया उनके लिये आग के कपडे कतरे जायेंगे, उनके सरो के उपर से तेज गरम पानी डाला जायेगा ﴿ १९ ﴾ उस (गरम पानी) की वजह से जो चीजें उनके पेटों मे है वो और उनकी ખાલें सब गलकर (पीघलकर) नीकल जावेगी ﴿ २० ﴾ उन (को मारने) के लिये लोहे के हथोड़े होंगे ﴿ २१ ﴾ जब जब बी वो जहन्नम (की तकलीफ़) से (तंग आकर) निकलने का ईरादा करेंगे तो फिर वो उस (आग) मे धकेल दिये जायेंगे और (उनको कडा जायेगा के) तुम जलती आग का अजाब (हमेशा) यખो ﴿ २२ ﴾

यकीनन अदलाह तआला ईमानवालों को और नेक काम करनेवालों को ऐसे बागात मे दाખिल करेंगे के उनके नीचे नेहरें બેહતી હોગી, सोने के कंगन और मोती उनको उस (जन्नत) में पहेनाये जायेंगे और उस (जन्नत) में उनका लिबास रेशम का હોગા ﴿ २३ ﴾ और ये वो लोग हैं के उनको पाकीजा बात (कलिमअे तय्यिबा और कुर्आन को मानने) की तरफ़ पछोया दिया गया था और वो हर ता'रीफ़वाले (अदलाह तआला) के रास्ते की तरफ़ पछोया दिये गअे थे ﴿ २४ ﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ
وَالْبَادِ وَمَنْ يُدْرِ فِيهِ بِالْحَادِ بِظُلْمٍ نُدِقُهُ مِنْ عَذَابِ الْيَمِّ ۖ
وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ
السُّجُودِ ۖ وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ۖ

યકીનન(અઝાબ એસે લોગો કો હોગા) જિન્હોને કુફ્ર ક્રિયા ઔર જો અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે સે ઔર ઉસ મસ્જિદે હરામ સે રોકતે હે(૧), જિસ્કો હમને સબ લોગો કે લિયે(ઈબાદત કી જગહ) બનાયા, યાહે વો વહાં કે રેહનેવાલે હો ઔર બાહિર સે આનેવાલે હો સબ બરાબર હે(૨) ઔર જો શખ્સ ભી વહાં સુલ્મ કરકે બેદીની કા કામ કરના યાહેગા(૩) તો હમ ઉસ્કો દર્દનાક અઝાબ ચખાયેંગે ﴿૨૫﴾

ઔર(વો વક્ત ભી યાદ કરો) જબ હમને ઈબ્રાહીમ(અલ.) કો ઘર(યાની કાબા) કી જગહ બતલા દી ઔર હમને યે હુકમ દિયા કે મેરે સાથ કિસી કો શરીક મત કરો ઔર મેરે ઘરકો તવાફ કરનેવાલો કે લિયે ઔર ઈબાદત કે લિયે ખડે રેહનેવાલો કે લિયે ઔર રૂકૂઅ, સજદા કરનેવાલો કે લિયે(ઝાહિરી ઔર બાતિની નાપાકી સે) પાક(સાફ) રખના ﴿૨૬﴾ ઔર લોગો મે હજ્જ(કે ફર્જ હોને) કા એલાન કર દો, કે વો લોગ તુમહારે(બનાએ હુએ ઘર કે) પાસ પૈદલ ચલ કર આયેંગે ઔર હર દુબલી પતલી ઊંટનીયો પર સવાર હોકર ભી જો લંબે રાસ્તે કા સફર કરકે આયેંગી(૪) ﴿૨૭﴾

(૧) તાકે મુસલમાન હરમ મે ન આ સકે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) જિસ્કો હમને લોગો કે લિયે એસા(આમ ઈબાદત કી જગહ) બનાયા કે ઉસ્મેં વહાં કે રેહનેવાલે ઔર બાહિર સે આનેવાલે સબ બરાબર હે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) શરારત કરકે ટેઢા રાસ્તા નિકાલેગા.

(૪) મુરાદ હે લંબે સફર કી વજહ સે ઊંટનીયો કા કમઝોર હો જાના, ઈસી તરીકે સે બહોત સે મુસલમાનો કે દિલ મે હજ્જ કા શૌક હે; લેકિન પૈસે કમ હો જાને કી વજહ સે યા અચ્છી સવારી ખરીદ નહી સકતે ઔર કમઝોર પતલી સવારી પર જો મીલ ગયા ઉસ પર સફર કરતે હે.

لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَّعْلُومَةٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّنْ بَيْمَتِهِ الْأَنْعَامِ ۖ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا أَمْرَ الْفَقِيرِ ﴿٢٨﴾ ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُوفُوا نَّذْرَهُمْ وَلِيُطَوِّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٢٩﴾ ذَلِكَ ۖ وَمَنْ يُعْظَمْ حُرْمَتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ ۖ

તાકે વો અપને ફાયદો કી ચીઝો કો અપની આંખો સે દેખે ઔર (કુરબાની કે) નકકી દિનો મે અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકો જો મવેશી (જૈસે જાનવર) અતા કિયે હે ઉન પર (ઝબહ કરતે વકત) અલ્લાહ તઆલા કા નામ લેવે (૧), સો તુમ ખૂદ ભી ઉન (જાનવરો) મેં સે (ખાના હો તો) ખાઓ ઔર બુરી હાલતવાલે (યાની મુસીબત મે ફસે હુએ) મોહતાજ કો ભી ખિલાઓ ﴿૨૮﴾ ફિર (કુરબાની કે બાદ) વો (હાજ) અપના મેલ કુચેલ (૨) દૂર કરે ઔર અપની અપની મન્નતે પૂરી કરે (૩) ઔર વો બયતે અતીક (૪) (યાની કાબા) કા તવાફ કરે (૫) ﴿૨૯﴾ યે સબ બાતેં યાદ રખો ઔર જિન ચીઝો કો અલ્લાહ તઆલા ને હુર્મત (યાની અદબ ઔર એહતિરામ) (૬) વાલા બનાયા હે જો શખ્સ ભી ઉસ્કી તા'ઝીમ કરેગા (૭) તો યે કામ ઉસ્કે લિયે ઉસ કે રબ કે પાસ બહોત બેહતર હોગા,

(૧) કુરબાની કે દિનો કે અલાવા ઝિલ હિજજા કા પેહલા અશરા (યાની દસ દિન) ભી ઈબાદત કી ખાસ ફઝીલત રખતા હે, ઉસ્મેં ઝિયાદહ સે ઝિયાદહ સે અલ્લાહ તઆલા કા ઝિક્ર કરે. (નોટ) કુફફાર જાનવર કો ઝબહ કરતે વકત બુતો કા નામ લેતે થે, મુસલમાનો અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે ઝબહ કરો.

(૨) ઈસ્સે મુરાદ હે એહરામ કે ઝમાને મે બદન પર જો મેલ કુચેલ જમા હો ગયા, બાલ ઔર નાખૂન બડે હો ગએ ઉસ્કો કુરબાની કરને કે બાદ એહરામ ખોલકર સાફ કરના હે.

(૩) કુછ મુફ્સિરીન ને યહાં હજ્જ કે અરકાન, વાજબાત ઔર દુસરે આમાલ મુરાદ લિયે હે. ઈસી તરહ જો મન્નત માની હો યાની જો કામ શરઅન જરૂરી નહી, ઉસ્કો અપની ઝબાન સે બોલકર ખુદ પર ઝરૂરી કર લેવે ઉસ્કો ભી નીભાવે.

(૪) બયતે અતીક : યાની પૂરાના ઘર; ચુંકે કાબા દુનિયા કા સબસે પૂરાના યાની પેહલા મકાન હે ઈસ લિયે ઉસ્કો બયતે અતીક કહા ગયા. નોટ : કાબા એક ઐસા ઘર હે કે કાફિરો ઔર ઝાલિમો કે કબઝે સે વો આઝાદ હે, ઈસી તરહ જો ભી ઉસ ઘર કો બરબાદ કરને કી નિયત સે ઉઠેગા અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કો કામયાબ નહી હોને દેગે.

(૫) ઈસ્સે તવાફે ઝિયારત મુરાદ હે.

(૬) કાબિલે એહતિરામ (યાની ઈઝઝત કે લાઈક) અહકામ ચાહે હજ્જ કે હો યા હજ્જ કે અલાવા કે હો. ઔર કાબિલે એહતિરામ જગહેં જૈસે હરમ, સફા, મરવા, મિના, અરફાત.

(૭) (દુસરા તર્જુમા) ઉસ્કો ઈઝઝત દેગા.

وَأَحَلَّتْ لَكُمْ الْأَنْعَامَ إِلَّا مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ۖ حُنْفَاءَ اللَّهِ
 غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ ۖ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ ۖ
 ذَلِكَ ۖ وَمَنْ يُعْظَمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ۖ لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحْلُهَا إِلَى
 الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ۖ

और तमाम(मवेशी जैसे) जानवर तुम्हारे लिये हलाल कर दिये गये हैं; मगर ये के
 जिन जानवरों का हARAM होना तुमको पढकर सुना दिया गया है(१), सो तुम भुतो की
 गंदगी(२) से बचते रहो और जूठी बात से बचते रहो(३) ﴿३०﴾ तुम सिर्फ़ अेक अल्लाह
 तआला के छोकर रहो(और) उसके साथ शिर्क करनेवाले न बनो और जो आदमी
 अल्लाह तआला के साथ शिर्क करता है तो उसकी हालत ऐसी है जैसे वो आस्मान से
 गिर गया, सो उसको परीन्दे ने उयक लिया, या हवाने उसको कोई दूर की जगह पर ले
 जाकर डेंक दिया(४) ﴿३१﴾ ये बातें याद रओ और जो आदमी अल्लाह तआला(के दीन)
 की नीशानीयों का अदब(लिहाज) करे तो ये दिल के तकवे की बात है ﴿३२﴾ तुम्हारे लिये
 उन(जानवरों) में अेक मुकर्रर(नककी) वकत तक इयादह लासिल करना(जाईज) है(५) फिर
 उन(हदी के जानवरों) के हलाल होने की जगह पूराने घर(यानी काबा) के आसपास
 है(६) ﴿३३﴾

(१) सूरअे अन्आम वगैरा में.

(२) भुत(मुर्ति) ईन्सान के बातिन को गंदगी से ભર દેતે હે.

(૩) બાતિલ અકીદે. હર વો બાત જો હક કે ખિલાફ હો. મુઆમલાત(લેણ દેણ), ગવાહી મે જૂઠ.

(૪) શિર્ક કરનેવાલા તૌહીદ કી ઉચાઈ સે ગિરા દિયા જાતા હે ઔર મુરદાર ખાનેવાલે પરીન્દો કી તરહ નફ્સાની ખ્વાહિશાત ઉસ્કો ઝિયાદહ બરબાદ કર દેતી હે ઈસી તરહ શયતાની વસવસે ઉસ્કો ગુમરાહી કે મેદાન મે ડેંક દેતે હે ઔર વો ઈસ તરહ હલાક હોતા હે કે નજાત કી કોઈ ઉમ્મીદ બાકી નહી રેહતી.

(૫) યાની જબ તક ઉસ જાનવર કો શરઈ તરીકે સે હદી ન બનાયા જાએ વહાં તક.

(૬) (દુસરા તર્જુમા) ફિર ઉનકે ઝબહ હોને કી જગહ પૂરાને ઘર(કાબા) કે આસપાસ હે.

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِّيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِّنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ ۖ فَالْهُكْمُ لِلَّهِ وَالْوَاحِدُ فَلَهُ
 أَسْلِمُوا ۖ وَبَيَّيْرُ الْمُخْبِتِينَ ۚ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ عَلَىٰ مَا أَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي
 الصَّلَاةِ ۖ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ۝ وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِّنْ شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ ۚ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ
 عَلَيْهَا صَوَافٍ ۚ

और हमने हर उम्मत के लिये कुरबानी मुकरर(नककी) की(१); ताके वो मवेशी(जैसे जानवर) जो उस अल्लाह तआला ने उनको दिये हैं उन पर(कुरबानी करते वकत) अल्लाह तआला का नाम लेवें(२), सो तुम्हारा मा'बूद अक ही मा'बूद हे, सो उसीके हुकम को मानो और तुम आजिजी(३) करनेवालों को ખૂશખબરી सुना दो ﴿३४﴾ ये(आजिजी करने वाले) ऐसे लोग हैं के जब(उनके सामने) अल्लाह तआला का जिकर किया जाता हे तो उन के दिल उर जाते हैं(४) और जो मुसीबत भी उन को पड़ोयती हे उन पर सबर करते हैं और वो नमाज को काईम करते हैं और जो रोजी हमने उनको दी उसमें से (अल्लाह तआला के रास्ते मे) वो ખર્ચ किया करते हैं ﴿३५﴾ (जो) बडे जानवर(५) (कुरबान किये जाते हैं उन) को हमने तुम्हारे लिये अल्लाह तआला के दीन की निशानी मुकरर (नककी)किया हे(६) तुम्हारे लिये उन मे ખેर ही ખેर हे(७) सो(नहर (यानी जभह)करते वकत) कतार(लाईन) मे ખडा करके तुम उन पर अल्लाह तआला का नाम लो,

(१) “مَنْسَكًا” से कुरबानी, હજ્જ के आमाલ, तमाम किसम की ईबादत ये सब मुराद हे.

(२) (दुसरा तर्जुमा) ताके वो(उन जानवरों की) कुरबानी करते वकत अल्लाह तआला का नाम लेवें इस बात के शुकीया के तौर पर के अल्लाह तआला ने उनको मवेशी जानवर से मालामाल किया.

(३) मुराद : [१] अक अल्लाह तआला ही के सामने જુકने वाले.

[२] जो ખુદ तो જુલ્મ ન કરે और જુલ્મ करनेवालों से બદલા ન લેવે.

[३] અલ્લાહ તઆલા કે ફેસલો પર હર હાલ મે રાજી રેહને વાલે.

(४) (दुसरा तर्जुमा) उन के दिल, पर रोब छा जाता हे.

નોટ : وَجِلَتْ سے એસા ખોફ મુરાદ હે જો કિસી કી અઝમત કી વજહ સે દિલ મે પૈદા હો.

(૫) કુરબાની મેં દો તરહ કે જાનવર હોતે હે, અક બડે જેસે ઊંટ, ગાય, ભેંસ, બેલ, પાડે વગૈરા વો અરબી ઝબાન મેં “બુદનહ” કેહલાતે હે જિસ્કા બહુવચન “બુદન” હે और दुसरे छोटे जैसे बकरा, दुंभा वगैरा.

(६) (दुसरा तर्जुमा) : यादगार (७) यानी दुनिया में गोश्त ખાના और ખિલાના और આખિરત મે સવાબ લેના. નહર : ઉંટ કો ખડા રખ કર ગરદન કે સીને વાલે હિસ્સે મેં ખંજર યા છુરા માર દીયા જાતા હે.

فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ ۖ كَذَلِكَ سَخَّرْنَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٣٨﴾ لَنْ يَبَالِ
 اللَّهُ لِحُومِهَا وَلَا دِمَائِهَا وَلَكِنْ يَبَالُ التَّقْوَى مِنْكُمْ ۖ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتَكْبِرُوا بِاللَّهِ عَلَى مَا هَدَّكُمْ ۖ وَكَثِيرٌ
 الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٩﴾ إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿٤٠﴾
 اذِنَ لِلَّذِينَ يُقْتُلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا ۖ وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿٤١﴾

﴿٣٨﴾
 ﴿٣٩﴾
 ﴿٤٠﴾
 ﴿٤١﴾

સો જબ વો(ઝબહ હોકર)અપની કરવટ પર ગીર પડે તો ઉન(કે ગોશત) મેં સે તુમ ખુદ ભી(ખાના ચાહો તો) ખાઓ ઔર કનાઅત કરને વાલે(૧) ઔર(હાજત ઝાહિર કરકે બેકરાની સે) સવાલ કરને વાલે(ફકીરો) કો ભી તુમ ખિલાઓ, ઈસી તરહ ઉન(જાનવરો) કો હમને તુમ્હારે તાબે કર દિયા(૨); તાકે તુમ લોગ શુક્ર અદા કરો ﴿૩૬﴾ અલ્લાહ તઆલા કો ઉન(કુરબાનીયો કે જાનવર) કા ગોશત હરગિઝ નહી પહોચતા ઔર ન ઉન કા ખુન; લેકિન ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કો તો તુમ્હારા તકવા પહોચતા હે (૩), ઈસી તરહ ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) ને ઉન(જાનવરો) કો તુમ્હારે કાબૂ મે કર દિયા; તાકે ઈસ બાત પર તુમ અલ્લાહ તઆલા કી તકબીર(યાની બડાઈ બયાન) કરો કે ઉસને તુમ કો (ખાસ કર કુરબાની કી) હિદાયત(યાની તૌફીક) દી ઔર નેકી કરનેવાલો કો તુમ ખૂશખબરી સુના દો(૪) ﴿૩૭﴾ યકીનન અલ્લાહ તઆલા ઈમાનવાલો સે(દુશ્મનો કો) હટા દેંગે, યકીનન અલ્લાહ તઆલા હર એક ખયાનત કરને વાલે, ના શુક્રે કો પસંદ નહી કરતે ﴿૩૮﴾

જિન(મુસલમાનો) સે લડાઈ કી જાતી હે ઉનકો ઈજાઝત દી જાતી હે(કે અપને બચાવ મે વો કાફિરો સે લડે) કયુંકે ઉન પર ઝુલ્મ ક્રિયા ગયા હે ઔર યકીનન અલ્લાહ તઆલા ઉન(મઝલૂમો)કી મદદ કરને પર પુરી તરહ તાકત રખતે હે ﴿૩૯﴾

(૧) યાની ગરીબી કે બાવજૂદ સબર કરકે બેઠે રેહને વાલે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ઈસી તરહ(ઈતને ભારી બડે બડે) જાનવરો કો હમને તુમ્હારે કાબૂ મે કર દિયા.

(૩) મુરાદ ઈખ્લાસ ઔર અલ્લાહ તઆલા કી નઝદીકી હાસિલ કરને કી નિચ્ચત હે(દિલ કે પાકીઝા જઝબાત કી અલ્લાહ તઆલા કે યહાં બડી કદર હે).

(૪) (દુસરા તર્જુમા) અચ્છે તરીકે સે નેક અમલ કરનેવાલો કો આપ ખૂશ ખબરી સુના દો.

الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ ۖ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفُتِنَتِ
صَوَامِعُ وَبَيْعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسْجِدٌ يُذَكَّرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا ۖ وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٣٠﴾
الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ وَاللَّهُ عَاقِبَةُ
الْأُمُورِ ﴿٣١﴾ وَإِنْ يَكْذِبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودٌ ﴿٣٢﴾ وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٣٣﴾

યે વો લોગ હે જિન કો ઘરો સે નાહક(યાની બિલા વજહ) સિફ ઈતના કેહને પર કે
“હમારે રબ અલ્લાહ તઆલા હે” નિકાલ દિયા ગયા(૧) ઔર અગર અલ્લાહ તઆલા
કુછ લોગો(કે શર) કો કુછ લોગો કે ઝરિયે હટાયા ન કરતે(૨) તો ખાનકાહે(૩) ઔર
ઈસાઈયો કી ઈબાદત કી જગહે ઔર યહૂદીયો કી ઈબાદત કી જગહે ઔર મસ્જિદે
જિનમે ઝિયાદહ સે ઝિયાદહ અલ્લાહ તઆલા કે નામ કા ઝિકર કિયા જાતા હે વો સબ
બરબાદ(વેરાન) કર દિયે જાતે(૪) ઔર જો ઉસ અલ્લાહ તઆલા(કે દીન) કી મદદ
કરેગા અલ્લાહ તઆલા ઝરૂર ઉન લોગો કી મદદ કરેગા, યકીનન અલ્લાહ તઆલા તો
બડે તાકતવાલે, બડે ગલબાવાલે હે ﴿૪૦﴾ યે વો લોગ હે કે અગર હમ ઉનકો ઝમીન મે
કુદરત દેવે(૫) તો વો(ખુદ) નમાઝ કાયમ કરે ઔર ઝકાત દેવે ઔર(દુસરો કો) અચ્છી
બાતો કા હુકમ દેવે ઔર બુરી બાત સે વો રોકે ઔર તમામ કામો કા અંજામ અલ્લાહ
તઆલા હી કે ઈખ્તિયાર મે હે(૬) ﴿૪૧﴾ ઔર અગર યે(કાફિર) લોગ આપકો જૂઠલાએ
તો પકડી બાત યે હે કે ઉનસે પેહલે નૂહ(અલ.) કી કૌમ ઔર કૌમે આદ ઔર કૌમે
સમુદ(અપને ઝમાને કે નબીયો કો) જુઠલા ચુકે હે ﴿૪૨﴾ ઔર ઈબ્રાહીમ(અલ.) કી કૌમ
ઔર લૂત(અલ.) કી કૌમ ﴿૪૩﴾

(૧) યાની ઉનકો પરેશાન કરકે હિજરત કરને પર મજબૂર કિયા ગયા.

(૨) યાની ઉન ફસાદીયો કે ઝોર કો અલ્લાહ તઆલા કમ કરતે રેહતે હે.

(૩) નસરાની મઝહબ કે જો રાહિબ જૈસે લોગ દુનિયા છોડકર તનહાઈ (એકાંત) મેં ઈબાદત મે મશગૂલ રેહતે થે વો મુરાદ હે.

(૪) દુનિયા મે હર ઝમાને મે ફસાદીયો કી એક બડી તઅદાદ રહી હે જો ખૈર ઔર ભલાઈ કો રોકના ચાહતે હે, જિહાદ કા મકસદ ફસાદીયો કે શર સે ખૈર કી શકલો કો બચાના હે.

(૫) યાની હુકૂમત દેવે.

(૬) આયત મે ઈસ્લામી હુકૂમત કે બુનિયાદી મકાસિદ બતા દિયે ગએ.

وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ ۖ وَكَذَّبَ مُوسَى فَأَمْلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٣٣﴾ فَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا وَبُئِرٌ مُّعْظَلَةٌ وَقَصْرٌ مَشِيدٌ ﴿٣٤﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونُ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا ۚ فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٣٥﴾ وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ ۖ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ﴿٣٦﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا ۚ وَإِلَى الْمَصِيرِ ﴿٣٧﴾

और मद्यनवाले भी(अपने जमाने के नबीयो को जूठला चुके हैं) और मूसा(अल.) को (भी) जूठलाया गया, सो मैंने काफ़िरो को ढील दी, फिर मैं ने उन(काफ़िरो) को पकड़ लिया तो मेरा इन्कार करना कैसा रहा ?(१) ﴿४४﴾ सो उस वक़्त जबके कोई बस्ती के रेहनेवाले जुल्म कर रहे थे, हमने उस(बस्ती) को हलाक कर दिया, अब उस(बस्ती) का हाल ये है के वो(अज़ाब के बाद) अपनी छतों के बल गिर पड़ी है और कितने ही कुंवे(जो पेड़ले आबाद थे अब) बेकार पड़े हैं और कितने ही पकड़े बने हुआ महल(भंडर हो चुके है)(२) ﴿४५﴾ तो क्या वो ज़मीन में खलते फिरते नहीं(३), जिससे उनके दिल ऐसे हो जाते के वो उनसे समझने लग जाते या उनके कान ऐसे हो जाते जिनसे वो सुनने लग जाते, सो हकीकत ये है के आंખे अंधी नहीं होती है; लेकिन सीनो के अंदर जो दिल है वो अंधे हो जाते हैं ﴿४६﴾ और वो(काफ़िर लोग) तुमसे अज़ाब जल्दी मांगते हैं; हालांके अल्लाह तआला अपने वादों के खिलाफ़ कभी नहीं करेंगे(४) और यकीन जानो तुम्हारे रब के यहां का एक दिन तुम्हारी(दुन्यवी) गीनती के मुताबिक़ एक हजार साल के बराबर होता है ﴿४७﴾ और कितनी बस्तीयां हैं जिनको मैं ने मोहलत दी थी; हालांके उस बस्ती के रेहनेवाले गुनेहगार थे, फिर मैं ने उन सबको(अज़ाब में) पकड़ लिया और(सबको आखिर में) मेरे पास ही लोटना है ﴿४८﴾

(१) यानी इन्कार पर अज़ाब कैसा ભારી रहा.

(२) કમઝોર પડ ચૂકે હો.

(૩) ઈબ્રત હાસિલ કરને કી નિયત સે જમીન કી સૈર ઓર સફર કે લિયે ઉભારના હે, યે નહી કે સૈર ઓર સફર મેં ફરાઈઝ ઓર અહકામે શરીયત છુટ જાવે, હરામ કામ હોને લગે.

(૪) યાની વાદે કે મુતાબિક અજાબ ઝરૂર આવેગા.

قُلْ يَٰٓأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۝ وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ۝ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ ۖ فَيَنْسُخُ اللَّهُ مَا يُلْقَى الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكُمُ اللَّهُ أَيْتَهُ ۖ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝ لِيَجْعَلَ مَا يُلْقَى الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ ۖ

(એ નબી !) તુમ કેહ દો : એ લોગો ! યકીનન મેં તુમ સબકો ખોલ ખોલ કર ડર સુનાનેવાલા હું ﴿૪૮﴾ સો જો લોગ ઈમાન લાએ ઓર ઉન્હોને નેક કામ કિયે તો ઉન્હે લિયે મગફિરત ઓર ઈઝઝત કી રોઝી હે(૧) ﴿૫૦﴾ ઓર જો લોગ હમારી આયતો કો કમ દિખાને કી(૨) કોશિશ કરતે રેહતે હેં એસે લોગ જહન્નમ(મેં જાને) વાલે હેં ﴿૫૧﴾ ઓર હમને તુમસે પેહલે જબ ભી કોઈ રસૂલ યા નબી ભેજા ઉન્હોને યે હાલત પેશ આઈ કે જબ ઉસ(નબી) ને(અલ્લાહ તઆલા કા કલામ) પઢા તબ હી ઉસ(નબી) કી પઢી હુઈ બાત મે શયતાન ને(કાફિરો કે દિલો મે) કોઈ શક યા શુબહ ડાલા(૩), ફિર અલ્લાહ તઆલા શયતાન કે ડાલે હુએ શક ઓર શુબહ કો મિટા દેતે હેં ઓર અલ્લાહ તઆલા અપની આયતો કો મઝબૂત કર દેતે હેં(૪) ઓર અલ્લાહ તઆલા બડે જાનનેવાલે, ખૂબ હિકમતવાલે હેં ﴿૫૨﴾ તાકે વો(અલ્લાહ તઆલા) શયતાન કી ડાલી હુઈ બાત કો ઉન્હોને લિયે ફિત્ના(યાની આઝમાઈશ) બના દેવેં જિનકે દિલો મે(નિફાક કી) બિમારી હે ઓર જિન કે દિલ સખ્ત હેં(૫)

(૧) ઈઝઝતવાલી રોઝી અલ્લાહ તઆલા કી નેઅમત હે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) નીચા દિખાને કી (ત્રીસરા તર્જુમા) બાતિલ કરને કી.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) તુમસે પેહલે જબ કોઈ રસૂલ યા નબી હમને ભેજા તબ ઉસ્કે સાથ યે હુવા કે જબ ઉસ રસૂલને કોઈ તમન્ના કી તો શયતાન ને ઉસ્કી તમન્ના મે રૂકાવટ ડાલ દી,
નોટ : જૈસે નબી કી તમન્ના તમામ લોગ ઈમાન લે આવે એસી હી હોતી હે; લેકિન શયતાન લોગો કો ગુમરાહ કરતા હે, નબી કી તમન્ના પૂરી નહી હોને દેતા.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) અલ્લાહ તઆલા(નબી કી તમન્ના કે બારે મેં) શયતાન કી ડાલી હુઈ રૂકાવટ કો દૂર કર દેતે હેં ઓર અલ્લાહ તઆલા અપની આયતો કો પકકા કર દેતે હેં(અલ્લાહ તઆલા કી આયતે ખૂદ પકકી ઓર મઝબૂત હે; લેકિન જબ સવાલ હોતા હે તો ઉસ્કા મઝબૂત ઓર પકકા હોના ઓર ઝિયાદહ ઝાહિર હોતા હે).

(૫) યાની જિનકો બાતિલ કા યકીન હે.

وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ۝ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادٍ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ عَقِيمٍ ۝ أَلَمْ يَكُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ ۚ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَاُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ۝ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قَتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ۝

યકીનન ઝાલિમ લોગ મુખાલફત(ઝઘડે) મે બહોત દૂર જાકર પડે હૈ ﴿૫૩﴾ ઓર(નબી કી બાત સે રૂકાવટ દૂર કર દી ઉસ્કા ફાયદા યે હે કે) તાકે ઈલ્મ(યાની સહી સમજ) વાલે યકીન કર લેવે કે યે(કલામ) તુમહારે રબ કી તરફ સે બિલકુલ સચ્ચા હે, સો વો ઈસ(કલામ) પર યકીન લાવે, સો ઉનકે દિલ ઈસ(કલામ) કે સામને નરમ પડ જાવે(૧) ઓર યકીન રખો કે અલ્લાહ તઆલા ઈમાનવાલો કો સીધે રાસ્તે કી હિદાયત દેનેવાલે હૈ ﴿૫૪﴾ ઓર કાફિર લોગ ઈસ(કલામ) કે બારે મેં હમેશા ઘોકે મે રહેંગે(૨), યહાં તક કે કયામત ઉનકે પાસ અયાનક આ જાવે યા ઉનકે પાસ ઐસે દિન કા અઝાબ આ જાવે જો ખૈર સે બિલકુલ ખાલી હો ﴿૫૫﴾ બાદશાહત ઉસ દિન અલ્લાહ તઆલા હી કે લિયે હોગી, વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉનકે દરમિયાન ફેસલા કરેંગે, સો જો લોગ ઈમાન લાએ ઓર ઉન્હોને નેક કામ કિયે વો નેઅમતો કે બાગાત મે હોંગે ﴿૫૬﴾ ઓર જિન લોગો ને કુફ્ર કિયા ઓર હમારી આયતો કો જુઠલાયા, સો ઉનકે લિયે ઐસા અઝાબ હે જો ઉનકો રૂસ્વા કરકે રખ દેગા ﴿૫૭﴾

ઓર જિન લોગો ને અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે મેં હિજરત કી, ફિર વો કતલ કર દિયે ગયે યા ઉનકો મૌત આ ગઈ તો અલ્લાહ તઆલા ઉનકો ઝરૂર ઉમદા રોઝી અતા કરેંગે ઓર યકીનન અલ્લાહ તઆલા હી સબસે બેહતર રિઝક દેનેવાલે હૈ ﴿૫૮﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) ઉસ(પર અમલ કરને) કી તરફ ઉનકે દિલ ઝિયાદહ જુક જાવે. (તીસરા તર્જુમા) ઉનકે દિલ ઈસ(કલામ) સે મુતમઈન હો જાવે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ઈસ કલામ કે બારે મેં બરાબર શક હી મે પડે રહેંગે.

لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ ۖ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿٥٩﴾ ذَلِكَ ۖ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوءٌ غَفُورٌ ﴿٦٠﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُوَسِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَسِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٦١﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً ۚ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٣﴾ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦٤﴾

વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉન(મુહાજિરીન) કો એક એસી જગહ જરૂર પહોચાયેંગે જિસ્સે વો ખૂશ હો જાવેંગે(૧) ઓર યકીન રખો કે અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ કો અચ્છી તરહ જાનનેવાલે(ઓર) હિલ્મવાલે હે ﴿૫૯﴾ યે બાત તો સુન લી ઓર જિસ શખ્સ ને દુશ્મન સે ઈતના હી બદલા લિયા જિતની તકલીફ ઉસ્કો(દુશ્મન કી તરફ સે) પહોચાઈ ગઈ થી, ફિર(બદલા લેને કે બાદ ઝાલિમ કી તરફ સે) ઉસ પર ઝિયાદતી કી ગઈ તો અલ્લાહ તઆલા(જિસ પર ઝિયાદતી કી ગઈ) ઉસ કી ઝરૂર મદદ કરેંગે, યકીનન અલ્લાહ તઆલા તો બહુત ઝિયાદહ માફ કરને વાલે, બહુત ઝિયાદહ બખ્શને વાલે હે ﴿૬૦﴾ યે બાત તો તય હો ચુકી(૨) કે યકીનન અલ્લાહ તઆલા રાત કો દિન મે દાખિલ કરતે હે ઓર દિન કો રાત મે દાખિલ કરતે હે ઓર યકીનન અલ્લાહ તઆલા બહોત સુનતે હે, બહોત દેખતે હે ﴿૬૧﴾ યે(યકીની મદદ) ઈસ લિયે કે અલ્લાહ તઆલા હી હક હે ઓર ઉન(અલ્લાહ તઆલા) કો છોડકર જિસ(બુત) કો યે(મુશરીક) લોગ પુકારતે હે વો સરાસર બાતિલ હે કે અલ્લાહ તઆલા તો ઉંચી શાનવાલે, સબસે બડે હે ﴿૬૨﴾ કયા આપકો યે બાત માલૂમ નહી હે કે અલ્લાહ તઆલા હી ને આસમાન સે પાની ઉતારા, જિસ્સે ઝમીન હરી ભરી હો જાતી હે, યકીન રખો કે(વહી) અલ્લાહ તઆલા છુપી તદબીર કો જાનનેવાલે હે(૩) (હર ચીઝ કી) ખબર રખનેવાલે હે ﴿૬૩﴾ આસમાન ઓર ઝમીન મે જો કુછ ભી હે વો ઉસી(અલ્લાહ તઆલા) કા હે ઓર યકીનન વો(અલ્લાહ તઆલા) ગની હે (જો કિસી કે મોહતાજ નહી) સબ તા'રીફ ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કે વાસ્તે હે ﴿૬૪﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) જિસ્કો વો પસંદ કરેંગે.

(૨) યાની મુસલમાનો કા ગાલિબ હોના યા અલ્લાહ તઆલા કી મદદ કા મિલના.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) બડે મહેરબાની કરનેવાલે હે.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ ۖ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرءُوفٌ رَحِيمٌ ۝ ١٥ وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ۚ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ ۝ ١٦ لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنَازِعُكَ فِي الْأَمْرِ وَاذْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ ۚ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُّسْتَقِيمٍ ۝ ١٧ وَإِنْ جَدَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝ ١٨ اللَّهُ يُحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۝ ١٩

કયા તુમને નહી દેખા કે યકીનન અલ્લાહ તઆલા ને ઝમીન કી તમામ ચીજો કો તુમ્હારે લિયે કામ મે લગા રખા હે(૧) ઓર કશ્તી(કો તુમ્હારે કાબૂ મે કર દિયા) જો ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કે હુકમ સે(તુમ્હારે ફાયદો કી ચીજો કો લેકર) સમંદર મે ચલતી હે, ઉસી(અલ્લાહ તઆલા) ને આસમાન કો ઈસ તરહ રોકે રખા હે કે વો ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કી ઈજાઝત કે બગૈર ઝમીન પર નહી ગિર સકતા, યકીનન અલ્લાહ તઆલા લોગો પર બડે હી શક્કત કરનેવાલે, બડે મહેરબાન હે ﴿૬૫﴾ ઓર વહી(અલ્લાહ તઆલા) હે જિન્હોને તુમકો(દુનિયા મેં) ઝિંદા કિયા, ફિર વો(અલ્લાહ તઆલા) તુમકો મૌત દેગા, ફિર(આખિરત મેં) વો તુમકો(દુસરી મરતબા) ઝિંદા કરેગા, સચમુચ ઈન્સાન તો બડા હી નાશુકા હે ﴿૬૬﴾ હર ઉમ્મત કે વાસ્તે હમને ઈબાદત(યા ઝબહ કરને) કા એક તરીકા મુકરર(નક્કી) કર દિયા હે વો ઉસી તરીકે કે મુતાબિક ઈબાદત (યા ઝબહ) કરતે હે, (એ નબી) ! સો ઉન(લોગો) કો ચાહિયે કે વો ઉસ કામ મે તુમસે કિસી ભી તરહ ઝઘડા ન કરે ઓર તુમ(ઉનકો) અપને રબ કી તરફ દઅવત દેતે રહો, યકીનન તુમ તો સીધે રાસ્તે પર હો ﴿૬૭﴾ ઓર અગર(ફિર ભી) વો(ઝઘડનેવાલે મુશરીક) લોગ તુમસે ઝઘડા કરે તો તુમ ઉનકો (જવાબ મે) કહો કે : જો કામ તુમ કરતે હો અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કો ખુબ અચ્છી તરહ જાનતે હે ﴿૬૮﴾ જિન બાતો મેં તુમ ઝઘડા કરતે હો અલ્લાહ તઆલા કયામત કે દિન તુમ્હારે દરમિયાન ફેસલા કરેંગે ﴿૬૯﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) તુમ્હારે કાબૂ મે કર દિયા.

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۖ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ ۖ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۝ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ ۖ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ۝ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ ۖ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا ۖ قُلْ أَفَأَنْبِئُكُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذَلِكَ ۖ النَّارُ ۖ وَعَذَابُ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۝ يَأَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبٌ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُ ۖ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ ۖ

કયા(યે બાત) તુમકો માલુમ નહી કે આસ્માન ઔર ઝમીન મે જો કુછ હે ચકીનન અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કો જાનતે હે, ચકીનન યે સબ કુછ એક કિતાબ(યાની લખે મહફૂઝ) મેં(લિખા હુવા) હે, ચકીનન યે સબ કામ અલ્લાહ તઆલા કે લિયે બહોત આસાન હે ﴿૭૦﴾ ઔર વો(કાફિર લોગ) અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર એસી ચીઝો કી ઈબાદત કરતે હે જિન(કે મા'બૂદ હોને) કી ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) ને કોઈ સનદ(યા દલીલ) નહી ઉતારી હે ઔર ખુદ ઉન(લોગો) કો ભી ઉન(બુતો) કે બારે મે કોઈ ઈલ્મ નહી હે ઔર ઝાલિમો કે લિયે તો કોઈ મદદ કરનેવાલા નહી હે ﴿૭૧﴾ ઔર જબ ઉન(કાફિરો) કે સામને હમારી આયતેં સાફ સાફ(૧) પઢકર સુનાઈ જાતી હે તો ઉન કાફિરો કે ચેહરો પર ના ગવારી(૨) કે નિશાનાત તુમ સાફ પહેચાન લેતે હો, એસા લગતા હે કે જો લોગ ઉનકો હમારી આયતેં પઢકર સુનાતે હે વો(કાફિર લોગ) ઉન પર હમલા કર દેંગે, તુમ(ઉન કાફિરો સે જવાબ મેં) કહો : કયા તુમકો ઈસ્સે ભી ઝિયાદહ બુરી(યા ના ગવાર) ચીઝ બતલાઉ ? વો તો એક આગ હે, અલ્લાહ તઆલા ને કાફિરો સે ઉસ(આગ) કા વાદા કર રખા હે ઔર વો બહોત બુરા ઠિકાના હે ﴿૭૨﴾

એ લોગો ! એક મિસાલ બયાન કી જા રહી હે અબ તુમ ઉસ્કો ધ્યાન સે સુનો, ચકીનન અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર જિન(મા'બૂદો) કી તુમ ઈબાદત કરતે હો વો એક મખ્ખી(જેસી ચીઝ) ભી હરગિઝ પૈદા નહી કર સકતે, ચાહે ઉસ(મખ્ખી પૈદા કરને) કે લિયે વો સબ(બુત એક જગહ) જમા હો જાએ,

(૧) (દુસરા તર્જુમા) પુરી વજાહત કે સાથ.

(૨) બાતિની ના ગવારી કે અસરાત ઝાહિર મેં નઝર આતે હે.

وَإِنْ يَسْأَلُكَمُ الذَّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذْهُ مِنْهُ ضَعُفُ الطَّالِبِ وَالْمُطْلُوبِ ۚ مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ۝ اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ۝ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۚ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۝ يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝ وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ ۚ

और अगर मज्जी उनसे कोई चीज छीन लेवे तो वो(बुत) उस(मज्जी) से उसको छुड़ा भी नहीं सकते(उन बुतों से) मांगनेवाला भी कमजोर और जिन(बुतों) से मांगा जाता है वो भी कमजोर ﴿७३﴾ उन मुशरिकीन ने अल्लाह तआला की कदर करने का जो हक था वैसी कदर नहीं समज्(१), यकीनन अल्लाह तआला तो बहोत जोरवाले, (सब पर) गाबिब है ﴿७४﴾ अल्लाह तआला इरिशतो में से और लोगो में से(अपना) पैगाम पछोयानेवाले युन लेते हैं, यकीनन अल्लाह तआला तो हर बात सुननेवाले, हर चीज देखनेवाले हैं ﴿७५﴾ अल्लाह तआला उन सबके अगले(२) और पीछले(३) (हालात) को जानते हैं और तमाम काम अल्लाह तआला तक पछोयते हैं(४) ﴿७६﴾ ओ ईमानवालो ! तुम इकूअ और सजदा करते रहो और तुम अपने रब की ईबादत करते रहो और तुम लोग अच्छे काम करो; ताके तुम लोग इलाह(कामयाबी) पा जाओ ﴿७७﴾ और तुम अल्लाह तआला के रास्ते में जैसी मेहनत करने का हक है वैसी ही मेहनत करो(५)

(१) (दुसरा तर्जुमा) जैसी कदर(ईज्जत) करनी चाहिये थी वैसी कदर नहीं की.

નોટ : ﴿۷۳﴾ का मतलब ये है के अल्लाह तआला के सिवा किसी की ईबादत न की जावे.

(२) यानी आनेवाले जमाने में होनेवाले हालात.

(३) गुजरे हुअे जमाने में जो हालात हो चुके उस.

(४) (दुसरा तर्जुमा) तमाम कामों का दारो मदार अल्लाह तआला ही पर है.

(५) दुसरा तर्जुमा : कोशिश करो. किसी भी अच्छे मकसद को हासिल करने के लिये अपनी पूरी ताकत लगा देना, ये जिहाद है, ये बहोत आम लफ्ज है, नफ्स की ईस्लाह की कोशिश, पुर अमन कोशिश, मजलुम की मदद, ભલાઈ કે કામ મેં બઢ ચઢકર હિસ્સા લેના ઈન સબ કામો કે લિઅે પૂરી કોશિશ કરના ये सब ईस्मे शामिल है और “حَقَّ جِهَادِهِ” का मतलब ये सब कोशिश सिर्फ अल्लाह तआला को राखी करने के लिये हो, कोई दुनयवी गर्ज न हो, और पूरी ताकत से मेहनत करे और किसी के ताने की परवा न करे और ईत्ने बडे मकसद के लायक मेहनत करे.

هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ ۚ مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ ۚ هُوَ سَمَّكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ
وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ ۚ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ ۖ فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿١٠٦﴾

ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) ને તુમકો પસંદ કર લિયા(૧) ઓર તુમ પર દીન મેં કોઈ મુશકિલી નહી રખી હે(૨), તુમ અપને બાપ ઇબ્રાહીમ(અલ.) કી મિલ્લત(યાની દીન) પર કાયમ રહો, ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) ને ઇસ(કુર્આન કે ઉતરને) સે પેહલે તુમ્હારા નામ મુસલમાન રખા ઓર ઇસ(કુર્આન) મેં ભી(તુમ્હારા નામ મુસલમાન રખા); તાકે રસૂલ(યાની મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) તુમ પર ગવાહ બને ઓર તુમ દુસરે લોગો કે લિયે ગવાહ બનો, લિહાઝા તુમ નમાઝ કાઈમ કરતે રહો ઓર તુમ ઝકાત દેતે રહો ઓર તુમ અલ્લાહ તઆલા કો મઝબૂતી(૩) સે પકડો, વહી(અલ્લાહ તઆલા) તુમ્હારે માલિક હે, સો વો(અલ્લાહ તઆલા) કિત્ને અચ્છે માલિક હે ઓર વો(અલ્લાહ તઆલા) કિત્ને અચ્છે મદદ કરનેવાલે હે ﴿૧૦૬﴾

(૧) યાની અફઝલ નબી મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કે દીન પર ઇમાન લાને કે લિયે.

(૨) દુસરા તર્જુમા : તંગી નહી રખી હે.

(૩) કુર્આન ઓર હદીસ પર મઝબૂતી સે અમલ કરના.

સૂરએ મુઅમિનૂન

યે સૂરત મકકી હે, ઇસ્મે (૧૧૮) આયતે હે. સૂરએ તુર યા સૂરએ અંબિયા કે બાદ ઔર સૂરએ તબારક સે પેહલે (૭૬) યા (૭૪) નંબર પર ઉતરી.

સૂરત કી શુરૂઆત હી મોઅમીનીન કી ખૂબીયો સે હોતી હે ઔર યે તમામ ખૂબીયાં ઈમાન કે અહમ હિસ્સો મેં સે હે.

ઈસ સૂરત કી આયત “**أَفْحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا**” કી ફઝીલત :

સૂરએ મોઅમિનૂન કી યે આખરી આયતે ખાસ ફઝીલત રખતી હે, ઈમામ બગવી રહ. ઔર ઈમામ સઅલબી રહ. ને હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મસ્ઉદ રદિ. સે રિવાયત કિયા હે કે વો એક એસે આદમી કે પાસ સે ગુઝરે જો સખ્ત બિમારિયો મેં મુબ્તલા થા(પરીક્ષા મેં ફંસાહુવા) થા, હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મસ્ઉદ રદિ. ને ઉસ્કે કાન મે યે આયતે “**أَفْحَسِبْتُمْ**” સે અખિર સૂરત તક પઢ દી, વો ઉસી વકત અચ્છા હો ગયા રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને ઉનસે પૂછા કે : આપને ઉસ્કે કાન મે કયા પઢા ? હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મસ્ઉદ રદિ. ને અર્ઝ કિયા કે : યે આયતે પઢી હે. રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા : કસમ હે ઉસ ઝાત કી જિસકે કબ્જે મેં મેરી જાન હે ! અગર કોઈ યકીન રખનેવાલા આદમી યે આયતે પહાડ કે સામને પઢ દે તો પહાડ અપની જગહ સે હટ સકતા હે. (કુર્તૂબી : ૧૨ / ૧૫૭, મસ્નૂન વઝાઈફ સફા : ૬૫)

હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને એક મરતબા મકકા મુઅઝઝમામે સુબહકી નમાઝ પઢાઈ તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને “**قَدْ أَفْلَحَ**” શુરૂઅકી ઔર પચાસવી આયત પર આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને રૂકૂઅ કિયા.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ۝۱ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ۝۲ وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ۝۳ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ۝۴ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ۝۵ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ۝۶ فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ۝۷ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رِعُونَ ۝۸ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ۝۹ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ۝۱۰

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં) શુરૂઅ કરતા હું) જિન કી રહમત સબ કે લિયે હે, જો બહુત ઝિયાદહ રહમ કરને વાલે હે.

પક્કી બાત હે કે વો ઈમાન વાલે ફલાહ(૧) પા ગયે ﴿૧﴾ જો અપની નમાઝમેં ખુશુઅ કરતે હે(૨) ﴿૨﴾ ઔર વો લોગ જો લગ્વ(૩) બાત પર ધ્યાન નહી દેતે ﴿૩﴾ ઔર વો લોગ જો ઝકાત દિયા કરતે હે ﴿૪﴾ ઔર વો લોગ જો અપની શર્મગાહો કી હિફાઝત કરતે હે(૪) ﴿૫﴾ મગર અપની બીવિયો સે ઔર જો બાંદિયાં ઉન કી માલિકી મેં આ ગઈ હો ઉનસે(ઝરૂરત પૂરી કરતે હે) તો યકીનન ઉન લોગો કે ઉપર કોઈ મલામત(યા ઈલ્લામ, ડાંટના) નહી હે ﴿૬﴾ ફિર જો શખ્સ ભી ઇસકે સિવા(શહવત પૂરી કરને કા તરિકા) તલાશ કરતા હે, સો વહી લોગ(શરીઅત કી) હદ સે આગે નિકલ જાને વાલે હે ﴿૭﴾ ઔર વો લોગ જો અપની અમાનતો ઔર અપને અહદ(વાદો) કા પૂરા લિહાઝ કરતે હે(૫) ﴿૮﴾ ઔર વો લોગ જો અપની(ફઝ) નમાઝો પર પૂરી પાબંદી રખતે(૬) ﴿૯﴾ વહી લોગ વારીસ બનને વાલે હે ﴿૧૦﴾

(૧) ફલાહ : કિસી કો ઉસકી હર મુરાદ હાસિલ હો જાએ ઔર હર તકલીફ દૂર હો જાએ.

(૨)બદન મેં સુકૂન હો, બેકાર હિલતે ન રહે, દિલ મેં અલ્લાહ તઆલા કે અલાવા કા ખ્યાલ ન આવે, આંખ કે કિનારે સે દાઅેં બાઅેં ન દેખે,બદન કે કિસી હિસ્સે સે ન ખેલે, નઝર ભી નીચી હો, આવાઝ ભી ઘીમી હો.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ફુઝૂલ, નીકમ્મી બાત. લગ્વ યાની એસી ચીઝ યા કામ યા કલામ(બાત) જિસ કા દીની દુન્યવી કોઈ ફાયદા ન હો.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) વો લોગ જો અપની શર્મગાહો કો કાબૂ મેં રખતે હે.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) પૂરા નિભાતે હે.

(૬) (દુસરા તર્જુમા) અપની નમાઝો કા પૂરા ખ્યાલ રખતે હે.

الَّذِينَ يَرْتُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ① وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ ② ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً ③ فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ④ ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظْمًا فَكَسَوْنَا الْعِظْمَ لَحْمًا ⑤ ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ ⑥ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ⑦ ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيِّتُونَ ⑧ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ تُبْعَثُونَ ⑨ وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ ⑩ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ⑪ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَتْهُ فِي الْأَرْضِ ⑫ وَأَنَّا عَلَى ذَهَابٍ بِهِ لَقِيدُونَ ⑬

જો ફિરદૌસ(૧) કે વારિસ હે(૨) વો ઉસ્મે હમેશા રહેંગે ﴿૧૧﴾ ઓર પક્કી બાત યે હે કે હમને(અવ્વલ, પેહલે) ઈન્સાન કો છની હૂઈ(૩) મીટ્ટી સે પૈદા કિયા ﴿૧૨﴾ ફિર હમને ઉસ્કો મની કે કતરે(બુંદ)કી શકલ મેં એક(જમી હુઈ મહફૂઝ)જગહ (યાની બચ્ચાદાની) મેં રખો ﴿૧૩﴾ ફિર હમને મની કે કતરે સે જમા હુવા ખૂન બનાયા, ફિર જમે હુએ ખૂન સે હમને ગોશ્ત કા લોથડા બનાયા, ફિર હમને ગોશ્ત કે લોથડે મેં સે હડ્ડિયાં બનાઈ, ફિર હમને હડ્ડિયો કે ઉપર ગોશ્ત ચઢા દિયા, ફિર(ઈન તમામ તબદિલિયો કે બાદ) હમને ઉસ્કો એક દુસરી(નઈ) શકલ(ઓર સૂરત) મેં ઉઠા ખડા કર દિયા(૪) સો બડી શાન હે અલ્લાહ તઆલા કી જો સબ બનાનેવાલોં મેં સબસે અચ્છે બનાનેવાલે હેં ﴿૧૪﴾ ફિર ઉસ્કે બાદ તુમ યકીનન મરનેવાલે હો ﴿૧૫﴾ ફિર યકીનન કયામત કે દિન તુમકો દોબારા ઝિંદા કિયા જાયેગા ﴿૧૬﴾ ઓર પક્કી બાત યે હે કે હમને તુમ્હારે ઉપર સાત રાસ્તે બનાએ હેં(૫) ઓર હમ મખ્લૂક(કી મસ્લુહતો) સે ગાફિલ નહીં હેં ﴿૧૭﴾ ઓર હમને આસ્માન સે ઠીક અંદાઝે સે પાની ઉતારા(૬), સો હમને ઉસ(પાની) કો ઝમીન મેં ઠેહરા દિયા ઓર યકીનન હમ ઉસ(પાની) કે લે જાને(યાની તુમ્હારે સામને સે ખતમ કર દેને) પર ભી પૂરી કુદરત રખતે હેં ﴿૧૮﴾

(૧) યાની જિન બાગીચો મેં ઠંડી છાંવ હોતી હે.

(૨) વિરાસત કે લફઝ સે “યકીન” કો બતલાયા ગયા.

(૩) મીટ્ટી કે ખાસ ટુકડે, મીટ્ટી કા ખુલાસા.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) ફિર હમને ઉસ્કો દુસરી(નઈ) મખ્લૂક(ઝિંદા ઈન્સાન) બના દિયા.

(૫) ઉસસે મુરાદ ફરિશ્તો કે આસમાન પર જાને ઓર આને કે સાત રાસ્તે હેં ઓર કુછ ઉલમા ને સાત આસમાન ભી મુરાદ લિયે હેં.

(૬) (દુસરા તર્જુમા) ઓર હમને આસમાન સે(મુનાસિબ) માપ મેં પાની ઉતારા (ત્રીસરા તર્જુમા) હમને આસમાન સે પાની નાપ કર ઉતારા.

فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِّنْ نَّجِيلٍ وَأَعْنَابٍ لَّكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورٍ
 سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالدَّهْنِ وَصِبْغٍ لِلْأَكْلَيْنِ ﴿٢٠﴾ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا
 مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٢٢﴾
 وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِن إِلَهِ غَيْرُهُ ۖ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾
 الْمَلَأُوا الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۖ

સો હમને ઉસ(પાની) કે ઝરીયે સે તુમ્હારે લિયે ખજૂર ઓર અંગૂર કે બાગીચે ઉગા દિયે, તુમ્હારે લિયે ઉનમે બહોત સે તાઝા ફલ ભી હે ઓર ઈન્દી મે સે તુમ (સુખાકર) ખાતે ભી હો ﴿૧૯﴾ ઓર એસે(ઝયતૂન કે) દરખ્ત કો જો તૂરે સયના સે નીકલતા હે વો તેલ ઓર ખાનેવાલો કે લિયે સાલન લેકર ઉગતા હે(૧) ﴿૨૦﴾ ઓર યકીનન તુમ્હારે લિયે જાનવરો મે ઈબ્રત(યાની ધ્યાન) કી બાત હે, ઉન(જાનવરો) કે પેટો મે જો(દૂધ) હે ઉસ્મે સે હમ તુમકો પિલાતે હે(૨) ઓર તુમ્હારે લિયે ઉન(જાનવરો) મે (દૂસરે) બહોત સે ફાયદે હે ઓર ઉન(જાનવરો) મે સે બાઝ કો તુમ ખાતે(ભી) હો﴿૨૧﴾ ઓર ઉન(જાનવરો) પર ઓર કશ્તી પર તુમ સવાર કિયે જાતે હે ﴿૨૨﴾

ઓર પકકી બાત યે હે કે હમને નૂહ(અલ.) કો અપની કૌમ કે પાસ(રસૂલ બનાકર) ભેજા, સો ઉન્હોને(યાની નૂહ અલ.ને) કહા : એ મેરી કૌમ ! તુમ અલ્લાહ તઆલા કી ઈબાદત કરો, ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કે સિવા તુમ્હારા કોઈ મઅબૂદ નહી, સો કયા તુમ લોગ ડરતે નહી હો ? ﴿૨૩﴾ સો ઉન(નૂહ અલ.) કી કૌમ કે કાફિર સરદારો ને(આપસ મે એક દુસરે સે ઓર અવામ સે) કહા : યે તો તુમ્હારે હી જૈસા એક બશર(ઈન્સાન) હે(૩)

(૧) (દુસરા તર્જુમા) (ઉસી પાની સે) હમને(ઝયતૂન કા) દરખ્ત ભી પૈદા કિયા જો તૂરે સિના(પહાડ) મે(ઝિયાદહ) પૈદા હોતા હે. (યે ભી કેહતે હે કે ઝયતૂન કા દરખ્ત પેહલે તુરે સિના (પહાડ)મે નીકલા ફિર વહાં સે દુસરી જગહ લે જાયા ગયા)

(૨) (દુસરા તર્જુમા) જો દૂધ ઉન જાનવરો કે પેટ મે હે વો હમ તુમકો પિલાતે હે.

(૩) યાની મામૂલી આદમી હે.

يُرِيدُ أَنْ يَنْفَضِّلَ عَلَيْكُمْ ۖ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَكًا مِّنْ سَمْعِنَا ۚ هَذَا فِي آيَاتِنَا الْاُولٰٓئِينَ ﴿٢٢﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا رَجُلٌ بِهٖ
 جِنَّةٌ فَتَرَبُّصُوا بِهٖ حَتّٰى حَيِّثُ ﴿٢٣﴾ قَالَ رَبِّ انْصُرْنِي بِمَا كَذَّبُوْنِ ﴿٢٤﴾ فَاَوْحَيْنَا اِلَيْهٖ اَنْ اَصْنَعْ الْفُلْكَ بِاَعْيُنِنَا وَاَوْحَيْنَا
 فَاِذَا جَاءَ اَمْرُنَا وَفَارَ التَّنٰوِيْرُ ۖ فَاسْلُكْ فِيْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اِثْنَيْنِ وَاَهْلَكَ اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ ۗ
 وَلَا تُخَاطَبُنِيْ فِي الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ۗ اِنَّهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٢٥﴾ فَاِذَا اسْتَوَيْتَ اَنْتَ وَمَنْ مَّعَكَ عَلَى الْفُلْكَ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ
 الَّذِيْ نَجَّيْنَا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِيْنَ ﴿٢٦﴾

ઉસ કા ઈરાદા યે હે કે તુમ્હારે ઉપર બડા બનકર રહે ઔર અગર અલ્લાહ તઆલા(રસૂલ ભેજના) ચાહતે તો ફરિશ્તે કો ભેજતે, યે(તૌહીદ ઔર રિસાલત કી) બાત તો હમને અપને અગલે બાપ દાદાઓ મેં કભી નહી સુની ﴿૨૪﴾ બસ યે તો એક આદમી હે જિસ્કો જુનૂન(પાગલપન) હો ગયા હે, સો એક વકત તક ઉસકે બારે મે ઈન્તિઝાર કરો(૧) ﴿૨૫﴾ નૂહ(અલ.) ને કહા : એ મેરે રબ ! આપ મેરી મદદ ફરમાએ ઈસ લિયે કે ઉન્હોને તો મુજે જુઠલા દિયા હે ﴿૨૬﴾ સો હમને ઉન(નૂહ અલ.) કી તરફ વહી ભેજી કે હમારી નઝરો કે સામને ઔર હમારી વહી કે મુતાબિક(૨) તુમ કશ્તી બનાઓ, સો જબ હમારા હુકમ(અઝાબ કા) આ જાએ ઔર તન્નૂર ઉબલ પડે તો હર એક કિસમ(કે જાનવર) મેં સે એક એક જોડા(૩) લેકર ઉસ્કો ઈસ(કશ્તી) મેં દાખિલ કરો ઔર અપને ઘરવાલો કો ભી(૪) (કશ્તી મે સવાર કર લો) મગર યે કે ઉનમેં સે જિનકે બારે મેં પેહલે સે બાત તય હો ચુકી હે(૫) (એસે લોગો કો કશ્તી મેં સવાર મત કરો) ઔર ઝાલિમો કે બારે મેં તુમ મુજસે બાત ન કરો, યે બાત તો યકીની હે કે વો સબ ડુબનેવાલે હેં ﴿૨૭﴾ ફિર જબ તુમ ઔર તુમ્હારે(મુસલમાન) સાથી કશ્તી મેં ઠીક ઠીક બેઠ જાવે(૬) તો(અલ્લાહ તઆલા કે દરબાર મેં યે) કેહના : શુક્ર તો ઉસી અલ્લાહ તઆલા કે લિયે હે જિસ્ને હમકો જુલ્મ કરનેવાલી(કાફિર) કૌમ સે નજાત દે દી ﴿૨૮﴾

(૧) શાયદ હોશ મેં આ જાવે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) હમારી નિગરાની મેં.

(૩) યાની નર માદા દો.

(૪) મુરાદ તમામ ઈમાનવાલે.

(૫) યાની ઈમાન ન લાને ઔર અઝાબ મેં ફંસ જાને કી બાત.

(૬) હર સવારી મેં બેઠને કે જો કાયદે હોતે હેં ઉસ્કે મુતાબિક ઠીક બેઠે, વરના એકસીડન્ટ વગેરે કા ખતરા લગા રેહતા હે.

وَقُلْ رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنزَلًا مُبْرَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ﴿٢٩﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ وَإِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ
 بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ﴿٣١﴾ فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهِ غَيْرُهُ ۖ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾
 وَقَالَ الْمَلَأُ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۖ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٣﴾ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۖ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٤﴾
 بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۖ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ ﴿٣٥﴾ وَلَئِنْ أَطَعْتُم بَشَرًا مِّثْلَكُمْ ۖ إِنَّكُمْ إِذَا
 لَخَسِرُونَ ﴿٣٦﴾ أَعِدُّكُمْ أَنْكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعِظَامًا أَنْكُمْ تُخْرَجُونَ ﴿٣٧﴾

और(ये) हुआ(भी) करो “अ मेरे रब ! आप मुझे बरकतवाला उतरना नसीब
 इरमाओ और आप सब उतारनेवालों में बेहतर उतारनेवाले हों”(१) ﴿२९﴾ यकीनन
 इस(वाकिए) में बड़ी निशानियां हैं और यकीनी बात है के हमको तो ज्ञानना ही है(२)
 ﴿३०﴾ फिर उनके बाद हमने दूसरी कौमे(आद व समूह) पैदा की ﴿३१﴾ सो हमने उनमें
 उन्ही मे से एक रसूल(बनाकर) भेजा(जिन्होंने ने कहा) के तुम अल्लाह तआला ही की
 ईबादत करो, तुम्हारे लिये उस(अल्लाह तआला) के सिवा कोई मअबूद नहीं है, सो
 क्या तुम लोग डरते नहीं हो ? ﴿३२﴾

और उन(नबी) की કૌમ કે સરદાર લોગ કેહને લગે. જો કાફિર થે ઔર
 આખિરત કી મુલાકાત કો ઉન્હોને જૂઠલાયા થા ઔર હમને ઉન્કો દુનિયાકી ઝિંદગી મેં
 ખૂબ એશ દિયા થા. યે તો બસ તુમ્હારે હી જૈસે એક(મામૂલી) બશર(ઈન્સાન) હે, જો
 ખાના તુમ ખાતે હો વહી ખાના વો(રસૂલ) ખાતે હે ઔર જો તુમ પીતે હો વો(રસૂલ)
 ભી વહી ચીઝ પીતે હે(૩) ﴿૩૩﴾ ઔર અગર તુમને અપને હી જૈસે એક(મામૂલી)
 ઈન્સાન કી બાત માની(૪) યકીનન તબ તો તુમ બડે નુકસાન મેં પડોગે ﴿૩૪﴾ કયા
 યે(નબી) તુમકો વાદા કરતે હે કે જબ તુમ મર જાઓગે ઔર તુમ મીટ્ટી ઔર હડીયાં
 બન જાઓગે તો તુમ(ઝમીન સે દોબારા) નીકાલે જાઓગે ﴿૩૫﴾

(૧) કશ્તી મેં ભી આરામ રહે ઔર કશ્તી સે ઉતરકર ઝાહિરી બાતિની ઈત્મીનાન(યેન) રહે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) હમ તો જાંચનેવાલે હી હે.

(૩) યાની ઝાહિરી હાલાત કોઈ નીરાલે નહી હે.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) બાત માની.(યે ભી અજબ ફલસફા હે ખુદ કે જૈસે ઈન્સાન જો નબી હે ઉસ્કી
 ઈતાઅત (બાત માનને)મેં નુકસાન નઝર આયે ઔર નિર્જીવ પથ્થર કે બુત કી ઈબાદત મેં ફાયદા ? કેસી
 બેવફૂફી હે !)

هَیْهَاتَ هَیْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ ﴿٣٥﴾ إِنْ هِيَ إِلَّا حَیَاتُنَا الدُّنْیَا نَمُوتُ وَنَحْیَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِینَ ﴿٣٦﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ
 افْتَرَى عَلَى اللَّهِ کَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِینَ ﴿٣٧﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِی بِمَا کَذَّبُونِ ﴿٣٨﴾ قَالَ عَمَّا قَلِیلٍ لِّیُصْبِحَنَّ
 نَادِیمِینَ ﴿٣٩﴾ فَآخَذَهُمُ الصَّیْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَهُمْ غُثَاءً ۚ فَبُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِینَ ﴿٤٠﴾ ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا
 أُخْرِینَ ﴿٤١﴾ مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا یَسْتَأْخِرُونَ ﴿٤٢﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَاءَ ۖ كُلَّمَا جَاءَ أُمَّةٌ رَّسُولُهَا کَذَّبُوهُ
 فَاتَّبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَهُمْ آحَادِیثَ ۚ فَبُعْدًا لِلْقَوْمِ لَّا یُؤْمِنُونَ ﴿٤٣﴾

જિસ બાત સે તુમકો ડરાયા જાતા હે વો(અકલ સે) બહોત હી દૂર દૂર હે(૧) ﴿૩૬﴾ બસ
 જિંદગી તો યહી હમારી દુનિયા કી જિંદગી હે(૨), હમ મરતે હેં ઓર હમ જિંદા હોતે હેં
 ઓર હમકો(મરને કે બાદ) દુસરી મરતબા જિંદા નહી હોના પડેગા ﴿૩૭﴾ યે(નબી) તો
 બસ એક એસે આદમી હેં જિન્હોને અલ્લાહ તઆલા પર જૂઠા બોહતાન બાંધ રખા હે
 ઓર હમ ઉસ(નબી) પર ઈમાન લાનેવાલે નહી હેં ﴿૩૮﴾ નબી ને કહા : એ મેરે રબ !
 આપ મેરી મદદ ફરમાઈયે ઈસ લિયે કે ઉન્હોને તો મુજે જુઠલા દિયા હે ﴿૩૯﴾ અલ્લાહ
 તઆલા ને ફરમાયા : થોડે દિનો મેં હી યે લોગ(અપને કિયે હુએ પર સુબહ કે વકત)
 પછતાતે હોંગે ﴿૪૦﴾ સો(હમારે) સચ્ચે વાદે કે મુતાબિક ઉનકો એક સપ્ત ચીસ (ઝોર કી
 આવાઝ)ને પકડ લિયા, સો હમને ઉનકો સુખા હુવા કુડા કરકટ (કચરા) બના ડાલા,
 સો ઝુલ્મ કરનેવાલી કૌમ કે લિયે ફિટકાર હો(૩) ﴿૪૧﴾ ફિર ઉન(આદ ઓર સમૂદ) કે
 બાદ દુસરી બહોત સારી કૌમેં હમને પૈદા કી ﴿૪૨﴾ કોઈ ભી ઉમ્મત(હલાક હોને મેં)
 અપને મુકરર (નકકી)વકત સે આગે નહી જા સકતી ઓર વો પીછે ભી નહી રેહ સકતી
 ﴿૪૩﴾ ફિર હમને લગાતાર અપને રસૂલ ભેજે, જબ કભી કિસી કૌમ કે પાસ
 ઉસ્કા(ખાસ) રસૂલ આતા તો વો(ઉમ્મત) ઉસ(રસૂલ) કો જુઠલાતી તો હમ એક કૌમ કે
 બાદ દુસરી કૌમ કો હલાક કરતે રહે ઓર હમને ઉનકો કહાનીયાં બના ડાલા(૪), સો
 જિસ કૌમ કે લોગ ઈમાન નહી લાતે ઉનકે લિયે(અલ્લાહ તઆલા કી રહમત સે) દૂરી
 હે﴿૪૪﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) જિસ બાત સે તુમકો ડરાયા જાતા હે વો બાત કહાં સે હો સકતી હે, કેસે હો સકતી
 હે?. (૨) ઓર આખિરત નામ કી કોઈ ચીઝ નહી હે. (૩) (દુસરા તર્જુમા) ઝુલ્મ કરનેવાલી કૌમ કે લિયે
 અલ્લાહ તઆલા કી રહમત સે દૂરી હો. (૪) યાની અઝાબ મેં ઉનકો બિલકુલ ખતમ કર દિયા ગયા,
 નીશાનીયાં તક બાકી નહી રહે, સિર્ફ ઉનકી બાતેં કહાનીયો કી તરહ બાકી રહી.

ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ۖ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ۚ فَقَالُوا أَأَتُومِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عِبُدُونَ ۙ ۚ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ۝ ۙ وَآتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ۝ ۙ وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً ۖ وَآوَيْنَاهُمَا إِلَىٰ رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ ۝ ۙ يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا ۖ إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ۝ ۙ وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ۝ ۙ فَتَقَطُّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا ۖ كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ۝ ۙ فَذَرَهُمْ فِي غَمَرَاتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ۝ ۙ

ફિર હમને મૂસા (અલ.) ઓર ઉનકે ભાઈ હારૂન(અલ.) કો(રસૂલ બનાકર) ભેજા હમારે અહકામ ઓર ખુલી દલીલ લેકર ﴿૪૫﴾ ફિરઔન ઓર ઉસ્કે સરદારો કી તરફ, સો ઉન્હોને તકબ્બુર કિયા ઓર વો(પેહલે હી સે) બડાઈ મારનેવાલી કૌમ થી ﴿૪૬﴾ સો વો કેહને લગે : કયા હમ અપને હી જૈસે દો બશર(મૂસા ઓર હારૂન અલ.) પર ઈમાન લાએ; હાલાંકે ઉન દોનો કી કૌમ હમારી ગુલામી(યાની તાબેઅદારી) કર રહી હે ﴿૪૭﴾ સો ઉન્હોને ઉન દોનો કો જુઠલા દિયા, સો વો હલાક કિયે જાનેવાલો મેં સે હો ગયે ﴿૪૮﴾ ઓર પક્કી બાત યે હે કે હમને મુસા(અલ.) કો કિતાબ અતા કી; તાકે વો(મૂસા અલ.કી કૌમ કે) લોગ રહનુમાઈ(હિદાયત) હાસિલ કરે ﴿૪૯﴾ ઓર હમને મરયમ કે બેટે ઓર ઉસકી માં કો(હમારી કુદરત કી) એક બડી નીશાની બના દી હે ઓર હમને ઉન દોનો(માં બેટે) કો એક ઉંચી જગહ પર ઠિકાના દિયા જો (પુર સુકૂન) રેહને કે લાઈક થી ઓર વહાં સાફ સુથરા પાની બેહતા થા ﴿૫૦﴾ એ પેગંબરો ! તુમ પાકીઝા ચીઝેં ખાઓ ઓર તુમ નેક કામ કરો, યકીનન જો અમલ તુમ કરતે હો મુજે ઉસ્કા પૂરા ઈલ્મ હે ﴿૫૧﴾ ઓર યકીનન યે તુમ્હારા દીન એક હી દીન હે ઓર મેં તુમ્હારા રબ હૂં, સો તુમ મુજ હી સે ડરતે રહો﴿ ૫૨﴾ સો લોગોં ને અપને દીન કો આપસ મે ટુકડે ટુકડે કરકે(અલગ અલગ) જમાઅત મેં બાંટ લિયા, હર જમાઅત કે લોગોં કે પાસ જો(દીન) હે ઉસ પર વો ખુશ હે ﴿૫૩﴾ સો(એ નબી !) ઉનકો એક ખાસ વકત તક(૧) ઉનકી અપની ગફલત મેં(૨) પડે રેહને દો ﴿૫૪﴾

(૧) અલ્લાહ તઆલા કે અઝાબ આને તક યા મૌત આને તક.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) જહાલત મેં.

اَيَحْسَبُونَ اَنَّمَا نُمِدُّهُمْ بِهِ مِنْ مَّالٍ وَبَنَيْنَ ۖ نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ ۖ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٧﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ هُمْ مِّنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُونَ ﴿٦٨﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٩﴾ وَالَّذِيْنَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجَلَّةٌ اَنَّهُمْ اِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿٧٠﴾ اُولَٰئِكَ يُسْرِعُ عَوْنُ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ ﴿٧١﴾ وَلَا نَكْلِفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَّتَنَقَّ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٧٢﴾

કયા ये लोग ખ્યાલ કરતે હે કે હમ ઉનકો જો માલ ઓર અવલાદ દેતે ચલે જા રહે હે ﴿૫૫﴾ (ઉસ્કા મતલબ ये હે કે) હમ ઉનકો ફાયદા પહોચાને મેં જલ્દી કર રહે હે; બલકે(હકીકત મેં) વો(લોગ બાત) સમજતે હી નહી હે(૧) ﴿૫૬﴾ યકીનન જો લોગ અપને રબ કે રૌબ સે(૨) ડરતે હે ﴿૫૭﴾ ઓર વો લોગ જો અપને રબ કી આયતો પર યકીન રખતે હે ﴿૫૮﴾ ઓર વો લોગ જો અપને રબ કે સાથ કિસી કો શરીક નહી કરતે ﴿૫૯﴾ ઓર વો લોગ દેતે હે જો કુછ ભી દેતે હે ઉસ પર ઉનકે દિલ ડરતે રેહતે હે(૩) ઈસ બાત પર કે ઉનકો ઉનકે રબ કે પાસ વાપસ જાના હે ﴿૬૦﴾ યહી વો લોગ હે જો દોડ દોડ કર ભલાઈયાં હાસિલ કરતે હે ઓર વો ઉન(ભલાઈયો) કી તરફ સબસે આગે પહોચનેવાલે હે (૪) ﴿૬૧﴾ ઓર હમ કિસી શખ્સ કો ઉસકી તાકત સે ઝિયાદહ તકલીફ(યાની ઝિમ્મેદારી) નહી દેતે ઓર હમારે પાસ(આમાલ નામે કી) એક કિતાબ હે(૫) જો(કયામત કે દિન ઉનકે હાલાત કો) સહીહ બોલેગી ઓર ઉન લોગો પર ઝુલ્મ નહી કિયા જાયેગા ﴿૬૨﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) બાત એસી નહી હે; બલકે વો લોગ ઉસ્કી હકીકત હી નહી સમજતે.

(૨) દુસરા તર્જુમા : ડર સે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ઓર વો લોગ જો અમલ ભી કરતે હે ઓર ઉસ પર ઉનકે દિલ ડરતે રેહતે હે(ये દુસરી કિરાઅત કે મુતાબિક તર્જુમા હે) માલુમ હુવા સદકાત ઓર હર નેકી કી મકબુલિયાત કે લિયે ડરતે રેહના ચાહિયે.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) વો લોગ(અપને) ફાયદે જલ્દી જલ્દી હાસિલ કર રહે હે ઓ વો ઉનકી તરફ દોડ રહે હે.

નોટ : દુસરે લોગ દુનયવી ફાયદે કે પીછે દોડતે રેહતે હે ઓર દુસરો સે આગે બઢને કી ફિકર કરતે હે ये મુત્તકી(તકવાવાલે) હઝરાત દીન કે લિયે એસી કોશિશ કરતે હે.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) હમારે પાસ સબ લિખા હુવા હે.

بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِّنْ هَٰذَا وَلَهُمْ أَعْمَالٌ مِّنْ دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا عَمِلُونَ ﴿٦٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِمْ بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْعَرُونَ ﴿٦٤﴾ لَا تَجْعَرُوا الْيَوْمَ إِنَّكُمْ مِنَّا لَا تَنْصُرُونَ ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ آيَتِي عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰٰ أَعْقَابِكُمْ تَنْكِبُونَ ﴿٦٦﴾ مُسْتَكْبِرِينَ ۖ بِهِ سِمَرًا يَنْهَجُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَلَمْ يَذَّبَرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَّا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٦٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ ۚ بَلْ جَاءَهُمُ بِالْحَقِّ وَكَثُرَهُمُ لِلْحَقِّ كِرْهُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمُوتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ ۖ

બલકે ઉન(કાફિરો) કે દિલ ઉસ(આખિરત કે હિસાબ) કી તરફ સે ગફલત મેં પડે હુએ હેં, ઈસ્કે સિવા ભી ઉનકે ઓર ભી(દુસરે બુરે) કામ હેં જો વો કરતે રેહતે હેં ﴿૬૩﴾ યહાં તક કે જબ હમ ઉનકે માલદારોં કો અઝાબ મેં પકડ લેંગે તબ વો ચિલ્લાને લગેંગે ﴿૬૪﴾ આજ તુમ ચિલ્લાઓ મત, યકીની બાત હે કે તુમકો હમારી તરફ સે કોઈ મદદ નહીં મિલેગી ﴿૬૫﴾ પકડી બાત યે હે કે મેરી આયતેં તુમ્હારે સામને પઢકર સુનાઈ જાતી થી તબ તો તુમ અપની એડીયો પર ઉલટે પાંવ ભાગ જાતે થે ﴿૬૬﴾ બડે તકબ્બુર સે ઇસ(કુઆનિ) કે બારે મેં રાત કો મજલિસ લગાકર વો ગલત બાતેં કરતે થે(૧) ﴿૬૭﴾ સો કયા ઉન્હોને(ઈસ) કલામ મેં ધ્યાન નહીં ક્રિયા ? યા ઉનકે પાસ કોઈ એસી ચીઝ આ ગઈ જો ઉનકે અગલે બાપ દાદાઓ કે પાસ નહીં આતી થી ? ﴿૬૮﴾ કયા વો અપને રસૂલ કો(પેહલે સે) જાનતે પહેચાનતે(હી) નહીં થે કે ઉસ્કી વજહ સે વો ઉસ(રસૂલ) કા ઈન્કાર કર દે ﴿૬૯﴾ કયા વો યું કેહતે હેં : ઉસ(રસૂલ) કો જુનૂન હો ગયા હે(૨) ? બલકે(બાત યે હે કે) વો(રસૂલ) ઉનકે પાસ સચ્ચી બાત લેકર આયે ઓર ઉનમેં સે બહોત સે લોગ સચ્ચી બાત કો પસંદ નહીં કરતે ﴿૭૦﴾ ઓર અગર સચ્ચા દીન (મઝહબ) ઉનકી ખ્વાહિશાત (ચાહતો)કે તાબેઅ હો જાતા તો આસમાન ઓર ઝમીન ઓર ઉસ્કે રેહનેવાલે સબ લોગ તબાહ હો જાતે;

(૧) (દુસરા તર્જુમા) બડે તકબ્બુર સે(નબી કો) એક ફુઝૂલ કહાની કેહનેવાલા સમજકર ઉનકો છોડકર ચલે જાતે થે.

(૨) જબ કભી ભી કિસી આમ બુરાઈ કે ખિલાફ કોઈ હક કી બાત કહો તો લોગ ઉસ્કે કેહનેવાલે કો દિવાના(પાગલ) કેહતે હેં.

بَلْ أَتَيْنَهُم بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٤١﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَقَرْجًا رَّبِّكَ خَيْرٌ ۖ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٤٢﴾ وَإِنَّكَ لَتَتَدَعُوهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٣﴾ وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنُكَرِبُونَ ﴿٤٤﴾ وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرٍّ لَلَجُّوا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٤٦﴾ حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِمُ بَابًا إِذَا عَذَابٌ شَدِيدٌ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٤٧﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۚ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٤٨﴾ وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٤٩﴾

બલકે હમને ઉનકે પાસ ઉનકી નસીહત પહોચાદી; મગર વો અપની નસીહત પર ધ્યાન નહી દેતે ﴿૭૧﴾ કયા તુમ ઉનસે (દીન પહોચાને પર) કોઈ બદલા(યા ટેકસ) માંગતે હો ?(૧) સો તુમ્હારે રબ કા(દિયા હુવા) બદલા(તુમ્હારે લિયે) બહોત બેહતર હે ઓર વો સબસે બેહતર રોઝી દેનેવાલા હે ﴿૭૨﴾ ઓર યે બાત તો યકીની હે કે તુમ તો ઉનકો સીધે રાસ્તે(યાની ઈસ્લામ) કી તરફ બુલા રહે હો ﴿૭૩﴾ ઓર યકીનન જો લોગ આખિરત પર ઈમાન નહી લાતે(ઉનકી હાલત યે હે કે) વો(સીધે) રાસ્તે સે બિલ્કુલ હટે હુએ હે ﴿૭૪﴾ ઓર અગર હમ ઉન પર રહમ કરે ઓર જો તકલીફ ઉનકો પહોચી હે ઉસ્કો દૂર કરે તબ ભી યે લોગ અપની શરારત મેં બરાબર ભટકતે હુએ લગે રહેંગે ﴿૭૫﴾ ઓર વાકિઆ યે હે કે હમને ઉનકો(પેહલે) અઝાબ મેં પકડા થા, ફિર ભી ઉન્હોને અપને રબ કે આગે(પૂરે તૌર પર) આજિઝી નહી કી ઓર(અલ્લાહ તઆલા કે સામને) વો ગિડ ગિડાયે ભી નહી ﴿૭૬﴾ યહાં તક કે જબ હમ ઉન પર એક સખ્ત અઝાબ કા દરવાઝા ખોલ દેંગે તબ વો એક દમ ઉસ્મેં માયૂસ(યા પરેશાન) હોકર રેહ જાયેંગે ﴿૭૭﴾

ઓર વહી(અલ્લાહ તઆલા) હે જિન્હોને તુમ્હારે લિયે કાન ઓર આંખે ઓર દિલ બનાએ(લેકિન) તુમ લોગ બહોત કમ શુક્ર કરતે હો ﴿૭૮﴾ ઓર વહી(અલ્લાહ તઆલા) હે જિન્હોને તુમકો ઝમીન મેં ફેલા રખા હે ઓર ઉન્હી(અલ્લાહ તઆલા) કી તરફ તુમકો એકઠા કિયા જાયેગા(૨) ﴿૭૯﴾

(૧) જિસ્કી વજહ સે વો દીન કો માનતે ન હો.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ઉસી કે પાસ તુમ લાએ જાઓગે.

وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٧﴾ بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ ﴿١٨﴾ قَالُوا ۖ إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا ۖ إِنَّا لَبَعُوثُونَ ﴿١٩﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا هَذَا مِنْ قَبْلُ ۖ إِن هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٠﴾ قُلْ لِّمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا ۖ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٢﴾ قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٢٣﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٤﴾ قُلْ مَنْ يَمْلِكُ مَلَكُوتَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ ۖ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٥﴾

વહી(અલ્લાહ તઆલા) હે જો ઝિંદગી ઓર મૌત દેતે હે ઓર રાત ઓર દિન કા બદલના ઉન્હી કે ઈખ્તિયાર મેં હે, સો કયા તુમ લોગ(ઈતની બાત ભી) નહી સમજતે હો ? ﴿૧૭﴾ બલકે યે લોગ ભી(૧) એસી હી બાતેં કેહતે હે જૈસી બાત(ઉનસે) અગલે(કાફિર) લોગો ને કહી થી ﴿૧૮﴾ ઉન્હોને(યૂં) કહા કે : ભલા ! જબ હમ મર જાયેંગે ઓર મીટ્ટી ઓર હડ્ડીયાં હો જાયેંગે તો કયા હમકો દોબારા ઝિંદા ક્રિયા જાયેગા ? ﴿૧૯﴾ પક્કી બાત યે હે કે યે વાદે તો હમસે ઓર હમસે પેહલે હમારે બાપ દાદો સે(ભી) ક્રિયે ગયે થે, (ઉસ આખિરત કી હકીકત તો યે હે કે) યે તો સિર્ફ પીછલે લોગો કી બનાઈ હુઈ કહાનિયાં હેં ﴿૨૦﴾ (એ નબી ! ઉનસે) તુમ કહો કે : (યે) ઝમીન ઓર ઈસ ઝમીન મેં બસનેવાલે યે સબ કિસકી માલિકી હે ? અગર તુમ જાનતે હો(તો ઝરા બતાવો) ﴿૨૧﴾ તો યે લોગ ઝરૂર(યહી) જવાબ દેંગે : અલ્લાહ તઆલા હી કી માલિકી હે, તો(જવાબ મેં) તુમ કહો : કયા તુમ ફિર ભી નસીહત હાસિલ નહી કરતે ?(૨) ﴿૨૨﴾ તુમ(ઉનસે) પુછો : સાતો આસમાનો કા માલિક ઓર બડે આલિશાન અર્શ કા માલિક કૌન હે ? ﴿૨૩﴾ તો યે લોગ ઝરૂર ખુદ હી બતાયેંગે કે : અલ્લાહ તઆલા હી કા હે, તો તુમ(ઉનસે) કહો : કયા ફિર તુમ લોગ(અલ્લાહ તઆલા સે) ડરતે નહી હો ? ﴿૨૪﴾ (એ નબી !) તુમ પુછો કે : હર ચીઝ કી હુકૂમત કિસ કે કબ્જે મેં હે ? વો(અલ્લાહ તઆલા જિસ્કો ચાહે) પનાહ દે સકતે હે ઓર ઉનકે મુકાબલે મેં કોઈ કિસી કો પનાહ નહી દે સકતા(૩) અગર તુમ જાનતે હો(તો બતાવો) ﴿૨૫﴾

(૧) અલ્લાહ તઆલા કી કુદરત કો સમજકર ઈમાન લાને કે બજાએ.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) કયા ફિર ભી તુમ સોચતે નહી હો.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) વો(અલ્લાહ તઆલા) જિસ્કો ચાહે બચા લેતે હે ઓર ઉસ(અલ્લાહ તઆલા કે અઝાબ) સે કોઈ કિસી કો બચા નહી સકતા.

سَيَقُولُونَ لِلّٰهِ قُلْ فَأَنَّى تُسْحَرُونَ ﴿٩٩﴾ بَلْ آتَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٠٠﴾ مَا اتَّخَذَ اللّٰهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلٰهٍ إِذَا لَذَهَبَ كُلُّ إِلٰهٍ مَّا خَلَقَ وَلَعَلَّا بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ سُبْحَنَ اللّٰهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١٠١﴾ عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَلَّىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٠٢﴾
 قُلْ رَبِّ إِنَّمَا تُرِييَنِي مَا يُوعَدُونَ ﴿١٠٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٤﴾ وَإِنَّا عَلَىٰ أَنْ تُرِيَا مَا نَعِدُهُمْ لَقَدِيرُونَ ﴿١٠٥﴾ اِدْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةِ ۚ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿١٠٦﴾

તો વો લોગ ઝરર ખુદ બોલેંગે કે : યે(સારા) ઈખ્તિયાર તો અલ્લાહ તઆલા હી કા હે,તો તુમ(ઉનકો) કહો કે : ફિર કહાં સે તુમ પર જાદૂ આ પડતા હે(કે તુમ ઈમાન નહી લાતે)? ﴿૯૯﴾ બલકે હમને ઉનકે પાસ(એક) હક બાત પહોચાઈ હે ઓર વો લોગ તો(ખુદ હી) યકીનન જૂઠે હે ﴿૯૦﴾ અલ્લાહ તઆલા ને અપના કોઈ બેટા નહી બનાયા ઓર ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કે સાથ કોઈ ઓર માબૂદ ભી નહી હે, (અગર એસા હોતા) તબ તો હર ખુદા અપની મખ્લૂક કો લેકર અલગ હો જાતા ઓર(ગાલિબ આને કે લિયે) એક દુસરે કે ઉપર ચઢાઈ કર દેતા(અલ્લાહ તઆલા કે બારે મેં) જો બાતેં યે લોગ બયાન કરતે હે અલ્લાહ તઆલા તો ઉસસે પાક હે ﴿૯૧﴾ વો(અલ્લાહ તઆલા) છુપી હુઈ ઓર ખુલી હુઈ બાત કો જાનતે હે ઓર વો લોગ જો શિર્ક કરતે હે વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉસસે બહોત દુર હે ﴿૯૨﴾

(એ નબી !) તુમ દુઆ કરો : એ મેરે રબ ! જિસ અઝાબ કા ઉન(કાફિરો) કો વાદા કિયા ગયા હે અગર વો આપ મુજે(૧) દિખાને લગો ﴿૯૩﴾ તો એ મેરે રબ ! બસ આપ મુજે ઉન ઝાલિમો કે સાથ શામિલ ન કરના(૨) ﴿૯૪﴾ ઓર યકીનન જિસ(અઝાબ) કા હમ ઉનસે વાદા કર રહે હે(૩) વો તુમકો દિખાને કી હમ પૂરી કુદરત રખતે હે ﴿૯૫﴾ (એ નબી !) તુમ(ઉનકી) બુરાઈ કો બહોત હી અચ્છે તરીકે સે દૂર કરતે રહો, જો બાતેં યે લોગ બનાતે હે હમ ઉસ્કો અચ્છી તરહ જાનતે હે ﴿૯૬﴾

(૧) યાની મેરી ઝિંદગી મેં, મેરી આંખો કે સામને. (૨) હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ અઝાબ સે મહફૂઝ થે ફિર ભી દુઆ ઉમ્મત કી તાલીમ કે લિયે ઓર સવાબ મેં ઝિયાદતી કે લિયે તાલીમ કી ગઈ, ઉમ્મત કે નેક લોગો કો ડરતે રેહના ચાહિયે કે ફિત્ને જબ આતે હે ઉનકો ભી લપેટ મેં લે સકતે હે; ઈસ લિયે હિફાઝત કી દુઆઓ કી પાંબદી કી જાએ. (૩) ઉમૂમી અઝાબ તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી બરકત સે નહી આવેગા, છોટે છોટે બુરે હાલાત આ સકતે હે.

وَقُلْ رَبِّ اَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيْطَانِ ۝۹۰ وَاَعُوذُ بِكَ رَبِّ اَنْ يَّحْضُرُونِ ۝۹۱ حَتَّىٰ اِذَا جَاءَ اَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ۝۹۲ لَعَلِّي اَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا ۚ اِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا ۚ وَمِنْ وَرَآئِهِمْ بَرَزَخٌ اِلَىٰ يَوْمٍ يُبْعَثُونَ ۝۹۳ فَاِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا اَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ۝۹۴ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَاولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝۹۵ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَاولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْا اَنْفُسَهُمْ فِيْ جَهَنَّمَ خٰلِدُوْنَ ۝۹۶ تَلْفَحُ وُجُوْهُهُمْ النَّارُ وَهُمْ فِيْهَا كٰلِحُونَ ۝۹۷

और(अे नबी !) तुम(ये) दुआ करो के : अे मेरे रब ! में शयतान के असरात (यानी छेउछाउ) से आपकी हिफाजत मांगता हूं(१) ﴿८९﴾ अे मेरे रब ! वो(शयातीन) मेरे पास आ जाअें उससे भी में आपकी हिफाजत मांगता हूं ﴿८८﴾ यहां तक के जब उन(काफ़िरो) में से किसी को मौत आ पड़ोयती हे तो(उस वक़्त) वो केहता हे : अे मेरे रब ! मुजे(दुनिया में) वापस लेज दो ﴿८८﴾ ताके जिस(दुनिया) को में छोडकर आया हूं उस(दुनिया) में(वापस जाकर में) नेक अमल कइं(तो उसके जवाब में कडा जायेगा) बिटकुल नही ! ये तो अेक बात ही बात हे जिसको वो(जबान से) केह रहा हे(२) और उनके आगे बरज्जब(की दुनिया) हे जो दुसरी भरतबा ज़िंदा किये जाने के दिन तक काँम(बाकी) रहेगी ﴿१००﴾ सो जब(क्यामत के दिन) सूर हुंका जायेगा तो उनके आपस में उस दिन कोई रिशतेदारी नही रहेगी और कोई किसी को पुछेगा भी नही ﴿१०१﴾ सो जिस(की नेकी) के पलणे त्तारी होंगे सो वही लोग हें जो कामयाब होंगें ﴿१०२﴾ और जिस(की नेकी) के पलणे हलके होंगे सो ये वही होंगे जिन्होंने अपने आपको नुकसान में डाला(और) जहन्नम में वो हमेशा रहेंगे ﴿१०३﴾ जहन्नम की आग उनके येहरो को जलाती होगी और उस(जहन्नम) में उनकी सूरतें बिगड जायेगी(३) ﴿१०४﴾

(१) शयतानी वसवसे से कोई काम भरिलहत के ખિલાફ હો જાએ, ચાહે વો શરીઅત કે ખિલાફ ન હો
 उससे हिफाजत की दुआ मांगना हे.

(२) यानी वो बात पूरी न होगी.

(३) (दुसरा तर्जुमा) वो लोग जहन्नम में બુરી શકલવાલે હો જાયેંગે.

أَلَمْ تَكُنْ أَيْتِي تَنْتَلِي عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿٩٥﴾ قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ﴿٩٦﴾ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ ﴿٩٧﴾ قَالَ اخْسَوْا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ ﴿٩٨﴾ إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿٩٩﴾ فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سِحْرِيًّا حَتَّى أَنْسَوْكُمْ ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١٠٠﴾ إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا ۖ أَنَّهُمْ هُمُ الْفَآئِزُونَ ﴿١٠١﴾ قُلْ كَمْ لَبِئْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَادِكِينَ سِينِينَ ﴿١٠٢﴾

(ઉન કાફિરો સે કહા જાયેગા) : કયા તુમ પર મેરી આયતે પઢ પઢ કર નહી સુનાઈ જાતી થી, સો તુમ તો ઉનકો જુઠલાયા કરતે થે ﴿૧૦૫﴾ તો વો(કાફિર) કેહને લગેંગે : એ હમારે રબ ! હમ પર હમારી કમબખ્તી ને ઝોર ક્રિયા(૧) ઓર હમ તો ગુમરાહ લોગ થે ﴿૧૦૬﴾ એ હમારે રબ ! આપ હમકો(અબ) ઈસ(જહન્નમ) સે નિકાલ દીજિએ, સો અગર હમ ફિર સે(દુનિયા મેં જાકર) વહી કામ કરેંગે તો યકીનન હમ(પુરે) ઝાલિમ હોગે ﴿૧૦૭﴾ અલ્લાહ તઆલા ફરમાયેંગે : તુમ ઉસ(જહન્નમ) મેં ઝલીલ હોકર પડે રહો ઓર મુજ સે બાત ભી મત કરો ﴿૧૦૮﴾ યકીનન વો મેરે(મોમિન) બંદો કી એક જમાઅત થી જો યે દુઆ કરતી થી કે : એ હમારે રબ ! હમ ઈમાન લે આયે, બસ આપ હમારે ગુનાહ કો માફ કર દીજિયે ઓર આપ હમ પર રહમ કીજિયે ઓર આપ સબ રહમ કરનેવાલો મેં સબસે અચ્છે રહમ કરનેવાલે હેં ﴿૧૦૯﴾ સો તુમને ઉન(મોમીન બંદો) કા મઝાક બનાયા થા(૨), યહાં તક કે ઉન્હોને તુમ સે મેરી યાદ કો ભુલા દિયા થા ઓર તુમ તો ઉન(મોમીનો) કી હંસી ઉડાતે રહે(૩) ﴿૧૧૦﴾ યકીનન આજ મેં ને ઉનકે સબર કરને પર યે બદલા દિયા કે વો(અપને મકસદ મેં) કામયાબ હો ગયે ﴿૧૧૧﴾ વો(અલ્લાહ તઆલા, કાફિર—જહન્નમવાલો સે) સવાલ કરેંગે : તુમ ઝમીન મેં ગિનતી કે કિત્ને સાલ રહે ? ﴿૧૧૨﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) હમ પર હમારી બદબખ્તી છા ગઈ.

(૨) (તુમ મુસલમાનો કી છોડછાડ મેં ઈત્ને મશગૂલ હો ગયે કે પૈદા કરનેવાલે અલ્લાહ તઆલા કો ભુલ ગયે).

(૩) (દુસરા તર્જુમા) તુમ ઉન મોમીનો સે હંસતે રહે.

قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَسَلِ الْعَادِّينَ ﴿١٣﴾ قُلْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَوْ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾
 أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾ فَتَعَالَى اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ رَبُّ الْعَرْشِ
 الْكَرِيمِ ﴿١٦﴾ وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ ۚ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ ۚ فَأَيُّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ ۖ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿١٧﴾
 ۞ وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ۞

તો વો જવાબ મેં કહેંગે : હમ એક દિન(રહે) યા એક દિન સે ભી કમ રહે હોગે(૧), સો જિન્હોને ગિનતી કી હો ઉનસે પુછ લીજિયે(૨) ﴿૧૧૩﴾ વો(અલ્લાહ તઆલા) ફરમાયેંગે કે : તુમ(દુનિયા મેં) થોડી સી મુદત કે અલાવા ઝિયાદહ નહી રહે, કાશ! યે બાત તુમ(ઉસ વકત દુનિયા મેં) જાન લેતે ﴿૧૧૪﴾ કયા તુમ યે સમજતે હો કે હમને તુમકો યું હી બેફાયદા(યાની બેમકસદ) પૈદા કિયા હે ઓર તુમકો(વાપસ) હમારી તરફ લોટાયા નહી જાયેગા ? ﴿૧૧૫﴾ સો અલ્લાહ તઆલા કી શાન તો બહોત ઉંચી હે જો સહીહ મઅના મેં બાદશાહ હે, ઉનકે સિવા કોઈ માઅબૂદ નહી, જો ઈઝઝતવાલે અર્શ કે માલિક હે ﴿૧૧૬﴾ જો શખ્સ અલ્લાહ તઆલા કે સાથ કિસી ઓર મા'બૂદ કો પુકારેગા કે ઉસ (અલ્લાહ તઆલા કે અલાવા કો પુકારને) પર ઉસ્કે પાસ કોઈ દલીલ નહી હે(૩), તો ઉસ્કા હિસાબ ઉસ્કે રબ કે પાસ હી હોગા, યકીનન કાફિર લોગ કામયાબ નહી હોંગે ﴿૧૧૭﴾ ઓર(એ નબી!) તુમ યે દુઆ કિયા કરો : એ મેરે રબ ! આપ માફ કર દીજિએ ઓર આપ(મુજ પર) રહમ ફરમાઈયે ઓર આપ સબ રહમ કરનેવાલો મેં સબસે અચ્છે(બઢકર) રહમ કરનેવાલે હે(૪) ﴿૧૧૮﴾

(૧) હમકો તો બરાબર યાદ નહી રહા.

(૨) ઉમર ઓર આમાલ કા સહીહ હિસાબ કા કામ ફરિશ્તે કરતે હે.

(૩) અલ્લાહ તઆલા કે સિવા દુસરે કી ઈબાદત બાતિલ હે ઓર બાતિલ કી કોઈ દલીલ નહી હોતી.

(૪) “اغْفِرْ” ઓર “ارْحَمْ” દોનો યે આમ મગફિરત ઓર આમ રઅમત કો માંગા ગયા હે, ઉમૂમ કી તરફ ઈશારા હે.

સૂરએ નૂર

યે સૂરત મદની હે, ઈસ્મેં (૬૪) યા (૬૩) આયતેં હેં. સૂરએ નસ્ર યા સૂરએ હશર કે બાદ ઔર સૂરએ હજ્જસે પેહલે (૧૦૦) યા (૧૦૨) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત મેં હયા, શરમ, ઈફ્ફત, પાકદામની કી ઝરૂરી બાતોં કો બયાન ક્રિયા ગયા હે, જિનકા લિહાઝ ઈન્સાન કે ઝાહિર ઔર બાતિન કો નૂરવાલા બના દેતા હે ઔર જિનકા લિહાઝ ન કરના ઈન્સાન કો બેનૂર બના દેતા હે, ઈસી તરહ અલ્લાહ તઆલા કે નૂર મુબારક કા ભી ઈસ સૂરત મેં બયાન હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

سُورَةٌ أَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ① الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ وَلَيَْشْهَدَ عَذَابُهَا طَائِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ② الزَّانِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً ۖ وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ ۚ وَحُرِّمَ ذَلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ③ وَالَّذِينَ يُزْمُونُ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ④

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઅ કરતા હૂં) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

યે એક સૂરત હે જો હમને ઉતારી હે જિસ(કે અહકામ) કો હમને ફર્જ કિયા હે(૧) ઔર હમને ઈસ્મેં સાફ સાફ(૨) આયતેં ઉતારી હે; તાકે તુમ નસીહત હાસિલ કરો ﴿૧﴾ ઝિના કરનેવાલી ઔરત ઔર ઝિના કરનેવાલા મર્દ, સો દોનો મેં સે હર એક કો સો કોડે તુમ મારો, અગર તુમ અલ્લાહ તઆલા ઔર કયામત કે દિન પર ઈમાન રખતે હો તો તુમકો ઉન દોનો પર અલ્લાહ તઆલા કે દીન (કી સજા જારી કરને) મેં કિસી કિસમ કા રહમ ન આવે ઔર ઈમાનવાલો કી એક જમાઅત ઉન દોનો કી સજા કો અપની આંખ સે દેખે(૩) ﴿૨﴾ ઝાની મર્દ ઝાનિયા ઔરત સે યા શિર્ક કરનેવાલી ઔરત સે હી નિકાહ કરતા હે ઔર ઝિનાકાર ઔરત સે ઝાની મર્દ યા મુશ્રિક મર્દ હી નિકાહ કરતા હે ઔર યે બાત ઈમાનવાલો પર હરામ કર દી ગઈ હે ﴿૩﴾ ઔર વો લોગ જો પાકદામન ઔરતો પર તોહમત લગાતે હે, ફિર(ઝિના કો સાબિત કરને પર) ચાર ગવાહ નહી લાતે, સો તુમ ઉનકો અસ્સી(૮૦) કોડે મારો ઔર કભી ભી ઉન લોગો કી ગવાહી તુમ કબૂલ મત કરો ઔર યહી લોગ ખુદ નાફરમાન હે ﴿૪﴾

(૧) જિસ અલ્લાહ તઆલા ને યે અહકામ મુકર્રર ફરમાએ ઉસી અલ્લાહ તઆલાને અહકામ કો હમારે ઝિમ્મે મેં લાઝિમ ફરમાયા.

(૨) દુસરા તર્જુમા: ખુલી ખુલી આયતેં.

(૩) યાની દોનો કી સજા કે વકત મુસલમાનો કી એક જમાઅત કો હાઝિર રેહના ચાહિયે.

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا ۚ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ⑤ وَالَّذِينَ يَزْمُونَ آزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ
شَهَادَةٌ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ ۖ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ⑥ وَالْخَامِسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ
إِنْ كَانَ مِنَ الْكَذِبِينَ ⑦ وَيَدْرُؤُا عَنْهَا الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ أَرْبَعُ شَهَدَاتٍ بِاللَّهِ ۖ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَذِبِينَ ⑧ وَالْخَامِسَةُ
أَنَّ غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهَا ۖ إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ ⑨ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ ⑩
إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ ۚ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم ۚ بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَّا
اِكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ ۚ وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ⑪

મગર જિન લોગોને ઈસ(તોહમત) કે બાદ તૌબા કર લી ઓર(અપની) ઈસ્લાહ કર લી તો યકીનન અલ્લાહ તઆલા બડે માફ કરનેવાલે, સબસે ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે ﴿૫﴾ ઓર જો લોગ અપની બીવિયો પર તોહમત લગાતે હે ઓર ઉનકે પાસ અપની ઝાત કે સિવા ઓર કોઈ ગવાહ ન હો એસે આદમી કી ગવાહી યે હે કે વો ચાર મરતબા અલ્લાહ તઆલા કે નામ કી કસમ ખાકર યે ગવાહી દેવે કે (“બીવી કે બારે મે ઝિના કી બાત જો ઈસ મદ ને કહી ઈસ બાત મેં) વો(મદ) યકીનન સચ્ચા હે” ﴿૬﴾ ઓર પાંચવી મરતબા મેં વો યૂં બોલે કે : અપની ઈસ બાત મેં વો(યાની મેં) જૂઠા હો તો ઉસ પર(યાની મુજ પર) અલ્લાહ તઆલા કી લાનત હો ﴿૭﴾ ઉસ(ઔરત) પર સે(ઝિના કી) સઝા દૂર કરને કા રાસ્તા યે હે કે વો ઔરત ચાર મરતબા અલ્લાહ તઆલા કી કસમ ખા કર યે કહે કે : “વો(યાની મેરા શોહર) બિલ્કુલ જૂઠા હે” ﴿૮﴾ ઓર વો(ઔરત) પાંચવી મરતબા યૂં કહે કે : અગર વો(યાની મેરા શોહર) સચ્ચા હો તો ઉસ પર(યાની ખુદ મુજ પર) અલ્લાહ તઆલા કા ગઝબ(ગુસ્સા) ઉતરે ﴿૯﴾ ઓર અગર અલ્લાહ તઆલા કા ફઝલ ઓર ઉસ્કી રહમત તુમ પર ન હોતી(તો ખુદ સોચ લો કે તુમ્હારા કયા હોતા, તુમ કિતની તકલીફ મેં પડ જાતે) ઓર યે કે અલ્લાહ તઆલા બહોત ઝિયાદહ તૌબા કો કબૂલ કરનેવાલે, બડી હિકમતવાલે હે ﴿૧૦﴾ યકીનન જિન લોગો ને(આઈશા રદિ. પર જુઠી તોહમત લગાકર) યે તૂફાન ખડા કિયા હે વો તુમ્હારે હી અંદર કા એક ટોલા હે, તુમ ઈસ બાત કો તુમ્હારે લિયે બુરા મત સમજો; બલકે વો તો તુમ્હારે હક મેં બહોત બેહતર હે, ઉનમેં સે હર એક શખ્સ ને જિતના કિયા ઉતના ગુનાહ ઉસ્કે હિસ્સે મેં આયા, ઓર જિસ શખ્સ ને ઈનમેં સે ઈસ(તૂફાન) મેં સબસે બડા હિસ્સા લિયા ઉસ્કો બડા અઝાબ હોગા(૧) ﴿૧૧﴾

(૧) યાની અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબય જો ઈસ તોહમત(આરોપ) કો અસલ ઘડનેવાલા થા.

لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِأَنفُسِهِمْ خَيْرًا ۖ وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُّبِينٌ ﴿١٢﴾ لَوْلَا جَاءُوا عَلَيْهِ
بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ ۚ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ قَالُوا لَكَ عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَذِبُونَ ﴿١٣﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾ إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا
لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّنًا ۖ وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ
نَتَكَلَّمَ بِهَذَا ۖ سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾

જબ તુમ લોગો ને ઈસ(તૂફાન) કી ખબર સુની તો ઈમાનવાલે મદર્દો ઓર ઈમાનવાલી ઓરતો ને અપને લોગો(૧) કે સાથ અચ્છા ખ્યાલ કયૂં નહી કિયા ? ઓર(તોહમત સુનતે હી) એસા કયૂં ન કહા : યે ખુલી તોહમત હે ﴿૧૨﴾ વો(બોહતાન લગાનેવાલે) ઈસ (બાત) પર ચાર ગવાહ કયૂં નહી લાયે ? અબ જબ વો(ચાર) ગવાહ નહી લા સકે તો અલ્લાહ તઆલા કે નઝદીક વહી જૂઠે હે ﴿૧૩﴾ ઓર અગર અલ્લાહ તઆલા કા ફઝલ ઓર ઉસ્કી રહમત તુમ પર દુનિયા ઓર આખિરત મેં ન હોતી(૨) તો જિસ(ચર્યે) મેં તુમ પડે હુએ થે ઉસ્કી વજહ સે તુમ પર બડા અઝાબ આ પડતા ﴿૧૪﴾ જબકે તુમ અપની ઝબાનો સે ઈસ(તોહમત) કો એક દુસરે કે સામને નકલ કર રહે થે(૩) ઓર તુમ અપને મુંહ સે એક એસી બાત કેહ રહે થે જિસ્કી ખબર તુમકો બિલ્કુલ નહી થી ઓર તુમ ઉસ(તોહમતવાલી બાત) કો મામૂલી સમજ રહે થે; હાલાંકે વો અલ્લાહ તઆલા કે યહાં બહોત બડી(ગુનાહ કી) બાત થી ﴿૧૫﴾ ઓર જબ તુમને(અવ્વલ) યે(બોહતાન) સુના તો ઉસી વકત તુમને એસા કયૂં નહી કહા કે : હમ કો કોઈ હક નહી પહોચતા કે એસી બાત હમ મુંહ સે નીકાલે, આપ(અલ્લાહ તઆલા) તો પાક હે(અલ્લાહ તઆલા કી પનાહ) યે તો બહોત બડા બોહતાન હે ﴿૧૬﴾

(૧) અસલ તર્જુમા “અપને બારે મેં” હોતા હે; લેકિન ઈસ તાબીર સે “દુસરે મુસલમાન કી ઈઝઝત કી હિફાઝત ખુદ કી ઈઝઝત કી હિફાઝત કી તરહ” કરની હે ઈસકી તરફ ઈશારા હે ઈસ લિયે કે એક મુસલમાન દુસરે મુસલમાન કો બદનામ કરે તો વો ખુદ કો બદનામ કર રહા હે.

(૨) યાની દુનિયા મેં તૌબા કી તૌફીક દી ઓર કબૂલ ફરમા લી.

(૩) બેદલીલ બેતહકીક બાત આગે કરના.

ع

يَعِظُكُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۖ وَيُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ ۖ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝١٨
الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۖ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۖ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ۝١٩ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ۝٢٠
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوبَ الشَّيْطَانِ ۖ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوبَ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ
وَالْمُنْكَرِ ۖ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا ۖ وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ ۖ وَاللَّهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝٢١

અલ્લાહ તઆલા તુમકો નસીહત કરતે હે કે અગર તુમ સચમુચ ઈમાનવાલે હો તો ફિર કભી એસી બાત કભી મત કરના ﴿૧૭﴾ ઓર અલ્લાહ તઆલા કામ કી બાતે તુમહારે સામને ખોલ ખોલ કે બયાન કરતે હે ઓર અલ્લાહ તઆલા હર બાત કો જાનનેવાલે, બડે હિકમતવાલે હે ﴿૧૮﴾ યકીનન જો લોગ યે ચાહતે હે કે ઈમાનવાલો મે બેહયાઈ ફેલે(૧) ઉનકે લિયે દુનિયા ઓર આખિરત મે દર્દનાક અઝાબ હે ઓર અલ્લાહ તઆલા તો જાનતે હે(૨) ઓર તુમ નહી જાનતે હો ﴿૧૯﴾ ઓર અગર અલ્લાહ તઆલા કા ફઝલ ઓર ઉસકી રહમત તુમ પર ન હોતી(તો તુમ મેં સે કોઈ ભી અઝાબ સે ન બચતા) ઓર યે કે અલ્લાહ તઆલા બહોત ઝિયાદહ મહેરબાની કરનેવાલે, સબસે ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે ﴿૨૦﴾

એ ઈમાનવાલો ! તુમ શયતાન કે કદમો પર મત ચલો ઓર જો ભી શયતાન કે કદમો પર ચલતા હે તો યકીનન વો(શયતાન) તો બેહયાઈ ઓર બુરાઈ કે કામ કરને કે લિયે કહેગા, ઓર અગર અલ્લાહ તઆલા કા ફઝલ ઓર ઉસકી રહમત તુમ પર ન હોતી તો તુમ મેં સે કોઈ ભી(ગુનાહ સે તૌબા કરકે) કભી ભી પાક સાફ ન હોતા(૩); લેકિન અલ્લાહ તઆલા જિસ્કો ચાહતે હે ઉસ્કો(તૌબા કી તૌફીક દેકર)પાક સાફ કરતે હે ઓર અલ્લાહ તઆલા તો હર બાત સુનનેવાલે ઓર હર ચીઝ જાનનેવાલે હે ﴿૨૧﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) બેહયાઈ કા ચર્ચા હો. એહલે ઈમાન કા સમાજ બેહયાઈવાલે કામો ઓર બાતો સે પાક રેહના ચાહિયે, ગલત બાતો કા ચર્ચા ઓર ઉસ્કો સીખના સીખાના ઉસ્કે નયે તરીકે બતાના યે સબ ઈસ મેં શામિલ હે ઈસ દૌર મેં મીડિયા કે ઝરીયે બહોત બેહયાઈ કો ફેલાને કા કામ હો રહા હે જો હરગિઝ મુનાસિબ નહી હે. (૨) કૌનસા ગુનાહ કિસ દરજે કા હે વો અલ્લાહ તઆલા જાનતે હે. (૩) તીન નેઅમતો કા ઝિક્ર હે : [૧] તૌબાકી તૌફીક [૨] તૌબાકા કબૂલ હોના [૩] તૌબા કી બરકતસે સફાઈ.

وَلَا يَأْتَلِ أُولُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أُولَى الْقُرْبَىٰ وَالْمُسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۚ وَلْيَعْفُوا
وَلْيَصْفَحُوا ۗ أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ
الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾ يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ
وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ يَوْمَ مَيِّدٌ يُوَفِّيهِمُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ﴿٢٥﴾ الْحَبِيثَاتُ
لِلْحَبِيثِينَ وَالْحَبِيثُونَ لِلْحَبِيثَاتِ ۖ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ ۚ أُولَٰئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ ۗ
ۚ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٢٦﴾

और जो लोग तुम में बडे दरजेवाले हैं(१) और माल में बडे हैं वो ऐसी कसम न जा
लेवें के वो रिशतेदारों को और मोहताजों को और अट्वाह तआला के रास्ते में हिजरत
करनेवालों को(कुछ) नही देंगे; बडे(ऐसे लोगो का) कुसूर माफ़ कर दे और उनको जाने
दे, क्या तुमको ये पसंद नही हे के अट्वाह तआला तुम्हारे गुनाहों को माफ़ कर दे ?
और अट्वाह तआला तो बहोत माफ़ करनेवाले, बडे रहम करनेवाले हैं ﴿२२﴾
यकीनन जो लोग पाकदामन, भोली भाली(२) धिमानवाली औरतो पर तोहमत लगाते
हैं उनके लिये दुनिया और आभिरत में लानत की जाती हे और उनके लिये बडा
अजाब हे ﴿२३﴾ जिस दिन उनके जिलाफ़ उनकी ज़बानें और उनके हाथ और उनके पैर
जो(बुरे) काम के वो करते थे उनके बारे में गवाही देंगे ﴿२४﴾ उस दिन जिस सज़ा के वो
हकदार हैं अट्वाह तआला उनको उनकी वो पूरी सज़ा दे देंगे और वो जान लेंगे के
यकीनन अट्वाह तआला ही सच्चे हैं(और सारी बातों की हकीकत को) ખોલनेवाले हैं
﴿२५﴾ गंदी औरते गंदे मर्दों के लिये मुनासिब हैं(३) और गंदे मर्द गंदी औरतों के लिये
मुनासिब हैं और पाकीज़ा औरतें पाकीज़ा मर्दों के लिये मुनासिब हैं और पाकीज़ा मर्द
पाकीज़ा औरतों के लिये मुनासिब हैं, जो(तोहमत की) बात वो(मुनाफ़िक) लोग केहते
हैं वो(नेक मर्द और औरतें) उससे बिडकुल बरी(यानी ईस्से कोई वास्ता नही) हैं,
उनके लिये(आभिरत में) मगफ़िरत हे और धिज़मत की रोज़ी हे ﴿२६﴾

(१) ये आयत હઝરત અબૂ બક્ર રદિ. કે બારે મે નાઝિલ હુઈ જો ઉનકે મરતબે કો બતાતી હે.

(૨) યાની બુરે કામો ઓર ઉસ્કે ઈરાદે સે બેખબર હે.

(૩) દુસરા મતલબ : આમ તૌર પર ગંદી બાતે ગંદો કી ઝબાન સે નીકલતી હે, નેક લોગો કી ઝબાન સે પાકીઝા બાતે નીકલતી હે.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ فَإِنْ لَّمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّى يُؤْذَنَ لَكُمْ ۖ وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا ۚ هُوَ أَزْكَى لَكُمْ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٥﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَّكُمْ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٢٦﴾ قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ۚ ذَٰلِكَ أَزْكَى لَهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٢٧﴾

એ ઈમાનવાલો ! તુમ અપને(રેહને કે) ઘરો કે સિવા દુસરે કે ઘરો મેં ઉસ વકત તક દાખિલ ન હો જબ તક તુમ ઈજાઝત ન લે લો ઓર તુમ ઉસ(ઘર) કે રેહનેવાલો કો સલામ કર લો(૧), યે તુમ્હારે લિયે બેહતર હે, ઉમ્મીદ હે કે તુમ ખ્યાલ રખોગે ﴿૨૭﴾ સો અગર ઉસ(ઘર) મેં તુમકો કોઈ આદમી માલૂમ ન હો(૨) તો જબ તક તુમકો ઈજાઝત ન દે દી જાવે વહાં તક તુમ ઉસ(ઘર) મેં દાખિલ મત હોવો ઓર અગર(ઈજાઝત ન મિલે ઓર) તુમકો(જવાબ મેં યૂં) કેહ દિયા જાએ કે “તુમ વાપસ તશરીફ લે જાઓ” તો તુમ વાપસ લૌટકર ચલે જાઓ, યહી તુમ્હારે લિયે પાકીઝા તરીકા હે ઓર જો કામ ભી તુમ કરતે હો અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કો અચ્છી તરહ જાનનેવાલે હેં ﴿૨૮﴾ તુમ પર કોઈ ગુનાહ નહી હે કે તુમ એસે ઘરો મેં(બગૈર ઈજાઝત) દાખિલ હો જાઓ જિસ્મેં કોઈ આદમી (કાયમી તૌર પર) રેહતા ન હો ઓર ઉસ્મેં તુમ્હારા સામાન ભી રખા હુવા હો(૩) ઓર જો ચીઝ તુમ ઝાહિર કરતે હો ઓર જો ચીઝ તુમ છુપાતે હો અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કો જાનતે હેં ﴿૨૯﴾ (એ નબી !) ઈમાનવાલે મદ્દોં સે તુમ કહો કે : વો અપની નઝરો કો નીચે રખા કરેં ઓર અપની શર્મગાહો કી હિફાઝત કિયા કરેં, યહી ઉનકે લિયે બડા પાકીઝા તરીકા હે, યકીનન જો કામ વો કરતે હેં અલ્લાહ તઆલા કો ઉસ્કી પૂરી ખબર હેં ﴿૩૦﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) જબ તક મકાન મેં રેહનેવાલો સે સલામ ન કર લો.

(૨) હકીકત મેં ઘર મેં કોઈ નહી હે યા ઘર મેં હે; લેકિન તુમકો જવાબ ન મિલે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ઉસસે તુમકો ભી ફાયદા ઉઠાને કા હક હો.

નોટ : આમ મેહમાનખાના, મરકઝ, આમ ખાનકાહ, ઈસ તરહ કી આમ ઈજાઝત વાલી જગહેં વહાં કયામ કે લિયે જો કાયદે હેં ઉનકી પાબંદી કી જાએ.

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ
 خُمُرَهُنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ
 بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنَاتِ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ نِسَاءِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولَى
 الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ
 مِنْ زِينَتِهِنَّ ۖ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣١﴾

और(अे नबी !) तुम धिमानवाली औरतों को(ली) कडो के : वो अपनी नज़रों को नीचे
 रखा करें और अपनी शर्मगाडों की हिफ़ाज़त किया करें(१) और अपनी सज़ावट(२)
 (किसी पर ली) आहिर न करें; मगर जो उसमें से(मज़बूरन) आहिर हो जाअे(३) और
 अपनी ओढनीयां(दुपट्टे) अपने गिरेबानों (सर के साथ कमीस मे कोलर के पास गले
 वाले हिस्से) पर डाल दिया करें(४) और अपनी सज़ावट(किसी पर) आहिर न करें, हां
 ! अपने शोहरो के सामने या अपने बापों के सामने या अपने शोहरो के बापों के
 सामने या अपने बेटों के सामने या अपने शोहरो के बेटों के सामने या अपने भाईयों
 के सामने या अपने भाईयों के बेटों के सामने या अपनी बेहनों के बेटों के सामने या
 अपनी (मिलने जुलने वाली) औरतों के सामने, या अपने हाथ की मालिकी में जो
 (बांटीयां) हैं उनके सामने या (पाने पीने के वास्ते) किसी के साथ हो कर आनेवाले(५)
 जिनके दिल में कोई मरदाना ज्वाहिर न हो या अैसे (नादान) बच्चों के सामने जिनको
 (अभी तक) औरतों के (बदन के) छुपे हुअे हिस्सों के बारे में कोई जबर न हो और
 (मुसलमान) औरतों को याहिये के अपने पैरों को (ज़मीन पर जोर से) धिस तरह न
 मारे के उसकी जो जिनत छुपी हुई हो वो मालूम हो जाअे(६) और अे धिमानवालो ! तुम
 सब अल्लाह तआला के सामने तौबा करो; ताके तुम लोग कामयाबी पाओ ﴿३१﴾

(१) कुर्आन में आम तौर पर मर्द औरत दोनों के लिये अेक ही साथ अहकाम बयान किये जाते हैं; लेकिन
 निगाह और शर्मगाह की हिफ़ाज़त के लिये दोनों को अलग अलग हुकम दिया गया, ये उसकी अेहमियत को
 बताता है. (२) और जिनत यानी जिनत के आजा(अंग) को पासकर छुपावे.

(३) (दुसरा तर्जुमा) मगर जो(आम तौर पर) ખુદ ही ખુલા રેહ જાતા હે જैसे હથેલી, કદમ વગેરા.

(४) यानी गला और सीना ढक जाअे धिस तरह ओढनी ओढे. (५) ताबिर्धन का दुसरा तर्जुमा : घर में
 बिधमत (काम) करने वाले जिनके दिलों में शहवत का तकाज़ा नही होता. (६) (दुसरा तर्जुमा) (मुसलमान)
 औरतें अपने पैरों को ज़मीन पर मारते हुअे छुपी हुई जिनत को(छम छम) आहिर करती हुअे न चलें.

وَأَنْكِحُوا الْأَيَّامِي مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ ۚ إِنَّ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِيهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٢﴾ وَلَيْسَتِ الْغَنَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّى يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا ۚ وَأَتَوْهُمْ مِنْ مَالِ اللَّهِ الَّذِي آتَاكُمْ ۗ وَلَا تُكْرِهُوا فَتِيلَتَكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ إِنْ أَرَدْتُمْ تَحَصُّنًا لِنَبْتِغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۗ وَمَنْ يُكْرِهْهُمْ فَأَنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرَاهِهِمْ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٣﴾

તુમ મેં સે જિન(આઝાદ મદોં ઓર ઓરતો) કા નિકાહ ન(૧) હુવા હો ઉનકા નિકાહ કરાઓ ઓર તુમ્હારે ગુલામો ઓર બાંદિયો મે સે જો નેક હો ઉનકા ભી(નિકાહ કરાઓ) અગર વો મોહતાજ હોગે તો અલ્લાહ તઆલા ઉનકો અપની ફઝલ સે ગની કર દેંગે ઓર અલ્લાહ તઆલા તો બહુત વુસઅત (વિશાળતા) વાલે, હર ચીઝ જાનને વાલે હે ﴿૩૨﴾ ઓર જિન લોગો કો નિકાહ કી તાકત ન હો વો ખુદ કો કાબુ મેં રખે(૨), યહાં તક કે અલ્લાહ તઆલા ઉન કો અપને ફઝલ સે માલદાર કર દે ઓર તુમ્હારી માલિકી કે ગુલામ ઓર બાંદી મેં સે જો ભી મુકાતબત (યાની ગુલામ માલ લેકર આઝાદ કરને કા મામલા) કરના ચાહે તો ઉન મેં સે જિન મેં ભી તુમ કો ભલાઈ(૩) નઝર આવે તો ઉનકો મુકાતબ બનાલો, ઓર(એ મુસલમાનો !) અલ્લાહ તઆલા ને જો માલ તુમ કો દિયા હે ઉસ મેં સે તુમ ઉન(ગુલામ ઓર બાંદીયો) કો ભી દો(૪), તુમ દુન્યવી ઝિંદગી કા સામાન હાસિલ કરને કે લિયે તુમ્હારી બાંદીયો કો અગર વો પાક દામન રેહના ચાહતી હો તો ઝિના(કા કામ કરાને) પર મજબૂર મત કરો ઓર જો આદમી ભી ઉન(બાંદીયો) કો(ઝિના પર) મજબૂર કરેગા તો યકીન રખો કે ઉન(બાંદીયો) કી મજબૂરી કે બાદ અલ્લાહ તઆલા તો બડે હી માફ કરને વાલે, સબસે ઝિયાદહ રહમ કરને વાલે હે(૫) ﴿૩૩﴾

(૧) ચાહે અબ તક નિકાહ ન હુવા હો યા તલાક યા વફાત કી વજહ સે નિકાહ ન રહા હો. ઓર નિકાહ કે લાયક હો. (૨) (દુસરા તર્જુમા) વો પાક દામન રહે.

(૩) (યાની નેકી કી નીશાનિયાં ઉન મેં હો ઓર રકમ ચુકા ને કી સલાહિયત હો ઓર આઝાદી કે બાદ ઈસ્લામ ઓર મુસલમાન કે લિયે ખતરા ન હો.

(૪)યાની રકમ ચુકા ને મેં માલી મદદ કરો, ઝકાત ભી દે સકતે હે ઓર નકકી કી હુઈ રકમ મેં કમી ભી કર સકતે હે. (૫) ઓર ઝબરદસ્તી કરને વાલે માલિક ગુનેહગાર હોગે.

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا مِّنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٣٧﴾
 اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ ۚ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ ۚ الزُّجَاجَةُ
 كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِن شَجَرَةٍ مُّبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ ۚ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ
 نَارٌ ۖ نُورٌ عَلَى نُورٍ ۗ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ ۖ وَيَضَرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ ۖ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٨﴾
 بَيُّوتٍ آذِنَ اللَّهُ أَن تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ ۖ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ﴿٣٩﴾

और पक्की बात है के हम ने तुम पर जुले जुले अहकाम और तुम से पेहले जो कौम
 गुजर गઈ उनके कुछ छावात उतारे हैं और तक्वावालों के लिये नसीहत है ﴿३४﴾

अल्लाહ તઆલા તો આસમાનો और ઝમીન કા નૂર હે(૧), ઉન (અલ્લાહ
 તઆલા) કે નૂર કી મિસાલ એસી હે જેસે કે એક તાકયા (ગોખલા) હો (और) जिसमें
 यिराग हो, यिराग शीशे के अंदर हो, शीशा ऐसा हो जैसे एक सितारा मोती की तरह
 यमकता हुआ, वो यिराग बरकत वाले दरपत जैतून (के तेल) से रोशन किया जाता है,
 जो (दरपत सिर्फ) पूरब की तरफ़ भी न हो और पश्चिम की तरफ़ भी न हो(२) ऐसा
 लगता है के उस का तेल जूढ़ ही रोशनी दे देवे, याहे उसको आग भी न लगी हो
 (अगर आग भी लगा दी जावे तो) रोशनी पर रोशनी हो जायेगी, अल्लाह तआला
 जिसको याहते हैं अपने नूर तक पहुँचा देते हैं और अल्लाह तआला लोगों के फायदे
 के लिये मिसालें बयान करते हैं, और अल्लाह तआला तो हर चीज़ को अच्छी तरह
 जानते हैं ﴿३५﴾ (अल्लाह तआला के दिये हुवे नूर से हिदायत पाने वाले बंदे ऐसे घरों
 में जा कर अल्लाह तआला की ईबादत करते हैं) जिन घरों के बारे में अल्लाह तआला
 ने ये हुकम दिया है के उन (घरों) को (ताज़ीम का) उंचा मकाम दिया जाये(३) और (ये
 हुकम भी दिया के) उन (मकानों) में उस (अल्लाह तआला) का नाम भी लिया जावे
 उन (मकानों) में सुबह, शाम उस (अल्लाह तआला) की तस्बीह पढ़ते हैं ﴿३६﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) અલ્લાહ તઆલા(હિદાયત કા) નૂર દેને વાલે હે આસમાનો(મેં રેહનેવાલો)और
 ઝમીન(મેં રેહનેવાલો) કો.

(૨) યાની પૂરા દિન ઉસકો ધૂપ લગતી હે, જૈતૂન કે દરપત કો જિતની ઝિયાદહ ધૂપ મિલેગી ઉસ કે ફલ
 સે નિકલને વાલા તેલ બહોત ઝિયાદહ ચમકદાર હોતા હે.

(૩) ઉસ તાઝીમ કે સાથ મસ્જિદ કી તામીર કી તરફ ઈશારા હે.

رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ﴿٣٧﴾ لِيَجْزِيَ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ مَاءً ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فَوْقَهُ حِسَابَهُ ۗ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٩﴾ أَوْ كَظُلُمٍ فِي بَحْرٍ لُجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ ۖ

વો મદ જિન કો કોઈ તિજારત ઓર ખરીદના, બેચના અલ્લાહ તઆલાકી યાદ સે ઓર નમાઝ કો કાઈમ કરને સે ઓર ઝકાત કો દેને સે ગફલત મેં નહી ડાલતી હે વો એસે દિન(કયામત) સે ડરતે હે જિસમેં(બહુત સારે) દિલ ઓર આંખે ઉલટ જાએગી(૧) ﴿૩૭﴾ નતીજે મેં યે હોગા કે અલ્લાહ તઆલા ઉનકે કિયે હુવે કામો કા ઉન કો બેહતરીન બદલા દેગે(૨) ઓર વો(અલ્લાહ તઆલા) અપને ફઝલ સે ઉનકો ઝિયાદહ ભી દેગે ઓર અલ્લાહ તઆલા જિસકો ચાહતે હે ઉસકો બેહિસાબ રોઝી દેતે હે ﴿૩૮﴾ ઓર જિન લોગોં ને કુફ્ર કિયા ઉનકે આમાલ એસે હે(૩) જેસે ચટીયલ મેદાન મેં ચમકતી હુઈ રેત, ખ્યાસા ઉસકો(દૂર સે) પાની સમજતા હે, યહાં તક કે જબ વો ઉસ કે પાસ પહોંચતા હે તો દેખતા હે કે વો તો કુછ ભી નહી થા(૪) ઓર વો અલ્લાહ તઆલા કો ઉસકે પાસ પાતા હે(૫) સો વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉસ(કી ઝિંદગી) કા હિસાબ પૂરા પૂરા ચુકા દેતે હે ઓર અલ્લાહ તઆલા તો બહુત જલ્દી હિસાબ લેને વાલે હે ﴿૩૯﴾ યા(ઉસ્કી મિસાલ) જેસે ગેહરે સમંદર મેં અઘરે ફેલે હુવે હો(૬) ઉસ(સમંદર કી ઉપરવાલી સતહ) કો એક મોજ ને(ઉપર સે) ઢાંક રખા હો, કે ઉસ(મોજ) કે ઉપર દૂસરી મોજ હો જિસ કે ઉપર બાદલ હો,

(૧) (દુસરા તર્જુમા) દિલ ઓર આંખે મુઝતરીબ(બેચેન) હોગી. યાની આંખ સે ઈધર ઉધર દેખતે હોગે કે આમાલ નામા કિસ તરફ સે મિલતા હે. (૨) (દુસરા તર્જુમા) અલ્લાહ તઆલા ઉનકે બેહતરીન કામો કા બદલા દેગા. (૩) ઈસ આયત મેં વો કાફિર મુરાદ હે જો મરને બાદ દોબારા ઝિંદા હોને કો માનતે હે ઓર અપને ખ્યાલ કે મુતાબિક આખિરત કી ઝિંદગી મેં કામ આવે એસે કુછ આમાલ દુનિયા મેં કરતે હે; લેકિન ઈમાન ન હોને કી વજહ સે વો આમાલ બે ફાયદા હોગે.

(૪)(દુસરા તર્જુમા) ઉસકો કુછ ભી નહી મિલા. (૫) યાની અલ્લાહ તઆલા કે ફેસલે મૌત કો. (૬) જો કયામત હી કો નહી માનતે ઉન કાફિરો કી મિસાલ.

﴿ظَلُمْتُ بَعْضَهَا فَوْقَ بَعْضٍ ۖ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكْدِ يَرِبْهَا ۗ وَمَنْ لَمْ يُجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ﴾^۱
 أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صَافَّاتٌ ۖ كُلُّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ ۗ
 وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿۳۰﴾ وَ لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿۳۱﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُرْجِي سَحَابًا ثُمَّ
 يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ ۚ وَيُنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ
 فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنْ مَنْ يَشَاءُ ۖ يَكَادُ سَنَا بَرْقُهُ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ ﴿۳۲﴾

અંધેરે હી અંધેરે એક દુસરે પર છાયે હુવે હો, જબ કોઈ આદમી અપના હાથ બાહિર નિકાલે તો ઉસકો દેખ ભી ન પાવે ઓર જિસકો અલ્લાહ તઆલા હી નૂર અતા ન કરે ઉસકો કહી ભી નૂર નહી મિલ સકતા ﴿૪૦﴾

કયા આપકો માલૂમ નહી કે આસમાનો ઓર ઝમીન મે જો કોઈ ભી(મખ્લૂકાત) હે ઓર જો પરિન્દે પર ફેલાયે ફિરતે હે અલ્લાહ તઆલા કી તસ્બીહ બયાન કરતે હે, હર એક ને અપની નમાઝ(યાની ઈબાદત)(૧) ઓર અપની તસ્બીહ(કે તરીકે) કો જાન રખા હે ઓર જો કામ ભી વો કરતે હે અલ્લાહ તઆલા ઉસકો અચ્છી તરહ જાનતે હે ﴿૪૧﴾ આસમાનો ઓર ઝમીન કી બાદશાહત અલ્લાહ તઆલા કે હી લિયે હે ઓર(હર એક કો) અલ્લાહ તઆલા હી કી તરફ લૌટ કર જાના હે ﴿૪૨﴾ કયા તુમને(યે અજીબ મંઝર) નહી દેખા કે અલ્લાહ તઆલા બાદલો કો ચલાતે હે, ફિર(અલ્લાહ તઆલા હી ઉનકો) આપસ મેં(એક દુસરે કે સાથ) જોડ દેતે હે, ફિર ઉનકો તેહ પર તેહ (એક સ્તર પર બીજુ સ્તર) બના કર (ઘટા કી શકલ મેં) રખતે હે, ફિર તૂ બારીશ કો ઉસ(બાદલ) કે દરમિયાન સે બરસ્તા દેખેગા ઓર આસમાન મેં(બાદલ કી શકલ મેં) જો પહાડ હોતે હે વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉન મેં સે ઓલે (બરફ કી બારિશ) બરસાતે હે, સો જિસકે લિયે ચાહતે હે ઉસકે લિયે મુસીબત બનાતે હે ઓર જિસ્કો ચાહતે હે ઉસસે બચા લેતે હે, ઐસા લગતા હે કે ઉસ્કી બિજલી કી ચમક આંખો(કી બિનાઈ) કો અબ ઉચક કર લે જાયેગી ﴿૪૩﴾

(૧) અલ્લાહ તઆલા કે સામને દુઆ ઓર ઈલ્તિજા(વિનંતી) કા તરીકા હર એક કો માલૂમ હે.

يُقَلِّبُ اللَّهُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ۝ وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِّن مَّاءٍ ۚ فَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَى بَطْنِهِ ۚ وَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ ۚ وَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَى أَرْبَعٍ ۚ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ لَقَدْ أَنزَلْنَا آيَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ ۚ وَاللَّهُ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۝ وَيَقُولُونَ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مِّن بَعْدِ ذَلِكَ ۚ وَمَا أُولَٰئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ۝ وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكَمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُونَ ۝ وَإِن يَكُن لَّهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ۝

અલ્લાહ તઆલા રાત ઓર દિન કો બદલતે રહતે હે, યકીનન ઉસમે દેખનેવાલો કે વાસ્તે બડા ઈબ્રત કા સામાન હે(૧) ﴿૪૪﴾ ઓર અલ્લાહ તઆલા ને હર ચલને વાલે જાનવર કો પાની સે બનાયા(૨) તો ઉન મે સે કુછ જાનવર તો વો હે જો અપને પેટ કે બલ ચલતે હે(જૈસે સાંપ) ઓર ઉન મે સે કુછ(જાનવર) તો વો હે જો દો પેર પર ચલતે હે(જૈસે ઈન્સાન) ઓર ઉન મે સે કુછ(જાનવર) તો વો હે જો ચાર પેર પર ચલતે હે(જૈસે ગાય) અલ્લાહ તઆલા જો ચાહતે હે પૈદા ફરમાતે હે, યકીનન અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ પર પૂરી કુદરત રખતે હે ﴿૪૫﴾ પક્કી બાત યે હે કે હમ ને (હકીકત કો) ખોલકર બતા દેને વાલી આયતે ઉતાર દી ઓર અલ્લાહ તઆલા જિસકો ભી ચાહતે હે સીધે રાસ્તે તક પહોચા દેતે હે(૩) ﴿૪૬﴾ ઓર યે(મુનાફિકીન) કેહતે હે કે : હમને અલ્લાહ તઆલા કો ઓર રસૂલ કો માના ઓર હમને ઈતાઅત કી, ફિર (ઉસ(કેહને) કે બાદ ઉન(મુનાફિકો) કી એક જમાઅત(અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે રસૂલ કે હુકમ સે) ફિર જાતી હે ઓર હકીકત મે વો ઈમાન વાલે નહી હે ﴿૪૭﴾ ઓર જબ ઉનકો અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે રસૂલ કી તરફ બુલાયા જાતા હે; તાકે વો(રસૂલ અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ કે મુતાબિક) ઉનકે દરમિયાન ફેસલા કરે તબ ઉન મે સે એક જમાઅત કે લોગ મુંહ ફિરા લેતે હે ﴿૪૮﴾ ઓર અગર ખુદ ઉન(મુનાફિકો) કા(કિસી સે) કુછ હક નિકલતા હો તો બડે ફરમાંબરદાર બન કર ઉસ(રસૂલ) કે પાસ ચલે આતે હે ﴿૪૯﴾

(૧) યાની ઈબ્રત વો હાસિલ કરે જો સમજને કી નિયત સે ગૌર કરકે દેખે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) એક તરહ કે પાની સે બનાયા.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) સીધે રાસ્તે પર ચલાતે હે.

﴿۱﴾ أَفَىٰ قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَمْ ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ أَنْ يَحْيِيَفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ ۚ بَلْ أُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿۲﴾
 إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ
 وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿۳﴾ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشِ اللَّهَ وَيَتَّقْهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿۴﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ
 جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَنْ آمُرَهُمْ لِيَخْرُجُنَّ ۚ قُلْ لَا تُقْسِمُوا ۚ طَاعَةٌ مَعْرُوفَةٌ ۚ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿۵﴾

કયા ઉન કે દિલો મેં (કુફ્ર કી) બિમારી હે યા વો (આપ કે રસૂલ હોને કે બારે મેં) કોઈ શક મેં પડે હેં યા ઉનકો કોઈ ખોફ હે કે અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકા રસૂલ ઉન પર ઝુલ્મ કરેંગે ? બલકે વહી લોગ ઝુલ્મ કરનેવાલે હેં ﴿૫૦﴾

ઈમાનવાલોં કી બાત તો યે હોતી હે કે જબ કે ઉનકો અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે રસૂલ કી તરફ ઈસ (મક્સદ) કે લિયે બુલાયા જાતા હે કે રસૂલ ઉન કે દરમિયાન ફેસલા કરે તો વો (ખુશી સે) કેહતે હેં કે : હમ ને સુન લિયા ઓર હમને બાત માન લી (૧) ઓર વહી લોગ કામયાબ હોને વાલે હેં ﴿૫૧﴾ ઓર જો આદમી અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસ કે રસૂલ કી બાત માનતા હે ઓર અલ્લાહ તઆલા સે ડરતા હે ઓર ઈસ (અલ્લાહ તઆલા) કી નાફરમાની સે બચતા હે સો વહી લોગ કામયાબ હોને વાલે હેં (૨) ﴿૫૨﴾ ઓર વો (મુનાફિકીન) બડી તાકીદ સે અલ્લાહ તઆલા (કે નામ) કી કસમ ખા કર કેહતે હેં કે : અગર આપ ઉનકો (જિહાદ યા હિજરત કે લિયે નિકલને કા) હુકમ દે તો વો ઝરૂર (સબ છોડ કર) નિકલ જાયેંગે, તો ઉનકો (જવાબ મેં) કહો : બસ કસમેં મત ખાઓ (૩) તુમહારી ફરમાંબરદારી (કી હકીકત સબકો) માલૂમ હે, જો કામ ભી તુમ લોગ કરતે હો યકીનન અલ્લાહ તઆલા કો ઉસકી પૂરી ખબર હેં ﴿૫૩﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) જબ મોમિનો કો અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે રસૂલકી તરફ બુલાયા જાતા હે તાકે રસૂલ (અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ કે મુતાબિક) ઉનકે દરમિયાન ફેસલા કરે તો જવાબ મેં ઈમાનવાલે (ખુશી સે) યે બાત કેહતે હેં હમ ને બાત સુન લી ઓર હમ ને ઈતાઅત કર લી.

(૨) “ફલાહ” સે મુરાદ દુન્યા આખિરત મેં કામયાબી પા લેના હે, અપના આખરી મક્સદ પા લેના, સલામતી કે ઉસૂલ કે સાથ ખૈર કો પા લેના યે “ફોઝ” કેહલાતા હે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ખાલી ખાલી કસમેં તુમ મત ખાઓ.

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ ۚ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَّا حُمِّلْتُمْ ۚ وَإِنْ تُطِيعُوا
تَهْتَدُوا ۚ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٥٧﴾ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ
فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ وَلَيَبْكَتَنَّ لَهُمْ الَّتِي ارْتَضَىٰ لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ
بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا ۚ يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكْ بِي شَيْئًا ۚ وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٨﴾ وَأَقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٩﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ ۚ
وَمَا لَهُمُ النَّارُ ۚ وَلَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٦٠﴾

उनको कहो के : तुम अल्लाह तआला की ईताअत करो और तुम रसूल की ईताअत करो, सो अगर तुम मुंह फिराओगे(और बात नहीं मानोगे) तो उस(रसूल) पर ईत्ना ही बोझ है जिसकी जिम्मेदारी उन पर रखी गई है और जो कुछ(रसूल की ईताअत का) बोझ तुम पर रखा गया है उसके जिम्मेदार तुम ખૂદ हो और अगर तुम उस(रસૂલ) की ईताअत करोगे तो હિદાયત પર આ જાઓગે और રસૂલ કી જિम्मेદારી તો સાફ સાફ(૧) બાત પહોચા દેના હે(૨) ﴿૫૪﴾ અલ્લાહ તઆલા ને તુમ મેં સે ઈમાનવાલો કો ઓર નેક કામ કરનેવાલો કો વાદા ક્રિયા હે કે અલ્લાહ તઆલા ઝમીન મેં ઉનકો ઝરૂર(ઈસ તરહ) હુકૂમતવાલા બનાયેગા જૈસા કે ઉનસે પેહલે લોગો કો હુકૂમતવાલા બનાયા થા, ઓર ઉનકા જો દીન(અલ્લાહ તઆલા ને) ઉનકે લિયે પસંદ ક્રિયા હે ઉસ્કો ઉનકે લિયે જમા દેંગે ઓર ઉનકે ડર કે બાદ ઉનકો અમન સે ઝરૂર બદલ દેંગે, વો મેરી ઈબાદત કરતે રહે, મેરે સાથ કિસી કો શરીક ન કરે ઓર જો આદમી બી(અલ્લાહ તઆલા કે) ઈસ(વાદે કે ઝાહિર હોને) કે બાદ કુફ્ર કરેગા સો વહી લોગ નાફરમાન હે ﴿૫૫﴾ ઓર તુમ નમાઝ કાયમ કરો ઓર તુમ ઝકાત દેતે રહો ઓર તુમ રસૂલ કી ઈતાઅત કરો; તાકે તુમ્હારે ઉપર(અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે) રહમ હો ﴿૫૬﴾ તુમ કાફિરો કે બારે મેં ઐસા ન સમજો કે વો ઝમીન મેં(કહી ભાગકર હમકો) થકા દેંગે, ઉનકા ઠિકાના તો આગ હે ઓર વો બહોત હી બુરા ઠિકાના હે ﴿૫૭﴾

(૧) રસૂલ કી જિમ્મેદારી તબ્લીગ કી ઓર તુમ્હારી જિમ્મેદારી ઈતાઅત કી હે.

(૨) ઓર વો પહોચાને કા કામ તો રસૂલ ને કર લિયા ઓર જિમ્મેદારી પૂરી અદા કર દી.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَأْذِنَكُمْ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ۖ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهِيرَةِ وَمِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ۚ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَكُمْ ۚ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَّفُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ ۚ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾ وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٠﴾

એ ઈમાનવાલો ! જો ગુલામ ઓર બાંદીયા તુમહારી મિલકિયત મેં હેં ઓર તુમ મેં સે જો બચ્ચે(અભી તક) બાલિગ નહી હુવે હેં તીન અવકાત મેં(તુમહારે પાસ આને કે લિયે) તુમ સે ઈજાઝત લે લિયા કરે, ફજ્ર કી નમાઝ સે પેહલે ઓર દોપહર મેં જબ તુમ અપને(ઝાઈદ) કપડે ઉતાર કર રખ દીયા કરતે હો ઓર ઈશા કી નમાઝ કે બાદ, તીન વકત તુમહારે પરદે કે અવકાત હેં(૧) (ઓર) ઈન(તીન અવકાત) કે અલાવા તુમ પર ઓર ઉન પર કોઈ તંગી નહી, તુમહારા આપસ મેં એક દુસરે કે પાસ આના જાના બહોત ઝિયાદહ ચલતા રેહતા હે ઈસી તરહ અલ્લાહ તઆલા તુમહારે લિયે અહકામ કો ખોલ ખોલ કે બયાન કરતે હેં ઓર અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ કો જાનને વાલે, બડે હિકમત વાલે હે ﴿૫૮﴾ ઓર જબ તુમ મેં કે(તુમહારે) બચ્ચે બાલિગ હોને કી હદ કો પહોંચ જાયે(૨) તો વો ભી ઈસી તરહ ઈજાઝત લે લિયા કરે(૩) જૈસા કે ઉનસે પેહલે(કે બાલિગ હોને વાલે) ઈજાઝત લેતે હેં, ઈસી તરહ અલ્લાહ તઆલા તુમહારે લિયે અપને અહકામ કો ખોલ ખોલ કર બયાન કરતે હેં ઓર અલ્લાહ તઆલા તો(હર હર ચીઝ કો) જાનતે હેં, બડે હિકમત વાલે હેં ﴿૫૮﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) યે તીન તુમહારે બદન ખોલને કે અવકાત હેં.

(૨) કુછ બચ્ચે હમારે ઘરો મે પેહલે સે આ જાતે હેં તો બાલિગ હો જાને કે બાદ પરદા ઓર ઈજાઝત ઉન કે લિયે ઝરૂરી હો જાવેગી, યે નહી કે બાલિગ હોને સે પેહલે વાલા બરતાવ બાદ મેં ભી જારી રહે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ઉન કે લિયે ભી ઈસી તરહ ઈજાઝત લે લેના ઝરૂરી હે.

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ ۖ
وَأَنْ يَسْتَغْفِفْنَ خَيْرٌ لَّهُنَّ ۖ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى
الْمَرْبُوعِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ
إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ
مَا مَلَكَتُمْ مَفَاتِحَهُ أَوْ صَدِيقِكُمْ ۖ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا وَأَوْشَتَاتًا ۖ

और बड़ी बूढ़ी उमर की औरतें(१) जिन को(अब) निकाह की कोई उम्मीद बाकी नहीं
रही वो अपने(जाईद) कपड़े उतार दिया करें तो उस में उन पर कोई गुनाह नहीं
है(२); मगर वो भी अपनी जीनत को दिखाती न झिरे और उससे भी वो(बड़ी) औरतें
बचती रहें तो(उस में भी) उन के लिये बलाह है और अल्लाह तआला बड़े
सुननेवाले, बड़े जाननेवाले हैं ﴿६०﴾ अंधे पर इस(बात) में कोई गुनाह नहीं है और
लंगड़े पर भी(इस में) कोई गुनाह नहीं है और बिमार पर भी(इस बात में) कोई
गुनाह नहीं है और ખૂદ तुम पर कोई गुनाह नहीं है, ये के तुम अपने घरों से(३)
या(तुम) अपने बापों के घरों से या अपनी माओं के घरों से या अपने ભાઈયों के घरों
से या अपनी बहनो के घरों से या अपने यायाओं के घरों से या अपनी ફૂझીयों के घरों
से या अपनी मामूओं के घरों से या अपनी(सगी) ખાલાओं के घरों से या जिन(घरों)
की याबियां तुम्हारे ઈज्તિયાર में હો उन घरों से या(तुम) अपने दोस्तों के घरों से
ખાના ખાઓ(४) (झिरे) इस में तुम पर कोई गुनाह नहीं के तुम सब मिल कर ખાઓ
या अलग अलग ખાઓ,

(૧) યાની આમ તૌર પર ઘર મેં બેઠે રેહનેવાલી.

(૨) એસી ઔરતેં મુકમ્મલ બુરકા વગેરા ન ઓઢે, ઔર સર ઔર બાલ ઢાંકનેવાલી ઓઢની ઔર મુકમ્મલ બદન ઘુપાને વાલે ઢીલે મોટે કપડે પેહને હો તો ઈજાઝત હે, અલ્બત્તા યે ઔરતેં ભી પુરે પુરે પરદે કા એહતિમામ કરે, ઈસ મેં ખેરિયત હે, શહવત પરસ્તો કે લિયે રૂખા સુખા ભી બહુત કુછ હોતા હે.

(૩) અપના ખુદ કા ઘર યા અપની અવલાદ કા ઘર યા અપની બીવી કા ઘર મુરાદ હે.

(૪) જિન લોગો સે બેતકલ્લુફી કા તઅલ્લુક હો, તુમ ઉન કે ઘર મેં, વો તુમ્હારે ઘર મેં આવે ઔર ખાવે, એસા દોનો તરફ સે સિલસિલા જારી હો, ઈસ તરહ આને જાને ખાને પીને સે કિસી કો નારાઝી ન હોતી હો વો મુરાદ હે.

فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةٌ مِّنْ عِندِ اللَّهِ مُبَارَكَةٌ طَيِّبَةٌ ۖ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ
عَلَّامَاتٍ لِّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوهُ ۚ
إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذِّنْ لِّمَن
شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللَّهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٢﴾

સો જબ તુમ ઘરો મે દાખિલ હો તો અપને લોગો કો (યાની મુસલમાનો કો) સલામ ક્રિયા કરો, યે મુલાકાત કે વકત કી બરકત(૧) વાલી પાકીઝા દુઆ હે(૨) જો અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે મુકરર(નક્કી) કી ગઈ હે, ઈસી તરહ અલ્લાહ તઆલા તુમહારે લિયે અહકામ કો ખોલ ખોલ કર બયાન કરતે હે; તાકે તુમ સમજો ﴿૬૧﴾ યકીનન ઈમાન વાલે વો હે જો(દિલ સે) અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસ્કે રસૂલ પર ઈમાન લાયે ઓર જબ વો ઉસ(રસૂલ) કે સાથ ઈજતિમાઈ કામ મેં શરીક હોતે હે તો રસૂલ સે ઈજાઝત લિયે બગૈર(કહી) નહી ચલે જાતે, યકીનન જો લોગ આપ સે ઈજાઝત લેતે હે યહી વો લોગ હે જો અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસ કે રસૂલ પર ઈમાન રખતે હે, સો જબ વો અપને કિસી કામ કે લિયે(જાને કી) તુમ સે ઈજાઝત માંગે તો તુમ ઉન મેં સે જિસ કે લિયે ભી ચાહો ઈજાઝત દે દો(૩) ઓર તુમ ઉનકે લિયે અલ્લાહ તઆલા સે ઈસ્તિગફાર કરો(૪), યકીનન અલ્લાહ તઆલા બડે માફ કરને વાલે, બડે રહમ કરને વાલે હે ﴿૬૨﴾

(૧) સવાબ ઓર દુઆએ મિલતી હે ઈસ લિયે બરકત.

(૨) સામનેવાલે કા દિલ ઈસ્સે ખુશ હોતા હે.

(૩) ઈસ લિયે કે મુમકિન હે કે જિસ કામ કો ઈજાઝત તલબ કરનેવાલે ને ઝરૂરી સમજા વો હકીકત મેં ઝરૂરી ન હો.

(૪) ઈસ લિયે કે ઝાહિર મે દુન્યવી કામ કો દીની કામ સે આગે રખા યા ગૈર ઝરૂરી કામ કો અપની ફિકર સે ઝરૂરી સમજ લિયા હો; ઉસ પર ઈસ્તિગફાર હે.

لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا ۖ قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا ۚ
فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرٍ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝۱۳۱
وَالْأَرْضُ ۖ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ ۖ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا ۗ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝۱۳۲

તુમ રસૂલ કે બુલાને કો એસા(મા'મૂલી) મત સમજો જૈસા કે આપસ મેં તુમ એક દુસરે કો બુલા લિયા કરતે હો(૧) પક્કી બાત હે કે અલ્લાહ તઆલા તુમ મેં સે એસે લોગો કો(ખૂબ) જાનતે હે જો કિસી કી આડ મેં(આંખ બચાકર) ચુપકે સે(બગૈર ઈજાઝત) મજલિસ સે ખિસક જાતે હે, સો જો લોગ ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કે હુકમ(જો રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કે વાસ્તે સે આયા ઉસ) કી મુખાલફત(વિરોધ) કરતે હે ઉનકો ઈસ બાત સે ડરના ચાહિયે કે ઉન પર કોઈ(દુન્યવી) આફત આ પડે યા ઉનકો દર્દનાક અઝાબ આ પહોચે ﴿૬૩﴾ યાદ રખો ! જો કુછ આસમાનો ઔર ઝમીન મેં હે વો યકીનન અલ્લાહ તઆલા હી કી માલિકી મેં હે જિસ હાલત પર તુમ હો(૨) વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉસ્કો જાનતે હે ઔર જિસ દિન સબ લોગ ઉનકી તરફ લૌટાયે જાયેંગે તો જો કામ વો લોગ કરતે થે વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉનકો બતલા દેંગે ઔર અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ કો અચ્છી તરહ જાનતે હે ﴿૬૪﴾

(૧) : [૧] રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કિસી કો બુલાવે તો જાના ઉસ્કે લિયે ઝરૂરી હો જાતા હે, હમારે આપસ કી તરહ નહી કે બુલાને પર ગયે તો ગયે ન ગયે તો કયા.

[૨] આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ સે બાત કરને કે લિયે યા આપકે નામ કે લિયે અદબવાલે અલ્ફાઝ કો ઈસ્તેઅમાલ કિયા જાવે, આપસ મેં એક દુસરે કો જૈસે બેતકલ્લુફ(બેઘડક) આવાઝ દેતે હે, એક દુસરે કો બેતકલ્લુફના અંદાઝ મે યાદ કરતે હે વૈસા ન હો.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) જિસ ચાલ ચલત પર તુમ હો. (તીસરા તર્જુમા) જિસ રવીશ (ચાલ) પર તુમ લોગ હો.

સૂરએ ફુરકાન

યે સૂરત મકકી હે, ઈસ્મેં (૭૭) આયતે હે. સૂરએ યાસીન કે બાદ ઔર સૂરએ ફાતિર સે પેહલે (૪૨) નંબર પર ઉતરી.

ફુરકાન : યાની દો ચીઝો મેં ફર્ક કરના. ઈસ સૂરત મેં એસી પકકી બાતે હે જિનસે હક ઔર બાતિલ કે દરમિયાન ફેસલા હો જાતા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا ۝۱ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا ۝۲ وَأَتَّخِذُوا مِنْ دُونِهِ إِلَهًا لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَوَةً وَلَا نُشُورًا ۝۳ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا إِفْكٌ افْتَرَاهُ وَأَعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَزُورًا ۝۴

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં) શુરુઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

બડી બરકત હે(૧) ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કી જિસને હક ઓર બાતિલ મેં ફેસલા કરનેવાલી કિતાબ અપને(ખાસ) બંદે(હઝરત મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) પર ઉતારી; તાકે વો(બંદા) તમામ આલમો કે લિયે ડરાનેવાલા બને ﴿૧﴾ વહી વો ઝાત હે કે આસમાનો ઓર ઝમીન કી હુકૂમત ઉસી(અકેલે અલ્લાહ તઆલા) કે પાસ હે ઓર જિસ્ને(ખૂદ કે લિયે) કોઈ અવલાદ નહી બનાઈ ઓર હુકૂમત મેં ઉસ્કા કોઈ શરીક ભી નહી હે, ઓર હર ચીઝકો ઉસી ને પૈદા કિયા, સો મુનાસિબ અંદાઝ મેં ઉસ્કો ઠીકઠાક કિયા(૨) ﴿૨﴾ ઓર ઉન(કાફિર) લોગો ને ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કે સિવા મા'બૂદ બના રખે હે જો કુછ ભી પૈદા નહી કરતે ઓર વો ખૂદ પૈદા કિયે ગયે હે ઓર વો(ખૂદ) અપને લિયે ન નુકસાન કા ઓર ન નફા કા ઈજ્તિયાર ઓર ન(કિસી કી) મૌત કા ઓર ન(કિસી કો) ઝિંદગી(દેને કા) ઓર ન દોબારા(કયામત મેં) ઝિંદા કરને કા કોઈ ઈજ્તિયાર (અધિકાર) રખતે હે ﴿૩﴾ ઓર કાફિર લોગ કેહને લગે : યે(કુર્આન) તો એક સાફ જૂઠ હે જિસ્કો ઈસ આદમી(યાની મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) ને(અપને મન સે) ઘડ લિયા હે ઓર દુસરે લોગો ને ઉસ(ઘડ લેને) મેં ઉસ્કી મદદ કી હે, સો યે(કાફિર) લોગ ઝુલ્મ ઓર જૂઠ પર ઉતર આયે હે ﴿૪﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) બડી શાન હે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) સબકો અલગ અલગ અંદાઝ સે રખા(યાની હર મખ્લૂક કો ઉસ્કે મુનાસિબ શકલ (સૂરત) ઓર ખાસીયતે અતા ફરમાએ)

وَقَالُوا أَأَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۖ اكْتَتَبَهَا فَهِيَ تُمْلَىٰ عَلَيْهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۖ قُلْ أَنزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَوَاتِ ۖ وَالْأَرْضِ ۚ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ۝ ۙ وَقَالُوا مَالِ هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ وَيَمْشِي فِي الْأَسْوَاقِ ۗ لَوْلَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ نَذِيرًا ۚ أَوْ يُلْقَىٰ إِلَيْهِ كَنزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا ۚ وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا ۝ ۙ أَنْظِرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ۝ ۚ تَبَرَّكَ الَّذِي إِن شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِّنْ ذَلِكَ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ وَيَجْعَلُ لَكَ قُصُورًا ۝

और वो(काफिर लोग) केहने लगे के : ये तो अगले लोगो की कहांनियां हें जो उन्होने लिख रખी हें(१), सो वही सुबह शाम उसके पास लिखवाई जाती हें(२) ﴿५﴾ तुम(जवाब में) कहो : ये कलाम तो उस(अल्लाह तआला) ने उतारा हे जो आसमानो और जमीन में(६) छुपी हुई बात को जानता हे, यकीनन वो(अल्लाह तआला) तो बहुत माफ करनेवाले, बडे रहम करनेवाले हें ﴿६﴾ और वो(काफिर) लोग केहने लगे : ये कैसे रसूल हें जो जाना जाते हें और बाजारो में चलते फिरते हें, उसके पास कोई इरिश्ता क्युं नही उतारा गया ? के जो उसके साथ रहकर(लोगो को) डराता ﴿७﴾ या उस(रसूल) के पास कोई जजाना(गैब से) आ पडता या उस(रसूल) का कोई भाग होता जिसमें से वो जाया करता और जालिम(काफिर) लोग केहने लगे : (अे मुसलमानो !) तुम जिसके पीछे चल रहे हो उस पर तो जादू किया गया हे ﴿८﴾ तुम देखो ! वो तुम्हारे लिये कैसी कैसी बातें बयान कर रहे हें, सो वो गुमराह हो गये, सो वो लोग(कोई सही) रास्ता पा नही सकते ﴿९﴾

બડી શાન હે ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કી જો(અલ્લાહ તઆલા) અગર ચાહે તો(ઉન કાફિરો કે) ઈસ(કેહને) સે ભી બેહતર તુમ્હારે લિયે બહોત સારે બાગાત દે દે જિનકે નીચે નેહરે બેહતી હોં ઓર વો(અલ્લાહ તઆલા) તુમ્હારે લિયે બહોત સારે મહલ ભી બના દે ﴿૧૦﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) લીખવા રખી હે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ફિર વહી સુબહ શામ ઉનકો પઢકર સુનાઈ જાતી હે.

بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ ۖ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ۝١١ إِذَا رَأَوْهُم مِّنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا تَغِيظًا
وَزَفِيرًا ۝١٢ وَإِذَا أُلْقُوا مِنْهَا مَكَانًا صَبِيحًا مُّقَرَّنِينَ دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُورًا ۝١٣ لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا
ثُبُورًا كَثِيرًا ۝١٤ قُلْ أَدْلِك خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ ۖ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَاصِيًّا ۝١٥ لَهُمْ فِيهَا مَا
يَشَاءُونَ خَالِدِينَ ۖ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ وَعْدًا مَّسْئُولًا ۝١٦ وَيَوْمَ يُحْشَرُ هُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَقُولُ ۖ أَأَنْتُمْ
أَضَلَلْتُمْ عِبَادِي هَؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ۝١٧

બલકે ઉન્હોને તો કયામત કો જુઠલાયા ઓર જિસને કયામત કો જુઠલાયા હમને ઉસ્કે લિયે ભડકતી હુઈ આગ તૈયાર કર રખી હે ﴿૧૧﴾ જબ વો(આગ) ઉન(કાફિર) લોગો કો દૂર સે દેખેગી તો વો(કાફિર લોગ) ઉસ(જહન્નમ) કે ગુસ્સા(જોશ) ઓર ચિલ્લાને કી આવાઝે સુનેગે ﴿૧૨﴾ ઓર જબ વો લોગ ઉસ(જહન્નમ) કી તંગ જગહ મેં એક ઝંજીર મેં(કઈ કઈ લોગ એક સાથ) બાંધકર ડાલ દિયે જાયેગે તો ઉસ મૌકે પર વો લોગ મૌત કો પુકારેગે ﴿૧૩﴾ (ઉસ વકત ઉનસે કહા જાયેગા કે) આજ કે દિન તુમ એક મૌત કો મત પુકારો ઓર તુમ બહોત સારી મૌત કો પુકારો(૧) ﴿૧૪﴾ તુમ(ઉનસે) કહો કયા : યે(જહન્નમ કા અંજામ) બેહતર હે યા હંમેશા રહનેવાલી જન્નત(અચ્છી હે) જિસ્કા મુત્તકી(તકવાવાલે) લોગો સે વાદા કિયા ગયા હે, જો ઉન(કે તકવા) કા બદલા હે ઓર(જો ઉનકે) લૌટ કરકે જાને કી જગહ હે(૨)﴿૧૫﴾ ઉસ(જન્નત) મેં ઉનકો હર વો ચીઝ મીલેગી જો વો ચાહેંગે, (ઉસ્મેં) વો હમેશા રહેંગે, યે આપકે રબ કે ઝિમ્મે એક વાદા હે જિસ્કો પૂરા કરના તુમ્હારે રબ ને(અપને ફઝલ સે) અપને ઝિમ્મે લે લિયા હે(૩) ﴿૧૬﴾ જિસ દિન વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉન(કાફિરો) કો ઓર જિન(બુતો) કી યે અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર ઈબાદત કરતે થે ઉન(સબ) કો જમા કરેંગે, સો વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉન(બુતો) સે ફરમાયેંગે કે : કયા તુમને મેરે ઉન બંદો કો ગુમરાહ કિયા થા યા વો ખૂદ(સહીહ) રાહ સે ભટક ગયે થે ? ﴿૧૭﴾

(૧) યાની ઈસ લિયે કે મુસીબત કી વજહ સે મૌત કો પુકારેંગે ઓર વહાં તો બહોત સારી મુસીબતે હે ઈસ લિયે મુસીબત દૂર કરને કે લિયે અલગ અલગ મૌત કો પુકારના હોગા.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) જો ઉનકા આખરી ઠિકાના હે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) જો માંગને સે મિલેગા. (ત્રીસરા તર્જુમા) જિસ કા સવાલ કિયા જાયેગા(ઓર વો સવાલ ચકીનન પૂરા કિયા જાયેગા).

قَالُوا سُبْحَانَكَ مَا كَانَ يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ وَإِبَاءَهُمْ حَتَّى نَسُوا الذِّكْرَ ۖ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ﴿١٨﴾ فَقَدْ كَذَّبُوكُمْ بِمَا تَقُولُونَ ۖ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا ۚ وَمَنْ يَظْلِمِ مِّنْكُمْ نَذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿١٩﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ ۗ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً ۚ أَتَصْذِرُونَ ۚ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿٢٠﴾

તો વો(બુત) કહેંગે : (એ અલ્લાહ !) આપકી ઝાત તો પાક હે, હમારી મજાલ નહી થી કે હમ આપકો છોડકર(દુસરો કો) મદદ કરનેવાલા(યાની રફીક) બના લેવે; લેકિન (એસા હુવા) આપને ઉનકો ઓર ઉનકે બાપ દાદો કો(દુનિયા કે હર કિસમ કા) સામાન ફાયદા ઉઠાને કે લિયે દિયા(૧), યહાં તક કે વો(આપકી) યાદ(૨) (યાની નસીહત) કો ભુલા બૈઠે ઓર વો તો(ખૂદ) તબાહ(બરબાદ) હોનેવાલે લોગ થે ﴿૧૮﴾ (અલ્લાહ તઆલા ફરમાયેંગે : એ કાફિરો !) જો બાત તુમ કહા કરતે થે ઉસ્મેં તો(ખૂદ તુમ્હારે બનાએ હુએ) ઉન મા'બૂદો ને હી તુમકો જુઠલા દિયા, અબ તો તુમ(ખૂદ) અઝાબ કો ટાલ હી નહી સકતે હો ઓર ન તો તુમ(એક દુસરે કી) મદદ કર સકતે હો(૩) ઓર જો આદમી તુમમેં સે ઝુલ્મ(યાની શિક) કરતા હે હમ ઉસ્કો બડા અઝાબ ચખાયેંગે ﴿૧૯﴾ ઓર હમને આપસે પેહલે જિતને ભી રસૂલ ભેજે વો તો યકીનન ખાના ભી ખાતે થે ઓર બાઝારો મેં ચલતે ફિરતે ભી થે(૪) ઓર હમને તુમ લોગો કો એક દુસરે કી આઝમાઈશ કા ઝરીયા બનાયા હે(૫) તો (બતાઓ) કયા તુમ સબ્ર કરોગે(૬) ઓર તુમ્હારે રબ તો(હર હર ચીઝ કો) દેખનેવાલે હૈં ﴿૨૦﴾

(૧) ઉનકો ઓર ઉનકે બાપ દાદો કો અલ્લાહ તઆલા ને દુનયવી નેઅમતેં અતા ફરમાઈ ઉસ્કા તકાઝા શુક્રગુઝારી થા ઉસ્કે બજાયે ઉન્હોને કુફ્ર કિયા.

(૨) યાની હકીકત મેં જો યાદ રખને કી બાતેં થી.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ઓર ન કિસી કી મદદ તુમ હાસિલ કર સકતે હો.

(૪) નબવી કમાલાત દેખકર નબુવ્વત સચ્ચા માનને કા ઈરાદા ઓર બશરી તકાઝો કો દેખકર તુમ જુઠલા દેતે હો યે એક ઈમ્તિહાન હે કે હક વાઝેહ હોને કે બાદ તુમ ઈમાન કબૂલ કરતે હો યા નહી.

(૫) હર તબકે કી હર હાલત અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે ઈમ્તિહાન હે જૈસે અમીરો કી હાલત ગરીબો કે લિયે ઈમ્તિહાન હે કે ગરીબ લોગ હસદ મેં મુબ્તલા ન હો ઓર માલદાર ગુરૂર(તકબ્બુર) મેં મુબ્તલા ન હો.

(૬) યાની સબર કરના ચાહિયે.

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَ نَالَوْلَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا الْمَلِيكَهٗ أَوْ نَرَى رَبَّنَا ۖ لَقَدْ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْا عُتُوًّا
كَبِيرًا ۝ (۱) يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلِيكَهٗ لَا بُشْرَىٰ يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ حَجْرًا مَّحْجُورًا ۝ (۲) وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ
عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَّنْثُورًا ۝ (۳) أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَأَحْسَنُ مَقِيلًا ۝ (۴) وَيَوْمَ تَشَقُّقُ السَّمَاءُ
بِالْغَمَامِ وَتُزَلَّلِ الْمَلِيكَهٗ تَنْزِيلًا ۝ (۵) الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ ۖ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكَافِرِينَ عَسِيرًا ۝ (۶) وَيَوْمَ
يَعُضُّ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ يَقُولُ يَلَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا ۝ (۷)

और जो(काफ़िर) लोग हमारी मुलाकात की उम्मीद नहीं रखते वो लोग ये बात केहने लगे के : हमारे उपर इरिश्ते क्युं नहीं उतारे जाते या(कम से कम ये होता के) हम अपने रब को(भूद) देख लेवें, हकीकत में(बात ये हे के) वो अपने दिल में भूद को बहोत बडा समजे लुअे हें और वो बडी शरारत (तोड़ान, बदमाशी) में पडे हें ﴿२१﴾ जिस(क्यामत के) दिन वो(काफ़िर) इरिश्तों को देख लेंगे तो उस दिन(उन) मुजरिमों को कोई भुशी हासिल नहीं होगी और वो(मुजरिम लोग) केहते फिरेंगे : (अएल्लाह !) कोई आउ(यानी दिवार) लगाकर(उन इरिश्तों को हमारे पास आने से) रोक दिया जावे(१) ﴿२२﴾ और हम उन(मुजरिमों) के(दुनिया में) किये लुअे कामों का इंसला करने पर आवेंगे तो हम उसको झिआ(हवा) में उउती लुई भाक की तरह(बेकिमत) कर डालेंगे(२) ﴿२३﴾ उस दिन जन्नतवालों का(जन्नत में) बेहतरीन ठिकाना होगा और दोपहर को आराम की जगह भी बहोत अच्छी होगी ﴿२४﴾ और जिस(क्यामत के) दिन आसमान इटकर अेक बादल को रास्ता देगा और इरिश्ते लगातार उतारे जायेंगे ﴿२५﴾ उस(क्यामत के) दिन सख्खी लुकूमत रहमान ही की होगी और वो(क्यामत का) दिन काफ़िरो पर बहोत ही सप्त होगा ﴿२६﴾ और जिस(क्यामत के) दिन जालिम(काफ़िर) अपने दोनों हाथों को काट भावेगा, जालिम(काफ़िर) ओलेगा : अे काश ! के : में(दुनिया में) रसूल का रास्ता अपना लेता ﴿२७﴾

(१) (दुसरा तर्जुमा) इरिश्ते कहेंगे : (अे काफ़िरो !) जन्नत तुम पर हराम हे (तीसरा तर्जुमा) काफ़िर कहेंगे : के(अएल्लाह !) तु हमको ऐसी पनाह दे के ये(अजाब के इरिश्ते) हम से दूर हो जावे.

(२) जिन आमाલ को काफ़िर नजात का जरीया समजते हें वो बेकार गुबार(धूल) की तरह हवा में उड़ेंगे.

يُولَيِّ لِيَتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فَلَانًا خَلِيلًا ﴿٢٨﴾ لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي ۚ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنْسَانِ خَذُولًا ﴿٢٩﴾ وَقَالَ الرَّسُولُ يَرَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا ﴿٣٠﴾ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِّنَ الْمُجْرِمِينَ ۚ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا ﴿٣١﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا الْوَلَا نُؤْزِلُ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً ۖ كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا ﴿٣٢﴾ وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ﴿٣٣﴾

હાય અફસોસ ! કાશ મેં ને(દુનિયા મેં) ફુલાને આદમી કો દોસ્ત બનાયા ન હોતા ﴿૨૮﴾ પક્કી બાત યે હે કે મેરે પાસ તો નસીહત કી બાત પહોચ ચુકી થી, ફિર ઉસ કે બાદ ઉસ(દોસ્ત) ને(નસીહત માનને સે) મુજે ભટકા દિયા થા ઓર શેતાન કી તો આદત હે હી કે(મુસીબત કે વકત) ઈન્સાન કો દગા(દે કર તનહા છોડ) દેતા હે ﴿૨૯﴾ ઓર રસૂલ કેહને લગે કે : એ મેરે રબ મેરી કૌમ તો ઈસ કુર્આન કો બિલકુલ હી છોડ બેઠી થી(૧) ﴿૩૦﴾ ઓર ઈસી તરહ(૨) હમ ને હર નબી કે લિયે મુજરિમો મેં સે દુશ્મન બના દિયે ઓર તુમ્હારે રબ હિદાયત દેને કે લિયે ઓર મદદ કરને કે લિયે કાફી હે ﴿૩૧﴾ ઓર કાફિર લોગ(યે બાત) કેહને લગે કે : ઉસ(નબી) પર પૂરા કુર્આન એક હી વકત મે કયું નહી ઉતારા ગયા ? (એ નબી !) હમ ને ઈસ તરહ(થોડા થોડા કુર્આન) ઈસ લિયે ઉતારા; તાકે ઈસ(કુર્આન) કે ઝરીયે હમ તુમ્હારે દિલ કો સાબિત(યાની મઝબૂત) રખે ઓર હમ ને ઈસ(કુર્આન) કો બહુત ઠેહર ઠેહર કર ઉતારા હે(૩) ﴿૩૨﴾ ઓર જબ કભી ભી યે કાફિર લોગ તુમ્હારે પાસ કોઈ અનોખા સવાલ લે આતે હે તો હમ ઉસ્કા સહી ઓર ઝિયાદહ વઝાહત (સફાઈ) કે સાથ જવાબ તુમ્હારે પાસ પહોચા દેતે હે ﴿૩૩﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) મેરી કૌમ ને તો ઉસ કુર્આન કો(જિસ કે તરફ ધ્યાન ન દિયા જાવે એસી) છોડી હુઈ ચીઝ બના દિયા થા.

મતલબ : [૧] કુર્આન કા ઈન્કાર. [૨] યા કુર્આન કો માનને કે બાવજૂદ તિલાવત કી પાબંદી ન કરના ઓર અમલ ન કરના.

નુક્તા : હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો અપની મઝલૂમિયત પર ફરીયાદ ન હોગી, સિર્ફ કુર્આન છોડને પર ફરીયાદ હોગી.

(૨) જિસ તરહ આજ કાફિર લોગ આપ કે દુશ્મન હે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) બહુત ઠેહર ઠેહર કર પઢવાયા હે (ત્રીસરા તર્જુમા) હમને ઉસકો ઠેહર ઠેહર કર સુનાયા હે. તરતીલ કા મઅના : કુર્આને કરીમ કો તજવીદ ઓર વકફ કી રિઆયત (કાળજી) કે સાથ પઢના.

عَالَمِينَ يُحِشِرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ ۚ أُولَٰئِكَ سُوءُ مَكَانٍ وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٣٧﴾
 وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا ﴿٣٨﴾ فَقُلْنَا اذْهَبَا إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا
 بِآيَاتِنَا ۖ فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا ﴿٣٩﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ لَمَّا كَذَبُوا الرُّسُلَ أَغْرَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ آيَةً ۖ وَاعْتَدْنَا
 لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٤٠﴾ وَعَادًا وَثَمُودًا ۚ وَأَصْحَابَ الرَّسِّ وَقُرُونًا بَيْنَ ذَلِكَ كَثِيرًا ﴿٤١﴾ وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ
 الْأَمْثَالَ ۖ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا ﴿٤٢﴾ وَلَقَدْ أَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِي أُمِطْرَتْ مَطَرُ السَّوْءِ ۖ أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرْتَضُونَهَا ۚ بَلْ
 كَانُوا لَا يَتَرَبَّصُونَ نَشُورًا ﴿٤٣﴾

જિન લોગો કો ઘેર કરકે અપને મુહં કે બલ જહન્નમકી તરફ લે જાયા જાયેગા વો લોગ બહુત હી બુરી જગહ પર હોગે ઓર ઉન લોગો કા રાસ્તા ભી બડા ગુમરાહી કા હે ﴿૩૪﴾ ઓર પક્કી બાત યે હે કે હમને મૂસા(અલ.)કો કિતાબ દી થી ઓર હમને ઉનકે સાથ ઉનકે ભાઈ હારૂન(અલ.)કો(દીની કામો મે)મદદ કરનેવાલા બનાયા થા ﴿૩૫﴾ સો હમ ને(મૂસા અલ. ઓર હારૂન અલ. સે) કહા : તુમ દોનો ઉસ કૌમ કે પાસ(દઅવત કે લિયે) જાઓ જિસને હમારી આયતો કો જુઠલાયા હે, સો હમને ઉન(જુઠલાને વાલો) કો બિલકુલ હી હલાક કર દિયા હે ﴿૩૬﴾ ઓર નુહ(અલ.) કી કૌમ કો ભી જબ ઉન્હોને રસૂલો કો જુઠલાયા તો હમને ઉનકો(ભી) ડુબો દિયા ઓર હમને ઉનકો લોગો કે લિયે(ઈબ્રત કી) નિશાની બના દી ઓર હમ ને ઝાલિમો કે લિયે દર્દનાક અઝાબ તૈયાર કર રખા હે ﴿૩૭﴾ ઓર(હમ ને) કૌમે આદ કો ઓર કૌમે સમૂદ કો ઓર કુંવે વાલો કો(૧) ઓર ઉન કે દરમિયાન બહુત સી કૌમ કો(હમ ને હલાક કર દિયા) ﴿૩૮﴾ ઓર હર એક કો(સમજાને કે લિયે)હમ ને મિસાલે દી(૨) ઓર(ફિર ન માને તો) હમ ને હર એક કો બિલકુલ હલાક કર ડાલા(૩) ﴿૩૯﴾ ઓર પક્કી બાત યે હે કે વો(મક્કા વાલે) ઉસ બસ્તી પર સે ગુઝર કર આયે હે(૪) જિસ પર બુરી તરહ(પથ્થરો કી) બારિશ બરસાઈ ગઈ થી, તો કયા ઉન્હોને ઉસ(બસ્તી) કો(ઈબ્રત કી નઝર સે) નહી દેખા ? બલકે બાત યે હે કે દુસરી મરતબા ઝિંદા હોકર ઉઠને કી વો લોગ ઉમ્મીદ હી નહી રખતે ﴿૪૦﴾

(૧) કૌમે સમૂદ પર જબ અઝાબ આયા તબ કુછ લોગ બચ ગયે થે, વો કિસી કચ્ચે કુંવે કે પાસ રેહતે થે ઉન પર ભી અઝાબ આયા. (૨) (દુસરા તર્જુમા) ઓર હમને હર એક(કી હિદાયત કે લિયે) અજબ મઝમૂન વાલે કિસ્સે બયાન કિયે. (૩) (દુસરા તર્જુમા) હર એક કો હમ ને પીસ કર રખ દિયા. (૪) લૂત કી કોમ કી બરબાદ હોનેવાલી આબાદી સે ગુઝરના મુરાદ હે.

وَإِذَا رَأَوْكَ إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوءًا ۖ أَهَذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا ۖ إِن كَادَ لَيُضِلَّنَا عَنْ الْهَيْتِنَا لَوْلَا أَن صَبَرْنَا عَلَيْهَا ۖ وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا ۖ أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ ۖ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ۖ أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ ۖ إِن هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ۖ أَلَمْ تَر إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ ۖ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ۖ ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا ۖ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ۖ

और जब भी वो(काफ़िर) लोग आपको देखते हैं उनका यही काम होता है के वो आपका मज़ाक उड़ाते हैं के क्या ये वही शब्स है जिसको अल्लाह तआला ने रसूल बनाकर भेजा है ﴿४१﴾ अगर हम उन(मा'बूदों की ईबादत) पर मज़बूती से जमे न रहेते तो ये(नबी) तो हमको हमारे मा'बूदों से गुमराह ही कर डालते(१) और(जो काफ़िर लोग अभी ऐसी बात कर रहे हैं) जब वो अज़ाब को अपनी आंखों से देख लेंगे तब उनका पता चल जायेगा के रास्ते से भटका हुवा कौन था ? ﴿४२﴾ (ओ नबी !) क्या तुमने उस आदमी की हालत को देखा जिसने अपनी नफ़्सानी ज्वाहिश को अपना भुदा बना रखा है(२) ? तो क्या तुम उस(ज्वाहिश, वासना के पुजारी) की कोई ज़िम्मेदारी ले सकते हो ? ﴿४३﴾ क्या तुम ये ज्वाहल करते हो के उनमें से ज़ियादह लोग सुनते हैं या समजते हैं, वो तो जानवरों जैसे ही हैं; बल्के वो रास्ते से(जानवरों से भी) ज़ियादह भटके हुअे हैं ﴿४४﴾

क्या तुमने तुम्हारे रब(की कुदरत) को नहीं देखा के वो साये को किस तरह फैलाते हैं ? अगर वो चाहते तो उस(साये) को अेक ही हालत पर ठेहरा देते, फिर हमने सूरज को उस(साये के लंबा और छोटा होने) पर(जाहिर) निशानी बनाया(३) ﴿४५﴾ फिर हम उस(साये) को धीरे धीरे अपनी तरफ़ समेट लेते हैं ﴿४६﴾

(१) (दुसरा तर्जुमा) उटा ही देते. यानी रसूल का अंदाज़े बयान ऐसा जादू जैसा है के वो हमको हमारे मा'बूदों की ईबादत से उटा ही देते.

(२) मालुम हुवा ज़िलाई शरअ (शरीअत के विरुद्ध करके) ज्वाहिशते नफ़्सानी भी अेक भुत (मुर्ति) है; ईस लिये मनयाही ज़िंदगी छोड़ो, रब याही ज़िंदगी पर आ जाओ.

(३) (दुसरा तर्जुमा) रहनुमा (मार्गदर्शक) बनाया. साये(पडछाये) को लंबा करना और समेटना एक तआला की कुदरत है.

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ۝۴۸ وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۖ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ۝۴۹ لِنُنْجِيَ بِهِ بَلَدَةً مَّيِّتًا وَنُسْقِيَهُ مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنَاسِيَّ كَثِيرًا ۝۵۰ وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا ۚ فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ۝۵۱ وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا ۝۵۲

और वही(अल्लाह तआला) है जिसने तुम्हारे लिये रात को लिबास(१) बनाया और नींद को सुकून की थीज बनाया(२) और दिन को दोबारा उठने का जरीया बनाया ﴿४८﴾ और वो वही(अल्लाह तआला) है जो अपनी रहमत(यानी बारिश) से पेड़ले(बारिश की) ખુશખબરી देनेवाली હવાઓ को ચલાते हैं और હમને આસમાન سے પાકીઝા(૩) પાની ઉતારા ﴿૪૮﴾ તાકે હમ ઉસ(પાની) سے મુદા(પડે હુએ) શહર કો ઝિંદગી દેવેં और अपनी मज्दૂक में से बहोत सारे जानवरों(४) को और बहोत सारे इन्सानों को हम पानी पीलावें ﴿४९﴾ और हमने उस(पानी) को लोगों के दरमियान अलग अलग मिकदार (मात्रा) में तकसीम किया(५); ताकें वो(लोग गौर सोय विचार करके) नसीहत हासिल करे, फिर भी जियादह लोग नाशुकी किये बगैर नहीं रेहते ﴿५०﴾ और अगर हम चाहते तो हर हर बस्ती में(अलग अलग) डरानेवाला(नबी) भेजते ﴿५१﴾

(૧) યાની ઓઢને કી યા પદે કી થીજ. રાત કે અંધેરે મેં બહોત સારી થીજેં છુપ જાતી હે.

(૨) ઇન્સાન સોતા હે તો સબસે કટ જાતા હે ઓર થકન ભી દૂર હો જાતી હે ઓર યે દોનો થીજેં રાહત કા જરીયા હે. (૩) જો ખુદ પાક હો ઓર દૂસરે કો પાક કરનેવાલા હો એસા.

(૪) જાનવરો કો પાની પીલાના પેહલે બયાન ક્રિયા ગયા, હિકમત યે સમજ મેં આતી હે કે ઉસ ઝમાને મેં ગુઝરાન (જીવન નિર્વાર) ઝયાદાતર જાનવર ઓર ખેતી થી; ઇસ લિયે જાનવરો કો પાની પીલાના ઇન્સાનો કો પાની પીલાને કી જગહ હે.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) હમને ઉસ(પાની) કો લોગો કે દરમિયાન મેં ઉલટ ફેર કરકે રખા હે. (ત્રીસરા તર્જુમા) ઓર યકીનન વો(પાની) હમને બહોત સારે તરીકો સે ઉનકે દરમિયાન તકસીમ ક્રિયા.

નોટ : ધ્યાન દિયા જાવે તો પાની કે જમા રેહને કી અલ્લાહ તઆલા ને બહોત સારી સુરતેં બનાઈ, અસલ ઝખીરા (ભંડોળ, સ્ટોક) સમંદર ઓર ઝમીનો મેં, ફિર નદી, નાલે, ચશમે, તાલાબ ઓર પહાડો પર બર્ફ કી શકલ મેં જમા હુવા ઝખીરા (ભંડોળ, સ્ટોક) ભી તો હે ઓર અજીબ નીઝામ યે ભી હે કે ઇસ્તેમાલ કીએ હુએ નાપાક પાની સે ભી ભાંપ કી શકલ મેં બાદલ બનતા હે તો ઉસ્સે સાફ પાની બરસતા હે. કુછ હઝરાત ને “صَرَّفْنَاهُ” કા મરજઅ કુર્આન કો બતાયા હે યાની કુર્આન મેં અલગ અલગ મિસાલેં (ઇમલા, ઉદાહરણ) અચ્છે મઝામીન (અચ્છી બાતો) મેં અલગ અલગ અંદાઝ (રીત) મેં હમને બયાન કી.

فَلَا تُطِيعِ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٧﴾ وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ ۖ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَجُجْرًا فَقُحْجُورًا ﴿٥٨﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا ۗ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٩﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ۗ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِ ظَهِيرًا ﴿٦٠﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٦١﴾ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٦٢﴾

(એ નબી !) સો તુમ(ઉન) કાફિરો કા કહના ન માનો(૧) ઓર ઉસ(ફુર્આન) કે ઝરીયે ઉનકે સાથ બડા ઝોરદાર મુકાબલા કરો ﴿૫૭﴾ ઓર વહી(અલ્લાહ તઆલા) હે જિસને દો દરિયાઓ કો(ઝાહિર મેં નઝર આવે ઈસ તરહ) મિલાકર ચલાયા, એક મીઠા હે, પ્યાસ બુઝાનેવાલા હે ઓર દૂસરા ખારા, સખ્ત કડવા હે ઓર ઉન દોનો કે દરમિયાન મેં એક આડ ઓર રૂકાવટ હાઈલ કર દી(૨) ﴿૫૮﴾ ઓર વો(અલ્લાહ તઆલા) વહી હે જિસ્ને પાની(૩) સે ઈન્સાન કો પૈદા કિયા ઓર ઉસ(ઈન્સાન) કો નસબી (ખાનદાની, વંશી) ઓર સુસરાલી રિશ્તાવાલા બનાયા ઓર તુમહારે રબ બડી કુદરતવાલે હેં ﴿૫૯﴾ ઓર વો(કાફિર લોગ) અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર એસી ચીઝ કી ઈબાદત કરતે હેં જો ઉનકો નફા ભી નહી દેતી હે ઓર ઉનકો નુકસાન ભી નહી દેતી હે ઓર કાફિર તો અપને રબ કે મુકાબલે મેં(શયતાન કા) મદદ કરનેવાલા હે(૪)﴿ ૫૫﴾ (એ નબી !) હમને તો તુમકો(નેક લોગો કે લિયે) ખુશખબરી સુનાનેવાલા ઓર (નાફરમાનો કે લિયે) ડરાનેવાલા બનાકર કે હી ભેજા હે ﴿૫૬﴾ (એ નબી !) તુમ કેહ દો : ઉસ(અલ્લાહ તઆલા કી બાત પહોચાને) પર મેં તુમસે કોઈ બદલા નહી માંગતા હું; મગર જો આદમી(અલ્લાહ તઆલા કી તૌફીક સે) અપને રબ તક પહોચને કા રાસ્તા અપના લેવે(વહી બદલા હે)(૫) ﴿૫૭﴾

(૧) અકીદે ઓર આ'માલ મેં કાફિરો કી બાત નહી માની જાવેગી. (૨) જિસ્કી વજહ સે દોનો દરિયા આપસ મેં મિલને સે રૂકે હુએ હેં. (૩) યાની મની કે કતરે સે.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) કાફિર ઈન્સાન તો અપને રબ કી તરફ સે પીઠ ફેર રહા હે (ત્રીસરા તર્જુમા) કાફિર ને તો રબ કી નાફરમાની કરને મેં કમર બાંધ રખી હે (ચોથા તર્જુમા) કાફિર તો અપને રબ કા દુશ્મન હે.

(૫) [૧] યે નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી બડી શફકત હે, ઉમ્મતી ઈમાન લે આવે, દીનદાર બને, ઉસ્મેં ઉસ્કા ખુદ કા ફાયદા હે, ઉસ્કો નબી અપના ફાયદા સમજે [૨] પૂરી ઉમ્મત કે આમાલ મેં સે નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કો અજર કા હિસ્સા ઝરૂર મિલેગા; ચુંકે આપ હી ને ઉનકો અચ્છે આમાલ બતલાએ.

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ ۚ وَكَفَى بِهِ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا ۝۹۰ الَّذِي خَلَقَ السَّمُوتِ
وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ ۚ الرَّحْمَنُ فَسَّئِلٌ بِهِ خَبِيرًا ۝۹۱ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ
۞ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا ۝۹۲ تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ۝۹۳ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
خِلْفَةً لِّمَن أَرَادَ أَن يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ۝۹۴ وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ
الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ۝۹۵

और तुम उस जिंदा रब पर ભરોસા કરો जिसको कभी मौत नहीं आवेगी और
उस(रब) की हम्द के साथ तस्बीह करते रहो और वो(रब) ખુદ अपने बंदो के गुनाहो
की ખબर રખને के लिये काफी है ﴿૫૮﴾ जिस (अल्लाह तआला) ने आसमानो को और
ઝમીન को और उन દોનો के દરમિયાન જો કુછ હે ઉસ્કો છે દિન મેં પૈદા કિયા,
ફિર(અપની શાન કે મુતાબિક) અર્શ પર ઈસ્તિવા ફરમાયા, વો બહોત હી રહમતવાલા
હે; ઈસ લિયે ઉસ્કી શાન તો કિસી ખબર રખનેવાલે હી સે પૂછ(૧) ﴿૫૯﴾ और जब
उन(मुशरीको) से कहा जाता है કે तुम रहमान को सजदा करो तो वो(जवाब में ये)
કેહતે હે કે રહમાન કયા(ચીઝ) હે ? કયા તુમ હમસે જિસ(કો સજદા કરને) કે લિયે કહો
ઉસ્કો હમ સજદા કરને લગે ? और(उस चीज़ से) उन(मुशरिकों) का नफ़रत करना
ઝિયાદહ હો જાતા હે ﴿૬૦﴾

બડી શાન હે(૨) ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કી કે જિસ્ને આસમાન મેં બહોત સારે બુર્જ
બનાએ(૩) और उस(आसमान) में रोशन चिराग(सूरज) और रोशनी देनेवाला चांद
बनाया ﴿६१﴾ और वही(अल्लाह तआला) है जिस्ने रात और दिन को अेक दूसरे के पीछे
आने(जाने) वाला बनाया, और(ઈન સબ બાતો સે) ફાયદા વહી આદમી ઉઠાતા હે જો
નસીહત હાસિલ કરના ચાહતા હો યા શુક્ર કરને કા ઈરાદા રખતા હો ﴿૬૨﴾ और रहमान
કે(ખાસ) બંદે વો હે જો ઝમીન પર આજિઝી(તવાઝુઅ) કે સાથ ચલતે હે और जब उनसे
नादान(बेसमज) लोग बात करने लगे तो वो सलामती(४) की बात केहते हैं ﴿६३﴾

(૧) અલ્લાહ તઆલાકી શાન સબસે ઝિયાદહ જાનનેવાલે હઝરત નબીએ કરોમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ
વસલ્લમ થે. (૨)(દુસરા તર્જુમા) બડી બરકત હે. (૩)બુર્જ કી એક તફસીર બડે સિતારે હે.

(૪)મતલબ:[૧] એસી બાત જિસ્સે ફિત્ના બરપા ન હો (ખડા ન હો, ભડક ન ઉઠે).

[૨] સલામત રહો, એસા કેહ દિયા જાવે.

وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ﴿٦٨﴾ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ ۚ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿٦٩﴾ إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٧٠﴾ وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ﴿٧١﴾ وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ ۚ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ﴿٧٢﴾ يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا ﴿٧٣﴾ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٧٤﴾ وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ﴿٧٥﴾

और जो अपने रब के आगे सजदा और कयाम करके रात गुजारते हैं ﴿६४﴾ और जो लोग (दुआ में) ये कहते हैं के : ओ हमारे रब ! जहन्नम के अजाब को हमसे दूर रખिये, यकीनी बात है के उस (जहन्नम) का अजाब तो हमेशा की तबाही है ﴿६५﴾ यकीनन वो (जहन्नम) तो ठेहरने की और रेहने की बहोत बुरी जगह है ﴿६६﴾ और वो (रहमान के बंदे) जब ખર્ચ करते हैं तो हुजूलખर्ची (१) नही करते और तंगी (भी) नही करते; बल्के उनका ખર્च करना इस (कभी जियादती) के दरमियान अतिदाव (मध्यम याव) के साथ होता है ﴿६७﴾ और वो (रहमान के बंदे) अल्लाह तआला के साथ किसी दूसरे मा'बूद की ईबादत नही करते और जिस जान को कतल करना अल्लाह तआला ने हराम किया उसको (नाहक) कतल नही करते; मगर ये के (कतल करने का) कोई शरई हक हो और वो लोग जिना नही करते और जो शप्स ली ये (गुनाह के) काम करेगा तो वो गुनाहो का वबाल देभेगा ﴿६८﴾ कयामत के दिन उसके लिये अजाब दुगना (उबल) कर दिया जायेगा और वो उस (अजाब) में जलील होकर के हमेशा रहेगा ﴿६९﴾ मगर जिस शप्स ने तौबा की और ईमान ले आया और उसने नेक अमल किया तो अल्लाह तआला ऐसे लोगो के गुनाहो के बदले में नेकीयां अता कर देंगे और अल्लाह तआला तो बहुत माफ करनेवाले, बहुत रहम करनेवाले हैं ﴿७०﴾ और जिस शप्स ने ली तौबा की और नेक काम किये सो हकीकत में वो आदमी अल्लाह तआला की तरफ ठीक लौटकर आता है (२) ﴿७१﴾

(१) अल्लाह तआला ने जहां ખર્ચ करने का हुकम दिया उसमें कभी नही करते.

(२) (दूसरा तर्जुमा) तो वो आदमी अल्लाह तआला की तरफ ખાસ તૌર પર રૂજૂઆ કર રહા છે. યાની ઝબાની તૌબા और અમલ દોનો મુવાફિક (સામાન) હો.

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ ۚ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ۖ وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخْرُوْا عَلَيْهَا
صُمًّا وَعُمْيَانًا ۖ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ۖ
أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا ۖ خُلِدِينَ فِيهَا ۖ حَسَنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ۖ قُلْ
مَا يَعْبُودُ بَكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ ۚ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ۖ

और(रहमान के बंदे) वो हैं जो जुठे(बेहूदा, नकामी, निरूपयोगी) कामों(१) में जुड़ते
नहीं है और जब लगव (बेकार) कामों से गुजरते हैं तो संजुदगी(वकार, गंभीरता) के
साथ गुजर जाते हैं(२) ﴿७२﴾ और(रहमान के बंदे) वो हैं जब उनके रब की आयतें
सुनाकर उनको नसीहत की जाती है तो वो उस पर बेहरे और अंधे होकर नहीं
गिरते(३) ﴿७३﴾ और वो(रहमान के बंदे दुआ में ये) केहते हैं : अय हमारे रब ! तू
हमको हमारी बीवीयो से और हमारी अवलाद से आंजो की ठंडक अता कर दे और
तूहमको तकवावालो का धिमा बन दे ﴿७४﴾ उन लोगो को उनके सबर(यानी साबित
कदम रेहने) के बदले में(जन्नत के) बालाभाने (उपर का घर) दिये जायेंगे और
उस(जन्नत) में भैर की दुआ और सलाम के साथ उनका धिस्तिकबाल(स्वागत) किया
जायेगा(४) ﴿७५﴾ वो उस(जन्नत) में हमेशा रहेंगे, वो(जन्नत) ठेहरने और रेहने की
बेहतरीन जगह है ﴿७६﴾ (ओ नबी !) तुम केह दो के : अगर तुम(मेरे रब को) न भी
पुकारो(५) तो भी मेरे रब को तुम्हारी कोई परवाल नहीं है, सो तुम तो(सखी बात को)
जुठला चुके हो(६) और ये(जुठलाना) गले पड कर रहेगा(७) ﴿७७﴾

(१) बेहूदा कामों से मुराद : [१] कुझिया मेले. [२] गाने बजाने, नाचने की मेહड़िल. [३] बेहयाઈ,
बेशर्मी. [४] शराब की मेહड़िल. [५] जुठी गवाही. [६] कुझ और शिक. [७] जुठी बात और काम.

(२) यानी उस બુરે કામ કો બુરા ઔર કાબિલે નફરત સમજતે હે ઔર ઉસ્મે મુબ્તલા ઈન્સાન કો હકીર
(નીચા) નહી સમજતે ઔર ઉસ્સે ખુદ કો અફઝલ (અચ્છા શ્રેષ્ઠ) નહી સમજતે. ગંભીરતા : બડી ખુબી કે
સાથ ગુઝર જાતે હે. (૩) ઈસ્મે એક બાત યે ભી હે કે કુછ લોગ અલ્લાહ તઆલા કી બાતે સુનકર બડે શોક
કો ઝાહિર કરતે હે, વો દીન કી બાતો કે સામને ગિરે ગિરે, જુકે જુકે નઝર આતે હે; લેકિન અમલ કુછ ભી
નહી, યે ઉસ દૌર મેં મુનાફિકો કા તરીકા થા જો દિખલાવે કા નતીજા હે ઔર મોઅમિન લોગ ધ્યાન સે
સુનકર અમલ કરતે હે. (૪) (દુસરા તર્જુમા) સબ ઉનકો મિલને આયેંગે. યાની ફરિશ્તે જન્નતમેં
ઈસ્તિકબાલ કરેંગે (સુબ્હાનલ્લાહ !) (૫) (દુસરા તર્જુમા) અગર તુમ મેરે રબ કી ઈબાદત ન ભી
કરો. (૬) (દુસરા તર્જુમા) તુમ તો (અલ્લાહ તઆલા કે હુકમો કો) જુઠા સમજતે હો. (૭) (દુસરા તર્જુમા)
ચિપક કર રહેગા (તીસરા તર્જુમા) જાન કા વબાલ બનકર રહેગા.

સૂરએ શુઅરા

યે સૂરત મકકી હે, ઈસ્મેં (૨૨૭) આયતેં હેં. સૂરએ વાકિઆ કે બાદ ઔર સૂરએ નમ્લ સે પેહલે (૪૭) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

ઈસ સૂરત મેં શાઈરોં કા બયાન હે, અરબ લોગ શાયરી ઔર શાઈરોં કો બડી એહમિયત દેતે થે, ઈસ સૂરત મેં બતાયા ગયા કે : શાયરી ઔર શાયર આમ તોર પર ગુમરાહી કે ચશમે(ઝરણે) હોતે હેં ઔર હઝરાતે અંબિયા(અલ.) હિદાયત કે ચશમે (ઝરણે) હોતે હેં.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

طَسَّمَ ① تِلْكَ آيَةُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ② لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسَكَ ③ أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ④ إِنْ نَشَأْ نُزِّلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةً فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خُضُعِينَ ⑤ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرِ مِنَ الرَّحْمَنِ مُحَدِّثٍ إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ ⑥ فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ⑦ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمْ أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ⑧ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ⑨ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ⑩ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ⑪

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરુઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબ કે લિયે હે, જો બહુત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

طَسَّمَ (તા સીમ મીમ) ﴿૧﴾ યે(હક ઓર બાતિલ કો) ઝાહિર કરનેવાલી કિતાબ કી આયતે હે(૧) ﴿૨﴾ શાયદ ઈન(કાફિરો) કે ઈમાન ન લાને કી વજહ સે તુમ અપની જાન હલાક કર દોગે(૨) ﴿૩﴾ અગર હમ યાહે તો આસમાન સે કોઈ(બડી) નિશાની ઉન પર ઉતાર દે તો ઉસ(નિશાની) કે સામને ઉનકી ગરદને નીચી હો જાએ(૩) ﴿૪﴾ કોઈ ભી નઈ નસીહત રહમાન કી તરફ સે ઉનકે પાસ પહોચતી હે તો વો(કાફિર લોગ) ઉસ્સે મુંહ ફિરા હી લેતે હે ﴿૫﴾ સો પકકી બાત યે હે કે વો(કાફિર લોગ હક બાતો કો) જુઠલા ચુકે હે, અબ અનકરીબ જિસ બાત કા યે લોગ મઝાક ઉડાયા કરતે થે ઉસ્કી સચ્ચાઈ ઉનકે પાસ પહોચ જાયેગી ﴿૬﴾ કયા વો લોગ ઝમીન કો નહી દેખતે કે હમને ઉસ્મેં હર કિસમ કી કિતની અચ્છી અચ્છી ચીઝે ઉગાઈ હે ? ﴿૭﴾ યકીનન ઈસ્મેં બડી નિશાની હે ઓર(ફિર ભી) ઉન(કાફિરો) મેં સે ઝિયાદહ માનતે નહી હે ﴿૮﴾ ઓર યકીની બાત હે કે આપકે રબ વો તો બહુત હી ઝબરદસ્ત(યાની પૂરી કુદરતવાલે) બડે હી રહમ કરનેવાલે હે ﴿૯﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) યે સાફ સાફ બયાન કરનેવાલી કિતાબ(કુર્આન) કી આયતે હે.

(૨) અરબી ગ્રામર કે એતેબાર સે એક મતલબ યે ભી હે મતલબ : નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઈતના ઝિયાદહ ગમ ન કરે.

(૩) યાની એસી બડી નિશાની આ જાવે કે મજબૂરન ઈમાન લાના હી પડે, એસા મજબૂરીવાલા મુઆમલા મુનાસિબ નહી.

وَإِذْ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰ أَنْ أَتِ الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ⑪ قَوْمَ فِرْعَوْنَ ⑫ لَا يَتَّقُونَ ⑬ قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ⑭ وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي فَأَرْسِلْ إِلَىٰ هَارُونَ ⑮ وَلَهُمْ عَلَىٰ ذُنُوبٍ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ⑯ قَالَ كَلَّا ۖ فَادْهَبَا بِآيَتِنَا إِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَبْعُونَ ⑰ فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ⑱ أَنْ أَرْسِلَ مَعَنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ ⑲ قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ ⑳ وَفَعَلْتَ فَعَلْتِكَ الَّتِي ۖ فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ ㉑

और(वो वक्त जरा याद करो) जब तुम्हारे रब ने मूसा(अल.) को पुकारा था(और हुकम दिया था) के तुम जालिम कौम के पास जाओ ﴿१०﴾ जो फिरऔन की कौम है, क्या वो लोग(हमारे गजब से) डरते नहीं हैं ? ﴿११﴾ मूसा(अल.) ने अर्ज किया : ओ मेरे रब ! मैं इस बात से डरता हूँ के वो मुझे जुठला देवे ﴿१२﴾ और मेरा दिल रुकता(यानी तंग होता) है और मेरी ज़बान नहीं चलती, सो आप हाज़न(अल.) पर भी वही भेज दीजिए(१) ﴿१३﴾ और उन लोगों का मेरे ज़िम्मे एक जुर्म है, सो मैं डरता हूँ के वो मुझे कतल कर डालेंगे ﴿१४﴾ अल्लाह तआला ने इरमाया : जैसा हरगिज़ नहीं होगा, सो तुम दोनों हमारी निशानीयों को लेकर जाओ, यकीनन हम तुम्हारे साथ(२) गौर से सुननेवाले मौजूद हैं ﴿१५﴾ सो तुम दोनों फिरऔन के पास जाओ और तुम दोनों(उस फिरऔन से) कहो के : हम तमाम आलमों के रब के भेजे हुअे(रसूल) हैं(३)﴿१६﴾ ये के तुमनी ईस्राईल को हमारे साथ भेज दे ﴿१७﴾ उस(फिरऔन) ने(मूसा अल. से) कहा : क्या(तुम्हारे) बयपन में हमने तुमको हमारे पास रखकर तुम को नहीं पाला था ? और तुम अपनी ज़िंदगी के कई बरस हमारे पास नहीं रहे ? ﴿१८﴾ और तुमने तुम्हारा वो(एक बुरा) काम भी तो(हमारे यहां रहेते हुअे) कर डाला जो कीया था और तुम तो नाशुको में से हो(४) ﴿१९﴾

(१) अपने ભાઈ કી ગાઈબાના(પીઠ પીછે) બેમિસાલ ખૈરખ્વાહી (ભલાઈ ચાહના).

(૨) દાઈ(દઅવત દેનેવાલે) કો અલ્લાહ તઆલા કી મઈય્યતવાલી(સાથ હોને કી) નેઅમત મિલતી હે.

(૩) નઈ જગહ જાકર પેહલે તઆરૂફી(જાન પેહચાન કરાને કી) બાત કરની ચાહિયે.

(૪) એક ફિરઔની કો ભૂલ સે માર ડાલનેવાલા વાકિઆ, મુક્કા મારને ગઅે ઔર વો મર ગયા.

قَالَ فَعَلْتُهَا إِذَا وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ ۖ فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ
 الْمُرْسَلِينَ ۚ وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَىٰ أَنْ عَبَّدتَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ۚ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ۚ قَالَ رَبُّ
 السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ إِنَّ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ۚ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَبْعُونَ ۚ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ
 آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۚ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ۚ

મૂસા અલ. ને કહા : મેં ને વો(કામ) ઉસ વકત(એસી હાલત મેં) ક્રિયા થા કે(વો એક
 મુકકે મેં મર જાયેગા ઉસ્કા) મુજે પતા નહી થા(૧) ﴿૨૦﴾ ફિર જબ મુજે તુમ લોગો સે ડર
 લગા તો મેં તુમ્હારે પાસ સે ભાગ ગયા, સો મુજકો મેરે રબ ને હિકમત અતા ફરમાઈ
 ઓર મુજકો રસૂલો મેં શામિલ ફરમા દિયા ﴿૨૧﴾ ઓર વો(મેરી પરવરિશ કા) જો
 એહસાન તુ મુજ પર રખતા હે વો યહી હે કે તુને(તમામ) બની ઈસ્રાઈલ કો(જો)
 ગુલામ બના રખા હે(યે કહાં તક દુરુસ્ત, સહી, ખરૂં, ઠીક હે ?) ﴿૨૨﴾ ફિરઓન ને કહા
 : (એ મૂસા!) તમામ આલમો કે રબ(જિસ્કી બાત તુમ કેહતે હો ઉસ) કી કયા હકીકત હે
 (૨) ? ﴿૨૩﴾ મૂસા અલ. ને કહા : વો તો આસમાનો ઓર ઝમીન મેં ઓર જો કુછ ઉન
 દોનો કે દરમિયાન મેં હે ઉસ્કા રબ હે અગર તુમકો યકીન(હાસિલ) કરના હો તો(૩)
 ﴿૨૪﴾ ફિરઓન ને અપને આસપાસ કે દરબારિયો સે કહા : કયા તુમ સુન રહે હો(૪) ?
 ﴿૨૫﴾ મૂસા અલ. ને કહા : (વહી તો) તુમ્હારે રબ હે ઓર તુમ્હારે અગલે બાપ દાદો
 કે(ભી) રબ હે ﴿૨૬﴾ વો(ફિરઓન) બોલા : તુમ્હારા યે રસૂલ જો તુમ્હારી તરફ ભેજા
 ગયા હે વો તો બિલકુલ હી દિવાના (પાગલ) હે ﴿૨૭﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) ઉસ કામ કે કરતે વકત મેં ચુકનેવાલો મેં સે થા (ત્રીસરા તર્જુમા) વો કામ મેં કર બૈઠા
 થા ઓર મુજસે ગલતી હો ગઈ થી.

(૨) ફિરઓન ખુદ કો الرَّبُّ الْأَعْلَى (બહુત બડા રબ) કહેલવાતા થા ઈસ લિયે ઉસ્કો તઅજજુબ હુવા
 ઓર સવાલ ક્રિયા.

(૩) ચુકે ફિરઓન ને બારી તઆલા કી હકીકત કે બારે મેં સવાલ ક્રિયા જિસ્કો સમજના કિસી કે બસ કી
 બાત નહી; ઈસ લિયે હઝરત મૂસા અલ. ને બારી તઆલા કી કુદરત ઓર સીફતે (ખુબિયા) સમજાને કી
 કોશિશ કી.

(૪) કે મેરા સવાલ કયા ઓર મૂસા(અલ.) કા જવાબ કયા.

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۖ إِنَّ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَ لَيْسَ اتَّخَذَتِ الْهَاءُ غَيْرِي لَا جَعَلْتُكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ أَوْلَوْ جُنَّتْ بِشَيْءٍ مُّبِينٍ ﴿٣٠﴾ قَالَ فَاتَّبِعْهُ إِنَّ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣١﴾ فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿٣٢﴾ وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّظَرِينَ ﴿٣٣﴾
 قَالَ لِلْمَلِكِ حَوْلَةٌ إِنَّ هَذَا السَّحَرُ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ ۖ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾

મૂસા(અલ.) ને કહા : (વો તો) મશરિક(પુરબ) ઓર મગરિબ(પશ્ચિમ) ઓર જો કુદૃ ઉન દોનો કે બીચ મેં હે ઉનકે ભી રબ હેં અગર તુમ સમજ રખતે હો(૧) ﴿૨૮﴾ ફિરઔન ને કહા : (મૂસા ! યાદ રખો) અગર તુમને મેરે સિવા કિસી ઓર કો માઅબૂદ માના તો મેં ઝરૂર તુમકો કેદ મેં પડે હુએ લોગો મેં શામિલ કર દુંગા ﴿૨૯﴾ મૂસા (અલ.) ને કહા : અગર મેં તુજકો એસી ચીઝ દિખાઉ જો હક બાત ઝાહિર કર દે તો કયા(ફિર માનોગે ?) ﴿૩૦﴾ ફિરઔન બોલા : અગર તુમ હકીકત મેં સચ્ચે હો તો ઉસ(હક ઝાહિર કરનેવાલી ચીઝ) કો લાઓ ﴿૩૧﴾ સો ઉસ(મૂસા અલ.) ને અપની લકડી ડાલ દી તો ઉસી વકત વો(દેખતે હી દેખતે) સાફ અઝદહા (અજગર) બન ગયા ﴿૩૨﴾ ઓર ઉસ(મૂસા અલ.) ને અપના હાથ(બગલ સે) બાહિર નિકાલા તો પલભર મેં વો દેખનેવાલો કે સામને(બહુત હી) સફેદ(યાની ચમકદાર) બન ગયા ﴿૩૩﴾

ઉસ(ફિરઔન) ને અપને આસપાસ(બેઠને) વાલે સરદારો સે કહા : યકીનન યે શખ્સ બડા માહિર(ર) જાદૂગર હે ﴿૩૪﴾ જો તુમકો અપને જાદૂ કે ઝોર સે તુમ્હારે મુલક સે નિકાલ દેના યાહતે હેં(૩), સો તુમ કયા મશવેરા દેતે હો(૪) ? ﴿૩૫﴾

(૧) ફિરઔન ને હઝરત મૂસા અલ. કો જો મજનૂન (પાગલ) કહા ઉસ્કા કિતના પ્યારા જવાબ દિયા ઝરા ભી ગુસ્સે નહી હુએ હાલાંકે લોગ જલાલી પયગમ્બર કેહતે હેં, દાઈ એસે હોતે હેં.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) સમજદાર (તીસરા તર્જુમા) બહુત પઢા હુવા.

(૩) હુકુમત (સત્તા) કે પુજારી કો હર ચીઝ મેં કુરસી હી નઝર આતી હે.

(૪) કે ઉસ્કે બારે મેં કયા કિયા જાએ.

قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَبْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿٣٥﴾ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَابٍ عَلَيْهِ ﴿٣٦﴾ فُجِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٣٧﴾ وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَبِعُونَ ﴿٣٨﴾ لَعَلَّكُمْ تَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِنْ كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿٣٩﴾ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَإِنَّا لَمَّا لَاحِظًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿٤٠﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذَا لَئِنِ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ لَهُمُ مُوسَى أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ ﴿٤٢﴾ فَأَلْقَوْا حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ الْغَالِبُونَ ﴿٤٣﴾ فَأَلْقَى مُوسَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿٤٤﴾ فَأَلْقَى السَّحَرَةُ سِحْرَ بَنِينَ ﴿٤٥﴾

ઉન્હોને કહા કે : ઉસ(મૂસા અલ.) કો ઓર ઉસ્કે ભાઈ કો(ફુઇ) મોહલત દો ઓર તમામ શહરો મેં નકીબો(૧) કો ભેજ દો ﴿૩૬﴾ જો તેરે પાસ હર એક બડે હોશિયાર જાદૂગર કો લે આવેં ﴿૩૭﴾ આખિરકાર મુકરર (નકકી)દિન કે ખાસ વકત પર જાદૂગર લોગ જમા કર લિયે ગએ ﴿૩૮﴾ ઓર લોગો કો(એલાન કરકે) કેહ દિયા ગયા કે કયા તુમ ભી જમા હોગે ﴿૩૯﴾ શાયદ અગર વો જાદૂગર લોગ ગાલિબ આ ગએ તો હમ ઉન(જાદૂગરો) હી કે રાસ્તે પર ચલેંગે ﴿૪૦﴾ ફિર જબ વો જાદૂગર લોગ આ ગએ તો વો ફિરઔન સે કેહને લગે : અગર હમ મુકાબલે મેં ગાલિબ આ ગએ તો કયા હમકો કોઈ બડા ઈન્આમ(૨) મિલેગા ﴿૪૧﴾ ઉસ(ફિરઔન) ને કહા : હાં ! ઓર તબ તો તુમ કો ખાસ લોગો મેં ઝરૂર શામિલ કર દિયા જાયેગા (સે હો જાઓગે)(૩) ﴿૪૨﴾ મૂસા અલ. ને ઉનસે કહા : તુમકો જો ડાલના હે વો ડાલો(૪) ﴿૪૩﴾ ઉસ પર ઉન જાદૂગરો ને અપની રસિયાં ઓર અપની લાઠીયાં ડાલી ઓર વો(જાદૂગર) બોલે : ફિરઔન કી ઈઝઝત કી કસમ ! યકીનન હમ હી ગાલિબ આવેંગે ﴿૪૪﴾ અબ મૂસા(અલ.) ને(અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ સે) અપની લકડી(ઝમીન પર) ડાલી તો ઉસ્ને ઉસી વકત(બડા અઝદહા બનકર)ઉસ જૂઠે બને બનાએ હુએ(જાદૂગરો કે)તમાશે કો નીગલના શુરૂઅ કર દિયા ﴿૪૫﴾ સો જાદૂગર લોગ સજદા મેં ગિરા દિયે ગએ ﴿૪૬﴾

(૧) યાની જમા કરનેવાલે ચપરાસી (નોકર, પટવાલા).

(૨) હક કી દઅવત દેને વાલે અલ્લાહ તઆલા કી ખૂશી કે લિયે દઅવત દેતે હેં દુનિયા પરસ્ત લોગ પેહલે સે બદલે કી શર્ત લગાતે હેં.

(૩) યાની ઈન્આમ તો મિલેગા હી સાથ મેં ખુસૂસી મકામ ભી.

(૪) બાતિલ કો સામને લાકર ઉસકો મિટાના થા; ઈસ લિયે હઝરત મૂસા ને જાદૂ કે દિખાને કા હુકમ દિયા.

قَالُوا اٰمَنَّا بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ رَبِّ مُوسٰى وَهٰرُونَ ۝ قَالَ اٰمَنْتُمْ لَهٗ قَبْلَ اَنْ اٰذِنَ لَكُمْ ۚ اِنَّهٗ لَكَبِيْرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ ۚ فَلَسُوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۙ لَا قَطْعَنَ اَيُّدِيْكُمْ وَاَرْجُلُكُمْ مِّنْ خِلَافٍ وَّلَا وَصَلٰتِكُمْ اٰجْمَعِيْنَ ۝ قَالُوْا لَا ضَيْرَ ۙ اِنَّا اِلٰى رَبِّنَا مُنْقَلِبُوْنَ ۝ اِنَّا نَطْمَعُ اَنْ يَّغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطِيْئًا اَنْ كُنَّا اَوَّلَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ وَاَوْحَيْنَا اِلٰى مُوسٰى اَنْ اَسْرِ بِعِبَادِيْ اِنَّكُمْ مُّتَّبِعُوْنَ ۝

વો(જાદૂગર લોગ) બોલે : હમ તો તમામ આલમો કે રબ પર ઈમાન લાએ ﴿૪૭﴾ જો મૂસા(અલ.) ઓર હારૂન(અલ.) કે રબ હે(૧) ﴿૪૮﴾ ઉસ(ફિરઔન) ને કહા : મેં તુમકો ઈજાઝત દૂં ઉસસે પેહલે તુમ ઉસ(મૂસા અલ.) પર ઈમાન લે આયે ? વાકિઆ યે હે કે(૨) વો(મૂસા અલ.) તુમ્હારા બડા(યાની ઉસ્તાદ) હે જિસ્ને તુમકો જાદૂ સિખાયા, સો અનકરીબ(ઉસ્કા નતીજા) તુમકો માલૂમ હો જાયેગા, યકીનન મેં તુમ સબકે એક તરફ કે હાથ ઓર દુસરી તરફ કે પાંવ કટવાઉંગા ઓર તુમ સબકો સુલી પર ચઢાઉંગા(ફાંસી દિલાઉંગા) ﴿૪૯﴾ વો(જાદૂગર) કેહને લગે : હમારા તો કુછ નહી બિગડેગા(૩), યકીનન હમ તો હમારે રબ કી તરફ લૌટકર ચલે જાવેંગે ﴿૫૦﴾ હમ તો (પૂરે શૌક સે) ઉમ્મીદ લગાએ હુએ હે કે હમારે રબ હમારી ગલતીયો કો માફ કર દેંગે ઉસ વાસ્તે કે હમ સબસે પેહલે ઈમાન લાએ હે ﴿૫૧﴾

ઓર હમને મૂસા(અલ.) કો હુકમ ભેજા કે તુમ મેરે બંદો કો લેકર રાતોરાત રવાના હો જાઓ, યકીનન તુમ લોગો કા પીછા કિયા જાયેગા ﴿૫૨﴾

(૧) યે એક અજબ વાકિઆ (કીસ્સા) હે કે યે હઝારો જાદૂગર જો પુરી ઝિંદગી જાદુગરી કે કુફ્ર મેં રહે ઓર ફિરઔન કો ખુદા માનકર ઉસ્કી પૂજા કરતે રહે હઝરત મૂસા અલ. કા મોઅજિઝા દેખા તો ફૌરન ઈમાન લે આયે, બલકે ઈમાન એસા મઝબૂત હો ગયા કે તમામ સજાઓ સે ગભરાયે બગૈર બેઘડક ફિરઔન સે કેહ દિયા “**فَاقْضِ مَا اَنْتَ قَاضٍ**” એ ફિરઔન તુજે જો કરના હે કર લે, ઉસ પર હમ યે કેહ સકતે હે કે અલ્લાહ તઆલા કે એક કામિલ બંદે કી જો થોડી સી સોહબત ઉસ મૈદાન મેં નસીબ હુઈ ઉસ્ને ઉનકે ઈમાન કો ઈસ કદર મઝબૂત કર દિયા કે ઉસ્કે લિયે જાન દેને તૈયાર હો ગયે, સહીહ બાત હે કે ઈખ્લાસ કે સાથ ઓર સચ્ચી તલબ કે સાથ સચ્ચે લોગો કે સાથ રહેના ઈન્સાન કો ઈમાન કે કમાલ તક પહોચાતી હે ઓર હુસ્ને ખાત્મા (અચ્છે અંજામ) કી સઆદત હાસિલ હોને કા ઝરીયા બન જાતી હે, હદીસો મેં આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કે સાથ રહેને કી વજહ સે ઈમાન મેં દાખીલ હોને, ફિર પૂરે પકકે ઈમાન કે હાસિલ હોને ઓર અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે મેં શહીદ હોને કે કિસ્સે મોજૂદ હે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) યે બાત સાબિત હો ગઈ કે. (૩) (દુસરા તર્જુમા) હમકો ડર નહી.

فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ خَيْرِينَ ۖ إِنَّ هَؤُلَاءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ۖ وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِظُونَ ۖ وَأَنَا لَجَمِيْعٌ
 حَذِرُونَ ۖ فَأَخْرَجْنَاهُمْ مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ۖ وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ۖ كَذَلِكَ ۖ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَءِيلَ ۖ
 فَاتَّبَعُوهُمْ مُشْرِقِينَ ۖ فَلَمَّا تَرَاءَ الْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَابُ مُوسَى إِنَّا لَمُدْرَكُونَ ۖ قَالَ كَلَّا ۖ إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ۖ
 فَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ اصْرِفْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ ۖ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ ۖ

સો ફિરઓન ને શહેરો મેં નકીબો(જમા કરનેવાલે ચપરાસી, નોકર, પટવાલા) કો ભેજો ﴿૫૩﴾ પકડી બાત યે હે કે યે(બની ઈસ્રાઈલ તો) એક છોટી સી જમાઅત કે લોગ હે ﴿૫૪﴾ ઔર ઉન્હોને હમકો સપ્ત ગુસ્સા દિલાયા હે ﴿૫૫﴾ ઔર હમ સબ(ઉનસે) ખતરા મહસૂસ કરતે હે(૧) ﴿૫૬﴾ ફિર હમને ઉનકો બાગાત સે ઔર ચશ્મો (ઝરણો)સે ﴿૫૭﴾ ઔર ખઝાનો સે ઔર ઉમદા ઉમદા મકાનો સે બાહિર નીકાલ દિયા ﴿૫૮﴾ હમને ઉનકે સાથ ઈસી તરહ કિયા ઔર ઉન સબ ચીઝો કા હમને બની ઈસ્રાઈલ કો માલિક બના દિયા﴿ ૫૯﴾ ફિર વો સબ(એક દિન) સૂરજ નીકલતે વકત ઉન(બની ઈસ્રાઈલ) કે પીછે પડે﴿૬૦﴾ ફિર જબ દોનો જમાઅતે એક દૂસરે કો દેખને લગી તો મૂસા(અલ.) કે સાથિયો ને (ગભરાકર) કહા : પકડી બાત હે કે(અબ તો) હમ પકડે ગએ ﴿૬૧﴾ મૂસા (અલ.)ને કહા : હરગિઝ(હમ પકડે) નહી(જાવેંગે), યકીનન મેરે સાથ મેરે રબ હે(૨) જો અનકરીબ મુજે(સમંદર સે નીકલને કા) રાસ્તા બતાયેંગે ﴿૬૨﴾ સો હમને મૂસા(અલ.) કો હુકમ ભેજા કે અપની લકડી સે સમંદર કો તુમ મારો, સો વો(સમંદર) ફટ ગયા, ફિર હર હિસ્સા એક બડે પહાડ કી તરહ હો ગયા ﴿૬૩﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) હમ સબ એક હથિયાર બંદ જમાઅત (લશ્કર) હે. (તીસરા તર્જુમા) હમ સબ ઉનસે એહતિયાત બરતતે હે (ચોથા તર્જુમા) હમ સબ ઉનસે હોશિયાર રેહતે હે.

નુકતા : ફિરઓન કા યે બાત હઝરત મૂસા અલ. કે ખિલાફ આમ લોગો કે દિલો મેં બુરા ખ્યાલ પેદા કરને કી ખતરનાક સાઝિશ હે તાકે લોગ ઉનકે લાએ હુએ દીન કો કબૂલ ન કરે. મુસા (અલ.) એક એસી કોમ કે આદમી થે જિસ કી સંખ્યા ભી કમ થી યાની લઘુમતી મેં થે જિસ કે પાસ કોઈ લશ્કર નહી થા ઔર લડાઈ કરને કે સામાન ભી નહી થે વો કિસ તરહ એક બડી સીખાઈ હુવી, ટ્રેનીંગ દી હુવી કોમ કે લીએ ખતરા બન સકતે હે. બસ એસી હી ગંદી રાજકારણ કા આજ દૌર હે. (૨) યહાં મઈય્યત (સાથ હોને) કી બાત સિર્ફ નબી કે લિયે હે જબકે ઉમ્મતે મુહમ્મદીયા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કે હર હર ઉમ્મતી કે લીએ અલ્લાહ તઆલા કા સાથ હોના ઈલાહી “إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا” સે સાબિત હે. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي (તમામ તારીફ ઉસ અલ્લાહ તઆલા કે લિયે હે જિસ ને હમ કો ઈઝઝત દી.) شَرَّفَنَا

وَأَرْسَلْنَاكَمُ الْآخِرِينَ ۖ وَأَنْجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَنْ مَّعَهُ أَجْمَعِينَ ۖ ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخِرِينَ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ۚ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝
 وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ ۖ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ۖ قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَّلُ لَهَا
 عِكْفِينَ ۖ قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمُ إِذْ تَدْعُونَ ۖ أَوْ يَنْفَعُونَكُمُ أَوْ يَضُرُّوْنَ ۖ قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَلِكَ
 يَفْعَلُونَ ۖ قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ۖ أَنْتُمْ وَأَبَاؤُكُمْ الْأَقْدَمُونَ ۖ فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّيَ إِلَّا رَبُّ
 الْعَالَمِينَ ۝

और दूसरी(ફિરऔनવાલી) જમાઅત કો હમ ઉસી જગહ કે પાસ લે આયે ﴿૬૪﴾ और हमने मूसा(अल.) को और जो उनके साथ थे सबको(उबने से) बचा लिया(१) ﴿६५﴾ फिर हमने दूसरों(यानी फिरऔनीयो) को उबो दिया ﴿६६﴾ यकीनन इस चीज में(बड़ी ध्मत की) नीशानी हे और(इस्के भावजूद भी) धन(काफ़िरो) में से ज़ियादह धमान नही लाते ﴿६७﴾ और यकीनन तुम्हारे रब वही बडे जबरदस्त, सबसे ज़ियादह रहम करनेवाले हैं ﴿६८﴾

(એ નબી !) તુમ ઉનકો ઈબ્રાહીમ(અલ.) કા વાકિઆ પઢકર સુનાઓ ﴿૬૮﴾ જબ ઉન્હોને અપને અબ્બા और अपनी કૌમ સે કહા કે : તુમ કિસકી ઈબાદત કરતે હો ? (૨) ﴿૭૦﴾ वो કેहने लगे : हम तो बुतों की इबादत करते हैं, और पूरा दिन(यानी हर वक्त) उन्ही के पास लगे बैठे रहते हैं ﴿७१﴾ ઈબ્રાહીમ(અલ.) ને કહા : જબ તુમ (ઉનકો) પુકારતે હો તો કયા વો તુમહારી સુનતે હે ? ﴿૭૨﴾ या तुमको फ़ायदा या नुकसान देते हैं ? ﴿७३﴾ ઉન્હોને જવાબ દિયા કે : (નહી) બલકે(અસલ બાત યે હે કે) હમને હમારે બાપ દાદો કો એસા હી કામ કરતે હુએ પાયા હે ﴿૭૪﴾ ઈબ્રાહીમ (અલ.) ને કહા : કયા ભલા તુમને(કભી ગૌર સે ભી) દેખા જિસ્કી તુમ ઈબાદત કરતે રેહતે હો ﴿૭૫﴾ તુમ ભી और તુમહારે અગલે બાપ દાદે ભી(જિનકો પુજતે રહે હે) ﴿૭૬﴾ સો યકીનન વો તો મેરે દુશ્મન હે(૩) सिवाये तमाम जहानों के रब के(वो मेरे दोस्त हैं) ﴿७७﴾

(૧) નેક લોગો કે સાથ રેહને સે દુનયવી મુસીબતો સે ભી નજાત મિલતી હે.

(૨) સવાલ કી વજહ ઈલ્મ (જાનકારી) ન હોના નહી હે બલકે ગોર વ ફિક્ર કે લીએ બુલાના હે.

(૩) જિસ તરહ દુશ્મન નુકસાન હી પહોચાતા હે ઈસ તરહ બુતો કી ઈબાદત હર હાલ મેં નુકસાન દેનેવાલી હે.

الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿١٦٦﴾ وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ﴿١٦٧﴾ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿١٦٨﴾ وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ ﴿١٦٩﴾ وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٧٠﴾ رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَالْهَقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿١٧١﴾ وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ﴿١٧٢﴾ وَاجْعَلْ لِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ ﴿١٧٣﴾ وَاعْفُرْ لِأَيِّئِ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ ﴿١٧٤﴾ وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ﴿١٧٥﴾ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿١٧٦﴾ إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿١٧٧﴾

વહી(રબ) હે જિસ્ને મુજકો પૈદા કિયા, ફિર વહી(હર કામ મેં) મુજે(સહીહ) રાસ્તા દિખાતે હૈં ﴿૭૮﴾ ઓર વહી (રબ) હે જો મુજે ખાના(યાની બહુત સારી ઉમદા ચીજો) ખિલાતે હૈં ઓર(બહુત સારી ચીજો) મુજે પીલાતે હૈં ﴿૭૯﴾ ઓર જબ મેં બિમાર પડ જાતા હૂં તો વહી(રબ) મુજે શિક્ષા દેતે હૈં ﴿૮૦﴾ ઓર વહી(રબ) મુજે મૌત દેંગે, ફિર મુજે જિંદા કરેંગે ﴿૮૧﴾ ઓર જિસ(રબ) સે મેં યે ઉમ્મીદ લગાએ હુએ હું કે વો હિસાબ(યાની કયામત) કે દિન મેરે ગુનાહો કો માફ કર દેંગે ﴿૮૨﴾ એ મેરે રબ ! આપ મુજે હિકમત અતા ફરમાઈએ ઓર મુજકો નેક લોગો(૧) કે સાથ શામિલ કર દીજાએ ﴿૮૩﴾ ઓર આનેવાલી નસલો મેં મેરી સચ્ચી(યાની અચ્છી) યાદે બાકી રખીયે(૨) ﴿૮૪﴾ ઓર આપ મુજકો નેઅમતોવાલી જન્નત કે વારિસ(હોનેવાલે)લોગો મેં સે બના દીજાએ ﴿૮૫﴾ આપ મેરે બાપ કો માફ કર દીજાએ યકીનન વો તો ગુમરાહ લોગો મેં સે થે ﴿૮૬﴾ ઓર જિસ દિન લોગ દોબારા જિંદા કિયે જાયેંગે ઉસ દિન આપ મુજે રૂસ્વા ન કીજાએ ﴿૮૭﴾ જિસ દિન ન કોઈ માલ કામ આયેગા ન કોઈ અવલાદ (કામ આયેગી) ﴿૮૮﴾ મગર યે કે જો શખ્સ અલ્લાહ તઆલા કે પાસ સલામતીવાલા(યાની બેરોગ) દિલ લેકર હાજિર હોગા(વો નફા મેં હોગા)(૩) ﴿૮૯﴾

(૧) નેક લોગો મેં (નીરોગી) જુડને કે લિયે નબિયો કે વાલીદ હઝરત ઈબ્રાહીમ અલ. દુઆ ફરમા રહે હૈં જો સલાહ (નેકી) કે આલા (ઉચે) મકામ પર થે તો હમૈં તો ઉસ્કા દુઆ કા કિતના એહતિમામ કરના ચાહિયે ઓર ઉસ્કે લિયે કિતની કોશિશ કરની ચાહિયે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) બાદ મેં આનેવાલી નસલો કે લોગો મેં એસી ઝબાને પૈદા ફરમા જો મેરી સચ્ચાઈ કી ગવાહી દેવે.

(૩) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિ. ફરમાતે હૈં કે : જો દિલ કલિમએ તૌહીદ કી ગવાહી દેવે ઓર શિર્ક સે પાક હો વો દિલ મુરાદ હે. ઈસી તરહ બાતિની બુરાઈયો સે સલામત દિલ ભી મુરાદ હે.

وَأَرْلَفْتَ الْجَنَّةَ لِلْمُتَّقِينَ ۝ وَبَرَزْتَ الْجَحِيمَ لِلْغَوِينَ ۝ وَقِيلَ لَهُمْ آيِنَ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ۝ ﴿٩١﴾ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۚ
 هَلْ يَنْصُرُونَكُمْ أَوْ يَنْتَصِرُونَ ۝ فَكُذِّبُوا فِيهَا هُمْ وَالْعَاوَن ۝ وَجُنُودُ إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ ۝ ﴿٩٢﴾ قَالُوا وَهُمْ فِيهَا
 يَخْتَصِمُونَ ۝ ﴿٩٣﴾ تَاللَّهِ إِنْ كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝ ﴿٩٤﴾ إِذْ نُسَوِّيكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمَجْرُمُونَ ۝ ﴿٩٥﴾ فَمَا لَنَا
 مِنْ شَافِعِينَ ۝ وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ۝ ﴿٩٦﴾ قُلُوا أَنْ لَنَا كَرَّةٌ فَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝ ﴿٩٧﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۚ وَمَا كَانَ
 أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۝ ﴿٩٨﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ ﴿٩٩﴾

ع

और जन्नत मुत्तकी लोगो के करीब लायी जायेगी(१) ﴿८०﴾ और जहन्नम गुमराहो के सामने जाहिर कर दी जावेगी ﴿८१﴾ और उन(गुमराहो) को कहा जायेगा के(तुम्हारे) वो(मा'बूद) कहा हैं जिनकी तुम अल्लाह तआला को छोडकर ईबादत करते थे ? ﴿८२﴾ क्या वो तुम्हारी मदद कर सकते हैं या(तुम्हारी तरफ से) बदला ले सकते हैं ?(२) ﴿८३﴾ फिर वो(जातिल मा'बूद) और गुमराह लोग और ईब्लीस का पूरा पूरा लश्कर सबके सब उस(जहन्नम) में उधे मुंह डाल दिये जायेंगे ﴿८४﴾ ﴿८५﴾ और वो(काफिर लोग) उस(जहन्नम) में आपस में(अपने मा'बूदो से) जघडा करते हुअे बोलेंगे ﴿८६﴾ के अल्लाह तआला की कसम ! (उस दुनिया में) हम जुली गुमराही में पडे थे ﴿८७﴾ जब हम तुमको रब्बुल आलमीन(आलमो के रब) के बराबर का दरजा दिया करते थे ﴿८८﴾ हम को तो(बडे) मुजरिमो(३) ने ही गुमराह किया था ﴿८९﴾ नतीजा ये हुवा के(आज सिफारिश करनेवालो में से) कोई हमारी सिफारिश करनेवाला नही हे ﴿९०﴾ और हमदई करनेवाला कोई (मुब्लीस, सदभावक) दोस्त भी नही ﴿९१﴾ सो काश ! हमें(दुनिया में) वापस जाने का अक भरतबा मौका मिल जाअे तो हम मोमीन बन जाअें ﴿९२﴾ यकीनन ईस (क्यामत के पूरे मंजर के बयान) में बडी(ईब्रत की) नीशानी हे और उनमें के बहुत सारे ईमानवाले नही हैं ﴿९३﴾ और यकीनी बात हे के तुम्हारे रब वही बडे जबरदस्त, बडे रहम करनेवाले हैं ﴿९४﴾

(१) तक्वा रખने वालो के लीअे ईज्जत की जगह हे, ખુદ જન્નત કરીબ લાઈ જાવેગી.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) યા વો અપના ખુદ કા બચાવ કર સકતે હે.

(૩) યાની ગુમરાહી કો શુર કરનેવાલે.

كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ۖ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ۚ (۱) إِنْ لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرَهُ ۚ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۚ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ۚ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرَهُ ۚ قَالُوا أَنْتُمْ مِنْ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ ۚ (۲) قَالَ وَمَا عَلَيَّ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۚ (۳) إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَى رَبِّي لَوْ تَشْعُرُونَ ۚ وَمَا أَنَا بِطَارِدٍ الْمُؤْمِنِينَ ۚ (۴) إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ ۚ (۵) قَالُوا لَيْنَ لَمْ تَنْتَهِ يَنُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ۚ (۶) قَالَ رَبِّ إِنِّي قَوْمِي كَذَّبُونِ ۚ (۷)

નૂહ(અલ.) કી કૌમ ને રસૂલો કો જૂઠલાયા ﴿૧૦૫﴾ જબ ઉનસે ઉનકે ભાઈ નૂહ(અલ.) ને કહા : કયા તુમ(અલ્લાહ તઆલા સે) ડરતે નહી હો ? ﴿૧૦૬﴾ યકીનન મેં તો તુમ્હારે લિયે મોઅતબર(ભરોસેલાયક) રસૂલ હું(૧) ﴿૧૦૭﴾ સો તુમ અલ્લાહ તઆલા સે ડરો ઔર મેરી બાત માન લો ﴿૧૦૮﴾ ઈસ(તબ્લીગ કે કામ) પર મેં તુમસે કોઈ(દુન્યવી) બદલા નહી માંગતા હું, મેરા અજર તો તમામ આલમો કે રબ હી કે ઝિમ્મે હે ﴿૧૦૯﴾ તુમ અલ્લાહ તઆલા સે ડરો ઔર તુમ મેરી બાત માન લો ﴿૧૧૦﴾ કૌમ(કે લોગો) ને કહા : કયા હમ તેરી બાત માન લેવે; હાલાંકે કમીને(યાની નીચે દરજે કે) લોગ તેરે સાથી હો ગએ હેં ﴿૧૧૧﴾ નૂહ (અલ.) ને કહા : જો કામ વો કર રહે હેં મુજે વો માલૂમ નહી(૨) ﴿૧૧૨﴾ ઉનકા હિસાબ લેના તો મેરે રબ હી કે ઝિમ્મે હે અગર તુમ સમજ સે કામ લો(૩) ﴿૧૧૩﴾ ઔર મેં ઈમાનવાલો કો(ધુતકાર કર) દૂર કરનેવાલા નહી હું ﴿૧૧૪﴾ મેં તો સિર્ફ ખુલકર ડરાનેવાલા હું ﴿૧૧૫﴾ ઉન્હોને(યાની કૌમ કે લોગો ને) કહા : એ નૂહ ! અગર તુ(અપને તરીકે કો) નહી છોડેગા તો ઝરૂર પથ્થર મારકર હલાક કર દિયા જાયેગા ﴿૧૧૬﴾ નૂહ (અલ.) ને દુઆ કી કે : એ મેરે રબ ! યકીનન મેરી કૌમ ને મુજે જૂઠલા દિયા હેં ﴿૧૧૭﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) અમાનતદાર રસૂલ હું.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) મુજે ઉસ્સે કોઈ બહસ નહી હે(યાની ઉનકે ખાનદાન ઔર પૈશે (ધંધે) સે મુજે બહસ નહી, ખાનદાની તફાવત ઔર કારોબારી સે દીન મેં કયા અસર ?).

(૩) ઉનકા એક ઈલ્જામ (આક્ષેપ, તોહમત) યે થા કે યે રઝીલ(કમીને) ખુદ કે ફાયદે કે લિયે ઈમાન લાએ હેં, ઉસ્કા જવાબ હો ગયા કે ઉનકે દિલ મેં કયા નિયત હે ઉસ્કે મેં, યા તુમ ઝિમ્મેદાર નહી હેં, વો અલ્લાહ તઆલા કે હવાલે હે.

فَأَفْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ فَأَنْجِيْنَهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلِكِ الْمَشْحُونِ ﴿١١٩﴾ ثُمَّ
أَغْرَقْنَا بَعْدَ الْبَقِيَّةِ ﴿١٢٠﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُو الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾
كَذَّبْتَ عَادَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ
وَاطِيعُونَ ﴿١٢٦﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۚ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢٧﴾ أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٢٨﴾

સો આપ મેરે ઔર ઉનકે દરમિયાન મેં પૂરા ફેસલા કર દીજિએ(૧) ઔર મુજકો ઔર મેરે મોમીન સાથીયો કો(હલાકત સે) બચા લીજિએ(૨) ﴿૧૧૮﴾ સો હમ ને ઉન(નૂહ અલ.) કો ઔર ઉન કે સાથીયો કો ભરી હુઈ(૩) કશ્તી મે (સવાર કરકે) બચા લિયા ﴿૧૧૯﴾ ફિર ઉસ્કે બાદ હમને બાકી લોગો કો ડુબો દિયા ﴿૧૨૦﴾ યકીનન ઈસ (વાકિએ) મે(ઈબ્રત કી) બડી નિશાની હે ઔર ઉન મે બહુત સારે ઈમાન લાને વાલે નહીં ﴿૧૨૧﴾ ઔર યકીની બાત હે કે તુમ્હારે રબ વહી બડે ઝબરદસ્ત, સબસે ઝિયાદહ રહમ કરને વાલે હેં ﴿૧૨૨﴾

કૌમે આદ ને રસૂલો કો જુઠલાયા ﴿૧૨૩﴾ જબ કે ઉન સે ઉન કે ભાઈ હૂદ(અલ.) ને કહા : કયા તુમ લોગ(અલ્લાહ તઆલા સે) ડરતે નહીં હો ? ﴿૧૨૪﴾ યકીનન મેં તો તુમ્હારે લિયે મોઅતબર(ભરોસેલાયક) રસૂલ હો(૪) ﴿૧૨૫﴾ સો તુમ અલ્લાહ તઆલા સે ડરો ઔર મેરી બાત તુમ માન લો ﴿૧૨૬﴾ ઔર ઈસ(તબ્લીગ કે કામ) પર મેં તુમસે કોઈ(દુન્યવી) બદલા નહીં માંગતા હૂં, મેરા અજર (બદલા) તો તમામ આલમો કે રબ હી કે ઝિમ્મે હેં ﴿૧૨૭﴾ કયા તુમ હર ઉંચી જગહ પર યાદગાર(કી ચીઝે) બનાકર ખેલ(યાની ફુઝૂલ કામ) કરતે હો ?(૫) ﴿૧૨૮﴾

(૧) યાની ઉન પર અઝાબ આવે.

(૨) હઝરત નૂહ અલ. ને નજાત કી દુઆ કે મોકે પર અપને સાથીયો કો ભી યાદ રખા ઔર ઉનકે લિયે ભી નજાત કી દુઆ કી, માલૂમ હુવા કે અપને સાથીયો કી દીની વ દુનયવી કામયાબી કી ફિકર કરના નબિયો કી સુન્નત હે.

(૩) જિન જાનવરો ઔર પરિંદો કી નસલ બાકી રખની અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે મુકદ્દર થી ઉન સબ કો કશ્તી મે સાથ લિયા ગયા થા.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) અમાનતદાર રસૂલ હો.

(૫) દિખલાવે કે લિયે ઉંચી ઉંચી ઈમારતે બનાતે થે. ઉંચી ઈમારતો કે બનાને મે ગુલૂ(ઝિયાદતી) સે કામ લેતે થે ઔર ઉંચી ઈમારત પર બેઠકર નીચે ગુઝરનેવાલો કે સાથ નામુનાસિબ હરકત કરતે થે.

وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿١٢٩﴾ وَإِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣٠﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا وَتَتَّقُوا
 الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣١﴾ أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَيْنَيْنِ ﴿١٣٢﴾ وَجَنَّتْ وَعُيُونٌ ﴿١٣٣﴾ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ
 عَظِيمٍ ﴿١٣٤﴾ قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَزَّتْ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَعِظِينَ ﴿١٣٥﴾ إِنَّ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣٦﴾ وَمَا نَحْنُ
 بِمُعَذِّبِينَ ﴿١٣٧﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكْنَاهُمْ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۚ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣٨﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ
 الرَّحِيمُ ﴿١٣٩﴾

और तुम पक्के मહલ બનાતે હો, શાયદ તુમ કો(દુનિયા મેં) હમેશા ઝિંદા રેહના હે(૧)
 ﴿૧૨૯﴾ और जब तुम पकड़ते हो तो पक्के जालिम बनकर पकड़ते हो(२) ﴿१३०﴾ सो तुम
 अल्लाह तआला से डरो और मेरी बात तुम मान लो ﴿१३१﴾ और तुम उस(अल्लाह
 तआला) से डरो जिसने उन चीजों से तुम्हारी मदद की जो तुम जानते ही हो(३) ﴿१३२﴾
 (यानी) जानवरों और अवलाह और बागात और यशमों के जरीये उस (अल्लाह
 तआला) ने तुम्हारी मदद की ﴿१३३﴾ ﴿१३४﴾ में तुम पर बड़े दिन के अजाब से डरता
 हूं ﴿१३५﴾ उन्होंने(यानी कौम के लोगों ने) कहा : (अे हूँ !) तु नसीहत करे या
 नसीहत करनेवालों में से न बने हमारे लिये तो दोनों बातें बराबर हैं ﴿१३६﴾ ये(जो)
 बातें(तुम कर रहे हो वो) तो पीछलों की बस એક આદત રહી હે(૪) ﴿૧૩૭﴾ और
 હમકો તો કોઈ અજાબ હોનેવાલા નહી હે ﴿૧૩૮﴾ સો ઉન લોગો ને ઉન(હૂં અલ.) કો
 જુઠલાયા તો ફિર હમને ઉન સબકો હલાક કર દિયા, યકીનન ઈસ મે(ઈબ્રત કી) બડી
 નિશાની હે और उनमें के बहुत सारे ईमान लाने वाले नही हें ﴿१३९﴾ और यकीनन
 तुम्हारे रब वही तो बड़े जबरदस्त, बड़े रहम करने वाले हैं ﴿१४०﴾

(૧) યાની જો ઈમારતેં મહઝ કારીગરી કો બતલાને કે લિયે બનાઈ જાવે. શાનવાલી ઈમારતે, લગતા
 એસા હે કે હમેશા ઉસ મે રેહના હે.

(૨) ગરીબો પર ઝુલ્મ કરતે થે, મામૂલી ગલતી પર ભારી પકડ કરતે થે. કેસી વિરોધાભાસી કામો વાલી
 ઝિંદગી : એક તરફ ઈમારતો કે પીછે દોલત કો ખૂબ લગા રહે હે, દુસરી તરફ ગરીબો પર ઝિયાદતી,
 ઝુલ્મ ?

(૩) (દુસરા તર્જુમા) એસી એસી ચીજે દેકર તુમ્હારી તાકત બઢાઈ જો તુમ જાનતે નહી હો.

(૪) યાની ગુઝરે હુવે ઝમાને કે નબિયો કી ઈસી તરહ બાતે હુવા કરતી થી.

كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ ۖ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَالِحٌ ۖ أَلا تَتَّقُونَ ۚ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ۖ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۚ إِن أَجْرِي إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ۚ أَتَتْرَكُونَ فِي مَا هُمْنَا أَمِينٌ ۚ فِي جَنَّتٍ وَعُيُونٍ ۚ وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ ۚ وَتَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا فَرِهِينَ ۚ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ ۚ الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ۚ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ۚ مَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا ۚ فَأْتِ بَآيَةٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۚ قَالَ هَذِهِ نَاقَةٌ لَهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ۚ

કૌમે સમૂદ ને રસૂલો કો જૂઠલાયા ﴿૧૪૧﴾ જબ ઉનસે ઉનકે ભાઈ સાલેહ (અલ.) ને કહા : કયા તુમ લોગ(અલ્લાહ તઆલા સે) ડરતે નહી હો ? ﴿૧૪૨﴾ યકીનન મેં તુમ્હારે લિયે અમાનતદાર રસૂલ હું ﴿૧૪૩﴾ સો તુમ અલ્લાહ તઆલા સે ડરો ઔર મેરી બાત માન લો ﴿૧૪૪﴾ ઔર મેં તુમસે ઈસ(તબ્લીગ કે કામ) પર કોઈ(દુન્યવી) બદલા નહી માંગતા હું, મેરા બદલા તો તમામ આલમો કે રબ પર હે ﴿૧૪૫﴾ કયા તુમકો યહાં કી નેઅમતો મેં ઈત્મીનાન કે સાથ(હમેશા) રેહને દિયા જાવેગા ? (૧) ﴿૧૪૬﴾ બાગો મેં ઔર ચશ્મો મેં ? ઔર ખેતો મેં ઔર ખજૂરો મેં કે જિસકે ખોશે નરમ હે ? (૨) ﴿૧૪૭﴾ ﴿૧૪૮﴾ ઔર કયા તુમ પહાડો કો તરાશ (કોતર) કર બડે નાઝ કે સાથ(૩) ઘર બનાતે રહોગે ? ﴿૧૪૯﴾ સો તુમ અલ્લાહ તઆલા સે ડરો ઔર મેરી બાત માન લો ﴿૧૫૦﴾ ઔર તુમ હદ સે આગે બઢનેવાલો કા હુકમ(યાની કેહના) મત માનો ﴿૧૫૧﴾ જો લોગ ઝમીન મેં ફસાદ મચાતે હે ઔર ઈસ્લાહ નહી કરતે(૪) ﴿૧૫૨﴾ વો(યાની કૌમ કે) લોગ કેહને લગે : યકીનન તુમ પર બડા ભારી જાદૂ કર દિયા ગયા હે ﴿૧૫૩﴾ તુમ તો હમારે જૈસે હી એક(મામુલી) ઈન્સાન હો, અગર તુમ સચ્ચે હો તો(અપને નબી હોને કી) કોઈ નીશાની લાઓ ﴿૧૫૪﴾ સાલેહ અલ. ને કહા : યે ઉંટની હે ઉસ્કે લિયે પાની પીને કી એક બારી હે ઔર તુમ્હારે(જાનવરો કે લિયે) પાની પીને કી બારી મુકરર(નકકી) દિન મેં હે ﴿૧૫૫﴾

(૧) આખિરત સે બેફિકી ભી ઈસ દૌર મેં આમ હે. (૨) (દુસરા તર્જુમા) જિનકે ખોશે(ગુચ્છે) એક દુસરે મેં મિલે હુએ હે યાની ખજૂરો મેં બહુત ઝિયાદહ ફલ આતે હે. ઔર ફલ જુમખો મેં હોતે હે. (૩) યાની ઈતરાતે હુએ. એક મઅના માહિરીન ભી હે, વો ઈસ તરહ કે મકાનાત બનાને મેં બડે માહિર થે.

(૪) ઝિમ્મેદારો કે દો અહમ કામ : [૧] અમન કાયમ કરના. [૨] ઈસ્લાહ કરના.

وَلَا تَمْسُوْهَا بِسُوْءٍ فَيَأْخُذْكُمْ عَذَابٌ يَّوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿١٥٦﴾ فَعَقَرُوْهَا فَاصْبِرُوْا اَنْدِمِيْنَ ﴿١٥٧﴾ فَاَخَذَهُمُ الْعَذَابُ ۚ اِنَّ فِيْ
 ذٰلِكَ لَاٰيَةً ۚ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٥٨﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿١٥٩﴾
 كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿١٦٠﴾ اِذْ قَالَ لَهُمْ اٰخُوهُمْ لُوطُ اَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿١٦١﴾ اِنِّيْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ﴿١٦٢﴾
 فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوْنَ ﴿١٦٣﴾ وَمَا اَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ ۚ اِنْ اَجْرِيْ اِلَّا عَلَى رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٦٤﴾ اَتَأْتُوْنَ الذُّكْرَانَ مِنَ
 الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٦٥﴾ وَتَذَرُوْنَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ اَزْوَاجِكُمْ ۚ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ عٰدُوْنَ ﴿١٦٦﴾

और तुम बुरी निग्रह से उस(उटनी) को हाथ भी मत लगाना, वरना तुमको बड़े (भतरनाक) दिन का अजाब पकड़ लेगा ﴿१५६﴾ फिर(हुवा ये के) उन्होंने उस (उटनी) की कुंये काट डाली(१), फिर वो पछताते हुअे रह गअे ﴿१५७﴾ अंजाम ये हुवा के उनको अजाब ने पकड़ लिया, यकीनन ईस्में बड़ी(ईब्रत की) नीशानी हे और उनमे के बहुत सारे ईमान लानेवाले नही हें ﴿१५८﴾ और यकीनन तुम्हारे रब वही बडे जबरदस्त, बहुत जियादह रहम करनेवाले हें ﴿१५९﴾

लूत(अल.) की कौम ने रसूलो को जूठलाया ﴿१६०﴾ जब उनसे उनके भाई लूत(अल.) ने कहा : क्या तुम लोग(अल्लाह तआला से) डरते नही हो ? ﴿१६१﴾ यकीनन में तुम्हारे लिये मोअतबर(भरोसेलायक)रसूल हुं ﴿१६२﴾ सो तुम अल्लाह तआला से डरो और मेरी बात मानो ﴿१६३﴾ और में तुम से ईस(तब्लीग के काम) पर कोई बदला नही मांगता हूं, मेरा बदला तो तमाम आलमो के रब पर हे ﴿१६४﴾ क्या तुम आलमो के लोगो में तुम ही हो जो मर्दो(यानी लडको) के पास जाते हो(२) ﴿१६५﴾ और तुम्हारे रबने तुम्हारे लिये जो तुम्हारी बीवियां पैदा की हें उनको तो तुम छोडते हो(३) ? बल्के तुम(ईन्सानियत की) हद से बिल्कुल आगे गुजरे हुअे लोग हो ﴿१६६﴾

(१) यानी उसको मार डाला.

(२) ईस्से पेहले दुनिया की किसी कौम में ये गुनाह नही था, जानवर तक ईस गुनाह का काम नही करते.

(३) बीवी હલાલ હે ઉસ્કી ખાસ જગા. યાની આગે કી શર્મગાહ મેં સોહબત કરો, તુમ હલાલ બીવી કી શર્મગાહ છોડકર દુસરે ગંદે કામ મેં મત પડો, અપની બીવી કી દુબૂર(પીછે કા રાસ્તા) બી હરામ હે.

قَالُوا لَيْنَ لَمْ تَنْتَهُ يُلُوطَ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِينَ ﴿١٣٩﴾ قَالَ إِنِّي لَعَلَّكُمْ مِنَ الْقَالِينَ ﴿١٤٠﴾ رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾ فَتَجَبَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٤٢﴾ إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَرَبِينَ ﴿١٤٣﴾ ثُمَّ دَمَرْنَا الْآخَرِينَ ﴿١٤٤﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا ۖ فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٤٥﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۚ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٤٦﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٤٧﴾ كَذَّبَ أَصْحَابُ لُيْكَةَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٤٨﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٤٩﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٥٠﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا

વો (કૌમ કે લોગ) કેહને લગે : એ લુત ! અગર તૂ (યે બાત) નહી છોડેગા તો યકીનન (બસ્તી સે) બાહિર નીકાલ દિયા જાયેગા(૧) ﴿૧૬૭﴾ લુત (અલ.) ને કહા : યકીનન મેં તુમહારે(ઈસ બુરે) કામ સે સખ્ત નફરત કરતા હું ﴿૧૬૮﴾ એ મેરે રબ ! મુજકો ઓર મેરે ઘરવાલો કો જો (બુરે) કામ વો(કૌમ કે લોગ) કર રહે હેં ઉસ્સે નજાત અતા ફરમાઈએ(૨) ﴿૧૬૯﴾ સો હમને ઉન(લૂત અલ.)કો ઓર ઉનકે સબ ઘરવાલો(૩) કો નજાત દી ﴿૧૭૦﴾ મગર એક બુઢિયા જો પીછે રેહ જાનેવાલો મેં શામિલ રહી(૪) ﴿૧૭૧﴾ ફિર હમને દુસરે લોગો કો હલાક કર દિયા ﴿૧૭૨﴾ ઓર હમને ઉન પર(અજબ કિસમ કે પથ્થર કી) બારીશ બરસાઈ, સો જિન લોગો કો ડરાયા ગયા થા ઉન પર બહુત બુરી બારિશ થી ﴿૧૭૩﴾ યકીનન ઈસ્મેં બડી(ઈબ્રત કી) નીશાની હે ઓર ઉનમેં કે બહુત સારે ઈમાન લાનેવાલે નહી હેં ﴿૧૭૪﴾ ઓર યકીનન તુમહારે રબ વહી બડે ઝબરદસ્ત, બડે રહમ કરનેવાલે હેં(૫) ﴿૧૭૫﴾

બન(યાની ઘને જંગલ) કે રેહનેવાલો ને રસૂલો કો જુઠલાયા ﴿૧૭૬﴾ જબ ઉનસે શુએબ(અલ.)ને કહા કે:કયા તુમ લોગ(અલ્લાહ તઆલા કે સાથ શિર્ક કરને સે) ડરતે નહી હો ? ﴿૧૭૭﴾ યકીનન મેં તુમહારે લિયે અમાનતદાર રસૂલ હું ﴿૧૭૮﴾ સો તુમ અલ્લાહ તઆલા સે ડરો ઓર મેરી બાત માનો ﴿૧૭૯﴾

(૧) ઈસ્લાહ કા કામ કરનેવાલો ઓર નેક લોગો કો ધમકી દેના ઓર ખૂદ સુઘરને કી કોશિશ ન કરના આખરી દરજે કી દિલ કે સખ્ત હોને કી બાત હે જો કૌમે લૂત કા તરીકા હે.

(૨) યાની એસે બુરે કામો પર જો અજાબ આનેવાલા હે ઉસ્સે નજાત અતા ફરમાઈએ.

(૩) એહલે ઈમાન મુરાદ હેં.

(૪) યાની હઝરત લૂત અલ. કી બીવી જો ઈમાન નહી લાઈ.

(૫) ઉસ ઈલાકે કા હાલ બંદે કે સફરનામે કી તીસરી જિલ્દ મેં દેખિએ.

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۚ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٧٠﴾ أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ﴿١٧١﴾ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ﴿١٧٢﴾ وَلَا تَبْخُسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٧٣﴾ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْحَبْلَةَ الْأُولَىٰ ﴿١٧٤﴾ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٧٥﴾ وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَإِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿١٧٦﴾ فَاسْقِطْ عَلَيْنَا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ ۖ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٧٧﴾ قَالَ رَبِّيَ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٧٨﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ ۖ إِنَّهُ كَانَ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٩﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٨٠﴾

और में तुमसे इस(तब्दीग के काम) पर कोई(दुन्यवी) बढला नही मांगता हूं, मेरा बढला तो तमाम आलमों के रब पर है ﴿१८०﴾ तुम पूरा-पूरा नाप कर दिया करो(१) और नुकसान पहुँचानेवाले मत बनो(२) ﴿१८१﴾ और तुम सीधी तराजू(३) से तोला करो ﴿१८२﴾ और लोगों को उनकी चीजें घटाकर मत दिया करो और तुम जमीन में इसाद मचाते मत फिरो ﴿१८३﴾ और तुम उस(अदलाह तआला) से डरो जिसने तुमको और अगली तमाम मज्लूकत को पैदा किया ﴿१८४﴾ वो लोग केहने लगे : यकीनन तुज पर तो बडा भारी ज़हू कर दिया गया है(४) ﴿१८५﴾ तुम हमारे जैसे अक (मामुली) आदमी ही तो हो और हमारा तो(तुम्हारे बारे में) पक्का ज्वाब है के तुम जुठे लोगों में से हो ﴿१८६﴾ अगर तुम सच्चे हो तो हम पर आसमान का कोई टुकडा गीरा द्यो ﴿१८७﴾ शुअब (अल.) ने कहा : जो काम तुम कर रहे हो मेरे रब उसको अच्छी तरह जानते हैं(५) ﴿१८८﴾ सो(कौम के) लोगों ने उन(शुअब अल.) को जुठलाया, सो साईबान(बादल)वाले दिन के अजाब ने उनको पकडा, यकीनन वो बडे(जौझनाक) दिन का अजाब था ﴿१८९﴾ यकीनन इसमें बडी(ईब्रत की) निशानी है और उनमें बहुत सारे लोग ईमान लानेवाले नही ﴿१९०﴾

(१) (दुसरा तर्जुमा) नाप पूरा बरा करो.

(२) (दुसरा तर्जुमा) और तुम दुसरो को घाटे में डालनेवालो में से मत बनो.

(३) नाप तोल के तमाम किस्म के आलात(साधन) उसमें शामिल है.

(४) (दुसरा तर्जुमा) जिन पर बडा भारी ज़हू कर दिया हो तुम उन लोगों में से हो.

(५) लिहाजा किसको कब अजाब भेजना हमारा काम नही है, अदलाह तआला के ईल्म और कुदरत में है.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٩١﴾

ع

وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٩٢﴾ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿١٩٣﴾ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١٩٤﴾ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ ﴿١٩٥﴾ وَإِنَّهُ لَفِي زُبْرِ الْوَيْلِينَ ﴿١٩٦﴾ أَوَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَةٌ أَنْ يَأْتِيَ الْبَيْنَىٰ إِبْرَآءِيلُ ﴿١٩٧﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ﴿١٩٨﴾ فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١٩٩﴾ كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٠٠﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٢٠١﴾ فَيَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٠٢﴾ فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ ﴿٢٠٣﴾

और यकीनन तुम्हारे रब वही बडे जबरदस्त और बडे रहम करनेवाले है ﴿१८१﴾

और यकीनन वो(कुआन) तो तमाम आलमों के रब ही का उतारा हुआ है; ﴿१८२﴾ तुम्हारे दिल पर એક અમાનતદાર ફરિશ્તા ઈસ(કુઆન) કો લેકર ઉતરા હે; તાકે તુમ ડરાનેવાલે રસૂલો મેં શામિલ હો જાઓ ﴿૧૮૩﴾ ﴿૧૮૪﴾ (વો ફરિશ્તા) ખુલકર બયાન કરનેવાલી અરબી જબાન મેં(લેકર ઉતરા હે) ﴿૧૮૫﴾ और यकीनन ઈસ(કુઆન) કા તઝકિરા (બયાન, વર્ણન) પિછલી આસમાની કિતાબો મેં મૌજૂદ હે ﴿૧૮૬﴾ કયા ઈન(કાફિરો) કે લિયે યે દલીલ નહી હે કે ઈસ(કુઆન) કો બની ઈસ્રાઈલ કે ઉલમા જાનતે હે ? (૧) ﴿૧૮૭﴾ और अगर हम(मान लेवें तब भी) ઈસ(કુઆન) કો કિસી અજમી (ગેર અરબી) શખ્સ પર ઉતાર દેતે ﴿૧૮૮﴾ और वो(अजमी शख्स) उनके सामने पढ भी देता तब भी वो(जिद की वजह से) उस पर ઈમાન ન લાते(૨) ﴿૧૮૯﴾ ઈસી તરહ હમને મુજરિમો કે દિલો મેં ઈસ(ઈન્કાર) કો દાખિલ કર દિયા હે(૩) ﴿૨૦૦﴾ યે લોગ ઉસ વકત તક ઈસ(કુઆન) પર ઈમાન નહી લાયેંગે જબ તક વો દર્દનાક અઝાબ દેખ ન લેવેં ﴿૨૦૧﴾ और वो(अजाब) उन पर ઈસ તરહ અચાનક આ જાયેગા કે ઉનકો(પેહલે સે) ખબર ભી નહી હોગી ﴿૨૦૨﴾ (ઉસ વકત) યે(મુજરિમ) લોગ કહેંગે કે : કયા હમકો કુછ મોહલત મિલ સકતી હે ? ﴿૨૦૩﴾

(૧) જો બની ઈસ્રાઈલ કે ઉલમા ઈમાન લાએ વો કુઆન કી સચ્ચાઈ કો ખુલ્લમ ખુલ્લા બતાતે થે और જો ઈમાન ન લાએ વો તન્હાઈ મેં સચ્ચાઈ કા તઝકિરા કરતે થે.

(૨) ગૈર અરબી શખ્સ જિસ્કો અરબી પર કુદરત ન હો વો પઢ દે તબ ભી મોઅજિઝા હોના और ઝિયાદહ ખુલકર સામને આ જાતા ફિર ભી યે ઝિદ મેં ઈમાન ન લાતે.

(૩) કાન સે કુઆન ઈસ તરહ સુના કે ઉસ્કા અસર ન હુવા, ફાયદા નહી ઉઠા સકે. કુઆન કો જુઠલાના તબીયત બન ગઈ થી.

أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٢٠٨﴾ أَفَرَأَيْتَ إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ﴿٢٠٩﴾ ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٢١٠﴾ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمْتَعُونَ ﴿٢١١﴾ وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ ﴿٢١٢﴾ ذِكْرَىٰ ۖ وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢١٣﴾ وَمَا تَنْزِيلُ يَوْمَ الشَّيْطَانِ ﴿٢١٤﴾ وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٢١٥﴾ إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمْعَزُولُونَ ﴿٢١٦﴾ فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمَعْذِبِينَ ﴿٢١٧﴾ وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٢١٨﴾ وَخَفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢١٩﴾ فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنَّي بِرَبِّي لَأَجْمَعُنَّ تَعْمَلُونَ ﴿٢٢٠﴾

તો કયા વો(મુજરિમ ઈસ વકત) હમારે અઝાબ કો જલ્દી માંગતે હે ? ﴿૨૦૪﴾ ભલા તૂ દેખ ! અગર હમ ઉનકો કઈ બરસો તક(એશ કે સામાન સે)મઝે ઉડાને દેવે ﴿૨૦૫﴾ ફિર ઉનકે પાસ વો(અઝાબ) આ જાવે જિસ્સે ઉનકો ડરાયા જા રહા હે ﴿૨૦૬﴾ તો જો મઝા વો ઉડાતે રહે વો ઉનકો કયા કામ આયેગા(૧) ? ﴿૨૦૭﴾ જિસ બસ્તી મેં (અલ્લાહ તઆલા કી નાફરમાની પર) ડરાનેવાલે(નબી યા ઉનકે નાઈબ) નસીહત કરને કે લિયે ન આયે હો એસી કિસી બસ્તી કો હમને કભી હલાક હી નહી કિયા(૨) ﴿૨૦૮﴾ ઓર ઝુલ્મ કરના હમારા કામ નહી હે ﴿૨૦૯﴾ ઓર શયાતીન ઈસ (કુર્આન) કો લેકર ઉતરે નહી હે ﴿૨૧૦﴾ ઓર યે(કુર્આન લેકર ઉતરને કા કામ) ઉનકે મુનાસિબ નહી હે ઓર ન તો વો(એસા કામ)કર સકતે હે ﴿૨૧૧﴾ યકીની બાત હે કે ઉન(શયાતીન)કો(કુર્આન) સુનને સે ભી દૂર કર દિયા ગયા હે(૩) ﴿૨૧૨﴾ સો તુમ અલ્લાહ તઆલા કે સાથ દુસરે મા'બૂદો કી ઈબાદત મત કરો, વરના તુમ ઉન લોગો મેં શામિલ હો જાઓગે જિનકો અઝાબ દિયા જાયેગા ﴿૨૧૩﴾ ઓર(એ નબી !) તુમ અપને કરીબી (નજીકી) રિશ્તેદારો કો (નાફરમાની પર અલ્લાહ તઆલા કે અઝાબ સે) ડરાઓ ﴿૨૧૪﴾ ઓર જો ઈમાનવાલે તુમ્હારે સાથ ચલે ઉનકે લિયે(શફકત કા) અપના બાઝુ જુકા દો યાની નમ્રતા પૂર્વક વર્તાવ કરો(૪) ﴿૨૧૫﴾ સો અગર વો તુમ્હારી નાફરમાની કરે તો ઉનકો કેહ દો કે : જો કામ તુમ કર રહે હો ઉસ્સે મેરા કોઈ તઅલ્લુક (સંબંધ) નહી હે ﴿૨૧૬﴾

(૧) યાની દુનિયા કે એશ મેં ઝિયાદતી સે અઝાબ મેં કભી ન હોગી.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) જિસ બસ્તી કો ભી હમને(અઝાબ સે) હલાક કિયા તો ઉસ બસ્તી મેં(પેહલે હી સે હમારી તરફ સે) ડરાનેવાલે નસીહત કરને કી ગર્ઝ સે પહોંચ ચુકે થે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) રોક દિયા ગયા.

(૪) હર મોમિન ચાહે વો રિશ્તેદાર હો યા ન હો ઉસ્કે સાથ શફકત સે પેશ આના હે.

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۝ الَّذِي يَرْبُّكَ جُنَّ تَقُومُ ۝ وَتَقَلَّبَكَ فِي السَّجْدَيْنِ ۝ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝
 هَلْ أَنْبَيْتُكُمْ عَلَى مَنْ تَنْزَلُ الشَّيْطَانُ ۝ تَنْزَلُ عَلَى كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ۝ يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْثُرُهُمْ كَذِبُونَ ۝
 وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ۝ أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ ۝ وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ۝ إِلَّا الَّذِينَ
 آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا ۝ مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا ۝ وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ
 مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ۝

और बड़े जबरदस्त, बड़े रहम करनेवाले(अल्लाह तआला) पर तुम भरोसा करो ﴿२१७﴾ जो तुमको उस वक्त भी देખते हैं जब तुम(घिबाहत के लिये) ખડે હોતે હો ﴿२१૮﴾ और(नमाज के अलावा) नमाजियों में तुम्हारे आने जाने को भी(वो देખते हैं) (१) ﴿२१૯﴾ यकीन रखो वही(अल्लाह तआला) अच्छी तरह सुनते हैं, अच्छी तरह जानते हैं ﴿२२०﴾ (ओ नबी ! लोगों से कहो) क्या मैं तुमको बताऊँ के शयातीन किन लोगों पर उतरते हैं? ﴿२२१﴾ (शयातीन तो)हर बड़े जूठे, बड़े गुनेहगार पर उतरते हैं ﴿२२२﴾ जो(शयातीन से) सुनी सुनाई बात ला डालते हैं(२) और उनमें के बहुत सारे जूठे हैं(३) ﴿२२૩﴾ और शाईर के उनकी बातों पर तो गुमराह(४) लोग ही चलते हैं ﴿२२४﴾ क्या तुमने नहीं देखा के वो हर मेदान में सर मारते फिरते हैं(५) ﴿२२५﴾ और वो यकीनन(जबान से) ऐसी बातें कहा करते हैं जो वो करते नहीं हैं ﴿२२૬﴾ मगर वो(शाईर उनसे अलग हैं) जो ईमान लाओ और उन्होंने नेक काम किये और अल्लाह तआला का(६) बहुत जिक्र किया और उन पर जुल्म हो जाने के बाद उन्होंने बदला लिया(७) और जुल्म करनेवालों को अनकरीब पता चल जायेगा के किस जगह(यानी बुरे अंजाम) की तरफ़ उनको पलट करके जाना है ﴿२२७﴾

(१) (दूसरा मतलब) यानी जब आप तहજજુદ के લીઝે ઉઠતે હો ઉસે ઓર સહાબા ભી જબ અલ્લાહ તઆલા કી યાદ મેં હે કે નહીં ઉસકી ખબર લેને જાતેહો ઉસે ભી અલ્લાહ તઆલા દેખતે હે. સજદા કરનેવાલો મેં આપકે ચલે જાને કો ભી વો અલ્લાહ તઆલા જાનતે હેં યાની નમાઝિયો કે સાથ જબ આપ નમાઝ મેં હોતે હો ઉસ વક્ત ઓર નમાઝ કે અલાવા આપકે ઉઠને બેઠને કો અલ્લાહ તઆલા દેખતે હેં. (૨) (દુસરા તર્જુમા) જો શયાતીન કી બાતો કી તરફ કાન લગા રખતે હેં(યાની જબ શયાતીન કાહિનો(જયોતિષ) કે પાસ જુઠી ખબરે લાતે હેં તબ પુરે ધ્યાન સે ઉનકી બાત સુનતે હેં). (૩) યાની શયાતીન સુની સુનાઈ ઉનકો સુનાતે હેં ઓર વો લોગો કો જૂઠ મિલાકર સુનાતે હેં. (૪) સચ્ચાઈ સે દૂર ખ્યાલાત ઓર બાત કો બઢા ચઢા કર બોલના આમ શાયરી કા હાલ હોતા હે. (૫) (દુસરા તર્જુમા) હેરાન ફિરા કરતે હેં. (૬) શાઈરી મેં ઓર શાઈરી કે બગેર. (૭) યાની દુશ્મનો કો શાયરી કે અંદાઝ સે અચ્છા જવાબ દિયા. દીન કી મદદ, દીન કો ફેલાને કી શાઈરી ભી ઉસ આપત કે મતલબ મેં આ સકતી હેં.

સૂરએ નમ્લ

યે સૂરત મકકી હે, ઈસ્મેં (૮૩) યા (૮૫) આયતે હે, સૂરએ શુઅરાઅ કે બાદ
ઔર સૂરએ કસસ સે પેહલે (૪૮) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત મેં ચૂંટી(કીડી) કા બયાન હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

طَسَّ تِلْكَ آيَةُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُبِينٍ ① هُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ② الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ
الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ③ إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ أَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ④
أُولَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْآخَسِرُونَ ⑤ وَإِنَّكَ لَتَلْقَى الْقُرْآنَ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ
عَلِيمٍ ⑥ إِذْ قَالَ مُوسَى لِأَهْلِهِ إِنِّي آنَسْتُ نَارًا سَأَتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ آتِيكُمْ بِشَهَابٍ قَبَسٍ لَعَلَّكُمْ
تَصْطَلُونَ ⑦

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહુત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

طَسَّ (તા સીન) યે કુર્આન કી ઔર(હકીકત કો) ખોલનેવાલી કિતાબ કી આયતે
હે ﴿૧﴾ (એસે) ઈમાનવાલો કે લિયે હિદાયત ઔર ખૂશખબરી હે ﴿૨﴾ જો નમાઝ કો
કાયમ કરતે હે ઔર વો ઝકાત દેતે હે ઔર વો આખિરત પર યકીન રખતે હે ﴿૩﴾
હકીકત મેં જો લોગ આખિરત પર ઈમાન નહી રખતે હમને ઉનકે(બુરે) આમાલ ઉનકી
નઝરો મેં અચ્છે બના દિયે, સો વો(હક સે દૂર જહાલત મેં) ભટકતે ફિરતે હે(૧) ﴿૪﴾
ઈન્હી લોગો કે લિયે(દુનિયા મેં ભી) બુરા અઝાબ હે ઔર વો આખિરત મેં સબસે
ઝિયાદહ નુકસાન ઉઠાનેવાલે હોગે ﴿૫﴾ ઔર યકીનન તુમકો યે કુર્આન બડે હી
હિકમતવાલે, બડે જાનનેવાલે(અલ્લાહ તઆલા) કી તરફ સે અતા કિયા જા રહા હે(૨)
﴿૬﴾ (એ નબી ! મૂસા અલ. કા વો વાકિઆ ભી ઉનકો સુનાઓ) જબ મૂસા(અલ.) ને
અપને ઘરવાલો સે(મદયન સે આતે હુએ) કહા : કે મેં ને એક આગ દેખી હે, મેં અભી
(વહાં સે) તુમ્હારે પાસ કોઈ ખબર લેકર આતા હું યા આગ કા અંગારા સુલગાકર
તુમ્હારે પાસ લે આતા હું; તાકે તુમ(ઉસ્સે) ગરમી હાસિલ કર સકો(૩) ﴿૭﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) બરાબર ભટકતે ફિરતે હે (તીસરા તર્જુમા) સો વો ખેલ મેં પડે હે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) પહોંચ રહા હે. અરબી ગ્રામર કો દેખતે હુવે યહાં વહી કો ઉતરને કે વક્ત કી તકલીફ મુરાદ હે.

(૩) ઘરવાલો કી ઝરૂરિયાત કો પૂરા કરને કી ફિકર શોહર કે ઝિમ્મે હે. બીવી કો ભી ઈઝઝતવાલે બોલ સે બુલાએ.

فَلَمَّا جَاءَهَا نُودِيَ أَنْ بُورِكَ مَنْ فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا ۖ وَسُبْحَنَ اللَّهُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝٩ يٰمُوسَى إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝١٠ وَأَلْقِ عَصَاكَ ۖ فَلَمَّا رَأَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ ۖ يٰمُوسَى لَا تَخَفْ إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَيَّ الْمُرْسَلُونَ ۝١١ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلْ حُسْنًا بَعْدَ سُوءٍ فَإِنِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝١٢ وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخَرُّجَ بَيْضًا مِنْ غَيْرِ سُوءٍ ۖ فَنَفِي تَسْحَبُ أَيْتٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ۝١٣

સો જબ વો(મૂસા અલ.) ઉસ(આગ) કે પાસ પહોચે તો આવાઝ દી ગઈ જો આગ મેં હે
 ઔર જો ઉસ(આગ) કે આસપાસ હે(૧) ઉસ પર બરકત હો ઔર અલ્લાહ તઆલા તો
 પાક હે, જો તમામ આલમો કે રબ હે ﴿૮﴾ એ મૂસા ! હકીકત મેં(૨) મેં અલ્લાહ હી હું,
 બડા ઝબરદસ્ત, બડી હિકમત વાલા(હું) ﴿૮﴾ (એ મૂસા !) ઔર તુમ અપની લાઠી કો(૩)
 ઝમીન પર) ડાલો, ફિર જબ ઉસ(મૂસા અલ.) ને ઉસ(લાઠી) કો દેખા કે વો ઈસ તરહ
 હિલતી હે(૩) જૈસે કોઈ(તેઝ દોડને વાલા સફેદ પતલા) સાંપ, હો તો વો(મૂસા અલ.)
 પીઠ ફેર કર ભાગે ઔર પલટ કર દેખા ભી નહી(અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા) એ
 મૂસા ! ડરો નહી મેરે પાસ(કોઈ) રસૂલ ડરા નહી કરતે(૪) ﴿૧૦﴾ મગર યે કે કિસી ને
 કોઈ ઝિયાદતી કી હો(૫), ફિર બુરાઈ કે બાદ ઉસ્કે બદલે નેકી કરે તો ફિર યકીન રખના
 કે મે બહુત ઝિયાદહ માફ કરનેવાલા ઔર સબસે ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલા હું ﴿૧૧﴾
 ઔર તુમ(એ મૂસા !) અપને હાથ કો અપને ગીરેબાન (કમીસ મેં કોલર કે પાસ ગલે
 વાલા હિસ્સા) મેં દાખિલ કરો તો વો બગૈર કિસી બિમારી કે સફેદ(યાની રોશન) હોકર
 નિકલેગા(યે દોનો મોઅજિઝે મિલા કર) નવ નિશાનીયાં લેકર ફિરઔન ઔર ઉસકી
 કૌમ કી તરફ તુમ જાઓ યકીનન વો નાફરમાન કૌમ હે ﴿૧૨﴾

(૧) વહાં હઝરત મૂસા અલ. ઔર ફરિશ્તે મૌજૂદ થે. કુછ હઝરાત ને “إِذْ” સે નૂરે ઈલાહી મુરાદ લિયા હે; ચુંકે નુર કો હઝરત મૂસા અલ. ને પહલે આગ સમજા થા.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) યકીની બાત યે હે કે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ફન (સાપ કી ફેણ) મારતી હે.

(૪) નબુવ્વત કા એજાઝ (સન્માન) જબ મિલે તબ કોઈ રસૂલ ડરતે નહી; ઈસ લિયે તુમ કો ભી ડરના ન ચાહિયે. યા જો ચીઝ નબુવ્વત કી નીશાની બન રહી હો ઈસ સે ડરના નહી.

(૫) તો ઉસ ગલતી કો યાદ કરકે ડરે ઉસ મે હરજ નહી.

فَلَمَّا جَاءَهُمْ آيَاتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ۝۱۳ وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنْفُسُهُمْ ظُلُمًا وَعُْلُوًا ۖ فَانْظُرْ
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ۝۱۴

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا ۖ وَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ۝۱۵
وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عُلِّمْنَا مَنَاطِقَ الطَّيْرِ وَأُوتِينَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ۖ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ
الْمُبِينُ ۝۱۶ وَحِشْرَ لِّسُلَيْمَانَ جُنُودَهُ مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ۝۱۷

فیر جب ان (فیر آئیوں) کے پاس ہمارے روشن موآجیزے آ پڑے (۱) تو وہ کہنے
لگے کہ : یہ تو بولم بولتا تھا ہے ﴿۱۳﴾ اور ان لوگوں کے دل اس (سبب) کا
یقین کر چکے تھے، فیر انہوں نے اللہ اور تکبر (دماغ) کی وجہ سے اس کا
انکار کیا، سو تم دیکھو کہ ایسا (یانی شہادت) کرنے والوں کا انجام کتنا برا ؟

﴿۱۴﴾

اور پکی بات یہ ہے کہ ہم نے داؤد اور سلیمان (ا.ل.) کو ایک (پاس)
دلہن عطا کیا تھا (۲) اور (اس پر) وہ دونوں کہنے لگے : اے اللہ تعالیٰ کا شکر
ہے جس نے ہم کو بہت سارے ایمان والے بندوں پر فزولت عطا فرمائی ہے ﴿۱۴﴾ اور
سلیمان (ا.ل.) داؤد (ا.ل.) کے کایم مقام بنے (۳) اور سلیمان (ا.ل.) نے کہا
: اے لوگو ! ہم کو پرندوں کی بولی سیکھا دی گئی ہے اور ہم کو ہر قسم کی
(مذہبی) عیادت دی گئی ہے (۴) یقیناً یہ (لکھنوت، نبلوت اے اللہ تعالیٰ کا) بولتا
ہوا فزول ہے ﴿۱۵﴾ اور سلیمان (ا.ل.) کے لیے انکا لشکر جیناوت اور انساں
اور پرندوں میں سے جمایا گیا، سو ان کی جماعت (۶) بنا دی جاتی تھی (۷) ﴿۱۶﴾

(۱) آںہوں کو بول دے، تویید سمجھ دے۔ نبیوں کے موآجیزات لوگوں کی تویید اور
ریشالت سمجھانے کے پاتیر ہوتے ہوں گے اے اللہ تعالیٰ کے بندے اے اللہ تعالیٰ سے جود جائے، دنیایا کے
جادوگروں کی ترہ سیکھ لوگوں کو متااسسیر کرنا (پرباوت پادوں) اور اپنا بھد یاہنے والا
بنانا مکسود نہی ہوتا۔

(۲) یانی شریعت کا اور لکھنوت کا نیام یلانے کا۔

(۳) لکھنوت اور ولومے نبلوت دونوں میں۔

(۴) اس دور کو دیکھتے ہو۔ (۵) ایسا مالوم ہوتا ہے کہ اے اللہ تعالیٰ کو بندوبست اور جماعت
بندی، ترتیب سے کام کرنا پسند ہے۔ اس لیے یہاں تاریک کے انداز میں بیان کیا۔

(۶) (دوسرا تہیما) انکو کابل میں رجا جاتا تھا (تیسرا تہیما) انکو ریکا جاتا تھا۔

حَتَّىٰ إِذَا اتَوْا عَلَىٰ وَادِ النَّمْلِ ۖ قَالَتْ مُمْلَّةٌ يَأَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسْكِنَكُمْ ۚ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمُنُ وَجُنُودُهُ ۖ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝١٨ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَتِي وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ۝١٩ وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَىٰ الْهَدْيَ ۚ أَمْ كَانَ مِنَ الْغَائِبِينَ ۝٢٠ لَا عَذِيبَتُهُ عَذَابًا شَدِيدًا ۚ أَوْ لَا اذْبَحْتَهُ وَلِيًّا تَيِّبِي بِسُلْطَنِ مُّبِينٍ ۝٢١

યહાં તક ક જબ વો(સુલેમાન અલ. ઓર ઉનકા લશ્કર) ચૂંટીયો કે એક મેદાન પર પહોંચે તો એક કીડી બોલી : એ કીડીયો ! તુમ અપને અપને સૂરાખો મેં દાખિલ હો જાઓ(૧),કહી એસા ન હો કે સુલેમાન ઓર ઉસકા લશ્કર તુમ કો કુચલ ડાલેં ઓર ઉનકો (ઈસકા) પતા ભી ન ચલે(૨) ﴿૧૮﴾ ફિર ઉસ (કીડી) કી (ઈસ) બાત સે વો (સુલેમાન અલ.) મુસ્કુરા કર હંસ પડે ઓર કેહને લગે : એ મેરે રબ ! મુજે ઈસ બાત કા પાબંદ બના દિજિયે કે મેં આપકે ઉન એહસાનાત કા શુક્ર અદા કરતા રહું જો આપને મુજ પર ઓર મેરે વાલિદૈન પર કિયે ઓર મેં એસે નેક કામ કરતા રહું જિન કો આપ પસંદ કરતે હો ઓર અપની(ખાસ) રહમત સે મુજે અપને નેક બંદો મેં શામિલ રખના(૩) ﴿૧૯﴾ ઓર ઉસ(સુલેમાન અલ.) ને(એક મરતબા) પરિન્દો કી હાઝરી લી, સો વો (સુલેમાન અલ.) કેહને લગે : કયા બાત હે મુજે હુદ હુદ(કયું) નઝર નહી આતા(૪), કયા વો (કહી) ગાઈબ હો ગયા હે ?(૫) ﴿૨૦﴾ મે ઉસકો(ગેરહાઝરી પર) ઝરૂર સખ્ત સઝા દૂંગા યા ઉસકો ઝબ્હ કર ડાલૂંગા યા મેરે પાસ કોઈ એસી વજહ બતલાવે જો(ગેરહાઝરી કી) હકીકત કો ઝાહિર કરનેવાલી હો(૬) ﴿૨૧﴾

(૧) મુસીબત તો મુસીબત હે ઓર મુસીબત આને કે ડર સે ભી અપની કૌમ કો બચાને કી તદબીર ઓર ફિક્ક કોઈ કીડી જૈસી છોટી મખ્લૂક હી સે સીખ લેવે. (૨) અલ્લાહ તઆલા કે નેક બંદે જાન બુજકર તો નુકસાન નહી પહોંચાવેંગે ઈસ બાત કા કીડી કો ભી યકીન હે, બેખબરી મેં કોઈ બાત હો જાવે તો વો અલગ બાત હે. ઘર મુશકિલાત સે હિફાઝત કા ઝરીયા હે. (૩) નેક લોગો મેં દાખિલ હોને કી દુઆ કરના યે ભી નબીયો કી સુન્નત હે.(૪) (દુસરા તર્જુમા) બલ્કે વો ગાઈબ હી હે. (૫) હુદ હુદ છોટા ઓર કમઝોર પરીદા હે, માલૂમ હુવા છોટો ઓર કમઝોરો પર ભી નઝર રેહની ચાહિયે. પરીન્દો કી તબીયત એક જગહ નહી રેહતી વો ઉડતે ફિરતે હેં, માલૂમ હુવા અપની ઝિમ્મેદારી મે રેહનેવાલે લોગો મે જિનકા મીઝાજ હી ધુમને ફિરને કા હો ઉન કી હાઝરી કી ખુસૂસી ફિક્ક રખે ઓર અચાનક હાઝરી લેને કા સબૂત ભી નિકલતા હે. (૬) યાની ગેર હાઝરી કા સહી ઉઝર(કારણ) ભી સુનના ચાહિયે સિર્ફ મનમાની ન ચલાવે કે બગૈર ઈજાઝત સે ગયા હી કયું ?

فَمَكَتْ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطْتُ بِمَا لَمْ مَحْطُ بِهِ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بَنِيَّ يَقِينٍ ﴿٢٢﴾ إِنِّي وَجَدْتُ أَمْرًا تَمْلِكُهُمْ
وَأُوتِيْتُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾ وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّيْءِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ
الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٢٤﴾ أَلَا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمُوتِ
وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿٢٥﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٢٦﴾

સો વો(હુદ હુદ) થોડી દેર બાદ હાઝિર હો ગયા, ઓર વો(હુદ હુદ સુલેમાન અલ.સે) કેહને લગા : મેંને એક એસી બાત માલૂમ કી હે જિસ બાત કી આપ કો ખબર નહી હે(૧) ઓર મેં મુલકે સબા સે એક યકીની ખબર લેકર તુમહારે પાસ હાઝિર હુવા હૂં(૨) ﴿૨૨﴾ મેં ને એક ઓરત કો(વહાં) દેખા હે જો ઉન પર હુકૂમત કર રહી હે ઓર ઉસ્કો હર તરહ કા(ઝરૂરી) સામાન મિલા હે ઓર ઉસ્કા એક બડા તખ્ત ભી હે ﴿૨૩﴾ મેં ને ઉસ(ઓરત) કો ઓર ઉસ્કી કૌમ કો દેખા હે કે વો અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર સૂરજ કે સામને સજદા કરતે હે ઓર શયતાન ને ઉનકો યે સમજા દિયા હે કે ઉનકે(કુફ્ર કે યે) કામ બહુત અચ્છે હે સો ઉસ(શયતાન) ને ઉનકો(સહીહ) રાસ્તે સે રોક રખા હે; લિહાઝા વો સહીહ રાસ્તે પર ચલતે નહી હે ﴿૨૪﴾ વો લોગ ઉસ અલ્લાહ તઆલા કો કયૂં સજદા નહી કરતે જો આસમાનો ઓર ઝમીન કી છુપી હુઈ ચીઝો(૩) કો બાહિર નિકાલકર લાતે હે ઓર જો ચીઝ તુમ છુપાતે હો ઓર જો ચીઝ તુમ ઝાહિર કરતે હો ઉસ્કો વો(અલ્લાહ તઆલા) જાનતે હે ﴿૨૫﴾ અલ્લાહ તઆલા કી ઝાત હી એસી હે કે ઉસ્કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહી હે(ઓર) વો બડે અર્શ કે માલિક હે ﴿૨૬﴾

(૧) હુદહુદ કો ભી અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે યે સમજ મિલી હે કે નબી લોગ આલિમુલ ગૈબ (ગૈબ કી બાતો કો જાનને વાલે) નહી હોતે. ગૌર કરો જિસ નબી કે મુતઅલ્લિક આયત ૧૫ મેં ખુદ બારી તઆલા ઈલ્મ અતા ફરમાના બયાન કરે ઉનકો હુદહુદ ને એક બાત કી ખબર દી. બડે સે બડે ઈન્સાન કા ઈલ્મ સબ ચીઝો કો ઘેરનેવાલા નહી હો સકતા કોઈ અપને ઈલ્મ કી ઝિયાદતી પર ઈતરાવે નહી. નીઝ ઈસ્સે યે બાત ભી માલૂમ હુઈ કે બડો કો હર ચીઝ માલૂમ હો યે ઝરૂરી નહી છોટો કી માલૂમાત સે ભી ફાયદા ઉઠાના ચાહિયે.

(૨) બડો કી ખિદમત મેં યકીની ઓર તહકીકી બાતે અર્ઝ કરની ચાહિયે.

(૩) જિસ મખ્લૂક કો અલ્લાહ તઆલા કી જો નેઅમત ખુસુસી (ખાસ) તૌર પર હી હો “હમ્દ” કરતે વક્ત ઉસ નેઅમત કા વો ખુસુસી બયાન કરતે હે, હુદહુદ કો ઝમીન કે નીચે કે ખઝાને માલૂમ કરને કી સલાહિયત દી ગઈ હે; ઈસ લિયે શાયદ ઉસ્ને યે લફઝ ઈસ્તેઅમાલ કિયા.

قَالَ سَنَنْظُرُ أَصَدَقْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٢٠﴾ اذْهَبْ بِكِتَابِي هَذَا فَأَلْقِهْ إِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ فَانْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ ﴿٢١﴾ قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُوْا إِلَيَّ الْقِيَّ إِلَى كِتَابٍ كَرِيمٍ ﴿٢٢﴾ إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمٍ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٢٣﴾
 ۞ قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُوْا أَفْتُونِي فِي أَمْرِي ۚ مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّى تَشْهَدُونِ ﴿٢٤﴾ قَالُوا نَحْنُ أَوْلُوا قُوَّةٍ
 وَأُولُوا أَبْأَسْ شَدِيدٍ ۖ وَالْأَمْرُ إِلَيْكِ فَانْظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ ﴿٢٥﴾

(યે બાત સુન કર) સુલેમાન અલ. ને કહા : અભી હમ દેખ લેતે હેં કે તુમ સચ કેહતે હો
 યા તુમ ભી જૂઠ બોલનેવાલો મેં શામિલ હો ગયે હો(૧) ﴿૨૦﴾ (એ હુદહુદ !) મેરા યે ખત
 લેકર જા ઓર ઈસ(ખત) કો ઉનકે પાસ ડાલ દે, ફિર ઉનકે પાસ સે તુ હટ જા(૨), ફિર
 દેખ(૩) વો કયા જવાબ દેતે હેં ?(૪) ﴿૨૮﴾ ઓરત(૫) બોલી : એ(મેરે) દરબારીયો ! મુજે
 એક ઈઝઝતવાલા ખત મિલા હે(૬) ﴿૨૯﴾ યકીનન વો(ખત) સુલેમાન(અલ.)કી તરફ સે
 આયા હે ઓર વો(ખત) અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે શુરૂઆ કિયા ગયા હે, જિસ
 (અલ્લાહ તઆલા) કી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહુત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હેં
 ﴿૩૦﴾ (ઉસ્મેં યે લિખા હે) કે તુમ મેરે મુકાબલે મેં તકબ્બુર ન કરો ઓર મેરે સામને
 મુસલમાન(યાની ફરમાંબરદાર) બનકર ચલે આઓ ﴿૩૧﴾

વો(રાની) બોલી : એ દરબારીયો ! યે જો મસ્અલા મુજે પેશ આયા હે ઉસ(કે
 બારે) મેં મુજે પક્કા મશ્વરા દો(૭), મેં ઉસ વકત તક કિસી કામ કા કતઈ(આખરી)
 ફેસલા નહી કિયા કરતી જબ તક તુમ લોગ મેરે પાસ મૌજૂદ ન હો ﴿૩૨﴾ વો (દરબારી)
 કેહને લગે : હમ તો પૂરી તાકતવાલે હેં ઓર(ડટકર) સખ્ત લડાઈ લડનેવાલે લોગ હેં,
 આગે મુઆમલા તુમ્હારે ઈખ્તિયાર મેં હે, અબ આપ હી દેખ લેં કે કયા હુકમ દેતી હો(૮)
 ﴿૩૩﴾

(૧) અપને સે છોટો કી બાત કો જાંચના ચાહિયે કે સહીહ હે યા બનાવટ હે.

(૨) : [૧] અપને સે છોટો કો આદાબ સિખા રહે હેં કે કિસી કે સર પર ન રહે [૨] ખત કે ઝરીયે સે ભી દઅવત
 દેના નબિયો કા તરીકા હે. (૩) “فَانْظُرْ” કા દુસરા તર્જુમા : તુ ઈન્તિઝાર કર. (૪) હઝરત સુલેમાન (અલ.)
 કા ખત હુદ હુદ ચોચ મેં લેકર ચલા ઓર સબા જાકર બિલ્કીસ કો પહોચાયા. (૫) યાની સબા કી રાની :
 બિલ્કીસ. ઉસ્ને ફૌરી મશ્વરા કિયા, કુફ્રાર ભી મશ્વરે કી એહમિયત સમજતે થે. (૬) (દુસરા તર્જુમા) મેરે પાસ
 એક ઈઝઝત(વકાર) વાલા ખત ડાલા ગયા હે. (૭) (દુસરા તર્જુમા) હમ ફેસલા કર સકેં એસા મશ્વરા દો(મલિકા
 ને પેહલે દરબારીયો કી ઈઝઝત બઢાઈ ફિર કહા, યે ભી કામચાબ સરદારી કી એક તદબીર હે. (૮) હમ હમારી
 રાય(ખતવાઈ હુઈ બાત) પર અડે નહી રહેંગે, રાય કે ખિલાફ અમીર કા હુકમ હોગા તબ ભી અમલ કરેંગે.

قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا أَعِزَّةَ أَهْلِهَا أَذِلَّةً ۚ وَكَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٣٩﴾ وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمٌ قَالَ أَتُمِدُّونَ بِمَالٍ فَمَا آتَىٰ اللَّهُ خَيْرٌ مِّمَّا أَتَيْتُمْ ۖ بَلْ أَنْتُمْ بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُونَ ﴿٤١﴾ ارْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُمْ بِجُنُودٍ لَا قِبَلَ لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِنْهَا أَذِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٤٢﴾ قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأَ أَيْكُمْ يَا بُنَيَّ بَعْرَ شَهَا قَبْلَ أَنْ يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٤٣﴾ قَالَ عَفَرْتُكَ مِنَ الْحِجْنِ أَأَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِنْ مَقَامِكَ ۚ

વો(મલિકા) બોલી : જબ બાદશાહ(ફાતેહ બનકર) કિસી બસ્તી મેં દાખિલ હુવા કરતા હે તો ઉસ્કો બરબાદ કર ડાલતે હેં ઔર વહાં કે ઈઝઝતવાલે લોગો કો ઝલીલ કર દિયા કરતે હેં ઔર યે લોગ ભી એસા હી કરેંગે ﴿૩૪﴾ ઔર મેં ઉનકે પાસ હદિયા ભેજતી હૂં, ફિર દેખતી હૂં કે(મેરે) ભેજે હુએ(કાસિદ, એલચી) કયા જવાબ લેકર વાપસ આતે હેં ﴿૩૫﴾ ફિર વો(કાસિદ) જબ સુલેમાન(અલ.) કે પાસ પહોચા તો ઉસ(સુલેમાન અલ.) ને કહા કે : કયા માલ કે ઝરીયે તુમ મેરી મદદ કરના ચાહતે હો ? સો અલ્લાહ તઆલા ને મુજે જો કુછ દે રખા હે વો ઉસ્સે ઝિયાદહ અચ્છા હે જો તુમકો દે રખા હે; બલકે તુમ હી લોગ તુમ્હારે હદિયે પર ખુશ હોતે રહો ﴿૩૬﴾ (એ કાસિદ !) તુ ઉનકે પાસ વાપસ જા(ઈસ લિયે કે) અબ હમ ઉનકે પાસ એસા લશ્કર લેકર પહોચેંગે જિસ્કા મુકાબલા કરને કી ઉનમેં તાકત નહી હોગી ઔર હમ ઝરૂર ઉનકો વહાં સે ઝલીલ કરકે નીકાલેંગે ઔર વો હમારે માતહત બનકર રહેંગે ﴿૩૭﴾(૧) સુલેમાન (અલ.) ને કહા : એ(મેરે) દરબારીયો ! તુમ મેં કોઈ એસા હે જો ઉસ(ઔરત) કે તખ્ત કો ઉન (સબાવાલો) કે મેરે પાસ મુસલમાન બનકર આને સે પેહલે હી લે આયે ﴿૩૮﴾ જિન્નાતો મેં સે એક બડે ભારી જિસ્મવાલા બોલા:(૨) આપ અપની જગહ સે ઉઠો(૩) ઈસ્સે પેહલે હી મેં ઉસ (તખ્ત) કો આપકે પાસ લે આઉંગા,

(૧) ફિર બિલકીસ કો હઝરત સુલેમાન અલ. કે નબી હોને કા યકીન હો ગયા તો અપને મુલ્કે સબા સે ચલી તો હઝરત સુલેમાન અલ. કો કિસી ઝરીયે સે ઉસ્કે રવાના હોને કા પતા ચલ ગયા તબ.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) જિન્નાતો મેં સે એક રાક્ષસ બોલા.

(૩) દુસરા તર્જુમા : મજલિસ સે ઉઠો.

وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيَّ أَمِينٌ ﴿٣٩﴾ قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ إِنَّا آتَيْنَاكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ ۚ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي ۚ لِيَبْلُوَنِي ۚ أَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ ۚ وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ ﴿٤٠﴾ قَالَ تَكَرَّرُوا لَهَا عَرْشَهَا نَنْظُرَ أَتَهْتَدِينَ أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٤١﴾ فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهَكَذَا عَرْشُكَ ۚ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ ۖ وَأُوتِينَا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ ﴿٤٢﴾

और(आप मेरे बारे में) यकीन रखिये के में उस(तप्त को लाने) की पूरी ताकत ली रखता हूं(और) अमानतदार ली हूं(१) ﴿३९﴾ एक शप्स जिस के पास किताब(२) (तौरात) का ईल्म था वो केहने लगे : में उस(तप्त) को आपके पास आपकी पलक जपकने से पेहले ही छाज़ीर कर देता हूं, सो जब उन्होने(यानी सुलेमान अल. ने) उस तप्त को अपने सामने रखा हुवा देखा तो केहने लगे : ये तो मेरे रब का इज़ल है; ताके वो मुजे आज़माओ (मेरा ईम्तीहान लेवे) के में(रब का) शुक्र करता हूं या मे नाशुकी करता हूं और जो शप्स ली शुक्र करता है वो तो अपने फायदे के लिये ही शुक्र करता है और जो शप्स नाशुकी करता है तो यकीनन मेरे रब तो बेनियाज़ हें, बडे करम करनेवाले हें ﴿४०﴾ सुलेमान(अल.) ने(बादिमो से) कहा : उस(बिल्कीस) के लिये उसके तप्त में कुछ तब्दीली कर दो(३) ताके हम देव लेवें के वो उसको पहेयान लेती है या उन लोगो में से होती है जिनको पहेयान नही है(४) फिर जब वो औरत(सुलेमान अल.के पास) पड़ोय गई तो उसको पुछा गया : क्या तेरा तप्त औसा ही है ? ﴿४१﴾ तो वो केहने लगी : औसा लगता है के हूँ वही है, और हमको तो इस(वाकिया) से पेहले ही(आपकी नबुव्वत की सय्याई का) ईल्म हो चुका था और हम मुसलमान हो चुके हें(५) ﴿४२﴾

(१) जिसको काम हवाले करना हो उसमें ये दो ખુબીયાં(ताकत, અમાનત) હોની ચાહિયે, વહાં હઝરત મૂસા અલ. કે વાકિએ મેં લી યે બાત હે. (૨) પેહલે ઝમાનો કી કિતાબ વાલો કા યે હાલ હે તો કિતાબો મેં સબસે અફઝલ કિતાબ “કુર્આન” કે માનને વાલો કી તાકત કા હાલ કયા હોતા હોગા ? દુનિયા ને દૌરે ખિલાફતે રાશિદા મેં ઉસકો દેખ લિયા હે. કાશ હમ સહી માને મેં કુર્આન કા હક અદા કરનેવાલે બન જાયે!. (૩) (દુસરા તર્જુમા) ઉસ ઔરત કે સામને ઉસ કે તપ્ત કી સૂરત બદલ કર દિખાઓ.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) યા ઉન લોગો મેં સે હોતી હે જો હકીકત તક નહી પહોચતે .

(૫) કુછ હઝરાત ને “وَأُوتِينَا الْعِلْمَ” સે હઝરત સુલેમાન અલ. કી બાત મુરાદ લી હે, મતલબ યે હોગા કે હમકો પેહલે સે વહી કે ઝરીયે બતા દિયા ગયા થા કે તૂ ફરમાંબરદાર બનકર હાઝિર હોગી.

وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنَّهَا كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٣٣﴾ قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ ۚ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً ۖ وَكَشَفَتْ عَنْ سَاقِهَا ۚ قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِنْ قَوَارِيرَ ۚ قَالَتْ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمِينَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٤﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ فَإِذَا هُمْ فَرِيقَيْنِ يَخْتَصِمُونَ ﴿٣٥﴾ قَالَ يَقَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ ۚ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٣٦﴾ قَالُوا أَظِيرُّكَ بِكَ وَبِمَنْ مَعَكَ ۚ قَالَ ظِيرُّكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ ﴿٣٧﴾

और(आज तक) उसको(ईमान लाने से) इस बात ने रोक रखा था કે वो अल्लाह तआला के सिवा(दूसरो) की ईबादत किया करती थी क्यूंके वो अेक काफ़िर कौम में से थी ﴿४३﴾ उस(औरत) को कहा गया : तू(ईस) महल में दाखिल हो जा, फिर जब उसने उस(के सहन) को देखा तो ये समज्ज के ये तो गहरा पानी है और उसने अपनी दोनों पीउलीयां भोल दी, सुलेमान(अल.) ने कहा : ये तो अेक महल है जिस मे शीशे जडे हुअे हें(१), वो बोली : अे मेरे रब ! यकीनन में(अब तक) अपनी जान पर(कुफ़ करके) जुल्म करती रही और में सुलेमान(अल.) के साथ होकर अल्लाह रब्बुल आलमीन के लिये मुसलमान बनती हूं ﴿४४﴾

और पक्की बात ये है हमने कौमे समूह की तरफ़ उसके ભાઈ સાલેહ(અલ.) को(પયગમ્બર બનાકર) ભેજા(ઉન્હોને લોગો કો ये દઅવત દી) કે અલ્લાહ તઆલા કી તુમ ઈબાદત કરો, તબ વો લોગ દો જમાઅત હોકર(ર) આપસ મેં(દીન કે બારે મેં) ઝઘડને લગે ﴿૪૫﴾ સાલેહ(અલ.) ને કહા કે : અે મેરી કૌમ ! તુમ ભલાઈ સે પેહલે બુરાઈ(યાની અઝાબ)કો કયૂં જલ્દી માંગતે હો(૩), તુમ અલ્લાહ તઆલા સે માફી કયું નહી માંગતે ? તાકે તુમ પર રહમ કિયા જાયે ﴿૪૬﴾ વો(કૌમ કે લોગ) કેહને લગે : હમ તો તુમકો ઔર તુમ્હારે સાથિયો કો મનહૂસ માનતે હે, સાલેહ(અલ.) ને કહા : તુમ્હારી નહુસત(કા સબબ) તો અલ્લાહ તઆલા હી કે કબઝે મેં હે(૪); બલકે તુમ લોગ તો(કુફ્ર કી વજહ સે) આઝમાઈશ મે મુબતલા કિયે ગયે હો(૫) ﴿૪૭﴾

(૧) યાની શીશો સે બના હુવા હે. (૨) અેક જમાઅત મોમીનો કી દુસરી કાફિરો કી.

(૩) અઝાબ જલ્દી માંગને કી ચીઝ નહી ઉસકો તો ઈસ્તિગફાર કે ઝરીયે રોકના હે.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) તુમ્હારી નહૂસત કા હકીકી સબબ તો અલ્લાહ તઆલા હી કે ઈલ્મ મેં હે.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) બલકે તુમ લોગ તો અઝાબ મેં મુબતલા કિયે ગયે હો.

وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿٨٦﴾ قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ
لَنَقُولَنَّ لَوْ لِيهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٨٧﴾ وَمَكْرُؤًا مَكْرًا وَمَكْرُؤًا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٨٨﴾ فَانْظُرْ
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ ۚ أَنَا ذَمَّرْنَاهُمْ وَقَوْمُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٩﴾ فَبِتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٩٠﴾ وَأَنْجَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٩١﴾ وَلَوْ طَا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ وَأَنْتُمْ
تُبْصِرُونَ ﴿٩٢﴾

और शहर में नव आदमी ऐसे थे जो जमीन में इसाद तो मचाते थे और ईस्लाह का काम नहीं करते थे(१) ﴿४८﴾ उन नव इसादीयो ने(आपस में अेक दुसरे से) कहा के : तुम सब आपस में मिल-जुलकर अल्लाह तआला की कसम जाओ के हम सालेह (अल.)और उसके घरवालो पर रात के वकत हमला करेंगे, फिर(उसकी तरफ से किसान(भूनी बढला) का दावा करनेवाले) उस के वारिस से(युं) केह देंगे के : हम उनके घरवालो की(और भुद सालेह अल.की) हलाकत(यानी मर जाने) के वकत मौजूद ही नहीं थे और यकीनन हम सख्खी बात बोलते हें ﴿४९﴾ उन लोगो ने अेक छुपी छुई साजिश की और हमने भी(उनके खिलाफ) अेक छुपी छुई तदबीर की के उनको पता भी नहीं लग सका(२) ﴿५०﴾ सो तुम(अे नबी !) देखो ! उन की साजिश का अंजाम कैसा हुवा के हमने उन(इसादियो) को और उनकी पूरी कौम को हलाक करके रफ दिया ﴿५१﴾ सो ये उन के घर हें जो उनके कुह की वजह से वेरान पडे हें, यकीनन जो लोग जानते हें उनके लिये इसमें बडी निशानी हे ﴿५२﴾ और जो लोग ईमान लाये और वो तकवावाले थे उन सबको हमने(अजाब से) बया लिया ﴿५३﴾ और(हमने) लूत(अल.) को (पयगम्बर बनाकर भेजा) जब उन्होंने अपनी कौम से कहा के : क्या तुम भुली आंभो से देखते हुअे भी बेहयाई के काम करते हो ? (३) ﴿५४﴾

(१) ये नव लोग अपने माल और अइराद की जियादती की वजह से अकेले होकर जमाअत के दरजे में थे. (२) (दुसरा तर्जुमा) उनको ખબર ભી ન હુઈ(ये लोग अपनी साजिश पर अमल न कर सके और वो नव लोग हलाक कर दिये गये, अल्लाह तआला ने अपने नबी और ईमानवालो की डिंजालत इरमाई). (३) (दुसरा तर्जुमा) तुम समजदार होने के बावजूद बेहयाई का काम करते हो.

યાની : [૧] એક દુસરે કે સામને બેશરમી કે કામ કરતે થે.

[૨] નાફરમાન કૌમો કી તબાહી કે નિશાનાત તુમ્હારે સામને હે ફિર ભી ઐસી હરકત કરતે હો.

أَيُّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُونِ النِّسَاءِ ۖ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿٥٥﴾ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا
 أَخْرِجُوا آلَ لُوطٍ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ ۖ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَّتَطَهَّرُونَ ﴿٥٦﴾ فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٥٧﴾
 ۚ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا ۖ فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذِرِينَ ﴿٥٨﴾
 قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ ۚ اللَّهُ خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾

કયા તુમ લોગ અપની ખ્વાહિશ પૂરી કરને કે લિયે ઔરતોં કો છોડકર મદો પર (લલયાકર) જાતે હો; બલકે(હકીકત યે હે કે) તુમ લોગ જાહિલ હી હો ﴿૫૫﴾ સો ઉન(લૂત અલ.) કી કૌમ કે પાસ ઈસકે સિવા કોઈ જવાબ નહી થા કે વો(આપસ મે યૂં) કેહને લગે : લૂત(અલ.) કે(ઉપર ઈમાનવાને વાલે) લોગો કો તુમ અપની બસ્તીસે નિકાલ દો; કયૂંકે વો બડે પાક(યાની સાફ સુથરે) રેહના ચાહતે હે(૧)﴿ ૫૬﴾ ફિર હુવા યે કે હમને ઉન(લૂત અલ.) કો ઔર ઉનકે ઘરવાલો(યાની તમામ ઈમાનવાલો) કો બચા લિયા, સિવાય ઉનકી બીવી કે, જિસકે બારે મેં હમને યે તય કર લિયા થા કે વો(નાફરમાનો કે સાથ) પીછે રેહ જાનેવાલો મે શામિલ હોગી ﴿ ૫૭﴾ ઔર હમને ઉનકે ઉપર એક બડી ઝબરદસ્ત બારિશ બરસાઈ, સો જિનકો ડરાયા ગયા થા(૨) ઉન પર બહુત હી બુરી બારીશ હુઈ ﴿૫૮﴾ (એ નબી !) તુમ કેહ દો : તમામ તારીફે અલ્લાહ તઆલા હી કે લિયે હે(૩) ઔર જિનકો ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) ને પંસદ કિયા(૪) ઉસકે ઉન બંદો પર સલામતી ઉતરતી રહે(૫)કયા અલ્લાહ તઆલા બેહતર હે યા વો જિન (બુતો)કો ઉન લોગો ને(અલ્લાહ તઆલા કે સાથ)શરીક બના રખા હે ? ﴿૫૯﴾

(૧) બુરાઈ સે બચાનેવાલો ઔર બુરાઈ સે રોકનેવાલો કો નિકાલ દેને ઔર પરેશાન કરને કી કોશીશ કરના યે ખતરનાક કામ હે જો કૌમે લૂત કી એક ઔર બુરી હરકત થી.

(૨) જિનકો પેહલે સે ખબરદાર કર દિયા ગયા થા.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) અલ્લાહ તઆલા હી કા શુક્ર હે. અલ્લાહ તઆલા ને ઉમ્મતે મુહમ્મદીયા કો ઉમુમી અઝાબ સે બચાયા ઔર ખુદ હઝરત લુત અલ. ઔર એહલે ઈમાન કો અઝાબ સે બચાયા ગયા ઈસ પર હમ્દ.

(૪) ખાસ તૌર પર અંબિયા ઔર સહાબા રદિ. મુરાદ હે.

(૫) આગે તૌહીદ પર એક જામેઅ મઝમૂન હે જિસકી ઈબ્તિદા હમ્દ ઔર સલામ સે.

أَمَّنْ خَلَقَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً ۖ فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتِ بَهْجَةٍ ۚ مَا كَانَ لَكُمْ أَنْ
تُنَبِّتُوا شَجَرَهَا ۚ إِنَّ اللَّهَ مَعَ اللَّهِ ۖ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْبِلُونَ ﴿٥٠﴾ أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خَلَاءَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ
لَهَا رَوَاسِي وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۚ إِنَّ اللَّهَ مَعَ اللَّهِ ۖ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥١﴾ أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا
دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُ لَكُمُ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ ۚ إِنَّ اللَّهَ مَعَ اللَّهِ ۖ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٥٢﴾ أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتٍ
الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلِ الرِّيحَ بُشْرًا لِّبَيْنِ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ مَعَ اللَّهِ ۖ تَعْلَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٥٣﴾

ભલા વો કોન (જાત) હે જીસને આસમાનો ઓર ઝમીન કો પૈદા કીયા ઓર તુમહારે લીયે આસમાન સે પાની ઉતારા, ફીર હમને ઉસ(પાની) કે ઝરિયે રોનકવાલે બાગ બનાયે, તુમહારે બસ મેં નહીં થા કે તુમ ઉસકે દરખ્તો કો ઉગા સકો, કયા અલ્લાહ તઆલા કે સાથ કોઈ દુસરા મા'બૂદ હે ? (જવાબ : નહીં); બલકે યે એસે લોગ હે કે(અલ્લાહ તઆલા કે સાથ) દુસરે લોગો કો(ઇબાદત મેં) બરાબર ઠેહરાતે હે(૧) ﴿૫૦﴾ ભલા કિસને ઝમીન કો ઠહેરને કે લાયક બનાયા ઓર ઉસ(ઝમીન) કે બીચ મેં નદીયાં બનાઈ ઓર ઉસ(ઝમીન કો ઠેહરાને) કે લીયે ભારી ભારી(પહાડ કે)બોજ બનાએ ઓર દો(૨) સમંદર કે દરમિયાન એક આડ(યાની પદા) બનાદી, કયા અલ્લાહ તઆલા કે સાથ કોઈ ઓર મા'બૂદ હે ? (નહીં); બલકે ઉનમેં સે ઝિયાદહ લોગ (ઇસ બાત કો) જાનતે(યાની સમજતે) ભી નહીં હે ﴿૫૧﴾ ભલા વો કોન હે કે જબ કોઈ મજબૂર ઉનકો પુકારતા હે(૨) તો વો ઉસકી દુઆ કબૂલ કર લેતે હે ઓર તકલીફ કો દૂર કરતે હે ઓર તુમકો ઝમીન મેં(અગલો કા) નાઈબ બનાતે હે, કયા અલ્લાહ તઆલા કે સાથ કોઈ મા'બૂદ હે?(નહીં) તુમ તો બહોત કમ નસીહત કબૂલ કરતે હો(૩) ﴿૫૨﴾ ભલા ઝમીન ઓર સમંદર કી અંધેરીયો મેં કોન હે જો તુમકો રાસ્તા દીખાતા હે ? ઓર કોન હે જો અપની રહમત(યાની બારીશ) સે પેહલે(બારીશ કી) ખુશખબરી દેનેવાલી હવાએ ચલાતા હે ? કયા અલ્લાહ તઆલા કે સાથ કોઈ મા'બૂદ હે ?(નહીં) જો શિર્ક યે લોગ કરતે હે અલ્લાહ તઆલા ઇસ સે બહોત ઉપર(યાની દૂર) હે ﴿૫૩﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) બલકે યે એસે લોગ હે જો(સહી) રાસ્તે સે મુંહ ફીરાતે હે.

(૨) **مُضْطَر**: વો મજબૂર શખ્સ હે જો દુનિયા કે તમામ સહારો સે ના ઉમ્મીદ હો જાએ એસા શખ્સ જબ ખાલીસ અલ્લાહ તઆલા કો પુકારે તો ઉસકી મદદ ઝરૂરી હોતી હે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) તુમ તો બહોત કમ ધ્યાન દેતે હો.

أَمَّنْ يَبْدُوا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَمَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۖ وَاللَّهُ مَعَ اللَّهِ ۖ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦٣﴾ قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ ۖ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٦٤﴾ بَلْ أَدْرَكَ عَلَيْهِمْ فِي الْآخِرَةِ تَبَلُّهُمْ فِي شَكٍّ مِّنْهَا ۖ بَلْ هُمْ مِّنْهَا عَمُونَ ﴿٦٥﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِذَا كُنَّا تُرَابًا وَآبَاءُ وَآبَائُنَا لَمُخْرَجُونَ ﴿٦٦﴾ لَقَدْ وَعَدْنَا هَذَا لَنَا ۖ إِنَّا نَحْنُ قَبْلُ ۖ إِن هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٧﴾

ભલા વો કોન હે જો(તમામ) મખ્લૂક કો પેહલી બાર પૈદા કરતા હે, ફીર વો ઉનકો દોબારા પૈદા કરેગા ઓર કોન હે જો તુમકો આસમાન ઓર ઝમીન સે રોઝી દેતા હે ? કયા અલ્લાહ તઆલા કે સાથ કોઈ મા'બૂદ હે ? (નહી) (એ નબી !) તુમ કેહ દો : અગર તુમ(અપને દાવે મેં) સચ્ચે હો તો અપની દલીલ લાઓ ﴿૬૪﴾ (એ નબી!) તુમ કેહ દો : આસમાનો ઓર ઝમીન મેં અલ્લાહ તઆલા કે સિવા કિસી(મખ્લૂક) કો ભી ગૈબ કા ઇલ્મ નહી હે ઓર ઉન લોગો કો યે ભી પતા નહી હે કે કબ ઉનકો દુસરી મરતબા ઝિંદા કીયા જાવેગા(૧) ﴿૬૫﴾ બલકે આખિરત કે બારે મેં ઉન(ઇન્કાર કરનેવાલો) કા ઇલ્મ થક કર(યાની બેબસ હોકર) રેહ ગયા(૨) બલકે વો ઉસ(આખિરત) કે બારે મેં શક મેં પડે હે; બલકે વો લોગ ઉસ(આખિરત) કે બારે મેં અંધે બને હે ﴿૬૬﴾

ઓર કાફીર લોગ કેહને લગે : કયા હમ ઓર હમારે બાપ દાદે જબ (મર કર દફન હોકર) મિટ્ટી બન ચુકે હોગે તો કયા હકીકત મેં હમકો(કબ્રો સે ફીર) નિકાલા જાવેગા? ﴿૬૭﴾ પક્કી બાત યે હે કે ઇસ કિસમ કે વાદે ઇસ(હઝરત નબી મુહંમદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) સે પેહલે હમસે ઓર હમારે બાપ દાદો સે કિયે ગએ થે, યે તો પેહલે લોગો કી(નકલ હોતી હુઇ ચલી આઇ) કહાનિયાં હી હે ﴿૬૮﴾

(૧) યાની ઉનકો તો કયામત કે આને હી કી ખબર નહી હે, ફીર વકત કે નક્કી હોને કી ખબર કેસે હોગી?

(૨) (દુસરા તર્જુમા) બલકે આખિરત કે બારે મેં ઉનકા ઇલ્મ ગાયબ હો ગયા(યાની આખિરત કો વો સમજ હી ન સકે, બાકી દુનિયા મેં બડી સમજ કે દાવેદાર થે) (તીસરા તર્જુમા) બલકે આખિરત મેં ઉનકા ઇલ્મ(આખિરત કે બારે મેં) મુકમ્મલ હો જાએગા(યાની આખિરત દેખકર આખિરત કા ચકીન હોગા જીસકા કોઈ ફાયદા નહી)

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ١٩ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ٢٠ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ٢١ قُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ رَدِفَ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ٢٢ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ٢٣ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ٢٤ وَمِمَّا مِنْ غَائِبَةٍ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ٢٥ إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَقْضَى عَلَى بَنِي إِسْرَءِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ٢٦ وَإِنَّهُ لَهْدَى وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ ٢٧ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهِ ٢٨ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ٢٩

(એ નબી!) તુમ કેહ દો કે : તુમ ઝમીન મેં સફર કર કે દેખો કે મુજરીમો કા કેસા અંજામ હુવા ? ﴿૬૯﴾ ઓર(એ નબી! સમજાને કે બાવજૂદ વો મુખાલફત(ઝઘડા) હી કરે તો) ઉન (કાફીરો) પર ગમ ન કરો ઓર જો સાઝીશ યે લોગ કરતે હેં ઉસકી વજહ સે તુમ તંગ ન હો(૧) ﴿૭૦﴾ ઓર વો(કાફીર) કેહતે હેં કે : અગર તુમ સચ્ચે હો તો(બતાઓ મરને કે બાદ ઝિંદા હોને કા) યે વાદા કબ(પૂરા) હોગા ? ﴿૭૧﴾ (એ નબી !) તુમ કેહ દો : જીસ(અઝાબ) કો તુમ જલદી માંગ રહે હો ઉસકા કુછ હિસ્સા ઉમ્મીદ હે કે તુમ્હારી પિઠ હી કે પિછે આ લગા હો(૨) ﴿૭૨﴾ ઓર યકીનન તુમ્હારે રબ લોગો પર ફઝલ કરનેવાલે હેં; લેકીન ઉનમેં કે ઝિયાદહ લોગ શુક્ર નહી કરતે ﴿૭૩﴾ ઓર યકીન રખો જો ઉનકે સિનો મેં છુપા રખા હે ઓર જો વો ઝાહિર કરતે હેં તુમ્હારે રબ ઉસકો જાનતે હી હેં ﴿૭૪﴾ આસમાન ઓર ઝમીન મેં કોઈ છુપી ચીઝ એસી નહી હે જો ખુલી કિતાબ(યાની લવ્હે મહફૂઝ) મેં મૌજૂદ ન હો ﴿૭૫﴾ યકીનન યે કુર્આન બની ઇસ્રાઇલ કે સામને ઝિયાદહ તૌર પર ઉન બાતો કી સચ્ચાઈ સુનાતા(યાની ઝાહિર કરતા) હે જીન મેં વો(આપસ મેં) ઝઘડતે રેહતે હેં ﴿૭૬﴾ ઓર યકીનન યે(કુર્આન ખાસ) હિદાયત ઓર રહમત હે ઇમાનવાલો કે લીયે ﴿૭૭﴾ યકીનન તુમ્હારે રબ ઉનકે દરમિયાન અપને હુકમ સે(કયામત કે દિન અમલી) ફેસલા કરેંગે ઓર વો(અલ્લાહ તઆલા) બડે ઝબરદસ્ત, બડે જાનનેવાલે હેં ﴿૭૮﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) ઉસકી વજહ સે તુમકો ઘુટન મહસૂસ ન હો.

(૨) યાની બિલકુલ તુમ્હારે પાસ હો.

فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۖ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ ۝ إِنَّكَ لَا تَسْمِعُ الْمَوْتَى وَلَا تَسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ۝ وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعُمَى عَنْ ضَلَالَتِهِمْ ۚ إِنَّ تَسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْمِعُونَ ۝ وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ ۚ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ۝ وَيَوْمَ نُخْشِرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّنْ يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ۝ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوكَ أَكْذَبْتَهُمْ بِآيَاتِي وَلَمْ تُحِيطُوا بِهَا عِلْمًا أَمَّا إِذَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝

સો(એ નબી !) તુમ અલ્લાહ તઆલા હી પર ભરોસા કરો, યકીનન તુમ સહી ખુલે રાસ્તે પર હો ﴿૭૯﴾ યકીનન તુમ મુદ્દો કો (અપની બાત) નહી સુના સકતે ઔર તુમ બેહરો કો(અપની આવાઝ કી) પુકાર નહી સુના સકતે(ખાસ કર) જબ વો પિઠ ફીરા કર લૌટ જાવે ﴿૮૦﴾ ઔર ન તો તુમ અંધો કો ઉનકી ગુમરાહી સે(બચાકર) રાસ્તે પર લા સકતે હો, તુમ તો સિફ ઉન હી લોગો કો સુના સકતે હો જો હમારી આયતો પર ઇમાન રખતે હે ફીર વહી લોગ ફરમાં બરદાર હે ﴿૮૧﴾ ઔર જબ ઉન લોગો પર(હમારી) બાત પૂરી હોને કા વકત આ પહોચેગા(૧) તો હમ ઉનકે લીયે ઝમીન સે એક(અજબ) જાનવર નિકાલેંગે જો ઉનસે બાત કરેગા "ઇસ વાસ્તે કે(કાફીર) લોગ હમારી આયતો પર યકીન નહી રખતે" થે ﴿૮૨﴾

ઔર(ઉસ ક્યામત કે દિન કો ન ભુલો) જીસ દિન હર એક ઉમ્મત મેં સે એક ફૌજ(હિસાબ કે લીયે) ઉન લોગો મેં સે જમા કર કે લાએંગે જો હમારી આયતો કો જુઠલાતે થે, ફીર ઉનકી જમાઅતે બનાઈ જાએગી(૨) ﴿૮૩﴾ યહાં તક જબ વો સબ હાઝિર હો જાએંગે તો વો(અલ્લાહ તઆલા) ફરમાએંગે કે : કયા તુમ હી ને મેરી આયતો(કી હકીકત) કો પૂરી તરહ સમજે બગૈર(સિફ સુનતે હી) જુઠલા દીયા થા(યાદ કરો ઔર બોલો) કયા કયા કામ તુમ કરતે થે ? ﴿૮૪﴾

(૧) યાની ક્યામત કરીબ હોગી.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ઉનકો રોકા જાવેગા(તાકે કોઈ આગે પિછે ન હો ઔર સબ જમા હોકરહિસાબ કી જગહ કી તરફ ચલેં).

وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنْطِقُونَ ﴿٥٩﴾ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لَيْسَكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٠﴾ وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَنْ فِي السَّهْلِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ۚ وَكُلُّ أَتَوِّهٍ دَخِيرٌ ﴿٦١﴾ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ ۚ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتَقَنَ كُلُّ شَيْءٍ ۚ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٦٢﴾ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا ۚ وَهُمْ مِّنْ فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ أَمِنُونَ ﴿٦٣﴾ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وَجُوهُهُمْ فِي النَّارِ ۚ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٤﴾

और उनके जुल्म की वजह से उन पर (अजाब की) बात पूरी होकर ही रहेगी, सो वो (काफीर लोग) कुछ नहीं बोल सकेंगे (१) ﴿८५﴾ क्या वो लोग नहीं देखते हमने ही रात बनाई; ताके वो उसमें आराम करें (२) और दिन इस तरह बनाया के (उसमें यीजों) दिखाई देवे, यकीनन इसमें जो कौम ईमान लाती है उनके लीये बड़ी निशानीयां हैं ﴿८६﴾ और जिस दिन सूर डुंका जायेगा तो आसमानों और जमीन के रेहनेवाले सब घबरा जायेंगे; मगर ये के अल्लाह तआला जिसको चाहे (३) और हर अक अल्लाह तआला के सामने आजुज बनकर छाजिर होंगे ﴿८७﴾ और (आज) तुम पछाडो को देखते तो ऐसा समजते के वो (अक जगह) जमे हुए हैं; छावांके वो (क्यामत के दिन) बादल की तरह उड़ते फिरेंगे, ये सब अल्लाह तआला की कारीगरी है जिसने हर यीज को मजबूत किया है, यकीनन उस (अल्लाह तआला) को जो काम भी तुम करते हो उसकी पूरी ખબર है ﴿८८﴾ जो शप्स भी कोઈ नेकी लेकर छाजिर होगा तो उसको उस (की नेकी) से बेहतर (बदला) मिलेगा और वो लोग उस दिन घबराहट से अमन में होंगे ﴿८९﴾ और जो शप्स भी बुराई लेकर छाजिर होगा तो ऐसे लोग उधे मुंह आग में डाल दीये जायेंगे, जो आ'माल तुम करते थे तुमको उन ही की सजा दी जा रही है ﴿९०﴾

(૧) શુરૂ મેં કુછ ઉઝર કી કોશીશ કરેંગે ફિર ખામોશી.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) સુકૂન હાસિલ કરે.

(૩) અલ્લાહ તઆલા કે કુછ બંદે એસે હોંગે જીન પર સૂર કી વજહ સે ઘભરાહટ કા કોઈ ખાસ અસર નહી હોગા જૈસે કે અમ્બિયા ઓર ચાર બડે ફરીશ્તે ઓર અર્શ કે ઉઠાનેવાલે ઓર શુહદા એ કિરામ ઓર ઝિયાદહ સે ઝિયાદહ નેક આ'માલ કરનેવાલે અલ્લાહ તઆલા કે નેક બંદે.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِنْهُمْ بِفَضْلِكَ وَكَرَمِكَ (امين)

إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلَدَةِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۖ وَأَنْ
 أَتْلُوا الْقُرْآنَ ۚ فَمَنْ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۚ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ ۖ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ
 ۙ سَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَتَعْرِفُونَهَا ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

બસ મુજકો તો યહી હુકમ મિલા હે કે ઇસ શહર(યાની મક્કા) કે(હકીકી) માલિક કી મેં
 ઇબાદત કરૂં જીસને ઇસ(શહર) કો એહતેરામ વાલા બનાયા હે ઓર હર એક ચીઝ કા
 માલિક વહી હે ઓર મુજકો યહી હુકમ હુવા હે મેં મુસલમાનો મેં સે(૧) બનકર રહું
 ﴿૯૧﴾ ઓર(મુજે) યે(હુકમ મિલા હે) કે મેં કુર્આન પઢ પઢ કર સુનાઉં, સો જો શખ્સ ભી
 સહી રાસ્તા અપનાતા હે વો અપને હી ફાયદે કે લીયે અપનાતા હે ઓર જો આદમી ભી
 ગુમરાહ હુવા તો(ઉસકો) કેહ દેના મેં તો ડરાનેવાલો(નબીયો) મેં સે હૂં ﴿૯૨﴾ (એ
 નબી!) તુમ કેહ દો : તમામ તા'રીફેં તો અલ્લાહ તઆલા હી કે લીયે હેં(૨), વો(અલ્લાહ
 તઆલા) અનકરીબ તુમકો અપની નિશાનીયાં દીખાએંગે, ફીર તુમ ઉન(કે વાકેઅ હોને
 કે વકત નિશાનીયો) કો પેહચાન ભી લોગે ઓર જો કામ ભી તુમ કરતે હો ઉસ સે
 તુમ્હારે રબ બેખબર નહી હેં ﴿૯૩﴾

(૧) યાની અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ પર પૂરા અમલ કરનેવાલે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) શુક્ર તો અલ્લાહ તઆલા હી કા.

સૂરએ કસસ

યે સૂરત મક્કી હે, કુછ હઝરાત કે નઝદીક હિજરત કે વક્ત યે ઉતરી હે, ઇસ મેં (૮૮) આયતે હે. સૂરએ નમ્લ કે બાદ ઓર સૂરએ ઇસ્રાઅ સે પેહલે (૪૮) નંબર પર ઉતરી.

કસસ : ખબર દેના. કિસ્સા બયાન કરનેવાલા ભી જૈસા કિસ્સા હોતા હે વૈસા હી બયાન કરતા હે.

ઇસ મેં હઝરત મૂસા અલ. કે ઓર કુછ દુસરે કિસ્સે મૌજૂદ હે, ઓર અચ્છે કિસ્સે ઇતિબાઅ ઓર પૈરવી (અમલ કરને) કે લિયે હુવા કરતે હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

طَسَّمَ ① تِلْكَ آيَةُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ② نَتْلُو عَلَيْكَ مِنْ نَبَأِ مُوسَى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ③ إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيْعًا يَسْتَضِعُّ طَائِفَةً مِنْهُمْ يَتَّبِعُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِ نِسَاءَهُمْ ④ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ⑤ وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُّوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ ⑥ وَنَمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِي فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ ⑦

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરુ કરતા હું) જીનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

طَسَّمَ (તા સીમ મીમ) ﴿૧﴾ યે (હકીકત કો) ઝાહિર કરનેવાલી કિતાબ(યાની કુર્આન) કી આયતે હે ﴿૨﴾ હમ ઇમાનવાલો કે ફાયદે કે લિયે તુમકો મૂસા(અલ) ઓર ફિરઓન કે કુછ સચ્ચે વાકિઆત પઢકર સુનાતે હે ﴿૩﴾ યકીનન ફિરઓન(મિસર કી) ઝમીન મેં સરકશી કર રહા થા ઓર ઉસ(મિસર) કે રેહનેવાલો કો(અલગ અલગ) જમાઅતો મેં તકસીમ કર દીયા થા(૧) કે ઉનમેં સે એક જમાઅત(યાની બની ઇસ્રાઇલ) કો(ઇત્ના) કમઝોર કર રખ્યા થા કે વો ઉન કે બચ્ચો કો ઝબહ કર ડાલતા થા ઓર ઉન્કી ઓરતો કો ઝીદહ રખતા થા યકીનન વો (ફિરઓન) ફસાદ કરનેવાલો મેં સે થા ﴿૪﴾ ઓર હમ યે ચાહતે થે કે જો લોગ(મિસર કી) ઝમીન મેં કમઝોર કર દીયે ગએ થે ઉન પર હમ એહસાન કરે ઓર હમ ઉન્કો સરદાર બના દેવે(૨) ઓર હમ ઉન્કો(મુલક કા) વારિસ (માલિક) બના દેવે ﴿૫﴾ ઓર હમ ઉન્કો ઝમીન મેં હુકૂમત દેવે ઓર હમ ફિરઓન ઓર હામાન ઓર ઉન દોનો કે લશ્કર કો(ઉન કમઝોર લોગો કે હાથ) સે વો(બુરે હાલાત) દીખા દેવે જીન સે વો ડરા કરતે થે(૩) ﴿૬﴾

(૧) યાની મિસરી લોગો કો ઇઝઝતવાલા બના રખ્યા થા ઓર બની ઇસ્રાઇલ કો ઝલીલ કર રખ્યા થા
(૨) એ અલ્લાહ ! કમઝોરો પર એહસાન યે આપકી સુન્નત રહી હે. એ અલ્લાહ ! આપકે આખરી નબી કી ઉમ્મત ભી ઇસ વકત ઝમીન મેં કમઝોર,બેબસ હે આપ ઉન્કો ભી સરદારી ઓર ઝમીન કી પૂરી વિરાસત અતા ફરમા દીજીયે.

(૩) યાની મિસર કી હુકૂમત હાથ સે નિકલ જાએગી ઉસકા ડર લગા રેહતા થા; ઇસલીયે હુકૂમત કો બચાનેકા પ્લાન કીયા કરતે થે.

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ ۖ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي ۚ إِنَّا رَأَيْنَاهُ إِلَيْنَا
وَجَاءَهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ۖ فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا ۖ إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا
كَانُوا خَاطِئِينَ ۝ وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّتْ عَيْنِي وَلَيْسَ بِنَجْسٍ لَّيٌّ وَلَكِ لَا تَقْتُلُوهُ ۖ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ۝

और हमने मूसा(अल.) की मां को धुल्लाम किया के तु इस(मूसा अल.) को दूध
पिलाती रहे, फिर जब तुझे इस(बच्चे) के बारे में कोई खतरा लगे तो तु उसको दरिया
में डाल दे(१) और तु डरना मत और गम न करना, यकीनन उसको हम तेरे पास
वापस पड़ोया देंगे और उसको रसूलों में से (एक रसूल) बना देंगे ﴿७﴾ फिर(इस
तरह)(२) ईरओन के घरवालों ने उस(मूसा अल.) को उठा लीया; ताके ये(बच्चा) उन
के लीये दुश्मन और गम का जरिया बने, यकीनन ईरओन और हामान और इन
दोनों का लश्कर बड़ी गलती करनेवाले थे(३) ﴿८﴾ और ईरओन की बीवी(ईरओन
से) केहने लगी : (ये बच्चा) मेरी और तेरी आंख की ठंडक है, इस (बच्चे) को तुम
कतल मत करो(४), शायद के ये (बच्चा) हमको काम आयेगा या इस को हम(अपना)
बेटा बना लेंगे(५) और(इस बात का फैसला करते वक्त) उनको(अंजाम का) पता नहीं
था ﴿९﴾

(१) अल्लाહ તઆલા કી અજબ કુદરત એક ખતરે સે બચને કે લીયે દુસરા ખતરા મોલ લીયા જાવે કે દરિયા
મેં બચ્ચે કો છોડ દો, હકીકત મેં ઝાહિરી હાલતો કે ખિલાફ અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ કી પાબંદી કરનેવાલે
નાકામ નહી હોતે. નોટ : સૂરએ કસસ કા નુઝૂલ સફરે હિજરત કે વકત મક્કા ઓર જુહફા(રાબિગ) કે
દરમિયાન હુવા. મહબૂબ વતન છોડના હર કીસી કો ભારી ગુઝરતા હે, ઝિંદગી કી ત્રેપન(પડ) બહારે જિસ
વતને મુકદ્દસ મેં ગુઝરી ઉસકો છોડને પર જો ગમ થા ઉસ પર ઇસ સૂરત કે ઝરિયે બારી તઆલા ને હુઝૂર
સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કો તસલ્લી દી ઓર દેખને જાવે તો કુર્આન મેં કઈ મકામાત પર તસલ્લી કે
મઝામિન હે. માલૂમ હુવા દીની કામો મેં છોટો પર જો હાલાત આવે ઉસમેં બડો કી તરફ સે બારબાર તસલ્લી,
હોસલા બઢાને કી ઝરૂરત પડતી હે, છોટો કો ભી ચાહિયે કે અપને બડો સે જુડે રહેં ઓર તસલ્લી હાસિલ કરે;
લેકીન કામ ન છોડે. (૨) યાની મૂસા અલ. કા સંદૂક સમંદર મેં તૈરતા હુવા જબ પહોંચા તબ. અલ્લાહ તઆલા
કી કુદરત દુશ્મન કે ઘર મેં નબી કી હિફાઝત હો રહી હે. (૩) જો બચ્ચા ઉનકી સલ્તનત કે ખતમ હોને કા
ઝરિયા બનનેવાલા થા ઉસકો ઘર મેં પાલ રહે થે. યા વો દોનો ગુનેહગાર થે. (૪) હઝરત આસિયા રદી. ને
બહુવચન વાલા લફઝ ઇસ્તેમાલ કીયા યે અપને શૌહર કી તઅઝીમ કે તૌર પર. ચાહે ઉસ વકત દુસરે દરબારી
મૌજુદ ન હો, માલૂમ હુવા ઓરતો કો ઇસ અદબ કા લિહાઝ રખના ચાહીયે. (૫) વકત કા ફીરઓન ભી
ઓરત કી ઝિંદ કે સામને માનને પર મજબૂર હુવા ઓર કતલ સે માફી દી. કાશ હમારી મુસલમાન બેહને
અપની ઇસ તાકત કો શૌહર ઓર ઘરવાલો કી દીની ઇસ્લાહ મેં લગાએ !

وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَرِحًا ۖ إِنَّ كَادَتْ لِتُبَدِّلَ بِهِ لَوْ لَا أَن رَّبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝ وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ ۖ فَبَصَّرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝ ۙ وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِن قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَصْحُونَ ۝ ۚ فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا ۖ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝

और (उधर सुबह के वकत) मूसा (अल.) की मां का दिल बेकरार था, अगर हम उसके दिल को मजबूत न करते (१) तो करीब था के वो इस (मूसा अल.) का राजा ज़ाहिर कर देती (ये) इस वास्ते हुवा के वो (हमारे वादे पर) यकीन करनेवालों में से हो जावे ﴿१०﴾ और मूसा अल. की मां ने मूसा (अल.) की बहन को कहा: तु उसके पीछे पीछे चली जा (२), फिर वो (बहन) मूसा (अल.) को अजनबी बनकर (दूर से) इस तरह देखती रही के उन लोगों को पता भी नहीं चला (३) ﴿११﴾ और हमने पेहले से मूसा (अल.) पर रोक लगा दी थी (सब) दूध पिलानेवालीयों से. के (मूसा अल. को दूध न पिला सके) इसपर मूसा (अल.) की बहन ने (फिरओन के लोगों को) कहा के: क्या मैं तुमको ऐसे घरवालों का पता बतलाऊँ जो तुम्हारे लीये इस (बच्चे) की परवरिश (अच्छी तरह देखभाल करके बड़ा करे) करें और वो इसकी भलाई चाहे (४) ﴿१२﴾ इस तरह हमने मूसा (अल.) को उस की मां के पास वापस पड़ोया दिया; ताके उस (मां) की आंख ठंडी रहे और वो गमगीन न हो; और ताके मां को मा'लूम हो जाये के यकीनन अल्लाह तआला का वादा सच्चा है; लेकिन ज़ियादत लोग जानते नहीं हैं ﴿१३﴾ और जब मूसा (अल.) अपनी भरपूर जवानी को पड़ोय गये और संभल गये तो हम ने उनको हिकमत और इल्म अता किया और नेकी (५) करनेवालों को हम इसी तरह बढला देते हैं ﴿१४﴾

(१) यानी उसको हम न संभालते.

(२) (दुसरा तर्जुमा) तु मूसा अल. की ખબર નિકાલ.

(૩) यानी ये के मूसा अल. की बहन है जो उनकी ही इकिर में आछ है उसका किसी को पता न चला.

(૪) મા'લૂમ હુવા તરબિયત મેં અસલ નિચ્ચત અચ્છા ચાહના છે.

(૫) નેક ચલની સે ઇલ્મ મેં તરક્કી હોતી છે.

وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَى حِينٍ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَذَا مِنْ شِيعَتِهِ وَهَذَا مِنْ عَدُوِّهِ ۖ فَاسْتَعَاثَهُ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ ۖ فَوَكَّرَهُ مُوسَىٰ وَقَطَعُ عَلَيْهِ ۖ قَالَ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ ۖ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ ۝١٥ قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ ۖ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۝١٦
 قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا لِلْمُجْرِمِينَ ۝١٧

और(એક દિન) વો(મૂસા અલ.) શહર મેં એસે વકત દાખિલ હુએ(૧) જબ કે વહાં (શહર) કે લોગ ગફલત મેં थे, तो उनहोने उस(शहर) में दो आदमीयो को देखा के दोनो आपस में लड़ रहे हैं, એક(उनમેં से) उन(મૂસા અલ.) કી જમાઅત(યાની બની ઇસ્રાઇલ) કા થા और दूसरा उनकी दुश्मन कौम(યાની ફીરઓનીયો) મેં સે થા, तो जो शब्स उनकी जमाअत का था उसने उनकी दुश्मन कौम के शब्स के मुकाबले में मूसा (अल.) से मदद मांगी तो मूसा(अल.) ने उसको एक मुक्का मारा(२) सो जि सने उसका काम ही पूरा कर दीया(३) तो (उस पर) उनहोने(अफसोस करते हुअे) कहा : ये तो शैतान का एक काम है, वो तो यकीनन(आदमी का) दुश्मन है, ખુલ્લમ ખુલ્લા ગલતી મેં ડાલનેવાલા હે ﴿૧૫﴾ મૂસા (અલ.) ને અર્ઝ કીયા: એ મેરે રબ! યકીનન મેને અપની જાન પર ઝુલ્મ કીયા હે(૪), સો આપ મુજકો માફ કર દીજીયે, તો અલ્લાહ તઆલા ને उन(मूसा अल.) को माफ़ कर दीया, યકીનન વો(અલ્લાહ તઆલા) સબ સે ઝિયાદહ માફ કરનેવાલે, બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે ﴿૧૬﴾ મૂસા (અલ.) ને કહા : એ મેરે રબ ! ઈસ લીએ આપ ને મુજ પર(અપના) ઇન્આમ કીયા હે, સો મેં(આઈન્દહ) કીસી મુજરિમ કા મદદગાર નહી બનૂંગા ﴿૧૭﴾

(૧) દોપહર કે વકત યા રાત કા કુછ હિસ્સા ગુઝર જાને કે વકત.

(૨) યે ઝુલ્મ રોકને કે લીયે મારા થા.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) વો મર ગયા.

(૪) ભુલ ચુક કો માન લેના નબીયો કા તરીકા હે.

فَاصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا الَّذِي اسْتَنْصَرَهُ بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِحُهُ ۖ قَالَ لَهُ مُوسَى إِنَّكَ لَغَوِيٌّ مُبِينٌ ﴿١٨﴾ فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَنْ يَبْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا ۖ قَالَ يُمُوسَى أَتُرِيدُ أَنْ تَقْتُلَنِي كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْأَمْسِ ۚ إِنَّ تُرِيدُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْمَصْلُحِينَ ﴿١٩﴾ وَجَاءَ رَجُلٌ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَى ۚ قَالَ يُمُوسَى إِنَّ الْمَلَأَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ ﴿٢٠﴾ فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ ۚ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢١﴾

સો સુબ્હ કે વકત વો(મૂસા અલ.) ડરતે ડરતે શહર મેં હાલાત કા જાઈઝા લે રહે થે(૧) તો ઇત્ને મેં દેખા કે વહી જીસને કલ ઇન(મૂસા અલ.) સે મદદ માંગી થી(આજ ફિર) વહી ઉન(મૂસા અલ.) કો મદદ કે લિયે પુકાર રહા હે, તો મૂસા(અલ.) ને ઉસ સે કહા : યકીનન તુ હી ખુલ્લમ ખુલ્લા શરીર આદમી હે ﴿૧૮﴾ ફિર જબ ઉસ (મૂસા અલ.) ને ઉસ (ફિરઓની) કો પકડને કા ઇરાદાહ કીયા જો ઉન દોનો(૨) કા દુશ્મન થા તબ વો(ગલત ફહમી મેં ઘભરાકર મૂસા અલ. કા જમાઅત કા આદમી) બોલ પડા : એ મૂસા ! જીસ તરહ તુમ કલ એક શખ્સ કો કતલ કર ચુકે હો(આજ) ઉસી તરહ મુજકો કતલ કરના ચાહતે હો, તુમ્હારા જી યહી ચાહતા હે કે તુમ ઝમીન મેં મારઘાર કરતે રહો(૩) ઓર સુલહ કરાનેવાલે લોગો મેં સે તુમ નહી હોના ચાહતે હો ﴿૧૯﴾ ઓર શહર કે(દૂર કે) કિનારે સે એક આદમી દોડતા હુવા આયા, કેહને લગા : એ મૂસા ! સરદાર લોગ તુમ્હારે બારે મેં મશ્વેરા કર રહે હે; તાકે વો તુમકો કતલ કર ડાલે, સો તુમ(યહાં સે) નિકલ જાઓ, યકીનન મેં તુમ્હારી ભલાઈ ચાહનેવાલો મેં સે હું ﴿૨૦﴾ સો વો(મૂસા અલ.) ઇસ(શહર) સે ડરતે ડરતે હાલાત કા જાઈઝા લેતે હુએ(૪) નિકલે, ઉસ(મૂસા અલ.) ને(દુઆ મેં) કહા : એ મેરે રબ ! મુજે ઝાલિમ લોગો સે બચા લીજીયે ﴿૨૧﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) ઇન્તેઝાર કર રહે થે.

(૨) યાની મૂસા અલ. ઓર ઉનકી જમાઅત કે આદમી કા દુશ્મન થા યાની કિબ્તી આદમી.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ઝમીન મેં અપની તાકત કી ઘાક બિઠાના ચાહતે હો.

નુક્તા : ઇસરાઈલી શખ્સ કે બોલને સે રાઝ ઝાહિર હુવા, નુક્સાન અપનો સે ભી પહોચા કરતા હે; બલકે બહોત સી મરતબા ગૈરો સે ઝિયાદહ અપનો સે પહોચતા હે, અલ્લાહ તઆલા હિફઝત ફરમાવે !.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) વહશત કી હાલત મેં નિકલ ગએ. મા'લૂમ હુવા એસે વકત મેં જાન બચાને કી તદબીર શાને નબુવ્વત કે ખિલાફ નહી.

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَى رَبِّي أَنْ يَهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ ۝ وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ النَّاسِ يَسْقُونَ ۖ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ ۚ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا ۖ قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّى يُصْدِرَ الرِّعَاءُ ۖ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ۝ فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ۝ فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ ۖ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا ۖ

और जब उस(मूसा अल.) ने मद्यन की ज़ानिब रुख किया (यानी मद्यन की तरफ़ रवाना हुआ) तो मूसा (अल.) ने(हुआ में) कहा : उम्मीद है के मेरे रब मुझे सीधे रास्ते पर ले जावे ﴿२२﴾ और जब वो (मूसा अल.) मद्यन के कुवें पर पहुँचे तो उस पर लोगों की एक भीड़ को देखा के वो लोग(कुवें से पानी पीकर अपने जानवरों को) पानी पिला रहे हैं और उन(पानी पिलानेवालों में) से एक तरफ़ दो औरतों को देखा जो(अपने) जानवरों को रोके हुए खड़ी थी, तो मूसा (अल.) ने (उन दोनों औरतों से) पुछा के: तुम्हारा क्या हाल है ?(१) उन दोनों(औरतों) ने जवाब दिया : जब तक(ये) यरवाहे(अपने जानवर पानी पिलाकर) वापस न ले जावे हम(उस वक़्त तक अपने जानवरों को) पानी नहीं पिलाती और हमारे अब्बा तो बहुत बूढ़े हैं(२) ﴿२३﴾ फिर (ये सुनकर) मूसा (अल.) ने उन दोनों(औरतों) के लीये(जानवर को) पानी पिला दिया(३) फिर (वहाँ से) हट कर वो(मूसा अल.) एक साये की जगह में चले गये और(हुआ में) केहने लगे : ओ मेरे रब ! तु मेरे लीये जो नेअमत भी उतारे में उसका मोहताज हूँ ﴿२४﴾ सो थोड़ी देर बाद उन दो (लड़कियों) में से एक(लड़की) शरम और हया से चलती हुई मूसा (अल.) के पास आई, वो(लड़की) केहने लगी : मेरे अब्बा तुमको बुला रहे हैं; ताके तुमने जो हमारे लीये (जानवरों को) पानी पिलाया उसका आपको धन्याम दें,

(१) यानी तुम दोनों पानी क्युं नहीं पिलाती ?

(२) उस ज़माने में भी इस तरह के कामों के लिये औरतों का बाहर निकलना अच्छा नहीं था; इसलिये ये उज़र पेश करने की ज़रूरत पड़ी.

(३) धिक्वास से जिदमत नबीयों के अप्लाक का एक हिस्सा है, जिदमत से तरक्की होती है और रास्ते ખુલતે હે.

નોટ : ये किस्सा બંદે કે "ખુત્બાતે મહમૂદ" ભાગ એક મેં તફસીલ સે ફવાઇદ કે સાથ દેખિયે.

فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ ۖ قَالَ لَا تَخَفْ ۖ نَجَوْتُ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ اسْتَأْجِرْهُ ۖ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أُنْكِحَكَ إِحْدَى ابْنَتَي هَاتَيْنِ عَلَى أَنْ تَأْجُرَنِي ثَمْنِي حَجَجَ ۖ فَإِنْ أَتَمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ ۖ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ ۖ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ ۖ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ ۖ وَاللَّهُ عَلَى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٢٨﴾

સો જબ વો (મૂસા અલ.) ઉસ (લડકી કે અબ્બા) કે પાસ પહોંચે ઓર ઉનકે સામને તમામ હાલાત બયાન કિયે તો ઉસ (લડકી કે અબ્બા) ને કહા કે: તુમ (અબ) ડરો મત, તુમ ઝાલિમ લોગો સે બચકર આયે હો(૧) ﴿૨૫﴾ ઉન દો (લડકીયો) મેં સે એક કેહને લગી : એ મેરે અબ્બાજાન ! આપ ઇસ શખ્સ કો ઉજરત(કિરાયે) પર રખ લીજીયે(૨) ઇસ લિયે કે અચ્છા આદમી જીસકો આપ ઉજરત પર રખના ચાહેં વો હે જો તાકતવાલા (ભી) હો ઓર અમાનતદાર (ભી) હો(૩) ﴿૨૬﴾ ઉસ (લડકી કે અબ્બા) ને કહા: મેં ચાહતા હું કે મેરી ઇન દો લડકિયો મેં સે એક કા તુમ્હારે સાથ નિકાહ કરા દું, (નિકાહ કી) શર્ત યે રહેગી કે તુમ મેરે યહાં આઠ સાલ ઉજરત પર કામ કરો, સો અગર તુમ દસ સાલ પૂરે કરો તો યે તુમ્હારી મરજી કી બાત હોગી(૪), મેં તુમ્હારે ઉપર તકલીફ નહીં ડાલના ચાહતા, ઇન્શાઅલ્લાહ તુમ મુજે અચ્છા મુઆમલા કરનેવાલો મેં સે પાઓગે(૫) ﴿૨૭﴾ મૂસા (અલ.) ને કહા : યે બાત મેરે ઓર તુમ્હારે દરમિયાન તય(નક્કી) હો ગઈ, દોનો મુદતો મેં સે જો મુદત ભી મેં પૂરી કરદૂં તો મુજ પર કોઈ ઝિયાદતી નહીં હોગી ઓર જો બાત હમ કેહતે હેં ઉસપર અલ્લાહ તઆલા ગવાહ (કાફી) હેં(૬) ﴿૨૮﴾

(૧) પરેશાન હાલ લોગો કો તસલ્લી દેના ચાહીયે. (૨) ઝરૂરત કે વકત મુલાઝિમ(નોકર) રખના ચાહિયે. (૩) વો લડકિયાં શરમ સે આઈ થી, ફિર ભી મૂસા અલ. ને સર જુકાકર હી બાત કી, ઇસ સે અમાનત કા અંદાઝાહ લગાયા. (૪) (દુસરા તર્જુમા) તુમ્હારી તરફ સે એહસાન હે. (૫) હમ સખત ખિદમત નહીં લેંગે, મુઆમલાત મેં અચ્છે સાબિત હોંગે, મા'લૂમ હુવા દામાદ કે સાથ હુસ્ને સુલૂક કરના ચાહીયે, તકલીફ ન દેવે. (૬) દુનિયા મેં કિસમ કિસમ કે વાદે હોતે હેં ઓર ઉસકો મઝબૂત કરને કે લીયે ભી કિસમ કિસમ કે તરીકે અપનાયે જાતે હેં; લેકીન જીનકો વાદા તોડના હી હો ઉનકે પાસ શૈતાની તદબીરેં ભી કુછ કમ નહીં હુવા કરતી, બસ એક હી બાત હે "અલ્લાહ તઆલા કા ડર" વો ઇન્સાન કો પાબંદ બના સકતા હે.

નુક્તા : મૂસા અલ. ને હલાલ તરીકે સે પેટ ઓર શરમગાહ કી ઝરૂરત કો પૂરા કરને કે લીયે લંબા ઝમાના ખુદકો મુલાઝમત કે હવાલે કર દીયા, યે હે હલાલ કી એહમિયત.

فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ نَارًا ۚ قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا
لَّعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٢٩﴾ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي
الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ يُمُوسَى إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٠﴾ وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۚ فَلَمَّا رَآهَا تُهْتَزُّ كَأَنَّهَا
جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا ۖ وَلَمْ يُعَقِّبْ ۚ يُمُوسَى أَقْبَلَ وَلَا تَخَفْ ۚ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ ﴿٣١﴾ أَسْلَكَ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخَرُّجَ
بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ ۚ وَاضْمُمُ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ ۖ

ફિર જબ મૂસા (અલ.) ને વો મુદત પૂરી કરલી ઓર અપની એહલિયા કો લેકર (મિસર કી તરફ) ચલે તો તૂર પહાડ કી જાનિબ મેં એક આગ દેખી તો ઉસ(મૂસા અલ.) ને અપની એહલિયા સે કહા : તુમ (ઝરા યહાં) ઠેહરો, મૈને એક આગ દેખી હે, શાયદ મેં વહાં સે તુમહારે પાસ કોઈ ખબર લે આઉં યા આગ કા કોઈ અંગારા લે આઉં(૧); તાકે તુમ (ઉસ સે) ગરમી હાસિલ કર સકો ﴿૨૯﴾ સો જબ વો (મૂસા અલ.) ઉસ (આગ) કે પાસ પહોચે તો મૈદાન કે દાહની જાનિબ કે કિનારે સે(૨) બરકતવાલી જગહ મેં એક દરખ્ત(૩) સે ઉસ કો યે આવાઝ દી ગઈ : એ મૂસા ! મેં હી અલ્લાહ હું, તમામ આલમો કા રબ હું ﴿૩૦﴾ ઓર યે કે (એ મૂસા!) અપની લકડી કો (ઝમીન પર) ડાલ દો, (ફીર યે હુવા કે) જબ ઉસ (મૂસા અલ.) ને ઉસ (લાઠી) કો ઇસ તરહ હિલતે દેખા જૈસે વો (તેઝ દૌરનેવાલા) સાંપ હે તો વો (મૂસા અલ.) પિઠ ફિરાકર ભાગે ઓર પિછે મુડકર દેખા ભી નહીં (હુકમ હુવા : એ મૂસા !) આગે આઓ(૪) ઓર તુમ ડરો નહીં, યકીનન તુમકો કોઈ ખતરા નહીં(૫) ﴿૩૧﴾ તુમ અપના હાથ અપને ગિરેબાન મેં ડાલ દો વો કીસી બિમારી કે બગૈર (ચમકતા હુવા) સફેદ નિકલેગા ઓર ડર દૂર કરને કે લિયે અપના હાથ (ફિર) અપને જિસ્મ સે મિલા લેના(૬)

(૧) ઘરવાલો કી ઝરૂરિયાત કા નઝમ કરના નબવી સુન્નત હે.

(૨) મદયન સે મિસર વાપસી હો રહી થી ઇસ લિહાઝ સે વો મેદાન હઝરત મૂસા અલ. કી દાહની(જમણી) જાનિબ પર રહા થા, ઇન મકામાત કા આંખો દેખા હાલ બંદે કે સફરનામા "દેખી હુઇ દુનિયા મેં" દેખિયે. (૩) બંદે ને મિસર કે સફર મેં દેખા તો જો દરખ્ત બતાયા જાતા હે વો "અલિક" અમર બૈલ કા હે. (૪) (દુસરા તર્જુમા) એ મૂસા ! સામને આઓ.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) તુમ બિલ્કુલ અમન(યાની સલામતી) મેં હો.

(૬) અસા (લાઠી) ઓર હાથ મેં અચાનક બદલાવ સે જો કુદરતી ડર પૈદા હો જાએ ઉસકો દૂર કરને કા તરીકા ભી બતા દીયા ગયા.

فَذِنِكَ بُرْهَانٍ مِنْ رَبِّكَ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا فِاسِقِينَ ﴿٣٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ﴿٣٧﴾ وَأَخِي هَارُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسَلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِي ۚ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ﴿٣٨﴾ قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعُلُ لَكُمَا سُلْطَانًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا ۚ بِأَيِّتِنَا ۚ أَنْتَبَاهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ الْغُلَبُونَ ﴿٣٩﴾

અબ યે દો મેરી (તરફ સે) દલીલે હે જો તુમ્હારે રબ કી તરફ સે ફીરઓન ઓર ઉસ કે સરદારો કે પાસ જાને કે લિયે હે, યકીનન વો તો બડે નાફરમાન લોગ હે ﴿૩૬﴾ મૂસા (અલ.) બોલે : એ મેરે રબ ! મૈને ઉન મેં સે એક શખ્સ કો કતલ કર દિયા થા; ઇસી લિયે મેં ડરતા હૂં કે વો મુજે માર ડાલેંગે(૧) ﴿૩૭﴾ ઓર મેરે ભાઈ હારૂન કી ઝબાન મુજસે ઝિયાદહ સાફ હે(૨) તો આપ ઉનકો મેરે સાથ (તૌહીદ કી દા'વત કે કામ મેં) મદદ કરનેવાલા બનાકર ભેજ દીજિયે(૩) કે વો (હારૂન) મુજે (લોગોં કે સામને) સચ્ચા બતાએ(૪), યકીનન મેં ડરતા હૂં કે વો મુજે જુઠલા દેંગે ﴿૩૮﴾ અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા : અનકરીબ તુમ્હારે ભાઈ (હારૂન અલ.) કે ઝરિયે હમ તુમ્હારે બારુ મઝબૂત કર દેતે હે ઓર હમ આપ દોનોં કો એસા રોબ દેતે હે કે(૫) હમારી નિશાનીયોં (કી બરકત) સે વો તુમ તક નહીં પહોંચ સકેંગે(૬), તુમ દોનોં ઓર જો લોગ તુમ દોનોં કે સાથ હે વહી ગાલિબ રેહનેવાલે હે(૭) ﴿૩૯﴾

(૧) અપને ઝહન મેં જો બાત હો વો બડોં કે સામને સાફ સહી બયાન કર દેની ચાહિયે.

(૨) ફસાહતે લિસાન(ઝબાન કા ફસીહ હોના) યે ફઝીલત ઓર તરક્કી કા ઝરિયા હે.

(૩) હઝરત હારૂન અલ. ઉસ વકત વહાં મૌજૂદ નહીં થે ફીર ભી ઉનકે લીયે નબુવ્વત કી દુઆ કી. મુસલમાન ભાઈ કી ગાઈબાના(પીઠ પિછે) ખૈરખ્વાહી યે ભી નબિયોં કી સુન્નત હે.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) વો(હારૂન) મેરી તાઈદ કરે. મા'લૂમ હુવા ભાઈ ભાઈ કે લીયે કુવ્વત કા સબબ બને.

(૫) નેક લોગોં કો કુદરતી રોબ દીયા જાતા હે.

(૬) (દુસરા તર્જુમા) હમારી નિશાનીયોં કો લેકર તુમ દોનોં જાઓ.

(૭) ઇસ મેં બશારત હે કે તુમ દોનોં અકેલે ન રહોંગે, એક જમાઅત તુમ્હારે સાથ હોગી ઓર ગલ્બા એહલે હક્ક કો હોતા હે.

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُفْتَرًى وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ﴿٣٦﴾ وَقَالَ
 مُوسَى رَبِّي أَعْلَمُ بِمَنْ جَاءَ بِالْهُدَى مِنْ عِنْدِهِ وَمَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ ۖ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ
 فِرْعَوْنُ يَأْتِيهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِي ۖ فَأَوْقِدْ لِي يَهَامُنُ عَلَى الطَّيْنِ فَاجْعَلْ لِي صَرْحًا لَعَلِّي أَطْلُعُ إِلَى
 إِلَهِ مُوسَى ۖ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٣٨﴾ وَاسْتَكَبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوا أَنَّهُم إِلَيْنَا لَا
 يُرْجَعُونَ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ ۖ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾ وَجَعَلْنَاهُمْ آيَةً
 يُدْعَوْنَ إِلَى النَّارِ ۖ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنْصَرُونَ ﴿٤١﴾ وَاتَّبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً ۖ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ هُمْ مِنَ
 الْمَقْبُوحِينَ ﴿٤٢﴾

ع

સો જબ મૂસા(અલ.) ઉનકે પાસ હમારી ખુલી ખુલી નિશાનીયો કો લેકર પહોચે તો વો (ફીરઓની) લોગ કેહને લગે કે : યે તો એક બનાવટી જાદૂ હી હે, ઓર એસી બાત તો હમને અપને અગલે બાપ દાદો(કે ઝમાને) મેં(ભી કભી) નહી સુની ﴿૩૬﴾ ઓર મૂસા(અલ.) ને કહા કે : મેરે રબ ઉસ શખ્સ કો ખૂબ અચ્છી તરહ જાનતે હે જો ઉસકે પાસ સે હિદાયત લેકર આયા હે ઓર ઉસકો ભી(અચ્છી તરહ જાનતે હે) જીસકો (દુનિયા યા આખિરત મેં) અચ્છા અંજામ મિલેગા, યકીનન ઝુલ્મ કરનેવાલે કામિયાબી નહી પાતે ﴿૩૭﴾ ઓર ફીરઓન કેહને લગા : એ દરબારીયો ! મુજકો તો મેરે સિવા તુમહારા કોઈ મા'બૂદ મા'લૂમ નહી હે, સો એ હામાન ! તુ મેરે લીયે આગ મેં મિટ્ટી પકવાકર(ઈંટૈ તૈયાર કર) ફીર(ઉન ઈંટો સે) મેરે લીયે ઉંચા મહલ બનવા; તાકે મેં(ઉસકે ઉપર સે) મૂસા કે રબ કો ઝાંક કર દેખ લૂં ઓર મેં તો પૂરે યકીન કે સાથ ઇસ(મૂસા અલ.) કો જુઠો મેં સે સમજતા હૂં ﴿૩૮﴾ ઓર ઉસ (ફીરઓન) ને ઓર ઉસકે લશકર ને ઝમીન મેં નાહક ધમંડ કીયા ઓર વો યે સમજ બેઠે કે ઉનકો હમારે પાસ વાપસ લૌટાકર નહી લાયા જાએગા ﴿૩૯﴾ ફિર હમને ઉસ (ફીરઓન) કો ઓર ઉસકે લશકર કો પકડ લીયા, ફિર હમને ઉનકો દરિયા મેં ડાલ દીયા, અબ દેખ લો કે ઝાલિમો કા કેસા અંજામ હુવા ? ﴿૪૦﴾ ઓર હમને ઉનકો (એસા) સરદાર બના દીયા જો(લોગો કો) જહન્નમ કી(આગ કી) તરફ બુલાતે રહે ઓર કયામત કે દિન ઉનકી કોઈ મદદ નહી કી જાએગી ﴿૪૧﴾ ઓર હમને ઇસ દુનિયા મેં(ભી) ઉનકે પિછે લઅનત લગા દી ઓર કયામત કે દિન વો બુરી હાલતવાલે લોગો મેં(શામિલ) હોગે ﴿૪૨﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَىٰ بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَىٰ مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٣٤﴾ وَلَكِنَّا أَنْشَأْنَا
قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ ۖ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًّا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا ۖ وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٣٥﴾
وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِنْ رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَتْهُمْ مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ ﴿٣٦﴾

और पक्की बात है કે हमने पिछली उम्मतों को हलाक करने के बाद मूसा(अल.) को (ऐसी)किताब दी जो लोगों को(सव्याध)समझानेवाली थी(१)और वो(किताब) हिदायत और रहमत थी; ताके वो लोग नसीहत हासिल करें ﴿४३﴾ और(ऐ मुहम्मद ! तूर पछाड की) मगरिबी जानिब (पश्चिमी दीशा) में तुम उस वकत मौजूद नही थे जब हमने मूसा(अल.) को अहकाम दीये थे और तुम(उसको) देखनेवालों में भी नही थे(२) ﴿४४﴾ लेकीन हमने(उस के बाद) बहोत सारी नसलें पैदा की, ફीर उन पर लंबा जमाना गुजर गया(३) और(ऐ मुहम्मद !) तुम मद्यनवालों में रहेते भी नही थे के उन(मद्यनवालों) को हमारी आयतें पढ पढ कर सुनाते हो; लेकीन(तुम को और तमाम नबीयो को) पयगम्बर बनाकर भेजनेवाले हम ही हैं ﴿४५﴾ और(ऐ मुहम्मद !) तुम तो तूर पछाड के किनारे(उस वकत भी) मौजूद नही थे जब हमने(उस मूसा अल. को) पुकारा था; लेकीन(तुमको वही के जरिये ये सब वाकिआत हम बता रहे हैं) तुम्हारे रब की(तुम पर) रहमत है(४); ताके तुम उस कौम को उराओ(५) जिनके पास तुमसे पेहले कोई उरानेवाला(यानी नबी) नही आया; ताके वो लोग नसीहत कबूल करें ﴿४६﴾

(१) બસીરત કી બાતો કો શામિલ કિયા.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ઔર તુમ ઉન લોગો મેં ભી નહીં થે જો ઇસકો દેખ રહે હો(મૌજૂદ ન હોને કે બાવજૂદ સહી વાકિયા બયાન કરના આપકી નબુવ્વત કી દલીલ હે).

(૩) લંબા ઝમાના ગુઝરને કી વજહ સે સહીહ ઈલ્મ બાકી ન રહે. લોગ હિદાયત કે મોહતાજ હો ગએ.

(૪) યાની તુમ અપને રબ કી રહમત સે નબી બનાએ ગએ.

(૫) " لِتُنْذِرَ " કા લફઝ દા'વત કે બરાબર જારી રેહને કો બતાતા હે, લોગો કે ઇન્કાર પર ના ઉમ્મીદ ન હો, દા'વત બરાબર જારી રહે.

وَلَوْلَا أَنْ تُصِيبَهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٧﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ مُوسَى ۖ أَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَى مِنْ قَبْلُ ۖ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا ۖ وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ كَفْرٍ وَن ﴿٢٨﴾ قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَا أَتَّبِعُهُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٩﴾ فَإِنْ لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ ۖ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ اللَّهِ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٠﴾

और ताके जब उन लोगो पर उनके किये हुअे(बुरे) कामो की वजह से कोछ मुसीबत आ पडती तो वो ऐसा न केहने लगते के : ओ हमारे रब ! आप ने हमारी तरफ कोछ रसूल कयुं नही भेजा ? के हम आपके हुकमो पर चलते और हम धमानवालो में से हो जाते ﴿४७﴾ सो जब उनके पास हमारी तरफ से सख्खी बात आ गछ तो(उस पर) ये लोग केहने लगे के : जैसी किताब मूसा को दी गछ थी वैसी किताब इस(नबी मुहम्मद सल्लल्लाहु अलयहि वसल्लम) को कयुं नही दी गछ ?(१) हालांके जो(किताब) मूसा(अल.) को दी गछ थी, क्या उन्होने पेहले ही से उसका धन्कार नही कर दीया था ? और वो ये भी केहने लगे थे के ये दोनो(तौरात और कुर्आन) तो जादू है(२) जो आपस में ओक दुसरे की मदद करते हैं(३) और वो ये भी केहने लगे के: हम तो (दोनो में से) कीसी को नही मानते ﴿४८﴾ (ओ नबी !) तुम(उन से) कहो : अगर तुम सख्खे हो तो(तौरात और कुर्आन के सिवा) कोछ और किताब अल्लाह तआला के पास से ले आओ जो हिरायत के लिहाज से धन दोनो से बेहतर हो, में भी उसपर अमल करने लगूंगा ﴿४९﴾ सो अगर वो तुम्हारे केहने के मुताबिक(कोछ किताब) न ला सके तो समजो के वो(यानी मक्का के काफिर) हकीकत में सिर्फ अपनी नफ्सानी ज्वाहिशत पर चलते हैं और उस आदमी से बडा गुमराह कोन होगा जो अल्लाह तआला की तरफ से आछ हुछ हिरायत के बगैर अपनी ज्वाहिश के पिछे चले(४) यकीनन अल्लाह तआला जुल्म करनेवाली कौम को हिरायत नही देते ﴿५०﴾

(१) तौरात ओक साथ ओक भरतबा में उतरी, इस तरह कुर्आन भी उतरता. (२) (दुसरा तर्जुमा) वो(ये भी) केहने लगे थे के : ये तो दोनो(यानी मूसा अल. और मुहम्मद सल्लल्लाहु अलयहि वसल्लम) जादूगर हैं. (३) (दुसरा तर्जुमा) जो दोनो आपस में ओक दुसरे जेसे हैं. (४) अल्लाह तआला की हिरायत के बिलाइ नफ्सानी ज्वाहिशत पर चलनेवाला सब से बडा गुमराह.

وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾
وَإِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ قَالُوا أَمْثَلُهَا مِنْ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ﴿٥٣﴾ أُولَٰئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ
بِمَا صَبَرُوا وَيَنْدَرُءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا
أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ نَسَلُّ عَلَيْكُمْ وَلَا نَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ ﴿٥٥﴾

और हम उन(की आसानी) के लिये(नसीहत की) बात लगातार भेजते ही रहें;
ताके वो लोग नसीहत हासिल करलें ﴿५१﴾ जिनको हमने इस(कुआन) से पेहले
(आसमानी) किताबें दी हैं वो इस(कुआन) पर(भी) इमान लाते हैं(१) ﴿५२﴾ और
जब उनके सामने(कुआन पढ कर) सुनाया जाता है तो वो केहते हैं के : हम
इस(कुआन) पर इमान ले आये के यकीनन वो सय्या है, हमारे रब की तरफ
से(उतरा है) हकीकत में इस (कुआन उतरने) से पेहले ही हम इसको मानते थे ﴿५३﴾
ऐसे लोगो को उनके सभ्र(२) की वजह से दोहरा सवाब दीया जायेगा(३) और वो लोग
बुराई के बदले में भलाई करते हैं और जो रोजी हमने उनको दी है उसमें से(अल्लाह
तआला के रास्ते में) वो ખર્ચ करते हैं ﴿५४﴾ और जब वो बेकार बात को सुनते हैं तो
वो उस से मुंह झीरा लेते हैं(४) और वो केहने लगते हैं के : हमारे लिये हमारे आ'माल
और तुम्हारे लिये तुम्हारे आ'माल हैं(हम) तुमको सलाम करते हैं(५) हम
नादान(यानी बेसमज) लोगो से उलजना नहीं चाहते ﴿५५﴾

(१) यानी जो पेहલી आसमानी किताबો पर इमान રખતે थे और उसमें કુઆન કા ઝિક્ક હે હી;
ઇસલિયે કુઆન કો ભી માનતે थे और આપ જબ કુઆન કા ઉતરના શુર હુવા તો ઉસપર કાયમ રહે.

નૂકતા : અલ્લાહ તઆલા કે યહાં ઇન્સાફ પસંદ લોગો કી કદર હે યાહે કિસી ભી કૌમ સે હો.

(૨) પેહલે દીન પર ઇમાન થા અબ કુઆન ઉતરને કે બાદ કુઆન પર જમ કરકે અમલ કીયા. અલ્લાહ
તઆલા કી ઇતાઅત મેં જમે રહે યે સબર થા.

(૩) ઇન્સાન પેહલે સે એક દીન પર કાયમ હો, પુખ્તગી સે માનતા હો અમલ કરતા હો, ઇસ પર ફખર
ભી હો કે આસમાની કિતાબ પર અમલ કરતા હું ફીર ઉસકો છોડ કરકે શરએ મુહમ્મદી કો અપના લીયા
યે કિત્ના દુશ્વર કામ હે ફીર ઉસકો દોહરા સવાબ મિલેગા હી.

(૪) યાની દૂર હો જાતે હે. હમ બહસ મેં ઉલજના નહી ચાહતે હે.

(૫) ફુઝૂલ બહસ મેં ઉલજને કા વકત નહી હે, હમ દુઆ કરતે હે તુમકો ઇસ્લામ કી તૌફીક મિલે और
તુમ સલામત રહો.

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۚ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾ وَقَالُوا إِنَّا تَتَّبِعُ الْهُدَى مَعَكَ نَتَّخِظُ مِنْ أَرْضِنَا ۖ أَوَلَمْ نُمْكِنْ لَهُمْ حَرَمًا آمِنًا يُجْبَىٰ إِلَيْهِ تَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رِزْقًا مِنْ لَدُنَّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ بَطَرَتْ مَعِيشَتَهَا ۚ فَتِلْكَ مَسْكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَنْ مِنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا ۖ وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ ﴿٥٨﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمِّهَا رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا ۚ وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ ﴿٥٩﴾

યકીનન તુમ જીસકો યાહો હિદાયત તક નહી પહોચા સકતે; લેકિન અલ્લાહ તઆલા જીસકો ભી યાહતે હે હિદાયત દેતે હે ઓર વો(અલ્લાહ તઆલા) હિદાયત કબૂલ કરનેવાલો કો ખુબ અચ્છી તરહ જાનતે હે ﴿૫૬﴾ ઓર યે(મક્કા કે કાફિર) કેહને લગે : અગર હમ તુમહારે સાથ હિદાયત(યાની તૌહીદ) પર ચલને લગે તો હમ અપને મુલક સે ઉચક લીયે જાએંગે(૧), કયા હમને ઉનકો અમનવાલે હરમ મેં જગહ નહી દી જીસકી તરફ હર કિસમ કે ફલ ખિંચે ચલે આતે હે જો હમારી તરફ સે દિયા હુવા(ખાસ) રિઝક હે; લેકીન ઉનમેં કે ઝિયાદહ લોગ જાનતે હી નહી હે ﴿૫૭﴾ ઓર કિતની બસ્તિયો કો હમને હલાક કર દિયા કે વહાં કે રેહનેવાલે અપની મઈશત(રોઝગાર) પર ઇતરાતે થે, સો યે ઉનકે મકાનાત (તુમહારે સામને) હે, ઉન(કે હલાક હોને) કે બાદ થોડે લોગો કે સિવા વહાં કીસી કો બસના નસીબ નહી હુવા(૨) ઓર હમ હી(આખિર કાર) સબ કે માલિક હે(૩) ﴿૫૮﴾ ઓર(એ નબી !) તુમહારે રબ ઉસ વકત તક બસ્તિયો કો હલાક નહી કર ડાલતે જબ તક ઇન (બસ્તિયો) કે મરકઝી મકામ(૪) મેં કોઈ રસૂલ ન ભેજે જો વહાં કે લોગો કો હમારી આયતેં પઢ પઢ કર સુનાતે હો ઓર હમ(રસૂલ ભેજને કે બાદ ફૌરન ઇન) બસ્તિયો કો હલાક નહી કર ડાલતે; મગર યે કે વહાં કે રેહનેવાલે લોગ ઝાલિમ હો જાએ(તબ હલાક કરતે હે) ﴿૫૯﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) માર કર નિકાલ દીયે જાવેંગે.

(૨) قَلِيلًا : (અલીફ) ઇસમેં ચંદ હી મકાનાત ફિર આઈન્દા આબાદ હો જાએ. (બા) ઇન બસ્તિયો મેં બહોત થોડી દેર કે લીયે લોગ રૂકતે હે જૈસે કોઈ મૂસાફિર, ઇસકે સિવા વો બસ્તિયાં આબાદ ન હો સકી.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) સબકો લે લેનેવાલે હે.

(૪) યાની રાજધાની મા'લૂમ હુવા કે મરકઝી મકામાત સે જો તહરીક(ચળવળ) ચલતી હે ઉસકે અસરાત ઝિયાદહ હોતે હે.

﴿٢٠﴾ وَمَا أَوْتِيتُمْ مِّن شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا ۚ وَمَا عِندَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٢١﴾ أَمْ مِّنْ أَعْدَاءٍ حَسَنًا فَهُوَ لَاقِيهِ كَمَنْ مَّتَّعْنَاهُ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٢٢﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيُّكُمْ شَرَّكَاءِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٢٣﴾ قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا ۖ كَمَا غَوَيْنَا ۖ تَبَرَّأْنَا إِلَيْكَ ۚ مَا كَانُوا إِيَّانَا يَعْبُدُونَ ﴿٢٤﴾ وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمُ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ ۚ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهِتَدُونَ ﴿٢٥﴾

और तुमको जो चीज भी दी गई सो वो तो दुन्यवी ज़िंदगी का सामान है और
 इस(दुन्यवी ज़िंदगी) की रोक है और अल्लाह तआला के पास जो कुछ है वो कहीं
 ज़ियादत बेहतर और ज़ियादत बाकी रहनेवाला है, भला क्या तुम लोग समझते
 नहीं? ﴿२०﴾

ભલા બતાઓ તો ! એક શખ્સ(યાની મોમિન) વો છે જોસ સે હમને અચ્છા વાદા
 (જન્નત કા) કીયા છે, સો વો ઇસ(વાદે) કો પાનેવાલા ભી છે, (યાની વાદે કે મુતાબિક
 અચ્છા ફાયદા મિલ કર રહેગા). કયા વો ઉસ શખ્સ(યાની કાફિર) જૈસા હો સકતા છે
 જોસકો હમને દુન્યવી જિંદગી કા સામાન(ચંદ દિન) ફાયદા ઉઠાને કે લિયે દે દિયા હો,
 ફિર વો કયામત કે દિન પકડકર હાજિર કીયા જાએગા? ﴿૨૧﴾ ઔર(ઉસ કયામત કે
 દિન કો હરગિઝ મત ભુલો) જોસ દિન વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉન (કાફિરો) કો પુકાર
 કર ફરમાએંગે કે : મેરે વો શરીક કહાં છે જોનકો તુમ(દુનિયા મેં મેરા શરીક) સમજતે
 થે? ﴿૨૨﴾ જોન લોગો કે ખિલાફ(અઝાબ કી) બાત સાબિત હો ચુકી છે વો કહેંગે કે : એ
 હમારે રબ ! યે વો લોગ છે જોનકો હમને ગુમરાહ કીયા થા હમને ઉનકો ઇસ તરહ
 ગુમરાહ કીયા જૈસા હમ ખુદ ગુમરાહ હો ગએ થે, હમ આપકે સામને ઉનસે બરી હોતે
 હે(૧) કે યે લોગ હમારી ઇબાદત નહી કરતે થે ﴿૨૩﴾ ઔર(કાફિરો સે) કહા જાએગા :
 જોનકો તુમને(અલ્લાહ તઆલા કે સાથ ઇબાદત મેં) શરીક બના રખ્યા થા ઉનકો
 પુકારો, સો વો(કાફિર) ઉનકો પુકારેંગે તો વો ઉનકો કોઈ જવાબ નહી દેંગે ઔર
 વો(કાફિર અપની આંખો સે) અઝાબ દેખ લેંગે, કાશ કે વો લોગ(દુનિયા મેં) હિદાયત
 કો કબૂલ કર લેતે(તો આજ અઝાબ કી યે મુસીબત ઉઠાની ન પડતી) ﴿૨૪﴾

(૧) યાની હમારા ઉનસે કોઈ તઅલ્લુક નહી થા.

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٥﴾ فَعَبَّيْتُ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءَ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿١٦﴾ فَأَمَّا
 مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَلَىٰ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ﴿١٧﴾ وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ ۚ مَا كَانَ لَهُمُ
 الْخِيَرَةُ ۚ سُبْحَنَ اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٨﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿١٩﴾ وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا
 هُوَ ۚ لَهُ الْحُكْمُ فِي الْأُولَىٰ وَالْآخِرَةِ ۚ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٠﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا
 إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۖ مِنْ إِلَهِ غَيْرِ اللَّهِ يَأْتِيَكُمُ بَضِيَاءٌ ۖ أَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴿٢١﴾

और(वो कयामत का दिन भी याद रખ्खो) जिस दिन अल्लाह तआला उन(काफ़िरो) को पुकार कर पुछेंगे के : तुमने पयगंबरों को क्या जवाब दीया था ? ﴿६५﴾ सो उस दिन(जो) बातें (दुनिया में वो बनाया करते थे वो सब) उन पर बंध हो जाअेगी(१), सो आपस में भी कुछ नहीं पुछेंगे ﴿६६﴾ सो जो आदमी के तौबा करे और इमान लाअे और नेक काम करे तो पूरी उम्मीद है के ऐसे लोग(उस दिन) इलाह पानेवालो (कामयाब होने वालो) में से हो जाअेंगे ﴿६७﴾ और तुम्हारे रब जो याहें पैदा करते हैं और पसंद करते हैं(२), उन लोगो को पसंद करने का कोई इज्तिहार नहीं है, अल्लाह तआला की जात तो पाक है और वो लोग अल्लाह तआला के साथ जो चीज शरीक करते हैं वो(अल्लाह तआला) उससे बहोत दूर हैं ﴿६८﴾ और तुम्हारे रब जानते हैं जो उनके सीनो ने छुपाकर रक्खा है और जो वो ખુल्लम ખुल्ला करते हैं(३) ﴿६९﴾ वही है अल्लाह तआला, उसके सिवा कोई मा'बूद नहीं है, दुनिया और आखिरत में उसी के लीये हम्ह (ता'रीफ़) है और हुकम उसी(अल्लाह तआला) का चलता है और उसी (अल्लाह तआला) की तरफ़ तुम लोटाये जाओगे ﴿७०﴾ (अे नबी !) तुम(उन से ये) पुछो के : तुम बतलाओ तो ! अगर अल्लाह तआला तुम पर हमेशा कयामत के दिन तक के लिये रात ही रेहने देवें तो अल्लाह तआला के सिवा कोनसा मा'बूद है जो तुम्हारे पास(कहीं से) रोशनी ले आवे, क्या तुम लोग सुनते नहीं हो ? ﴿७१﴾

(१) और उनको जवाब समज में नहीं आअेगा और हिमाग में से सारी बातें गायब हो जाअेगी.

(२) यानी अल्लाह तआला जो हुकम याहें देवे, अपने अेअजाज और इकराम के लीये जिस बंदे को याहें पसंद करे, किसी को भी दीनी, इल्मी और इहानी इजीवत जो હાસિલ છે वो અલ્લાહ તઆલા કી મહરબાની છે, ઇન્સાન કા ખુદ કા કમાલ કુછ નહી છે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) જો વો જાહિર મેં કરતે હેં.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيَكُمُ بَلِيلٌ تَسْكُنُونَ فِيهِ ۖ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٤٧﴾ وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٤٨﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاؤِي الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٤٩﴾ وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٥٠﴾
 إِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى عَلَيْهِمْ ۖ وَآتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءَ بِالْعُصْبَةِ أُولَى الْقُوَّةِ ۖ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿٥١﴾

(ઉન સે યે બાત ભી) તુમ પુછો કે : તુમ બતલાઓ તો ! કે અગર અલ્લાહ તઆલા તુમ પર હમેશા કયામત કે દિન તક કે લિયે દિન હી રેહને દેવે તો અલ્લાહ તઆલા કે સિવા કોનસા મા'બૂદ હે જો તુમ્હારે પાસ રાત લે આવે જીસમેં તુમ સુકૂન હાસિલ કરો ? તો કયા તુમ લોગ દેખતે નહી હો ? ﴿૭૨﴾ ઔર ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) ને અપની રહમત સે તુમ્હારે લિયે રાત ઔર દિન બનાયા; તાકે તુમ ઉસ (રાત) મેં સુકૂન હાસિલ કર સકો ઔર તાકે(દિન મેં) ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કા ફઝલ(યાની હલાલ રોઝી) તલાશ કરો; ઔર તાકે તુમ લોગ (અલ્લાહ તઆલા કા) શુક્ર અદા કરો ﴿૭૩﴾ ઔર જીસ દિન વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉન (કાફિરો) કો પુકાર કર ફરમાએંગે કે : મેરે શરીક જીનકા તુમ દાવા કરતે થે વો કહાં હે ? ﴿૭૪﴾ ઔર હમ હર ઉમ્મત મેં સે એક ગવાહી દેનેવાલા(યાની નબી) નિકાલ કર લાએંગે, ફીર હમ કહેંગે કે : તુમ અપની દલીલ લાઓ(૧), તબ ઉનકો યે મા'લૂમ હો જાએગા કે સચ્ચી બાત તો અલ્લાહ તઆલા હી કી થી ઔર જો બાતેં ઉન્હો ને(દુનિયા મેં) ઘડ રખ્ખી થી વો સબ ઉનસે ગુમ હોકર રેહ જાએંગી(૨) ﴿૭૫﴾

યકીનન કાઝન મૂસા(અલ.) કી કૌમ કા(એક શખ્સ) થા, ફિર વો ઉન(બની ઇસ્રાઇલ) પર ઝુલ્મ કરને લગા, ઔર હમને ઉસકો ઇતને ખઝાને દિયે થે કે ઉસકી ચાબીયાં ઉઠાને સે તાકતવાલે લોગો કી એક જમાઅત થક જાતી થી, જબ ઉસ(કાઝન) કો ઉસ કી કૌમ ને કહા: (માલ પર) ઇતરા મત(૩), યકીનન અલ્લાહ તઆલા ઇતરાનેવાલો કો પસંદ નહી કરતે હે ﴿૭૬﴾

(૧) ઉસ વકત ઉનકો શિર્ક કે સહી હોને પર કોઈ દલીલ નહી મિલ સકેગી. (૨) યાની આજ કીસી કો કીસી કા પતા નહી રહેગા. (૩) જલ્દી મિલકર ખતમ હો જાનેવાલી લઝઝત સે હાસિલ હોનેવાલી વો ખુશી જીસમેં ઇન્સાન અલ્લાહ તઆલા કો ભુલ જાવે, ઇસી તરહ જીસ ખુશી કો અપના ખુદકા કમાલ સમજે યે હે ઇતરાના.

وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ
 الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾ قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ۚ أَوَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ قَدْ
 أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا ۚ وَلَا يُسْئَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ
 قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ ۚ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا لِيَلَيَّاتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ ۖ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٧٩﴾
 وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيْلَكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ۖ

और अल्लाह तआला ने (दुनिया में) तुझे जो कुछ दे रब्बा है उससे आभिरतवाला घर बनाने की कोशिश कर और दुनिया में से अपना हिस्सा मत लुप्त जा(१) और जिस तरह अल्लाह तआला ने तुझ पर अहसान किया है तु भी (अल्लाह तआला के बंदों के साथ) अहसान किया कर और तु जमीन में इसाद मयाने की कोशिश मत कर(२), यकीनन अल्लाह तआला इसाद करनेवालों को पसंद नहीं करते ﴿७७﴾ वो (काइन) केहने लगा કે : मुझे ये सब कुछ मेरे पास जो एल्म (यानी ज्ञाती हुनर) है(३) उसकी वजह से मिला है, क्या उसको ये मा'लूम नहीं કે अल्लाह तआला इससे पेहले (पिछली कौमो में से) ऐसे ऐसे लोगों को हलाक कर चुके हैं जो ताकत और माल जमा करने में (या अइराद के जियादह होने में काइन से भी) जियादह बढे हुअे थे और मुजर्रीमों से उनके गुनाहों के बारे में पुछा भी नहीं जाअेगा(४) ﴿७८﴾ ईर वो (काइन) अपनी कौम के सामने अपने पूरे ठाठ के साथ निकला(५) तो जो लोग दुन्यवी जिंदगी को याहनेवाले थे वो केहने लगे : ओ काश ! हमको वैसी चीजें मिलती जैसी चीजें काइन को मिली हैं, यकीनन वो (काइन) तो बड़ी किस्मतवाला है ﴿७९﴾ और जिनको (अल्लाह तआला की तरफ से सही) एल्म दीया गया था(६) उन्होने कहा : (ओ दुनिया के याहनेवालों !) तुम पर अइसोस हो, जो शप्स एमान लाअे और नेक काम करे उनके लीये तो अल्लाह तआला का दिया हुवा सवाब बेहतर है,

(१) दुन्यवी जर्रीयात को पूरा करो; लेकिन उसमें इस्राफ (कुलुખખર્ચી) ન હો, દુન્યાવી ઉમ્ર કિત્ની હે વો સોયો, ઉસસે આખિરત કે આ'માલ કરલો. (૨) શિર્ક વ કુફ્ર ઔર નાફરમાની બડા ફસાદ હે.

(૩) ઇલ્મ ઔર હુનર કિસને દિયા હે, વો સોચ લેવે. (૪) અલ્લાહ તઆલા કો ઉન કે ગુનાહ પેહલે સે મા'લૂમ હી હે ઇસલીયે તહકીક કે લિયે સવાલ કી ઝરૂરત નહી; અલ્બત્તા તંબીહ ઔર ઘમકાને કે લિયે સવાલ હોગા. (૫) (દુસરા તર્જુમા) અપને માલ કી નુમાઇશ (દીખલાવા) કરતે હુઅે નિકલા.

(૬) એહલે ઇલ્મ કી સોચ ઔર બોલ એસા હોના ચાહીયે.

وَلَا يُلْقِهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٥٠﴾ فَخَسَفْنَا بِهِ وَبَدَارِهِ الْأَرْضَ ۖ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُوهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۖ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنتَصِرِينَ ﴿٥١﴾ وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيُكَانُّ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ ۚ لَوْلَا أَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا ۖ وَيُكَانُّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿٥٢﴾ تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا ۖ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٥٣﴾ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِمَّا ۖ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾

और ये(मरतबा) सभ्र करनेवालो ही को मिलता है(१) ﴿८०﴾ फिर हमने उस(काइन) को और उसके घर को जमीन में धंसा दिया, फिर कोठ जमाअत ऐसी नहीं थी जो अल्लाह तआला के सिवा उसकी मदद करती(२) और वो जुद को भी बचा नहीं सका ﴿८१﴾ और कल जो लोग उस(काइन) के जैसा होने की तमन्ना कर रहे थे वो केहने लगे : ओ हो ! अब पता चल गया के अल्लाह तआला अपने बंदों में से जिसके लिये याहते हैं उसको रिजक जियादह दे देते हैं और(जिसके लिये याहते हैं) तंग करते हैं, अगर हम पर अल्लाह तआला का अेहसान न होता तो वो हमको भी(जमीन में) धंसा देते, अब पता लग गया के वो(अल्लाह तआला) काफ़िरो को कामियाब नहीं करते ﴿८२﴾

वो आभिरत का घर(जन्नत) हम उन ही लोगों के लिये ખાસ करते हैं जो जमीन में बडा बनना नहीं याहते(३) और इसाद ફैલાના(भी नहीं याहते)(४) और आभरी (बेहतर) अंजाम तो तकवावालो को मिलेगा ﴿८३﴾ जो शप्स नेकी लेकर હાઝિર હોगा तो उसको उस(नेकी) से बेहतर(बदला) मिलेगा और जो शप्स બુરાઈ लेकर આએगा तो જાન્હો ने બુરે काम किये हैं उनको उनके किये હુએ कामो ही की सजा दी जायेगी ﴿८४﴾

(१) यानी कामिल सवाब सभ्र करनेवालो को मिलता है, जो लोग दुनिया की હિર્સ से सभ्र करते हैं और शरीअत की હદો में રેહकर માલ કમાતે हैं.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) જો અલ્લાહ તઆલા કે મુકાબ્લે મેં ઉસકી મદદ કરતી(તિસરા તર્જુમા) જો ઉસકો અલ્લાહ તઆલા કે અઝાબ સે બચા લેતી.

(૩) યાની તકબ્બુર કરકે દુસરો કો હકીર(છોટા) નહી સમજતે.

(૪) હર ગુનાહ ફસાદ હે, લોગો પર જુલ્મ ભી ફસાદ હે.

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَأْدُكَ إِلَى مَعَادٍ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٥٨﴾ وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَنْ يُلْقَىٰ إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِّلْكَافِرِينَ ﴿٥٩﴾ وَلَا يَصُدُّكَ عَنْ آيَةِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْوَحْيَ ۚ وَاللَّهُ يَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ ۖ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ ۚ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ ۚ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٦٠﴾

﴿٥٨﴾
﴿٥٩﴾
﴿٦٠﴾

યકીનન જીસ(અલ્લાહ તઆલા) ને તુમ પર કુર્આન(પર અમલ કરને કી ઔર તબ્લીગ) કી ઝિમ્મેદારી ડાલી હે વો ઝરૂર તુમકો(તુમ્હારે) અસલી વતન(યાની મક્કા) પહોચાનેવાલે હૈ(૧) (એ નબી !) તુમ કેહ દો કે : મેરે રબ તો ઉસ આદમી કો ભી અચ્છી તરહ જાનતે હૈ જો (ઉસ રબ કી તરફ સે) હિદાયત(યાની સચ્ચા દીન) લેકર આયા હે ઔર ઉસકો ભી અચ્છી તરહ જાનતે હૈ જો ખુલ્લમ ખુલ્લા ગુમરાહી મેં(પડા હુવા) હે ﴿૮૫﴾ ઔર(એ નબી !) તુમકો (પેહલે સે) યે ઉમ્મીદ નહી થી કે તુમ પર(યે) કિતાબ(યાની કુર્આન) ઉતારી જાએગી; લેકીન યે તો તુમ્હારે રબ કી તરફ સે રહમત હે, સો તુમ કાફિરો કી બિલ્કુલ મદદ કરનેવાલે મત બનના(૨) ﴿૮૬﴾ ઔર અલ્લાહ તઆલા કી આયતેં(યાની અહકામ) જબ તુમ પર ઉતર ગઈ તો અબ ઉસકે બાદ યે લોગ તુમકો ઇસ(પર અમલ કરને) સે હરગિઝ ન રોકેં(૩) ઔર તુમ અપને રબ કી તરફ દા'વત દેતે રહો ઔર તુમ શિર્ક કરનેવાલો મેં સે હરગિઝ મત હો ﴿૮૭﴾ ઔર તુમ અલ્લાહ તઆલા કે સાથ કીસી દુસરે મા'બૂદ કો મત પુકારો, ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહી હે, ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કી ઝાત કે સિવા હર ચીઝ ફના (ખતલ) હોનેવાલી હે(૪), ઉસી(અલ્લાહ તઆલા) કી હુકૂમત હે ઔર ઉસી(અલ્લાહ તઆલા) કી તરફ તુમ લોટાએ જાઓગે(૫) ﴿૮૮﴾

(૧) યે આયત સફરે હિજરત મેં નાઝીલ હુઈ જબ " هُجْرَة " પહોચકર મક્કાવાલા મશહૂર રાસ્તા નઝર આયા તો વતન કી યાદ તાઝા હો ગઈ. કુછ મુફ્સીરીન ને " معاد " કે મુળ હરફ "આદત" કો બતલાયા હે તો અબ "મઆદ" કા માઅના યે હોગા જીસ જગહ રેહને કી ઇન્સાન કો આદત પડ જાવે, જહાં ઇન્સાન કી તબિયત લગતી હો, મા'લૂમ હુવા વતન સે મુહબ્બત તબ્ઈ(કુદરતી) ચીઝ હે, યે આયતેં બશારત(ખુશખબરી) હે કે મક્કા પર તશરીફ આવરી હોગી ઔર કુછ મુફ્સીરીન ને મઆદ સે જન્નત મુરાદ લીયા હે. (૨) યાની આજ તક ઐસા હુવા નહી ઔર આઈન્દા ભી ન હો.

(૩) આયાતે કુર્આની પર અમલ ઉસકી દા'વત યે દો ઝિમ્મેદારી હે.

(૪) ઇખ્લાસવાલા અમલ બાકી રહેગા, બાકી આઅમાલ ઝાયેઅ(બેકાર) હોગે.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) કે પાસ તુમ સબકો જાના હે

સૂરએ અન્કબૂત

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસમેં (૬૯) આયતે હે. સૂરએ રૂમ કે બાદ ઓર સૂરએ મુતફફિફીન સે પેહલે (૮૫) નંબર પર ઉતરી.

ઇસ સૂરત મેં અલ્લાહ તઆલા ને શિર્ક કો બાતિલ બતલાને કે લીયે મકડી (કળોડીયો) કી મિસાલ બતલાઈ હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

الَّذِينَ آمَنُوا أَن يُتْرَكُوا أَن يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ۖ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ
اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ ۝ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَن يَسْبِقُونَا ۚ سَاءَ مَا
يَحْكُمُونَ ۝ مَن كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ ۖ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ وَمَن جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ
لِنَفْسِهِ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ
أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં) શુરૂ કરતા હું) જનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

﴿૧﴾ (અલિફ લામ મીમ) ﴿૧﴾ કયા લોગો ને યે સમજ રખ્યા હે કે વો સિફ ઇતના કેહ દેને પર કે "હમ ઇમાન લે આએ હે" છોડ દિયે જાએંગે ઓર ઉનકી પરીક્ષા નહી લી જાવેંગી ? ﴿૨﴾ હાલાં કે ઉનસે પેહલે જો લોગ ગુઝર ચુકે હે હમ ઉન (સબ) કી પરીક્ષા લે ચુકે હે, સો અલ્લાહ તઆલા ઉન લોગો કો ઝરૂર મા'લૂમ કરકે રહેંગે જો(ઇમાન મેં) સચ્ચે હે ઓર વો(અલ્લાહ તઆલા) જુઠો કો ભી ઝરૂર મા'લૂમ કરકે રહેંગે ﴿૩﴾ જન લોગો ને બુરે કામ કીયે હે કયા વો સમજતે હે કે વો હમસે બચ જાવેંગે ?(૧), બહોત બુરા વો ફેસલા કરતે હે ﴿૪﴾ જો શખ્સ ભી અલ્લાહ તઆલા સે મુલાકાત કી ઉમ્મીદ રખતા હો તો ઉસકો યકીન રખના ચાહીયે કે અલ્લાહ તઆલા(કે મિલને) કા નક્કી કીયા હુવા વકત આને હી વાલા હે ઓર વો(અલ્લાહ તઆલા) બડે સુનનેવાલે, બડે જાનનેવાલે હે ﴿૫﴾ ઓર જો શખ્સ (અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે મેં) મેહનત કરતા હે તો વો તો અપને હી ફાયદે કે લિયે મેહનત કરતા હે(૨), યકીનન અલ્લાહ તઆલા તમામ આલમો સે બેપરવાહ હે(૩)﴿૬﴾ ઓર જો લોગ ઇમાન લાએ ઓર ઉન્હોને નેક કામ કિયે, હમ ઉનપર સે ઉનકી બુરાઈયાં(યાની ગુનાહ) ઝરૂર દૂર કર દેંગે ઓર જો નેક કામ વો કરતે થે ઉસકા બેહતરીન બદલા હમ ઉનકો ઝરૂર દેંગે ﴿૭﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) ભાગ કરકે કહી આગે ચલે જાએંગે.

(૨) મેહનત કા પેહલા ફાયદા મેહનત કરને વાલે કી ઝાત કો મિલતા હે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) યકીનન અલ્લાહ તઆલા કો તમામ દુનિયાવાલો મેં સે કિસી કી ઝરૂરત નહી હે.

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا ۖ وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۖ إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ
فَأَنْبِئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ
يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ ۖ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا
مَعَكُمْ ۖ أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ ۝

और हमने इन्सान को अपने वालीदैन के साथ अच्छा सुलूक करने का (पूरी ताकीद से) (१) हुक्म दिया और अगर वो दोनो (वालीदैन) तुज पर ओर डालें (२) के तु मेरे साथ ऐसे (मा'बूद) को शरीक कर जिसकी तुजको कोई ખબર नहीं है (३) तो (उस शिर्क के बारे में) उन दोनो का केहना न मान, मेरी तरफ़ तुम सबको वापस आना है, सो जो काम तुम लोग करते थे वो में तुमको बतला दूंगा ﴿८﴾ और जो लोग इमान लाओ और उन्होंने नेक काम किये हम ज़रूर नेक लोगो (के दरजे में जन्नत) में उनको दाखिल करेंगे ﴿८﴾ और कुछ लोग ऐसे हैं जो केहते हैं के : हम अल्लाह तआला पर इमान ले आओ, फिर जब अल्लाह तआला के रास्ते में उनको तकलीफ़ पड़ोयाई जाती है (४) तो लोगो की पड़ोयाई हुई तकलीफ़ को वो अल्लाह तआला के अजाब की तरह (बड़ी) समझते हैं और अगर तुम्हारे रब की तरफ़ से कोई मदद (मुसलमानो पर) आ जावे तो (यही लोग) ज़रूर ऐसा केहने लगेंगे के : हम तो तुम्हारे (यानी मुसलमानो के) साथ थे (५) भला क्या अल्लाह तआला को आलम के लोगो के सिनो में जो बात (छुपी हुई) है वो अच्छी तरह मा'लूम नहीं है ? (६) ﴿१०﴾

(१) आयत में લફઝ "وَصَّيْنَا" ઇસ્તેમાલ હુવા છે જોસકા એક મફહૂમ (મતલબ) યે છે કે કીસી શખ્સ કો કીસી અમલ કી તરફ બુલાના જબ કે વો બુલાના પૂરી ખૈરખવાહી સે હો.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) દબાવ ડાલે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) જોસકે મા'બૂદ હોને કી કોઈ (સહી) દલીલ તેરે પાસ નહી.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) ઉનકો સતાયા જાતા છે.

(૫) યાની હમ દિલ સે તુમ્હારે સાથ થે; ઇસલિયે જીત કે નતાઈજ (યાની જીત મેં મીલી હુઈ ચીઝો) મેં હમકો ભી શામિલ કરો.

(૬) જરૂર મા'લૂમ છે ઔર ઉન મુનાફિકો કે દિલો મેં ઇમાન નહી છે વો ભી અલ્લાહ તઆલા કો મા'લૂમ છે.

وَلْيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلْيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ ۝ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ
 خَطِيئَتَكُمْ ۖ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطِيئَتِهِمْ مِنْ شَيْءٍ ۖ إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ ۝ وَلْيَحِمْلَنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَعَ
 أَثْقَالِهِمْ ۖ وَلَيَسْئَلَنَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۝
 وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا ۖ فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ
 ظَالِمُونَ ۝ فَأَنجَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ۝ وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ۖ
 ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝

और अल्लाह तआला ईमानवालों को जरूर मा'लूम करके रहेंगे और वो मुनाफ़िकीन को जरूर मा'लूम करके रहेंगे ﴿११﴾ और काफ़िर लोग ईमानवालों से केहने लगेंगे કે : तुम हमारे तरीके पर चलो और हम तुम्हारे गुनाहों का बोझ उठा देंगे; हालांके वो(काफ़िर लोग) उन(मुसलमानों) के गुनाहों में से ज़रा(सा भार) भी नहीं उठायेंगे, यकीनन वो(काफ़िर) बिल्कुल जुठे हैं ﴿१२﴾ और वो(काफ़िर लोग) अपना(गुनाह का) बोझ जरूर उठायेंगे और अपने(गुनाह के) बोझ के साथ दूसरे(गुनाह के) बोझ भी(उठायेंगे) और वो (काफ़िर) जो जुठ बनाते थे उसके बारे में क़्यामत के दिन जरूर उनसे सवाल होगा ﴿१३﴾

और पक्की बात ये હે કે હમને નૂહ(અલ.) કો ઉનકી કૌમ કી તરફ ભેજા, સો વો (નૂહ અલ.) ઉન(કી કૌમ) મેં એક હઝાર મેં પચાસ કમ સાલ(તબ્લીગ કરતે) રહે, સો (ઈમાન ન લાએ તો) તૂફાન ને ઉન(કી કૌમ) કો પકડ લીયા ઓર વો ઝાલીમ થે ﴿૧૪﴾ સો હમને ઉન(નૂહ અલ.) કો ઓર કશ્તીવાલો કો(તુફાન સે) બચા લિયા ઓર હમને ઉસ (કશ્તી યા તુફાન) કો આલમો (દુન્યા) કે લીયે ઇબરત બના દીયા ﴿૧૫﴾ ઓર(હમને) ઇબ્રાહીમ (અલ.) કો ભી(નબી બના કર ભેજા) જબ ઉન્હો ને અપની કૌમ સે કહા કે : તુમ અલ્લાહ તઆલા કી ઇબાદત કરો ઓર ઉસ સે ડરો(ઓર શિર્ક છોડ દો) અગર તુમ જાનતે હો તો યહી તુમ્હારે લિયે બેહતર હે ﴿૧૬﴾

إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ ۖ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَإِنْ تَكْذِبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِّنْ قَبْلِكُمْ ۖ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ۖ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١٩﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنْشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ ۖ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ ۖ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ۚ وَمَا لَكُمْ

عَمَّا مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٢٢﴾

તુમ અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર સિફ બુતો કી પુજા કરતે હો ઓર(બુતો કે બારે મેં) તુમ જૂઠી બાતે બનાતે હો, યકીનન અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર જન(બુતો) કી તુમ ઇબાદત કરતે હો વો તો તુમકો રોઝી(દેને) કા(બિલકુલ) ઇખ્તિયાર નહી રખતે, સો તુમ રોઝી અલ્લાહ તઆલા કે પાસ હી તલાશ કરો ઓર તુમ ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કી ઇબાદત કરો ઓર ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કા શુક્ર કરો, ઉસી(અલ્લાહ તઆલા) કે પાસ તુમકો વાપસ લોટાયા જાએગા ﴿૧૭﴾ ઓર અગર તુમ(મુજે) જુઠલાઓગે તો તુમસે પેહલે ભી મુખ્તલીફ(અલગ અલગ) કોમેં(અપને નબીયો કો) જુઠલા ચુકી હેં ઓર રસૂલ કી ઝિમ્મેદારી યહી હે કે વો સાફ સાફ બાતે પહોચા દેવેં ﴿૧૮﴾ ઓર કયા ઉન કાફિરો ને(યે) નહી દેખા કે અલ્લાહ તઆલા મખ્લૂક કો કિસ તરહ પેહલી બાર પૈદા કરતે હેં ? ફીર વહી ઉસકો દોબારા ભી પૈદા કરેંગે, યકીનન યે બાત અલ્લાહ તઆલા પર બહોત હી આસાન હેં ﴿૧૯﴾ (એ નબી!) તુમ કેહદો કે : તુમ લોગ ઝમીન મેં ચલો, ફીરો, ફીર દેખો ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) ને મખ્લૂક કો પેહલી બાર કિસ તરહ પૈદા કીયા? ફીર અલ્લાહ તઆલા આખરી મરતબા ઝિંદા કરકે ઉઠાયેંગે, યકીનન અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ પર પૂરી કુદરત રખતે હેં ﴿૨૦﴾ વો(અલ્લાહ તઆલા) જિસકો ચાહતે હેં(ઉસકો) અઝાબ દેતે હેં(૧) ઓર જિસપર ચાહતે હેં રહમ કરતે હેં(૨), ઓર તુમ સબકો ઉસી કી તરફ પલટા કર લે જાયા જાએગા ﴿૨૧﴾ ઓર ન તુમ ઝમીન મેં ઓર ન આસમાન મેં(કહી ભાગ કર અલ્લાહ તઆલા કો) આજિઝ કરનેવાલે હો ઓર તુમ્હારે લિયે અલ્લાહ તઆલા કે સિવા કોઈ હિમાયત કરનેવાલા નહી, ઓર મદદ કરનેવાલા (ભી) નહી હેં ﴿૨૨﴾

(૧) યાની જો અઝાબ કા હકદાર હેં ઉસકો. (૨) યાની જો રહમત કા હકદાર હો ઉસ પર.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَٰئِكَ يَكْسِبُونَ نَارًا ۖ وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٣﴾ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنْجَاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ ۖ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٤﴾ وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا ۖ مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ ۖ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا ۖ وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّاصِرِينَ ﴿٢٥﴾ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي ۖ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٦﴾

और जिन लोगों ने अल्लाह तआला की आयतों का और उसकी मुलाकात का
 ઇન્કાર किया वही लोग मेरी रहमत से मायूस हो गये(१) और उनही लोगों के लिये
 दर्दनाक अजाब છે ﴿૨૩﴾ सो उन(इब्राहीम अल.) की कौम के पास कोई जवाब नहीं
 था; सिवाय इसके के वो(आपस में) केहने लगे के : इस(इब्राहीम अल.) को कत्ल
 करदो या इस (इब्राहीम अल.) को जला दो, सो अल्लाह तआला ने उन(इब्राहीम
 अल.) को आग से बचा लीया, यकीनन इसमें जो कौम ઇમાન लाती છે उसके लिये
 બડી નિશાનીયાં છે ﴿૨૪﴾ और उस (इब्राहीम अल.) ने कहा : यकीनन तुम ने
 अल्लाह तआला को छोड़कर ज़ुतो को(जुदा) माना हुवा છે(जिस के जरिये) दुन्यवी
 ज़िंदगी में आपस में दोस्ती करके (तअल्लुकात (संबंध) बना रखे છે)(२), ફીર
 કયામત કે દિન તુમ એક દુસરે કા ઇન્કાર કરોગે(૩) और तुम आपस में એક દુસરે પર
 લઅનત કરોગે और तुम्हारा ठीकाना आग છે और तुम्हारे लिये कोई मदद करनेवाला
 नहीं છે ﴿૨૫﴾ ફીર લૂત (અલ.) उन(इब्राहीम अल.) પર ઇમાન લાએ और
 उस(इब्राहीम अल.)(४) ने कहा के : मैं हिजरत करके अपने रब की(बताई हुई जगह
 की) तरफ़ जा रहा हूँ, यकीनन वो(अल्लाह तआला) बड़े जबरदस्त છે, બડે હિકમત કે
 માલિક છે ﴿૨૬﴾

(૧) યાની આખિરત મેં દેખેંગે કે વો રહમત કી જગહ નહી છે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) બસ યે તુમ્હારી દુનિયા કી આપસ કી દોસ્તી કી વજહ સે છે(આમ તૌર પર ઇન્સાન દોસ્તો ઔર રિશ્તેદારો કે તરીકે પર ચલતા છે ઔર હક બાત કો સોચતા નહી છે, કુફ્ર ભી દોસ્તો કી વજહ સે અપના લેતા છે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) એક દુસરે કે મુખાલિફ બન જાઓગે.

(૪) કુદ્ર આલિમોને હઝરત લૂત અલ. કો ફાઇલ(કર્તા) માના છે.

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ وَآتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا ۖ وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَكِينٌ
 الصَّالِحِينَ ﴿٢٥﴾ وَلَوْ طَا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٦﴾ إِنِّي أَنْتَكُمْ
 لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ السَّبِيلَ ۚ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيَكُمُ الْمُنْكَرَ ۖ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اتُّيِنَا
 بِعَذَابِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ﴿٢٨﴾
 وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى ۖ قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُوا أَهْلَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ ۖ إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا
 ظَالِمِينَ ﴿٢٩﴾

और हमने उन(इब्राहीम अल.) को ईसाक(जैसा बेटा) और याकूब(अल.)(जैसा पोता) अता किया और हमने उनकी अवलाद में नबुव्वत और किताब का सिलसिला जारी किया और हमने उन(इब्राहीम अल.) को दुनिया में उसका सवाब दीया(१) और यकीनन वो (इब्राहीम अल.) आभिरत में नेक लोगो में से होंगे ﴿२७﴾ और(हमने) लूत(अल.) को (नबी बनाकर भेजा) जब उन्हो ने अपनी कौम से कहा के : हकीकत में तुम ऐसी बेइयाई का काम करते हो जो तुमसे पेहले तमाम दुनियावालो में किसी ने नहीं किया ﴿२८﴾ क्या तुम मर्दों के पास(ज्वाहीश पूरी करने) जाते हो और रास्ते में डाके डालते हो और तुम अपनी (भरी) मजलिस में भुरे काम करते हो(२), सो उन(लूत अल.) की कौम का(आभरी) जवाब यही था "के अगर तु सय्यो में से हे तो हम पर अल्लाह तआला का अजाब ले आ" ﴿२९﴾ उस(लूत अल.) ने दुआ की के : ओ मेरे रब! इसाह करनेवाले लोगो के मुकाबले में आप मेरी मदद फरमाईये ﴿३०﴾

और जब हमारे भेजे हुअे ફરીश्ते इब्राहीम(अल.) के पास (बेटा होने की) ખુશખબરી लेकर પહોચે તો ફરીશ્તો ને કહા : હમ ઇસ બસ્તીવાલો કો(જીસ મેં લૂત અલ. રહેતે હેં) યકીનન હલાક કરનેવાલે હેં, યકીનન ઇસ(બસ્તી) કે રહેનેવાલે ગુલમ કરનેવાલે લોગ હેં ﴿૩૧﴾

(૧) દુન્યવી સવાબ : ઇમામત કા દરજા ઓર બડી અચ્છી યાદે ઓર સબ લોગો કા આપકી ઇઝઝત કરના હે.

(૨) ગુનાહ કા કામ ખુલ્લમ ખુલ્લા કરના એક દુસરા અલગ સે ગુનાહ બન જાતા હે.

قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا ۖ قَالُوا أَنَحْنُ أَعْلَمُ بِمَنْ فِيهَا ۖ لَنُنَجِّيَنَّهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا أَمْرًا تَهُ ۖ كَانَتْ مِنَ الْغَيْرِينَ ۝ كَانَتْ رُسُلَنَا لُوطًا سَيِّئًا بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ ۖ إِنَّا مُنْجُونَكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا أَمْرًا تَهُ ۖ كَانَتْ مِنَ الْغَيْرِينَ ۝ إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَىٰ أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ۝ وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَيِّنَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۝ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۖ فَقَالَ يَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ ۖ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَعْتَوُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۝

ઉન્હોને(યાની ઇબ્રાહીમ અલ.) ને કહા કે : યકીનન ઉસ(બસ્તી) મેં તો લૂત (અલ.) (રેહતે) હેં, ઉન ફરીશતો ને કહા કે : હમ અચ્છી તરહ જાનતે હેં કે ઉસ(બસ્તી) મેં કોન (રેહતે) હેં, હમ ઉન (લૂત અલ.) કો ઓર ઉનકે (ખાસ) માનનેવાલો કો ઝરૂર બચા લેંગે; મગર ઉન (લૂત અલ.) કી બીવી જો પિછે(અઝાબ મેં) રેહ જાનેવાલો મેં સે હોગી ﴿૩૨﴾ ઓર જબ હમારે ભેજે હુએ (ફરીશતે) લૂત(અલ.) કે પાસ પહોચે તો વો ઉન (ફરીશતો કે આને) કી વજહ સે ખુશ નહી હુએ, (ઉન લૂત અલ. કા) દીલ ઉનકી વજહ સે તંગ હુવા(૧) ઓર વો (ફરીશતે) કેહને લગે : (એ લૂત !) તુમ ડરો મત ઓર તુમ ગમ મત કરો, યકીનન હમ આપકો ઓર આપકે (ખાસ) માનનેવાલો કો બચા લેંગે આપકી બીવી કે સિવા, વો તો પિછે રેહ જાનેવાલો મેં સે હોગી ﴿૩૩﴾ યકીનન હમ ઇસ બસ્તીવાલો પર વો જો નાફરમાની કરતે થે ઉસકી વજહ સે આસમાન સે એક અઝાબ ઉતારનેવાલે હેં ﴿૩૪﴾ ઓર પક્કી બાત યે હે કે હમને ઇસ બસ્તી કી કુછ ખુલી હુઇ(૨) નિશાની (અબ તક) સમજદાર લોગોં કે લિયે છોડ રખી હે ﴿૩૫﴾ ઓર મદયન કી તરફ ઉનકે ભાઇ શુઅઇબ (અલ.) કો ભી(નબી બનાકર ભેજા), સો ઉસ (શુઅઇબ અલ.) ને કહા : એ મેરી કૌમ ! તુમ અલ્લાહ તઆલા કી ઇબાદત કરો ઓર આખિરત કે દિન કી ઉમ્મીદ રખો ઓર તુમ ઝમીન મેં ફસાદ મચાતે હુએ મત ફિરો ﴿૩૬﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) લૂત અલ. પરેશાન હુએ (તિસરા તર્જુમા) લૂત અલ. ગમગીન હો ગએ.

(૨) યાની ઝાહિરી, નઝર આનેવાલી નિશાનીયાં. આજતક અઝાબ દી હુઇ કૌમ કે ખંડરાત મૌજૂદ હેં, બાકી તફસીલ બંદે કે સફરનામે મેં દેખિયે.

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جُثَثِينَ ﴿٢٦﴾ وَعَادًا وَثَمُودًا وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ مِنْ مَّسْكِنِهِمْ فَوَزَّيْنَا لَهُمُ الشَّيْطَانَ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ﴿٢٧﴾ وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ ﴿٢٨﴾ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُوسَى بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا اسْبِقِينَ ﴿٢٩﴾ فَنَّا أَخَذْنَا بِذُنُوبِهِمْ فَمِنْهُمْ مَنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُمْ مَنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَنْ خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ مَنْ أَغْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٠﴾

સો કૌમ કે લોગો ને ઉન(શુએબ અલ.) કો જુઠલા દિયા, સો ઝલઝલે(ભુકંપ) ને ઉનકો પકડ લિયા, ફિર સુબ્હ કે વકત વો અપને ઘરો મેં ઉંધે પડે હુએ રેહ ગએ ﴿૩૭﴾ ઓર(હમને) કૌમે આદ કો ઓર કૌમે સમૂદ કો(ભી હલાક કર દીયા) ઓર ઉન(કી બરબાદી) કા હાલ તુમ પર ઉનકે મકાનો સે ખુલ ચુકા હે ઓર શૈતાનને ઉનકે(બુરે) કામ ઉનકો અચ્છે બનાકર કે દીખ્લાએ, ફીર ઉસ(શૈતાન) ને ઉનકો સીધે રાસ્તે સે રોક દીયા થા; હાલાંકે વો બડે હોશિયાર થે(૧) ﴿૩૮﴾ ઓર કારૂન ઓર ફીરઓન ઓર હામાન કો(ભી હલાક કર દિયા) ઓર બિલ્કુલ પક્કી બાત યે હે કે મૂસા(અલ.) ઉનકે પાસ(હક કી) સાફ સાફ દલીલે લેકર આએ થે, સો ઉનહો ને ઝમીન મેં તકબ્બુર કીયા ઓર વો(હમારે અઝાબ સે બચકર) ભાગ નહી સકે(૨) ﴿૩૯﴾ સો હમને સબકો ઉનકે અપને ગુનાહ કી સજા મેં પકડ લિયા, સો હમને ઉનમેં સે કુછ લોગો પર તો પથ્થર બરસાનેવાલી આંધી ભેજી થી ઓર ઉનમેં સે કુછ વો થે જીનકો ચિન્હાડ(યાની ડરાવની આવાઝ) ને પકડ લિયા ઓર ઉનહી મેં સે કુછ લોગો કો હમને ઝમીન મેં ઘંસા દીયા ઓર ઉનહી મેં સે કુછ લોગો કો હમને(પાની મેં) ડુબો દિયા(૩) ઓર અલ્લાહ તઆલા ઉનપર ઝુલ્મ કરનેવાલે નહી; લેકિન વો ખુદ અપની જાનો પર ઝુલ્મ ક્રિયા કરતે થે ﴿૪૦﴾

(૧) (અલિફ) દુન્યવી મુઆમલાત મેં બડે હોશિયાર થે; લેકિન દીન કી બાત આતી તો વો સમજ સે કામ ન લેતે (બા)નબી કી સચ્ચાઈ કો દિલ સે સમજતે થે; લેકિન દુન્યવી ઝરૂરતો સે ઇન્કાર કરતે થે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) વો જીત જાનેવાલે નહી થે.

(૩) આંધી કા અઝાબ કૌમે આદ પર, ભયાનક આવાઝ કૌમે સમૂદ કે લિયે, ઝમીન મેં ઘંસાના કારૂન કો, પાની મેં ડુબો દેના કૌમે નૂહ ઓર ફીરઓન કો ઓર હામાન કો હુવા.

مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ ۖ اتَّخَذَتْ بَيْتًا ۖ وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ ۖ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ ۚ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٣٣﴾ خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۖ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٤﴾

﴿

જન લોગોને અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર (દુસરો કો) કામ બનાનેવાલા બના રખ્યા હે ઉન લોગો કી હાલત મકડી જૈસી હે, જસ (મકડી, કરોડીયે) ને એક ઘર બના રખ્યા હે ઔર યકીનન તમામ ઘરો મેં સબ સે કમઝોર મકડી કા ઘર હોતા હે, કાશ કે યે લોગ (ઉસ કી હકીકત) જાન લેતે(તો ઐસા ન કરતે!) ﴿૪૧﴾ વો લોગ ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કો છોડકર જિસ ચીઝ કો ભી પુકારતે હે યકીનન અલ્લાહ તઆલા ઉસકો જાનતે હે(૧) ઔર વો (અલ્લાહ તઆલા) બડે ઝબરદસ્ત હે, બડે હી હિકમતવાલે હે ﴿૪૨﴾ ઔર યે(કુર્આની) મિસાલેં હમ લોગો કે ફાયદે કે લિયે બયાન કીયા કરતે હે, જો ઇસ્મવાલે હે વહી ઉસકો સમજતે હે(૨) ﴿૪૩﴾ અલ્લાહ તઆલા ને આસમાનો ઔર ઝમીન કો જૈસા (બનાના) ચાહિયે (વૈસા હી) બનાયા હે, યકીનન ઇસમેં ઇમાનવાલો કે લિયે બડી નિશાની હે ﴿૪૪﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) યકીનન અલ્લાહ તઆલા તો ઇન સબકી(હકીકત) જાનતે હે જનકો યે લોગ ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કો છોડકર પુકારતે હે કે વો કોઈ(ધ્યાન દેને કે લાઈક કોઈ) ચીઝ હો.

(૨) હદીસ શરીફ મેં આલીમ કા મતલબ યે આયા હે; જો અલ્લાહ તઆલા કી બાત મેં ધ્યાન કરે, ઉસકે હુકમ પર અમલ કરે, ઉસકો નારાઝ કરનેવાલે કામો સે બચે.

أَتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ ۖ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ ۗ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ ۗ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٢٩﴾ وَلَا تَجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ۚ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوا آمَنَّا
بِالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَأُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَالْهُنَاءِ وَالْهُكْمُ وَاحِدٌ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٣٠﴾ وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ
فَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۖ وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ ۗ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ ﴿٣١﴾ وَمَا كُنْتَ
تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذًا لِأَنَّكَ تَابِ الْمُبِطِلُونَ ﴿٣٢﴾

જો કિતાબ તુમહારે પાસ વહી કે ઝરિયે ભેજી ગઈ ઉસ્કો પઠહતે રહો(૧) ઓર તુમ નમાઝ
કો કાઈમ રખ્ખો, યકીનન નમાઝ બેહયાઈ ઓર બુરે કામો સે રોકતી હે(૨) ઓર
અલ્લાહ તઆલા કા ઝિફ્ર તો સબ સે બડી ચીઝ હે(૩) ઓર જો કામ તુમ કરતે હો
અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કો જાનતે હૈ(૪) ઓર તુમ એહલે કિતાબ સે બહસ મત કરો;
મગર એસે તરીકે સે જો બેહતરીન હો; મગર યે કે ઉન(એહલે કિતાબ) મેં સે જીન લોગો
ને ઝુલ્મ કીયા(૪) ઓર તુમ યું કહો: હમ ઇમાન લાએ ઉસ(કુર્આન) પર જો હમારી તરફ
ઉતારા ગયા ઓર ઉસ(કલામ) પર ભી જો તુમહારી તરફ ઉતારા ગયા, હમારા ઓર
તુમહારા મઅબૂદ તો એક હી હે ઓર હમ ઉસી(અલ્લાહ તઆલા) કા હુકમ માનનેવાલે
હૈ ﴿૪૬﴾ ઓર(એ નબી! જીસ તરહ પેહલે નબીયો પર કિતાબ ઉતારી) ઉસી તરહ
હમને તુમહારી તરફ કિતાબ ઉતારી, સો જિન લોગો કો હમને કિતાબ દી વો ઇસ
(કુર્આન) પર ઇમાન લાતે હૈ ઓર ઇન(એહલે મક્કા) મેં સે ભી કુછ લોગ એસે હૈ જો
ઇસ (કુર્આન) કો માનતે હૈ ઓર(ઝિદી) કાફીર લોગ હી હમારી આયતો કા ઇન્કાર
કરતે હૈ ﴿૪૭﴾ ઓર(એ નબી!) તુમ ઇસ(કુર્આન) સે પેહલે કોઈ કિતાબ નહી પઠહતે થે
ઓર અપને(દાહને) હાથ સે ઉસ્કો(યાની કિસી કિતાબ) કો નહી લિખતે થે, અગર
એસા કરતે હોતે તો યે જુઠે લોગ શક મેં પડતે ﴿૪૮﴾

(૧) મતલબ [૧] ખુદ તિલાવત ઓર લોગો કો કુર્આન સુનાના [૨] મઆની મેં ભી ગૌર કીયા જાએ [૩] તિલાવત કે ઝરિયે ઇમાન કી દઅવત.

(૨) નમાઝ કો કાઈમ કરને સે ગુનાહ સે બચને કી તૌફીક નસીબ હોતી હે. નમાઝ કા કામ ફહશા ઓર મુન્કર સે રોકના બતલાયા ગયા હે અબ લોગ ન રુકે તો નમાઝ કા કયા કસૂર ? યે એસા હી હે કે વાઈઝ લોગો કો બુરે કામ સે રોકતા હે ઉસ્કા કામ રોકના હે, લોગ ન રુકે તો વાઈઝ કા કોઈ કસૂર નહી(અઝ મલ્હુઝાતે ફકીહુલઉમ્મત)

(૩) નમાઝ તકબીરે તહરીમા સે લેકર સલામ તક અલ્લાહ તઆલા કા ઝિફ્ર હે ઓર અલ્લાહ તઆલા કા ઝિફ્ર નમાઝ મેં હોકે નમાઝ કે બાહર હો બડી ચીઝ હે

(૪) તો તુમકો ઇજાઝત હે કે ઉનકી રિઆયત ન કરો. આગે બહોત અચ્છે તરીકે કી વઝાહત હે.

بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ ۚ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِّن رَّبِّهِ ۚ قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِندَ اللَّهِ ۚ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٦٠﴾ أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرًا لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦١﴾

قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ بَيِّنًا وَبَيِّنَاتُكُمْ شَهِيدًا ۖ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ ۖ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٢﴾ وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ ۚ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَاءَهُمُ الْعَذَابُ ۚ وَلَيَأْتِيَنَّهُمْ بَغْةٌ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٣﴾

બલ્કે વો(કુર્આન) તો સાફ(૧) ખુલી હુઈ આયતો કા મજમુઆ હે જો ઇલ્મ(યાની સમજ) વાલે લોગો કે દીલો મેં(મહફૂઝ) હે ઓર ઝાલિમ લોગ હી હમારી આયતો કા ઇન્કાર કરતે હે ﴿૪૯﴾ ઓર વો(કાફિર) લોગ કેહને લગે કે: ઇસ (મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) પર ઉનકે રબ કી તરફ સે(જેસી કાફિર ચાહતે હો વૈસી) નિશાનીયાં કયું નહી ઉતારી ગઈ?(એ નબી!) તુમ(ઉનકો) કેહદો કે: યકીનન નિશાનીયાં તો અલ્લાહ તઆલા કે ઇખ્તિયાર મેં હે ઓર મે સાફ સાફ ડરાનેવાલા(નબી) હું﴿૫૦﴾ કયા ઉન(કાફીર) લોગો કે લીયે(નિશાની કે તોર પર) યે(બાત) કાફી નહી હે કે હમને તુમ પર કિતાબ ઉતારી જો ઉનકો પઢ પઢ કર સુનાઈ જાતી હે(ર), યકીનન ઇસમેં બડી રહમત ઓર નસીહત હે ઇમા રખનેવાલે લોગો કે વાસ્તે ﴿૫૧﴾

(એ નબી! કાફિરો સે) તુમ કેહ દો: અલ્લાહ તઆલા(મેરે રસૂલ હોને પર) મેરે ઓર તુમ્હારે દરમિયાન ગવાહી દેને કે લીયે કાફી હે, આસમાનો ઓર ઝમીન મેં જો કુછ હે વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉસકો જાનતે હે ઓર જો લોગ જુઠ(યાની કુફ્ર) યકીન રખતે હે ઓર અલ્લાહ તઆલા કા ઇનકાર કરનેવાલે હે વહી લોગ નુકસાન ઉઠાનેવાલે હે﴿૫૨﴾ ઓર વો(કાફિર) લોગ તુમસે અઝાબ જલ્દી માંગતે હે ઓર અગર(અઝાબ કા) એક વકત મુકરર ન હોતા તો ઉન પર ઝરૂર અઝાબ આ જાતા ઓર વો(અઝાબ) ઉન પર આનક આને હી વાલા હે ઓર ઉનકો પતા(ભી) નહી ચલેગા ﴿૫૩﴾

(૧) કુર્આન એક કિતાબ હે ઓર ઉસકા હર હિસ્સા મુઅજ્જલ હે ઇસી તરહ એસી કિતાબ હે જીસમેં સૂરતો કી શકલ મેં બહોત સારે હિસ્સે હે ઓર હર એક મુઅજ્જલ હે.

(૨) હમેશા પઢકર સુનાઈ જાતી હે એક મરતબા મેં મુઅજ્જલ સમજ મેં ન આવે તો દુસરી મરતબા મેં.

يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ ۖ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ۝٥٧ يَوْمَ يَغْشَاهُمْ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝٥٨ يُعَذِّبُ الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ أَرْضِي وَإِسْعَةً فَإِيَّايَ فَأَعْبُدُونِ ۝٥٩ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ۝٦٠ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ نِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ۝٦١ الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ۝٦٢ وَكَأَيِّنْ مِنْ ذَاتِ لَأٍ لَا تَحِيطُ بِرُزْقِهَا ۖ اللَّهُ يَزُودُهَا وَإِيَّاكُمْ ۖ وَهُوَ السَّابِقُ الْعَلِيمُ ۝٦٣ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَسَحَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولَنَّ اللَّهُ ۖ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ ۝٦٤

વો(કાફિર) લોગ અઝાબ તુમસે જલ્દી માંગતે હેં ઓર યકીનન જહન્નમ(ઉન) કાફિરો કો હર તરફ સે ઘેરનેવાલી હે (૫૪) જીસ દિન કે ઉનકે ઉપર સે ભી ઓર ઉનકે પૈરો કે નીચે સે ભી અઝાબ ઉનકો ઘેર લેગા ઓર વો(અલ્લાહ તઆલા) ફરમાએંગે: જો(બુરે કામ) તુમ કરતે થે ઉસકા મઝા તુમ ચખ્ખો (૫૫) એ મેરે વો બંદો જો ઇમાન લા ચુકે હો!(સુનો) મેરી ઝમીન તો બહોત વસીઅ હે, સો તુમ(ખાલિસ) મેરી હી ઇબાદત કરો (૫૬) હર નફ્સ કો મૌત કા મઝા ચખના હે, ફિર તુમ(સબ) હમારી તરફ વાપસ લૌટાએ જાઓગે (૫૭) ઓર જો લોગ ઇમાન લાએ ઓર ઉનહોને નેક કામ કીયે હમ ઝરૂર ઉનકો જન્નત કે એસે જરૂકો(૧) મેં જગહ દેંગે જીસકે નીચે સે નેહરે બેહતી હોગી, ઉસમેં વો હમેશા રહેંગે, (નેક) અમલ કરનેવાલો કો બેહતરીન બદલા મિલેગા(૨) (૫૮) જીન લોગોં ને સબ્ર કીયા ઓર વો અપને રબ હી પર ભરોસા કરતે હેં(૫૯) ઓર બહોત સારે જાનવર હે જો અપના રિઝક ઉઠાકર નહી રખતે, અલ્લાહ તઆલા ઉનકો ભી ઓર તુમકો ભી રોઝી પહોચાતે હેં ઓર વો(હર બાત કો) સુનનેવાલે(હર ચીઝ કો) જાનનેવાલે હેં(૬૦) ઓર અગર તુમ ઇન(કાફીરો) સે સવાલ કરો કે: કિસને આસમાનો ઓર ઝમીન કો પૈદા કીયા ઓર સૂરજ ઓર ચાંદ કો કામ મેં લગા દીયા? તો વો ઝરૂર જવાબ દેંગે: અલ્લાહ તઆલા હી ને, ફિર વો ઉલ્ટે ફિર કર કહાં ચલે જાતે હેં? (૬૧)

(૧) યાની બાલાખાનો, ઉપરવાલી મંઝીલ.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) નેક કામ કરનેવાલો કા કિતના અચ્છા બદલા હે.

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ ۖ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٨﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللَّهُ ۗ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٣٩﴾ وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَلَعِبٌ ۖ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ ۖ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾ فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَاوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ فَلَمَّا نَجَّيْنَاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٤١﴾ لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ ۖ وَلِيَتَمَتَّعُوا ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾

અલ્લાહ તઆલા અપને બંદો મેં સે જીસકે લીયે ચાહતે હેં રોઝી કો કુશાદહ કર દેતે હેં(૧) ઓર જિસકે લીયે ચાહતે હેં નાપ કર દેતે હેં, યકીનન અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ કો અચ્છી તરહ જાનતે હેં﴿૬૨﴾ ઓર અગર તુમ ઇન(કાફીરો) સે પુછો કે: કિસને આસમાન સે પાની ઉતારા, ફિર ઉસ(પાની) કે ઝરિયે ઝમીન કો ઉસકે મુદા(યાની સુખી) હો જાને કે બાદ ઝિંદા કીયા? તો વો જવાબ મેં યહી બાત કહેંગે કે: અલ્લાહ તઆલા હી ને(૨) તુમ કહો કે: તમામ તઅરીફ(યા શુક્ર) અલ્લાહ તઆલા હી કે લીયે હે; બલકે ઉનમેં કે બહુત સારે લોગ સમજતે નહી હેં﴿૬૩﴾

ઓર યે દુનિયા કી ઝિંદગી ખેલ કૂદ કે સિવા કુછ નહી હે(૩) ઓર યકીન રખ્ખો કે આખિરત કી ઝિંદગી હી હકીકત મેં(અસલી) ઝિંદગી હે, કાશ કે યે લોગ ઇત્ની બાત સમજ લેતે!(૪)﴿૬૪﴾ સો જબ વો લોગ કશ્તી મેં સવાર હોતે હેં તો ઉસી(અલ્લાહ તઆલા) પર ખાલિસ અકીદહ રખકર અલ્લાહ તઆલા કો પુકારને લગતે હેં, ફીર જબ હમ ઉનકો બચાકર ઝમીન કે કિનારે લે આતે હેં તબ વો શિર્ક કરને લગતે હેં﴿૬૫﴾ (નજાત કી નેઅમત કા નતીજા યે હુવા કે) તાકે જો(નેઅમત) હમને ઉનકો દી હે ઉસકી નાશુક્રી કરેં ઓર વો(થોડે દિન દુનિયા મેં) મઝે ઉડા લેવેં બસ(આગે) અભી ઉનકો(સબ) પતા ચલ જાવેગા﴿૬૬﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) ફેલા દેતે હેં.

(૨) તો ઉન કાફીરો ને અલ્લાહ તઆલા કે ખાલીક હોને કા ઇક્રાર કર લીયા ઉસ પર.

(૩) કે ઉસમેં થોડી દેર મઝા આતા હે.

(૪) તો દુનિયા કે થોડે દિન કે મઝે કે ખાતિર આખિરત કો બરબાદ ન કરતે.

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا آمِنًا وَيُتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ ﴿٦٠﴾
وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٦١﴾ وَالَّذِينَ
جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦٢﴾

કયા ઉન કાફિરો ને યે નહી દેખા કે હમને હરમ કો અમન કી જગહ બનાયા; હાલાં કે લોગ ઉન (હરમવાલો) કે આસ પાસ સે ઉચક લિયે જાતે હે(૧) કયા ફિર ભી બાતિલ (યાની જુઠે મઅબૂદ) કો વો લોગ માનતે હે ઔર અલ્લાહ તઆલા કી નેઅમત કી નાશુક્રી કરતે હે? ﴿૬૦﴾ ઔર ઉસ શખ્સ સે બડા ઝાલિમ કોન હોગા જો અલ્લાહ તઆલા પર જુઠ બાંધે યા જબ સચ્ચી બાત ઉસકો પહોચી તો ઉસકો જુઠલાએ, કયા જહન્નમ મેં (એસે) કાફિરો કા ઠીકાના નહી હે? (યકીનન હે) ﴿૬૧﴾ ઔર જીન લોગો ને હમારે વાસ્તે મેહનત કી(૨) હમ ઉનકો હમારે રાસ્તો પર ઝરૂર પહોચા દેંગે(૩) ઔર યકીનન અલ્લાહ તઆલા તો નેકી કરનેવાલો કે સાથ હે ﴿૬૨﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) હાલાં કે ઉનકે અતરાફ કી જગહો સે લોગો કો મારકર નિકાલા જા રહા હે(લુટે ઔર મારે જા રહે હે).

નૂકતા : હરમ કી નિસ્બત પર અહલે મક્કા વાલો કે લીયે બહોત સારે ખુસૂસી ઇન્આમાત હે. ઇસી તરહ દીની નિસ્બત પર અલ્લાહ તઆલા ને હમ લોગો કો ભી બહોત નવાઝ રખ્યા હે, અલ્લાહ તઆલા ઉસકી કદર કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) હમારે વાસ્તે તકલીફ ઉઠાઈ (તિસરા તર્જુમા)હમારે ખાતિર કોશીશ કી.

(૩) દીન કી ખાતિર મેહનત કી બરકત સે અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે હક કી તરફ રેહબરી હોતી હે, ખાસ કર હક ઔર બાતિલ મેં ઇલ્તીબાસ હો વહાં અલ્લાહ તઆલા ઉન લોગો કો હક પર ચલાતે હે ઔર જન્નત કી મંઝીલ ભી આસાન હો જાતી હે, જો ઇલમ પર અમલ કરને મેં મેહનત કરતે હે ઉન પર અલ્લાહ તઆલા દુસરે ઉલૂમ ખોલતે હે ઔર અમલ ભી આસાન હો જાતા હે.

સૂરએ રૂમ

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસમેં (૬૦) આયતે હે. સૂર-એ-ઈન્શિકાક કે બાદ ઓર સૂર-એ-અન્કબુત સે પેહલે (૮૪) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

રૂમ કે ઈસાઈ લોગ ભવિષ્ય મેં જીત જાવેંગે ઈસ ખુશખબરી કો ઈસ સૂરત મેં હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ કે નબી હોને કી દલીલ કે તોર પર બયાન ક્રિયા ગયા હે.

ઈસ સૂરત કી આયત : فَسُبْحَنَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ કી ફઝીલત : હદીસ શરીફ મેં હે કે જો શખ્સ યે આયતે સુબહ કે વક્ત પઢ લે તો જો ભી ઉસસે (વઝીફા) છૂટ ગયા ઉસ કા સવાબ મીલ જાવેગા ઓર જો શામકો યે આયતે પઢ લેવે ઉસકો ભી છૂટે હુવે વઝાઈફ કા સવાબ મિલ જાવેગા. (અબૂ દાવૂદ: ૨/૬૮૨) (મસ્નૂન વઝાઈફ : સફા-૨૭)

હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ કે એક સહાબી ફરમાતે હેં કે આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ ને ફજર કી નમાઝ મે સૂર-એ-રૂમ પઢી આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ કો મુશાબહત લગ ગઈ નમાઝ સે ફારીગ હોકર ફરમાયા કે “કુછ લોગો કા કયા હાલ હે કે હમારે સાથ નમાઝ પઢતે હેં તહારત (પાકી) અચ્છી તરહ નહી કરતે હેં યહી લોગ હમ કો શુબા મે ડાલ દેતે હે.

મુશાબહત લગ જાના : એક જેસે દિખાઈ દેને વાલે દૂસરી આયત કે અલ્ફાઝ મેં ચલે ગએ ઓર દૂસરી જગહ સે પઢને લગે.

શુબા : શક, શંકા. જેસા યહાં પર શક હો ગયા ઓર દૂસરી જગહ સે પઢને લગે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

الَّذِي غَلَبَتِ الرُّومُ ۝ فِي أَذْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ۝ فِي بَضْعِ سِنِينَ ۝ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ
وَمِنْ بَعْدُ ۝ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ ۝ بِنَصْرِ اللَّهِ ۝ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ ۝ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ وَعَدَ اللَّهُ ۝ لَا
يُخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝ يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۝ وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ
غَافِلُونَ ۝ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ ۝ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى ۝

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરૂ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહુત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

الَّذِي (અલિફ-લામ-મીમ) (૧) (હિજાઝ કે) કરીબ કે મુલક મેં રૂમી લોગ હાર ગએ ^[૧]
(૨) ઓર વો અપને (ઈસ) હાર જનેકે બાદ થોડી મુદત કે બાદ જીત જાવેંગે (૩) ચંદ સાલોં મેં ^[૨] (હાર જને સે) પેહલે ભી ઓર બાદ મેં ભી સારા ઈજ્તિયાર (અધિકાર) અલ્લાહ તઆલા હી કે હાથ મેં હે ઓર ઈસ (જીત જને કે) દિન મુસલમાન (ઈસ પેશીનગોઈ [ભવિષ્યવાણી] કે સચ્ચી નિકલને પર) બહૂત ખૂશ હોંગે ^[૩] (૪) (જીત તો) અલ્લાહ તઆલા (હી) કી મદદ સે (મિલતી હે) વો (અલ્લાહ તઆલા) જિસકી ચાહતે હે મદદ કરતે હે ^[૪] ઓર વો (અલ્લાહ તઆલા) તો બડે ઝબરદસ્ત, સબસે ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે (૫) યે અલ્લાહ તઆલા કા વાદા હો ચુકા, અલ્લાહ તઆલા અપને વઅદે કે ખિલાફ નહીં કરતે, લેકિન બહુત સારે લોગ જાનતે હી નહીં હે (૬) વો લોગ દુનિયાકી ઝિંદગી કે (થોડે સે) ઝાહિર હી કો જાનતે હે ઓર વો લોગ આખિરત કી તરફ સે બિલ્કુલ ગફલત મેં પડે હે (૭) કયા ઉન્હોંને અપને દિલોં મેં (યે) ધ્યાન નહીં કિયા કે અલ્લાહ તઆલાને આસમાન ઓર ઝમીન ઓર જો કુછ ઉન્કે દરમિયાન મેં હે વો બિલ્કુલ ઠીક (સહીહ મક્સદ કે લિયે) ઓર એક મુકરર (નક્કી) વક્ત તક હી કે લિયે પેદા કિયા.

[૧] રૂમ કે ઈસાઈ અહેલે કિતાબ હોને કી વજહ સે મુસલમાનો જેસે સમજે જાતે થે ઈરાન કે આગ કે પુજારી મક્કા કે કાફિરો જેસે સમજે જાતે થે રૂમી લોગ ઈરાનીઓ કે સામને હાર ગએ. દોબારા જીતને કી કોઈ શક્યતા નહી થી. લેકિન કુરઆન કે ઝરીયે અલ્લાહ તઆલા ને બચાયા રૂમી ફીર સે જીત જાવેંગે ઓર ચંદ સાલો મેં એસા હી હુવા.

[૨] ત્રીન સાલસે લે કર નવ સાલ કે અંદર જીત જાવેંગે.

[૩] જબ ઈસ જીત કી ખબર આઈ તબ મુસલમાન બદર કી લડાઈ મેં જીત સે ભી ખુશ થે.

[૪] (દુસરા તર્જુમા) અલ્લાહ તઆલા અપની મદદ સે જિસકો ચાહતે હે ઉસકો મદદ કરતે હે.

وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَائِ رَبِّهِمْ لَكٰفِرُونَ ۝۸ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۖ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنٰتِ ۖ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۝۹ ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ ٱسَّاءُوا السُّوْءَىٰ ۚ أَن كَذَّبُوا بِآيٰتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ ۝۱۰
 اللَّهُ يَبْدُوُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝۱۱ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ ۝۱۲

और यकीनन बहुत सारे लोग अपने रबकी मुलाकात को मानते ही नहीं हैं ﴿८﴾ क्या वो (काफ़िर लोग) ज़मीन में चलते फिरते नहीं के उनसे पेड़ले जो (काफ़िर लोग) थे उनका अंजाम केसा हुआ इसको देखते ? वो (पेड़ले लोग) ताकत में छन (मवजूद) लोगोंसे ज़ियादत मज़बूत थे और उन्होंने ज़मीन को जोता ^[१] और ज़तना (आजके) छन काफ़िरोंने ज़मीन को आबाद कर रखा है उन (पेड़ले) काफ़िरों ने छस से भी ज़ियादत छस (ज़मीन) को आबाद कर रखा था. ^[२] और उनके पास उनके पयगम्बर ખુલી हुछ निशानीयों को लेकर पहुंचे, सो अल्लाह तआला की ये शान नहीं है के उन पर जुल्म करें, लेकिन वो ખुछ ही अपनी जानों पर जुल्म करनेवाले थे ﴿९﴾ फिर जिन लोगों ने बुरे काम किये थे उनका अंजाम बुरा हुआ, छसलिये के उन्होंने अल्लाह तआला की आयतों को जुह्लाया था, और वो उसके साथ मज़ाक करते थे ﴿१०﴾

अल्लाह तआला ही मખलूक को पेड़ली बार पेदा करते हैं, फिर दोबारा भी उसको पेदा करेंगे, फिर उसी (अल्लाह तआला) की तरफ़ तुम वापस बुलाओ ज़ओगे ﴿११﴾ और जिस दिन क़्यामत काछम होगी मुज़रीम लोग मायूस हो करके रह ज़अेंगे [३] ﴿१२﴾

[१] यानी उन्होंने ज़मीन में ખેતી की और ज़मीन को ખેતી से आबाद किया.

[२] यानी छनसे पेड़ले काफ़िरोंने ज़मीन में आज के काफ़िरों से भी ज़ियादत ખેતી की थी और उन्होंने ज़मीन को आज के काफ़िरों से भी ज़ियादत आबाद किया था.

[३] (दुसरा तर्जुमा) मुज़रीम लोग उम्मीद तोड देंगे.

وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ مِّنْ شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاؤُا وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ ﴿١٣﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُنْفَخُونَ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ فَأُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾ فَسُبْحَنَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ الْحُكْمُ فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُخْرِجُ الْأَرْضَ بَعْدَ وَهْلِهَا ۖ وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١٩﴾

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا آنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾

और उनके शरीकों में से कोई भी उनकी सिद्धारीश करनेवाला नहीँ लोगा और वो षुद्ध अपने (माने लुअे) शरीकों का धन्कार करेंगे ﴿१३﴾ और जिस दिन कयामत का धम लोगी उस दिन सब लोग लुद्धा-लुद्धा लो लअेंगे ^[१] ﴿१४﴾ सो, लो लोग धमान लाअे और नेक काम किये सो वो लोग (लन्नत के) बाग में असे षुश लेंगे के (षुशी) उनके येडरों से कूट रली लोगी ﴿१५﴾ और लोन लोगों ने कुङ् किया और लमारी आयतों को और आलिरत की मुलाक़ात को लुठलाया सो वली लोग अलाल में पकडे लअेंगे ﴿१६﴾ सो लल तुम लोग शाम करो और लल तुम सुलल करो ^[२] तल अल्लाल तआला का पाक लोना लयान करो ^[३] ﴿१७﴾ और उसी (अल्लाल तआला) के लिये तमाम ता'रीङ् ले आसमानों में और लमीन में और शाम को और दोपलर के वक्त ﴿१८﴾ वो (अल्लाल तआला) ललन्दा को मुर्दा से नलकालते लें और मुर्दा को ललन्दा से नलकालते लें और लमीन को उसके मुर्दा लोने (यानी सुलल कर लंलर लोने) के बाद ललन्दा (लरा लरा) करते लें, धसीतरल तुम लोग ली (कयामत के दिन कल्रों से) नलकाले लओगे ﴿१९﴾ और उस (अल्लाल तआला) की (कुदरत की) नलशानीयों में से ये ले के उसने तुमको ललट्टी से पेदा किया, कलर तुम देलते ली देलते धन्सान बनकर (लमीन में लर तरङ्) डैले लुअे लो ﴿२०﴾

[१] लदला लेने के लिये अलग-अलग कलरमों में लांट दिये लअेंगे.

[२] धस्वामी तरतील में रात पेडले, दिन बाद में धसकी तरङ् ली धशारा नलकला.

[३] (दुसरा तलुमा) पाक अल्लाल तआला को याद करो.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٣١﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَالْوَاوِكُمْ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٣٢﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُسْمِعُونَ ﴿٣٣﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمْ أَلْبَرِّقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُخْرِجُ بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٣٤﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ۚ

और उस (अल्लाह तआला) की (कुदरत की) निशानीयों में से ये है के तुमहारे (झाँटि के) लिये तुम ही में से बीबीयां बनाई, ^[१] ताके तुम उनके पास जाकर सुकुन (यानी येन) लासिल करो और उसने तुमहारे (यानी मीयां-बीबी के) दरमियान मुहब्बत और रहमत (यानी हमददी) के जज्जबात पेदा कर दिये. यकीनन इसमें जो लोग ध्यान करते हैं ऐसी कोम के लिये बड़ी निशानीयां हैं ﴿२१﴾ और उस (अल्लाह तआला) की (कुदरत की) निशानीयों में से आसमानों और जमीन को बनाना है और तुमहारी ज्बान (यानी बोलीयां) और तुमहारे रंग का जुदा-जुदा होना (भी) है, यकीनन इसमें जानने (या समजने) वालों के लिये बड़ी निशानीयां हैं ﴿२२﴾ और उस (अल्लाह तआला) की (कुदरत की) निशानीयों में से तुमहारा रात और दिनके वक्त में सोना और तुमहारा उस (अल्लाह तआला) के इजल (यानी ललाव रोजी) को तलाश करना है जो लोग सुनते हैं यकीनन उनके लिये इसमें बड़ी निशानीयां हैं ﴿२३﴾ और उस (अल्लाह तआला) की (कुदरत की) निशानीयों में से ये है के वो तुमको (यमकती हुँ) बिजली दिखलाते हैं जिससे (गिरने का) डर भी लगता है और (बारिश की) उम्मीद भी होती है और वो (अल्लाह तआला) आसमान से पानी बरसाते हैं, फिर उसके जरीये उस (जमीन) के मुर्दा (यानी सूखी) हो जाने के बाद उसको ज़िन्दा कर देते हैं ^[२], जो लोग सोचते हैं [३] उनके लिये इसमें यकीनन बड़ी निशानीयां हैं ﴿२४﴾ और उस (अल्लाह तआला) की (कुदरत की) निशानीयों में से है के आसमान और जमीन उसके हुक्म से काँधम (जड़े) है.

[१] अपने जैसे ईनूसान ही में से जोड़ा (मियां बीबी) होना भी नेअमत है.

[२] यानी હરી-ભરી કર દેતે હે. [૩] (દુસરા તર્જુમા) જો લોગ અકલ સે કામ લેતે હે.

ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِّنَ الْأَرْضِ ۖ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ۝ وَلَهُ مَن فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۚ كُلٌّ لَّهُ قِنْدُونٌ ۝
وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ ۚ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ
ٱلْحَكِيمُ ۝

ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِّنْ أَنْفُسِكُمْ ۖ هَلْ لَّكُمْ مِّنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِّنْ شُرَكَاءَ فِي مَآرَزِ قُنُكُم فَآنتُمْ
فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ ۖ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۝ بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا
أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ فَمَنْ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ ٱللَّهُ ۖ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نَّصِيرِينَ ۝

ફિર જબ વો તુમકો (કયામત કે દિન) પુકાર કર ઝમીન સે બુલાએંગે તબ તુમ સબ (પુકારતે હી ઝમીન સે) નિકલ પડોગે. ﴿૨૫﴾ ઔર આસમાનોં ઔર ઝમીન મેં જો કુછ હે વો સબ ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) કી માલિકી મેં હે, સબ કે સબ ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) કે (હુકમ કે) પાબંદ હે. ﴿૨૬﴾ ઔર વહી (અલ્લાહ તઆલા) જો મખ્લૂક કો પેહલી બાર પૈદા કરતે હે, ફિર વો ઉસ (મખ્લૂક) કો દોબારા પૈદા કરેંગે ઔર વો (સબ) ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) પર બહુત આસાન હે, ^[૧] ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) કી શાન આસમાનોં ઔર ઝમીન મેં સબ સે ઊંચી હે, ઔર વો (અલ્લાહ તઆલા) બડે ઝબરદસ્ત હે, બડે હિકમત વાલે હે. ﴿૨૭﴾

વો (અલ્લાહ તઆલા) તુમકો તુમહારે હી અપને હાલાત મેં સે એક (અજબ) મિસાલ દેતે હે કે જો રિઝક હમને તુમકો દિયા હે કયા તુમહારી માલિકી કે ગુલામોં મેં સે કોઈ ઉસમેં તુમહારા શરીક હે ? કે (જિસકે નતીજે મેં હમારી દી હુઈ રોઝી મેં) તુમ ઔર વો (ગુલામ) ઉસમેં બરાબર (ભાગીદાર) હો કે તુમ ઉન (ગુલામોં) સે (કારોબાર મેં) ઈસતરહ ડરો જૈસે તુમ આપસ મેં એકદુસરે (યાની અપને ખુદ કે ભાગીદાર) સે ડરતે હો, ઈસીતરહ હમ આયતોં કો ખોલખોલ કર બયાન કરતે હે, એસે લોગોં કે લિયે જો સમજતે હે. ﴿૨૮﴾ બલકે ઝાલિમ લોગ બગેર સમજે (બગેર દલીલ કે) અપની ખ્વાહિશ પર ચલતે હે, જિસકો અલ્લાહ તઆલા (ઉસકી જીદ કી વજહ સે) ગુમરાહ કર દેવેં ઉસકો કૌન હિદાયત પર લા સકતા હે ? ઔર ઉન લોગોં કે લિયે કોઈ મદદ કરને વાલે નહીં હે. ﴿૨૯﴾

[૧] ઈનુસાન ઔર જીન્નાત કી સમજ કે એતેબાર સે યે બાત કહી ગઈ હે વરના અલ્લાહ તઆલા કે લિયે પેહલી મરતબા પૈદા કરના ભી આસાન હે.

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۖ فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا ۚ لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ ۚ
 وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣١﴾ مِنَ
 الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا ۚ كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٢﴾ وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ
 مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا آتَاهُم مِّنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ ۚ فَتَمَتَّعُوا
 فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾

સો તુમ અપના મુંહ (યાની રૂખ સીધે રાસ્તે પર) એક તરફ રેહતે હુવે (સચ્ચે) દીન કી તરફ સીધા રખો, અલ્લાહ તઆલા કી બનાઈ હુઈ ફિતરત (યાની કાબિલિયત ઓર સલાહિયત) પર ચલો, જિસ પર ઉસને લોગોં કો પૈદા ક્રિયા,^[૧] અલ્લાહ તઆલા કે બનાએ હુએ કો કોઈ નહીં બદલ સકતા, યહી સહીહ દીન હે,^[૨] લેકિન બહુત સારે લોગ જાનતે નહીં હે. ﴿૩૦﴾ (દીને ઈસ્લામ પર ઈસતરહ અમલ કરતે રહો કે) ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) કી તરફ તુમહારા પૂરા ધ્યાન હો ઓર તુમ ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) સે ડરો ઓર તુમ નમાઝ કો કાઈમ કરો ઓર તુમ શિર્ક કરનેવાલોં મેં સે મત બનો. ﴿૩૧﴾ વો કે જીન લોગોં ને અપને દીન કો ટુકડે ટુકડે કર ડાલા ઓર અલગ અલગ ફિરકોં (જમાઅતોં) મેં હો ગએ, હર ફિરકે વાલે અપને અપને તરીકોં પર ઈતરાતે હે.^[૩] ﴿૩૨﴾ ઓર જબ લોગોં કો કોઈ તકલીફ પહુંચ જાતી હે તો અપને રબ હી કી તરફ પૂરા ધ્યાન લગાકર ઉસી કો પુકારને લગતે હે, ફિર જબ વો (અલ્લાહ તઆલા) ઉનકો અપની તરફસે કિસી રહમત કા મઝા ચખા દેતે હે તબ હી ઉનમેં સે કુછ લોગ અપને રબ કે સાથ શિર્ક કરને લગતે હે. ﴿૩૩﴾ જિસકા નતીજા યે હે કે હમને જો કુછ (નેઅમતેં) ઉનકો દી થી ઉસકા ઈન્કાર કરે,^[૪] સો (થોડે દિન) તુમ મઝે ઊડા લો, સો બહુત જલ્દી તુમકો (સબકુછ) પતા ચલ જાએગા. ﴿૩૪﴾

[૧] હર ઈનુસાન પેદાઈશ સે અલ્લાહ તઆલા કો માનને વાલા હોતા હે યે ફિતરતે ઈસલામ હે.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) યહી સીધા રાસ્તા હે.

[૩] (દુસરા તર્જુમા) અપને અપને તરીકોં પર મસ્ત હે.

[૪] (યાની) નાશુકી કરતે હે, ઓર યું કહતે હે કે અલ્લાહ તઆલા ને કુછ નહીં દિયા.

أَمْ أَرْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ ﴿٥٠﴾ وَإِذَا أَدْقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا ۚ وَإِنْ تُصِيبُهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ﴿٥١﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ فَأْتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْيَسِيرِينَ وَالْبُنَىٰ السَّبِيلَ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ وَأَوْلَىٰ بِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥٣﴾ وَمَا أَتَيْتُم مِّن رَّبٍّ لَّا يَزِيدُوا فِي أَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَزِيدُوا عِنْدَ اللَّهِ ۖ وَمَا أَتَيْتُم مِّن زَكَاةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ ﴿٥٤﴾

ક્યા હમને ઉનકે ઉપર કોઈ દલીલ (યાની કિતાબ) ઉતારી હે કે વો (દલીલ) અલ્લાહ તઆલા કે સાથ શિર્ક કરને કો કહતી હો ?^[૧] ﴿૩૫﴾ ઓર જબ હમ લોગોં કો રહમત કા મઝા ચખાતે હેં તો ઈસપર વો ઈતરાને (યાની ઝિયાદહ ખુશ હોને) લગતે હેં ઓર ઉનકે હાથોં ને જો (બુરે) કામ કરકે આગે ભેજે હેં ઉસકી વજહ સે અગર કોઈ બુરાઈ (યા મુસીબત) ઉન પર આ પડે તબ વો નાઉમ્મીદ હોકર રહ જાતે હેં ﴿૩૬﴾ ક્યા ઉન લોગોં ને નહીં દેખા કે અલ્લાહ તઆલા જિસકે લિયે ચાહતે હેં રિઝક ફેલા દેતે હેં^[૨] ઓર (જિસકો ચાહતે હેં) કમ દેતે હેં, ઈમાન લાનેવાલી કૌમ કે વાસ્તે યકીનન ઈસમેં બડી નિશાનીયાં હેં ﴿૩૭﴾ સો તુમ રિશ્તેદારોં કો ઓર મિસ્કીન કો ઓર મુસાફિર કો ઉનકા હક દિયા કરો, જો લોગ અલ્લાહ તઆલા કી ખુશી ચાહતે હેં, ઉનકે લિયે યે બહુત અરઘા હે ઓર વહી લોગ ફલાહ યાની (કામિયાબી) પાનેવાલે હેં. ﴿૩૮﴾ ઓર જો સૂદ (વ્યાજ) તુમ દેતે હો^[૩] કે વો લોગોં કે માલ મેં (મિલકર) ઝિયાદહ હો જાવે વો અલ્લાહ તઆલા કે નઝદીક તો ઝિયાદહ નહીં હોગા.^[૪] ઓર જો ઝકાત તુમ અલ્લાહ તઆલા કી ખુશી હાસિલ કરને કે લિયે દેતે હો સો એસા કરનેવાલે લોગ (અપને માલ ઓર સવાબ કો અલ્લાહ તઆલા કે પાસ) બઢાને વાલે હેં. ﴿૩૯﴾

[૧] (દુસરા તર્જુમા) જો દલીલ (શિર્ક કરને કો) બોલ રહી હો યાની ઉસ દલીલ સે પતા ચલતા હો કે શિર્ક કરો.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) ઝિયાદહ દેતે હેં.

[૩] (દુસરા તર્જુમા) ઓર સૂદ (વ્યાજ) પર જો તુમ દેતે હો.

[૪] સુરત મક્કી હે, ઈસલિયે સૂદ (વ્યાજ) કી બુરાઈ કી ગઈ હે, વ્યાજ હરામ હોને કા હુકમ હિજરત કે બાદ આયા, ઈસીતરહ શાદીયાં ઓર દુસરે મૌકે પર જો કુછ દેતે હેં ઉનમેં બહુત સી મરતબા આમ તોર પર સિર્ફ અલ્લાહ તઆલા કી ખુશી કા ઈરાદા નહીં હોતા, બલકે આઈન્દહ બદલા ઝિયાદહ મિલેગા એસા ખયાલ હોતા હે, ઈસલિયે વો બુરી રસ્મ કી બુરાઈ ભી ઈસ આયત સે માલૂમ હોતી હે નિકલતી હે.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ۚ هَلْ مِنْ شَرِّ كَائِكُمْ مَنِ يَفْعَلُ مِنْ ذَلِكُمْ مِّنْ شَيْءٍ ۚ
سُبْحَنَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣٠﴾

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٣١﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ ۚ كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّشْرِكِينَ ﴿٣٢﴾
فَاقِمِ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيِّمِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يُصَدِّعُونَ ﴿٣٣﴾

અલ્લાહ તઆલા કી ઝાત તો વો હે જિસને તુમકો પૈદા કિયા, ફિર તુમકો ઉસ ને રોઝી દી, ફિર તુમકો (દુનિયા મેં) મૌત દેંગે, ફિર તુમકો (ક્યામત કે દિન દોબારા) ઝિન્દા કરેંગે, ક્યા તુમહારે (ખુદ કે બનાએ હુવે) શરીકોં મેં સે કોઈ હે જો ઈન કામોં મેં સે કોઈ કુછ ભી કર સકતા હો ? ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કી ઝાત તો પાક હે, ઓર યે લોગ જો શિર્ક કરતે હેં ઉસસે ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કી ઝાત બહુત દૂર હે. ﴿૪૦﴾

લોગોં ને અપને હાથોં સે જો (બુરે) કામ કર રખે હેં ઉસકી ઉસકી વજહ સે ઝમીન ઓર સમંદર મેં ફસાદ ^[૧] ફેલ ગયા હે, તાકે ઉન્હોંને જો કામ કિયે હેં વો (અલ્લાહ તઆલા) ઉનમેં સે કુછ કામોં કા ^[૨] ઉન્હોંને મઝા ચખા દેવેં, તાકે વો (ગુનાહોં કે કામોં સે) રુક જાવેં ﴿૪૧﴾ (એ નબી !) તુમ કેહ દો કે: તુમ ઝમીન મેં ચલફિર કરકે દેખો જો પેહલે લોગ થે ઉન્હાં અંજામ કેસા હુવા ? ઉનમેં કે બહુત સારે મુશરીક થે. ﴿૪૨﴾ લિહાઝા તુમ તુમહારા રૂખ સહીહ દીન (યાની ઈસ્લામ) પર કાઈમ રખો, ઉસ દિન કે આને સે પેહલે જો અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે ટલને વાલા નહીં હે ^[૩] ઉસ દિન લોગ (બદલે કે એઅતેબાર સે) અલગ અલગ હો જાએંગે ^[૪] ﴿૪૩﴾

[૧] યાની બલાએ જેસે દુકાળ, વબાઈ (ચેપ) લગને વાલી બિમારીયાં, આગ લગજના, બરકત ખત્મ હોજના, નફાવાલી ચીઝોં મેં નફા કમ નુકસાન ઝિયાદહ હોને લગે.

[૨] સબ બુરે આ'માલ કી સઝા હોને લગે તો કોઈ ઝિન્દા હી ન રહે.

[૩] (દુસરા તર્જુમા) જિસકા આના અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે ટલને વાલા નહીં હે.

[૪] યાની કોઈ જન્નત મેં ઓર કોઈ જહન્નમ મેં જાએગા.

مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ ۚ وَمَنْ عَمِلْ صَالِحًا فَلَا نَفْسَهُمْ يَهْدُونَ ﴿٣٨﴾ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ ۗ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿٣٩﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيحَ مَبْشُرَاتٍ وَلِيُذِيقَكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَلِتَجْرِيَ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۚ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَأَنْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرُمْ ۗ وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤١﴾ اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسْفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ ۚ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٢﴾

જિસને ભી કુફ્ર ક્રિયા તો ઉસ કુફ્ર કા વબાલ ઉસપર પડેગા ઔર જિસને નેક કામ ક્રિયે સો વો અપને હી ફાઈદા કે લિયે તૈયારી કર રહે હે. ﴿૪૪﴾ જિસકે બદલે મેં જો લોગ ઈમાન લાએ ઔર નેક કામ ક્રિયે તો વો (અલ્લાહ તઆલા ઉન કા) અપને ફઝલ સે બદલા દેંગે, યકીનન વો (અલ્લાહ તઆલા) કુફ્ર કરનેવાલોં કો પસંદ નહીં કરતે. ﴿૪૫﴾ ઔર ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કી (કુદરત કી) નિશાનીયોં મેં સે યે હે કે વો (અલ્લાહ તઆલા) હવાઓં કો ચલાતે હે, જો (બારિશ કી) ખુશખબરી લેકર આતી હે, ઔર (હવા ઈસલિયે ભેજતે હે) તાકે વો તુમકો અપની રહમત (યાની બારિશ) કા મઝા ચખાએ ઔર તાકે (હવા કે ઝરિયે) કશ્તી ઉનકે હુકમ સે (પાની મેં) ચલે ઔર તાકે તુમ ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કા ફઝલ (યાની હલાલ રોઝી) હાસિલ કરો, ઔર તાકે તુમ શુક્ર અદા કરો. ﴿૪૬﴾ ઔર પક્કી બાત યે હે કે હમને તુમસે પેહલે બહુત સારે રસૂલોં કો ઉનકી કૌમ કે પાસ ભેજા, ફિર વો (પયગમ્બર) ઉન (અપની કૌમોં) કે પાસ ખુલી નિશાનીયાં લેકર આએ (જબ ઉન્હોંને નહીં માના) તબ હમને ગુનેહગારોં સે બદલા લિયા ઔર ઈમાનવાલોં કી મદદ કરને કી હમને અં, ફિર વો (હવાએં) બાદલ કો ઉઠાતી હે, ફિર વો (અલ્લાહ તઆલા) જિસ તરહ ચાહતે હે ઉસ (બાદલ) કો આસમાન (યાની ખુલી ફિઝા) મેં ફેલાતે હે, ઔર ઉસકો કઈ તહોં (યાની પડ વાલી ઘટા) મેં બનાકર રખતે હે, ફિર તુમ દેખતે હો કે બારિશ ઉન (બાદલોં) કે દરમિયાન સે બરસતી હે, ફિર વો (અલ્લાહ તઆલા) ઉસ (બારિશ) કો અપને બંદો મેં સે જિનકો ચાહતે હે ઉનકો પહુંચા દેતે હે તબ વો બંદે ખુશીયાં મનાને લગતે હે. ﴿૪૮﴾

ફિઝા : ઝમીન આસમાન કે બીચ ખાલી જગહ, અવકાશ

وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ يُنْزَلَ عَلَيْهِمْ مِنَ قَبْلِهِ لَمُبْلِسِينَ ﴿٣٩﴾ فَانْظُرْ إِلَىٰ أَثَرِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمِنْ أَمْرِهِ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٠﴾ وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَظَلُّوا مِنْ بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ ﴿٤١﴾ فَإِنَّكَ لَا تَسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿٤٢﴾ وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعُمْيِ عَنْ صَلَاتِهِمْ ۚ إِنَّ تَسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْمِعُونَ ﴿٤٣﴾
 اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٤٤﴾

હાલાંકિ ઈસ સે પેહલે જબતક ઉન પર વો (બારિશ) નહીં બરસાઈ ગઈ થી તો વો બિલ્કુલ હી નાઉમ્મીદ હો ગએ થે. ﴿૪૮﴾ સો તુમ અલ્લાહ તઆલા કી રહમત કે નિશાનાત દેખો કે ઝમીન કે મુદા (યાની સુખી) હો જાને કે બાદ કિસ તરહ ઉસકો વો (અલ્લાહ તઆલા) ઝિન્દા કરતે હેં, યકીનન વહી (અલ્લાહ તઆલા) મુદોંકો ઝિન્દા કરને વાલે હેં, ઓર વો (અલ્લાહ તઆલા) તમામ ચીઝ પર કુદરત રખતે હેં. ﴿૫૦﴾ ઓર અગર હમ (નુકસાન પહુંચાને વાલી) હવા ચલાવેં જિસકી વજહ સે વો અપની ખેતી કો પીલી પડી હુઈ દેખેં તો ઉસકે બાદ વો લોગ નાશુકી કરને લગેં. ﴿૫૧﴾ સો યકીનન તુમ મુદોં કો (અપની બાત) સુના નહીં સકતે ઓર બહરોં કો (અપને) પુકારને કી આવાઝ નહીં સુના સકતે (ખાસ તૌર પર) જબ વો પીઠ ફેર કર ભાગ રહે હોં. ﴿૫૨﴾ ઓર તુમ અંધો કો ઉનકી ગુમરાહી સે (નિકાલકર હિદાયત કે) રાસ્તે પર નહીં લા સકતે, તુમ તો સિફ ઉન્હીં લોગોં કો અપની બાત સુના સકતે હો જો હમારી આયતોં પર ઈમાન લાએ. ^[૧] ફિર વો મુસલમાન (યાની માનને વાલે) હોતે હેં. ﴿૫૩﴾

અલ્લાહ તઆલા વો હેં જીન્હોંને તુમ કો (પેહલે) કમજોરી મેં પૈદા ક્રિયા ^[૨] ફિર કમજોરી કે બાદ તાકત અતા કી, ફિર તાકત કે બાદ (દોબારા) કમજોરી ઓર બુઢાપા દિયા, વો જો ચાહતે હેં પૈદા કરતે હેં ઓર વો (સબ કુછ) જાનતે હેં, બડી કુદરત વાલે હેં. ﴿૫૪﴾

[૧] ઈમાન, યકીન ઓર નબી કે હુકમ માનને કે સાથ કુર્આન ઓર નબી કા કલામ સુનના દુનિયા આખિરત મેં ફાઈદા દેતા હે.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) કમજોર હાલત મેં પૈદા ક્રિયા.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ ۖ كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ ۖ فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مُعْذِرُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾ وَلَقَدْ صَرَّبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ ۖ وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفَّنَّكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ ﴿٦٠﴾

और जिस दिन कयामत काईम होगी मुजरिम लोग कसम ખાએંગे^[१] કે वो (दुनिया या बरज्ज में) એક ઘડી સે ઝિયાદહ નહીં ઠહરે, ઈસીતરહ (દુનિયા મેં ભી) યે લોગ ઉલ્દે ચલા કરતે થે.^[૨] ﴿૫૫﴾ और जिन लोगों को ઈલ્મ (યાની સમજ) और ઈમાન દિયા ગયા था वो જવાબ દેંગે: તુમ અલ્લાહ તઆલા કી લીખી હુઈ તકદીર કે મુતાબિક દુસરી મરતબા ઝિન્દા હોને કે દિન તક (બરજ્જ મેં) રહે હો, સો દુસરી મરતબા ઝિન્દા હોને કા દિન યહી હે, લેકિન તુમ લોગ (દુનિયા મેં) ઈસકો જાનતે (યાની માનતે) નહીં થે. ﴿૫૬﴾ સો ઉસ દિન ઝાલિમોં કો ઉનકા મઅઝિરત કરના (યાની બહાના કરના મજબૂર બતાના) કોઈ ફાઈદા નહીં દેગા और उनको ये नहीं कड़ा जयेगा કે तुम अल्लाह तआला की नाराजगी को दूर करो ﴿५७﴾ और પક્કી બાત યે હે કે હમને ઈસ કુર્આન મેં લોગોં કો સમજાને કે લિયે હર તરહ કે (અરછે અરછે) મઝામીન (યાની બાતેં) બયાન કર દિયે. ઉન લોગોં કી હાલત યે હે કે અગર (ઉનકી ચાહત કે મુતાબિક) કોઈ (ભી) નિશાની તુમ ઉનકે પાસ લે આઓ, ફિર ભી યે કાફિર લોગ યહી કહેંગે કે તુમ સબ (યાની હઝરત મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ और મુસલમાન મિલકર) જૂઠ બના લાએ હો ﴿૫૮﴾ ઈસીતરહ જો લોગ માનતે નહીં હેં અલ્લાહ તઆલા ઉનકે દિલોં પર મુહર લગા દેતે હેં. ﴿૫૯﴾ (એ નબી !) સો તુમ સબ્ર કરો, યકીનન અલ્લાહ તઆલા કા (સચ્ચા) વાદા હે और जो लोग यकीन नहीं रखते उनकी वजह से तुम ढीले मत पड़ जाओ.^[३] ﴿६०﴾

[૧] (દુસરા તર્જુમા) ગુનેહગાર લોગ ઈસ બાત પર કસમ ખાએંગે.

[૨] યાની કયામત કે આને હી કા ઈન્કાર કરતે થે.

[૩] (દુસરા તર્જુમા) તુમ કો વો લોગ જો યકીન નહીં રખતે વો ઉખાડ ન દેવેં. (તીસરા તર્જુમા) ઓછા ન કર દેવેં. (ચોથા તર્જુમા) જો લોગ યકીન નહીં રખતે વો લોગ (તુમહારી શાન સે હટ કર હલ્કે કામ ઓર બાત પર) તુમકો ઉભાર ન દેવેં.

સૂર-એ-લુકમાન

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસમેં (૩૪) આયતેં હેં. સૂર-એ-સાફ્ફાત કે બાદ ઓર સૂર-એ-સબા સે પેહલે (૫૭) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

ઈસ સૂરત મેં હઝરત લુકમાન (અલયહિસ્સલામ) કા વાકિઆ બયાન ક્રિયા ગયા હે. કુછ આલિમોં ને આપકા નસબ (વંશવેલી) “લુકમાન ઈબ્ને બાઝિર ઈબ્ને નાહૂર ઈબ્ને આઝર” બતાયા હે.

દુસરે કુછ આલિમોં ને : લુકમાન બિન ઊનકા બિન સન્દુન બતાયા હે.

ઓર કુછ આલિમોં ને : લુકમાન બિન સાર બિન સન્દુન બતાયા હે.

કુછ હઝરાત કેહતે હેં કે : હઝરત ઐયૂબ (અલયહિસ્સલામ) કે ભાન્જે યા ખાલા કે બેટે હેં.

યે ભી લીખા હે કે હબ્શી ગુલામ થે, સુથારી કા કામ યા દરજી કા કામ યા ચરવાહે કા કામ કરતે થે. સૂદાન કે રહનેવાલે થે, હઝરત ઐયૂબ (અલયહિસ્સલામ) સે ઈલ્મ હાસિલ ક્રિયા, લંબી ઉમર પાઈ. હઝરત દાઉદ (અલયહિસ્સલામ) કા જમાના પાયા, હઝરત દાઉદ (અલયહિસ્સલામ) સે પેહલે બની ઈસરાઈલ કે કાઝી ઓર મુફ્તી થે, ઝિયાદહ મા'લૂમાત કે લિયે બંદા કી કિતાબ “દેખી હુઈ દુનિયા” તિસરા હિસ્સા મિસર કા સફરનામા દેખિયે .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

اَللّٰهُمَّ ۙ تِلْكَ اَيُّ الْكِتٰبِ الْحَكِيْمِ ۙ هٰدِي ۙ وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِيْنَ ۙ ۝۱ الَّذِيْنَ يَّقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَيُوْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُوْنَ ۙ ۝۲ اُولٰٓئِكَ عَلَىٰ هٰدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۙ وَأُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۙ ۝۳ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۚ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ۙ ۝۴ وَإِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيٰتُنَا وَلٰٓئِى مُسْتَكْبِرًا ۚ كَان لَّمْ يَسْمَعْهَا كَاَنَّ فِيْ اُذْنَيْهِ وَقْرًا ۖ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ۙ ۝۵ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ جَنَّٰتُ النَّعِيْمِ ۙ ۝۶

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં) શુરૂ કરતા હું) જિન કી રહમત સબકે લિયે હેં. જો બહુત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હેં.

﴿૧﴾ (અલિફ-લામ-મીમ) આ લિફત વાલી કિતાબ (યાની કુર્આન) કી આયતેં હેં. ﴿૨﴾ જો ઉન નેક લોગોં કે લિયે હિદાયત ઔર રહમત હે. ﴿૩﴾ જો લોગ નમાઝ કાઈમ કરતે હેં ઔર વો ઝકાત દેતે હેં ઔર વો આખિરત પર પૂરા યકીન રખતે હેં. ﴿૪﴾ વહી લોગ અપને રબકી તરફ સે હિદાયત (યાની સીધે રાસ્તે) પર હેં ઔર વહી લોગ કામિયાબ હોનેવાલે હેં. ﴿૫﴾ ઔર કુછ લોગ એસે હેં જો (કુર્આન છોડકર અલ્લાહ તઆલા સે) ગફલત મેં ડાલને વાલી બાતોં કો ખરીદતે હેં.^[૧] તાકે બગૈર સમજે (લોગોં કો) અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે સે ગુમરાહ કર દેવેં ઔર વો ઉસકા મઝાક ઉડાવેં, ઉન લોગોં કે લિયે એસા અઝાબ હોગા જો ઉનકો ઝલીલ કરકે રખ દેગા. ﴿૬﴾ ઔર જબ એસે શખ્સ કે સામને હમારી આયતેં પઢ કર સુનાઈ જાતી હે તો વો તકબ્બુર કે સાથ મુંહ ફિરા લેતા હે, એસા લગતા હે ઉસને ઈન (આયતોં) કો સુના હી નહીં, એસા લગતા હે કે ઉસકે દોનોં કાન બેહરે હેં સો તુમ ઉસ (શખ્સ) કો દર્દનાક અઝાબ કી ખુશખબરી સુના દો. ﴿૭﴾ યકીનન જો લોગ ઈમાન લાએ ઔર ઉન્હોંને નેક કામ કિયે ઉનકે લિયે નેઅમતોં કે બાગાત હેં. ﴿૮﴾

[૧] ﴿૧﴾ જો ચીઝે ઈન્સાન કો ઝરૂરી કામોં સે ગફલત મેં ડાલે.

(૨) અલ્લાહ તઆલા કી યાદ સે ગફલત મેં ડાલનેવાલી ચીઝે.

خَلَقَ السَّمُوتَ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَالْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ
 أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ ۖ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ۝ هَذَا خَلْقُ
 اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۖ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝
 وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنْ اشْكُرْ لِلَّهِ ۖ وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ
 حَمِيدٌ ۝ وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَبْنَى لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ ۖ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ۝

જિન મેં વો હમેશાં રહેંગે, અલ્લાહ તઆલા કા વાદા સચ્યા હે, ઓર વો બડે ઝબરદસ્ત બડે હિકમતવાલે હે. ﴿૯﴾ આસમાનોં કો અલ્લાહ તઆલા ને બગૈર સુતૂન કે પૈદા ક્રિયા (જૈસા) તુમ ઉસકો દેખતે હો^[૧] ઓર ઝમીન મેં પહાડ ડાલ દિયે; તાકે વો તુમકો લેકર હિલને ન લગે^[૨] ઓર ઉસ (ઝમીન) મેં હર તરહ કે જાનવર ફૈલા દિયે, ઓર હમને આસમાન સે પાની ઉતારા, સો હમને ઉસ (ઝમીન) મેં હર કિસ્મ કી અચ્છી અચ્છી ચીજે ઉગાઈ ﴿૧૦﴾ યે સબ ચીજે તો અલ્લાહ તઆલા કી પૈદા કી હુઈ હે, અબ મુજે બતાઓ ઉસકે સિવા દુસરોં ને ક્યા પૈદા ક્રિયા?; બલ્કે ઝાલિમ લોગ ખુલી ગુમરાહી મેં (પડે) હે.

﴿૧૧﴾

ઓર પક્કી બાત યે હે કે હમને લુકમાન (અલ.) કો હિકમત દી (ઓર હમને હુક્મ દિયા) કે તુમ અલ્લાહ તઆલા કા શુક્ર અદા કરો ઓર જો આદમી શુક્ર કરતા હે તો વો અપને ફાઈદે હી કે લિયે શુક્ર કરતા હે ઓર જો આદમી નાશુકી કરતા હે તો યકીનન અલ્લાહ તઆલા તો ગની (યાની બેપરવાહ ઓર સબ) તા'રીફોં કે માલિક હે. ﴿૧૨﴾ ઓર જબ લુકમાન (અલ.) ને અપને બેટે કો નસીહત કરતે હુએ કહા : એ મેરે બેટે ! તુ અલ્લાહ તઆલા કે સાથ શિર્ક મત કર, યકીનન શિર્ક તો બડા ભારી ઝુલ્મ હે.^[૩] ﴿૧૩﴾

[૧] એક મતલબ યે હે કે આસમાન સુતૂનોં પર કાઈમ હે, લેકિન વો સુતૂન ઐસે હે કે તુમ ઉનકો દેખ નહીં સકતે હો.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) જુક ન પડે.

[૩] ઝુલ્મ યાની કિસી કા હક છીન કર દુસરે કો દે દેના, ઈબાદત જો અલ્લાહ તઆલા કા હક હે વો દુસરે કે લિયે કરના શિર્ક હે.

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ ۖ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَى وَهْنٍ وَفُضِّلَهُ فِي عَامَيْنِ أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ ۖ إِلَى
 الْمَصِيرِ ۝ وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَى أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ ۖ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبُكُمْ فِي الدُّنْيَا
 مَعْرُوفٌ ۚ وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ يُبْنِي إِلَهُهَا إِنْ تَكُ
 مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمُوتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ۝ يُبْنِي
 أَقِمِ الصَّلَاةَ وَامْرُءًا بِالْمَعْرُوفِ وَإِنَّمَا عَنِ الْمُنْكَرِ وَاصِدِّ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ ۖ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ۝

और हमने इन्सान को उसके वालिदैन के बारे में ताकीद की इसलिये के उसकी मां ने कमजोरी पर कमजोरी ठीका कर उसको पेट में रखा^[१] और उसका दूध छूटना दो साल में ले (और ये भी ताकीद कर दी) के मेरा और अपने वालिदैन का तु शुक्रियल अदा कर, मेरी तरफ़ ही वापस लौट कर के आना ले. ﴿१४﴾ और अगर वो दोनों (यानी मां-बाप) तुज पर इस बात का जोर डालें के तु मेरे साथ ऐसी चीज़ को शरीक कर जिस (के मा'बूद होने) की तेरे पास कोई दलील नहीं तो तु उन दोनों की बात मत मान और तु उन दोनों के साथ दुनिया में भलाई के साथ रह और जो शम्स मेरी तरफ़ इजूअ करता ले (ध्यान लगाता ले जो मेरी तरफ़ जुकता ले) जैसे शम्स के रास्ते पर तु चल, फिर तुम सबको मेरी तरफ़ ही वापस आना ले, फिर मैं तुम को जो काम तुम करते थे वो बतला दूंगा. ﴿१५﴾ ओ मेरे बेटे ! अगर कोई भी चीज़ राई के दाने के बराबर भी हो, फिर चाहे वो पत्थर की किसी चटान में हो या आसमानों में हो, या ज़मीन में हो अल्लाह तआला उसको ला कर के लाज्जर कर देंगे.^[२] यकीनन अल्लाह तआला बहुत बारीकी से देखते हैं बड़े ખબર रखनेवाले हैं. ﴿१६﴾ ओ मेरे बेटे ! तु नमाज़ को काईम कर, और तु अच्छी बात सीखला, और तु बुरी बात से रोक और जो मुसीबत तुजको पलुंये उसपर सब्र कर, यकीनन ये तो बड़े खिम्मत के कामों में से ले.^[३] ﴿१७﴾

[१] (दूसरा तर्ज़ुमा) उसको थक थक कर पेट में रखा.

[२] दुनिया के लिहाज़ से જબ આદમી બડા હો જતા હે તો અપની છોટી ચીજોં સે उसकी નज़ર હટ જતી હે, હાલાકિ અલ્લાહ તઆલા છોટી ચીજ ભી સામને લાવેંગે, ઈસ નસીહત મેં “અકીદહ કો દુરૂસ્ત કરના” હે, અલ્લાહ તઆલા કી હર ચીજ કો ઘેર ને વાલી કુદરત કા બયાન હે.

[૩] ઈસ આયત મેં હિમ્મત કે ચાર કામ બતાએ ગએ.

નોટ : ઈસ આયત મેં “અમલ કો દુરૂસ્ત કરના” (બતલાયા) હે.

وَلَا تُصْعِرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ۝۸ وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ
وَاعْظُضْ مِنْ صَوْتِكَ ۚ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ۝۹
أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً ۚ وَمِنَ
النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ۝۱۰ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ
نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا ۚ أَوَلَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ۝۱۱

और तु लोगों के सामने (तकज्जुर से) अपना गाल मत झुला ^[१] और तू जमीन में
धतराते हुवे मत चल, यकीनन अल्लाह तआला हर धतरानेवाले (बडाई मारनेवाले) को
पसंद नहीं करते, ﴿१८﴾ और तू भीय की याव यव ^[२] और तू अपनी आवाज को नीची
रख ^[३] यकीनन सबसे बुरी आवाज गधों की आवाज है. ﴿१८﴾

क्या तुम लोगों ने नहीं देखा के अल्लाह तआला ने आसमानों और जमीन में जो
कुछ भी है उन सबको तुम्हारे (झाँट के) के काम में लगा रखा है, और तुमको अपनी
जाहिरी और बातिनी नेअमते पूरीपूरी दे रही हैं, और धन्सानों में से कुछ लोग तो
ऐसे हैं जो अल्लाह तआला (की तवलीह) के बारे में बगैर किसी जानकारी और बगैर
किसी હિદાયત और बगैर किसी रोशन किताब के जघडा करते हैं. ﴿२०﴾ और जब उनसे
कहा जाता है के अल्लाह तआला ने जो हुकम उतारा है उस पर चलो, तो वो जवाब में
(यूँ) कहते हैं बल्के : हम तो उस हुकम पर चलेंगे जिस पर हमने हमारे बाप दादों को
(अमल करते हुवे) पाया है, क्या शयतान उनके बाप दादों को भडकती आगकी तरफ
बुलाता रहा हो तब भी ? ^[४] ﴿२१﴾

[१] यानी मुँह ફિરા કર ખાત મત કર.

[२] (દુસરા તર્જુમા) और तु दरमियानी याव यव.

[३] आवाज में भी ઈસરાફ (હદ से બઢજના) હોતા હે, ઈસસે બચના ચાહીયે.

[४] તબ ભી વો બાપ દાદોં કે રાસ્તો પર ચલેંગે.

وَمَنْ يُسَلِّمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ ۖ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٣٣﴾ وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنُكَ كُفْرُهُ ۖ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٤﴾ نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٣٥﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ ۗ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٣٧﴾ وَلَوْ أَنَّ مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَامٌ وَالْبَحْرِ يَمْدُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ آبْحُرٍ مَا نَفَدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٨﴾

और जो शप्स अपना मुँह (इरमांभरदार बन कर) अल्लाह तआला के ताबेअ कर दे और वो नेक अमल करनेवाला है तो यकीनन उसने मजबूत कडा (यानी हल्का) पकड़ लिया और सब कामों का अंजाम अल्लाह तआला ही की तरफ़ है. ﴿२२﴾ और जिस शप्स ने भी कुछ किया तो उसके कुछ की वजह से तुम सदमे में न रहो, हमारी तरफ़ धन सबको लौट कर आना है, फिर जो काम वो करते थे उसकी हकीकत हम उनको बतला देंगे, यकीनन अल्लाह तआला सीनों की बात को (भी) बहुत अच्छी तरह जानते हैं ﴿२३﴾ हम धनको थोड़े दिन मजा उड़ाने का मौका देंगे, फिर हम उनको सप्त अजाब की तरफ़ ખીय कर ले જાએँगे. ﴿२४﴾ और अगर तुम उनसे सुवाल करो के आसमानों और जमीन को किसने पैदा किया ? तो जवाब में वो ज़र (युं) कहेंगे के : अल्लाह तआला ही ने (पैदा किया) तो तुम कहो : अल्लम्हुलिवाह^[१] : बल्के उनके बहुत सारे लोग जानते नहीं हैं. ﴿२५﴾ आसमानों और जमीन में जो कुछ है वो अल्लाह तआला ही का है, यकीनन वो अल्लाह तआला गनी है, तमाम ता'रीफ़ें उसी के लिये हैं. ﴿२६﴾ और अगर ज़तने भी दरप्त जमीन में हैं वो सब कलम बन ज़यें और ये जो समंदर हैं उसके अलावा दुसरे सात समंदर उसमें मिल ज़यें (और वो सब रोशनाई बन कर अल्लाह तआला की ખूबीयां लिखने लगें) तब भी अल्लाह तआला की बातें ખतम नहीं होगी, यकीनन अल्लाह तआला तो बड़े जबरदस्त हैं, बड़ी हिकमत के मालिक हैं. ﴿२७﴾

[१] काफ़िरी ने तवहीद के साबित होने का पेहवा हिरसा मान लिया उसपर अल्लम्हुलिवाह कहा गया, इसलिये के दुसरी बात तो बिल्कुल ज़ाहिर है के जो ખुद मખ्लूक हो वो धिबाहत के बाधक नहीं.

مَا خَلَقَكُمْ وَلَا يَعْثُبُكُمْ إِلَّا كَنُفُسٍ وَاحِدَةٍ ۖ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٢٨﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ
النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٩﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ
هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْبَاطِلُ ۚ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٣٠﴾
أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ
شَكُورٍ ﴿٣١﴾ وَإِذَا غَشِيَهُمْ مَوَّجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۝

તુમ સબકો પૈદા કરના ઓર તુમ સબકો દુસરી મરતબા ઝિન્દા કરના (અલ્લાહ તઆલા કે લિયે) એસા હે જૈસે એક ઇન્સાન કો (પૈદા કરના) યકીનન અલ્લાહ તઆલા (હર ચીઝ) સુનતે હે , (હર ચીઝ) દેખતે હે. ﴿૨૮﴾ ક્યા તુમને યે નહીં દેખા કે યકીનન અલ્લાહ તઆલા રાત (કે હિસ્સો) કો દિન મેં દાખિલ કરતે હે ઓર દિન (કે હિસ્સો) કો રાત મેં દાખિલ કરતે હે, ઓર સુરજ ઓર ચાંદ કો (અલ્લાહ તઆલા ને) કામ મેં લગા રખા હે, હર એક નક્કી વક્ત (ક્યામત) તક ચલતે રહેંગે. ઓર જો કામ ભી તુમ કરતે હો યકીનન અલ્લાહ તઆલા કો ઉસકી પૂરી ખબર હે. ﴿૨૯﴾ યે સબ ઇસલિયે કે અલ્લાહ તઆલા કી ખાત હી હક હે ઓર વો (મુશરિક લોગ) ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે સિવા જિન ચીઝો કી ઇબાદત કરતે હે વહી બાતિલ (યાની બેબુનિયાદ) હે ઓર યકીનન અલ્લાહ તઆલા કી શાન ઊંચી હે ઓર વો સબ સે બડે હે. ﴿૩૦﴾

ક્યા તુમને નહીં દેખા કે કશ્તીયાં સમંદર મેં અલ્લાહ તઆલા કે ફઝલ સે ચલતી હે
[૧] તાકે વો તુમકો અપની (કુદરત કી) નિશાનીયોં મેં સે કુછ દિખાવેં, યકીનન ઇસ મેં હર બડે સબ્ર કરનેવાલે ઓર ઊંચે દરજા કે શુક્ર કરનેવાલે કે લિયે બડી નિશાનીયાં હે. ﴿૩૧﴾ ઓર જબ (સમંદર કી) મોજેં ઉન પર સાએબાનોં (બાદલોં) કી તરહ ચઢ આતી હે [૨] તો વો ખાલિસ અલ્લાહ તઆલા હી પર એઅતેકાદ (યકીન ભરોસા) રખકર ઉસકો પુકારને લગતે હે.

[૧] (દુસરા તર્જુમા) અલ્લાહ તઆલા કી નેઅમત લે કર ચલતી હે.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) ઘેર લેતી હે.

فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ ۖ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ﴿٣١﴾ يَأْتِيهَا النَّاسُ اتِّقُوا رَبَّكُمْ
وَاحْشُوا يَوْمًا لَا يَجْزِي وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ ۚ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَارٍ عَنْ وَالِدِهِ شَيْئًا ۚ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۖ وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿٣٢﴾ إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ ۖ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ ۖ وَيَعْلَمُ مَا فِي
الْأَرْحَامِ ۖ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا ۖ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٣﴾

ફિર જાબ વો ઉનકો બચાકર ઝમીન પર લે આતે હેં તો ઉન મેં સે કુછ લોગ તો (શર્ક છોડ કર) સીધે રાસ્તે પર રેહતે હેં^[૧] ઓર હર વો આદમી જો બાત કા બડા જૂઠા હો,બડા નાશુકી કરનેવાલા હો વહી હમારી આયતોં કા ઈન્કાર કરતા હે ﴿૩૨﴾ એ લોગો ! તુમ અપને રબ સે ડરતે રહો ઓર તુમ ઉસ દિન સે ડરો જિસ દિન કોઈ બાપ અપને બેટે કો થોડા સા ભી કામ નહીં આએગા ઓર કોઈ બેટા અપને બાપ કો થોડા સા ભી કામ નહીં આ સકેગા,યકીનન અલ્લાહ તઆલા કા વાદા તો સચ્યા હે,સો તુમકો દુનિયા કી ઝીંદગી ધોકે મેં ન ડાલે ઓર અલ્લાહ તઆલા કે મુઆમલે મેં વો બડા દગાબાજ (શયતાન) તુમકો ધોકે મેં ન ડાલે. ﴿૩૩﴾ યકીનન કયામત કી ખબર તો ઉસ (અલ્લાહ તઆલા હી) કે પાસ હે ઓર વો બારિશ બરસાતે હેં^[૨] ઓર (માઓં કે) પેટોં મેં જો કુછ ભી હે ઉસકો વહી જાનતે હેં ઓર કોઈ શખ્સ યે નહીં જાનતા કે વો ખુદ કલ ક્યા (અમલ) કરેગા ઓર કિસી શખ્સ કો યે મા'લૂમ નહીં હે કે કિસ ઝમીન પર ઉસકી મૌત આએગી, યકીનન અલ્લાહ તઆલા બડે જાનનેવાલે (હર ચીઝ કી) પૂરી ખબર રખતે હેં. ﴿૩૪﴾

[૧] ઓર બાકી લોગ પેહલે હી કી તરહ શર્ક કરને લગતે હેં.

[૨] યાની બારિશ કબ,કહાં,કિતની હોગી વો અલ્લાહ તઆલા હી કે ઈલ્મ મેં હે.

સૂર- એ –સજદહ

યે સૂરત મકકી હે, ઈસ મેં તીસ આયતે હેં.

સૂર-એ-નહલ યા સૂર-એ-મુઅમીનૂન કે બાદ ઓર સૂર-એ-નૂહ સે પેહલે (૭૩) યા (૭૪) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

હદીસ શરીફ મેં હે કે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ જુમઅહ કે દિન ફજર મેં અલિફ લામ મીમ સજદહ ઓર સૂર-એ-દહર પઢા કરતે થે.

નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ સોને સે પેહલે “અલિફ લામ મીમ સજદહ” ઓર “સૂર-એ-તબારક” પઢ લિયા કરતે થે.

કુર્આન કી આયત પર સજદે કા બયાન ઈસ સૂરત મેં ક્રિયા ગયા હે. સજદહ અલ્લાહ તઆલા કી નઝર મેં સબસે ઝિયાદહ પસંદીદહ અમલ હે, અલ્લાહ તઆલા કે આગે સજદહ કે ઝરીયે માનને વાલે ઓર ન માનને વાલે કી પેહચાન હોતી હે, ફરમાબરદાર બંદા સજદહ કરતા હે ઓર શયતાન કી રાહ પર ચલનેવાલા અલ્લાહ તઆલા કે સામને સજદહ નહીં કરતા.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِي تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١﴾ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۚ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَتْهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِّنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٢﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۚ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ ۚ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٤﴾ ذَلِكَ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٥﴾ الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ ﴿٦﴾

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરૂઅ કરતા હું) જિન કી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહુત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

﴿૧﴾ (અલિફ-લામ-મીમ) તમામ આલમોં કે રબ કી તરફ સે કિતાબ ઉતારી જ રહી હે જિસમેં ઝર્આ ભી શક કી બાત નહીં હે. ﴿૨﴾ ક્યા યે (કાફિર લોગ ઐસા) કેહતે હે કે: ઈસ (મુહમ્મદ) ને ખુદ ઈસ (કુર્આન) કો ઘડ લિયા હે? બલકે વો તો ઐસા હક હે કે જો તુમહારે રબ કી તરફ સે ઈસલિયે આયા હે તાકે તુમ ઉસકે ઝરિયે ઉન લોગોં કો (અલ્લાહ તઆલા કે અઝાબ સે) ડરાઓ, જિનકે પાસ તુમસે પેહલે કોઈ ડરાનેવાલા નહીં આયા, તાકે વો લોગ સહીહ રાસ્તે પર આ જાએ. ﴿૩﴾ અલ્લાહ તઆલા કી ઝાત વો હે જિસને આસમાનોં કો ઓર ઝમીન કો ઓર જો કુછ ઈન દોનોં કે દરમિયાન મેં હે ઉસકો છે (૬) દિન (કી મિકદાર) મેં પૈદા કિયા ફિર (અપની શાન કે મુતાબિક) અર્શ પર કાઈમ હુએ, તુમહારે લિયે ઉસકે સિવા કોઈ મદદ કરનેવાલા નહીં હેં ઓર સિફારિશ કરનેવાલા ભી નહીં હેં, ક્યા ફિર ભી તુમ (ઈતની સી બાત પર ભી) ધ્યાન નહીં કરતે. ﴿૪﴾ વો (અલ્લાહ તઆલા) આસમાન સે લેકર ઝમીન તક હર એક કામ કી (ખુદ) તદબીર યાની (ઈન્તિઝામ, બંદોબસ્ત) કરતે હેં, ફિર વો કામ એક ઐસે દિનમેં ચઢ કર ઉસકે પાસ પહુંચ જાતા હે જીસકી મિકદાર (માપ) તુમહારી ગીનતી સે એક હઝાર સાલ હોતી હે. ﴿૫﴾ વહી (અલ્લાહ તઆલા) હેં જો હર છુપી ઓર ખુલી ચીઝ કે જાનનેવાલે હેં બહુત ઝબરદસ્ત હેં (સબ પર) રહમ કરને વાલે હેં. ﴿૬﴾ જિસને હર ચીઝ પૈદા કી, જો બહુત અરઘી બનાઈ ઓર ઈન્સાન કી પેદાઈશ મિટ્ટી સે શુરૂઅ કી. ﴿૭﴾

ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِّنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ ۝٨ ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُّوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ
وَالْأَفْئِدَةَ ۖ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ۝٩ وَقَالُوا إِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ۖ بَلْ هُمْ بِلِقَائِ رَبِّهِمْ
كُفِرُونَ ۝١٠ قُلْ يَتَوَفَّكُم مَّلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ۝١١
وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُبْجِرِ مُوْنًا كُسُوا رُءُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۖ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا
مُقِرُّونَ ۝١٢ وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًى وَلَكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ
أَجْمَعِينَ ۝١٣

ફિર ઉસ (ઇન્સાન) કી નસલ એક નિચોડે હુવે મામૂલી પાની સે ચલાઈ (૮) ફિર ઉસકો બરાબર બનાયા,^[૧] ઉસમેં અપની રૂહ ફૂંકી ઓર તુમહારે લિયે કાન ઓર આંખે ઓર દિલ બના દિયે (એ ઇન્સાનો !) તુમ (અલ્લાહ તઆલા કા) બહુત કમ શુક્ર અદા કરતે હો (૯) ઓર વો (કાફિર લોગ) કહને લગે:કયા જબ હમ (ફના હોકર) ઝમીન મેં ગુમ હો જાએંગે^[૨] તો કયા હમ નએ સિરે સે પૈદા હોંગે ? બલ્કે વો તો અપને રબકી મુલાકાત હી કા ઇન્કાર કરતે હેં (૧૦) (એ નબી !) તુમ કહો:તુમકો તો મૌત કા ફરિશ્તા પૂરા વુસૂલ કર લેંગા^[૩] જો તુમ પર મુકર્રર યાની (મુતઅથ્થન) ક્રિયા ગયા હે, ફિર તુમ કો અપને રબકે પાસ વાપસ લે જાયા જાએંગા. (૧૧) (એ નબી !) કાશ તુમ વો મંઝર ભી દેખો ! જબ વો ગુનેહગાર લોગ અપને રબકે સામને સર જુકાએ હુએ (ખડે) હોંગે (કેહતે હોંગે) એ હમારે રબ ! હમને દેખ લિયા ઓર હમને સુન લિયા, સો હમકો (દુનિયા મેં દોબારા) વાપસ ભેજ દિજીએ,અબ હમ નેક કામ કરેંગે હમકો પૂરા યકીન આ ગયા. (૧૨) ઓર અગર હમ ચાહતે તો હર શખ્સ કો (પેહલે હી સે) ઉસકી હિદાયત (યાની રાસ્તા) સમજ દેતે, લેકિન મેરી તરફ સે જો બાત કહી ગઈ થી વો સચ હો કરકે હી રહી કે મેં જિન્નાત ઓર લોગ સબસે જહન્નમ કો ઝરૂર ભર દુંગા (૧૩)

[૧] માં કે પેટ મેં અલ્લાહ તઆલા ને બદન કે તમામ અંગ ઠીકઠાક બનાએ.

[૨] યાની ખતમ હો જાએંગે.

[૩] યાની તુમહારી રૂહ નિકાલ લેંગે.

فَذُوقُوا بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا ۚ إِنَّا نَسِينَاكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾ إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٨﴾ تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا ۚ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿١٩﴾ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُمْ مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ ۚ جَزَاءُ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾ أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا ۚ لَا يَسْتَوُونَ ﴿٢١﴾ إِنَّمَا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ الْمَأْثُورِ ﴿٢٢﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ ۖ

સો તુમ (અઝાબ કા) મઝા ચખો, ક્યુકે તુમ અપને આજકે દિન કી મુલાકાત કો ભુલ ગએ થે, હમને ભી તુમકો ભુલા દિયા,^[૧] ઓર જો આ'માલ તુમ કરતે થે ઉસકે બદલે હમેશા કે અઝાબ કા તુમ મઝા ચખો. ﴿૧૪﴾ હમારી આયતોં પર તો વહી લોગ ઈમાન લાતે હેં કે જબ ઉનકો ઈસસે નસીહત કી જાતી હે તો સજદહ મેં ગિર પડતે હેં ઓર વો અપને રબકી હમ્દ (યાની તા'રીફ) કે સાથ તસ્બીહ કરતે હેં ઓર વો લોગ (ઈમાન લાને સે) તકબ્બુર નહીં કરતે. ﴿૧૫﴾ ઉનકે પેહલુ (યાની કરવટેં ઉનકે) સોનેકી જગહોં (યાની બિસ્તરોં) સે જુદા રહતે હેં (ઓર) વો ડર ઓર ઉમ્મીદ સે અપને રબકી ઈબાદત કરતે હેં.^[૨] ઓર જો રોઝી હમને ઉનકો દી હે વો ઉસમેં સે ખર્ચ કરતે હેં. ﴿૧૬﴾ સો કિસી ભી શખ્સ કો માલૂમ નહીં હે ઉનકી આંખોં કી ઠંડક કા જો સામાન (અલ્લાહ તઆલા કે યહોં) ઉન કે લિયે છૂપાકર રખા ગયા જો આમાલ વો કરતે થે યે ઉસકા બદલા હે. ﴿૧૭﴾ ભલા વો શખ્સ જો ઈમાનવાલા હો ક્યા વો નાફરમાન કી તરહ હો સકતા હે ? વો આપસ મેં બરાબર નહીં હો સકતે. ﴿૧૮﴾ ચુનાંચે જો લોગ ઈમાન લાએ ઓર ઉન્હોંને નેક કામ કિયે સો ઉનકે લિયે જન્નત ઠિકાના હે^[૩] જો કામ વો લોગ કરતે થે ઉસકી મેહમાની મેં (યે) દિયા જાએગા. ﴿૧૯﴾ ઓર રહે વો લોગ જીન્હોંને નાફરમાની કી થી સો ઉનકા ઠિકાના તો જહન્નમ કી આગ હે.

[૧] યાની રહમત ઓર મહેરબાની સે યાદ નહીં કિયે જાવેંગે.

[૨] “ડર”: ઈબાદત કે કુબૂલ ન હોને કા યા અલ્લાહ તઆલા કે ગુરસા હોને કા ઓર “ઉમ્મીદ” અલ્લાહ તઆલા કી રહમત સે ઈબાદત કુબૂલ હોગી ઓર ઉસ પર અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે સવાબ મિલેગા.

[૩] યાની હમેશા રહેને કે બાગીચે.

كَلِمًا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا أَعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابِ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٠﴾
وَلَنَذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢١﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ
أَعْرَضَ عَنْهَا ۚ إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾
وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ فِي مِرْيَةٍ مِّنْ لِّقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ ۖ وَجَعَلْنَا
مِنْهُمْ آيَةً يَّهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا ۖ وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٢٣﴾

જાબ જાબ ભી વો ઉસ (આગ) સે નિકલના ચાહેંગે તો વો ઉસમેં વાપસ લોટા દિયે જાવેંગે
ઓર ઉનસે કહા જાએગા: કે આગ કે જિસ અઝાબ કો તુમ જૂઠલાયા કરતે થે ઉસકા મઝા
તુમ લોગ ચખો. {૨૦} ઓર હમ ઉન (કાફિરોં) કો બડે અઝાબ સે પહલે (દુનિયા મેં) કમ
દરજે કે અઝાબ કા મઝા જરૂર ચખાએંગે, શાયદ કે વો લોગ (કુફ્ર સે વાપસ) લૌટ જાવેં.
{૨૧} ઓર ઉસ શખ્સ સે બડા ઝાલિમ કૌન હોગા જિસકો ઉસકે રબ કી આયતોં કે ઝરીયે
નસીહત કી ગઈ, ફિર ઉસને (અપને રબ કી) ઈસ (બાત) સે મુંહ ફિરા લિયા, યકીનન હમ
(એસે) મુજરિમોં સે બદલા લે કરકે રહેંગે. {૨૨}

ઓર પક્કી બાત યે હે કે હમને મુસા(અલ.) કો કિતાબ દી, લિહાઝા તુમ (એ નબી!!)
ઈસકે મિલને કે બારે મેં કિસી તરહ કા શક ન કરો^[૧] ઓર હમને ઈસકો બની ઈસરાઈલ કે
લિયે હિદાયત બનાયા થા. {૨૩} ઓર હમને ઉનમેં સે કુછ લોગોં કો જાબ ઉન્હોંને (બુરે
હાલાત પર) સબ્ર કિયા તો (દીનમેં) એસા પેશવા (સરદાર) બના દિયા જો હમારે હુકમ
સે લોગોં કો રાસ્તા બતાતે થે ઓર વો હમારી આયતોં પર યકીન રખતે થે. {૨૪}

[૧] કે મઅના મુલાકાત: {૧} ઝમીર કા મરજઅ "કુર્આન" હો તો આયત કા મતલબ યે હોગા "જિસ તરહ મુસા
(અલ.) કો તૌરાત કિતાબ દી ગઈ ઈસતરહ આપકો કુર્આન મિલે ઈસમેં કોઈ શક ન હો."

{૨} ઝમીર કા મરજઅ "હઝરત મુસા (અલ.)" હો તો આયત કા મતલબ યે હોગા કે મુસા અલ. સે નબીએ
કરીમ સલ્વલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી એક મુલાકાત મેઅરાજ મેં હુઈ, ફિર દુસરી મુલાકાત કયામત મેં હોગી, ઈસ
બારે મેં કોઈ શક નહીં હોના ચાહીયે.

{૩} ઝમીર કા મરજઅ "સખ્ત હાલાત" હો તો આયત કા મતલબ યે હોગા કે મુસા (અલ.) કો અલ્લાહ
તઆલા કી તરફ સે કિતાબ દી ગઈ, લોગોંને ઉસકો જૂઠલાયા, ઓર મુસા અલ. કો સતાયા ગયા, સખ્ત હાલાત કા
આપકો સામના કરના પડા, ઈસમેં બતલાના યે હે કે આપ સલ્વલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કો ભી દુશ્મનોં કી તરફ સે
સખ્ત હાલાત પેશ આએંગે.

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٢٥﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسْكِنِهِمْ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ ۚ أَفَلَا يَسْمَعُونَ ﴿٢٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ ۚ أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٨﴾ قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيْمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٢٩﴾ فَأَعْرَضَ عَنْهُمْ فَمِنْهُمْ مَن تَنْظُرُ إِلَيْهِمْ ۚ

عَمَّنْ تَنْظُرُونَ ﴿٣٠﴾

જિન બાતોં મેં વો લોગ ઇખ્તિલાફ કરતે થે તુમહારે રબ યકીનન કયામત કે દિન ઉનકે દરમિયાન ઉન બાતોં મેં ફેસલા કર દેંગે. ﴿૨૫﴾ ઓર ક્યા ઇન (મક્કા કે કાફિરોં) કો (ઇસ બાત સે) કોઈ હિદાયત નહીં મિલી કે હમને ઇનસે પહલે કિતની જમાઅતોં કો હલાક કર દિયા કે ઉનકે મકાનોં મેં યે (ખુદ) ચલતે ફિરતે હેં,^[૧] યકીનન ઇસમેં તો (ઇબરત કી) બડી નિશાનીયાં હેં, તો ક્યા વો લોગ સુનતે નહીં હેં? ﴿૨૬﴾ ઓર ક્યા ઉન્હોંને નહીં દેખા કે હમ પાની કો ખીંચકર (યાની ચલાકર) ખુશક (ચટીયલ, સપાટ) ઝમીન તક પહુંચા દેતે હેં,^[૨] ફિર હમ ઉસ (પાની) કે ઝરિયે સે ખેતી પેદા કરતે હેં જિસમેં સે ઉનકે જાનવર ઓર વો ખુદ ભી ખાતે હેં^[૩] તો ક્યા વો લોગ દેખતે નહીં ? ﴿૨૭﴾ ઓર વો કેહતે હેં કે: અગર તુમ સરચે હો તો (યે બતાઓ) યે (આખિરી) ફેસલા કબ હોગા ?^[૪] ﴿૨૮﴾ તો તુમ (જવાબ મેં) કેહ દો કે: ફેસલે કે દિન ઇન કાફિરોં કો ઉનકા ઇમાન કોઈ નફા નહીં દેગા ઓર ઉનકો ઢીલ નહીં દી જાવેગી. ﴿૨૯﴾ લિહાઝા તુમ ઇન (કાફિરોં) કા ખિયાલ છોડ દો^[૫] ઓર ઇન્તિઝાર કરતે રહો, યકીનન વો ભી ઇન્તિઝાર કર રહે હેં. ﴿૩૦﴾

[૧] (દુસરા તર્જુમા) ઉનકે મકાનોં કે પાસ સે યે આતે જાતે હેં.

[૨] એક ઇલાકે કી ઝમીન નરમ હે, ઝિયાદહ બારિશ કો સહન નહીં કર સકતી, વહાં પૂરી બારિશ બરસાઈ જાવે તો નુકસાન હો સકતા હે, ઇસલિયે દુસરી ઝમીન પર પાની બરસા કર દરિયા ઓર નદી કે ઝરિયે ઉસ ઇલાકા મેં પાની પહુંચાયા જાતા હે. (યાની બારિશ કા પાની બરસા કર કિસી ઓર જગહ, ફિર ઉસકો નદી નાલોં કે ઝરિયે ચલાકર દુસરે ઇલાકે મેં લે જાતે હેં ઓર દુસરી જગહ ઉસસે ખેતી ઊગતી હે.)

[૩] યહાં આયત મેં "અનૂઆમ" (યાની જાનવર) કો પેહલે બયાન કીયા હે, હિકમત યે સમજ મેં આતી હે કે કુર્આન કે ઉતર ને કે ઝમાને મેં અરબોં કી રોઝી કા મદાર જાનવરોં પર થા.

[૪] આખિરી ફેસલે સે મુરાદ કયામત કા દિન હે. યા ફેસલા કરદે ને વાલા મોકા બદર કી લડાઈ મુરાદ હે.

[૫] (દુસરા તર્જુમા) સો તુમ ઇન કાફિરોં કી તરફ સે ધ્યાન હટા દો, યા ઉનકી પરવાહ ન કરો, યા હલાક કર દેવે એસે ગમ મેં મત પડો.

સૂર-એ-અહઝાબ

યે સૂરત મદની હે, ઈસમેં (૭૩) યા (૭૦) આયતેં હે.સૂર-એ-અન્કાલ યા સૂર-એ-આલે ઈમરાન કે બાદ ઔર સૂર-એ-માઈદહ સે પહલે (૮૦) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

જમાઅતોં ઔર ટોલીયોં ઔર ગિરોહોં કો અહઝાબ કેહતે હે. મુશરિકીન કી બહુત સારી જમાઅતોં ને સન-પ હિજરી મેં મદીના મુનવ્વરા પર હમલા ક્રિયા થા,ઉનકે રોકને કે લિયે જો જંગ લડી ગઈ ઈસ કો ગઝવ-એ-અહઝાબ કેહતે હે,ઉસકા ઈસ સૂરત મેં બયાન હે.

ઈસ સૂરત કી એક ખૂબી યે હે કે ઈસ મેં હઝરત ઝૈદ રદી. કા નામ આયા હે,પૂરે કુર્આન મજીદ મેં ઈન હી એક સહાબી કા નામ ઈસ સૂરત મેં આયા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّبِعِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ ۖ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝^① وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۖ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۝^② وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۖ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝^③ مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قُلُوبَيْنِ فِي جَوْفِهِ ۖ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمْ الَّتِي تُظَاهِرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ ۚ وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ۖ ذَٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ ۖ وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ۝^④ ادْعُوهُمْ لِأَبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ ۚ فَإِنْ لَمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ ۖ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ قِيمًا أَخْطَأْتُمْ بِهِ ۚ وَلَكِنْ مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ ۖ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝^⑤

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરૂઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબ કે લિયે હે,જો બહુત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

એ નબી ! તુમ અલ્લાહ તઆલા સે ડરતે રહો ઓર તુમ કાફિરોં કા ઓર મુનાફિકોં કા કેહના મત માનો,યકીનન અલ્લાહ તઆલા (હર ચીઝ કો) બડે જાનનેવાલે, બડી હિકમતવાલે હે. {૧} ઓર જો વહી તુમ પર તુમહારે રબ કી તરફ સે ભેજી જાએ ઉસ પર તુમ ચલો,જો કામ ભી તુમ લોગ કરતે હો યકીનન અલ્લાહ તઆલા કો ઈસકી પૂરી ખબર હે. {૨} ઓર તુમ અલ્લાહ તઆલા હી પર ભરોસા કરો, ઓર કામ બનાને કે લિયે તો અલ્લાહ તઆલા કાફી હે. {૩} અલ્લાહ તઆલા ને કિસી શખ્સ કે સીને મેં દો દિલ નહીં બનાએ ઓર અપની જિન બીવીયોં સે તુમ ઝિહાર કરતે હો ઉસને ઉનકો તુમહારી (સચ્ચી) માએં નહીં બના દિયા ઓર તુમહારે મુંહબોલે બેટોં (યાની લેપાલક) કો તુમહારે (સગે) બેટે નહીં બનાયા, યે તો તુમહારી બાત હી બાત હે જો તુમ મુંહ સે કેહતે હો ઓર અલ્લાહ તઆલા તો સચ્ચી બાત કેહતે હેં ઓર વહી સીધા રાસ્તા બતલાતે હેં {૪} તુમ ઉનકો ઉનકે (સગે) બાપોં કે નામ સે પુકારા કરો,યહી તરીકા અલ્લાહ તઆલા કે નઝદીક પૂરે ઈન્સાફ કા હે, ફિર અગર તુમકો ઉનકે (અસલી) બાપ મા'લૂમ નહીં હે તો વો તુમહારે દીની ભાઈ ઓર તુમહારે દોસ્ત હેં. ઓર તુમ સે જો ભૂલચૂક હો જાએ ઉસકી વજહ સે તુમ પર કોઈ ગુનાહ નહીં હોગા, લેકિન જો કામ તુમ અપને દિલોં સે જાનબૂઝ કર કરો (ઈસમેં ગુનાહ હે) ઓર અલ્લાહ તઆલા તો બહુત ઝિયાદહ માફ કરનેવાલે, સબસે ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હેં. {૫}

النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ ۖ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا ۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ۝ وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ۚ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَاقًا غَلِيظًا ۝ لِّيَسْأَلَ الصَّادِقِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ ۚ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ۝
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُودًا لَّمْ تَرَوْهَا ۖ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ۝

નબી ઈમાનવાલોં કે સાથ (ખુદ) ઉનકી જાન (ઔર ઝાત) સે ભી ઝિયાદહ તઅલ્લુક રખતે હે^[૧] ઔર ઉસ (નબી) કી બીવીયાં ઇન (ઈમાનવાલોં) કી માએ હે^[૨] લેકિન અલ્લાહ તઆલા કી કિતાબ (કે હુકમ) કે મુતાબિક રિશ્તેદાર (દુસરે) ઈમાનવાલોં (અન્સાર) ઔર મુહાજીરીન કે મુકાબલે મેં એકદુસરે પર (વારસા, વહેંચણી કે બારે મેં) ઝિયાદહ હકદાર હે, મગર યે કે તુમ અપને દોસ્તોં મેં સે કિસી કે સાથ કોઈ એહસાન કરના ચાહો^[૩], કિતાબ (યાની કુર્આન યા લૌહે મહફૂઝ) મેં યે હુકમ (હમેશા કે લિયે) લિખા જ ચુકા હે, ﴿૬﴾ ઔર (વો ઝમાના ભી જરા યાદ કરો) જબ હમને નબીયોં સે ઉનકા અહદ (યાની ઇકરાર) લિયા થા ઔર તુમસે ઔર નૂહ^[૪] ઔર ઇબ્રાહીમ ઔર મૂસા ઔર મરયમ કે બેટે ઇસા (અલયહિમુસ્સલામ) સે (ભી અહદ લિયા થા) ઔર હમને ઇન સબસે પક્કા ઇકરાર લિયા થા ﴿૭﴾ તાકે સચ્ચે લોગોં સે ઉનકી સચ્ચાઈ કે બારે મેં વો (અલ્લાહ તઆલા) સવાલ કરે^[૫] ઔર ઉસને કાફિરોં કે લિયે દર્દનાક અઝાબ તૈયાર કિયા હે. ﴿૮﴾ ઔર ઈમાનવાલો ! અલ્લાહ તઆલા ને તુમ પર (કૈસા) એહસાન કિયા વો (જરા) યાદ કરો જબકે બહુત સારે લશ્કર તુમ પર ચઢ આએ થે, તો હમને ઉન પર એક આંધી ઔર ઐસે (ફરિશ્તોં કે) લશ્કર ભેજે જો તુમકો નઝર નહીં આ રહે થે ઔર જો કામ ભી તુમ કરતે હો અલ્લાહ તઆલા ઉસકો દેખતે હે. ﴿૯﴾

[૧] (દુસરા તર્જુમા) ઈમાનવાલોં કે લિયે યે નબી ઉનકી અપની જાન સે ભી ઝિયાદહ નઝદીક હે.

(તીસરા તર્જુમા) નબી સે ઈમાનવાલોં કો અપની જાન સે ભી ઝિયાદહ લગાવ હે.

[૨] યાની અદબ ઔર એહતેરામ મેં મા કી તરહ હે.

[૩] તો ઉનકે લિયે વસિયત કર દો યા ઝિંદગી મેં તોહફા દે દો.

[૪] નુક્તા : કીસી મોકે પર આમ લોગો કો યાદ કરને કે બાદ કુછ ખાસ લોગોં કો યાદ કરના કોઈ બુરી ખાત નહી હે.

[૫] યાની યે કે અલ્લાહ તઆલા કી ખાત માનને મેં સચ્ચાઈ ઔર મઝબૂતી સે કામ કિયા.

إِذْ جَاءُوكُم مِّن فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ
الظُّنُوكَ ۚ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا ۝ وَإِذْ يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ
مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ۝ وَإِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا ۚ وَيَسْتَأْذِنُ
فَرِيقٌ مِّنْهُمْ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ ۚ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ ۚ إِنَّ يُرِيدُونَ الْإِفْرَارَ ۝

જાબકે વો (સબ લશ્કર) તુમહારે ઉપર કી તરફ સે ઓર તુમહારે નીચે કી તરફ સે ચઢ કર
આએ^[૧] ઓર જાબ આંખે (ડર કી વજહ સે) ખુલી કી ખુલી રહ ગઈ^[૨] ઓર કલેજે મુંડ
કો આને લગે^[૩] ઓર તુમ અલ્લાહ તઆલા કે બારે મેં તરહ તરહ કી બાતેં સોચને લગે^[૪]
﴿૧૦﴾ ઉસ વક્ત ઈમાનવાલોં કી (બડી) આઝમાઈશ હુઈ ઓર વો ઝોર સે (પૂરે પૂરે)
હિલા દિયે ગએ. ﴿૧૧﴾ ઓર જાબ મુનાફિક લોગ ઓર વો લોગ જિનકે દિલોં મેં બિમારી
થી વો કહને લગે કે : અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે રસૂલ ને હમ સે જો વઅદા ક્રિયા થા
વો તો એક ધોકા હી થા ﴿૧૨﴾ ઓર જાબ ઉન (મુનાફિકોં) મેં કી એક જમાઅત કહને લગી
: એ યષરિબ (યાની મદીના) વાલો ! તુમકો (યહાં) ઠહરને કા કોઈ મોકા નહીં હે,^[૫] સો
તુમ વાપસ ચલે જાઓ,તો ઉનમેં સે એક જમાઅત (ઘર રહને કી) નબી સે ઈજાઝત
માંગને લગી,વો કહને લગે કે : હમારે ઘર તો ખુલે પડે હેં,હાલકિ વો ખુલે પડે નહીં હેં^[૬]
વો તો સિર્ફ ભાગના હી ચાહતે હેં. ﴿૧૩﴾

[૧] મક્કા કી તરફ સે એક હોકર આનેવાલે લશ્કર કો “فَوْق” ઓર બની કુરૈશ જો મદીના મેં રેહતે થે વો “أَسْفَلَ”. યે
એક તફસીર હે.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) ઓર જાબ આંખેં બદલને લગી.

[૩] (દુસરા તર્જુમા) ઓર દિલ તો ગલોં કો પહુંચ ગએ.

[૪] સખ્તી કે મોકા પર ગૈર ઈજ્તિયારી વસાવીસ આને લગતે હેં ઓર ઉસપર કાબુ નહીં હોતા.

[૫] ઈસલિયે કે યહાં મોત કા ખતરા હે.

[૬] યાની દિવારેં કચ્ચી ઓર મકાન ગૈરમહકૂઝ હે.

وَلَوْ دَخَلَتْ عَلَيْهِمْ مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سَبَلُوا الْفِتْنَةَ لَا تَوَّهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا ۝ وَلَقَدْ كَانُوا عَاهِدُوا
 اللَّهُ مِنْ قَبْلُ لَا يُولُونَ الدِّبَارَ ۖ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا ۝ قُلْ لَّنْ يَنْفَعَكُمُ الْفِرَارُ إِن فَرَرْتُمْ مِّنَ الْمَوْتِ أَوْ
 الْقَتْلِ وَإِذَا لَا تُمْتَعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ۝ قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِيكُمْ مِّنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً
 وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۝

और अगर इस (मदीना) के अतराफ़ से कोई (दुश्मन का लश्कर) उनपर चढ़ आवे, फिर
 उनसे इतना (व इसाद) की शरीक होने के लिये बुलाया जाये तो वो ज़र (इत्ने में)
 शामिल हो जायेंगे.^[१] और (उस वक्त) वो घरों में थोड़ी देर ली ठेरेंगे. {१४} डालाकि
 उस (भंदक की लड़ाई) से पहले वो अल्लाह तआला से अलद कर चुके थे के वो (दुश्मन के
 मुकाबले से) पीछे हिरा कर नहीं जायेंगे.^[२] और अल्लाह तआला के अलद के बारे में
 ज़र सवाल किया जायेगा. {१५} (अे नबी !) तुम केह दो : अगर तुम मौत से या कत्व
 से भाग भी जाओगे तो भी ये भागना तुमको हरगिज़ (कुछ भी) हारदा नहीं देगा.^[३]
 और उस (भागने की) सूरत में तुमको (जिंदगी से) हारदा उठाने का थोडा सा ली मौका
 दिया जायेगा. {१६} (अे नबी ! इनको) तुम पूछो : वो कौन हे जो तुमको अल्लाह
 तआला से बचा सकता हे ? अगर वो (अल्लाह तआला) तुमको बुराई पलुंयाने का
 हिरादा करे^[४] या तुमको रलमत^[५] पलुंयाने का हिरादा करे^[६] और वो ખુદ के लिये अल्लाह
 तआला को छोड करके कोई हिमायत करनेवाला और कोई मदद करनेवाला नहीं पायेंगे.
 {१७}

[१] यानी मुसलमानों से लडने के लिये उनको कडा जवे तो ફौरन घरों की परवा किये बगेर मुसलमानों के ખिलाફ
 लडाई में शामिल हो जायेंगे.

[२] बहर की लडाई में शरीक न हो सकने का મુખ્વિસીન को હકીકત में सदमा था और आઈन्दહ के लिये उन्होंने
 મઝબૂત હિરાદે કिये थे, જબકે મુનાફિકીન ને બસ દિખાવે કે લिये कुछ હિરાદે કिये थे.

[૩] મુકદ્દર કી મૌત વકત પર આ કર લી રહતી હે.

[૪] (દુસરા તર્જુમા) વો કૌન હે કે અગર (અલ્લાહ તઆલા) તુમકો બુરાઈ પલુંયાને કા હિરાદા કરે તો તુમકો અલ્લાહ
 તઆલા સે બચા સકતા હો.

[૫] દુન્યવી રહમત યાની ઝીંદગી મિલ ભી ગઈ તો આખિરત કે મુકાબલે મેં બહુત મા'મૂલી હે.

[૬] તો વો કૌન હે જો તુમસે રહમત કો રોક લેવે.

قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا ۚ وَلَا يَأْتُونَ الْبَاسَ إِلَّا قَلِيلًا ۝٨ أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ ۚ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۚ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوا كُفْرًا بِالسِّنَةِ حَدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ ۚ أُولَٰئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَحْبَطَ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ ۚ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ۝٩ يَحْسَبُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا ۚ وَإِن يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوْا لَوْ أَنَّهُمْ بَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ أَنبَاءِكُمْ ۚ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ مَا قُتِلُوا إِلَّا قَلِيلًا ۝١٠

પક્કી બાત યે હે કે અલ્લાહ તઆલા તુમ મેં સે ઉન સબકો જાનતે હેં જો લોગ (જીહાદ મેં શરીક હોને સે) રોકતે હેં ઓર અપને ભાઈયો^[૧] સે કેહતે હેં કે તુમ હમારે પાસ ચલે આઓ, યે લોગ લડાઈ મેં આતે હી નહીં, મગર બહુત હી કમ.^[૨] ﴿૧૮﴾ (આતે ભી હેં તો) તુમ (યાની મુસલમાનો) પર વો લાલચ રખતે હુવે, ફિર જબ ડર કા વકત આ જાએ તો (એ નબી !) તુમ ઈનકો દેખો કે વો તુમહારી તરફ દેખ રહે હેં કે ઉનકી આંખેં (યાની પુતલિયાં) ઈસતરહ ચકરાતી હેં જિસતરહ કિસી શખ્સ પર મૌત કી બેહોશી છા જાતી હે, ફિર જબ ખૌફ (યાની ખતરા) દૂર હો જાએ તો વો માલ કી પૂરી લાલચ મેં તુમ પર તેઝ-તેઝ ઝબાનેં ચલાતે હેં (હકીકત મેં) યે લોગ ઈમાન નહીં લાએ હેં, સો અલ્લાહ તઆલાને ઉનકે આ'માલ કો બરબાદ કર દિયા હે ઓર યે બાત અલ્લાહ તઆલા કે લિયે બહુત આસાન હે. ﴿૧૯﴾ યે (મુનાફિકીન અબતક યે) સમજતે હેં કે અભી તો (મક્કાવાલોં કે) લશ્કર ગએ નહીં હેં ઓર અગર (માનલો ફિર સે, દુસરી મરતબા) લશ્કર આ જાવેં તો ઈન (મુનાફિકીન) કી ચાહત યે હોગી કાશ કે વો ગાંવ મેં જા કર રહે^[૩] (વહીં સે) તુમહારી ખબરેં મા'લૂમ કરતે રહેં ઓર અગર યે (બુઝદિલ મુનાફિક) તુમહારે દરમિયાન રહ ભી ગએ હો તો થોડી સી હી લડાઈ લડેંગે.^[૪] ﴿૨૦﴾

[૧] જાનદાની યા વતની ભાઈચારા મુરાદ હે.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) મગર કભી કભી.

[૩] (દુસરા તર્જુમા) દિહાતોં મેં નીકલે હુવે હો.

[૪] યાની લડાઈ મેં થોડા સા હિસ્સા લે લેંગે.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ۖ وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ ۖ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ ۖ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ۚ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ ۖ فَمِنْهُمْ مَّنْ قُتِيَ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَنْتَظِرُ ۚ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا ۚ لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِن شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ۚ وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا ۚ وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ۝

પક્કી બાત યે હે કે તુમહારે લિયે અલ્લાહ તઆલા કે રસૂલ (કી ઝાત) મેં એક બેહતરીન નમૂના મૌજૂદ હે, ઉસ શખ્સ કે લિયે ભી જો અલ્લાહ તઆલા ઓર કયામત કે દિન કી ઉમ્મીદ (યાની ડર) રખતા હો ઓર અલ્લાહ તઆલા કા બહુત ઝિક્ર કરતા હો^[૧] ﴿૨૧﴾ ઓર જબ ઈમાનવાલોં ને લશ્કરોં કો દેખ લિયા તો કેહને લગે : યે તો વહી બાત હે જિસકા હમસે અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે રસૂલ ને વાદા કિયા થા ઓર અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે રસૂલ ને સચ કહા થા ઓર ઈસ વાકિઆ ને ઉનકે ઈમાન ઓર ઈતાઅત (યાની ફરમાંબરદારી) કો બઢા દિયા. ﴿૨૨﴾ કિતને ઈમાનવાલે મર્દ હેં કે ઉન્હોંને અલ્લાહ તઆલા સે જો વાદા કિયા થા વો સચ્ચા (યાની પૂરા) કર કે દિખલા દિયા, સો ઈનમેં સે કોઈ તો વો હે જો અપની ઝિમ્મેદારી કો પૂરા કર ચુકા હે,^[૨] ઓર ઈનમેં સે કોઈ તો (શહાદત કા) ઈન્તિઝાર કર રહા હે ઓર ઉન્હોંને (અપને ઈરાદોં કો) જરા ભી નહીં બદલા. ﴿૨૩﴾ તાકે અલ્લાહ તઆલા સચ્ચે લોગોં કો ઉનકી સચ્ચાઈ કા ઈન્આમ દેવેં ઓર અગર ચાહેં તો મુનાફિકીન કો અઝાબ દેવેં યા ઉનકો તૌબા કી તૌફીક દેવેં (ઓર કુબુલ કર લેવેં) યકીનન અલ્લાહ તઆલા તો બહુત ઝિયાદહ માફ કરનેવાલે, સબસે ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હેં. ﴿૨૪﴾ ઓર અલ્લાહ તઆલા ને કાફિરોં કો ઉનકે પૂરે ગુસ્સે કે સાથ (ઈસતરહ) વાપસ કર દિયા કે ઉનકો કોઈ ભલાઈ હાથ મેં નહીં આઈ^[૩] ઓર અલ્લાહ તઆલા ઈમાનવાલોં કી તરફ સે લડાઈ કે લિયે કાફી હો ગએ^[૪] ઓર અલ્લાહ તઆલા તો બડે તાકતવાલે હેં, બડે ઝબરદસ્ત હેં. ﴿૨૫﴾

[૧] અલ્લાહ તઆલા કા ઝીક્ર બહુત ઝિયાદહ કરને કા હુકમ હે.

[૨] યાની શહીદ હો ગયા. [૩] યાની મુસલમાનોં કો હરા દેને કી ઉનકી મુરાદ પૂરી ન હુઈ.

[૪] અલ્લાહ તઆલા કે ફઝલ સે જંગ કી નૌબત નહીં આઈ ઓર કાફિર નાકામ વાપસ ચલે ગએ.

وَأَنزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُواهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ
وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ۖ وَأَوْرَثَكُم أَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَمْ تَطَّوُّهَا ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
عَٰقِدِيرًا ۝

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ إِن كُنْتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزَيَّنَّتْهَا فَتَعَالَيْنِ أُمَتِّعْكُنَّ وَأُسَرِّحْكُنَّ
سَرَاحًا جَمِيلًا ۝ وَإِن كُنْتُنَّ تُرِدْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالدَّارَ الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا ۝
يُنْسَاءُ النَّبِيُّ مَنْ يَأْتِيكِ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ يُضْعَفُ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ ۗ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ۝

और जिन अहले किताब ने उन (मुशरिकीन) की मदद की थी अल्लाह तआला उनको उनके किल्लों से उतार लाये और उस (अल्लाह तआला) ने उनके दिलों में ऐसा रोब डाल दिया કે (એ મુસલમાનો ! ઇનમેં સે) એક જમાઅત કો તુમ કતલ કર રહે થે और (उनमें से) बहुत सारों को तुम कैदी बना रहे थे. ﴿२६﴾ और अल्लाह तआला ने तुमको उनकी जमीन का और उनके घरों का और उनके मालों का और ऐसी जमीन का जिन पर तुमने कदम भी नहीं रखा वारिस (यानी मालिक) बना दिया^[१] और अल्लाह तआला हर चीज पर कुदरत रખते હે. ﴿२७﴾

(એ નબી !) તુમ અપની બીવીયોં સે કેહ દો કે : અગર તુમ દુનિયા કિ ઝિંદગી और उसकी रोनक याહती હો તો આઓ મેં તુમ કો કુછ માલ સામાન (તોહફા મેં) દે દું और મેં તુમકો અચ્છી તરહ રૂખસત કર દું. ﴿२८﴾ और अगर तुम अल्लाह तआला और उसके रसुल कો और आपिरत के घर कો याहती હો તો યકીનન અલ્લાહ તઆલા ને તુમ મેં સે નેક औरતોં કે લિયે બડા સવાબ તૈયાર કર રખા હે. ﴿२९﴾ એ નબી કી औरતો ! જો તુમ મેં સે ખુલી બેહયાઈ કા કામ કરે^[૨] તો એસી औरત કી સજા બઢા કર દોગુના અઝાબ કર દિયા જાએગા और એસા કરના તો અલ્લાહ તઆલા કે લિયે બહુત આસાન હે. ﴿૩૦﴾

[૧] ખૈબર કી ફતેહ (જીત) કી તરફ ઇશારા હે, ઇસીતરહ આને વાલે ઝમાને મેં જો દુસરી જીત હોનેવાલી હેં ઉસકી ભી ખુશખબરી દી ગઈ હે જો ખિલાફતે રાશિદહ કે ઝમાને મેં સામને આ ગઈ.

[૨] મુરાદ હર વો કામ હે જિસસે હુઝૂર સલ્વલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ કો તકલીફ હો. (નબી સલ્વલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ કે ઘરાને કી औरતોં સે ઝિના હો હી નહીં સકતા.)

નોટ:વાકિઆ કી તફસીલ દીની બયાનાત મેં દેખ લી જવેં.

وَمَنْ يَقْنُتْ مِنْكُمْ لِلَّهِ وَرَسُولِهِ وَتَعْمَلْ صَالِحًا نُؤْتِيهَا أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ ۖ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾ يٰنِسَاءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ ۚ إِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٣٢﴾ وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ ۚ وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ

और जो औरत तुम में से अल्लाह तआला और उसके रसूल की बात पर अमल करती है और नेक अमल करती है तो हम उसको उसका सवाब^[१] दोगुना देंगे और हमने उसके लिये धनकी रोज़ तैयार कर रखी है. {३१} ओ नबी की औरतों ! तुम आम औरतों की तरह नहीं हो^[२] अगर तुम (अल्लाह तआला से) डरती हो^[३] तो तुम नज़ाकत (यानी लयक) के साथ बात न किया करो, सो (उसकी वजह से) जिसके दिल में रोग होता है^[४] वो लावय करने लगेगा^[५] और भलाईवाली बातें तुम कडा करो^[६] {३२} और (ओ धिमानवाली औरतों !) तुम अपने घरों में जम कर रहो^[७] और पेहली ज़हिलियत की तरह (पराये मर्दों को) अपना बनाउ सिंगार (यानी मेकअप) दिजाती मत दिरो और तुम नमाज़ काईम करती रहो और तुम ज़कात देती रहो और तुम अल्लाह तआला और उसके रसूल की धताअत करती रहो,

[१] यानी आખिरत में.

[२] आयत में जो लुकम है वो तमाम मुसलमान औरतों के लिये आम है, लेकिन उम्महातुल मुअमीनीन (धिमान वालों की मांओं) को इस लुकम पर ખાસ तोर पर अमल करना है.

[३] नबी सल्लल्लाहु अलયही वसल्लम की पाक બીવીયા (ધિમાન વાલોં કી માંઓ) में तकवा का होना ये एक ज़ाहीरी बात है, लेकिन ये बात याद दिवानी है के तुम्हारी इज़ीवत की બુनियाद तकवा है, जिसका हमेशा बिछाज रहे.

[४] मुनाफ़िकों के दिलों के अंदर नापाक शख़वत (કામવાસના) હોતી થી, लेकिन अगर कोई मुખ़िલસ ધિમાનવાલે का दिल હરામ શख़વત (કામવાસના) કી तरह ઠલા હુવા તો वो ભી નિફક કા એક હિસ્સા હે और દિલ કા એક ગુનાહ હે.

[५] यानी दिल में गलत ખયાલ काईम करेगा.

[६] यानी ऐसी ફિકી बात जिस में नरमी न हो, लयक न हो, युंके नरमी लयक वाली बात से सुननेवाले के दिल में गलत शख़वत पैदा હોતી હે, ઈસલિયે ઈફ્ફત और પાકદામની (ચારિત્ર્ય નીશુધ્ધતા) કે કાનુન કે મુતાબિક ઉખડે હુવે અંદાજ મેં બાત કરે, તાકે સામનેવાલે કે દિલ મેં કોઈ ગંદી લાવય પૈદા ન હો. જાહીર બાત હે કે એસી નજાકતવાલી નરમ બાત ઉમ્મહાતુલ મુઅમીનીન કર હી નહીં સકતી (ઉનકો સુનાકર ઉમ્મત કી આમ औरतों को ताकीદ के सात કેહना है), ઈસલિયે औरત કી આવાજ મેં જો એક આમ કુદરતી નરમી और મિઠાસ હોતી હે એસેલેહજે સે અજનબી મર્દો કે સામને હરગીજ ન બોલે, લેકિન ઈતના જરૂર લિહાજ રખે કે સામનેવાલે કો તકલીફ પહુંચે ઈસ અંદાજ સે ભી કોઈ औरત કિસી મર્દ સે બાત ન કરે, ये बह अખ्लाकी है.

[७] (દુસરા તર્જુમા) ઠહરી રહો. આજ કી औरत સબ કુછ બન રહી હે, औरत, औरत હી નહીં બન રહી.

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ﴿٣٣﴾ وَأَذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ
عِ آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ﴿٣٤﴾

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَنِيطِينَ وَالْقَنِيطَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ
وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّابِغِينَ وَالصَّابِغَاتِ وَالْحَافِظِينَ
فُرُوجَهُمُ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ ۚ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٥﴾

એ નબી કે ઘરવાલો ! અલ્લાહ તઆલા તો યે ચાહતે હેં કે (હર કિસ્મ કી) ગંદગી તુમસે દૂર રખેં ઓર તુમકો પૂરા પાકસાફ રખેં ﴿૩૩﴾ ઓર તુમહારે ઘરોં મેં અલ્લાહ તઆલા કી (યાની કુર્આન કી) જો આયતેં ઓર હિકમત (યાની સુન્નત) કી બાતેં (પઢકર) સુનાઈ જાતી હેં^[૧] ઉનકો યાદ રખો,^[૨] યકીનન અલ્લાહ તઆલા તો રાઝ જાનનેવાલે, પૂરી ખબર રખનેવાલે હેં ﴿૩૪﴾

યકીનન મુસલમાન (યાની ફરમાંબરદાર) મર્દ ઓર મુસલમાન ઓરતેં ઓર ઈમાન લાનેવાલે મર્દ ઓર ઈમાન લાનેવાલી ઓરતેં^[૩] ઓર ઈબાદત કરનેવાલે મર્દ ઓર ઈબાદત કરનેવાલી ઓરતેં ઓર સચ્ચાઈવાલે મર્દ ઓર સચ્ચાઈવાલી ઓરતેં^[૪] ઓર સબ્ર કરનેવાલે મર્દ ઓર સબ્ર કરનેવાલી ઓરતેં ઓર આજીઝી કરનેવાલે (યાની દિલ સે જુકનેવાલે) મર્દ ઓર આજીઝી કરનેવાલી ઓરતેં ઓર સદકહ કરનેવાલે મર્દ ઓર સદકહ કરનેવાલી ઓરતેં ઓર રોઝા રખનેવાલે મર્દ ઓર રોઝા રખનેવાલી ઓરતેં ઓર અપની શર્મગાહ કી હિક્ફાઝત કરનેવાલે મર્દ ઓર (અપની શર્મગાહ કી) હિક્ફાઝત કરનેવાલી ઓરતેં ઓર અલ્લાહ તઆલા કા બહુત ઝિક કરનેવાલે મર્દ ઓર (અલ્લાહ તઆલા કા બહુત) ઝિક કરનેવાલી ઓરતેં^[૫], અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકે લિયે મગફિરત ઓર બડા (શાનદાર) બદલા તૈયાર કર રખા હે. ﴿૩૫﴾

[૧] ઈસ આયત સે કુછ ઉલમાને યે મસૂઅલા નીકાલા હે કે હદીસ શરીફ કી તિલાવત સવાબ કી નિયત સે જઈઝ હે.

[૨] ખુદ અમલ કરો ઓર દુસરોં કો પહુંચાઓ. નોટ : કુર્આન ઓર હદીસ કી ખિદમત જિસ ઘરાને કો નસીબ હો વો ઈસ નેઅમત કી ખુસુસી કદર કરેં.

[૩] “મુસ્લિમીન” સે ઈસ્લામ કે આ’માલ ઓર “મુઅમીનીન” સે અકાઈદ કા બયાન હે.

[૪] બાત બી સચ્ચી ઓર અમલ દિખલાવે સે પાક, અમલ મેં કમ હિમ્મતી ઓર સુસ્તી ન હો.

[૫] મુરાદ : સુબહ શામ ઓર અલગ-અલગ વકત કી જો દુઆએ અહાદીસ મેં બતાઈ ગઈ હેં ઉનકા એહતિમામ.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا ۖ وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ ۗ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ ۗ فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا ۗ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ۝ مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ ۖ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ ۗ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا ۝

और जब अल्लाह तआला और उसके रसूल किसी बात का फैसला कर दें तो ^[१] तो किसी ईमानवाले मर्द और ईमानवाली औरत को अपने मुआमले में ^[२] कोई छिपतयार (अधिकार) बाकी नहीं रहता और जो शम्स अल्लाह तआला और उसके रसूल की नाइरमानी करता है यकीनन वो ખુલી गुमराही में पड गया. ﴿३६﴾ और (ओ नबी !) जिस आदमी (यानी હઝરત ઝૈદ રદી.) પર અલ્લાહ તઆલા ને એહસાન ક્રિયા और तुमने भी उस पर એહસાન ક્રિયા ઈસસે જબ તુમ કેહ રહે થે કે તુમ अपनी બીવી (હઝરત ઝૈનબ રદી.) को अपने निकाह में रहने दो और તુમ અલ્લાહ તઆલા से ડરો ^[૩] और (ओ नबी !) તુમ अपने दिल में वो बात छूपा रहे थे जिसको अल्लाह तआला जाहीर करने ली वाले थे और તુમ લોગોં (કે તઅને) से डर रहे थे, હાલકે અલ્લાહ તઆલા से जियादह डरना चाहिये, ફિર જબ ઝૈદ ને उस (औरत) से (अपनी) હાજત પૂરી કર લી ^[૪] તો હમને उस (હઝરત ઝૈનબ રદી.) से तुम्हारा निकाह करा दिया, ताके ईमानवालों के लिये अपने मुंहबोले (यानी લેપાલક) બેટોં की બીવીયોં (से निकाह करने) में कोई तंगी (यानी ગુનાહ और હરજ) ન રહે, જબકે ઈન લેપાલકોં ને ઉન (अपनी बીवीयों) से (तलाक दे कर) તઅલ્લુક ખતમ કર દિયા હો और અલ્લાહ તઆલા का हुकम तो पूरा हो कर के ली रहनेवाला था ﴿३७﴾ અલ્લાહ તઆલા ને જો કામ નબી કે લિયે નક્કી કર લિયા હો उस કામ में नबी पर कोई એઅતેરાઝ (વાંધા, નુકસાન, સવાલ તંત્ર) નહીં, યે અલ્લાહ તઆલા કાતરીકા હેજોબહુત પેહલે ગુઝરે હુવે લોગોં (यानी नबीयों) में भी रहा હે और અલ્લાહ તઆલા का हुकम यानी तकदीर का जो પેહલે से मुकद्दर होता હે वो તો હો કર કે લી રેહતા હે. ﴿૩૮﴾

[૧] (દુસરા તર્જુમા) કિસી બાત કા હુકમ કર દેવે. [૨] (દુસરા તર્જુમા) અપને કામ મેં.

[૩] યાની તલાક દેને સે બચો, હક કો અદા કરને મેં કોતાહી સે બચો. [૪] તઅલ્લુક ખતમ કર દિયા.

الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ ۖ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٦٩﴾ مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّنْ
 ذِي رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٧٠﴾
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٧١﴾ وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٧٢﴾ هُوَ الَّذِي يُصَلِّيْ عَلَىٰكُمْ
 وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٧٣﴾ تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ ۚ وَاعَدُوا
 لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٧٤﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٧٥﴾

(નબી) વો હેં જો અલ્લાહ તઆલા કે હુકમોં કો લોગોં તક પહુંચાયા કરતે હેં ઓર વો ઉસ
 સે ડરતે હેં ઓર વો અલ્લાહ તઆલા કે સિવા કિસી સે નહીં ડરતે હેં ઓર હિસાબ લેને કે
 લિયે તો અલ્લાહ તઆલા કાફી હેં. [૧] ﴿૩૮﴾ મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ)
 તુમહારે મદોં મેં સે કિસી કે (ખાનદાની) બાપ નહીં હેં, લેકિન વો અલ્લાહ તઆલા કે રસૂલ
 હેં ઓર નબીયોં મેં સબ સે આખિરી નબી હેં ઓર અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ કો અચ્છી
 તરહ જાનતે હેં. ﴿૪૦﴾

એ ઈમાનવાલો ! તુમ અલ્લાહ તઆલા કા બહુત ઝિક્ર કરો. ﴿૪૧﴾ ઓર સુબહ
 ઓર શામ ઉસકી તસ્બીહ પઢો. ﴿૪૨﴾ વહી (અલ્લાહ તઆલા) હે જો તુમહારે ઉપર
 (ખુદ) રહમત ભેજતે રેહતે હેં ઓર ઉસકે ફરિશ્તે ભી (રહમત કી દુઆ કરતે હેં) તાકે વો
 તુમ (મુસલમાનોં) કો અંધેરીયોં સે નિકાલ કર રોશની મેં લે આઝે. ઓર વો ઈમાનવાલોં
 પર બહુત રહમ કરનેવાલે હેં. ﴿૪૩﴾ જિસ દિન વો (મુસલમાન) ઉસ (અલ્લાહ તઆલા)
 કો મિલેંગે તો ઉનકા ઈસ્તિકબાલ (સ્વાગત) (ખુદ અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે) સલામ
 હોગા [૨] ઓર અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકે લિયે ઈઝઝતવાલા બદલા તૈયાર કર રખા હે.
 ﴿૪૪﴾ એ નબી ! યે બાત યકીની હે કે હમને આપકો ગવાહી દેનેવાલા ઓર (ઈમાનવાલોં
 કે લિયે) ખુશખબરી સુનાનેવાલા ઓર (કાફિરોં કો અઝાબ સે) ડરાનેવાલા બનાકર ભેજ
 હે. ﴿૪૫﴾

[૧] ઉસકો કિસી કી ઝરૂરત નહીં હે.

[૨] યાની અલ્લાહ તઆલા જન્નતીયોં સે ફરમાઝેંગે “અસ્સલામુઅલયકુમ”. (જબ અલ્લાહ તઆલા હી કી તરફ સે
 સલામતી કા પરવાના મિલ જાવેગા તો ફિર આગે કોઈ ખતરા હી ન રહેગા.)

وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِأَذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿٣٩﴾ وَبَشِيرٍ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٠﴾ وَلَا تَطْعِ الْكَافِرِينَ
وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعْ أَذْهُهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۖ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٤١﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ
طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُونَهَا ۚ فَمَتَّعُوهُنَّ وَسِرَّ حُوهُنَّ سِرًّا جَمِيلًا ﴿٤٢﴾
يٰٓأَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ الَّتِي آتَيْتَ أَجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِنَّا ۖ أَفَاءَ اللَّهِ عَلَيْكَ وَبَنَاتُ عَمِّكَ
وَبَنَاتُ عَمَّتِكَ وَبَنَاتُ خَالَكَ وَبَنَاتُ خَلَّتِكَ الَّتِي هَا جَرْنَ مَعَكَ ۚ

और (लोगों को) अल्लाह तआला की तरफ़ से बुलानेवाला अल्लाह तआला के हुक्म से
[१] और (छिदायत की) एक रोशनी ફैलानेवाला यिराग बनाकर (भेज दे) ﴿४६﴾ और
तुम ईमानवालों को ખુશખબરી सुना दो के उनपर अल्लाह तआला की तरफ़ से बड़ा
ફઝલ હોनेवाला હે. ﴿४७﴾ और तुम काફ़िરों और मुनाफ़ि़कों की बात मत मानो और
उनकी (तरफ़ से જો) તકલીફ (પહુંચે ઉસ) की परवाल (यानी ખયાલ) मत करो और तुम
अल्लाह तआला पर ભરોસા કરો और अल्लाह तआला काम बनाने के लिये काફ़ी હે.
﴿४८﴾ ओ ईमानवालो ! જબ તુમને ઈમાનવાલી ઔરતોં સે નિકાહ કર લિયા હો, ફિર
उनको હાથ લગાને સે પેહલે હી उनको તલાક દે દી હો [૨] તો તુમહારે લિયે ઉન (ઔરતોં)
કે ઝીમ્મે કોઈ ઈદત નહીં જિસકો તુમ ગીનને લગો, સો તુમ ઉન ઔરતોં કો ફાઈદા પહુંચા
દો [૩] और તુમ ઉન ઔરતોં કો અરછે તરીકે સે રૂખ્સત (રવાના) કર દો. ﴿४૯﴾ એ નબી
! જિનકા મહર તુમને અદા કર દિયા હો વો તુમહારી બીવીયાં (ચાર સે ઝાઈદ) હમને
(ખાસ) તુમહારે લિયે હલાલ કર દી હેં और જો ગનીमत કા માલ અલ્લાહ તઆલા ને
તુમ કો દિયા ઉસ મે સે જો બાંદિયાં તુમહારી માલિકી મેં આ ગઈ વો ભી (તુમહારે લિયે
હલાલ હેં) और તુમહારે ચચા કી બેટીયાં और તુમહારી ફુફીયોં કી બેટીયાં और તુમહારે
મામું કી બેટીયાં और તુમહારી ખાલાઓં કી બેટીયાં ભી (હલાલ હેં) જિન્હોંને તુમહારે
સાથ હિજરત કી હે.

[૧] દઅવત ઈલલ્લાહ (અલ્લાહ તઆલા કી તરફ બુલારે કા કામ) મુશ્કિલ કામ જો અલ્લાહ તઆલા કી મદદ સે
આસાન હોગા.

[૨] યાની જમાઅ (સંભોગ) और તન્હાઈ કી મુલાકાત સે પેહલે.

[૩] યાની તોહફા દે દો.

[૨] હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ કે લિયે જો ખુસુસિયાત હેં ઈસ પર કોઈ દિલ મેં ગલત ખયાલ ન લાવેં. અપને દિલ કો બેઅદબી ભરે ખયાલાત સે બચા કર રખેં.

لَا يَجِلُّ لَكَ النِّسَاءُ مِنْ بَعْدُ وَلَا أَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَاجٍ وَلَوْ أَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ ۖ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ رَاقِبًا ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَى طَعَامٍ غَيْرٍ نَظِيرِينَ إِنَّهُ ۖ وَلَكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ فَادْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَأْنِسِينَ لِحَدِيثٍ ۚ إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ يُؤْذِي النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيِي مِنْكُمْ ۚ وَاللَّهُ لَا يَسْتَحْيِي مِنَ الْحَقِّ ۚ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ۚ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ ۚ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَنْ تَنْكِحُوا أَزْوَاجَهُ مِنْ بَعْدِهِ أَبَدًا ۚ

ઈસ (યાની ઉપર જો બાતેં બતાઈ ગઈ યા મૌજુદા ઔરતોં) કે બાદ દુસરી ઔરતેં તુમહારે લિયે હલાલ નહીં હેં ઔર યે ભી જઈઝ નહીં કે તુમ ઈન (મૌજુદા ઔરતોં) કે બદલે મેં કિસી દુસરી ઔરત સે નિકાહ કર લો, ભલે ઉન (ઔરતોં) કી ખૂબી તુમકો પસંદ આઈ હો [૧] મગર જો બાંદીયાં તુમહારી માલિકી મેં આએં (વો તુમહારે લિયે હલાલ હેં) ઔર અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ કી નિગરાની કરનેવાલે હેં ﴿પર﴾ એ ઈમાનવાલો ! તુમ નબી કે ઘરોં મેં (બગેર ઈજાઝત) દાખિલ મત હોવો, મગર યે કે તુમકો ખાને કે લિયે (આને કી) ઈજાઝત દે દી ગઈ હો, વો ભી ઈસ તરહ (આઓ) કે તુમકો ઉસ (ખાને) કે પકને કે ઈન્તિઝાર મેં બેઠે ન રેહના પડે, લેકિન જબ તુમકો બુલાયા જાવે તબ જાઓ, સો જબ તુમ ખાના ખા ચૂકો તો ઊઠ કર ચલે જાઓ ઔર આપસ મેં બાતોં મેં જી લગાકર બેઠે મત રહો, હકીકત મેં તુમહારી ઈસ બાત સે નબી કો તકલીફ હોતી હે, સો વો (નબી) તુમકો કેહતે હુવે શરમાતે હેં [૨] ઔર અલ્લાહ તઆલા હક બાત કેહને મેં (કિસી સે) નહીં શરમાતે [૩] ઔર જબ તુમ ઉન (નબી કી બીવીયોં) સે કોઈ સામાન માંગને જાઓ તો ઉનસે પરદે કે પીછે સે માંગો, યે તરીકા તુમહારે દિલોં કો ઔર ઉનકે દિલોં કો પાક રખને કા બેહતરીન ઝરિયા હે [૪] ઔર તુમહારે લિયે બિલ્કુલ જઈઝ નહીં હે કે તુમ અલ્લાહ તઆલા કે રસૂલ કો તકલીફ દો ઔર તુમહારે લિયે નબી કે બાદ કભી ભી ઉનકી બીવીયોં સે નિકાહ કરના જઈઝ નહીં હે.

[૧] (દુસરા તર્જુમા) ઉન (ઔરતોં) કા હુસ્ન તુમકો પસંદ આએ.

નોટ : ઈસલીયે કે બહુત સીમરતબા નિકાહ કા શોક હુસ્નો જમાલ કી વજહ સે હોતા હે.

[૨] ઈસલિયે વો તુમહારા લિહાઝ કરતે હેં.

[૩] (દુસરા તર્જુમા) કિસી કા લિહાઝ નહીં કરતે.

[૪] આજતક દિલ સાફ રહે હેં, આઈન્દહ ભી રહે.

إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا ۖ إِن تَبَدُّوا شَيْئًا أَوْ تَخَفُوهُ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ۝ لَا جُنَاحَ عَلَيْهِمْ فِي آبَائِهِمْ وَلَا أَبْنَائِهِمْ وَلَا إِخْوَانِهِمْ وَلَا أبنَاءِ إِخْوَانِهِمْ وَلَا نِسَائِهِمْ وَلَا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ۝ إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ ۚ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ۝ إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِينًا ۝ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغْيٍ مَّا كُتِبَ لَهُمْ فَقَدْ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ۝

ये (उनकी बीवीयों से निकाल करना) यकीनन अल्लाह तआला के यहां बहुत बड़ा गुनाह होगा. {५३} अगर तुम किसी चीज को छोड़ करो या उस (चीज) को छुपाओ तो यकीन रणो के अल्लाह तआला हर चीज को अच्छी तरह जानते हैं. {५४} उन (नबी की औरतों) पर अपने बापों के सामने और अपने बेटों के सामने और अपने भाईयों के सामने और अपने भाईयों के बेटों (यानी भतीजों) के सामने (आने में) और अपनी बहनों के बेटों (यानी भाण्डों) के सामने (आने में) और अपनी औरतों (जिन से आम तोर पर मिलना जुलना रहता है) के सामने (आने में) और अपनी बांटीयों^[१] के सामने (बगैर परदा आने में) कोई गुनाह की बात नहीं है और तुम अल्लाह तआला से डरती रहो, यकीन रणो हर चीज अल्लाह तआला के सामने हैं. {५५} यकीनन अल्लाह तआला और उसके इरिश्ते नबी पर दुइद (यानी रहमत) भेजते हैं, अे धिमानवालो ! तुम भी उन (मुहम्मद सल्लल्लाहु अल्यली वसल्लम) पर दुइद और ખૂબ सलाम भेज करो. {५६} यकीनन जो लोग अल्लाह तआला को और उसके रसूल को (जानबूज कर) तकलीફ देते हैं अल्लाह तआला उन पर दुनिया और आखिरत में लअनत करते हैं और उस (अल्लाह तआला) ने उनके लिये अज़ाब तैयार कर के रण्ण है जो उनको जलील करके रण्ण देगा {५७} और जो लोग धिमानवाले मर्दों और धिमानवाली औरतों को जिन्दोंने कोई गुनाह का काम नहीं किया हो (इर भी) तकलीફ पहुंचाते हैं तो ऐसे लोगों ने अपने उपर जुलतान और ખૂले गुनाह का बोज उठा लिया है.^[२] {५८}

[१] “مَا مَلَكَتْ” લક્ઝ મેં ગુલામ, બાંદી દોનોં શામિલ હે, લેકિન ગુલામ સે બાલિગ હોને સે પેહલે મુરાદ લિયા જાએ. ગુલામ બાલીગ હો જા વે તો માલીક કે લિયે પરદા ઝરૂરી હે.

[૨] જો મુસલમાન શરઈ તોર પર મુસ્તહિક ન હો ઉસકો તકલીફ દેના હરામ હે.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيزِهِنَّ ۖ ذَٰلِكَ أَذَىٰ أَنْ
يُعْرِفْنَ فَلَا يُؤْدِينَ ۖ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٥٩﴾ لَّيْسَ لَكَ يَنْتَهَى الْمُنْفِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ
فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٠﴾ مَلْعُونِينَ ۖ أَيُّكُمْ أَثَقُّوا أَخَذُوا وَقَتَّلُوا
تَفْتِيلًا ﴿٦١﴾ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ ۚ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٦٢﴾ يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ ۖ قُلْ ۚ
إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ ۖ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦٣﴾

એ નબી ! તુમ અપની બીવીયોં સે ઓર અપની બેટીયોં સે ઓર (કયામત તક આનેવાલી તમામ) ઈમાનવાલી ઓરતોં સે કેહ દો કે : વો અપની ચાદરેં (થોડી સી) અપને (મુંહ કે) ઊપર યાની લટકા લિયા કરેં, ઈસ તરીકે મેં ઈસ બાત કી ઝિયાદહ ઉમ્મીદ હે કે વો (આઝાદ ઓરત હે યે) પહચાન લી જાએંગી; લિહાઝા વો સતાઈ નહીં જાએંગી ઓર અલ્લાહ તઆલા તો બહુત માફ કરનેવાલે, સબ સે ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે. ﴿૫૯﴾ અગર મુનાફિક લોગ ઓર જિનકે દિલોંમેં (નાપાક શહવત, વાસના કી) બિમારી હે વો ઓર વો લોગ જો મદીના મેં (યા કિસી ભી શહર મેં) જૂઠી ખબરેં ફેલાયા કરતે હે^[૧] વો (સબ) અપને કામોં સે રૂક નહીં ગએ તો હમ તુમકો ઉન પર ઝરૂર મુસલ્લત (સખ્ત કારવાઈ કરને કે લિયે કહેંગે, હાવી) કર દેંગે^[૨], ફિર વો લોગ થોડે દિન સે ઝિયાદહ તુમહારે સાથ ઉસ (મદીને) મેં રહ નહીં સકેંગે. ﴿૬૦﴾ ઉન પર (અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે) લા'નત કી ગઈ હે, જહાં કહીં ભી વો મિલેંગે પકડ લિયે જાએંગે ઓર ઉનકો એક એક કરકે કતલ કર દિયા જાવેગા.^[૩] ﴿૬૧﴾ અલ્લાહ તઆલા કા વહી દસ્તુર પેહલે (ઝમાને મેં) જો લોગ ગુઝર ગએ ઉનમેં ભી જારી રહા હે ઓર તુમ અલ્લાહ તઆલા કે દસ્તુર (યાની મા'મૂલ) મેં કોઈ તબદીલી હરગીઝ નહીં પાઓગે. ﴿૬૨﴾ યે (કાફિર) લોગ તુમસે કયામત કે બારે મેં સવાલ કરતે હે તો તુમ(જવાબ મેં) કહો કે : ઉસ (કયામત) કા ઈલ્મ તો અલ્લાહ તઆલા કે પાસ હી હે ઓર તુમ કો કયા ખબર શાયદ કે કયામત કરીબ હી (આ ગઈ) હો. ﴿૬૩﴾

[૧] જિન અફવાહોં કી વજહ સે મુસલમાનોં મેં તશવીશ ઓર પરેશાની ફેલ જાએ વો કામ હરામ હે.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) તો હમ ઝરૂર એસા કરેંગે તુમ ઉનકે ખિલાફ ખડે હોંગે.

[૩] ખુલ્લમ-ખુલ્લા બગાવત (બળવા) કી યે સજા હે.

إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكُفْرَيْنَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا ۖ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۝ يَوْمَ تُقَلَّبُ
وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَلَيْتَنَّا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ ۝ وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا
فَاضْلَمُونَا السَّبِيلًا ۝ رَبَّنَا إِنِّي أَتَيْنَاهُمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنُومُ لَعْنًا كَبِيرًا ۝
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ آذَوْا مُوسَى فَبَرَّأَهُ اللَّهُ مِمَّا قَالُوا ۖ وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجِيهًا ۝ يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ۝

ઈસ બાત મેં કોઈ શક નહીં કે અલ્લાહ તઆલા ને કાફિરોં પર લા'નત કી હે^[૧] ઔર ઉન્કે
લિયે ભડકતી આગ તૈયાર કી હે. ﴿૬૪﴾ ઉસ (આગ) મેં વો હમેશા રહેંગે (ઔર) વો ન
(અપના) કોઈ હિમાયત કરનેવાલા, ઔર ન કોઈ મદદ કરનેવાલા પાએંગે. ﴿૬૫﴾ જિસ
દિન ઉન કાફિરોં કે ચેહરોં કો આગ મેં લોટ પોટ ક્રિયા જાએગા તો વો (કાફિર) લોગ કહેંગે
: એ કાશ કે હમને (દુનિયા મેં) અલ્લાહ તઆલા કી બાત માની હોતી ઔર હમને રસૂલ
કા કેહના માન લિયા હોતા. ﴿૬૬﴾ ઔર વો (કાફિર) લોગ કહેંગે : એ હમારે રબ ! યકીનન
હમને (દુનિયા મેં) અપને સરદારોં કા ઔર અપને બડોં કા કેહના માના થા^[૨], સો ઉન્હોંને
હમકો (સીધે) રાસ્તે સે ગુમરાહ કર દિયા. ﴿૬૭﴾ (આમ કાફિર લોગ કહેંગે :) એ હમારે
રબ ! આપ ઈન (સરદારોં) કો ડબલ અઝાબ દીજીયે ઔર ઉન પર એસી લઅનત કીજીયે
જો બડી ભારી લઅનત હો. ^[૩] ﴿૬૮﴾

એ ઈમાનવાલો ! તુમ ઉન લોગોં કી તરહ મત હો જાઓ જિન્હોંને (તોહમત
લગાકર) મૂસા (અલ.) કો સતાયા થા, ફિર ઉનકી બાત સે^[૪] અલ્લાહ તઆલા ને ઉન
(મૂસા અલ.) કો પાક કર દિયા ઔર વો (મૂસા અલ.) અલ્લાહ તઆલા કે યહાં બડે
મરતબેવાલે થે. ﴿૬૯﴾ એ ઈમાનવાલો ! તુમ અલ્લાહ તઆલા સે ડરો ઔર સીધી બાત
બોલો. ^[૫] ﴿૭૦﴾

[૧] (દુસરા તર્જુમા) અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકો અપની રહમત સે દૂર કર દિયા હે.

[૨] દુન્યવી બડે, જો ગુમરાહી કે સરદાર હોતે હે.

[૩] સરદારોં કો દોહરી સજા દિલવા કર દિલ કો ઠંડા કરના હે.

[૪] યાની જો તોહમત લગાઈ થી ઉસસે.

[૫] એસી સચ્ચી બાત જિસ મેં જૂઠ કી મિલાવટ ન હો, નરમ કલામ હો, દિલ કો તકલીફ દેને વાલા ન હો, હર બાત
સોચ કર બોલે ઔર બોલ કર સોચે.

يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٤١﴾ إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ ۖ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٤٢﴾ لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ۖ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٤٣﴾

જ

તો વો (અલ્લાહ તઆલા) તુમહારે (ફાઈદે કે) લિયે તુમહારે (નેક) કામોં કો ઠિક કર દેગે^[૧] ઔર તુમહારે ગુનાહોં કો માફ કર દેગે ઔર જિસને અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસુલ કી બાત માન લી સો પક્કી બાત યે હે કે ઉસને બડી કામિયાબી હાસિલ કર લી. ﴿૭૧﴾ યકીન રખો યે અમાનત^[૨] હમને આસમાનોં ઔર ઝમીન ઔર પહાડ કે સામને પેશ કી થી તો ઉન્હોંને તો ઉસ (કી જિમ્મેદારી) કો ઉઠાને સે ઈન્કાર કર દિયા ઔર ઉસ (કી જિમ્મેદારી) સે વો સબ ડર ગએ ઔર ઈન્સાન ને ઉસકો ઊઠા લિયા, યકીનન વો (ઈન્સાન) બહુત બડા ઝાલિમ, બહુત બડા જાહીલ હે. ﴿૭૨﴾ (અહકામ ન માનને કા અંજામ યે હુવા) કે અલ્લાહ તઆલા અઝાબ દેગે મુનાફિક મદોં કો ઔર મુનાફિક ઔરતોં કો ઔર શિર્ક કરનેવાલે મદોં કો ઔર શિર્ક કરનેવાલી ઔરતોં કો ઔર અલ્લાહ તઆલા ઈમાનવાલે મદોં ઔર ઈમાનવાલી ઔરતોં કો માફ કર દેગે ઔર અલ્લાહ તઆલા તો બહુત ઝિયાદહ માફ કરનેવાલે, સબસે ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે. ﴿૭૩﴾

[૧] કુબુલ કરેંગે.

[૨] અમાનત સે પુરી શરીઅત મુરાદ હે.

સૂર-એ-સબા

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસ મેં ચૌવન (૫૪) આયતેં હેં. સૂર-એ-લુકમાન કે બાદ ઔર સૂર-એ-ઝુમર સે પેહલે અઠ્ઠાવન (૫૮) નંબર પર નાઝીલ હુઈ.

ઈસ સૂરત મેં કૌમે સબા ઔર ઉન કે બહુત હી ખુબસુરત ઔર હરીયાલી વાલા મુલક (દેશ) કા કીરસા હે.

સબા એક કૌમકા નામ હે, યમન કે અતરાફ મેં યે લોગ બસે હુએ થે, હદીસ શરીફ સે પતા ચલતા હે કે સબા એક શખ્સ કા નામ થા, ઉસ કે દસ બેટે થે, ફિર સબા એક ઈલાકે ઔર પૂરી એક કૌમ કા નામ ભી બન ગયા થા, સબા કે મઆરીબ મેં બનાયાગયા થા, યે યમન સે કરીબ થા.

યે ભી કહા જાતા હે કે : સબા યે એક શખ્સ કા લકબ હે ઔર નામ ઉમર યા અબ્દે શમ્સ હે, યે અબ્દે શમ્સ બડા ફાતેહ થા, બહુત સે લોગોં કો ગિરિફતાર કરકે ઉસને કૈદી બનાયા; ઈસલીયે “**سُبَّان**” અરબી મેં કેદ કરને કો કહેતે હે ઉસ પર સે સબા હો ગયા.

સબા કા એક મઅના તિજરતી સફર કે ભી આતા આતે હે, ઔર સબા કી કૌમ તિજરત મેં બડી માહીર કૌમ થી.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ ۖ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ① يَعْلَمُ مَا يَلْجِ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۖ وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ ② وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ ۖ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ ۚ عِلْمُ الْغَيْبِ ۚ لَا يُعْزِبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ③ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۖ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ④

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરૂઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબ કે લીયે હે,જો સબ સે ઝિયાદહ રહમ કરને વાલે હે.

તમામ તા'રીફેં ઉસ અલ્લાહ તઆલા હી કે લીયે ખાસ હેં કે આસમાનોં મેં ઓર ઝમીન મેં જો કુછ હે ઉસીકી માલિકી હે ઓર આખિરત મેં ભી તમામ તા'રીફેં ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) કી હેં ઓર વો બડે હિકમતવાલે,બડે ખબર રખનેવાલે હેં. ﴿૧﴾ ઝમીન મેં જો ચીઝ દાખિલ હોતી હેં ઓર જો ચીઝ ઉસ (ઝમીન) સે નિકલતી હેં ઓર જો ચીઝ આસમાન સે ઊતરતી હે ઓર જો ચીઝ ઉસ (આસમાન) મેં ચઢતી હે (અલ્લાહ તઆલા) ઉન સબ કો જાનતે હેં ઓર વો (અલ્લાહ તઆલા) સબસે ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે,બહુત ઝિયાદહ માફ કરનેવાલે હેં. ﴿૨﴾ ઓર કાફિર લોગ કહતે હેં કે : હમ પર તો ક્યામત નહીં આએગી,તો તુમ (ઉનકો ઐસા) કહો : ક્યું નહીં (આએગી) ? મેરે રબ જો તમામ ગૈબ કી (છુપીહુઈ) બાતોં કો જાનનેવાલે હેં ઉનકી કસમ ! વો (ક્યામત) તુમ પર ઝરૂર આએગી^[૧] કોઈ ઝરૂર બરાબર ભી ચીઝ આસમાનોં મેં ઓર ઝમીન મેં ઉસ (મેરે રબ) સે છુપતી નહીં હે ઓર ન તો ઉસ (ઝરૂર) સે છોટી ઓર ન તો (ઉસ સે) બડી કોઈ ભી ચીઝ મગર વો ખૂલી કિતાબ (યાની લખ્હે મહફૂઝ) મેં (લિખી હુઈ) હે. ﴿૩﴾ (ક્યામત ઈસલીયે આએગી) તાકે વો (અલ્લાહ તઆલા) ઈમાનવાલોં કો ઓર જીન્હોંને નેક કામ કિયે ઉનકો બદલા દેવેં કે જિન કે લિયે મગફિરત હે ઓર ઈઝત કી રોઝી હે. ﴿૪﴾

[૧] (દુસરા તર્જુમા) મેરે રબકી કસમ હે ! વો (ક્યામત) તુમ પર ઝરૂર આ કર રહેગી વો (મેરે અલ્લાહ તઆલા) તો ગૈબકી બાતોં કો જાનનેવાલે હેં.

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رَّجْزٍ أَلِيمٌ ﴿٥﴾ وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ ۖ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُرِّقْتُمْ كُلَّ مُمْرَقٍ ۖ إِنَّكُمْ لَعِنَىٰ خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٧﴾ أَفَتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ ۚ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ ﴿٨﴾ أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۚ إِنَّ نَاشِئًا خُسْفٍ ۚ بِهِمُ الْأَرْضُ أَوْ نُسْقِطُ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِّنَ السَّمَاءِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ

عُ مِّنِيْبٌ ۙ

और जिन लोगोंने हमारी आयतों को नाकाम^[१] बनाने के लिये कोशिश की थी^[२] उनके लिये सप्त किसम का दहनाक अज़ाब है. ﴿५﴾ (ओ नबी !) जिन लोगोंको (आसमानी किताबों का) इल्म (यानी समझ) दिया गया है वो समझते हैं के तुम पर तुम्हारे रबकी तरफ़ से जो (कुर्आन) उतारा गया है वो तो झूठ है और वो (कुर्आन) उस (अल्लाह तआला) का रास्ता बतलाता है जो बडे़ जबरदस्त हैं, तमाम ખૂબીयोंवाले हैं. ﴿६﴾ और काफ़िरलोग (अेक दुसरे से) कहने लगे : क्या हम तुमको अेक अैसा आदमी (मुहम्मद सल्लल्लाहु अलयही वसल्लम) बताअें जो तुम को ये (अनोખी) ખબर देता હો के જબ तुમ (મરકે) બિલ્કુલ ચુરાચુરા હો જાઓગે ઉસ વકત તુમ કો નયે સીરે સે પੈદા હોના હે. ﴿७﴾ પતા નહીં ઈસ આદમી (યાની મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ) ને અલ્લાહ તઆલા પર જૂઠાં બાંધા^[૩]યા ઉનકો પાગલપન હો ગયા હે, (નહીં) બલ્કે જો લોગ આખિરત પર ઈમાન નહીં લાતે વો અઝાબ મેં ઔર ગુમરાહી મેં દૂર જા કર કે પડે હે. ﴿૮﴾ ભલા ઉનકે આગે ઔર પીછે જો આસમાન^[૪] ઔર ઝમીન હેં ક્યા ઉનહોંને ઉસકો નહીં દેખા ? અગર હમ ચાહતે તો ઉનકો ઝમીન મેં ધંસા દેતે યા હમ ઉનપર આસમાન સે કોઈ ટુકડા હી ગિરા દેતે, યકીનન ઈસમેં હર ઉસ બંદે કે લિયે (ઈબ્રત કી) બડી નિશાની હે જો (અલ્લાહ તઆલા કી તરફ) ધ્યાન લગાને વાલા હો. ﴿૯﴾

[૧] આયતોં પર ફૂઝૂલ સવાલ કરના યા દુસરોં કો ઈમાન લાને સે રોકના.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) જિન લોગોંને હમારી આયતોં કે બારે મેં બાતિલ કરને કી કોશિશ કી થી ઈસીતરહ નબીકો હરાને કી કોશિશ ભી મુરાદ લી ગયી હે.

[૩] યાની મરને કે બાદ ઝિન્દા હોનેકી બાત અલ્લાહ તઆલાને નહીં કહી;બલ્કે યે ખુદ અપની તરફ સે કહ રહે હે.યે ઈન્કાર કરનેવાલોં કા ઈઝામ થા.

[૪] યાની હર તરફ સે નઝર આનેવાલા આસમાન.

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ مِمَّا فُضِّلَ ۖ لِيَجِبَالَ أَوْبًى مَعَهُ وَالطَّيْرَ ۖ وَالنَّالَةَ الْحَدِيدَ ۖ أَنْ اْعْمَلْ سَبِغَتٍ وَقَدِّرْ فِي السَّرْدِ
وَاعْمَلُوا صَاحِبًا ۖ إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝ ١١ وَلِسْلَيْنِ الرِّجْ عُدُّوْهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ ۖ وَأَسْلُنَا لَهُ عَيْنَ
الْقُطْرِ ۖ وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ يَّعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ ۖ وَمَنْ يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ۝ ١٢
يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَّحَارِبٍ وَتَمَاثِيلٍ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رُسِيَّتٍ ۖ اْعْمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا ۖ

और पक्की बात ये छे के डमने दावूद (अल.) को अपनी तरफ् ओक (जास) इजल अता किया था, ओ पडाओ ! तुम तस्बीह पढने में उन (दावूद अलयाहीस्सलाम) के साथ छो जाओ^[१] और परिन्दों को भी (साथमें पढने का हुक्म दिया) और डमने उन (दावूद अल.) के लिये लोछे (लोખंड) को नरम कर दिया^[२] {१०} के (ओ दावूद) तुम पूरी पूरी कुशादा (इलीडुछ, विशाण, योडी) जीरछें (लोछे के बज्तर) बनाओ और तुम कडीयोंको (मुनासिब) अंदाजे से जोडो^[३] और तुम नेक काम करते रहो, तुम जो (नेक) काम करते छो यकीन रज्जो वो सब में देखता छुं {११} और सुलैमान (अल.) के (हुक्म के) आगे डमने डवाओं को ताबेअ (पाबंद) बना दिया, उसका सुबछ का सफ़र ओक महीने की दूरी का छोता और उसका शाम का सफ़र ओक महीने की दूरी का छोता और डमने उनके लिये पिघले तांबेका यश्मा (जरणा) बछा दिया और कीतने ज़न्नात थे जो उसके रबके हुक्म से उस (सुलैमान अल.) के सामने (अलग अलग) काम करते थे और जो भी उन (जन्नात) में से डमारे हुक्म से (उटकर) टेढा रास्ता अपनाओगा, डम उसको भडकती आगका अज़ाब यज्जाओगे {१२} वो (जन्नात) उस (सुलैमान अल.) के लिये जो वो याछे बना दिया करते थे: बडी बडी ज़िंयी छमारतें (यानी किलअें) और तस्वीरें (यानी पुतले) और डौज ज़तने बडे बडे लगन (थाल) और (बडी बडी) डेगें जो (बहुत भारी छोने की वजह से) ओक छी जगह जमी छुछ रहती थीं. दावूद (अल.) के घरवालों ! तुम (नेअमतों के) शुक्र में नेक काम किया करो.

[१] “ أَوْبًى ” का मअना छोडराना, लौटाना; यानी दावूद अल. के साथ पछाड भी वछी कविमात पछें.

[२] डलाव रोज़ी के लिये कुछ वक्त नक्की करवें ये भी मुनासिब छे, ज़रूरी थीजों को बनाना ખુદ भारी तआला ने नबीयों को सिખलाया, ये छसकी अलम्भियत की तरफ् छिशारा छे, कारीगरी, कारोबार से बिरादरीयां (ખાનદાન की વજહ से) किसी को नीया और उस को ज़िंये मरतबावाला समजना गलत छे.

[३] जो थीज बताछ जवे उस प्रोडक्ट में कवो लीटी और ज़ाडीरी अय्याछ दोनों पसंदीदा और अयछी थीज छे; लेकिन नेक आ'माव और ज़रूरी दीनी ज़िम्मेदारी छोडकर डरगीज नछी.

وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّاكِرِينَ ﴿١٣﴾ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَأَتَهُ ۖ فَلَمَّا خِرَّ تَبَيَّنَتْ الْجَنَّةُ أَنَّ لَّهُوَ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿١٤﴾ لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِنِهِمْ آيَةٌ ۖ جَنَّتٍ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ كُلُّوا مِنْ رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ ۖ بَلَدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبِّ غَفُورٌ ﴿١٥﴾ فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِ أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثْلٍ وَشَيْءٍ مِّن سِدْرٍ قَلِيلٍ ﴿١٦﴾ ذَلِكَ جَزَاؤُهُمْ بِمَا كَفَرُوا ۖ وَهَلْ نُجْزِي إِلَّا الْكَافِرَ ﴿١٧﴾

और मेरे बंदोंमें बहुत कम शुक्र करनेवाले होते हैं ﴿१३﴾ फिर जब हमने उन (सुलैमान अल.) पर मौत का फैसला (जरी) किया तो उन (जन्नातों) को उन (सुलैमान अल.) की मौत की ખબર किसीने नहीं दी; मगर जमीन के अंक कीडे (यानी उधेई) ने (ખबर दी) ^[१] जो उनकी लकड़ीको ખा रहा था, सो जब वो गिर पड़े तो जन्नातों को सख्याई मालुम हुई के अगर वो गैबकी बात जानते होते तो जीवतवाली तकलीफ में न रहते. ﴿१४﴾ पक्की बात ये है के सबावालों के लिये ખુद उनकी बस्ती में (मेरे अल्लाह तआला की कृदरत की अज्जब) निशानी थी, बागों (यानी वाडीयों)की दो लाईन थी (शहर की) जमाणी तरફ और डाबी तरફ, अपने रबका दिया हुआ रिजक (यानी रोजी) ખाओ और तुम उस (रब) का शुक्र अदा करो, पाकिजा शहर है और बहुत माફ करनेवाले रब हैं. ﴿१५﴾ सो उन्होंने (लिदायत की तरફ) ध्यान नहीं दिया ^[२] तो हमने उनपर जोरदार बंदवाला सैलाब छोड़ दिया और हमने उनके दोनों तरફवाले बागों को ऐसे दो बागों से बदल दिया जिसमें बुरे मजेवाले ફल ^[३] और જાઉં તામીલ (જંગલી દરખત) और થોડે से बेरीयों (બોરડી) के દરખત थे ﴿१६﴾ उनकी नाशुकी की વજહ से हमने उनको ये सज्ज दी और हम सिर्फ બડે નાશુકોં को હી (ऐसी) सज्जा देते हैं. ﴿१७﴾

[१] बहुत सी मरतबा कमजोर के जरीये ताकतवाले को ईल्म હાસિલ હોતા છે.

[२] (દુસરા તર્જુમા) સબાવાલોં ને (લિદાયત સે) મુંહ ફેર લિયા.

[૩] (દુસરા તર્જુમા) કાંટેવાલે, કડવે દરખત.

وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَاهِرَةً وَقَدَّرْنَا فِيهَا السَّيْرَ ۖ سِيرُوا فِيهَا لِيَاءً ۖ وَيَا أَيُّهَا
 آمِنِينَ ﴿١٨﴾ فَقَالُوا رَبَّنَا بَعْدَ بَيْنِ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَرِّقٍ ۖ إِنَّ فِي
 ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿١٩﴾ وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾
 وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِّن سُلْطَانٍ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يُّؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنهَا فِي شَكٍّ ۖ وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
 حَفِيظٌ ﴿٢١﴾

ع

और हमने उन (सबावालों) के दरमियान और उन बस्तीयों के दरमियान जिनमें हमने
 बरकत रखी है^[१] बहुत सी ऐसी आबादीयां बसाई थीं जो (रास्ते पर दूर से भी)
 नजर आती थीं और हमने उनमें सफ़र की मंजिलें (यानी रुकने की जगह) मुनासिब
 क्षासलों पर रखी थीं (और हमने कहा था कि) उन (बस्तियों) में (से) रात और दिन
 अमन से सफ़र करो ﴿१८﴾ तो वो (सबावाले) कहने लगे: ओ हमारे रब! तु हमारे सफ़र की
 मंजिलों (यानी रुकने की जगह) को दूर कर दे और उनहोंने ही अपनी जानों पर जुल्म
 किया, सो हमने उनको कहानीयां (यानी अफ़साना) बना डाला और हमने उनको टुकड़े-टुकड़े
 करके तित्तर बित्तर (वेर बिबर) कर डाला, यकीनन इस वाकिया में हर एक बड़े सब्र
 करनेवाले बड़े शुक्र करनेवाले के लिये (इब्रत की बड़ी) निशानीयां हैं. ﴿१९﴾, और पक्की
 बात ये है कि ईब्लीसने उन लोगों के बारे में अपना (जो) ખયાલ (काईम किया था^[२] वो
 बिल्कुल) सहील पाया, सो ईमानवालों की एक थोड़ीसी जमाअत के सिवा (बाकी) सब
 लोग उस (ईब्लीस) के पीछे चल पड़े^[३] ﴿२०﴾ और उस (ईब्लीस) का उनपर कोई ओर
 नहीं था; मगर इसलीअे के हम जान लेवें^[४] के कौन आખिरत पर ईमान रखता है और
 कौन है जो उस (आખिरत) के बारे में शक में (पड़ा हुआ) है और तुम्हारे रब तो हर
 चीज़की पूरी निगरानी करते हैं. ﴿२१﴾

[१] यानी मुल्के शाम.

[२] यानी बहुत सारे ईन्सान को गुमराह करने का जो ईरादा ईब्लीस ने आसमान से निकावे जते वक़्त किया था.

[३] यानी ईब्लीस की बात मानने लगे.

[४] यानी सिर्फ़ ईब्लीस को वसवसे के ज़रीये बेइकानेकी सलाखियत इसलीये दी थी; ताकि हम जान लेवें. यानी उस
 मतलब के बाद पूरी आयत का तर्जुमा ..... (अખीर तक)

قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ ۚ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهَا مِنْ شِرْكٍ ۚ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِّنْ ظَهِيرٍ ۖ وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِندَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ ۚ حَتَّىٰ إِذَا فُزِّعَ عَن قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ ۚ قَالُوا الْحَقُّ ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ۖ قُلِ مَنْ يَّرْزُقْكُمْ مِّنَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ قُلِ اللَّهُ ۖ وَإِنَّا أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًىٰ أَوْ فِي ضَلٰلٍ مُّبِينٍ ۝

(એ નબી !) તુમ કહ દો કે:પુકારો ઉનકો જિનકો તુમને અલ્લાહ તઆલા કે સિવા (ખુદા) સમજ રખા હે વો ન આસમાનોં મેં ઝરો બરાબર કોઈ ઈખ્તિયાર રખતે હેં ઓર ન ઝમીન મેં ઓર ઈન દોનોં (યાની આસમાનોં ઓર ઝમીન કે તમામ કામોં) મેં (અલ્લાહ તઆલા કે સાથ) ઈન (જૂઠે મઅબૂદોં) કી કોઈ ભાગીદારી નહીં હે ઓર ઈન (જૂઠે મઅબૂદોં) મેં સે કોઈ ભી ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કી મદદ કરનેવાલા નહીં હે. ﴿૨૨﴾ ઓર ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે પાસ કોઈ સિફારીશ કામ નહીં આએગી;મગર યે કે ખુદ ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ને જિસકે લિયે (ઉસ સિફારીશ કી) ઈજાઝત દી હો (ઉસકે લિયે સિફારીશ કામ આ સકતી હૈ) યહાં તક કે જબ ઉન (ફરિશ્તોં) કે દિલોં સે ગભરાહટ દૂર કર દી જતી હે તો વો (આપસમેં એક દુસરે સે) પૂછતે હેં કે તુમહારે રબને ક્યા હુક્મ દિયા ? વો (ફરિશ્તે) જવાબ દેતે હેં કે હક બાત હી કા (હુક્મ દિયા) ઓર વો (અલ્લાહ તઆલા) સબસે ઉપર હેં, સબસે બડે હેં.^[૧] ﴿૨૩﴾ (એ નબી !) તુમ (ઉનસે) પૂછો કે આસમાનોં ઓર ઝમીન સે (પાની બરસાકર ઓર ફલ,ખેતી ઊગાકર) તુમકો કૌન રોઝી દેતા હૈ? તુમ (ખુદ હી જવાબ મેં) કહ દો :અલ્લાહ તઆલા હી ઓર યકીનન હમ યા તુમ (દો મેં સે કોઈ એક) ઝરૂર હિદાયત પર હેં યા ખુલી હુઈ ગુમરાહી મેં હેં. ﴿૨૪﴾

[૧] અલ્લાહ તઆલા આસમાન મેં જબ કોઈ હુક્મ જરી ફરમાતે હેં તો સબ ફરિશ્તે તસ્બીહ પઢને લગ જતે હેં ઓર ઉનપર એસી હૈબત આ જતી હે કે વો ગભરા જતે હેં ઓર અર્શ કે ઉઠાનેવાલે ફરિશ્તોં સે લેકર દુનિયાવાલે આસમાન તક તસ્બીહ કા માહોલ બન જતા હે,ફિર જબ વો ગભરાહટ દૂર હો જતી હે તબ આપસ મેં એકદુસરે સે પૂછતે હેં કે અલ્લાહ તઆલા ને કૌનસા હુક્મ જરી ફરમાયા,ઈસીતરહ જબ કિસીકી સિફારીશ કા હુક્મ મિલતા હે તોં ઉસ હુક્મ કો સુનકર ભી ગભરા જતે હેં,નતીજ યે હુવા કે મલાઈકા (ફરીશ્તે) જૈસી મખ્લૂક જબ કિસી હુક્મ કે સુનતે વક્ત યા સિફારીશ કે હુક્મ કે વક્ત એસે ગભરા જતે હેં તો ફિર બૂતકી ક્યા મજલ કે વો અલ્લાહ તઆલા કે સામને કિસી કી સિફારીશ કર સકેં જિસતરહ કિસી બડે કી બાત સહીહ સમજને કે લિયે યા યાદ કરને કે લિયે છોટે લોગ આપસ મેં એકદુસરે સે પૂછતે હેં ઈસીતરહ ફરિશ્તે ભી અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે મિલનેવાલે તાઝા હુક્મ કે લિયે આપસમેં એકદુસરે સે સવાલ કરતે હેં.

قُلْ لَا تَسْأَلُونَنَا عَمَّا آجُرَمْنَا وَلَا نُسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾ قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ ۖ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ ﴿٢٦﴾ قُلْ أَرُونِي الَّذِينَ أَهْكُمْتُمْ بِهِ شُرَكَاءَ كَلَّا ۖ بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٩﴾ قُلْ لَّكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَأْخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٠﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنُتُومِنَ هَٰذَا الْقُرْآنَ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ ۖ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِندَ

رَبِّهِمْ

(એ નબી !) તુમ (ઉનસે) કહ દો: હમને જો જુર્મ ક્રિયા ઉસકે બારે મેં તુમસે સવાલ નહીં ક્રિયા જાએગા. (૨૫) (એ નબી !) તુમ (ઉનસે) કહ દો: (એક વકત ઝરૂર આવેગા જાબ) હમારે રબ હમ સબકો જમા કરેંગે, ફિર વો હમારે દરમિયાન હક (યાની ઈન્સાફ) કે સાથ ફેસલા કરેંગે. (૨૬) (એ નબી !) તુમ કહ દો: જિનકો તુમને ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે સાથ શરીક બનાકર (ઈબાદત મેં) મિલા રખા હે ઉનહેં (જરા) મુજે ભી તો દિખાઓ, હરગિઝ (ઉસકા કોઈ શરીક હી) નહીં; બલ્કે વો અલ્લાહ તો બડે ઝબરદસ્ત હેં, બડે હિકમતવાલે હેં. (૨૭) (એ નબી !) તુમ કહ દો: તુમહારે લિયે એક (ખાસ) દિન કા વાદા મુકરર (નક્કી) હે, ઉસસે એક ઘડી દેર ભી તુમ નહીં કરોગે. (૨૮) (એ નબી !) તુમ કહ દો: તુમહારે લિયે એક (ખાસ) દિન કા વાદા મુકરર (નક્કી) હે, ઉસસે એક ઘડી દેર ભી તુમ નહીં કરોગે. (૨૯) (એ નબી !) તુમ કહ દો: તુમહારે લિયે એક (ખાસ) દિન કા વાદા મુકરર (નક્કી) હે, ઉસસે એક ઘડી દેર ભી તુમ નહીં કરોગે. (૩૦)

और काफ़िर लोग कहने लगे: हम इस क़ुरआन पर कभी ईमान नहीं लायेंगे और इससे पेलले की आसमानी किताबों पर भी (ईमान) नहीं (लायेंगे) और अगर (उस मंज़र को) आप देख लें जब ये ज़ालिम लोग अपने रबके सामने पड़े किये जायेंगे,

يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ الْقَوْلِ ۚ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتَضَعُّوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٣١﴾
 قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتَضَعُّوا أَنَحْنُ صَدَدْنَاكُمْ عَنِ الْهُدَىٰ بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ ۖ بَلْ كُنْتُمْ هُمْزِمِينَ ﴿٣٢﴾
 وَقَالَ الَّذِينَ اسْتَضَعُّوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَنْ نَكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ
 أَنْدَادًا ۖ وَأَسْرُوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ ۖ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ فِي الْأَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا
 كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا ۖ إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٣٤﴾ وَقَالُوا أَنَحْنُ
 أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا ۖ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٣٥﴾

વો આપસ મેં એકદુસરે પર બાત ડાલતે હોંગે^[૧] (દુનિયા મેં) જો લોગ કમઝોર સમજે
 જાતે થે વો બડે બને હુએ લોગોંસે કહેંગે: અગર તુમ ન હોતે તો હમ યકીનન ઈમાન
 લાનેવાલે હોતે ﴿૩૧﴾ બડે બને હુએ લોગ કમઝોર સમજે ગએ લોગોં સે કહેંગે: જબ
 તુમહારે પાસ (હિદાયત) પહુંચ ચૂકી થી તો કયા ઉસકે બાદ હમને તુમકો હિદાયત (કુબૂલ
 કરને) સે (ઝબરદસ્તી) રોકા થા? બલ્કે (અસલ) ગુનેહગાર તુમ હી લોગ થે ﴿૩૨﴾ ઔર
 જો લોગ (દુનિયા મેં) કમઝોર સમજે જાતે થે વો બડે બને લોગોંસે કહેંગે: બલ્કે (તુમહારી)
 રાત દિન કી મક્કારી (તદબીર) હી તો થી જબ તુમ હમકો હુકમ દિયા કરતે થે કે હમ
 અલ્લાહ તઆલા કે સાથ કુફરે ઔર હમ ઉસકે સાથ (દુસરોં કો) શરીક માનેં ઔર જબ
 વો અઝાબ દેખ લેંગે તો અપની નદામત (યાની પછતાવા) છુપાએંગે ઔર હમ ઉન સબ
 કાફિરોં કે ગલોંમેં તોક (ફંદા) ડાલ દેંગે^[૨] જો કામ વો લોગ કરતે થે ઉસી કી સઝા ઉનકો
 દી જાએગી ﴿૩૩﴾ ઔર હમને કિસી ભી બસ્તી મેં કિસી ભી ડરાનેવાલે કો ભેજ તો વહકે
 માલદાર લોગ યહી કહને લગે: જો (પયગામ) તુમહારે સાથ ભેજ ગયા હે હમ તો ઉસકો
 માનતે હી નહીં ﴿૩૪﴾ ઔર વો (માલદાર લોગ) કહને લગે: હમારે પાસ તો માલ ઔર
 અવલાદ (તુમહારે મુકાબલે મેં) તો બહુત ઝિયાદ હે ઔર હમકો (કભી) અઝાબ નહીં
 દિયા જાએગા ﴿૩૫﴾

[૧] જબ કોઈ બાત બિગડ જાતી હે તો ઈસતરહ એકદુસરે પર ઈલઝામ ડાલને કી આદત હે.

[૨] ઉનકો ઝંજીર કે ઝરીએ બાંધ દિયા જાવેગા, હાથકડીયાં પહના દી જાવેગી, ગલોંમેં વજનદાર ભારી ચીઝે લટકા દી
 જાવેગી જિસસે વો ઈધર ઉધર નહીં હો સકેંગે; બિલ્કુલ જકડે હુએ કેદીકી તરહ કર દિયે જાવેંગે.

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾
وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرَّبُكُمْ عِنْدَنا زُلْفَى إِلَّا مَنْ أَمِنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ لَهُمْ جَزَاءٌ
الضَّعِيفِ بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرُفَاتِ آمِنُونَ ﴿٣٧﴾ وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ
مُخْضَرُونَ ﴿٣٨﴾ قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ ۖ وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ ۖ
وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٣٩﴾

(એ નબી ! ઉનકો) કહ દો :યકીનન મેરે રબ જિસકે લિયે ચાહતે હેં રિઝક ફૈલા દેતે હેં
ઔર (જિસકે લિયે ચાહતે હેં ઉસકે લિયે) તંગ કર દેતે હેં;લેકિન ઝિયાદહ લોગ જાનતે
નહીં હેં. ﴿૩૬﴾

ઔર તુમહારા માલ ઔર તુમહારી અવલાદ કોઈ ઐસી ચીઝ નહીં હે જો તુમકો
હમારે બહુત નઝદીક પહુંચા દેવેં;મગર યે કે જો આદમી ઈમાન લાયા ઔર ઉસને નેક
કામ ક્રિયા તો ઐસે લોગોંકો ઉનકે આ'માલ કા દોગુના સવાબ મિલેગા ઔર વો લોગ
(જન્નત કે) બાલાખાનોં (ઉપરવાલી મંઝિલ) મેં ઈત્મિનાન સે રહેંગે ﴿૩૭﴾ ઔર જો
લોગ હમારી આયતોં કો નાકામ બનાનેકી કોશિશ કરતે હેં વોલોગ અઝાબ મેં પકડે હુએ
લાએ જાએંગે ﴿૩૮﴾ (એ નબી !) તુમ (ઈનકો) કહ દો :યકીનન મેરે રબ અપને બંદોંમેં સે
જિસકે લિયે ચાહતે હેં (ઉસકે લિયે) રિઝક ફૈલાતે હેં^[૧] ઔર જિસકે લિયે ચાહતે હેં તંગ
કરતે હેં, ઔર તુમ જો ચીઝ ભી ખર્ચ કરતે હો તો વો (અલ્લાહ તઆલા) ઉસકી જગહ
પર દુસરી ચીઝ (બદલે મેં) દે દેતે હેં^[૨] ઔર વો અલ્લાહ તઆલા બેહતરીન રિઝક
દેનેવાલે હેં. ﴿૩૯﴾

[૧] આયત નંબર ૩૫ જો ઉપર હે ઉસમેં ભી યહી બાત હે ઔર યહાં ૩૯ નંબર કી આયત મેં ભી યહી બાત લગ રહી
હે. દોનોં આયત કે મઝમૂન મેં ફર્ક હે, ઉપર કાફિરોં કે બારે મેં હે જો દુનિયા કે માલ ઔર અવલાદ પર ફખ્ર કરતે હેં ઔર
યું સમજતે હેં કે જિસતરહ હમકો દુનિયા મેં યે મિલા હે ઈસીતરહ આખિરત મેં ભી બહુત સારા માલ મિલેગા, યે ગલત
સોચ હે. ઔર યહાં મોમીન કી હાલત કા બયાન હે, વો અલ્લાહ તઆલા કી મુહબ્બત મેં માલ કો અલ્લાહ તઆલા કે
નામ પર બરાબર ખર્ચ કરેંગે ઔર માલ કે હકોંકો અદા કરને સે અકડ નહીં જાવેંગે માલ કી મુહબ્બત દિલ મેં ઉતરને
નહીં દેંગે. યા ઉપર આમ ઈન્સાનોં કે એઅતિબાર સે હે ઔર યહાં એક ફર્દ કે એઅતિબાર સે.

[૨] અલ્લાહ તઆલા કે દિન કે લિયે માલ, તાકત, વક્ત, સલાહિયત, ઝહન જો ભી ઈસ્તિમાલ કરોંગે ઉસકા
બેહતરીન બદલા દુનિયા આખિરત મેં અલ્લાહ તઆલા અતા ફરમાએંગે, નકદ ફાઈદા યે કે જો ચીઝ ભી અલ્લાહ
તઆલા કે વાસ્તે લગાઈ અલ્લાહ તઆલા દુનિયા મેં ઉસમેં બરકત અતા ફરમાતે હેં.

وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ بِجَمِيعٍ ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَكَةِ أَهْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا كُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿٣٠﴾ قَالُوا سُبْحَنَكَ أَنْتَ وَلِيِّنَا مِنْ دُونِهِمْ ۚ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ ۚ أَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ﴿٣١﴾ فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفَعًا وَلَا ضَرًّا ۖ وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿٣٢﴾ وَإِذَا تُثْلَىٰ عَلَيْهِمْ أَيْتُنَا بِبَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُكُمْ ۚ وَقَالُوا مَا هَذَا إِلَّا أَفْكٌ مُمْتَرٍ ۖ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ ۖ إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٣٣﴾ وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ ﴿٣٤﴾

और जिस (क्यामत के) दिन वो (अल्लाह तआला) उन सबको जमा करेंगे, फिर वो (अल्लाह तआला) इरिशतों से पूछेंगे: क्या ये (काफिर) लोग (सयमुय) तुम्हारी ईबादत किया करते थे^[१]? ﴿४०﴾ तो वो (इरिशते) कहेंगे : आपकी जत तो (शिरक से) पाक है, हमारा तअल्लुक आप ही से है, इन (काफिर) लोगों से नहीं है; बल्के वो (काफिर) तो जिन (यानी शयतान) की पूजा करते थे (और) इन (काफिरों) में से जियादत लोग तो उनही पर यकीन रखते थे ﴿४१﴾ सो आज तुम आपस में अकटुसरे को न तो नफा पहुंचाने का और न तो नुकसान (दूर करने) का ईज्जियार रखते हो और हम जालिमों से कहेंगे : जिस आग के अजाब को तुम जूठलाते थे उसका तुम मजा यजो ﴿४२﴾ और जब उनके सामने हमारी आयतें साफ़साफ़ तिलावत की जाती हैं तो वो लोग (हमारे नबी के बारे में) युं कहते हैं के तुमहारे बापदादे जिस चीज़की पूजा करते थे ये आदमी (यानी नबी) तुमको उससे रोक देना ही चाहते हैं और (साथ में) ये भी कहते हैं के ये (कुरआन) तो बस मनघडत जूठ है और जब उन काफिरों के पास एक (यानी कुरआन) पहुंचा तो वो उसके बारे में कहने लगे : ये तो झुवा जट्टु है. ﴿४३﴾ लावाकि इन (काफिरों) को हमने (कुरआन से पढ़ले) कोई (आसमानी) किताबें नहीं दी थीं जिन को ये लोग पढ़ते पढ़ाते हों और हमने तुमसे पढ़ले इन (अरबवालों) की तरफ़ कोई डरानेवाला नहीं भेजा था^[२] ﴿४४﴾

[१] मुशरिकीन को लाजवाब करने के लीये ये सवाल होगा.

[२] किताब और नबी दोनों ऐसी अच्छी नेअमतें मिली है जिसके मिलने की उम्मीद न थी ईसवीअे इनकी पूजा कहर करनी चाहिये.

وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۖ وَمَا بَلَغُوا مِعْشَارَ مَا آتَيْنَهُمْ فَكَذَّبُوا أَرْسِلْ نَفَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٣٥﴾
 قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ ۖ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَىٰ خِثْلٍ ۖ وَفَرَادَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُونَ ۖ مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍ ۖ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَّكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٣٦﴾ قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٣٧﴾ قُلْ إِنْ رَبِّي يَفْضِلْ بِالْحَقِّ ۖ عَلَٰمُ الْغُيُوبِ ﴿٣٨﴾ قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِيهِ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ ﴿٣٩﴾

और उनसे पेड़ले (काफ़िर) लोगोंने (नबीयों को) जूठलाया था और जो कुछ (सामान) हमने उन(पेड़ले लोगों) को दिया था उसके दसवें छिस्से को भी ये (अरब के काफ़िर) पटुंये नहीं हैं, सो उन(काफ़िर)लोगोंने मेरे रसूलों को जूठलाया था तो मेरे इनकार की सज़ा कैसी (सज़ा)हुई? (ज़रा देखो तो) ﴿४५﴾

(એ નબી !) તુમ (ઇનસે) કહ દો : કે મેં તુમકો એક બાત કી નસીહત કરતાં હું કે તુમ અલ્લાહ તઆલા (કો ખુશ કરને) કે લિયે (ઉસકે નામ પર) દો દો (મિલકર) ઓર એક એક ખડે હો જાઓ^[૧] ફિર તુમ સોચો કે તુમહારે સાહબ (યાની મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ) કો કોઈ પાગલપન નહીં હે, વો તો એક સખ્ત અઝાબ કે આને સે પેહલે તુમકો ડરાનેવાલે હે ﴿૪૬﴾ (એ નબી !) તુમ (ઇનસે) કહ દો : (ઈસ દઅવત કે કામ પર) મેં તુમસે કોઈ બદલા માંગુ તો વો તુમ તુમહારે પાસ હી રખો^[૨] મેરા સવાબ તો (મેરે) અલ્લાહ તઆલા કે ઝિમ્મે હે ઓર તમામ ચીઝ ઉસકે સામને હે ﴿૪૭﴾ તુમ (યે) કહ દો કે: યકીનન મેરા રબ સચ્ચા દીન ઉપર સે ભેજતે હે^[૩] ગૈબકી બાતોં કો વો ખૂબ અચ્છી તરહ જાનતે હે ﴿૪૮﴾ (એ નબી !) તુમ કહ દો કે : હક (યાની સચ્ચા દીન) આ ગયા ઓર બાતિલ (કિસી ચીઝ કો) શુરૂ નહીં કર સકતા ઓર બાતિલ (કિસી ચીઝ કો) દોબારા નહીં કર સકતા. ﴿૪૯﴾

[૧] યાની એકસાથ જમા હોકર ઓર અકેલે અકેલે તૈયાર હોકર સોચો, બહુત સારી ભીડભાડ મેં ધ્યાન ખત્મ હો જાતા હે. [૨] યાની વો તુમહારા હી હે, ઈસમેં દીન કી મહેનત પર બદલા માંગને સે ઈનકાર ભારી શબ્દોં મેં કીયા ગયા હે.

[૩] (દુસરા તર્જુમા) મેરે રબ સચ્ચી બાત (નબીયોં કે દિલ મેં) ઉપર સે ડાલતે હે (ત્રીસરા તર્જુમા) મેરે રબ સચ્ચે દીન કો ગાલિબ કરકે રહેંગે, "فُتْرُ" (કા મઅના: ફેંક મારના યાની જિસતરહ ભારી ચીઝ ગીરને સે નાજુક ચીઝ ચૂરા હો જાતી હે, ઈસીતરહ હક કે મુકાબલે મેં બાતિલ ચુરાચુરા હો જાતા હે ઓર હક બાત વહી કે ઝરીયે ઉપર સે આતી હે, યે મુરાદ ભી હો સકતી હે.

قُلْ إِنْ ضَلَلْتُ فَإِنَّمَا أَضِلُّ عَلَى نَفْسِي ۖ وَإِنِ اهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوحِي إِلَيَّ رَبِّي ۖ إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ ﴿٥٠﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فَرَغُوا
فَلَاقَتٍ وَأَخَذُوا مِنْ مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٥١﴾ وَقَالُوا آمَنَّا بِهِ ۖ وَأَتَىٰ لَهُمُ التَّنَاوُشُ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾ وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ
مِنْ قَبْلُ ۖ وَيَقْذِفُونَ بِالْغَيْبِ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِّنْ
قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مَُّرِيبٍ ﴿٥٤﴾

(એ નબી !) તુમ કહ દો: અગર મેં ગુમરાહ હું તો મેરે ગુમરાહ હોને કા નુકસાન ખુદ મુજ પર હી હોગા ઔર અગર મેં હિદાયત (સીધે રાસ્તે) પર હું તો ઉસ વહી (યાની કુર્આન કી બરકત) સે જો મેરે રબ મેરી તરફ ભેજતે હે^[૧], યકીનન વો (રબ) બડે સુનનેવાલે બહુત કરીબ હેં ﴿૫૦﴾ ઔર અગર (એ નબી !) તુમ (કાફિરોં કી) ઉસ હાલત કો દેખ લો જબ વો ગભરાએ ફિરતે હોંગે ઔર (ભાગકર) બચ નિકલને કા કોઈ રાસ્તા નહીં હોગા ઔર વો બહુત કરીબ કી જગહ સે પકડ લિયે જાએંગે^[૨] ﴿૫૧﴾ ઔર વો(યું) કહતે હોંગે: હમ ઉસ (સચ્ચે દીન) પર ઈમાન લે આએ: હાલકિ ઈતની દૂર કી જગહસે ઉનકા હાથ (ઈમાન કો) કહાં સે હાસિલ કર સકતા હે ?^[૩] ﴿૫૨﴾ હાલકિ વો પેહલે સે (દુનિયા મેં) ઉસ (ઈમાન) કા ઈન્કાર કર ચૂકે ઔર દૂર કી જગહ સે નિશાના દેખે બગેર ફેંકા કરતે થે^[૪] ﴿૫૩﴾ ઔર (ઉસ વક્ત) જિસકી વો આરઝુ કરતે હોંગે ઉસકે ઔર ઉન (કાફિરોં) કે બીચ મેં એક આડ કર દી જાએગી, જૈસા કે ઈનકે જૈસે લોગોં કે સાથ પેહલે એસા હી (બરતાવ) ક્રિયા ગયા, ક્યુકે વો લોગ એસે શકમેં પડે હેં જો ઉનકો ચૈન લેને નહીં દેતા.^[૫] ﴿૫૪﴾

[૧] ખુદ નબી-એ-કરીમ સલ્વલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ સે કહેલવાયા જ રહા હે કે મેં જો હિદાયત પર હું વો મેરે રબકી બખ્શિશ હે. [૨] યાની મૌત કે વક્ત યા ક્યામત કે મેદાન મેં ફૌરન પકડ લિયે જાએંગે.

[૩] ઈમાન કી જગહ દુનિયા થી, અબ આખિરત મેં પહુંચને કે બાદ દુનિયા દૂર હો ગઈ; ઈસલિયે આખિરત મેં હોતે હુએ ઈતની દૂર દુનિયામેં સે ઈમાન કેસે ઉઠા સકેંગે.

[૪] મતલબ : {૧} દુનિયા મેં જબ થે તો દૂર હી દૂર સે બાતેં હાંકા કરતે થે, બગેર તહકીક, બગેર દલીલ મહઝ અપને ખિયાલાત સે બાતેં ક્રિયા કરતે થે જિસકો બાત હાંકના કહતે હેં. {૨} જો બાત વો ઝબાન સે કહતે થે વો બાતેં દિલ સે દૂર હોતી થી : યાની દિલ મેં ઉસ બાત કે બારે મે અકીદા નહીં હોતા થા.

[૫] {૧} ક્યામત કે દિન ઉનકી ચાહત જન્નત કી ઔર અલ્લાહ તઆલા કી રઝા કી હોગી યા ઈમાન લા કર નજાત પાને કી હોગી; લેકિન ઈમાન ઔર જન્નત ઔર કાફિરોં કે બીચમેં એક આડ કર દી જાએગી વો ઉસકો હાસિલ નહીં કર સકેંગે. {૨} મૌતકે વક્ત પર ઉનકી ચાહત કી ચીઝ દુનિયા કા સામાન વો ઉનસે જુદા હો જાએગા.

સૂર-એ-ફાતિર

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસમેં ﴿૪૫﴾ આયતેં હેં. સૂર-એ-ફુરકાન કે બાદ ઓર સૂર-એ-મરયમ સે પેહલે ﴿૪૩﴾ નંબર પર નાઝીલ હુઈ.

ફાતિર : કોઈ ચીઝ પેહલે થી હી નહીં યાની ઉસકા અસ્તિત્વ હી ન થા ચાહે દુનિયા મેં હો યા કોઈ ઓર ચીઝ ઉસ્કો અસ્તિત્વ દે ને વાલા, બનાને વાલા, પૈદા કરને વાલા.

ઈસકા એક નામ "સૂર-એ-મલાઈકા" ભી હે, ઈસ સૂરત મેં ફરીશતોં કે ખાસ ખાસ હાલાત કા બયાન હે.

"અલ્લુમ્બુલિલ્લાહ" સે શુરૂ હોનેવાલી પાંચ સુરતોં મેં યે આખરી સૂરત હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلِكَةِ رُسُلًا أُولَىٰ أَجْنَحَةٍ مِّثْلَىٰ وَثُلُثٍ وَرُبْعٍ ۖ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ ۖ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ① مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا ۖ وَمَا يُمْسِكُ ۖ فَلَا يُرْسِلُ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ②

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, બહુત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

તમામ તા'રીફે અલ્લાહ તઆલા કે લિયે ખાસ હે જો આસમાનોં ઓર ઝમીન કો પૈદા કરનેવાલા હૈ, ફરિશ્તોં કો પયગામ લાને કે લિયે મુકર્રર (નક્કી) ક્રિયા જો (ફરિશ્તે) દો દો ઓર ત્રીન ત્રીન ઓર ચાર ચાર પરોં (પાંખો) વાલે હે^[૧], વો (અલ્લાહ તઆલા અપની) મખલૂક મેં જીતના ચાહતે હે (ઉતના) બઢા દેતે હે^[૨], યકીનન અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ પર પૂરી કુદરત રખનેવાલે હે ﴿૧﴾ અલ્લાહ તઆલા જિસ રહમત કો લોગોં કે લિયે ખોલ દેતે હે તો ઉસકો કોઈ બંદ કરનેવાલા નહીં ઓર જો (રહમત અલ્લાહ તઆલા) રોક લેવેં તો ઉસકો ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે સિવા કોઈ ભેજને (યાની જરી કરને) વાલા નહીં ઓર વો (અલ્લાહ તઆલા) બડે ઝબરદસ્ત હે, બડે હિકમતવાલે હે.

﴿૨﴾

[૧] આયત મેં લફ્ઝે “مِثْلَى” ઓર “ثُلُث” ઓર “رُبَاع” આયા હૈ, ઈસકો કુછ મુફ્સિસરીનને “أَجْنَحَةٌ” કી સિફત બતવાયા હૈ, ઈસ લિહાઝ સે યે તર્જુમા હૈ: યાની ફરિશ્તોં મેં સે કુછ ફરિશ્તોં કે દો પર હે ઓર કીસી કે ત્રીન પર હે ઓર કુછ કે ચાર પર હે, ઈસસે ઝિયાદહ ભી હો સકતે હે, ઐસા મઅલૂમ હોતા હૈ કે ચાર તો સમજાને કી ગીનતી હૈ; ઈસલિયે કે મુસ્લિમ શરીફ કી હદીષ મેં હઝરત જબ્રઈલ અલ. કે ૬૦૦ પરોં કા ઝિક્ર આયા હૈ.

(દુસરા તર્જુમા) જો ફરિશ્તે પરોંવાલે હૈ (કભી) દો દો ઓર (કભી) ત્રીન ત્રીન ઓર (કભી) ચાર ચાર (કી તઅદાદ મેં) આતે હે, કુછ મુફ્સિસરીનને લફ્ઝે “مِثْلَى” ઓર “ثُلُث” ઓર “رُبَاع” કો “رُسُلًا” કી સિફત માના હૈ, ઈસ લિહાઝ સે યે દુસરા તર્જુમા હૈ: યાની યે ફરિશ્તે જબ અલ્લાહ તઆલા ક પયગામ પહુંચાને કે લિયે દુનિયા મેં તશરીફ લાતે હે તો કભી એકસાથ દો આતે હે, કભી એકસાથ ત્રીન આતે હે, કભી એકસાથ ચાર આતે હે ઓર યે બાત સમજા મેં આતી હૈ કે યહાં ભી ચાર કી સંખ્યા એક મિસાલ હૈ વરના ફરિશ્તે ઈસસે ભી બડી તઅદાદ મેં રિસાલત ઓર વહી પહુંચાને કે લિયે દુનિયા મેં આતે હે.

[૨] મખલૂક કી અચ્છી સૂરત હો યા અચ્છે અખ્લાક હો અલ્લાહ તઆલા જીતના ચાહે બઢાતે હે.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا اللَّهَ عَلَيْكُمْ ۖ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ فَآلَىٰ تُوَفَّكُونَ ۚ وَإِنْ يَكْذِبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ ۚ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۚ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۖ وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغُرُورُ ۚ إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا ۚ إِنَّمَا يَدْعُوا حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ۚ الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۚ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۚ

أَفَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَاهُ حَسَنًا ۚ فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۚ

એ લોગો ! અલ્લાહ તઆલા ને તુમહારે ઉપર જો નેઅમત ઊતારી હે ઉસકો યાદ કરો, કયા અલ્લાહ તઆલા કે સિવા કોઈ પૈદા કરનેવાલા હે જો તુમકો આસમાન ઓર ઝમીન સે રોઝી દેતા હો? ઉસકે સિવા કોઈ મઅબૂદ નહીં, ફિર તુમ કહાં ઉલ્ટે ફિરે જાતે હો ?^[૧] ﴿૩﴾ ઓર (એ નબી !) અગર વો (કાફિર લોગ) તુમકો જૂઠલા દેવેં તો પક્કી બાત તો યે હે કે તુમસે પેહલે બહુત સારે રસૂલોં કો જૂઠલાયા જા ચૂકા હે ઓર તમામ કામ (આખિર મેં) અલ્લાહ તઆલા કી તરફ લોટાએ જાવેંગે ﴿૪﴾ એ લોગો ! યકીનન અલ્લાહ તઆલા કા વઅદા સચ્યા હે, સો તુમકો દુનિયા કી ઝિંદગી ધોકે મેં ન ડાલે ઓર અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે વો બડા ધોકા દેનેવાલા^[૨] તુમકો ધોકે મેં ન ડાલે ﴿૫﴾ યકીન રખો શયતાન તો તુમહારા દુશ્મન હી હૈ, ઈસીલિયે તુમ (બી) ઉસકો (અપના) દુશ્મન હી સમજો^[૩] વો તો અપને માનનેવાલોં કો ઈસીલિયે દઅવત દેતા હે; તાકે વો ભડકતી આગ (મેં દાખિલ હોને) વાલે હો જાવેં ﴿૬﴾ જિન લોગોંને કુફ્ર કિયા ઉનકે લિયે તો સખ્ત અઝાબ હે ઓર જો લોગ ઈમાન લાએ ઓર ઉનહોંને નેક કામ કિયે ઉનકે લિયે તો મગફિરત ઓર બડા સવાબ હૈ. ﴿૭﴾

ભલા બતાઓ ! જિસ શખ્સ કી નઝર મેં ઉસકે બુરે કામ ખુશનુમા બનાકર દિખાએ ગએ ફિર વો ઉસ(બુરે અમલ) કો અચ્છા સમજતા હો (એસા શખ્સ નેક આદમી કેસે હો સકતા હૈ?) સો યકીન રખો કે અલ્લાહ તઆલા જિસકો ચાહતે હેં ઉસકો ગુમરાહ કરતે હેં ઓર જિસકો ચાહતે હેં ઉસકો હિદાયત દેતે હેં,

[૧] યાની તવહીદ છોડકર બુતપરસ્તી (મુર્તિ પુજા) મેં લગ જાતે હો. [૨] શયતાન જિસકા કામ હી ધોકા દેને કા હૈ.

[૩] ઈન્સાન જિસકો દુશ્મન સમજતા હે ઉસકી તરફ સે અચ્છી લગનેવાલી બાત કો ભી માનતા નહીં કે ઉસમેં કોઈ સાઝિશ (પ્લાન) છૂપી હોગી, વૈસા બરતાઉ શયતાન કે સાથ કરના હે.

فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسْرَتٍ ۖ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ۝ وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا
فَسُقْنَاهُ إِلَى بَدَلٍ مَّيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ كَذَلِكَ النُّشُورُ ۝ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ
جَمِيعًا ۖ إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ ۚ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۖ
وَمَكْرُ أُولَئِكَ هُوَ يَبُورُ ۝ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا ۚ وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أَنْثَى وَلَا
تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ ۚ وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُعَمَّرٍ وَلَا يُنْقَضُ مِنْ عُمرَةٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ ۚ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۝ وَمَا يَسْتَوِي
الْبَحْرُنِ ۚ هَذَا عَذَبٌ فَرَاتٍ سَابِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ ۚ

ઈસીલિયે ઐસા ન હો કે ઈન (કાફિરો) પર અફસોસ કરતે કરતે તુમહારી જાન હી ચલી જાએ,જો કામ વો કરતે હેં યકીનન અલ્લાહ તઆલા ઉસકો અરછી તરહ જાનતે હેં ﴿૮﴾ વહી અલ્લાહ તઆલા હે જો હવાઓં કો ચલાતે હેં,ફિર વો (હવાએં) બાદલોં કો ઉઠાતી હેં,ફિર હમ ઉસ (બાદલ) કો હાંક કર (કહત [દુકાળ] સે) મરે હુએ (યાની સૂખે) શહર કી તરફ લે જાતે હેં,ફિર હમ ઉસકે ઝરીયે સે ઝમીન કો (નઈ) ઝિંદગી દેતે હેં ઉસકે મર જાને કે બાદ, ઈસીતરહ (ઈન્સાનોં કો કયામત મેં) નઈ ઝિંદગી દી જાએગી ﴿૯﴾ જો શખ્સ ભી ઈઝઝત હાસિલ કરના ચાહતા હે તો તમામ ઈઝઝતેં તો અલ્લાહ તઆલા કે કબ્જે મેં હેં, પાકિઝા કલિમા ઉસીકી તરફ ચઢતા હે ઓર નેક અમલ ઉસ (કલિમા) કો ઉપર ઉઠા લેતા હૈ^[૧] ઓર જો લોગ બુરી બુરી તદબીરેં કરતે હેં ઉનકે લિયે સખ્ત અઝાબ હે ઓર ઉનકી (બુરી) તદબીરેં વો (સબ) બરબાદ હો જાએગી ﴿૧૦﴾ ઓર અલ્લાહ તઆલા ને તુમ (યાની પેહલે ઈન્સાન) કો મિટ્ટી સે પૈદા કિયા,ફિર મની સે ફિર તુમકો જોડે જોડે બનાયા ઓર કિસી ભી મુઅન્નસ (નારી) મે જો હમલ રહતા હે ઓર વો મુઅન્નસ (નારી) જો કુછ જનતી હે વો સબ ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે ઈલ્મ મેં હોતા હૈ,ઓર કિસી ભી બડે ઉમરવાલે કો જીતની (ઝિયાદહ) ઉમર દી જાતી હે ઓર કિસી કી ઉમર મેં જો કમી કી જાતી હે વો સબ ઉસ એક કિતાબ (યાની લૌહે મહફૂઝ) મેં લિખા હુવા હૈ, હકીકત મેં યે સબ કામ અલ્લાહ તઆલા કે લિયે બહુત આસાન હેં ﴿૧૧﴾ ઓર દો સમંદર બરાબર નહીં હોતે,યે (એક) તો મીઠા હૈ,પ્યાસ બુજાતા હૈ,ઉસકા પીના ખુશગવાર હૈ^[૨] ઓર યે (દુસરા) ખારા,કડવા હે,

[૧]યાની મકબૂલ હો જાતા હે.

[૨]યાની આસાની સે પેટ મેં ઉતર જાતા હે ઓર તબિયત ઉસકો કુબૂલ ભી કર લેતી હે.

وَمِنْ كُلِّ تَاكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حَلِيَّةً تَلْبَسُونَهَا ۖ وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاجِرَ لَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١١﴾ يُوجِّعُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوجِّعُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ۖ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ
مُسَمًّى ۖ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ۖ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْعٍ ﴿١٢﴾ إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا
يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ ۖ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ ۖ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بَشِرْ كَكُمْ ۖ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ
خَبِيرٍ ﴿١٣﴾

يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ ۖ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿١٥﴾

(દોનોં મેં સે) હર એક સે તુમ તાજ (મછલીયોં કા) ગોશત ખાતે હો ઓર તુમ ઝેવર નિકાલતે હો જો તુમકો પેહનને કે કામ આતા હે ઓર તુમ ઉસમેં કશ્તીયોં કો દેખતે હો કે જો (દરિયા મેં) પાનીકો ફાડતી હુઈ ચલી જતી હેં; તાકે તુમ ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કા ફઝલ (યાની રોઝી) હાસિલ કરો ઓર તાકે તુમ શુક્ર કરનેવાલે બન જાઓ ﴿૧૨﴾ વો (અલ્લાહ તઆલા) રાતકો દિન મેં દાખિલ કરતે હેં ઓર દિનકો રાત મેં દાખિલ કરતે હેં ઓર ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ને સૂરજ ઓર ચાંદ કો ભી કામ મેં લગા દિયા (ઉનમેં સે) હરએક મુકર્ર (નક્કી) વક્ત (યાની કયામત) તક કે લિયે ચલતા રહેગા, યહી અલ્લાહ તઆલા હે જો તુમહારે રબ હેં, ઉસી કી હુકૂમત હે ઓર ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કો છોડકર જિન બૂતોં કો તુમ પુકારતે હો વો તો ખજૂર કી ગુટલી કે છીલકે કે ભી માલિક નહીં હેં^[૧] ﴿૧૩﴾ અગર તુમ ઉનકો પુકારોગે તો વો તુમહારી પુકાર સુનેંગે હી નહીં ઓર અગર (માન લો કે) વો સુન ભી લેવેં તો તુમકો કોઈ જવાબ નહીં દેંગે^[૨] ઓર કયામત કે દિન વો તુમહારે શિર્ક કરનેકા ઈન્કાર કરેંગે ઓર જિસ (અલ્લાહ તઆલા) કો તમામ બાતોં કી પૂરી ખબર હે ઉસકે જૈસા તુમકો કોઈ (સહીહ બાત) નહીં બતાએગા. ﴿૧૪﴾

એ લોગો ! તુમ સબ અલ્લાહ તઆલા કે મોહતાજ હો ઓર અલ્લાહ તઆલા તો વહી ગની હે^[૩], તમામ ખૂબીયોંવાલા હે. ﴿૧૫﴾

[૧] એક છીલકે કે બરાબર કા ભી વો ઈખ્તિયાર નહીં રખતે હેં. “ કિતમીર ” કા દુસરા મઅના ખજૂર કી ગુટલી કે દરમિયાન કા સુફેદ દોરા, મુરાદ હે મામુલી ચીઝ કા ભી વો માલિક નહીં હે. [૨] (દુસરા તર્જુમા) તો તુમહારા કેહના ન કરેંગે. [૩] વૈસે તો અલ્લાહ તઆલા કે સિવા જો કોઈ હે હરએક અલ્લાહ તઆલા કે મોહતાજ હેં ; લેકીન ઈન્સાન હી એસા હે કે વો ગની હોનેકા દાવેદાર બનતા હે, દુનિયા મેં દુસરી મખલૂક મેં યે બાત નહીં હે; ઈસલીએ ખાસ તોરપર કહા ગયા એ લોગો ! તુમ અપની સબ ઝાહિરી માલદારી કે બાવજૂદ અલ્લાહ તઆલા કે સબસે ઝિયાદહ મોહતાજ હો.

إِنْ يَشَاءُ يُدْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ۝ وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ۝ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ۖ وَإِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ جِلْهَافٍ لَا يَحْمِلُ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۖ إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ ۖ وَمَنْ تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِ ۖ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ۝ وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ۝ وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ ۝ وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُ ۝ وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ ۖ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَا أَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَنْ فِي الْقُبُورِ ۖ إِنْ أَنْتَ إِلَّا نَذِيرٌ ۖ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۖ وَإِنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ۝

અગર વો (અલ્લાહ તઆલા) ચાહે તોં તુમ સબકો ફના (ખતમ) કર દેવેં ઓર (તુમહારી જગા) નઈ મખલૂક (પૈદા કરકે)લે આવેં ﴿૧૬﴾ ઓર યે કામ અલ્લાહ તઆલા કે લિયે કોઈ મુશ્કિલ નહીં હે ﴿૧૭﴾ ઓર (કયામત કે દિન) કોઈ બોજ ઉઠાનેવાલા કિસી દુસરે કા બોજ નહીં ઉઠાએગા ઓર અગર જિસપર (ગુનાહ કા) ભારી બોજ હોગા વો (કિસી દુસરે કો) અપના બોજ ઉઠાને કે લિયે પુકારેગા તો ભી ઉસમેં સે ઝરા ભી બોજ નહીં ઉઠાયા જાએગા,ચાહે (જિસકો આવાઝ દી) વો ઉસકા રિશ્તેદાર હી હો (તો ભી ઉઠાને નહીં આએગા),યકીની બાત હે કે તુમ તો એસે હી લોગોં કો ડરા સકતે હો જો અપને રબસે બગૈર દેખે હુએ ડરતે હેં ઓર ઉનહોંને નમાઝ કાઈમ કી ઓર જો આદમી ભી પાકસાફ હોગા તોં વો અપને હી ફાઈદે કે લિયે પાકસાફ હોતા હે ઓર (આખિર મેં સબકો) અલ્લાહ તઆલા હી કી તરફ લૌટકર જાના હે.﴿૧૮﴾ ઓર અંધા ઓર દેખનેવાલા (દોનોં) બરાબર નહીં હો સકતે ﴿૧૯﴾ ઓર અંધેરીયાં ઓર રોશની (દોનોં) બરાબર નહીં હો સકતે^[૧]﴿૨૦﴾ ઓર સાયા ઓર ધૂપ (દોનોં) બરાબર નહીં હો સકતે^[૨]﴿૨૧﴾ ઓર ઝીંદા લોગ ઓર મુર્દે (દોનોં) બરાબર નહીં હો સકતે, યકીનન અલ્લાહ તઆલા જિસકો ચાહતે હેં (ઉસકો બાત) સુનાતે હેં ઓર જો (મુર્દે) કબ્ર મેં (દફન કીએ ગએ) હેં તુમ ઉનકો (બાત) નહીં સુના સકતે ﴿૨૨﴾ તુમ તો સિફ ડરાનેવાલે હી હો ﴿૨૩﴾ યકીનન હમને તુમકો સચ્ચા દીન લેકર ખુશખબરી સુનાનેવાલા ઓર ડરાનેવાલા બનાકર ભેજા,ઓર કોઈ ઉમ્મત એસી નહીં હે જિસમેં ડરાનેવાલા ગુઝરા ન હો ﴿૨૪﴾

[૧] કુફ્ર કી કિસ્મેં બહુત સારી હેં ઈસલીયે ظَلُمَاتُ બહુવચન કા લફ્ઝ હે,ઓર ઈમાન એક હે ઈસલીયે نُور એકવચન કા લફ્ઝ હે.

[૨] જહન્નમ કી ધૂપ ઓર જન્નત કે સાએ કભી બરાબર નહીં હો સકતે.

وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۖ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ ۖ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ۖ ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ۚ
 أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً ۖ فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا ۚ وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بَيَضٌ
 وَحُمْرٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ ۚ وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَابِّ الْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ ۚ إِنَّمَا يَخْشَى
 اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ۚ

और अगर वो (काफ़िर) तुमको जूठलावें तो उनसे पेड़ले जो (काफ़िर) थे उनहोंने भी (पयगम्बरों को) जूठलाया था (और) उनके पास उनके पयगम्बर ખુલી ખુલી દલીલેँ और સહીફે (કિતાબે) और રોશની ફેલાનેવાલી કિતાબ લેકર આએ ﴿૨૫﴾ ફિર (उनके जूठलाने पर) मेंने काफ़िरो को पकड़ लिया, सो मेरे इन्कार करने की सज़ा कैसी रही? ﴿२६﴾

કયા તુમને યે બાત નહીં દેખી કે અલ્લાહ તઆલા ને આસમાન સે પાની ઉતારા, ફિર હમને ઉસ (પાની) કે ઝરીયે સે અલગ અલગ રંગ કે ફલ નિકાલે और પહાડોં મેં ભી સુફેદ और લાલ અલગ અલગ રંગ કે (અલગ અલગ) હિસ્સે (યાની ટુકડે યા ઘાટીયાં) હેં, (દુસરે) ગેહરે (ડાંક) કાલે રંગ કે ભી હેં^[૧] ﴿૨૭﴾ और ઈસીતરહ ઈન્સાનોં और રેંગનેવાલે જાનવરોં और ચાર પેર વાલોં મેં ભી અલગ અલગ રંગ કે હેં, અલ્લાહ તઆલા સે ઉસકે બંદોં મેં સે ઈલ્મવાલે હી (ખાસ તોરપર) ડરતે હેં^[૨], યકીન રખો કે અલ્લાહ તઆલા તો બડે ઝબરદસ્ત હેં, બહુત માફ કરનેવાલે હેં.^[૩] ﴿૨૮﴾

[૧] યાની એક હી રંગ જૈસે લાલ તો ઊસમેં ભી લાઈટ और ડાંક અલગ અલગ રંગ હોતે હેં, યે હાલ સુફેદ और કાલે રંગ કા ભી હોતા હૈ, હમ અલ્લાહ તઆલા કી ઈસ કુદરત કો દેખતે હી રહતે હેં, જૈસે પહાડ, ઝમીન, ફલ અલગ અલગ રંગ કે ભી और એક હી રંગ મેં ગહરે હલકે રંગ કે ભી હોતે હેં. [૨] (દુસરા તર્જુમા) અલ્લાહ તઆલા સે ઉસકે બંદોં મેં સે વો હી લોગ ડરતે હેં (જો અલ્લાહ તઆલા કી કુદરત और અઝમત કા) ઈલ્મ રખતે હેં. [૩] હમારે યહાં કે આમ નુસ્ખોં મેં “كَذَلِكَ” પર ઠેરને કી નિશાની હૈ, ઈસકા મતલબ યે હે કે લફ્ઝે “كَذَلِكَ” કા તઅલ્લુક આયત કે પેહલે હિસ્સે સે હે और બંદે ને તરજમે મેં ઈસકા લિહાઝ રખા હે ; યાની ફલ, પહાડ, જાનવર, ઈન્સાન વગૈરહ કો અલગ અલગ રંગ પર પૈદા કરના યે અલ્લાહ તઆલા કી કુદરત કી એક નિશાની હૈ, કુછ રિવાયત સે પતા ચલતા હે કે “كَذَلِكَ” કા તઅલ્લુક આયત કે બાદ વાલે હિસ્સે સે હૈ, ઈસ સૂરત મેં મતલબ યે હોગા કે જિસતરહ ફલ, પહાડ, જાનવર और ઈન્સાન અલગ અલગ રંગોં કે હેં ઈસી તરીકે સે અલ્લાહ તઆલા કી ખશિયત (ડર) મેં ભી અલગ અલગ દરજે કે લોગ હેં, કિસી કો અલ્લાહ તઆલા કી ખશિયત કા આ'લા દરજા મિલા હુવા હૈ, કિસી કો કમ દરજા મિલા હે, “إِنَّمَا” કા લફ્ઝ ખુસૂસિયત કો બતાતા હે યાની અલ્લાહ તઆલા સે ડરને કા ખાસ તઅલ્લુક ઈલ્મ સે હૈ, જિસકે પાસ જીતના ઈલ્મ હોગા ઉસ દરજે કા ઉસકો ડર હાસિલ હોના ચાહિયે, ઉલમા કી ખાસ સિફત ખશિયત હે; ઈસલિયે ગેરેઆલિમ મેં ખશિયત ન હો યે ઝરૂરી નહીં.

إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّنْ تَبُورًا ﴿٣٩﴾
 لِيُؤْفِقَهُمُ أَجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۗ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٤٠﴾ وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ
 مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٤١﴾ ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا ۖ فَمِنْهُمْ
 ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ ۖ وَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ ۖ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ إِذْ بَادَى اللَّهُ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٤٢﴾ جَنَّتٌ عَدْنٍ
 يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا ۖ وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٤٣﴾

યકીનન જો લોગ અલ્લાહ તઆલા કી કિતાબ કી તિલાવત કરતે હે^[૧] ઓર ઉન લોગોને નમાઝ કાઈમ કી ઓર જો રોઝી હમને ઉનકો દી હે ઉસમેં સે છૂપકર ઓર ઝાહિર કરકે વો ખર્ચ કરતે હે, વો એસી તિજારત કી ઉમ્મીદ કરતે હે જિસમેં કભી નુકસાન પહુંચનેવાલા હી નહીં હે ﴿૨૯﴾ તાકે વો (અલ્લાહ તઆલા) ઉનકો ઉનકા પૂરા સવાબ દેવેં ઓર ઉનકો અપને ફઝલ સે (ઓર) ઝિયાદહ ભી દેવેં, યકીનન વો (અલ્લાહ તઆલા) બહુત માફ કરનેવાલે, બહુત ઝિયાદહ કદર કરનેવાલે હે ﴿૩૦﴾ (એ નબી !) હમને જો કિતાબ વહી કે ઝરીયે તુમ પર ભેજી હે વો તો બિલ્કુલ સચ્ચી હે (ઓર) અપને સે પહલી (આસમાની) કિતાબોં કો સચ્ચા બતલાતી હે, યકીનન અલ્લાહ તઆલા અપને બંદોં કી પૂરી ખબર રખતે હે, વો હર ચીઝ કો દેખતે હે ﴿૩૧﴾ ફિર હમને (ઈસ) કિતાબ કા વારિસ અપને બંદોંમેં સે ઉનકો બનાયા જિનકો હમને યુન લિયા થા^[૨] સો ઉનમેં સે કુછ તો વો હે જો (ગુનાહ કરકે) અપની જાન પર ઝુલ્મ કરનેવાલે હે^[૩] ઓર ઉનમેં સે કુછ દરમિયાની દરજે કે હે^[૪] ઓર ઉનમેં સે કુછ વો હે જો અલ્લાહ તઆલા કી તૌફીક સે નેક કામોં મેં આગે બઢ જાનેવાલે હે, યહી (અલ્લાહ તઆલા કા) બહુત બડા ફઝલ હે ﴿૩૨﴾ હમેશા હરેભરે રેહનેવાલે બાગોં મેં દાખિલ હોંગે, ઉન (બાગોં) મેં ઉનકો સોને કે કંગન ઓર મોતી પહનાએ જાએંગે ઓર ઉનકા લિ બાસ ઉસ (જાન્નત) મેં રેશમી હોગા. ﴿૩૩﴾

[૧] પાબંદી સે તિલાવત કરના ઓર અમલ મેં કુર્આન કે મુતાલીક અમલ કરના મુરાદ હે.

[૨] કુર્આન સબસે પેહલે નબી સલ્વલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ કો અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે અતા ક્રિયા ગયા, ફિર ઉમ્મત કો યે વારસા નસીબ હુવા, ખુશનસીબ હે વો હઝરાત જો કુર્આન મજીદ કે પઢને પઢાને કે લિયે યુન લિયે ગયે હે યે અલ્લાહ તઆલા કા પસન્દ કરના હે, (تَجُودُ : એ અલ્લાહ ! હમ સબકો દુનિયા ઓર આખિરત મેં ઈન લોગોં મેં સે કર દીજીએ.)

[૩] (દુસરા તર્જુમા) અપના હી ખુદ કા બુરા કરનેવાલે હે.

[૪] (દુસરા તર્જુમા) દરમિયાની ચાલ ચલનેવાલે હે.

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ ۖ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ ۝ (34) الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِن فَضْلِهِ ۚ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نُصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ ۝ (35) وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ ۚ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا ۚ كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ ۝ (36) وَهُمْ يَصْطَرِّحُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ۚ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ ۚ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ۝ (37)

إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ غَيْبِ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝ (38)

वो (उन भागों में दाखिल हो कर) कहेंगे : तमाम ता'रीफें उस अल्लाह तआला के लिये है जिसने (हमेशा के लिये) हम से (हर क्रिम का) गम दूर कर दिया है, यकीनन हमारे रब बहुत जियादह माफ़ करनेवाले हैं, बहुत जियादह कदर करनेवाले हैं (३४) जिस (अल्लाह तआला) ने हमको अपने इजल से हमेशा आबाद रहने के घर में उतारा है जिस में हमको कोई तकलीफ़ नहीं पहुँचेगी और उस में कोई थकन भी हमको नहीं लगेगी (३५) और जिन लोगोंने कुछ किया उनके लिये तो जलन्नम कीआग है, उनपर मौत का हुकम नहीं दिया जायेगा [१] के वो मर जायें और उन लोगों से वहां का अजाब जरा भी हलका नहीं किया जायेगा, हर बडे नाशुके को हम हीसीतरह सजा दिया करते हैं (३६) और वो उस (जलन्नम) में यीजो पुकार करेंगे (और कहेंगे:) ओ हमारे रब ! हमको बाहर निकाल दीजिये (और पेहले) जो काम किया करते थे उसको छोडकर नेक अमल करेंगे, (उनको जवाब मिलेगा) क्या हमने तुमको हीतनी उमर नहीं दी थी के जिसको भी सोयना (और समजना) हो वो उस (उमर) में सोय लेवे और तुमहारे पास (हमारी तरफ़ से) डरानेवाला भी पहुँचा था [२] सो तुम लोग (अजाब का) मजा यजो, सो जलिमों के लिये तो कोई मदद करनेवाला नहीं होगा. (३७)

यकीनन अल्लाह तआला आसमान और जमीन की गैबकी चीजों को जानते हैं, यकीनन वो (अल्लाह तआला) सीनोंकी बातों को बहुत अरछी तरह जानते हैं. (३८)

[१] (दुसरा तर्जुमा) न तो उनको मौत ही आवेगी.

[२] यानी {१} हुजुर सल्लल्लाहु अलयहीवसल्लम {२} डहराते सलाभा रही. और उलमा अवलिया.

{३} पोते, नवासे. {४} सुक़ैद आल {५} बिमारीयों {६} उमर के अवग अवग हीरसे या मौत को याद दितानेवाली चीजें ये सब चीजें नज़ीर हैं.

هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ ۖ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ ۖ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا مَقْتًا ۖ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ﴿٣٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَ كُمُ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۖ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ ۚ أَمْ آتَيْنَهُمْ كِتَابًا فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّنْهُ ۚ بَلْ إِن يَبُعْدُ الظَّالِمُونَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا ﴿٤٠﴾ إِنَّ اللَّهَ يُمِصُّكَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا ۚ وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ ۚ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤١﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَهُمْ نَذِيرٌ لَّيَكُونُنَّ أَهْدَىٰ مِنَ الْإِحْدَى الْأُمَمِ ۚ

ઈસી (અલ્લાહ તઆલા) ને તુમકો ઝમીન મેં (પેહલે લોગોં કા) જનશીન (નાયબ) બનાયા,સો જો આદમી ભી કુફ્ર કરેગા ઉસકે કુફ્ર કા વબાલ ઉસીપર પડેગા ઓર (ઈન) કાફિરોં કે લિયે ઉનકે કુફ્ર કી વજહ સે ઉનકે રબકે પાસ નારાઝગી હી ઝિયાદહ હોગી ઓર કાફિર લોગોંકો ઉનકે કુફ્ર કી વજહ સે નુકસાન હી ઝિયાદહ હોગા. ﴿૩૯﴾ (એ નબી !)તુમ (ઈન કાફિરોં સે) કહ દો કે : તુમ ઝરા દેખો અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર અપને જિન (મનઘડત) શરીકોં કી તુમ પૂજા કરતે હો,ઝરા મુજે દિખાઓ ઉનહોંને ઝમીન કા કૌનસા હિસ્સા પૈદા ક્રિયા યા આસમાનોં (કો પૈદા કરને) મેં ઉનકી ભાગીદારી હે ? યા (ફિર) હમને ઉનકો કોઈ ક્રિતાબ દે રખી હે કે^[૧] જિસકી ખુલી દલીલ (યાની સનદ) પર યે લોગ (કાઈમ) હે^[૨]; બલકે યે જાલિમ લોગ (આપસ મેં) એકદુસરે કો ધોકે હી ધોકે કા વઅદા કરતે હેં ﴿૪૦﴾ યકીનન અલ્લાહ તઆલા ને આસમાનોં ઓર ઝમીન કો રોકે રખા હે કે વો (અપની જગહ સે) હટ ન જાએ ઓર અગર વો દોનોં (અપની જગહ સે) હટ જાએ તો ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે સિવા કોઈ ઉન દોનોં કો રોક નહીં સકતા,યકીનન વો (અલ્લાહ તઆલા) તો બડે હિલ્મવાલે હેં,બહુત ઝિયાદહ માફ કરનેવાલે હેં ﴿૪૧﴾ ઓર વો (મક્કા કે કાફિર) લોગ (નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ કે આને સે પહલે) અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે બડી પક્કી કસમેં ખાતે થે કે અગર ઉનકે પાસ કોઈ ડરાનેવાલા (નબી) આ ગયા તો વો હરએક દુસરી ઉમ્મત સે ઝિયાદહ હિદાયત કુબૂલ કરનેવાલે હોંગે,

[૧] જિસમેં અલ્લાહ તઆલા કે સાથ ભાગીદારી કા સુબૂત હો.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) ખુલી હિદાયત પર યે લોગ કાઈમ હેં.

فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَّا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا ۖ اسْتِكْبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ ۖ وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا
بِأَهْلِهِ ۖ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ ۗ فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ۚ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا ۚ
أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۖ وَمَا كَانَ
اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمُوتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ ۖ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ۚ وَلَوْ يُوَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا
مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ
بَصِيرًا ﴿٣٥﴾

ع

સો જબ ઉનકે પાસ ડરાનેવાલે (યાની હઝરત મુહમ્મદ સલ્લલ્લાલુ અલયહી વસલ્લમ) આ
ગએ તો ઉનકી નફરત હી ઝિયાદહ હો ગઈ ﴿૪૨﴾ (દુનીયા કી) ઝમીન મેં ખુદકો બડા સમજને
કી વજહ સે^[૧] ઓર (હક કે મુકાબલે મેં) બુરી બુરી ચાલે ચલને કી વજહ સે; હાલકિ બુરી ચાલ
ખુદ ઉસ (બુરી) ચાલ (ચલને) વાલે હી કો ઘેરેમેં લેતી હે, ક્યા વો લોગ પીછલે લોગોં કે (સાથ
જૈસા) દસ્તુર (કાનુન યાની અઝાબ હુવા ઉસી) કા ઈન્તિઝાર કર રહે હેં ? સો તુમ અલ્લાહ
તઆલા કે દસ્તુર મેં બિલ્કુલ તબદીલી નહીં પાઓગે ઓર તુમ અલ્લાહ તઆલા કે દસ્તુર કો
ટલતા હુવા નહીં પાઓગે.^[૨] ﴿૪૩﴾ ક્યા ઈન લોગોંને ઝમીન (યાની મુલ્કોં)મેં સફર નહીં
કિયા જિસસે વો યે દેખતે કે જો લોગ ઉનસે પેહલે ગુઝર ગએ હેં ઉનકા અંજામ કેસા હુવા;
હાલકિ વો ઉન (મક્કા કે કાફિરોં) સે બહુત ઝિયાદહ તાકતવાલે થે ઓર અલ્લાહ તઆલા કો
આસમાનોં ઓર ઝમીન મેં કોઈ ભી ચીઝ આજીઝ (વિવશ, મજબુર) નહીં કર સકતી, યકીનન
વો (અલ્લાહ તઆલા) બડે જાનનેવાલે પૂરેપૂરી કુદરતવાલે હેં ﴿૪૪﴾ ઓર અગર અલ્લાહ
તઆલા ઈનસાનોં કો ઉનકે કિયે હુએ (બુરે) કામોંકી વજહ સે પકડને લગે તો ઈસ (ઝમીન) કી
પીઠ પર કિસી ચલનેવાલે કો ન છોડતે (બલ્કે ગુનાહોં કી વજહ સે સબકોં હલાક કર ડાલતે);
લેકિન વો (અલ્લાહ તઆલા) એક મુકર્રર (નક્કી) વક્ત તક ઉનકો મોહલત દેતે રહતે હેં, ફિર
જબ ઉનકા મુકર્રર વક્ત આ જાએગા તો યકીનન અલ્લાહ તઆલા ખુદ અપને બંદો કો દેખ
લેંગે.^[૩] ﴿૪૫﴾

[૧] દુસરા તર્જુમા : મુલ્ક મેં તકબ્બુર કરતે હુએ.

[૨] તબદીલ : યાની અઝાબ કો કિસી ચીઝ સે બદલા નહીં જાતા. તહવીલ : મુજરીમ કી તરફ સે કિસી ગેરમુજરીમ
કી તરફ ફેરા નહીં જાએગા.

[૩] યાની કાફિરોં ઓર નાફરમાનોં કો સજા દેંગે.

સૂર-એ-યાસીન

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસ મેં (૮૩) આયતેં હેં. સૂર-એ-જિન કે બાદ ઓર સૂર-એ-ફુરકાન સે પહલે (૪૧) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

ઈસ સૂરત કે શુરૂઆત મેં “યાસીન”કા લફઝ આયા હે. એક હદીસ શરીફ સે પતા ચલતા હે કે જો આદમી એક મરતબા “સૂર-એ-યાસીન” પઢે ઉસકો દસ મરતબા કુર્આન પઢનેકા સવાબ મિલતા હે. જો આદમી રાતમેં અલ્લાહ તઆલા કી ખુશી કે લિયે સૂર-એ-યાસીન પઢે તો ઉસ રાત મેં ઉસકી મગફિરત કર દી જાતી હે. જિસકા આખિરી વક્ત ચલ રહા હો ઉસકે પાસ પઢનેસે રૂહ નિકલને મેં આસાની કર દી જાતી હે. જો સુબહ પઢે ઉસ દિન કી આસાનીયાં ઓર રાત મેં પઢે તો રાત કી આસાનીયાં ઉસકો હાસિલ હોગી.

હઝરત અતા બિન અબી રબાહ રહ. ફરમાતે હેં કે: મુજે યે હદીસ શરીફ પહુંચી હે કે રસૂલુલ્લાહ સલ્વલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા: જો આદમી દિન કે શુરૂઆત હિસ્સે મેં યાસીન પઢેગા, ઉસકી તમામ હાજતેં પૂરી કી જાએંગી. (મિશ્કાત શરીફ સ. ૧૮૮, મસ્નૂન વઝાઈફ સ. ૧૮)

ઈમામ માલિક રહ. ને “કિસી કા નામ યાસીન” રખને કો પસંદ નહીં ક્રિયા હે, ઈસ લિયે કે ઉનકે નઝદીક યે અલ્લાહ તઆલા કે નામોં મેં સે હે ઓર ઉસકે સહીહ મઅના મઅલુમ નહીં, ઈસ લિયે હો સકતા હે કે કોઈ એસે મઅના હો જો અલ્લાહ તઆલા કે સાથ ખાસ હે, જૈસે ખાલિક, રાઝિક વગેરા; અલબત્તા ઈસ લફઝ કો “يَاسِينَ” કી લીપી સે લિખા જાએ તો યે કિસી ઈન્સાન કા નામ રખના જાઈઝ હે; ક્યુકે કુર્આન મેં આયા હે

“سَلَامٌ عَلَىٰ آلِ يَاسِينَ” ઈસ આયત કી મશહૂર કિરાઅત “إِلْيَاسِينَ” હે; મગર કુછ કિરાઅતોં મેં “آلِ يَاسِينَ” ભી આયા હે.

હિજરત કે મૌકે પર નબીએ કરીમ સલ્વલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને હઝરત અલી રહી. કો અપને બિસ્તર પર સુલાયા, અપને મુબારક હાથ મેં એક મુઠ્ઠી મિટ્ટી લી, સૂર-એ-યાસીન પઢના શુરૂ કી “فَهُمْ لَا يُصْرُؤُونَ” તક પહુંચે તો મિટ્ટી કાફિરોં કી તરફ ઉડા દી, અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકી આંખોં પર પર્દા ડાલ દિયા, આપ સલ્વલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ સહીહ સલામત નિકલ ગએ.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

يُسِّ ۱ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ۲ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۳ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۴ تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۵ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أُنْذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غٰفِلُونَ ۶ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَىٰ أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۷ إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْمَحُونَ ۸ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ۹ وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۱۰ إِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبَ ۱۱

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં) શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,જો બહુત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

يُسِّ ۱ ﴿૧﴾ કસમ હે હિકમત સે ભરે હુએ કુર્આન કી ^[૧] ﴿૨﴾ યકીનન તુમ તો રસુલોં મેં સે હો ﴿૩﴾ બિલ્કુલ સીધે રાસ્તે પર (હો) ﴿૪﴾ (યે કુર્આન) બડે ઝબરદસ્ત,બડે રહમ કરનેવાલે અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે ઉતારા જ રહા હે ﴿૫﴾ તાકે તુમ એક ઐસી કૌમ કો (અઝાબ સે) ડરાઓ જિનકે બાપ-દાદે (કરીબ મેં) કિસી રસૂલ કે ઝરીયે) ડરાએ નહીં ગએ થે; ઈસલિયે વો ગફલત મેં પડે હુએ હેં ﴿૬﴾ ઉનમેં સે બહુત સારે લોગોં કે બારે મેં (અઝાબ કી) બાત પકકી હો ચૂકી હે; ઈસલિયે વો લોગ ઈમાન નહીં લાએંગે ﴿૭﴾ યકીનન હમને ઉનકે ગલોં મેં તોક (ફંદો, કડા) ડાલ દિયે હેં, સો વો ઉનકી થોડીયોં (ગલે કે કરીબ)તક (પહુંચે હુએ) હેં ઈસ વજહ સે ઉનકે સર ઉપર કી તરફ ઊઠે હુએ રહ ગએ હેં ﴿૮﴾ ઓર હમને ઉનકે આગે એક આડ બના દી ઓર ઉનકે પીછે એક આડ (દિવાર ખડી) કર દી હે,ફિર હમને ઉનકો (હર તરફ સે) ઢાંક લિયા હે જિસકે નતીજે મેં ઉનકો કુછ ભી સમજ મેં નહીં આતા હે ﴿૯﴾ ઓર તુમ ઉનકો ડરાઓ યા ન ડરાઓ ઉનકે બારે મેં (દોનોં બાત) બરાબર હેં કે વો ઈમાન નહીં લાએંગે ﴿૧૦﴾ તુમ તો સિફ્ત ઐસે શખ્સ કો ડરા સકતે હો જો નસીહત પર ચલે ઓર બગૈર દેખે રહમાન સે ડરે,

[૧] (દુસરા તર્જુમા) ઉસ કુર્આન કી કસમ જિસકી દલીલેં બહુત પકકી હેં.

فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ۝ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَآثَارَهُمْ ۚ وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ ۝

وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ ۚ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ۝ إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا ۖ فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُم مُّرْسَلُونَ ۝ قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا ۚ وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ ۚ إِن أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ۝ قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُم لَمُرْسَلُونَ ۝ وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۝

સો તુમ ઉસકો મગફિરત કી ઓર ઈઝઝતવાલે સવાબ (યાની બદલે) કી ખૂશખબરી સુના દો ﴿૧૧﴾ યકીનન હમ હી (કયામત કે દિન) મુદ્દો કો ઝિંદા કરેંગે ઓર જો (અમલ) ઉનહોને આગે ભેજ દિયે ઉસકો ઓર (જો) ઉનકે નિશાનાત (યાની નેક યાદગારે હે ઉન) કો^[૧] હમ લિખતે જાતે હે ઓર ખુલી કિતાબ (યાની લોહ મહફૂઝ) મેં હમને હર ચીઝ કા ઘેરાવ કર લિયા હે ﴿૧૨﴾

ઓર (એ નબી !) તુમ ઉનકે સામને ગાંવકે લોગોં કી મિસાલ (યાની કિસ્સા) બયાન કરો, જબ ઉસ (ગાંવ) મેં બહુત સારે રસૂલ આયે થે^[૨] ﴿૧૩﴾ જબ હમને ઉનકે પાસ (શુરૂઅ મેં) દો (રસૂલ) ભેજે થે^[૩] તો ઉન (ગાંવવાલે) લોગોં ને દોનોં કો જૂઠલા દિયા તો હમને એક તીસરે (રસૂલ) કે ઝરિયે ઉનકી તાઈદ (મદદ) કી તો યે (તીનોં) કહને લગે : યકીન રખો, હમ સબકો તુમહારે પાસ ભેજ ગયા હે ﴿૧૪﴾ વો (ગાંવવાલે) કહને લગે : હકીકત મેં તુમ હમારે જૈસે (મઅમૂલી) આદમી હો ઓર રહમાનને કોઈ ભી ચીઝ નહીં ઉતારી, તુમ તો જૂઠ હી બોલતે હો ﴿૧૫﴾ યે કહને લગે : હમારે રબ તો જાનતે હે કે યકીનન હમકો તુમહારી તરફ (રસૂલ બનાકર) ભેજ ગયા હે ﴿૧૬﴾ હમારી ઝિમ્મેદારી તો સિફ (યહી હે કે અલ્લાહ તઆલા કી બાત) સાફસાફ પહુંચા દેના હે ﴿૧૭﴾

[૧] મસ્જિદ કી તરફ જાનેવાલે કદમ કે નિશાનાત યા આમાલ કે નતીજે (પરિણામ) જો બાદ મેં ઝાહિર હો. “(આપારે ખૈર, નેક યાદગારે)” હે.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) જબ ઉસ ગાંવ મેં બહુત સારે (અલ્લાહ તઆલા કે) ભેજે હુવે લોગ આયે થે. યાની નબી યા નબી કે જાનશીન (નાયબ) થે.

[૩] બુરુગાને દીન અપને તઅલ્લુક વાલે કો અલગ-અલગ શહરોં મેં ઝિક કો ઝિંદા કરને ઓર તવહીદ કી દઅવત કે લિયે ભેજે.

قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ ۚ لَئِن لَّمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨﴾ قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ ۖ
 إِنَّ دُكْرَكُمْ ۖ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿١٩﴾ وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَّسْعَىٰ قَالَ يَاقَوْمِ اتَّبِعُوا
 الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٠﴾ اتَّبِعُوا مَن لَّا يَسْأَلْكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٢١﴾

વો (ગાંવવાલે) કહને લગે :હમને તુમહારે અંદર નહૂસત દેખી હે, અગર તુમ (અપને ઈસ દઅવે સે) રૂક નહીં ગએ તો હમ તુમપર ઝરૂર પથ્થર બરસાએંગે ઓર તુમકો હમારી તરફ સે દદનાક સઝા મિલેગી ﴿૧૮﴾ વો (અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે ભેજે હુએ લોગ) કહને લગે : તુમહારી નહૂસત (કી વજહ) તુમહારે સાથ (તો લગી હુઈ) હે ક્યા (તુમ યે સુલૂક) ઈસલીયે (કર રહે હો) કે તુમકો નસીહત કી ગઈ હે^[૧];બલ્કે તુમ તો હદસે આગે બઢનેવાલે લોગ હો ﴿૧૯﴾ (યે બાત ફૈલ ગઈ તો) ઓર શહર કે કિનારે સે^[૨]એક (મુસલમાન) આદમી દોડતા હુવા આયા (ઓર) કહને લગા: એ મેરી કૌમ ! તુમ (અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે) ભેજે હુએ લોગોં કે રાસ્તે પર ચલો ﴿૨૦﴾ તુમ ઉન લોગોં કે રાસ્તે પર ચલો જો તુમ સે (તબલીગ પર) કોઈ બદલા નહીં માંગતે ઓર વો લોગ ખુદ સહીહ રાસ્તે પર હેં ﴿૨૧﴾

[૧] (દુસરા તર્જુમા) ક્યા ઈસ બાત કો તુમ નહૂસત (દુર્ભાગ્ય) સમજતે હો કે તુમકો નસીહત કી જાએ (નસીહત જો અચ્છે નસીબ કા કારણ) હે ઉસકો નહૂસત (દુર્ભાગ્ય) સમજતે હો.જિસકો તુમ નહૂસત (દુર્ભાગ્ય) સમજતે હો વો તો અલ્લાહ તઆલા કી તરફ બુલાને વાલે કી બાત ન માનને સે હે)

[૨] શહર કે કિનારે પર રહનેવાલોં કો શહર કી ગંદી સિયાસત ઓર બુરે માહોલ કા અસર નહીં હોતા હે,આમ તોરપર વહાં રહનેવાલે ભોલે મુખવિસ હોતે હેં.

وَمَا لِيَ لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣٢﴾ ۚ أَأَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ إِلَهَةً إِنْ يُرِيدَنْ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا وَلَا يُنْقِذُونِ ﴿٣٣﴾ إِنْ يَأْتِيَنَّكَ ضَلَالٌ مُبِينٌ ﴿٣٤﴾ إِنْ يَأْمُرْ بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُوا ۗ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ ۗ قَالَ يَلِيَّتْ قَوْمِي يَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾ مِمَّا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْبَكْرَمِينَ ﴿٣٦﴾ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُندٍ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ ﴿٣٧﴾ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ لَحْمُسُةٌ عَلَى الْعِبَادِ ۚ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٨﴾

ઓર મેં ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કી ઈબાદત ક્યું ન કરું જિસને મુજે પૈદા ક્રિયા ઓર તુમ સબકો ઉસી કી તરફ વાપસ ભેજા જાએગા ﴿૨૨﴾ કયા મેં ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કો છોડકર ઐસોં કો મઅબૂદ માનું કે અગર (અલ્લાહ) રહમાન મુજે કોઈ તકલીફ (પહૂંચાને) કા ઈશાદા કરેં તો ઉન (જૂઠે મઅબૂદોં) કી સિક્કારસિશ મુજે કુછ ભી કામ નહીં આએગી ઓર વો મુજકો છૂડા ભી નહીં સકેંગે ﴿૨૩﴾ (અગર મેં ઐસા કરુંગા) તબ તો યકીનન મેં ખુલ્લમખુલ્લી ગુમરાહી મેં પડ જાઉંગા ﴿૨૪﴾ યકીનન મેં તો તુમહારે રબ પર ઈમાન લા ચૂકા હું, અબ તુમ મેરી બાત સુન લો^[૧] ﴿૨૫﴾ ઉસકો કહા ગયા^[૨]: તુ જન્નત મેં દાખિલ હો જા (તો જન્નત કી નેઅમતેં દેખકર) ઉસને કહા : એ કાશ ! મેરી કૌમ કો યે બાત મઅલૂમ હો જાતી ﴿૨૬﴾ કે મેરે રબને મુજે માફ કર દિયા ઓર મુજે ઈઝઝતવાલે લોગોંમેં શામિલ કર દિયા ﴿૨૭﴾ ઓર ઉસ (શખ્સ) કે (શહીદ હોને કે) બાદ હમને ઉસકી કૌમ પર આસમાન સે કોઈ (ફરિશતોં કા) લશ્કર નહીં ઉતારા ઓર હમકો ઉતારને કી જરૂરત ભી નહીં થી ﴿૨૮﴾ વો (સજા) તો સિફ્ એક ભયાનક અવાઝ થી જિસસે વો એકદમ બુજકર (યાની ઠંડે પડકર) રહ ગએ^[૩] ﴿૨૯﴾ બંદોં પર કયા હી અફ્સોસ હે ! (જબ ભી) કોઈ રસૂલ ઉનકે પાસ આયા તો વો ઉસકા મઝાક હી ઉડાતે થે ﴿૩૦﴾

[૧] કૌમ કો સુનાયા યા રસૂલોં કો ગવાહ બનાને કે લિયે સુનાયા.

[૨] યાની બસ્તીવાલોં ને ઉસકો કત્લ કર દિયા તો અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે ઉસકો કહા ગયા હે.

[૩] ઝિંદગી સે બદન મેં ગરમી હે ઝિંદગી ખતમ તો ગરમી ખતમ.

﴿أَمْ يَرَوْنَ أَنَّهُمْ أَتَوْهُم بِالنُّورِ وَالْقُرْآنِ ۚ وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ وَالنَّجْمِ إِذَا تَوَلَّىٰ ۚ وَكُلُّ شَيْءٍ عِندَهُ بِأَحْضَرٍ أَعْيُنٍ ۚ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ ۖ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ۚ﴾
 ﴿وَآيَةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ ۖ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ۚ﴾ ﴿وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِّنْ نَّجِيلٍ وَأَعْنَابٍ وَفَجْرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ۖ لِيَأْكُلُوا مِن ثَمَرِهِ ۚ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ ۖ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ۚ﴾

ક્યા ઉનહોંને (યે) નહીં દેખા કે હમને ઈનસે પહલે કૌમોં (કે લોગોં) કો હલાક કર દિયા કે વો ઉનકે પાસ (દુનિયા મેં) લૌટકર વાપસ નહીં આએ ﴿૩૧﴾ ઓર (ફિર આખિરત મેં) યે જિતને લોગ હેં ઉન સબકો (પકડકર) હમારે પાસ ઝરૂર હાજિર કિયા જાએગા ﴿૩૨﴾

ઓર ઉનકે લિયે (અલ્લાહ તઆલા કી કુદરત કી) એક નિશાની મુદા (યાની સુકી) ઝમીન હે,હમને ઉસ (ઝમીન) કો (બારીશ સે) ઝિંદા (યાની હરા ભરા) કર દિયા ઓર હમને ઉસ (ઝમીન) સે (અલગ અલગ) અનાજ નિકાલે સો ઉસમેં સે વો લોગ ખાતે હેં ﴿૩૩﴾ ઓર હમને ઉસ (ઝમીન) મેં ખજૂર ઓર અંગૂરોં કી વાડી બના દિયે ઓર હમને ઉસમેં ચશમે (ઝરાણે) જારી કર દિયે ﴿૩૪﴾ તાકે વો (લોગ) ઉસ (બાગ) કે ફલોં મેં સે ખાવેં;હાલાકે ઉસ (અનાજ ઓર ફલોં) કો ઉનકે હાથોં ને નહીં બનાયા^[૧],ક્યા ફિર ભી વો લોગ શુક્ર અદા નહીં કરતે ? ﴿૩૫﴾

[૧] કુછ મુફ્સિસરીન ને “ ۱ ” કો નફી કે લિયે નહીં ;બલકે “ الزى ” ઈસ્મે મવસુલ કે મઅના મેં બતલાયા હે,તબ આયત કા તર્જુમા ઈસ તરહ હોગા: હમને યે સબ ચીઝેં ઈસલીયે પૈદા કી;તાકે લોગ ઉનકે ફલ ખાવેં ઓર ઈનસાનોં કે હાથોંને જો ચીઝ બનાઈ હે (ઉસકો ભી ખાવેં). ઈસ તફ્સીર સે એક બાત યે સમજ મેં આઈ કે ફલોં મેં સે ઈનસાન કિસમ કિસમ કે હલવે,અચાર,ચટની તૈયાર કરતા હે,ફલોંમેં સે તેલ નિકાલતા હે, અલગ અલગ ફલોંસે જામ ઓર મુરબ્બે તૈયાર કરતા હે,ઈન સબ ચીઝોં કે બનાને કા તરીકા અલ્લાહ તઆલા ને ઈનસાન કો સિખાયા હે.

નુકતા : જિતને ભી જાનવર હેં ઉનમેં સે કુછ જાનવર સબજી-તરકારી,ઘાસ ઓર ફલ ખાતે હેં ઓર કુછ જાનવર ગોશ્ત વગૈરહ ખાતે હેં;લેકિન તમામ હી જાનવર એક હી તરહ કા ખાના ખાતે હેં કે ઘાસવાલે જાનવર સિફ્ ઘાસ ઓર ગોશ્તવાલે જાનવર સિફ્ ગોશ્ત ખાતે હેં, જબકે ઈનસાન કો અલ્લાહ તઆલા ને યે સમજ અતા ફરમાઈ કે યે અલગ અલગ ચીઝોં કો મિલાકર અપના ખાના તૈયાર કરતા હે ઓર એક હી ચીઝ મેં સે અલગ અલગ કીસમ કે ખાને બના લેતા હે,યે ભી અલ્લાહ તઆલા કા એહસાન હે કે ઈનસાનોં કો યે સબ ચીઝેં સિખલાઈ.

سُبْحَنَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا جَمًّا تُثْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَجَمًّا لَا يُعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾ وَإِنَّ لَهُمُ اللَّيْلَ ۖ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ۚ ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٣٨﴾

પાક હે વો ઝાત જિસને હર ચીઝ કે જોડે પૈદા કિયે^[૧] ઉસમેં સે જિસકો ઝમીન ઉગાતી હે ઓર ખુદ ઉન ઈનસાનોં કે ભી ઓર ઉન ચીઝોં કે ભી જિન કી (આમ) લોગોં કો (અભીતક) ખબર ભી નહીં હે ﴿૩૬﴾ ઓર ઉન (લોગોં) કે લિયે (અલ્લાહ તઆલા કી કુદરત કી) એક (ઓર) નિશાની રાત હે કે હમ ઉસપર સે દિન કો ખીંચકર ઉતાર લેતે હે ફિર તબ હી વો લોગ અંધેરે મેં રહ જાતે હે ﴿૩૭﴾ ઓર સૂરજ અપને ઠિકાને કી તરફ ચલતા રહતા હે^[૨],યે ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કા મુકરર (નક્કી) કિયા હુવા નિઝામ હે જો બડે ઝબરદસ્ત હે,બડે જાનનેવાલે હે ﴿૩૮﴾

[૧] કુર્આન મેં યહાં “وَجَمًّا”કા લફઝ આયા હે,ઈસકા મતલબ હોતા હે “જોડા” યાની એક દુસરે કે મુકાબિલ (વિરોધી) ચીઝે જેસે મર્દ-ઓરત,નર-માદા,ઈસસે યે બાત સમજ મેં આતી હે કે ઈનસાનોં કી તરહ ઝમીન સે ઉગનેવાલી તમામ ચીઝોં મેં મુઝકકર (નર) ઓર મુઅન્નસ (માદા) કા સિલસિલા હે ઓર યે ભી હો સકતા હે કે દુસરી સબ મખ્લૂકાત મેં ભી ઈસતરહ જોડે હોં.

કુછ હઝરાતને “وَجَمًّا” કા મતલબ “અકસામ, કિસ્મેં વિવિધ પ્રકાર” લિયા હે,ઈનસાન મેં રંગ કે દેખતે હુવે બદન કી શકલ ઓર સૂરત કે દેખતે હુવે સે, ભાષા કો દેખતે હુવે અલગ અલગ કિસ્મે પાઈ જાતી હે,ઈસીતરહ ઝમીન સે જો ફલ ઓર અનાજ પૈદા હોતે હે ઉનમેં ભી અલગ અલગ બહુત સારી કિસ્મે પાઈ જાતી હે,ઝમીન,પહાડ ઓર સમંદરોં મેં એસી બહુત સારી મખ્લૂકાત હે જિનકો અભીતક ઈનસાન જાનતા ભી નહીં હે,ઉન મેં ભી બહુત સારી કિસ્મે ઓર જોડ પાઈ જાતી હે.[૨] હદીસ શરીફ સે મઅલૂમ હોતા હે કે યે સુરજ રોજના ચલતા રહતા હે ઓર હરરોજ અર્શ કે નીચે પહુંચ કર સજદા કરતા હે ઓર નએ સફર કી ઈજાઝત માંગતા હે,ઈજાઝત મિલતે હી નયા સફર ફૌરન શુરૂઆ કરતા હે ઓર ઝર્રા બરાબર ભી નહીં રુકતા ઈસીતરહ ઉસકા સિલસિલા જારી રહેગા,જૈસે એક ટ્રેન હોતી હે ચલતી ભી રહતી હે ઓર સિગ્નલ લાઈટ કે ક્લર કી તબદીલી સે ઈજાઝત ભી પાતી રહતી હે.કયામત કે બિલ્કુલ કરીબ સુરજ અપની આદત કે મુતાબિક એક રોજ સજદા કરકે ફીર સે પુરબ કી તરફ સે નીકલ ને કી ઈજાઝત માંગેગા તો ઉસકો નએ દોરે કી ઈજાઝત નહીં મિલેગી ઓર ઉસકો હુકમ હોગા કે જિસતરફ સે તુ આયા હે ઉસી તરફ લૌટ જા,ડૂબને કી જગહ મગરિબ (પશ્ચિમ) કી તરફ સે ફિર નિકલ જા ઓર યે ચીઝ કયામત કી આખિરી બડી નિશાનીયોં મેં સે હોગી ઉસકે બાદ કિસી કાફિર કા ઈમાન ઓર ગુનેહગાર કી તૌબા કુબૂલ નહીં હોગી.(યે મુસ્તકર્રે મકાની હુવા ઓર મુસ્તકર્રે ઝમાની યાની કયામત તક ચલતા રહેગા)

દુસરા મતલબ આયત કા યે ભી હે કે સુરજ કે લિયે અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે એક રાસ્તા બના દિયા ગયા હે,સુરજ અપને ઈસી બતાઈ હુઈ ચલને કી જગા મેં એક મઝબૂત નિઝામ સે ચલ રહા હે,જિસ દિન કયામત આએગી ઉસકે ચલને કા નિઝામ ખત્મ હો જાએગા, યાની કયામત કે આને તક વો અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે બનાએ ગએ નિઝામ કે મુતાબિક બરાબર ચલતા રહેગા.

وَالْقَمَرَ قَدَّرَ لَهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ۝ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ ۚ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ۝ وَإِنَّ لَهُمْ لَأَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلِّ الْمَشْحُونِ ۝ وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ۝ وَإِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيحَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَ ۝ إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ۝ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۝ وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ۝

ઓર ચાંદ કી હમને મંઝિલેં મુકરર (નક્કી) કર દી હેં, યહાંતક કે (જબ મહિને કા આખિર હોતા હે તબ) વો ખજૂર કી પૂરાની ડાલી કી તરહ (પતલા) હો કર રહ જાતા હે ﴿૩૮﴾ સૂરજ સે યે નહીં હો સકતા કે વો ચાંદ કો પકડ લેવે ઓર રાત દિન સે આગે નહીં નિકલ સકતી ઓર (ઉનમેં સે) હરએક, એક ચક્કર (યાની ખુલી ફિઝા) મેં તેરતે રહતે હેં ﴿૪૦﴾ ઓર ઉનકે લિયે (અલ્લાહ તઆલા કી કુદરત કી) એક નિશાની હે, યે કે હમને ઉનકી અવલાદ કો ભરી હુઈ કશ્તી પર સવાર કિયા ﴿૪૧﴾ ઓર હમને ઉનકે લિયે ઉસ (કશ્તી) જૈસી (દુસરી) ચીઝેં ભી પૈદા કર દીં જિનપર વો (લોગ) સવાર હોતે હેં^[૧] ﴿૪૨﴾ ઓર અગર હમ ચાહેં તો ઉનકો ડૂબો દેવેં, સો ન ઉનકી ફરિયાદ કો પહુંચનેવાલા કોઈ હો ઓર ન ઉનકો (ડૂબને સે) બચાયા જા સકે ﴿૪૩﴾ મગર હમારી મહેરબાની સે ઓર (ઝિંદગી કે) એક મુકરર (નક્કી) વક્ત તક મઝા લેને કા ઉનકો મોકા દિયા ગયા હે (વહાં તક વો બચે હુએ હેં) ﴿૪૪﴾ ઓર જબ ઉનસે કહા જાતા હે કે તુમ ઉસ (અઝાબ) સે બચો જો તુમહારે આગે હે ઓર જો તુમહારે પીછે હે; તાકે તુમ પર રહમ કિયા જાએ^[૨] ﴿૪૫﴾ ઉનકે પાસ ઉનકે રબકી નિશાનીયોં મેં સે કોઈ ભી નિશાની આતી હે તો વો ઉસસે મુંહ ફિરા લેતે હેં^[૩] ﴿૪૬﴾

[૧] (દુસરા તર્જુમા) ઓર હમને ઉનકે લિયે એસી ચીઝેં ભી બના દી હે જિન પર વો (આઈન્દા) સવારી કરેંગે (યાની હવાઈ જહાઝ, ટ્રેન વગૈરહ)

[૨] તો વો લોગ એસી બાત કો સુનતે હી નહીં.

[૩] કુછ લોગોં ને હુકમ કા તર્જુમા કિયા હે યાની રબકી તરફ સે પહુંચનેવાલે હર હુકમ કો ટાલ દેતે હેં, માનતે નહીં.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ ۖ قَالُوا الَّذِينَ كَفَرُوا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْطَعِمُ مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ أَطْعَمَهُ ۖ إِنَّكُمْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٤٨﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٩﴾ مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ﴿٥٠﴾ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ﴿٥١﴾
وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا يَوَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا ۚ
هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٣﴾ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٥٤﴾

ઓર જબ ઉનસે કહા જતા હે કે અલ્લાહ તઆલા ને જો રોઝી તુમકો દી હે ઉસમેં સે કુછ (ગરીબોં પર ભી) ખર્ચ કરો તો યે કાફિર લોગ ઈમાનવાલોં સે કહતે હેં કે:(એ ઈમાનવાલો !)
કયા હમ ઐસે લોગોંકો ખાના ખિલાએ જિનકો અગર અલ્લાહ તઆલા ચાહતે તો ખાના ખિલાતે,તુમ લોગ તો મહઝ (ફક્ત) ખુલ્લમખુલ્લી ગુમરાહી મેં પડે હો﴿૪૭﴾ ઓર વો (કાફિર) લોગ કહતે હેં : અગર તુમ સચ્ચે હો તો (બતાઓ) યે (કયામત કા) વઅદા કબ પૂરા હોગા ^[૧]?
﴿૪૮﴾ વો લોગ તો સિફ એક ભયાનક આવાઝ ^[૨] કા ઈન્તિઝાર કર રહે હેં કે જબ વો આપસ મેં ઝઘડતે હોંગે ^[૩] ઐસી હાલત મેં વો ઉનકો (આ કર) પકડેગી ﴿૪૯﴾ સો વો લોગ વસિયત ભી નહીં કર સકેંગે ઓર અપને ઘરવાલોં કે પાસ વાપસ લૌટકર જા ભી નહીં સકેંગે. ﴿૫૦﴾

ઓર સૂર ફૂંક દિયા જાએગા તો વો એકાએક (અપની) કબ્રોં સે નિકલકર અપને રબ કી તરફ તેઝી સે ચલને લગેંગે ﴿૫૧﴾ વો (કાફિર) લોગ કહેંગે કે : હાય હમારી બરબાદી,(આજ) હમકો હમારી નીંદકી જગહ સે કિસને ઉઠા(કર ખડા કર) દિયા? (ઉનકો જવાબ મિલેગા) કે યે તો વો (કયામત) હે જિસકા રહમાન ને વઅદા કિયા થા ઓર પયગંબરોં ને બિલ્કુલ સચ કહા થા ﴿૫૨﴾ વો તો એક ઝોરદાર આવાઝ હોગી કે જિસ કે બાદ વો સબ (અયાનક) હમારે સામને (કયામત કે મૈદાન મેં) હાઝિર કર દિયે જાએંગે ﴿૫૩﴾

[૧] ન માનને ઓર મઝાક ઉડાને કે લીએ સવાલ હે.

[૨] પહલી મરતબા સૂર ફૂંકા જાના.

[૩] (દુસરા તર્જુમા) દલીલબાઝી કરતે હોંગે.

فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٧﴾ إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَاكِهُونَ ﴿٥٨﴾ هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلِّ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَكِئُونَ ﴿٥٩﴾ لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مَّا يَدْعُونَ ﴿٦٠﴾ سَلَامٌ قَوْلًا مِّن رَّبِّ رَحِيمٍ ﴿٦١﴾ وَامْتَازُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿٦٢﴾ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يٰبَنِي آدَمَ أَن لَّا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ ۚ إِنَّهُ لَكُمُ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦٣﴾ وَأَنِ اعْبُدُونِي ۚ هَذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا ۖ أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٥﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٦﴾ اصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٧﴾

સો આજકે દિન કિસી ભી નફ્સ પર ઝર્રા બરાબર જુલ્મ નહીં ક્રિયા જાએગા ઓર તુમ લોગ જો કામ કરતે થે તુમકો સિફ્ ઉસી (કામ) કા બદલા દિયા જાએગા ﴿૫૪﴾ યકીનન જન્નતવાલે આજ એક મશગલે મેં લઝઝત લે રહે હોંગે^[૧] ﴿૫૫﴾ વો ઓર ઉનકી બીવીયાં (ઘને) સાયોં મેં તખ્તોં (સીંહાસન) પર તક્રિયોં સે ટેક લગાકાર બેઠે હોંગે ﴿૫૬﴾ ઉનકે લિયે ઉસ (જન્નત) મેં મેવે હોંગે ઓર જો ચીઝ ભી વો મંગવાએંગે વો સબ ઉનકો મિલ જાએગી ﴿૫૭﴾ રહમતવાલે રબકી તરફ્ સે ઉન કો સલામ કહા જાએગા^[૨] ﴿૫૮﴾ ઓર એ ગુનેહગારો ! આજ તુમ (ઈમાન વાલોં સે) અલગ હો જાઓ ﴿૫૯﴾ એ આદમ કી અવલાદ ! ક્યા મેંને તુમકો તાકીદ સે કેહ નહીં દિયા થા કે તુમ લોગ શયતાન કી ઈબાદત મત કરો યકીનન વો તુમહારા ખુલ્લખુલ્લા દુશ્મન હે ? ﴿૬૦﴾ ઓર યે કે તુમ મેરી હી ઈબાદત કરતે રહો, યહી સીધા રાસ્તા હે ﴿૬૧﴾ ઓર પક્કી બાત યે હે કે ઉસ (શયતાન) ને તુમ મેં સે બહુત સારી મખલૂક કો ગુમરાહ કર ડાલા થા, ક્યા ફિર ભી તુમ લોગ સમજતે નહીં થે? ﴿૬૨﴾ યહી જહન્નમ હે જિસકા તુમસે (કુફ્ર કી વજહ સે) વઅદા ક્રિયા ગયા થા^[૩] ﴿૬૩﴾ આજ તુમહારે કુફ્ર કી વજહ સે તુમ સબ ઈસમેં દાખિલ હો જાઓ. ﴿૬૪﴾

[૧] દુનિયા મેં ઈનસાન, ઈબાદત, ઝરિયાત મેં મશગુલ હોતા હે, બેકારી દિલકો ઘભરાનેવાલી ચીઝ હે; લેકિન જન્નત મેં ખાને પીને ઘૂમને ફીરને કી મશગુલી ઈતની હોગી કે દિલ ગભરાએગા નહીં; બલ્કે ઉમદા લઝઝતદાર મશગુલિયાત હોંગી.

[૨] અલ્લાહ તઆલા ફરમાએંગે એ જન્નત વાલો તુમ પર સલામતી હો.

[૩] (દુસરા તર્જુમા) જિસસે તુમ કો ડરાયા ગયા થા.

الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٧﴾
 وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَىٰ أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّى يُصِرُّونَ ﴿٥٨﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ فَمَا
 عَسَوْا أَلَّا يُزْجَعُونَ ﴿٥٩﴾
 وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ ۖ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٠﴾ وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ ۖ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ
 مُبِينٌ ﴿٦١﴾ لِّيُنذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٦٢﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِنَّا عَمَلَتْ أَيْدِيَنَا أَنْعَامًا
 فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ ﴿٦٣﴾

આજ હમ ઉનકે મુંહોં પર મુહર લગા દેંગે (બંધ કરદેંગે) ઓર ઉનકે હાથ હમસે બાત કરેંગે
 ઓર જો (ગુનાહ) વો કમાતે થે ઉનકે પાંવ ઉસકી ગવાહી દેંગે ﴿૬૫﴾ ઓર અગર હમ ચાહે
 તો (આજ દુનિયા હી મેં) ઉનકી આંખેં બિલ્કુલ મિટા દેવેં, ફિર રાસ્તે (કી તલાશ) મેં વો
 દોડેંગે; લેકિન ઉનકો કહાં સે દિખાઈ દેગા? ﴿૬૬﴾ ઓર અગર હમ ચાહે તો ઉનકી અપની હી
 જગહ પર હમ સૂરતેં (શકલ) મીટા દેવેં^[૧] ફિર ન વો આગે ચલ સકેં ઓર ન પીછે લૌટ કે આ
 સકેં ﴿૬૭﴾

ઓર જિસકો હમ (લંબી) ઉમર દેતે હેં તો ઉસકો તખલીક (પેદાઈશ કે વકત કી બદન
 કી બનાવટ)^[૨] મેં (ઉલટા) કર દેતે હેં, ક્યા ફિર ભી વો લોગ સમજતે નહીં હેં? ﴿૬૮﴾ ઓર
 હમને ઈસ (નબી) કો શાયરી નહીં સિખાઈ ઓર વો (શાયરી) ઉનકી શાન કે મુનાસિબ ભી
 નહીં (ઉનકો જો સિખલાયા ગયા હે) વો તો ખાલિસ નસીહત હે ઓર કુર્આન હે જો (હુકમોં
 ઓર હકીકતોં કો) ખોલખોલ કર બતલા દેવેં ﴿૬૯﴾ તાકે વો (કુર્આન સુના કરકે) જો ઝીંદા હો
^[૩] ઉસકો ડરા દેવેં ઓર કાફિરોં પર ઈલઝામ (યાની દલીલ) સાબિત હો જાએ ﴿૭૦﴾ ઓર
 ક્યા ઉન લોગોંને નહીં દેખા કે હમારે હાથોં કી બનાઈ હુઈ ચીઝોં મેં સે હમને ઉનકે લિયે
 ચોપાએ પૈદા કર દીયે ઓર વો ઉનકે માલિક બને હુએ હેં^[૪] ﴿૭૧﴾

[૧] યાની ઉનકી સૂરત બદલ ડાલેં; યાની અપાહજ કી તરહ કર ડાલેં.

[૨] તખલીક યાની પેદાઈશ, (પેદાઈશ કે વકત કી બદન કી બનાવટ) તબઈ હાલત. લંબી ઉમર સે હર અરછી, બેહતર
 ઉમદા ચીઝ મેં કમી આતી હે, બદન કી તાકત મેં કમઝોરી, બદન કે હિસ્સે સે ઉઠાએ જાને વાલે ફાઈઅદો મેં કમી;
 અલબત્તા કુર્આન ઓર હદીસ કી ખિદમત કી બરકત સે અકલ ઓર સમજ મેં બરકત હોતી હે.

[૩] દિલ મેં ઈમાન કી બરકત સે જો રૂહાની ઝિંદગી હોતી હે વો મુરાદ હે.

[૪] દુસરા તરજમા “કાબૂ મેં કરતે હેં” ઈનસાન કા બડે ભારી જાનવરોં કો કાબૂ કરના યે ભી એક નેઅમત હે.

وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٤٧﴾ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبٌ ۖ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٤٨﴾ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَّعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٩﴾ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ ۖ وَهُمْ لَهُمْ جُندٌ مُّحَضَّرُونَ ﴿٥٠﴾ فَلَا يَجْزِيكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٥١﴾ أَوَلَمْ يَرِ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٥٢﴾ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ ۖ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٥٣﴾ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ ۖ

ઓર ઈન (જાનવરો) કો હમને ઉનકે કાબૂ મેં દે દિયા હે, સો ઈનમેં સે કુછ ઉનકી સવારીયાં હેં ઓર ઈનમેં સે કુછ કો વો ખાતે હેં ﴿૭૨﴾ ઓર ઉનકે લિયે ઈન (જાનવરો) મેં (દુસરે) ફાઈદે ભી હાસિલ હોતે હેં ઓર પીને કી ચીઝેં ભી (ઉનકો મિલતી હેં) ક્યા ફિર ભી વો લોગ શુક્ર નહીં કરતે ? ﴿૭૩﴾ ઓર ઈન કાફિરોં ને અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર ઈસ ઉમ્મીદ પર દુસરે મઅબૂદ બના રખે હેં કે (ઈનસે) ઉનકો મદદ મિલે ﴿૭૪﴾ ઈન (મઅબૂદોં) મેં ઉન (કાફિરોં) કી મદદ કરને કી તાકત હી નહીં ઓર વો (બુત કયામત મેં) ઉન (કાફિરોં) કે લિયે (મુખાલિફ યાની વિરોધી) લશ્કર બનકર હાઝિર કર દિયે જાએંગે ﴿૭૫﴾ ઈસલિયે (એ નબી !) ઉનકી બાત સે તુમ ગમગીન ન હો, જો ચીઝ વો લોગ છુપાતે હેં ઓર જો ચીઝ વો લોગ ઝાહિર કરતે હેં યકીનન હમ ઉસકો જાનતે હેં ﴿૭૬﴾ ઓર ક્યા ઈનસાન ને યે નહીં દેખા કે હમને ઉસકો (મની કે) એક કતરે સે પૈદા કિયા, ફિર તબ હી વો ખુલ્લમખુલ્લા ઝઘડા કરનેવાલા બન ગયા^[૧] ﴿૭૭﴾ ઓર હમારે બારે મેં વો અજબ બાત બનાતા હે^[૨] ઓર વો અપની પેદાઈશ કો ભૂલ ગયા^[૩] (ઓર) કહતા હે કે પુરાની (ખોખલી) હો ચૂકી હડ્ડી કો કૌન ઝીંદા કરેગા ?^[૪] (યે સવાલ કરતે વક્ત વો અપની પેદાઈશ કો ભૂલ ગયા) ﴿૭૮﴾ તો તુમ (ઉસકો જવાબ મેં) કહો કે:વો (અલ્લાહ તઆલા) જિસને ઉસકો પહલીબાર પૈદા કિયા થા વહી ઉસકો ઝીંદા કરેંગે,

[૧] ઓર અલ્લાહ તઆલા કી કુદરત કા ઈનકાર કરને લગા.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) હમારે બારે મેં વો (અજબ) મિસાલ બોલતા હે.

[૩] કે હમને ઉસકો નાપાક મની કે કતરે સે બનાયા ઓર ફિર કામિલ ઈનસાન બનાયા.

[૪] (દુસરા તર્જુમા) (કાફિર ઈનસાન) કહતા હે કે કૌન હડ્ડીયોં કો ઝીંદા કરેગા; હાલકિ વો તો પુરાની (ખોખલી) હો ચૂકી હોગી.

وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٦٩﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مُنُّهُ تُوقِدُونَ ﴿٧٠﴾ أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ ۚ بَلَىٰ ۚ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٧١﴾ إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَن يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٧٢﴾ فَسُبْحَنَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧٣﴾

ઓર વો પૈદા કરનેકા હર કામ જાનતે હે^[૧] ﴿૭૯﴾ વહી (અલ્લાહ તઆલા) હે જો તુમહારે લિયે હરે (લીલે) દરખત મેં સે આગ પૈદા કરતે હે^[૨], ફિર તુમ ઉસ (દરખત કી આગ) સે (દુસરી) આગ સુલગાતે હો ﴿૮૦﴾ ઓર ક્યા જિસ (અલ્લાહ તઆલા) ને આસમાનોં ઓર ઝમીન કો પૈદા ક્રિયા વો ઈસ બાત કી કુદરત નહીં રખતે કે વો ઉન જૈસે (દુસરે ઈનસાનોં) કો પૈદા કર દે ? ક્યું નહીં ? વો તો બહુત બડે પૈદા કરનેવાલે હે, બડે જાનનેવાલે હે ﴿૮૧﴾ (ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કા હુકમ (યાની આદત) યહી હે કે વો જબ કિસી ચીઝ કા ઈરાદા કરતે હે તો ઉસ (ચીઝ) કો કહતે હે કે “હો જા” તો (ઉસી વક્ત) વો (ચીઝ) હો જાતી હે ﴿૮૨﴾ વો (અલ્લાહ તઆલા તો) પાક હે જિસકે કબ્જે મેં હર ચીઝ કી હુકૂમત હે ઓર તુમ સબ કો ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) કી તરફ લે જાયા જાએગા. ﴿૮૩﴾

[૧] (દુસરા તર્જુમા) વો હર કિસ્મ કા પૈદા કરના જાનતે હે (તીસરા તર્જુમા) ઓર વો (અલ્લાહ તઆલા) હર મખ્લૂક કો ખૂબ અચ્છે તરીકે સે જાનતે હે

[૨] અગર હમ ધ્યાન કરે તો હર ઝાડ કા આખરી અંજમ આગ હે; ઈસલિયે કે હર ઝાડ મેં સે જો ભી ચીઝ બનતી હે વો કભી ન કભી જલકર યા જલાકર રાખ બના દી જાતી હે, ગોયા આજ કા હરાભરા દરખત એક ન એક રોજ આગ બનકે જલનેવાલા હે.

(અરબ મેં મર્ખ ઓર અફ્કાર નામ કે દરખત ભી હોતે હે, પીલે તાઝે દરખત લકડીયાં રગડ રગડ કર ઉસ મેં સે આગ નિકલતી હે.)

સૂર-એ-સાફફાત

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસમેં ﴿૧૮૨﴾ આયતેં હેં. સૂર-એ-અનઆમ કે બાદ ઔર સૂર-એ-લુકમાન સે પેહલે ﴿૫૬﴾ નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

ઈસ સૂરતમેં અલ્લાહ તઆલા કા હુક્મ સુનને કે ઈન્તિઝાર મેં યા ઈબાદત કે લિયે સફોંમેં મિલ-મિલકર ખડે રેહનેવાલે ફરિશ્તોં કી કસમ ખાઈ ગઈ હે જેસે ઈન્સાન જીહાદ કી સફોંમેં ઔર નમાઝ કી સફોંમેં ખડા રહતા હે.

નમાઝ કે બાદ ઔર મજલિસ કે બાદ ઈસ સૂરત કી આખિરી આયતેં :

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ... الْح ૫૬ને કી ફઝીલત: અલગ અલગ તફસીર મેં ઈમામ બગવી કે હવાલે સે હઝરત અલી રહી. કી યે બાત નકલ કી ગયી હે કે જો શખ્સ યે ચાહતા હો કે ક્યામત કે દિન ઉસે ભરપૂર પેમાને (નાપ) સે બદલા ઔર સવાબ મિલે ઉસે ચાહીયે કે વો અપની હર મજલિસ કે અખીર મેં યે દુઆ પઢે. (ખાસ ખાસ ફઝીલતોંવાલી મસ્નૂન દુઆએં : સફા : ૮૩)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

وَالصَّفَّاتِ صَفًّا ۝ فَالزَّجْرَاتِ زَجْرًا ۝ فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا ۝ إِنَّ إِلَهَكُمْ لَوَاحِدٌ ۝ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا
بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ ۝ إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزَيْنَةٍ الْكَوَاكِبِ ۝ وَحِفْظًا مِّنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ ۝ لَا
يَسْبُغُونَ إِلَى الْمَلَا الْأَعْلَى وَيُقْذَفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ۝ دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ ۝

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુર કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો
બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

કસમ હે કતાર (લાઈન) મેં ખડે હોકર સફ બાંધનેવાલોં (યાની ફરિશ્તોં) કી ﴿૧﴾ ફિર
ઉનકી જો રોકટોક કરતે હે^[૧] ﴿૨﴾ ફિર (અલ્લાહ તઆલા કે) ઝીક કી તિલાવત કરનેવાલોં કી
[૨] ﴿૩﴾ યકીન રખો કે તુમહારે મા'બૂદ તો એક હી હેં ﴿૪﴾ આસમાનોં ઓર ઝમીન કે ઓર
જો કુછ ઈન દોનોં કે દરમિયાન હે ઉસકે રબ હેં ઓર (જહાં સે સૂરજ ઓર દુસરે સિતારે
નિકલતે હેં ઉન) મશરિકોં કે રબ હેં^[૩] ﴿૫﴾ યકીનન હમને નઝદીકવાલે આસમાન કો^[૪]
સિતારોં કી રોનક સે સજા દિયા ﴿૬﴾ ઓર હર તોફાન કરનેવાલે શયતાન સે હિફાઝત કા
ઝરીયા બનાયા હેં ﴿૭﴾ ઉપર કી દુનિયા કી બાતેં વો સુન નહીં સકતે^[૫] ઓર (જબ કભી
કરીબ જાકર સુનને કી કોશિશ કરતે હેં તબ) હર તરફ સે ઉન પર માર પડતી હેં ﴿૮﴾ (ઓર
શયતાનોં કો) ભગા દિયા જાતા હેં ઓર ઉનકે લિયે (આખિરત મેં) હમેશા અઝાબ હોગા ﴿૯﴾

[૧] (દુસરા તર્જુમા) જો ગુસ્સા કરકે ડાંટનેવાલે હેં.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) યાદ કરકે પઢનેવાલોં કી.

(ફરિશ્તે અલ્લાહ તઆલા કા હુકમ સુનને યા ઈબાદત કે લિયે સફમેં ખડે રહતે હેં ઓર શયાતીન કો ઉપર કી
દુન્યા તક આને સે રોકતે હેં, કોન બરકત હાસિલ કરને કે લિયે આસમાની કિતાબેં પઢતે હેં યા અલ્લાહ તઆલા
કા ઝીક કરતે હેં, ઈસીતરહ જંગ કરનેવાલા સફમેં મુકાબલે કે લિયે તૈયાર ખડે રેહકર દુશ્મનોં કો રોક દેતા હે
ઓર હર વક્ત અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ કો પૂરા કરને ઓર ઝીક તિલાવત મેં રહતા હેં.)

(૩) મતલબ : [૧] ઈસ કા એક મતલબ યે હે કે અલગ અલગ સિતારોં કે નિકલને કી અલગ-અલગ જગા [૨]
સુરજ હર દિન અલગ અલગ જગહોં સે નિકલતા હે.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) દુનિયા સે નઝરઆનેવાલે આસમાન કો.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) ઉપર કી મજલિસ કી વો બાતેં સુન નહીં સકતે (યા'ની માર પડને કે ડર સે દૂર હી રહતે
હેં.)

إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَاتَّبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ۝ فَاسْتَفْتِهِمْ أَهُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمْ مَنْ خَلَقْنَا ۚ إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٍ ۝ بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ ۝ وَإِذَا دُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ ۝ وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخَرُونَ ۝ وَقَالُوا إِن هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۝ إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا ۖ إِنَّا لَبَعُوثُونَ ۝ أَوَابَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ۝ قُلْ نَعَمْ وَأَنْتُمْ دَاخِرُونَ ۝ فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ ۝ وَقَالُوا يَوَيْلَنَا هَذَا يَوْمُ الدِّينِ ۚ هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۝

જો

અલબત્ત જો કોઈ (શયતાન) કોઈ ખબર ઊંચક કરકે ભાગતા હે તો એક ચમકતા હુવા શોઅલા (ચિન્ગારી) ઉસકા પીછા કરતા હે ﴿૧૦﴾ અબ ઝરા તુમ ઈન (કાફિરો) કો પૂછો:ક્યા ઉનકો પેદા કરના ઝિયાદહ મુશ્કિલ હે યા હમારી પેદા કી હુઈ દુસરી મખ્લૂક કો ?^[૧] હકીકત મેં હમને હી ઈન (ઈનસાનો) કો ચિપકતી હુઈ મિટ્ટી સે પેદા કિયા હે ﴿૧૧﴾ બલ્કે (એ નબી !) તુમ તો (ઈન ઈમાન કા ઈનકાર કરનેવાલોં કી બાતોં પર) તઅજ્જબુબ કરતે હો ઓર વો (તુમહારી બાતોં કા) મઝાક ઉડાતે હેં ﴿૧૨﴾ ઓર જબ ઉનકો નસીહત કી જાતી હે તો વો નસીહત માનતે હી નહીં હેં ﴿૧૩﴾ ઓર જબ વો લોગ કિસી આયત (યા'ની મો'જાઝા) કો દેખતે હેં તો (ઓર ઝિયાદહ) મઝાક ઉડાતે હેં ﴿૧૪﴾ ઓર વો લોગ કેહતે હેં કે યે તો ખુલ્લમખુલ્લા જાદૂ હી હેં ﴿૧૫﴾ ક્યા જબ હમ મર જાએંગે ઓર હમ મિટ્ટી ઓર હડ્ડિયાં હો જાએંગે તો ક્યા હમ કો ફિરસે ઝિંદા કિયા જાએગા ? ﴿૧૬﴾ ઓર ક્યા હમારે અગલે બાપ-દાદોં કો ભી (દોબારા ઝિંદા કિયા જાએગા)? ﴿૧૭﴾ તો તુમ (ઉનકો) કહો:હાં ! ઓર (તુમહારી હાલત યે હોગી કે) તુમ બેઈઝઝત (માન, મરતબા વગર) ભી હોંગે^[૨] ﴿૧૮﴾ યકીનન વો તો એક ઝોરદાર આવાઝ હોગી જિસકે બાદ વો સબ (ઝિંદા હોકર) અયાનક દેખને લગેંગે ﴿૧૯﴾ ઓર વો કેહને લગેંગે: હાય અફ્સોસ ! યે હિસાબ (યા'ની બદલે) કા દિન હેં ﴿૨૦﴾ (ઉનકો કહા જાએગા) યે તો ફેસલે કા દિન હેં જિસકો તુમ (દુનિયા મેં) જૂઠ્ઠાયા કરતે થેં ﴿૨૧﴾

[૧] (દુસરા તર્જુમા) યા જીતની મખ્લૂક હમને બનાઈ હે ઉનકો.

[૨] યા'ની દુસરી મરતબા ઝિંદા કરકે ઉઠાએ જાઓંગે તબ.

﴿أَحْشُرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ﴾ ﴿٣٢﴾ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ ﴿٣٣﴾ وَقِفُوهُمْ إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ ﴿٣٤﴾ مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ﴿٣٥﴾ بَلْ هُمْ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ﴿٣٦﴾ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٣٧﴾ قَالُوا إِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ﴿٣٨﴾ قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٣٩﴾ وَمَا كَان لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ ۚ بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَٰغِينَ ﴿٤٠﴾ فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا ۖ إِنَّآ لَذَٰبِقُونَ ﴿٤١﴾ فَأَعْوَيْنَكُمْ ۖ إِنَّا كُنَّا غُورِينَ ﴿٤٢﴾ فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّا كَذَلِكْ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿٤٤﴾

(ફરિશ્તોં કો હુકમ દિયા જાએગા કે) તુમ ઝાલિમોં કો ઓર ઉનકી બીવયોં કો^[૧] ઓર જિનકી યે લોગ અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર ઈબાદત કરતે થે ઉન સબકો જમા કરકે લે આઓ સો ઉનકો જહન્નમ કા રાસ્તા દિખાઓ^[૨] ﴿૨૨﴾ ﴿૨૩﴾ ઓર ઉનકો ઝરા ખડા રખો;ક્યૂંકે ઉનસે પૂછા જાએગા ﴿૨૪﴾ (એ મુજરિમો !) તુમકો ક્યા હો ગયા હે કે આપસ મેં એકદુસરે કી મદદ નહીં કરતે? ﴿૨૫﴾ બલ્કે વો તો આજ આપસ મેં એકદુસરે કો પકડવાતે હોંગે^[૩] ﴿૨૬﴾ ઓર વો એકદુસરે કી તરફ મુંહ કરકે આપસ મેં સવાલ- જવાબ કરને લગેંગે ﴿૨૭﴾ વો (આમ લોગ સરદારોં સે) કહેંગે કે:યકીનન તુમ લોગ હમપર પૂરી તાકત કે સાથ (ગુમરાહ કરને કે લિયે ચઢકર) આએ થે^[૪] ﴿૨૮﴾ તો વો (સરદાર લોગ) કહેંગે:બલ્કે તુમ ખુદ હી ઈમાન નહીં લાએ થે ﴿૨૯﴾ ઓર હમારા તુમહારે ઉપર કોઈ ઝોર હી નહીં થા;બલ્કે તુમ હી હદ સે નિકલ જાનેવાલે લોગ થે ﴿૩૦﴾ સો હમ સબપર હમારે રબ કી બાત સાબિત હો ગઈ હે કે હમ સબ કો (જહન્નમ મેં અઝાબ કા) મઝા ચખના હી હે ﴿૩૧﴾ સો હમને તુમકો ગુમરાહ ક્રિયા થા (જેસે) હમ ખુદ ભી ગુમરાહ થે ﴿૩૨﴾ સો વો સબ કે સબ (યા'ની સરદાર ઓર અવામ) ઉસ દિન અઝાબ મેં એકદુસરે કે સાથ શરીક હોંગે ﴿૩૩﴾ યકીનન હમ (એસે) ગુનેહગારોં કે સાથ એસા હી સુલૂક કરતે હેં ﴿૩૪﴾

[૧] (દુસરા તર્જુમા) ઉનકે સાથીયોં કો.યા'ની ઉનકે જૈસે અમલ કરનેવાલે લોગોં કો.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) ઉનકો જહન્નમ કે રાસ્તે કી તરફ ચલાઓ.

[૩] (દુસરા તર્જુમા) બલ્કે વો આજ કે દિન સર જુકા કર ખડે હોંગે.

[૪] કુછ લોગોં ને “ યમીન “ કો કસમ કે મા'ના મેં લિયા હે;યઅની રસૂલ કી તાલીમ ગલત હે ઈસ બાત કી તુમ કસમ ખા કર આતે થે.

إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٥٥﴾ وَيَقُولُونَ آيَاتُنَا لَشَاعِرٍ مُّجْنُونٍ ﴿٥٦﴾ بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٥٧﴾ إِنَّكُمْ لَذَائِقُوا الْعَذَابِ الْأَلِيمِ ﴿٥٨﴾ وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٩﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٦٠﴾ أُولَئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ﴿٦١﴾ فَوَاكِهَ ۖ وَهُمْ مُكْرَمُونَ ﴿٦٢﴾ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٦٣﴾ عَلَى سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ ﴿٦٤﴾ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَايَسٍ مِّنْ مَّعِينٍ ﴿٦٥﴾ بَيْضَاءَ لَدَّةٍ لِّلشَّرِبِ ۖ إِنَّ لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ ﴿٦٦﴾ وَعِنْدَهُمْ قَصِيرَاتُ الْظَّرْفِ عِينٌ ﴿٦٧﴾

યકીનન ઉનકી હાલત એસી થી કે જબ ઉનકો કહા જાતા થા કે અલ્લાહ તઆલા કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં હે તો વો લોગ તકબુર કરતે થે^[૧] ﴿૩૫﴾ ઓર વો તો (યું) કહતે થે કે:કયા હમ એક દિવાને, શાઈર (કે કેહને) કી વજહ સે હમારે મા'બૂદોં કો છોડ દેવેં ? ﴿૩૬﴾ હાલાકે વો (નબી) તો સચ્ચા દીન લેકર આએ હેં ઓર (દુસરે) સબ રસૂલોં કો સચ્ચા બતાતે હેં ﴿૩૭﴾ યકીનન તુમ લોગ દર્દનાક અઝાબ (કા મઝા) ચખકર રહોગે ﴿૩૮﴾ ઓર તુમ જો કામ કરતે થે તુમકો ઉનહીં કામોં કી સઝા દી જાએગી ﴿૩૯﴾ મગર અલ્લાહ તઆલા કે જો ખાસ ચુને હુએ બંદે હેં^[૨] (૪૦) યે વો હેં કે ઉનકે લિયે મુકરર (નક્કી) કી હુઈ રોઝી હે^[૩] ﴿૪૧﴾ મેવે હેં ઓર નેઅમતોં કે બાગાત મેં, ઉન કી પૂરી પૂરી ઈઝઝત હોગી ﴿૪૨﴾ ﴿૪૩﴾ (ઊંચે) તખ્તોં પર એકદુસરે કે આમને-સામને બેઠે હોંગે ﴿૪૪﴾ સાફ સુફેદ રંગ કી (બેહતી) શરાબ કે ખ્યાલે ઉનકે સામને (ખાદિમ લોગ લેકર) ઘૂમતે હોંગે ﴿૪૫﴾ પીનેવાલોં કે લિયે મઝેદાર હોગી ﴿૪૬﴾ ઉસકી વજહ સે સર ભી નહીં ચકરાએગા ઓર ઉસકો પીકર વો અકલ ભી નહીં ખો બેઠેગે ﴿૪૭﴾ ઓર ઉનકે પાસ નીચી^[૪] નઝરોંવાલી બડી આંખોંવાલી (હૂરેં) હોંગી ﴿૪૮﴾

[૧] (દુસરા તર્જુમા) અકડ દિખાતે થે.

[૨] યા'ની વો અઝાબ સે બચે રહેંગે.

[૩] (દુસરા તર્જુમા) ઉનકે લિયે એસી રોઝી હે જિનકા હાલ (કુર્આન મેં) મ'ા'લૂમ (હો ચુકા) હે.

[૪] યા'ની શર્મ હયા સે ઉનકી નઝરે નીચી રહેગી યા'ની જિનકી નઝર શોહર કે સિવા કિસી તરફ ન ઊઠે વેસી. એક મતલબ યે ભી હે કે અપને હુસ્નો જમાલ કી વજહસે અપને શોહર કી નઝર નીચી કર દેગી કે કિસી દુસરે કી તરફ ઊઠને હી ન દેગી.

નોટ : જન્નત કી ઓરતેં નીચી નઝરવાલી, દુનિયા કી ઓરતોં કે લિયે ભી ઈસી ખૂબી પર અમલ કરને મેં દુનિયા ઓર આખિરત કી જન્નત હે.

كَاتَمَهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ ﴿٣٩﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٤٠﴾ قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿٤١﴾ يَقُولُ
 إِنِّي نَكَحْتُ لَيْلَى الْمُصْطَقِيْنَ ﴿٤٢﴾ إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا ۖ إِنَّا لَبَدِيدُونَ ﴿٤٣﴾ قَالَ هَلْ آنْتُمْ مَّظْلُوعُونَ ﴿٤٤﴾ فَأُطْلِعَ
 فَرَاهُ فِي سَوَاءٍ الْحَجِيمِ ﴿٤٥﴾ قَالَ تَاللَّهِ إِن كُذِّبْتُ لَأَتْرَدِينَ ﴿٤٦﴾ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٤٧﴾ أَلَمْ نَخْنُ
 بِمِيتَتَيْنِ ﴿٤٨﴾ إِلَّا مَوْتَتَنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٤٩﴾ إِنَّ هَذَا لَهَوُ الْفُؤُزِ الْعَظِيمِ ﴿٥٠﴾

એસા લગેગા કે વો (હૂરે) છૂપેહુવે અંડે હે^[૧] {૪૯} ફિર વો (જન્નતી લોગ) એકદૂસરે કી તરફ મુંહ કરકે આપસ મેં સવાલ (યા'ની બાતચીત) કરેગે^[૨] {૫૦} તો ઉન (જન્નતવાલો) મેં સે એક કેહનેવાલા (અપની મજલિસવાલો સે) કહેગા કે:મેરા તો એક (દુનિયા મેં) સાથી થા {૫૧} વો (મુજકો તઅજજુબ સે યું) કહા કરતા થા કે ક્યા તૂ ભી (આખિરત કો) સચ્યા માનનેવાલો મેં સે હે ? {૫૨} (और वो मुझे यूँ भी केहता था કે) ક્યા હમ લોગ જબ મરકર મિટ્ટી ઓર હડ્ડિયાં હો જાએગે તબ ક્યા હમકો (હમારે કામોં કા દોબારા ઝિંદા કરકે) બદલા દિયા જાએગા ? {૫૩} વો (અલ્લાહ તઆલા) ફરમાએગે:ક્યા તુમ (ઉસ સાથી કો) જાંક કર (ડોકીયા કર કે) દેખોગે ? {૫૪} તો વો (જન્નતી દોસ્ત) જાંક-કરકે દેખેગા તો વો ઉસકો જહન્નમ કે બીયોબીય પડા દેખેગા {૫૫} તો વો (જન્નતી) કહેગા:અલ્લાહ તઆલા કી કસમ ! કે તુ તો મુજકો બિલકુલ હલાક હી કર ડાલતા {૫૬} ઓર અગર મેરે રબ કા મેરે ઉપર ફઝલ ન હોતા તો મેં ભી પકડકર (જહન્નમ મેં) લાયા જાતા {૫૭}^[૩] ક્યા પેહલી મરતબા (દુનિયા મેં) હમારે મર ચૂકને કે સીવા અબ હમકો મરના નહીં હે ? ઓર હમકો અઝાબ નહીં હોગા^[૪] ? {૫૮}, {૫૯} (જીતની નેઅમતેં જન્નત મેં મિલી વો) હકીકત મેં યહી બહુત બડી કામિયાબી હે. {૬૦}

[૧] {૧} કુછ મુફ્ફિસરીન ને શુતુરમુર્ગ (શાહમૃગ)કે અંડે મુરાદ લિયે હે જો નિહાયત ખૂબસૂરત હોતે હે ઉનકે સાથ તશબીહ દેની હે (સમાનતા બતવાની હે).

{૨} એસી સુફેદી જીસમેં લાલાશ ભી હો જેસે દેસી મુર્ગીયોં કે અંડોં મેં હોતા હે એસા રંગ મુરાદ હે.

{૩} અંડે કે છીલકે કે નીચે એક જહલી (ચમડી જેસા હિસ્સા) હોતી હે જો નરમ ઓર નાજુક હોતી હે, નરમી ઓર નઝાકત મેં ઉસ જેસા બતવાના હે (તશબીહ દેના હે).

[૨] (દુસરા તર્જુમા) આપસ મેં હાલાત પૂછેગે.

[૩] ફિર વો જન્નતી ખૂશી સે અપને દુસરે મજલિસ કે સાથી સે કહેગા.

[૪] અલ્લાહ તઆલા ને જો તમામ તકલીફોં સે બચા લિયા ઓર જન્નત મિલી ઉસપર ખુશી કે જોશ મેં યે બાતેં કહી જાવેગી.

لَيْثِلْ هَذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَمَلُونَ ﴿١١﴾ أَذَلِكَ خَيْرٌ تُزَلُّ أَمْ شَجَرَةُ الزَّقْوَمِ ﴿١٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ﴿١٣﴾ إِنَّهَا شَجَرَةٌ
تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ﴿١٤﴾ طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رِئُوسُ الشَّيْطَانِ ﴿١٥﴾ فَإِنَّهُمْ لَا يَكُونُونَ مِنْهَا فَمَا لَوْ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ
إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ ﴿١٧﴾ ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ ﴿١٨﴾ إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءَهُمْ ضَالِِّينَ ﴿١٩﴾ فَهُمْ عَلَى
أَثَرِهِمْ يَهْرَعُونَ ﴿٢٠﴾ وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُّنْذِرِينَ ﴿٢٢﴾ فَأَنْظَرُوا كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُنْذِرِينَ ﴿٢٣﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمَخْلَصِينَ ﴿٢٤﴾
وَلَقَدْ نَادَيْنَا نُوْحًا فَلْيَنْعَمِ الْمَجِيبُونَ ﴿٢٥﴾ وَنَجِّنِيْهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٢٦﴾

ع

ઈસ જેસી કામિયાબી (હાસિલ કરને) કે લિયે અમલ કરનેવાલોં કો અમલ કરના ચાહીયે.
(૬૧) કયા યે મેહમાની અરછી હે યા ઝકકૂમ કા દરખ્ત ? (૬૨) યકીનન હમને ઉસ (દરખ્ત)
કો જાલિમોં કે લિયે એક ફિત્ના^[૧] બના દિયા હે (૬૩) યકીનન વો એક એસા દરખ્ત હે જો
જહન્નમ કી જડ મેં સે નિકલતા હે (૬૪) ઉસકા ગુછ્છા એસા હે જેસે કે શયતાનોં કે સર
હોતે હેં (૬૫) સો વો (જહન્નમી લોગ) ઉસ (ઝકકૂમ) કો ખાએંગે ઓર ઉસસે (અપને) પેટોં
કો ભરેંગે (૬૬) યકીનન ફિર ઉન લોગોં કો ઉસ (ઝકકૂમ) કે ઉપર સે સખ્ત ઉકળતા હુવા
પાની (પીપ) મિલાકર દિયા જાએગા (૬૭) (ઈન સબ તકલીફ કે બાદ અઝાબ કમ ન
હોગા;બલ્કે) ફિર જહન્નમ કી (આગ કી) તરફ વો લોગ જરૂર લોટ્ટેંગે^[૨] (૬૮) (સઝા કી
વજહ યે હોગી) કે ઉન્હોંને અપને બાપ-દાદોં કો ગુમરાહી કી હાલત મેં પાયા (૬૯) ફિર વો
ઉનહી કે કદમ કે નિશાન પર તેઝી સે દોડતે હુએ ચલે ગએ (૭૦) ઓર પક્કી બાત યે હે કે
ઈનસે પેહલે અગલોં કે બહોત સે લોગ ગુમરાહ હો ચૂકે હેં (૭૧) ઓર પક્કી બાત યે હે કે હમ
ઉનમેં ડરાનેવાલે ભેજતે હી રહે (૭૨) સો તુમ દેખો કે ડરાએ ગએ લોગોં કા અંજામ કેસા
હુવા ? (૭૩) મગર અલ્લાહ તઆલા કે યુને હુએ બંદે (વો અઝાબ સે મહફૂઝ રહે) (૭૪)

ઓર પક્કી બાત યે હે કે નૂહ (અલ.) ને હમકો પુકારા તો તો હમ (ઉનકી પુકાર કા)
બહુત હી અરછે જવાબ દેનેવાલે થે (૭૫) ઓર હમને ઉસ (નૂહ અલ.) કો ઓર ઉસકે
અહલ (ઘરવાલોં ઓર માનનેવાલોં) કો બડી ગભરાહટ સે બચા લિયા (૭૬)

[૧] યા'ની અઝાબ કા ઝરીયા યા ઇમ્તિહાન કા ઝરીયા. (વો યૂં કેહતે થે કે જહન્નમ કી આગ મેં ઝાડ કેસે ઝિંદા રહેગા?)

[૨] યા'ની ઉનકા ઠીકાના જહન્નમ હી હોગા ઉસ સે છૂટ ન પાવેંગે.

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ﴿٢٢﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿٢٣﴾ سَلَّمَ عَلَى نُوحٍ فِي الْعِلْيَيْنِ ﴿٢٤﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٥﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخِرِينَ ﴿٢٧﴾ وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لَإِبْرَاهِيمَ ﴿٢٨﴾ إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٢٩﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٣٠﴾ آيُفُكَا إِلَهَةَ دُونِ اللَّهِ تُرِيدُونَ ﴿٣١﴾ فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٢﴾ فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ﴿٣٣﴾ فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ﴿٣٤﴾ فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٣٥﴾ فَرَاغَ إِلَى إِلَهِهِمْ فَقَالَ آلا تَأْكُلُونَ ﴿٣٦﴾ مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ﴿٣٧﴾

और हमने उस (नूह अल.) की अवलाद (या'नी नसल) को ही बाकी रखा^[१] ﴿३७﴾ और (नूह अल.के) बाद में आनेवाले लोगों में हमने उसके लिये ये बात बाकी रेखने दी के ﴿३८﴾ (वो ऐसा केखते रहें) नूह (अल.) पर तमाम दुनियाओ में सलाम हो ﴿३९﴾ यकीनन हम नेकी करनेवालों को हीसीतरह बखला देते हैं ﴿४०﴾ यकीनन वो (नूह अल.) हमारे ईमानवाने वाले बंधों में से थे ﴿४१﴾ फिर हमने दूसरों को डूबो दिया ﴿४२﴾ और यकीनन उस (नूह अल.) के तरीकों पर चलनेवालों में ईब्राहीम (अल.) भी थे ﴿४३﴾ जब के वो (ईब्राहीम अल.) अपने रबके पास साफ़ सुथरा हिल लेकर आये ﴿४४﴾ जबके उस (ईब्राहीम अल.) ने अपने अब्बा और अपनी कोम से कहा तुम किस चीज की ईबादत करते हो ? ﴿४५﴾ क्या अल्लाह तआला को छोड़ कर जूठे बनाये हुअे मा'बूदो को तुम लोग याखते हो ? ﴿४६﴾ सो तमाम आलम के रबके बारे में तुमदारा क्या जयाब है ? ﴿४७﴾ सो उस (ईब्राहीम अल.) ने सितारों की तरफ़ ओक नजर डालकर देखा ﴿४८﴾ सो उस (ईब्राहीम अल.) ने कहा:मेरी तबियत ठीक नहीं है^[२] ﴿४९﴾ फिर कोम के लोग पीठ फिरा कर उस (ईब्राहीम अल.) के पास से चले गये^[३] ﴿५०﴾ फिर वो (ईब्राहीम अल.) उनके (बनाये हुअे) बुतों (के मंदिर) में चुपके से घुस गये,सो उस (ईब्राहीम अल.) ने बुतों से कहा:तुम (ये यढावे) ખાતે ક્યું નહીં હો ? ﴿५१﴾ तुमको क्या हो गया,बोलते (क्यों) नहीं ? ﴿५२﴾

[१] હઝરત નૂહ અલ.કે ત્રીન બેટે સામ,હામ,યાફિસ સે પૂરી દુનિયા કી ઈનસાનિયત ચલી.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) મેં બિમાર હોનેવાલા હું.

[૩] યા'ની હઝરત ઈબ્રાહીમ અલ.કા ઉઝર સુનકર ઉનકો છોડ કરકે કોમ કે લોગ મેલે મેં ચલે ગએ.

فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِينِ ﴿٤٣﴾ فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزْفُونَ ﴿٤٤﴾ قَالَ أَعْبُدُونِ مَا تَنَحَّيْتُمْ ﴿٤٥﴾ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٤٦﴾ قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْفَوْهُ فِي الْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ ﴿٤٨﴾ وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَى رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٤٩﴾ رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٥٠﴾ فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ ﴿٥١﴾ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَبْنَئِي إِنِّي أَرَى فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا تَرَى ۖ قَالَ يَاقَبْتُ أَفْعَلُ مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ ﴿٥٢﴾

ફિર પૂરી તાકત સે મારતે હુએ ઉન (બુતો) પર તૂટ પડે^[૧] ﴿૮૩﴾ ફિર વો (ઈબ્રાહીમ અલ.કી કોમ કે) લોગ ઉનકે પાસ દોડતે હુએ^[૨] આએ ﴿૮૪﴾ ઉસ (ઈબ્રાહીમ અલ.) ને કહા:જિનકો તુમ ખુદ તરાશતે હો (ઘાટ દે તે હો), કયા તુમ ઉનહી કી ઈબાદત કરતે હો ? ﴿૮૫﴾ હાલકે અલ્લાહ તઆલા ને તુમકો (ભી) ઓર જો કુછ તુમ બનાતે હો ઉસકો (ભી) પેદા કિયા ﴿૮૬﴾ (કોમ કે) લોગોને કહા કે:ઉસ (ઈબ્રાહીમ અલ.) કે લિયે એક ઈમારત બનાઓ ઓર ઉસ (ઈબ્રાહીમ અલ.) કો આગકે ઢેર મેં ફેંક દો ﴿૮૭﴾ ફિર ઉનહોને ઉસ (ઈબ્રાહીમ અલ.) કે ખિલાફ એક બુરા પ્લાન બનાને કા ઈરાદા કિયા;લેકિન હમને ઉનકો નીચા કરકે દિખા દિયા ﴿૮૮﴾ ઓર ઈબ્રાહીમ (અલ.) ને કહા:મેં તો અપને રબકી તરફ હિજરત કરકે જા રહા હું, વહી મુજકો (દુસરી અચ્છી જગા જાને કા) ઝરૂર રાસ્તા બતાએંગે ﴿૮૯﴾ એ મેરે રબ ! મુજકો કોઈ નેક બેટા અતા કિજિએ^[૩] ﴿૧૦૦﴾ સો હમને ઉસ (ઈબ્રાહીમ અલ.) કો એક બરદાશત કરનેવાલે બેટે કી ખુશખબરી દી^[૪] ﴿૧૦૧﴾ ફિર વો લડકા જબ ઉસ (ઈબ્રાહીમ અલ.) કે સાથ ચલને ફિરને કે લાયક હો ગયા^[૫] તો (ઈબ્રાહીમ અલ.) ને કહા:એ મેરે બેટે ! મેં ખ્વાબ મેં દેખતા હું કે મેં તુમકો ઝબહ કર રહા હું તો સોચ લો તુમહારી કયા રાય હે ? બેટે ને કહા કે:એ મેરે અબ્બા ! આપકો જો હુકમ દિયા જા રહા હે ઉસકો કર ડાલિયે, ઈન્શાઅલ્લાહ ! આપ મુજે સબ્ર કરનેવાલોં મેં સે પાએંગે. ﴿૧૦૨﴾

[૧] (દુસરા તર્જુમા) ફિર ઉન પર પૂરી તાકત કે સાથ જા પડે ઓર મારને લગે, આયત મેં “યમીન” કા લફ્ઝ હે, કુછ હઝરાત ને ઈસકા તર્જુમા દાહને (જમણે) હાથ સે બુતોં કો મારને સે કિયા હે.

[૨] ગભરાતે હુએ ગુસ્સે મેં. [૩] યે દુઆ ઈરાક સે મુલ્કે શામ પહોંચ જાને કે બાદ માંગી હે.

[૪] હીમ કા એક મા’ના હે ઈઝતવાલા, જો આદમી ગુસ્સે કી વજહસે જોશ મેં ન આવે; બલ્કે તબિયત ઓર નફ્સ કો કાબૂ મેં રખે. ઈસસે હઝરત ઈસ્માઈલ અલ.મુરાદ હેં.

[૫] (દુસરા તર્જુમા) કામ મેં મદદ કરને કે લાયક હો ગયા.

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَلِلَّهِ الْجَبِينُ ﴿٣٣﴾ وَتَادِيْنُهُ أَنْ يَأْبُرْهُيْمُ ﴿٣٤﴾ قَدْ صَدَّقَتِ الرُّعْيَا ۖ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ﴿٣٦﴾ وَقَدْ يَنْدِي بِذُنُجٍ عَظِيمٍ ﴿٣٧﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿٣٨﴾ سَلَامٌ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ﴿٣٩﴾ كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٠﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤١﴾ وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٤٢﴾ وَبَرَكَتْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ عِصْحَاقَ ۖ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ مُبِينٌ ﴿٤٣﴾

સો જિસ વક્ત (અલ્લાહ તઆલા કા) હુકમ પૂરા કરને કે લિયે વો દોનોં (બાપ ઓર બેટે) તૈયાર હો ગએ ઓર ઉસ (ઈબ્રાહીમ અલ.) ને અપને બેટે કો (ઝબહ કરને કે લિયે) પેશાની કે બલ પછાડ દિયા^[૧] ﴿૧૦૩﴾ ઓર હમને ઉસકો આવાઝ લગાઈ કે:એ ઈબ્રાહીમ ! (શાબાશ) ﴿૧૦૪﴾ તુમને તો ખ્વાબ પૂરી તરહ સચ્ચા કરકે દિખા દિયા,યકીનન હમ નેકી કરનેવાલોં કો ઈસીતરહ બદલા દેતે હે^[૨] ﴿૧૦૫﴾ યકીનન વો તો એક ખુલા હુવા ઈમ્તિહાન થા ﴿૧૦૬﴾ ઓર હમને એક બડા જાનવર ઝબહ કરને કે વાસ્તે દેકર ઉસ (બચ્ચે) કો બચા લિયા ﴿૧૦૭﴾ ઓર (ઉસ ઈબ્રાહીમ અલ.કે) બાદ મેં આનેવાલે લોગોં મેં હમને ઉસકે લિયે યે બાત બાકી રેહને દી ﴿૧૦૮﴾ કે (વો એસા કેહતે રહેં કે) ઈબ્રાહીમ પર સલામ હો ﴿૧૦૯﴾ હમ નેકી કરનેવાલોં કો ઈસીતરહ બદલા દેતે હે ﴿૧૧૦﴾ યકીનન વો (ઈબ્રાહીમ અલ.) હમારે ઈમાનવાનેવાલે બંદોં મેં સે થે ﴿૧૧૧﴾ ઓર હમને ઉસ (ઈબ્રાહીમ અલ.) કો ઈસ્હાક (જેસે બેટે) કી ખુશખબરી દી.જો નેક લોગોં મેં સે નબી હોંગે ﴿૧૧૨﴾ ઓર હમને ઉન (ઈબ્રાહીમ અલ.) પર ઓર ઈસ્હાક (અલ.) પર બરકત ઉતારી ઓર ઉન દોનોં કી અવલાદ મેં સે કુછ લોગ તો નેક અમલ કરનેવાલે થે ઓર કુછ લોગ (ગુનાહ કરકે) અપની જાન પર ખુલ્લમખુલ્લા ઝુલ્મ કરનેવાલે થે ﴿૧૧૩﴾

[૧] પેશાની કા એક કિનારા ઝમીન સે છૂને લગા.

[૨] અલ્લામા અનવર શાહ રહ. ફરમાતે હેં કે:હઝરત ઈબ્રાહીમ અલ. ને ખ્વાબ મેં યે નહીં દેખા થા કે મેંને ઈસ્માઈલ કો ઝબહ કર દિયા;બલ્કે યે દેખા થા કે મેં ઝબહ કર રહા હૂં,યા'ની ઝબહ કા જો કામ હે “ગરદન પર છુરી ચલાના” વો કર રહા હૂં,સો જાગતે હુએ ઈતના કરને સે જીતના ખ્વાબ મેં દેખા થા ઉતના પૂરા હો ગયા,આપ સચ્ચે સાબિત હો ગએ.

وَلَقَدْ مَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿١٣٦﴾ وَجَعَلْنَاهُمَا قَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿١٣٧﴾ وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ
 الْغَالِبِينَ ﴿١٣٨﴾ وَآتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ﴿١٣٩﴾ وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١٤٠﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْأَخْرَبِ
 سَلْمًا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿١٤١﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤٢﴾ إِنَّهُمْ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤٣﴾ وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنْ
 الْمُرْسَلِينَ ﴿١٤٤﴾ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ آلَا تَتَّقُونَ ﴿١٤٥﴾ أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ﴿١٤٦﴾ اللَّهُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ
 الْأَوَّلِينَ ﴿١٤٧﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَنَّهُمْ مُحْضَرُونَ ﴿١٤٨﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٤٩﴾

और पक्की बात ये छे के उमने मूसा (अल.) और હાડન (अल.) पर (भी) ओउसान
 किया {११४} और उमने उन दोनों (मूसा और હાડन अल.) को और उन दोनों की कोम
 (बनी ઇસરાઈલ) को બડી मुसीबत (या'नी गभराहट) से बचा लिया^[१] {११५} और उमने
 उनकी मदद की, जिसके नतीजे में वही लोग गाविज आ गये {११६} और उमने उन दोनों
 को ऐसी किताब दी जो बिल्कुल जाहिर थी {११७} और उमने उन दोनों को सीधा रास्ता
 समझ दिया^[२] {११८} और (मूसा और હાડन अल.के) बाद में आनेवाले लोगों में उमने
 उन दोनों के लिये ये बात बाकी रेहने दी {११९} (के वो ऐसा केहते रहें) के:मूसा और હાડन
 (अल.) पर सलाम हो {१२०} यकीनन उम नेकी करनेवालों को इसीतरह बटवा देते हैं
 {१२१} यकीनन वो दोनों (मूसा और હાડન अल.) હમાरे (કામિલ) ઇમાનવાનેવાले બંદો में
 से थे {१२२} और यकीनन ઇલ્યાસ (અલ.) ભી રસૂલોં में से थे {१२३} જબ उसने अपनी
 કોમ से કહા:કયા તુમ લોગ (અલ્લાહ તઆલા سے) ડરતે નહીં હો ? {१२४} કયા તુમ બઅલ
 (દેવતા) કો પુકારતે હો और સબસે અચ્છે બનાવેવાલે (અલ્લાહ તઆલા) કો તુમ લોગ છોડ
 દેતે હો ? {१२५} અલ્લાહ તઆલા તો તુમહારે રબ હેં और તુમહારે અગલે બાપ-દાદોં કે
 (ભી) રબ હેં {१२६} સો उन લોગોં ને उस (ઇલ્યાસ અલ.) કો જૂઠ્ઠા દિયા, સો यकीनन
 वो सभ (क्यामत में) पकडके હાઝિર કર દિયે જાએંગે {१२७} મગર અલ્લાહ તઆલા કે ચૂને
 હુએ બંદે (વો અઝાબ સે મહફૂઝ રહેંગે) {१२८}

[૧] ફીરઓન કી તરફ સે ઝુલ્મ.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) સીધે રાસ્તે પર કાઈમ રખા.

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿٣٩﴾ سَلَّمَ عَلَىٰ آلِ يَسِينَ ﴿٤٠﴾ إِنَّا كَذَلِكْ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٤١﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا
 الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٢﴾ وَإِنَّ لَوْطًا لَّيِّنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٤٣﴾ إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿٤٤﴾ إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿٤٥﴾ ثُمَّ دَمَرْنَا
 الْآخِرِينَ ﴿٤٦﴾ وَأَنَّا كُنَّا لَنَمُرُّونَ عَلَيْهِمْ مُّصْبِحِينَ ﴿٤٧﴾ وَبِالْأَيْلِ أَفْلا تَعْقِلُونَ ﴿٤٨﴾
 وَإِنَّ يُونُسَ لَيِّنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٤٩﴾ إِذْ أَتَىٰ إِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ﴿٥٠﴾

और (ईल्य़ास अल.के) बाद में आनेवाले लोगों में हमने उस के लिये ये बात बाकी रहेने दी
 ﴿१२८﴾ (के वो ऐसा केहते रहें) के:ईल्य़ासीन पर सलाम हो^[१] ﴿१३०﴾ यकीनन हम नेकी
 करनेवालों को ईसीतरह बढवा देते हैं ﴿१३१﴾ यकीनन वो (ईल्य़ास अल.) हमारे (कामिल)
 ईमानवानेवाले बंदों में से थे ﴿१३२﴾ और यकीनन लूत (अल.) भी रसूलों में से थे ﴿१३३﴾
 (वो वाकिया याद करो) जब हमने उस (लूत अल.) को और उसके सब घरवालों को (अज़ाब
 से) बचा लिया ﴿१३४﴾ मगर एक बुढ़िया^[२] जो पीछे रहे जानेवालों में से थी ﴿१३५﴾ फिर
 हमने दूसरों को उलाक कर दिया ﴿१३६﴾ और यकीनन (ओ मक्कावालों !) तुम उस (लूत
 अल.की उलाक की दुई बस्तीयों से कभी तो) सुबह के वक्त उन पर गुज़रते हो ﴿१३७﴾
 और (कभी तो) रात के वक्त (गुज़रा करते हो)^[३], फिर भी क्या तुम समझते नहीं हो ?^[४]
 ﴿१३८﴾

और यकीनन यूनूस (अल.) भी रसूलों में से थे ﴿१३९﴾ जब वो (अपनी कोम से)
 भाग^[५] कर (मुसाफ़िरों से) ભરી હુઈ કશ્તી મેં પહોંચ ગએ ﴿૧૪૦﴾

[૧] : {૧} ઈલ્યાસીન સે મુરાદ ખુદ હઝરત ઈલ્યાસ અલ. હે,और पिछली आयात से यही मा'लुम होता
 હે.અરબોં કી આદત હે કે જબ અજમી (ગેરઅરબી) નામ અરબોં મેં આતે હેં તો “યા” ઓર “નૂન” બઢા દેતે હેં તો
 ઈલ્યાસ અજમી નામ હે. “યા” ઓર “નૂન” બઢ ગયા તો ઈલ્યાસીન હો ગયા જેસે સીના સે સીનીન. {૨} ઉન કે
 અબ્બા કા નામ યાસીન હે ઓર એક કિરા'ત મેં આવે યાસીન આયા હે;ઈસલિયે મા'ના હોગા કે યાસીન કી
 અવલાદ,ઈસલિયે ઈલ્યાસ અલ.હી હુએ. {૩} ઈલ્યાસીન સે મુરાદ હઝરત ઈલ્યાસ અલ.કો માનનેવાલે લોગ.

[૨] યા'ની ઉનકી બીવી. [૩] મક્કા સે જો કાફલે તિજરત કે લિયે મુલ્કે શામ જાતે થે ઉનકે ચલને કી તરતીબ એસી
 હોતી કે જાતે વક્ત આમ તોર પર સુબહ કે વક્ત કોમે લૂત કે ખંડારાત સે ગુઝરતે ઓર વાપસી મેં રાત કે વક્ત
 આમતોર પર વહાં સે ગુઝરતે. [૪] કે કૂફ કરનેવાલોં કા કેસા અંજામ હુવા હે. [૫] હઝરત યુનુસ અલ. વહી કે
 ઈન્તિઝાર કે બગેર રવાના હુએ ઈસીકો ભાગને સે તા'બીર (બયાન) ક્રિયા;ઈસલીએ કે નબી કો હિજરત કે લિયે
 ભી અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે હિજરત કે હુકમ કી ઝફરત પડતી હે.

فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿١٣٧﴾ فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿١٣٨﴾ فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ﴿١٣٩﴾ لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤٠﴾ فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿١٤١﴾ وَأَنْبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِنْ يَقْطِينٍ ﴿١٤٢﴾ وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَى مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ ﴿١٤٣﴾ فَآمَنُوا فَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَى حِينٍ ﴿١٤٤﴾ فَاسْتَفْتِهِمُ الرِّبَّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ ﴿١٤٥﴾ أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ ﴿١٤٦﴾ أَلَا إِنَّهُمْ مِنْ أَفْكَهَمُ لَيَقُولُونَ ﴿١٤٧﴾ وَلَكَ اللَّهُ ۖ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٤٨﴾

ફિર વો (યુનૂસ અલ. કશ્તી વાલોં કે સાથ) ચીઠ્ઠી ઉછાલના મેં શરીક હુએ તો (હર મરતબા ચીઠ્ઠી મેં) યુનૂસ (અલ.) હાર ગએ^[૧] ﴿૧૪૧﴾ સો મછલી ને ઉન (યુનૂસ અલ.) કો નિગલ લિયા ઓર વો (યુનૂસ અલ. ખુદ સે સોચી હુઈ આજને વાલી ગલતી કી વજહ સે) અપને ઉપર મલામત કર રહે થે ﴿૧૪૨﴾ સો વો (યુનૂસ અલ.) અગર અલ્લાહ તઆલા કી તસ્બીહ ન કરતે ﴿૧૪૩﴾ તો (મુદ્દો કો) દુસરી મરતબા ઝિંદા કિયે જાને કે દિન તક ઉસી (મછલી) કે પેટ મેં રેહતે^[૨] ﴿૧૪૪﴾ સો હમને ઉન (યુનૂસ અલ.) કો ખુલે મેદાન મેં ડાલ દિયા ઓર વો તો બિલ્કુલ બિમાર (યા'ની એસે કમઝોર કે બદન પર બાલ ભી ન) થે ﴿૧૪૫﴾ ઓર હમને ઉસ પર વેલી વાલા દરખ્ત ઊગા દિયા^[૩] ﴿૧૪૬﴾ ઓર હમને ઉન (યુનૂસ અલ.) કો એક લાખ બલ્કે (એક) લાખ સે ભી ઝિયાદહ લોગોં કી તરફ રસૂલ બનાકર ભેજા^[૪] ﴿૧૪૭﴾ સો વો સબ ઈમાન લે આએ, ઈસીલિયે એક ઝમાને તક હમને ઉનકો (ઝિંદગી સે) ફાઈદા ઉઠાને કા મો'કા દિયા ﴿૧૪૮﴾ સો (એ નબી !) તુમ ઈન (મક્કા કે મુશરિકીન) સે પૂછો કે: કયા તુમહારે રબ કે યહાં બેટિયાં હેં ઓર ઉનકે લિયે બેટે હેં ? ﴿૧૪૯﴾ યા હમને ફરિશ્તોં કો ઓરતેં બનાયા ઓર (ઉનકે બનને કે વક્ત) વો દેખ રહે થે ? ﴿૧૫૦﴾ (અલ્લાહ તઆલા હિફ્ઝત મેં રખે) સુન લો ! વો અપની મનઘડત બાત કી વજહ સે કહતે હેં ﴿૧૫૧﴾ કે અલ્લાહ તઆલા કી કોઈ અવલાદ હે ઓર યકીનન વો (મુશરિક) લોગ બિલ્કુલ જૂઠે હેં ﴿૧૫૨﴾

[૧] તો યુનૂસ (અલ.) કી ભુલચુક સામને આઈ. [૨] યા'ની મછલી કી ખોરાક બન જાતે. [૩] વેલી કા તના (થડ) નહીં હોતા; લેકિન યહાં અલ્લાહ તઆલા કી કુદરત સે દૂધી કી વેલી દરખ્ત કી શકલ મેં તડવાલી ઊગ ગઈ ઓર કુછ મુફ્સિસરીન લિખતે હેં કે કદ્દૂ કી બેલ કિસી દરખ્ત પર ચઢ કે ઠંડા સાયા કર રહી થી. [૪] અકકલ સમજવાલે, બાલિગ એક લાખ અફરાદ ઓર બચ્ચોં કો ભી ગિન કર લેવેં તો ઝિયાદહ હો જાવે, કસર કે બગેર એક લાખ, કસર કે સાથ લાખ સે ઝિયાદહ, યા યે કલામ આમ આદમી કી બોલચાલ (કે દરજે) સે હે કે આમ આદમી વહાં કે રેહનેવાલોં કો દેખે તો કહે: એક લાખ હેં યા ઈસ સે ઝિયાદહ હેં.

أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ ﴿١٥٣﴾ مَا لَكُمْ تَكْتُمُونَ ﴿١٥٤﴾ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٥﴾ أَمَّ لَكُمْ سُلْطَنٌ مُبِينٌ ﴿١٥٦﴾ فَاتُّوا بِكِتَابِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٥٧﴾ وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ نِسْبًا ۚ وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٥٨﴾ سُبْحَنَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١٥٩﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿١٦٠﴾ فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٦١﴾ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفِتْنِينَ ﴿١٦٢﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ ﴿١٦٣﴾ وَمَا مِمَّا إِيَّاهُ مَقَامٌ مَعْلُومٌ ﴿١٦٤﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُونَ ﴿١٦٥﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ ﴿١٦٦﴾ وَإِنْ كَانُوا لَيَقُولُنَّ ﴿١٦٧﴾ لَوْ أَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِنَ الْوَالِيِّينَ ﴿١٦٨﴾ لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿١٦٩﴾

કયા ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ને બેટોં કે બજાએ બેટીયાં પસંદ કી ? ﴿૧૫૩﴾ તુમ કો કયા હો ગયા ? તુમ કેસા ફેસલા કરતે હો ? ﴿૧૫૪﴾ ભલા કયા તુમ (ઈતના ભી) ધ્યાન નહીં દેતે ? ﴿૧૫૫﴾ યા તુમહારે પાસ કોઈ ખુલી હુઈ સનદ (દલીલ) હે ? ﴿૧૫૬﴾ સો અગર તુમ સચ્ચે હો તો અપની કિતાબ લા કર દિખાઓ ﴿૧૫૭﴾ ઔર ઉન કાફિરોં ને ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ઔર જિનોં કે દરમિયાન ખાનદાની રિશ્તેદારી બના રખી હે ઔર પક્કી બાત યે હે (કાફિર) જિનોં કો યે બાત મા'લૂમ હે કે વો લોગ (મુજરિમ બનકર) પકડ કે હાઝિર કર દિયે જાએંગે. ﴿૧૫૮﴾ જો બાતેં યે લોગ (અલ્લાહ તઆલા કે બારે મેં) બતલાતે હેં ઉસ સે અલ્લાહ તઆલા (કી ઝાત) પાક હે ﴿૧૫૯﴾ મગર અલ્લાહ તઆલા કે ચુને હુએ બંદે (વો પકડ સે હિફાઝત મેં રહેંગે) ﴿૧૬૦﴾ ઈસલિયે કે તુમ ઔર જિન કી તુમ ઈબાદત કરતે હો (વો સબ મિલકર) ﴿૧૬૧﴾ (કિસી કો) ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે બારે મેં ગુમરાહ નહીં કર સકતે^[૧] ﴿૧૬૨﴾ મગર વો શખ્સ જો (અલ્લાહ તઆલા કે ઈલ્મ મેં) જહન્નમ મેં જલને હી વાલા હે ﴿૧૬૩﴾ (ઔર ફરિશ્તે તો યે કહતે હેં કે) હમ મેં સે હરએક કા એક ઠીકાના (યા'ની મકામ) મુકરર (નક્કી) હે^[૨] ﴿૧૬૪﴾ ઔર હમ તો (અલ્લાહ તઆલા કી બાત માનને મેં ઔર અલ્લાહ તઆલા કા હુકમ સુનને કે લિયે) સફ્મેં ખડે રેહતે હેં ﴿૧૬૫﴾ ઔર હમ લોગ તો તરબીહ હી કરતે રેહતે હેં ﴿૧૬૬﴾ ઔર વો (કાફિર) લોગ (પેહલે તો એસા) કેહતે થે:અગર હમારે પાસ પેહલે લોગોં જેસી નસીહત (કી કિતાબ) હોતી^[૩] તો (નસીહત હાસિલ કરકે) હમ ભી ઝરૂર અલ્લાહ તઆલા કે ખાસ બંદે હો જાતે ﴿૧૬૭﴾ ﴿૧૬૮﴾ ﴿૧૬૯﴾

[૧] (દુસરા તર્જુમા) કિસી કો અલ્લાહ તઆલા (કી ઈબાદત) સે ફીરા નહીં સકતે (ત્રીસરા તર્જુમા) કિસી કો ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે હાથ સે બેહકા કર નહીં લે સકતે.

[૨] હરએક અપને નક્કી કી હુઈ જગહ પર અલ્લાહ તઆલા કે હુકમોં કો પૂરા કરને મેં મશગૂલ હે,અપની રાય સે કુછ નહીં કર સકતે. [૩] (દુસરા તર્જુમા) અગર હમારે પાસ પેહલે લોગોં કે કુછ હાવાત આએ હોતે.

فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٤٠﴾ وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿١٤١﴾ إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنصُورُونَ ﴿١٤٢﴾ وَإِنَّ جُنَدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿١٤٣﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٤٤﴾ وَأَبْصِرْ هُمْ فَسَوْفَ يُبْصَرُونَ ﴿١٤٥﴾ أَفَبِعَدَابِنَا يُسْتَعْجِلُونَ ﴿١٤٦﴾ فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٤٧﴾ وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٤٨﴾ وَأَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصَرُونَ ﴿١٤٩﴾ سُبْحَنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٥٠﴾ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿١٥١﴾ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٥٢﴾

સો ઈન લોગોં ને તો ઈસ (કુર્આન યા નબી) કા ઈન્કાર ક્રિયા તો થોડે હી દિનોં મેં (ઈસકા અંજામ) મા'લૂમ હો જાએગા ﴿૧૭૦﴾ ઓર પકડી બાત યે હે કે હમારે પયગંબર બંદોં કે બારે મેં હમારી પેહલે સે યે બાત તે હો ચકી હે ﴿૧૭૧﴾ કે ચકીનન ઉનકી મદદ કી જાએગી ﴿૧૭૨﴾ ઓર ચકીનન હમારા લશ્કર હી^[૧] ગાલિબ હોકર રેહનેવાલા હે ﴿૧૭૩﴾ સો (એ નબી !) તુમ એક વક્ત તક ઈન (કાફિર લોગોં) સે બેપરવાહ હો જાઓ^[૨] ﴿૧૭૪﴾ ઓર ઈન (કાફિરોં) કો દેખતે રહો, સો આગે વો ખુદ ભી (અપના અંજામ) દેખ લેંગે ﴿૧૭૫﴾ ક્યા ભલા ! હમારે અઝાબ કે બારે મેં વો લોગ જલ્દી મયા રહે હેં ? ﴿૧૭૬﴾ ફિર જબ વો (અઝાબ) ઉનકે આંગન મેં ઉતર આએગા^[૩] તો જિન કો (પેહલે સે) ડરાયા ગયા થા ઉનકી સુબહ બહોત બુરી હોગી ﴿૧૭૭﴾ ઓર (એ નબી !) તુમ એક વક્ત તક ઈન કાફિરોં સે ધ્યાન હટા લો ﴿૧૭૮﴾ ઓર (એ નબી ! ઈન કાફિરોં કો) દેખતે રહો, આગે વો ખુદ ભી (અપના અંજામ) દેખ લેંગે ﴿૧૭૯﴾ તુમહારે રબ જો ઈઝઝતવાલે હેં, પાક હેં ઉન સબ બાતોં સે જો યે લોગ બનાતે હેં ﴿૧૮૦﴾ ઓર રસૂલોં પર સલામતી ઉતરે ﴿૧૮૧﴾ ઓર તમામ તા'રીફ ઉસ અલ્લાહ તઆલા કે લિયે ખાસ હે જો તમામ આલમોં કે રબ હેં ﴿૧૮૨﴾

[૧] વો ઈમાનવાલે જો પૂરી ઝિંદગી નફ્સ ઓર શયતાન સે મુકાબલા કરે, દીન કે દુશ્મનોં સે મુકાબલા કરે વો અલ્લાહ તઆલા કા લશ્કર હે.

[૨] યા'ની ઉનકી મુખાલફત (વિરોધ) ઓર તકલીફ પહુંચાને કા ખયાલ ન કરો. (દુસરા તર્જુમા) ધ્યાન હટા લો.

[૩] સામને આ જાના મુરાદ હે.

સુર-એ-સોદ

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસ મેં (૮૮) યા (૮૬) આયતેં હેં. સૂર-એ-કમર કે બાદ ઓર સૂર-એ-આ'રાફ સે પેહલે (૩૮) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

ઈસ સૂરત કે શુરૂ મેં હુરફે મુક્તઆત મેં સે “ ص ” આયા હે.

ઈસ સૂરત કા એક દુસરા નામ “ સૂર-એ-દાવૂદ ” ભી હે, ઈસ મેં હઝરત દાવૂદ અલ. કા કીસ્સા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ۚ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ۚ كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَوا وَاَلَاتِ
حَيْنٍ مَنَاصٍ ۚ وَعَجَبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ ۚ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا سِحْرٌ كَذَّابٌ ۖ أَجَعَلِ الْإِلَهَةَ إلهًا
وَاحِدًا ۚ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ۚ وَانْطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنِ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلَى آلِهَتِكُمْ ۚ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ ۚ
مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْبَلَاءِ الْأَخِيرَةِ ۚ إِنَّ هَذَا إِلَّا اخْتِلَاقٌ ۚ أَنْزَلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا ۚ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِنْ
ذِكْرِي ۚ بَلْ لَمَّا يَدُوْقُوا عَذَابٌ ۚ

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુર કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહુત
ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

ص, (સાદ) નસીહત સે ભરે હુએ કુર્આન કી કસમ !^[૧] ﴿૧﴾ બલકે યે કાફિર લોગ તો
ઘમંડ મેં ઓર (હક કી) મુખાલફત (વિરોધ કરને) મેં (પડે હુએ) હેં ﴿૨﴾ હમને ઈન સે પેહલે
કિતની કોમોં કો હલાક કર ડાલા તો વો લોગ (હલાક હોતે વક્ત) ચીખતે (યા'ની પુકારતે) રહે
જબ કે (અઝાબ આ ગયા તબ) છૂટકારે કા વક્ત રહા હી નહીં ﴿૩﴾ ઓર ઈન (મક્કા કે કુરૈશી)
લોગોં કો ઈસ બાત પર તઅજજુબ હુવા કે ઉનકે પાસ એક ડરાનેવાલા ઉનહી મેં સે આ ગયા
ઓર કાફિર લોગ કેહને લગે કે:યે તો બડા જૂઠા જાદૂગર હે ﴿૪﴾ કયા ઈસને સારે મા'બૂદોં કે
બજાએ એક હી મા'બૂદ કર ડાલા^[૨] ? યકીનન યે તો બડે તઅજજુબ કી બાત હે ﴿૫﴾ ઓર
ઈન (કુરૈશ) કે સરદાર (એસા કેહકર મજલિસ સે ઉઠકર) ચલ દિયે કે ચલો ! ઓર તુમ અપને
મા'બૂદોં (કી ઈબાદત) પર જમે રહો યકીનન યે તો એક એસી બાત હે કે ઉસકે પીછે કુછ
દુસરા હી ઈરાદા હે^[૩] ﴿૬﴾ યે (એક મા'બૂદવાલી) બાત પીછલે મઝહબ મેં હમને (કભી)
નહીં સુની,યે તો મનઘડત બાત હે ﴿૭﴾ યા હમ સબ કો છોડકર (યે) નસીહત કી બાત ઈસી
(શખ્સ) પર ઉતારી ગઈ;બલકે વો (કાફિર) લોગ તો મેરી નસીહત (કુર્આન) કે બારે મેં શક
(યા'ની ઈનકાર) મેં (પડે હુએ) હેં;બલકે બાત એસી હે કે ઉન્હોંને અભી મેરે અઝાબ કા મઝા
ચખા હી નહીં હે. ﴿૮﴾

[૧] (દુસરા તર્જુમા) સમજાનેવાલે કુર્આન કી કસમ.

[૨] યા'ની એક કે સિવા સારે મા'બૂદોં કી ઈબાદત કા ઈન્કાર કર દિયા.

[૩] (દુસરા તર્જુમા) ઈસમેં ઝરૂર કોઈ દુસરી હી ગર્ઝ હે.

أَمْعِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ۙ أَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي
الْأَسْبَابِ ۝ جُنْدٌ مَّا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِّنَ الْأَحْزَابِ ۝ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ ۝
وَتَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ لَيْكَةِ ۚ أُولَٰئِكَ الْأَحْزَابُ ۝

કયા તુમહારે રબ જો બડે ઝબરદસ્ત હેં, બહોત બખ્શનેવાલે હેં ઉસકી રહમત કે તમામ ખજાને ઉનકે પાસ હેં^[૧] {૮} કયા ઉન લોગોં કે કબ્જે મેં આસમાનોં ઓર ઝમીન ઓર જો કુછ ઈન દોનોં કે દરમિયાન હે ઉન સબકી હુકૂમત હે ? (અગર એસી હી કોઈ બાત હે) તો રસિયાં બાંધકર ઉનકો (આસમાન પર) ચઢ જાના ચાહીયે^[૨] {૧૦} (ઉનકી હકીકત યે હે કે નબીયોં કી મુખાલિફ) જમાઅતોં મેં સે (મક્કાવાલોં કા) ભી એક લશ્કર હે જો યહાં પર હી હરા દિયા જાએગા {૧૧} ઈન (મક્કાવાલોં) સે પેહલે નૂહ (અલ.) કી કોમ ને ઓર (કોમે) આદ ને ઓર મેખોંવાલે (કીલવાલે) ફિરઔન ને (નબીયોં કો) જૂઠલાયા થા^[૩] {૧૨} ઓર (કોમે) સમૂદ ને ઓર લૂત (અલ.) કી કોમને ઓર અયકહ (યા'ની ઘને જંગલ) વાલોંને (નબીયોં કો) જૂઠલાયા થા^[૪] વો તો (બડે મુખાલિફ) લશ્કર યે {૧૩}

[૧] ઉન ખજાનોં મેં નબુવ્વત ભી હે, કયા નબુવ્વત કી તક્સીમ ઉનકે હવાલે હો ગઈ તો વો કેહ સકેંગે કે હમને કિસી બશર (ઈન્સાન) કો નબી નહીં બનાયા, જબ ઉનકો નબુવ્વત કી તક્સીમ કા હક ન મિલા તો વો એસા કેહ ભી નહીં સકતે. [૨] (દુસરા તર્જુમા) સીડી લગા કે ઉનકો આસમાન પર ચઢ જાના ચાહીયે.

[૩] આયત મેં ફિરઔન કો મેખોંવાલા કહા ગયા હે, ઈસકા મતલબ: {૧} જબ કિસી કો સજા દેના હોતા થા તો ફિરઔન ઉસકો ચિત લિટાકર ઉસકે ચારોં હાથ પાઉં મેં કીલેં માર દેતા થા, બીવી હઝરત આસિયા જબ ઈમાન લાઈ તો ઉનકે સાથ ભી કુછ એસા હી ઝુલ્મ કિયા થા. {૨} રસસી ઓર કીલ સે કોઈ ખેલ ખેલને કા ઉનકે યહાં આમ રિવાજ થા. {૩} બડી મઝબૂત ઈમારતેં ભી મુરાદ લી ગઈ હેં. “ذُو الْأَوْتَادِ” કા દુસરા તર્જુમા હે: ફિરઔન કી હુકૂમત કે ખૂટે મઝબૂત હો ગએ થે, યા'ની ઉસકી હુકૂમત બહોત મઝબૂત જમ ગઈ થી.

[૪] આયત નંબર {૧૧} મેં “مَهْزُومٌ مِنَ الْأَحْزَابِ” કા જો લફ્ઝ હે: યા'ની તબાહ ઓર બરબાદ હોનેવાલે લશ્કર, ઈસસે મુરાદ કોમે નૂહ, કોમે આદ, કોમે ફિરઔન હેં, યે બાત “أُولَٰئِكَ الْأَحْزَابُ” કે જરીયે બતલાઈ ગઈ. કુછ હઝરાત ને “أُولَٰئِكَ الْأَحْزَابُ” કો અલગ બતાવાયા હે: યા'ની તાકત, શાનોશોકત કો દેખતે હુએ અગર કોઈ જમાઅત, જમાઅત કેહલાને કે કાબિલ હે યા કોઈ લશ્કર, લશ્કર કેહલાને કે કાબિલ હે તો યહી કોમે નૂહ, કોમે આદ, કોમે ફિરઔન, કોમે સમૂદ, કોમે લૂત ઓર અયકહવાલે હેં, ઈનકે મુકાબલે મેં મક્કા કે કાફિરોં કી કોઈ હેસિયત નહીં; લેકિન જબ ઈન તાકતવાલી જમાઅતોં ને અલ્લાહ તઆલા કી નાફરમાની કી તો ઉનપર અલ્લાહ તઆલા કા અઝાબ આ પડા તો અગર યે મક્કાવાલે નાફરમાની કરેંગે તો અલ્લાહ તઆલા કા અઝાબ ઉનકો ભી પકડ હી લેગા.

ع

إِنْ كُلُّ إِلَّا كَذَبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابٌ ۝

وَمَا يَنْظُرُ هَؤُلَاءِ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَّا لَهَا مِنْ فَوَاقٍ ۝ وَقَالُوا رَبَّنَا حِجْلٌ لَنَا قِطْنَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ۝ اصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَادْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِ ۝ إِنَّهُ آوَابٌ ۝ إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعُشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ ۝ وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً ۝ كُلُّ لَّهُ آوَابٌ ۝ وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَأَتَيْنَهُ الْحِكْمَةَ وَفَصَّلَ الْخِطَابِ ۝ وَهَلْ أَتَاكَ نَبُؤُا الْخَصَمِ إِذْ تَسَوَّرُوا الْبَحْرَ ۝ إِذْ دَخَلُوا عَلَىٰ دَاوُدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ ۝

યે જીતને ભી થે ઉન સબ ને હી રસૂલોં કો જૂઠ્ઠાયા તો મેરા અઝાબ (ઉન પર) ઉતરા. (૧૪)

और ये (मक्का के लोग) बस एक भयानक आवाज का ध्वनिज्जार कर रहे हैं जो (एक मरतबा शुद्ध हो जाने के बाद) बीच में जरा भी ड़ेगी नही^[१] (१५) और वो (काफ़िर) लोग (मज़ाक के तौरपर) केडने लगे:अे हमारे रब ! हमारा (अज़ाब का) हिस्सा हिसाब के दिन (आने) से पेडले ही हमको दे (१६) (अे नबी !) वो लोग जो (तकलीफ़ देनेवाली बातें) केड रहे हैं इस पर तुम सब्र करो और हमारे बंटे दावूद (अल.) को याद करो जो (ईबादत में) बड़ी ताकत (या'नी हिम्मत) वाले थे यकीनन वो बड़ोत ध्यान लगानेवाले थे (१७) यकीनन हमने पहाडों को (दावूद अल. के) ताबे कर दिया था जो शाम को और सूरज निकलने के वक्त उनके साथ तसबीह पढा करते थे (१८) और परिन्दों को भी (दावूद अल. के ताबे कर दिया था) जो (उनके पास) जमा हो जाते थे, वो सब उनके साथ (मिलकर अल्लाह तआला का) ખૂબ ઝિક કરતે थे (૧૯) और हमने उन (दावूद अल.) की हुक्मत को ખૂબ મઝબૂત किया था और हमने उनको हिकमत और (बड़ी ખૂબી से) बात का ફેसला करना^[२] अता किया था (२०) और क्या तुमको मुकद्मा वालों की ખબર પહુંચી ? જાબ वो ईबादत करने की जगा की दिवार पर ચઢकर दावूद (अल.) के पास પહુંચ ગએ (२१) सो वो (दावूद अल.) तो उनसे गबरा गऐ, तो वो केडने लगे:तुम गबराओ मत,

[૧] થનમેં (આંચળ) સે એક મરતબા દૂધ દોહ લેને કે બાદ દોબારા દૂધ ભર જાએ ઈતને સે મા'મૂલી વક્ત કો “ فَوَاقٍ ” કેહતે હેં, મુરાદ યહાં લગાતાર ભયાનક આવાજ કા હોના હે.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) ફેસલા કરને કી તાકત. (તીસરા તર્જુમા) ફેસલા કરનેવાલી તકરીર. (કુછ ને ઈસકા તર્જુમા “ઝોરદાર બયાન, તકરીર કરને કી બાત જોશ” સે ભી ક્રિયા હે.)

خَصْمٍ بَغَى بَعْضَنَا عَلَى بَعْضٍ فَأَحْكُمُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تَشْطِطْ وَاهْدِنَا إِلَى سَوَاءِ الصِّرَاطِ ﴿٣٣﴾ إِنَّ هَذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعَجَةً وَلِي نَعَجَةٌ وَاحِدَةٌ فَقَالَ أَكْفِلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ ﴿٣٤﴾ قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعَجَتِكَ إِلَى نِعَاجِهِ ۖ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ ۖ وَظَنَّ دَاوُدُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ﴿٣٥﴾ فَغَفَرْنَا لَهُ ذَلِكَ ۖ وَإِنَّ لَهُ عِندَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَّآبٍ ﴿٣٦﴾

હમ તો એક ઝઘડે કે દો જમાઅત હેં, હમ મેં સે એકને દુસરે પર ઝિયાદતી કી હે તો તુમ હમારે દરમિયાન ઈન્સાફ સે ફેસલા કરો ઓર (બે ઈન્સાફી કરકે હમ પર) ઝિયાદતી મત કરો^[૧] ઓર હમ કો સહીહ રાસ્તા બતલા દો ﴿૨૨﴾ યકીનન યે મેરા ભાઈ હે, ઉસકે પાસ તો નિનાન્વે દુમ્બિયાં હેં ઓર મેરે પાસ તો એક હી દુંબી હે, સો યે (ભાઈ) કેહતા હે કે વો (એક દુંબી, ઘોડે જેસા જાનવર) ભી મેરે હવાલે કર દે ઓર બાત મેં મુજ પર ઝબરદસ્તી કરતા હે^[૨] ﴿૨૩﴾ (દાવૂદ અલ. ને) કહા: યે જો તેરી દુંબી કો અપની દુંબીયોં મેં મિલાને કા સવાલ કરતા હે તો ઉસમેં હકીકત મેં વો તુજ પર ઝુલ્મ કરતા હે ઓર બહોત સારે લોગ જિનકે દરમિયાન ભાગીદારી હુવા કરતી હે વો આપસ મેં એક દુસરે પર ઝિયાદતી હી ક્રિયા કરતે હેં; મગર યે કે જો લોગ ઈમાન લાએ ઓર ઉન્હોંને નેક કામ ક્રિયે (વો ઝિયાદતી નહીં કરતે) ઓર એસે લોગ બહોત કમ હેં ઓર દાવૂદ (અલ.) કો ખયાલ આયા કે હમને ઉનકી આઝમાઈશ કી તો ઉન્હોંને અપને રબ સે માફી માંગી ઓર જુક કર (સજદે મેં) ગિર ગએ ઓર (અલ્લાહ તઆલા કી તરફ) ધ્યાન કીયા ﴿૨૪﴾ ફિર હમને ઉસ (દાવૂદ અલ.) કો ઈસ મા'મલે મેં માફ કર દિયા ઓર યકીનન ઉસ (દાવૂદ અલ.) કે લિયે હમારે પાસ ખાસ નઝદીકી કા મકામ હે ઓર બેહતરીન ઠીકાના (યા'ની જન્નત હે) ﴿૨૫﴾

[૧] (દુસરા તર્જુમા) ટાલને કી બાત મત કરો.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) અપની તેઝ બાત સે મુજકો દબા લેતા હે.

يَا دَاوُدَ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۚ إِنَّ
 الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿٣٦﴾
 وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا ۚ ذَٰلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ
 النَّارِ ﴿٣٧﴾ أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ ۚ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ﴿٣٨﴾
 كَتَبُ أَزْلَنَّهُ إِلَيْكَ مُبْرَكٌ لِّيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُوا الْأَلْبَابِ ﴿٣٩﴾ وَوَهَبْنَا لِذَاوُدَ سُلَيْمَانَ ۚ نِعْمَ الْعَبْدُ ۚ
 إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿٤٠﴾

એ દાવૂદ ! યકીનન હમને તુમકો ઝમીન મેં ખલીફા (યા'ની નાયબ) બનાયા હે,ઈસલિયે તુમ લોગોં કે દરમિયાન ઈન્સાફ સે ફેસલા કરો ઓર તુમ ખ્વાલિશ પર મત ચલો^[૧] વરના (વો ખ્વાલિશ પર ચલના) તુમકો અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે સે ભટકા દેગા,યકીનન જો લોગ અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે સે ભટકતે હેં ઉનકે લિયે સખ્ત અઝાબ હે,ઈસલિયે કે ઉન્હોંને હિસાબ કે દિન કો ભૂલા દિયા. ﴿૨૬﴾

ઓર આસ્માન ઓર ઝમીન ઓર જો કુછ ઈન દોનોં કે દરમિયાન મેં હે ઉનકો હમને ફૂઝૂલ^[૨] પેદા નહીં કિયા (ઈન ચીઝોં કા બેકાર હોના) યે તો કાફિરોં કા ખયાલ હે,સો ઈન કાફિરોં કે લિયે આગ કી (શકલ મેં) બડી બરબાદી હે ﴿૨૭﴾ ક્યા જો લોગ ઈમાન લાએ ઓર ઉન્હોંને નેક કામ કિયે ઉન લોગોં કો હમ એસે લોગોં કે બરાબર કર દેંગે જો ઝમીન મેં ફસાદ કરતે થે ? ક્યા હમ તકવાવાલોં કો બુરે કામ કરનેવાલોં (યા'ની ફાજિરોં) કે બરાબર કર દેંગે?^[૩] ﴿૨૮﴾ યે કિતાબ હે જો હમને તુમ પર ઉતારી હે જો બહોત હી બરકતવાલી હે;તાકે લોગ ઉસકી આયતોં મેં ધ્યાન કરેં ઓર અકલવાલે લોગ નસીહત કબૂલ કર લેં. ﴿૨૯﴾ ઓર હમને દાવૂદ (અલ.) કો સુલૈમાન (અલ.) (જેસા બેટા) અતા કિયા, વો બહોત અરછે બંદે થે,યકીનન વો (અલ્લાહ તઆલા કી તરફ) બહોત ઝિયાદહ ધ્યાન લગાનેવાલે થે. ﴿૩૦﴾

[૧] યા'ની આજતક આપને નફ્સાની ચાહત પર ચલે નહીં આઈન્દા ભી ઈસી તરહ રેહના.

[૨] યા'ની બેકાર,મકસદ ઓર હિકમત સે ખાલી.

[૩] જો આદમી ખુલ્લમખુલ્લા ગુનાહ કે કામ કરતા હો વો ફાજિર હોતા હે.

إِذْ عَرَضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصُّفِيفَتِ الْجَيَّادُ ﴿٣٦﴾ فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي ۖ حَتَّى تَوَارَتْ
 بِالْحِجَابِ ﴿٣٧﴾ رُدُّوْهَا عَلَيَّ ۖ فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ ﴿٣٨﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ ۖ وَالْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ جَسَدًا
 ثُمَّ أَنَابَ ﴿٣٩﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِّنْ بَعْدِي ۖ إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿٤٠﴾ فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ
 تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُجَاءَ حَيْثُ أَصَابَ ﴿٤١﴾

જબકે શામ કે વક્ત ઉમદા નસલ કે અચ્છી કિસમ કે (ખાસ) ઘોડે ઉનકો દિખાને કે લિયે લાએ ગએ {૩૧} તો સુલૈમાન અલ.ને કહા કે:મેં મેરે રબકે ઝીક (યા'ની ફર્ઝ યા નફલ નમાઝ) સે ઈસ માલ કી મુહબ્બત મેં લગકર ગાફિલ હો ગયા,યહાંતક કે વો (સૂરજ) પરદે (યા'ની મગરિબ) મેં છુપ ગયા^[૧] {૩૨} (તો સુલૈમાન અલ. ને કહા) ઉન (ઘોડોં) કો મેરે પાસ વાપસ લાઓ,તો ઉસ (સુલૈમાન અલ.) ને ઉન (ઘોડોં) કી પિંડલિયોં ઓર ગરદનોં પર હાથ સાફ કરના શુરૂ કર દિયા^[૨] ^[૩] {૩૩} ઓર પક્કી બાત યે હે કે હમને સુલૈમાન (અલ.) કા ઈમ્તિહાન લિયા ઓર હમને ઉનકી કુર્સી પર એક ધડ લા કરકે ડાલ દિયા થા, ફિર સુલૈમાન (અલ.) ને (અલ્લાહ તઆલા કી બારગાહ મેં પેહલે સે ભી ઝિયાદહ) ધ્યાન કીયા {૩૪} ઉસ (સુલૈમાન અલ.) ને દુઆ માંગી:એ મેરે રબ ! આપ મુજકો માફ કર દીજિયે ઓર આપ મુજકો એસી હુકૂમત અતા કર દીજિયે જો મેરે બાદ કિસી કે લિયે મુનાસિબ ન હો^[૪] યકીનન આપ હી બહોત ઝિયાદહ દેનેવાલે હેં {૩૫} સો હમને હવા કો ઉન (સુલૈમાન અલ.) કે કાબુ મેં કર દિયા જો ઉન (સુલૈમાન અલ.) કે હુકમ સે વો જહાં ભી પહોંચના ચાહતે થે નરમ નરમ ચલતી થી. {૩૬}

[૧] (દુસરા તર્જુમા) સુલૈમાન અલ.ને કહા:મેંને ઈસ માલ સે મુહબ્બત અપને રબ કી યાદ હી કી વજહસે ઈખ્તિયાર કી હે,યહાંતક કે વો સબ ઘોડે પરદે મેં ચલે ગએ. (નઝરો સે ગાઈબ હો ગએ).

[૨] યા'ની સબ કો કતલ કર ડાલા,અલ્લાહ તઆલા કી યાદ સે જો ચીઝ ગફલત કા ઝરીયા બને ઉસકો અબ હટા દો;ઈસલિયે કે ઉનકી શરિયત મેં ઘોડોં કી કુરબાની જાઈઝ થી.

[૩] (દુસરા તર્જુમા) તો સુલૈમાન અલ. ને ફરમાયા કે:ઉન સબ ઘોડોં કો મેરે પાસ વાપસ લાઓ,તો સુલૈમાન અલ. ઉન ઘોડોં કી પિંડલિયોં ઓર ગરદનોં પર હાથ ફેરાને લગે,ઓર યે અમલ જિહાદી ઘોડોં સે મુહબ્બત કી વજહ સે ચુકે વો અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે મેં જિહાદ કા ઝરીયા હે,(જો ચીઝ દીન કે કામોં મેં મદદગાર હોં ઉનસે મુહબ્બત યે ભી ઈબાદત હે)

[૪] (દુસરા તર્જુમા) કિસી કો હાસિલ ન હો.

وَالشَّيْطَانُ كُلُّ بَنَاءٍ وَغَوَاصٍ ۝ وَأَخْرَيْنَ مُقَرَّنَيْنِ فِي الْأَصْفَادِ ۝ هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ
حِسَابٍ ۝ وَإِن لَّهِ عِنْدَنَا لُزْلٌ لِّغِيٍّ وَحُسْنٌ مَّآبٍ ۝
وَإِذْ كُرَّ عِبْدًا أَيُّوبُ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسْنِي الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ۝ أَرْكُضْ بِرِجْلِكَ هَذَا
مُغْتَسِلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ۝ وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرَى لَأُولَى الْأَلْبَابِ ۝ وَخُذْ بِيَدِكَ
ضِغْثًا فَاضْرِبْ بِهِ وَلَا تَحْنُطْ ۝ إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا ۝ نِعْمَ الْعَبْدُ ۝ إِنَّهُ أَوَّابٌ ۝

और (ईसी तरह हमने) शरारत करनेवाले ज़न्नात भी (ताबे कर दिये) जो हमारा बनानेवाले भी और दुबकी लगानेवाले भी थे ﴿३७﴾ और दूसरे बड़ोत सारे (जन्नात) जंजलों में जकड़े रहते थे ﴿३८﴾ (सुलैमान !) ये हमारी बप्शीश है, या है तो अहसान करके (किसी को कुछ) दे दो या (अपने पास ही सबकुछ) रफ छोड़ो, (तुम से) कोई हिसाब नहीं होगा^[१] ﴿३९﴾ यकीनन उनके लिये हमारे पास एक ખાસ (नज़दीकी का) मरतबा है और अच्छा ठीकाना (है) ﴿४०﴾

और तुम हमारे बंदे अयूब (अ.ल.को भी तो) याद करो, जब उन्होंने अपने रब को आवाज़ दी કે:(એ અલ્લાહ !) શયતાન ને મુજકો તો દુઃખ ઓર તકલીફ પહુંચા રખી હે^[૨] ﴿૪૧﴾ (હમને હુકમ દિયા કે ઝમીન પર) તુમ અપના પેર મારો, યે ઠંડા પાની હે જો નહાને ઓર પીને કે કામ મેં આએગા ﴿૪૨﴾ ઓર હમને ઉન (અયૂબ અ.લ.) કો ઉનકે ઘરવાલે દે દિયે ઓર ઉનકે સાથ ઈતને હી દુસરે ભી (અતા કિયે), યે હમારી તરફ સે એક રહમત થી ઓર અકલવાલોં કે લિયે એક નસીહત થી ﴿૪૩﴾ ઓર (એ અયૂબ !) તુમ તિનકોં કા એક મુઠ્ઠા અપને હાથ મેં લે લો, સો ઉસ સે (અપની બીવી કો) માર દો ઓર (અપની) કસમ કો મત તોડો, યકીનન હમને ઉન (અયૂબ અ.લ.) કો સબ્ર કરનેવાલા પાયા, (હકીકત મેં) વો બહોત હી અરછે બંદે થે, યકીનન વો (અલ્લાહ તઆલા કી તરફ) બહોત ઝિયાદહુ ધ્યાન લગાનેવાલે થે. ﴿૪૪﴾

[૧] (દુસરા તર્જુમા) તુમ પર હિસાબ કી કોઈ જામ્મેદારી નહીં.

[૨] કામિલ લોગોં પર શયતાન અસર ડાલતા હે, લેકિન વો ઉનકો ગુનાહ તક લે જ નહીં સકતા. “ نصب ” સે જસ્માની તકલીફ ઓર “ عذاب ” સે ઘરવાલે ઓર માલ કા નુકસાન મુરાદ હે.

وَأَذْكُرْ عَبْدَنَا إِبْرَاهِيمَ ۖ وَاسْحَقْ وَيَعْقُوبَ ۖ أُولَى الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ۖ إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ ۖ وَإِنَّمْهُمْ عِنْدَنَا لَيْنَ الْمُصْطَفَيْنِ الْآخِيَارِ ۖ وَأَذْكُرْ إِسْمَاعِيلَ ۖ وَالْيَسَعَ ۖ وَذَا الْكِفْلِ ۖ وَكُلٌّ مِّنَ الْآخِيَارِ ۖ هَذَا ذِكْرٌ ۖ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَّآبٍ ۖ جَنَّاتٍ عَدْنٍ مُّفْتَحَةٌ لَهُمُ الْآبْوَابُ ۖ مُتَّكِئِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ۖ وَشَرَابٍ ۖ وَعِنْدَهُمْ قَصْرٌ طَّرْفِ أَرْبَابٍ ۖ هَذَا مَا تُوْعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ۖ إِنَّ هَذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِنَ نِّفَادٍ ۖ هَذَا ۖ وَإِنَّ لِلطَّغْيِينَ لَشَرَّ مَّآبٍ ۖ جَهَنَّمَ ۖ يَصْلَوْنَهَا ۖ فَبِئْسَ الْبِهَادُ ۖ هَذَا ۖ فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ ۖ وَأَخْرُ مِنْ شَكْلَةٍ ۖ أَزْوَاجٌ ۖ

और तुम हमारे बंदों ईब्राहीम (अल.) और ईसहाक (अल.) और याकूब (अल.) को याद करो, जो (नेक काम करने और भेरात करनेवाले) लाथोंवाले और आंખों (से देखने) वाले थे ﴿४५﴾ यकीनन हमने उनको एक भास (अलग करनेवाली) सिद्ध के लिये चुन लिया था जो आभिरत के घर की याद थी ﴿४६﴾ और यकीनन वो लोग हमारे नजदीक चुने हुए, बेहतरीन (दीनदार) बंदों में से थे ﴿४७﴾ और तुम ईस्माईल (अल.) को और यसअ (अल.) को और मुल्कीफल (अल.) को (जरा) याद तो करो, और वो सब बेहतरीन लोगों में से थे^[१] ﴿४८﴾ ये (जो मजमून (जाते) नभियों के वाकिआत के जरीये सुनाया गया) एक नसीहत ले और यकीन रખो के तकवावालों के लिये तो ज़र अरछा ठीकाना ले ﴿४९﴾ (यानी) हमेशा रेहने के बागीये के उन (जन्नतियों) के लिये (उनके) दरवाजे पूरी तरह खोल दिये गये हैं ﴿५०﴾ उनमें वो तकिया लगा कर बैठेंगे और बहोत सारे मेवे और पीने की चीज़े वो उनमें मंगवाते होंगे ﴿५१﴾ और उनके पास नीची नज़रोंवाली, अपनी हम उमर वाली औरतें होंगी ﴿५२﴾ ये ले वो (नेअमतों भरी ज़िंदगी) जिसका तुमको हिसाब के दिन (के आने) पर वा'दा किया गया ले ﴿५३﴾ यकीनन ये हमारी दी हुई रोज़ी ले जो कभी भी ખत्म होनेवाली नहीं ले ﴿५४﴾ ये (नेक लोगों के अंजाम का बयान) हो गया और यकीनन (दुसरी तरफ़) शरारत करनेवालों का बहुत बुरा ठीकाना होगा ﴿५५﴾ (यानी) जहन्नम में वो दाखिल होंगे सो वो रेहने की बहोत बुरी जगह ले ﴿५६﴾ ये ले गरम (उकणता हुआ) पानी और पड़ (पीप), सो अब वो उसका मजा यर्षे ﴿५७﴾ और इसीतरह की अलग अलग किसम की दुसरी चीज़ें भी होंगी ﴿५८﴾

[१] (दुसरा तर्जुमा) बड़ी ખूबीवाले लोगों में से थे.

هَذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ ۖ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ ۚ إِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ ﴿٥٩﴾ قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّشْكُونَ ﴿٦٠﴾ قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ ﴿٦١﴾ وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِّنَ الْأَشْرَارِ ﴿٦٢﴾ أَخَذْنَاهُم مَّيْمَنًا فَمَا زَاغَتْ عَنْهُمْ الْأَبْصَارُ ﴿٦٣﴾ إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ ﴿٦٤﴾

قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ ۚ وَمَا مِن إِلَٰهٍ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٦٥﴾

[૧] યે એક (દુસરી) ફોજ હે જો તુમહારે સાથ (અઝાબ મેં) ઘૂસને કે લિયે આ રહી હે,ઉનકો જગા ન મિલે^[૨],યકીનન વો તો આગ મેં ઘૂસને હી વાલે હે^[૩] ﴿૫૯﴾ તો વો (અવામ અપને લીડરોં સે) કહેંગે:બલકે તુમ હી લોગોં કા બુરા હોવે,તુમ હી લોગ તો યે (અઝાબ) હમારે લિયે આગે લાએ હો^[૪],સો (અબ તો) બહોત બુરી જગા મેં રેહના હે ﴿૬૦﴾ વો (આમ લોગ) કહેંગે:એ હમારે રબ ! જો આદમી ભી હમારે લિયે યે (અઝાબ) આગે લાયા હે સો ઉસકો જહન્નમ મેં ડબલ અઝાબ દીજિયે ﴿૬૧﴾ ઓર વો (જહન્નમી આપસ મેં એકદુસરે સે) કહેંગે:કયા બાત હે (યહાં જહન્નમ મેં) હમકો વો લોગ નઝર નહીં આતે જિન કો હમ (દુનિયા મેં) બુરે લોગોં મેં ગીના કરતે થે^[૫] ﴿૬૨﴾ કયા હમને ઉનકા (નાહક) મઝાક ઉડાયા થા યા ઉન (કો દેખને) સે (હમારી) નઝરેં ગલતી કર રહી હેં ?^[૬] ﴿૬૩﴾ યકીનન જહન્નમવાલોં કા આપસ મેં લડના ઝગડના યે બિલ્કુલ સચ્ચી બાત હે (જો હો કર રહેગી) ﴿૬૪﴾ (એ નબી !) તુમ (ઉન સે) કેહ દો:યકીનન મેં તો એક ડરાનેવાલા (નબી) હું ઓર અલ્લાહ તઆલા કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં,જો અકેલે હેં,(સબ પર) ગાલિબ હેં. ﴿૬૫﴾

[૧] જબ કે લીડર લોગ જહન્નમ મેં પેહલે સે લોગ ગિર ચૂકે હોંગે,ફિર ઉનકે માનનેવાલે જબ જહન્નમ કી તરફ આતે હુએ નઝર આએંગે તો યે લીડર લોગ આપસ મેં બાત કરેંગે.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) ઉનકા બુરા હોવે.(તીસરા તર્જુમા) ઉન પર અલ્લાહ તઆલા કી માર હો.

[૩] (દુસરા તર્જુમા) યકીનન વો સબ આગ મેં (ઘુસકર) જલનેવાલે હેં.

[૪] (દુસરા તર્જુમા) તુમ (લીડર લોગોં હી) ને તો ઈસ અઝાબ કો હમારે લિયે પેહલે સે તૈયાર કિયા હે.

[૫] કાફિરોં કા યે જુમલા (વાકયા) મુસલમાનોં કે બારે મેં હોગા જિનકો બિલા વજહ દુનિયા મેં શરાત કરનેવાલે કિતના પેદા કરનેવાલે, આતંકવાદી કે લકબ (ઉપ નામ) દિયા કરતે થે.

[૬] (દુસરા તર્જુમા) યા હમારી નઝરેં ઉનકો દેખને સે ચકરા ગઈ હેં.

رَبُّ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ﴿٣٩﴾ قُلْ هُوَ تَبَوَّأَ عَظِيمٌ ﴿٤٠﴾ أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ﴿٤١﴾ مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَأِ الْأَعْلَى إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٢﴾ إِنَّ يُوحَىٰ إِلَىَّ إِلَّا أَنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٣﴾ إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ طِينٍ ﴿٤٤﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٤٥﴾ فَسَجَدَ الْمَلَكَةُ كُلُّهُمْ أَسْجُودًا ﴿٤٦﴾ إِلَّا إِبْلِيسَ ۖ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٤٧﴾ قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيدَيَّ ۖ اسْتَكْبَرْتَ ۖ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِينَ ﴿٤٨﴾

આસમાનોં ઔર ઝમીન ઔર જો કુછ ઈન દોનોં કે દરમિયાન હે ઉનકે રબ હેં, બડે ઝબરદસ્ત હેં, બહોત ઝિયાદહ માફ કરનેવાલે હેં ﴿૬૬﴾ (એ નબી !) તુમ કહો (કે): વો^[૧] બહોત બડે (હોને વાલે) વાકિયે કી ખબર હેં ﴿૬૭﴾ તુમ તો ઈસ (ખબર) સે મુંહ ફિરાતે હો^[૨] ﴿૬૮﴾ મુજકો તો ઉપર કી મજલિસ કી (બાતચીત કી વહી સે પેહલે) કોઈ ખબર હી નહીં થી, જબકે વો (ફરિશ્તે અલ્લાહ તઆલા સે) સવાલ-જવાબ કર રહે થે^[૩] ﴿૬૯﴾ મેરે પાસ તો વહી સિફ ઈસલિયે આતી હે કે મેં સાફ સાફ ડરાનેવાલા હું^[૪] ﴿૭૦﴾ (વો વક્ત તો ઝરા યાદ કરો) જબ તુમહારે રબને ફરિશ્તોં સે કહા થા કે: મેં એક ઈન્સાન મિટ્ટી સે બનાને (હી) વાલા હું^[૫] ﴿૭૧﴾ સો જબ મેં ઉસ (બશર) કો પૂરા બના દૂં ઔર ઉસમેં અપની રૂહ ફૂંક દું તો તુમ ઉસકે સામને સજદે મેં ગિર પડો ﴿૭૨﴾ સો (જબ અલ્લાહ તઆલા ને આદમ અલ. કો બના લિયા તો) સબકે સબ ફરિશ્તોં ને સજદા કિયા ﴿૭૩﴾ મગર ઈબ્લીસ ને (સજદા નહીં કિયા) કે ઉસને તકબ્બુર કિયા (બડાઈ મારી) ઔર કુફ કરનેવાલોં મેં સે હો ગયા ﴿૭૪﴾ અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા: એ ઈબ્લીસ ! જીસકો મેં ને અપને દોનોં હાથોં સે પેદા કિયા ઉસકો સજદા કરને સે તુજકો કિસ ચીઝને રોકા ? ક્યા તુને તકબ્બુર કિયા યા તુ (હકીકત મેં) બડે દરજે કે લોગોં મેં સે થા? ﴿૭૫﴾

[૧] યા'ની મુજે તવહીદ ઔર અહકામ સિખાને કે લિયે રસૂલ બનાકર ભેજના, (યે ઈસકા એક મતલબ હે)

[૨] (દુસરા તર્જુમા) બે પરવાહ હોતે હો.

[૩] હઝરત આદમ અલ. કી પેદાઈશ કે વક્ત ફરીશ્તોં ને હાલત માલૂમ કરને કે લિયે જો સવાલ-જવાબ કિયે થે ઉસકી તરફ ઈશારા હે જહિર હે ઈસ કીરસે કે વક્ત હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ મોજૂદ ન થે ફિર ભી ઈસકી ખબર દેતે હેં યે આપકી નુબુવ્વત કી દલીલ હે.

[૪] આયત નંબર ૬૯ કે મુતાબિક ફરિશ્તોં કી અલ્લાહ તઆલા સે બાતચીત ઉસ વક્ત હુઈ થી.

قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ ۖ خَلَقْتَنِي مِنْ نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ﴿٤١﴾ قَالَ فَأَخْرِجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٤٢﴾ وَإِنْ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤٣﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمٍ يُبْعَثُونَ ﴿٤٤﴾ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٤٥﴾ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٤٦﴾ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَا أُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٧﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٨﴾ قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقُّ أَقُولُ ﴿٤٩﴾ لَا مَلَائِكَةَ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٠﴾ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ﴿٥١﴾ إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٥٢﴾ وَلِتَعْلَمِنَّ نَبْأَهُ بَعْدَ حِينٍ ﴿٥٣﴾

ઉસ (ઈબ્લીસ) ને કહા કે:મેં તો ઈસ (આદમ) સે બેહતર હૂં,તુને મુજકો આગ સે પેદા કિયા ઓર ઈસ (આદમ) કો મિટ્ટી સે પેદા કિયા ﴿૭૬﴾ અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા:તો તુ યહાં (આસમાન) સે નિકલ^[૧] ક્યૂંકે તુ મરદૂદ (નિકાલા હુવા) હે ﴿૭૭﴾ ઓર યકીન રખ,તેરે ઉપર બદલે કે દિન તક મેરી લા'નત હે ﴿૭૮﴾ ઉસ (ઈબ્લીસ) ને કહા:એ મેરે રબ સો મુજે ઉસ દિન તક (કે લિયે જીનેકી) મોહલત દે દીજિયે જબ મુદે દુસરી મરતબા ઝિંદા કિયે જાએંગે ﴿૭૯﴾ અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા કે:યકીનન તુજકો મોહલત દે દી ગઈ હે ﴿૮૦﴾ મુકરર વકત કે દિન તક^[૨] ﴿૮૧﴾ ઈબ્લીસ ને કહા કે:(મેં) તો તેરી ઈઝઝત કી કસમ (ખાતા હૂં) મેં ઉન સબ લોગોંકો કો (દુનિયા મેં) ઝરૂર ગુમરાહ કરૂંગા ﴿૮૨﴾ મગર ઉનમેં સે તેરે ચુને હુએ બંદે હેં (વો મહફૂઝ રહેંગે) ﴿૮૩﴾ અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા કે: યહી ઠીક બાત હે^[૩] ઓર મેં સચ્ચી બાત હી કહતા હૂં ﴿૮૪﴾ તુજ સે ઓર જો ઉનમેં સે તેરે રાસ્તે પર ચલે ઉન સબસે મેં ઝરૂર જહન્નમ કો ભર દૂંગા ﴿૮૫﴾ (એ નબી !) તુમ (ઉન સે) કહો:મેં તુમસે ઈસ (દઅવત કે કામ) પર કોઈ બદલા નહીં માંગતા હૂં ઓર મેં બનાવટ કરનેવાલે લોગોં મેં સે ભી નહીં હૂં ﴿૮૬﴾ યે (કુર્આન) તો તમામ આલમોં કે લિયે નસીહત હે ﴿૮૭﴾ ઓર થોડે વકત કે બાદ હી (મરને પર) તુમ કો ઈસકી (સહીહ) હકીકત ઝરૂર મા'લૂમ હો જાએગી^[૪] ﴿૮૮﴾

[૧] યા'ની જન્નત ઓર દુસરે ઉંચેઉંચે મરતબે, સે નિકાલ દિયા ગયા.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) ઉસ વકત કે દિન તક જો મા'લુમ હે.યા'ની પેહલા સૂર ફૂંકા જાએ વહાં તક.

[૩] (દુસરા તર્જુમા) મેં બિલ્કુલ હક હૂં.

[૪] કે કુર્આન હક થા ઓર ઉસકો ન માનના બહોત બડી ગલતી થી;લેકિન ઉસ વકત માનને સે કોઈ ફાઈદા ન હોગા.

સૂર-એ-ઝૂમર

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસમેં (૭૫) આયતે હે. સૂર-એ-સબા કે બાદ ઓર સૂર-એ-ગાફિર સે પેહલે (૫૮) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

ઝૂમર: જથ્થે ઓર બડી જમાઅત કો કેહતે હે, છોટી જમાઅતોં કો ભી કેહતે હે. ઈસ સૂરત મેં જન્નત ઓર જહન્નમ મેં જાનેવાલી જમાઆતોં કા બયાન હે.

હદીસ શરીફ મેં આતા હે કે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ સોને સે પેહલે સૂર-એ-ઝૂમર ઓર સૂર-એ-બની ઈસરાઈલ કી તિલાવત ફરમાયા કરતે થે.

ઈસ સૂરત કા એક નામ “સૂર-એ-ગુરફ” (غُرْف) ભી આયા હે, ઈસ સૂરત મેં તકવાવાલોં કે લિયે જન્નત કે ઉપર કે મકાનોં કા બયાન હે.

ઈસ સૂરત કી એક આયત “ وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ ” જો ડુબને સે હિફાઝત હે, ઈસકા અમલ પેહલે સૂર-એ-હૂદ મેં હો ચૂકા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ① إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ بِالْحَقِّ فَاْعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ② أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ ③ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى ④ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ⑤ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ⑥ لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَاصْطَفَىٰ مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ⑦ سُبْحَنَهُ ⑧ هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ⑨ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ⑩ يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ⑪ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ⑫ أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ⑬

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરૂ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

કિતાબ (કુર્આન) કા ઉતારા જના બડે ઝબરદસ્ત,બડે હિકમતવાલે અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે હે ﴿૧﴾ યકીનન હમને તુમહારી તરફ હક કે સાથ કિતાબ ઉતારી,સો તુમ અલ્લાહ તઆલા કી (ઈસતરહ) ઈબાદત કરો કે ખાલિસ બંદગી ઉસી કે વાસ્તે હો ﴿૨﴾ સુનો ! ખાલિસ બંદગી તો અલ્લાહ તઆલા કા હક હે ઓર જિન લોગોંને ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે સિવા હિમાયત કરને વાલા પકડ રખે હે (ઓર વો યૂં કેહતે હે કે:) હમ ઉનકી ઈબાદત સિફ ઈસલિયે કરતે હે કે વો હમકો અલ્લાહ તઆલા કી તરફ કરીબ કે દરજે મેં પહુંચા દેવેં,જિસ ચીઝ મેં વો લોગ ઈખ્તિલાફ કર રહે હે ઉસમેં યકીનન અલ્લાહ તઆલા ઉનકે દરમિયાન ફેસલા કરેંગે,જો આદમી જૂઠા ઓર સખ્ત કાફિર હો યકીનન અલ્લાહ તઆલા એસે કો હિદાયત નહીં દેતે ﴿૩﴾ અગર અલ્લાહ તઆલા અવલાદ બનાને કા ઈરાદા કરતે તો વો અપની મખલૂક મેં સે જિસકો ચાહતે ઝરૂર પસંદ કર લેતે,ઉસકી ઝાત તો પાક હે,વહી અલ્લાહ તઆલા અકેલે હે,જો (સબ પર) ગાલિબ હે ﴿૪﴾ ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) ને આસમાનોં ઓર ઝમીન કો ઠીકઠીક પેદા કિયા.રાત (કી અંધેરી) કો દિન પર લપેટતે હે ઓર દિન (કી રોશની) કો રાત પર લપેટતે હે ઓર સૂરજ ઓર ચાંદ કો કામ મેં લગાયા હુવા હે,હરએક એક મુકરર (નકકી) વક્ત કે લિયે ચલતા રહેગા,સુન લો ! વહી અલ્લાહ તઆલા બડે ઝબરદસ્ત,બહોત માફ કરનેવાલે હે ﴿૫﴾

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَانزَلَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمَنِيَّةً ۖ زَوْجٌ يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِّنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمٍ ثَلَاثٍ ۖ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ۖ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ فَآتَىٰ تُصْرُقُونَ ۝١٦ إِن تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ ۖ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ ۚ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ ۖ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۖ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۖ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝١٧ وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَلَهُ نِعْمَةٌ مِّنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَنْدَادًا لِّيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِهِ ۖ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا ۖ إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ۝١٨

ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ને તુમ કો એક શખ્સ [૧] સે પેદા કિયા, ફિર ઉસમેં સે ઉસકા જોડા બનાયા ઔર તુમહારે લિયે જાનવરોં કે આઠ જોડે પેદા કિયે [૨], વહી (અલ્લાહ તઆલા) તુમકો તુમહારી માઓં કે પેટ મેં એક મરહલે (મુદત) કે બાદ દુસરે મરહલે સે (ગુઝરતે હુએ) ત્રીન અંધેરીયોં મેં પેદા કરતે હેં [૩], વહી અલ્લાહ તઆલા તુમહારે રબ હેં, ઉસી કી હુકૂમત હે, ઉસકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં હે, ફિર તુમ કહાં ફિરે જા રહે હો ? ﴿૬﴾ અગર તુમ કુફ્ર કરોગે તો યકીનન અલ્લાહ તઆલા તો તુમહારી પરવાહ નહીં કરતે [૪] ઔર અપને બંદોં કે લિયે વો કુફ્ર કો પસંદ નહીં કરતે ઔર અગર તુમ શુક્ર કરોગે તો ઉસકો તુમહારે લિયે પસંદ કરેંગે ઔર કોઈ બોજ ઉઠાનેવાલા કિસી દુસરે કા બોજ નહીં ઉઠાએગા, ફિર તુમકો અપને રબકે પાસ વાપસ લોટ કરકે જાના હે, ફિર જો કામ તુમ (દુનિયા મેં) કરતે થે વો (યા'ની ઉસકી હકીકત) તુમકો બતલા દેંગે, યકીનન વો (અલ્લાહ તઆલા) સીનોં કી બાતોં કો પૂરી તરહ જાનતે હેં ﴿૭﴾ ઔર જબ ઈન્સાન કો કોઈ તકલીફ પહોંચતી હે તો વો અપને રબકો ઉસી સે ધ્યાન લગાકર પુકારતા હે, ફિર જબ વો (અલ્લાહ તઆલા) ઉસ (ઈન્સાન) કો અપની તરફ સે કોઈ નેઅમત અતા કરતે હેં તો વો (ઈન્સાન) ઉસ (તકલીફ) કો ભૂલ જાતા હે જિસકે લિયે પેહલે (ઉસકો) પુકાર રહા થા ઔર અલ્લાહ તઆલા કે લિયે ભાગેદારી કો ઘડ લેતા હે; તાકે વો (દુસરોં કો ભી) ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે રાસ્તે સે ગુમરાહ કર દે (ઉસ સે) તુમ કેહ દો કે: તુ અપને કુફ્ર સે થોડા સા મઝા ઉડા લે, યકીનન તુ આગવાલોં મેં સે હોગા. ﴿૮﴾

[૧] યા'ની હઝરત આદમ અલ. [૨] આયત મેં “ أَنْزَلَ ” હે: {૧} જાનવર કી પૈદાઈશ મેં પાની હે જો આસમાન સે બરસતા હે. {૨} જાનવર કી અસલ ભી જન્નત મેં પેદા કી ગઈ ફિર દુનિયા મેં ઉતારે ગએ. {૩} અલ્લાહ તઆલા અપની કુદરત સે જાનવર પેદા ફરમાએ ફિર ઈન્સાન કો અતા ફરમાએ.

[૩] : {૧} માં કા પેટ {૨} ગર્ભાશય {૩} ઝીલ્લી (પતલે પડ કા પરદહ), યે ત્રીન સે મુરાદ હેં.

[૪] યા'ની તુમહારી ઈબાદત કી અલ્લાહ તઆલા કો હાજત નહીં હે.

وَأَمَّنْ هُوَ قَانِتٌ آنَاءَ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُوا رَحْمَةَ رَبِّهِ ۖ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ
وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۚ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُوا الْأَلْبَابِ ۙ
قُلْ يٰعِبَادِ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ ۖ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۖ وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ ۖ
إِنَّمَا يُؤْتِي الصُّبْرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۝ وَإِنِّي لَأَكُونُ
أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ۝ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝

કયા ભલા જો રાત કી ઘડીયોં મેં ઈબાદત કરતા હે,કભી સજદા મેં હોતા હે ઓર કભી ખડા હુવા હોતા હે,આખિરત સે ડરતા હે ઓર અપને રબકી રહમત કી ઉમ્મીદ રખતા હે (કયા યે આદમી મુશરિક કે બરાબર હો સકતા હે?) (એ નબી !) તુમ કેહ દો કે:કયા જો લોગ જાનતે હેં ઓર જો લોગ જાનતે નહીં હેં વો બરાબર હો સકતે હેં ? અકલવાલે લોગ હી નસીહત હાસિલ કરતે હેં ﴿૯﴾

એ નબી ! તુમ કેહ દો:એ મેરે ઈમાનવાલે બંદો ! તુમ અપને રબસે ડરો, જો લોગ ઈસ દુનિયા મેં અચ્છે કામ ક્રિયા કરતે હેં ઉનકે લિયે (દુનિયા ઓર આખિરત મેં) ભલાઈ (હી ભલાઈ) હે ઓર અલ્લાહ તઆલા કી ઝમીન તો (બહોત) ચોડી (વિશાળ) હે^[૧] ઓર સબ્ર કરનેવાલોં કો ઉનકા સવાબ બેહિસાબ મિલતા હે ﴿૧૦﴾ (એ નબી !) તુમ કહો કે:મુજકો તો યે હુકમ હુવા હે કે મેં ઉસી અલ્લાહ તઆલા કી ઈબાદત કરું કે ખાલિસ બંદગી ઉસી કે વાસ્તે હો (યા'ની ઉસમેં શિર્ક બિલ્કુલ ન હો) ﴿૧૧﴾ ઓર મુજે યે ભી હુકમ હુવા હે કે મેં સબસે પેહલા મુસલમાન બનકર રહું^[૨] ﴿૧૨﴾ (ઉનસે યે ભી) તુમ કેહ દો:અગર (જો) મેં અપને રબકી નાફરમાની કરું તો મેં એક બડે દિન કે અઝાબ સે ડરતા હું ﴿૧૩﴾

[૧] વતન મેં નેકી કરને સે રૂકાવટ હો તો દુસરી જગા જાઓ.

[૨] અહકામ કો કુબૂલ કરને મેં નબી અવ્વલ હોતે હેં જિસ ચીઝ કી દઅવત દેવે ઉસપર ખુદ પેહલે અમલ કરે.

قُلِ اللَّهُ أَعْبُدْ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي ﴿١٣﴾ فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ ۖ قُلِ إِنَّ الْخَيْرَ مِنَ الدِّينِ خَيْرٌ وَأَنْفُسَهُمْ
وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۖ أَلَا ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١٤﴾ لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ۖ
ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهَ بِهِ عِبَادَهُ ۖ يَعْبَادُ فَاتَّقُونِ ﴿١٥﴾ وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ
الْبُشْرَى ۖ فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٦﴾ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ ۖ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ وَأُولَئِكَ
هُمْ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿١٧﴾ أَلَمْ تَحَقِّقْ عَلَيْهِ كَلِمَةَ الْعَذَابِ ۖ أَفَأَنْتَ تُنْقِذُ مَنْ فِي النَّارِ ﴿١٨﴾

તુમ કહો કે:મેં અલ્લાહ તઆલા કી હી ઈબાદત ઈસતરહ કરતા હૂં કે અપની ઈબાદત ખાલિસ
ઉસી કે લિયે હો ﴿૧૪﴾ સો તુમ ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કો છોડકર જિસકી ચાહો ઈબાદત
કરો^[૧] તુમ કેહ દો કે:(યકીની બાત હે કે) કયામત કે દિન વહી લોગ નુકસાન મેં હોંગે જિન
લોગોંને કે અપની જાનોં કો ઓર અપને ઘરવાલોં કો નુકસાન મેં ડાલ દિયા,સુન લો ! યહી
ખુલ્લમખુલ્લા નુકસાન હે ﴿૧૫﴾ ઉન્કે લિયે ઉન્કે ઉપર સે ભી આગ કે બાદલ (યા'ની
સાયબાન) હેં ઓર ઉન્કે નીચે ભી (વેસે હી) બાદલ (યા'ની સાયબાન) હેં,યહી વો (અઝાબ)
હે કે અલ્લાહ તઆલા જિસ સે અપને બંદોં કો ડરાતે હેં,એ મેરે બંદો ! લિહાઝા તુમ મુજ સે
હી ડરતે રહો ﴿૧૬﴾ ઓર જિન લોગોંને અપને આપ કો શયતાનોં કો પૂજને સે બચા લિયા
ઓર ઉન્હોંને અલ્લાહ તઆલા કી તરફ ઈનાબત કી (ધ્યાન લગાયા) ઉન્હી લોગોં કે લિયે
ખુશખબરી હે,લિહાઝા તુમ મેરે ઉન બંદોં કો ખુશખબરી સુના દો ﴿૧૭﴾ જો ધ્યાન સે
(અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે રસૂલ કી) બાત કો સુનતે હેં,ફિર ઉસમેં સે અચ્છી અચ્છી બાતોં
પર વો લોગ ચલતે હેં^[૨] ઉન્હી લોગોં કો અલ્લાહ તઆલા ને હિદાયત દી ઓર વહી લોગ
અકલવાલે હેં ﴿૧૮﴾ કયા ભલા જિસ (શખ્સ) પર અઝાબ કી બાત નક્કી હો ચૂકી હો,જો
શખ્સ આગ મેં ગિર (પડ) ચૂકા હો કયા ફિર તુમ ઉસકો બચાઓગે ? ﴿૧૯﴾

[૧] ઈસમેં ન માનનેવાલોં કો ધ્યાન દિલાને કે લિયે ડાંટકર યે બાત કહી જ રહી હે.

[૨] અલ્લાહ તઆલા કા હર હુકમ અચ્છા હી હે.

لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرْفٌ مِّنْ فَوْقِهَا غُرْفٌ مَّبْنِيَّةٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ وَعَدَ اللَّهُ ۚ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ
الْبَيْعَ ۚ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنَابِيعٌ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ
يَهْبِجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَامًا ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿١١﴾
أَفَمَن شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِإِسْلَامٍ فَهُوَ عَلَىٰ نُورٍ مِّن رَّبِّهِ ۖ فَوَيْلٌ لِّلْفَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ مِّن ذِكْرِ اللَّهِ ۖ أُولَٰئِكَ
فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿١٢﴾

લેકિન જો લોગ અપને રબસે ડરતે હેં તો ઉનકે (રેહને કે) લિયે એસે બાલાખાને^[૧] હેં કે જિન
કે ઉપર દુસરે બાલાખાને બને હુએ હેં, જિનકે નીચે સે નહરે બેહતી હોંગી, યે અલ્લાહ તઆલા
કા વા'દા હે, અલ્લાહ તઆલા અપને વા'દે કે ખિલાફ નહીં કરતે ﴿૨૦﴾ કયા તુમને નહીં દેખા
કે અલ્લાહ તઆલા ને હી આસમાન સે પાની ઉતારા, ફિર ઉસ (પાની) કો ઝમીન કે ચશ્મો
(ઝરણો) મેં દાખિલ કર દિયા^[૨], ફિર ઉસ (પાની) કે ઝરીયે સે એસી ખેતીયાં ઉગાતે હેં કે ઉસકે
અલગ અલગ રંગ હોતે હેં, ફિર વો (ખેતી જબ પકને લગતી હે તબ) સૂખ જાતી હે, ફિર તુમ
ઉસકો દેખોગે કે વો પીલી પડ રહી હે, ફિર (અલ્લાહ તઆલા) ઉસકો ચૂરા ચૂરા કરતે
હેં, યકીનન ઈસમેં અકલવાલોં કે લિયે બડી નસીહત હે ﴿૨૧﴾

કયા ભલા વો આદમી જિસકા સીના અલ્લાહ તઆલા ને ઈસ્લામ કે લિયે ખોલ દિયા હો
[૩] સો વો અપને રબકી તરફ સે દી હુઈ રોશની મેં આ ચૂકા હો^[૪], સો જિનકે દિલ અલ્લાહ
તઆલા કે ઝીક (યા'ની અહકામ) કે બારે મેં સખ્ત હોતે હેં^[૫] એસે હી લોગોં કે લિયે બડી
બરબાદી હે, વહી લોગ ખુલ્લમખુલ્લા ગુમરાહી મેં પડે હેં ﴿૨૨﴾

[૧] યા'ની ઉપર રેહને કી મંઝિલ (ઘર, માળ). [૨] (દુસરા તર્જુમા) ઝમીન કે ચશ્મોં મેં ચલાયા.

[૩] શહે સદર : {૧} ઈમાન કે નૂર કી વજહ સે દિલ મેં વુસૂઅત (ફેલાવ) પેદા હો જાતી હે, અલ્લાહ તઆલા કે
હુકમોં કા સમજના ઔર ઉસપર અમલ કરના આસાન હોતા હે. {૨} ઈસ્લામ કી સચ્ચાઈ કા યકીન {૩}
આસમાન ઔર ઝમીન કો દેખકર દિલ સે સોચકર ઈબ્રત હાસિલ કરે {૪} અલ્લાહ તઆલા કી કિતાબ મેં ઉતરે
હુએ હુકમ પર ધ્યાન કરકે ફાયદા હાસિલ કરે.

[૪] કયા વો આદમી ઔર જિસકા દિલ અલ્લાહ તઆલા કે ઝીક સે અસર નહીં લેતા દોનોં બરાબર હો સકતે હેં
? હરગિઝ નહીં.

[૫] યા'ની અલ્લાહ તઆલા કે ઝીક સે ઉનકે દિલ પર કોઈ અસર નહીં હોતા હે. (ઈસીતરહ અલ્લાહ તઆલા કે
હુકમોં કે બારે મેં જિસ કે દિલ સખ્ત હોતે હેં ઉનકે સામને શરઈ હુકમ કી બાત કરો તો વો ઉસકો પસંદ નહીં કરતે)

اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُتَشَابِهًا مَثَانٍ ۖ تَقَشِعُ مِنْهُ جُلُودَ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ۖ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ هُدَىٰ اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۖ ۝۳۱ أَمَنْ يَتَّقِي بِوَجْهِهِ سُوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ۝۳۲ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاتَتْهُمْ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ۝۳۳ فَأَذَاقَهُمُ اللَّهُ الْحَزْنَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۚ وَالْعَذَابُ الْآخِرَةُ أَكْبَرُ ۖ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۝۳۴ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۝۳۵

અલ્લાહ તઆલા ને બેહતરીન કલામ (કુર્આન) ઉતારા હે,જો એસી કિતાબ હે જિસકી બાતેં આપસ મેં એકદુસરે સે મિલતી જુલતી હેં (ઉસકી કુછ બાતેં સમજાને કે લિયે) બારબાર દોહરાઈ જતી હેં જિસસે વો લોગ જો અપને રબસે ડરતે હેં ઉનકી ચમડી પર (ઉનકે) બાલ ખડે હો જાતે હેં^[૧] ફિર ઉનકી ચમડીયાં (યા'ની બદન) ઓર ઉનકે દિલ નરમ હો કરકે અલ્લાહ તઆલા કે ઝીક કી તરફ લગ જાતે હેં^[૨] યહી (કુર્આન) અલ્લાહ તઆલા કી હિદાયત હે જિસકે ઝરીયે વો જિસકો ભી ચાહતે હેં હિદાયત પર લાતે હેં ઓર જિસકો અલ્લાહ તઆલા ગુમરાહ કર દેતે હેં સો ઉસકે લિયે કોઈ હિદાયત કરનેવાલા નહીં હે {૨૩} ભલા (ઉસ શખ્સ કી કિતની બુરી હાલત હોગી) જો અપને ચેહરે સે હી ક્યામત કે દિન બુરે અઝાબ કો રોકના ચાહેગા^[૩] ઓર ઝાલિમોં કો કહા જાએગા જો તુમ (બુરે કામ) કમાતે થે ઉસકા મઝા ચખો {૨૪} જો લોગ ઈનસે પેહલે થે ઉન્હોંને ભી (હક કો) જૂઠ્ઠાયા,ફિર ઉનકે પાસ એસી જગા સે અઝાબ આ પહોંચા કે ઉનકો ખ્યાલ ભી નહીં થા {૨૫} સો અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકો દુનિયા કી ઝિંદગી મેં રૂસ્વાઈ કા મઝા ચખાયા ઓર આખિરત કા અઝાબ તો બહોત બડા હે,કાશ કે વો લોગ જાન લેતે ! {૨૬} ઓર પક્કી બાત યે હે કે હમને લોગોં કે લિયે ઈસ કુર્આન મેં હર કિસ્મ કી (ઉમદા,બેહતરીન) મિસાલેં બયાન કર દીં;તાકે વો લોગ નસીહત હાસિલ કરેં {૨૭}

[૧] યા'ની કાંપ ઉઠતે હેં.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) ફિર ઉનકી ચમડીયાં (યા'ની જીરમ) નરમ હો જાતી હેં ઓર ઉનકે દિલ અલ્લાહ તઆલા કી યાદ મેં લગ જાતે હેં.

[૩] દુનિયા મેં હાથ પાંવ સે રોકને કી કોશિશ કી જાતી હે, જહન્નમ મેં સિર્ફ મુંહ સે રોકને કી કોશિશ હોગી.

قُرْآنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٢٨﴾ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَّجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَكِّسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ ۖ هَلْ يَسْتَوِينَ مَثَلًا ۖ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۖ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٩﴾ إِنَّكَ مِمَّنْ وَّاهِمٌ مِّمَّنْ مَّيْتُونَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٣١﴾

ع

યે કુર્આન તો અરબી ઝબાન મેં હે, જિસ મેં કોઈ ટેઢી બાત નહીં હે; તાકે વો (કુર્આન કે હુકમોં કે ખિલાફ કરને સે) બચ કર ચલેં ﴿૨૮﴾ અલ્લાહ તઆલા ને (અલ્લાહ તઆલા કો એક માનનેવાલા- ઓર મુશરિક કી) એક મિસાલ બયાન ફરમાઈ કે એક મર્દ (ગુલામ) હે જિસ મેં બહુત સારે (માલિક) ભાગીદાર હેં જો આપસ મેં ઝઘડતે ભી હેં ઓર દુસરા મર્દ (યા'ની ગુલામ) પૂરે પૂરા એક હી આદમી કી માલિકી મેં હે ક્યા ઈન દોનોં (ગુલામોં) કી હાલત એક જેસી હો સકતી હે ? અલ્હમ્દુલિલ્લાહ !^[૧] બલ્કે ઉનમે બહોત સે લોગ બાત જાનતે નહીં હેં ﴿૨૯﴾ યકીની બાત હે કે તુમકો મોત આને હી વાલી હે ઓર યકીની બાત હે કે ઉનકો ભી મોત આનેવાલી હે ﴿૩૦﴾ યકીનન ફિર તુમ લોગ ક્યામત કે દિન અપને રબકે સામને બહસો મુબાહસા કરોગે^[૨] ﴿૩૧﴾

[૧] યા'ની કેસી બેહતરીન મિસાલ સે તવહીદ સમજ દી.

[૨] (દુસરા તર્જુમા) ઝઘડા કરોગે (ત્રીસરા તર્જુમા) અપના અપના મુકદ્દમા રજૂ કરોગે (ચોથા તર્જુમા) અપના અપના મા'મલા પેશ કરોગે.

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ إِذْ جَاءَهُ ۖ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٣١﴾ وَالَّذِي جَاءَ
 بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ ۖ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿٣٢﴾ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ۖ ذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٣﴾ لِيُكَفِّرَ
 اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٤﴾ أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ ۖ
 وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۖ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٥﴾ وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ ۖ أَلَيْسَ اللَّهُ
 بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ ﴿٣٦﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ ۖ قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ
 دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّيهِ ۚ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَتُ رَحْمَتِهِ ۖ

અબ બતાઓ ! જિસ આદમી ને અલ્લાહ તઆલા પર જૂઠ બોલા ઓર જબ સચી બાત
 [૧] ઉસકે પાસ આ ગઈ તો ઉસકો (ભી) જૂઠ્ઠા દિયા ઉસ (આદમી) સે બડા ઝાલિમ ઓર
 કોન હો સકતા હે ? કયા કાફિરોં કા ઠીકાના જહન્નમ મેં નહીં હોગા ? {૩૨} ઓર જો
 (લોગોં કે પાસ અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે) સચી બાત લે કરકે આએ ઓર (ખૂદ ભી) ઈસ
 (બાત) કો સચી માને [૨] વહી લોગ તકવાવાલે હેં {૩૩} ઉનકે લિયે ઉનકે રબકે પાસ જો વો
 ચાહેંગે વો તમામ ચીઝ મિલેગી, યહી નેકી કરનેવાલોં કા બદલા હે {૩૪} તાકે જો બુરે કામ
 ઉન્હોંને કિયે થે વો અલ્લાહ તઆલા ઉનસે દૂર કર દેવેં ઓર જો બેહતરીન કામ વો કર રહે થે
 વો ઉનકા સવાબ ઉનકો દેવેં {૩૫} કયા અલ્લાહ તઆલા અપને બંદે [૩] કે લિયે કાફી નહીં હેં
 ? ઓર (એ નબી !) યે (કાફિર લોગ) તુમકો ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે સિવા દુસરોં સે ડરાતે
 હેં ઓર જિસકો અલ્લાહ તઆલા ગુમરાહ કરતે હેં તો કોઈ ઉસકો હિદાયત પર લાનેવાલા
 નહીં હે {૩૬} ઓર જિસકો અલ્લાહ તઆલા હિદાયત દેવેં તો ઉસકો કોઈ ગુમરાહ
 કરનેવાલા નહીં હે, કયા અલ્લાહ તઆલા બડે ઝબરદસ્ત, બદલા લેનેવાલે નહીં હેં ? {૩૭}
 ઓર અગર તુમ ઉનસે સવાલ કરો કે: કિસને આસમાનોં ઓર ઝમીન કો પેદા કિયા તો વો
 જવાબ મેં ઝરૂર (યે) કહેંગે કે: અલ્લાહ તઆલા હી ને (પેદા કિયા) (તો ફિર) તુમ (ઉનસે) કહો
 કે: તુમ ઝરા (મુજે) બતાઓ કે અલ્લાહ તઆલા કો છોડકર જિન (બુતોં) કો તુમ પુકારતે હો
 અગર અલ્લાહ તઆલા મુજકો કોઈ તકલીફ પહોંચાને કા ઈરાદા કરેં તો કયા વો (બુત) ઉસકી
 ભેજી હુઈ તકલીફ કો દૂર કર સકતે હેં યા વો (અલ્લાહ તઆલા) મુજ પર કોઈ મહેરબાની
 કરના ચાહે તો કયા વો (બુત) ઉસકી રહમત કો રોક સકતે હેં ?

[૧] મતલબ કુર્આન ઓર નબીએ કરીમ સલ્વલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી પાકીઝા (સાફ-સુથરી) તાલીમ.

[૨] નબી અલ્લાહ તઆલા કે યહાં સે સચી બાત લેકર આતે હેં ઓર ઈમાન વાલે લોગ નબી કી બાત કો સચ માનતે
 હેં. [૩] “ عبد ” સે હુઝૂર સલ્વલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમ યા આમ ઈમાન વાલા મુરાદ હે.

قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٣٨﴾ قُلْ يَقَوْمِ اعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٤٠﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ ۖ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ ضَلَّٰ فَأَمَّا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ﴿٤١﴾
 اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا ۖ فَيُمْسِكُ الَّتِي قَطِىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾ أَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ ۚ قُلْ أَوْلُوا كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٣﴾ قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا ۚ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٤٤﴾

તુમ કેહ દો કે:મુજે તો (મેરે) અલ્લાહ તઆલા હી કાફી હે,ભરોસા કરનેવાલે ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) પર ભરોસા ક્રિયા કરતે હે ﴿૩૮﴾ (એ નબી !) તુમ કેહ દો કે:એ મેરી કોમ ! તુમ અપને તરીકે પર અમલ કરો,યકીનન મેં (અપને તરીકે પર) અમલ કરતા હું,સો અનકરીબ તુમકો પતા ચલ જાએગા ﴿૩૯﴾ કે કિસ પર એસા અઝાબ આતા હે જો ઉસકો રૂસ્વા કર દેતા હે ઓર કિસ પર (મરને કે બાદ) હમેશા રેહનેવાલા અઝાબ ઉતરતા હે ﴿૪૦﴾ યકીનન હમને તુમહારે ઉપર લોગોકે ફાઈદે કે લિયે એક સચ્ચી ક્રિતાબ ઉતારી,સો જો શખ્સ (ઉસ) હિદાયત કે રાસ્તે પર આ જાએગા તો ઉસકા ફાઈદા ઉસી કો હોગા ઓર જો આદમી ગુમરાહી પસંદ કરતા હે તો વો ગુમરાહી સે અપના હી નુકસાન કરતા હે ઓર તુમ ઉનપર કોઈ ઝીમ્મેદાર નહીં હો ﴿૪૧﴾

અલ્લાહ તઆલા (તમામ) જાનોં (યા'ની રૂહોં) કો ઉનકે મરને કે વક્ત ખીંચ લેતે હે ઓર જિન (જાનોં) કા અભી મરને કા વક્ત આયા નહીં હે ઉનકો ભી ઉનકી નીંદ કી હાલત (મેં ઉઠા લેતે હે) ફિર જિન કે બારે મેં ઉસને મોત કા ફેસલા કર લિયા હે ઉનકો (અપને પાસ) રોક લેતે હે ઓર દૂસરી રૂહોં કો એક મુકર્રરા (નક્કી) વક્ત તક ભેજ દેતે હે, યકીનન ઈસમેં એસે લોગોં કે લિયે (બડી) નિશાનીયાં હે જો ગોર વ ફિક્ક કરતે હે ﴿૪૨﴾ કયા ઉન લોગોંને અલ્લાહ તઆલા કે સિવા (દુસરોં કો) સિફારિશ કરનેવાલે બના રખે હે ? તુમ (ઉનકો એસા) કહો:ચાહે વો (અલ્લાહ તઆલા કે સિવા દુસરે મા'બૂદ) કિસી ચીઝ કા ઈખ્તિયાર ન રખતે હોં ઓર વો (કોઈ ચીઝ) સમજતે (ભી) ન હોં ફિર ભી (તુમ ઉનકો સિફારિશ કરનેવાલે માનોગે) ? ﴿૪૩﴾ (એ નબી !) તુમ કેહ દો:સિફારિશ તો સારી કી સારી અલ્લાહ તઆલા કે ઈખ્તિયાર (અધીકાર) મેં હે,ઉસી કે લિયે આસમાનોં ઓર ઝમીન કી હુકૂમત હે,ફિર ઉસી કી તરફ તુમ લોગ લોટાએ જાઓગે ﴿૪૪﴾

وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ ۖ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٥٨﴾ قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَلِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٥٩﴾ وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۖ وَبَدَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ ﴿٦٠﴾ وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتِ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٦١﴾ فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ظُرٌّ دَعَاكَ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِمَّا قَالِ إِنَّمَا أُوتِيْنُهُ عَلَى عِلْمٍ ۗ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٣﴾

और जब सिर्फ़ एक अल्लाह तआला का नाम लिया जाता है तो जो लोग आभिरत पर धिमान नहीं रहते उनके दिलों में नफ़रत (दिल का तंग हो जाना— नापूशी) आ जाती है और जब उसके सिवा दूसरे (मा'बूदों) का नाम लिया जाता है तो वो लोग भूश होने लगते हैं ﴿४५﴾ (ओ नबी !) तुम दूआ करो^[१] : ओ अल्लाह, आसमानों और जमीन के पैदा करनेवाले, छुपी हुई और ખુલી हुई चीज़ के ज़ननेवाले ! आप तो अपने बंदों के दरमियान में इसला करेंगे उस चीज़ में जिस में वो बंदे (आपस में) धिज्तिवाइ कर रहे हैं ﴿४६﴾ और अगर ज़ालिमों के लिये जो कुछ भी जमीन में है वो सब का सब डोवे और उसके साथ दूसरा धिना और डो तो क्यामत के दिन के बुरे अज़ाब से बचने के लिये सब कुछ इइये (बदले) में देने लगेगे (इर भी कुबूल नहीं किया जवेगा) और उनके लिये अल्लाह तआला की तरफ़ से वो बात सामने आ ज़ागी जिसका वो लोग ज़्यादा (या'नी गुमान) भी नहीं रहते थे ﴿४७﴾ और जो (बुरे) काम वो लोग क़माते थे उनकी बुराईयां उनके सामने ज़ाहिर हो ज़ागी और जिस अज़ाब का वो लोग मज़ाक उड़ाते थे वही उनको (यारों तरफ़ से) घेर लेगा ﴿४८﴾ सो जब धिन्सान को कोई तकलीफ़ पड़ोयती है तो वो डमको पुकारने लगता है, इर जब डम उसको अपनी तरफ़ से कोई (ज़ास) नेअमत अता करते हैं तो वो (यूँ) केडता है के ये तो मुज़को सिर्फ़ (मेरी) धिन्मी काबिलियत (या'नी ज़्वानींग, डुनर) की वज़ह से मिला है^[२]; बल्के वो (नेअमत का मिलना) तो अक परीक्षा है^[३]; लेकिन उनमें के बहुत सारे लोग ज़नते नहीं हैं ﴿४९﴾ पक्की बात ये है के उनसे पेडले के लोग भी ये बात केड यूके हैं, सो जो वो क़माते थे वो उनको कुछ काम नहीं आया ﴿५०﴾

[१] काइरों की सप्त दुश्मनी से गमगीन न हो; बल्के दूआ करो. [२] (दूसरा तर्ज़ुमा) ये जो मुज़को मिला है इसका मिलना तो मुज़े पेडले से मा'लूम डी था. [३] यहाँ इत्ने का मतलब ये है के जब नेअमत मिलती है तो अल्लाह तआला को भूल कर कुछ करने लग जाता है या अल्लाह तआला को याद रहता है, और नेअमत पर शुक्र करता है.

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥١﴾ أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ۚ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾ وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنْصَرُونَ ﴿٥٤﴾ وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ ۖ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾ أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يُحَسِّرُنِي عَلَىٰ مَا فَرَطْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ وَإِنْ كُنْتُ لَمِنَ الشَّاخِرِينَ ﴿٥٦﴾

સો જો ઉન્હોને કમાઈ કી થી ઉસકા વબાલ ઉન પર આ પડા ઔર ઉન લોગોં મેં સે જિન્હોને ભી ઝુલ્મ ક્રિયા^[૧] ઉન્કે કમાએ હુએ બુરે કામોં કા વબાલ ભી અનકરીબ ઉનપર આને હી વાલા હે ઔર વો લોગ (ભાગકર) થકાનેવાલે નહીં હેં ﴿૫૧﴾ કયા ઉન્કો યે બાત મા'લૂમ નહીં કે અલ્લાહ તઆલા જિસકે લિયે ભી ચાહતે હેં (ઉસકે લિયે) રોઝી ફેલા દેતે હેં ઔર (જિસકે લિયે ચાહતે હેં ઉસકો) તંગ કરતે હેં, યકીનન ઈસમેં ઈમાન લાનેવાલી કોમ કે લિયે બડી નિશાનીયાં હેં ﴿૫૨﴾ (એ નબી !) તુમ કેહ દો, એ મેરે વો બંદો ! જિન્હોને અપની જાનોં પર ઝિયાદતીયાં (ઝુલ્મ)^[૨] કી હેં, કે: તુમ અલ્લાહ તઆલા કી રહમત સે નાઉમ્મીદ મત હો, યકીનન અલ્લાહ તઆલા તમામ ગુનાહોં કો માફ કરનેવાલે હેં, યકીનન વો (અલ્લાહ તઆલા) તો બહોત ઝિયાદહ માફ કરનેવાલે, સબસે ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હેં ﴿૫૩﴾ ઔર તુમ અપને રબકી તરફ ઈનાબત (યા'ની રુજૂઅ) કરો ઔર તુમ ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે ફરમાંબરદાર બન જાઓ ઈસસે પેહલે પેહલે કે તુમ પર અઝાબ આ પહોંચે, ફિર તુમ લોગોંકી મદદ નહીં કી જાએગી. ﴿૫૪﴾ ઔર તુમહારે રબકી તરફ સે જો બેહતરીન બાતેં^[૩] (યા'ની અહકામ) તુમ પર ઉતારી ગઈ હેં તુમ ઉસપર ચલો ઈસસે પેહલે કે તુમપર અચાનક અઝાબ આ જાવે ઔર તુમકો પતા ભી ન ચલે ﴿૫૫﴾ (ઔર) યે કે કોઈ નફ્સ (કયામત મેં યે બાત) કેહને લગે: હાય અફ્સોસ ! કે મેં અલ્લાહ તઆલા કે હુકમોં કો પૂરા કરને મેં ઢીલ કરતા રહા ઔર મેં તો (અલ્લાહ તઆલા કે હુકમોં કી) મઝાક ઉડાનેવાલોં મેં હી શામિલ રહા. ﴿૫૬﴾

[૧] هُؤُلَاءِ કા ઈશારહ અરબ કે મુશરિકીન કી તરફ હે.

[૨] યાની ગુનાહ ઔર ખિયાનત કે ઝરીયે નફ્સ પર ઝુલ્મ.

[૩] પૂરા કુર્આન બેહતરીન બાતોં સે ભરા હુવા હે.

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾ أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٦﴾ بَلَى قَدْ جَاءَتْكَ آيَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٣٧﴾ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ ۖ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٣٨﴾ وَيُنَادِي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازِهِمْ ۖ لَا يَمَسُّهُمْ فِي سُوءٍ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٩﴾ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۖ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿٤٠﴾ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٤١﴾ قُلْ أَغَيَّرَ اللَّهُ تَأْمُرُونِي أَعْبُدُ أَيُّهَا الْجَاهِلُونَ ﴿٤٢﴾

યા (યે કે વો કહીં એસા) કેહને લગે કે:અગર અલ્લાહ તઆલા મુજે હિદાયત દેતે તો મેં ભી તકવાવાલોં મેં સે બન જાતા (૫૭) યા જબ અઝાબ કો (અપની) આંખોં સે દેખ લેવે તબ (એસા) કેહને લગે કે:અગર મુજકો (દુનિયા મેં એક મરતબા) જાને કા ફિર મોકા મિલે તો મેં નેકી કરનેવાલોં મેં સે હો જાઉં (૫૮) (અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે જવાબ મિલેગા:) ક્યૂં નહીં મેરે હુકમ તો તેરે પાસ પહોંચ ચૂકે થે,તુને તો ઈન (હુકમો) કો જૂઠ્ઠાયા થા ઓર તુને તો (મેરી આયતોં કે મુકાબલે મેં) તકબ્બુર ક્રિયા થા ઓર તુ તો કુફ્ર કરનેવાલોં મેં સે થા (૫૯) ઓર કયામત કે દિન તુમ દેખોગે કે જો લોગ અલ્લાહ તઆલા કે બારે મેં જૂઠ બોલતે થે ઉનકે ચેહેરે કાલે પડ ગએ હોંગે,કયા જહન્નમ મેં તકબ્બુર કરનેવાલોં કા ઠીકાના નહીં હે ? (૬૦) ઓર તકવા કે પાબંદ લોગોં કો અલ્લાહ તઆલા ઉનકી કામિયાબી કે સાથ (જહન્નમ સે) નજાત દેંગે^[૧], (વહાં) ઉનકો (કિસી તરહ કી) કોઈ તકલીફ નહીં પહોંચેગી ઓર વો ગમગીન ભી નહીં હોંગે (૬૧) અલ્લાહ તઆલા તમામ ચીઝકે પેદા કરનેવાલે હેં ઓર વહી હર ચીઝ કી હિફાઝત કરનેવાલે હેં (૬૨) આસમાનોં ઓર ઝમીન કી ચાબિયાં^[૨] ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) કે ઈખ્તિયાર મેં હેં ઓર જિન લોગોંને અલ્લાહ તઆલા કી આયતોં કા ઈન્કાર ક્રિયા હે વહી લોગ નુકસાન ઉઠાનેવાલે હેં (૬૩) (એ નબી !) તુમ (ઉન સે) કેહ દો કે એ જાહિલો ! કયા અબ ભી તુમ મુજ સે વહી કેહતે હો કે મેં અલ્લાહ તઆલા કે સિવા કી ઈબાદત કરું^[૩] (૬૪)

[૧] (દુસરા તર્જુમા) તકવા કે પાબંદ લોગોં કો (જહન્નમ સે) નજાત દેંગે, ફિર ઉનકો ઉનકી કામિયાબી કી જગા (જન્નત મેં) પહોંચા દેંગે.

[૨] ઈસ તરફ ઈશારા હે કે અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ મે જો ચાહે જેસા ચાહે કર સકતા હે.

[૩] (દુસરા તર્જુમા) (તવહીદ કા સુબૂત ઓર કુફ્ર કા ગલત હોના ઝાહિર હો જાને કે બાદ ભી) તુમ મુજકો અલ્લાહ તઆલા કે સિવા કી ઈબાદત કરને કે લિયે કેહતે હો.

وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ ۖ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٤٥﴾ بَلِ اللَّهَ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٤٦﴾ وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ ۖ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَالسَّمُوتُ مَطْوِيَّتٌ بِيَمِينِهِ ۖ وَسُبْحَنَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٧﴾ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمُوتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ۖ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ﴿٤٨﴾ وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِئَتْ بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٩﴾

और पक्की बात ये है के (अ मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैयही वसल्लम !) तुमहारी तरफ और तुमसे पेड़ले जितने भी (नबी) थे उनकी तरफ (यही) वही की गई के:अगर तुमने शिर्क किया तो जरूर तुमहारा अमल बरबाद होगा और तुम जरूर नुकसान में पड़ जानेवालों में से होगें ﴿ ६५ ﴾ बल्के अल्लाह तआला ही की ईबादत तुम करो और तुम शुक्र करनेवालों में से हो जाओ ﴿ ६६ ﴾ और उन लोगोंने अल्लाह तआला की कदर नहीं पेड़यानी जैसा उस (अल्लाह तआला) की कदर पेड़यानने का एक था ^[१];हालांकि जमीन सारी की सारी उसकी एक मुठ्ठी में कयामत के दिन होगी और आसमान उस के दाढ़ने हाथ में लीपटे हुअे होंगे,उसकी जात तो पाक है और जो चीज वो लोग शरीक करते हैं वो उससे बड़ोत दूर है ﴿ ६७ ﴾ और (जब कयामत के दिन) सूर डूंक जायेगा तो आसमानों और जमीन में जो कोई भी है वो सब बेहोश पड़ जायेंगे;मगर जिसको अल्लाह तआला चाहे ^[२] फिर दूसरी भरतजा उसको डूंक जायेगा तो वो लोग झैरन पड़े हो कर (यारों तरफ) देखने लगेंगे ﴿ ६८ ﴾ और जमीन अपने रबके नूर से यमक उठेगी और (आ'माल के) दफ्तर (लाकर सामने) रख दिये जायेंगे और नबियों को और (सब) गवाहों को (ला कर के) हाजिर कर दिया जायेगा और उनके दरमियान ईन्साफ से फैसला कर दिया जायेगा और उन (लोगों) पर जुल्म नहीं किया जायेगा ﴿ ६९ ﴾

[१] (दूसरा तर्जुमा) उन लोगोंने अल्लाह तआला की (बड़ाई और जलाल) का एक नहीं समझा जितने वो (जुजुर्गी और बड़ाईवाले) हैं.

[२] जिनको अल्लाह तआला चाहेगा उनको उस वक्त बेहोशी और मोत न आवेगी;या'नी जब सूर डूंक जायेगा तो उसके असर से હઝરત જીવ્રઈલ અલૈ., હઝરત ઈસરાફીલ અલૈ., હઝરત મિકાઈલ અલૈ., હઝરત મલકુ-લ-મોત और અર્શકે ઉઠાનેવાલે ફરિશ્તોં કો उस वक्त मोत नहीं आवेगी, हां ! बाद में उनको भी मोत आ जावेगी.

وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٥﴾
 وَسَيِّقُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا فَتَحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ
 يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُوكُم لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا ۖ قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ
 الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٣٦﴾ قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ فَبُئْسَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٣٧﴾ وَسَيِّقُ
 الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ
 طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ﴿٣٨﴾

और हर शख्स को उसके अमल का पूरा बदला दे दिया जायेगा और वो (यानी अस्वास्त्व
 तआला) वो लोग जो काम करते हैं उसको ખૂબ અચ્છી તરફ જાનતે હેં (૭૦)

और जिन लोगोंने कुछ किया था उनको टुकड़ियों की शकल में जलन्नम की तरफ़ डांका
 जायेगा;यहां तक के जब वो उस (जलन्नम) के पास पड़ोय जायेंगे तो उस (जलन्नम) के
 दरवाजे ખોલ દિયે જાએંગે और उस (जलन्नम) की डिफ़ाजत करनेवाले उनसे कहेंगे के:क्या
 तुम्हारे पास तुम ही में से ही पयगंबर नहीं आये थे ? जो तुमको तुम्हारे रबकी आयतें पढ
 पढकर सुनाते थे और वो तुमको तुम्हारे ईस दिन (क्यामत) का सामना करने से डराते थे ?
 काफ़िर लोग कहेंगे:हां ! (आये थे) लेकिन अज़ाब की बात काफ़िरों पर पूरी डो करके ही रहेगी
 (७१) उन (काफ़िरों) को कडा जायेगा:जलन्नम के दरवाजों में हमेशा रेडने के लिये तुम
 दामिल डो जाओ,सो तकजबुर करनेवाले का बडोत ही बूरा ठीकाना है (७२) और जो लोग
 अपने रबसे डरते थे वो भी जन्नत की तरफ़ जमाअतों की शकल में ले जाये जायेंगे;यहांतक के
 जब वो उस (जन्नत) पर पड़ोय जायेंगे और उस (जन्नत) के दरवाजे (पेडले से) उनके
 लिये ખોલે જ ચૂકે હોંગે [૧] और उस (जन्नत) की डिफ़ाजत करनेवाले उनसे कहेंगे:तुम पर
 सलाम डो,मजे में रहो,सो ईस (जन्नत) में हमेशा रेडने के लिये दामिल डो जाओ (७३)

[૧] જન્નતીયોં કે ઈસ્તિકબાલ (સ્વાગત) મેં પેડલે સે દરવાઝે ખોલ દિયે જાએંગે.

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ ۖ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَمِلِينَ ﴿٤٧﴾
وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِِّينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ ۖ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿٤٨﴾

﴿ ૪૮ ﴾

और वो (नेक लोग) कहेंगे:उस अल्लाह तआला का शुक्र है जिसने अपना वा'दा हमसे सच्चा करके दियाया और हमको ऐसी जमीन का वारिस (या'नी मालिक) बनाया के जन्नत में (रेहने के लिये) हम जहां चाहें ठीकाना (या'नी घर) बनावें [१],सो (नेक) अमल करनेवालों का ये बेहतरीन बदला है ﴿७४﴾और (क्यामत के दिन) तुम इरिशतों को देखोगे के अर्श के चारों तरफ वो लट्का बांधे हुआ (या'नी घेरे हुआ) होंगे,अपने रबकी उम्द के साथ तस्बीह करते होंगे और उनके दरमियान धन्साइ से इसला कर दिया जायेगा और कडा जायेगा के:तमाम ता'रीफ तो अल्लाह तआला ही के लिये है जो तमाम आलमों के रब हैं ﴿७५﴾

[१] धूमने-ફરને કે લિયે જહાં ચાહેં વહાં જા સકેંગે, ઉંચે દરજે મેં ભી જાને કી ઈજાઝત હોગી, જાન-પેહચાનવાલોં સે મિલને કે લિયે જાને કી ભી ઈજાઝત હોગી

સૂરએ ગાફીર

યે સૂરત મક્કી હે, ઉસમેં પંચ્યાસી (૮૫) આયતે હે. સૂરએ ઝુમર કે બાદ ઔર સૂરએ ફુસ્સિલત સે પેહલે સાંઠ (૬૦) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

યહાં સે “આલે હા મીમ” કી આયતે શુરૂ હોતી હે, ઔર યે કુલ સાત હે, હદીષ મેં આતા હે કે: જહન્નમ કે સાત દરવાઝે હે, હર દરવાઝે પર સૂરએ હા મીમ અપને તિલાવત કરનેવાલે કો જહન્નમ કે અઝાબ સે બચાનેવાલી હોગી.

ઇસ સૂરત મેં અલ્લાહ તઆલા કે લિયે “ગાફિરૂઝ્ ઝમ્બ” યઅની ગુનાહોં કો બખ્શનેવાલા હોના બયાન કિયા ગયા હે. ઉસકા એક નામ “સૂરએ મુઅમિન” ભી હે. ઉસમેં એક મર્દે મુઅમિન કા હક્ક કે એ’લાન કા વાકિઅહ બયાન કિયા ગયા હે.

એક નામ સૂરએ “અત્તૌલ” ભી હે. શુરૂ સૂરત મેં અલ્લાહ કો “ઝિત્તૌલ” યાની બડી કુદરતવાલા હોના બયાન કિયા ગયા હે.

ઉસકા એક નામ “સૂરએ હા મીમ” ભી હે, સૂરત કી પેહલી હી આયત “હા મીમ” હે.

આયતુલ ફુર્સી ઔર હા મીમ તન્ઝીલ સૂરએ ગાફિર કી શુરૂ કી આયતોં કા અમલ: હઝરત અબૂહુરૈરહ રદિ. સે રિવાયત હે કે: રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે: જો શખ્સ સુબહ મેં સૂરએ મુઅમિન કી પેહલી ત્રીન આયતે ઔર આયતુલ ફુર્સી પઢ લે વો ઉસ દિન શામ તક (હર બુરાઈ ઔર તકલીફ સે) મહફૂઝ રહેગા, ઔર જો શામ કો પઢ લે તો સુબહ તક (હર બુરાઈ ઔર તકલીફ સે) મહફૂઝ રહેગા.

(તિરમિઝી: ૨/૧૧૫, મસ્નૂન વઝાઈફ: પે.૪૨)

જો શખ્સ ઇસ સૂરત કી આયત નં. ૪૪ “وَأَفِضْ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ” પઢ લેગા તો રિવાયત મેં આતા હે કે: વો લોગોં કે મક્ક ઔર ફરેબ સે અમન મેં રહેગા. (فَوْقَهُ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا مَكَرُوا)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

حَمْدٌ ① تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ② غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ③ ذِي الطَّوْلِ ④ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ⑤ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ ⑥ مَا يُجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْرُرُكَ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبِلَادِ ⑦ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْرَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ ⑧ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَدَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْنَاهُمْ ⑨ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ⑩ وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ⑪

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરુ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હય, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હંય.

﴿૧﴾ એક (ખાસ) કિતાબ (યાની કુર્આન) કા ઉતારા જાના અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે હે, જો બડે ઝબરદસ્ત હે, બહોત ઝિયાદહ જાનનેવાલે હે. ﴿૨﴾ જો (અલ્લાહ) ગુનાહ કો માફ કરનેવાલે ઔર તૌબહ કો કબૂલ કરનેવાલે, સખ્ત સજા દેનેવાલે, બડી તાકતવાલે હે, ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહી હે, ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) કી તરફ લોટ કર જાના હે. ﴿૩﴾ અલ્લાહ તઆલા કી આયતોં કે બારે મેં કાફિર લોગ હી ઝગડા ખડા કરતે હે, સો ઉન (કાફિરોં) કા (એક) શહેર સે (દૂસરે) શહેર ફિરના તુમકો ધોકે મેં ન ડાલે.^[૧] ﴿૪﴾ ઉનસે પેહલે નૂહ (અલ.) કી કોમ ને ઔર ઉનકે બાદ કે (કિતને) ગિરોહોં (ફિર્કોં) ને (સચ્ચે દીન કો) ઝુટલાયા ઔર હર ઉમ્મત ને અપને નબી કે બારે મેં યે ઇરાદા કિયા કે વો ઉસ (નબી) કો પકડ લેવે (ઔર કતલ કર દેવે) ઔર બાતિલ કા સહારા લે કર કે ઝગડે કિયે; તાકે ઉસકે ઝરિયે સચ્ચે દીન કો મિટા દેવે^[૨], સો મેં ને ઉન (કાફિરોં) કો પકડ લિયા, ફિર (દેખો કે) મેરી સજા કેસી રહી? ﴿૫﴾ ઔર ઇસી તરહ તુમહારે રબ કી બાત કાફિરોં પર પક્કી હો ચુકી હે કે યકીનન વો લોગ જહન્નમવાલે હે. ﴿૬﴾

[૧] કે ઉન કાફિરોં કો કોઈ સજા નહી હોગી.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) ડગમગા દેવે.

الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا ۗ رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ۝ رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ ۗ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ وَقِهِمُ عَذَابَ السَّيِّئَاتِ ۗ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ ۗ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝

વો (ફરિશ્તે) જો અર્શ કો ઉઠાતે હેં ઓર જો (ફરિશ્તે) ઉસકે આપ પાસ હેં વો અપને રબ કી હમ્દ કે સાથ તસ્બીહ કરતે હી રેહતે હેં, ઓર વો ઉસ (અપને રબ) પર (કામિલ) ઇમાન રખતે હેં, ઓર વો (ફરિશ્તે) ઇમાનવાલોં કે લિયે ઇસ્તિગફાર કરતે હેં (ઓર યું દુઆ કરતે હેં કે): અય હમારે રબ! આપકી રહમત ઓર આપકે ઇલ્મ મેં હર ચીઝ સમાઈ હુઈ હે, સો જિન લોગોં ને તૌબા કી ઓર આપકે રાસ્તે પર વો ચલે (અય અલ્લાહ!) આપ ઉનકો માફ કર દીજિયે ઓર આપ ઉનકો જહન્નમ કે અઝાબ સે બચા લીજિયે. ﴿૭﴾ (ઓર યે દુઆ કરતે હેં): અય હમારે રબ! ઓર આપ ઉનકો હમેશા રેહને કે બાગોં મેં દાખિલ કર દીજિયે જિનકા આપને ઉનસે વાદા કિયા હે ઓર ઉનકે બાપ દાદોં મેં સે ઓર ઉનકી બીવીયોં મેં સે ઓર ઉનકી અવલાદ મેં સે જો નેક હોં^[૧] (ઉનકો ભી જન્નત મેં દાખિલ કર દીજિયે) યકીનન આપ તો બડે ઝબરદસ્ત હેં, બડે હિકમતવાલે હેં. ﴿૮﴾ (અય અલ્લાહ!) આપ ઉનકો બુરાઈયોં (કી સઝા) સે બચા લીજિયે^[૨] ઓર જિસ શખ્સ કો આપને ઉસ (મહશર કે) દિન તકલીફ સે બચા લિયા તો પક્કી બાત હે કે આપને ઉસ પર બડી મહેરબાની કી ઓર યહી બડી કામિયાબી હે^[૩]. ﴿૯﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) જો ઇસ જન્નત કે લાઈક હોં.

[૨] યાની માફ કર દીજિયે.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) આપ ઉનકો બુરાઈયોં (કી આદત) સે બચા લીજિયે ઓર જિસકો આપને ઇસ (દુનિયા કે) દિન મેં બુરાઈ સે બચા લિયા તો પક્કી બાત હે કે આપને ઉસ પર બડી મહેરબાની કી, ઓર યે બહોત બડી કામિયાબી હે. (યાની દુનિયા મેં જિસ પર અલ્લાહ તઆલા કા ફઝ્લ હુવા ઓર બુરાઈયોં સે બચા લિયા ગયા ઉસીકો આખિરત મેં આ'લા દરજે કી કામિયાબી હાસિલ હોગી.)

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادُونَ لِمَقْتُ اللَّهِ أَكْبَرُ مِنْ مَقْتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ ﴿١٠﴾
 قَالُوا رَبَّنَا أَمَتْنَا الْإِنْتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا الْإِنْتَيْنِ فَأَعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ﴿١١﴾ ذَلِكُمْ بِأَنَّهُ إِذَا
 دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ ۖ وَإِنْ يُشْرَكَ بِهِ تُؤْمِنُوا ۚ فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ﴿١٢﴾ هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ آيَاتِهِ وَيُرْسِلُ
 لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا ۖ وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ ﴿١٣﴾ فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿١٤﴾
 رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ ۚ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ﴿١٥﴾

યકીનન જિન લોગોં ને કુફ્ર કિયા ઉનકો પુકાર કર કે કહા જાએગા: (આજ) તુમ જિતના ગુસ્સા અપને (ખૂદ કે) બારે મેં કરતે હો ઉસસે ભી ઝિયાદહ ગુસ્સા (યાની નફરત) અલ્લાહ તઆલા કો (તુમસે) ઉસ વફત થા જબ તુમકો ઇમાન કી દા'વત દી જાતી થી તો તુમ લોગ કુફ્ર કરતે થે^[૧]. ﴿૧૦﴾ કાફિર લોગ કહેંગે: એ હમારે રબ! તૂને હમકો દો મરતબા મૌત દી^[૨] ઓર તૂને હમકો દો મરતબા ઝિંદગી દી, સો હમને અપને ગુનાહોં કા ઇકરાર કર લિયા તો કયા (જહન્નમ સે) નિકલને કા કોઈ રાસ્તા હે? ﴿૧૧﴾ યે (તુમહારી હાલત) ઇસ લિયે (હુઈ) હે કે જબ (સિફ) અકેલે અલ્લાહ તઆલા કા નામ પુકારા જાતા થા તો તુમ કુફ્ર કરતે થે ઓર અગર ઉસકે સાથ કિસીકો શરીક ઠેહરાયા જાતા થા તો તુમ લોગ માન લેતે થે, સો ફેસ્લા તો અલ્લાહ તઆલા હી કા હે જિસકી શાન બહોત ઉંચી હે, જિસકી ઝાત બહોત બડી હે. ﴿૧૨﴾ વહી (અલ્લાહ તઆલા) હે જો તુમ લોગોં કો અપની (કુદરત કી) નિશાનિયાં દિખાતે હે ઓર તુમહારે લિયે આસમાન સે રોઝી ઉતારતે હે ઓર જો લોગ આજિઝી કરતે હે વહી લોગ નસીહત હાસિલ કરતે હે. ﴿૧૩﴾ સો તુમ ખાલિસ અલ્લાહ તઆલા કે વાસ્તે બંદગી કરતે હુવે ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) કો પુકારો અગરયે કાફિર લોગ કિતના હી બુરા માને^[૩]. ﴿૧૪﴾ (અલ્લાહ તઆલા) વહી ઉંચે દરજોંવાલે હે, અર્શ કે માલિક હે, અપને બંદોં મેં સે જિસ પર ચાહતે હે અપને હુકમ સે રૂહ (યાની વહી, રાઝ કી બાત) ઉતાર દેતે હે; તાકે મુલાકાત કે દિન (યાની કયામત) સે વો ડરાવે. ﴿૧૫﴾

[૧] યાની દુનિયા મેં ઇમાન કી દા'વત ન કબૂલ કરના યે અલ્લાહ તઆલા કે ગુસ્સે કા સબબ બના હુવા થા.

[૨] દો મૌત: ૧. પૈદાઈશ સે પેહલે ૨. દુનિયા કી ઝિંદગી કે ખાત્મે પર મૌત. દો ઝિંદગી: ૧. દુનિયા કી ઝિંદગી ૨. આખિરત કી ઝિંદગી.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) ના ગવાર હો.

يَوْمَ هُمْ بَرْزُورٌ ۚ لَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ ۚ لَسَ الْمَلِكُ الْيَوْمَ ۖ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿١٧﴾ الْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ ۖ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٨﴾ وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْأَرْفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ ۖ كَظِيمٍ ۚ مَّا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ ﴿١٩﴾ يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ﴿٢٠﴾ وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ ۖ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ بِشَيْءٍ ۚ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٢١﴾
 أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ ۖ

જિસ દિન વો લોગ ખૂલ કર કે સામને આ જાએંગે^[૧] ઉનકી કોઈ ચીઝ અલ્લાહ તઆલા સે છુપી હુઈ નહી હોગી (પૂછા જાએગા) આજ કિસકી હુકૂમત હે? (તો જવાબ દિયા જાએગા) સિફ અલ્લાહ તઆલા હી હુકૂમત હે જો અકેલે હે, (સબ પર) ગાલિબ હે. ﴿૧૬﴾ આજ કે દિન હર નફ્સ કો ઉસકી કમાઈ કા બદલા દિયા જાએગા, આજ (કિસી પર) ઝુલ્મ નહી હોગા, યકીનન અલ્લાહ તઆલા બહોત જલ્દી હિસાબ લેનેવાલે હે. ﴿૧૭﴾ ઓર આપ ઉનકો નઝદીક આનેવાલે (કયામત કે) દિન (કી મુસીબત) સે ડરાઓ જબ કે (લોગોં કે) દિલ (યાની કલેજે) ગલોં (યાની મુંહ) કો આ જાએંગે તો વો (ઉસકો) દબા રહે હોંગે (કે બાહિર ન નિકલ જાએ)^[૨] ઝુલ્મ કરનેવાલોં કે લિયે કોઈ દોસ્ત નહી હોગા ઓર કોઈ સિફારિશ કરનેવાલા નહી હોગા કે જિસકી બાત માન લી જાએ. ﴿૧૮﴾ આંખોં કી ચોરી કો ઓર જો ચીઝ સીનોં ને છુપા રખી હે ઉસકો વો (અલ્લાહ તઆલા) જાનતે હે. ﴿૧૯﴾ ઓર અલ્લાહ તઆલા તો હક કા (યાની ઠીક) ફેસ્લા કરતે હે ઓર ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે સિવા જિનકો યે લોગ પુકારતે હે વો કિસી ચીઝ કા ફેસ્લા નહી કર સકતે, યકીનન અલ્લાહ તઆલા બહોત ઝિયાદહ સુનતે હે, બહોત ઝિયાદહ દેખતે હે. ﴿૨૦﴾ કયા વો લોગ ઝમીન મેં ચલતે ફિરતે નહી કે વો દેખ લેતે કે જો (કાફિર) લોગ ઉનસે પેહલે થે ઉનકા અંજામ કેસા હુવા?

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) જિસ (કયામત કે) દિન વો નિકલ કર સામને ખડે હો જાએંગે.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) જબ કે લોગોં કે દિલ (કલેજે) ઘુટ કર ગલોં (મુંહ) કો આ જાએંગે.

كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ ۖ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ۖ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا ۖ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ ۖ إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۖ ﴿٣٢﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٣٣﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ فَقَالُوا سِحْرٌ كَذَّابٌ ۖ ﴿٣٤﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ ۖ وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۖ ﴿٣٥﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَىٰ وَلْيَدْعُ رَبَّهُ ۗ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ۖ ﴿٣٦﴾

વો લોગ તાકત કે એ'તેબાર સે ઓર ઝમીન મેં છોડી હુઈ (ઈમારત, બાગોં) કી યાદગારોં કે એ'તેબાર સે ઇન (અરબ કે મુશ્રિકોં) સે ઝિયાદહ મઝબૂત થે, સો અલ્લાહ તઆલા ને ઉન લોગોં કો ઉનકે ગુનાહોં કી સજા મેં પકડ લિયા ઓર ઉન લોગોં કો અલ્લાહ તઆલા (કે અઝાબ) સે કોઈ બચાનેવાલા નહીં થા. ﴿૨૧﴾ યે ઇસ વાસ્તે કે ઉનકે પાસ ઉનકે પયગમ્બર ખુલી ખુલી દલીલે લે કર આતે થે, ફિર ઉન્હોંને ઇન્કાર કિયા, સો અલ્લાહ ને ઉનકો પકડલિયા, યકીનન વો (અલ્લાહ તઆલા) બડી તાકતવાલે હેં, સખ્ત સજાવાલે હેં. ﴿૨૨﴾ ઓર પક્કી બાત હે કે હમને મૂસા (અલ.) કો અપની નિશાનિયાં ઓર ખુલી દલીલ લે કર ફિરઔન ઓર હામાન ઓર કારૂન કી તરફ ભેજા, તો વો સબ લોગ કેહને લગે: (કે યે) જાદૂગર હે (ઓર) બડા જૂઠા હે^[૧]. ﴿૨૩﴾ ﴿૨૪﴾ સો જબ વો (મૂસા અલ.) ઉનકે પાસ હમારી તરફ સે (આઈ હુઈ) સચ્ચી બાત લે કર આએ તો વો લોગ કેહને લગે કે: જો લોગ ઉન (મૂસા અલ.) કે સાથ ઇમાન લાએ ઉનકે બેટોં કો તુમ માર ડાલા^[૨] ઓર ઉનકી ઓરતોં કો ઝિંદા છોડ દો ઓર કાફિરોં કી તદબીર તો નાકામ હી રહી^[૩]. ﴿૨૫﴾ ઓર ફિરઔન ને (અપને દરબારિયોં સે) કહા: મુજે છોડ દો^[૪] કે મેં મૂસા (અલ.) કો કતલ કર દૂં ઓર ઉસકો ચાહિયે કે અપને રબ કો (મદદ કે લિયે) પુકારે, મુજે યે ડર હે કે વો તુમ્હારે દીન કો બદલ ડાલેગા યા ઝમીન મેં ફસાદ ફેલાએગા. ﴿૨૬﴾

[૧] સચ્ચે લોગોં કે ખિલાફ ગલત પરોપેગન્ડા કરના રાજકારણવાલે લોગોં કી પુરાની આદત હે.

[૨] અવલાદ કે કતલ કા ઇન્સાન કો ઝિયાદહ ગમ હોતા હે, અવલાદ કો કતલ કરને સે નસલ નહીં ફેલતી, ઇન્સાન કમઝોર હો જાતા હે, ઓર યે બતાયા ગયા કે અવલાદ કા કતલ ઇમાન કે સબબ સે હે; તાકે લોગ ઇમાન સે દૂર રહે.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) કાફિરોં કા દાવ ગલતી હી મેં રહા.

[૪] (દૂસરા તર્જુમા) મુજે મોકા દો.

عُ قَالَ مُوسَى إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٢٦﴾
 وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ
 بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ ۚ وَإِنَّ يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ ۚ وَإِنَّ يَكُ صَادِقًا يُصِيبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا
 يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ﴿٢٧﴾ يَقُومُ لَكُمْ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَهَرِينَ فِي الْأَرْضِ ۚ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ
 جَاءَنَا ۚ قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَىٰ وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٢٨﴾ وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَقُومُ إِنِّي
 أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ ﴿٢٩﴾

और मूसा (अल.) ने कहा કે: यकीनन में अपने रब और तुम्हारे रब से हर तकબुर करनेवाले से -जो हिसाब के दिन पर ઇમાન ન રખતા હો- પનાહ લે ચુકા હું. ﴿૨૭﴾

और ફિરऔન के ખાનદાન કા એક આદમી જો ઇમાન લા ચુકા થા (और अब तक) अपने इमान को वो छुपा रहा था (ये मश्वरह सुन कर) वो કેहने लगा: क्या तुम એક એસે આદમી કો કતલ કરતે હો જો યૂં કેહતા હો કે મેરે રબ અલ્લાહ તઆલા હે; હાલાંકે વો તુમ્હારે પાસ તુમ્હારે રબ કી તરફ સે ખૂલી હુઈ નિશાનિયાં લે આયા હે, और अगर वो જૂઠા હે તો ઉસકે જૂઠા કા વબાલ ઉસી પર પડેગા, और अगर वो સચ્ચા હે તો જિસ ચીઝ સે વો તુમકો ડરા રહા હે^[૧] ઉસમેં સે કોઈ ન કોઈ હિસ્સા તુમ પર પડ કર રહેગા^[૨], જો આદમી હદ સે આગે બઢનેવાલા હો, બડા જૂઠા હો યકીનન અલ્લાહ તઆલા એસે કો હિદાયત નહીં દેતે. ﴿૨૮﴾ એ મેરી કોમ! આજ તુમ્હારા રાજ હે કે (તુમ ઇસ) મુલક મેં ગાલિબ હો, સો અલ્લાહ તઆલા કે અઝાબ સે (બચને મેં) કોન હમારી મદદ કરેગા? अगर वो (अल्लाह तआला का अजाब) हमारे पास आ जाये, फिरऔन કેहने लगा: में तुमको वही राय देता हूं जिसको में (भूढ़ सहीह) समझता हूं, और जिसमें ભલાઈ હો વહી રાસ્તા મેં તુમકો બતલાતા હું. ﴿૨૯﴾ और જો શખ્સ ઇમાન લા ચુકા થા ઉસને કહા: અય મેરી કોમ! યકીનન મેં (તુમ્હારે બારે મેં) ડરતા હું કે તુમ પર દૂસરી કોમોં કી તરહ બુરા દિન આ જાએ. ﴿૩૦﴾

[૧] મુરાદ અઝાબ કી પેશેનગોઈ હે.

[૨] કુછ હઝરાત ને ‘بَعْضُ’ સે દુનિયાવી અઝાબ મુરાદ લિયા હે, યા ‘بَعْضُ’ તલત્તુફ और नरमी को બતલા રહા હે; તાકે સુનનેવાલે વહશતઝદા ન હો જાએ, જબકે કુછ હઝરાત ને ‘بَعْضُ’ કો ‘કુલ’ કે મા’ના મેં લિયા હે.

مَثَلُ ذَابِ قَوْمٍ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ ۚ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظَلَمًا لِلْعِبَادِ ۚ وَيَقَوْمِ إِنِّي أَخَافُ
عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ۚ يَوْمَ تَوَلَّوْنَ مُدْبِرِينَ ۚ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ ۚ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۚ
وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكٍّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ ۚ حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ
مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا ۚ كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٍ ۚ ۝ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ
أَتَتْهُمْ ۚ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ آمَنُوا ۚ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ۝

નૂહ કી કોમ ઓર કોમે આદ ઓર કોમે ષમૂદ ઓર જો લોગ ઉનકે બાદ થે ઉનકે જૈસી હાલત (તુમહારી ન હો જાએ) ઓર અલ્લાહ તઆલા બંદો પર (કિસી તરહ) ઝુલ્મ કરના નહીં ચાહતે. ﴿૩૧﴾ એ મેરી કોમ! મેં તુમહારે બારે મેં ડરતા હૂં એસે દિન સે જિસમેં ચીખ પુકાર મચી હુઇ હોગી. ﴿૩૨﴾ જિસ દિન તુમ (હિસાબ કે મૈદાન સે) પીઠ ફિરા કર કે (જહન્નમ કી તરફ) ભાગોગે (તો ઉસ વક્ત) અલ્લાહ તઆલા (કે અઝાબ) સે તુમકો કોઇ બચાનેવાલા નહીં હોગા^[૧], ઓર જિસકો અલ્લાહ તઆલા ગુમરાહ કર દેવેં તો ઉસકો કોઇ હિદાયત દેનેવાલા નહીં હોગા. ﴿૩૩﴾ ઓર ઉસસે પેહલે તુમહારે પાસ યૂસુફ (અલ. તૌહીદ કી) ખૂલી હુઇ દલીલે લે કર આ ચુકે થે, સો જો બાત વો (યૂસુફ અલ.) તુમહારે પાસ લે કર કે આએ થે તુમ ઉસકે બારે મેં હમેશા (બરાબર) શક હી કરતે રહે, યહાં તક કે જબ ઉન (યૂસુફ અલ.) કી વક્ત હો ગઇ તો તુમ (એસા) કેહને લગે કે: (અબ) અલ્લાહ તઆલા ઉન (યૂસુફ અલ.) કે બાદ હરગિઝ કોઇ રસૂલ નહીં ભેજેંગે, ઇસી તરહ અલ્લાહ તઆલા હર એસે આદમી કો જો હદ સે આગે બઢનેવાલા (યની બેબાક) શક મેં પડા રેહનેવાલા હો ઉસકો ગુમરાહી (યાની ગલતી) મેં ડાલે રખતે હેં. ﴿૩૪﴾ જો લોગ અપને પાસ કિસી દલીલ કે આએ બગૈર અલ્લાહ તઆલા કી આયતોં મેં ઝઘડે નિકાલા કરતે હેં યે બાત અલ્લાહ તઆલા કે યહાં ઓર ઇમાનવાલોં કે નઝદીક બડી નફરત કી હે, ઇસી તરીકે સે અલ્લાહ તઆલા હર તકબ્બુર કરનેવાલે, બડી શરારત કરનેવાલે કે દિલ પર મોહર લગા દેતે હેં. ﴿૩૫﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) જિસ દિન તુમ પીઠ ફિરા કર (ઇસ તરહ) ભાગોગે કે કોઇ ભી તુમકો અલ્લાહ તઆલા સે બચાનેવાલા નહીં હોગા. (યાની ઇસમેં કયામત કે દિન ભાગના ભી મુરાદ હો સકતા હે કે મેદાને કયામત સે નિકલ કર ભાગે અગરચે વો નહીં હો સકેગા, ઇસી તરહ દુનિયા મેં જબ અઝાબ આવે ઉસ વક્ત કા ભાગના ભી મુરાદ હો સકતા હે, ઝાહિર હે કે અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે આનેવાલે અઝાબ કે વક્ત કોઇ બચાનેવાલા નહીં હો સકતા.)

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَأْمُرُ ابْنِي صَاحِبَ عَلِيِّ أَبْلُغِ الْأَسْبَابَ ۖ أَسْبَابَ السَّمُوتِ فَأَطْلِعْ إِلَى الْوُجُوهِ وَإِنِّي لَا أَظُنُّهُ
عَ كَاذِبًا ۖ وَكَذَلِكَ زَيْنٌ لِفِرْعَوْنَ سُوءُ عَمَلِهِ وَصُدَّ عَنِ السَّبِيلِ ۖ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ ۖ
وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا يَقُومِ اتَّبِعُونِ أَهْدِكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ۖ يَقُومِ إِنَّمَا هَذِهِ الدُّنْيَا مَتَاعٌ ۖ وَإِنَّ
الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ۖ مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا ۖ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْشَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ۖ

और फिरऔन ने कहा: ओ હામાન! તૂ મેરે લિયે એક ઉંચી ઇમારત બના; તાકે મેં રાસ્તોં તક પહોંચ જાઉં. ﴿૩૬﴾ (યાની) આસમાનોં કે રાસ્તોં પર (પહોંચ જાઉં)^[૧] સો મેં મૂસા કે મા'બૂદ કો^[૨] જાંક કર દેખૂં. ઔર મેં તો યકીની તૌર પર ઉન (મૂસા અલ.) કો જુદા હી ખ્યાલ કરતા હૂં, ઇસી તરહ ફિરઔન કો ઉસકે બુરે આ'માલ ઉસકી નઝર મેં ખૂબસૂરત કર કે દિખાએ ગયે, ઔર ઉસકો સીધે રાસ્તે સે રોક દિયા ગયા થા^[૩] ઔર ફિરઔન ને જો ભી ચાલ ચલી વો તબાહ વ બરબાદ હો ગઈ. ﴿૩૭﴾

और जो शप्स ईमान ले आया था उसने कहा: ओ मेरी कोम! तुम मेरी बात मान लो, मैं तुमको नेकी के रास्ते पर ले जाऊंगा.^[४] ﴿३८﴾ ओ मेरी कोम! यकीनन ये दुनिया की ज़िंदगी तो थोड़ा सा मज़ा उड़ा लेना है, और यकीनन आखिरत वो जम कर (यांनी હમેશા) રેહને કા ઘર હે. ﴿૩૯﴾ જિસ શપ્સ ને ભી બુરા કામ કિયા તો ઉસકો સિફ ઉસ (કી બુરાઈ) કે બરાબર સજા દી જાએગી, ઔર જિસને ભી નેક અમલ કિયા ચાહે વો મર્દ હો યા ઔરત હો ઔર વો ઇમાનવાલા હે તો વો લોગ જન્નત મેં દાખિલ હોંગે ઔર વહાં ઉનકો બેહિસાબ રિઝ્ક દિયા જાએગા. ﴿૪૦﴾

[૧] ફિરઔન સમજતા થા કે ઐસી ઉંચી ઇમારત બન હી નહીં સકતી કે ઉસકે ઝરિયે આસમાન પર પહોંચ જાએ. યે તો અવામ કી તવજ્જુહ દૂસરી તરફ કરને કે લિયે યે બાત કહી. સિયાસત કે લોગ અવામ કો બેવકૂફ બના કર કામ ચલાતે હેં, બુનિયાદી મસાઈલ સે તવજ્જુહ હટાને કે લિયે કોઈ નયા મસ્અલા યા હાદથા ખડા કર દેતે હેં.

[૨] યે તન્જિયા જુમ્લા હે; ઇસ લિયે કે વો તો ખૂદ કો ખુદા માનતા થા.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) વો સીધે રાસ્તે સે રૂક ગયા થા.

[૪] કામિલ મોમિન કી ઇત્તિબાઅ ભી ઇન્સાન કો નેકી કે રાસ્તે પર ચલાતી હે.

وَيَقَوْمِ مَا لِي أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّجْوَةِ وَتَدْعُونَنِي إِلَى النَّارِ ۖ تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ
 عِلْمٌ ۚ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ ۖ لَا جَرَمَ أَمَّا تَدْعُونَنِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ
 وَأَنْ مَرَدَّنَا إِلَى اللَّهِ وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ فَسْتَدْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ ۖ وَأَفْوَضُ أَمْرِئِي إِلَى اللَّهِ
 إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ۖ فَوَقَّهُ اللَّهُ سَيِّئَاتٍ مَا مَكَرُوا وَآوَحَاقٍ بِأَلٍ فِرْعَوْنَ سَوْءُ الْعَذَابِ ۖ

और એ મેરી કોમ! ये क्या बात है के में तो तुमको नज्जत (के रास्ते) की तरफ बुलाता हूं और तुम मुझे आग की तरफ बुलाते हो. ﴿४१﴾ तुम तो मुझे इस बात की तरफ बुलाते हो के में अल्लाह तआला के साथ कुछ करूं और में उस (अल्लाह तआला) के साथ ऐसी चीज को शरीक करूं जिसके बारे में मुझे कोई धर्म (यानी ખબર) नहीं है और में तो तुमको બડે ઝબરદસ્ત, બહોત ઝિયાદહ માફ કરનેવાલે (અલ્લાહ તઆલા) की तरफ बुलाता हूं. ﴿४२﴾ यकीनी बात तो ये है के जिनकी धमादत की तरफ तुम मुझे बुलाते हो वो ખૂદ अपनी तरफ बुलाने की सलाहियत न दुनिया में रखता है और न आખिरत में^[१], और यकीनन अल्लाह तआला ही की तरफ हमारा ફિર કર જાના છે और यकीनन હદ से आगे बढ़नेवाले ही आग में पडनेवाले हैं. ﴿४३﴾ गर्ज जो बात में तुमको केह रहा हूं वो तुम (आगे चल कर) जल्दी ही याद करोगे और में तो अपना काम अल्लाह तआला को सौंपता हूं, यकीनन अल्लाह તઆલા બંદો को पूरा पूरा દેખતે હે. ﴿४४﴾ नतीजा ये हुवा के जो बुरे बुरे मन्सूबे (प्लान) उन्होंने बनाये थे अल्लाह तआला ने उनसे उसको बया लिया^[२] और ફિરऔनवालों को बुरे अजाब ने आ कर घेर लिया. ﴿४५﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) દુનિયા ઓર આખિરત મેં (કિસી ભી હાજત કે લિયે) પુકારે જાને કે લાઈક હી નહી છે.

[૨] ‘ફવકાહુ’ મેં ઝમીર કા મરજઅ હઝરત મૂસા અલ. ભી હો સકતે હેં, ફિરऔન કે સામને અલ્લાહ તઆલા ને હઝરત મૂસા અલ. ઓર ઉનકે મોમિન સાથિયોં કો કામિયાબ કિયા, ઓર ફિરऔનિયોં કી તમામ સાઝિશોં નાકામ હુઈ. કુછ હઝરાત ને મરજઅ ઉસી મર્દ મોમિન કો કરાર દિયા છે જો હઝરત મૂસા અલ. કે પક્કે ખૈરખ્વાહ ષાબિત હુવે ઓર કોમે ફિરऔન કો અલલ એ’લાન તૌહીદ કી દા’વત દે રહે થે, ઉનકો ભી અલ્લાહ તઆલા ને ગર્ક સે ઓર ફિરऔનિયોં કી સાઝિશ સે નજાત દી, યે રિશ્તે મેં ફિરऔન કે ચચાઝાદ ભાઈ થે; લેકિન ઇમાન કી સઆદત નસીબ હુઈ. શાયદ યહી વો આદમી છે જિસને કિબ્તી કે કત્લ કે વાકિઅહ કે મોકે પર જબ ફિરऔન કે દરબાર મેં મૂસા અલ. સે કિસાસ કી બાત ચલ રહી થી તબ દોડ કર આએ, ઓર હઝરત મૂસા અલ. કો ઉસકી ખબર દી, ઓર મિસ્ર સે રવાના હોને કા મશ્વરહ દિયા. હર દૌર મેં અહલે હક કો કુછ ન કુછ મુખ્લિસ, બાવફા ખૈરખ્વાહ મિલ હી જાતે હેં, યે અલ્લાહ તઆલા કી એક બડી નેઅમત છે.

النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا ۖ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ۗ وَإِنَّ
يَتَحَايُونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا ۖ فَهَلْ أَنْتُمْ مُّغْنُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِّنَ
النَّارِ ۚ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا ۖ إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ۚ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ
جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ الْعَذَابِ ۖ قَالُوا أَوَلَمْ تَكُنْ تَأْتِيكُم رُّسُلُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ ۖ قَالُوا أَبْلَىٰ
عُ ۖ قَالُوا فادْعُوا ۖ وَمَا دَعُوا الْكٰفِرِينَ إِلَّا فِي ضَلٰلٍ ۝

(યાની) આગ હે જિસકે સામને સુબ્હ શામ વો (ફિરઔની લોગ) લાએ જાતે હેં ઔર જિસ
દિન કયામત કાઈમ હોગી ઉસ દિન (હુકમ હોગા કે) તુમ ફિરઔનિયોં કો સખ્ત અઝાબ મેં
દાખિલ કર દો. ﴿૪૬﴾ ઔર જબ વો લોગ આપસ મેં એક દૂસરે સે આગ મેં ઝઘડ રહે
હોંગે તો (દુનિયા મેં) જો કમઝોર લોગ થે વો (દુનિયા મેં) બડે બને હુવે લોગોં સે કહેંગે;
હમ તો યકીનન તુમ્હારે (કિહને કે મુતાબિક દુનિયા મેં તુમ્હારે) પીછે ચલનેવાલે લોગ થે
તો કયા આગ કા કુછ હિસ્સા હમારે બદલે તુમ ખૂદ લે લોગે? ^[૧] ﴿૪૭﴾ જો લોગ (દુનિયા
મેં) બડે બને હુવે થે વો કહેંગે: હમ સબ ઉસ (આગ) મેં પડે હુવે હેં, યકીનન અલ્લાહ
તઆલા (અપને) બંદોં કે દરમિયાન (જો ફેસ્લા કરના થા વો) કર ચુકે હેં. ﴿૪૮﴾ ઔર જો
લોગ આગ મેં પડે હુવે હોંગે વો જહન્નમ કે નિગરાનોં ^[૨] સે કહેંગે કે: તુમ અપને રબ સે
દુઆ કરો કે કિસી દિન તો હમારે ઉપર સે થોડા સા અઝાબ હલ્કા કર દેવે. ﴿૪૯﴾ વો
(જહન્નમ કે નિગરાન ફરિશ્તે) કહેંગે: કયા તુમ્હારે પાસ તુમ્હારે પયગમ્બર ખુલી હુઈ
નિશાનિયાં લે કર આએ નહીં થે? તો વો (જહન્નમી) લોગ કહેંગે કે: હાં (આએ તો થે)
તો વો (જહન્નમ કે હિફાઝત કરનેવાલે ફરિશ્તે) કહેંગે: તો તુમ હી લોગ દુઆ કર લો ઔર
કાફિરોં કી દુઆ તો બેકાર હી જાનેવાલી હે ^[૩]. ﴿૫૦﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) હમસે ઉકા લોગે. (તીસરા તર્જુમા) હમસે હટા સકતે હો.

[૨] નિગરાની કરનેવાલે ફરિશ્તોં; યાની જહન્નમ કે દારોગે ‘માલિક’ ઔર ઉસકે સાથી.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) કાફિરોં કી દુઆ કા (આખિરત મેં) કોઈ ભી અષર હોનેવાલા હી નહીં હે.

إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ ۝ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ۝ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْهُدَى وَأَوْرَثْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ ۝ هُدًى وَذِكْرَى لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۝ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعِشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ۝ إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ ۖ إِن فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ مَّا هُمْ بِبَالِغِيهِ ۖ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ ۖ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۝ تَخْلُقُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضَ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝

યકીનન હમ અપને રસૂલોં કી ઓર ઇમાનવાલોં કી દુનિયા કી ઝિંદગી મેં મદદ કરતે હી હેં ઓર જિસ (કયામત કે) દિન ગવાહી દેનેવાલે બડે હોંગે ઉસ દિન ભી (મદદ કરેંગે). ﴿૫૧﴾ જિસ દિન ઝાલિમોં કો ઉનકે બહાને કોઈ ફાયદા નહીં દેંગે ઓર ઉનકે લિયે તો લઅનત હોગી ઓર ઉન (કે રેહને) કે લિયે બહોત બુરા ઘર હોગા. ﴿૫૨﴾ ઓર પક્કી બાત યે હે કે હમને મૂસા (અલ.) કો હિદાયત (નામા યાની તૌરાત) અતા કી^[૧] ઓર હમને બની ઇસ્રાઈલ કો (એસી કિતાબ) કા વારિષ બનાયા, જો અફલવાલોં કે લિયે હિદાયત ઓર નસીહત થી. ﴿૫૩﴾ ﴿૫૪﴾ સો (અય નબી!) તુમ સબ્ર કરો, યકીનન (રસૂલોં કો મદદ કરને કા) અલ્લાહ તઆલા કા વાદા સચ્ચા હે ઓર અપને ગુનાહ પર માફી માંગતે રહો ઓર અપને રબ કી હમ્દ કે સાથ શામ ઓર સુબહ તસ્બીહ કરતે રહો. ﴿૫૫﴾ યકીનન જો લોગ અલ્લાહ તઆલા કી આયતોં કે બારે મેં ઝઘડે નિકાલા કરતે હેં જબ કે ઉનકે પાસ (ઉનકે શિર્ક કે દાવે કી) કોઈ ભી દલીલ પહોંચી નહીં હે, ઉનકે દિલોં મેં તો સિર્ફ બડા બનને કી એક ચાહત હે, જિસ (ચાહત) તક વો કભી પહોંચનેવાલે નહીં હેં, સો આપ (ઉનકે શિર્ક કે બારે મેં) અલ્લાહ તઆલા કી પનાહ માંગો, યકીનન વહી (અલ્લાહ તઆલા) બડે સુનનેવાલે, બડે દેખનેવાલે હેં. ﴿૫૬﴾ અલબત્તા આસમાનોં ઓર ઝમીન કા બનાના લોગોં કો (દોબારા) બનાને સે ઝિયાદહ બડા કામ હે^[૨]; લેકિન બહોત સારે લોગ જાનતે નહીં હેં. ﴿૫૭﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) સહીહ રાસ્તે કી સમજ અતા કી.

[૨] જબ વો બડા કામ અલ્લાહ તઆલા કે લિયે કોઈ મુશ્કિલ નહીં તો ઇન્સાન કા પૈદા કરના કેસે મુશ્કિલ હોગા?

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ۖ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيءُ ۗ قَلِيلًا مَّا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾ إِنَّ
 السَّاعَةَ لَا تَيِّئُ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ ۗ إِنَّ الَّذِينَ
 يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دُخْرِينَ ﴿٦٠﴾
 اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۗ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ
 النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۖ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ فَآتِنِي تُوفِّكُونَ ﴿٦٢﴾ كَذَلِكَ يُؤَفِّكُ الَّذِينَ
 كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٦٣﴾

और अंधा और દેખનેવાલા દોनों બરાબર નહીં હો સકતે, और न जो लोग ઇમાન લાએ
 और ઉન્હોંને નેક કામ કિયે और બુરા કામ કરનેવાલા (યાની દોनों બરાબર નહીં હો
 સકતે) તુમ લોગ બહોત કમ ધ્યાન દેતે હો. ﴿૫૮﴾ યકીનન કયામત તો આને હી વાલી હે,
 ઉસમેં (કિસી તરીકે કા ભી) કોઇ શક નહીં હે; લેકિન બહોત સારે લોગ માનતે નહીં હે.
 ﴿૫૯﴾ और तुम्हारे रब ने कहा કે: तुम मुझको पुकारो, मैं तुम्हारी दुआ को कबूल करूंगा,
 यकीनी बात है કે जो लोग मेरी ईबादत^[१] से तकब्बुर करते हैं^[२] वो लोग जल्दी ही
 जहन्नम में उलील हो कर दाखिल होंगे. ﴿६०﴾

અલ્લાહ તઆલા વો હે જિસને તુમ્હારે વાસ્તે રાત બનાઈ હે; તાકે તુમ લોગ ઉસમેં
 સુકૂન હાસિલ કરો और दिन देखने के लिये (या दिभानेवाला, या रोशन) बनाया,
 यकीनन अल्लाह तआला लोगों पर झूल वाले हैं; लेकिन बहोत सार लोग (नेअमतों
 का) शुक्र अदा नहीं करते. ﴿६१﴾ वही अल्लाह तआला तुम्हारे रब हैं, हर चीज के पैदा
 करनेवाले हैं, उसके सिवा कોई मा'बूद नहीं, फिर (इमान से) कहाँ ફિरे જાતે હો. ﴿६२﴾
 ઇસી તરહ^[૩] વો (પેહલે લોગ) ભી ઉલટે ચલા કરતે થે જો અલ્લાહ તઆલા કી આયતોં
 કા ઇન્કાર કિયા કરતે થે. ﴿६३﴾

[૧] હર ઇબાદત દુઆ હે और ईबादत का मगज दुआ है.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) મુંહ ફિરા લેતે હે.

[૩] યાની જિસ તરહ યે લોગ ઉલટે ફિર કર ચલે જાતે હે ઇસી તરહ.

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ۚ ذَٰلِكُمْ
 اللَّهُ رَبُّكُمْ ۚ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾ هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ ﴿٣٨﴾ قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِيَ الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي ۚ وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ
 لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٩﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا
 أَشَدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا شُيُوخًا ۖ وَمِنْكُمْ مَنْ يَتَوَفَّى مِنْ قَبْلُ وَلِتَبْلُغُوا أَجَلًا مُّسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٤٠﴾

અલ્લાહ તઆલા (કી ઝાત) વો હે જિસને તુમહારે લિયે ઝમીન કો ઠહેરને કી જગા બનાયા
 ઔર આસ્માન કો છત બનાયા ઔર તુમહારી સૂરત બનાઈ સો તુમહારી બેહતરીન સૂરત
 બનાઈ ઔર તુમકો પાકીઝા ચીઝોં સે રોઝી દી, વો અલ્લાહ તઆલા તુમહારે રબ હે, સો
 બડી બરકતવાલે હે^[૧] જો તમામ આલમોં કે રબ હે. ﴿૬૪﴾ વહી (અલ્લાહ) ઝિંદા હે, ઉસકે
 સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં તો તુમ ખાલિસ ઉસકે લિયે બંદગી કરતે હુવે ઉસકો પુકારો,
 તમામ તા'રીફે અલ્લાહ તઆલા કે લિયે હે જો તમામ આલમોં કે રબ હે. ﴿૬૫﴾ (એ નબી!
) તુમ કેહ દો કે મુજે ઇસ બાત સે મના કર દિયા ગયા હે કે જબ મેરે પાસ મેરે રબ કી
 તરફ સે ખૂલી હુઈ નિશાનિયાં આ ચુકી તો ફિર મેં ઇન (મુર્તિયોં) કી ઇબાદત કરું જિનકો
 તુમ અલ્લાહ તઆલા કે સિવા પુકારા કરતે હો^[૨] ઔર મુજકો તો યે હુકૂમ દિયા ગયા હે કે
 મેં તમામ આલમોં કે રબ કા તાબે બન કર રહું. ﴿૬૬﴾ વહી (અલ્લાહ તઆલા) હે જિસને
 તુમ લોગોં કો મિટ્ટી સે પૈદા કિયા, ફિર નુત્ફે (મની કે કતરે) સે, ફિર જમે હુવે ખૂન સે, ફિર
 વો તુમકો બચ્ચે કી શક્લ મેં બાહિર નિકાલતે હે, ફિર (ઝિંદા રખ કર અલ્લાહ તઆલા
 તુમહારી પરવરિશ કરતે હે) તાકે તુમ અપની ભરપૂર તાકત (યાની જવાની) કો પહોંચ
 જાઓ, ફિર તાકે તુમ બૂઢે હો જાઓ ઔર તુમ મેં સે કોઈ તો વો હે જો ઉસ (જવાની ઔર
 બુઢાપે) સે પેહલે હી વફાત પા જાતા હે; ઔર તાકે તુમ સબ એક નક્કી વક્ત તક પહોંચ
 જાઓ^[૩]; ઔર તાકે તુમ સમજ સે કામ લો. ﴿૬૭﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) બડી શાનવાલે હે.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) જબ મેરે પાસ મેરે રબ કી તરફ સે (તૌહીદ પર) ખુલી ખુલી નિશાનિયાં આ ચુકી તો
 અબ મુજે ઇસ બાત સે મના કર દિયા ગયા હે કે મેં ઉન મુર્તિયોં કી ઇબાદત કરું જિનકો તુમ અલ્લાહ કે સિવા
 પુકારા કરતે હો.

[૩] હર એક કે લિયે એક વક્ત મુકરર હે.

هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ ۚ فَإِذَا قُضِيَ أَمْرُ فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٣٨﴾
 أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنْ يُضَرَّفُونَ ﴿٣٩﴾ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَمِمَّا أَرْسَلْنَا بِهِ
 رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾ إِذِ الْأَغْلُلُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلْسِلُ يُسْحَبُونَ ﴿٤١﴾ فِي الْحَمِيمِ ۖ ثُمَّ فِي النَّارِ
 يُسْجَرُونَ ﴿٤٢﴾ ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ آيِنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٤٣﴾ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۖ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ لَمْ نَكُنْ نَدْعُوا مِنْ
 قَبْلُ شَيْئًا ۚ كَذَلِكَ يَضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ ﴿٤٤﴾ ذَلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَمِمَّا كُنْتُمْ
 تَمْرَحُونَ ﴿٤٥﴾ أَدْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ فَبِئْسَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٤٦﴾

વહી (અલ્લાહ તઆલા) હે જો ઝિંદગી દેતે હેં ઓર મૌત ભી દેતે હેં, સો જબ કિસી કામ કા ફેસ્લા કર દેતે હેં તો ઉસકો બસ ઇતના હી કેહ દેતે હેં કે ‘હો જા’ તો વો કામ હો જાતા હે. ﴿૬૮﴾

કયા આપને ઉન લોગોં કો નહીં દેખા જો અલ્લાહ તઆલા કી આયતોં કે બારે મેં ઝઘડા કરતે હેં, કોઈ કહાં સે ઉનકો ઉલટા ફિરા દેતા હે^[૧]? ﴿૬૮﴾ જિન લોગોં ને કિતાબ (કુર્આન) કો ઓર ઉન ચીઝોં કો (ભી) જૂઠલાયા જિન (ચીઝોં) કો હમને અપને રસૂલોં કો દે કર ભેજા થા, સો જલ્દી હી ઉનકો (અપના અંજામ) માલૂમ હો જાએગા. ﴿૭૦﴾ જબ કે તોકેં ઓર ઝંજીરેં ઉનકી ગરદનોં મેં (પડી હુઈ) હોંગી (ફિર) ઉનકો ઘસીટતે હુવે ગરમ પાની મેં પહોંચા દિયા જાવેગા. ﴿૭૧﴾ ફિર ઉનકો આગ મેં ડાલ દિયા જાએગા. ﴿૭૨﴾ ફિર ઉનકો પૂછા જાએગા: કહાં હેં વો (તુમ્હારે મા’બૂદ) જિનકો તુમ અલ્લાહ તઆલા કે સિવા શરીક માના કરતે થે? ﴿૭૩﴾ તો વો (કાફિર) કહેંગે: વો સબ હમસે ગાઈબ હો ગએ; બલ્કે ઉસસે પેહલે હમ કિસી ચીઝ કો નહીં પુકારતે થે, ઇસી તરહ અલ્લાહ તઆલા કાફિરોં કો ગુમરાહ કર દેતે હે^[૨]. ﴿૭૪﴾ યે (અઝાબ) ઇસ લિયે હોગા કે તુમ ઝમીન મેં નાહક ઇતરાયા કરતે થે^[૩] ઓર ઇસ લિયે કે તુમ અકડતે ફિરતે થે^[૪]. ﴿૭૫﴾ તુમ જહન્નમ કે દરવાઝોં મેં હમેશા ઉસમેં રેહને કે લિયે દાખિલ હો જાઓ, સો તકબ્બુર કરનેવાલોં કા બહોત હી બુરા ઠિકાના હે. ﴿૭૬﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) (હક સે) ફિર કર કહાં ચલે જા રહે હેં?

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) ગલતી મેં ફંસાએ રખતે હેં ઉન કાફિરોં કી ઝિદ કી પાદાશ મેં.

[૩] અલ્લાહ તઆલા કો ભૂલ કર નાહક લઝ્ઝત હાસિલ કરના.

[૪] માલ ઓર દૌલત પર ફર્ખ ઓર ગુરૂર કર કે હુકૂક મેં તઅદ્દી (ઝિયાદતી) કરના.

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ ۖ فَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّا يُرْجِعُونَ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا
 رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ ۖ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا
 بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ﴿٣٨﴾
 اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْآرْنَاعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٣٩﴾ وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا
 حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٤٠﴾

લિહાઝા (એ નબી!) તુમ સબ્ર કરો, યકીનન અલ્લાહ તઆલા કા વાદા તો (બિલ્કુલ) સચ્ચા હે, અબ જિસ અઝાબ સે હમ ઉનકો ડરાયા કરતે હે^[૧]. અગર થોડા સા ઉસમે સે હમ તુમકો (તુમ્હારી ઝિંદગી મેં) દિખલા દેંગે યા હમ તુમકો (દુનિયા સે) ઉઠા લેવે, સો વો લોગ હમારે પાસ વાપસ લાએ જાએંગે. ﴿૩૭﴾ ઓર પક્કી બાત યે હે કે હમને તુમસે પેહલે બહોત સારે રસૂલ ભેજે, ઉનમે સે કુછ (પયગમ્બર) તો વો હે જિનકે વાકિઆત હમને તુમ્હારે સામને બયાન કર દિયે ઓર ઉનમે સે કુછ વોહ હે કે તુમ્હારે સામને હમને ઉનકે વાકિઆત બયાન નહી કિયે ઓર કિસી રસૂલ કો યે ઇજ્તિયાર નહી હે કે વો કોઈ નિશાની (ખૂદ) લે આવે^[૨]; મગર અલ્લાહ તઆલા હી કે હુકમ સે (મોઅજિઝા આ સકતા હે) સો જબ અલ્લાહ તઆલા કા (દુનિયા યા આખિરત મેં અઝાબ કા) હુકમ આવેગા તો ઇન્સાફ કે સાથ ફેસ્લા કર દિયા જાવેગા ઓર ઝૂટે લોગ ઉસ વક્ત નુકસાન મેં પડ જાવેંગે^[૩]. ﴿૩૮﴾

અલ્લાહ તઆલા વો હે જિસને તુમ્હારે લિયે ચોપાયે બનાએ; તાકે ઉનમે સે કુછ પર તુમ સવારી કરો ઓર ઉનમે સે કુછ કો તુમ ખાતે હો. ﴿૩૯﴾ ઓર તુમ્હારે લિયે ઉન (જાનવરો) મેં બહોત સારે (દૂસરે) ફાયદે હે ઓર ઉન (જાનવરો) કા મકસદ યે ભી હે કે તુમ ઉન પર (સવાર હો કર) તુમ્હારે દિલોં મેં (કહી જાને કી) હાજત હો તો તુમ ઉસ તક પહોંચ સકો ઓર ઉન (જાનવરો) પર ઓર કશ્તી પર ઉઠા કર કે તુમકો લે જાયા જાતા હે.

﴿૪૦﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) જિસ અઝાબ કા હમ ઉનસે વાદા કિયા કરતે હે.

[૨] (તર્જુમે કી દૂસરી તા'બીર) કિસી પયગમ્બર કો યે તાકત નહી હે કે વો અલ્લાહ તઆલા કી ઇજ્ઝત કે બગેર કોઈ મોઅજિઝા લે આવે.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) આયા, હો ગયા, પડ ગએ. (યાની ત્રીનો જગા માઝી કા તર્જુમા ભી હો સકતા હે.)

وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ ۖ فَآتَىٰ آيَاتِ اللَّهِ تُنَكِّرُونَ ﴿٣٩﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۖ كَانُوا أَكْثَرُ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَأَثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا أَعْلَىٰ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤١﴾ فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحَدَّةً ۖ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ ﴿٤٢﴾ فَلَمْ يَكْ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا ۖ سُنَّتَ اللَّهُ الَّتِي جَاءَ قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ ۖ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ﴿٤٣﴾

और वो (अल्लाह तआला) तुमको (अपनी) निशानियां दिखावाते रहेते हैं, सो अल्लाह तआला की कोन कोन सी निशानियों का तुम ઇन्कार કરોगे? ﴿૮૧﴾ क्या ભલા ઉન્હોને ઝમીન મેં ચલ ફિર કર કે દેખા નહી કે જો લોગ ઉનસે પેહલે થે ઉનકા અંજામ કેસા હુવા, જો (ગિનતી મેં) ઉન (મક્કાવાલોં) સે ઝિયાદહ થે ઓર તાકત મેં ભી (ઉનસે) ઝિયાદહ મઝબૂત થે, ઓર ઝમીન પર જો નિશાનિયાં (ઇમારત વગેરહ કી છોડ ગયે હેં) ઉસમેં ભી (ઝિયાદહ થે) કે જો કમાઇ વો કમાયા કરતે થે વો ઉનકો કુછ ભી કામ નહી આઇ. ﴿૮૨﴾ સો જબ ઉનકે પાસ ઉનકે રસૂલ ખુલી હુઇ નિશાનિયોં કો લે કર પહોંચે તો ઉનકે પાસ જો (દુનિયાવી) ઇલ્મ થા^[૧] ઉસ પર વો ઇતરાને લગે, ઓર જિસ (અઝાબ) કા વો મઝાક ઉડાતે થે ઉસ (અઝાબ) ને (આ કર) ઉનકો ઘેર લિયા. ﴿૮૩﴾ સો ઉન્હોને (જબ) હમારે અઝાબ કો દેખ લિયા તબ કેહને લગે કે: હમ તો એક અલ્લાહ તઆલા પર ઇમાન લે આએ ઓર ઉસકે સાથ જો શિર્ક હમ કરતે થે ઉસકા હમને ઇન્કાર કર દિયા. ﴿૮૪﴾ સો જબ ઉન્હોને હમારે અઝાબ કો દેખ લિયા તબ ઉનકા ઇમાન નફા નહી પહોંચા સકતા થા^[૨] અલ્લાહ તઆલા કા યહી મામૂલ હે જો ઉસકે બંદોં મેં (પેહલે સે) હોતા હુવા ચલા આયા હે ઓર કાફિર લોગોં ને ઉસ વક્ત સપ્ત નુકસાન ઉઠાયા. ﴿૮૫﴾

[૧] દુનિયાવી મઆશ (રોઝી) કો અસલી સમજના ઓર મઆશી ઉલૂમ કો અસલી સમજ કર ઉસ પર ઇતરાને લગે.

[૨] વો ઇઝતિરારી (મજબૂરી) હાલત કા ઇમાન થા.

સૂરએ ફુસ્સીલત

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસમેં (૫૪) આયતેં હેં, સૂરએ ગાફિર કે બાદ ઔર સૂરએ ઝુખરૂફ સે પેહલે (૬૧) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

ફુસ્સીલત: લુગત (શબ્દકોષ) મેં મઅના આતા હે: ખોલ કર બયાન કર દી ગઈ, ઇસ સૂરત મેં કુર્આન કે બારે મેં આયા હે કે ઉસકી આયતેં સાફ સાફ બયાન કી ગઈ હેં.

ઉસકા એક નામ ‘સૂરએ મસાબીહ’ ભી હે. ઇસ સૂરત કી એક આયત મેં આસમાન કે જગમગાનેવાલે સિતારોં કો મસાબીહ કે શબ્દ સે બયાન ક્રિયા ગયા હે. ઉસકો ‘સૂરએ હા મીમ સજદહ’ ભી કેહતે હેં. ઉસમેં એક સજદહ કી આયત હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

حَمْدٌ ۝ تَنْزِيلٌ مِّنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝ كِتَابٌ فُصِّلَتْ آيَاتُهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۝ فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ۝ وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ إِنَّا نَحْمِلُ آثِمًا آثِمًا آثِمًا كَيْفَ يُؤْمِنُ أَتَمَّ آثِمًا إِلَهُ الْهُكْمِ إِلَهُ وَاحِدٌ فَاسْتَفْقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوا ۝ وَوَيْلٌ لِلْمُصْرِفِينَ ۝ الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَفَرُونَ ۝

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરુ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

﴿૧﴾ (હા મીમ) ﴿૧﴾ યે (કુર્આન) ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કી તરફ સે ઉતારા ગયા હે જિસકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે. ﴿૨﴾ યે એક એસી કિતાબ હે કે ઉસકી આયતે જુદા જુદા કી ગઈ હે^[૧] (યાની યે) કુર્આન અરબી ઝબાન મેં (હે) જો કોમ સમજતી હે ઉસકે વાસ્તે. ﴿૩﴾ (યે કુર્આન તો) ખુશખબરી સુનાતા હે ઓર ડરાતા હે, સો ઉનમેં સે બહુત સારે લોગ ધ્યાન નહીં કરતે જિસકી વજહ સે વો લોગ સુનતે નહીં હે. ﴿૪﴾ ઓર વો (કાફિર) કેહને લગે કે: જિસ (તૌહીદ) કી તરફ તુમ હમકો બુલા રહે હો ઉસસે હમારે દિલ ગિલાફોં (કવર) મેં (લિપટે હુવે) હે ઓર હમારે કાનોં મેં ડાટ (લગી) હે^[૨] ઓર હમારે ઓર તુમ્હારે દરમિયાન મેં એક પર્દા હે, સો તુમ (તુમ્હારા) કામ કરો, હમ અપના કામ કરતે રહેંગે. ﴿૫﴾ (એ નબી!) તુમ કેહ દો: મેં તો તુમ્હારે જૈસા એક ઇન્સાન હી હું, મેરી તરફ વહી આતી હે યે કે તુમ્હારા મા'બૂદ એક હી મા'બૂદ હે; ઇસ લીએ તુમ ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) કી તરફ (ઇબાદત મેં) અપના રૂખ સીધા રખો ઓર ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) સે માફી માંગો ઓર એસે મુશરિકોં કે લિયે બડી બરબાદી હે. ﴿૬﴾ જો ઝકાત નહીં દેતે ઓર વો આખિરત કા (ભી) ઇન્કાર કરતે હે. ﴿૭﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) સાફ સાફ બયાન કી ગઈ હે. (તીસરા તર્જુમા) ઉસકી આયતે તફસીલ સે બયાન કી ગઈ હે.

[૨] યાની બેહરે હો ગએ.

ع

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۝

قُلْ أَبِئْكُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَندَادًا ۚ ذَٰلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۝
وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا وَبَارَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَامَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ ۖ سَوَاءً لِّلسَّالِيلِينَ ۝
ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا ۖ قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ ۝
فَقَضَاهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا ۖ وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ ۖ وَحِفْظًا ۖ ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ
الْعَلِيمِ ۝

યકીનન જો લોગ ઇમાન લાએ ઔર ઉન્હોને નેક કામ કિયે ઉનકે લિયે ઐસા સવાબ હે જો કભી મોકૂફ (ખત્મ) હોનેવાલા નહી હે^[૧]. ﴿૮﴾

(એ નબી!) તુમ (ઉનકો) કેહ દો: કયા તુમ લોગ ઉસ ઝાત કા ઇન્કાર કરતે હો જિસને ઝમીન કો દો દિન મેં પૈદા કિયા ઔર તુમ લોગ ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે લિયે દૂસરોં કો બરાબર (શરીક) બનાતે હો, વો (અલ્લાહ તઆલા) તો તમામ આલમોં કે રબ હેં. ﴿૮﴾ ઔર ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ને (તુમ્હારે લિયે) ઉસ (ઝમીન) મેં ઉસ પર જમે હુવે પહાડ કાઈમ કર દિયે ઔર ઉસ (ઝમીન) મેં બરકત રખી ઔર ઉસ મેં ઉસ (ઝમીન પર રેહનેવાલે જાનવરોં) કી ખોરાક એક ખાસ મિકદાર મેં રખ દી (યે) સબ કુછ ચાર દિન મેં (હુવા) સવાલ પૂછનેવાલોં કે લિયે બરાબર (યાની પૂરા જવાબ) હો ગયા. ﴿૧૦﴾ ફિર ઉસ (અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ વ તઆલા) ને આસમાન કી તરફ તવજ્જુહ કી, ઔર (ઉસ વક્ત) વો ધુવાં થા તો ઉસ (આસમાન) કો ઔર ઝમીન કો કહા કે: તુમ દોનોં ખુશી સે યા ઝબરદસ્તી સે આ જાઓ તો (આસમાન, ઝમીન) દોનોં કેહને લગે: હમ દોનોં ખુશી ખુશી આ ગએ. ﴿૧૧﴾ ફિર ઉસને (હમારે ફેસ્લે કે મુતાબિક) ઉનકો દો દિન મેં સાત આસમાન બનાએ ઔર હર આસમાન મેં ઉનકે મુનાસિબ હુકમ ભેજા ઔર હમને કરીબવાલે આસમાન કો ચિરાગોં (યાની સિતારોં) સે સજાયા, ઔર (હમને આસમાન કો) મહફૂઝ બી કર દિયા, યે બડે ઝબરદસ્ત, બડે જાનનેવાલે (અલ્લાહ તઆલા) કા મુકરર (નક્કી) કિયા હુવા નિઝામ (વ્યવસ્થા, બંદોબસ્ત) હે. ﴿૧૨﴾

[૧] તંદુરસ્તી કે દૌર મેં જો નફિલ આ'માલ પાબંદી સે કિયે, અગર બીમારી ઔર સફર મેં ન કર સકે તો અલ્લાહ તઆલા ઉસકા સવાબ અતા ફરમા દેતે હેં.

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ طَبَقَةً مِثْلَ طَبَقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ ۖ إِذْ جَاءَهُمُ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۖ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَكًا مَلِكَةً فَأَنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ۝ ١٣ ۖ فَأَمَّا عَادُ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً ۖ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۖ وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ۝ ١٤ ۖ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ نَحْسَاتٍ لِنُنذِرَهُمْ عَذَابَ الْحُزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ وَهُمْ لَا يُنصَرُونَ ۝ ١٥ ۖ وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى الْهُدَىٰ فَأَخَذَتْهُمْ طَبَقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝ ١٦

સો અગર વો લોગ મુંહ ફિરાએ^[૧] તો તુમ (ઉનકો એસા) કેહ દો કે: મેં તુમકો (સખ્ત) હોલનાક (ભયાનક, ભયંકર) અઝાબ સે ડરાતા હું જૈસા હોલનાક અઝાબ કોમે આદ ઓર સમૂદ પર ઉતરા થા. ﴿૧૩﴾ જબ ઉનકે પાસ પયગમ્બર ઉનકે સામને સે ઓર ઉનકે પીછે સે^[૨] આએ, યે કે તુમ સિર્ફ અલ્લાહ તઆલા હી કી ઇબાદત કરો, તો વો (કોમ) કે લોગ કેહને લગે: અગર હમારે રબ ચાહતે તો (રસૂલ બના કર) ફરિશ્તોં હી કો ઉતાર દેતે, સો હમ તો જિસ (તૌહીદ) કો દે કર તુમકો ભેજા ગયા હે ઉસકા ઇન્કાર કરતે હેં. ﴿૧૪﴾ સો બહરહાલ કોમે આદ કે લોગોં ને તો ઝમીન મેં નાહક તકબ્બુર કિયા ઓર વો લોગ કેહને લગે: કોન હમસે ઝિયાદહ તાકતવાલા હે? ભલા કયા ઉનકો યે બાત મા'લૂમ નહી જિસ અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકો પૈદા કિયા વો તાકત મેં ઉનસે ભી ઝિયાદહ હેં ઓર વો હમારી આયતોં કા ઇન્કાર કરતે થે. ﴿૧૫﴾ સો હમને મનહૂસ (યાની મુસીબત કે) દિનોં મેં^[૩] સખ્ત તેઝ હવા (યાની આંધી) ઉન પર ભેજી; તાકે હમ ઉનકો દુનિયા કી ઝિંદગી મેં રૂસ્વાઈ કા અઝાબ ચખાએં ઓર આખિરત કા અઝાબ તો ઉસસે ભી ઝિયાદહ રૂસ્વા કરનેવાલા હે ઓર (અઝાબ કે વક્ત) ઉન લોગોં કી (કોઈ) મદદ નહી કી જાએગી. ﴿૧૬﴾ ઓર બહરહાલ (જોકે) કોમે સમૂદ તો હમને ઉનકો (રસૂલ કે ઝરિયે) સીધા રાસ્તા દિખાયા થા તો ઉન્હોંને હિદાયત કે મુકાબ્લે મેં અંધા રેહને કો પસંદ કિયા તો ઉન્હોંને જો (બુરી) કમાઈ કર રખી થી ઉસકે બદલે મેં ઝિલ્લતી કે અઝાબ કે કડાકે ને ઉનકો પકડ લિયા^[૪]. ﴿૧૭﴾

[૧] યાની બાત નહી માની. [૨] યાની હર તરફ સે જાન તોડ મેહનત કરતે હુવે. નબિયોં કે લગાતાર આને કી સિલસિલા (પ્રથા) ભી રહા. [૩] ઉનકે બુરે આ'માલ કી વજહ સે વો દિન મનહૂસ કહે ગએ, વરના હકીકત મેં કોઈ દિન મનહૂસ નહી હુવા કરતા. [૪] યાની બુરે આ'માલ કી વજહ સે ઝિલ્લત કે અઝાબ કી આફત ને ઉનકો પકડ લિયા.

وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿١٨﴾

ع

وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٩﴾ حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ
وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾ وَقَالُوا لَئِن لَّمْ يَكُنْ لَّآلِهَتُنَا إِلَّا اللَّهُ لَنَقُتَّنَا اللَّهُ الَّذِي
أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَوُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا
أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ
بِرَبِّكُمْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾

और जो लोग ઇમાન લાએ और वो डरते रेहते थे उनको हमने बचा लिया. ﴿१८﴾

और जिस दिन अल्लाह तआला के दुश्मनों को जमा कर के आग की तरफ ले जाया जावेगा, फिर उनकी टोलियां बनाई जायेंगी^[१]. ﴿१८﴾ यहां तक के जब वो लोग (जमा हो कर) उस (आग) के करीब पहुँच जायेंगे तो उनके कान और उनकी आंખें और उनके यमड़े उनके ખિલાફ जो काम वो लोग करते थे उसकी गवाही देंगे. ﴿२०﴾ और वो (दुश्मन) अपनी ખાલો (यानी आ'जा) से कहेंगे કે: तुमने हमारे ખિલાફ (विરुद्ध) क्यूं गवाही दी? तो वो (ખાલો) कहेंगी કે: हमको तो उस अल्लाह तआला ने बुलवाया जिसने हर चीज को बुलवाया और उसीने तुमको पेहली भरतबा पैदा किया और उसी (अल्लाह तआला) की तरफ तुमको वापस ले जाया जायेगा. ﴿२१﴾ और तुम लोग (गुनाह करते वक्त) इस बात से तो (किसी तरह) छुप (यानी बच) ही नहीं सकते थे કે तुम्हारे कान और तुम्हारी आंખें और तुम्हारे यमड़े^[२] तुम्हारे ખિલાફ गवाही देंगे; लेकिन तुमने तो ये समझ रखा था કે तुम्हारे બહોત સારે આ'માલ की अल्लाह तआला को ખબર ही नहीं હે. ﴿२२﴾ और अपने રબ કે બારે મેં તુમ્હારા યહી તો ખ્યાલ થા જો તુમ રખતે થે જિસને તુમકો બરબાદ કર દિયા જિસકે નતીજે મેં તુમ લોગ નુકસાન મેં પડ કર કે રેહ ગએ. ﴿२૩﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) ફિર ઉનકો રોક દિયા જાએગા. (ત્રીસરા તર્જુમા) ઉન લોગોં કો ધકેલ દિયા જાએગા.

[૨] યાની દૂસરે આ'જા બદન કે હિસ્સે, અવયવ.

فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ ۚ وَإِنْ يَسْتَعْتِبُوا فَمَا لَهُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿٣٧﴾ وَقَيِّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ
مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمِّ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا
فِي خَسِرَاتٍ ﴿٣٨﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ﴿٣٩﴾ فَلَنذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
عَذَابًا شَدِيدًا ۖ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَشْوَأَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٠﴾ ذَلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارِ ۚ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ ۖ
جَزَاءٌ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٤١﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرْنَا الَّذِينَ آصَلْنَا مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ نَجْعَلُهُمَا تَحْتَ
أَقْدَامِنَا لِيَكُونُوا مِنَ الْأَسْفَلِينَ ﴿٤٢﴾

સો અબ (उनकी હાલત એસી હે કે) અગર વો સબ્ર ભી કરે તો ભી આગ ઉનકે લિયે ઠિકાના હોગી ઓર અગર વો ઉઝર (બહાના) ભી કરના ચાહે તો ઉનકા ઉઝર (બહાના) કબૂલ નહી કિયા જાએગા. ﴿૨૪﴾ ઓર હમને (દુનિયા મેં) ઇન (કાફિરોં) કે લિયે કુછ (એસે શૈતાન) સાથી મુકરર કર દિયે થે કે જિન્હોંને ઉનકે આગે ઓર ઉનકે પીછે કે (બુરે) કામોં કો ઉનકી નિગાહ મેં ખુબસૂરત કર કે દિખલાયા થા ઓર (દૂસરે) જિન્નાત ઓર ઇન્સાન મેં સે જો ફિર્કે ઉનસે પેહલે ગુઝર ગએ ઉનકે સાથ (અલ્લાહ તઆલા કે) અઝાબ કી બાત ઉન પર સચ્ચી હો કર કે રહી કે યકીનન વો સબ નુકસાન મેં પડનેવાલે હો ગએ.

﴿૨૫﴾

ઓર કાફિર (એક દૂસરે સે યે) કેહતે હેં: ઇસ કુર્આન કો મત સુનો ઓર ઇસ (કે પઢને કે દરમિયાન) મેં બક બક કર દિયા કરો^[૧]; તાકે તુમ લોગ ગાલિબ આ જાઓ^[૨]. ﴿૨૬﴾ તો હમ કાફિરોં કો ઝરૂર સખ્ત અઝાબ ચખાએંગે ઓર બુરે સે બુરે કામ જો વો કરતે થે હમ ઉસકા બદલા ઉનકો ઝરૂર દેંગે. ﴿૨૭﴾ યે અલ્લાહ તઆલા કે દુશ્મનોં કી સજા આગ હે, ઉનકે લિયે ઉસમેં હમેશા રેહને કા ઠિકાના હોગા, વો જો હમારી આયતોં કા ઇન્કાર કરતે થે યે ઉસકી સજા હે. ﴿૨૮﴾ ઓર કાફિર લોગ કહેંગે: એ હમારે રબ! જિન્નાત ઓર ઇન્સાનોં મેં સે જિન્હોંને હમકો ગુમરાહ કિયા થા, વો દોનોં તો હમકો (ઝરા) દિખલા દે તો હમ ઉન દોનોં કો અપને કદમોં કે નીચે એસા ડાલ દેવેં કે વો સબ સે નીચે (યાની ઝલીલ) હો જાવેં. ﴿૨૯﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) શોરો ગુલ (ધોંઘાટ) કર દિયા કરો.

[૨] ઓર પયગમ્બર હાર કર ચુપ હો જાવે.

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ أَوْلِيُّكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ ۚ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهُنَّ أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدْعُونَ ﴿٣١﴾ نَزَّلًا مِّنْ غَفُورٍ رَّحِيمٍ ﴿٣٢﴾
وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ۚ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ ﴿٣٤﴾

યકીનન જિન લોગોં ને ઇકરાર કિયા કે: હમારે રબ તો અલ્લાહ તઆલા હી હૈ, ફિર વો (ઉસ પર) જમ ગએ તો ઉન પર ફરિશ્તે ઉતરતે હૈ^[૧] (ઔર યે કેહતે હૈ) કે તુમ ખોફ મત કરો ઔર તુમ ગમગીન મત હોઓ ઔર તુમ ઉસ જન્નત સે ખુશ હો જાઓ જિસકા તુમ લોગોં સે વાદા કિયા ગયા થા. ﴿૩૦﴾ હમ દુનિયા કી ઝિંદગી મેં તુમહારે દોસ્ત થે^[૨] ઔર આખિરત મેં ભી રહેંગે ઔર તુમકો ઉસ (જન્નત) મેં વો તમામ ચીઝેં મિલેગી જો તુમહારા જી ચાહેગા ઔર જો ચીઝ તુમ વહાં મંગવાના ચાહોગે વો ભી તુમકો મિલેગી. ﴿૩૧﴾ યે મેઝબાની હે બહોત ઝિયાદહ માફ કરનેવાલે, બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે (અલ્લાહ તઆલા) કી તરફ સે. ﴿૩૨﴾

ઔર ઉસ આદમી સે ઝિયાદહ અચ્છી બાત કિસકી હોગી જો અલ્લાહ તઆલા કી તરફ દઅવત દેવે^[૩] ઔર નેક કામ કરે^[૪] ઔર કહે કે: યકીનન મેં તો મુસલમાનોં મેં સે હૂં. ﴿૩૩﴾ ઔર નેકી ઔર બુરાઈ દોનોં બરાબર નહીં હો સકતી, તુમ (બુરાઈ કા) જવાબ ઐસે તરીકે સે દિયા કરો જો બહોત અચ્છા હો, જિસકી વજહ સે તુમહારે ઔર જિસ આદમી કે દરમિયાન દુશ્મની થી વો દેખતે હી દેખતે વો ઐસા હો જાએગા જૈસે જિગરી (યાની હમદદી કરનેવાલા) દોસ્ત હો. ﴿૩૪﴾

[૧] યાની મૌત કે વક્ત ફિર કબ્ર મેં ફિર કયામત કે મૈદાન મેં.

[૨] ફરિશ્તે દુનિયા કી ઝિંદગી મેં નેકી કી બાત દિલ મેં ડાલતે હૈ, ઔર તકલીફ કે વક્ત સુકૂન કી બાત દિલ મેં ડાલતે હૈ, યે ફરિશ્તોં કી મુબારક સોહબત કા અસર હે, ઔર આખિરત મેં તો અલાનિયા (ખુલ્લમ ખુલ્લા) સાથ હોંગે.

[૩] ઉસમેં અઝાન ભી શામિલ હે.

[૪] અઝાન ઔર ઇકામત કે દરમિયાન નફલ પઢના ભી ઇસમેં શામિલ હે, ઔર ઉસ વક્ત દુઆ ભી કબૂલ હોતી હે.

وَمَا يُلْقِيهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا ۖ وَمَا يُلْقِيهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٣٥﴾ وَأَمَّا يُنْزَعَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ
 بِاللَّهِ ۖ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٦﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۚ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ
 وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾ فَإِنِ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ
 وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ ﴿٣٨﴾ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ ۚ إِنَّ
 الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُخِي الْمَوْتِ ۚ إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾

ये बात सिर्फ़ सभ्र करनेवाले (यानी मुस्तकिल मिजाज, दृढनिश्चयी) को ही मिलती है और
 ये बात बड़ी किस्मतवाले ही को मिलती है. ﴿३५﴾ और अगर शैतान की तरफ़ से कोई
 वसवसा तुमको आने लगे^[१] तो तुम (शैरन) अल्लाह तआला की पनाह मांगो^[२]
 यकीनन वही (अल्लाह तआला) बहोत ज़ियादह सुननेवाले, बहोत ज़ियादह जाननेवाले
 हैं. ﴿३६﴾ और (अल्लाह तआला की कुदरत) की निशानियों में से रात है^[३] और दिन है
 और सूरज है और याँद है, तुम लोग न सूरज को और न याँद को सजदह करो और
 तुम उस अल्लाह तआला के सामने सजदह करो जिसने इन सब (निशानियों) को पैदा
 किया अगर तुमको (हकीकत में) उसी (अल्लाह तआला) की इबादत करना हो तो. ﴿३७﴾
 फिर भी अगर वो लोग तकब्बुर करे^[४] तो जो (इरिश्ते) तुम्हारे रब के पास हैं वो उस
 (अल्लाह तआला) की रात और दिन तस्बीह करते हैं और वो (इरिश्ते ज़रा) थकते
 (यानी उकताते) नहीं हैं. ﴿३८﴾ और उस (अल्लाह तआला की कुदरत) की निशानियों में
 से ये है के तुम ज़मीन को देखते हो के वो तो मुरजाई (सुनी) पड़ी हुई है, सो जब हमने
 उस (ज़मीन) पर पानी उतारा तो वो तरो ताज़ा हो गई और बढ़ गई, यकीनन वो
 (अल्लाह तआला) जिसने इस (ज़मीन) को ज़िंदा कर दिया वही मुर्दों को ज़िंदा कर के
 रहेंगे, यकीनन वो (अल्लाह तआला) तमाम चीज़ पर पूरी कुदरत रखनेवाले हैं. ﴿३९﴾

[१] (दूसरा तर्जुमा) कोई क्योका (गोदो) लगे.

[२] यानी आम तौर पर शैतानी असर से ઇન્સાન ગુસ્સા હો જાતા હે, તો અલ્લાહ તઆલા સે ગુસ્સે સે હિફાઝત યાહે.

[૩] આયત મેં રાત પેહલે હે, ઇસ્લામી નિઝામ મેં રાત પેહલે દિન બાદ મેં હોતા હે.

[૪] (દૂસરા તર્જુમા) કરતે રહે.

إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا ۖ أَفَمَنْ يُلْقَى فِي النَّارِ خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۖ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ ۚ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ ۖ وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ ﴿٣١﴾ لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ ۖ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٣٢﴾ مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ ۖ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٣﴾

યકીનન જો લોગ હમારી આયતોં કે બારે મેં ટેઢે ચલતે હે^[૧] વો હમસે છુપ નહીં સકતે, કયા ભલા જિસ શખ્સ કો આગ મેં ડાલ દિયા જાએ વો બેહતર હે યા વો શખ્સ જો કયામત કે દિન અમન કે સાથ^[૨] આએગા, તુમ લોગ જો ચાહે કરતે રહો^[૩] યકીનન વો (અલ્લાહ તઆલા) જો કામ તુમ લોગ કરતે હો ઉસકો પૂરી તરહ દેખતે હે ﴿૪૦﴾ યકીનન જિન લોગોં ને નસીહત (યાની કુર્આન કો માનને) સે ઇન્કાર કર દિયા જબ કે વો (નસીહત) ઉનકે પાસ આ ચુકી થી ઔર યકીનન વો તો એક બડી ઇઝઝતવાલી કિતાબ હે^[૪]. ﴿૪૧﴾ બાતિલ જિસ તક પહોંચ નહીં સકતા આગે સે ભી નહીં ઔર પીછે સે ભી નહીં^[૫] યે (કુર્આન) ઉસ ઝાત કી તરફ સે ઉતારા જા રહા હે જો બડે હિકમતવાલે હે, તમામ તા'રીફ કે માલિક હે. ﴿૪૨﴾ (એ નબી!) યે જો બાતેં તુમકો કહી જા રહી હેં યે સબ વહી (બાતેં) હેં જો તુમસે પેહલે નબિયોં કો કહી ગઈ થી^[૬], યકીનન તુમ્હારે રબ તો બડે મગફિરત (કરને) વાલે ઔર દર્દનાક સઝા (દિને) વાલે હે. ﴿૪૩﴾

[૧] યાની આયતોં પર ઇમાન ઔર ઇસ્તિકામત (જમકર) અમલ કરને કો છોડકર યે લોગ જુઠલાતે હે, ઇસી તરહ આયત કે મઆની કુર્આન ઔર સુન્નાત કે બિલકુલ ઝાહિરી હુકમો કે ઔર ઉમત કે બહુમત ઉલમા કે ખિલાફ (વિરુદ્ધ) ઘડે.

[૨] યાની બગૈર કિસી ખૌફ ઔર ખતરે કે જન્નત મેં.

[૩] યે ઇખ્તિયાર (છુટ) નહીં દિયા જા રહા હે; બલકે તંબીહ (ટકોર) કી જા રહી હે. [૪] (દૂસરા તર્જુમા) બડી નાદીર (અદ્રિતિય, અદ્ભુત) કિતાબ હે. (ત્રીસરા તર્જુમા) બડી બેનઝીર કિતાબ હે. (ચોથા તર્જુમા) બડી વફૂઅત (મરતબે) વાલી કિતાબ હે. વફૂઅત : પ્રતિષ્ઠા, મહત્વ, આદર, ઉચ્ચતા.

[૫] તમામ જાનિબ (દિશા) મુરાદ હે.

[૬] સાંતવન ઔર હિમ્મત બઢાને વાલી બાતે હે, હર દાઈ કો બુરે અલ્કાબ (ઉપનામ) સે નવાઝનેવાલે હોતે હે, ઉનસે ઘબરા કર અપના કામ ન છોડે.

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَجَبِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ ۖ ءَآءٌ عَجَبِيٌّ وَعَرَبِيٌّ ۚ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ ۖ
 وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى ۚ أُولَٰئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ ۖ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى
 الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ۖ مَنِ عَمِلَ
 صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ۚ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ۝

और अगर हम इस (कुरआन) को (अरबी ज़बान की जगह) अजमी कुरआन में बनाते तो ये (काफ़िर) लोग ज़रूर (यूँ) कहते के: इसकी आयतें साफ़ साफ़ क्यूँ बयान नहीं की गਈ? ये कैसी बात है के कुरआन अजमी और नहीं अरबी? तो तुम कह दो के: जो लोग इमान लाओ हैं उनके लिये ये (कुरआन) हिदायत और शिक्षा है और जो लोग इमान नहीं लाओ हैं उनके कानों में तो डाट (लग गਈ) है और वो (कुरआन) उनके लिये अंधेरे (में लटकने) का सामान है, ये लोग ऐसे हैं जो किसी दूर की जगह से पुकारे जा रहे हैं^[१]. ﴿४४﴾ और पक्की बात ये है के हमने मूसा(अल.) को किताब दी थी तो उस (किताब) में इम्तिदाफ़ (जघडा) हो गया^[२] और अगर तुम्हारे रब की तरफ़ से ओक बात पेहले तय (नक्की) न हो चुकी होती^[३] तो उनके दरमियान में (आजरी) इस्ला हो चुका होता, और यकीनन वो लोग इस (कुरआन) के बारे में ऐसे शक में पड़े हुवे हैं जो उनको यैन नहीं लेने देता है. ﴿४५﴾ जो आदमी नेक काम करे तो (वो) अपने फ़ायदे के लिये (करता) है और जिस आदमी ने बुराई की तो उस (की बुराई) का वजाल उसी पर पड़ेगा और तुम्हारे रब बंदो पर ज़रा भी जुल्म करनेवाले नहीं हैं. ﴿४६﴾

[१] कोઈ आदमी दूर से पुकारता हो तो बात तो समज में नहीं आती के क्या केहना चाहता है, सिर्फ़ आवाज़ सुनाई देती है, इसी तरह इन काफ़िरों को हक से कोઈ नफ़ा नहीं पहुँचता.

[२] यानी किसीने माना और किसीने नहीं माना.

[३] के पूरा अज़ाब तो आज़िरत में होगा.

إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ ۖ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ أَكْبَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ ۗ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَائِيَ ۖ قَالُوا أَدْذُكَ ۖ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ ۖ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَنَّوْا مَا لَهُمْ مِنْ فَيْصٍ ۚ لَا يَسْمَعُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ ۚ وَإِنَّ مَصَّهُ الشَّرِّ فَيَكُونُ قَنُوطٌ ۚ وَلَئِنْ أَدْخَلْنَاهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرْأٍ مَسَّئِهِ لَيَقُولُنَّ هَذَا لِي ۖ وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً ۚ وَلَئِنْ رُجِعْتُ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّ لِي عِنْدَهُ لَلْحُسْنَىٰ ۚ

(જિસ) ક્યામત (મેં નાફરમાનોં કો સજા મિલનેવાલી હે ઉસકે વાકેઅ હોને) કા ઇલ્મ સિફ ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) કે હવાલે હે^[૧] ઓર કોઈ ફલ અપને ગિલાફ (યાની શગોફે) સે નહીં નિકલતા ઓર કિસી ભી માદા (યાની ઓરત) કો હમલ નહીં રેહતા ઓર કિસી (ભી માદા) કો બચ્ચા નહીં હોતા મગર યે કે યે સબ કામ ઉસ (અલ્લાહ તઆલા હી) કી જાનકારી સે હી હોતે હે ઓર જિસ (ક્યામત કે) દિન વો (અલ્લાહ તઆલા) ઉન (મુશરિકોં) કો પુકાર કર કે કહેંગે: મેરે શરીફ કહાં હે (ઉનકો બુલાઓ જો તુમકો મુસીબત સે છુડામે) તો વો (મુશરિક લોગ) કહેંગે કે: હમને તો આપ સે (યે) અર્ઝ કર દિયા કે હમ મેં સે કોઈ ભી ઇસ (શિર્કવાલે અકીદહ) કા ઇકરાર નહીં કરતા^[૨]. ﴿૪૭﴾ ઓર ઉસ (ક્યામત સે) પેહલે (દુનિયા મેં) જિન (જૂઠે મા'બૂદોં) કો યે લોગ પુકારા કરતે થે વો સબ ઉનસે ગાઈબ હો જાએંગે ઓર વો સમજ જાએંગે કે ઉનકે લિયે છુટકારે (યાની બચાવ યા ભાગને) કા કોઈ રાસ્તા નહીં હે. ﴿૪૮﴾ ઇન્સાન ભલાઈ માંગને સે થકતા નહીં હે^[૩] ઓર અગર ઉસકો કોઈ બુરાઈ પહોંચ જાએ તો માયૂસ હો કર નાઉમ્મીદ હો જાતા હે^[૪]. ﴿૪૯﴾ ઓર અગર જો તકલીફ (ઇન્સાન) કો પહોંચી થી ઉસકે બાદ હમ ઉસકો અપની તરફ સે કિસી રહમત કા મઝા ચખા દેં તો ઝરૂર કેહને લગેગા: યે મેરે લાઈફ હે^[૫] ઓર મેં નહીં સમજતા કે ક્યામત (કભી) આનેવાલી હે ઓર અગર મુજે અપને રબ કે પાસ વાપસ ભેજા ભી ગયા તો મુજે યકીન હે કે ઉસકે પાસ મુજે ખુશહાલી ઝરૂર મિલેગી,

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) ક્યામત (કે વાકેઅ હોને) કા ઇલ્મ ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) કી તરફ લોટાયા જાતા હે.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) હમ મેં સે કોઈ ભી (શિર્ક કી) ગવાહી નહીં દેતા. યાની કોઈ ભી શિર્ક કા ઇકરારી મુજરિમ બનને તૈયાર નહીં હોગા, ઇસી તરહ દિલેરી (બહાદૂરી) સે જૂઠ ભી બોલને કી કોશિશ કરેંગે.

[૩] યાની હર હાલત મેં તરક્કી કી ખ્વાહિશ ઐસી થીઝ હે કે ઉસસે ઇન્સાન કા દિલ ભરતા નહીં હે, જો ઉસકે બડે હરીસ (લાલચી) હોને કી નિશાની હે. ઇન્સાન દુનિયા કા માલ, સામાન, તંદુરસ્તી, તાકત, ઇઝ્ઝત, ઉંચાઈ-બુલંદી, દુનિયા કે ઉંચે ઉંચે હોદ્દે ઓર દૂસરી દુનિયા કી નેઅમતોં માંગને સે થકતા નહીં હે; બલકે માંગતા હી રેહતા હે, મુરાદ માનવીયો કી બહુમત હે; અલ્લાહ તઆલા કે નેક બંદે ઇસ મે મુરાદ નહીં હે. (બાકી અગલે સફે પર) ➤

فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا ۖ وَلَنُذِيقَهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ۝ وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأٰ بِجَانِبِهِ ۖ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ ۝ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثَمَرٌ كَفَرْتُمْ بِهِ مِنْ أَضَلِّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ۝ سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ ۖ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۝ أَلَا إِنَّهُمْ فِي مِرْيَةٍ مِّنْ لِّقَاءِ رَبِّهِمْ ۖ أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطٌ ۝

સો હમ ઉન કાફિરોં કો જો આ'માલ વો કરતે રહે ઉસ (કી પૂરી હકીકત) કો બતલા દેંગે
 ઔર હમ ઉનકો સખ્ત અઝાબ કા મઝા ઝરૂર ચખા દેંગે. ﴿૫૦﴾ ઔર જબ હમ ઇન્સાન કો
 નેઅમતેં અતા કરતે હેં તો વો (હમ સે ઔર હમારે અહકામ સે) મુંહ ફિરા લેતા હે^[૧] ઔર
 અપની કરવટ (પડખુ) ફિરા કર દૂર ચલા જાતા હે ઔર જબ ઉસકો કોઈ બુરાઈ પહોંચ
 જાતી હે તો (હાથ ફેલા ફેલા કર) લંબી ચોડી દુઆએં કરને લગ જાતા હે. ﴿૫૧﴾ (એ નબી!
 કાફિરોં કો) તુમ કહો કે: ભલા તુમ (ઝરા મુજે યે) બતાઓ કે અગર યે (કુર્આન) અલ્લાહ
 તઆલા કી તરફ સે (આયા) હો ફિર ભી તુમ ઉસકા ઇન્કાર કરતે હો તો ઉસ આદમી સે
 ઝિયાદહ ગુમરાહ (યાની ગલતી મેં) કોન હોગા જો ઉસકા મુખાલિફ હો કર બહોત દૂર
 ચલા જાએ. ﴿૫૨﴾ હમ જલ્દી હી ઉનકો દુનિયા કે અતરાફ (દિશાઓ, આજુ-બાજુ) મેં
 ઔર (ખૂદ) ઉનકી ઝાત મેં અપની (કુદરત કી) નિશાનિયાં દિખાએંગે^[૨] તાકે યે બાત ખુલ
 કર ઉનકે સામને આ જાએગી કે યકીનન વો (કુર્આન) હક હે. (એ નબી!) ઔર કયા
 તુમ્હારે રબ કી યે બાત કાફી નહીં હે કે વો હર ચીઝ પર ગવાહ હે. ﴿૫૩﴾ સુનો! યે લોગ
 અપને રબ કે સામને હાઝિર હોને કે બારે મેં શક (યાની ધોકે) મેં (પડે હુવે) હેં, યાદ રખો
 કે યકીનન ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ને હર ચીઝ કો ઘેર રખા હે. ﴿૫૪﴾

☉ [૪] યે અલ્લાહ તઆલા કી નાશુકી કી બાત હે.

[૫] (દૂસરા તર્જુમા) યે તો મેરા હક હે; યાની યે ચીઝ મેરી તકદીર ઔર લાયકાત ઔર ફઝીલત સે મુજકો
 મિલી હે, ઔર ઐસા મેરે લિયે હોના હી ચાહિયે થા, યે બાત નાશુકી ઔર તકબ્બુર કી અલામત હે.

ઈસ સફે કા:

[૧] યે ઇન્તિહાઈ નાશુકી કી નિશાની હે.

[૨] યાની ઐસી નિશાનિયાં જિનસે કુર્આન કી હક્કાનિયત (સચ્ચાઈ) ઝાહિર હો જાએ.

સૂરએ શૂરા

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસમેં (૫૦) યા (૫૩) આયતેં હેં. સૂરએ હા મીમ સજદહ યા સૂરએ ફુસ્સિલત કે બાદ ઔર સૂરએ ઝુખરૂફ સે પેહલે (૬૨) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

ઇસ સૂરત મેં મશ્વરે કી તરગીબ દી ગઈ હે. ઇસકા દૂસરા નામ ‘હા મીમ ઐન સીન કાફ’ હે, ઇસ સૂરત કી શુરૂઆત ‘હા મીમ ઐન સીન કાફ’ સે હુઈ હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

حَمْدٌ ① عَسَقٌ ② كَذَلِكَ يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ ③ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ④ لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ⑤ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ⑥ تَكَادُ السَّمُوتُ يَتَفَطَّرُونَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَالْمَلَكُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ ⑦ إِلَّا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ⑧ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِيفٌ عَلَيْهِمْ ⑨ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ⑩

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરુ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

حَمْدٌ (હા મીમ) ﴿૧﴾ عَسَقٌ (એન સીન કાફ) ﴿૨﴾ (એ નબી! જિસ તરહ આપ પર યે સૂરત ઉતારી જા રહી હે) અલ્લાહ તઆલા જો ઝબરદસ્ત, બડે હિકમતવાલે હે તુમ પર ઔર તુમ સે પેહલે રસૂલોં પર ઇસી તરહ વહી ભેજતે રહે હે. ﴿૩﴾ જો કુછ કે આસમાનોં મેં હે ઔર જો કુછ કે ઝમીન મેં હે વો ઉનહી કા હે, ઔર વો (અલ્લાહ તઆલા) સબસે ઉપર હે, સબસે બડે હે. ﴿૪﴾ એસા લગતા હે કે આસમાન અપને ઉપર કી જાનિબ સે^[૧] ફટ પડે^[૨] ઔર ફરિશ્તે અપને રબ કી હમ્દ (તા'રીફ) કે સાથ પાકી બયાન કરતે હે ઔર વો (ફરિશ્તે) ઝમીનવાલોં કે લિયે ઇસ્તિગફાર કરતે હે, ધ્યાન સે સુન લો! યકીનન વહી અલ્લાહ તઆલા બહોત ઝિયાદહ માફ કરનેવાલે, બડે રહમ કરનેવાલે હે. ﴿૫﴾ ઔર જિન્હોંને ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે સિવા (દૂસરોં કો) વલી (યાની કામ બનાનેવાલે) બના રખે હે અલ્લાહ તઆલા ને ઉન (કે આ'માલ) કો મહફૂઝ કર લિયા હે^[૩] ઔર તુમ ઉન પર ઝિમ્મેદાર નહી હો. ﴿૬﴾

[૧] યાની હર ઉપરવાલા આસમાન ફટ કર નીચેવાલે આસમાન પર ઉતરતા ચલા જાએ.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) આસમાન ઇન (કાફિરોં યા ઝમીન) કે ઉપર સે ફટ પડે.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) અલ્લાહ તઆલા ને ઉન (કે આ'માલ) કો યાદ રખા હે. (તીસરા તર્જુમા) અલ્લાહ તઆલા ઉન (કે આ'માલ) કો દેખ રહે હે. (ચોથા તર્જુમા) અલ્લાહ તઆલા ઉનકે આ'માલ પર નિગરાન હે.

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِتُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنْذِرَ يَوْمَ الْجُمُعِ لَا رَيْبَ فِيهِ ۚ فَرِيقٌ فِي
الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ ۝ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ ۚ وَالظَّالِمُونَ مَا
لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝ ۸ ۝ أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ ۚ فَاللَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَى وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ۝ ۹

وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ ۚ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ۝ ۱۰

और इसी तरह^[१] हमने तुम पर कुर्आन अरबी ज़बान में वही के जरिये उतारा; ताके तुम मरकज़ी बस्ती (यानी मुख्य वस्ती, पुरी दुन्याका मुख्य शहर मक्कावालों) को और उसके आस पास (रेहने) वालों को डराओ^[२] और उस दिन से डराओ जिसमें सबको जमा किया जायेगा, जिस (के आने) में कोई शक नहीं है (उस दिन) अक जमाअत (इमानवालों की) जन्नत में और अक जमाअत (काफ़िरों की) बडकती आग में (दाखिल की जायेगा.) ﴿७﴾ और अगर अल्लाह तआला चाहते तो उन सबको अक ही जमाअत (यानी जबरदस्ती मुसलमान) बना देते^[३]; लेकिन वो (अल्लाह तआला) जिसको चाहते हैं अपनी रहमत में दाखिल करते हैं और जो गुनेहगार हैं न उनका कोई छिमायत करनेवाला होगा और न कोई मदद करनेवाला (होगा). ﴿८﴾ क्या उन लोगों ने उस (अल्लाह तआला) के सिवा (दूसरों को अपने) वली (काम बनानेवाले) बना रभे हैं? तो (सच्ची बात तो ये है के) वही अल्लाह तआला मदद करनेवाले हैं और वही मुर्दों को ज़िंदा करनेवाले हैं और वो हर चीज़ पर पूरी कुदरत रभते हैं. ﴿९﴾

और (जो लोग तौहीद में आपसे जघडा करते हैं उनको केह दीजिये के) जिस बात में भी तुम लोग जघडा करते हो तो उसका ફैस्ला अल्लाह तआला के હવાले (सोंपा હુવા) હે, वही अल्लाह तआला मेरे रब हैं, उनही पर मैं ने बरोसा किया और उनही की तरફ में लव लगाता हूं. ﴿१०﴾

[१] यानी जिस तरह दूसरे नबियों पर उनकी कोमी जुबान (भाषा) में वही नाज़िल की गई इसी तरह.

[२] (दूसरा तर्जुमा) उसके ચારો तरફ રેહનેવાલોં को.

[३] (दूसरा तर्जुमा) उन सबको अक ही तरीके (ईस्लाम) पर कर देते.

فَاطِرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا ۖ وَمِنَ الْاَنْعَامِ اَزْوَاجًا ۚ يَذُرُّوْكُمْ فِيْهِ ۚ لَيْسَ كَمِثْلِهٖ شَيْءٌ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيْرُ ۝۱۱ لَهُ مَقَالِيْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَاءُ وَيَقْدِرُ ۚ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝۱۲ شَرَعَ لَكُمْ مِّنَ الدِّيْنِ مَا وَصٰى بِهٖ نُوْحًا وَالَّذِيْٓ اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهٖ اِبْرٰهِيْمَ وَمُوسٰى وَعِيسٰى اَنْ اَقِيْمُوا الدِّيْنَ وَلَا تَتَفَرَّقُوْا فِيْهِ ۚ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِيْنَ مَا تَدْعُوْهُمْ اِلَيْهِ ۚ اَللّٰهُ يَجْتَبِيْٓ اِلَيْهِ مَن يَّشَاءُ وَيَهْدِيْٓ اِلَيْهِ مَن يَّيْتِبُ ۝۱۳

આસમાનોં ઔર ઝમીન કો વહી (અલ્લાહ તઆલા) પૈદા કરનેવાલે હે, ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ને તુમ્હારે લિયે તુમ હી મેં સે જોડે બનાએ ઔર મવેશિયોં (જો જાનવર પાલે જાતે હે) કે ભી જોડે બનાએ (ઔર) વો (અલ્લાહ તઆલા) તુમકો ઉસમેં બઢાતે હે^[૧] કોઈ ચીઝ ઉસકે જૈસી નહીં હે ઔર વહી હર બાત સુનતે હે (ઔર) સબ કુછ દેખતે હે. ﴿૧૧﴾ આસમાનોં ઔર ઝમીન કી સબ ચાબિયાં ઉસી કે કબ્જે મેં હે^[૨] વો (અલ્લાહ તઆલા) જિસકે લિયે ચાહતે હે રિઝ્ક મેં વુસ્અત (વધારા) કર દેતે હે ઔર (જિસકી રોઝી ચાહતે હે) માપ કર દેતે હે, યકીનન વો (અલ્લાહ તઆલા) હર ચીઝ કો પૂરી તરહ જાનતે હે. ﴿૧૨﴾ ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ને તુમ્હારે લિયે દીન કા વહી તરીકા મુકરર (યાની નક્કી) કર દિયા જિસ (દીન) કા હુકમ ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ને નૂહ (અલ.) કો દિયા થા ઔર જો (દીન એ નબી!) હમને તુમ્હારે પાસ વહી કે ઝરિયે ભેજા હે ઔર જિસ (દીન) કા હુકમ હમને ઇબ્રાહીમ (અલ.) ઔર મૂસા (અલ.) ઔર ઇસા (અલ.) કો (ભી) દિયા થા, (ઔર કહા થા) કે: તુમ સબ (ઉસી) દીન કો કાઈમ રખના ઔર ઉસમેં ઇખ્તિલાફ ન ડાલના (ફિર ભી ઇન) શિર્ક કરનેવાલોં પર વો ચીઝ (યાની તૌહીદ) બહોત ભારી હે જિસકી તરફ તુમ ઉનકો દઅવત દેતે હો, અલ્લાહ તઆલા જિસકો ચાહતે હે અપની તરફ ખીચ લેતે હે ઔર જો (ઉસ અલ્લાહ તઆલા સે) લવ લગાતા હ^[૩] ઉસકો અપને પાસ પહોંચા દેતે હે. ﴿૧૩﴾

[૧] યાની નર-માદા કે મિલને સે નસલ ચલાતે ઔર ઝિયાદહ કરતે રેહતે હે, ઔર ઇન્સાન ઔર જાનવરોં કો પૂરી ઝમીન પર અપની કુદરત સે ફેલા દિયા હે. (દૂસરા તર્જુમા) ફેલાતે હે.

[૨] યાની આસ્માનોં ઔર ઝમીન કે સબ ખઝાને (સબ ચીઝોં કા કાબ) અલ્લાહ તઆલા કે કબ્જે મેં હે.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) જો ઉસ અલ્લાહ તઆલા કી તરફ રૂજુઅ (ધ્યાન) કરતા હે તો અલ્લાહ તઆલા અપની તરફ ઉસે રાસ્તા દિખાતે હે.

وَمَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى لَّفُضِّیَ بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّ الَّذِينَ أُورِثُوا الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ۝۱۴ فَلِذَلِكَ فَادْعُ ۚ وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ ۚ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ ۚ وَقُلْ أَمِنْتُ بِمَا آتَاكَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ ۚ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمْ ۚ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ۚ لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ ۚ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ ۚ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا ۚ وَالْإِيهَ الْمَصِيرُ ۝۱۵ وَالَّذِينَ يَحْكُمُونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا اسْتُجِيبَ لَهُ نُحْجِّهُمُ دَاحِضَةً عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۝۱۶

और जिन लोगों ने आपस में अदावतों (यानी दुश्मनी, ज़िद) की वजह से (दीन में) छिन्निलाइ डाला है वो (सही) इल्म उनके पास आ चुकने के बाद ही (डाला है)^[१] और अगर तुम्हारे रब की तरफ़ से एक मुअय्यन वक़्त (यानी नक़दी वादे) तक (के लिये) पेहले से एक बात तय न होती^[२] तो (कब से) उनके दरमियान (दुनिया ही में झोरी) झेस्वा हो जाता, और उन (अगले लोगों) के बाद जिनको (अल्लाह तआला की) किताब का वारिस बनाया गया है^[३] वो उस (किताब) के बारे में जैसे शक में (पड़े हुए) हैं जो इनको येन लेने नहीं देता. ﴿१४﴾ लिहाज़ा (अे नबी!) तुम (लोगों को) इसी (दीन) की तरफ़ बुलाते रहो और भूद भी जिस तरफ़ तुमको हुक्म दिया गया है उस पर जमे रहो और उन (छन्दार करनेवालों) की ज्वाहिशों पर मत चलो और केह दो: अल्लाह तआला ने जितनी किताब नाज़िल इरमाई है में तो उन सब पर इमान लाता हूँ और मुजको हुक्म दिया गया है के में तुम्हारे दरमियान छिन्साइ कइं, अल्लाह तआला हमारे भी रब हैं और तुम्हारे भी रब हैं, हमारे लिये हमारे अमल हैं, और तुम्हारा किया हुआ तुम्हारे लिये है, हमारे तुम्हारे दरमियान (अब) कोछ बहस (यानी ज़घडा) नहीं है, अल्लाह तआला हम सबको जमा करेंगे और उसी (अल्लाह तआला) की तरफ़ (हम सबको आभिर) जाना है. ﴿१५﴾ और जो लोग अल्लाह तआला के (दीन के) बारे में (मुसलमानों से) ज़घडा जडा करते हैं^[४] जभके (लोग) उस (दीन) को मान चुके हैं^[५] तो उनका ज़घडा उनके रब के पास बातिल (गलत, ખોટા) है और उन लोगों पर (अल्लाह तआला का) गज़બ (गुस्सा) है और उन लोगों के लिये सप्त अज़ाब है. ﴿१६﴾

[१] (दूसरा तर्जुमा) और लोग सही (यकीनी) इल्म (समજ) आने के बाद ही सिर्फ़ आपस की ज़िद से अलग अलग हो गये हैं. [२] यानी ये के मुकम्मल अज़ाब आभिरत में होगा. [३] मुराद હઝરત મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી ઉમ્મત કે છન્દાર કરને વાલે. [४] यानी ફुज़ूल બહસે કરને हैं. [५] (दूसरा तर्जुमा) वो दीन लोगों में मकबूल हो चुका है (पसंद किया जा चुका).

اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ ۖ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ ۝١٤ يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
 بِهَا ۚ وَالَّذِينَ آمَنُوا مُمْشِقُونَ مِنْهَا ۚ وَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ ۖ إِلَّا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ۝١٥
 عَجَّ اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ۝١٦
 مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ ۚ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ
 مِنْ نَصِيبٍ ۝١٧

અલ્લાહ તઆલા હી વો હે જિન્હોને સચ્ચે દીન પર મુશ્તમિલ (ઘેરી હુઈ) કિતાબ ઓર
 (ઇન્સાફ કી) તરાઝૂ ઉતારી^[૧], ઓર તુમકો કયા ખબર શાયદ કયામત કી ઘડી કરીબ હી
 હો. ﴿૧૭﴾ જો લોગ ઇસ (કયામત) કો માનતે નહી હે વહી (લોગ) ઇસ (કયામત) કો
 જલ્દી ચાહતે હે ઓર જો લોગ (કયામત પર) ઇમાન રખતે હે વો ઉસસે ડરતે હે ઓર વો
 ઇસ બાત કા યકીન રખતે હે કે યે (કયામત કા આના) હક હે, સુનો! હકીકત બાત યે હે કે
 જો લોગ કયામત કે બારે મેં ઝઘડા (યાની બહસ) કર રહે હે વો ગુમરાહી મેં બહોત દૂર
 ચલે ગએ હે. ﴿૧૮﴾ અલ્લાહ તઆલા અપને બંદો પર બડે મહેરબાન હે^[૨] વો (અલ્લાહ
 તઆલા) જિસકો ચાહતે હે રિઝ્ક દેતે હે ઓર વહી (અલ્લાહ તઆલા) બડે તાકતવાલે,
 બડે ઝબરદસ્ત હે. ﴿૧૯﴾

જો શખ્સ આખિરત કી ખેતી ચાહતા હો તો હમ ઉસકે લિયે ઉસકી ખેતી કો બઢા
 દેતે હે^[૩] ઓર જો શખ્સ (સિર્ફ) દુનિયા કી ખેતી ચાહતા હે તો હમ ઉસી મેં સે ઉસકો કુછ
 દે દેતે હે ઓર ઉસકે લિયે આખિરત મેં કોઈ હિસ્સા નહી હોગા. ﴿૨૦﴾

[૧] યાની શરીઅત કે હુકમ અદલો ઇન્સાફ કી તા'લીમ દેતે હે, ઓર ઇન્સાફ કા તરીકા બી બતાતે હે ઓર
 સબસે પેહલે માદી (યાની દુન્યા સે જીસ તરાઝૂ સે તોલતે હે વો) તરાઝૂ હઝરત નૂહ અલ. પર ઉતારી ગઈ.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) નરમી રખતે હે.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) હમ ઉસકે લિયે ઉસકી ખેતી મેં તરક્કી દેતે હે.

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُصِّلَ بِهِمْ ۚ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣١﴾ تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُمْ وَقَّعُ بِهِمْ ۚ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَةٍ أُنْجِتْ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٣٢﴾ ذَلِكَ الَّذِي يُبَيِّنُ اللَّهُ عِبَادَةَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۚ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ ۚ وَمَن يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٣﴾

કયા ઇન (કાફિરો) કે કુછ (ખુદ નક્કી કિયે હુવે) શરીક હેં? જિન્હોને ઇન (કાફિરો) કે લિયે ઐસા દીન મુકરર કર દિયા હો જિસ (દીન) કી અલ્લાહ તઆલા ને ઇજાઝત નહી દી^[૧] ઓર અગર (અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે) એક ફેસલે કી બાત (મુકરર) ન હોતી તો ઇન (કાફિરો) મેં ફેસલા હો ગયા હોતા, ઓર યકીન રખો! ઇન ઝાલિમોં કે લિયે (આખિરત મેં) દર્દનાક અઝાબ (હોનેવાલા) હે. ﴿૨૧﴾ (એ નબી!) તુમ (ઇન) ઝાલિમોં કો દેખોગે જો કમાઈ (યાની બુરે આ'માલ) ઉન્હોને કી હે ઉસ (કે વબાલ) સે ડરતે હોંગે; હાલાંકે વો (વબાલ) ઉન પર વાકેઅ હો કર રહેગા ઓર જો લોગ ઇમાન લાએ ઓર નેક આ'માલ કિયે વો જન્નત કે બાગોં મેં હોંગે, ઉનકો ઉનકે રબ કે પાસ વો સબ કુછ મિલેગા જો વો ચાહેંગે, યહી બડા ફઝલ (યાની ઇન્આમ) હે. ﴿૨૨﴾ યહી (વો નેઅમત) હે જિસકી ખુશખબરી અલ્લાહ તઆલા અપને ઉન બંદોં કો દેતે હે જો ઇમાન લાએ હે ઓર જિન્હોને નેક અમલ કિયે હે, (એ નબી!) તુમ (ઇન કાફિરોં સે) કેહ દો કે: મેં તુમસે ઇસ (તબ્લીગ) પર કોઈ બદલા નહી માંગતા, રિશ્તેદારી કી મુહબ્બત કે સિવા (કોઈ બદલા નહી ચાહતા)^[૨], જો શખ્સ ભી કોઈ નેકી કરેગા તો હમ ઉસકે લિયે ઉસ (નેકી) મેં ખૂબી (યાની સવાબ) બઢા દેંગે, યકીનન અલ્લાહ તઆલા બડે બખ્શનેવાલે, બડે કદરદાન હે. ﴿૨૩﴾

[૧] યાની કિસી મેં યે તાકત નહી કે દીને ઇલાહી કે સિવા દૂસરે કિસી મો'તબર (ભરોસામંદ, ભરોસા પાત્ર) દીન કો મુકરર કર સકે.

[૨] યાની રિશ્તેદારી કા લિહાઝ રખ કર મુજસે દુશ્મની મેં જલ્દી ન કરો ઓર મેરી તૌહીદ કી દા'વત પૂરી તરહ સુન લો.

أَمْرٌ يَقُولُونَ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۚ فَإِنْ يَشَأِ اللَّهُ يُخْتِمْ عَلَى قَلْبِكَ ۖ وَيَمْحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ وَيُخَيِّطُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ ۖ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٩﴾ وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٤٠﴾ وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۖ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿٤١﴾ وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَكِنْ يُنْزِلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَاءُ ۖ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٤٢﴾ وَهُوَ الَّذِي يُنْزِلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ ۖ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٤٣﴾

કયા યે (કાફિર) લોગ (યે) કેહતે હે કે: ઇસ (નબી ને ખૂદ કુર્આન બના કર) અલ્લાહ તઆલા પર જૂઠ બાંધા, સો અગર અલ્લાહ તઆલા ચાહતે તો તુમહારે દિલ પર મોહર લગા દેતે^[૧], ઓર અલ્લાહ તઆલા બાતિલ (યાની જૂઠે દાવે) કો મિટા દેતે હે ઓર વો (અલ્લાહ તઆલા) અપને હુકમોં સે હક કો સાબિત (યાની ગાલિબ) કરતે હે, યકીનન વો (અલ્લાહ તઆલા) જો બાત સીનોં મેં છુપી હુઇ હે ઉસકો ભી જાનતે હે. ﴿૨૪﴾ ઓર વહી (અલ્લાહ તઆલા) હે જો અપને બંદોં કી તૌબહ કો કબૂલ કરતે હે ઓર વો ગુનાહોં કો માફ કરતે હે ઓર જો કુછ તુમ કરતે હો વો (અલ્લાહ તઆલા) ઉનકો જાનતે હે. ﴿૨૫﴾ ઓર જો લોગ ઇમાન લાએ ઓર ઉન્હોંને નેક કામ કિયે અલ્લાહ તઆલા ઉનકી દુઆ (ઓર ઇબાદત) કબૂલ કરતે હે ઓર ઉનકો અપને ફઝલ સે ઓર ઝિયાદહ દેતે હે ઓર જો કાફિર હે ઉનકે લિયે સખ્ત અઝાબ હે. ﴿૨૬﴾ ઓર અગર અલ્લાહ તઆલા અપને (તમામ) બંદોં કે લિયે રોઝી કો ફેલા દેતે તો ઝરૂર વો ઝમીન (યાની દુનિયા) મેં શરાત (યાની ફસાદ) કરને લગતે; લેકિન વો જિતના ચાહતે હે માપ કર (યાની મુનાસિબ) અંદાઝે (ઠીક અંદાજે) સે રિઝ્ક ઉતારતે હે, યકીનન વો (અલ્લાહ તઆલા) અપને બંદોં કી પૂરી ખબર રખતે હે (ઓર ઉન પર) નઝર રખતે હે. ﴿૨૭﴾ ઓર વહી અલ્લાહ તઆલા હે જો લોગોં કે નાઉમ્મીદ હોને કે બાદ બારિશ બરસાતે હે ઓર અપની રહમત કો ફેલાતે હે ઓર વહી (અલ્લાહ તઆલા સબ કે) કામ બનાનેવાલે, તા'રીફ કે લાઈક હે. ﴿૨૮﴾

[૧] મોહર લગાને કા મતલબ યે હે કે કુર્આન ઉતરના હી બંદ હો જાએ ઓર પેહલે કા ઉતરા હુવા ભૂલ જાએ. કુછ લોગોં ને ‘يُخْتِمُ’ કા તર્જુમા મઝબૂત કરને સે ભી કિયા હે, યાની ઉન કાફિરોં કી તકલીફોં કો બર્દાશ્ત કરને કે લિયે હમ આપકા દિલ મઝબૂત કર દેવેં.

ع ۛ

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا مِنْ دَابَّةٍ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ۝
وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ ۝ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ ۚ
وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝ وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ۝ إِنَّ يَشَاءُ يُسْكِنَ الرِّيحَ
فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَى ظَهْرِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ۝ أَوْ يُوبِقْهُمْ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ ۝
وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِنْ مُخِصٍّ ۝

और उस (अल्लाह तआला) की निशानियों में से आसमानों और जमीन को पैदा करना और उन दोनों में^[१] जो जानवर अल्लाह तआला ने ફेला रभे हैं उनको भी (पैदा करना है)^[२] और वो (अल्लाह तआला) जब चाहे उन सबको जमा करने की पूरी कुदरत रभते हैं. ﴿२९﴾

और तुमको जो मुसीबत (यानी सप्तી) पહોંચती है सो वो तुम्हारे ही હાથોં કે કિયે હુવે કામોં કી વજહ से (પહોંચતી) હે और બહોત से ગુનાહોં કો वो (अल्लाह तआला) माફ ही कर देते हैं. ﴿३०﴾ और तुम्हारी मजाल नही કે तुम जमीन में (कही भाग कर अल्लाह तआला को) थका सको और तुम्हारे लिये अल्लाह तआला કે सिवा न कोઈ हिमायत करनेवाला है और न कोઈ मदद करनेवाला है. ﴿३१﴾ और उसी (अल्लाह तआला) की (कुदरत की) निशानियों में से समंदर में (ચલનેવાલે) જહાઝ હે જો પહાડોં જૈસે (ઉંચે) હે. ﴿३२﴾ अगर वो (अल्लाह तआला) चाहे तो હવા કો ઠેહરા દેવેં જિસસે वो (જહાઝ) उस (સમંદર) કી પીઠ પર ખડે કે ખડે રેહ જાવેં, યકીનન उसમેં હર બડે સબ્ર કરનેવાલે કે લિયે, બડે શુક કરનેવાલે કે લિયે બડી બડી નિશાનિયાં હે. ﴿३३﴾ या (अगर अल्लाह तआला चाहे तो) उनके (બુરે) આ'માલ કી વજહ से उनको તબાહ હી કર ડાલેં और બહોત से લોગોં કો માફ ફરમા દેવેં. ﴿३४﴾ और જો લોગ હમારી આયતોં (યાની કુદરતોં) મેં ઝઘડતે હેં उनको पता ચલ જાવે કે उनके लिये कोई भागने (યાની બચાવ) કી જગા નહી હે. ﴿३५﴾

[૧] ઇસ તર્જુમે સે ઝાહિર હોતા હે કે જમીન કી તરહ આસમાન મેં ભી જાનવર યા જાનવર જૈસી કોઈ મખ્લૂક હે.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) જમીન ઓર આસમાન કે દરમિયાન જો જાનવર ફેલા રભે હે (ઇસ તર્જુમે સે ઝાહિર હોતા હે કે જમીન ઓર આસમાન કે દરમિયાન બહોત સે જાનવર ફેલે હે.)

فَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَّاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٨﴾
وَالَّذِينَ يَخْتَفُونَ كِبَرِ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشِ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٣٩﴾ وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ
وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ ۖ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٤٠﴾ وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ
يَنْتَصِرُونَ ﴿٤١﴾ وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ۚ فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ ۗ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٤٢﴾ وَلَمَنِ
انْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَٰئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٣﴾ إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي
أَرْضٍ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۗ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٤﴾ وَلَمَنِ صَبَرًا وَعَفْرًا ۖ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿٤٥﴾

સો તુમકો જો કોઈ ચીઝ દી ગઈ હે વો તો સિફ દુનિયાવી ઝિંદગી કા સામાન હે^[૧] ઓર જો કુછ અલ્લાહ તઆલા કે પાસ હે વો ઇસ (દુનિયાવી સામાન) સે બેહતર ઓર હમેશા બાકી રેહનેવાલા હે ઉન લોગોં કે લિયે જો ઇમાન લાએ ઓર વો અપને રબ પર ભરોસા કરતે હે. ﴿૩૬﴾ ઓર જો લોગ બડે ગુનાહોં સે ઓર બેહયાઈ કે કામોં સે બચતે હે ઓર જબ ઉનકો ગુસ્સા આતા હે તો વો (કુસૂરવાર કો) માફ ફરમા દેતે હે. ﴿૩૭﴾ ઓર વો લોગ જો અપને રબ કા હુકમ માનતે હે ઓર વો નમાઝ કી પાબંદી કરતે હે ઓર ઉનકા હર કામ આપસ કે મશવરે સે હોતા હે ઓર હમને ઉનકો જો રિઝ્ક દિયા હે વો ઉસમેં સે (નેકી કે કામોં મેં) ખર્ચ કરતે હે. ﴿૩૮﴾ ઓર વો એસે લોગ હે કે જબ ઉન પર ઝુલ્મ હોતા હે તો વો (મુનાસિબ) બદલા લેતે હે. ﴿૩૯﴾ ઓર કિસી બુરાઈ કા બદલા ઉસી જૈસી બુરાઈ હે, ફિર ભી જો શખ્સ માફ કર દેવે ઓર (આપસ મેં) સુલહ (સફાઈ) કર લેવે તો ઉસકા સવાબ અલ્લાહ તઆલા કે ઝિમ્મે હે, યકીનન અલ્લાહ તઆલા ઝુલ્મ કરનેવાલોં કો પસંદ નહીં કરતે. ﴿૪૦﴾ ઓર અલબત્તા જો શખ્સ અપને ઉપર ઝુલ્મ કિયે જાને કે બાદ (મુનાસિબ) બદલા લે લેવે તો એસે લોગોં પર કોઈ ઇલ્ઝામ (યાની પકડ) નહીં હે. ﴿૪૧﴾ ઇલ્ઝામ (યાની પકડ) તો સિફ ઉન લોગોં પર હે જો લોગોં પર ઝુલ્મ કરતે હે ઓર ઝમીન મેં નાહક ઝિયાદતી કરતે હે, એસે હી લોગોં કે લિયે દર્દનાક અઝાબ હે. ﴿૪૨﴾ ઓર હકીકત યે હે કે જો શખ્સ સબ્ર કરે ઓર માફ કર દેવે તો યકીન જાનો કે યે તો બડે હિમ્મત કે કામોં મેં સે હે^[૨]. ﴿૪૩﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) દુનિયાવી ઝિંદગી મેં ફાયદા ઉઠાના હે (યાની જૈસે હી દુનિયા કી ઝિંદગી ખત્મ વો સામાન કા ફાયદા ભી ખત્મ.) [૨] ઝુલ્મો ઝિયાદતી પર સબ્ર કર કે ઉસકો માફ કર દે યે હકીકી હિમ્મત કા કામ હે, અગરયે આજ દુનિયા કે લોગ એસે શખ્સ કો બુઝદિલ (કાયર) કેહતે હે.

وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَائِيٍّ ۖ وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ سَبِيلٍ ۚ وَتَرَى الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأَوْا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِّن سَبِيلٍ ۖ وَتَرَاهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَشِيعَتٍ مِّنَ الدُّلَىٰ يَنْظُرُونَ مِّنْ طَرْفٍ خَفِيٍّ ۖ وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۖ أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ مُّقِيمٍ ۝ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِّنْ أَوْلِيَاءَ يَنْصُرُونَهُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ ۖ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ ۖ ۝ اسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُمْ مِّنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ ۖ

और जिस शप्स को अल्लाह तआला गुमराह कर देवें तो उसके बाद (यानी उसके सिवा) उसकी कोઈ मदद करनेवाला नही^[१] और जब जालिम लोग अजाब को देख लेंगे तो (अे नबी!) तुम उनको ये बात केहता हुवा देखोगे के क्या (यहां से दुनिया में) वापस जाने का कोई रास्ता (यानी सूरत) है. ﴿४४﴾ (अे नबी!) और तुम इनको देखोगे के उनको इस (आग) के सामने इस तरह लाया जायेगा के वो जिल्लत से जुके हुवे छुपी हुई (यानी नीची) नजरों से (जहन्नम को) देख रहे होंगे^[२] और ईमानवाले लोग कहेंगे के:^[३] असली नुकसान में वो लोग हैं जिन्होंने क्यामत के दिन अपने आपको और अपने घरवालों को नुकसान में डाला, सुन लो! यकीनन जालिम लोग हमेशा रेहनेवाले अजाब में होंगे. ﴿४५﴾ और (वहां) उनको कोई ऐसे मदद करनेवाले नही मिलेंगे जो अल्लाह तआला के सिवा उनकी मदद करें और जिसको अल्लाह तआला गुमराह कर देवें^[४] तो उसके लिये (हिदायत का) कोई रास्ता नही (मिलता). ﴿४६﴾ तुम लोग अपने रब का हुक्म उस दिन के आने से पेहले पेहले मान लो जिसको अल्लाह तआला की तरफ से टाला नही जायेगा^[५],

[१] यानी जो उसको गुमराही से बचा कर सही रास्ते पर लावे.

[२] (दूसरा तर्जुमा) आंખ के किनारे से जहन्नम को देख रहे होंगे.

[३] ईमानवालों का ये कोल (कहेना) के 'ખૂદ બચ ગએ' उस पर शुક करते हुवे और काफ़िरो पर मलामत करते हुवे(बुरा बला कहेते हुवे) कहेंगे.

[४] यानी रेहनुमाई न इरमाअें, रास्ता न दिखलाअें.

[५] दुनिया की सजा तो किसी तरह टल बी सकती है. (दूसरा तर्जुमा) तुम लोग अपने रब का हुक्म मान लो इससे पेहले के तुम पर अल्लाह तआला की तरफ से वो दिन आ जाये जो वापस होनेवाला नही.

مَا لَكُمْ مِنْ مَّلَاجٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَكِيرٍ ﴿٣٩﴾ فَإِنْ أَعْرَضُوا فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۖ إِنَّ عَلَيْكَ إِلَّا
الْبَلَاغَ ۖ وَإِنَّا إِذَا أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَرَحَّ بِهَا ۖ وَإِنْ تُصِيبُهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ
كَفُورٌ ﴿٤٠﴾ لِلَّهِ مُلْكُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۖ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۖ يَهْبِ لِمَنْ يَشَاءُ إِنَاءًا وَيَهْبِ لِمَنْ يَشَاءُ الدُّكُورَ ﴿٤١﴾ أَوْ
يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَاءًا ۖ وَيَجْعَلُ مَنْ يَشَاءُ عَقِيمًا ۖ إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٤٢﴾

ઉસ દિન તુમ્હારે લિયે કોઈ બચાવ (યાની પનાહ) કી જગા નહી હોગી ઔર ન તુમ્હારા ઇન્કાર ચલેગા^[૧]. ﴿૪૭﴾ (એ નબી!) ફિર ભી યે લોગ અગર મુંહ ફિરાવે^[૨] તો હમને તુમકો ઉન પર નિગરાન બના કર નહી ભેજા હે, તુમ્હારે ઝિમ્મે તો સિફ (બાત) પહોંચા દેના હી હે ઔર જબ હમ અપની તરફ સે ઇન્સાન કો (અપની) કિસી રહમત (યાની ઇનાયતોં, ઇન્આમોં, કૃપા, મહેરબાનીયો) કા મઝા ચખાતે હે તો વો ઇસ પર ઇતરાતા હે ઔર અગર (ખૂદ) અપને હાથોં કે (બુરે) કામોં કી વજહ સે ઇન લોગોં કો કોઈ મુસીબત પેશ આ જાએ તો ઇન્સાન બડી નાશુકી કરને લગતા હે^[૩]. ﴿૪૮﴾ આસમાનોં ઔર ઝમીન કી હુકૂમત અલ્લાહ તઆલા હી કી હે, વો (અલ્લાહ તઆલા) જો ચાહતે હે પૈદા કરતે હે, જિસકો ચાહતે હે (ઉસકો) બેટીયાં દેતે હે ઔર જિસકો ચાહતે હે બેટે દેતે હે. ﴿૪૯﴾ યા ઉનકો લડકે ઔર લડકિયાં (દોનોં) જમા કર દેતે હે ઔર જિસકો ચાહતે હે (ઉસકો) બાંજ (યાની બે અવલાદ) રખતે હે, યકીનન વો (અલ્લાહ તઆલા) બડે જાનનેવાલે, બડે કુદરતવાલે હે. ﴿૫૦﴾

[૧] ‘નકીર’ કા દૂસરા તર્જુમા નાસિર ભી હે, યાની વહાં કોઈ મદદ કરનેવાલા ન હોગા. (તીસરા તર્જુમા) નજાત (છુટકારા) દિલાનેવાલે કા ભી હે યાની કોઈ નજાત (છુટકારા) દિલાનેવાલા ન હોગા, ઇસી તરહ નકારત સે ભી હો સકતા હે કે દુનિયા મેં જિસ તરહ મુજરિમ કો કોઈ પેહચાન ન સકે ઔર છૂટ જાએ ઇસ તરહ અજનબિયત (અજાણતા) કી વજહ સે ભી વો છૂટ ન સકેગા.

[૨] યાની ઇમાન ન લાવેં.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) ઉનકે હાથ જો બુરે કામ કર ચુકે હે ઉસકી વજહ સે કોઈ મુસીબત પેશ આ જાએ તો ઇન્સાન તો પક્કા નાશુકા બન જાતા હે.

وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِنْ وَرَآئِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بِإِذْنِهِ مَا يَشَاءُ ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ
 حَكِيمٌ ﴿٥١﴾ وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِنْ أَمْرِنَا ۚ مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِنْ جَعَلْنَاهُ نُورًا
 نَهْدِي بِهِ مَنْ نَشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا ۚ وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾ صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا
 فِي الْأَرْضِ ۚ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ﴿٥٣﴾

ع

और किसी इन्सान के लिये ये मुमकिन नहीं है के अल्लाह तआला उससे (दुनिया में आमने सामने) बात करें; मगर ये के वही (या इल्हाम या सख्ये ज्वाब) के जरिये से हो या पर्दे के पीछे से हो या कोई पैगाम लानेवाला (इरिश्ता) भेज देवें और वो (इरिश्ता) उस (अल्लाह तआला) के हुक्म से जो वो याहें पैगाम भेज देवे, यकीनन वो (अल्लाह तआला) बड़ी उथी शानवाले हैं, बड़ी हिकमत के मालिक हैं. ﴿५१﴾ और इसी तरह^[१] (ओ नबी!) हमने तुम्हारे पास अपने हुक्म से अक इह^[२] बतौर वही (वही के स्वरूप में) भेज है (और) तुमको (इस से पेहले) जबर नहीं थी के किताब क्या खीज है और ये भी नहीं जानते थे के इमान क्या खीज है; लेकिन हमने इस (कुर्आन) को अक नूर बनाया है, इसके जरिये अपने बंदों में से जिसको चाहते हैं हियायत (यानी रोशनी) देते हैं और यकीनन तुम (लोगों) को सीधा रास्ता दिभा रहे हो. ﴿५२﴾ उस अल्लाह तआला का रास्ता है, जिनकी मालकी में वो सब कुछ है जो आसमानों में है और वो सब कुछ है जो जमीन में है और सुन लो! तमाम काम अल्लाह तआला ही की तरफ लोटते हैं (या लोटेंगे). ﴿५३﴾

[१] यानी जिस तरह इन्सान के साथ हमारे हमकलाम होने (यानी हम से बात करने) का तरीका बयान किया गया है इसी तरह.

[२] इह से मुराद कुर्आन है, उससे मुर्दा दिलों को इहानी जिंदगी मिलती है या हजरत जिब्रिल अल. मुराद है जो इहानी अहकाम से ભરા कुर्आन લાતે હે.

સૂરએ ઝુખરૂફ

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસમેં (૮૮) આયતેં હે. સૂરએ ફુસ્સિલત યા સૂરએ શૂરા કે બાદ ઔર સૂરએ દુખાન સે પેહલે (૬૨) યા (૬૩) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

કિસી ચીઝ કે કામિલ હુસ્ન (પૂરે પૂરી ખૂબસૂરતી) કો ઝુખરૂફ કેહતે હે. ઇસી લિયે બનાનેવાલે કો મુઝખરીફ કેહતે હે, રોનક, ઝીનત, ચમક, સિંગાર યે સબ ભી ઉસકે મઅના હે, જબ બાત કી તરફ ઉસકી નિસ્બત હોતી હે તો ‘**زخرف القول**’ જૂઠી ઔર મુલમ્મઅ (પાલીશ) કી હુઈ બાત કો કેહતે હે. ઇસ તરહ કી દુનયવી ઝીનતોં કા ઇસ સૂરત મેં ઝિક્ર કિયા ગયા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

حَمْدٌ ۝ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۝ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۝ وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلٌّ حَكِيمٌ ۝ أَفَتَضْرِبُ عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا أَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُسْرِفِينَ ۝ وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيِّ فِي الْأَوَّلِينَ ۝ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيِّ إِلَّا كَأَنؤَابِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ۝ فَاهْلِكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَى مَثَلُ الْأَوَّلِينَ ۝ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ۝

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરૂ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

﴿૨﴾ ^[૧] હમ (હા મીમ) ﴿૧﴾ કસમ હે વાઝેહ (સાફ, ખુલી હુવી) કિતાબ કી ^[૨] યકીનન હમને ઉસકો અરબી ઝબાન કા કુર્આન બનાયા હે; તાકે તુમ (આસાની સે) સમજ સકો ^[૨]. ﴿૩﴾ ઔર પક્કી બાત યે હે કે વો (કુર્આન) હમારે પાસ લોહે મહફૂઝ મેં ઉંચે મરતબે કી હિકમત સે ભરી હુઈ (મઝબૂત) કિતાબ હે. ﴿૪﴾ ભલા કયા હમ તુમ સે (ઇસ) નસીહત (સે ભરી કિતાબ કુર્આન) કો સિફ ઇસ બાત પર હટા લેંગે કે તુમ (ફરમાંબરદારી કી) હદ સે નિકલનેવાલે લોગ હો. ﴿૫﴾ ઔર હમ પેહલે લોગોં મેં બહોત સારે નબી ભેજ ચુકે હે. ﴿૬﴾ ઔર ઉનકે પાસ કોઈ નબી ઐસે નહી આએ જિનકી વો મઝાક ન ઉડાતે હો. ﴿૭﴾ ફિર હમને ઉન (અગલે લોગોં) કો જો ઉન (મુશરિકોં) સે કહી ઝિયાદહ ઝોરવાલે થે હલાક કર દિયા, ઔર પિછલે લોગોં કા હાલ (પીછે) ગુઝર ચુકા હે ^[૩]. ﴿૮﴾ ઔર અગર તુમ ઉન (મુશરિકોં) સે પૂછો કે આસમાનોં ઔર ઝમીન કો કિસને પૈદા કિયા હે તો વો જવાબ મેં ઝરૂર (યહી બાત) કહેંગે કે: ઉનકો બડે ઝબરદસ્ત બડે જાનનેવાલે ને પૈદા કિયા હે. ﴿૯﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) સચ્ચાઈ કો ઝાહિર કરનેવાલી કિતાબ કી.

[૨] ઇસ મેં કુર્આન કે સબ સે પહેલે મુખાતબ (સુનને વાલોં) અરબોં કો ખિતાબ (સંબોધન) હે, માદરી ઝબાન(માતૃ ભાષા) મેં બાત સમજના આસાન હોતા હે ઔર ઉન્સીયત (લગાવ) ભી હોતી હે, ઇસી તરહ કિસી ભી મઝમૂન (બાત) કો સમજાને કે લિયે અરબી ઝબાન (ભાષા) મેં જો અલ્ફાઝ કી વુસ્અત (શબ્દોં કી વિશાળતા, ઝિયાદતી) ઔર ઉમ્દહ તા'બીરાત (બાત કહેને ઔર બતલાને કા બહેતરીન રાસ્તા) હે વો દૂસરી ઝબાન (ભાષા) મેં નહી, ઇસ લિયે અરબી ઝબાન સીખને કે બાદ કુર્આની મઝામીન (બાતોં) કો સમજના બહોત આસાન હો જાતા હે.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) ઔર પેહલે લોગોં કી યે હાલત હો ચુકી હે.

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۝ وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ ۖ فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَّيِّتًا ۚ كَذَلِكَ نُخْرِجُونَ ۝ وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْفُلْكِ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ ۝ لَتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَنَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ۝ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ۝ وَجَعَلُوا آلَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا ۚ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ۝ أَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفُكُمْ بِالْبَنِينَ ۝

જિસ (અલ્લાહ તઆલા) ને તુમ્હારે લિયે ઝમીન કો બિછોના બના દિયા ઓર તુમ્હારે લિયે ઇસ (ઝમીન) મેં રાસ્તે બના દિયે; તાકે તુમ મંઝિલે મકસૂદ તક પહોંચ સકો^[૧]. ﴿૧૦﴾ ઓર વહી (અલ્લાહ તઆલા) હેં જિસને તુમ્હારે લિયે આસમાન સે એક ખાસ અંદાઝે સે પાની બરસાયા, ફિર હમને ઉસ (પાની) સે મુદા ઝમીન (યાની ઇલાકે, ઝમીન કી અલગ અલગ જગહેં) કો નઈ ઝિંદગી દે દી, ઇસી તરહ તુમ (ભી કબ્ર સે) નિકાલે જાઓગે. ﴿૧૧﴾ વહી (અલ્લાહ તઆલા) હે જિસને (તુમ્હારે લિયે) હર ચીઝ કે જોડે પૈદા કિયે^[૨] ઓર તુમ્હારે લિયે વો કશિયાં ઓર ચોપાયે બનાએ જિન પર તુમ સવારી કરતે હો. ﴿૧૨﴾ તાકે તુમ ઉન (કશિયોં ઓર જાનવરોં) કી પીઠ પર ખૂબ જમ કર બેઠો, ફિર જબ તુમ (ઇત્મીનાન સે) ઉન પર બેઠ જાઓ તો અપને રબ કી નેઅમત (યાની એહસાન) કો યાદ કરો, ઓર (એસા) કહો (યાની દુઆ પઢો) કે: પાક હે વો ઝાત જિસને ઇસ (સવારી) કો હમારે બસ (યાની કાબૂ) મેં દે દિયા, ઓર હમ તો એસે (તાકતવાલે) નહીં થે કે ઇસકો (અપને) કાબૂ મેં કર સકતે. ﴿૧૩﴾ ઓર યકીનન હમ અપને રબ કી તરફ લોટ કર જાને હી વાલે હેં. ﴿૧૪﴾ ઓર ઉન લોગોં ને અલ્લાહ તઆલા કે બંદોં મેં સે કુછ કો ઉસકા એક જુઝ (યાની અવલાદ) બના રખા હે, હકીકત યે હે કે ઇન્સાન ખુલ્લમખુલ્લા નાશુકા હે. ﴿૧૫﴾

કયા ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ને અપની મખ્લૂક મેં સે (તુમ્હારે ખ્યાલ મેં અપને લિયે) બેટિયાં પસંદ કી હેં ઓર તુમકો ચુન કર બેટે દે દિયે. ﴿૧૬﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) તાકે તુમ મંઝિલ કા રાસ્તા પા સકો.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) ઓર ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) ને તુમ્હારે લિયે તમામ ચીઝોં કી અલગ અલગ કિસ્મોં બનાઈ.

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِمَا صَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ①٤ أَوْ مَنْ يُنشِئُوا فِي الْحَلِيِّةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ①٥ وَجَعَلُوا الْمَلِيكَةَ الَّذِينَ هُمْ عَبْدُ الرَّحْمَنِ إِنَّا كَأَنَّ أَشْهَدُوا خَلَقَهُمْ ①٦ سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ ①٧ وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ ①٨ مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ ①٩ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ②٠ أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا مِنْ قَبْلِهِ فَهُمْ بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ ②١

હાલાંકે ઉનમેં સે કિસીકો જબ ઉસ (બેટી) કી (વિલાદત, પેદાહોને કી) ખુશખબરી દી જાતી હે જિસકી વો (અલ્લાહ) રહમાન કે લિયે મિસાલ બયાન કરતા હે તો (વો ઇતના નારાઝ હોતા હે કે) ઉસકા ચેહરા કાલા પડ જાતા હે ઓર વો દિલ હી દિલ મેં ઘુટતા (યાની ગમગીન) રેહતા હે^[૧]. ﴿૧૭﴾ ઓર કયા વો (હડકી) જો ઝેવરોં મેં પરવરિશ પાતી હે^[૨] ઓર જો બહસ વ મુબાહસે મેં (આદતન) અપની બાત સાફ તૌર પર બતા ભી નહીં સકતી. ﴿૧૮﴾ ઓર (ઇસકે સીવા) ઇન કાફિરોં ને ફરિશ્તોં કો જો (અલ્લાહ) રહમાન કે બંદે (યાની મખ્લૂક) હે -ઔરતેં માન રખા હે- કયા વો (કાફિર) લોગ ઇન (ફરિશ્તોં) કી પૈદાઇશ કે વક્ત મૌજૂદ થે? અબ ઉનકી શહાદત કો (યાની ઉનકા બે દલીલ દાવા) લિખ લિયા જાએગા, ઓર ઉનસે (કયામત મેં) પૂછ હોગી. ﴿૧૯﴾ ઓર યે (કાફિર યૂં) કેહતે હે કે: અગર (અલ્લાહ) રહમાન ચાહતે તો હમ ઇન (ફરિશ્તોં) કી (કભી) ઇબાદત ન કરતે^[૩] ઉનકો ઇસ બાત (કી હકીકત) કા ઝરા ભી ઇલ્મ નહીં હે^[૪] વો (સબ કાફિર) અંદાઝે (અટકલ) હી કિયા કરતે હે^[૫]. ﴿૨૦﴾ કયા હમને ઉન (મુશરિકોં) કો ઇસ (કુર્આન) સે પેહલે કોઇ ઓર કિતાબ દી થી કે ઉન્હોંને ઉસ કો મઝબૂત પકડ રખા હે?^[૬] ﴿૨૧﴾

[૧] યાની તુમ બેટી કી વિલાદત સે બહોત નફરત કરતે હો.

[૨] યાની પાલી પોસી જાતી હે.

[૩] યાની અલ્લાહ તઆલા હમકો જબરન (ઝબરદસ્તી) રોક દેતે.

[૪] દુનિયા મેં બંદે કો કોઇ કામ તકદીર કે ફેસલે કે મુતાબિક (અનુસાર) કરને દેના ઇસ બાત કી દલીલ નહીં હે કે અલ્લાહ તઆલા ઇસ કામ સે રાઝી હે, હર તકદીર મેં લીખે હુવે કામ પર રઝાએ ઇલાહી (અલ્લાહ તઆલા કી ખુશી) હોના ઝરૂરી નહીં.

[૫] (દૂસરા તર્જુમા) બેતહકીક બાત કરતે હે.

[૬] (દૂસરા તર્જુમા) વો ઇસ કિતાબ સે (શિર્ક પર) દલીલ પકડતે હો?

بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ مُّقْتَدُونَ ﴿٣٣﴾ وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ مُّقْتَدُونَ ﴿٣٤﴾ قُلْ أُولَٰؤِ جِئْتُكُمْ بِأَهْدَىٰ مِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ آبَاءَكُمْ ۖ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٣٥﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَنزَلْنَا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٦﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ ﴿٣٨﴾ وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٣٩﴾

બલ્કે ઉન (કાફિરો) કા (તો યે) કેહના હે કે હમને અપને બાપ દાદોં કો (કુફ્ર યા શિર્ક કે) એક તરીકે પર પાયા હે ઓર હમ ઉન કે નક્શે કદમ પર ઠીક રાસ્તે પર જા રહે હે.^[૧] ﴿૨૨﴾ ઓર ઇસી તરહ (એ નબી!) હમને તુમ સે પેહલે જબ ભી કિસી બસ્તી મેં ડર સુનાનેવાલા (પયગમ્બર) ભેજા તો વહાં કે ખુશહાલ (યાની દૌલતવાલે, અય્યાશ) લોગોં ને યહી કહા: કે હમને અપને બાપ દાદોં કો એક તરીકે પર પાયા, ઓર હમ ભી ઉનહી કે નક્શે કદમ પર ચલતે હે.^[૨] ﴿૨૩﴾ (ઉસ પર ઉન સે) ઉસ (નબી) ને કહા કે: જિસ (તરીકે) પર તુમને અપને બાપ દાદોં કો પાયા હે કયા અગર મેં તુમહારે પાસ ઇસ સે ઝિયાદહ હિદાયત કી બાત^[૩] લે આયા હૂં તબ ભી (બાપ દાદોં કે ગલત તરીકે પર ચલોગે?) તબ વો કાફિર કેહને લગે: તુમ જો પયગામ (યાની દીન) દે કર ભેજે ગએ હો હમ ઉસકો માનનેવાલે નહીં હે. ﴿૨૪﴾ નતીજા યે હુવા કે હમને ઉન (કાફિરો) સે બદલા લિયા, સો (અબ) દેખ લો! જુઠલાનેવાલોં કા (બુરા) અંજામ કેસા હુવા? ﴿૨૫﴾

ઓર (વો વાકિઅહ ભી ધ્યાન મેં રખને કે લાઈક હે) જબ ઇબ્રાહીમ (અલ.) ને અપને બાપ ઓર અપની કોમ સે કહા કે: જિન ચીજોં કી ઇબાદત તુમ કરતે હો મેં ઉનસે અલગ (યાની બેઝાર, બે-તઅલ્લુક) હૂં. ﴿૨૬﴾ મગર હાં! જિસ ઝાત ને મુજ કો પૈદા કિયા (ઉસ અલ્લાહ તઆલા સે તઅલ્લુક રખતા હૂં) સો વહી (અલ્લાહ તઆલા) મુજ કો રાસ્તા સમજાએંગે. ﴿૨૭﴾ ઓર ઉસ (તૌહીદ) કો ઉસ (ઇબ્રાહીમ અલ.) ને અપની અવલાદ મેં કાઈમ (યાની બાકી) રેહનેવાલી બાત બના ગએ; તાકે વો લોગ (શિર્ક સે) બાઝ(રૂકે) રહે. ﴿૨૮﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) હમ ભી ઉનહી કે કદમ કે નિશાનાત પર રાહ સે લગે હુવે હે.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) હમ ભી ઉનકે પીછે ચલતે હે.

[૩] યાની ઉસસે ઝિયાદહ અચ્છા તરીકા.

بَلْ مَتَّعْتُ هَؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُّبِينٌ ۝۲۹ وَلَٰكِنَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِ كَافِرُونَ ۝۳۰ وَقَالُوا لَوْلَا نَزَّلَ هَذَا الْقُرْآنُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنَ الْقُرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ ۝۳۱ أَهُم يَقْسِيُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ ۚ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَّعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيَتَّخِذَ بَعْضُهُم بَعْضًا سُخْرِيًّا ۚ وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ۝۳۲ وَلَوْلَا أَن يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَّجَعَلْنَا لِمَن يَكْفُر بِالرَّحْمَنِ لِيُؤْتِيَهُمْ سُقْفًا مِّنْ فَضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ۝۳۳

(ફિર ભી બહોત સારે શિક્કે સે બાઝ ન રહે) ઉસકે બાવજૂદ ભી મેં ને ઇનકો ઓર ઇનકે બાપ દાદોં (યાની બડોં) કો (ઝિંદગી મેં) ફાયદા ઉઠાને કા (હર તરહ કા) સામાન દિયા, યહાં તક કે ઉનકે પાસ હક (યાની સચ્ચા દીન યા કુર્આન) ઓર (સચ્ચી બાત) ખોલ કર કે સુનાનેવાલે રસૂલ આ ગએ. ﴿૨૯﴾ ઓર જબ ઉનકે પાસ હક આ ગયા તો વો કેહને લગે કે: યે તો જાદૂ હે, ઓર હમ ઉસકો નહી માનેંગે. ﴿૩૦﴾ ઓર વો (કાફિર લોગ) કેહને લગે કે: યે કુર્આન (ઇન) દોનોં બસ્તીયોં (યાની મક્કા ઓર તાઇફ) કે કિસી (બડે) આદમી પર કયૂં નહી ઉતારા ગયા? ^[૧] ﴿૩૧﴾ કયા તુમ્હારે રબ કી રહમત (યાની નબુવ્વત) કો યે લોગ (અપની રાય ઓર મરજી કે મુતાબિક) તકસીમ કરના ચાહતે હેં; હાલાંકે દુનયવી ઝિંદગી મેં ભી ઉનકી રોઝી (કે ઝરિયે) કો હમને હી ઉનકે દરમિયાન તકસીમ કર રખા હે (બાંટ, વહેંચ રખા હે), હમને ઉનમેં સે કુછ કો કુછ પર (દુનિયાકી રોઝી કે બાંટને મેં) બુલંદ દરજે અતા ફરમાએ; તાકે ઉનમેં કા એક દૂસરે સે ખિદમત (યાની કામ) લે સકેં ઓર તુમ્હારે રબ કી રહમત ઇસ (દુનયવી નેઅમત) સે બહોત બેહતર હે જિસકો યે લોગ જમા કર રહે હેં. ﴿૩૨﴾ ઓર અગર યે અંદેશા ન હોતા કે તમામ ઇન્સાન એક હી દીન (યાની કુફ્ર) પર હો જાએંગે તો જો લોગ (અલ્લાહ) રહમાન કા ઇન્કાર કરનેવાલે હેં હમ ઉનકે ઘરોં કી છતોં કો ચાંદી કી કર દેતે ઓર જિન સીઢીયોં પર વો ચઢતે હેં ઉનકો (ભી ચાંદી કી બના દેતે). ﴿૩૩﴾

[૧] કુર્આન બડી શાનવાલે આદમી પર ઉતરના ચાહિયે થા ઓર ઉનકી નઝર મેં હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઝાહિરી માલદાર નહી થે; ઇસ લિયે નબુવ્વત ન મિલની ચાહિયે (નઉઝુ બિલ્લાહ, અલ્લાહ તઆલા કી હિફાઝત).

وَلَبِئْسَ لَهُمُ آبَاؤُا وَسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَكَبَّرُونَ ﴿٣٨﴾ وَزُخْرُفًا ۖ وَإِنْ كُلُّ ذٰلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۗ وَالْآخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٩﴾

وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمٰنِ نُقِصْ لَهُ شَيْطٰنًا فَهُوَ لَهُ قَرِيْنٌ ﴿٤٠﴾ وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّوهُمْ عَنِ السَّبِيْلِ وَيَجْسَبُوْنَ أَنَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿٤١﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَلَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بُعْدُ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِيْنُ ﴿٤٢﴾ وَلَنْ يَنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنَّكُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُوْنَ ﴿٤٣﴾ أَفَأَنْتَ تُسَبِّحُ الضُّمَّ أَوْ تَهْدِي الْعُمْى وَمَنْ كَانَ فِي ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٤٤﴾

और उनके घरों के दरवाजे भी और उन तप्तों को भी (यांही के बना डालते) जिन पर वो तकिया लगा कर बैठते हैं. ﴿३४﴾ और (इतना ही नहीं बल्के उन सबको) सोने की बना देते और ये सब कुछ सिर्फ दुनयवी जिंदगी का सामान है और आभिरत तुम्हारे रब के नज़दीक तकवावालों के लिये है. ﴿३५﴾

और जो शप्स भी (अद्लाह) रहमान के जिक (यानी कुर्आन) से आंખें बंद कर लेवे^[१] तो हम उस पर એક શૈતાન મુસલ્લત (યાની મુકરર) કર દેતે હો, સો વો (શૈતાન) ઉસકે સાથ રેહતા હે^[૨]. ﴿૩૬﴾ और वो (साथ रेहनेवाले शैतान) इन (काफ़िरों) को (छिदायत के) रास्ते से बराबर रोकते हैं और वो (काफ़िर) ये समजते हैं के वो (यानी हम हीक) सीधे रास्ते पर हैं. ﴿३७﴾ यहाँ तक के जब वो (नसीहत भूलनेवाला) हमारे पास आयेगा तो (अपने साथी शैतान से) कहेगा: ओ काश के! मेरे और तेरे दरमियान (दुनिया में) पूर्व और पश्चीम का फ़स्ला होता, क्यूंके तू तो बहोत बुरा साथी था. ﴿३८﴾ और (उनसे कहा जायेगा के) जब तुम जुल्म (यानी शिक) कर चुके हो तो तुमको आज (क्यामत में) ये बात हरगिज़ (बिलकुल) कोई शयदा नहीं पछोयायेगी के तुम अज़ाब में એક દૂસરે કે શરીક હો^[૩]. ﴿૩૯﴾ क्या फिर (ओ नबी!) (जब तुमको उनकी ऐसी डालत का पता चल गया तो अब) तुम बेहरों को सुनाओगे या अंधों को, और उन लोगों को जो ખુલી હુઈ ગુમરાહી મેં (પડે) હો (उनको) सहीह रास्ते पर लाओगे? ﴿४०﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) ઓર જો શપ્સ રહમાન કી નસીહત સે અંધા બન જાવે.

[૨] યાની સાથી બન જાતા હે. [૩] દુનિયા મેં જબ કોઈ તકલીફ પહોંચતી હે ઓર ઉસમેં કોઈ શરીક (ભાગીદાર) ભી હો તો આસાની લગતી હે, આખિરત મેં એસા ન હોગા, ઇસી તરહ જબ દુનિયા મેં કુફ્ર કિયા થા તો આજ અઝાબ કી હસ્રત (અફસોસ) ઓર અઝાબ મેં શિકત (સાથ હોના, રહેના) કોઈ કામ નહીં આવેગી.

فَإِذَا مَا نَذَرَ لِّكَ يَا كَافِرٌ مِّنْهُم مَّنْعَقِدُونَ ﴿٣١﴾ أُو۟رِيَّتْكَ الذِّئْبُ وَكَانَ عَلَيْهِمْ مَّقْتَدِرُونَ ﴿٣٢﴾ فَاسْتَسِيكَ
بِالَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣٣﴾ وَإِنَّهُ لَدِكُّرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ ۖ وَسَوْفَ تُسْأَلُونَ ﴿٣٤﴾ وَسَأَلَ مِنْ
أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُّسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِلَهًا ۚ يُعْبَدُونَ ﴿٣٥﴾
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوۢنَ وَمَلَٰئِكَهٖ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٦﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا
إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٣٧﴾ وَمَا نُرِيهِمْ مِّنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا ۖ وَأَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٣٨﴾

અબ (તો યે હોગા કે) અગર હમ તુમકો (દુનિયા સે) ઉઠા લેં તબ ભી હમ ઉન (કાફિરોં) સે ઝરૂર બદલા લેનેવાલે હેં. ﴿૪૧﴾ યા ઉન (કાફિરોં) સે હમને જો (અઝાબ કા) વાદા કર રખા હે વો તુમકો (ભી) દિખલા દેવેં તબ ભી (હર હાલ મેં) હમ ઉન પર પૂરી તરહ કુદરત રખતે હેં^[૧]. ﴿૪૨﴾ લિહાઝા તુમ પર જો વહી (યાની કુર્આન) નાઝિલ કી ગઈ હે ઉસકો મઝબૂતી સે પકડે રહો, યકીનન તુમ સીધે રાસ્તે પર હો. ﴿૪૩﴾ ઔર યકીનન વો (કુર્આન) તુમહારે લિયે ઔર તુમહારી કોમ કે લિયે બડી નેક નામી કી ચીઝ હે^[૨] ઔર અનકરીબ તુમ સે (ક્યામત કે દિન) પૂછા જાએગા. ﴿૪૪﴾ ઔર અપને જો પયગમ્બર હમને તુમસે પેહલે ભેજે હેં ઉનસે પૂછ લો કે^[૩] ક્યા હમને (અલ્લાહ) રહમાન કે સિવા (દૂસરે) મા'બૂદ મુકરર કિયે થે કે જિનકી ઇબાદત કી જાવે. ﴿૪૫﴾

ઔર પક્કી બાત યે હે કે હમને મૂસા (અલ.) કો અપની નિશાનિયાં દે કર ફિરઔન ઔર ઉસ કે સરદારોં (યાની દરબારિયોં) કે પાસ ભેજા તો ઉસ (મૂસા અલ.) ને (જા કર) કહા: યકીનન મેં તમામ આલમોં કે રબ કા (ભેજા હુવા) પયગમ્બર હૂં. ﴿૪૬﴾ ફિર જબ ઉસ (મૂસા અલ.) ને ઉનકે પાસ હમારી નિશાનિયાં પેશ કી તો દફઅતન(ઉસી વકત) વો ઉસકા મઝાક ઉડાને લગે. ﴿૪૭﴾ ઔર હમ ઉનકો જો નિશાની ભી દિખાતે થે વો પેહલી નિશાની સે બઢ ચઢ કર (યાની બડી) હોતી થી ઔર હમને ઉનકો (અલગ અલગ તરહ કે) અઝાબ (યાની સઝાઓં) મેં પકડા; તાકે વો (કુફ્ર સે) બાઝ આ જાવેં. ﴿૪૮﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) તાકત રખતે હેં.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) બડી શરાફત કી ચીઝ હે.

[૩] યાની પેહલે કે નબિયોં કે દીન કી અસલી તા'લીમાત ઔર કિતાબોં મેં ગોર કર લો.

وَقَالُوا يَا أَيُّهَ السَّحَرِ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهَدَ عِنْدَكَ ۖ إِنَّا لَمُهْتَدُونَ ﴿٣٩﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿٤٠﴾ وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يُقَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِن تَحْتِي ۖ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٤١﴾ أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ ۚ وَلَا يَكَادُ يُبَيِّنُ ﴿٤٢﴾ فَلَوْلَا أُلْقِيَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِّنْ ذَهَبٍ أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلِكَةُ مُقْتَرَيْنِ ﴿٤٣﴾ فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُ فَأَطَاعُوهُ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِيقِينَ ﴿٤٤﴾

और वो (मूसा अल. को) डेहने लगे: ओ जहूगर!^[१] तुम्हारे रब ने तुम से जो अहद कर रखा है^[२] उसके वास्ते से तुम उस से हमारे लिये हुआ करो^[३], हम यकीनन सीधे रास्ते पर आ जायेंगे. ﴿४८﴾ फिर जब भी हम उनसे अजाब (यानी सजाओं) दूर कर देते तो ફौरन वो अपना वादा तोड़ डालते थे. ﴿५०﴾ और फिरऔन ने अपनी कोम में पुकार कर कहा: ओ मेरी कोम! क्या (पूरे) मिसर की हुकूमत मेरे हाथ (यानी कब्जे) में नहीं है? और (देखो!) ये नेहरें मेरे (महल के) नीचे जारी हैं, क्या फिर भी तुम देखते नहीं हो?^[४] ﴿५१﴾ बल्के (सहीह बात ये है के) मैं उस शम्स (यानी मूसा अल.) से (माल और धन और हुकूमत में) बहोत जियादह अच्छा हूँ जिसकी कोई धन नही है^[५], और वो (अपनी बात) साइ तोर पर बोल भी नहीं सकता. ﴿५२﴾ फिर (अगर ये अल्लाह तआला का रसूल है तो) इस पर (यानी हाथ में) सोने के कंगन कयूं नहीं डाले गये या (फिर) इसके साथ इरिश्ते जमा हो कर कयूं नहीं आते^[६]. ﴿५३﴾ इस तरह उस फिरऔन ने अपनी कोम को बेवकूफ बनाया^[७] और उन्होंने उस (फिरऔन) का डेहना मान लिया^[८], डकीकत ये है के वो सब गुनेहगार लोग थे. ﴿५४﴾

[१] (दूसरा तर्जुमा) ओ बडे मोलाना साहब!

[२] यानी कुछ से तौबा पर अजाब दूर कर दिया जायेगा.

[३] (दूसरा तर्जुमा) तुम्हारे रब ने तुम को जो सिखला रखा है उस के मुताबिक हमारे लिये हुआ करो.

[४] (दूसरा तर्जुमा) क्या तुमको (ये सब) દિખાઈ નહીં દેતા.

[५] (દૂસરા તર્જુમા) જો હકીર (તુચ્છ જૈસા) હે.

[૬] જૈસે દુનયવી હુકમરાનોં કે આજુ બાજુ ગાર્ડ હોતે હે.

[૭] યાની એસી બાતે કર કર કે મૂસા (અલ.) ને લોગોં કો નફરત દિલાને કી બાતે કી.

[૮] (દૂસરા તર્જુમા) ઔર વો ફિરઔન કી બાત મેં આ ગએ.

فَلَمَّا اسْفُوتَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمَا فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعَيْنِ ﴿٥٧﴾ فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْآخِرِينَ ﴿٥٨﴾
 وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالُوا ۖ إِلَٰهُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ ۖ مَا ضَرَبُوكَ لَكَ إِلَّا
 جَدَلًا ۖ بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٦٠﴾ إِن هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّلْبَنِيِّ ۖ أَسْرَأُ عَيْلٌ ﴿٦١﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَجْعَلْنَا
 مِنْكُمْ مَّالِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلَفُونَ ﴿٦٢﴾ وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُون ۚ هَٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦٣﴾

ફિર જબ ઉન્હોને હમકો ગુસ્સા દિલાયા તો હમને ઉનસે બદલા લિયા, સો હમને ઉન સબકો ગર્ક કર (યાની ડુબો) દિયા. ﴿૫૫﴾ ઔર હમને ઉનકો એક ગઈ ગુઝરી કોમ (બના દિયા) ઔર બાદ મેં આનેવાલે લોગોં કે લિયે (ઇબ્રત કા) નમૂના બના દિયા. ﴿૫૬﴾

ઔર જબ (ઇસા અલ.) મરયમ કે બેટે કી મિસાલ બયાન કી ગઈ^[૧] તો ફૌરન તુમ્હારી કોમ કે લોગ ઉસ સે (ખુશી કે મારે) શોર મયાને લગે. ﴿૫૭﴾ ઔર વો કેહને લગે કે: હમારે મા'બૂદ બેહતર હેં યા વો (ઇસા બિન મરયમ) યે (એ'તેરાઝ, સવાલ કી) બાત ઉન્હોને તુમ્હારે સામને સિર્ફ ઝઘડે કી ગર્જ સે બયાન કી હે, અસલ બાત યે હે કે વો લોગ હી (અપની આદત સે) ઝઘડાલૂ હેં. ﴿૫૮﴾ વો (ઇસા અલ.) તો બસ હમારે એક બંદે થે જિન પર હમને અપના ફઝ્લ (યાની ઇન્આમ) કિયા થા^[૨] ઔર હમને બની ઇસ્રાઇલ કે લિયે ઉનકો (હમારી કુદરત કા) નમૂના બનાયા થા. ﴿૫૯﴾ ઔર અગર હમ ચાહેં તો તુમ સે ફરિશ્તે પૈદા કર દે^[૩] જો ઝમીન મેં તુમ્હારે કાઇમ મકામ હો^[૪]. ﴿૬૦﴾ ઔર યકીન રખો! વો (ઇસા અલ.) તો કયામત કી એક અલામત હે^[૫]; ઇસ લિયે તુમ ઇસ (બાત કે સહીહ હોને) મેં શક મત કરો ઔર મેરા કેહના માનો, યહી સીધા રાસ્તા હે. ﴿૬૧﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) ઔર જબ ઇસા મરયમ કે બેટે કે બારે મેં એક અજીબ બાત બયાન કી ગઈ.

[૨] યાની અબ્દિયત (બંદા હોને) ઔર નબુવ્વત (નબી હોને) કે કમાલાત (કાબેલીયત, લાયકાત) દે કર.

[૩] યાની જિસ તરહ તુમસે બચ્ચે પૈદા હોતે હેં ઇસ તરહ ફરિશ્તે પૈદા કર દે.

[૪] યાની જિસ તરહ ઇન્સાન એક દૂસરે કે જાનશીન (ખલીફા, નાયબ) હોતે હેં, ઇસ તરહ ફરિશ્તે એક કે બાદ એક રહા કરે.

[૫] ઇસકે દો મતલબ હેં: (૧) જો અલ્લાહ તઆલા બગૈર મર્દ કે ઇન્સાન કો દુનિયા મેં પૈદા કર સકતે હેં વો કયામત કે દિન તમામ ઇન્સાનોં કો બગૈર કિસી ઝાહિરી સબબ કે પૈદા કર સકતે હેં. (૨) હઝરત ઇસા અલ. કા કયામત સે પેહલે નુઝૂલ (ઉતરના) વો કયામત કી આખરી નિશાનિયોં મેં સે હે.

وَلَا يَصُدُّكُمْ الشَّيْطَانُ ۚ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٣٢﴾ وَلَمَّا جَاءَ عِيسَى بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلَفُونَ فِيهِ ۚ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبُّكُمْ وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۚ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٣٣﴾ فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ ۚ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابٍ يَوْمِ الْيَوْمِ ﴿٣٤﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٣٥﴾ إِلَّا خَلَاءُ يَوْمَ يُبْعِثُهُمْ لِبَعْضِ عَدُوِّهِمْ إِلَّا الْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾
يُعْبَادُونَ خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٣٧﴾

और ऐसा कभी न हो के शैतान तुमको (सही रास्ते से) रोक दे, यकीनन वो तुम्हारा भुला हुआ दुश्मन है^[१]. ﴿६२﴾ और जब इसा (अल.) भुली हुई निशानियां (यानी दलायल) ले कर आये थे तो उन्होंने (लोगों से) कहा था के: मैं तुम्हारे पास हिकमत^[२] की बात ले कर आया हूँ, और (निशानियां इस लिये साथ लाया हूँ) ताके जिन कुछ बातों में तुम इज्तिहाइ (जधडा) कर रहे हो उनकी हकीकत तुमको बतला दूँ, सो तुम अल्लाह तआला से डरो और मेरी बात मानो. ﴿६३﴾ यकीनन अल्लाह तआला ही मेरे रब हैं और तुम्हारे रब हैं, सो तुम उसकी इबादत करो, यही सीधा रास्ता है. ﴿६४﴾ फिर भी इन (बनी इस्रायल) में से बहोत से गिरोहों (यानी फिरकों, जमाअतों, टोलीयों) ने आपस में इज्तिहाइ डाल दिया, सो ऐसे आदिम लोगों के लिये अेक दर्दनाक दिन के अजाब (यानी आइत) की वजह से बड़ी तबाही होगी. ﴿६५﴾ अब ये लोग सिई (हक आहिर होने के बाद) इस बात का इन्तिज़ार कर रहे हैं के क्यामत उनके सामने अयानक आ पड़ी होवे और उनको ખબર भी न हो. ﴿६६﴾ जितने (दुनिया के) दोस्त हैं उस दिन आपस में अेक दूसरे के दुश्मन होंगे; सिवाये तकवावालों के^[३]. ﴿६७﴾

(જિનકો કહા જાએગા કે) એ મેરે બંદો! આજ તુમ પર કોઈ ખોફ (ડર) નહીં હોગા
और तुमको कोई गम भी नही होगी. ﴿६८﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) યકીનન વો તુમ્હારા એસા દુશ્મન હે જિસકી દુશ્મની ખુલી હુઇ હે.

[૨] હિકમત: (૧) પક્કી બાતે (૨) સમજદારી કી બાતે (૩) નબવી અહકામ (નબી કે હુકમ).

[૩] યાની જો દોસ્તી અલ્લાહ તઆલા કે વાસ્તે હોગી વો કામ આએગી.

الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ﴿٦٩﴾ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَآزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ ﴿٧٠﴾ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصَفَافٍ
مِّنْ ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ ۚ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ ۚ وَأَنْتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٧١﴾ وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي
أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧٢﴾ لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِّنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٣﴾ إِنَّ الْمَجْرِمِينَ فِي عَذَابٍ جَهَنَّمَ
خَالِدُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٥﴾ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ ﴿٧٦﴾ وَنَادُوا يُمْلِكُ
لِيَقْضِ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ ۖ قَالَ إِنَّكُمْ مُّكْثُونَ ﴿٧٧﴾ لَقَدْ جِئْتُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كُرْهُونَ ﴿٧٨﴾

જો હમારી આયતોં પર ઇમાન લાએ થે ઓર (ઝાહિર મેં ભી અલ્લાહ તઆલા કા) હર હુકમ પૂરા કરતે થે. ﴿૬૯﴾ તુમ ઓર તુમહારી બીવીયાં ખુશી ખુશી સે (યા ચમકતે ચેહરોં કે સાથ) જન્નત મેં દાખિલ હો જાઓ. ﴿૭૦﴾ સોને કી રકાબિયાં ઓર ગ્લાસ ઉન (જન્નતવાલોં) કે સામને ફિરાએ જાએંગે^[૧] ઓર ઉસ (જન્નત) મેં જો દિલ ચાહે હર વો ચીઝ મિલેગી જિસસે આંખોં કો લઝ્ઝત મિલેગી (યાની મઝા ભી આએગા) ઓર તુમ ઉસ (જન્નત) મેં હમેશા રહોગે. ﴿૭૧﴾ ઓર યે વો જન્નત હે જિસકા તુમકો તુમહારે આ'માલ કે બદલે મેં વારિસ (યાની માલિક) બના દિયા ગયા હે. ﴿૭૨﴾ તુમહારે લિયે ઉસમેં બહોત મેવે (ફલ ફ્રુટ) હેં જિનમેં સે તુમ ખાઓગે. ﴿૭૩﴾ યકીનન જો લોગ મુજરિમ હેં વો જહન્નમ કે અઝાબ મેં હમેશા રહેંગે. ﴿૭૪﴾ ઉન પર સે વો અઝાબ (કિસી વક્ત) હલકા નહીં કિયા જાએગા ઓર વો ઉસ (અઝાબ) મેં માયૂસ પડે રહેંગે. ﴿૭૫﴾ ઓર હમને ઉન પર ઝુલ્મ નહીં કિયા; લેકિન વો ખૂદ હી ઝુલ્મ કરનેવાલે થે. ﴿૭૬﴾ ઓર વો (કાફિર જહન્નમ કે દારોગા, દરબાન ફરિશ્તે કો) પુકાર કર કહેંગે કે: એ માલિક! (તુમ હી સિફારિશ કર દો કે) તુમહારા રબ (હમકો મૌત દે કર) હમારા કામ હી તમામ કર દે તો વો (માલિક) જવાબ દેગા કે: તુમકો હમેશા ઇસી મેં રેહના હે. ﴿૭૭﴾ ઓર હકીકત યે હે કે હમ તુમહારે પાસ સચ્ચા દીન લાએ થે; લેકિન તુમ મેં સે બહુત સારે લોગ હક કો બુરા માનતે હે^[૨]. ﴿૭૮﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) પેશ કિયે જા રહે હોંગે.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) ઓર હકીકત યે હે કે હમને તુમહારે પાસ સચ્ચા દીન પહોંચાયા થા; લેકિન તુમ મેં સે બહુત સારે લોગ હક સે નફરત કરતે થે.

أَمْ أَمْرًا مَرًّا فَإِنَّا مُبْرَمُونَ ﴿٩٩﴾ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ ۖ بَلَىٰ وَرُسُلْنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ﴿١٠٠﴾ قُلْ إِن كَانَ لِلرَّحْمَنِ وَلَدٌ ۖ فَأَنَا أَوَّلُ الْعَبْدِينَ ﴿١٠١﴾ سُبْحَنَ رَبِّ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٠٢﴾ فَذَرَهُمْ يَحْزُضُوا وَيَلْعَبُوا ۚ حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ ﴿١٠٣﴾ وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهٌ ۚ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿١٠٤﴾ وَتَبَرَّكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ ۚ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٠٥﴾

કયા ઉન્હોને (યાની કાફિરોં ને રસૂલ કો તકલીફ દેને કી) કુછ (કારવાઈ) કરને કા ફેસ્લા કર લિયા હે તો હમને ભી એક કામ (યાની રસૂલ કી હિકાયાત કરને) કા ફેસ્લા કર લિયા હે. ﴿૭૯﴾ કયા ઉન્હોને યે સમજ રખા હે કે હમ ઉન્કી ખુફિયા (છુપી, ખાનગી) બાતોં કો ઓર ઉન્કે આપસ કે મશ્વરોં કો સુનતે નહીં હેં? હાં! (હમ ઝરૂર સુનતે હેં) ઓર હમારે ભેજે હુવે ફરિશ્તે જો ઉન્કે પાસ હેં વો (સબ કુછ) લિખતે રેહતે હેં. ﴿૮૦﴾ (એ નબી!) તુમ (ઉન્સે) કહો કે: અગર (માન લીયા જાયે કે અલ્લાહ) રહમાન કી કોઈ અવલાદ હોતી તો સબ સે પેહલે મેં ઇબાદત કરનેવાલા હોતા. ﴿૮૧﴾ પાક હેં વો (અલ્લાહ તઆલા) જો આસ્માનોં ઓર ઝમીન કે માલિક હેં, અર્શ કે (ભી) માલિક હેં ઉન્ સારી બાતોં સે જો વો (મુશ્રિક) લોગ બયાન કરતે હેં. ﴿૮૨﴾ લિહાઝા (ઇસ લીયે) (એ નબી!) ઉન્કો (અપને હાલ પર) છોડ દો, વો બક બક કરતે રહે^[૧] ઓર ખેલ કરતે રહેં, યહાં તક કે વો અપને ઉસ (કયામત કે) દિન સે મુલાકાત કર લેં જિસકા ઉન્સે વાદા કિયા ગયા હે. ﴿૮૩﴾ ઓર વહી (અલ્લાહ તઆલા) હેં જો આસમાન મેં ભી ઇબાદત કે લાઈક હેં, ઓર ઝમીન મેં ભી ઇબાદત કે લાઈક હેં, ઓર વો બડે હિકમત કે માલિક, બડે જાનનેવાલે હેં. ﴿૮૪﴾ ઓર બડી બરકત (યાની શાન) હે ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કી જિસકે કબ્જે મેં આસમાનોં ઓર ઝમીન ઓર જો કુછ ઉસકે દરમિયાન હે ઉસકી હુકૂમત હે, ઓર અલ્લાહ તઆલા કે પાસ હી કયામત કા ઇલ્મ હે, ઓર ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) કે પાસ તુમ સબકો વાપસ લોટાયા જાએગા. ﴿૮૫﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) ઓર (ઇસ તરહ કી બાતિલ) બાતોં મેં ડૂબા રહે.

وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَلَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٤٧﴾ وَقِيلَ لَهُ رَبِّ إِنْ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٨﴾ فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾

﴿٤٩﴾

और ये (मुश्रिक लोग) उस (अल्लाह तआला) को छोड़ कर जिन (मुर्तियों) को पुकारते हैं उनको सिफारिश (तक) का कोई इज्तिहार (अधिकार) न होगा; मगर हां वो लोग जो (जबान से) हक बात की गवाही देते हैं और वो (उस हक का दिल से) यकीन रखते हैं^[१]. ﴿८६﴾ और अगर तुम उनसे पुछो के: उनको किसने पैदा किया? तो वो जरूर (यही) जवाब देंगे के: अल्लाह तआला ही ने (पैदा किया), उसके बावजूद कोई उनको कहां से उलटा चला देता है^[२]. ﴿८७﴾ और कसम है उस (रसूल) की बात की के: ओ मेरे रब! ये (कुझार जैसे) लोग हैं जो इमान लाते नहीं. ﴿८८﴾ लिहाजा ओ नबी! तुम उनकी परवाह मत करो और केह दो के: “सलाम”^[३] सो अनकरीब (थोड़े दिनों में) ખૂદ उनको सब पता चल जाएगा. ﴿८९﴾

[૧] યાની જિનકે પાસ ઇમાન ઓર યકીન હે વો સિફારિશ કર સકેંગે.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) ઉસકે બાવજૂદ ઉલટે ફિર કર કહાં જાતે હે. (યાની તૌહીદ કો માનના છોડ કર શિર્ક કી ઉલટી રાહ પર કયૂં ચલે જાતે હે.)

[૩] યાની હમારી દા'વત નહીં માનતે તો તુમ તુમહારે રાસ્તે, હમ હમારે રાસ્તે.

સૂરએ દુખાન

યે સૂરત મક્કી હે, ઉસમેં (૫૯) આયતે હે. સૂરએ ઝુખરૂફ કે બાદ ઓર સૂરએ જાસિયહ સે પેહલે (૬૩) યા (૬૪) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

દુખાન કે મા'ના આતા હે: ધુવાં (ધુમાડો), ઇસ સૂરત મેં દુખાન યાની ધુવાં કા ઝિક્ર આયા હે. એક ધુવાં નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કે ઝમાને મેં ઝાહિર હો ચુકા, જબ કુરૈશ કે કાફિરોં ને બહોત શિદ્દત (યાની સખ્તી) સે મુખાલફત કી (વિરોધ ક્રિયા) તો ઉન પર કહતસાલી મુસલ્લત કર દી ગઈ (યાની દુકાળ ડાલ દિયા ગયા) , જિસકી વજહ સે વો ઇતને કમઝોર હો ગએ કે જબ ભી આસમાન કી તરફ સર ઉઠા કર દેખતે તો કમઝોરી કી વજહ સે આંખોં કે સામને એક બાદલ ઓર ધુવાં જેસા નઝર આતા (યાની દિખાઈ દેતા). ઓર એક ધુવાં કયામત સે પેહલે ઝાહિર હોગા જો કયામત કી આખરી અલામતોં (નિશાનીયોં) મેં સે હે.

નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઇસ સૂરત કો ફજર કી નમાઝ મેં પઢા કરતે થે.

અહાદીષ સે મા'લૂમ હોતા હે કે જો આદમી સૂરએ દુખાન કો જુમ્અહ કે દિન રાત કો પઢે તો ઉસકી મગફિરત હો જાતી હે. સિત્તેર હઝાર ફરિશ્તે ઉસકે લિયે દુઆએ મગફિરત કરતે હે, જન્નત મેં ઉસકે લિયે મહેલ બનાએ જાતે હે, હૂરે ઇન સે ઉસકી શાદી કર દી જાતી હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

حَمْدٌ ① وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ② إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَرَكَةٍ ③ إِنَّا كُنَّا مُنْذِرِينَ ④ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ⑤ أَمْرًا مِّنْ عِندِنَا ⑥ إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ⑦ رَحْمَةً مِّنْ رَبِّكَ ⑧ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ⑨ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ⑩ إِنْ كُنْتُمْ مُّوقِنِينَ ⑪ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ ⑫ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ⑬ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ⑭ فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُّبِينٍ ⑮ يَغْشى النَّاسَ ⑯ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ⑰ رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُّؤْمِنُونَ ⑱

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરૂ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

حَمْد (હા મીમ) ﴿૧﴾ કસમ હે ઇસ કિતાબ કી જો (હક કો) વાઝેહ (યાની ઝાહિર) કરનેવાલી હે. ﴿૨﴾ યકીનન હમને ઇસ (કુર્આન) કો એક મુબારક રાત (યાની શબેકદ્ર) મેં ઉતારા હે; (કયૂંકે) હમ હી (લોગોં કો) ખબરદાર કરનેવાલે થે. ﴿૩﴾ ઉસ (રાત) મેં હર હકીમાના (યાની હિકમત સે ભરપૂર) કામ હમારે હુકમ સે તય (નક્કી) કર દિયા જાતા હે. ﴿૪﴾ યકીનન હમ હી (નબી મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કો) ભેજનેવાલે હે, તુમ્હારે રબ કી (તરફ સે જો) રહમત (હોતી હે ઉસકી વજહ) સે^[૧], યકીનન વો (અલ્લાહ તઆલા) બાતોં કો સુનનેવાલે, બડે જાનનેવાલે હે. ﴿૫﴾ આસ્માનોં ઔર ઝમીન ઔર જો કુછ ઉનકે દરમિયાન મેં હેં ઉનકે રબ હેં, અગર તુમ વાકઈ યકીન કરતે હો. ﴿૬﴾ ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં હે વહી ઝિંદગી દેતે હેં ઔર વહી મૌત દેતે હેં. ﴿૭﴾ તુમ્હારે ભી રબ હેં, ઔર તુમ્હારે અગલે બાપ દાદોં કે ભી રબ હેં. ﴿૮﴾ બલકે વો લોગ શક (યાની ધોકે) મેં ખેલ કર રહે હેં. ﴿૯﴾ લિહાઝા (ઇસ લીયે) તુમ (એ નબી!) ઉસ દિન કા ઇન્તિઝાર કરો જબ આસમાન સે એક ખુલા હુવા (યાની નઝર આનેવાલા) ધુવાં ઝાહિર હોગા. ﴿૧૦﴾ જો (ઉન) સબ લોગોં પર છા જાએગા, યે (ધુવાં) એક દર્દનાક સઝા હે. ﴿૧૧﴾ (ઉસ વક્ત વો લોગ કહેંગે:) એ હમારે રબ! હમસે (યે) અઝાબ (યાની આફત) દૂર કર દીજીયે, હમ ઝરૂર ઇમાન લે આએંગે. ﴿૧૨﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) તુમ્હારે રબ કી રહમત કી વજા સે હમ હી આપકો રસૂલ બનાનેવાલે હેં.

أَتَى لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُبِينٌ ۖ ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَجْنُونٌ ۚ إِنَّا كَاشِفُوا الْعَذَابَ قَلِيلًا إِنَّكُمْ عَائِدُونَ ۗ يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى ۚ إِنَّا مُنتَقِمُونَ ۝ ۙ وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ۖ أَنْ أَدُّوا إِلَيَّ عِبَادَ اللَّهِ ۖ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۖ وَأَنْ لَا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ ۚ إِنِّي آتِيكُمْ بِسُلْطَنِ مُبِينٍ ۖ وَإِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ تَرْجِعُونَ ۖ وَإِنْ لَّمْ تُؤْمِنُوا إِلَيَّ فَأَعْتَزَلُوكُمْ ۖ

(ભલા) ઉનકો નસીહત કહાં નસીબ હોતી હે (જિસકી વજહ સે વો ઇમાન લાવે?) હાલાંકે ઉનકે પાસ એક રસૂલ આએ જિન્હોને (હકીકત કો) ખોલ કર રખ દિયા. ﴿૧૩﴾ ફિર ઉન્હોને ઉસ (રસૂલ) સે મુંહ ફિરા લિયા^[૧] ઓર કેહને લગે કે: (યે તો દૂસરે ઇન્સાન કા) સિખાયા હુવા,^[૨] દીવાના (પાગલ) હે. ﴿૧૪﴾ (અચ્છા) હમ અઝાબ કો થોડી મુદત કે લિયે હટા દેતે હે (મગર) ફિર ભી તુમ અપની (પેહલી) હાલત પર લોટ આઓગે. ﴿૧૫﴾ જિસ (કયામત કે) દિન હમારી તરફ સે બડી પકડ હોગી તો પક્કી બાત હે કે હમ પૂરા બદલા લે લેંગે. ﴿૧૬﴾ ઓર પક્કી બાત યે હે કે હમને ઉન (મક્કા કે લોગોં) સે પેહલે ફિરઔન કી કોમ કો આઝમાયા થા, ઓર ઉનકે પાસ એક મુઅઝ્ઝઝ (ઇઝઝત વાલે) પયગમ્બર આએ થે. ﴿૧૭﴾ (ઓર ઉસ રસૂલ ને તુમસે કહા થા) કે: તુમ અલ્લાહ તઆલા કે બંદોં કો મેરે હવાલે કર દો^[૩], યકીનન મેં તુમ્હારે લિયે એક મો'તબર (યાની અમાનતદાર) પયગમ્બર હૂં. ﴿૧૮﴾ ઓર યે કે તુમ અલ્લાહ તઆલા કે (હુકમ કે વિરોધ મેં) મુકાબલે મેં સરકશી (અવજા, વિદ્રોહ, બળવો, ઉદ્રંડતા) મત કરો, મેં તુમ્હારે સામને (અપની નબુવ્વત કી) ખુલી હુઇ દલીલ પેશ કરતા હૂં. ﴿૧૯﴾ ઓર મેં અપને રબ ઓર તુમ્હારે રબ કી ઇસ બાત સે પનાહ (યાની હિફાઝત) લેતા હૂં કે તુમ મુજે પથ્થર માર કર માર ડાલો. ﴿૨૦﴾ ઓર અગર તુમ મુજ પર ઇમાન (યાની યકીન) નહીં રખતે હો તો મુજ સે અલગ હો જાઓ^[૪]. ﴿૨૧﴾

[૧] યાની નાફરમાની કી.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) પઢાયા હુવા.

[૩] યાની બની ઇસ્રાઇલ જિનકો ઉસ દૌર મેં ફિરઔનિયોં ને તકલીફોં મેં ફંસા રખા થા.

નોટ: આઝાદી કી કોશિશ ભી નબુવ્વત કે કામ મેં સે હે.

[૪] યાની મેરી દા'વત નહીં માનતે તો મુજે તકલીફ દે કર તુમ અપને જુર્મ કો ઝિયાદહ સંગીન ન કરો ઓર મેરી દા'વત કે કામ મેં રૂકાવટ ન બનો.

فَدَعَا رَبَّهُ أَنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾ فَاسْرِ بِعِبَادِي لَيْلًا إِنَّكُمْ مُّتَّبِعُونَ ﴿٢٣﴾ وَاتْرُكِ الْبَحْرَ رَهَوًا ۖ إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُونَ ﴿٢٤﴾ كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢٥﴾ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٦﴾ وَتَعْبَةٍ كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَ ﴿٢٧﴾ كَذَلِكَ ۖ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ ﴿٢٨﴾ فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنظَرِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٣٠﴾ مِنْ فِرْعَوْنَ ۖ إِنَّهُ كَانَ عَلِيًّا مِّنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ اخْتَرْنَاهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَىٰ الْعَالَمِينَ ﴿٣٢﴾ وَأَتَيْنَاهُم مِّنَ الْأَيِّتِ مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُّبِينٌ ﴿٣٣﴾

સો (આખિર) ઉસ (નબી) ને અપને રબ સે દુઆ કી કે: યે લોગ બડે હી ગુનેહગાર હે. ﴿૨૨﴾ તો (અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા: તુમ એ મૂસા!) મેરે બંદોં કો લે કર રાતોં રાત નિકલ જાઓ(કયૂંકે)તુમ લોગોં કા પીછા ઝરૂર કિયા જાએગા. ﴿૨૩﴾ ઔર સમંદર કો ઠેહરા હુવા છોડ જાના^[૧]; (ઇસ લિયે) કે ઉન (ફિરઔનિયોં) કા લશ્કર ડુબો દિયા જાએગા. ﴿૨૪﴾ વો (લોગ) કિતને હી બાગાત ઔર ચશમે (ઝરણે) છોડ ગએ. ﴿૨૫﴾ ઔર (કિતની સારી) ખેતિયાં ઔર ઉમ્દહ ઉમ્દહ મકાનાત. ﴿૨૬﴾ ઔર ઐશ (ઔર આરામ) કા સામન જિન મેં વો મઝે કર રહે થે^[૨]. ﴿૨૭﴾ ઇસી તરહ સે (ઉનકા અંજામ) હુવા ઔર હમને ઉન સબ ચીઝોં કા વારિસ (યાની માલિક) એક દૂસરી કોમ કો બના દિયા. ﴿૨૮﴾ ફિર ઉન લોગોં પર ન આસમાન રોયા ઔર ન ઝમીન ઔર ન ઉનકો કોઈ મોહલત (યાની ઢીલ) દી ગઈ. ﴿૨૯﴾

ઔર (ઇસ તરહ ફિરઔનિયોં કો ડુબો કર) પક્કી બાત યે હે કે હમને બની ઇસ્રાઇલ કો ઝલીલ કરનેવાલી મુસીબત સે નજાત દી. ﴿૩૦﴾ જો (મુસીબત) ફિરઔન કી તરફ સે થી, વાકઈ બાત હે કે વો (ફિરઔન) બડા સરકશ (યાની મુતકબ્બિર, ઘમંડી, વિદ્રોહી) હદ સે નિકલ જાનેવાલે લોગોં મેં સે થા. ﴿૩૧﴾ ઔર હમને ઉન (બની ઇસ્રાઇલ) કો જાન બૂજ કર કે તમામ દુનિયાવાલોં પર (કુછ ચીઝોં મેં) ફઝીલત દી. ﴿૩૨﴾ ઔર હમને ઉન (બની ઇસ્રાઇલ) કો ઐસી નિશાનિયાં દી જિનમેં ખુલા હુવા ઇન્આમ થા^[૩]. ﴿૩૩﴾

[૧] યાની પાની કે બીચ મેં જો રાસ્તે બન જાવેગે ઉનકો ઉસી હાલ પર છોડ દેના.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) જિનમેં બેઠ કર બાતેં બનાયા કરતે થે.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) ખુલી હુઈ મદદ થી.

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ﴿٣٧﴾ إِنَّ هِيَ إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِينَ ﴿٣٨﴾ فَأْتُوا بِآيَاتِنَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٩﴾ أَهْمُ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ ۚ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا هُجْرَمِينَ ﴿٤٠﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعِيبِينَ ﴿٤١﴾ مَا خَلَقْنَاهُمْ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾ إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٣﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلَىٰ عَنْ مَوْلَىٰ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٤﴾ إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ ۖ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤٥﴾ إِنَّ شَجَرَتَ الزُّقُومِ ﴿٤٦﴾ طَعَامُ الْأَثِيمِ ﴿٤٧﴾ كَالْمُهْلِ ۖ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٤٨﴾ كَغَلْيِ الْحَبِيمِ ﴿٤٩﴾

યકીનન યે (મક્કા કે કાફિર કયામત કા ઇન્કાર કરતે હુવે) કેહતે હૈં ﴿૩૪﴾ કે બસ યહી હમારા પેહલી હી મરતબા કા મર જાના હે (ઔર દુનિયાવી મૌત હોગી) ઔર હમકો દૂસરી મરતબા ઝિંદા નહીં કિયા જાએગા. ﴿૩૫﴾ સો અગર તુમ સચ્ચે હો તો હમારે અગલે બાપ દાદોં કો (ઝિંદા કર કે) લે આઓ. ﴿૩૬﴾ ભલા વો (કુરૈશ કે કુફર) બેહતર હૈં યા (યમન કે બાદશાહ) તુબ્બઅ કી કોમ? ઔર વો લોગ જો ઉન (તુબ્બઅ કી કોમ) સે પેહલે થે, હમને ઉન સબકો હલાક કર દિયા (કયૂંકે) વો લોગ યકીની તૌર પર (બડે) ગુનેહગાર થે. ﴿૩૭﴾ ઔર હમને આસમાનોં ઔર ઝમીન ઔર ઉનકે દરમિયાન કી ચીઝેં (બે ફાયદા) ખેલ કે લિયે નહીં બનાઈ. ﴿૩૮﴾ હમને ઇન દોનોં (આસમાન ઔર ઝમીન) કો બરહક (સહી, સચ્ચે) મક્સદ હી કે લિયે (બડી હિકમત સે) પૈદા કિયા; લેકિન ઉન મેં કે બહુત સારે લોગ સમજતે નહીં હૈં. ﴿૩૯﴾ પક્કી બાત યે હે કે ફેસ્લે કા દિન ઉન સબ લોગોં કે (દૂસરી મરતબા ઝિંદા હો કર જઝા યાની બદલા ઔર સજા પાને કે) વાદે કા વક્ત હે. ﴿૪૦﴾ જિસ દિન કોઈ હિમાયત (દોસ્તી, સંબંધી) કરનેવાલા કિસી હિમાયતી (સંબંધી) કો ઝરા ભી કામ નહીં આએગા, ઔર ઉનકી કોઈ મદદ ભી નહીં કી જાએગી. ﴿૪૧﴾ મગર જિસ પર અલ્લાહ તઆલા રહમ (યાની મહેરબાની) ફરમાએ^[૧], યકીનન વો (અલ્લાહ તઆલા) બડે ઝબરદસ્ત, બડે રહમવાલે હૈં. ﴿૪૨﴾

યકીની બાત હે કે ઝક્કૂમ કા દરખ્ત ﴿૪૩﴾ (બડે) ગુનેહગાર (યાની કાફિર) કા ખાના હોગા. ﴿૪૪﴾ (વો ઝક્કૂમ) કાલે તેલ કી તલછટ જૈસા હોગા^[૨] વો (લોગોં કે) પેટોં મેં ખોલતે હુવે પાની કી તરહ જોશ મારેગા. ﴿૪૫﴾ ﴿૪૬﴾

[૧] યાની તબ હી અલ્લાહ તઆલા કી ઇજાઝત સે સિફારિશ કામ આએગી.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) પિઘલે હુવે તાંબે કે જૈસા હોગા.

خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَى سَوَاءِ الْجَحِيمِ ۖ ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَبِيمِ ۚ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ
الْكَرِيمُ ۚ إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ۝ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ۝ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ۝ يَلْبَسُونَ مِنْ
سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ ۝ كَذَلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ۝ يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِنِينَ ۝ لَا
يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَى ۚ وَوَقَّعَهُمْ عَذَابِ الْجَحِيمِ ۝ فَضَلَّأَ مِنْ رَبِّكَ ۚ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ۝ فَأَمَّا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۝ فَأَرْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُرْتَقِبُونَ ۝

ع

(और इरिश्तों को हुक्म दिया जायेगा કે) उसको पकड़ो और घसीट कर उसको जहन्नम के दरमियानी हिस्से तक (बीयो बीय) ले जाओ. ﴿४७﴾ फिर उसके सर पर सप्त जोलते (उकलते) हुवे पानी का अजाब डाल दो. ﴿४८﴾ तू (अजाब का मजा) यज, यकीनन तू बड़ा धुल्लातवाला^[१] (सरदार) था. ﴿४९﴾ यही वो चीज है जिसके बारे में तुम शक किया करते थे. ﴿५०﴾ (दूसरी तरफ़) तक्वा वाले लोग अमनो अमानवाली जगा में होंगे. ﴿५१﴾ बागीयों और यश्मों में होंगे. ﴿५२﴾ वो बारीक और गाढ़े रेशम के कपड़े पहने हुवे और अेक दूसरे के सामने बैठे होंगे. (उनके साथ) इसी तरह (इकराम का बरताव) किया जायेगा. ﴿५३﴾ और हम गोरी गोरी, बड़ी बड़ी आंખोंवाली (हूरों) के साथ उनको जोड देंगे. ﴿५४﴾ वो उन (बागों) में इत्मीनान से हर किस्म के मेवे मंगवाते होंगे. ﴿५५﴾ जो मौत उनको पहले (दुनिया में) आ चुकी थी उस के अलावह वहां किसी (दूसरी) मौत का मजा नहीं यर्भेंगे और वो (अल्लाह तआला) उनको जहन्नम के अजाब से मलहूज (यानी सलामत) रर्भेंगे. ﴿५६﴾ (ये सब कुछ उनको) तुम्हारे रब के इज़्ज से (मिलेगा) यही बड़ी कामियाबी है. ﴿५७﴾ सो (अे नबी! यानी मुहम्मद सल्लल्लाहु अलयहि वसल्लम) हमने इस (कुर्आन) को तुम्हारी ज़बान (यानी अरबी) में आसान कर दिया; ताके वो लोग (इसको समज कर) नसीहत हासिल करें. ﴿५८﴾ (अे नबी!) अब तुम भी इन्तिज़ार करो^[२], वो लोग भी इन्तिज़ार कर रहे हैं^[३]. ﴿५९﴾

[१] (दूसरा तर्जुमा) बडे भरतबेवाला (इकतिदारवाला, डोढ़ेवाला).

[२] यानी उनके इमान न लाने की वजह से अजाब का इन्तिज़ार करो.

[३] यानी तुम पर कोઈ मुसीबत पड़े उसका, હાલાંકે નબી પર મુસીબત આનેવાલી નહીં હે.

સૂરએ જાષિયહ

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસમેં (૩૭) આયતે હે. સૂરએ દુખાન કે બાદ ઔર સૂરએ અહકાફ સે પેહલે (૬૪) યા (૬૫) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

ઇસ સૂરત મેં “જાષિયહ” કો બયાન કિયા ગયા હે, ઝાનૂ (ઘુટણ, જાંઘ) પર બેઠનેવાલી યા ગિરનેવાલી કો જાષિયહ કહા જાતા હે. આયત મેં જાષિયહ કા લફ્ઝ એક વચન હોને કે બાવજૂદ બહુ વચન કી જગા પર ઇસ્તિઅમાલ હુવા હે. કાફિરોં કે સામને જબ જહન્નમ ઝાહિર કી જાએગી ઉસકે શોલે ભડકતે હોંગે, શોલોં કી આવાઝ સમંદર કે તૂફાની થપેડોં કી તરહ ઉઠતી હુઈ નઝર આએગી, તો સબ લોગ ઘુટનોં કે બલ બેઠ જાએંગે.

ઇસ સૂરત કા દૂસરા નામ “શરીઅહ” ભી હે, ઇસ સૂરત મેં શરીઅત કા તઝકિરહ હે, દીન કે દસ્તૂર (કાયદા, નિયમ) કો શરીઅત કેહતે હે, ઇન્સાન અપની ઝાત સે ખૂદ કોઈ કામ કર નહીં સકતા , ઇન્સાન ઝિંદગી કે હર કામ કો કરને મેં શરીઅત ઔર અલ્લાહ તઆલા ઔર રસૂલ કે હુકમ કા તાબેદાર હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

حَمْدٌ ① تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ② إِنَّ فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ ③ وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَابَّةٍ آيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ④ وَاحْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ آيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ⑤ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۚ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ ⑥ وَيُلْ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ⑦ يَسْمَعُ آيَاتِ اللَّهِ تُتْلَى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا ۚ فَبَيِّضْهُ بَعْدَ آيِ الْيَمِّ ⑧

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરુ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

﴿૧﴾ હમ્ એ કિતાબ અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે ઉતારી જા રહી હે, જો બડે ઝબરદસ્ત, બડે હિકમતવાલે હે. ﴿૨﴾ યકીનન આસમાનોં ઓર ઝમીન મેં ઇમાનવાલોં (યાની માનનેવાલોં) કે લિયે બહોત સારી નિશાનિયાં હે. ﴿૩﴾ ઓર (ખૂદ) તુમ્હારે પૈદા કરને મેં ઓર જો જાનવર ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ને (ઝમીન મેં) ફેલા રખે હેં ઉનમેં યકીન રખનેવાલોં કે લિયે નિશાનિયાં હે. ﴿૪﴾ ઓર રાત ઓર દિન કે આને જાને મેં ઓર ઉસ રોઝી (યાની બારિશ) મેં જો અલ્લાહ તઆલા આસમાન કી જાનિબ સે ઉતારતે હેં, ફિર ઉસ (બારિશ) કે ઝરિયે ઝમીન કો ઉસકે મુદા (યાની સુખ) જાને કે બાદ ઝિંદા કરતે હેં ઓર હવાઓં કે બદલને મેં ઉન લોગોં કે લિયે (બડી) નિશાનિયાં હેં જો અફ્લ સે કામ લેતે હેં. ﴿૫﴾ એ અલ્લાહ તઆલા કી આયતોં હેં^[૧] જો હમ તુમકો ઠીક ઠીક (યાની સહીહ સહીહ) પઢ કર સુનાતે હેં, ફિર અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉનકી આયતોં કે બાદ અબ વો લોગ કોનસી બાત પર ઇમાન લાએંગે. ﴿૬﴾ હર ઉસ બડે જૂઠે ગુનેહગાર કે લિયે બડી તબાહી હોગી. ﴿૭﴾ જો અલ્લાહ તઆલા કી આયતોં કો સુનતા ભી હે જો વો આયતોં ઉસકે સામને પઢ કર સુનાઈ જાતી હેં, ફિર ભી તકબ્બુર (ઘમંડ) કરતે હુવે ઇસ તરહ (કુફર પર) અડા રહતા હે જેસે ઉસને ઉન (આયતોં) કો સુના હી નહીં; સો ઉસ (શખ્સ) કો દર્દનાક અઝાબ કી ખુશખબરી સુના દો. ﴿૮﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) કુદરત કી નિશાનિયાં હેં.

وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا ۚ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ۙ ﴿٩﴾ مِنْ وَرَائِهِمْ جَهَنَّمُ ۖ وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ
مَا كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۙ ﴿١٠﴾ هَٰذَا هُدًى ۖ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ
رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رَّجْزٍ أَلِيمٌ ۙ ﴿١١﴾

اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لَتَجْرِي فِيهِ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۙ ﴿١٢﴾ وَسَخَّرَ
لَكُمْ مَّا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۙ ﴿١٣﴾ قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا
لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ آيَاتُ اللَّهِ

और जब हमारी आयतों में से कोई आयत ऐसे शप्स के धर्म में आती है तो वो उसका मजाक उड़ाता है, ऐसे लोगों के लिये अजाब होगा जो उनको जलील कर के रख देगा. ﴿९﴾ (और) उनके आगे जहन्नम (की आग) होगी और जो कुछ उन्होंने (दुनिया में) कमाया था वो उन को कुछ काम नहीं आयेगा और अल्लाह तआला के सिवा जिन (मा'बूदों) को उन्होंने (अपने) मदद करनेवाले बना रखे थे वो भी (कुछ काम नहीं आयेंगे) और उन लोगों को बड़ा अजाब होगा. ﴿१०﴾ (और) ये (कुर्आन तो) हिदायत से भरा हुवा (है) है और जिन लोगों ने अपने रब की आयतों का इन्कार किया उन लोगों के लिये अक (बुरी) बला का दर्दनाक अजाब है. ﴿११﴾

अल्लाह तआला वो है जिन्होंने तुम्हारे (ફાયદે કે) લિયે સમંદર કો કામ મેં લગા દિયા છે; તાકે ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે હુકમ સે ઉસમેં કશ્તીયાં ચલેં; और ताके तुम उसका ફज़ल (यानी हलाल रोजी) तलाश करो; और ताके (रोज़ी मिलने पर) तुम शुक्र अदा करो. ﴿१२﴾ और जो कुछ आस्मानों में है और जो कुछ जमीन में है उन सबको उस (अल्लाह तआला) ने अपनी तरफ (यानी अपने हुकम) से तुम्हारे काम में लगा दिया है, यकीनन उसमें उन लोगों के लिये बड़ी निशानियां (यानी दલીલें) हैं जो गौरो ફિક करते रेહते हैं. ﴿१३﴾ (अे नबी!) जो लोग इमान लाये हैं तुम उनको કેह दो કે: जो लोग अल्लाह तआला के दिनो की उम्मीद नहीं रखते^[१] उन लोगों से दरगुज़र करें (यानी माफ करें);

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) યકીન નહીં રખતે. (તીસરા તર્જુમા) ખતરા નહીં દેખતે. (ચોથા તર્જુમા) અંદેશા નહીં રખતે. (الله) સે મુરાદ વો દિન હે જિનમેં અલ્લાહ તઆલા દીન કે દુશ્મનોં કો ખાસ સજા દેવે યા અલ્લાહ તઆલા અપને માનનેવાલોં કો ખાસ ઇન્આમ વ ઇકરામ (ઇઝત) સે નવાજે; ગોયા ખાસ અજાબ યા ઇકરામ સે વો દિન યાદગાર બન ગયા હો.)

لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٣﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ۖ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٤﴾
وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ الْعَالَمِينَ ﴿١٥﴾
وَأَتَيْنَاهُم بِبَيِّنَاتٍ مِنَ الْأَمْرِ ۖ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ ۖ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿١٧﴾ إِنَّهُمْ لَنْ يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۚ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۖ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ﴿١٨﴾
هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١٩﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۚ سَوَاءٌ فَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ ۚ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢٠﴾

ع

તાકે વો (અલ્લાહ તઆલા) એક કોમ કો ઉન કામોં કા બદલા દેવે જો વો લોગ કરતે થે. ﴿૧૪﴾ જો શખ્સ ભી નેક કામ કરતા હે તો વો અપને હી (ફાયદે કે) લિયે કરતા હે ઓર જો શખ્સ બુરાઈ કરતા હે તો વો અપના હી નુકસાન કરતા હે, ફિર તુમ સબકો અપને હી રબ કી તરફ વાપસ લાયા જાએગા. ﴿૧૫﴾ ઓર પક્કી બાત યે હે કે હમને બની ઇસ્રાઈલ કો કિતાબ ઓર હુકૂમત ઓર નબુવ્વત દી થી ઓર હમને ઉનકો ઉમ્દહ ઉમ્દહ ચીઝે ખાને કે લિયે દી થી ઓર હમને ઉનકો દુનિયા કી કોમોં પર (કુછ ચીઝોં મેં) ફઝીલત (યાની ઉંચા મરતબા) દી થી. ﴿૧૬﴾ ઓર હમને ઉનકો (દીન કે બારે મેં) ખુલે ખુલે અહકામ દિયે થે, ફિર ઉન્હોંને (સહીહ) ઇલ્મ ઉનકે પાસ આ જાને કે બાદ હી (સિર્ફ) આપસ કી ઝિદ સે (એક દૂસરે સે) ઇખ્તિલાફ કિયા, યકીનન તુમ્હારે રબ ઉનકે દરમિયાન કયામત કે દિન ઉન બાતોં મેં ફેસ્લા કર દેંગે જિનમેં વો (આપસ મેં) ઇખ્તિલાફ કરતે થે. ﴿૧૭﴾ ફિર (એ નબી!) હમને તુમકો દીન કે એક ખાસ રાસ્તે પર કાઈમ કર દિયા; લિહાઝા (ઇસ લીયે) તુમ ઉસી (રાસ્તે) પર ચલો ઓર ઉન લોગોં કી ખ્વાહિશાત પર મત ચલના જો (સહીહ) ઇલ્મ નહીં રખતે. ﴿૧૮﴾ કયુંકે વો (કાફિર) લોગ અલ્લાહ તઆલા કે સામને (યા મુકાબ્લે મેં) તુમકો ઝરા ભી કામ નહીં આએંગે ઓર યકીનન ઝાલિમ લોગ એક દૂસરે કે દોસ્ત હુવા કરતે હેં ઓર અલ્લાહ તઆલા તો તકવાવાલોં કે દોસ્ત હેં. ﴿૧૯﴾ યે (કુર્આન) તમામ લોગોં કે લિયે બસીરત (યાની સમજ કી બાતોં) કા મજમૂઆ (સમૂહ) હે ઓર જો લોગ યકીન કરતે હેં ઉનકે લિયે હિદાયત હે ઓર (બડી) રહમત (કા ઝરિયા) હે. ﴿૨૦﴾ કયા જિન લોગોં ને બુરે કામ કર રખે હેં વો યે સમજતે હેં કે હમ ઉનકો ઉન લોગોં કે બરાબર કર દેંગે જો ઇમાન લાએ હેં ઓર ઉન્હોંને નેક કામ કિયે હેં કે (જિસકે નતીજે મેં) ઉનકા જીના ઓર મરના એક જૈસા હો જાવે? કિતના બુરા વો ફેસ્લા કરતે હેં! ﴿૨૧﴾

وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢١﴾ أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَى سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ غِشَاةً ۖ فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ ۖ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٢﴾ وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ ۚ وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۚ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٢٣﴾ وَإِذَا تُثْلَى عَلَيْهِمْ أَيْتُنَا بِبَيِّنَاتٍ مَّا كَانَ حُجَّتُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا ائْتُوا بِآبَاءِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٤﴾ قُلِ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٥﴾

और अल्लाह तआला ने आसमानों और जमीन को (पूरी) छिक्मत के साथ पैदा किया^[१] और ताके हर शप्स को उस की कमाई का बदला दिया जावे और (बदला देते वक्त) उन पर (किसी किस्म का) जुल्म नहीं किया जायेगा. ﴿२२﴾ (ओ नबी!) क्या भला तुमने उस शप्स को भी देखा जिसने अपनी नइसानी ज्वाहिश को अपना ખુदा बना रखा हे और इल्म के बावजूद अल्लाह तआला ने उसको गुमराह कर दिया^[२] और उसके कान और उसके दिल पर मोहर लगा दी और उसकी आंख पर पर्दा डाल दिया, अब अल्लाह तआला के बाद कोन हे जो उसको छिदायत (के रास्ते) पर लावे? क्या फिर भी तुम ध्यान नहीं देते?^[३] ﴿२३﴾ और वो (क्यामत का इन्कार करनेवाले यूं) केहते हैं के: हमारी (इंस) दुनियावी जिंदगी के सिवा कोई जिंदगी नहीं हे, हम (यही दुनिया में) मरते और जते हैं और जमाना ही हमको हलाक करता हे; हालांके उन (इन्कार करनेवालों) के पास इंस (बात के केहने) पर कोई दलील (यानी इल्म) नहीं हे, वो लोग सिर्फ ज्वाली बातें करते हैं. ﴿२४﴾ और जब उनको हमारी आयतें पूरी वजाहत (स्पष्टता, इलाकर, ખોલकर) के साथ पढ कर सुनाई जाती हैं तो उनकी कोई दलील नहीं मगर यही के वो केहते हैं के (अख्श) अगर तुम सख्ये हो तो हमारे बाप दादों को (जिंदा कर के) ले आओ. ﴿२५﴾ (ओ नबी!) तुम (उनसे जवाब में) केह दो के: अल्लाह तआला ही तुमको जिंदगी देते हैं, फिर वही (अल्लाह तआला) तुमको मौत देंगे, फिर तुम सबको क्यामत के दिन में जमा करेंगे, जिस (क्यामत के आने) में जरा भी शक नहीं; लेकिन बहुत सारे लोग समजते नहीं हैं. ﴿२६﴾

[१] (दूसरा तर्जुमा) હક મક્સદ કે લિયે પૈદા કિયા. (તીસરા તર્જુમા) જૈસા બનાના ચાહિયે વૈસા બનાયા.

[૨] યાની હક બાત કો સુના, સમજા ફિર નફસાની જ્વાહિશાત કે પીછે ચલને મેં વો ગુમરાહ હો ગયા(રાહ

સે ભટક ગએ). [૩] (દૂસરા તર્જુમા) કયા ફિર ભી તુમ નસીહત હાસિલ નહીં કરતે.

وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُنْفِثُ الْمُبْطِلُوْنَ ۝۲۷ وَتَرٰى كُلَّ اُمَّةٍ جٰثِيَةً ۝۲۸ كُلُّ اُمَّةٍ تُدْعٰى اِلٰى كِتٰبِهَا ۚ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝۲۹ هٰذَا كِتٰبُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ ۚ اِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝۳۰ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَيَدْخُلُوْهُمْ رَّبُّهُمْ فِى رَحْمَتِهٖ ۚ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِيْنُ ۝۳۱ وَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۚ اَقْلَمُ تَكُنْ اِلَيْهِ تُثْلٰى عَلَيْكُمْ ۚ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِيْنَ ۝۳۲ وَاِذَا قِيْلَ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ ۚ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيْهَا قُلْتُمْ مَّا نَذِرْكُمْ مَّا السَّاعَةُ ۚ اِنْ نَّظُنُّ اِلَّا ظَنًّا ۚ وَمَا نَحْنُ بِمُستَيْقِيْنِ ۝۳۳

और आसमानों और ज़मीन में अल्लाह तआला ही की हुकूमत (यानी राज) है, और जिस दिन क़्यामत काँधम होगी उस दिन बातिलवाले (जुठलाने वाले) लोग सप्त नुकसान उठावेंगे. ﴿२७﴾ और (अे नबी!) तुम हर किर्के को घुटनों पर गिरा हुवा देभोगे, हर किर्के को अपने आ'मालनामे की तरफ़ बुलाया जायेगा (और उनको क़हा जायेगा के) आज तुमको उन आ'माल का बदला दिया जायेगा जो तुम किया करते थे. ﴿२८﴾ ये हमारा (लिखवाया हुवा) दइतर (यानी आ'मालनामा) है जो तुम्हारे (कामों के) बारे में ठीक ठीक बोलता है (इस लिये के) जो आ'माल तुम (दुनिया में) किया करते थे, हम उनको (अपने इरिश्तों से) लिखवा लिया करते थे^[१]. ﴿२९﴾ (हिसाब के बाद ये इस्ला होगा के) सो जो लोग इमान लाये और उन्होंने नेक काम किये तो उनके रब उनको अपनी रहमत (यानी जन्नत) में दाखिल करेंगे (और) यही ખુલી હુઇ કામિયાબી હોગી. ﴿૩૦﴾ और जिन लोगों ने (दुनिया में) कुछ अपना लिया था (उनको क़हा जायेगा के) भला क्या तुम्हारे सामने मेरी आयतें पढ़ कर सुनाई नहीं जाती थी? फिर भी तुमने (उनको क़बूल करने से) तक़ब्बुर किया था और तुम तो बडे ही गुनेहगार लोग थे. ﴿३१﴾ और जब (तुमसे दुनिया में) क़हा जाता था के अल्लाह तआला का वादा सच्चा है और क़्यामत (के आने) में कोई शक़ नहीं है तो तुम (जवाब में) केहते थे के: हम नहीं जानते के क़्यामत क्या थीज है? हमको (क़्यामत के बारे में) अेक हल्का सा ખ્યાલ તો હોતા હે और हमको (क़्यामत के आने का) यकीन होता नहीं है. ﴿૩૨﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) યે (આ'માલ નામા) હમારી કિતાબ હે જો તુમ્હારે મુકાબ્લે મેં હકીકત કો ઝાહિર કર રહી હે કયું કે તુમ જો આ'માલ કિયા કરતે થે હમ ઉનકો લિખવાતે જાતે થે.

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٣﴾ وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنُصِّكُم مَّا تَنُصِّتُمْ لِقَاءَ
 يَوْمِكُمْ هَٰذَا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّاصِرِينَ ﴿٣٤﴾ ذُلِكُمْ بِأَنكُم اتَّخَذْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَغَرَّتْكُمُ الْحَيَاةُ
 الدُّنْيَا ۖ فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٣٥﴾ فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ ﴿٣٦﴾ وَلَهُ الْكِبَرِيَّاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٧﴾

और (उस मोके पर) उन्होंने जो आ'माल किये थे उनकी बुराईयां (भुल कर) उनके सामने आ जायेंगी^[१] और जिस (अजाब) का वो मजाक उड़ाया करते थे वही उनको घेर लेगा^[२]. ﴿३३﴾ और (उनसे) कहा जायेगा के: आज हम तुमको उसी तरह बुला देंगे^[३] जिस तरह तुमने अपने इस दिन के सामने आने को बुला दिया था^[४] और तुम्हारा ठिकाना आग है और तुम्हारे लिये कोई मदद करनेवाला नहीं होगा. ﴿३४﴾ ये सब इस लिये के तुमने अल्लाह तआला की आयतों को मजाक बनाया था और दुनियावी जिंदगी ने तुमको धोके में डाल दिया था, सो आज ऐसे लोग उस (आग) से निकाले नहीं जायेंगे और उनको माफ़ी मांगने के लिये नहीं कहा जायेगा^[५]. ﴿३५﴾ सो अल्लाह तआला ही के वास्ते तमाम ता'रीफें हैं जो आसमानों के रब हैं और जमीन के रब हैं, तमाम आलमों के रब हैं. ﴿३६﴾ और आसमानों और जमीन में (हर किस्म की) बड़ाई उसी के लिये है और वही (अल्लाह तआला) बड़े जबरदस्त, बड़े हिकमतवाले हैं. ﴿३७﴾

[१] (दूसरा तर्जुमा) और (उस वक़्त) उन पर अपने तमाम बुरे आ'माल जाहिर हो जायेंगे.

[२] (दूसरा तर्जुमा) वही उतर आयेगा.

[३] यानी हम अपनी रहमत, रज़ा (ખુશી) और જન્નત سے મહરૂમ કર देंगे.

[४] आज की इस मुलाकात को बुला दिया था.

[५] यानी क़यामत में तौबा ઇસ્तिગફાર के ज़रिये અલ્લાહ તઆલા को રાઝી કરને का મોકા नहीं दिया जायेगा.

સૂરએ અહકાફ

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસમેં (૩૪) યા (૩૫) આયતેં હેં. સૂરએ જાણિયહ કે બાદ ઔર સૂરએ ઝારિયાત સે પેહલે (૬૫) યા (૬૬) નંબર પર નાઝિલ હુઇ.

ઇસ સૂરત મેં અહકાફ કા ઝિક આયા હે.

અહકાફ: રેત કે લંબે, ઉચે ટીલોં (ટેકરીયોં) કો કેહતે હેં. આદ કી કૌમ કા યે મરકઝી મકામ (મુખ્ય જગા) થા, નજરાન, હઝરમૌત કે કરીબ યે ઇલાકા થા, આજ કલ જો “અરુબ્બલ ખાલી” યાની દુનિયા કા અઝીમ સહરા (જંગલ) હે, વહાં યે ઇલાકા થા.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

حَمْدٌ ① تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ② مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى ③ وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُّعْرِضُونَ ④ قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ ⑤ إِيْتُونِي بِكِتَابٍ مِّن قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثَرَةٍ مِّن عِلْمٍ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ⑥ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَن لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَهُمْ عَنِ دُعَائِهِمْ غَفْلُونَ ⑦

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરુ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

﴿૧﴾ **حَمْدٌ** યે કિતાબ અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે ઉતારી જા રહી હે જો બડે ઝબરદસ્ત, બડે હિકમતવાલે હે. ﴿૨﴾ આસમાનોં ઓર ઝમીન ઓર ઉનકે દરમિયાન કી ચીઝોં કો બરહક મક્સદ^[૧] હી કે લિયે ઓર એક મુતઅય્યન વાદે (યાની કયામત) તક કે લિયે હી બનાયા હે ઓર જિન લોગોં ને કુફ્ર અપના લિયા હે ઉનકો જિસ ચીઝ સે ડરાયા જા રહા હે ઉસસે મુંહ ફેર લેતે હે^[૨]. ﴿૩﴾ તુમ (ઉનસે) કહો કે: કયા તુમને (ઉન ચીઝોં કો) ધ્યાન સે દેખા^[૩] જિન (બુતોં) કી તુમ અલ્લાહ તઆલા કે સિવા ઇબાદત કરતે હો ઝરા મુજે દિખાઓ કે ઉન્હોંને ઝમીન કા કોનસા હિસ્સા પૈદા કિયા યા આસ્માનોં (કે બનાને) મેં ઉનકી કોઈ શર્કત (યાની હિસ્સા) હે? મેરે પાસ ઇસ (કુર્આન) સે પેહલે કી કોઈ (સહીહ) કિતાબ લે આઓ યા (પિછલે નબી કી કોઈ) નકલ હોતી હુઈ ઇલ્મી રિવાયત^[૪] હો તો લે આઓ અગર તુમ લોગ સચ્ચે હો. ﴿૪﴾ ઓર ઉસ આદમી સે બડા ગુમરાહ કોન હોગા? જો અલ્લાહ તઆલા કો છોડ કર ઉન (મનઘડત મા'બૂદોં) કો પુકારે જો કયામત કે દિન તક ભી ઉસ (કી પુકાર) કા જવાબ નહીં દે સકતે ઓર વો (ખૂદ બનાએ હુવે મા'બૂદ) ઉન (મુશ્રિકોં) કે પુકારને સે (ભી બિલ્કુલ) બેખબર હે. ﴿૫﴾

[૧] હક મક્સદ: યાની હિકમત ઓર ખાસ મસલિહત (સલાહ ભરેલુ).

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) બે ધ્યાની : યાની ધ્યાન નહીં એસા બરતાવ કરતે હે.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) તુમને ઇન ચીઝોં મેં ગૌર ભી કિયા. (ત્રીસરા તર્જુમા) તુમ મુજકો યે તો બતલાઓ.

[૪] (દૂસરા તર્જુમા) નકલ હોતે હુવે ચલા આતા હુવા ઇલ્મ. (યાની કોઈ મોઅતબર ઇલ્મી મઝમૂન (જ્ઞાનિક, ભરોસે વાલીબાતે) જો ઝુબાન સે નકલ હોતા હુવા ચલા આતા હો, લે આઓ.)

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كُفَرِينَ ① وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ ۖ هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ② أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۚ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۚ هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ ۚ كَفَىٰ بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۚ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ③

और जब लोगों को (महशर में) जमा किया जाएगा तो वो (मा'बूद) उन (मुशिरकों) के दुश्मन बन जाएंगे और वो (मा'बूद) उनकी इबादत ही से ईन्कार कर देंगे^[१]. ﴿६﴾ और जब हमारी आयतें उन (काफिरों) के सामने पूरी वजाहत के साथ सुनाई जाती हैं तो (ये) काफिर लोग हक (यानी कुरआन) के उन तक पहुँच जाने के बाद (यूँ) केहते हैं के: ये (तो) झुला हुआ है. ﴿७﴾ क्या इन (काफिरों) का (ये) केहना है के इस (कुरआन) को उस शप्स (यानी हजरत मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैयहि वसल्लम) ने अपनी तरफ से बना लिया है? (अे नबी जवाब में) तुम केह दो के: अगर मैं ने इस (कुरआन) को अपनी तरफ से बना लिया है तो मुजको तुम लोग अल्लाह तआला (की पकड़) से जरा भी बचा नहीं सकते, जो बातें (कुरआन और मेरे बारे में) तुम बना रहे हो^[२] वो (अल्लाह तआला) उनको ખૂબ જાનતે હે (ઇસ લિયે વો તુમકો સજા દેંગે) મેરે ઔર તુમહારે દરમિયાન ગવાહ બનને કે લિયે વહી (અલ્લાહ તઆલા) કાફી હે ઔર વહી (અલ્લાહ તઆલા) બડે માફ કરનેવાલે, બડે રહમ કરનેવાલે હે. ﴿૮﴾

[૧] (૧) કુછ ઇન્સાન દુનિયા સે ગુઝર જાનેવાલે દૂસરે ઇન્સાનોં કી ઇબાદત કરતે હે, ઉન ઇન્સાનોં કો બહુત સી મરતબા પતા ભી નહી હોતા કે ઉનકી ઇબાદત હો રહી હે; ઇસ લિયે વો મહશર (યાની વો મેદાન જહાં પર તમામ ઇન્સાનોં કો કયામત કે દીન જમા કિયા જાએગા) મેં સાફ ઇન્કાર કર દેંગે. (૨) જિન ઇન્સાનોં કો પતા હુવા હોગા કે હમારી ઇબાદત કી જા રહી હે તો વો મહશર મેં કહેંગે કે: દર હકીકત હમારી ઇબાદત નહી કી જા રહી હે; બલકે યે લોગ અપની નફસાની ખ્વાહિશ કી ઇબાદત કરતે થે. (૩) કુછ ઇન્સાન ફરિશ્તોં કી ઇબાદત કરતે હે તો ફરિશ્તે સાફ ઇન્કાર કર દેંગે, યે તો શૈતાન કે બેહકાને સે ઉનકી ઇબાદત કરતે થે. (૪) ઔર બેજાન બુતોં કી જો ઇબાદત કી જાતી હે, લગતા ઐસા હે કે કયામત મેં અલ્લાહ તઆલા ઉનસે બુલવાએંગે ઔર વો સચ્ચી ખબર દેંગે કે હમારી દુનિયા મેં ઇબાદત કી જાતી થી ઉસકી હમકો ખબર હી ન થી, યે ભી હો સકતા હે કે ઝબાને હાલ સે બતલા દે કે હમ તો બેજાન હે હમકો કયા ખબર હમારે સાથ કોન કયા કર રહા હે.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) જિન બાતોં મેં તુમ લગે હુવે હો. (તીસરા તર્જુમા) જો નુક્તા ચીની તુમ લોગ કર રહે હો (યાની આલોચના કર રહે હો).

قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِّنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ ۖ إِنِ اتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ
 مُّبِينٌ ① قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنَ عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ فَأَمَنَ
 وَاسْتَكْبَرْتُمْ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ②
 وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَا إِلَيْهِ ۖ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هَٰذَا
 إِنْكَ قَدِيمٌ ③ وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً ۖ

એ નબી! તુમ (ઉન સે) કેહ દો કે: મેં કોઈ નયા (યાની અનોખા) રસૂલ નહીં હું ઔર મેં નહીં જાનતા કે મેરે સાથ કયા કયા જાએગા ઔર ન યે જાનતા હું કે તુમ્હારે સાથ કયા હોગા^[૧] ઔર મેં તો સિર્ફ ઉસી વહી (યાની હુકમ) પર ચલતા હું (યાની અમલ કરતા હું) જો મેરે પાસ ભેજી જાતી હે ઔર મેં તો સિર્ફ એક સાફ સાફ ડરાનેવાલા હું. ﴿૯﴾ તુમ (ઉન સે) કહો કે: મુજે ઝરા યે બતાઓ! અગર વો (કુર્આન) અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે હે ઔર તુમને ઉસ (કુર્આન) કા ઇન્કાર કર દિયા ઔર બની ઇસ્રાઇલ મેં સે એક ગવાહ ને ઉસ જૈસી કિતાબ કે હક હોને કી ગવાહી દે દી^[૨] ફિર વો ઉસ પર ઇમાન ભી લે આયા ઔર તુમ લોગ અપને તકબ્બુર મેં પડે રહે (તો યે કિતના બડા તુમ્હારા ગુલ્મ હે?) યકીન રખો! અલ્લાહ તઆલા એસે ઝાલિમ (લોગોં) કો હિદાયત તક નહીં પહોંચાતા. ﴿૧૦﴾

ઔર જિન લોગોં ને કુફ્ર અપના લિયા વો ઇમાન લાનેવાલે કે બારે મેં (યું) કેહતે હે: અગર યે (ઇમાન લાના) બેહતર હોતા તો યે (મુસલમાન ખાસ કર ફુકરા, ગરીબ, મીસ્કીન લોગ) ઇસ બારે મેં હમ સે આગે ન નિકલતે ઔર જબ ઇન (કાફિર) લોગોં ને ઇસ (કુર્આન) સે હિદાયત હાસિલ નહીં કી તો ફિર યહી કહેંગે કે: યે તો પુરાને ઝમાને કા જૂઠ હે. ﴿૧૧﴾ ઔર ઇસ (કુર્આન) સે પેહલે મૂસા (અલ.) કી કિતાબ ઇમામ (યાની રાસ્તા બતાનેવાલી) ઔર રહમત બન કર આ ચુકી હે,

[૧] યાની જબ તક વહી નહીં ઉતરતી વહાં તક મુજે અપને તરીકે સે, ખુદ સે યે પતા નહીં ચલતા કે મેરે ઔર તુમ્હારે સાથ દુનિયા ઔર આખિરત મેં કયા મામલા કીયા જાએગા, જો કુછ પતા ચલતા હે વો સિર્ફ વહી કી બરકત સે હે.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) ઉસ જૈસી બાત કે હક મેં (યાની અલ્લાહ તઆલા કે તરફ સે હોને કી) ગવાહી દે દી.

وَهَذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ لِّسَانِكَ عَرَبِيًّا لِّيُنْذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا ۖ وَبُشْرَىٰ لِلْمُحْسِنِينَ ۝۱۲ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝۱۳ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝۱۴ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا ۖ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا ۖ وَحَمَلُهُ وَفِطْلُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً ۖ قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي ۚ إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۝۱۵

और ये (कुर्आन) ऐसी किताब है जो अरबी ज़बान में होते हुए (उस तौरात को) सच्चा बता रही है; ताके गुनेहगारों को डराये और नेक काम करनेवालों को ખુશખબरी सुनाये. ﴿१२﴾ यकीनन जिन लोगों ने (सच्चे दिल से) कहा^[१] के हमारे रब अल्लाह तआला हैं, फिर वो उस पर मज़बूती से कायम रहे^[२] तो ऐसे लोगों पर किसी किसम का भौंक नहीं और वो लोग गमगीन भी नहीं होंगे. ﴿१३﴾ वो जन्नत (में जाने) वाले लोग हैं, उसमें हमेशा रहेंगे, जो अमल वो करते थे ये उसका बदला है. ﴿१४﴾ और हमने इन्सान को अपने मां बाप के साथ नेक सुलूक करने की ताकीद की है (ખાસ તૌર પર માં કે સાથ; કયું કે) उसकी मां ने उसको બડી તકલીફ से (પેટ में) ઉઠાએ રખા और બડી તકલીફ से उसको જના और उस (ઇન્સાન) को પેટ में રખને और દૂધ છુડાને की मुद्दत तीस महीने होती हैं, यहां तक के जब वो (बच्चा) अपनी जवानी (यानी बालिग होने की उम्र) को पहुँचा और (फिर धीरे-धीरे) याલીस साल (की उम्र) को पहुँच गया तो वो (बच्चा दुआ में) કેહने लगा: એ મેરે રબ! મુજે તૌફીક દીજીયે કે મેં આપકી ઇસ નેઅમત કા શુક્ર અદા કરું જો આપને મુજે और મેરે વાલિદૈન કો દી और મેં વો નેક કામ કરતા રહું જિન સે આપ રાઝી હો જાએँ और મેરે લિયે મેરી અવલાદ મેં સલાહિયત (કાબેલીયત) દે દીજીયે^[૩] મેં આપકે દરબાર મેં (ગુનાહોં સે) તૌબા કરતા હું और મેં (આપકા) હુકમ પૂરા કરનેવાલોં મેં સે હું. ﴿૧૫﴾

[૧] યાની ઇકરાર કિયા.

[૨] યાની તવહીદ કો કભી ન છોડા और उसके તકાઝોં (उसकी याही હુઇ બાતોં) પર હમેશા અમલ કિયા.

[૩] યાની અવલાદ મેં એસી દીની સલાહિયત અતા ફરમા દીજીયે જો દુનિયા और આખિરત મેં ઇઝ્જત કા ઝરિયા (કારણ) બને और દુનિયા કે નફે સે ભી રાહત પહોંચે.

أُولَئِكَ الَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَنَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ ۖ وَعَدَ الصِّدِّيقِ الَّذِي
كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿١٦﴾ وَالَّذِي قَالَ لِوَالِدَيْهِ أُفٍّ لَكُمَا أَتَعِدَانِي أَنْ أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِي ۖ وَهُمَا
يَسْتَعْجِلَانِ اللَّهَ وَيْلَكَ آمِنْ ۖ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ ۖ فَيَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ حَقَّ
عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا خَسِرِينَ ﴿١٨﴾ وَلِكُلِّ دَرَجَةٍ مِمَّا
عَمِلُوا ۖ وَلِيُوفيَّهِمْ أَعمالُهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٩﴾

યહી વો લોગ હેં કે જિનસે ઉનકે નેક આ'માલ હમ કબૂલ કર લેંગે ઓર ઉનકે બુરે કામોં
કો હમ માફ કર દેંગે (જિસ કી વજા સે) વો જન્નતવાલોં મેં શામિલ હોંગે (યે સુલૂક) ઉસ
સચ્ચે વાદે કી બિના પર હોગા જો ઉનસે (દુનિયા મેં) કિયા જાતા થા. ﴿૧૬﴾ ઓર જિસ
શખ્સ ને અપને માં બાપ કો કહા કે: તુમ પર તુફ હે^[૧] કે કયા તુમ મુજકો ખબર દેતે હો^[૨]
કે મેં (કબ્ર સે) નિકાલા જાઉંગા; હાલાંકે મુજ સે પેહલે બહોત સારી કોમેં ગુઝર ચુકી હેં
ઓર વો દોનોં (માં બાપ) અલ્લાહ તઆલા સે ફરયાદ કરતે હેં (ઓર દર્દમન્દી સે બેટે કો
કેહતે હેં કે) અફસોસ તુજ પર! તૂ ઇમાન લે આ, યકીન રખ! અલ્લાહ તઆલા કા વાદા
સચ્ચા હે તો વો (બેટા જવાબ મેં) કેહતા હે: યે સબ તો સિર્ફ અગલે લોગોં કે (ચલે આ
રહે) અફસાને (યાની કહાનિયાં) હેં. ﴿૧૭﴾ યહી વો લોગ હેં જિન કે બારે મેં જિન્નાતોં
ઓર ઇન્સાનોં કે જો ફિર્કે ઉનસે પેહલે ગુઝર ચુકે હેં ઉનકે સાથ (અઝાબ કી) બાત પૂરી હો
કર રહી, હકીકત મેં વો સબ બડા નુકસાન ઉઠાનેવાલે હેં. ﴿૧૮﴾ ઓર હર એક (જમાઅત)
કે લિયે અપને આ'માલ કી વજા સે (અલગ અલગ) દરજે હોંગે^[૩], ઓર (યે ઇસ લિયે
હોગા) તાકે વો (અલ્લાહ તઆલા) ઉન સબકો ઉનકે આ'માલ કા પૂરા બદલા દેવેં ઓર
ઉન પર (કોઈ) ઝુલ્મ નહીં કિયા જાએગા. ﴿૧૯﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) યાની મેં તુમસે બેઝાર (અલગ) હૂં.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) યે ધમકી દેતે હો.

[૩] યાની નેક લોગોં કે લિયે આ'માલ કે એ'તેબાર સે જન્નત કે દરજાત મેં તફાવત હોગા, ઇસી તરહ
નાફરમાનોં કે લિયે જહન્નમ કે દરકાત (જહન્નમ કે તબક્કે) મેં તફાવત હોગા.

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ ۚ أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ فِي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا ۖ فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۖ وَمِمَّا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ ﴿٥٠﴾
 وَأَذْكُرْ أَخَا عَادٍ ۖ إِذْ أَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَّتِ النَّذُرُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۖ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥١﴾ قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَأْفِكَنَّ عَنْ إِلَهِتِنَا ۖ فَأَتَيْنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٥٢﴾ قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ ۖ وَأُبْلِغُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ وَلَكِنِّي أَرَكُمُ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٥٣﴾

और उस दिन (को याद रखो जब) उन काफ़िरों को आग के सामने पेश किया जाएगा (और उनको कड़ा जाएगा) तुमने अपने (हिस्से के) भजे अपनी दुनियावी जिंदगी में हासिल कर लिये और उन (भजे की चीजों) से (दुनिया में) ખૂબ ફાયદા ઉઠા લਿਆ; લિહાઝા આજ તુમકો ઝલીલ કરનેવાલે અઝાબ કી સઝા દી જાએગી; ક્યૂંકે તુમ ઝમીન મેં નાહક તકબ્બુર ક્રિયા કરતે થે^[૧] और ઇસ વજા સે (ભી) કે તુમ (બરાબર) નાફરમાની કરતે થે. ﴿૨૦﴾ और (એ નબી!) કૌમે આદ કે ભાઈ (યાની હૂદ અલ.) કા તઝકિરહ કરો જબ ઉન્હોને અપની કૌમ કો અહકાફ મેં ડરાયા થા^[૨] और પક્કી બાત હે કે ઉનસે પેહલે और ઉનકે બાદ મેં ભી બહોત સારે ડરાનેવાલે (યાની અંબિયા) ગુઝર ચુકે હેં (નબી કી દા'વત કા ખુલાસા યે હે) કે તુમ સિર્ફ અલ્લાહ તઆલા કી ઇબાદત કરો; ઇસ લિયે કે મેં તુમ પર એક બડે દિન કી આફત (યાની અઝાબ) સે ડરતા હૂં. ﴿૨૧﴾ વો (કૌમ કે લોગ) બોલે (એ હૂદ!) કયા તૂ હમારે પાસ ઇસ લિયે આયા હે કે હમકો હમારે (ખૂદ બનાએ હુવે) ખુદાઓ સે ફિરા દેવે, અચ્છા! અગર તુમ સચ્ચે હો તો વો (અઝાબ) લે આઓ જિસસે તુમ હમકો ડરાતે હા^[૩]. ﴿૨૨﴾ ઉસ (નબી) ને કહા: (ઉસ અઝાબ કે આને કે વફત કા) ઇલ્મ તો સિર્ફ અલ્લાહ તઆલા હી કે પાસ હે और મેં તુમકો વહી પૈગામ પહોંચા રહા હૂં જો (પૈગામ) દે કર મુજકો ભેજા ગયા હે; લેકિન મેં તુમકો દેખતા હૂં કે તુમ લોગ જહાલત (યાની નાદાની) કી બાતેં કર રહે હો. ﴿૨૩﴾

[૧] યહાં એસા તકબ્બુર (ઘમંડ) મુરાદ હે જો ઇમાન સે મહરૂમ રખે.

[૨] જિસ ઇલાકે મેં ઉસ કૌમ કી આબાદી થી વહાં ઉચે ઉચે રેત કે ટીલે બહોત થે, રેગિસ્તાની (રેતી વાલા) ઇલાકા થા વો ઇલાકા અહકાફ કે નામ સે મશહૂર હો ગયા.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) જિસકી તુમ (હમકો) ધમકી દેતે હો.

فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ أَوْدِيَّتِهِمْ ۖ قَالُوا هَذَا عَارِضٌ مُّطَرٌ ۖ بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ ۖ رِيحٌ فِيهَا
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٣﴾ تَدْمِرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا ۖ فَأَصْبَحُوا لَا يَرَى إِلَّا مَسْكِنَهُمْ ۖ كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٤﴾
وَلَقَدْ مَكَّنَّهُمْ قِيَمًا ۖ إِنَّ مَكَّنَّكُمْ فِيهِ ۖ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَآبْصَارًا ۖ وَأَفْئِدَةً ۖ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا
عُ أَبْصَارُهُمْ وَلَا أَفْئِدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ ۖ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ ۖ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٢٥﴾
وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِنَ الْقُرَىٰ وَصَوَّرْنَا الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٦﴾

ફિર જબ ઉન લોગોં ને ઉસ (અઝાબ) કો બાદલ કી શકલ મેં અપને મૈદાનોં કી જાનિબ આતા હુવા દેખા તો કેહને લગે કે: યે બાદલ હે જો હમ પર બારિશ બરસાએગા, એસી બાત નહી, યે તો વો (અઝાબ) હે જિસકો તુમને જલ્દી માંગા થા, એક આંધી હે જિસમેં દર્દનાક અઝાબ હે. ﴿૨૪﴾ વો (આંધી) હર ચીઝ કો અપને રબ કે હુક્મ સે ઉખાડ કર ફેંક રહી થી^[૧] ફિર વો લોગ એસે હો ગએ કે ઉનકે ઘરોં કે સિવા કુછ નઝર નહી આતા થા^[૨], મુજરિમ લોગોં કો હમ ઇસી તરહ અઝાબ દિયા કરતે હે. ﴿૨૫﴾ ઓર (એ અરબ કે લોગો!) હમને ઉન (કૌમે આદ કે) લોગોં કો ઉન ચીઝોં કી તાકત દી થી જિન ચીઝોં કી હમને તુમકો તાકત નહી દી ઓર હમને ઉનકો કાન ઓર આંખેં ઓર દિલ (સબ કુછ) દે રખે થે; લેકિન વો લોગ ચૂંકે અલ્લાહ તઆલા કી આયતોં કા ઇન્કાર કરતે થે; ઇસ લિયે ન ઉનકે કાન ઓર ન ઉનકી આંખેં ઓર ન ઉનકે દિલ ઉનકો કુછ કામ આએ ઓર જિસ (અઝાબ) કા વો મઝાક ઉડાયા કરતે થે ઉસી ને (આ કર) ઉનકો ઘેર લિયા. ﴿૨૬﴾

ઓર પક્કી બાત હે કે હમને તુમહારે આસ પાસ કી (દૂસરી) બસ્તીયોં કો ભી (કુફ્ર કી વજા સે) હલાક કિયા હે ઓર હમને તરહ તરહ કી (અપની) નિશાનિયાં દિખલાઈ; તાકે વો (નાફરમાની સે) રૂક જાએ^[૩]. ﴿૨૭﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) તહસ નહસ કર રહી થી. દરહમ બરહમ કર રહી થી.

[૨] યાની ઇન્સાન, જાનવર કુછ ભી નઝર ન આતા, ખંડેર મકાનાત કે નિશાનાત સબક લેને કે લીયે રહે ગએ થે.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) ઓર હમને (હલાક કરને સે પેહલે) બાર બાર (અપની) નિશાનિયાં ઉનકો બતલા દી થી.

فَلَوْلَا نَصَرَ هُمْ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا آلِهَةً ۖ بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ ۖ وَذَلِكَ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٣٩﴾
 وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ ۖ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنصِتُوا ۖ فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ
 مُنْذِرِينَ ﴿٤٠﴾ قَالُوا يَقَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنْزِلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَى
 طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤١﴾ يَقَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرَكُمْ مِنْ عَذَابِ آلِيمٍ ﴿٤٢﴾

ફિર ઉન્હોને (અલ્લાહ તઆલા કી) નઝદીકી હાસિલ કરને કે લિયે જિનકો અલ્લાહ તઆલા કે સિવા મા'બૂદ બના રખા થા ઉન્હોને ઉન (મુશિરકીન) કી મદદ કયૂં નહીં કી? બલકે વો સબ (જૂઠે મા'બૂદ) ઉનસે ગાઈબ (યાની ગુમ યા બેનિશાન) હો ગએ, ઔર (ઉન ગૈરુલ્લાહ (અલ્લાહ તઆલા કે અલાવા કિસી ચીઝ) કો અલ્લાહ તઆલા કે નઝદીકી કે લિયે મા'બૂદ બનાના) યે ઉન (મુશિરકીન) કા સરાસર જૂઠ થા ઔર બોહતાન થા જો ઉન્હોને બાંધ રખા થા. ﴿૨૮﴾ ઔર (એ નબી! વો વક્ત યાદ કરો) જબ હમને જિન્નાત કી એક જમાઅત કો તુમ્હારી તરફ મુતવજ્જેહ કિયા^[૧] (ઔર) વો કુર્આન સુનને લગે, ફિર જબ વો (જિન્નાત) વહાં (યાની કુર્આન સુનને કી જગા) પહોંચ ગએ તો ઉન્હોને (આપસ મેં એક દૂસરે સે) કહા કે: ખામોશ હો જાઓ, ફિર જબ (કુર્આન કી) તિલાવત હો ચુકી તો વો અપની કૌમ કે પાસ ડરાને કી ગર્ઝ સે વાપસ ગએ^[૨]. ﴿૨૯﴾ (વહાં જા કર) ઉન્હોને કહા: એ હમારી કૌમ કે લોગો! યકીન જાનો! હમને એક એસી (અજીબ) કિતાબ (યાની કુર્આન) સુની જો મૂસા(અલ.) (કી કિતાબ) કે બાદ ઉતારી ગઈ હે, વો (કિતાબ) અપને સે પેહલે કી (તમામ આસમાની) કિતાબોં કો સચ્ચા બતાતી હે, વો (કિતાબ) હક (યાની સચ્ચા દીન) ઔર સીધે રાસ્તે કી તરફ રેહનુમાઈ કરતી હે. ﴿૩૦﴾ એ હમારી કૌમ કે લોગો! તુમ અલ્લાહ તઆલા કી તરફ બુલાને વાલે (યાની મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) કી બાત માન લો ઔર ઉસ પર ઇમાન લે આઓ (અગર એસા કરોગે તો) વો (અલ્લાહ તઆલા) તુમ્હારે ગુનાહોં કો માફ કર દેંગે, ઔર તુમકો એક દર્દનાક અઝાબ સે બચા લેંગે. ﴿૩૧﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) જિન્નાત કી એક જમાઅત કો તુમ્હારી તરફ લે આએ.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) અપની કૌમ કે પાસ (કુર્આન કો ઉતારને ઔર નબી કો ભેજને કી) ખબર પહોંચાને કે વાસ્તે વાપસ ચલે ગએ.

وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءُ ۖ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَغَيِّ بِخَلْقِهِنَّ بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَنْ يَغَيِّ الْمَوْتَىٰ ۖ بَلَىٰ إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ ۖ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ ۖ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا ۖ قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٤٠﴾ فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُوا الْعِزِّ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ ۖ كَانَتْهُمْ يَوْمَ يُرَوُّنَ مَا يُوعَدُونَ ۖ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنْ نَّهَارٍ ۖ بَلَّغْ ۖ فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤١﴾

और जो शप्स अल्लाह तआला की तरफ़ बुलानेवाले (दाए) की बात न माने तो वो (सारी) जमीन में (कहीं भी भाग कर अल्लाह तआला को) आज़िज़ नहीं कर सकता और उसके लिये उस (अल्लाह तआला) के सिवा मदद करनेवाले नहीं होंगे, वही लोग ખુલ્લમખુલ્લી गुमराही में पड़े हैं. ﴿३८﴾ क्या उन (क्यामत का इन्कार करनेवाले) लोगों ने इस बात को नहीं समझा के जिस अल्लाह तआला ने आसमानों और जमीन को पैदा किया और उनको पैदा करने में ज़रा भी नहीं थके वो (अल्लाह तआला और ज़ियादह) इस बात पर पूरी कुदरत रખते हैं के मुर्दों को ज़िंदा कर दें (और) क्यूं (कुदरत) न होवे? यकीनन वो (अल्लाह तआला) हर चीज़ पर पूरी कुदरत રખते हैं. ﴿३९﴾ और जिस दिन કાફિર लोग आग के सामने लाये जायेंगे (उस दिन उनसे सवाल किया जायेगा) क्या ये (जहन्नम की आग) सय नहीं है? वो (क़ाफ़िर) कहेंगे के: क्यूं नहीं? हमारे रब की कसम! (ये तो હકીકત में सय है) तो वो (अल्लाહ તઆલા) ફરમાयेंगे: सो जो कुछ तुम करते थे उसके बदले अज़ाब का मज़ा यખो. ﴿४०﴾ सो (अे नबी!) હિમ્મતવાले પયગમ્બરોં ने जिस तरह સબ્ર किया उसी तरह तुम સબ્ર करते रहो और उन (क़ाफ़िरों के अज़ाब) के बारे में जल्दी मत करो, जिस दिन वो (क़ाफ़िर) उस (अज़ाब) को देख लेंगे जिसका उनसे वादा किया जा रहा है^[१] तो (वहां के ભયાનક મનાઝિર, દ્રશ્યોં देख कर) वो अैसा ખ્યાલ करेंगे जैसे वो (દુનિયા में) दिन की એક ઘડી के बराबर रहे हों^[२] ये (कुर्आन की शकल में મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ के वास्ते से) पयगाम पહोंया दिया गया है, बस अब वही लोग बरबाद होंगे जो नाइरमान हैं. ﴿४१﴾

[१] (दूसरा तर्जुमा) जिसकी उनको धमकी दी जा रही थी. [२] (दूसरा तर्जुमा) वो (दुनिया में) दिन भर में એક ઘડી રહે હો.

સૂરએ મુહમ્મદ

યે સૂરત મદની છે, ઇસ મેં (૩૮) યા (૩૯) આયતેં હેં. સૂરએ હદીદ કે બાદ ઓર સૂરએ રઅદ સે પેહલે (૮૫) યા (૮૬) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

ઇસ સૂરત મેં હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કા મુબારક નામ સાફ સાફ આયા છે. પૂરે કુર્આને મજીદ મેં નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કા મુબારક નામ સાફ સાફ ચાર મરતબા આયા છે.

ઇસ સૂરત કા દૂસરા નામ “الَّذِينَ كَفَرُوا” (અલ્લઝીન કફરૂ) ભી છે, સૂરત કી શુરૂઆત “الَّذِينَ كَفَرُوا” સે હુઈ છે.

તીસરા નામ “કિતાલ” ભી છે, ઇસ મેં કાફિરોં કે સાથ કિતાલ (લડાઈ કરને) કા ઝિક્ક છે.

કુછ હઝરાત કેહતે હેં કે: બદર કે દિન કે બાદ યે સૂરત નાઝિલ હુઈ, ઓર કુછ કેહતે હેં કે: ઉહુદ કી લડાઈ મેં નાઝિલ હુઈ.

મુહમ્મદ કે મા'ના આતે હેં: વો શખ્સ જિસકે અંદર અચ્છી આદતેં, પસંદીદહ સિફાત (ખુબીયાં) બહોત ઝિયાદહ હોં, નામ હોને કે બાવજૂદ ઉસમેં સિફાત કી તરફ ઇશારા છે.

એક ઝરૂરી નોટ: મુફ્સિરીન કી પરિભાષા કે અનુસાર જો આયતેં હિજરત કે મોકે પર મક્કએ મુકર્રમા સે રવાનગી કે બાદ ઉતરી; યહાં તક કે મદીના પહોંચને સે પેહલે નાઝિલ હુઈ, વો સબ ભી મક્કી કેહલાતી હેં, ઇસ સૂરત કી આયત નંબર ૧૩ મક્કા સે રવાનગી કે બાદ નાઝિલ હુઈ છે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ① وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ ② كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ③ ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ ④ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ⑤ فَإِذَا لَقِيتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبُ الرِّقَابِ ⑥ حَتَّى إِذَا أَتَخْتَرُّوهُمْ فَشُدُّوا الْوَتَاقَ ⑦ فَإِمَّا مَثًّا بَعْدُ وَإِمَّا فِدَاءً حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ⑧

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરુ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

જિન લોગોં ને (ખૂદ) કુફ્ર અપના લિયા હે ઓર (દૂસરોં કો) અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે સે રોકા હે, તો ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ને ઉનકે આ'માલ કો ઝાયેઅ (બરબાદ) કર દિયા હે^[૧]. ﴿૧﴾ ઓર જો લોગ ઇમાન લાએ ઓર ઉન્હોંને નેક કામ કિયે ઓર જો (કુર્આન) મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) પર ઉતારા ગયા ઉસકો (દિલ સે) માના, ઓર વહી હક (યાની સચ્ચા દીન) હે જો ઉનકે રબ કી તરફ સે (આયા) હે, અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકી બુરાઈયોં કો માફ કર દિયા ઓર ઉનકી હાલત કો દુરુસ્ત કર દિયા^[૨]. ﴿૨﴾ યે ઇસ લિયે હુવા કે જિન લોગોં ને કુફ્ર અપના લિયા હે વો બાતિલ (યાની જૂઠી) બાત પર ચલે હે ઓર જો ઇમાનવાલે હે વો ઉસ સચ્ચે દીન પર ચલે હે જો ઉનકે રબ કી તરફ સે (આયા) હે, ઇસી તરહ અલ્લાહ તઆલા લોગોં કે ફાયદે કે લિયે ઉનકે હાલાત બતલાતે હે. ﴿૩﴾ ફિર જબ તુમહારા કુફ્ર અપનાનેવાલોં સે મુકાબ્લા હો જાએ તો તુમ (ઉનકી) ગરદનેં મારો, યહાં તક કે જબ તુમ ઉનકો ખૂબ કતલ કર ચુકો^[૩] તો મઝબૂતી સે (બાંધ કર) કેદ કર લો, ફિર ઉસકે બાદ ચાહે એહસાન કર કે (બગૈર બદલા લિયે હુવે છોડ દો) યા ફિદયા લે કર છોડ દો; યહાં તક કે લડાઈ અપને હથિયાર રખ દેવે^[૪],

[૧] યાની સદકા ખૈરાત જૈસે નેક કામ જો વો કરતે થે આખિરત મેં ઇમાન ન હોને કી વજા સે કામ ન આવેંગે, યા ઉનકી ખુફ્રિયા (છુપી)તદબીરોં કો ખત્મ કર દિયા.

[૨] યાની દીન ભી દુરુસ્ત હોગા, દુનિયા મેં ઇઝઝત મિલેગી, ગુનાહોં સે હિફાઝત કી જાવેગી.

[૩] યાની ખૂન બહા ચુકો ઓર ઉનકી તાકત કમઝોર પડ જાએ.

[૪] યાની લડાઈ ખત્મ હો જાએ (દૂસરા તર્જુમા) જબ તક લડનેવાલે (દુશ્મન) અપને હથિયાર ન રખ દે.

ذَلِكَ ۖ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُوَ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ ۖ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ۝ سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ۝ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَفَهَا لَهُمْ ۝ يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُخْرِجْ أَعْدَاءَكُمْ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَا لَهُمْ ۖ وَأَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ۝ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أُنْزِلَ اللَّهُ فَاحْبَطُوا أَعْمَالَهُمْ ۝ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۖ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ۖ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَالُهَا ۝

યે (જિહાદ કા) હુકમ તુમકો દિયા ગયા, અગર અલ્લાહ તઆલા ચાહતે તો (ખૂદ) ઉન (કાફિરો) સે બદલા લે લેતે^[૧] લેકિન (યે કિતાલ કા હુકમ તુમકો દિયા ગયા) તાકે તુમહારા એક દૂસરે કે ઝરિયે ઇમ્તિહાન લેવે^[૨] ઓર જો લોગ અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે મેં મારે ગએ તો વો (અલ્લાહ તઆલા) ઉનકે આ'માલ કો હરગિઝ ઝાયેઅ નહી કરેંગે. ﴿૪﴾ વો (અલ્લાહ તઆલા) ઉનકો મંઝિલ (યાની જન્નત) તક પહોંચા દેંગે ઓર (દુનિયા આખિરત કી તમામ મંઝિલોં મેં) ઉનકી હાલત દુરુસ્ત રખેંગે. ﴿૫﴾ ઓર વો (અલ્લાહ તઆલા) ઉનકો ઉસ જન્નત મેં દાખિલ કર દેંગે જિસકી ઉન્હે પેહચાન કરા દી હે^[૩]. ﴿૬﴾ એ ઇમાનવાલો! અગર તુમ અલ્લાહ તઆલા (કે દીન) કી મદદ કરોગે તો વો (અલ્લાહ તઆલા) તુમહારી મદદ કરેંગે ઓર તુમહારે કદમ જમા દેંગે. ﴿૭﴾ ઓર જિન લોગોં ને કુફ્ર અપના લિયા હે સો ઉનકે લિયે તબાહી હે^[૪], ઓર અલ્લાહ તઆલા (આખિરત મેં) ઉનકે આ'માલ બરબાદ કર દેંગે. ﴿૮﴾ યે ઇસ લિયે કે ઉન (કાફિર) લોગોં ને અલ્લાહ તઆલા કે ઉતારે હુવે અહકામ (હુકમોં) કો નાપસંદ કિયા; લિહાઝા ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ને ઉનકે આ'માલ કો ઝાયેઅ કર દિયા. ﴿૯﴾ કયા ભલા ઉન લોગોં ને ઝમીન મેં ચલ ફિર કર નહી દેખા કે જો લોગ ઉનસે પેહલે (ગુઝર ચુકે) થે ઉનકા અંજામ કેસા હુવા? અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકે ઉપર બરબાદી ડાલી ઓર કાફિરોં કે ભી ઉસી જૈસે અંજામ હોનેવાલે હે. ﴿૧૦﴾

[૧] કુદરતી અઝાબ કે ઝરિયે.

[૨] જંગ મેં મુસલમાન કાફિર દોનોં કા ઇમ્તિહાન હે, મુસલમાન કા ઇસ તરહ કે અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ પર કોન જાન દેવે ઓર કાફિર ઇસ તરહ કે કિતાલ (જંગ) કી તકલીફ સે ઉસકો તંબીહ (ટકોર) હો ઓર કુફ્ર સે તૌબા કરે ઓર ઇમાન કબૂલ કરે. [૩] (દૂસરા તર્જુમા) જો ઉનકો મા'લૂમ કરા દી ગઈ હે. (તીસરા તર્જુમા) જિસકી ખુશ્બૂ રચા બસા દી ગઈ હે. [૪] વો ઠોકરેં ખાએંગે.

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ مَوْلٰى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَّ اَنَّ الْكٰفِرِيْنَ لَا مَوْلٰى لَهُمْ ۗ ۝۱۱

اِنَّ اللّٰهَ يَدْخُلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جَنَّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۚ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَتَمَتَّعُوْنَ وَيَاكُلُوْنَ كَمَا تَاْكُلُ الْاَنْعَامُ ۚ وَالتّٰرُ مَثْوٰى لَهُمْ ۝۱۲ وَكَآيِنٌ مِّنْ قَرْيَةٍ هِيَ اَشَدُّ قُوَّةً مِّنْ قَرْيَتِكَ الَّتِيْ اَخْرَجْتِكَ ۚ اَهْلَكْنٰهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ۝۱۳ اَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّهٖ كَمَنْ زُوِّنَ لَهُ سُوْءُ عَمَلِهٖ ۚ وَاتَّبَعُوْا اَهْوَاءَهُمْ ۝۱۴ مِّثْلَ الْجُنَّةِ الَّتِيْ وُعِدَ الْمُتَّقُوْنَ ۖ فِيْهَا اَنْهٰرٌ مِّنْ مَّآءٍ غَيْرِ اَسِيْنٍ ۚ وَاَنْهٰرٌ مِّنْ لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهٗ ۚ

ये (सुलूक) इस लिये के जो लोग ईमान लाये हैं अल्लाह तआला उनके रईक (यानी मदद करनेवाले) हैं और जिन लोगों ने कुछ अपना लिया है उनकी कोई मदद करनेवाला नहीं है. ﴿११﴾

यकीनन अल्लाह तआला उन लोगों को जो ईमान लाये और उन्होंने नेक काम किये ऐसे बागात में दायिल करेंगे जिनके नीचे से नेहरें बहती होंगी और जिन लोगों ने कुछ (यानी ईन्कार) किया वो (यहां दुनिया में) अश कर रहे हैं और इस तरह (आभिरत से बेझिंक हो कर) भा रहे हैं जैसे योपाये जाते हैं और (जहन्नम की) आग उन (काझिरो) का (आजरी) ठिकाना है. ﴿१२﴾ और (अे नबी!) कितनी ही बस्तीयां हैं जो कुप्पत (और ताकत) में तुम्हारी इस बस्ती (के रेहनेवालों) से ज़ियादह जोरवाली (यानी मज़बूत) थी, जिस (बस्तीवालों) ने तुमको पतन से निकाला है हमने उन सब (बस्तीयों) को (वहां के रेहनेवालों के साथ) हलाक कर दिया, फिर उनका कोई मदद करनेवाला न हुवा. ﴿१३﴾ अब बताओ के जो लोग अपने रब की तरफ से अेक रोशन (यानी साइ) रास्ते पर (चलते) हैं क्या वो लोग उन लोगों के बराबर हो सकते हैं जिनके लिये उनका बुरा अमल जुशनुमा (अच्छा, ખૂબસૂરત) बना दिया गया हो और वो अपनी नइसानी ખ્વાહिशાત पर चलते हों. ﴿१४﴾ तकवा वाले लोगों के लिये जिस जन्नत का वादा किया गया है उसका हाल ये है के उस में ऐसे पानी की नेहरें (चलती) हैं जो पानी ખરાબ होनेवाला नहीं^[१] और (बहोत सारी) ऐसे दूध की नेहरें हैं जिसका ज़ाईका (स्वाद, टेस्ट ज़रा) भी नहीं बदलेगा,

[१] (दूसरा तर्जुमा) जिस पानी के रंग, बू, मज़ा ज़रा भी बदलनेवाला नहीं.

وَأَنهَرُوا مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنهَرُوا مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى ۖ وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ ۖ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيماً فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ۖ وَمِنْهُمْ مَّن يَّسْتَبِغُ إِلَيْكَ ۖ حَتَّىٰ إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِندِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ أَنِفًا ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ۖ وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَآتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ ۖ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً ۖ فَكَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا ۖ فَأَنَّى لَهُمْ إِذَا جَاءَتْهُمْ ذِكْرُهُمْ ۖ فَأَعْلَمَ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرُ لَذُنُوبِكِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ۖ

और ऐसी शराब की नेहरें हैं जो पीनेवालों के लिये (बહोत ही) मजेदार होंगी और ऐसे शहद की नेहरें हैं जो बिल्कुल साफ़ (शुद्ध और पालिस) होगा और उन (जन्नतवालों) के लिये वहां हर किस्म के फल होंगे और उनके रब की तरफ से मगफिरत होगी, क्या ये (मुत्तकी जन्नती) लोग उन (काफ़िरों) के बराबर हो सकते हैं जो हमेशा जहन्नम में रहेंगे और उनको गरम पानी पिलाया जायेगा तो वो (पानी) उनके आंतों के टुकड़े टुकड़े कर डालेगा. ﴿१५﴾ और (अे नबी!) उन (काफ़िरों) में से कुछ ऐसे लोग हैं जो तुम्हारी बातों को कान से सुनते हैं (यानी मुनाफ़िक लोग) लेकिन जब तुम्हारे पास (यानी मजलिस) से बाहिर जाते हैं तो वो (मुनाफ़िक) जिनको इल्म मिला है उन से पूछते हैं के: उस शप्स (यानी मुहम्मद सल्लल्लाहु अलयहि वसल्लम) ने अभी अभी (मजलिस में) क्या कहा था? ये वही लोग हैं जिनके दिलों पर अल्लाह तआला ने मोहर लगा दी और वो अपनी नइसानी ज्वालिशात पर चलते हैं. ﴿१६﴾ और जिन लोगों ने हिदायत का रास्ता इप्तिहार (पसंद) किया है उनको वो (अल्लाह तआला) हिदायत में तरक्की देते हैं और उन्हें उनके तकवा की तौफ़ीक अता करते हैं. ﴿१७﴾ क्या अब ये (काफ़िर) लोग सिर्फ़ कयामत का इन्तेज़ार कर रहे हैं के वो उनके पास अयानक आ जाये (अगर कयामत ही का इन्तेज़ार है) तो उसकी अलामतें तो आ ही चुकी हैं, फिर जब वो (कयामत) उनके पास आ ही जायेगी तब उनके लिये नसीहत हासिल करने का मोका कहां से आयेगा? ﴿१८﴾ लिहाज़ा (अे नबी!) तुम (पूरा) यकीन रबो के अल्लाह तआला के सिवा कोई इबादत के लाईक नहीं और अपनी (कुछ ज़ाहरे में लोगों को दिखने वाली गलतीयां) ખતાઓ પર માફી માંગતે રહો और सब इमानवाले मर्दों और औरतों के लिये भी (माफ़ी मांगा करो)

وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ﴿١٩﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا الْوَلَا يُزِلُّكَ سُورَةٌ ۚ فَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ ۖ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۖ فَأُولَٰئِكَ لَهُمُ ۖ طَاعَةٌ ۖ وَقَوْلٌ مَّعْرُوفٌ ۖ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ ۖ فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ۚ فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتُقْطَعُوا أَرْحَامُكُمْ ۚ ﴿٢٠﴾

और अल्लाह तआला तुम्हारे आने जाने को^[१] और तुम्हारे आभरी ठिकाने^[२] को जानते हैं. ﴿१९﴾

और ઇમાનવાલે કેહતે રેહતે હેં કે: કયા અચ્છી બાત હો કે કોઈ (નઈ) સૂરત (અલ્લાહ તઆલા કે યહાં સે) ઉતરે^[૩] ફિર જબ કોઈ મુહકમ^[૪] સૂરત (અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે) ઉતારી જાવે ઓર ઉસમેં લડાઈ (યાની જિહાદ) કા ઝિક્ક હો તો જિન લોગોં કે દિલોં મેં (નિકાક કી) બીમારી હે (એ નબી!) તુમ ઉનકો દેખોગે કે વો તુમહારી તરફ (ભયાનક નઝરોં સે) તાકને લગતે હેં જૈસે વો શખ્સ તાકતા હે જિસ પર મૌત કી બેહોશી તારી હો^[૫] સો ઐસે (મુનાફિકોં) કે લિયે બડી ખરાબી હે. ﴿૨૦﴾ (જિહાદ કી) બાત માન લેના ચાહિયે ઓર ભલી બાત કેહના ચાહિયે ફિર જબ (જિહાદ કા) હુકમ લાઝિમ હો જાવે^[૬] તો (ઉસ વક્ત) વો અગર અલ્લાહ તઆલા કે સાથ (જિહાદ કા હુકમ પૂરા કરને મેં) સચ્ચે રહેં તો યે ઉનકે લિયે બહોત અચ્છા હો. ﴿૨૧﴾ ફિર કયા તુમસે (ઐસી) ઉમ્મીદ (લગાઈ જા સકતી) હે કે^[૭] અગર તુમકો હુકૂમત મિલ જાવે તો તુમ ઝમીન મેં ફસાદ મચાઓ^[૮] ઓર અપને રિશતોં કો કાટ ડાલો^[૯]. ﴿૨૨﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) તુમહારે નફ્લો હરકત કો (તીસરા તર્જુમા) તુમહારે ચલને ફિરને કો. [૨] યાની રેહને સેહને ઓર તમામ આ'માલ. [૩] સહાબા કો અલ્લાહ તઆલા સે ઓર કુર્આન સે કામિલ (પૂરેપૂરી) મુહબ્બત થી; ઇસ લિયે કુર્આન કે ઉતરને કે દૌર મેં ઉનકી ચાહત યે રેહતી થી કે નઈ આયત યા સૂરત ઉતરે જિસસે ઇમાન મેં તાઝગી હો, સવાબ હાસિલ હો, નયે અહકામ (હુકમોં) પર અમલ કરે. દૂસરા કયું નહીં ઉતારી? [૪] યાની જો મન્સૂખ ન હો મા'ના બિલ્કુલ ઝાહિર હો, જયી તુલી હો. [૫] દુશ્મનોં કા ખૌફ, બુઝદિલી (કાયરતા) ઓર મૌત સે નફરત કી વજા સે હોતા થા. [૬] (દૂસરા તર્જુમા) ફિર જબ જિહાદ કે કામ કી તૈયારી હો જાએ. [૭] (દૂસરા તર્જુમા) ફિર તુમસે યે ભી કુછ બઈદ (દૂર) નહીં કે. [૮] યાની યે હુકૂમત કે નશે મેં આ કર યે શરારતેં કરોગે. [૯] (દૂસરા તર્જુમા) અગર તુમ લોગ (ઇમાન યા જિહાદ સે) મુંહ ફિરાઓગે તો તુમસે કયા યહી ઉમ્મીદ રખી જાએ કે તુમ ઝમીન મેં ફસાદ મચાઓગે, ઓર તુમ લોગ રિશતોં કો કાટ દોગે. (યાની જિહાદ છોડને કે નતીજે મેં યે ઝુલમ આમ હોંગે, યા ઇમાન છોડોગે તો જાહિલિયતવાલી બુરાઈયાં આ જાએગી.)

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَارَهُمْ ۖ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ۚ إِنَّ
 الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَى أَدْبَارِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى ۖ الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ ۚ وَأَمْلَى لَهُمْ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ
 قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ ۖ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ۚ فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ
 الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا اسْتَحْطَ اللَّهُ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَأَحْبَطَ
 أَعْمَالَهُمْ ۖ

યે વો લોગ હેં કે ઉનકો અલ્લાહ તઆલા ને અપની રહમત સે દૂર કર દિયા, ફિર ઉનકો (અલ્લાહ તઆલા કી બાતેં સુનને સે) બેહરા કર દિયા ઓર ઉનકી આંખેં અંધી કર દી. ﴿૨૩﴾ કયા વો લોગ કુર્આન મેં ગૌર નહીં કરતે યા ઉન કે દિલોં પર તાલે લગ ગએ. ﴿૨૪﴾ યકીનન જો લોગ ભી હિદાયત કે ઉન કે સામને (અચ્છી તરહ) ઝાહિર હો ચુકને કે બાદ ભી મુરતદ હો ગએ^[૧] શૈતાન ને ઉન કો પટ્ટી પડાઈ^[૨] ઓર ઉનકી ઉમ્મીદોં કો લંબા કર દિયા હે. ﴿૨૫﴾ ઇસ કા સબબ યે હુવા કે ઉન (મુનાફિક) લોગોં ને ઐસે લોગોં સે જો અલ્લાહ તઆલા કે ઉતારે હુવે અહકામ કો પસંદ નહીં કરતે ઉનસે (છુપે તૌર પર) યૂં કહા કે: કુછ કામોં મેં હમ તુમ્હારી બાત માનેંગે^[૩] ઓર અલ્લાહ તઆલા ઉનકી છુપી હુઈ બાતોં કો (અચ્છી તરહ) જાનતે હેં. ﴿૨૬﴾ ફિર (ઉન મુરતદ હોનેવાલોં કા) ઉસ વક્ત કયા હાલ હોગા જબ ફરિશ્તે ઉન (કી રૂહ) કો (ઇસ તરહ) કબ્જ કરેંગે(નિકાલેંગે)^[૪] કે ઉનકે ચેહરોં ઓર પીઠોં પર મારતે જાતે હોંગે. ﴿૨૭﴾ યે (સુલૂક) ઇસ લિયે હુવા કે વો ઉસ રાસ્તે પર ચલે જો અલ્લાહ તઆલા કો નારાઝ કરનેવાલા થા ઓર ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કી રઝા (હાસિલ કરને) કો ખૂદ ઉન્હોંને નાપસંદ કિયા; ઇસ લિયે (અલ્લાહ તઆલા ને) ઉનકે આ'માલ મિટા દિયે. ﴿૨૮﴾

[૧] યાની દીન છોડ કર ઉલટે ફિર કર કુફ્ર મેં ચલે ગએ.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) ઓર શૈતાન ને ઉનકો ચકમા દિયા હે. (તીસરા તર્જુમા) યે બાત ઉનકો આરાસ્તા (અચ્છી)કર કે દિખાઈ હે.

[૩] ઇસ્લામ ઓર નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી દુશ્મની ઓર લોગોં કો ઇસ્લામ સે રોકનેવાલી બાત.

[૪] (દૂસરા તર્જુમા) નિકાલેંગે.

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَضْغَانَهُمْ ﴿٢٩﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرَيْنَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسَبِيلِهِمْ ۖ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ ۖ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ﴿٣٠﴾ وَلَتَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّىٰ نَعْلَمَ الْمُجْهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ ۖ وَلَتَبْلُوَنَّكُمْ ۖ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَشَاقُّوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ ۖ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا ۖ وَسَيُحِطُّ أَعْمَالَهُمْ ﴿٣١﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ ۖ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ﴿٣٣﴾

કયા જિન લોગોં કે દિલોં મેં (નિફાક કી) બીમારી હે વો યે સમજતે હેં કે અલ્લાહ તઆલા ઉનકે (છુપે હુવે) કીનોં (યાની દુશમની) કો કભી ઝાહિર નહીં કરેંગે. ﴿૨૯﴾ ઓર અગર હમ યાહતે તો તુમકો વો (મુનાફિક) ઇસ તરહ દિખાઈ દેતે કે તુમ ઉનકો (ઉનકી) સૂરત (યાની નિશાની) સે પેહચાન જાઓ ઓર અબ ભી તુમ ઉનકો (ઉનકી) બાત કે લેહજે (યાની ઢબ, અંદાઝ) સે ઝરૂર પેહચાન હી જાઓગે, ઓર અલ્લાહ તઆલા તુમ્હારે કામ કો જાનતે હેં. ﴿૩૦﴾ ઓર હમ ઝરૂર તુમ સબકી આઝમાઈશ કરેંગે; તાકે હમ (ઝાહિર કર કે) દેખ લેવેં કે તુમ મેં કોન જિહાદ કરનેવાલે હેં ઓર (મુસીબત મેં) સાબિત કદમ રેહનેવાલે હેં ઓર (તાકે) હમ તુમ્હારે (દૂસરે) હાલાત (યાની બાતમાનને ઓર બાત ન માનને) કો જાંચ લેવેં. ﴿૩૧﴾ યકીનન જિન લોગોં ને કુફ્ર કિયા ઓર અલ્લાહ તઆલા કે (દીન કે) રાસ્તે સે (દૂસરોં કો) રોકા ઓર રસૂલ કી મુખાલફત કી બાવજૂદ યે કે ઉનકે સામને હિદાયત (યાની દીન કી રાહ) પૂરી તરહ ખૂલ કર આ ગઈ તો યે લોગ અલ્લાહ તઆલા (કે દીન) કો ઝરા સા ભી નુકસાન નહીં પહોંચા સકતે ઓર અનકરીબ અલ્લાહ તઆલા ઉનકે આ'માલ કો મિટા દેંગે. ﴿૩૨﴾ એ ઇમાનવાલો! તુમ અલ્લાહ તઆલા કી ઇતાઅત કરો ઓર તુમ રસૂલ કી ઇતાઅત કરો ઓર તુમ અપને આ'માલ કો બરબાદ મત કરો. ﴿૩૩﴾ યકીનન જિન લોગોં ને કુફ્ર કિયા ઓર (દૂસરોં કો) અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે સે રોકા, ફિર વો કુફ્ર હી કી હાલત મેં મર ગએ, તો અલ્લાહ તઆલા ઉનકો કભી માફ નહીં કરેંગે. ﴿૩૪﴾

فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلَامِ ۖ وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ ۖ وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَتَرَكَكُمْ أَعْمَالَكُمْ ۝ (۳۵) إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ ۖ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا يُؤْتِكُمْ أَجُورَكُمْ وَلَا يَسْأَلْكُمْ أَمْوَالَكُمْ ۝ (۳۶) إِنْ يَسْأَلْكُمْوهَا فَيُحْفِكُمْ تَبَخُلُوا وَيُخْرِجْ أَضْغَانَكُمْ ۝ (۳۷) هَآأَنْتُمْ هَآءِ تُدْعَوْنَ لِتُنفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۖ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخُلُ ۖ وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلُ عَنْ نَفْسِهِ ۖ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ ۖ وَإِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبَدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ۖ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَالَكُمْ ۝ (۳۸)

૬

સો (એ મુસલમાનો!) તુમ હિમ્મત મત હારો^[૧] ઓર તુમ (ખૂદ કાફિરોં કો) સુલહ કી દા'વત મત દો ઓર તુમ હી સરબુલંદ (યાની ગાલિબ, ઉપર) રહોગે, ઓર અલ્લાહ તઆલા તુમ્હારે સાથ હે ઓર વો (અલ્લાહ તઆલા) તુમ્હારે આ'માલ (કા સવાબ) હરગિઝ કમ નહી કરેંગે. ﴿૩૫﴾ (ઓર) દુનિયા કી ઝિંદગી તો બસ ખેલ ઓર તમાશા હે ઓર અગર તુમ ઇમાન લે આઓગે ઓર તકવાવાલે બન જાઓગે તો વો (અલ્લાહ તઆલા) તુમ્હારે અજર (સવાબ) તુમકો દે દેંગે, ઓર તુમસે તુમ્હારે (પૂરે) માલ કો નહી માંગેંગે^[૨]. ﴿૩૬﴾ (ઓર) અગર વો (અલ્લાહ તઆલા) તુમસે (તુમ્હારે) વો (પૂરા) માલ તલબ કરને (માંગને) લગે ઓર તુમ્હારા સબ કુછ સમેટ લેવે^[૩] તો તુમ (મેં સે બહુત સારે લોગ) બખીલી (કંજૂસી) કરને લગો ઓર વો (અલ્લાહ તઆલા) તુમ્હારે દિલ કી નાગવારિયોં (નારાઝગીયોં , પસંદ ન હોને) કો ઝાહિર કર દે. ﴿૩૭﴾ (એ મુસલમાનો!) સુનો! તુમ ઐસે લોગ હો કે તુમકો અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે મેં ખર્ચ કરને કે લિયે બુલાયા જાતા હે તબ તુમમેં સે કુછ લોગ (ખૂદ) બખીલી કરતે હે^[૪] ઓર જો શખ્સ ભી બખીલી કરતા હે વો અપની ઝાત (કે નુકસાન) સે હી બખીલી કરતા હે ઓર અલ્લાહ તઆલા બેનિયાઝ (યાની કિસી કે મોહતાજ નહી) હે ઓર તુમ લોગ (ઉસી કે) મોહતાજ હો, ઓર અગર તુમ (અલ્લાહ તઆલા કે દીન સે) મુંહ ફિરાઓગે તો વો તુમ્હારી જગા દૂસરી (ગૈર) કૌમ કો લે આએંગે ફિર વો તુમ્હારે જૈસે (બખીલ,કંજૂસ ઓર નાફરમાન) નહી હોંગે. ﴿૩૮﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) તુમ કમઝોર (યાની કમ હિમ્મત) મત બનો.[૨] યાની કુલ માલ અલ્લાહ તઆલા નહી માંગતે, બસ એક હિસ્સા યાની ઝકાત, સદકા, કુર્બાની વગૈરહ ચાહતે હે, ઇસી તરહ અલ્લાહ તઆલા અપને ફાયદે કે લિયે કબી તુમ સે માલ નહી માંગતે, વો તો તુમ્હારે હી ફાયદે કે લિયે માલ માંગતે હે કે સદકાત કા દુનિયા આખિરત મેં બડા ફાયદા હે.[૩] (દૂસરા તર્જુમા) તલબ કરને મેં મુબાલગે(ઝિયાદતી) સે કામ લેવે.[૪] યાની માલ ઝાહિર મેં તલબ કિયા જાતા હે તો ઉસસે દીન કે બારે મેં દિલ કી નારાઝગી ઝાહિર હોતી હે.

સૂરએ ફતહ

યે સૂરત મદની હે, ઇસમેં (૨૮) આયતેં હેં. સૂરએ સફ યા સૂરએ જુમ્મહ કે બાદ ઓર સૂરએ તૌબહ સે પેહલે (૧૦૩) યા (૧૧૧) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

ઇસ સૂરત મેં ફત્હે મક્કા કી બડી ખૂશખબરી કા બયાન હે.

ફતહ કા મા'ના આતા હે જો બંદિશ (ગાંઠ) ઝાહિર મેં નઝર આતી હે ઉસકો ખોલ દેના, દૂર કર દેના, મુસીબતોં કો દૂર કર દેના, ઓર સય મુય મક્કા કી ફતહ (જીત) મુસલમાનોં કે લિયે બહોત સારી બંદિશોં (કેંદ) ઓર મુસીબતોં કે હમેશા ખતમ કરને કા કારણ બની.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ۝ لِيُغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيكَ
صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ۝ وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَظِيمًا ۝ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِجْمَاعًا
مَعَ إِبْرَاهِيمَ ۖ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરૂ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

(એ નબી!) યકીનન હમને તુમકો (હુદયબિયહ કી સુલહ સે) એક ખુલી હુઇ (મક્કા કી) ફતહ (જીત) દે દી^[૧]. ﴿૧﴾ તાકે તુમહારી અગલી ઓર પિછલી કોતાહિયોં કો અલ્લાહ તઆલા માફ કર દેવે^[૨] ઓર (તાકે) અપની નેઅમત તુમ પર પૂરી કર દેવે; ઓર (તાકે) તુમકો સીધે રાસ્તે પર ચલાવે^[૩]. ﴿૨﴾ ઓર (તાકે) અલ્લાહ તઆલા તુમહારી ઝબરદસ્ત મદદ કરે^[૪]. ﴿૩﴾ વહી (અલ્લાહ તઆલા) તો હેં જિન્હોંને ઇમાનવાલોં કે દિલોં મેં ઇત્મીનાન (યાની રહમત, યા વકાર, યા બરદાશત કરના, યા ઝબ્ત) પૈદા કર દિયા; તાકે જો ઇમાન પેહલે સે ઉનકો હાસિલ થા ઉસકે સાથ ઇમાન મેં ઓર બઢ જાવેં ઓર આસમાનોં ઓર ઝમીન કે તમામ લશ્કર અલ્લાહ તઆલા હી કે લિયે હેં ઓર અલ્લાહ તઆલા (તો હર ચીઝ કો) જાનનેવાલે, બડી હિકમતવાલે હેં. ﴿૪﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) એ નબી! યકીનન હમને તુમહારે વાસ્તે સાફ સાફ ફેસ્લા કર ડાલા.

[૨] કભી એસી બાત પર ભી અમલ હો ગયા જો સહી ઓર ઠીક તો થી લેકીન બહેતર નહી થી. ઓર એસા કરના નબી કો ઉચા મરતબા હોને કી વજહ સે બહોત અચ્છા નહીં સમજા જાતા. એસી કુછ બાતેં આપ કો નબી બનાયે જાને સે પેહલે ઓર બાદ મેં હુઇ, જબ હુદેબીયા કી સુલહ હુવી ઓર મક્કા-મદીના કે આને જાને કે રાસ્તે ખુલે તો બહોત સારે લોગ ઇસલામ મેં દાખીલ હોને લગે. ઓર આપ કો ઉન્કે ઇસ્લામ કી બરકત સે ઓર ઝિયાદહ સવાબ મિલને લગા જસ મક્સદ કે લીયે અલ્લાહ તઆલા ને ભેજા યા વો પૂરા હોતા હુવા દિખાઈ દીયા. બસ એસે મોકે પર વો ચીઝેં જો બહોત બહેતર નહી થી ચાહે વો ઠીક થી ઉસ પર જો અમલ હો ગયા ઉસકો ભી માફ કરને કી ખૂશખબરી દી જા રહી હે.

[૩] આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પેહલે હી સે સીધે રાસ્તે પર થે, અબ ઓર ઝિયાદહ સાબિત કદમી(જમે રહને) મેં તરક્કી હો રહી હે, ઓર બતાયા જા રહા હે કે કુફર કી રોક ટોક આપકી દા'વત સે ખત્મ હો રહી હે.

[૪] (દૂસરા તર્જુમા) અલ્લાહ તઆલા તુમકો એસા ગલ્બા (જીત) દેવે જિસમેં ઇઝ્ઝત હી ઇઝ્ઝત હો.

(ત્રીસરા તર્જુમા) અલ્લાહ તઆલા તુમહારી એસી મદદ ફરમાએ જો મદદ ઇઝ્ઝત વાલી (જીત કે સાથ) હો.

لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ ۖ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ قُوْرًا عَظِيْمًا ۝ وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ ۖ بِاللَّهِ ظَنُّ السَّوْءِ ۖ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ ۖ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ ۖ وَسَاءَتْ مَصِيْرًا ۝ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ۝ اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ شَٰهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيْرًا ۝ لِتُؤْمِنُوْا بِاللَّهِ وَرَسُوْلِهِ وَتُعَزِّرُوْهُ وَتُوَقِّرُوْهُ ۖ وَتُسَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَّاَصِيْلًا ۝

તાકે વો (અલ્લાહ તઆલા) ઇમાનવાલે મદ્દોં ઓર ઇમાનવાલી ઓરતોં કો એસે બાગાત મેં દાખિલ કર દેવેં જિનકે નીચે સે નેહરેં બેહતી હોંગી જહાં વો હમેશા રહેંગે ઓર ઉનસે ઉનકી બુરાઈયોં કો ઝાઈલ (દૂર) કર દેં ઓર યે અલ્લાહ તઆલા કે નઝદીક બહોત બડી કામિયાબી હે. ﴿૫﴾ ઓર તાકે નિફાકવાલે મદ્દોં કો ઓર નિફાકવાલી ઓરતોં કો ઓર શિર્ક કરનેવાલે મદ્દોં કો ઓર શિર્ક કરનેવાલી ઓરતોં કો સખ્ત સઝા (યાની અઝાબ) દેવેં જો અલ્લાહ તઆલા કે બારે મેં (તરહ તરહ કે) બદગુમાનિયાં (બુરે ખ્યાલાત કરતેં, યા બુરી ચીઝેં સોચા) કરતે હેં, બુરાઈ કા ચક્કર (મુસીબત કી શક્લ મેં) ઉનહી પર પડનેવાલા હે^[૧] ઓર અલ્લાહ તઆલા ઉન પર ગઝબનાક હોંગે ઓર ઉનકો અપની રહમત સે દૂર કર દેંગે ઓર ઉનકે લિયે જહન્નમ તૈયાર કર રખી હે ઓર વો બહોત બુરા ઠિકાના હે. ﴿૬﴾ ઓર આસમાનોં ઓર ઝમીન કે સબ લશ્કર અલ્લાહ તઆલા હી કે લિયે હેં ઓર અલ્લાહ તઆલા બડે ઝબરદસ્ત, બડી હિકમત કે માલિક હેં. ﴿૭﴾ (એ નબી!) હમને તુમકો (કયામત કે દિન ઉમ્મત કે આ'માલ પર) ગવાહી દેનેવાલા ઓર ખુશખબરી દેનેવાલા ઓર ડરાનેવાલા બના કર ભેજા હે. ﴿૮﴾ તાકે (એ ઇન્સાનો!) તુમ અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે રસૂલ પર ઇમાન લાઓ ઓર ઉસકી મદદ કરો ઓર ઉસકી તઅઝીમ (ઇઝઝત, બડાઈ, મહાન્તા) કરો^[૨] ઓર સુબહ ઓર શામ ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કી તસ્બીહ કરતે રહો. ﴿૯﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) બુરા વક્ત ઉનહી પર આનેવાલા હે.

[૨] અલ્લાહ તઆલા કી મદદ યાની અલ્લાહ તઆલા કે દીને ઇસ્લામ કી મદદ ઓર ખૂદ નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી ભી મદદ કરની હે, ઓર અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉનકે રસૂલ કી તઅઝીમ (ઇઝઝત) કરની હે.

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ ۖ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ ۖ فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَىٰ نَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَمِنْهُ فَسْيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ۝^{١٠}
 سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا ۖ يَقُولُونَ بِالسَّيِّئَةِ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ ۖ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا ۖ بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۝^{١١} بَلْ ظَنَنْتُمْ أَنْ لَّنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰ أَهْلِيهِمْ أَبَدًا ۖ وَزَيَّنَّ ذَٰلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ ۖ وَظَنَنْتُمْ ظَنًّا سَوِيًّا ۖ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ۝^{١٢}

(એ નબી!) યકીનન જો લોગ તુમસે બયઅત કર રહે હેં વો હકીકત મેં અલ્લાહ તઆલા સે બયઅત કર રહે હેં, અલ્લાહ તઆલા કા હાથ ઉનકે હાથોં પર હે, ઉસકે બાદ ભી જો કોઈ અહદ તોડતા હે^[૧] તો ઉસ અહદ તોડને કા નુકસાન ઉસી પર પડેગા, ઓર જો કોઈ શખ્સ અલ્લાહ તઆલા સે કિયે હુવે અહદ (યાની કરાર) કો પૂરા કરેગા તો અલ્લાહ તઆલા ઉનકો અનકરીબ બડા સવાબ દેંગે. ﴿૧૦﴾

ગાંવ કે રેહનેવાલે જો (હુદયબિયહ કે સફર સે) પીછે રેહ ગએ થે વો અનકરીબ (મદીના પહોંચતે હી) તુમસે કહેંગે કે: હમારે માલ (દૌલત) ઓર હમારે ઘરવાલોં ને હમકો મશગૂલ કર દિયા થા, સો આપ હમારે લિયે (અલ્લાહ તઆલા સે ઇસ કોતાહી પર) માફી કી દુઆ કર દીજીયે, વો અપની ઝબાનોં સે વો બાત કેહતે હેં જો ઉનકે દિલોં મેં નહીં હે, તુમ (ઉનસે) કહો: અગર અલ્લાહ તઆલા તુમકો કોઈ નુકસાન પહોંચાના ચાહે યા તુમકો ફાયદા પહોંચાના ચાહે તો કોન હે જો અલ્લાહ તઆલા કે સામને તુમહારે મામલે મેં કુછ ભી કરને કા ઇજ્તિયાર (અધિકાર) રખતા હો; બલ્કે જો કુછ ભી તુમ કરતે હો ઉસકી અલ્લાહ તઆલા કો પૂરી ખબર હે. ﴿૧૧﴾ બલ્કે (હકીકત ઐસી હે કે) તુમને તો યે સમજ લિયા થા કે રસૂલ (યાની મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) ઓર (દૂસરે) ઇમાનવાલે અપને ઘરવાલોં કે પાસ કભી લોટ કર હી નહીં આએંગે ઓર યહી બાત તુમહારે દિલોં કો અચ્છી ભી લગતી થી ઓર તુમને (તરહ તરહ કી) બદગુમાનિયાં કી (બુરી સોચેં રખી) થી ઓર તુમ લોગ (ઇસ તરહ કે કુફ્રિયહ ગુમાન કી વજહ સે) બરબાદ હોનેવાલી કોમ બન ગએ. ﴿૧૨﴾

[૧] યાની ઇતાઅત કે બજાએ નાફરમાની કરે.

وَمَنْ لَّمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ۝۱۳ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ يَعْظُرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ ۖ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝۱۴ سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انْطَلَقْتُمْ إِلَى مَغَائِمٍ لِّتَأْخُذُوا بِهَا ذُرُوءًا تَتَّبِعُكُمْ ۖ يُرِيدُونَ أَن يُبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ ۖ قُلْ لَّنْ تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ ۖ فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا ۖ بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ۝۱۵ قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سَتُدْعُونَ إِلَى قَوْمٍ أُولَىٰ بَأْسٍ شَدِيدٍ تُقَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ ۖ

और जो शप्स भी अल्लाह तआला और उसके रसूल पर ઇમાન નહી લાએગા તો (વો શપ્સ યાદ રખે) યકીનન હમને કાફિરોં કે લિયે ભડકતી આગ તૈયાર કર રખી હે. ﴿૧૩﴾
 और आस्मानों और जमीन की हुकूमत अल्लाह तआला ही के लिये ह, वो (अल्लाह तआला) जिसको याहे माफ़ कर दें और जिसको याहे अजाब दें और अल्लाह तआला (तो) बड़ोत माफ़ करनेवाले, बडे रहमवाले हैं. ﴿१४﴾ जो लोग (हुदयबियह के सफ़र से) पीछे रेह गये थे, अनकरीब जब तुम (जैबर की इतह और) गनीमत का माल लेने के लिये चलोगे तब वो (तुमसे) कहेंगे के: हमको भी तुम्हारे साथ चलने की इजाजत दो, वो याहते हैं के अल्लाह तआला की (इरमाँ हुँ) बात (यानी हुक्म) को बदल दें तुम केह देना: तुम हरगिज हमारे साथ नही चल सकते, अल्लाह तआला ने पेहले ही इस तरह इरमा दिया है^[१] इस पर वो कहेंगे (के: ये बात नही); बल्के तुम लोग हम से हसद करते हो^[२] (इकीकत ऐसी नही है) बल्के ये लोग ખૂદ ही बात को बड़ोत कम समजते हैं. ﴿१५﴾ (ओ नबी! इन) पीछे रेह जानेवाले देहातीयों से तुम केह दो के: तुमको अनकरीब ऐसे लोगों के मुकाबले की दा'वत दी जायेगी जो बडे सप्त लडनेवाले होंगे^[३] तुम उनसे जंग करते रहो या वो इताअत (इरमाबरदारी) कबूल कर लें,

[૧] હુદયબિયહ સે વાપસી મેં અલ્લાહ તઆલા ને યે ફરમા દિયા થા કે ગઝવએ જૈબર મેં વહી લોગ સાથ ચલેંગે જો હુદયબિયહ કે સફર મેં થે.

[૨] યાની હમકો ફાયદા મિલે ઇસ સે તુમકો જલન હે.

[૩] ઉસ દૌર કી દુનિયા કી બડી તાકત ખાસ કર રૂમ ઓર ફારિસ કી સલ્તનત કી તરફ ઇશારા હે, ઓર યે જંગે ઝિયાદહ તર ખિલાફતે રાશિદહ મેં હુઇ; ઇસ લિયે કે તબૂક મેં કાયદેસર લડાઇ કી નૌબત નહી આઇ, ઇસસે હઝરાતે ખુલફાએ રાશિદીન કી દા'વત ન માનનેવાલોં કે લિયે વઇદ (અજાબ કા વાદા યા ડર) ભી મા'લૂમ હુઇ, જિસસે ઇન હઝરાત રદિ. કી ફઝીલત ભી સાબિત હોતી હે.

فَإِنْ تُطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا ۖ وَإِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِّنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝ لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرْجٌ ۚ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا ۝

ع
ع

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ۝ وَمَغَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۝ وَعَدَكُمُ اللَّهُ مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هَذِهِ وَكَفَّ أَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ ۚ وَلِتَكُونَ آيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ۝

ફિર અગર તુમ (ઉસ વક્ત જિહાદ કા) હુકમ માનોગે તો અલ્લાહ તઆલા તુમકો અચ્છા બદલા અતા કરેંગે ઓર અગર તુમ મુંહ ફિરા લોગે જૈસા તુમને ઇસસે પેહલે (હુદયબિયહ મેં) મુંહ ફિરા લિયા થા તો વો (અલ્લાહ તઆલા) તુમકો દર્દનાક અઝાબ દેંગે. ﴿૧૬﴾ અંધે પર કોઈ ગુનાહ નહી હે ઓર લંગડે પર ભી કોઈ ગુનાહ નહી હે ઓર બીમાર પર ભી કોઈ ગુનાહ નહી, ઓર જો શખ્સ ભી અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી બાત માનેગા વો (અલ્લાહ તઆલા) ઉસકો એસે બાગાત મેં દાખિલ કરેંગે કે જિનકે નીચે સે નેહરેં બેહતી હોંગી ઓર જો શખ્સ મુંહ ફિરાએગા વો (અલ્લાહ તઆલા) ઉસકો દર્દનાક અઝાબ દેંગે. ﴿૧૭﴾

યકીનન અલ્લાહ તઆલા (ઉન) ઇમાનવાલોં સે ખુશ હો ગએ જબ કે વો તુમસે (એક) દરખ્ત કે નીચે (જિહાદ મેં જમ કર રેહને પર) બયઅત કરને લગે, સો ઉનકે દિલોં મેં જો કુછ થા ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કો વો મા'લૂમ થા, ફિર ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ને ઉન (મુસલમાનોં) પર દિલ કા ઇત્મીનાન ઉતારા ઓર ઉનકો નઝદીક કી એક ફતહ (યાની ખૈબર કી) ઇન્આમ મેં દી. ﴿૧૮﴾ ઓર બહોત સારી ગનીમતેં ભી (દી) જિનકો વો હાસિલ કર રહે હેં, ઓર અલ્લાહ તઆલા બડે ઝબરદસ્ત, બડે હિકમતવાલે હેં. ﴿૧૯﴾ ઓર અલ્લાહ તઆલા તુમસે બહોત સારી ગનીમતોં કા વાદા ફરમા ચુકે હેં જિનકો તુમ હાસિલ કરોગે ઓર ફૌરી તૌર પર (તુરંત) ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ને તુમકો યે (ખૈબર કી ગનીમત) અતા કર દી ઓર લોગોં કે હાથોં કો તુમસે રોક દિયા; ઓર તાકે યે (વાકિઅહ) ઇમાનવાલોં કે લિયે (અલ્લાહ તઆલા કી કુદરત કા) નમૂના બન જાએ, ઓર (ઇસ લિયે ભી) વો (અલ્લાહ તઆલા) તુમકો (આઈન્દહ હર કામ મેં) સીધે રાહ પર ચલાએ. ﴿૨૦﴾

وَأُخْرَى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا ۖ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ۝ وَلَوْ قَتَلْتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَلَوْ لَا
الْأَذْبَارُ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۝ سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ ۖ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ۝
وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ۗ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ۝ هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيِ مَعْكُوفًا أَنْ يَبْلُغَ حِجْلَهُ ۗ وَلَوْلَا
رِجَالُ الْمُؤْمِنُونَ وَالنِّسَاءُ الْمُؤْمِنَاتُ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَّوَّهُمْ فِتْصِيبَكُمْ مِنْهُمْ مَعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ لِيَدْخُلَ اللَّهُ
فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ ۚ

और दूसरी (એક ફતહ) ભી હે જો અભી તુમહારે કાબૂ (યાની બસ) મેં નહીં આઈ (લેકિન) અલ્લાહ તઆલા ને ઉસકો (ભી) અપની કુદરત મેં લે રખા હે और अल्लाह तआला हर चीज पर पूरी क़ुदरत रखते हैं. ﴿२१﴾ और अगर ये काफ़िर लोग तुमसे लड़ते तो यकीनन वो पीछे हट कर भाग जाते, फिर उनको कोई हिमायत करनेवाला न मिलता और न मदद करनेवाला (मिलता). ﴿२२﴾ अल्लाह तआला का यही दस्तूर है जो पेहले से चला आ रहा है और तुम अल्लाह तआला के दस्तूर में किसी किस्म की तब्दीली (बदलाव) हरगिज़ नहीं पाओगे. ﴿२३﴾ और वही (अल्लाह तआला) हैं जिन्होंने मक्का की वादी में^[१] उन (काफ़िरों) के हाथों को तुम (मुसलमानों) से और तुमहारे हाथों को उनसे रोक दिया, उन (काफ़िरों) पर तुमको क़ाबू दे चुकने के बावजूद और जो कुछ तुम कर रहे थे अल्लाह तआला उसको दब रहे थे. ﴿२४﴾ ये (मक्का वाले) वही तो (लोग) हैं जिन्होंने कुछ अपनाया और तुमको मस्जिद हाराम से (रोका) और कुर्बानी के जो जानवर (हुदयबियह में) इके हुवे थे उनको अपनी जग़ा (मिना) तक पहुँचाने से रोक दिया, और अगर कुछ इमानवाले मर्द और कुछ इमानवाली औरतें (मक्का में) न होतीं जिनको तुम पेहचानते नहीं थे के (ખતરા ये થા કે ખબર ન હોને કી વજહ સે) તુમ ઉનકો પીસ ડાલતે, ફિર ઉન (બેગુનાહ મુસલમાનો) કી વજહ સે તુમકો બેખબરી મેં નુકસાન (યાની રંજ और अइसोस) પહોંચતા, (તબ તો લડાઈ હો જાતી ઇસી તરહ જંગ સે રોકને કી ये हिकमत भी थी) તાકે અલ્લાહ તઆલા જિસકો ચાહેં અપની રહમત (યાની ઇમાન) મેં દાખિલ કરેં,

[૧] યાની મક્કા કે કરીબ હુદયબિયહ મેં.

لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٥﴾ إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ الْحَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا ۖ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٦﴾

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّءْيَا بِالْحَقِّ ۖ لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ ۖ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ ۖ لَا تَخَافُونَ ۖ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿٢٧﴾

(હાં!) અગર (ઇસ તરહ કે) વો (ઇમાનવાલે) અલગ હો ગએ હોતે તો હમ ઉન (મક્કાવાલો) મેં સે જો કાફિર થે ઉનકો દર્દનાક સજા દેતે. ﴿૨૫﴾ ફિર જબ ઇન કાફિરોં ને અપને દિલોં મેં હમિયત (યાની ઝિદ, યા આર (શરમ), યા ગૈરત) કો જગા દી જો જાહિલિયત (યાની નાદાની) કી હમિયત (તરફદારી) થી તો અલ્લાહ તઆલા ને અપની તરફ સે અપને રસૂલ ઔર ઇમાનવાલોં પર સકીનત (યાની ઝબ્ત, યા તહમ્મુલ, યા ઇત્મીનાન) કો ઉતારા ઔર ઉન (મુસલમાનોં) કો તફ્વા કી બાત પર જમાએ રખા^[૧] ઔર વો ઉસી (તફ્વા કી બાત) કે ઝિયાદહ હકદાર ઔર ઉસી કે લાઇક થે, ઔર અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ કો પૂરી તરહ જાનતે હે. ﴿૨૬﴾

પક્કી બાત યે હે કે અલ્લાહ તઆલા ને અપને રસૂલ કો સચ્ચા ખ્વાબ દિખલાયા જો હકીકત કે બિલ્કુલ મુતાબિક હુવા કે તુમ ઝરૂર ઇન્શાઅલ્લાહ! મસ્જિદે હરામ મેં અમનો અમાન કે સાથ દાખિલ હોંગે (ઇસ તરહ કે તુમ મેં સે કુછ હઝરાત) અપને સર મુંડવાતે ઔર (કુછ લોગ) બાલ કટવાતે હોંગે (ઔર) તુમકો (કિસી તરહ કા) ખૌફ નહીં હોગા, સો વો (અલ્લાહ તઆલા) ઇન બાતોં કો જાનતે હે જો તુમ નહીં જાનતે^[૨] ફિર અલ્લાહ તઆલા ને ઇસ (મસ્જિદે હરામ મેં દાખિલ હોને કે ખ્વાબ કો પૂરા હોને) સે પેહલે એક બહોત કરીમ કી ફતહ (યાની ખૈબર કી) દે દી. ﴿૨૭﴾

[૧]કલિમએ તૈયિબહ કા તકાઝા બાત માનને પર જમના મુરાદ હે.

[૨]યાની સન: ૬ હિજરી મેં ઉમરહ કયૂં ન હો સકા ઔર ૭ હિજરી મેં હી કયૂં હુવા જો તુમ નહીં જાનતે.

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ ۖ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ۖ ﴿٢٦﴾ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ ۖ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا نِسِيْمًا لَهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ ۖ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ۚ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ ۖ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ ۖ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيُغَيِّظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ ۖ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
عَمَلُهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٧﴾

વો (અલ્લાહ તઆલા) એસે હેં જિન્હોને અપને રસૂલ કો હિદાયત (કા સામાન યાની કુર્આન) ઔર સચ્ચા દીન દે કર ભેજા; તાકે ઇસ (દીન) કો (દૂસરે) તમામ અદયાન (બાતિલા, જુઠે ધર્મો, મઝહબો) પર ગાલિબ કર દેવેં ઔર (ઇસ બાતકી) ગવાહી દેને કે લિયે અલ્લાહ તઆલા કાફી હેં. ﴿૨૮﴾ (કે) મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) અલ્લાહ તઆલા કે રસૂલ હેં ઔર જો લોગ (યાની સહાબા) ઉનકે સાથ હેં વો કાફિરોં કે મુકાબલે મેં સખ્ત ઔર આપસ મેં (એક દૂસરે કે લિયે) રહમદિલ હેં, તુમ ઉનકો દેખોગે (કભી) રુકુઅ મેં હેં (કભી) સજદે મેં હેં (ખુલાસા યે હે કે) વો અલ્લાહ તઆલા કે ફઝલ ઔર રઝા (યાની ખુશનુદી) કી તલાશ મેં લગે હુવે હેં, ઉનકી અલામત (નિશાની) સજદોં કે અસર (યાની તાથીર) સે ઉનકે ચેહરોં પર (સાફ ઝાહિર હો રહી) હેં યે ઉન (સહાબા) કે અવસાફ (ખુબીયાં) હેં જો તૌરાત મેં ઝિફ કિયે ગએ હેં ઔર ઉનકે અવસાફ ઇન્જિલ મેં ભી (ઝિફ કિયે ગએ) હેં કે જૈસે એક ખેતી હો જિસને (પેહલે ઝમીન સે) અપની કુંપલ નિકાલી, ફિર ઉસકો મઝબૂત કિયા, ફિર (ઔર બઢ કર) મોટી હો ગઈ, ફિર અપને તને પર ઇસ તરહ સીધી ખડી હો ગઈ કે ખેતી કરનેવાલે (યાની કિસાન) ખુશ હોતે હેં; તાકે અલ્લાહ તઆલા ઇન (કી ઇસ પ્રગતી) સે કાફિરોં (કે દિલોં) કો ગુસ્સે મેં ડાલે (યા હસદ મેં જલાએ) ઔર અલ્લાહ તઆલા ને ઉનમેં સે જો ઇમાન લાએ ઔર નેક કામ કિયે ઉનકે લિયે મગફિરત કા ઔર બડે સવાબ કા વાદા કિયા હે. ﴿૨૯﴾

સૂરએ હુજરાત

યે સૂરત મદની હે, ઇસમેં (૧૮) આયતેં હેં. સૂરએ મુજાદલા કે બાદ ઔર સૂરએ તહરીમ સે પેહલે (૧૦૬) યા (૧૦૮) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

બની તમીમ કે કુછ લોગોં ને આ કર હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કો હુજરે(કમરે) કે પીછે સે આવાઝ લગાઈ, ઇસ કિસ્સે કો ઇસ સૂરત મેં બયાન કિયા ગયા હે. ચાર દીવારી જિસકો ઘેર લિયા જાએ ઉસકો હુજરહ કેહતે હેં. યે ચાર દીવારી દૂસરોં કો આને સે ‘હજર’ યાની રૂકાવટ બનતી હે ઔર યે દીવાર બનાને મેં ‘હજર’ યાની પત્થર કા ઇસ્તિઅમાલ હોતા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ① يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ ۚ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ② إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى ۚ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ③ إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِن وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ④ وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ۖ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ⑤

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરૂ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

એ ઇમાનવાલો! અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે રસૂલ કે આગે ન બઢા કરો ઓર તુમ અલ્લાહ તઆલા સે ડરતે રહો, યકીનન અલ્લાહ તઆલા (હર બાત કો) સુનનેવાલે, (હર ચીઝ કો) જાનનેવાલે હે. ﴿૧﴾ એ ઇમાનવાલો! અપની આવાઝોં કો નબી કી આવાઝ સે બુલંદ ન હોને દો ઓર ઉસ (નબી) સે બાત કરતે હુવે ઇસ તરહ પુકાર કર ન બોલો જિસ તરહ તુમ એક દૂસરે સે પુકાર કર બોલતે હો^[૧] કહી તુમહારે આ'માલ બરબાદ ન હો જાવેં ઓર તુમકો પતા ભી ન ચલે. ﴿૨﴾ યકીન રખો જો લોગ અલ્લાહ તઆલા કે રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) કે સામને અપની આવાઝોં નીચી રખતે હેં યે વો લોગ હેં જિનકે દિલોં કો અલ્લાહ તઆલા ને તકવા કે લિયે જાંચ લિયા હે, ઉનકે લિયે (બડી) મગફિરત હે ઓર બડા સવાબ ભી. ﴿૩﴾ (એ નબી!) જો લોગ આપકો હુજરોં કે પીછે (યા બાહર) સે આવાઝ દેતે હેં ઉનમેં સે બહુત સારે કો અફ્લ નહી હે. ﴿૪﴾ ઓર અગર વો લોગ ઉસ વક્ત તક (ઝરા) સબ્ર કરતે જબ તક (ખૂદ) તુમ બાહિર નિકલ કર ઉનકે પાસ તશરીફ લે આતે તો યે ઉનકે લિયે બેહતર હોતા ઓર અલ્લાહ તઆલા તો બહોત માફ કરનેવાલે, (સબ પર) બહોત રહમ કરનેવાલે હે. ﴿૫﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) ઓર નબી સે બાત કરતે હુવે ઇસ તરહ જિસ તરહ તુમ એક દૂસરે સે ખુલ કર બાત કરતે હો.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ﴿٥٠﴾ وَاعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الرَّشِدُونَ ﴿٥١﴾ فَضَلَّاهُمُ اللَّهُ وَنِعْمَةً ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٢﴾ وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا ۚ فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَىٰ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّىٰ تَفِيءَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ ۚ فَإِنْ فَاءَتْ فَأَصْلَحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٥٣﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٤﴾

﴿٥٠﴾
﴿٥١﴾
﴿٥٢﴾
﴿٥٣﴾
﴿٥٤﴾

એ ઇમાનવાલો! અગર કોઈ ફાસિક (યાની ગુનેહગાર યા શરીર) તુમહારે પાસ કોઈ ખબર લે આએ તો (ઉસકી) અચ્છી તરહ તહકીક કર લિયા કરો, કહી એસા ન હો કે તુમ નાદાની સે કિસી કૌમ કો નુકસાન પહોંચા બેઠો, ફિર તુમ અપને કિયે પર પછતાતે ફિરો. ﴿૫૦﴾ ઔર જાન લો કે તુમહારે દરમિયાન અલ્લાહ તઆલા કે રસૂલ મૌજૂદ હે, બહોત સી બાતે એસી હોતી હે કે ઉનમેં અગર વો (રસૂલ) તુમહારી બાત માન લેં તો (ખૂદ) તુમ બડી મુશ્કલી મેં પડ જાઓ; લેકિન અલ્લાહ તઆલા ને તુમહારે લિયે (દિલ મેં) ઇમાન કી મુહબ્બત બિઠા દી, ઔર ઉસકો તુમહારે દિલોં કે અંદર ખુશનુમા બના દિયા (ઝીનત ઔર ખૂબસૂરતી બખ્શી) ઔર તુમહારે અંદર કુફ્ર કી ઔર ગુનાહોં ઔર નાફરમાની કી નફરત બિઠા દી, યહી વો લોગ હે જો સીધે રાસ્તે પર આ ચુકે હે. ﴿૫૧﴾ યે (સબ કુછ) અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે ફઝ્લ ઔર નેઅમત હે ઔર અલ્લાહ તઆલા બડે જાનનેવાલે, બડી હિકમતવાલે હે. ﴿૫૨﴾ ઔર અગર મુસલમાનોં કે દો ફરીક(જમાઅત) આપસ મેં લડ પડે તો (ઇખ્તિલાફ ખત્મ કરા કે) ઉનકે દરમિયાન સુલહ કરા દો, ફિર અગર ઉનમેં સે એક (ફરીક) દૂસરે પર ઝિયાદતી કરે તો જો (ફરીક) ઝિયાદતી કર રહા હે તુમ ઉસસે લડો, યહાં તક કે વો (ફરીક) અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ કી તરફ લોટ આએ, ફિર અગર વો (ઝિયાદતી, ઝુલ્મ કરનેવાલા ફરીક) લોટ આવે તો ઉન દોનોં કે દરમિયાન ઇન્સાફ કે સાથ સુલહ કરા દો ઔર તુમ (હર હાલ મેં) ઇન્સાફ કરો, યકીનન અલ્લાહ તઆલા ઇન્સાફ કરનેવાલોં કો પસંદ ફરમાતે હે. ﴿૫૩﴾ હકીકત તો યે હે કે ઇમાનવાલે (આપસ મેં) ભાઈ ભાઈ હે; ઇસ લિયે અપને દો ભાઈયોં મેં સુલહ કરા દો ઔર તુમ (સુલહ કરાને મેં) અલ્લાહ તઆલા સે ડરતે રહો; તાકે તુમ લોગોં પર રહમ કિયા જાવે. ﴿૫૦﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِّنْ نِّسَاءٍ عَسَىٰ أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ ۚ وَلَا تَلْبِزُوا أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَرُوا بِاللِّقَابِ ۚ بِئْسَ الْإِسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ ۚ وَمَن لَّمْ يَتُبْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ ۚ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبْ بَعْضُكُم بَعْضًا ۚ أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ۝ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ اللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ۝

એ ઇમાનવાલો! મર્દો કી કોઈ જમાઅત (દૂસરે) મર્દો કી કિસી જમાઅત કા મઝાક ન ઉડાએ, હો સકતા હે કે વો (જિનકા મઝાક ઉડાયા જા રહા હે) ઉન (મઝાક ઉડાનેવાલો) સે (અલ્લાહ તઆલા કે યહાં) બેહતર હો ઔર ન ઔરતે દૂસરી ઔરતોં કા મઝાક ઉડાએ, હો સકતા હે કે વો (જિન ઔરતોં કા મઝાક ઉડાયા જા રહા હે) ઉન (મઝાક ઉડાનેવાલિયો) સે (અલ્લાહ તઆલા કે યહાં) બેહતર હો ઔર તુમ એક દૂસરે કો તાના ન દિયા કરો, ઔર એક દૂસરે કો બુરે અલ્કાબ (ઉપનામ) સે ન પુકારો, ઇમાન લાને કે બાદ ફિસ્ક (યાની ગુનાહ) કા નામ બહોત હી બુરા હે, ઔર જો શખ્સ (એસી આદત સે) તૌબા નહી કરેગા સો વહી લોગ ઝુલ્મ કરનેવાલે હે. ﴿૧૧﴾ એ ઇમાનવાલો! બહોત ગુમાન કરને સે બચો; કયુંકે કુછ ગુમાન ગુનાહ હુવા કરતે હે ઔર (કિસી કે) એબ કી તલાશ મેં મત લગે રહો ઔર તુમ મેં સે એક દૂસરે કી ગીબત ન કિયા કરે, કયા તુમ મેં કોઈ યે પસંદ કરતા હે કે વો અપને મરે હુવે ભાઈ કા ગોશ્ત ખાએ? તુમ (ખૂદ) ઇસકો તો બુરા સમજતે હો ઔર તુમ અલ્લાહ તઆલા સે ડરો, યકીનન અલ્લાહ તઆલા બડે તૌબા કબૂલ કરનેવાલે, (સબ પર) બહોત રહમ કરનેવાલે હે. ﴿૧૨﴾ એ લોગો! હકીકત યે હે કે હમને તુમ સબકો એક મર્દ (યાની આદમ અલ.) ઔર એક ઔરત (યાની હવ્વા) સે પૈદા કિયા હે, ઔર તુમકો મુખ્તલિફ (કોમોં કી) શાખોં ઔર ખાનદાનોં મેં ઇસ લિયે તકસીમ કિયા હે; તાકે તુમ એક દૂસરે કી પેહચાન કર સકો, યકીનન અલ્લાહ તઆલા કે નઝદીક તુમ સબમેં બડા ઇઝઝતવાલા વો હે જો તુમમેં સે સબસે ઝિયાદહ તકવાવાલા હો, યકીનન અલ્લાહ તઆલા બડે જાનનેવાલે, બડે ખબર રખનેવાલે હે. ﴿૧૩﴾

قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا ۖ قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ ۖ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ
وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٣﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ
لَمْ يَزُوا تَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿١٤﴾ قُلْ أَتَعْلَمُونَ اللَّهَ بِدِينِكُمْ ۚ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٥﴾ يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا ۖ قُلْ لَا تَمُنُّوا
عَلَىٰ إِسْلَامِكُمْ ۚ بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ ۖ إِنَّ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٦﴾ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمُوتِ
وَالْأَرْضِ ۚ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾

ع

(કુછ) ગાંવ (કે રેહને) વાલે કેહતે હે કે: હમ ઇમાન લે આએ હે, તુમ (ઉનસે જવાબ મેં) કેહ દો: તુમ ઇમાન તો નહીં લાએ હો, અલબત્તા (યું) કહો કે: હમ (કુછ આ'માલ કી વજા સે ઝાહિર મેં) મુસલમાન હુવે હે^[૧] ઔર અભી તક ઇમાન તુમ્હારે દિલોં મેં દાખિલ નહીં હુવા ઔર અગર તુમ અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ કી (સહીહ તૌર પર) ઇતાઅત કરો તો (અલ્લાહ તઆલા) તુમ્હારે આ'માલ (કે સવાબ) મેં ઝરા ભી કમી નહીં કરેંગે, યકીનન અલ્લાહ તઆલા બડે માફ કરનેવાલે (સબ પર) બહોત રહમ કરનેવાલે હે. ﴿૧૪﴾ યકીનન (કામિલ) ઇમાનવાલે તો વો લોગ હે જો અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ પર ઇમાન લાએ, ફિર ઉન્હોંને (પૂરી ઝિંદગી ઇસ્લામ કે બારે મેં કભી) શક નહીં કિયા ઔર અપને માલ (ઔર દૌલત) ઔર અપની જાનોં સે અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે મેં જિહાદ કિયા, વહી લોગ હે જો (ઇમાન કી બાબત મેં) સચ્ચે હે. ﴿૧૫﴾ (ઉન ગાંવ વાલોં સે) તુમ કહો કે: કયા તુમ અલ્લાહ તઆલા કો અપને દીન કી ખબર દે રહે હો; હાલાંકે આસમાનોં મેં જો કુછ હે ઔર ઝમીન મેં જો કુછ હે અલ્લાહ તઆલા જાનતે હે ઔર અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ કો પૂરી તરહ જાનતે હે. ﴿૧૬﴾ (એ નબી!) યે લોગ અપને ઇસ્લામ લાને કા તુમ પર એહસાન જતલાતે હે, તુમ (ઉનસે) કેહ દો કે: અપને ઇસ્લામ લાને કા મુજ પર એહસાન મત જતલાઓ; બલકે અગર તુમ (અપને ઇમાન કે દાવે મેં) સચ્ચે હો તો યે અલ્લાહ તઆલા કા તુમ પર એહસાન હે કે ઉસને તુમકો ઇમાન કી હિદાયત દી. ﴿૧૭﴾ યકીનન અલ્લાહ તઆલા આસમાનોં ઔર ઝમીન કી હર છુપી ચીઝ કો જાનતે હે ઔર જો કામ તુમ લોગ કર રહે હો અલ્લાહ તઆલા અચ્છી તરહ દેખ રહે હે. ﴿૧૮﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) લેકિન એસા કહો કે: હમ (મુખાલફત છોડ કર) બાત માનનેવાલે બન ગએ હે.

સૂરએ કાફ

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસમેં (૪૫) આયતે હે. સૂરએ મુરસલાત કે બાદ ઔર સૂરએ બલદ સે પેહલે (૩૪) યા ઉનતાલીસ નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

ઇસ સૂરત કે શુરૂ હી મેં ‘કાફ’ હુરૂફે મુક્ત્તઆત મેં સે હે.

નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઇસ સૂરત કો જુમ્અહ ઔર ઇદૈન કી નમાઝ મેં પઢતે થે, ઇસી તરહ જુમ્અહ કે ખુત્બે મેં ભી પઢતે થે, ફજર કી નમાઝ મેં ભી ઇસકો પઢતે થે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

ق وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ ۝ بَلْ عَجَّبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ فَقَالَ الْكُفْرُونَ هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ ۝ إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ۚ ذَلِكَ رَجْعٌ بَعِيدٌ ۝ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ ۚ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِیْظٌ ۝ بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَّرِجٍ ۝ أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ ۝ وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِیْجٍ ۝

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરુ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

‘કાફ’ કસમ હે કુર્આન મજીદ કી^[૧]. ﴿૧﴾ (નબુવ્વત કા ઇન્કાર કરને કી ઉનકે પાસ કોઈ દલીલ નહીં હે) બલકે ઉન (કાફિરોં) કો ઇસ બાત પર તઅજ્જુબ હુવા કે ઉનકે પાસ ઉન્હી (ઇન્સાનોં) મેં સે (ઇમાન ન લાને પર અઝાબ સે) એક ડરાનેવાલા (કૈસે) આ ગયા? ઉસ પર (યે) કાફિર લોગ કેહને લગે: યે તો બડી અજબ બાત હે. ﴿૨﴾ કયા જબ હમ મર જાએંગે ઓર હમ મિટ્ટી હો જાએંગે (ઉસ વક્ત ફિર સે હમકો ઝિંદા કિયા જાએગા?) યે દોબારા ઝિંદા હોના તો (હમારી સમજ સે) બહોત દૂર કી બાત હે. ﴿૩﴾ હકીકત યે હે કે ઝમીન ઉનકે (બદન કે) જિન હિસ્સોં કો (ખા કર) ઘટા દેતી હે હમ ઉસકો (અચ્છી તરહ) જાનતે હે ઓર હમારે પાસ એક કિતાબ હે જિસમેં સબ કુછ મહફૂઝ હે. ﴿૪﴾ બલકે (બાત યે હે કે) જબ હક ઉનકે પાસ પહોંચા તો (ઉસી વક્ત) ઉન્હોંને ઉસકો જુઠલા દિયા થા, ગર્ઝ યે કે વો લોગ એક ઉલજી હુઈ બાત મેં પડે હુવે હે^[૨]. ﴿૫﴾ ભલા કયા ઉન્હોંને અપને ઉપર આસમાન કો નહીં દેખા કે હમને ઉસકો કૈસે (ઉંચા ઓર બડા) બનાયા હે ઓર હમને ઉસકો રોનક (યાની ખુબસૂરતી) દી હે ઓર ઉસમેં (કહી) કિસી કિસ્મ કે સુરાખ (યા રખ્ને યા ફટન) નહીં. ﴿૬﴾ ઓર હમને ઝમીન કો ફેલા દિયા હે ઓર ઉસ (ઝમીન) મેં (પહાડ કે) ભારી બોજ ડાલ દિયે હે ઓર ઉસમેં હર કિસ્મ કી ખુશનુમા (અચ્છી) ચીઝેં ઉગાઈ હે. ﴿૭﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) બડી શાનવાલે કુર્આન કી કસમ (ત્રીસરા તર્જુમા) કસમ હે ઉસ કુર્આન શરીફ કી.

[૨] નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઓર કુર્આન કો કભી શાઈર, શાઈરી, કભી જાદૂગર, જાદૂ ઇસ તરહ અલગ અલગ બાર્તે કેહતે રેહતે હે.

تَبْصِرَةً وَذِكْرَى لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ۝ وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ ۝
وَالنَّخْلَ بُسْفًى لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ ۝ رَزَقًا لِلْعِبَادِ ۝ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيِّتًا ۝ كَذَلِكَ الْخُرُوجُ ۝ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ
قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ وَثَمُودُ ۝ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ ۝ وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ ۝ كُلٌّ كَذَّبَ
الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ ۝ أَفَعَيَيْنَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ ۝ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ۝

તાકે અલ્લાહ તઆલા સે લવ લગાનેવાલે હર બંદે કે લિયે (તૌહીદ કો) સમજને કા ઝરિયા બને ઔર નસીહત કા સામાન બને^[૧]. ﴿૮﴾ ઔર હમને આસમાન સે બરકતવાલા પાની ઉતારા, ફિર હમને ઉસ (પાની) સે બાગોં ઔર અનાજ કે દાને ઉગાએ જિસકા ખેત કાટા જાતા હે. ﴿૯﴾ ઔર ખજૂર કે ઉચે ઉચે દરખ્ત (ઉગાએ) કે જિનકે ખોશે (ખુખખા, ગુચ્છે) તેહ બ તેહ (ગીચ) હોતે હૈ^[૨]. ﴿૧૦﴾ (યે સબ કુછ) બંદોં કો રિઝ્ક દેને કે લિયે (ઉગાયા હે) ઔર (ઇસી તરહ) હમને ઇસ (પાની) સે એક મુદા પડે હુવે શહેર કો ઝિંદા કર દિયા, ઇસી તરહ (મુદોં કો ઝિંદા હો કર મિટ્ટી સે) નિકલના હોગા. ﴿૧૧﴾ ઇન (મક્કા કે કાફિરોં) સે પેહલે નૂહ(અલ.) કી કૌમ ઔર કુંવેવાલોં ઔર સમૂદ ને ભી (રસૂલોં કો) જુટલાયા થા. ﴿૧૨﴾ ઔર આદ ઔર ફિરઔન ઔર લૂત કે ભાઇયોં ને (યાની બિરાદરાને વતન ને) ﴿૧૩﴾ ઔર અયકાવાલોં ને ઔર તુબ્બઅ કી કૌમ ને ભી, ઇન સબ ને રસૂલોં કો જુટલાયા થા; ઇસ લિયે મેરે અઝાબ કા વાદા (ઉન પર) પૂરા હો કર રહા^[૩]. ﴿૧૪﴾ ભલા કયા હમ પેહલી બાર પૈદા કર કે થક ગએ હૈ (એસી બાત નહી) બલ્કે યે લોગ નઈ પૈદાઈશ કે બારે મેં ધોકે (યાની શક) મેં (પડે હુવે) હૈ. ﴿૧૫﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) અલ્લાહ તઆલા સે લવ લગાનેવાલે હર બંદે કે લિયે (દિલ કી) આંખેં ખોલને કા ઔર નસીહત કા ઝરિયા બને.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) જિનકે ગુચ્છે ખૂબ મિલે હુવે હોતે હૈ.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) ઇસ લિયે મેં ને જિસ અઝાબ કી ધમકી દી થી વો (ઉન પર) સચ્ચી હો કર કે રહી.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ ۖ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ﴿١٧﴾ إِذْ يَتَلَقَّى
 الْمُتَلَقِّيْنَ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٨﴾ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٩﴾ وَجَاءَتْ سَكْرَةُ
 الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ۖ ذَٰلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ ﴿٢٠﴾ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ۚ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْوَعِيدِ ﴿٢١﴾ وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا
 سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ﴿٢٢﴾ لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَٰذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ﴿٢٣﴾

और पक्की बात ये है કે ઇન્સાન કો હમ (હી) ને પૈદા કિયા હે और जो बातें उसके
 दिल में आती रहेती हैं उन (ज्यालात) को भी हम जानते हैं और हम धडकती रग
 (यानी शेहरग, जिस रग में जान होती है) से भी जियादह उस (इन्सान) के करीब हैं.
 ﴿१६﴾ उस वकत भी जब (इन्सान के आ'माल को) लिખनेवाले दो इरिश्ते लिખ रहे હોતે
 હે એક દાઈ (જમાગી) જાનિબ દૂસરા બાઈ (ઝબી) જાનિબ બેઠા હોતા હે^[૧]. ﴿૧૭﴾
 ઇન્સાન કોઈ લફઝ ભી (ઝબાન સે) બોલ નહીં પાતા; મગર ઉસકે પાસ એક ઇન્તિઝાર
 કરનેવાલા (યાની નિગરાન ફરિશ્તા) બિલ્કુલ તૈયાર (રેહતા) હે. ﴿૧૮﴾ और मौत की
 सप्ती समयमुय आने ही वाली है, (अ इन्सान!) यही तो वो थीज है जिससे तू बयता
 ફિરતા થા^[૨]. ﴿૧૯﴾ और सूर (रश्शिशिंगु, कयामत में झूका जाने वाला शंખ) झूका जायेगा,
 यही वो दिन है जिससे डराया जाता था. ﴿२०﴾ और हर शप्स इस तरह आयेगा કે
 ઉસકે સાથ (એક મૈદાને કયામત મેં) હાંક કર લાનેવાલા (ફરિશ્તા) और (दूसरा उसके
 साथ) गवाही देनेवाला होगा. ﴿२१﴾ (और कहा जायेगा) पक्की बात ये है કે તૂ ઉસ
 (કયામત કે દિન) સે ગફલત મેં (પડા હુવા) થા અબ હમને તુજ પર સે તેરા પર્દા હટા
 દિયા હે^[૩] સો આજ તેરી નઝર ખૂબ તેઝ હો ગઈ^[૪]. ﴿૨૨﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) જબ દાઈ और बाई जानिब बेठे दो (इरिश्ते आ'माल को) लिख कर लेते रहेते हैं,
 (तीसरा तर्जुमा) जब दो लेनेवाले (इरिश्ते) इन्सान जिस अमल में भी હોતા હે ઉસકો લેતે રેહતે હે જો
 દાઈ और बाई तरफ़ बेठे रहेते हैं.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) भागता फिरता था.

[૩] નેકી સે ગફલત और कयामत से इन्कार का पर्दा मुराद है.

[૪] ઇસ લિયે અબ કયામત કે મનાઝિર દેખને મેં કોઈ રૂકાવટ નહીં રહી.

وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ ﴿٣٧﴾ أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٣٨﴾ مَنَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيبٍ ﴿٣٩﴾ الَّذِي جَعَلَ
 مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَالْقِيَةُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ﴿٤٠﴾ قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْعَمْتُهُ وَلَكِنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿٤١﴾ قَالَ
 عَ لا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ ﴿٤٢﴾ مَا يُبَدِّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَا أَنَا بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ﴿٤٣﴾
 يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأَتْ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ ﴿٤٤﴾ وَأُزِلَّتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ﴿٤٥﴾

और जो (इरिश्ता) उसके साथ रेहता था वो कहेगा के: ये वो (आ'मालनामा) हें जो मेरे पास तैयार हें^[१]. ﴿२३﴾ (इरिश्तों को हुक्म दिया जायेगा के) तुम दोनों हर ऐसे शप्स को जहन्नम में डाल दो जो कहर काहिर (हक का) पक्का दुश्मन था. ﴿२४﴾ जो (दूसरों को) भलाई से रोकने का आदी था (जो बंदगी की) हद से बाहिर जानेवाला^[२] (दीन में) शक पैदा करनेवाला था. ﴿२५﴾ जिसने अल्लाह तआला के साथ दूसरा मा'बूद बना रखा था; लिहाजा तुम दोनों उस (शप्स) को सप्त अजाब में डाल दो. ﴿२६﴾ उसका साथी (यानी शैतान) बोलेगा: ओ हमारे रब! में ने तो उसको गुमराह नहीं किया था^[३], लेकिन वो भूद गुमराही में दूर पडा हुवा था. ﴿२७﴾ अल्लाह तआला इरमाअेंगे: मेरे सामने तुम जघडे (की बातें) मत करो और में पेहले ही तुम्हारे पास अजाब का वादा (यानी धमकी) भेज चुका था. ﴿२८﴾ मेरे सामने बात बदली नहीं जा सकती और में बंदों पर जरा भी मुल्म नहीं करता हूं. ﴿२९﴾

(ओ नबी! वो વક્ત યાદ રખને કે લાઈક હે) जिस दिन हम जहन्नम से कहेंगे: क्या तू भर चुकी? और वो बोलेगी: क्या कुछ और भी है^[४]? ﴿३०﴾ और जन्नत तक्वावालों के लिये छतनी नजदीक कर दी जायेगी के वो कुछ भी दूर नहीं रहेगी. ﴿३१﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) ઔર ઉસકા સાથી કહેગા: યે વો (આ'માલનામા) હે જો મેરે પાસ થા હાઝિર હે.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) (શરીઅત કી હદ મેં) ઝિયાદતી કરનેવાલા.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) મેં ને ઉસકો શરાઅત મેં નહીં ડાલા થા.

[૪] (દૂસરા તર્જુમા) કયા કુછ ઝિયાદહ ભી હે.

هَذَا مَا تُوْعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ ۝۳۲ مَنْ خَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُنِيبٍ ۝۳۳ ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ۚ
 ذَٰلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ ۝۳۴ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ۝۳۵ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ
 بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ ۚ هَلْ مِنْ مَّخِيصٍ ۝۳۶ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرًا لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ۝۳۷
 وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ۚ وَمَا مَسَّنَا مِنْ لُغُوبٍ ۝۳۸ فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ
 وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ۝۳۹

(और कहा जायेगा કે) यही वो (जन्नत) है जिसका तुमसे दुनिया में वादा किया गया था हर उस शप्स के लिये जो (अल्लाह तआला से) ખૂબ લવ લગાનેવાલા (और अल्लाह तआला के हकी की) હિફાઝત કરનેવાલા હો^[૧]. ﴿૩૨﴾ જો રહમાન સે બગૈર દેખે ડરતા હો और (अल्लाह तआला की तरफ़) ઇનાબત (યાની રજુઅ હોને, ધ્યાન લગાને)વાલા દિલ લે કર આયા હો. ﴿૩૩﴾ તુમ સબ ઇસ (જન્નત) મેં સલામતી સે દાખિલ હો જાઓ, યે હમેશા કી ઝિંદગી (કે ફેસ્લે) કા દિન હોગા. ﴿૩૪﴾ ઉન (જન્નતિયોં) કે વાસ્તે ઉસ (જન્નત) મેં જો વો ચાહેંગે વો મિલેગા और હમારે પાસ ઉસ સે ભી ઝિયાદહ હે^[૨]. ﴿૩૫﴾ और હમ ઉન (મક્કા કે કાફિરોં) સે પેહલે કિતની કૌમોં કો હલાક કર ચુકે હે જિનકી તાકત ઉન (મક્કાવાલોં) સે ઝિયાદહ સખ્ત થી, ફિર વો બહોત સારે શેહરોં મેં તલાશ કરતે ફિરે કે કયા (ઉનકે લિયે) કોઇ ભાગને કી જગા હે? ﴿૩૬﴾ યકીનન ઉસમેં ઉસ શપ્સ કે લિયે બડી નસીહત (યાની બોધપાઠ, સબક) હે જિસકે પાસ (હક સમજનેવાલા) દિલ હો યા પૂરે ધ્યાન કે સાથ (સુનને કે લિયે) કાન લગા દેતા હો. ﴿૩૭﴾ और પક્કી બાત યે હે કે હમને આસમાનોં और ઝમીન કો और ઉનકે દરમિયાન કી ચીઝોં કો છે દિન મેં પૈદા કિયા હે और હમકો થકાન ને છુવા તક નહી (થકાન ને હાથ ભી નહી લગાયા)^[૩]. ﴿૩૮﴾ સો (એ નબી!) યે (કાફિર લોગ) જો કુછ કેહ રહે હેં ઉસ પર તુમ સબ્ર કરો और સૂરજ નિકલને સે પેહલે और સૂરજ ડૂબને સે પેહલે અપને રબ કી હમ્દ કે સાથ તસ્બીહ કરો.

﴿૩૯﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) જો (ગુનાહોં સે) બહોત રજુઅ (તોબા) કરનેવાલા હો (और आ'माव की) પાબંદી કરનેવાલા હો. [૨] જન્નતિયોં કી ચાહી હુઇ નેઅમતોં સે ભી ઝિયાદહ અલ્લાહ તઆલા ઐસી નેઅમતેં અતા ફરમાએંગે (જહાં) ઉસ જન્નતી કા ઝહન કભી ભી નહી ગયા હોગા.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) और હમકો થકાન ભી નહી હુઇ.

और रात के कुछ हिस्सों में भी उसकी तस्बीह करो और सजदों (यानी नमाज़) के बाद भी (तस्बीह करो)^[१]. ﴿४०﴾ और (उस दिन की बात) ज़रा ध्यान से सुन जिस दिन એક પુકારનેવાલા કરીબ की जगा से पुकारेगा^[२]. ﴿४१﴾ जिस दिन लोग यकीनी तौर पर पुकार की आवाज़ सुन लेंगे^[३] ये (दिन कब्रों से) निकलने का दिन होगा. ﴿४२﴾ यकीनन हम ही जिंदागी देते हैं और हम ही मौत देते हैं और सबको हम तक पहुँचाना है. ﴿४३﴾ जिस दिन ज़मीन उन (मुर्दों) पर ફટ પડેगी^[४] કે વો જલ્દી સે નિકલતે હોંગે^[૫] ये (जिंदा कर के) जमा करना हमारे लिये आसान होगा. ﴿४४﴾ वो (काफ़िर) जो बातें करते हैं हम उनको ખૂબ જાનતે હેં और (એ નબી!) તુમ उन पर (दीन के ખાતિર) ઝબરદસ્તી કરનેવાલે નહીં હો; લિહાઝા તુમ કુર્આન કે ઝરિયે સે હર એસ શખ્સ કો નસીહત કરતે રહો જો મેરી વઈદ સે ડરતા હે. ﴿૪૫﴾

[५] (दूसरा तर्जमा) के वो (ऊपर से क्यामत के मैदान की तरफ़) दौड़ते होंगे.

સૂરએ ઝારીયાત

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસમેં (૬૦) આયતેં હેં. સૂરએ અહકાફ કે બાદ ઓર સૂરએ ગાશિયહ સે પેહલે (૬૬) યા (૬૭) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

જો હવાએ ગુબાર(ધૂલ) ઓર ઝર્આત (રજકણો) કો બિખેરતી હેં ઉસકો ‘ઝારીયાત’ કહા જાતા હે, ઓર સૂરત કી પેહલી આયત મેં ઇસકી કસમ ખાઈ ગઈ હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

وَالَّذِينَ ذَرَوْا^① فَأَلْحَمْتِ^② وَقَرَّ^③ فَأَلْجَرَيْتِ^④ يُسْرًا^⑤ فَأَلْمَقَسَّيْتَ^⑥ أَمْرًا^⑦ إِمَّا تُوعِدُونَ^⑧ لَصَادِقٌ^⑨ ۝ وَإِنَّ الَّذِينَ
لَوَاقِعٌ^⑩ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُوبِ^⑪ إِنَّكُمْ لَفِي^⑫ قَوْلٍ مُخْتَلِفٍ^⑬ يُؤَفِّكُ عَنْهُ^⑭ مِنْ^⑮ أَفِكَ^⑯ قَتِيلَ^⑰ الْحَرِصُونَ^⑱ الَّذِينَ
هُمْ فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَ^⑲ يَسْأَلُونَ^⑳ أَيَّانَ يَوْمُ^㉑ الَّذِينَ^㉒

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરૂ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

કસમ હે ઉન (હવાઓ) કી જો (ગુબાર વગેરહ કો) ઉડા કર બિખેર દેતી હે. ﴿૧﴾ ફિર ઉન હવાઓં કી કસમ જો બોજ ઉઠાનેવાલિયાં હે. ﴿૨﴾ ફિર નરમી (યાની આસાની) સે ચલનેવાલિયોં કી કસમ. ﴿૩﴾ ફિર ઉનકી કસમ જો હુકમ સે તકસીમ કરતી હે. ﴿૪﴾ કે યકીનન તુમસે જો (કયામત કા) વાદા કિયા જા રહા હે વો સચ હે^[૧]. ﴿૫﴾ ઓર બેશક ઇન્સાફ કા હોના યકીની ચીઝ હે^[૨]. ﴿૬﴾ કસમ હે રાસ્તોંવાલે આસમાન કી^[૩]. ﴿૭﴾ કે તુમ લોગ અલગ અલગ બાતેં કરને મેં લગે હુવે હો^[૪]. ﴿૮﴾ ઉસ (કયામત કો માનને) સે વહી ફિરતા હે જિસકો (સઆદત સે) ફેર દિયા ગયા^[૫]. ﴿૯﴾ જો લોગ (અકીદોં કે બારે મેં) તખ્મીને (અંદાઝે) લગાતે હે^[૬] (અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે) હલાક કર દિયે જાવેં. ﴿૧૦﴾ જો ગફલત મેં એસે (ડૂબે) હેં કે (સબ કુદર) ભૂલ રહે હેં. ﴿૧૧﴾ વો પૂછતે હેં કે ઇન્સાફ (યાની બદલા, સજા) કા દિન કબ હોગા? ﴿૧૨﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) વો યકીની તૌર પર હોનેવાલા હે.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) ઓર (આ'માલ કા) બદલા યકીનન મિલનેવાલા હે.

[૩] આસમાન મેં ફરિશ્તોં કે લિયે આને જાને કે લિયે રાસ્તે બને હુવે હે, ઇસી તરહ આસમાન કે નીચે ખુલે હિસ્સે મેં સિતારોં કે રાસ્તે ભી મુતઅય્યન (નક્કી કીયે હુવે) હે.

[૪] આખિરત ઓર કુર્આન કે મુતઅલિલક કુફ્ફાર મુતઝાદ(વિરોધાભાસી) બાતેં કરતે હે.

[૫] (દૂસરા તર્જુમા) (ઉસ નબી, કુર્આન, આખિરત) કો માનને સે વહી મુંહ ફિરતા હે જિસકો (હિદાયત સે) ફેર દિયા ગયા હો. (તીસરા તર્જુમા) જો (હક સે) બિલ્કુલ હી ફિરા હુવા હોતા હે.

[૬] (દૂસરા તર્જુમા) અટકલ કી બાતેં કરતે હે.

يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ﴿٣٣﴾ ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ ۖ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٣٤﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٣٥﴾ اخْذِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ ﴿٣٦﴾ كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ الْإِيلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿٣٧﴾ وَبِالْأَشْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٣٨﴾ وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿٣٩﴾ وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ ﴿٤٠﴾ وَفِي أَنْفُسِكُمْ ۖ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٤١﴾ وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ﴿٤٢﴾ قَوْرَبِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنْطِقُونَ ﴿٤٣﴾

ع

જિસ દિન વો લોગ આગ પર તપાએ જાએંગે^[૧]. ﴿૧૩﴾ (और कहा जायेगा के) तुम अपनी शरारत का भजा यजो, यही तो वो (अजाब) है जिसको तुम जल्दी मांगा करते थे. ﴿१४﴾ यकीनन तइवा वाले लोग बागीर्यों और यश्मों (जड़ों) में होंगे. ﴿१५﴾ (ઇસ તરહ) ઉંકે રબ ને જો કુછ ઉંકો દિયા ઉંકો વો (ખુશી ખુશી) લે રહે હોંગે; ઇસ લિયે કે વો ઇસ (આખિરત) સે પેહલે હી નેક અમલ કરનેવાલે થે. ﴿૧૬﴾ વો રાત કે વફત કમ સોતે થે. ﴿૧૭﴾ और रात के आखरी हिस्से में वो इस्तिग़्दार किया करते थे. ﴿१८﴾ और उनके माल और दौलत में सवाल करनेवालों का और मइरूम (माल थी वंचित)^[૨] लोगों का हक होता था^[૩]. ﴿१९﴾ और यकीन करनेवालों के लिये जमीन में (अट्ठाह तआला की कुदरत की) बहोत सारी निशानियां हैं. ﴿२०﴾ और ખૂદ તુમહારી ઝાત મેં ભી (નિશાનિયાં મૌજૂદ હેં) કયા ફિર ભી તુમકો દિખાઈ નહીં દેતા?^[૪] ﴿૨૧﴾ और आसमान ही में तुम्हारा रिज़क और जो तुमसे (जन्नत, जहन्नम और अजाब का) वादा किया जाता है वो सब कुछ है. ﴿२२﴾ સો આસમાન ઝમીન કે રબ કી કસમ! (કયામત કી) યે બાત બિલ્કુલ ઐસી હી હક હે જૈસી કે તુમ બોલ રહે હો. ﴿૨૩﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) જિસ દિન વો આગ પર ઉલટે સીધે પડેંગે.

[૨] યાની સવાલ સે બચનેવાલે વાકઈ (હકીકત મેં) મોહતાજ (ઝરૂરત મંદ).

[૩] ઝકાત ઝમીન સદકાત ઝરૂરતમંદ લોગોં કા હક હે, જો હક પહોંચાને કી માલવાલોં કો તૌફીક હો રહી હે, વર્ના ઉં ઝરૂરતમંદોં પર માલવાલોં કા કોઈ એહસાન નહીં હે.

[૪] (દૂસરા તર્જુમા) ફિર ભી તુમકો સમજ મેં નહીં આતા.

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٣٧﴾ إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا ۖ قَالَ سَلَامٌ ۚ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ﴿٣٨﴾ فَرَاغَ إِلَىٰ أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ﴿٣٩﴾ فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٤٠﴾ فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۖ قَالُوا لَا تَخَفْ ۖ وَبَشِّرُوهُ ۖ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ﴿٤١﴾ فَأَقْبَلَتْ امْرَأَتُهُ فِي صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ ﴿٤٢﴾ قَالُوا كَذَلِكَ ۖ قَالَ رَبُّنَا ۖ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٤٣﴾

(એ નબી!) કયા ઇબ્રાહીમ(અલ.) કે ઇઝઝતવાલે મેહમાનોં કા વાકિઅહ તુમકો પહોંચા હે? ﴿૨૪﴾ જબ વો (મેહમાન) ઉસ (ઇબ્રાહીમ અલ.) કે પાસ આએ તો ઉન્હોંને સલામ કહા, (ઉસ પર) ઇબ્રાહીમ (અલ.) ને ભી (જવાબ મેં) સલામ કહા (और इब्राहीम अल. दिल में या किसी से यूं કેहने लगे કે): ये अंजान (यानी अजनबी) लोग हैं. ﴿२५﴾ ફિર વો (ઇબ્રાહીમ અલ.) ખામોશી સે અપને ઘરવાલોં કે પાસ ગએ और એક મોટા બછડા (સેકા, ભુના હુવા) લે કર આએ. ﴿૨૬﴾ ફિર વો (બછડા) ઉન્કે સામને રખા (और) કહા કે: તુમ લોગ ખાતે કયૂં નહીં? ﴿૨૭﴾ ફિર વો (ઇબ્રાહીમ અલ.) અપને દિલ મેં ઉન્સે ડરને લગે (तब) ઉન્ મેહમાનોં ને કહા કે: આપ ડરિયે નહીં और ઉન્હોંને ઉસ (ઇબ્રાહીમ અલ.) કો એક બડે આલિમ લડકે (यानी ईस्हाक अल.) કી ખુશખબરી દી. ﴿૨૮﴾ ઇતને મેં ઉસ (ઇબ્રાહીમ અલ.) કી બીવી (સારા) ઝોર સે બોલતી હુઇ આઇ और ઉસને અપને ચેહરે પર હાથ મારા और કેહને લગી કે: (क्या) એક બુઢિયા (જો) બાંજ (ભી હો કયા વો બચ્ચા જનેગી, બચ્ચા હોગા?) ﴿૨૯﴾ વો (મેહમાન) કેહને લગે કે: તેરે રબ ને ઇસી તરહ ફરમા દિયા હે, યકીનન વો અલ્લાહ તઆલા બડી હિકમતવાલે, બડે જાનનેવાલે હે. ﴿૩૦﴾

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٣١﴾ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن طِينٍ ﴿٣٣﴾
 مَّسْوَمَةً عِندَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ﴿٣٤﴾ فَأَخْرَجْنَا مَن كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾ فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّن
 الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٦﴾ وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٣٧﴾ وَفِي مِوْصَىٰ إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ بِسُلْطَنٍ
 مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ فَتَوَلَّىٰ بِرُكْنِهِ وَقَالَ سِحْرٌ أَوْ أَجْنُونٌ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤٠﴾ وَفِي عَادٍ إِذْ
 أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ ﴿٤١﴾

ઇબ્રાહીમ (અલ.) ને કહા: એ (અલ્લાહ તઆલા કે) ભેજે હુવે ફરિશ્તો! તુમ કિસ મુહિમ (યાની મિશન) પર હો? ﴿૩૧﴾ ઉન્હોને જવાબ દિયા કે: હમ એક મુજરિમ (ગુનેહગાર) કૌમ (યાની કૌમે લૂત) કે પાસ ભેજે ગએ હે. ﴿૩૨﴾ તાકે હમ ઉન પર મિટ્ટી કે પથ્થર બરસાએ. ﴿૩૩﴾ ઉન (પથ્થરો) પર હદ્દ સે ગુઝરે (આગે બઢે) હુવે લોગોં કે લિયે તુમહારે રબ કે પાસ સે ખાસ નિશાન ભી લગા હોગા. ﴿૩૪﴾ ફિર (જબ અઝાબ કા વફત આયા તબ) ઉસ (બસ્તી) મેં જિતને ઇમાનવાલે થે હમને ઉનકો (વહાં સે બચા કર) નિકાલ દિયા. ﴿૩૫﴾ ઔર હમને ઉસ (બસ્તી) મેં મુસલમાનોં કે એક ઘર કે સિવા ઔર કોઈ ઘર નહીં પાયા. ﴿૩૬﴾ ઔર હમને ઉસ (બરબાદ હો ચુકી બસ્તી) મેં એસે લોગોં કે લિયે (ઇબ્રત કી) એક નિશાની છોડ દી જો દર્દનાક અઝાબ સે ડરતે હે. ﴿૩૭﴾ ઔર મૂસા (અલ. કે કિસ્સે) મેં ભી (હમને એસી હી નિશાની છોડી). ﴿૩૮﴾ જબ હમને ઉસ (મૂસા અલ.) કો ફિરઔન કે પાસ ખુલી દલીલ કે સાથ ભેજા થા, ફિર ઉસ (ફિરઔન) ને અપને તાકત કે બલ પર મુંહ મોડ લિયા^[૧] ઔર વો (ફિરઔન) કેહને લગા: યે (મૂસા) યા તો જાદૂગર હે યા દીવાના હે. ﴿૩૯﴾ ફિર હમને ઉસ (ફિરઔન) કો ઔર ઉસકે લશ્કર કો પકડ કર સબકો સમંદર મેં ફેંક દિયા ઔર વો મલામત કે લાઈક થા^[૨]. ﴿૪૦﴾ ઔર આદ કી કૌમ મેં ભી (હમને એસી હી નિશાની છોડી થી) જબ હમને ઉન પર એસી આંધી ભેજી જો ખૈર (યાની હર કિસ્મ કે નફા ઔર બરકત) સે ખાલી થી. ﴿૪૧﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) ફિર ફિરઔન ને અપની હુકૂમત કે અમીરોં કે સાથ મુંહ મોડ લિયા.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) ઉસને કામ હી મલામત કા કિયા થા. (યાની બરબાદી કા ઇલામ ઉસ પર હે.)

مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلْنَاهُ كَالرَّمِيمِ ﴿٣٧﴾ وَفِي مُمُودٍ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٣٨﴾ فَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذْنَا مِنْهُمُ الصُّعِقَةَ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٣٩﴾ فَمَا اسْتَطَاعُوا مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنْتَصِرِينَ ﴿٤٠﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّنْ قَبْلِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِيقِينَ ﴿٤١﴾ وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿٤٢﴾ وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْبَهْدُونَ ﴿٤٣﴾ وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾ فَفِرُّوْا إِلَى اللَّهِ ۖ إِنِّي لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٥﴾

વો (આંધી) જિસ કિસી ચીઝ પર સે ગુઝરતી થી ઉસકો ચૂરા ચૂરા જૈસા કર કે છોડતી થી. ﴿૪૨﴾ ઔર સમૂદ મેં ભી (ઐસી હી નિશાની છોડી થી) જબ ઉનસે કહા ગયા થા કે થોડે વક્ત તક મઝા ઉડા લો. ﴿૪૩﴾ ઉસ પર ભી ઉન્હોંને અપને રબ કા હુકમ માનને સે શરાત(બદમાશી)ઈખ્તિયાર(પસંદ)કી^[૧] ફિર એક હોલનાક કડક ને આ કર ઉનકો પકડ લિયા ઔર વો દેખતે રેહ ગએ^[૨]. ﴿૪૪﴾ અંજામ યે હુવા કે વો ખડે ભી નહી હો સકે ઔર અપના બચાવ ભી નહી કર સકે^[૩]. ﴿૪૫﴾ ઔર ઉન (કોમોં) સે પેહલે નૂહ અલ. કી કૌમ કો ભી (હમ હલાક કર ચુકે થે) યકીન જાનો! વો (ભી) બડે નાફરમાન લોગ થે. ﴿૪૬﴾

ઔર આસમાન કો હમને (અપની) કુદરત સે બનાયા હે ઔર યકીનન હમ (ખૂદ) હી (આસમાન મેં) વુસ્અત (ચોડાઈ,પહોડાઈ) પૈદા કરનેવાલે હે^[૪]. ﴿૪૭﴾ ઔર ઝમીન કો હમને હી બિછાયા હે, સો હમ બહોત અચ્છા બિછાનેવાલે હે. ﴿૪૮﴾ ઔર હર ચીઝ કે હમને જોડે પૈદા કિયે; તાકે તુમ ધ્યાન દો^[૫]. ﴿૪૯﴾ સો તુમ અલ્લાહ તઆલા કી તરફ દોડો^[૬] યકીનન મેં તુમ સબકે લિયે ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કી તરફ સે ખુલ્લમખુલ્લા ડરાનેવાલા હું. ﴿૫૦﴾

[૧] યાની મોહલત મિલી ફિર ભી તકબ્બુર કરતે રહે.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) ફિર ઉનકે દેખતે હી દેખતે એક હોલનાક કડક ને આ કર પકડ લિયા.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) હમસે બદલા ભી ન લે સકે.

[૪] (દૂસરા તર્જુમા) ઔર હમ તો બડી કુદરતવાલે હે.

[૫] (દૂસરા તર્જુમા) તાકે તુમ સમજ સે કામ લો. (ત્રીસરા તર્જુમા) તાકે તુમ નસીહત હાસિલ કરો.

[૬] યાની તૌહીદ કી દલીલોં ઔર પિછલી ઉમ્મતોં કે વાકિઆત (કિસ્સોં) મેં ગૌર કર કે તૌહીદ ઔર ઈતાઅત (ફરમાબરદારી) કી તરફ પૂરે મુતવજ્જેહ હો જાઓ, ગુનાહોં કો છોડ કર તૌબા મેં જલ્દી કરો, ગુનાહોં કી દા'વત દેનેવાલોં સે દૂર ભાગો ઔર અલ્લાહ તઆલા કી ઈતાઅત (ફરમાબરદારી) મેં રહો.

وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ ۚ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٥١﴾ كَذَلِكَ مَا آتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مُجْنُونٌ ﴿٥٢﴾ اتَّوَاصُوا بِهِ ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٥٣﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٍ ﴿٥٤﴾ وَذَكَرَ فَإِنَّ الدِّكَرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٥﴾ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿٥٧﴾ فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥٨﴾ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٥٩﴾

ع

और तुम अल्लाह तआला के साथ दूसरा मा'बूद न बनाओ, यकीनन में तुम्हारे लिये उस (अल्लाह तआला) की तरफ़ से साफ़ साफ़ डरानेवाला हूँ. ﴿५१﴾ (जिस तरह ये काफ़िर लोग आपसे केहते हैं) इसी तरह उनसे पेहले जो (काफ़िर) लोग थे उनके पास जो रसूल भी आते उसको वो लोग जादूगर या दीवाना (पागल) ही केहते थे^[१]. ﴿५२﴾ क्या वो अेक दूसरे को इसी बात की वसियत करते चले आये हैं? (नहीं!) बल्के वो सबके सब शरीर (बदमाश, तोड़न) लोग हैं. ﴿५३﴾ लिहाजा (अे नबी!) आप उनसे बेइज़्जी का बरताव करो^[२] क्यूंके (अब) तुम पर कोइ इल्जाम (तोहमत, आरोप, आक्षेप) नहीं. ﴿५४﴾ और नसीहत करते रहो; क्यूंके नसीहत इमानवालों को इयादा देती हे. ﴿५५﴾ और में ने जिन्नात और इन्सानों को अपनी इबादत ही के लिये पैदा किया हे^[३]. ﴿५६﴾ में उनसे किसी तरह का रिज़क नहीं याहता और ये नहीं याहता के वो मुजे जिलाअें. ﴿५७﴾ अल्लाह तआला तो भूद ही रज़्जाक (यानी रोजी बडोत ही देनेवाले) जोरवाले, मज़बूत हैं. ﴿५८﴾ तो जिन लोगों ने जुल्म किया उनकी भी (सज़ा की) बारी आयेगी, जैसे उनके साथियों की (पेहले जमाने में) बारी आई थी; इस लिये वो मुजसे मांगने में जल्दी न करें. ﴿५९﴾ सो जिन लोगों ने कुछ इज्तिहार किया हे उनके लिये उनके उस दिन (यानी कयामत के आने) से बड़ी खराबी होगी जिसका उनसे वादा किया जा रहा हे. ﴿६०﴾

[१] (दूसरा तर्जुमा) इसी तरह जो (काफ़िर) लोग उनसे पेहले गुज़रे हैं उनके पास कोइ रसूल अैसे नहीं आये जिसको उन (काफ़िरों) ने जादूगर या मजनून न कहा हो.

[२] (दूसरा तर्जुमा) ध्यान डटा लो. (यानी आप की जियादत तवજ्जुह इमानवालों की तरफ़ हो, न माननेवाले ज़िदी काफ़िरों का जियादत ફિક न करो, समजाने का सिलसिला जारी रहे ये काफ़ी हे.)

[३] (दूसरा तर्जुमा) और में ने जिन्नात और इन्सानों को इसी वास्ते पैदा किया हे के वो मेरी इबादत किया करें.

સૂરએ તૂર

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસમેં (૪૮) યા (૪૯) આયતેં હે. સૂરએ નૂહ યા સૂરએ સજદહ કે બાદ ઔર સૂરએ મુઅમિનૂન સે પેહલે (૭૫) યા (૭૬) નંબર પર નાઝિલ હુઇ.

સુરયાની ઔર નિબ્તી ઝબાન મેં લફઝ તૂર પહાડ કે લિયે ઇસ્તિઅમાલ હોતા હે, વાદીયે સીના મેં મિસ્ર ઔર મદયન કે દરમિયાન વાકેઅ એક મખ્સૂસ પહાડ કી કસમ સૂરત કી પેહલી આયત મેં ખાઇ ગઇ હે.

તૂર કી મઝીદ તફસીલ કે લિયે દેખી હુઇ દુનિયા ભાગ: ૪ દેખિયે.

આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને લોગોં કો (હજ્જતુલ વિદા કે મોકે પર) સુબ્હ કી નમાઝ મેં સૂરએ વત્તૂર પઢાઇ થી, જિસકો ઉમ્મે સલ્મા રદિ. ને તવાફ કરતે વક્ત સુના થા.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

وَالطُّورِ ① وَكِتَابٍ مَّسْطُورٍ ② فِي رَقٍّ مَّنْشُورٍ ③ وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ ④ وَالسَّفْفِ الْمَرْفُوعِ ⑤ وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ ⑥
 إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ⑦ مَّا لَهُ مِنْ دَافِعٍ ⑧ يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا ⑨ وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ⑩ قَوْلٌ يَوْمَئِذٍ
 لِلْمُكَذِّبِينَ ⑪ الَّذِينَ هُمْ فِي حَوْضٍ يَلْعَبُونَ ⑫ يَوْمَ يُدْعَوْنَ إِلَى نَارٍ جَهَنَّمَ دَعَاً ⑬ هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا
 تُكَذِّبُونَ ⑭ أَفَسِحْرٌ هَذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ⑮ اصْلَوْهَا فَاصْبِرُوا أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ ⑯ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ
 مَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ⑰ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ ⑱

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરૂ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

કસમ હે તૂર (પહાડ) કી. ﴿૧﴾ ઓર ઉસ કિતાબ કી^[૧] જો એક ખુલે હુવે સહીફે (યાની કાગઝ) મેં લિખી હુઈ હે. ﴿૨﴾ ﴿૩﴾ ઓર આબાદ ઘર કી^[૨]. ﴿૪﴾ ઓર ઉંચી છત કી. ﴿૫﴾ ઓર જોશ મારતે હુવે સમંદર કી^[૩]. ﴿૬﴾ યકીનન આપકે રબ કા અઝાબ વાકેઅ હો કર (આકર) રહેગા. ﴿૭﴾ કોઈ ઉસકો ટાલ (દૂર) નહીં સકેગા. ﴿૮﴾ જિસ દિન આસમાન ઝોર ઝોર સે લરઝને (હિલને) લગેગા. ﴿૯﴾ ઓર પહાડ તેઝી સે ચલેંગે. ﴿૧૦﴾ સો ઉસ દિન (હક કો) જુઠલાનેવાલોં કે લિયે બડી બરબાદી હોગી. ﴿૧૧﴾ જો બેહૂદહ(બેકાર) નુકતા ચીનીયોં (ખોટેવાંધે, વચકે નિકાલને) મેં મશગૂલ (લગે) રેહતે હે^[૪]. ﴿૧૨﴾ જિસ દિન ઉન લોગોં કો ધક્કે દે કર જહન્નમ કી આગ કી તરફ ધકેલ દિયા જાએગા. ﴿૧૩﴾ (કહા જાએગા કે) યે વહી આગ હે જિસકો તુમ (દુનિયા મેં) જુઠલાયા કરતે થે. ﴿૧૪﴾ ભલા કયા યે જાદૂ હે યા તુમકો (અબ ભી) નઝર નહીં આતા?^[૫] ﴿૧૫﴾ ઉસ (આગ) મેં દાખિલ હો જાઓ, ફિર તુમ સબ્ર કરો યા ન કરો તુમ્હારે લિયે દોનોં બરાબર હે, જૈસે આ'માલ તુમ કરતે થે વૈસા હી તુમકો બદલા દિયા જાએગા. ﴿૧૬﴾ યકીનન તકવાવાલે લોગ બાગીયોં મેં ઓર (અલગ અલગ કિસ્મ કી) નેઅમતોં મેં હોંગે. ﴿૧૭﴾

[૧] મુરાદ ઇન્સાનોં કે આ'માલનામે યા કુર્આન હે.

[૨] યાની સાતવેં આસમાન પર ફરિશ્તોં કા કા'બા.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) પાની સે ભરે હુવે સમંદર કી (જો કયામત કે દિન આગ જેસા બના દિયા જાવેગા.)

[૪] (દૂસરા તર્જુમા) જો બેહૂદા (બુરી, બેકાર) બાતોં મેં ખેલતે રેહતે હે.

[૫] દુનિયા મેં નઝર મેં ન આને કી વજા સે ઇન્કાર કરતે થે અબ બોલો. (દૂસરા તર્જુમા) કયા તુમકો અબ ભી સમજ મેં નહીં આતા.

فَكَهَيْنَ بِمَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ ۖ وَوَقَّعَهُمُ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ۝ ١٨ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ ١٩
 مُتَكِبِينَ عَلَىٰ سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ ۖ وَزَوَّجْنَاهُم بِحُورٍ عِينٍ ۝ ٢٠ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ
 ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُمْ مِّنْ عَمَلِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ ۚ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهِينٌ ۝ ٢١ وَأَمَدَدْنَاهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَنَخْمٍ ۖ
 يَشْتَهِوْنَ ۝ ٢٢ يَتَنَازَعُونَ فِيهَا كَأْسًا ۖ لَا لَعْوَ فِيهَا وَلَا تَأْتِيهِمْ ۝ ٢٣ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ
 مَّكْنُونٌ ۝ ٢٤ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ۝ ٢٥ قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلَ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ ۝ ٢٦ فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا
 وَوَقَّعْنَا عَذَابَ السُّوءِ ۝ ٢٧

उनके रब ने उनको जिस तरह नवाजा और उनके रब ही ने उनको दोज़ाब के अज़ाब से बचा लिया, उस पर वो मजे ले रहे होंगे^[१]. ﴿१८﴾ (उनसे कहा जायेगा के) ખૂબ મજે સે ખાઓ और પીયો ઉન આ'માલ કે બદલે મેં જો તુમ કરતે થે. ﴿૧૯﴾ બરાબર બિછે હુવે તખ્તોં પર^[૨] તકિયે લગાએ હુવે હોંગે और બડી બડી આંખોવાલી હૂરોં સે હમ ઉનકી શાદી કરા દેંગે. ﴿૨૦﴾ और જો લોગ ઇમાન લાએ और ઉનકી અવલાદ ભી ઇમાન મેં ઉનકે રાસ્તે પર ચલી તો હમ ઉનકી અવલાદ કો ઉનકે સાથ (ઉપરવાલે દરજે મેં) મિલા દેંગે और હમ ઉનસે ઉન (મત્બૂઈન, હાથ કે નીચે રહેનેવાલો) કે આ'માલ મેં સે કોઈ અમલ કમ નહીં કરેંગે, હર આદમી અપને કમાએ હુવે કામોં મેં ફંસા હુવા હે^[૩]. ﴿૨૧﴾ और હમ લગાતાર મેવે और ગોશ્ત જો ભી ઉનકા દિલ ચાહેગા દેતે રહેંગે. ﴿૨૨﴾ વો ઉસ (જન્નત) મેં શરાબ કે જામ પર (મજે લેને કે લિયે) આપસ મેં છીના ઝપટી (ભી) કરેંગે, ઉસ (શરાબ) મેં ન બકવાસ હે और ન કોઈ ગુનાહ હોગા. ﴿૨૩﴾ और ઉનકે આસ પાસ ઉનકે છોકરે (ઉનકી ખિદમત કે લિયે) ફિરતે હોંગે, વો એસે (ખૂબસૂરત) હોંગે જૈસે છુપે હુવે મોતી^[૪]. ﴿૨૪﴾ और વો (જન્નતી લોગ) એક દૂસરે કી તરફ મુતવજ્જેહ હો કર આપસ મેં (હાલ વ અહવાલ) પૂછતે હોંગે. ﴿૨૫﴾ વો કહેંગે કે: હમ ઇસસે પેહલે (યાની દુનિયા મેં) અપને ઘરવાલોં મેં (આખિરત કે અંજામ કે બારે મેં) ડરતે રેહતે થે. ﴿૨૬﴾ આખિર અલ્લાહ તઆલા ને હમ પર એહસાન કિયા और હમકો ઝુલસા (જલા) દેનેવાલી હવા કે અજાબ સે બચા લિયા. ﴿૨૭﴾

[૧](દૂસરા તર્જુમા) વો ખુશ હોંગે. (તીસરા તર્જુમા) મેવે ખા રહે હોંગે.

[૨](દૂસરા તર્જુમા) કતાર (લાઈન) મેં બિછે હુવે તખ્તોં પર. (તીસરા તર્જુમા) નિહાયત સલીકે સે બિછી હુઈ ઉચી બેઠકોં પર.[૩] યાની જૈસી કરની વૈસી ભરની, કિસીકે ગુનાહ કિસી પર નહીં ડાલે જાવેંગે.

[૪] غلمان (ગિલમાન) સે મુરાદ કમ ઉમ્મર ખિલતે નવજવાન લડકે.

ع

إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ ۚ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ ﴿٣٨﴾

فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ ﴿٣٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ تَتَّبِصُّ بِهِ رَيْبَ الْمُنُونِ ﴿٤٠﴾ قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَرِبِينَ ﴿٤١﴾ أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَامُهُمْ بِهَذَا أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٤٢﴾ أَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُ ۚ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٣﴾ فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِثْلِهِ إِن كَانُوا صَادِقِينَ ﴿٤٤﴾ أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخُلِقُونَ ﴿٤٥﴾ أَمْ خَلَقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ ۚ بَلْ لَا يُؤْقِنُونَ ﴿٤٦﴾ أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُضِيِّطُونَ ﴿٤٧﴾ أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَبْعُونَ فِيهِ ۚ فَلْيَأْتِ مُسْتَبْعُهُمْ بِسُلْطَنٍ مُبِينٍ ﴿٤٨﴾

યકીનન હમ ઇસ (આખિરત) સે પેહલે (દુનિયા મેં) ઉન (અલ્લાહ તઆલા) કો પુકારા કરતે થે, હકીકત યે હે કે વહી (અલ્લાહ તઆલા) બડા મોહસિન (અહેસાન કરને વાલે), બહોત રહમ કરનેવાલે હે. ﴿૨૮﴾

સો (એ નબી!) તુમ નસીહત કરતે રહો, કયૂં કે તુમ અપને રબ કે ફઝલ સે ન તો કાહિન (જયોતિષ) હો, ન તો મજનૂન (પાગલ) હો. ﴿૨૯﴾ કયા વો લોગ (યૂં) કેહતે હે કે: યે (શખ્સ) શાઈર હે, જિસ પર હમ ઝમાને કી ગરદિશ (યાની મૌત) કા ઇન્તિઝાર કર રહે હે. ﴿૩૦﴾ (એ નબી!) તુમ (ઉનકો) કહો કે: તુમ ઇન્તિઝાર કરો, સો મેં ભી તુમ્હારે સાથ ઇન્તિઝાર કરતા હૂં. ﴿૩૧﴾ કયા ઉનકી અકલેં ઉનકો ઇસ તરહ કી બાર્તે સિખલાતી હે^[૧] યા વો ખૂદ શરીર (બદમાશ) લોગ હે. ﴿૩૨﴾ યા વો (યૂં) કેહતે હે કે: ઇસ (નબી) ને વો (કુર્આન) ખૂદ સે ઘડ લિયા હે; બલકે વો લોગ (ઝિદ મેં) ઇમાન નહી લા રહે હે. ﴿૩૩﴾ સો અગર વો (અપને ઇસ દાવે મેં) સચ્ચે હોં તો ઇસ (કુર્આન) જૈસા કોઈ કલામ વો (ખૂદ બના કર) લે આવે. ﴿૩૪﴾ કયા વો બગૈર કિસી (પૈદા કરનેવાલે) કે ખૂદબખૂદ પૈદા હો ગએ હેં યા વો ખૂદ (અપને) પૈદા કરનેવાલે હે. ﴿૩૫﴾ કયા ઉન્હોંને આસમાનોં ઔર ઝમીન કો પૈદા કિયા હે; બલકે (અસલ બાત યે હે કે) વો યકીન નહી કરતે. ﴿૩૬﴾ કયા ઉન (લોગોં) કે પાસ તુમ્હારે રબ (કી નેઅમતોં ઔર રહમતોં) કે ખઝાને હેં યા વો દારોગે (દરબાન, રખવાલી કરનેવાલા, યાની તસરૂફ કરને કા ઇખ્તિયાર રખનેવાલે) બને હુવે હે. ﴿૩૭﴾ કયા ઉન લોગોં કે પાસ કોઈ સીદી હે જિસ પર (ચઢ કર આસમાન કી બાર્તે) સુન લેતે હે, (અગર ઐસા હે) તો ઉનમેં સે જો (આસમાન કી બાર્તે) સુન કર આતા હે વો (ઉસ પર) ખુલી હુઈ દલીલ પેશ કર દે. ﴿૩૮﴾

[૧](દૂસરા તર્જુમા) કયા ઉનકો ઉનકી અકલેં ઐસી ચીઝ કરને કો કેહતી હેં.

أَم لَّهُ الْبَنْتُ وَلَكُمُ الْبَنُونَ ﴿٩﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ﴿١٠﴾ أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ ﴿١١﴾ أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا ۖ فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكِيدُونَ ﴿١٢﴾ أَمْ لَهُمْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ ۖ سُبْحَنَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٣﴾ وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَرْكُومٌ ﴿١٤﴾ فَذَرَهُمْ حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ ﴿١٥﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿١٦﴾ وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٧﴾ وَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿١٨﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ ﴿١٩﴾

કયા ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે હિસ્સે મેં બેટિયાં હેં ઓર તુમ્હારે હિસ્સે મેં બેટે હેં? ﴿૩૯﴾ (એ નબી!) કયા તુમ ઉનસે (તબ્લીગ પર) બદલા (દંડ, દેક્ષ) માંગતે હો જિસકી વજા સે વો તાવાન કી બોજ મેં દબે જા રહે હોં? ﴿૪૦﴾ યા ઉનકે પાસ કોઈ ગૈબ કા ઇલ્મ હે જિસકો વો લિખ લેતે હોં? ﴿૪૧﴾ યા વો લોગ કોઈ મક્ક (યાની બુરાઈ કા દાવ) કરના ચાહતે હેં? તો (હકીકત મેં) જો લોગ કાફિર હેં વો ખૂદ હી બુરાઈ કે દાવ મેં પડેંગે^[૧]. ﴿૪૨﴾ કયા ઉનકે લિયે અલ્લાહ તઆલા કે સિવા ઓર કોઈ ખુદા હે? તો અલ્લાહ તઆલા ઉન (મુશ્રિકોં) કે શિર્ક સે પાક હેં. ﴿૪૩﴾ ઓર અગર વો આસમાન સે કોઈ ટુકડા ગિરતે હુવે દેખ ભી લેં તો યહી કહેંગે કે: યે તો ગેહરા બાદલ હે^[૨]. ﴿૪૪﴾ સો (એ નબી!) ઇનકો (ઉનકે હાલ પર) છોડ દો, યહાં તક કે વો અપને ઉસ દિન કો દેખ લેં જિસમેં ઉનકે હોશ ગુમ કર દિયે જાએંગે^[૩]. ﴿૪૫﴾ જિસ દિન ઉનકી મક્કારી ઉનકો કુછ કામ નહીં આએગી ઓર (કહી સે) ઉનકો મદદ ભી નહીં પહોંચેગી. ﴿૪૬﴾ ઓર ઝાલિમોં કો ઇસસે પેહલે ભી એક અઝાબ (દુનિયા મેં) હોનેવાલા હે; લેકિન ઇનમેં સે બહુત સારે લોગોં કો પતા નહીં હે. ﴿૪૭﴾ ઓર તુમ અપને રબ કે હુકમ પર જમે રહો; કયૂંકે તુમ હમારી નિગરાની મેં હા^[૪], ઓર જબ તુમ (આરામ યા મજલિસ સે) ઉઠતે હો ઉસ વક્ત અપને રબ કી હમ્દ કે સાથ તસ્બીહ કરો. ﴿૪૮﴾ ઓર રાત કે કિસી હિસ્સે મેં ભી ઓર સિતારે ડૂબતે હેં ઉસ વક્ત ભી ઉસ (અપને રબ) કી તસ્બીહ કરો. ﴿૪૯﴾

[૧](દૂસરા તર્જુમા) યા વો કોઈ ચાલ ચલના ચાહતે હેં, સો જો લોગ કાફિર હેં વો ખૂદ હી બુરાઈ કી ચાલ મેં પડેંગે (યાની ફસેંગે).[૨](દૂસરા તર્જુમા) યે તો તેહ બતેહ જમા હુવા બાદલ હે (યાની વો લોગ તાવીલ કે માહિર હેં).[૩](દૂસરા તર્જુમા) ઉડા દિયે જાએંગે.[૪](દૂસરા તર્જુમા) આપ અપને રબ કે હુકમ કે ઇન્તિઝાર મેં સબ્ર સે કામ લીજીયે કયૂંકે આપ હમારી હિક્મત મેં હો.

સૂરએ નજ્મ

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસમેં (૬૨) આયતેં હેં. સૂરએ ઇખ્લાસ કે બાદ ઔર સૂરએ અબસ સે પેહલે (૨૩) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

કેહતે હેં કે: મેઅરાજ કે બાદ યે સૂરત નાઝિલ હુઈ, ઇસ સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં નજ્મ કી કસમ ખાઈ ગઈ હે. નજ્મ તારે કો કેહતે હેં.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ۝۱ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ۝۲ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ۝۳ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ۝۴ عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ ۝۵ ذُو مِرَّةٍ ۝۶ فَاسْتَوَىٰ ۝۷ وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ ۝۸ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ۝۹ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۝۱۰ فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ۝۱۱ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ ۝۱۲ أَفَتَسْمُرُونَ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ۝۱۳ وَلَقَدْ رَأَوْا نَزْلَةَ أُخْرَىٰ ۝۱۴ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنتَهَىٰ ۝۱۵ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ ۝۱۶ إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ ۝۱۷

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરૂ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

કસમ હે સિતારે કી જબ વો ગિરે^[૧]. ﴿૧﴾ (એ મક્કાવાલો!) તુમહારે સાથ રેહનેવાલે (યાની હઝરત મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) ન તો રાસ્તા ભૂલે ઔર ન તો ગલત રાસ્તે પર ચલે. ﴿૨﴾ ઔર ન વો અપને નફસ (આત્મા) કી ખ્વાહિશ (ચાહત) સે કુછ બોલતે. ﴿૩﴾ વો તો એક વહી હે જો (ઉનકી તરફ) ભેજી જાતી હે. ﴿૪﴾ એક મઝબૂત તાકતવાલા (ફરિશ્તા) ઉનકો સિખલાતા હે. ﴿૫﴾ જો ઝોરવાલા હે, ફિર વો સીધા ખડા હો ગયા^[૨]. ﴿૬﴾ ઔર વો આસમાન કે ઉંચે કિનારે પર થા. ﴿૭﴾ ફિર વો (ફરિશ્તા) નઝદીક આયા ઔર જુક પડા^[૩]. ﴿૮﴾ યહાં તક કે વો દો કમાનો, (ધનૂખ) કે ફાસ્લે કે બરાબર રેહ ગયા; બલકે ઇસસે ભી કમ. ﴿૯﴾ ફિર ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ને અપને બંદે પર જો વહી ભેજની થી ભેજી. ﴿૧૦﴾ જો કુછ ઉસ (રસૂલ) ને દેખા દિલ ને (ઉસકો સમજને મેં) ગલતી નહી કી. ﴿૧૧﴾ કયા ફિર ભી તુમ ઉસ (રસૂલ) સે ઉસકી દેખી હુઇ ચીઝ કે બારે મેં ઝઘડા કરતે હો? ﴿૧૨﴾ ઔર પક્કી બાત હે કે ઉસ (રસૂલ) ને ઉસ (ફરિશ્તે) કો (અસલી શકલ મેં) એક ઔર મરતબા ભી દેખા હે. ﴿૧૩﴾ સિદરતુલ મુનતહા કે પાસ^[૪]. ﴿૧૪﴾ ઉસ (બેરી) કે પાસ આરામ સે રેહને કી જન્નત હે. ﴿૧૫﴾ ઉસ વક્ત ઉસ બેરી પર વો ચીઝે છાઇ હુઇ થી જો ભી (ઉસ પર) છાઇ હુઇ થી^[૫]. ﴿૧૬﴾

[૧] યાની ગુરૂબ હોને (ડુબને) લગે.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) ફિર વો સામને આ ગયા.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) ઉતર આયા.

[૪] (દૂસરા તર્જુમા) ઉસ બેર(બોરડી) કે દરખ્ત કે પાસ જો આખરી હદ કે પાસ આયા હુવા હે.

[૫] (દૂસરા તર્જુમા) જિસ વક્ત ઉસ (બેરી) કો ઢાંક રખા થા જિસને ભી ઢાંક રખા થા.

مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى ۚ لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى ۝ أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ ۝ وَمَنْوَةَ الثَّالِثَةَ الْاُخْرَىٰ ۝ أَلَكُمُ الدَّكْرُ وَلَهُ الْاُنْثَىٰ ۝ تِلْكَ اِذَا قِسْمَةٌ ضِيزَىٰ ۝ اِنْ هِيَ اِلَّا اَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا اَنْتُمْ وَاَبَاؤُكُمْ مِمَّا اَنْزَلَ اللّٰهُ فِيهَا مِنْ سُلْطٰنٍ ۚ اِنْ يَتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوٰى اِلْاَنْفُسُ ۚ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمْ الْهُدٰى ۝ اَمْ لِلْاِنْسَانِ مَا تَمْنٰى ۝ فِى اللّٰهِ الْاٰخِرَةُ وَالْاَوَّلٰى ۝ وَكَمْ مِّنْ مَّلَكٍ فِى السَّمٰوٰتِ لَا تُغْنِىْ شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا اِلَّا مِّنْ بَعْدِ اَنْ يَّأْذَنَ اللّٰهُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَرِضٰى ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ لَيَسْتَسُوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ تَسْبِيَةً ۝ اَلَا تُنْظَرُ ۝

(રસૂલ કી) આંખ ન હટી ઓર ન (મકસદ સે) આગે બઢી^[૧]. ﴿૧૭﴾ પક્કી બાત યે કે ઉસ (રસૂલ) ને અપને રબ (કી કુદરત કે અજાઈબાત (અચંભે મેં ડાલને વાલી ચીઝેં) યા નિશાનિયોં કો યા ઉસ) કે બડે બડે નમૂને દેખે. ﴿૧૮﴾ કયા ભલા તુમને લાત ઓર ઉઝ્ઝા. ﴿૧૯﴾ ઓર ઉસ એક ઓર તીસરે મનાત (કે હાલ) પર ગૌર કિયા? ﴿૨૦﴾ કયા તુમ્હારે લિયે બેટે (તય કર કે રખે) હેં ઓર ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે લિયે બેટિયાં હેં? ﴿૨૧﴾ યે તો બહોત ભૂંડી (યાની ઇન્સાફ સે દૂર) તકસીમ હુઈ. ﴿૨૨﴾ યે સબ તો બસ નામ હી હેં જો તુમને ઓર તુમ્હારે બાપ દાદોં ને રખ લિયે હેં, અલ્લાહ તઆલા ને ઉસકે બારે મેં કોઈ સબૂત નહીં ઉતારા, યે (કાફિર) લોગ ફક્ત ગુમાન (યાની બેબુનિયાદ ખ્યાલાત) ઓર નફ્સાની ખ્વાહિશાત કે પીછે ચલતે હેં ઓર પક્કી બાત યે હે કે ઉનકે પાસ ઉનકે રબ કી તરફ સે (સહીહ) હિદાયત આ ચુકી હે. ﴿૨૩﴾ કયા ઇન્સાન કી હર તમન્ના (યાની ચાહી હુઈ બાત) પૂરી હુવા કરતી હે? ﴿૨૪﴾ (ઐસા નહીં હે) કયૂંકે આખિરત ઓર દુનિયા અલ્લાહ તઆલા કે ઇખ્તિયાર (કાબુ) મેં હે. ﴿૨૫﴾

ઓર આસમાનોં મેં કિતને ફરિશ્તે હેં જિનકી સિફારિશ (ભલામણ) જરા ભી કામ નહીં આ સકતી; મગર ઉસકે બાદ કે અલ્લાહ તઆલા જિસકે હક મેં (સિફારિશ કો) ચાહેં ઓર પસંદ કરેં (સિફારિશ કરને કી) ઇજાઝત (પરવાનગી) દેવે. ﴿૨૬﴾ યકીની બાત યે હે કે જો લોગ આખિરત પર ઇમાન નહીં રખતે વો ફરિશ્તોં કે ઓરતોંવાલે નામ રખતે હેં. ﴿૨૭﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) ન ચકરાઈ ન આગે બઢી.

وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ ۚ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا ۖ فَأَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّىٰ عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۚ ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّٰ عَنْ سَبِيلِهِ ۚ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدَىٰ ۚ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَىٰ ۚ الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ ۚ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ ۚ فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ ۚ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَىٰ ۚ

હાલાંકે ઉનકો ઇસ (બાત) કા જરા ભી ઇલ્મ (યાની ખબર) નહીં હે, વો લોગ સિફ (બેબુનિયાદ) ખ્યાલાત (યાની વહમો ગુમાન) પર ચલતે હેં ઓર હક કે મુકાબ્લે મેં બેબુનિયાદ ખ્યાલાત જરા ભી કામ નહીં આ સકતે. ﴿૨૮﴾ સો તુમ ઐસે શખ્સ પર ધ્યાન મત દો જિસને હમારી નસીહત સે મુંહ ફિરા લિયા ઓર વો દુનિયાવી ઝિંદગી કે સિવા કુછ નહીં ચાહતા^[૧]. ﴿૨૯﴾ બસ ઉન (લોગોં) કે ઇલ્મ (યાની સમજ) કી યહી તક પહોંચ હે, યકીનન તુમ્હારે રબ ખૂબ અચ્છી તરહ જાનતે હેં ઉસકો જો ઉસકે રાસ્તે સે ભટક ચુકા હે ઓર વહી ખૂબ જાનતે હેં કે કિસને (સહીહ) રાસ્તા પાયા. ﴿૩૦﴾ ઓર આસમાનોં મેં જો કુછ હે ઓર ઝમીન મેં જો કુછ હે વો અલ્લાહ તઆલા હી કા હે, નતીજા યે હે કે જિન લોગોં ને બુરે કામ કિયે ઉનકો ઉનકે કિયે કી સજા દેવે ઓર જિન્હોંને નેક કામ કિયે ઉનકો બેહતરીન બદલા દેવે. ﴿૩૧﴾ જો લોગ બડે ગુનાહોં સે ઓર બેહયાઈ કે કામોં સે બચતે હેં; મગર યે કે કોઈ મા'મૂલી ગુનાહ (કભી હો જાવે) યકીન રખો! તુમ્હારે રબ કી મગફિરત બહોત વસીઅ (વિશાળ) હે, વો (અલ્લાહ તઆલા) તુમકો ઉસ વક્ત સે અચ્છી તરહ સે જાનતે હેં જબ ઉસને તુમકો ઝમીન સે પૈદા કિયા થા ઓર જબ તુમ અપની માઓં કે પેટ મેં બચ્ચે (કી શકલ મેં) થે; લિહાજા તુમ અપની ખૂબિયાં બયાન મત કરો^[૨], વો (અલ્લાહ તઆલા) ખૂબ અચ્છી તરહ જાનતે હેં કોન મુત્તકી હે. ﴿૩૨﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) ઓર દુનિયાવી ઝિંદગી કે સિવા (ઉસકા) કોઈ મક્સદ હી નહીં હે.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) લિહાજા અપને આપકો પાકીજા મત બતાઓ. (તીસરા તર્જુમા) તુમ અપને આપકો મુકદ્દસ મત બતાઓ.

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّى ۖ وَآعْطَى قَلِيلًا ۖ وَأَكْذَى ۖ أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يُرَى ۖ أَهَلَمْ يُنْبَأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَى ۖ وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى ۖ أَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ۖ وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى ۖ وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَى ۖ ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَى ۖ وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنْتَهَى ۖ وَأَنَّهُ هُوَ أَصْحَكَ وَابْكَى ۖ وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ۖ وَأَنَّهُ خَلَقَ الزُّوجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ۖ مِنْ نُّطْفَةٍ إِذَا تُمْنَى ۖ وَأَنَّ عَلَيْهِ النَّشْأَةَ الْأُخْرَى ۖ وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَى وَأَقْلَى ۖ وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشَّعْرَى ۖ

(એ નબી!) કયા ભલા તુમને ઉસ શખ્સ કો ભી દેખા જિસને (દીને હક સે) મુંહ ફિરા લિયા? ﴿૩૩﴾ ઓર થોડા સા (માલ) દિયા, ફિર (દેના) બંદ કર દિયા. ﴿૩૪﴾ કયા ઉસકે પાસ ગૈબ કા ઇલ્મ (કિસી સહીહ) ઝરિયે સે આયા હે કે વો ઉસકો દેખ રહા હો? ﴿૩૫﴾ કયા ઉસકો ઉન (મજામીન, બાતોં) કી ખબર નહીં પહોંચી જો મૂસા (અલ.) કે સહીફોં મેં મજકૂર હે. ﴿૩૬﴾ ઓર ઇબ્રાહીમ (અલ.) કે (સહીફોં મેં ભી હે) જો મુકમ્મલ વફાદાર થે^[૧]. ﴿૩૭﴾ (વો) યે કે કોઈ બોજ ઉઠાનેવાલા કિસી દૂસરે કે ગુનાહ કા બોજ નહીં ઉઠાએગા. ﴿૩૮﴾ ઓર યે કે ઇન્સાન કો સિર્ફ અપની કોશિશ કા બદલા હી મિલતા હે^[૨]. ﴿૩૯﴾ ઓર યે કે ઉસ (ઇન્સાન) કી કોશિશ અનકરીબ ઝરૂર દેખી જાએગી^[૩]. ﴿૪૦﴾ ફિર ઉસકો પૂરે પૂરા બદલા દિયા જાએગા. ﴿૪૧﴾ ઓર યે કે આખિર (સબકો) તુમ્હારે રબ હી કે પાસ પહોંચના હે. ﴿૪૨﴾ ઓર યે કે વહી (અલ્લાહ તઆલા) હંસાતે ઓર રૂલાતે હે. ﴿૪૩﴾ ઓર યે કે વહી (અલ્લાહ તઆલા) મૌત દેતે હે ઓર જિંદગી બખ્શતે હે. ﴿૪૪﴾ ઓર યે કે વહી (અલ્લાહ તઆલા) જોડા યાની નર ઓર માદા પૈદા કરતે હે. ﴿૪૫﴾ એક નુત્ફે સે (પૈદા કરતે હે) જબ વો રહમ મેં ડાલા જાતા હે. ﴿૪૬﴾ ઓર યે કે દૂસરી મરતબા પૈદા કરના ભી ઉન્હોંને અપને ઝિમ્મે મેં લે લિયા હે. ﴿૪૭﴾ ઓર યે કે વહી (અલ્લાહ તઆલા) માલદાર બનાતે હે ઓર (દૌલત દે કર ઉસકો) હિફઝત મેં રખવાતે હે. ﴿૪૮﴾ ઓર યે કે વહી (અલ્લાહ તઆલા) શિઅ્રા સિતારે કે રબ હે. ﴿૪૯﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) જિસને હર હુકમ કો પૂરા કિયા.

[૨] ઇબ્ને અબ્બાસ રદિ. ફરમાતે હે કે: યે આયત

‘وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ’ સે મન્સૂખ (રદકી હુઇ) હે, ઓર કુઇ લોગોં ને કુર્આન મેં આયે હુવે લફઝ સઇ સે સઇએ ઇમાની (ઇમાની કોશીશ) મુરાદ લી હે.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) દિખાઇ જાએગી.

وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ ۖ وَثَمُودًا فَمَا أَبْقَىٰ ۚ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْغَىٰ ۚ وَالْمُؤْتَفِكَةَ
 أَهْلَىٰ ۚ فَغَشَّاهَا مَا غَشَّىٰ ۚ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ ۚ هَذَا نَذِيرٌ مِّنَ النَّذِرِ الْأُولَىٰ ۚ أَرَفَتِ الْأَرْضُ فَتَةً ۚ لَيْسَ
 لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ ۚ أَفَمِنْ هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ۚ وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ ۚ وَأَنْتُمْ سَمِيدُونَ ۚ
 فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا ۚ

और ये के उसी (अल्लाह तआला) ने पेहले जमाने की कौमे आद को हलाक किया. ﴿५०﴾
 और समूद को भी (उसी अल्लाह तआला ने हलाक किया) फिर (उन कौमों में से) किसी
 को बाकी नहीं छोड़ा. ﴿५१﴾ और (आद और समूद से) पेहले नूह (अल.) की कौम को भी
 (हलाक किया) यकीनन वो सब के सब बड़े जालिम और बहोत जियादह शरीर थे. ﴿५२﴾
 और (अल्लाह तआला ने) उलटी हुँ बस्तीयों को भी ફेंक मारा^[१]. ﴿५३﴾ फिर उन
 (बस्ती) को जिस (जोइनाक) यीज ने ढांपा वो उनको ढांप कर ही रही^[२]. ﴿५४﴾ लिहाजा
 (ओ ईन्सान!) तू अपने रब की कोन कोनसी नेअमतों में शक (व ईन्कार) करता रहेगा?
 ﴿५५﴾ ये (नबी भी) पेहले डरानेवाले (नबियों) की तरह ओक डरानेवाले हैं. ﴿५६﴾ जो
 (क्यामत) जल्दी आनेवाली हे वो करीब आ पहुँची हे. ﴿५७﴾ अल्लाह तआला के सिवा
 कोई उसको हटानेवाला नहीं^[३]. ﴿५८﴾ क्या भला तुम ईस बात (यानी कुर्आन) से
 तअश्छुब करते हो? ﴿५९﴾ और (मजाक करते हुवे) तुम हंसते हो और तुम लोग रोते
 नहीं हो. ﴿६०﴾ और तुम लोग (तकब्बुर के साथ) गइलत (यानी बेइक्री, बेध्यानी) का
 बरताव करते हो^[४]. ﴿६१﴾ अस अब अल्लाह तआला के सामने सजदह करो और तुम
 (उसकी) ईबादत करो. ﴿६२﴾

[१] (दूसरा तर्जुमा) और उलटी हुँ बस्तीयों को पटक दिया.

[२] (दूसरा तर्जुमा) (बस्ती) पर (जोइनाक यीज) आ पड़ी वो आ कर ही रही.

[३] (दूसरा तर्जुमा) अल्लाह तआला के सिवा कोई उसको ખોલनेवाला नहीं. (यानी વફતે મુકરરહ પર કયામત કો અલ્લાહ તઆલા હી ઝાહિર ફરમાઓંગે, ઓર અલ્લાહ તઆલા કે સિવા કોઈ ઉસકો ટાલ નહીં સકતા.)

[૪] (દૂસરા તર્જુમા) ઓર તુમ (ઈતાઅત કે બજાએ) ગાને બજાને (યા ખેલ તમાશે) મેં પડે રેહતે હો.

સૂરએ કમર

યે સૂરત મક્કી છે, ઇસમેં (૫૫) આયતેં હેં. સૂરએ તારિક કે બાદ ઓર સૂરએ સાદ સે પેહલે (૩૭) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

ચાંદ કે દો ટુકડે હોને કા વાકિઅહ ઇસ સૂરત મેં બયાન કિયા ગયા છે.

હર મહીને કી તીસરી તારીખ સે યા તીસરી તારીખ કે બાદ સે મહીને કી આખરી તારીખ તક કે ચાંદ કો ‘કમર’ કેહતે હેં. હાં! ચૌદહવી તારીખ કે ચાંદ કો ‘બદર’ ઓર શુરૂ કી તારીખ કે ચાંદ કો ‘હિલાલ’ (ગુરરહ) કહા જાતા છે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

إِفْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَالنَّشَقُ الْقَمَرُ ① وَإِنْ يَرَوْا آيَةً يُعَرِّضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُسْتَقَرٌّ ② وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ
وَكُلُّ أَمْرٍ مُسْتَقَرٌّ ③ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْأَنْبَاءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ ④ حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ فَمَا تُغْنِ التُّذُرُ ⑤ فَتَوَلَّى عَنْهُمْ
يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَى شَيْءٍ نُّكْرٍ ⑥ خُشْعًا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُنتَشِرٌ ⑦ مُهْطِعِينَ
إِلَى الدَّاعِ ⑧ يَقُولُ الْكُفْرُونَ هَذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ⑨

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરુ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

ક્યામત કરીબ આ ચુકી હે ઓર ચાંદ ફટ ગયા. ﴿૧﴾ ઓર (ઇન કાફિર લોગોં કા હાલ યે હે કે) અગર કોઇ મોઅજિઝહ વો દેખતે ભી હે તો મુંહ ફિરા લેતે હે ઓર કેહતે હે કે: યે તો પેહલે સે ચલા આતા હુવા જાદૂ હે. ﴿૨﴾ ઓર ઉન્હોંને (હક કો) જુઠલાયા ઓર અપને નફસ કી ખ્વાહિશાત પર ચલે ઓર હર કામ કી એક હદ હે જહાં વો ઠહેરનેવાલા હે^[૧]. ﴿૩﴾ ઓર પક્કી બાત યે હે કે ઇન (કાફિર લોગોં) કે પાસ (પિછલી કોમોં કે) ઇતને વાકિઆત પહોંચ ચુકે હે કે ઉનમેં તમ્બીહ (ટકોર, ઠપકે) કી બડી બાતેં હે. ﴿૪﴾ (યાની દિલ મેં) ઉતર જાનેવાલી હિકમત કી બાતેં મૌજૂદ થી^[૨], ફિર ભી ડરાનેવાલી બાતોં ને (ઉનકો) કોઇ નફા નહીં દિયા^[૩]. ﴿૫﴾ લિહાઝા (એ નબી!) તુમ ઉનકી પરવાહ મત કરો, જિસ દિન એક પુકારનેવાલા (ફરિશ્તા) એક સખ્ત નાગવાર (નાપસંદ) ચીઝ કી તરફ બુલાએગા. ﴿૬﴾ યે અપની આંખેં જુકાએ હુવે કબ્રોં સે ઇસ તરહ નિકલ પડેંગે જૈસે ટિફી (એક તરહ કા પક્ષી) હર તરફ ફેલ જાતી હે. ﴿૭﴾ (ક્યામત કો ન માનનેવાલે ઉસ) પુકારનેવાલે કી તરફ દોડ રહે હોંગે, કાફિર લોગ કેહતે જાએંગે: યે બડા સખ્ત દિન આ ગયા. ﴿૮﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) હર કામ કો એક વક્ત પર ઠેહરા રખા હે. (યાની ઉન પર અઝાબ એક વક્ત પર આએગા, અલ્લાહ તઆલા કે ઇલ્મ મેં ઉનકી ગુમરાહી ઓર હલાકત જો તય શુદહ (નકકી) હે વો કિસી તરહ ટલનેવાલી નહીં, હર કામ કા એક અંજામ હોતા હે; લિહાઝા હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ જો ફરમા રહે હે ઓર કાફિર જો કર રહે હે ઉસકા અંજામ અનકરીબ મા'લૂમ હો જાએગા, હર કામ અપની ઇન્તિહા (આખરી જગા) પર પહોંચ કર સાફ હો જાતા હે, ઓર બનાવટ કા પર્દા દૂર હો જાતા હે.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) આ'લા દરજે કી હિકમત કી બાતેં મૌજૂદ હે.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) ફિર ડરાનેવાલોં ને ઉનકો કોઇ નફા નહીં પહોંચાયા.

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ ① فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرَ ② فَفَتَحْنَا
 أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَرٍ ③ وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ④ وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ أَلْوَاحٍ
 وَدُسُرٍ ⑤ تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا ⑥ جَزَاءً لِّمَن كَانَ كُفِرَ ⑦ وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ⑧ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي
 وَنُذْرٍ ⑨ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ⑩ كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرٍ ⑪ إِنَّا أَرْسَلْنَا
 عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمٍ مُّحْسٍ مُّسْتَبِيرٍ ⑫

ઇન (મૌજૂદહ કાફિરો)સે પેહલે નૂહ(અલ.) કી કૌમ જુઠલાને કા કામ કર ચુકી હે, સો
 ઉન્હોને હમારે બંદે (નૂહ અલ.) કો જુઠલાયા ઔર કેહને લગે કે: યે તો દીવાના હે ઔર
 ઉનકો ધમકિયાં દી ગઈ^[૧]. ﴿૯﴾ પસ ઇસ (નૂહ અલ.) ને અપને રબ સે દુઆ કી કે: મેં
 આજિઝ (યાની બેબસ) હો ગયા હું^[૨] અબ આપ હી ઉનસે બદલા લે લીજીયે. ﴿૧૦﴾ સો
 હમને બહોત ઝિયાદહ બરસનેવાલે પાની સે આસમાન કે દરવાઝે ખોલ ડાલે. ﴿૧૧﴾ ઔર
 હમને ઝમીન કો ફાડ કર ચશમે બહા દિયે^[૩], ફિર (બારિશ ઔર ઝમીન કા) પાની (મિલ
 કર) ઉસ (અઝાબ કે) કામ કે લિયે જમા હો ગયા જો મુકદર હો ચુકા થા. ﴿૧૨﴾ ઔર
 હમને ઉસ (નૂહ અલ.) કો એક તખ્તોં ઔર કીલોંવાલી કશ્તી (હોડી) પર સવાર કર દિયા.
 ﴿૧૩﴾ જો કશ્તી હમારી હિફાઝત (યાની નિગરાની) મેં ચલતી થી, ઉસ (નબી) કી તરફ સે
 બદલા લેને કે લિયે જિનકે સાથ કુફર (યાની ઇન્કાર) કિયા ગયા^[૪]. ﴿૧૪﴾ ઔર હકીકત યે
 હે કે હમને ઉસ (કશ્તી ઔર તૂફાન કે વાકિઅહ, કિસ્સા) કો (ઇબ્રત હાસિલ હો સકે એસી)
 નિશાની કે તૌર પર છોડ દિયા તો કયા કોઈ હે નસીહત હાસિલ કરનેવાલા. ﴿૧૫﴾ સો
 મેરા અઝાબ ઔર મેરા ડરાના કેસા હુવા? ﴿૧૬﴾ ઔર હકીકત યે હે કે હમને કુર્આન કો
 નસીહત હાસિલ કરને કે લિયે આસાન બના દિયા હે, અબ કયા કોઈ હે નસીહત હાસિલ
 કરનેવાલા? ﴿૧૭﴾ આદ (કી કૌમ) ને ભી (નબી કો) જુઠલાને કા કામ કિયા, સો (દેખો!)
 મેરા અઝાબ ઔર મેરા ડરાના કેસા રહા? ﴿૧૮﴾ યકીનન હમને એક મુસલસલ(લગાતાર)
 નહૂસત કે દિન મેં ઉન પર તેઝ આંધીવાલી હવા ભેજી. ﴿૧૯﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) ઉનકો ડાંટ દીયા.

[૨] યાની મેં મુકાબલા નહીં કર સકતા.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) ઔર હમને ઝમીન કે ચશમોં કો જારી કર દિયા.

[૪] (દૂસરા તર્જુમા) જિનકી કદર ન કી ગઈ (યાની નાશુકી કી ગઈ.)

تَنْزِعُ النَّاسَ ۖ كَانَتْهُمْ أَعْجَازٌ نُّحْلٍ مُنْقَعِرٍ ۖ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرِي ۖ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ
عَمْدٍ مَّذْكُورٍ ۚ

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ۖ فَقَالُوا أَبَشَرًا مِثَّنَا وَاحِدًا نَتَّبِعُهُ ۖ إِنَّا إِذًا لَفِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ۖ أَلْقَى الذِّكْرَ عَلَيْهِ
مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌّ ۖ سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَنِ الْكَذَّابُ الْأَشِرُّ ۖ إِنَّا مُرْسِلُوا النَّاقَةِ فِتْنَةً لَّهُمْ
فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ ۚ وَنَبِّئْهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ ۖ كُلُّ شِرْبٍ مُحْتَظَرٌ ۖ فَنادَوْا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَى
فَعَقَرَ ۚ

જો (હવા) લોગોં કો (ઇસ તરહ) ઉખાડ ફેંક દેતી થી જૈસે કે વો ખજૂર કે ઉખડે હુવે તને હોં. ﴿૨૦﴾ સો મેરા અઝાબ ઓર મેરા ડરાના કૈસા રહા? ﴿૨૧﴾ પક્કી બાત યે હે કે હમને કુર્આન કો નસીહત હાસિલ કરને કે લિયે આસાન બના દિયા, અબ કયા કોઈ હે નસીહત હાસિલ કરનેવાલા? ﴿૨૨﴾

કૌમે સમૂદ ને ભી ડરાનેવાલોં કો જુઠલાને કા કામ કિયા. ﴿૨૩﴾ યુનાંયે વો કેહને લગે કે: કયા હમ અપને હી મેં સે એક એસે આદમી કી બાત માનને લગેં? જો તનેતન્હા (અકેલા) હે, (એસા કરેંગે તો) ઉસ વક્ત હમ બડી ગલતી (યાની ગુમરાહી) ઓર દીવાનગી મેં પડ જાએંગે^[૧]. ﴿૨૪﴾ કયા હમ સબ મેં સે ઉસી (એક આદમી) પર નસીહત (યાની વહી) ઉતાર દી ગઈ (યે બાત નહી) બલકે વો શખ્સ બડા જૂઠા, બડાઈ મારનેવાલા હે^[૨]. ﴿૨૫﴾ (હમને નબી સાલેહ અલ. સે કહા) અનકરીબ કલ હી ઉનકો પતા ચલ જાએગા કે કોન બડા જૂઠા ઓર બડાઈ મારનેવાલા હે? ﴿૨૬﴾ હમ ઉનકી આઝમાઈશ કે તૌર પર (ઉનકે પાસ ઉનકે માંગને કે મુતાબિક) ઉટની ભેજ રહે હેં; ઇસ લિયે તુમ (હોશિયારી સે) ઉનકો દેખતે રહો ઓર તુમ સબ્ર સે કામ લો. ﴿૨૭﴾ ઓર ઉન લોગોં કો બતલા દો કે પાની ઉનકે દરમિયાન તક્સીમ કર દિયા ગયા હે, હર (પાની કે) બારીવાલે કો (અપની બારી પર) હાઝિર હોના હે. ﴿૨૮﴾ ફિર ઉન્હોંને અપને સાથી (યાની કુદાર) કો પુકારા, ફિર ઉસને (ઉટની પર) હાથ ચલાયા^[૩] ઓર (ઉટની કો) કાટ ડાલા. ﴿૨૯﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) ઓર (હમ) આગ મેં પડ જાએંગે (અલ્લાહ તઆલા કે નબી ઉનકો ફરમાતે કે: મેરી બાત માન લો; વરના આગ મેં ડાલે જાઓંગે તો વો જવાબ મેં કેહને લગે: અગર હમને તુમ્હારી બાત માની તો હમ આગ મેં ડાલે જાએંગે, એસી ઉલટી બાત કહી).

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) ખૂદ પસંદ, શૈખી (બડાઈ)મારનેવાલા.

[૩] યાની તલવાર સે વાર કિયા.

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرِي ﴿٣٠﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْمُخْتَطِرِ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٣٢﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذْرِ ﴿٣٣﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ ﴿٣٤﴾ نِعْمَةٌ مِنْ عِنْدِنَا كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذْرِ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَنْ ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذْرِي ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُسْتَقَرٌّ ﴿٣٨﴾ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذْرِي ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٤٠﴾

સો (તુમ દેખો!) મેરા અઝાબ ઓર મેરા ડરાના કેસા રહા? ﴿૩૦﴾ યકીની બાત હે કે હમને ઉન પર એક હોલનાક આવાઝ (યાની ફરિશ્તે કી ચિંઘાડ, ઝોર કી આવાઝ) કો મુસલ્લત કિયા જિસસે વો એસે હો ગએ જૈસે (કિસી બાડ લગાનેવાલે કી) બાડ કા ચૂરા હો જાતા હે. ﴿૩૧﴾ ઓર હકીકત યે હે કે હમને કુર્આન કો નસીહત હાસિલ કરને કે લિયે આસાન બના દિયા, અબ કયા કોઈ હે નસીહત હાસિલ કરનેવાલા? ﴿૩૨﴾ લૂત (અલ.) કી કૌમ ને ભી ડરાનેવાલોં કો જુઠલાયા. ﴿૩૩﴾ યકીનન હમને ઉન પર પથ્થર બરસાનેવાલી આંધી ભેજી સિવાયે લૂત (અલ.)કે ઘરવાલોં કે, ઉનકો હમને રાત કે આખરી વક્ત મેં બચા લિયા^[૧]. ﴿૩૪﴾ યે હમારી તરફ સે એક નેઅમત થી^[૨] જો લોગ શુક કરતે હેં હમ ઉનકો એસા હી બદલા દેતે હેં. ﴿૩૫﴾ ઓર પક્કી બાત યે હે કે ઉસ (લૂત અલ.) ને ઉનકો હમારી પકડ સે ડરાયા થા; મગર ઉન્હોંને ડરાને મેં ઝઘડે ખડે કિયે^[૩]. ﴿૩૬﴾ ઓર પક્કી બાત યે હે કે વો બુરી નિય્યત સે લૂત (અલ.) કે મેહમાનોં કો લૂત (અલ.) સે માંગને લગે, જિસ પર હમને ઉનકી આંખેં મિટા દી^[૪], સો તુમ મેરે અઝાબ ઓર મેરે ડરાને કા મઝા ચખો. ﴿૩૭﴾ ઓર પક્કી બાત યે હે કે સુબ્હ સવેરે હી ઉન પર એસા અઝાબ આ પડા જો જમ કર (યાની ઠહેર કર) રેહ ગયા^[૫]. ﴿૩૮﴾ સો તુમ મેરે અઝાબ ઓર મેરે ડરાને કા મઝા ચખો. ﴿૩૯﴾ ઓર હકીકત યે હે કે હમને કુર્આન કો નસીહત હાસિલ કરને કે લિયે આસાન બના દિયા, અબ કયા કોઈ હે નસીહત હાસિલ કરનેવાલા? ﴿૪૦﴾

[૧] મુરાદ મોમિનીન જો આપકી નબુવ્વત કો માનનેવાલે થે.

[૨] યાની અલ્લાહ તઆલા ને અપને ફઝ્લ સે બચા લિયા.

[૩] યાની બેકાર શક ઓર ઝગડે કર કે ઇન્કાર કરને લગે.

[૪] (દૂસરા તર્જુમા) અંધી કર દી. (તીસરા તર્જુમા) ચોપટ કર દી.

[૫] (દૂસરા તર્જુમા) ઓર સુબ્હ સવેરે હી ઉન પર હમેશા રેહનેવાલા અઝાબ આ પડા.

وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ۖ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَاهُمْ أَخَذَ عَزِيزٌ مُّقْتَدِرٌ ﴿٣٩﴾ أَكْفَارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ أُولَئِكُمْ أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ ﴿٤٠﴾ أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرُونَ ﴿٤١﴾ سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ﴿٤٢﴾ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَذْهَى وَأَمَرٌ ﴿٤٣﴾ إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٤٤﴾ يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَى وُجُوهِهِمْ ۖ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٥﴾ إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٦﴾ وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ﴿٤٧﴾

और पक्की बात ये है કે ફિરऔनियों के पास भी डरानेवाले (यानी रसूल) पહોंचे^[१]. ﴿४१﴾ (मगर) उन्होंने हमारी सब निशानियों को जुठलाया, फिर हमने उनको ऐसी पकड़ में ले लिया जो एक जबरदस्त धक्काधारवाले (हुकुमत करने वालो) की पकड़ होती है^[२]. ﴿४२﴾ क्या तुम्हारे काफिर उन (गुजरे हुए काफिरों) से अच्छे हैं?^[३] क्या तुम्हारे लिये (आसमानी) किताबों में कोई माझी का परवाना (लिख दिया गया) है? ﴿४३﴾ या इनका (ये) केहना है કે हम बढला लेनेवाली जमाअत हैं^[४]. ﴿४४﴾ सो अनकरीब उस मजमे (यानी जमाअत) को शिकस्त दी जायेगी और वो सब पीठ फिरा कर भागेंगे^[५]. ﴿४५﴾ (यही नहीं); बल्के उनके (असली) वादे का वक़्त तो क्यामत है और क्यामत बड़ी ही सप्त, बड़ोत कडवी (यानी नागवार) है. ﴿४६﴾ हकीकत में गुनेहगार लोग (बड़ी) गुमराही और जहालत में पड़े हुए हैं^[६] और हकीकत में गुनेहगार लोग (दुनिया में) बड़ी गलती में हैं. ﴿४७﴾ जिस दिन वो आग में उधे मुंह घसीटे जायेंगे (और उनको कड़ा जायेगा કે) आग के लिपटने का मजा यधो. ﴿४८﴾ यकीनन हमने हर चीज़ को एक (जास) अंदाजे के साथ पैदा किया है. ﴿४९﴾ और हमारा हुक्म तो बस एक ही भरतबा आंख जपकने की तरह हो जाता है. ﴿५०﴾

[१] (दूसरा तर्जुमा) और पक्की बात ये है કે ફિરऔનियों के पास भी डरानेवाली (चीज़ें) पહોंची.

[२] (दूसरा तर्जुमा) फिर हमने उनको जबरदस्त काबू में कर के पकड़ लिया.

[३] (दूसरा तर्जुमा) કે ये मौजूदह काफिर कुछ और नाइरमानी करे फिर भी उनको सजा न हो?

[४] (दूसरा तर्जुमा) या उनका ये કેहना है કે हम ऐसी जमाअत हैं जो अपना बयाव ખૂદ कर લેંગે.

(तीसरा तर्जुमा) या उनका ये કેहना है કે हम ऐसी जमाअत हैं जो गालिब ही रहेंगे.

[५] जैसे गज़वએ અહઝાબ में હવા.

[६] (दूसरा तर्जुमा) (आभिरत में) ભડકતી હુઈ આગ में હે.

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاءَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُدْكِرٍ ﴿٥١﴾ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ ﴿٥٢﴾ وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌّ ﴿٥٣﴾ إِنَّ
الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ ﴿٥٤﴾ فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٥٥﴾

और पक्की बात ये है કે हम तुम्हारी जमाअत के लोगों को पेहले ही (अपने अजाब से) हलाक कर चुके हैं^[१] तो (बताओ) क्या कोई नसीहत हासिल करनेवाला है? ﴿५१﴾ और जो चीज उन्होंने की वो आ'मालनामों में (लिखी गयी) है. ﴿५२﴾ और हर छोटी और बड़ी बात लिखी हुई है. ﴿५३﴾ यकीनन तक्वावाले लोग बागों और नेहरों में होंगे. ﴿५४﴾ सख्खी धञ्जतवाली बेठक में^[२] ऐसे बादशाह के नजदीक जिनका सब पर कब्जा है^[३]. ﴿५५﴾

[१] (दूसरा तर्जुमा) पक्की बात ये है કે हम तुम्हारे जैसे કાફિર લોગોં કો (પેહલે હી અજાબ મેં) હલાક કર ચુકે હેં.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) ઉમ્દહ મકામ મેં.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) જિનકે કબ્જે મેં સારા ઇકતિદાર હે. (તીસરા તર્જુમા) જો બડે કુદરતવાલે હેં.

સૂરએ રહમાન

યે સૂરત મક્કી છે, લેકિન બહુત સારે હઝરાત કી રાય યે હે કે યે મદની છે, ઇસમેં (૭૮) યા (૭૯) આયતેં હેં. સૂરએ ફુરકાન યા સૂરએ રઅદ કે બાદ ઓર સૂરએ ફાતિર સે પેહલે (૪૩) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

યે સૂરત રહમાન હી કે લફ્ઝ સે શુરૂ હોતી છે. પૂરે કુર્આન મેં સે યે એક ઐસી સૂરત છે જો અલ્લાહ તઆલા કે અસ્માએ હુસ્ના મેં સે કિસી એક સે શુરૂ હોતી છે.

ઇસ સૂરત મેં રહમાન તઆલા શાનહૂ કી રહમત કે અજબ અજબ કરિશમોં કો બયાન કિયા ગયા છે.

ઇસ સૂરત કો હદીસ મેં ‘ઉરૂસ’ કહા ગયા છે.

ઇસ સૂરત મેં ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ۖ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ۚ لَا يَأْتِيهِ سِنٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ لَئِنْ سَأَلْتَهُ عَنِ السَّاعَةِ ۖ لَغَيْرُ الْغَاثِ ۚ وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمُهُ ۚ يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كِبَارُ الْعُمْرِ وَلَا شِعْرُهُمْ ۚ لَا يَسْتَفِئُونَ مِنْهُ ۚ وَلَسَوْفَ يَنصُرُهُمُ اللَّهُ بِكِبَرِهِمْ وَسَوْفَ يَهْلِكُ الظَّالِمُونَ﴾ ૩૧ મરતબા આયા છે. જબ ભી યે આયત તિલાવત કી જાએ તો સુન્નત હે કે સુનનેવાલે કો યાહિયે કે જવાબ મેં યે કલિમહ પઢે: ‘લા બિશયઈમ મિન નિઅમતિક રબ્બના નુકઝ્ઝિબુ ફલકલ હમ્દુ’ (તર્જમા : એ હમારે પરવરદિગાર હમ તેરી નેઅમત મેં સે કીસી ચીઝ કો નહી જુઠલાતે ઓર ઉસ પર તેરી તારીફ કરતે હેં.) અલબત્તા નમાઝ મેં જબ યે આયત સુને તો દિલ હી દિલ મેં ઇસ મઝમૂન કો સોચે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

الرَّحْمَنُ ۝ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ۝ خَلَقَ الْإِنْسَانَ ۝ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ۝ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ۝ وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ
يَسْجُدْنَ ۝ وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ۝ أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ۝ وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا
الْمِيزَانَ ۝ وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ۝ فِيهَا فَاكِهَةٌ ۝ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ۝ وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ
وَالرَّيْحَانُ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ۝ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ۝ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَّارِجٍ مِنْ
تَارٍ ۝

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરૂ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો
બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

રહમાન હી ને ﴿૧﴾ કુર્આન સિખાયા. ﴿૨﴾ ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) ને ઇન્સાન કો
પૈદા કિયા. ﴿૩﴾ ઉસીને ઇસ (ઇન્સાન) કો (સફાઈ સે) બોલના સિખાયા^[૧]. ﴿૪﴾ સૂરજ
ઔર ચાંદ મુકરરહ(નકકી) હિસાબ સે (ચલતે) હે. ﴿૫﴾ ઔર (છોટે) ઝાડ ઔર (બડે)
દરખ્ત^[૨] સબ (ઉસ અલ્લાહ તઆલા કે આગે) સજદહ કરતે હે. ﴿૬﴾ ઔર આસમાન કો
ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) ને ઉંચા કિયા ઔર ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) ને તરાઝૂ (ત્રાજવુ)
રખી હે. ﴿૭﴾ કે તુમ તોલને મેં ઝિયાદતી (યાની ગુલ્મ, બે-એ'તેદાલી યા કમી ઝિયાદતી)
ન કરો. ﴿૮﴾ ઔર તુમ ઇન્સાફ કે સાથ વઝન કો ઠીક રખો ઔર તુમ તોલ મેં કમી મત
કરો. ﴿૯﴾ ઔર ઉસી ને ઝમીન કો સારી મખ્લૂક કે નફે કે લિયે (ઇસ જગા) રખ દિયા હે.
﴿૧૦﴾ ઉસી (ઝમીન) મેં મેવે ઔર ખજૂર કે દરખ્ત હે જિન (કે ફલોં) પર ગિલાફ હોતે
હે^[૩]. ﴿૧૧﴾ ઔર (ઉસીમેં) ભૂસેવાલા અનાજ (યાની ગલ્લા) ઔર ખુશબૂવાલે ફૂલ ભી હે.
﴿૧૨﴾ સો (એ ઇન્સાનોં ઔર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે) તુમ દોનોં અપને રબ કી કોન
કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૧૩﴾ ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) ને ઇન્સાન કો ઠીકરી કી
તરહ (ખનખન) બજનેવાલી (ખુશક) મિટ્ટી સે પૈદા કિયા. ﴿૧૪﴾ ઔર જિન્નાત (યાની
જિન્નાતોં કે અવ્વલ ફર્દ) કો (બગૈર ધુવેં કી) ખાલિસ આગ સે પૈદા કિયા. ﴿૧૫﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) ઉસીને ઇન્સાન કો (સમજ મેં આએ) એસા બોલના સિખાયા.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) બગૈર તને કે દરખ્ત ઔર તનેવાલે દરખ્ત. (ત્રીસરા તર્જુમા) સજદહ કા મફહૂમ
ઇતાઅત માન લેના ભી લે સકતે હે.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) ઔર ખજૂર કે ગાભોંવાલે દરખ્ત ભી હે.

જો કોઈ ભી (ઈસ) ઝમીન પર હે વો સબ ફના હોનેવાલે હૈં. ﴿૨૬﴾ ઔર સિફ તુમ્હારે રબ કી ઝાત જો અઝમત ઔર ફઝલો કરમવાલી હે વો બાકી રેહ જાએગી. ﴿૨૭﴾ સો (એ ઈન્સાનોં ઔર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે) તુમ દોનોં અપને રબ કી કોન કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૨૮﴾ આસમાનોં ઔર ઝમીન મેં જો (મખ્લૂક) ભી હૈં ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) સે (અપની હાજતેં) માંગતે હૈં, વો (અલ્લાહ તઆલા) હર રોઝ એક ન એક શાન મેં હે. ﴿૨૯﴾

[૧] આયત કા ખુલાસા યે હે કે ઈસ વક્ત અલ્લાહ તઆલા કાઈનાત કે તમામ ઝરૂરી કામ કાજ કો બરાબર તરીકે સે પૂરા કર રહે હે અબી હિસાબ નહી હો રહા હૈ; લેકિન બહોત જલ્દ કયામત આએગી ઔર અલ્લાહ તઆલા હિસાબ કીતાબ લેંગે, યાની અબી કા એક દૌર ખત્મ હોગા ઔર દૂસરા નયા દૌર શુરૂ હોગા. [૨] (દૂસરા તર્જુમા) ફિર તુમ ઉસકો હટા નહી સકોગે. (તીસરા તર્જુમા) ફિર તુમ ઉસકા મુકાબ્લા નહી કર સકોગે. (ચોથા તર્જુમા) ફિર તુમ બદલા નહી લે સકોગે. [૩] (દૂસરા તર્જુમા) જૈસે લાલ ચમડા (લાલ યે ગુસ્સે કી નિશાની હે.)

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ ۚ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿٣٩﴾ يُعْرِفُ الْمُجْرِمُونَ بِسَيِّئِهِمْ فَيُؤْخَذُ
 بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ ۚ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿٤٠﴾ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ ۚ يَطُوفُونَ بَيْنَهَا
 وَبَيْنَ حَمِيمٍ ۚ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿٤١﴾ وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جِثَّتْ ۖ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿٤٢﴾ ذَوَاتَا أَفْنَانٍ ۚ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا
 تُكَذِّبِينَ ﴿٤٣﴾ فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيانِ ۚ

ફિર ઉસ દિન કિસી ઇન્સાન સે ઓર કિસી જિન સે ઉસકે ગુનાહોં કે બારે મેં સવાલ નહીં
 કિયા જાએગા^[૧]. ﴿૩૯﴾ સો (એ ઇન્સાનોં ઓર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે) તુમ દોનોં
 અપને રબ કી કોન કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૪૦﴾ મુજરિમ લોગ ઉન (કે
 ચેહરોં) કી અલામતોં (નિશાની)^[૨] સે પેહચાન લિયે જાએગે, ફિર ઉનકો પેશાની કે બાલ
 ઓર પાંવ મિલા કર પકડા જાએગા. ﴿૪૧﴾ સો (એ ઇન્સાનોં ઓર જિન્નાત! અબ બતાઓ
 કે) તુમ દોનોં અપને રબ કી કોન કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૪૨﴾ યહી હે વો
 જહન્નમ જિસકો મુજરિમ લોગ જુઠલાયા કરતે થે. ﴿૪૩﴾ વો (મુજરિમ લોગ) ઉસ (આગ)
 કે ઓર ગરમ ખોલતે (ઉકળતે હુવે) પાની કે બીચ મેં ચક્કર લગાએગે. ﴿૪૪﴾ સો (એ
 ઇન્સાનોં ઓર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે) તુમ દોનોં અપને રબ કી કોન કોન સી
 નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૪૫﴾

જો શખ્સ (દુનિયા મેં) અપને રબ કે સામને ખડે હોને સે (હર વક્ત) ડરતા થા
 ઉસકે લિયે દો બાગ હોંગે. ﴿૪૬﴾ સો (એ ઇન્સાનોં ઓર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે) તુમ
 દોનોં અપને રબ કી કોન કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૪૭﴾ વો દોનોં (બાગ)
 બહુત સારી ટેહનિયોંવાલે હોંગે. ﴿૪૮﴾ સો (એ ઇન્સાનોં ઓર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે)
 તુમ દોનોં અપને રબ કી કોન કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૪૯﴾ ઉન દોનોં
 (બાગોં) મેં દો ચશ્મે (ઝરણે) બેહતે હોંગે. ﴿૫૦﴾

[૧] જુર્મ (ગુનાહ) ઐસા વાઝેહ (સાફ) ઓર દૂસરે સુબૂત મૌજૂદ હોંગે કે જુર્મ કો સાબિત કરને કે લિયે
 સવાલ કરને કી ઝરૂરત હી નહીં. ઇસી તરહ કયામત મેં અલગ અલગ મવાકેઅ (વખત) હોંગે, ઇબ્તિદાઈ
 વક્ત (કયામત કે દિન કે શરૂ હિસ્સે) મેં સવાલ ન હોંગે, બાદ મેં સવાલાત કા સિલસિલા (શ્રેણી) શુરૂ હોગા.

[૨] યાની કાલા ચેહરા ઓર આસમાની રંગ કી આંખ.

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿٥١﴾ فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجٌ ﴿٥٢﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿٥٣﴾ مُتَكِبِينَ عَلَى فُرُشٍ بَطَآئِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ ۖ وَجْنَا الْجَبَّتَيْنِ دَانٍ ﴿٥٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿٥٥﴾ فِيهِنَّ قُصُورٌ الطَّرَفِ ۖ لَمْ يَطْبُخْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ ﴿٥٦﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿٥٧﴾ كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٥٨﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿٥٩﴾ هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ ﴿٦٠﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿٦١﴾ وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَيْنِ ﴿٦٢﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿٦٣﴾

સો (એ ઇન્સાનોં ઔર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે) તુમ દોનોં અપને રબ કી કોન કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૫૧﴾ ઉન દોનોં (બાગોં) મેં હર ફલ કી દો દો કિસ્મેં હોંગી^[૧]. ﴿૫૨﴾ સો (એ ઇન્સાનોં ઔર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે) તુમ દોનોં અપને રબ કી કોન કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૫૩﴾ વો (જન્નતી લોગ) ઐસે બિછોનોં પર તકિયા લગાએ (બેઠે) હોંગે જિનકે અસ્તર મોટે રેશમ કે હોંગે ઔર ઉન દોનોં બાગોં કે ફલ બહોત હી કરીબ હોંગે^[૨]. ﴿૫૪﴾ સો (એ ઇન્સાનોં ઔર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે) તુમ દોનોં અપને રબ કી કોન કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૫૫﴾ ઉન (જન્નતોં) મેં નીચી નિગાહોંવાલી (ઐસી ઔરતેં) હોંગી જિનકો ઉન (જન્નતિયોં) સે પેહલે ન કિસી ઇન્સાન ને ઇસ્તિઅમાલ કિયા હોગા ઔર ન કિસી જિન ને (ઇસ્તિઅમાલ કિયા હોગા.) ﴿૫૬﴾ સો (એ ઇન્સાનોં ઔર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે) તુમ દોનોં અપને રબ કી કોન કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૫૭﴾ વો (ઔરતેં) ઐસી (ખુશનુમા યાની સાફ શફફાફ) હોંગી જૈસે યાફૂત ઔર મરજાન હેં. ﴿૫૮﴾ સો (એ ઇન્સાનોં ઔર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે) તુમ દોનોં અપને રબ કી કોન કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૫૯﴾ અચ્છાઈ કા બદલા અચ્છાઈ કે સિવા ઔર કયા (હો સકતા) હે? ﴿૬૦﴾ સો (એ ઇન્સાનોં ઔર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે) તુમ દોનોં અપને રબ કી કોન કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૬૧﴾ ઔર ઇન દોનોં (બાગોં) સે ઝરા કમ દરજે કે દો બાગ દૂસરે ભી હોંગે. ﴿૬૨﴾ સો (એ ઇન્સાનોં ઔર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે) તુમ દોનોં અપને રબ કી કોન કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૬૩﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) હર ફલ કે દો દો જોડે હોંગે.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) ઝુક પડ રહે હોંગે.

مُدَاهَمْتَنِ ۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ۞ فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتِنِ ۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ۞ فِيهِمَا فَاكِهَةٌ
وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ۞ فِيهِنَّ خَيْرٌ مِّنْ حِسَانٍ ۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ۞ حُورٌ
مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ۞ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌ ۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبِينَ ۞ مُتَّكِئِينَ عَلَى رَفْرَفٍ خُضِرٍ وَعَبَقَرٍ حِسَانٍ ۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ۞ تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي
الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ۞

દોનોં ગેહરે લીલે (રંગ કે હોને કી વજા સે કાલે જૈસે) હોંગે. ﴿૬૪﴾ સો (એ ઇન્સાનોં ઓર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે) તુમ દોનોં અપને રબ કી કોન કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૬૫﴾ ઉન દોનોં બાગોં મેં (પાની કે) ઉબલતે હુવે (યાની જોશ મારતે હુવે) દો ચશમે હોંગે. ﴿૬૬﴾ સો (એ ઇન્સાનોં ઓર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે) તુમ દોનોં અપને રબ કી કોન કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૬૭﴾ ઉન દોનોં (બાગોં) મેં મેવે ઓર ખજૂરે ઓર અનાર હોંગે. ﴿૬૮﴾ સો (એ ઇન્સાનોં ઓર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે) તુમ દોનોં અપને રબ કી કોન કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૬૯﴾ ઉન (બાગોં) મેં અચ્છી (યાની ખૂબ સીરત) ખૂબ સૂરત ઓરતેં હોંગી. ﴿૭૦﴾ સો (એ ઇન્સાનોં ઓર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે) તુમ દોનોં અપને રબ કી કોન કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૭૧﴾ વો હૂરે જિનકો ખૈમોં (તંબુઓ) મેં હિફઝત સે રખા ગયા હોગા. ﴿૭૨﴾ સો (એ ઇન્સાનોં ઓર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે) તુમ દોનોં અપને રબ કી કોન કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૭૩﴾ ઉન (જન્નતવાલોં) સે પેહલે ઉનકો ન કિસી ઇન્સાન ને ઇસ્તિમાલ કિયા હોગા ઓર ન કિસી જિન ને. ﴿૭૪﴾ સો (એ ઇન્સાનોં ઓર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે) તુમ દોનોં અપને રબ કી કોન કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૭૫﴾ વો (જન્નતી લોગ) લીલે રંગ કે મસ્નદોં (ગાદી,ગાદીતકીયા) ઓર અજબ ખુશનુમા (યાની ખૂબસૂરત) ફર્શોં પર તકિયા લગાએ હુવે બેઠે હોંગે. ﴿૭૬﴾ સો (એ ઇન્સાનોં ઓર જિન્નાત! અબ બતાઓ કે) તુમ દોનોં અપને રબ કી કોન કોન સી નેઅમતોં કો જુઠલાઓગે? ﴿૭૭﴾ (એ નબી) તુમહારે રબ કા નામ બડી બરકતવાલા હે, જો (રબ) અઝમત (યાની બડાઈ)વાલે, ઓર કરમ (યાની ઇન્આમ)વાલે હે. ﴿૭૮﴾

સૂરએ વાકિઅહ

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસમેં (૮૬) યા (૮૭) આયતેં હે. સૂરએ તાહા કે બાદ ઔર સૂરએ શુઅરાઅ્ સે પેહલે (૪૬) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

ઇસ સૂરત મેં ‘અલ વાકિઅહ’ યાની હો પડનેવાલી ચીઝ ‘કયામત’ કા તઝકિરહ (બયાન) હે.

અલવાકિઅહ: કયામત કે નામોં મેં સે એક નામ હે, કયામત યકીનન વાકેઅ હોનેવાલી ચીઝ હે.

નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ફજર કી નમાઝ મેં ઉસકો તિલાવત ફરમાયા કરતે થે.

હદીસ મેં આતા હે કે જો આદમી રાત મેં સૂરએ વાકિઅહ કી તિલાવત કરે ઉસકો કભી ફકરો ફાકા નહીં પહોંચેગા (ભુખમારા નહીં લગેગા).

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۚ لَيْسَ لَوْفَعَتِهَا كَاذِبَةٌ ۖ خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ ۚ إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا ۚ وَبُسَّتِ الْجِبَالُ
بَسًّا ۚ فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثًّا ۖ وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ۖ فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ۖ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ۗ وَأَصْحَابُ
الْمَشْأَمَةِ ۖ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ۗ وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ ۖ أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ۗ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ۖ ثَلَاثَةٌ مِّنَ
الْأَوَّلِينَ ۖ وَقَلِيلٌ مِّنَ الْآخِرِينَ ۖ عَلَى سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ ۖ مَّتَّكِئِينَ عَلَيْهَا مُتَقَبِّلِينَ ۖ

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરુ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

જબ હોને વાલી ચીઝ (કયામત) વાકિઅહ હો જાએગી. ﴿૧﴾ તો ઉસ (કયામત) કે
હોને કે વક્ત કોઈ ઉસકો જુઠલાનેવાલા નહીં હોગા. ﴿૨﴾ વો (કયામત) કિસી (યાની
કાફિર) કો (જહન્નમ કે તબકકે મેં) નીચા કરેગી, કિસી (યાની મોમિન) કો (જન્નત કે
દરજો મેં) ઉચા કરેગી. ﴿૩﴾ જબ ઝમીન બહોત ઝોર સે હિલા દી જાએગી. ﴿૪﴾ ઓર
પહાડોં કો તોડ ફોડ કર ચૂરા કર દિયા જાએગા. ﴿૫﴾ યહાં તક કે વો (પહાડ) બિખરા હુવા
(યાની ઉડતા હુવા) ગુબાર (ધુલ) હો જાએગે. ﴿૬﴾ ઓર (એ લોગો) તુમ (ઉસ કયામત કે
દિન) ત્રીન કિસ્મ (હિસ્સોં, પ્રકારોં) પર હો જાઓગે. ﴿૭﴾ સો દાંઈ (જમણી) તરફવાલે કેસી
અચ્છી હાલત મેં દાંઈ (જમણી) તરફવાલે હોંગે. ﴿૮﴾ ઓર બાંઈ (ડાબી) તરફવાલે, સો
કેસી બુરી હાલત મેં હોંગે બાંઈ (ડાબી) તરફ વાલે. ﴿૯﴾ ઓર આગે રેહનેવાલે, સો વો તો
હે હી આગે રેહનેવાલે. ﴿૧૦﴾ વહી લોગ તો (અલ્લાહ તઆલા કે) મુકર્રબ (નજીક રહેને
વાલે) બંદે હે. ﴿૧૧﴾ વો નેઅમતોં કે બાગોં મેં હોંગે. ﴿૧૨﴾ (ઉન મુકર્રબીન અલ્લાહ
તઆલા કી નજીક રહેને વાલો કી) એક બડી જમાઅત પેહલે લોગોં મેં હોગી.^[૧] ﴿૧૩﴾
ઓર બાદ કે લોગોં મેં સે થોડે હોંગે. ﴿૧૪﴾ સોને કે તારોં સે બને હુવે ઉચે તપ્તોં પર.
﴿૧૫﴾ એક દૂસરે કે આમને સામને તકિયા લગાએ હુવે બેઠે હોંગે. ﴿૧૬﴾

[૧] ઇસ લીયે કે પિછલી ઉમ્મતોં મેં અંબિયા કી ઝિયાદતી રહી.

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وَلَدَانِ مُخَلَّدُونَ ﴿١٤﴾ بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ ۖ وَكَاسٍ مِّن مَّعِينٍ ﴿١٥﴾ لَا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنْزِفُونَ ﴿١٦﴾
وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ ﴿١٧﴾ وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ﴿١٨﴾ وَحُورٌ عِينٌ ﴿١٩﴾ كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ ﴿٢٠﴾ جَزَاءً بِمَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٢١﴾ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا ﴿٢٢﴾ إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا ﴿٢٣﴾ وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ ﴿٢٤﴾ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ ﴿٢٥﴾ فِي
سِدْرٍ مَّخْضُودٍ ﴿٢٦﴾ وَطَلْحٍ مَّنضُودٍ ﴿٢٧﴾ وَظِلٍّ مَّمْدُودٍ ﴿٢٨﴾ وَمَاءٍ مَّسْكُوبٍ ﴿٢٩﴾ وَفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ﴿٣٠﴾ لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا
مَمْنُوعَةٍ ﴿٣١﴾ وَفُرُشٍ مَّرْفُوعَةٍ ﴿٣٢﴾

હમેશા લડકે હી રેહનેવાલે ઉનકે સામને (આગે બયાન હોનેવાલી ચીઝોં કો લિયે) ફિરતે હોંગે. ﴿૧૭﴾ એસી સાફ સુથરી (યાની ભાનેવાલી) શરાબ કે પ્યાલે ઓર જગ ઓર (ભરે હુવે) ગ્લાસ લે કર કે. ﴿૧૮﴾ જિસ (શરાબ) સે ઉનકે સર મેં દર્દ નહીં હોગા ઓર ન ઉનકે હોશ ઉઠેંગે^[૧]. ﴿૧૯﴾ ઓર ફલ લે કર જિનકો વો (જન્નતી લોગ) પસંદ કરેંગે. ﴿૨૦﴾ ઓર પરિંદોં કા એસા ગોશ્ત લે કર જિસકી ઉનકો રગ્બત (ઇચ્છા, ચાહત) હો. ﴿૨૧﴾ ઓર ગોરી બડી આંખોંવાલી ઓરતેં (યાની હૂરેં) હોંગી. ﴿૨૨﴾ (એસી સાફ સુથરી) જૈસે (સીપી મેં) છુપા કર રખે હુવે મોતી. ﴿૨૩﴾ જો (નેક) આ'માલ વો (દુનિયા મેં) કિયા કરતે થે ઉસકા બદલા હે. ﴿૨૪﴾ વો ઉસ (જન્નત) મેં ન કોઈ બકવાસ ઓર ન કોઈ બેહૂદહ બાત સુનેંગે. ﴿૨૫﴾ બસ (હર તરફ) સલામ સલામ (યાની સલામતી હી કી આવાઝ હોગી). ﴿૨૬﴾ ઓર જો દાંઈ (જમણી) તરફવાલે હેં કેસી અચ્છી હાલત મેં હોંગે દાંઈ (જમણી)તરફવાલે. ﴿૨૭﴾ વો ઉન બાગોં મેં હોંગે જિનમેં બગૈર કાંટોં કી બેરિયાં(બોરડી) હોગી. ﴿૨૮﴾ ઓર તેહ બતેહ કેલે હોંગે^[૨]. ﴿૨૯﴾ ઓર દૂર તક ફેલે હુવે સાયે હોંગે. ﴿૩૦﴾ ઓર બેહતા હુવા પાની હોગા. ﴿૩૧﴾ ઓર બહોત ઝિયાદહ મેવે (ફલ) હોંગે. ﴿૩૨﴾ જો કભી ખત્મ નહીં હોંગે ઓર ઉન પર કોઈ પાબંદી (યાની રોક ટોક) નહીં હોગી. ﴿૩૩﴾ ઉંચે ઉંચે બિછોને હોંગે^[૩].

﴿૩૪﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) બકવાસ નહીં કરેંગે.

[૨] મુરાદ ઉપર સે નીચે તક કેલે ખૂબ લગે હોંગે.

[૩] જન્નત મેં ઉંચે તપ્તોં પર બિછોને બિછાએ ગએ હોંગે, ઉમ્દગી ઓર ઝાહિરી એ'તેબાર સે ભી ઉંચે હોંગે.

إِنَّا أَنْشَأْنَاهُنَّ إِنْشَاءً ۖ فَجَعَلْنَهُنَّ أَبْكَارًا ۖ عُرُبًا أَتْرَابًا ۚ لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ ۖ ثُلَّةٌ مِّنَ الْأَوَّلِينَ ۖ وَثُلَّةٌ مِّنَ الْآخِرِينَ ۖ وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ ۖ مَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ ۖ فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ ۖ وَظِلٍّ مِّنْ يَّحْمُومٍ ۖ لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ ۖ وَكَانُوا يُصْرُؤْنَ عَلَى الْحِنثِ الْعَظِيمِ ۖ وَكَانُوا يَقُولُونَ ۖ أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا ۖ إِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ۖ أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ۖ قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ۖ لَمَجْمُوعُونَ ۖ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ۖ ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيْهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ ۖ

યકીન જાનો! હમને ઉન (જન્નત કી ઔરતોં) કો (ખાસ) નઈ ઉઠાન દી હે^[૧], સો ઉન (ઔરતોં) કો હમને એસા બનાયા હે કે ﴿૩૫﴾ વો બાકિરહ (યાની કુંવારી) હી રહેગી. ﴿૩૬﴾ (શોહરોં કી) મહબૂબા (પ્રેમીકા) ઔર ઉમ્ર મેં બરાબર હોંગી. ﴿૩૭﴾ યે સબ કુછ દાંઈ (જમણી) તરફવાલોં કે લિયે હે. ﴿૩૮﴾ (ઉન દાંઈ (જમણી) તરફવાલોં કી) એક બડી જમાઅત પેહલે લોગોં મેં હોગી. ﴿૩૯﴾ ઔર એક બડી જમાઅત પિછલે લોગોં મેં હોગી. ﴿૪૦﴾ ઔર જો બાંઈ (ડાબી) તરફવાલે હે સો વો બાઈ તરફવાલે કેસી બુરી હાલત મેં હે? ﴿૪૧﴾ વો લોગ આગ^[૨] ઔર ખોલતે (ઉકળતે) હુવે ગરમ પાની મેં હોંગે. ﴿૪૨﴾ ઔર કાલે ધુવેં કે સાયે મેં હોંગે. ﴿૪૩﴾ વો (સાયા) ઠંડા (ભી) નહીં હોગા ઔર ન કોઈ ફાયદા પહોંચાએગા^[૩]. ﴿૪૪﴾ વો લોગ ઉસ (આખિરત) સે પેહલે (દુનિયા મેં) બડે એશ (યાની ખુશહાલી) મેં થે. ﴿૪૫﴾ ઔર વો બડે ભારી ગુનાહ (યાની શિર્ક) પર ઇસરા (યાની ઝિંદ) કરતે થે^[૪]. ﴿૪૬﴾ ઔર વો કહા કરતે થે કે: કયા જબ હમ મર જાએંગે ઔર મિટ્ટી ઔર હડ્ડિયાં હો જાએંગે તો કયા હમ દોબારા ઝિંદા કર કે ઉઠાએ જાએંગે? ﴿૪૭﴾ કયા હમારે પેહલે ગુઝરે હુવે બાપ દાદા ભી (ઉઠાએ જાએંગે.) ﴿૪૮﴾ તો (એ નબી!) તુમ કેહ દો: યકીનન સબ અગલે ઔર પિછલે લોગ, ﴿૪૯﴾ એક મુકરરહ (નકકી) દિન કે વક્ત પર ઝરૂર જમા કિયે જાએંગે. ﴿૫૦﴾ ફિર (જમા કિયે જાને કે બાદ) તુમ એ ગુમરાહોં, જુઠલાનેવાલોં! ﴿૫૧﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) (ખાસ) તૌર સે બનાયા હે.

[૨] સમૂમ જહન્નમ કી વાદી હે યા જહન્નમ કા એક નામ હે યા તેઝ આગ જૈસી હવા જિસકો ‘લૂ’ કહા જાતા હે.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) ફરહત (યા રાહત) દેને વાલા નહીં હોગા.

[૪] (દૂસરા તર્જુમા) વો બડે ભારી ગુનાહ (યાની શિર્ક) પર અડે રેહતે થે (حِث્ત કા એક મતલબ જાનબૂજ કર જૂઠી કસમ ખાના ભી હે.)

لَا كُؤُونَ مِنْ شَجَرٍ مِّنْ زُقُومٍ ۖ فَمَا لُؤُونَ مِنْهَا الْبُؤُونَ ۖ فَشَرِبُؤُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ۖ فَشَرِبُؤُونَ شُرَبَ الْهَيْمِ ۖ
 هَذَا نُؤُؤُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ ۖ نُؤُؤُ خَلَقْنُؤُكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُؤُونَ ۖ ۞ ۙ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُؤُؤُونَ ۖ ۞ ۙ أَنْتُمْ تُخَلِّقُؤُنَؤُ ۙ أَمْ نُؤُؤُ
 الْخَلْقُؤُونَ ۖ ۞ ۙ نُؤُؤُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ وَمَا نُؤُؤُ بِمُسْبُؤُؤِؤِينَ ۖ ۞ ۙ عَلَىٰ أَن تُبَدِّلَ أَمْثَالَكُمُ وَنُنشِئَكُمُ فِي مَا لَا
 تَعْلَمُؤُونَ ۖ ۞ ۙ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُؤُونَ ۖ ۞ ۙ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُؤُونَ ۖ ۞ ۙ أَنْتُمْ تَرَرُّؤُونَ ۙ أَمْ نُؤُؤُ
 الرُّرُّؤُونَ ۖ ۞ ۙ لَّؤُؤُ نَشْأَةٌ لَّجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلُّتُمْ تَفَكَّهُؤُونَ ۖ ۞ ۙ

તુમકો ઝક્કૂમ (યાની યે એક કાંટેદાર ઝાડ હે, જો દોઝખીયોં કો ખાને કે લીયે મીલેગા, કડવા ઓર ઝહેરીલા ભી હોતા હે) કે દરખ્ત સે ખાના પડેગા. ﴿૫૨﴾ ફિર ઉસીસે (અપને) પેટોં કો ભરના હોગા. ﴿૫૩﴾ ફિર ઉસ (ઝક્કૂમ) કે ઉપર સે ખોલતા હુવા ગરમ પાની પીના પડેગા. ﴿૫૪﴾ જિસ તરહ પ્યાસ કી બીમારીવાલે ઉંટ પીતે હેં ઇસ તરહ પીના હોગા. ﴿૫૫﴾ યે જઝા વ સઝા (યાની ઇન્સાફ) કે દિન ઉંકી મેહમાની હોગી. ﴿૫૬﴾ હમને તુમકો (પેહલી બાર) પૈદા કિયા હે, ફિર તુમ (તૌહીદ ઓર ક્યામત કો) કયૂં સચ નહી માનતે? ﴿૫૭﴾ ઝરા યે તો બતાઓ કે જો મની તુમ (ઔરતોં કી બચ્ચા દાની, ગર્ભાશય મેં) ટપકાતે હો, ﴿૫૮﴾ ક્યા તુમ ઉસ (મની યા ઇન્સાન) કો પૈદા કરતે હો યા હમ (ઉસકે) પૈદા કરનેવાલે હેં? ﴿૫૯﴾ હમને હી તુમ્હારે દરમિયાન મૌત કો (મુઅય્યન વક્ત પર) મુકરર કર રખા હે, ઓર હમ ઇસ બાત સે આજિઝ (લાચાર) નહી હે. ﴿૬૦﴾ કે હમ તુમ્હારી જગા તુમ હી જૈસી કોઈ ઓર કૌમ લે આએં ઓર તુમકો ઐસી જગા ઉઠા ખડા કર દેં જિસે તુમ નહી જાનતે હો^{[૧][૨]}. ﴿૬૧﴾ ઓર પક્કી બાત યે હે કે તુમકો પેહલી પૈદાઈશ કા પૂરા પતા હે, ફિર તુમ (તૌહીદ ઓર ક્યામત કો) કયૂં નહી સમજતે હો^[૩]? ﴿૬૨﴾ અચ્છા બતાઓ જો બીજ તુમ ઝમીન મેં ડાલતે હો, ﴿૬૩﴾ ક્યા તુમ ઉસકો ઉગાતે હો યા હમ (ઉસકો) ઉગાનેવાલે હેં? ﴿૬૪﴾ અગર હમ ચાહેં તો ઉસ (ફસ્લ) કો ચૂરા ચૂરા કર ડાલેં ફિર તુમ તઅજ્જુબ (યા નદામત,અફસોસ) કરતે હી રેહ જાઓ^[૪]. ﴿૬૫﴾

[૧] યાની દૂસરા આખિરત કી દુનિયા જિસકો તુમ પૂરે તૌર પર જાનતે નહી હો વહાં તુમકો લે જાવેં.

[૨] દૂસરા મતલબ: ઇન્સાનવાલી શકલ કો મિટાકર કે જાનવર યા પથ્થર કી શકલ મેં બના દેવેં યા મર કર મિટ્ટી કી શકલ મેં બદલ દેવેં. (દૂસરા તર્જુમા) ઓર હમ તુમકો ઐસી સૂરત મેં બનાવે જિનકો તુમ જાનતે ભી નહી હો. [૩] (દૂસરા તર્જુમા) ફિર તુમ કયૂં નસીહત હાસિલ નહી કરતે હો?[૪] (દૂસરા તર્જુમા) ફિર તુમ બાતેં હી બનાતે રેહ જાઓ (કે ઇસ તરહ નુકસાન હો ગયા જૈસે આમ તૌર પર નુકસાન કે વક્ત ઇસ તરહ બાતેં બનાને કા રિવાજ હે.)

إِنَّا لَبُغْرَمُونَ ﴿٦٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾ ءَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ ﴿٦٩﴾ لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أَجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ﴿٧١﴾ ءَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَهَا ۖ أَمْ نَحْنُ الْمُنْشِئُونَ ﴿٧٢﴾ نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذْكِرَةً وَمَتَاعًا لِلْمُقْوِينَ ﴿٧٣﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾
 فَلَا أُقْسِمُ بِمَوْقِعِ النُّجُومِ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَّو تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾ إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ ﴿٧٧﴾ فِي كِتَابٍ مَكْنُونٍ ﴿٧٨﴾ لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ ﴿٧٩﴾ تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾

કે હમ તો કર્જદાર રેહ ગએ. ﴿૬૬﴾ બલકે હમ તો બિલ્કુલ હી મહરૂમ (યાની બેનસીબ) રેહ ગએ^[૧]. ﴿૬૭﴾ અચ્છા ભલા બતાઓ જો પાની તુમ પીતે હો ﴿૬૮﴾ કયા તુમ ઉસકો બાદલ સે બરસાતે હો યા હમ બરસાનેવાલે હૈં? ﴿૬૯﴾ અગર હમ ચાહૈં તો ઉસ (પાની) કો ખારા બના કર રખ દેવૈં ફિર તુમ શુક્ર કયૂં નહીં કરતે? ﴿૭૦﴾ અચ્છા યે બતાઓ કે યે આગ જો તુમ સુલગાયા કરતે હો ﴿૭૧﴾ કયા ઉસ (આગ) કે દરખ્ત કો તુમને પૈદા કિયા યા હમ પૈદા કરનેવાલે હૈં? ﴿૭૨﴾ હમને હી ઉસકો નસીહત કા^[૨] સામાન ઓર મુસાફિરોં કે લિયે ફાયદે કી ચીઝ બનાયા હે. ﴿૭૩﴾ સો (એ નબી!) તુમ અપને અઝીમ(બડે) રબ કા નામ લે કર તસ્બીહ કરો. ﴿૭૪﴾

સો મૈં સિતારોં કે ગિરને કી (યાની છુપને કી) જગહોં કી કસમ ખાતા હૂં^[૩]. ﴿૭૫﴾ ઓર અગર તુમ સમજો તો યે બડી ઝબરદસ્ત કસમ હે. ﴿૭૬﴾ યકીનન વો તો ઇઝ્ઝતવાલા (યાની બાવકાર) કુર્આન હે. ﴿૭૭﴾ જો એક છુપી હુઇ કિતાબ (યાની લવહે મહફૂઝ) મૈં (પેહલે સે) લિખા હુવા હે. ﴿૭૮﴾ ઉસકો બહોત પાક લોગ હી છુતે હૈં. ﴿૭૯﴾ યે (કુર્આન) તમામ આલમોં કે રબ કી તરફ સે થોડા થોડા કર કે ઉતારા હુવા હે. ﴿૮૦﴾

[૧] યાની ફસ્લ બરબાદ હુઇ મુફ્ત કા તાવાન (દંડ,ટેક્ષ) પડા ઓર પૂરા સરમાયા (પુંજી) બરબાદ હો ગયા.

[૨] દુનિયાવી આગ સે જહન્નમ કી આગ કા અંદાઝા લગાઓ; હાલાંકે દુનિયાવી આગ દોઝખ કી આગ કા સિત્તેરવાં હિસ્સા હે, ફિર ઉસ સિત્તેરવૈં હિસ્સે કો દો મરતબા પાની સે બુજાયા ગયા તબ નફા ઉઠાને કે કાબિલ ઓર ઉસકે કરીબ જા સકો એસી હુઇ. [૩] (દૂસરા તર્જુમા) સો મૈં (સિતારોં સે ઝિયાદહ ચમકદાર) આયતોં કે ઉતરને કી જગહોં (નબિયોં કે દિલોં કી) કસમ ખાતા હૂં.

أَفِيْهِذَا الْحَدِيْثِ أَنْتُمْ مُدْهِنُونَ ﴿٨١﴾ وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنْكُمْ تُكَذِّبُونَ ﴿٨٢﴾ فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلُقُومَ ﴿٨٣﴾ وَأَنْتُمْ حَبِيْبٌ تَنْظُرُونَ ﴿٨٤﴾ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿٨٥﴾ فَلَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ ﴿٨٦﴾ تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٨٧﴾ فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٨٨﴾ فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتْ نَعِيمٌ ﴿٨٩﴾ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩٠﴾ فَسَلَامٌ لَّكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩١﴾ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ الضَّالِّينَ ﴿٩٢﴾ فَنُزُلٌ مِنْ حَمِيمٍ ﴿٩٣﴾ وَتَصْلِيَةٌ جَحِيْمٍ ﴿٩٤﴾ إِنَّ هَذَا هُوَ حَقُّ الْيَقِيْنِ ﴿٩٥﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ ﴿٩٦﴾

﴿

કયા ફિર ભી તુમ ઉસ કલામ સે બેપરવાઈ (યાની સુસ્તી) બરતતે હો^[૧]. ﴿૮૧﴾ ઔર તુમને અપના વઝીફા હી બના લિયા કે તુમ (ઉસકો) જુઠલાતે રહો. ﴿૮૨﴾ ફિર ઐસા કયું નહી હોતા કે જબ (કિસી કી) રૂહ (મૌત કે વફત) ગલે તક પહોંચ જાતી હે ﴿૮૩﴾ ઔર તુમ ઉસ વફત (અફસોસ કરતે હુવે ઉસ મરનેવાલે કો) દેખતે રેહતે હો. ﴿૮૪﴾ ઔર હમ ઉસ (મરનેવાલે) કે તુમસે ઝિયાદહ કરીબ હોતે હે; મગર તુમકો (હમારા નઝદીક હોના) નઝર નહી આતા^[૨]. ﴿૮૫﴾ ફિર અગર (તુમ અપની સમજ મેં ઐસે હો કે) તુમહારા કોઈ હિસાબ કિતાબ હોનેવાલા નહી હે^[૩] ﴿૮૬﴾ તો અગર તુમ સચ્ચે હો તો ઉસ (કી રૂહ) કો (બદન મેં) વાપસ કયું નહી લોટા દેતે. ﴿૮૭﴾ ફિર અગર વો (મરનેવાલા અલ્લાહ તઆલા કે) મુકર્રબ (નજીક) બંદોં મેં સે હો ﴿૮૮﴾ તો (ઉસકો) રાહત હી રાહત હે ઔર ખુશ્બૂ હી ખુશ્બૂ હે ઔર નેઅમતોં સે ભરા હુવા બાગ હે. ﴿૮૯﴾ ઔર અગર વો (મરનેવાલા) દાહની તરફવાલોં મેં હો ﴿૯૦﴾ તો (ઉસકો કહા જાએગા કે) તુમહારે લિયે તો સલામતી હી સલામતી હે (યાની ચેનસુકૂન, શાંતી હી હે) કે તુમ દાહની (જમણી) તરફવાલોં મેં સે હો. ﴿૯૧﴾ ઔર અગર વો (શખ્સ) ઉન ગુમરાહોં મેં સે હો જો (હક કો) જુઠલાનેવાલે થે ﴿૯૨﴾ તો (ઉસકે લિયે) જલતે હુવે પાની કી દા'વત હોગી. ﴿૯૩﴾ ઔર દોઝખ મેં દાખિલ હોના હોગા. ﴿૯૪﴾ યકીનન યે બાતેં સરાસર (બીલકુલ પૂરેપૂરી) હક (ઔર) યકીની હે. ﴿૯૫﴾ લિહાઝા (એ નબી!) તુમ અપને અઝીમ રબ કા નામ લે કર (ઉસકી) તસ્બીહ કરો. ﴿૯૬﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) કયા ફિર ભી તુમ ઇસ કલામ કો સરસરી બાત સમજતે હો? [૨] (દૂસરા તર્જુમા) સમજ મેં નહી આતા.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) ફિર અગર તુમ (તુમહારી સમજ કે મુતાબિક, અનુસાર) કિસી કે કાબૂ કે તહત (યાની કિસી કા હુકમ તુમ પર ચલતા ન હો, તુમ કિસી કે ઇખ્તિયાર મેં ન હો) નહી હો.

સૂરએ હદીદ

યે સૂરત મદની છે, ઇસમેં (૨૮) આયતેં હેં. સૂરએ જિલઝાલ કે બાદ ઓર સૂરએ મુહમ્મદ સે પેહલે (૮૪) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

ઇસ સૂરત મેં હદીદ (લોહે, લાખંડ) કા બયાન આયા છે, જો અલ્લાહ તઆલા કી બહોત બડી નેઅમત છે.

સૂરએ હદીદ, હશર, સફ, જુમ્હૂર ઓર તગાબુન કો મુસબ્બિહાત કહા જાતા છે.

નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ રાત કો સોતે વક્ત ઉનકી તિલાવત ફરમાતે થે, ઓર યે ભી ફરમાયા કે: ઉનમેં એક આયત ઐસી છે જો હઝાર આયતોં સે બેહતર છે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ① لَهُ مُلْكُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۖ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۖ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ② هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ③ هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۖ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۖ وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ ۖ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ④ لَهُ مُلْكُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ⑤

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરુ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

આસમાનોં ઓર ઝમીન મેં જો કુછ (મખ્લૂકાત) હેં વો સબ અલ્લાહ તઆલા કી તસ્બીહ કરતી હે ઓર વો (અલ્લાહ તઆલા) બડે હી ઝબરદસ્ત ઓર બડી હિકમતવાલે હેં. ﴿૧﴾ ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) કે લિયે આસમાનોં ઓર ઝમીન કી હુકૂમત હે, વહી (અલ્લાહ તઆલા) ઝિંદગી દેતે હેં ઓર મૌત દેતે હેં ઓર વો (અલ્લાહ તઆલા) હર ચીઝ પર પૂરી કુદરત રખતે હેં. ﴿૨﴾ વહી (અલ્લાહ તઆલા) સબસે પેહલે ઓર સબસે આખિર મેં હેં, (વહી) ઝાહિર મેં ભી હેં, છુપે હુવે ભી હેં ઓર વહી (અલ્લાહ તઆલા) હર ચીઝ કો પૂરી તરહ જાનતે હેં. ﴿૩﴾ વહી (અલ્લાહ તઆલા) હેં જિન્હોંને આસમાન ઓર ઝમીન કો છે દિન (કી મુદદત) મેં પૈદા કિયા, ફિર (અપની શાન કે મુતાબિક) અર્શ પર કાઈમ હુવે, જો ચીઝ ઝમીન મેં દાખિલ હોતી હે^[૧] ઓર જો ઉસ (ઝમીન) સે નિકલતી હે^[૨] ઓર જો ચીઝ આસમાન સે ઉતરતી હે^[૩] ઓર જો ઉસ (આસમાન) મેં ચઢતી હે^[૪] ઉન સબકો વો (અલ્લાહ તઆલા) જાનતે હેં ઓર તુમ જહાં કહી ભી રહો વો (અલ્લાહ તઆલા) ઇલ્મ ઓર કુદરત ઓર કાબૂ સે) તુમ્હારે સાથ હે ઓર જો કામ ભી તુમ કરતે હો અલ્લાહ તઆલા ઉસકો દેખતે હેં. ﴿૪﴾ ઉસી (અલ્લાહ તઆલા) કે લિયે આસમાનોં ઓર ઝમીન કી હુકૂમત હે ઓર સબ કામ અલ્લાહ તઆલા કી તરફ લોટાએ જાતે હેં. ﴿૫﴾

[૧] યાની બારિશ કા પાની, બીજ, મુર્દે વગૈરહ. [૨] યાની નબાતાત(ઝમીન મેંઉગને વાલી, ઝમીન સે નીકલને વાલી) મઅદનિયાત (ખાણ, ખનીજ) [૩] યાની બારિશ, ફરિશતે, અહકામ, રહમત, અઝાબ, [૪] યાની નેક ઓર બુરે આ'માલ, ફરિશતે, અરવાહ (રૂહે).

يُوجِجُ اللَّيْلُ فِي النَّهَارِ وَيُوجِجُ النَّهَارُ فِي اللَّيْلِ ۖ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝۱۱ اٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ وَاَنْفِقُوْا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُّسْتَخْلِفِيْنَ فِيْهِ ۚ فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَاَنْفَقُوْا لَهُمْ اَجْرٌ كَبِيْرٌ ۝۱۲ وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالرَّسُوْلِ يَدْعُوْكُمْ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ۚ وَاِنَّ اللّٰهَ بِكُمْ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۝۱۳ وَمَا لَكُمْ اَلَّا تُنْفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلِلّٰهِ مِيْرٰثُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ لَا يَسْتَوِيْ مِنْكُمْ مَّنْ اَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَتْلٌ ۚ

વહી (અલ્લાહ તઆલા) રાત કો દિન મેં દાખિલ કરતે હે^[૧] ઓર વહી દિન કો રાત મેં દાખિલ કરતે હે^[૨] ઓર વો સીનોં મેં છુપી હુઇ (તમામ) બાતોં કો જાનતે હે. ﴿૬﴾ તુમ લોગ અલ્લાહ તઆલા પર ઓર ઉસકે રસૂલ પર ઇમાન લાઓ ઓર ઉસ (માલ) મેં સે (અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે મેં) ખર્ચ કરો જિસમેં ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ને તુમકો દૂસરોં કા નાઈબ બનાયા હે, સો જો લોગ તુમ મેં સે ઇમાન લાએ ઓર ઉન્હોંને અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે મેં ખર્ચ કિયા ઉનકો બહોત બડા અજર મિલેગા. ﴿૭﴾ ઓર તુમ્હારે લિયે કયા વજા હે કે તુમ (અલ્લાહ તઆલા પર) ઇમાન નહીં લાતે; હાલાંકે રસૂલ તુમકો દા'વત દે રહે હે કે તુમ અપને રબ પર ઇમાન રખો ઓર વો તુમસે પક્કા (ઇમાન ઓર મદદ કા) અહદ (વાદા) લે ચુકે હે, અગર તુમ વાકઈ ઇમાન લાનેવાલે હો તો. ﴿૮﴾ વહી (અલ્લાહ તઆલા) હે જો અપને બંદે (યાની મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) પર સાફ સાફ આયતેં ઉતારતે હે; તાકે તુમકો (કુફ્ર કી) અંધેરિયોં સે નિકાલ કર (ઇમાન કી) રોશની મેં લાએ ઓર યકીન રખો અલ્લાહ તઆલા તુમ પર બડે શક્કીક, બહોત મહેરબાન હે. ﴿૯﴾ ઓર તુમ્હારે લિયે કોન સી વજા હે કે તુમ અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે મેં ખર્ચ ન કરો; હાલાંકે આસમાનોં ઓર ઝમીન કી સારી મીરાસ અલ્લાહ તઆલા કી હે^[૩] તુમ મેં સે જિન લોગોં ને (મક્કા કી) ફતહ સે પેહલે (અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે મેં) ખર્ચ કિયા ઓર જિહાદ કિયા વો (બાદવાલોં કે) બરાબર નહીં હો સકતે,

[૧] જિસસે દિન લંબા હો જાતા હે. [૨] જિસસે રાત લંબી હો જાતી હે.

[૩] ઇસ વકત કી આરઝી(વકતી) મિલકીયત (માલીકી) ખત્મ હોગી, ઓર આખિર સબ ચીઝેં અલ્લાહ તઆલા હી કી મિલકીયત મેં રહેગી.

أُولَئِكَ أَعْظَمُ دَرَجَةٍ مِّنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدِ وَقْتَلُوا ۖ وَكَلَّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ ۖ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٥﴾
 مَن ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضْعِفُهُ لَهُ ۖ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١٦﴾ يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
 يَسْعَىٰ نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ بُشْرُكُمُ الْيَوْمَ جَنَّتْ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ ذَلِكَ
 هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٧﴾ يَوْمَ يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالْمُنْفِقَاتُ لِلَّذِينَ آمَنُوا انظُرُوا نَفْتِيسَ مِنْ تُورِكُمْ ۖ قِيلَ
 ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ فَالْتَمِسُوا نُورًا ۖ فَضُرِبَ بَيْنَهُم بِسُورٍ لَهُ بَابٌ ۖ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ
 الْعَذَابُ ﴿١٨﴾

(બલ્કે) વો (પેહલે લોગ) મરતબે મેં ઉન લોગોં સે બહોત બઢે હુવે હેં જિન્હોંને (મક્કા કી) ફતહ (જીત) કે બાદ (અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે મેં) ખર્ચ કિયા ઓર જિહાદ કિયા ઓર (હાં!) અલ્લાહ તઆલા ને હર એક સે ભલાઈ (યાની નેકી ઓર જન્નત) કા વાદા કિયા હે ઓર જો આ'માલ તુમ કરતે હો ઉસકી પૂરી ખબર રખતે હેં. ﴿૧૦﴾

કોન હે જો અલ્લાહ તઆલા કો કર્ઝ દેવે અચ્છી તરહ (કર્ઝ દેના)^[૧] જિસકે નતીજે મેં વો (અલ્લાહ તઆલા) ઉસે ઉસ (કર્ઝ દેનેવાલે) કે લિયે કઈ ગુના બઢાતે ચલે જાવેં ઓર ઉસ (શખ્સ) કો બડા ઇઝ્ઝત કા સવાબ મિલેગા. ﴿૧૧﴾ (એ નબી!) ઉસ દિન તુમ ઇમાનવાલે મર્દ ઓર ઇમાનવાલી ઓરતોં કો દેખોગે કે ઉનકા નૂર ઉનકે સામને ઓર ઉનકી દાહની (જમણી) જાનિબ દોડ રહા હોગા (ઓર ઉનકો કહા જાએગા કે): આજ તુમકો એસે બાગોં કી ખુશખબરી હે જિનકે નીચે નેહરેં બેહતી હોંગી, ઉન (બાગોં) મેં હમેશા (રહોગે) યહી તો બહોત બડી કામિયાબી હે. ﴿૧૨﴾ ઉસ દિન નિફાકવાલે મર્દ ઓર નિફાકવાલી ઓરતેં ઇમાનવાલોં સે કહેંગે કે : (પુલ સિરાત પર) હમારા (ઝરા) ઇન્તિઝાર કરો કે હમ ભી તુમ્હારે નૂર (યાની રોશની) મેં સે કુછ (નૂર) હાસિલ કર લેં તો ઉનકો કહા જાએગા કે: તુમ અપને પીછે કી જાનિબ લોટ જાઓ, ફિર (વહાં) નૂર તલાશ કરો, ઇતને મેં ઉન (મોમિનોં ઓર મુનાફિકોં) કે દરમિયાન એક (એસી) દીવાર ખડી કર દી જાએગી જિસમેં એક દરવાઝા હોગા, ઉસકે અંદર કી જાનિબ રહમત ઓર ઉસકે બાહિર કી જાનિબ અઝાબ હોગા. ﴿૧૩﴾

[૧] યાની ઇખ્લાસ સે અલ્લાહ તઆલા કે દીન કે તકાઝોં પર ખર્ચ કરના.

يُنَادُوهُمْ أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ ۖ قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ أَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْأَمَانِيُّ حَتَّىٰ جَاءَ
 أَمْرُ اللَّهِ وَغَرَّكُمْ بِاللَّهِ الْغُرُورُ ۝۱۴۱ فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ مَأْوَكُمُ النَّارُ ۚ هِيَ مَوْلَاكُمْ ۖ
 وَبُئْسَ الْمَصِيرُ ۝۱۴۲ أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ ۖ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا
 الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَسِقُونَ ۝۱۴۳ اَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ
 مَوْتِهَا ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۝۱۴۴

વો (મુનાફિક) ઉન (ઇમાનવાલો) કો પુકારેંગે કે: કયા હમ તુમ્હારે સાથ^[૧] નહીં થે તો વો (ઇમાનવાલે) જવાબ મેં કહેંગે: હાં! સાથ થે તો સહી; લેકિન તુમને ખૂદ અપને કો ફિત્ના (યાની ગુમરાહી) મેં ડાલ દિયા થા ઓર તુમ ઇન્તિઝાર (યાની તમન્ના) મેં રહે ઓર તુમ શક મેં પડે રહે ઓર તુમ્હારી ગલત આરઝૂઓં ને તુમકો ધોકે મેં ડાલ રખા થા, યહાં તક કે અલ્લાહ તઆલા કા હુકમ (યાની મૌત) આ પહોંચા ઓર અલ્લાહ તઆલા કે બારે મેં તુમકો ઉસ બડે ધોકેબાઝ (યાની શૈતાન) ને ધોકે મેં રખા. ﴿૧૪૧﴾ સો આજ ન તો તુમ (મુનાફિકોં) સે કોઈ ફિદયા (યાની બદલા) કબૂલ કિયા જાએગા ઓર ન ઉન લોગોં સે જિન્હોંને કુફ્ર કિયા ઓર તુમ સબકા ઠિકાના (જહન્નમ કી) આગ હે, વહી (હમેશા કે લિયે) તુમ્હારી રખવાલી હે^[૨] ઓર વો બહોત બુરી જગા પહોંચે. ﴿૧૪૨﴾ જો લોગ ઇમાન લે આએ હેં કયા ઉનકે લિયે અભી તક વો વકત નહીં આયા કે ઉનકે દિલ અલ્લાહ તઆલા કે ઝિક્ર કે લિયે ઓર જો હક નાઝિલ હુવા હે ઉસકે લિયે જુક જાવે^[૩], ઓર વો ઉન લોગોં જૈસે ન બને જિનકો ઉસસે પેહલે (આસમાની) કિતાબ દી ગઈ થી, ફિર ઉન પર લંબી મુદત ગુઝર ગઈ, ફિર ઉનકે દિલ સપ્ત હો ગએ, ઓર (અબ ઉનકી હાલત યે હે કે) ઉનમેં સે બહુત સારે નાફરમાન હેં. ﴿૧૪૩﴾ (યે બાત) જાન લો કે અલ્લાહ તઆલા ઝમીન કો ઉસકે મરને (યાની સૂખ જાને) કે બાદ ઝિંદા કરતે હેં, પક્કી બાત યે હે કે હમને તુમ્હારે લિયે (અપની) નિશાનિયાં ખોલ ખોલ કર બયાન કર દી; લિહાઝા તુમ અફ્લ (યાની સમજ) સે કામ લો. ﴿૧૪૪﴾

[૧] યાની દુનિયા મેં ઝાહિરી ઇમાન વ ઇતાઅત મેં.

[૨] (દૂસરા તર્જુમા) વહી જહન્નમ તુમ્હારે લાઈક હે.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) ગિડગિડાએ.

إِنَّ الْمُصْذِقِينَ وَالْمُصْذِقَاتِ وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضْعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ
وَرُسُلِهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ۝ وَالشَّهَدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۝ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَتُؤْتَرُهُمْ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ۝

ع

اعْلَمُوا أَنَّهَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ وَزِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ ۝ كَمَثَلِ
غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا ۝ وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۝ وَمَغْفِرَةٌ
مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ ۝

યકીનન સદકા દેનેવાલે મર્દ ઔર સદકા દેનેવાલી ઔરતેં ઔર જો અલ્લાહ તઆલા કો અચ્છી તરહ (યાની ઇખ્લાસ કે સાથ) કર્ઝ દિયા કરતે હેં તો ઉનકે લિયે ઉનકો કઈ ગુના બઢા દિયા જાએગા ઔર ઉન લોગોં કો ઇઝ્ઝત કા સવાબ મિલેગા. ﴿૧૮﴾ ઔર જો લોગ અલ્લાહ તઆલા પર ઔર ઉનકે (સબ) રસૂલોં પર ઇમાન લાએ તો વહી લોગ અપને રબ કે નઝદીક સચ્ચે ઇમાનવાલે ઔર શહીદ^[૧] (યાની ગવાહી દેનેવાલે) હેં ઉનકે લિયે ઉનકા અજર ઔર ઉનકા નૂર હે ઔર જિન લોગોં ને કુફ્ર અપના લિયા હે ઔર હમારી આયતોં કો જુઠલાયા હે વહી દોઝખ કે લોગ હેં. ﴿૧૮﴾

(અચ્છી તરહ) જાન લો કે (આખિરત કે મુકાબ્લે મેં) ઇસ દુનિયા કી ઝિંદગી કી હકીકત તો ખેલ કૂદ ઔર ઝાહિરી સજાવટ ઔર આપસ મેં એક દૂસરે પર ફર્ખ (યાની બડાઈ) જતાના ઔર માલ ઔર અવલાદ મેં એક દૂસરે સે બઢને કી કોશિશ કરના હે^[૨], (ઉસકી મિસાલ એસી હે) જૈસે બારિશ કે જિસસે ઉગનેવાલી ચીઝ કિસાનોં કો ખુશ કરતી હે, ફિર વો (ઉગનેવાલી ચીઝ) સૂખ જાતી હે ફિર તુમ ઉસકો દેખતે હો કે વો પીલી પડ ગઈ^[૩], ફિર વો ચૂરા ચૂરા હો જાતી હે, ઔર આખિરત (કી હાલત યે હે કે ઉસ) મેં (કાફિરોં કે લિયે) સખ્ત અઝાબ હે, ઔર (ઇમાનવાલોં કે લિયે) અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે મગફિરત ઔર રઝામંદી હે,

[૧] (૧) ઇસ આયત કે લિહાઝ સે હર મોમિન એક હેસિયત સે સિદ્દીક ઔર શહીદ હે. (૨) હર કામિલ ઇમાનવાલોં કો, તાઅત કે પાબંદ લોગોં કો સિદ્દીક ઔર શહીદ કા લકબ દિયા ગયા. (૩) ઇસ ઉમ્મત કા હર ફર્દ (વ્યક્તિ) પિછલે નબિયોં કી ઉમ્મત કે ખિલાફ (વિરોધ મેં) ઔર નબીયોં કી તસ્દીક(તરફદારી) મેં ગવાહ બનેગા.[૨] (દૂસરા તર્જુમા) એક દૂસરે સે ખૂદ કો ઝિયાદહ બતલાને કી કોશિશ કરના હે.

[૩] (દૂસરા તર્જુમા) ફિર વો ઉગનેવાલી ચીઝ અપના ઝોર દિખાતી હે.

وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴿٢٠﴾ سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۖ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۚ ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢١﴾ مَا أَصَابَ مِنْ مُّصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِّن قَبْلِ أَن نَّبْرَأَهَا ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٢٢﴾ لِّكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ ۚ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٢٣﴾ الَّذِينَ يَبْغُلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ ۚ وَمَنْ يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٤﴾ لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ۚ

और दुनिया की ज़िंदगी तो धोके के सिवा और कुछ नहीं. ﴿२०﴾ तुम अपने रब की मग़्फ़िरत और जन्नत की तरफ़ अके दूसरे से आगे बढ़ने की कोशिश करो के उस (जन्नत) की थोड़ा आसमान और ज़मीन की थोड़ा जैसी है, वो (जन्नत) उन लोगों के लिये तैयार रहीं गयी है जो अल्लाह तआला और उनके रसूलों पर इमान रखते हैं, ये (मग़्फ़िरत और जन्नत) अल्लाह तआला का इज़्ज़ल है, वो अपना इज़्ज़ल जिसको चाहते हैं देते हैं और अल्लाह तआला बड़े इज़्ज़लवाले हैं. ﴿२१﴾ कोई मुसीबत जो ज़मीन (यानी दुनिया) में पड़े और ખૂદ तुम्हारी जानों को पહોंचे वो अके किताब (यानी लवहे महफूज़) में उसको (दुनिया में) हमारे पैदा करने से पेहले ही लिख दिया है, यकीन जानो ये (पेहले से तक्दीर में लिख देना) अल्लाह तआला के लिये बहोत आसान है. ﴿२२﴾ ये इस लिये ताके जो थीज़^[१] तुमसे जाती रही उस पर तुम गम में न पड़ो और उस (अल्लाह तआला) ने जो तुमको दिया उस पर तुम न इतराओ और अल्लाह तआला किसी इतरानेवाले, बड़ाई मारनेवाले को पसंद नहीं करते. ﴿२३﴾ वो ऐसे लोग हैं जो ખૂद (बी) बખील करतें हैं और (दूसरे) लोगों को कंज़ूसी करना सिखाते हैं और जो शय्स बी मुंह ફिरा लेवे तो याद रखो वो अल्लाह तआला (सबसे) बेनियाज़ हैं और सब ખूबियोंवाले हैं. ﴿२४﴾ और पक्की बात है हमने अपने रसूलों को ખુલી निशानियां दे कर भेजा और हमने उनके साथ किताब और तराज़ू उतारी^[२] ताके लोग इन्साફ पर कायम रहे,

[१] यानी तंदुरस्ती, માલ, અવલાદ, ઇજ્જત કે જાને પર ગમઝદહ(ગમગીન) ન હો. [૨] હઝરત નૂહ અલ. કે ઝમાને મેં હકીકી તરાજૂ ઉતારી ગઈ, ઇસી તરહ ઇન્સાફ સે ભરે હુવે કાનૂન અલ્લાહ તઆલા ને ઉતારે.

وَأَنزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ ۚ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٥٨﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ مُّهْتَدٍ ۚ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَسِقُونَ ﴿٥٩﴾ ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ ۚ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً ۚ وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا ۚ فَآتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ ۚ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَسِقُونَ ﴿٦٠﴾

और हमने लोहा उतारा (यानी पैदा किया) जिसमें सप्त लडाई (का सामान) है और लोगों के लिये (दूसरे) क्षयदे भी हैं और ताके अल्लाह तआला (आहिरी तौर पर) जान लेवें^[१] के कोन भगैर देवे उन (अल्लाह तआला के दीन) की और उनके रसूलों की मदद करता है, यकीनन अल्लाह तआला बहोत जोरवाले, बडे जबरदस्त हैं. ﴿२५﴾

और पक्की बात है કે हमने नૂહ (અલ.) और ઇબ્રાહીમ (અલ.) કો (રસૂલ બના કર) ભેજા, અને ઉન દોનોં કી અવલાદ મેં નબુવ્વત અને કિતાબ કા સિલસિલા (શ્રેણી કો) જારી રખા, ફિર ઉન અવલાદ મેં સે કુછ તો હિદાયત પર રહે અને ઉનમેં બહોત સારે નાફરમાન રહે. ﴿૨૬﴾ ફિર ઉનકે બાદ ઉનહી કે નફ્શે કદમ પર હમ અપને દૂસરે રસૂલોં કો ભેજતે રહે અને ઉનકે બાદ હમને ઇસા બિન મરયમ કો ભેજા અને હમને ઉસ (ઇસા અલ.) કો ઇન્જિલ અતા ફરમાઈ, અને જિન લોગોં ને ઉસ (ઇસા અલ.) કી ઇત્તિબાઅ કી (બાત માની યા અમલ કિયા) હમને ઉન લોગોં કે દિલોં મેં શક્ત અને રહમદિલી પૈદા કર દી અને રહબાનિયત (યાની દુનિયા છોડ કર અલગ થલગ રેહના) તો ઉસે ખૂદ ઉન્હોંને ઇજાદ કર લિયા(ગઢા) થા, ઉસ (રહબાનિયત) કો હમને ઉન પર લાઝિમ નહીં કિયા થા; લેકિન ઉન્હોંને (રહબાનિયત કો) અલ્લાહ તઆલા કી ખુશી હાસિલ કરને કે લિયે ઇખ્તિયાર કિયા (અપનાયા), ફિર વો ઉસકી રિઆયત (યાની પૂરા કરને) કા જો હક હે વૈસી રિઆયત નહીં કર સકે, ગર્જ ઉનમેં સે જો ઇમાન લાએ ઉનકો હમને ઉનકા સવાબ દિયા અને ઉનમેં સે બહોત સારે લોગ નાફરમાન રહે. ﴿૨૭﴾

[૧] (દૂસરા તર્જુમા) તાકે અલ્લાહ તઆલા આહિર કર દેવે.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرُسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كَفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٨﴾ لَيْسَ لَكَ عَلَى أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا يَتَّقِدُونَ عَلَى شَيْءٍ مِنَ فَضْلِ اللَّهِ وَأَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

એ (પિછલે નબિયોં પર) ઇમાનલાનેવાલો! તુમ અલ્લાહ તઆલા સે ડરતે રહો ઓર તુમ ઉસકે રસૂલ (યાની મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) પર ઇમાન લાઓ, વો (અલ્લાહ તઆલા) તુમકો અપની રહમત સે દો હિસ્સે અતા ફરમાએંગે ઓર તુમ્હારે લિયે એસા નૂર પૈદા કર દેંગે જિસકો લે કર તુમ ચલો^[૧] ઓર (અલ્લાહ તઆલા) તુમ્હારે ગુનાહોં કો માફ કર દેંગે, ઓર અલ્લાહ તઆલા બહોત માફ કરનેવાલે, નિહાયત રહમવાલે હે. ﴿૨૮﴾ તાકે અહલે કિતાબ કો મા'લૂમ હો જાવે કે અલ્લાહ તઆલા કે ફઝલ મેં સે કિસી ચીઝ પર ભી ઉનકો કોઈ ઇજ્તિયાર (યાની કુદરત) નહી હે ઓર યે કે ફઝલ અલ્લાહ તઆલા હી કે કબ્જે મેં હે, વો જિસકો ચાહતે હે અપના ફઝલ અતા ફરમાતે હે ઓર અલ્લાહ તઆલા તો બડે ફઝલ વાલે હે. ﴿૨૯﴾

[૧] યાની દુનિયા મેં ભી વો હિદાયત કી રોશની હર મોકે પર સાથ દેગા ઓર પુલ સિરાત પર ભી કામ આએગા. (દૂસરા તર્જુમા) જિસકો લે કર કે તુમ ચલો ફિરો (યાની અલ્લાહ તઆલા જિસકો નૂરે હિદાયત અતા કરે વો ઉસકી રોશની મેં ખૂદ ભી ચલે ઓર ઇન્સાનિયત કો વો રોશની પહોંચાએ ઉસ રોશની કો લે કર એક જગા બેઠે ન રહે.)

સૂરએ મુજાદલહ

યે સૂરત મદની હે, ઉસમેં (૨૨) આયતેં હેં. સુરએ મુનાફિકુન કે બાદ ઔર સુરએ તહરીમ સે પેહલે (૧૦૩) યા (૧૦૫) નંબર પર ઉતરી.

એક ઔરત હઝરત ખૌલા રદિ. નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી ખિદમત મેં એક અહમ મસઅલે મેં સવાલ ઔર જવાબ કરને આઈ થી ઉસ અહમ કિસ્સે કા ઝિક્ર ઈસ સૂરત મેં કિયા ગયા હે. ઈસ સૂરત કી એક ખુબી યે હે કે ઉસકી તમામ કી તમામ ૨૨ આયતો મે હર હર આયત મે અલ્લાહ તઆલા કા મુબારક નામ આયા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا ۖ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ①
الَّذِينَ يُظْهِرُونَ مِنْكُمْ نِسَاءَهُمْ مِمَّا هُنَّ أُمَّهَاتُهُمْ ۖ إِنَّ أُمَّهَاتُهُمْ إِلَّا الْإِثْمُ وَلَدْنَهُمْ ۖ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا مِّنَ الْقَوْلِ وَزُورًا ۖ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ②
وَالَّذِينَ يُظْهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ ۖ مِّنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا ۖ ذَلِكُمْ تُوَعِّظُونَ بِهِ ۖ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ③

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરૂઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

(એ નબી !) યકીની બાત હે કે અલ્લાહ તઆલા ને ઉસકી બાત સુન લી જો અપને શૌહર કે બારે મેં તુમસે બહસ કર રહી થી ઓર અલ્લાહ તઆલા કે સામને ફરીયાદ કર રહી થી ઓર અલ્લાહ તઆલા તુમ દોનોં કે સવાલ ઓર જવાબ(યાની બાતચીત) કો સુન રહે થે, યકીનન અલ્લાહ તઆલા હર બાત કો સુનનેવાલે, હર ચીઝ કો દેખનેવાલે હે ﴿૧﴾ જો લોગ તુમમેં સે અપની બીવીયોં સે ઝિહાર કરતે હે(૧) તો (ઉસ કેહને સે) વો બીવીયાં(હકીકત મે) ઉનકી માંએ નહી હો જાતી, ઉનકી(હકીકી) માંએ વહી ઓરતેં હે જિન્હોં ને ઉન કો જનમ દિયા ઓર યકીનન અલ્લાહ તઆલા તો બહુત હી માફ કરનેવાલે, બડે બખ્શનેવાલે હે ﴿૨﴾ ઓર જો લોગ અપની બીવીયોં સે ઝિહાર કરતે હે ફિર વો અપની કહી હુઈ બાત સે રૂજૂઅ કરના ચાહતે હે(૨) તો ઉનકે ઝિમ્મે એક ગુલામ કો આઝાદ કરના(ઝરૂરી હે ઉસસે પેહલે કે વો દોનો(મીયાં બીવી) આપસ મેં એક દુસરે કો હાથ લગાવે, ઈસ(કફફારે કે હુકમ) સે તુમકો નસીહત કી જા રહી હે(૩) ઓર જો કામ ભી તુમ કરતે હો અલ્લાહ તઆલા ઉસકી પુરી ખબર રખતે હે ﴿૩﴾

(૧) મસલન બીવી કો કહે : તુ મેરે લિયે માં કી તરહ હે. ઈસે શરીઅત કી પરીભાષા મેં ઝિહાર કહેતે હે.

(૨) યાની જિસ ઓરત કે લિયે કહા થા ઉસસે બીવીવાલા બરતાવ કરના ચાહે.

(૩) [દુસરા તર્જુમા] ઉસ કફફારે કે હુકમ સે તુમકો નસીહત હોગી(કે આઈન્દા એસી ગલતી નહી કરોગે).

فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَآسَا ۖ فَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ فَاِطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا ۚ
 ذَٰلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ ۚ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٥٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِّثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
 كَيْتُوكُمْ كَمَا كُتِبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ ۚ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٥٨﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ
 جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا ۚ أَحْصَاهُ اللَّهُ وَنَسُوهُ ۚ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٩﴾
 أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَاسِعُهُمْ وَلَا
 خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ

ફિર જિસકો(ગુલામ યા બાંદી) ન મિલે તો ઉસકે ઝિમ્મે દો મહીને કે લગાતાર રોઝે હે
 ઈસસે પેહલે કે વો દોનો(મીયાં બીવી) આપસ મેં એક દુસરે કો હાથ લગાવે, ફિર જિસ
 શખ્સ કો રોઝે કી ભી તાકત ન હો તો ઉસકે ઝિમ્મે સાઠ મિસકીનો (ગરીબો) કો ખાના
 ખીલાના હે, યે(હુકમ) ઈસ લિયે(દિયા જા રહા) હે તાકે તુમ અલ્લાહ તઆલા ઓર
 ઉસકે રસૂલ પર ઈમાન લાવો ઓર યે(અહકામ) અલ્લાહ તઆલા કી(મુકરર કી હુઈ)
 હદે હે ઓર કાફિરો કે લિયે દર્દનાક અઝાબ હે ﴿૪૪﴾ યકીન રખો ! જો લોગ અલ્લાહ
 તઆલા ઓર ઉસકે રસૂલ કી મુખાલફત કરતે હે વો ઈસી તરહ ઝલીલ કિયે જાયેગે
 જિસ તરહ ઉનસે પેહલે લોગ ઝલીલ કિયે ગયે ઓર પક્કી બાત યે હે કે હમને સાફ
 સાફ આયતેં (યાની અહકામ) ઉતારે ઓર કાફિરો કે લિયે એસા અઝાબ હે જો(ઉનકો)
 રૂસ્વા કરકે રખ દેગા ﴿૫૫﴾ (યે અઝાબ) ઉસ દિન હોગા જબ અલ્લાહ તઆલા ઉન
 સબકો દોબારા ઝિંદા કરેગે, ફિર જો આમાલ ઉન્હોનેં કિયે થે વો ઉનકો બતા દેગે,
 અલ્લાહ તઆલા ને ઉન (સબ આમાલ) કો ગિન રખા હે; હાલાંકે વો ખુદ ઉસે(કરકે)
 ભુલ ગયે ઓર અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ કે ગવાહ હે(૧)﴿૬૬﴾

કયા તુમને ઈસ બાત પર નઝર નહી કી કે આસ્માનો મેં જો કુછ હે ઓર ઝમીન
 મેં જો કુછ હે અલ્લાહ તઆલા ઉન(સબ) કો જાનતે હે, કહી તીન આદમીયો કી ખુફિયા
 (છુપી હુવી) બાત એસી નહી હોતી જિસમે ચોથે વો(અલ્લાહ તઆલા) ન હો ઓર
 પાંચ આદમીયો કી ખુફિયા બાત એસી નહી હોતી જિસમે અલ્લાહ તઆલા છઠે ન હો,

(૧) [દુસરા તર્જુમા] ઓર અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ કી ખબર રખતે હે.

وَلَا أَذْنَىٰ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا ۖ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝۷۰ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نُهُوا عَنِ النَّجْوَىٰ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَيَتَنَبَّجُونَ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ ۖ وَإِذَا جَاءُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحْيِكَ بِهِ اللَّهُ ۖ وَيَقُولُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا نَقُولُ ۚ حَسْبُ لَهُمْ جَهَنَّمُ ۖ يَصْلَوْنَهَا ۖ فَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۝۷۱ يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَاجَوْا بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ وَتَتَنَاجَوْا بِالْبَيِّرِ وَالتَّقْوَىٰ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۝۷۲

ખુફિયા બાત કરનેવાલે ઉસ(તીન) સે કમ હો યા(પાંચ સે) ઝિયાદહ હો વો(મશવેરા કરનેવાલે) જહાં કહી ભી હો વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉનકે સાથ હોતે હેં, ફિર ઉન્હોને જો કુછ કિયા વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉનકો ક્યામત કે દિન બતલા દેગેં, યકીનન અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ કો પુરી તરહ જાનતે હેં ﴿૭૦﴾ ક્યા તુમને ઉન લોગો કો નહી દેખા જિનકો ખુફિયા બાત(યા ખુફિયા મશવેરા) કરને સે મના કિયા ગયા થા, ફિર ભી વો(એક દુસરે કે સાથ) વહી બાત કરતે હેં જિસસે ઉનકો મના કિયા ગયા થા ઓર વો આપસ મેં ગુનાહ ઓર ઝુલ્મ(યાની ઝિયાદતી) ઓર રસૂલ કી નાફરમાની કી બાતેં યુપકે યુપકે કિયા કરતે હેં ઓર જબ વો તુમહારે પાસ આતે હેં તો એસે અલ્ફાઝ (શબ્દો) સે તુમકો સલામ કરતે હેં જિન અલ્ફાઝ (શબ્દો) સે અલ્લાહ તઆલા ને તુમ પર સલામ નહી ભેજા(૧) ઓર અપને દિલો મે કેહતે હેં કે : હમ(નબી કી બેઅદબીવાલી બાત) જો કેહતે હેં ઉસ પર અલ્લાહ તઆલા હમકો અઝાબ કયું નહી દેતે ? જહન્નમ ઉન(કી સઝા) કે લિયે કાફી હે, ઉસ(જહન્નમ) મેં વો લોગ દાખિલ હોગેં, સો વો બહુત હી બુરા ઠિકાના હે ﴿૭૧﴾ એ ઈમાન વાલો ! જબ તુમ આપસ મેં એક દુસરે સે(કિસી ઝરૂરત સે) ખુફિયા બાત કરો તો ગુનાહ ઓર ઝુલ્મ(યાની ઝિયાદતી) ઓર રસૂલ કી નાફરમાની કી ખુફિયા બાત મત કરો ઓર નેક કામ(૨) ઓર તકવા કી બાતો કા આપસ મેં મશવેરા કિયા કરો ઓર અલ્લાહ તઆલા સે ડરો જિસકે પાસ તુમ સબકો જમા કરકે લે જાયા જાયેગા﴿૭૨﴾

(૧) યાની યહૂદ મુનાફિક લોગ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી મજલિસ મેં આકર “અસ્સામુ અલયક” યાની આપ કી મોત હો(નઉઝુ બિલ્લાહ, અલ્લાહ તઆલા કી હિફાઝત મેં આતે હેં) એસે જુમલે બોલતે થે.

(૨) [દુસરા તરજુમા] દુસરો કો નફા પહોચાને કે કામ.

إِنَّمَا النَّجْوَى مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزُنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئًا إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا يَفْسَحِ اللَّهُ لَكُمْ ۚ وَإِذَا قِيلَ انْشُرُوا فَاَنْشُرُوا ۚ وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ ۚ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١﴾ يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَاجَيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَى كُمْ صَدَقَةٌ ۚ ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَظْهَرٌ ۚ فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢﴾ أَشْفَقْتُمْ أَنْ تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَى كُمْ صَدَقَاتٍ ۚ فَإِذْ لَمْ تَفْعَلُوا وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ

યકીનન એસી(બુરી) ખુફિયા બાતે શયતાન કી તરફ સે હોતી હૈ; તાકે વો ઈમાનવાલો કો ગમ(યાની રંજ ઓર તકલીફ) મેં ડાલ દેવે ઓર વો ઉનકો અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ કે બગૈર ઝરા ભી નુકસાન નહી પહોચા સકતે ઓર ઈમાનવાલો કો તો અલ્લાહ તઆલા પર હી ભરોસા કરના ચાહિયે ﴿૧૦﴾ એ ઈમાનવાલો ! જબ તુમકો કહા જાયે કે : મજલિસ મેં(દુસરો કે લિયે) જગા બનાવો તો જગા ખોલ દિયા કરો(૧) અલ્લાહ તઆલા તુમહારે લિયે(જન્નત મેં) ચોડી જગા બનાવેંગે ઓર જબ(તુમકો) કહા જાયે કે : (મજલિસ સે) ઉઠ જાઓ(૨) તો ઉઠ જાયા કરો, તુમ મેં સે જો લોગ ઈમાન લાયે હૈં(ઉનકે) ઓર જિનકો ઈલ્મ દિયા ગયા હે ઉનકે દરજો કો અલ્લાહ તઆલા બુલંદ કરેગે ઓર જો અમલ ભી તુમ કરતે હો અલ્લાહ તઆલા ઉસકી પૂરી ખબર રખતે હૈં ﴿૧૧﴾ એ ઈમાનવાલો ! જબ તુમ રસૂલ સે તન્હાઈ મેં કોઈ બાત કરના ચાહો તો અપની તન્હાઈ કી બાત સે પેહલે(મિસ્કીનો કો) ખૈરાત કર દિયા કરો, યે(સદકા દેના) તુમહારે લિયે બહુત હી બેહતર હે ઓર સાફ સુથરા તરીકા હે, હાં ! અગર તુમહારે પાસ(સદકા દેને કે લિયે) કુછ ન હો તો યકીન રખો કે અલ્લાહ તઆલા બહુત માફ કરનેવાલે, બડે હી મહેરબાન હૈં ﴿૧૨﴾ કયા તુમ ડર ગયે કે તન્હાઈ મેં બાત કરને સે પેહલે સદકા દે દિયા કરો ? અબ જબ તુમ એસા નહી કર સકે ઓર અલ્લાહ તઆલા ને તુમકો માફ કર દિયા સો તુમ નમાઝ કો કાયમ કરતે રહો ઓર અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે રસૂલ કા કહના માનો(૩)

(૧) યાની જગા મેં વુસઅત, ગુંજાઈશ કર દો

(૨) (દુસરા તરજુમા) ખડે હો જાઓ.

(૩) [દુસરા તરજુમા] અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉસકે રસૂલ કે હુકમ પર ચલો.

ع وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ۖ مَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ ۚ وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٦﴾ لَنْ تَغْنِي عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۖ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٧﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ ۖ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٨﴾

और जो काम तुम करते हो अल्लाह तआला को उसकी पूरी ખબર છે ﴿૧૩﴾

કયા તુમને(મુનાફિક) લોગો કો નહી દેખા જો એસી કોમ(યાની યહૂદ) સે દોસ્તી રખતે હે જિન પર અલ્લાહ તઆલા ગુસ્સે હુવે, વો લોગ(પૂરી તરહ) તુમ(મુસલમાનો) મેં સે નહી હેં ઓર ન ઉન(કાફિરો) મેં સે હેં ઓર વો લોગ ખુદ ભી જાનતે હુવે જુઠી જુઠી કસ્મેં ખાતે હેં ﴿૧૪﴾ અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકે લિયે સખ્ત અઝાબ તૈયાર કર રખા છે, યકીનન વો બહુત હી બુરે કામ કર રહે છે(૧) ﴿૧૫﴾ ઉન મુનાફિકો ને અપની કસ્મો કો ઢાલ બના રખા છે, ફિર(દુસરો કો ભી) અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે(યાની ઈસ્લામ) સે રોકતે હેં, ઉનકે લિયે એસા અઝાબ છે જો(ઉનકો) ઝલીલ કરકે રખ દેગા ﴿૧૬﴾ ઉનકો ઉનકા માલ ઓર ઉનકી અવલાદ અલ્લાહ તઆલા(કે અઝાબ) સે ઝરા ભી બચા નહી સકેંગે, વહી લોગ આગ(મે જાને) વાલે હેં ઓર વો લોગ ઉસ (આગ) મે હંમેશા રહેંગે ﴿૧૭﴾ જિસ દિન અલ્લાહ તઆલા ઉન સબકો દોબારા ઝિંદા કરેંગે, ફિર વો ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કે સામને ઈસ તરહ(જુઠી) કસ્મે ખાયેંગે જિસ તરહ તુમહારે સામને(જુઠી) કસ્મે ખાયા કરતે હેં ઓર વો સમજતે હેં કે ઉનકો કોઈ સહારે કી ચીઝ મિલ ગઈ(૨) ધ્યાન સે સુનો ! વો પક્કે જુઠે લોગ હેં ﴿૧૮﴾

(૧) [દુસરા તરજુમા] યકીનન બહુત હી બુરે હેં જો કામ વો કર રહે હેં.

(૨) [દુસરા તરજુમા] વો કિસી અચ્છી હાલત મેં હેં.

إِسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنسَهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ ۖ وَلِلَّهِ جُزْبُ الشَّيْطَانِ ۚ أَلَا إِنَّ جُزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ
 الْخَسِرُونَ ﴿١٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِّثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ فِي الْأَذِلَّةِ ﴿٢٠﴾ كَتَبَ اللَّهُ لَأَعْلَيْنَ أَنَا وَرُسُلِي ۚ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ
 عَزِيزٌ ﴿٢١﴾ لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ
 أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ ۚ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ ۖ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي
 مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۚ أُولَئِكَ جُزْبُ اللَّهِ ۚ أَلَا إِنَّ جُزْبَ اللَّهِ هُمُ
 الْفَائِزُونَ ﴿٢٢﴾

ع

શયતાન ને ઉન પર પૂરી તરહ કાબૂ કર લિયા હે, સો ઉસ(શયતાન) ને ઉનસે અલ્લાહ તઆલા કી યાદ ભુલા દી, યહી લોગ શયતાન કા લશ્કર હે, સુનો ! યકીનન શયતાન કા લશ્કર હી બરબાદ હોનેવાલા હે ﴿૧૯﴾ યકીનન જો લોગ અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉનકે રસૂલ કી મુખાલફત કરતે હે વો બડે ઝલીલ લોગો મેં સે હે ﴿૨૦﴾ અલ્લાહ તઆલા(પેહલે સે યે બાત) લિખ ચુકે હે કે મેં ઔર મેરે રસૂલ ઝરૂર ગાલિબ આયેંગે, યકીનન અલ્લાહ તઆલા બડે તાકતવાલે, બડે ઝબરદસ્ત હે ﴿૨૧﴾ (એ નબી !) જો લોગ અલ્લાહ તઆલા ઔર આખિરત કે દિન પર ઈમાન રખતે હે ઉનકો એસે લોગો કે સાથ મુહબ્બત કરતે હુવે ન દેખોગે કે જિન્હોને અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ કી મુખાલફત કી હો, ચાહે વો ઉનકે બાપ દાદા હોં યા ઉનકે બેટે હોં યા ઉનકે ભાઈ હોં યા ઉનકે ખાનદાન કે હોં, યે વો લોગ હે, જિનકે દિલો મેં ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) ને ઈમાન કો(પક્કા) લિખ દિયા હે ઔર અપની રૂહ સે(૧) ઉનકી મદદ ફરમાઈ ઔર અલ્લાહ તઆલા ઉનકો એસે બાગાત મેં દાખિલ કરેંગે જિનકે નીચે નહેરેં બેહતી હોંગી, વો ઉનમેં હમેશા રહેંગે, અલ્લાહ તઆલા ઉન(કી ઈતાઅત) સે રાજી હો ગયે ઔર વો ઉસ(અલ્લાહ તઆલા કી નવાઝિશાત,ઈન્આમ ઔર ઈઝઝત, કૃપાઓ) સે રાજી હો ગયે, વહી અલ્લાહ તઆલા કી જમાઅત હે, સુન લો ! યકીનન અલ્લાહ તઆલા કી જમાઅત હી કામયાબ હોનેવાલી હે ﴿૨૨﴾

(૧) દુસરા તરજુમા : અપને ગૈબી તરીકે સે ઉનકી મદદ ફરમાઈ. રૂહ સે મુરાદ :— નૂર ઔર ગૈબી તરીકા જિસસે દિલ કો એક ખાસ રૂહાની ઝિંદગી મિલતી હે યા કુર્આન કી દલીલ જો રૂહે ઈમાન હેં યા રૂહુલકુદસ હઝરત જિબ્રઈલ અલ.

સૂરએ હશર

યે સૂરત મદની હે, (૨૪) આયતે હે. સૂરએ બય્યિનહ કે બાદ ઔર સૂરએ નસર સે પેહલે (૮૮) યા (૧૦૧) નંબર પર ઉતરી.

કબીલા બનૂ નઝીર કે યહૂદી કા અવ્વલે હશ્ર યાની જલાવતની (યાની તડીપાર કરદેને) કા ઈસ સૂરત મે ઝિક્ર ક્રિયા ગયા હે ઔર ઈસકો ગઝવએ બનૂ નઝીર ભી કહા જાતા હે જો હિજરી સન ૪ મેં પેશ આયા; ઈસ લિયે હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિ. ઈસ સૂરત કો બનૂ નઝીર ભી કેહતે થે.

હશ્ર કા એક તર્જુમા ઈજતિમાઅ (જમા હોના) કા ભી હે; યાની મુસલમાનો કે લશ્કર કા પેહલા ઈજતિમાઅ હુવા, ઈસ જંગ મે મુકાબલા કી ઝરૂરત નહી પડી ઔર યહૂદ બનૂ નઝીર કાબૂ મેં આ ગયે.

અવ્વલ કા લફઝ યે ઈશારા દે રહા થા કે આઈન્દા ભી ઉન યહૂદ કી જલાવતની હોગી ઔર વો હઝરત ઉમર રદિ. કે દૌરે ખિલાફત મેં પેશ આઈ.

હદીસ શરીફ મેં હે કે જો

اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم

તીન મરતબા પઢે, ફિર ઈસ સુરત કી યે આયત

“هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ عَلِيمٌ..... وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٠﴾”

પઢે તો અલ્લાહ તઆલા ઉસકે લિયે સિત્તેર હજાર ફરિશ્તે મુકરર ફરમા દેતે હે, જો સુબહ સે શામ તક ઔર શામ સે સુબહ તક ઉસ પર રહમત ભેજતે રેહતે હે (યાની નેકીયો કી તૌફિક વગેરા કી દુઆ કરતે રેહતે હે) ઔર અગર ઈસ દિન યા રાત મેં મર જાએ તો શહાદત કી મોત મરેગા (તિરમિઝી : હદીસ નંબર ૨૮૨૨, ૨ : ૧૨૦) મસ્નુન વઝાઈફ : સ.-૪૮)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ① هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ ۚ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَتَتْهُمْ
اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا ۖ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ ②
فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ ③ وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا ۚ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ
الْعَاقِبِ ④

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

જો (મખલૂકાત, સર્જન) આસ્માનો મેં ઔર જો (મખલૂકાત,સર્જન) ઝમીન મેં હે
સબ અલ્લાહ તઆલા કી તસ્બીહ કરતી હે, વહી (અલ્લાહ તઆલા) ઝબરદસ્ત હે,
હુકુમત કે માલિક હે ﴿૧﴾ વહી (અલ્લાહ તઆલા) હે જિન્હોને અહલે કિતાબ મેં સે
કાફિરો (યાની બની નઝીર) કો ઉનકે ઘરો સે પેહલી મરતબા મે હી ઈકઠ્ઠા (જમા) કરકે
નિકાલ દિયા(૧) (એ મુસલમાનો !) તુમકો તો યે ખ્યાલ ભી નહી થા કે વો નિકલ જાયેંગે
ઔર વો ખુદ ભી ખ્યાલ રખતે થે કે ઉનકે કિલ્એ ઉનકો અલ્લાહ તઆલા (કી પકડ) સે
બચા લેંગે, ફિર અલ્લાહ તઆલા(કા અઝાબ) ઉનકે પાસ ઐસી જગા સે પહોંચા જહાં
સે ઉનકો ગુમાન ભી નહી થા ઔર ઈસ (અલ્લાહ તઆલા) ને ઉનકે દિલો
મે(મુસલમાનો કા) રૌબ ડાલ દિયા કે(૨) વો અપને ઘરો કો(ખુદ) અપને હાથો સે ઔર
મુસલમાનો કે હાથો સે(ભી) બરબાદ કર રહે થે; લિહાઝા એ આંખોવાલો ! ઈબ્રત
(બોધ પાઠ) હાસિલ કર લો ﴿૨﴾ ઔર અગર અલ્લાહ તઆલા ને જલાવતન હોના
ઉનકી કિસ્મત મેં ન લિખા હોતા તો ઉનકો દુનિયા હી મેં(કતલ વગૈરા કી) સજા દેતે
ઔર ઉનકે લિયે આખિરત મેં આગ કા અઝાબ હે﴿૩﴾

(૧) યાની મુસલમાનો કા પેહલા હમલા હી કામયાબ હો ગયા ઔર વો કાબૂ મેં આ ગયે યા જલાવતની
ઉનકી યે પેહલી મરતબા થી, ફિર દુસરી મરતબા હઝરત ઉમર રદિ. કે દૌર મેં હુઈ.

(૨) [દુસરા તરજુમા] મુસલમાનો કી ઘાક બિઠા દી.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ شَاقُّوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهُ ۚ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللّٰهَ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۝۴ مَا قَطَعْتُمْ مِّنْ لِّيْنَةٍ اَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَائِبَةً عَلٰۤى اَصْوِلِهَا فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَلِيُخْزِيَ الْفٰسِقِيْنَ ۝۵ وَمَا اَفَاءَ اللّٰهُ عَلٰۤى رَسُوْلِهِ مِنْهُمْ فَمَا اَوْجَفْتُمْ عَلَیْهِ مِنْ خَيْلٍ وَّلَا رِكَابٍ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلٰۤى مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَاللّٰهُ عَلٰۤى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝۶ مَا اَفَاءَ اللّٰهُ عَلٰۤى رَسُوْلِهِ مِنْ اَهْلِ الْقُرٰى فَلِلّٰهِ وَلِلرَّسُوْلِ وَلِذِی الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰی وَالْمَسْكِيْنِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ۚ كٰی لَا يَكُوْنَ دُوْلَةً بَيْنَ الْاَغْنِيَآءِ مِنْكُمْ ۚ وَمَا اَتٰكُمُ الرَّسُوْلُ فَاْخُذُوْهُ ۚ وَمَا نَهٰكُمُ عَنْهُ فَانْتَهُوْا ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ۚ اِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۝۷

યે(સજા) ઈસ લિયે કે વો અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ કે મુખાલિફ હો ગયે ઔર જો શખ્સ અલ્લાહ તઆલા સે દુશ્મની રખતા હે તો અલ્લાહ તઆલા તો સખ્ત અઝાબ દેનેવાલે હે ﴿૪﴾ (એ મુસલમાનો !) તુમને ખજૂર કે જો દરખ્ત કાટ ડાલે યા જિનકો અપની જડો પર ખડે રહને દિયા(૧) તો યે સબ અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ સે થા(૨) ઔર તાકે વો(અલ્લાહ તઆલા) નાફરમાનો કો રૂસ્વા કરે ﴿૫﴾ ઔર જો માલ અલ્લાહ તઆલા ને ઉન(બનૂ નઝીર) કા અપને રસૂલ કે હાથ(બગૈર જંગ કે) લગવા દિયા(૩) (ઉસમે તુમકો તસરુફ, વહીવટ કા ઈજ્તિયાર, અધિકાર નહી હે, ચૂકે) ઉસ પર તુમને ઘોડે દોડાએ ઔર ન તો ઉટ(દોડાએ) લેકિન અલ્લાહ તઆલા અપને રસૂલ કો જિન પર ચાહતે હે મુસલ્લત(યાની ગાલિબ, ઉંચા) ફરમા દેતે હે ઔર અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ પર પૂરી કુદરત રખતે હે ﴿૬﴾ (બનૂ નઝીર બહોત સારે માલ કી તરહ) જો માલ ભી અલ્લાહ તઆલા અપને રસૂલ કો(દુસરી) બસ્તીયો(કે કુફ્ર કરને) વાલો સે ફય કે તૌર પર દિલવા દેવે તો વો અલ્લાહ તઆલા કા હક હે ઔર(અલ્લાહ તઆલા કે) રસૂલ કા(હક હે) ઔર(નબી કે) રીશ્તેદારો કા(હક હે) ઔર યતીમો કા(હક હે) ઔર મિસ્કીનો કા(હક હે) ઔર મુસાફિરો કા(હક હે), (યે હુકમ ઈસ લિયે દિયા ગયા) તાકે વો(માલ) તુમ મે સે સિર્ફ માલદારો કે દરમિયાન ફિરતા ન હો જાવે(૪) ઔર રસૂલ જો તુમકો દેવે વો લે લો ઔર જિસ ચીઝ સે તુમકો રોકે(યાની મના કરે) ઉસસે રૂક જાયા કરો ઔર અલ્લાહ તઆલા સે ડરો, યકીન રખો ! અલ્લાહ તઆલા સખ્ત સજા દેનેવાલે હે ﴿૭﴾

(૧) યાની બચા લિયા (૨) યાની અલ્લાહ તઆલા કી ખુશી કે અનુસાર. (૩) [દુસરા તર્જુમા] અપને રસૂલ કો(બગૈર જંગ કે) ફય કે તરીકે સે દિલવા દિયા. ફય: દુશ્મનો થી લડાઈ વેળા તેમના થી લડાઈ વગર જે માલ પ્રાપ્ત થાય તેને ફય કહેવાઈ છે. (૪) (દુસરા તર્જુમા) સિર્ફ માલદારો કે દરમિયાન લેને દેને મેં ન આવે [ત્રીસરા તર્જુમા] સિર્ફ માલદારો કે કબ્જે મેં ન આ જાવે.

لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ۝۸ وَالَّذِينَ تَبَوَّؤُ الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا
يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ ۚ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ
فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝۹ وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا
بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ۝۱۰

ع

(ઈસી તરહ વો ફય કા માલ) ઉન હાજતમંદ, ઝરૂરત મંદ(યાની મુફલિસ, અતિશય ગરીબ) હિજરત કરનેવાલો કા ભી હક હે જો અપને ઘરો ઓર અપને માલો સે(મુદ્મન, નાહક) નિકાલ દિયે ગયે હે, વો અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે ફઝલ ઓર ખુશી યાહતે હે ઓર વો અલ્લાહ તઆલા ઓર ઉનકે રસૂલ કી મદદ કરતે હે, વહી લોગ હકીકત મેં(ઈમાન મેં) સચ્ચે હે﴿૮﴾ ઓર (ઈસી તરહ વો ફય કા માલ) ઉન લોગો કો મિલેગા જો ઉન(મુહાજિરીન, હિજરત કરને વાલે સહાબા) સે પેહલે હી ઉસ જગા(યાની મદીના મુનવ્વરા મેં) ઈમાન કે સાથ રેહતે હે(૧) જો કોઈ ઉનકે પાસ હિજરત કરકે આતે હે વો ઉનસે મુહબ્બત કરતે હે ઓર જો કુછ ઉન(મુહાજિરીન) કો દિયા જાતા હે વો ઉસસે અપને દિલો મેં કોઈ તંગી(યાની ખલશ) મહસૂસ નહી કરતે ઓર ઉન(મુહાજિરીન) કો અપની ઝાત સે આગે રખતે હે(૨) યાહે વો ખુદ કિતને ફાકે(યાની તંગી) મેં હો ઓર જો શખ્સ ભી અપની તબીયત કી બખીલી(યાની લાલચ) સે બચા લિયા ગયા સો વહી લોગ કામચાબ હોનેવાલે હે﴿૯﴾ ઓર(ઈસી તરહ વો માલ ઉન લોગો કો મિલેગા) જો ઉન(મુહાજિરીન ઓર અન્સાર) કે બાદ આયે વો(દુઆ મેં યું) કેહતે હે કે : એ હમારે રબ ! હમારી ઓર હમારે ઉન ભાઈયો કી મગફિરત ફરમા દિજીયે જો ઈમાન લાને મેં હમ સે પેહલે હે ઓર હમારે દિલો મેં ઈમાન લાનેવાલો કે બારે મેં કોઈ બુગ્ઝ(યાની કીના ઓર દુશ્મની) ન રખીયે, એ હમારે રબ ! આપ તો બડી શક્કત કરનેવાલે હે, બડે મહેરબાન હે ﴿૧૦﴾

(૧) [દુસરા તર્જુમા] જો દાર(યાની દારૂલ ઈસ્લામ મદીના મેં) મુકિમ(યાની જગા પકડે હુવે) હે.

(૨) [દુસરા તર્જુમા] ઓર ઉન(મુહાજિરીન) કો અપની ઝાત સે આગે રખતે હે.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا ۖ وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ ۖ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ۝ لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ ۚ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُوهُمْ ۚ وَلَئِنْ نَصَرُوهُمْ لَيُوَلِّنَ الْأََدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ۝ لَا أَنْتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِنَ اللَّهِ ۚ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ۝ لَا يِقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قَرَى مُحْصَنَةٍ أَوْ مِنْ وَّرَاءِ جُدُرٍ ۚ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ ۚ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّى ۚ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ۝ كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاتُ أَوْبَالٍ أَمَرَهُمْ ۚ

(એ નબી !) કયા તુમને ઈન મુનાફિક લોગો કો નહી દેખા જો એહલે કિતાબ મેં સે અપને કાફિર(યાની હમ મઝહબ) ભાઈયો સે(યું) કેહતે હે કે : અગર તુમકો(વતન સે) નિકાલ દિયા ગયા તો હમ ભી તુમ્હારે સાથ ઝરૂર નિકલ જાયેંગે ઔર હમ તુમ્હારે મામલે મેં કિસી કા ભી કેહના નહી માનેંગે ઔર અગર તુમસે લડાઈ કી ગઈ તો હમ ઝરૂર તુમ્હારી મદદ કરેંગે, અલ્લાહ તઆલા ગવાહી દેતે હે કે વો(મુનાફિક) લોગ પક્કે જુઠે હે ﴿૧૧﴾ પક્કી બાત યે હે કે અગર ઈન(કાફિર એહલે કિતાબ) કો નિકાલા ગયા તો વો(મુનાફિક) ઉનકે સાથ નહી નિકલેગે ઔર અગર ઈન(એહલે કિતાબ) સે લડાઈ કી ગઈ તો વો(મુનાફિક) ઉનકી મદદ નહી કરેંગે ઔર અગર(માનલો) વો ઉનકી મદદ કરે(ઔર લડાઈ મેં શરીક હો ગયે) તો પીઠ ફેરકર ઝરૂર ભાગ જાયેંગે, ફિર ઈન(એહલે કિતાબ) કી કોઈ મદદ નહી કી જાયેગી ﴿૧૨﴾ યકીનન(મુસલમાનો) તુમ્હારા ખૌફ ઉન(મુનાફિકો) કે દિલો મેં અલ્લાહ તઆલા(કે ખૌફ) સે ઝિયાદહ હે, યે ઈસ લિયે કે વો એસે લોગ હે જો(અલ્લાહ કી અઝમત, બડાઈ કો) સમજતે નહી હે ﴿૧૩﴾ વો સબ મિલકર ભી તુમસે જંગ નહી કર સકતે; મગર યે કે કિલ્ઓ મેં મહફૂઝ બસ્તીયો મેં યા દિવારો કે પીછે સે(છુપકર થોડી બહુત તુમ્હારે ખિલાફ કારવાઈ કર લેગે) ઉનકી લડાઈ આપસ મેં બડી સખ્ત હે, તુમ સમજતે હો કે વો મુત્તહિદ (એક) હે, હાલાંકે ઈનકે દિલ જુદા જુદા હે, ઈસકી વજહ યે હે કે વો એસી કૌમ હે કે ઉનકો અકલ નહી હે﴿૧૪﴾ ઉન(બનૂ નઝીર) કી હાલત ઉન(બનૂ કેનુકાઅ કે) લોગો જૈસી હે જો ઉનસે પેહલે કરીબ મેં હી અપને(કિયે હુવે ગદારીયો કે) કામો કી સઝા કા મઝા(દુનિયા મેં) ચખ ચુકે હે,

وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ كَمْثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلنَّاسِ اكْفُرْ ۖ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ۝ فَكَانَ عَاقِبَتَهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ وَذَلِكَ جَزَاُ الظَّالِمِينَ ۝
 لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝
 وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ ۖ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ۝ لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ
 الْجَنَّةِ ۖ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ ۝

और उनके लिये(आभिरत में) दर्दनाक अजाब है ﴿१५﴾ उन(मुनाफ़िकों) की मिसाल शयतान जैसी है के वो(पेहले तो) ईन्सान को डेहता है के : तु काफ़िर हो जा, फिर जब वो(ईन्सान) काफ़िर हो जाता है तो डेहता है : मेरा तुजसे कोई तअद्लुक (संबंध) नहीं है(१) में तो अल्लाह तआला से डरता हूं जो तमाम आलमों के रब हैं(२) ﴿१६﴾ फिर उन दोनों(यानी शयतान और उसके माननेवाले ईन्सान) का अंजाम ये है के वो दोनों आग में डोंगें, वो दोनों उस(आग) में हमेशा रहेगें और जुल्म करनेवालों की यही सजा है ﴿१७﴾

એ ઈમાનવાલો ! તુમ અલ્લાહ તઆલા સે ડરતે રહો, ઔર હર શખ્સ યે દેખ લે કે ઉસને કલ(કયામત) કે લિયે કયા આગે ભેજા હે ઔર તુમ અલ્લાહ તઆલા સે ડરતે રહો, યકીનન જો કામ તુમ કરતે હો અલ્લાહ તઆલા કો ઉસકી પૂરી ખબર હે (૩) ﴿૧૮﴾ ઔર તુમ ઉન લોગો જૈસે ન હો જાના જો અલ્લાહ તઆલા કો ભુલ ગયે તો ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) ને ઉનકો ખુદ ઉનકી અપની જાનો સે ભુલા દિયા(૪) વહી લોગ નાફરમાન હે ﴿૧૯﴾ જન્નતવાલે ઔર આગવાલે દોનો બરાબર નહી હો સકતે, જન્નતવાલે હી(અપને મકસદ મેં) કામયાબ હોનેવાલે હે ﴿૨૦﴾

(૧) [દુસરા તર્જુમા] મેં તુજસે અલગ હું.

(૨) યે બાત શયતાન કી દિખાવે કી હે, વરના ઉસકી તબીયત મેં ખોફે ખુદા હી નહી.

(૩) તકવા કિતની અહમ યીઝ હે, એક હી આયત મેં દો મરતબા ઉસકા હુકમ આયા હે. એ અલ્લાહ ! હમ કો તેરે ફઝલ સે તેરે મુત્તકી બંદો મે સે બનાદે. આમીન.

(૪) યાની ઉનકી અકલ એસી માર દી ગઈ કે વો અપના હકીકી નફા યાની આભિરત કી કામયાબી કો હાસિલ કરના ભુલ ગયે.

لَوْ أَرْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْنَاهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ ۖ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۖ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ۖ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۖ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ ۖ سُبْحَنَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ۖ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ
عَلِّمُ الْحَكِيمِ ﴿٢٤﴾

और अगर हमने इस कुआन को किसी पहाड पर उतारा होता तो तुम इसे देखते के वो अल्लाह तआला के डर से दब(यानी झुक) जाता और फट जाता और ये मिसाले हम लोगो के लिये इस लिये बयान करते हैं ताके वो गौर करे ﴿२१﴾ वो अल्लाह तआला ऐसे हैं के जिनके सिवा कोई मा'बूद नहीं, हर छुपी और ખुલી बात को जानते हैं वो जिनकी रहमत सबके लिये है जो बहुत जियादत रहम करनेवाले हैं ﴿२२﴾ वो अल्लाह तआला ऐसे हैं के उनके सिवा कोई मा'बूद नहीं, वो बादशाह हैं, पाक जात हैं(१) सलामती देनेवाले हैं, अमन देनेवाले हैं, हिफाजत में लेनेवाले हैं(२) बडे जबरदस्त हैं, हर जराभी को ठीक करनेवाले हैं(३) और बडाई के मालिक हैं(४) वो(काफिर) जो शिर्क करते हैं उससे अल्लाह तआला(की जात) पाक हैं ﴿२३﴾ वही अल्लाह तआला हैं जो(हर चीज को) पैदा करनेवाले, पुजुद में लानेवाले(४), सूरत बनानेवाले हैं, उमदा उमदा नाम उसी(अल्लाह तआला) के हैं, जितनी भी चीजें आस्मानो और जमीन में हैं वो सब उस(अल्लाह तआला) की तस्बीह करती हैं और अल्लाह तआला बडे जबरदस्त, बडे हिकमतवाले हैं ﴿२४﴾

(१) कुदुस वो जात हैं जो तમાम उन चीजों से जो उनके शायाने शान न हो उससे पाक हो और हर किस्म के એબ और કમી से પાક હો वो સિર્ફ અલ્લાહ તઆલા છે.

(૨) [દુસરા તર્જુમા] દેખ ભાલ કરનેવાલે છે.

(૩) [દુસરા તર્જુમા] અઝમત(બડાઈ) વાલે છે.

(૪) હર બડાઈ હકીકત મેં અલ્લાહ તઆલા કે લિયે ખાસ છે, જો કિસી ચીઝ કે મોહતાજ નહીં છે, ચુંકે જો મોહતાજ હોતા છે वो બડા નહીં હો सकता. પુજુદ મેં લાનેવાલે : યોગ્ય રચના કરનાર, ઠીક ઠીક બનાનેવાલે

સૂરએ મુમ્તાહિનહ

યે સૂરત મદની હે, ઉસમેં (૧૩) આયતેં હે. સૂરએ અહઝાબ કે બાદ ઔર સૂરએ નિસાઅ સે પેહલે (૮૧) યા (૮૨) નંબર પર નાઝિલ હુઈ.

ઈસ સૂરત મેં નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી ખિદમત મેં મક્કા સે મદીના હિજરત કરકે આનેવાલી ઔરતો કા ઈમ્તિહાન (પરીક્ષા) લેને કા તઝકિરા કિયા ગયા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ ۖ إِنَّ كُنُتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي ۚ تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ ۚ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنْتُمْ ۖ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ① إِنْ يَتَّقِفُواكُمْ يَكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَيَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتَهُم بِالسُّوْءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ ②

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હેં, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હેં.

એ ઈમાન વાલો ! તુમ મેરે દુશ્મનોં ઔર અપને દુશ્મનોં કો દોસ્ત મત બનાવો કે તુમ ઉનકો મુહબ્બત કે પેગામ ભેજને લગો; હાલાંકે જો સચ્ચા દીન તુમહારે પાસ આયા હેં ઉન્હોને ઉસકા ઈન્કાર કિયા હેં, વો રસૂલ કો ઔર તુમકો સિર્ફ ઈસી વજહ સે(મક્કા સે) બાહિર નિકાલતે રહેં હેં કે તુમ અપને રબ અલ્લાહ તઆલા પર ઈમાન લાવે હો, અગર તુમ(મુસલમાન) મેરે રાસ્તે મેં જિહાદ કરને કે લિયે ઔર મેરી રઆ(યાની ખુશી) હાસિલ કરને કે લિયે(ઘર સે) નિકલે હો(તો ઉન કાફિરોં કો દોસ્ત મત બનાવો) તુમ યુપકે યુપકે ઉનસે દોસ્તી કી બાતેં કરતે હો; હાલાંકે જો કુછ તુમ છુપા કરકે કરતે હો ઔર જો કુછ ઝાહિર કરકે કરતે હો મેં સબકો પૂરી તરહ જાનતા હું ઔર જો કોઈ ભી તુમમેં સે એસા કરેગા તો પક્કી બાત હેં કે વો સીધે રાસ્તે સે ભટક ગયા﴿૧﴾ અગર વો(કાફિર) તુમ પર કાબૂ પા લેંગે તો વો તુમહારે દુશ્મન બન જાયેંગે(૧) ઔર તુમહારી તરફ અપને હાથ ઔર અપની ઝુબાન બુરાઈ કે સાથ ચલાયેંગે(૨) ઔર ઉનકી ચાહત યહી હેં કે તુમ(કિસી તરહ) કાફિર બન જાઓ ﴿૨﴾

(૧) [દુસરા તર્જુમા] અગર તુમ ઉન કાફિરોં કે હાથ મેં આ જાઓ તો વો તુમહારે લિયે દુશ્મની(ઝાહિર) કરેંગે.

(૨) યાની ઝુબાન ઔર હાથ સે તકલીફ પહોચાએંગે. [દુસરા તર્જુમા] ઔર વો કાફિર અપને હાથ ઔર અપને ઝુબાને ફેલા ફેલાકર તુમ મુસલમાનોં કે સાથ બુરાઈ કરેંગે.

لَنْ تَنْفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ ۚ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ ۖ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٠﴾ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ ۖ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَءُؤُا مِنْكُمْ وَهِيَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَّةً إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَا اسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ۖ رَبَّنَا عَلَيْنِكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٣١﴾ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَاعْفُ رَحْمَةً لَنَا رَبَّنَا ۚ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾

ક્યામત કે દિન તુમહારી રીશ્તેદારીયાં કુછ ભી કામ નહી આયેગી ઓર ન તુમહારી અવલાદ, અલ્લાહ તઆલા તુમહારે દરમિયાન ફેસલા કરેંગે ઓર જો કામ ભી તુમ કરતે હો અલ્લાહ તઆલા ઉસકો અચ્છી તરહ દેખતે હૈં ﴿૩૦﴾ પક્કી બાત હૈં કે ઈબ્રાહીમ અલ. ઓર જો લોગ(ઈમાન મેં) ઉનકા સાથ દેનેવાલે થે ઉનકી ઝિંદગી મેં તુમહારે લિયે બેહતરીન નમૂના હૈં, જબ ઉન્હોને અપની કૌમ સે કહા થા કે : હમ તુમ સે ઓર ઉન(બુતો) સે જિનકી અલ્લાહ તઆલા કે સિવા તુમ ઈબાદત કરતે હો અલગ હૈં, હમ તુમહારે(ખોટી ગલત માન્યતાઓ) કો માનને વાલે નહી હૈં ઓર હમારે ઓર તુમહારે દરમિયાન હમેશા કે લિયે દુશ્મની ઓર બુઝ્ઝ ઝાહિર હો ગયા હૈં જબ તક કે તુમ અકેલે અલ્લાહ તઆલા પર ઈમાન ન લે આવો, લેકિન ઈબ્રાહીમ અલ. ને તો અપને અબ્બા સે ઈતના કહા થા : મેં તુમહારે લિયે(અલ્લાહ તઆલા સે) મગફિરત(કી દુઆ) ઝરૂર માગુંગા અગર ચે મેં અલ્લાહ તઆલા કે સામને તુમહારે લિયે કોઈ ફાયદા પહોચાને કા ઈખ્તિયાર (અધિકાર) નહી રખતા, એ હમારે રબ ! હમ આપ હી પર ભરોસા કરતે હૈં ઓર હમ આપ હી કી તરફ રૂજૂઅ કરતે હૈં ઓર આપ હી કી તરફ(સબકો) લૌટકર આના હૈં ﴿૪૦﴾ એ હમારે રબ ! હમકો કાફિરો કા તખ્તએ મશ્ક(યાની પરીક્ષા રૂપ) મત બનાઈયે(૧) ઓર એ હમારે રબ ! હમારી મગફિરત કર દીજીયે, યકીનન આપ તો બડે ઝબરદસ્ત, બડી હિકમતવાલે હૈં ﴿૫૦﴾

(૧) ઈસ દુઆ કે મતલબ મેં ચે સબ બાતે આ ગઈ હૈં : [૧] કાફિરો કો હમ પર એસા મોકા ન મિલે કે વો હમ પર ઝુલ્મ કરને લગે [૨] મુસલમાનો કો કોઈ એસી બુરી હાલત પેશ ન આવે કે ઉનકો ખુશ હોને મોકા મિલ જાવે [૩] ઈસ્લામ ઓર મુસલમાનો કે ખિલાફ આવાઝ લગાયે, તહરીરે લિખે એસા ન હો [૪] ઈસ્લામ કે મુકાબલે મેં અપને બાતિલ અકાઈદ (ખોટી માન્યતાઓ) કી હક્કાનિયત પર દલીલ પેશ ન કરને લગે [૫] કાફિર હમ પર મુસલ્લત હોકર (છવા ન જાવે કે) સખ્ત તકલીફે દેને લગે, એસે અસ્બાબ(કારણ,સ્વરૂપ) પૈદા ન હો.

عَلَّ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ ۖ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ①
 عَسَى اللَّهُ أَن يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُمْ مَّوَدَّةً ۖ وَاللَّهُ قَدِيرٌ ۖ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ② لَا
 يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ ۚ إِنَّ
 اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ③ إِنَّمَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُمْ مِّن دِيَارِكُمْ وَظَهَرُوا عَلَى
 إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوهُمْ ۚ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ④ يَٰ أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ
 مُهْجِرَاتٍ فَامْتَحِنُوهُنَّ ۚ

(એ મુસલમાનો !) પકડી બાત યે હે કે તુમહારે લિયે ઉન(યાની હઝરત ઇબ્રાહીમ અલ. ઓર ઉનકે સાથીયો કે અમલ કરને કે તરીકે મેં બેહતરીન નમૂના હે જો શખ્સ અલ્લાહ તઆલા ઓર આખિરત કે દિન કી ઉમ્મીદ રખતા હો ઇસકે લિયે ઓર જો શખ્સ મુંહ ફિરાએ તો યકીન રખો કે અલ્લાહ તઆલા બેનિયાઝ હે ઓર તમામ તારીફોવાલે હે﴿૬﴾

ઉમ્મીદ હે કે અલ્લાહ તઆલા તુમહારે ઓર જિન લોગો સે તુમહારી દુશ્મની હે ઉનકે દરમિયાન દોસ્તી પૈદા કર દે ઓર અલ્લાહ તઆલા(ઉસ બાત પર) પૂરી તરહ કુદરત રખતે હે ઓર અલ્લાહ તઆલા તો બડે માફ કરનેવાલે, મહેરબાન હે﴿૭﴾ અલ્લાહ તઆલા તુમકો ઇસ બાત સે મના કરતે હે કે જિન લોગો ને તુમ સે દીન કે બારે મેં જંગ નહી કી ઓર તુમકો તુમહારે ઘરો સે નહી નિકાલા કે તુમ ઉનકે સાથ હુસ્ને સુલૂક (અચ્છા બરતાવ) કરો, ઓર ઉનસે ઇન્સાફ કા બરતાવ કરો, યકીન રખો ! અલ્લાહ તઆલા ઇન્સાફ કરનેવાલો સે મુહબ્બત કરતે હે﴿૮﴾ અલ્લાહ તઆલા તુમકો સિર્ફ એસે લોગો સે દોસ્તી કરને સે મના કરતે હે જિન લોગો ને તુમહારે સાથ દીન કે મુઆમલે મેં જંગ કી ઓર તુમકો તુમહારે ઘરો સે નિકાલા ઓર તુમહારે ખિલાફ નિકાલનેવાલો કી મદદ કી(૧) ઓર જો ઉન લોગો કે સાથ દોસ્તી રખેગા સો વહી લોગ ગુલમ કરનેવાલે હે﴿૯﴾ એ ઈમાનવાલો ! જબ તુમહારે પાસ ઈમાનવાલી ઓરતે હિજરત કરકે આ જાએ તો તુમ ઉનકા ઈમ્તિહાન લે લિયા કરો,

(૧) (દુસરા તર્જુમા) ઓર તુમકો નિકાલને મેં એક દુસરે કે સાથ શરીક હુએ (ભાગીદાર બને).

اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِمْ ۖ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ ۚ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ
لَهُنَّ ۚ وَأَتَوْهُنَّ مَا أَنْفَقُوا ۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ ۚ وَلَا تُمْسِكُوا بِعَصَمِ
الْكَوَافِرِ ۚ وَاسْأَلُوا مَا أَنْفَقْتُمْ وَلْيَسْأَلُوا مَا أَنْفَقُوا ۚ ذَلِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ⑩
وَإِنْ فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقِبْتُمْ فَاتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَزْوَاجُهُمْ مِّثْلَ مَا أَنْفَقُوا ۚ وَاتَّقُوا
اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ⑪

ઉનકે(હકીકી) ઈમાન કો અલ્લાહ તઆલા ખૂબ અચ્છી તરહ જાનતે હે, ફિર તુમકો માલૂમ હો જાએ કે વો(વાકઈ) ઈમાનવાલિયાં હે તો તુમ ઉનકો કાફિરો કે પાસ વાપસ ન કરો(કયું કે) વો(ઔરતે) ઉન(કાફિરો) કે લિયે હલાલ નહિ હે ઔર વો(કાફિર) ઉન(ઔરતો) કે લિયે હલાલ નહિ હે ઔર ઉન(કાફિર શૌહરો) કો જો ઉન્હોને(મહર) ખર્ચ ક્રિયા હો તુમ વાપસ કર દો ઔર તુમ ઉનકો ઈન(હિજરત કરકે આનીવાલી) ઔરતો સે નિકાહ કરને મેં કોઈ ગુનાહ નહી હે જબ કે તુમ ઉનકો ઉન(ઔરતો) કા મહર અદા કર દો ઔર તુમ કાફિર ઔરતો કી ઈસ્મતેં (સતીત્વ, પવિત્રતા) અપને કબજે મેં બાકી ન રખો(૧) ઔર જો(મહર) તુમને(ઉન કાફિર બીવીયો પર) ખર્ચ ક્રિયા હો વો(ઉનકે નયે શૌહરો સે) માંગ લો ઔર ઉન કાફિર શૌહરો ને જો(મહર ઈમાન લાનેવાલી બીવીયો પર) ખર્ચ ક્રિયા હો વો(ઉન ઔરતો કે નયે મુસલમાન શૌહરો સે) માંગ લે, યે અલ્લાહ તઆલા કા ફેસલા હે, વો(અલ્લાહ તઆલા) તુમહારે દરમિયાન ફેસલા કરતે હે ઔર અલ્લાહ તઆલા સબ કુછ જાનતે હે, બડી હિકમતવાલે હે﴿૧૦﴾ ઔર અગર તુમહારી બીવીયો મેં સે કોઈ કાફિરો કી તરફ ચલે જાને સે તુમહારે હાથ સે નિકલ ગઈ(૨) ફિર તુમહારી બારી આયે તો વો(મહર કી) રકમ(કાફિરો કી જગા પર) ઉન(મુસ્લમાનો કો દે દો) જિનકી બીવીયાં જાતી રહી હે ઈતની હી જિતની ઉન મુસલમાનો ને ખર્ચ કી થી(૩) ઔર તુમ ઉસ અલ્લાહ તઆલા સે ડરો જિસ પર તુમ ઈમાન રખતે હો﴿૧૧﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) ઔર તુમ કાફિર ઔરતો સે બીવીવાલા કોઈ તઅલ્લુક (સંબંધ) બાકી ન રખો. (૨) યાની નઉઝુબિલ્લાહ ! કોઈ મુસલમાન ઔરત મુર્તદ હોકર ચલી ગઈ, ઈસી તરહ મુસલમાન કી બીવી કાફિરો કે પાસ રેહ ગઈ, ઔર ઈસ્લામ ન લાઈ. (૩) અગર કિસી મુસલમાન કી બીવી કાફિર કે પાસ ચલી ગઈ ઔર કાફિર સે નિકાહ કર લિયા ઔર કાફિર ને શર્ત કે મુતાબિક ઉસ ઔરત કે સાબિક (અગલે, પેહલે) મુસલમાન શૌહર કો મહર કી રકમ ન દી, (બાકી અગલે સફે પર) ➤

أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ
 أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ
 لَهُنَّ اللَّهُ ۖ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَدْسُوا مِنْ الْآخِرَةِ
 دَسًّا كَمَا يَبِيسُ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ ﴿١٤﴾

એ નબી ! જબ ઈમાનવાલી ઔરતે તુમહારે પાસ આયે કે ઈસ બાત પર તુમ સે બયઅત કરે કે વો અલ્લાહ તઆલા કે સાથ કિસી કો શરીક નહી કરેગી ઔર ચોરી નહી કરેગી ઔર ઝિના ભી નહી કરેગી ઔર અપની અવલાદ કો કતલ નહી કરેગી ઔર એસા બોહતાન નહી બાંધેગી જો ઉન્હોને અપને હાથો ઔર પાંવો કે દરમિયાન ઘડ લિયા હો(૧) ઔર કિસી(શરઈ) ભલાઈ કે કામ મેં વો તુમહારી નાફરમાની નહી કરેગી તો તુમ ઉન ઔરતો કો બયઅત કર લો(૨) ઔર તુમ ઉન ઔરતો કે લિયે અલ્લાહ તઆલા સે ઈસ્તિગફાર કરો, યકીન રખો કે અલ્લાહ તઆલા તો બહોત માફ કરનેવાલે, બહોત રહમ કરનેવાલે હેં ﴿૧૨﴾ એ ઈમાનવાલો ! એસે લોગો સે દોસ્તી ન કરો જિન પર અલ્લાહ તઆલા ગુસ્સા હુએ, વો આખિરત સે ઈસ તરહ નાઉમ્મીદ હો ગએ હેં જિસ તરહ કાફિર લોગ કબર મેં દફન કિયે લોગો સે નાઉમ્મીદ હો ગએ હેં ﴿૧૩﴾

● ઈસી દરમિયાન એસા મોકા આયા કે હિજરત કરકે આનેવાલી ઔરત સે કિસી મુસલમાન ને નિકાહ કિયા ઔર ઉસ મુસલમાન કે ઝિમ્મેં ઉસી ઔરત કે સાબિક કાફિર શૌહર કા મહર ચુકાના હેં તો વો મુસલમાન વો મહર કી રકમ ઉસ દુસરે મુસલમાન કો દે દેવે જિસકી બીવી કાફિર કે પાસ ચલી ગઈ, ઈસી તરહ યે ભી હો સકતા હેં કે જિસ મુસલમાન કી બીવી કાફિર કે પાસ ચલી ગઈ ઔર ઉસકા મહર નયે કાફિર શૌહર ને મુસલમાન કો અદા ન કિયા ઔર ઈસી દરમિયાન મુસલમાનો કો કાફિરો સે માલે ગનીમત મિલે તો ઉસી સે મુસલમાન શૌહર કો ઉસકી ચલે જાનેવાલી બીવી કા હક મહર દે દિયા જાવે.

ઈસ સફે કા:

(૧) યાની દુસરે મદ્દ કી મની સે પેદા હોનેવાલે બચ્ચે કો અપને શૌહર કા બતા દેવે, યે ગલત કામ હેં.

(૨) આમાલ કો સુધારને કી નિયત સે બયઅત ઈસ આયત સે સાબિત હોતી હેં.

સૂરએ સફ

યે સૂરત મદની હે, ઉસ્મેં (૧૪) આયતેં હે. સૂરએ તગાબુન કે બાદ ઓર સૂરએ ફતહ સે પેહલે (૧૦૮) યા (૧૦૯) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત મેં અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે મેં લાઈન મેં ખડેરેહ કર દુશ્મનો સે કિતાલ કરનેવાલો કા તઝકિરા હે.

હદીસ સે પતા ચલતા હે કે ઈસ સૂરત કી તિલાવત અલ્લાહ તઆલા કે નઝદીક બહોત મહબૂબ ચીઝ હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ① يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ② كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ③ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ ④ وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَقُومُوا لِمَ تُوَدُّونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ ⑤ فَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ ⑥ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ⑦

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હેં, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હેં.

આસમાનોં મેં જો કોઈ મખ્લૂક હેં ઓર ઝમીન મેં જો કોઈ મખ્લૂક હે વો અલ્લાહ તઆલા હી કી તસ્બીહ કરતી હેં ઓર વો (અલ્લાહ તઆલા) તો બડે ઝબરદસ્ત હેં, બડી હિકમતવાલે હેં ﴿૧﴾ એ ઈમાનવાલો ! તુમ એસી બાત કયું કેહતે હો જો કરતે નહી હો ? ﴿૨﴾ યે બાત અલ્લાહ તઆલા કે નઝદીક બહોત નારાઝગી કી હે કે તુમ એસી બાત કહો કે જો તુમ કરો નહીં ﴿૩﴾ યકીનન અલ્લાહ તઆલા (ખાસ તૌર પર) ઉન લોગોં સે મોહબ્બત કરતે હેં જો ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કે રાસ્તે મેં સફ બાંધકર (લાઈન બનાકર) લડતે હેં જૈસે વો સિસા પિલાઈ હુઈ ઈમારત હો (૧) ﴿૪﴾ ઓર (વો વાકિઆ યાદ કરો) જબ મુસા (અલ.) ને અપની કૌમ સે કહા થા : એ મેંરી કૌમ કે લોગોં ! તુમ મુજે કયું સતાતે હો ? હાલાંકે તુમ જાનતે હો કે મેં તુમહારે પાસ અલ્લાહ તઆલા કા રસૂલ હું, ફિર જબ વો ટેઢે હી રહેં (૨) તો અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકે દિલો કો ઓર (ઝિયાદહ) ટેઢા કર દિયા (૩) ઓર અલ્લાહ તઆલા નાફરમાન કૌમ કો હિદાયત તક ભી નહી પહોંચાતે ﴿૫﴾

(૧) યાની આપસ મેં મિલકર દુશ્મનો સે જંગ કરતે હેં ઓર લડાઈ મેં અપની જગા સે હિલતે નહી, જમેં રેહતે હેં.

(૨) યાની સમજાને કે બાવજૂદ સચ્ચી બાત ઉન્હોને કબૂલ નહી કી.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ફિર જબ વો (હિદાયત સે) ફિર ગએ તો અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકે દિલો કો ઓર ઝિયાદહ ફેર દિયા.

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَبْنِيْ اِسْرَآءِيْلَ اِنِّىْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيِّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا
بِرَسُوْلِ يَّآتِيْ مِنْ بَعْدِي اَسْمُهُ اَحْمَدٌ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوْا هٰذَا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۝۶ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى
عَلٰى اللّٰهِ الْكُذِبَ وَهُوَ يُدْعٰى اِلَى الْاِسْلَامِ ۗ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظَّالِمِيْنَ ۝۷ يُرِيْدُوْنَ لِيُطْفِئُوْا نُوْرَ اللّٰهِ
بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللّٰهُ مُتِمُّ نُوْرِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُوْنَ ۝۸ هُوَ الَّذِيْ اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى وَدِيْنِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهٗ عَلَى
الدِّيْنِ كُلِّهِ ۚ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُوْنَ ۝۹

ع

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى تِجَارَةٍ تُنْجِيْكُمْ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ۝۱۰

और(वो वाकिआ याद करो) जब मरयम के भेटे ईसा अल. ने कहा था के : ओ बनी
ईसराईल ! में तुमहारी तरफ अल्लाह तआला का रसूल हुं के मुजसे पेहले जो
तौरात(उतारी गई) थी उसे में सख्या बताता हुं और ओक ऐसे रसूल की ખુશખबरी
सुनाता हुं जो मेरे बाद आओगे जिनका नाम अहमद होगा, फिर जब वो(रसूल) उनके
पास साफ साफ दलील लेकर आ गये तो वो केहने लगे : ये तो ખुला हुवा જાદુ
હે(૬)और उस शख्स से बडा जालिम कोन होगा जो अल्लाह तआला पर જુઠ બાંધે;
હાલાંકે उसको ईस्लाम की दअवत दी जाती है और अल्लाह तआला रुल्म करनेवाली
કૌમ को હિદાયત तक नहीं पहुँचाते (૭) ये लोग तो याहते हैं के अल्लाह तआला के
नुर(यानी दीने ईस्लाम) को अपने मूँह से(हुँक मारकर) બુજા દેવે ; હાલાંકે અલ્લાહ
તઆલા अपने नुर को पूरा करके रहेंगे याहें काफिर लोग कितना ही बुरा माने(૮)वही
अल्लाह तआला हे जिन्होंने अपने रसूल को હિદાયત और सख्या दीन देकर ભેજા;
ताके वो उसको तमाम अदयाने(बातिला, गलत, ખોટે મઝહબ) પર ગાલિબ કર દેવે,
યાહે શિર્ક કરનેવાલો કો(ये बात) कितनी ही बुरी लगे (૯)

ओ ईमानवालो ! क्या में तुमको ऐसी तिजारत बतलाऊँ जो तुमको दर्दनाक
अजाब से बचा लेवे(१)(१०)

(૧) ઈસમેં આખેરત કે અજાબ કે સાથ દુનયવી હવાદીસ (દુન્યા કી મુસીબતો) સે ભી હિફાઝત હે.

تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ۖ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ۝ يَغْفِرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلُكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسْكِنٌ طَيِّبَةٌ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ۖ ذَٰلِكَ
الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝ وَأُخْرَىٰ تُحِبُّونَهَا ۖ نَصْرٌ مِّنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ ۖ وَبَشِيرٌ الْمُؤْمِنِينَ ۝ يَٰ أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا
أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ ۖ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ
ع ۖ فَأَمْنَتْ طَائِفَةٌ مِّنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَكَفَرَتْ طَائِفَةٌ ۚ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ۝

તુમ અલ્લાહ તઆલા પર ઔર ઉસકે રસૂલ પર ઈમાન રખો ઔર અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે મેં અપના માલ ઔર અપની જાન સે જિહાદ કરો, યે તુમહારે લિયે બેહતરીન બાત હેં અગર તુમ સમજો ﴿૧૧﴾ જિસકે નતીજે મેં અલ્લાહ તઆલા તુમહારે લિયે તુમહારે ગુનાહો કો માફ કરેગે ઔર તુમકો એસે બાગાત મેં દાખિલ કરેગે કે ઉનકે નીચે સે નેહરે બેહતી હોગી ઔર ઉમદા મકાનો મેં(દાખિલ કરેગે) જો હમેશા રહને કે બાગો મેં હોગે ઔર યે બહોત બડી કામયાબી હેં ﴿૧૨﴾ ઔર(ઉન નેઅમતો કે સિવા તુમહારે લિયે) દુસરી નેઅમત ભી હેં જિસકો તુમ પસંદ કરતે હો(ઔર વો) અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે મદદ(૧) ઔર જલ્દી હોનેવાલી ફતહ (કામયાબી) હેં ઔર(એ નબી !) ઈમાનવાલો કો ખુશખબરી સુના દો ﴿૧૩﴾ એ ઈમાનવાલો ! તુમ અલ્લાહ તઆલા(કે દીન) કી મદદ કરનેવાલે બન જાઓ જિસ તરહ ઈસા મરયમ કે બેટે ને હવારીયો (ઉન્કે ખાસ અપને માનને વાલે) સે કહા થા : કોન અલ્લાહ તઆલા કે(દીન કી) ખાતિર મેરી મદદ કરેગા ? (ઈસ પર) હવારીયો ને જવાબ દિયા કે : હમ અલ્લાહ તઆલા(કે દીન) કી મદદ કરનેવાલે હેં, ફિર(ઈન કોશિશ કે બાદ ભી) બની ઈસરાઈલ કી એક જમાઅત ઈમાન લે આઈ ઔર એક જમાઅત ને કુફ્ર અપના લિયા, ફિર હમને ઈમાનવાલો કી ઉનકે દુશ્મનો કે ખિલાફ મદદ કી જિસકે નતીજે મેં વો ગાલિબ આ (જીત) ગયે ﴿૧૪﴾

(૧) નકદ ફાઈદા ઈન્સાન કો બહોત ઝિયાદહ મહબૂબ (પસંદ, અચ્છા લગતા) હોતા હેં.

સૂરએ જુમ્આ

યે સૂરત મદની હે, ઉસ્મેં (૧૧) આયતેં હે. સૂરએ તહરીમ યા સૂરએ સફ કે બાદ ઔર સૂરએ તગાબુન સે પેહલે (૧૦૬) યા (૧૧૦) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત મેં જુમ્આ કી નમાઝ ઔર જુમ્આ કે કુછ હુકમોં કા તઝકિરા હે.

જુમ્આ કે લફઝ મેં ઈજતિમાઅ (જમા હોના, ભેગા હોને) કા માઅના નિકલતા હે, ઉસ દિન સબ મુસલમાન એક જગહ જમા હોકર જુમ્આ કી નમાઝ અદા કરતે હે.

નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ જુમ્આ કી નમાઝ કી પેહલી રકાત મેં ઈસ સૂરત કો પઢતે થે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ① هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ ② وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ③ وَأَخْرَجَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ ④ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ⑤ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ ⑥ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ⑦ مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا ⑧ بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا آيَاتِ اللَّهِ ⑨ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ⑩

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હેં, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હેં.

આસમાનો મેં જિતની મખ્લૂક હેં ઓર ઝમીન મેં જિતની મખ્લૂક હેં વો સબ અલ્લાહ તઆલા કી તસ્બીહ કરતી હેં જો બાદશાહ હેં, પાક ઝાત હેં, બડે ઝબરદસ્ત હેં બડી હિકમત કે માલિક હેં﴿૧﴾ વહી(અલ્લાહ તઆલા) હેં જિન્હોને(અરબ કે) ઉમ્મી(યાની અનપઢ) લોગો મેં ઉન હી મેં સે એક રસૂલ ભેજા જો ઉસ(અલ્લાહ તઆલા કે કુર્આન) કી આયતેં ઉનકે સામને પઢકર સુનાતે હેં ઓર ઉનકો પાકીઝા બનાતે હેં ઓર ઉનકો કિતાબ ઓર હિકમત સિખલાતે હેં; અગર ચે ઉસસે પેહલે ખુલી ગુમરાહી મેં પડે હુએ થે ﴿૨﴾ ઓર (ચે રસૂલ જિનકી તરફ ભેજે ગયે) ઉનમેં કુછ દુસરે લોગ ભી હેં જો અભી તક શામિલ નહી હુએ હેં(૧) ઓર વો અલ્લાહ તઆલા બડે ઝબરદસ્ત, બડી હિકમતવાલે હેં﴿૩﴾ ચે અલ્લાહ તઆલા કા ફઝલ હેં, વો અપના ફઝલ જિસકો ચાહતે હેં અતા કરતે હેં ઓર અલ્લાહ તઆલા બડે ફઝલવાલે હેં﴿૪﴾ ઉન લોગો કી મિસાલ જિન પર તૌરાત કા બોજ ડાલા ગયા થા ફિર ઉન્હોને ઉસકા બોજ નહી ઉઠાયા(૨) ઉસ ગઘે કી સી હેં જો બહોત સારી(બડી બડી) કિતાબેં ઉઠાયે હુએ, જિન લોગો ને અલ્લાહ તઆલા કી આયતોં કો જુઠલાયા ઉનકી બહોત બડી મિસાલ હેં ઓર અલ્લાહ તઆલા એસે ઝાલિમ લોગો કો હિદાયત નહી દિયા કરતે ﴿૫﴾

(૧) બલકે કયામત તક આનેવાલે ઝમાને મેં મિલતે રહેંગે.

(૨) યાની તૌરાત કી બાતોં પર અમલ કરને કી ઝિમ્મેદારી ડાલી ગઈ થી જો ઉન્હોને પૂરી નહી કી.

قُلْ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ هٰدُوْا اِنْ زَعَمْتُمْ اَنَّكُمْ اَوْلِيَآءُ لِلّٰهِ مِنْ دُوْنِ النَّاسِ فَتَمَنُّوْا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝۶ وَلَا يَتَمَنُّوْنَ اَبَدًاۙ بِمَا قَدَّمْتْ اَيْدِيْهِمْ ۚ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ بِالظّٰلِمِيْنَ ۝۷ قُلْ اِنَّ الْمَوْتَ الَّذِيْ تَفِرُّوْنَ مِنْهُ فَاِنَّهُ مُلْقِيْكُمْ ثُمَّ تُرَدُّوْنَ اِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝۸

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اِذَا نُودِيَ لِلصَّلٰوةِ مِنْ يَّوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا اِلَىٰ ذِكْرِ اللّٰهِ وَذَرُوْا الْبَيْعَ ۚ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝۹ فَاِذَا قُضِيَتِ الصَّلٰوةُ فَانْتَشِرُوْا فِى الْاَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاذْكُرُوْا اللّٰهَ كَيْفَ اَرٰلَعَلَّكُمْ تَفْلَحُوْنَ ۝۱۰

(એ નબી !) તુમ કેહ દો કે : એ યહૂદીયો ! અગર તુમ લોગો કા યે દાવા હે કે સારે લોગો કો છોડકર તુમ હી અલ્લાહ તઆલા કે દોસ્ત હો તો મૌત કી તમન્ના કરો, અગર તુમ સચ્ચે હો ﴿૬﴾ ઓર ઉન યહૂદીયો ને અપને હાથો(સે કિયે હુએ) જો(બુરે) આમાલ આગે ભેજ રખે હે ઉનકી વજહ સે કભી ભી ઈસ(મૌત) કી તમન્ના નહી કરેંગે ઓર અલ્લાહ તઆલા ઝાલિમો કો ખુબ અચ્છી તરહ જાનતે હે ﴿૭﴾ (એ નબી !) તુમ(ઉનકો) કેહ દો કે : જિસ મૌત સે તુમ ભાગતે હો વો યકીનન તુમકો મિલકર હી રહેંગી(૧) ફિર તુમકો ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કી તરફ લૌટાયા જાયેગા જો હર છુપી હુઈ બાતો કો જાનતે હે, ફિર વો(અલ્લાહ તઆલા) જો કામ તુમ કરતે હો તુમકો બતલા દેંગે ﴿૮﴾

એ ઈમાનવાલો ! જબ જુમ્આ કે દિન નમાઝ કે લિયે અઝાન દી જાએ તો અલ્લાહ તઆલા કે ઝિક્ર કી તરફ ફૌરન (તુરંત) ચલ પડો(૨) ઓર ખરીદના બેચના છોડ દિયા કરો(૩) યે તુમહારે લિયે અચ્છી બાત હે અગર તુમ સમજો ﴿૯﴾ ફિર જબ(જુમ્આ કી) નમાઝ પૂરી હો જાએ તો (ઈખ્તિયાર, છૂટ હે કે) તુમ ઝમીન મેં ફેલ જાઓ(યાની ચલો, ફિરો) ઓર અલ્લાહ તઆલા કા ફઝલ(યાની હલાલ રોઝી) તલાશ કરો ઓર તુમ અલ્લાહ તઆલા કા બહોત ઝિયાદહ ઝિક્ર કરો; તાકે તુમ લોગ કામયાબ હો જાઓ ﴿૧૦﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) તુમકો પકડકર હી રહેંગી. તીસરા તર્જુમા :—પહોચ કર હી રહેંગી.

(૨) યાની ખુત્બા નમાઝ કે લિયે જલ્દી ચલો

(૩) યાની દુનયા કે કામ ધંધે ભી છોડ દેને ચાહિયે.

وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكُمْ قَائِمًا ۖ قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِّنَ اللَّهْوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ ۗ وَاللَّهُ خَيْرُ
 عِزِّ الرَّاكِبِينَ ۝

और जब कुछ लोगों ने तिजारत या कोई खेल(तमाशा) देखा तो उसकी तरफ़ दौड़ पड़े और तुमको खड़ा हुआ छोड़ दिया(अे नबी !) तुम केह दो के : (सवाब की) जो चीज़ अल्लाह तआला के पास हैं वो खेल(और तमाशा) और तिजारत (ले वेच) से बछोत बेहतर हैं और अल्लाह तआला रोज़ी देनेवालों में सबसे अच्छे हैं (१) ﴿११﴾

(૧) દુનિયા મેં કોઈ ઈન્સાન કિસી કે લિયે ઝાહિરી રોઝી પહોંચાને કા ઝરીયા બનતા હેં, અસલ મેં રોઝી દેને વાલા તો અલ્લાહ તઆલા હી હેં.

સૂરએ મુનાફીકૂન

યે સૂરત મદની હે, ઉસ્મેં (૧૧) આયતેં હે. સૂરએ જુમ્આ યા સૂરએ હજ કે બાદ ઓર સૂરએ મુજાદલહ સે પેહલે (૧૦૨) યા (૧૦૪) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત મેં મુનાફિકીન કી બુરી આદતો કા ઝિકર કિયા ગયા હે.

હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ જુમ્આ કી દુસરી રકાત મેં સૂરએ મુનાફિકૂન કી પઢતે થે.

મુનાફિક આદમી ઝાહિર મેં ઝબાન સે ઈમાન કા ઈકરાર (કબૂલ) કરતા હે, દિખાવે કે લિયે કુછ ઈસ્લામ કે આમાલ ભી કર લેતા હે, દિલ મેં ઈસ્લામ કે ખિલાફ (વિરોધ) અકીદે રખતા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

إِذَا جَاءَكَ الْمُنْفِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنْفِقِينَ
لَكَاذِبُونَ ① اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ② إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ③ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا
ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ④ وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ ⑤ وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمِعْ
لِقَوْلِهِمْ ⑥ كَانَتْهُمْ خُشْبٌ مُسْنَدَةٌ ⑦ يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ ⑧ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ ⑨ قَاتِلْهُمْ اللَّهُ ⑩ آتَى
يُؤْفَكُونَ ⑪

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હેં, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હેં.

(એ નબી !) જબ મુનાફિક લોગ તુમહારે પાસ આતે હેં તો કેહતે હેં કે: હમ(ઉસ બાત કી) ગવાહી દેતે હેં કે યકીનન આપ અલ્લાહ તઆલા કે રસૂલ હેં ઔર અલ્લાહ તઆલા જાનતે હેં કે આપ સય મુય ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કે રસૂલ હેં ઔર અલ્લાહ તઆલા ગવાહી દેતે હેં કે યકીનન મુનાફિક લોગ જુઠે હોતે હેં﴿૧﴾ ઉન્હોને અપની કસમો કો(અપની જાન ઔર માલ બચાને કે લિયે) ઢાલ બના રખા હેં, ફિર વો(દુસરો કો) અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે સે રોકતે હેં, જો કામ વો લોગ કર રહેં હેં વો સય મેં બહોત બુરે હેં﴿૨﴾ યે સારી બાતેં સિર્ફ ઈસી વજહ સે હેં કે વો(શુરૂઅ મેં સિર્ફ ઝબાન સે) ઈમાન લે આયે, ફિર વો કાફિર હો ગયે; લિહાઝા ઉન્કે દિલો પર મોહર લગા દી ગઈ જિસકે નતીજે મેં વો લોગ(હક બાત કો) સમજતે હી નહી હેં ﴿૩﴾ ઔર અગર તુમ ઉન્કો દેખો તો(ઝાહિરી શાનો શૌકત, ઠાઠ બાટ, ટીપટોપ કી વજહ સે) ઉન્કે જિસ્મ તુમકો બહોત અચ્છે લગેંગે ઔર અગર વો બાત કરે તો(બહુત ઝિયાદહ મીઠી ઔર દિલચસ્પ હોને કી વજહ સે) તુમ ઉન્કી બાતેં સુનતે હી રેહ જાઓ, (ઉન્કી મિસાલ એસી હેં) જૈસે કે વો લોગ એસી લકડીયાં હેં જો કિસી સહારે સે લગા દી ગઈ હો(૧) હર ચીખ ઔર પુકાર કો(૨) વો અપને ખિલાફ(ખતરા) સમજતે હેં, યહી લોગ(તુમહારે) દુશ્મન હેં; લિહાઝા તુમ ઉન્સે બચતે રહો, અલ્લાહ તઆલા ઉન્કો હલાક કરે, વો(સચ્ચે દીન કો છોડકર) કહા ઉંધે ચલે જા રહેં હેં ?﴿૪﴾

(૧) [૧] હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી મજલિસ મેં દિવાર સે ટેક લગાકર બેઠ જાતે થે ઉસકી તરફ ઈશારા હેં, ઈસ્સે માલુમ હુવા કે દીની મજલીસો મેં ઉઝર કે બગૈર ટેક લગાકર બેઠના બેઅદબી હેં [૨] બેફાયદા લકડી કો છત યા દિવાર મેં લગાને કી જગા દિવાર સે ટેક લગાકર ખડી કર દી જાતી હેં ઈસ તરહ કા હાલ મુનાફિકીન કા હેં વો ઈલ્મ ઔર અમલ, ઈમાન સે ખાલી હેં. (૨) (દુસરા તર્જુમા) હર ઉંચી આવાઝ કો(ચાહેં વો કિસી વજહ સે હો)

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّوْا رُءُوسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ۝ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ ۚ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۝ هُمْ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَى مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّى يَنْفَضُوا ۚ وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ ۝ يَقُولُونَ لِنَبِيِّنَا رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ ۚ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۝

और जब उन (मुनाफ़िकों) को कहा जाता है कि : आवो ! अल्लाह तआला के रसूल तुमहारे लिये मग़फ़िरत की दुआ करे तो वो अपने सरो को मटकाते हैं (यानी छिछाते फिराते) और तुम उनको देखोगे कि वो तक़ब्बुर के साथ बात मानने से डक़ जाते हैं ﴿ ५ ﴾ (ओ नबी !) उनके लिये (दोनो बातें) बराबर हैं, याहें तुम उनके लिये मग़फ़िरत की दुआ करो या न करो, अल्लाह तआला हरगिज़ उनको माफ़ नहीं करेंगे, यकीन रज़ो ! अल्लाह तआला नाफ़रमान लोगों को छिछायत तक नहीं पहुँचाते ﴿ ६ ﴾ यही वो (मुनाफ़िक तो) हैं उन पर कुछ अर्थ मत करो, यहां तक कि वो (जुद रसूल के पास से) मुन्ताशिर (वेर विभेर) हो जाये; छालांके आस्मानो और ज़मीन के ખजाने तो अल्लाह तआला के पास हैं; लेकिन मुनाफ़िक लोग समझते नहीं हैं ﴿ ७ ﴾ वो (मुनाफ़िक) केहते हैं: अगर हम मदीना वापस लौटकर जायेंगे तो ઈज़ज़तवाला वहां से ज़िल्लतवाले को निकाल देगा (१) ઈज़ज़ત तो सिर्फ़ अલ्लाહ તઆલા के लिये हैं और उस (अल्लाહ તઆલા) के रसूल के लिये और ઈમાનવાલો के लिये; लेकिन मुनाફિક लोग જાનતે નહીં છે ﴿ ૮ ﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) તાકતવાલા કમજોર કો નિકાલ દેગા. યાની ઉનકે ખયાલ મેં હમ મદીનાવાલે ઈજ્જત ઓર ઝોરવાલે છે, હમ ઉન પરદેસી ઝલીલ કમજોર મકકા કે લોગો કો મદીના સે નિકાલ દેંગે, ઈસ તરહ કે મુનાફિક જેસે, વતની, ઈલાકાઈ તઅસ્સુબાત (ઉંચ નિચ, ભેદભાવ) સે આજ ઉમ્મતે મુસલિમા કી અલ્લાહ તઆલા હી હિફાઝત ફરમાવે.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ ۚ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ①
وَأَنْفِقُوا مِنْ مَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ ۖ فَأَصَّدَّقْتُ
عُ ۖ وَأَكُنْ مِنَ الصَّالِحِينَ ② وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا ۗ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ③

એ ઈમાનવાલો ! તુમકો ન તુમહારે માલ ઓર ન તુમહારી અવલાદ અલ્લાહ તઆલા કી યાદ(ઓર ઈતાઅત) સે ગાફિલ કર દેવે ઓર જો એસા કરેગા વહી લોગ સખ્ત નુકસાન મેં રહેંગે﴿૯﴾ ઓર જો રિઝક હમને તુમકો દિયા હેં ઉસમેં સે(અલ્લાહ તઆલા કે કાનૂન કે મુતાબિક) ખર્ચ કરો ઈસ્સે પેહલે કે તુમ મેં સે કિસી કો મૌત આ જાએ તો વો(મૌત કે નિશાનીયોં કો દેખકર) કેહને લગે : એ મેરે રબ ! આપને મુજે થોડે દિનો કી મોહલત કયું નહીં દી કે મેં ખૂબ સદકા કરતા ઓર મેં નેક લોગોં મેં શામિલ હો જાતા ?﴿૧૦﴾ ઓર કિસી ભી નફસ(યાની જાનદાર) કા મુકરર વકત જબ આ જાતા હેં તો અલ્લાહ તઆલા ઉસકો હરગિઝ મોહલત નહીં દેતે ઓર જો કામ તુમ કરતે હો અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કી પૂરી ખબર રખતે હેં﴿૧૧﴾

સૂરએ તગાબુન

યે સૂરત મકકી હે, અકસર હઝરાત કી રાય યે હે કે યે મદની હે, ઈસ્મેં (૧૮) આયતેં હે. સૂરએ જુમ્અહ યા સૂરએ તહરીમ કે બાદ ઔર સૂરએ સફ્ સે પેહલે (૭૭) યા (૧૦૮) નંબર પર ઉતરી.

હાર જીત કો અરબી મેં તગાબુન કેહતે હે ઔર કયામત કે દિન એહલે ઈમાન કી જીત હોગી ઔર વો જન્નત મેં ચલે જાયેગેં ઔર કાફિરોં કી હાર હોગી ઔર વો જહન્નમ મેં ચલે જાયેગેં.

તગાબુન કા એક માના આતા હે “એક દુસરે સે બાઝી લે જાના” ઔર કયામત કે દિન હર એક કો યહી તમન્ના હોગી કે મેં દુસરે સે બાઝી લે જાઉં ઔર મેંરી જીત હો જાએ.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

يَسْبِيحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ۚ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ① هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ
فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ مُؤْمِنٌ ۖ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ② خَلَقَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ
صُورَكُمْ ۚ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ③ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسْرُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ۖ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ ④ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ ۚ فذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ⑤ ذَلِكَ
بِأَنَّهُ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا ۚ

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

આસ્માનો મેં જો કોઈ(મખ્લૂક) હેં ઓર ઝમીન મેં જો કોઈ(મખ્લૂક) હેં વો સબ
અલ્લાહ તઆલા કી તસ્બીહ કરતી હેં, હુકૂમત ઉનહી કી હેં ઓર તમામ તારીફેં ઉનહી
કે લિયે હેં ઓર વો હર ચીઝ પર કુદરત રખતે હેં﴿૧﴾ વહી(અલ્લાહ તઆલા) હેં
જિન્હોને તુમકો પૈદા કિયા તો તુમ મેં સે કોઈ કાફિર હેં ઓર તુમ મેં સે કોઈ ઈમાનવાલા
હેં ઓર જો અમલ તુમ કરતે હો અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કો અચ્છી તરહ દેખતે હેં ﴿૨﴾ ઉસ
(અલ્લાહ તઆલા) ને આસ્માનો ઓર ઝમીન કો ઠીક તરીકે પર પૈદા કિયા ઓર ઉસી
ને તુમહારી સૂરતેં બનાઈ, સો તુમહારી બેહતરીન સૂરતેં બનાઈ ઓર ઉનહી કી તરફ
(સબકો) વાપસ ફિર કર જાના હેં﴿૩﴾ આસ્માનો મેં ઓર ઝમીન મેં જો કોઈ હેં
વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉસ્કો જાનતે હેં ઓર જો કામ તુમ છુપકર કરતે હો ઓર જો કામ
તુમ ખુલ્લમ ખુલ્લા કરતે હો વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉસ્કો જાનતે હેં ઓર અલ્લાહ
તઆલા તો દિલો કી બાતો કો ખૂબ અચ્છી તરહ જાનતે હેં﴿૪﴾ કયા તુમ લોગો કો ઉન
લોગો(કે હાલાત) કી ખબર નહી પહોંચી જો તુમ સે પેહલે કાફિર હો ચૂકે હેં, ફિર
ઉન્હોને અપને કામો કા વબાલ(દુનિયા મેં ભી) ચખા ઓર ઉનકો(આખિરત મેં) દર્દનાક
અઝાબ હોનેવાલા હેં ﴿૫﴾ યે(દુનિયા આખિરત કી સજા) ઈસ લિયે કે ઉનકે પાસ ઉનકે
રસૂલ ખુલી હુઈ નિશાનીયાં લેકર આતે રહેં તો વો કેહતે થે કે : કયા(હમ જૈસે) ઈન્સાન
હમ કો રાસ્તા બતાએંગે ?

فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا وَاسْتَغْنَى اللَّهُ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ① زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا ② قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ
ثُمَّ لَتُنَبَّيْنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ③ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ④ فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا ⑤ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ ⑥ يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَٰلِكَ يَوْمُ السَّعَابِنِ ⑦ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ
وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ⑧ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ⑨ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا ⑩ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ⑪

عَلَّمَ

ઈસ લિયે ઉન્હોને કુફ્ર ક્રિયા ઓર ઉન્હોને(ઈમાન સે) મુંહ ફિરા લિયા ઓર અલ્લાહ તઆલા ને ભી(ઉનકી) કુછ પરવા નહી કી(૧) ઓર અલ્લાહ તઆલા બેનિયાઝ હે, સબ તારીફોવાલે હે﴿૬﴾ જિન લોગો ને કુફ્ર અપનાયા હે વો યે દાવા કરતે હે કે ઉનકો ભી દોબારા ઝિંદા નહી ક્રિયા જાયેગા, તુમ કેહ દો : કયું નહી ? કસમ હે મેરે રબ કી ! તુમકો ઝરૂર દોબારા ઝિંદા ક્રિયા જાયેગા, ફિર તુમને જો કુછ ક્રિયા થા વો તુમકો ઝરૂર બતા દિયા જાયેગા ઓર યે અલ્લાહ તઆલા કે લિયે બહોત આસાન હે﴿૭﴾ સો તુમ અલ્લાહ તઆલા પર ઓર ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કે રસૂલ પર ઓર ઉસ નૂર(યાની કુર્આન) પર ઈમાન લાવો જો હમને ઉતારા ઓર જો અમલ તુમ કરતે હો અલ્લાહ તઆલા ઉસ્કી પૂરી ખબર રખતે હે﴿૮﴾ ઉસ(કયામત કે) દિન કો(યાદ કરો) જિસ જમા હોને કે દિન મેં અલ્લાહ તઆલા તુમ સબકો જમા કરેગે, યે(ઈમાનવાલો કે લિયે) નફા ઓર(કાફિરો કે લિયે) નુકસાન ઝાહિર હોને કા દિન હોગા(૨) ઓર જો શખ્સ અલ્લાહ તઆલા પર ઈમાન રખતા હે ઓર નેક કામ કરતા હે વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉસ્સે ઉસકે ગુનાહ કો દુર કર દેગે ઓર ઉસ્કો એસે બાગાત મેં દાખિલ કરેગે જિનકે નીચે સે નેહરેં બેહતી હોગી, જિનમેં વો હમેશા રહેગે, યે બહોત બડી કામયાબી હે﴿૯﴾ ઓર જિન લોગો ને કુફ્ર ક્રિયા ઓર હમારી (યાની કુર્આન કી) આયતો કો જુઠલાયા યહી લોગ આગ (મેં જાને) વાલે હે, ઉસ્મેં વો લોગ હમેશા રહેગે ઓર વો બહોત બુરી જગહ (પહોચને કી) હે﴿૧૦﴾

(૧) યાની અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકી બેતલબી કી વજહ સે નઝરે રહમત ઉઠા લી.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) યે(ઈમાનવાલો કે લિયે) જીત ઓર(કાફિરો કી) હાર કા દિન હોગા.

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ ۚ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝^① وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ ۚ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۝^② اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۝^③ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنِّ مِنْ آزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوٌّ لَكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ ۚ وَإِنْ تَعَفَّوْا وَتَصَفَّحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝^④ إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ۚ وَاللَّهُ عِنْدَ أَجْرٍ عَظِيمٌ ۝

કોઈ ભી મુસીબત અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ કે બગૈર આયા નહી કરતી ઓર જો શખ્સ અલ્લાહ તઆલા પર ઈમાન રખતા હૈં તો વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉસ્કે દિલ કો સહીહ રાસ્તા દિખાતે હૈં ઓર અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ કો બહોત અચ્છી તરહ જાનતે હૈં﴿૧૧﴾ ઓર તુમ અલ્લાહ તઆલા કી બાત માનો ઓર રસૂલ(યાની મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) કી બાત માનો, ફિર અગર તુમ(ઈતાઅત સે) મુંહ ફિરાઓગે તો હમારે રસૂલ કી ઝિમ્મેદારી તો સિફ સાફ સાફ(બાત) પહોચા દેના હૈં﴿૧૨﴾ અલ્લાહ તઆલા વો હૈં કે ઉનકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહી હૈં ઓર ઈમાનવાલો કો તો અલ્લાહ તઆલા હી પર ભરોસા કરના ચાહિયે﴿૧૩﴾ એ ઈમાનવાલો ! તુમહારી બીવીયો ઓર તુમહારી અવલાદ મેં સે કુછ તુમહારે દુશ્મન હૈં(૧) સો તુમ ઉન(કી શરીઅત કે ખિલાફ બાત માનને) સે બચતે રહો ઓર અગર તુમ માફ કરો ઓર દરગુઝર કરો ઓર(ઝબાન ઓર દિલ સે ઉનકો) બખ્શ દો(૨) તો યકીન રખો કે અલ્લાહ તઆલા તો બહોત માફ કરનેવાલે, બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હૈં﴿૧૪﴾ યકીનન તુમહારે માલ ઓર તુમહારી અવલાદ(તુમહારે લિયે) એક આઝમાઈશ (પરીક્ષા કી ચીઝ) હૈં(૩) ઓર અલ્લાહ તઆલા હી કે પાસ બડા સવાબ હૈં﴿૧૫﴾

(૧) યાની જો અલ્લાહ તઆલા કી નાફરમાની કે કામ કરવાયે.

(૨) યાની નાફરમાની છોડકર દીન પર અમલ કરને લગે ઓર અલ્લાહ તઆલા સે ભી માફી માંગ લે ઓર તુમસે ભી માફી માંગેં તો માફ કર દિયા કરો, બીવી ઓર અવલાદ પર બગૈર કારણ કા ગુસ્સા કરતે રેહને સે ઘર કા નિઝામ દરહમ બરહમ (વેર વિખેર) હો જાતા હૈં; ઈસ લિયે ઉનકી શરારત સે બેફિકર ભી મત હો ઓર ઉનકી બાત માન કર દીની ફરાઈઝ ઓર નેકીયાં મત છોડો.

(૩) યાની માલ ઓર અવલાદ કી ખાતિર અલ્લાહ તઆલા કે દીન પર અમલ કરને મેં કમી કોતાહી કરતે હો યા મુકમ્મલ (પુરે) દીન પર ચલતે હો ?

فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِّأَنْفُسِكُمْ ۖ وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْبَاقُونَ ﴿١٧﴾ إِنَّ تَقْرُضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضْعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۖ وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٨﴾ عِلْمُ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٩﴾

ع
١٩

સો તુમસે જિતના હો સકે ઈતના તુમ અલ્લાહ તઆલા સે ડરતે રહો(૧) ઓર તુમ(શરીઅત કે અહકામ) સુનો ઓર માનો ઓર(અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ કે મુતાબિક) ખર્ચ કરતે રહો, યે તુમહારે લિયે બેહતર હૈ ઓર જો લોગ અપને નફસ કી લાલચ(યાની કંજૂસી) સે બચા લિયે ગયે બસ વહી લોગ કામયાબ હોનેવાલે હૈ” ﴿૧૬﴾ અગર તુમ અલ્લાહ તઆલા કો અચ્છી તરહ કર્જ દોગે તો વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉસ(કે સવાબ) કો તુમહારે લિયે કઈ ગુના બઢા દેગે ઓર તુમકો માફ કર દેગે ઓર અલ્લાહ તઆલા તો બહોત કદર કરતે હૈ(૨) (ઓર) હલીમ હૈ(૩) ﴿૧૭﴾ હર અચ્છી ઓર ખુલી ચીઝ કે જાનનેવાલે હૈ, બડે ઝબરદસ્ત, બડી હિકમતવાલે હૈ ﴿૧૮﴾

(૧) તકવા ઈન્સાન કે કાબૂ કે બહાર કી બાત નહી, ઝાહિર હૈ કે તકવા કા મતલબ યાની હરામ સે બચના કોઈ મુશકિલ કામ નહી (એ અલ્લાહ હમ કો તોફીક દીજિયે) .

(૨) બંદા કમઝોર હે; ઈસ લિયે ઉસ્કે નેક આમાલ મેં કમી કોતાહીયાં રેહ જાતી હૈ, ફિર ભી અલ્લાહ તઆલા બંદો કે નેક આમાલ કબૂલ ફરમાકર અપની ખુશી ઓર સવાબ સે નવાઝતે હૈ ઓર ઝિયાદહ કી તૌફીક દેતે હૈ, યે કિતની બડી કદરદાની હુઈ, કોઈ ઈન્સાન દુસરે ઈન્સાન કી સહીહ કદર કર હી નહી સકતા; ઈસ લીયે કે ઈન્સાન કી કદર જિસ તરહ ભી કરેગા વો ફાની (ખતમ હોનેવાલી) હોગી ઓર અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે જો કદરદાની હૈ વો હમેશા રહેનેવાલી હૈ.

(૩) યાની ગુનાહ પર તુરંત સજા નહી દેતે.

સૂરએ તલાક

યે સૂરત મદની હે, ઉસ્મેં (૧૨) આયતેં હે. સૂરએ ઈન્સાન કે બાદ ઓર સૂરએ બય્યિનહ સે પેહલે (૮૨) યા (૮૬) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત મેં તલાક કે અહકામ કો અહમિયત કે સાથ બયાન ક્રિયા ગયા હે.

ઈસ સૂરત કા દુસરા નામ ‘‘નિસાએ સુગરા’’ ભી હે, ઉસ્મેં ઓરત કે ખર્ચે, રહાઈશ (રહેને કી જગહ), ઈદત વગૈરા કે હુકમો કો બયાન ક્રિયા ગયા હે.

નિકાહ કે બંધન સે ઓરત બાહિર આ જાયે ઉસે તલાક કેહતે હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ ۚ لَا تَخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ ۚ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ ۚ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ ۚ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا ① فَإِذَا بَلَغَنَّ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَى عَدْلٍ مِّنْكُمْ وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ۚ ذَٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરૂઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હેં, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હેં.

એ નબી ! (મુસલમાનો કો બતલા દો) જબ તુમ(અપની) બીવિયો કો તલાક દેને કા ઈરાદા કરો તો ઉન ઔરતો કો ઉનકી ઈદત કે વકત(સે પેહલે પાકી કે વકત મેં) તલાક દો ઔર(તલાક કે બાદ) ઈદત કો ગિનતે રહો ઔર(તલાક કે બાદ) તુમ અલ્લાહ તઆલા સે ડરો જો તુમહારે રબ હેં, તુમ ઉન(તલાક દી હુઈ ઔરતો) કો ઉનકે(રેહને કે) ઘરો સે(ઈદત ખતમ હોને તક) મત નિકાલો ઔર વો ઔરતેં ખુદ ભી નિકલ ન જાએ; મગર યે કે વો કિસી ખુલી બેહયાઈ કા કામ કરે(તો ઉસકો ઘર સે રવાના કર સકતે હો)(૧) ઔર યે અલ્લાહ તઆલા કી હદેં હેં ઔર જો શખ્સ અલ્લાહ તઆલા કી હદો સે આગે બઢા તો પકડી બાત હે કે ઉસને અપની જાન પર ઝુલ્મ કિયા, તુમ નહી જાનતે કે ઉસ(તલાક દેને) કે બાદ શાયદ અલ્લાહ તઆલા કોઈ નઈ શકલ બના દેવે(૨) ફિર જબ વો(તલાક દી હુઈ) ઔરતેં અપની ઈદત કો(પૂરી કરને કે નજીક) પહોચે તો ઉનકો અચ્છે તરીકે સે(અપને નિકાહ મેં) રોકે રખો યા ઉનકો અચ્છે તરીકે સે અલગ કર દો ઔર અપને(યાની મુસલમાન) મેં સે દો મોઅતબર (ભરોસા પાત્ર) શખ્સ કો ગવાહ બના લો ઔર ખાલિસ (ફકત, સિફ) અલ્લાહ તઆલા કે લિયે ઠીક ઠીક ગવાહી દો, યે વો બાતેં હેં જિસકી નસીહત ઉસ શખ્સ કો કી જાતી હેં જો અલ્લાહ તઆલા ઔર આખિરત કે દિન પર ઈમાન રખતા હો,

(૧) [૧] ચોરી, ઝિના ઈસ તરહ કા કોઈ કામ કરે [૨] બદઝની (ગલત સોચ, યા બુરી સોચ) કી વજહ સે હર વકત ઝઘડા હી કરતી રેહતી હેં, એસી મજબૂરી મેં રવાના કર સકતે હેં.

(૨) યાની નદામત (અફસોસ) હો ઔર મર્દ ઔરત શરીઅત કે હુકમ કે અનુસાર ફિર સે સાથ હો જાને કા ઈરાદા કર લેવે.

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ۖ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ۚ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ ۚ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ۝ وَالَّذِي يَبْسُ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ إِنْ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ ۖ وَالَّذِي لَمْ يَحْضَنْ ۖ وَأُولَاتُ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۚ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ۝ ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ إِلَيْكُمْ ۚ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا ۝ أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَارُّوهُنَّ لِتُضَيِّقُوا عَلَيْهِنَّ ۚ

और जो कोई शप्स अल्लाह तआला से डरता है तो वो(अल्लाह तआला) उसके लिये(मुशकिलो से निकलने का) कोई रास्ता बना ही देते हैं ﴿२﴾ और उसको ऐसी जगह से रोजी पढोयाते हैं जहां से उसको प्याल भी नही होता और जो आदमी अल्लाह तआला पर भरोसा करता है तो वो(अल्लाह तआला) उस(का काम बनाने) के लिये काफ़ी है, यकीनन अल्लाह तआला अपना काम(जिस तरह यादते हैं) पुरा करके रेहते हैं, पककी बात ये है के अल्लाह तआला ने हर चीज़ का अेक अंदाज़ा मुकरर कर रखा है ﴿३﴾ और जो तुमहारी औरतें हैज़ आने से नाउम्मीद हो गयी हो(और ऐसी औरतों की ईदत के बारे में) अगर तुमको शक को हो जावे तो उनकी ईदत तीन महिने हैं और जिन(औरतों) को(उमर कम होने की वजह से) हैज़ आना शुर्अ भी नही हुवा उनकी ईदत भी(तीन महिने हैं) और जिन औरतों के पेट में हमल (गर्भ) है उनकी ईदत ये है के वो अपने पेट का बय्या जन लेवे और जो शप्स अल्लाह तआला से डरता है तो वो(अल्लाह तआला) उसके लिये उसके काम में आसानी पैदा कर देते हैं ﴿४﴾ ये अल्लाह तआला का हुकम है जो अल्लाह तआला ने तुमहारी तरफ़ उतारा है जो शप्स अल्लाह तआला से डरता है तो वो(अल्लाह तआला) उस से उसके गुनाहो को माफ़ कर देंगे और उसको बडा सवाब देंगे ﴿५﴾ तुम उन(तलाक दी हुयी) औरतों को(ईदत के समय में) अपनी हसियत के मुताबिक जिस जगह तुम रेहते हो उसी जगह रेहने का घर दो(१) और तुम उन औरतों को तंग करने के लिये तकलीफ़ मत पढोयावो,

(१) यानी भकान के अेक छिस्से में पर्दे के अेहतिमाम के साथ ईदत के दिनो में रेहने दो.

وَإِنْ كُنْ أُولَاتٍ حَمْلٍ فَأَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّى يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ ۚ وَتَمَرُوا
بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوفٍ ۚ وَإِنْ تَعَاَسَرْتُمْ فَمَنْزُوعٌ لَهُ أُخْرَى ۚ لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِ ۚ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ
فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ ۚ لَا يَكْلَفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَّا آتَاهَا ۚ سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ۝
وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ فَحَاسِبُنَهَا حِسَابًا شَدِيدًا ۚ وَعَذِّبْنَاهَا عَذَابًا نَّكَرًا ۝

और अगर वो(तलाक दी हुई) औरतें હામિલા (ગર્ભાવતિ) હે તો અપને પેટ કા બચ્ચા
જને વહા તક ઉનકો ખર્ચા દેતે રહો, ફિર अगर वो(तलाक दी हुई) औरतें तुमહारे
કેહને સે(બચ્ચે કો) દૂધ પિલાવે તો ઉનકો ઉનકી ઉજરત(યાની દૂધ પિલાને કા બદલા)
અદા કરો और(ઉજરત તય કરને કે લિયે) आपस में मुनासिब तरीके से मशवेरा कर
लिया करो(१) और अगर तुम दोनो आपस में એક દુસરે કે લિયે મુશકિલે પૈદા કરોગે
તો (શૌહર કે કેહને સે) કોઈ દુસરી औरत उस(બચ્ચે) કો દૂધ પિલાયેગી ﴿૬૬﴾ ઝિયાદહ
માલવાલા અપની હેસીયત કે મુતાબિક ખર્ચા દેવે और जिस शप्स पर उसकी रोजी तंग
कर दी गई हो(२) તો અલ્લાહ તઆલા ને જો કુછ ઉસકો દિયા હે ઉસમેં સે ખર્ચા દેવે,
અલ્લાહ તઆલા ને જિસકો જિતના દિયા હે ઉસકો ઉસસે ઝિયાદહ તકલીફ(યાની
બોજ) નહી દેતે, મુશકિલી કે બાદ અનકરીબ અલ્લાહ તઆલા આસાની(ભી) પૈદા કર
દેંગે ﴿૭૭﴾

और बहोत सी बस्तीयां(यांनी वहां के लोग) अપने रब और उसके रसूलों के
हुकम से(शरारत के साथ) निकल गये, सो हम उनसे सप्त हिसाब लेंगे(३) और हम
उनको ऐसा अजाब देंगे जो कभी देखने में न आया हो ﴿८८﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) દૂધ પિલાને કા મામલા આપસ મેં મશવેરે સે નકકી કરો.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) જિસ શપ્સ કો ઉસકી રોજી નાપ કર મિલતી હો.

(૩) હિસાબ સે મુરાદ : [૧] જિસ તરહ હિસાબ કિતાબ કે બાદ મુજરીમ કી સજા નકકી કર દી જાતી હે
ઉસ તરહ ઈનકી સજા મુતઅયન કર દી ગઈ [૨] આખિરત મેં ઉનસે સપ્ત હિસાબ લેના તય કર દિયા
ગયા [૩] હિસાબ और अजाब से दुन्या की सजा और आखिरत का अजाब दोनो मुराद हो सकते हैं.

فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا ۝١٠ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ الَّذِينَ آمَنُوا ۚ قَدْ أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ۝١١ رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِّیُخْرِجَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا ۝١٢ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمُوتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ فِي الْأُمُرِ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۖ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ۝

ગર્જ ઉન્હોને અપને(બુરે) કામો કા વબાલ ચખા ઔર ઉન્કે કામો કા અંજામ નુકસાન હી નુકસાન હુવા﴿૯﴾ અલ્લાહ તઆલા ને ઉન્કે લિયે સખ્ત અઝાબ તૈયાર કિયા હે તો એ અકલવાલો ! જો ઈમાન લા ચુકે હો તુમ અલ્લાહ તઆલા સે ડરતે રહો, પકકી બાત યે હે કે અલ્લાહ તઆલા ને તુમ પર નસીહત ઉતારી હે﴿૧૦﴾ યાની(કુર્આન કી શકલ મેં નસીહત લેકર કે અલ્લાહ તઆલા ને) રસૂલ(ભેજે હે) જો તુમકો(અલ્લાહ તઆલા કે અહકામ) ખોલ ખોલકર બતલાનેવાલી અલ્લાહ તઆલા કી આયતેં પઢ પઢકર સુનાતે હે; તાકે જો લોગ ઈમાન લાયે ઔર ઉન્હોને નેક કામ કિયે ઉન્કો (કુફ્ર કી) અંધેરીયો સે નિકાલકર(ઈમાન કી) રોશની કી તરફ લે આવે ઔર જો શખ્સ અલ્લાહ તઆલા પર ઈમાન રખતા હે ઔર નેક કામ કરતા હે વો(અલ્લાહ તઆલા) ઉસકો એસે બાગાત મેં દાખિલ કરેગે જિનકે નીચે નેહરેં બેહતી હોગી, ઉનમેં વો હમેંશા હમેંશા રહેંગે, પકકી બાત હે કે અલ્લાહ તઆલા ને ઉસકે લિયે બેહતરીન રોઝી તય કર દી હે﴿૧૧﴾ અલ્લાહ તઆલા તો વો(કુદરતવાલે) હે જિન્હોને સાત આસમાન પૈદા કિયે ઔર ઝમીન ભી ઉનહી(આસમાનો) કી તરહ(સાત પૈદા કી અલ્લાહ તઆલા કા શરીઅત કે કાનુન વાલા ઔર સર્જનિય) હુકમ ઉન(આસમાનો ઔર ઝમીન) કે દરમિયાન ઉતરતા રેહતા હે; તાકે તુમકો માલૂમ હો જાવે કે યકીનન અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ પર પૂરી કુદરત રખતે હે ઔર યકીનન અલ્લાહ તઆલા કે ઈલ્મ ને હર ચીઝ કો ઘેરા હે(૧)﴿૧૨﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) હર ચીઝ કો અપને ઈલ્મ મેં સમા લિયા હે.

સૂરએ તહરીમ

યે સૂરત મદની છે, ઉસ્મેં (૧૨) આયતેં છે. સૂરએ હુજુરાત કે બાદ ઔર સૂરએ જુમ્આ સે પેહલે (૧૦૫) યા (૧૦૭) નંબર પર ઉતરી.

એક મબાહ ચીઝ જૈસે શહદ (મઘ) કો અપને ઉપર હરામ કર લેને કા વાકિઆ ઈસ સૂરત મેં મૌજૂદ છે.

તહરીમ કા માઅના આતા છે કિસી ચીઝ કો હરામ કરાર દેના યા કિસી ચીઝ પર હરામ હોને કા હુકમ લગાના.

ઈસ સૂરત કા દુસરા નામ “સૂરતુન્નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ” ભી છે, સૂરત કી શુરઆત હી **يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ** કે પ્યાર ભરે ખિતાબ સે હોતી છે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ ۖ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَزْوَاجِكَ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ① قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ ۗ وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ ۖ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ② وَإِذْ أَسَرَّ النَّبِيُّ إِلَىٰ بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا ۚ فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضُهُ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ ۚ فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِ قَالَتْ مَنْ أَنْبَأَكَ هَذَا ۗ قَالَ نَبَّأَنِي الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ③

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હેં, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હેં.

એ નબી ! જો ચીઝેં અલ્લાહ તઆલા ને તુમહારે લિયે હલાલ કી હે તુમ અપની બીવીયો કી ખુશી હાસિલ કરને કે લિયે(કસમ ખાકર) ઉનકો કયું હરામ કરતે હો ? ઔર અલ્લાહ તઆલા બહોત માફ કરનેવાલે બહોત રહમ કરનેવાલે હેં﴿૧﴾ પકકી બાત યે હેં કે અલ્લાહ તઆલા ને તુમહારે લિયે તુમહારી કસમો(કી પાબંદી) સે નિકલને કા તરીકા મુકરર કર દિયા હેં(૧) ઔર અલ્લાહ તઆલા તુમહારે કામ બનાનેવાલે હેં ઔર વો (અલ્લાહ તઆલા હર કામ કો) પૂરી તરહ જાનનેવાલે, બડી હિકમતવાલે હેં﴿૨﴾ ઔર (વો વાકિઆ ભી યાદ કરો) જબ નબી ને અપની કિસી બીવી(યાની હફસા રદી.) કો (ભેદ કે તરીકે સે) ચુપકે સે એક બાત કહી થી, ફિર જબ વો બાત ઉસ બીવી ને(કિસી દુસરી બીવી યાની આઈશા રદિ. કો) બતલા દી ઔર અલ્લાહ તઆલા ને ઉસ બાત કી ઉસ (નબી) કો ખબર દી તો ઉસ(નબી) ને(ઉસ રાઝ કો ઝાહિર કરનેવાલી બીવી કો) કુછ બાત જુઠલા દી ઔર કુછ બાત નઝર અંદાઝ કર દી(યાની નહી બતલાઈ) ફિર જબ ઉસ(નબી) ને ઉસ(રાઝ ઝાહિર કરનેવાલી) બીવી કો(કુછ) બાત બતલા દી તો વો(તઅજજુબ સે) કેહને લગી કે : આપકો યે બાત કિસને બતલા દી ? તો ઉસ(નબી) ને કહા કે : મુજે તો(ઉસ અલ્લાહ તઆલા ને જો) બડે જાનનેવાલે, બડી ખબર રખનેવાલે ને ઈતિલાઅ (ખબર) દી﴿૩﴾

(૧) યાની નામુનાસિબ કસમ પર કફફારહ અદા કરો ઔર કસમ કી પાબંદી સે નિકલ જાઓ.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) આજ કે દિન તુમ કોઈ બહાના મત બતલાઓ.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا ۖ عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ يَوْمَ لَا يُجْزَىٰ اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ ۖ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَاغْفِرْ لَنَا ۚ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝^۹ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۚ وَمَأْوَاهُمُ جَهَنَّمُ ۚ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۝^{۱۰} ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتِ تَوْحٍ وَامْرَأَتِ لُوطٍ ۚ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتُهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّٰخِلِينَ ۝^{۱۱}

अे धमानवालु ! तुम अल्लाह तआला के सामने सख्खी(यानी साफ़ दिल से) तौबा करो, उम्मीद हे के तुमहारे रब तुमसे तुमहारी बुराईयां(यानी गुनाह) दूर कर देवे (यानी माफ़ कर देवे) और तुमको ऐसे बागीयो में दाखिल कर देवें जिनके नीचे से नेहरें बेहती होगी, उस दिन अल्लाह तआला नबी और उनके साथ धमानवालु को इस्वा नही करेंगे, उनका नुर उनके सामने और उनकी दाहनी तरफ़(तेज़ी से) दौड रहा होगा, वो(युं) दुआ करते होंगे के : अे हमारे रब ! हमारे लिये हमारे नूर को पुरा कर दीजिये^(१) और हमको माफ़ कर दीजिये, यकीनन आप हर चीज़ पर पुरी कुदरत रखते हें^{﴿८﴾} अे नबी ! काफ़िरो और मुनाफ़िको से ज़िहाद करो और उन पर सप्तली करो और उनका ठिकाना तो जहन्नम हें और वो बहोत बुरी जगह हें^{﴿९﴾} अल्लाह तआला ने काफ़िरो के लिये नूह (अल.) की बीवी की और लूत की बीवी की हालत बयान इरमाई हें, ये दोनो(बीवीयां) हमारे बंदो में से दो भास नेक बंदो के निकाह में थी, फिर दोनो बीवीयो ने उन दोनो(शोहरों) के साथ बेवफ़ाई की तो वो दोनो(नेक बंदे) अल्लाह तआला(के अज़ाब) के मुकाबले में उन दोनो(बीवीयो) को कुछ भी काम नही आ सके और(उन औरतो को) हुकम दिया गया के(दुसरे आग में) जानेवालु के साथ दोनो भी आग में दाखिल हो जाओ^(२)^{﴿१०﴾}

(१) यानी पुरे पुलसिरात पर नुर बाकी रहें, रास्ते में भुज न जावे.

(२) हज़रत नूह अल. और हज़रत लूत अल. की बीवीयो का तफ़सिली वाकिआ बंदे के भुत्बाते महभूद भाग: ८ में देखिये.

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِّنْ فِرْعَوْنَ
وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِّنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝ وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَعْنَا بِهَا وَيَّاسِينَ ۝ وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ عَلَيْهَا مِن الْقَنِينَ ۝

ع

और अल्लाह तआला ने ઈમાનવાલો(કી તસલ્લી, દિલાસે, સંતોષ) કે લિયે ફિરઓન
કી બીવી કી મિસાલ બયાન ફરમાઈ, જબ ઉસ ઔરત ને દુઆ કી : એ મેરે રબ ! મેરે
લિયે જન્નત મેં આપ અપને કરીબ એક ઘર બના દીજીયે(૧) ઔર મુજે ફિરઓન ઔર
ઉસકે(બુરે) કામ સે નજાત દીજીયે ઔર મુજે ઝાલિમ કૌમ સે નજાત દીજીયે(૨) ﴿૧૧﴾
ઔર(ઈસી તરહ) ઈમરાન કી બેટી મરયમ(કી મિસાલ બયાન ફરમાઈ) જિસને અપની
શર્મગાહ કી(હલાલ ઔર હરામ સે) હિફાઝત કી તો હમને ઉસ્મેં અપની રૂહ ફુંક દી(૩)
ઔર મરયમ ને અપને રબ કી બાતો ઔર ઉસકી કિતાબો કા યકીન રખા થા(૪) ઔર વો
બંદગી કરનેવાલો મેં થી(૫) ﴿૧૨﴾

(૧) પેહલે અલ્લાહ તઆલા કે નજીક પહોંચને કા સવાલ કિયા, ફિર જન્નત માંગી, કેસી અલ્લાહ
તઆલા સે મુહબ્બત રખનેવાલી ઔરત થી. એ અલ્લાહ ! હમે ભી આપ કી મુહબ્બત દીજીયે.

(૨) હઝરત આસિયા કા મુફ્સસલ (વિસ્તૃત) કિસ્સા “દીની બયાનાત કી જિલ્દ : ૧” મેં દેખીયે.

(૩) હઝરત જિબ્રઈલ અલ. ને અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ સે ઉનકે ગિરેબાન મેં રૂહ ફુંક દી જિસ્કે નતીજે
મેં વો હામિલા હો ગઈ.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) અલ્લાહ તઆલા કી બાતો કો સચ્ચા જાના યાની માના ઔર યે સચ્ચા હે એસા
દુસરો કો ભી બતાયા.

(૫) હઝરત મરયમ કા મુફ્સસલ (વિસ્તૃત) કિસ્સા “ખુતબાતે મહમુદ કી જિલ્દ : ૨” મેં મુલાહિઝા
કીજીયે.

સૂરએ મુલક

યે સૂરત મક્કી હે, હસન બસરી રહ. ઇસકો મદની કરાર દેતે હે, ઇસમેં(૩૦) આયતે હે. સૂરએ તૂર કે બાદ ઓર સૂરએ હાક્કહ સે પેહલે (૭૭) નંબર પર ઉતરી.

સૂરત કે શુરૂ હી મેં અલ્લાહ તઆલા કી બડી બાદશાહત ઓર બાદશાહી કા તઝકીરહ હે.

ઇસ સૂરત કા દુસરા નામ "તબારક" ભી હે, સૂરત કી શુરૂઆત અલ્લાહ તઆલા કી અઝમત ઓર બરકતવાલા હોને કે તઝકીરે સે હો રહી હે.

ઇસ કા તિસરા નામ "માનિઆ" હે; યાની અપને પઢનેવાલે સે અઝાબ કો રોકનેવાલી.

ચોથા નામ "દાફીઆ" હે; યાની અઝાબ કો દફઅ (દૂર) કરનેવાલી.

પાંચવાં નામ "વાકીયા" હે; યાની અઝાબ સે બચાનેવાલી.

છઠા નામ "મુન્જ્યા" હે; યાની દુનિયા મેં ગુમરાહી ઓર આબિરત મેં અઝાબ સે નજાત કા ઝરિયા.

હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ રાત કો સોને સે પહેલે ઇસકી તિલાવત ફરમાયા કરતે થે. હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઇરશાદ ફરમાતે હે: મેરા દીલ ચાહતા હે કે યે સૂરત મેરી ઉમ્મત કે હર શખ્સ કે દીલ મેં મહફૂઝ હો, હર મુસલમાન કો ચાહીયે કે ઇસકો ઝબાની યાદ કર લેવે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ① الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ② وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ③ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا ④ مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفَوُّتٍ ⑤ فَارْجِعِ الْبَصَرَ ⑥ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ ⑦ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ ⑧ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ ⑨ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ ⑩ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ⑪ إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورٌ ⑫

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુર કરતા હું) જન કી રહમત સબકે લીયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

બહોત બડી શાન ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કી હે જનકે કબ્જે મેં(પૂરી) હુકૂમત હે ઓર વો હર ચીઝ પર પૂરી કુદરત રખતે હે(૧) જન્હો ને મૌત ઓર ઝિંદગી કો પૈદા કીયા; તાકે વો તુમકો આઝમાએ કે કોન તુમ મેં સે ઝિયાદહ અચ્છા અમલ કરતા હે(૧)? ઓર વો (અલ્લાહ તઆલા) બડે ઝબરદસ્ત, બડે માફ કરનેવાલે હે (૨) જસ (અલ્લાહ તઆલા) ને એક પર એક (ફાસ્લે સે) સાત આસમાન પૈદા કીયે હે, તુમ રહમાન કે પેદા કરને મેં કોઈ તફાવત નહી દેખોગે(૨), અબ ફીર નઝર દૌડાકર દેખો! કયા કહી તુમકો ફટા હુવા નઝર આતા હે? (૩) ફીર બાર બાર નઝર ડાલકર કે દેખો!(૩) (તો નતીજા યે હોગા કે) નઝર થક હાર કર તુમહારે પાસ નાકામ વાપસ આએગી(૪) ઓર પક્કી બાત યે હે કે હમને દુનિયા સે નઝર આનેવાલે આસમાન કો ચિરાગોં સે સજા રખ્યા હે(૪) ઓર હમને ઉનકો શૈતાન કે મારને કા ઝરિયા ભી બનાયા હે ઓર હમને ઉનકે લીયે ભડકતી હુઈ આગ કા અઝાબ તૈયાર કર રખ્યા હે (૫) ઓર જો લોગ અપને રબ કા ઇન્કાર કરતે હે ઉનકે લીયે જહન્નમ કા અઝાબ હે ઓર વો બહોત બુરી જગહ હે(૬) જબ વો(કાફીર) ઉસ(જહન્નમ કી આગ) મેં ડાલે જાએંગે તો ઉસકી ખોફનાક આવાઝ સુનેંગે, ઓર વો(જહન્નમ) જોશ મારતી હોગી(૭)

(૧)હરામ સે પરહેઝ (બચના) ઓર અલ્લાહ તઆલા કી ઇતાઅત મેં હર વકત તૈયાર, યે હુસ્ને અમલ હે. (૨)તફાવત (પ્રણાલી,કાયદા બિગેર કા) કહી નઝર નહી આએગા.

(૩)(દુસરા તર્જુમા) ફીર દો દો બાર નઝર ફીરા ફીરાકર દેખો.

(૪)(દુસરા તર્જુમા) ચિરાગોં સે રોનક દી હે.

تَكَادُ تَمَيِّزُ مِنَ الْغَيْظِ ط كَلِمًا أَلْفَىٰ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ۝٨ قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ ۚ
فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ ۚ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ۝٩ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي
أَصْحَابِ السَّعِيرِ ۝١٠ فَاعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ ۚ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ ۝١١ إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ ۖ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۝١٢ وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوْ اجْهَرُوا بِهِ ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝١٣ أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ
وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ۝١٤

ع

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ ذُلُولًا فَأَمْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ ۚ

એસા લગતા હોગા કે વો ગુસ્સે કી વજહ સે(અભી) ફટ પડેગી, જબ ભી ઉસમેં(ના ફરમાનો કી) કીસી ફૌજ કો ફેંકા જાએગા તો ઉસ(જહન્નમ) કી હિફાઝત કે ફરીશ્તે ઉનસે પુછેંગે કે: કયા તુમ્હારે પાસ કોઈ ડરાનેવાલા(પયગંબર) આયા નહી થા? ﴿૮﴾ તો વો(ના ફરમાન) જવાબ દેંગે કે કયુ નહી? (હાં) બેશક ડરાનેવાલે પયગંબર હમારે પાસ આયે થે; મગર હમને તો જુઠલા દીયા થા ઓર હમને કહા થા: અલ્લાહ તઆલા ને(દીન ઓર શરીઅત જૈસી) કોઈ ચીઝ નહી ઉતારી, તુમ લોગ તો બડી ભારી ગુમરાહી મેં પડે હુએ હો﴿૮﴾ ઓર કાફીર લોગ(યે ભી) કહેંગે કે: અગર(દુનિયા મેં) હમ સુન લીયા કરતે યા સમજ સે કામ લીયા કરતે તો હમ જહન્નમ કી આગવાલો મેં સે ન હોતે﴿૧૦﴾ ઈસ તરહ વો ખુદ અપને ગુનાહોં કા ઇકરાર કર લેંગે, સો(એ) જહન્નમવાલો! તુમ(અલ્લાહ તઆલા કી) રહમત સે દૂર હો જાઓ﴿૧૧﴾ (ઇન કે બરખિલાફ) જો લોગ અપને રબસે ગાઇબાના(દેખે બગૈર) ડરતે હેં ઉનકે લીયે મગફીરત હે ઓર બહોત બડા સવાબ હે﴿૧૨﴾ ઓર તુમ અપની બાત છુપાકર કરો યા ઝોર સે કરો(અલ્લાહ તઆલા સબ બાતો કો જાનતે હેં; ઈસલીયે કે) વો તો સીનો મેં છુપી હુઈ બાતો કો પુરી તરહ જાનતે હેં﴿૧૩﴾ કયા જીસને પૈદા કીયા વો અપની મખ્લુક કો જાનતા નહી? ઓર વહી(અલ્લાહ તઆલા તો) બારીકી સે દેખનેવાલે(૧) સબ ખબર રખનેવાલે હેં﴿૧૪﴾

વહી(અલ્લાહ તઆલા) હેં જીન્હો ને તુમ્હારે(નફે કે) લીયે ઝમીન કો નીચે કર દીયા(૨) તાકે તુમ ઉસકે કંધો (રસ્તો) પર ચલો ફીરો(૩) ઓર તુમ ઉસકી રોઝી ખાઓ,

(૧) (દુસરા તર્જુમા) ભેદ કો જાનનેવાલે. (૨) દુસરા: તાબેઅ, માતહત કર દિયા.

(૩) યાની ઉસકે અતરાફ ઓર જવાનીબ (બાજુઓ, કિનારો) મેં ચલો ફીરો.

وَالْيَهُ النَّشُورُ ۝١٥ ءَامِنْتُمْ مِّنَ فِي السَّمَاءِ أَن يَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ ۝١٦ ءَامِنْتُمْ مِّنَ فِي السَّمَاءِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ۖ فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرٍ ۝١٧ وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرٍ ۝١٨ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفٌّ وَتَقْبِضُنَّ ۚ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ ۚ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ۝١٩ أَمَّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَّكُمْ يَنْصُرُكُمْ مِّن دُونِ الرَّحْمَنِ ۚ إِنَّ الْكُفْرَ هُوَ أَتَىٰ عُرُورٍ ۝٢٠ أَمَّنْ هَذَا الَّذِي يَزُوقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ ۚ بَلْ لَّجُّوا فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ۝٢١ أَمَّنْ يَمْشِي مَكْبًا عَلَىٰ وَجْهِهِ أَهْدَىٰ أَمَّنْ يَمْشِي سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۝٢٢

और दोबारह ज़िंदा छोकर उन्ही के पास जाना है ﴿१५﴾ क्या आसमानवाले (यानी अल्लाह तआला) से तुम निडर (यानी बेजोड़) हो गये के वो तुमको जमीन में धंसा देवे, फिर वो (जमीन) अकदम लरजने (यानी थर थराने) लगे ﴿१६﴾ क्या तुम आसमानवाले (अल्लाह तआला) से बेजोड़ छोकर बैठे हो के वो तुम्हारे पर पथ्थर बरसानेवाली आंधी भेज देवे, फिर अनकरीब तुमको पता चल जायेगा के मेरा (अजाब से) डराना कैसा था? ﴿१७﴾ और पक्की बात ये है के उन (मक्कावालों) से पहले लोगों ने भी जुठलाने का काम किया था, सो मेरे इन्कार का अंजाम कैसा रहा? ﴿१८﴾ और क्या उन लोगों ने अपने उपर (उड़ते हुए) परीन्दों को नजर उठाकर नहीं देखा जो परो को डेलाये हुए (उड़ते फिरते) हैं और (कभी पर को) समेट भी लेते हैं, उनको रहमान के सिवा कोई थामे (रोके) हुए नहीं है (१) यकीनन वो (अल्लाह तआला) हर चीज को पूरी तरह देखते हैं ﴿१९﴾ भला (अल्लाह) रहमान के सिवा वो कोन है जो लश्कर बनकर (आइतों में) तुम्हारी मदद करे? काफ़ीर लोग तो (अपने मा'बूदों के मुतअल्लीक) सरासर (साफ़, बिलकुल) धोके में पड़े हुए हैं ﴿२०﴾ अगर वो (अल्लाह तआला) अपना रिजक बंद कर देवे तो भला वो कोन है जो तुमको रोज़ी अता कर सके? असल बात ये है के ये (काफ़ीर) शरारत और नफ़रत पर अड़े हुए हैं ﴿२१﴾ क्या जो (काफ़ीर) शप्स अपने मुंह के बल उंधा चल रहा हो वो ज़ियादत छिदायत पर होगी या वो (मुसलमान) शप्स जो (इस्लाम के) सिधे रास्ते पर बराबर चल रहा हो (२) ﴿२२﴾

(१) यानी ઇસ તરહ હવા મેં મુઅલ્લક (અધર, લટકાહુવા) રખના યે અલ્લાહ તઆલા કી રહમત હે.

(૨) યાની મંઝીલે મકસૂદ પર કોન પહોચ સકેગા (દુસરા તર્જુમા) સિધા સિધા ચલ રહા હો.

قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۖ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٢٦﴾ فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدَّعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكْنِي اللَّهُ وَمَنْ مَعِيَ أَوْ رَحِمَنَا ۖ فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ أَمَّنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا ۖ فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ﴿٣٠﴾

(એ નબી!) તુમ કહો: વહી(અલ્લાહ તઆલા) હે જન્હોને તુમકો પૈદા કીયા ઓર તુમ્હારે લીયે કાન ઓર આખે ઓર દીલ બના દીયા હે(ફીર ભી) તુમ લોગ બહોત હી કમ શુક્ર અદા કરતે હો ﴿૨૩﴾ (એ નબી!) કેહ દો કે: વહી(અલ્લાહ તઆલા) હે જન્હો ને તુમકો ઝમીન મેં ફેલા રખ્યા હે ઓર ઉનહી કે પાસ તુમ સબકો(કયામત મેં) જમા કીયા જાએગા ﴿૨૪﴾ ઓર વો(કાફીર) કેહતે હે કે: અગર તુમ સચ્ચે હો તો બતાઓ યે(કયામત કા) વાદા કબ પૂરા હોગા? ﴿૨૫﴾ તો (ઉન કો) કેહ દો ઉસ કા ઈલ્મ તો અલ્લાહ તઆલા હી કે પાસ હે બસ મેં તો સિર્ફ સાફ સાફ ડરાને વાલા હું﴿૨૬﴾ ફિર જબ વો ઉસ(કયામત કે અઝાબ) કો કરીબ આતા દેખ લેંગે તો કાફિરો કે ચેહરે બીગડ જાએંગે ઓર(ઉનકો) કહા જાએગા કે: યે (અઝાબ) વો ચીઝ હે જસકો તુમ(દુનિયા મેં) બરાબર માંગતે થે ﴿૨૭﴾ (એ નબી!) તુમ(ઉન લોગો કો) કેહ દો કે: ઝરા યે તો બતાઓ અગર અલ્લાહ તઆલા(તુમ્હારી આરઝુ કે મુતાબિક) મુજે ઓર મેરે સાથિયો કો હલાક કર દેવે યા હમ પર રહમ ફરમા દેવે(દોનો હાલત મેં) કાફિરો કો દર્દનાક અઝાબ સે કોન બચાએગા? ﴿૨૮﴾ (એ નબી!) કેહ દો: વો રહમાન હે, હમ ઉન પર ઇમાન લાએ, ઓર ઉસી(અલ્લાહ તઆલા) પર હમને ભરોસા કીયા હે, સો અનકરીબ તુમકો માલૂમ હો જાએગા કે કોન ખુલી ગુમરાહી મેં પડા હુવા હે? ﴿૨૯﴾ (એ નબી! યે બાત) કેહ દો કે: ઝરા યે બતાઓ અગર કિસી સુબ્હ મેં તુમ્હારે(કુવો કા) પાની નીચે ઉતર કર સૂખ જાએ તો કોન હે જો(સાફ) બેહતા પાની(૧) તુમ્હારે લીયે લેકર આએ?(૨)﴿૩૦﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) ચશ્મો (ઝરટણો) સે બેહતા પાની.

(૨) (જવાબ) અલ્લાહ તઆલા હી અપની કુદરત સે લા સકતે હે

સૂરએ કલમ

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસ મેં (૫૨) આયતે હે. સૂરએ અલક કે બાદ ઔર સૂરએ મુઝઝમ્મિલ સે પેહલે દુસરે નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત કે બિલ્કુલ શુરૂ મેં કલમ (પેન) કા તઝકિરહ હે. લિખને કી ચીઝ કો કલમ કેહતે હે. એક કલમ વો હે જો ઈન્સાનો કે તકદીર લિખને કા કામ કરતા હે. જીસ કે ચલને કી આવાઝ ખુદ હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને મેઅરાજ કી રાત મેં સુની.

ઈસ સૂરત કા દુસરા નામ "નૂન" હે, ઈસ કી શુરૂ વાલી આયત મેં લફઝે "નૂન" આયા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ① مَا أَنْتَ بِمُعْجِزٍ لِّكَ لَا جَرَأَ عَلَيْهِمْ أَنْ يَمْجُرُوكَ ② وَإِنْ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ③ وَإِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ ④ فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ⑤ بِأَبْصَارِكُمُ الْبُفْتُونَ ⑥ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ ⑦ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ⑧ فَلَا تُطِيعِ الْمُكَذِّبِينَ ⑨ وَذُوقُوا لَوْ تَذَهْنُ فَيُدْهِنُونَ ⑩ وَلَا تُطِيعِ كُلَّ حَلَّافٍ مَهِينٍ ⑪ هَمَّازٍ مَشَّاءٍ مَبْنِيٍّ ⑫ مَتَاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ آثِيمٍ ⑬ عَتَلٌ بَعْدَ ذَلِكَ زَنِيمٌ ⑭ أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ⑮

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુર કરતા હું) જનકી રહમત સબકે લીયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

નૂન, કસમ હે કલમ કી ઓર ઉસ ચીઝ કી જો વો(તકદીર લિખનેવાલે ફરીશ્તે) લિખ રહે હે(૧)﴿૧﴾ કે તુમ અપને રબ કે ફઝલ સે દીવાને(યાની મજનૂન, પાગલ) નહી હો ﴿૨﴾ ઓર યકીનન તુમ્હારે લીયે એસા સવાબ હે જો કભી ખત્મ નહી હોગા﴿૩﴾ ઓર યકીનન તુમ બડે ઉંચે અખ્લાક પર(પૈદા કીયે ગએ) હો﴿૪﴾ અબ જલ્દી તુમ ભી દેખ લોગે ઓર વો (કાફિર) ભી દેખ લેંગે ﴿૫﴾ કે તુમ મેં સે કોન(હકીકી) દીવાનેપન (પાગલ) મેં થા?﴿૬﴾ યકીનન તુમ્હારે રબ ઉસ શખ્સ કો અચ્છી તરહ જાનતે હે જો ઉનકે રાસ્તે સે ભટક ગયા હે ઓર વો ઉન લોગો કો ભી અચ્છી તરહ જાનતે હે જો સિધે રાસ્તે પર હે﴿૭﴾ લિહાઝા તુમ જુઠલાનેવાલો કી બાત મત માનો﴿૮﴾ વો(કાફિર) યે યાહતે હે કે અગર તુમ(બુતો કે બારે મેં) નરમ પડ જાઓ તો વો ભી(આપ કી વિરોધ મેં) ઢીલે પડ જાએંગે﴿૯﴾ ઓર(કભી) તુમ એસે શખ્સ કી બાત મત માનના જો બહોત કસમેં ખાનેવાલા હો ઝલીલ હો(૨)﴿૧૦﴾ તઅને દેને કી આદત રખતા હો, યુગલખોરી કરતા ફિરતા હો﴿૧૧﴾ ભલાઈ(કે કામ) સે રોકનેવાલા હો, હદ સે આગે બઢનેવાલા હો(૩) બડા ગુનેહગાર હો﴿૧૨﴾ બુરે સ્વભાવ વાલા હો, ઉન સબ બુરાઈયો કી અલાવા નિયલે નસબવાલા હો﴿૧૩﴾ સિર્ફ ઇસ વજહ સે કે વો શખ્સ માલ ઓર અવલાદવાલા હો(૪)﴿૧૪﴾

(૧) કુછ મુફ્સીરીન ને "ما يسطرون" સે ઉલમા અપને કલમ સે જો ઇલ્મે દીન કી બાતે લિખતે હે વો મુરાદ લીયા હે. (૨)યાની લોગ ઉસકી બાત પર ભરોસા નહી કરતે; ઇસલીયે ઉસકો બાર બાર કસમ ખાની પડતી હે. (૩)(દુસરા તર્જુમા) ઝિયાદતી કરનેવાલા હો.

(૪)યાની સિર્ફ માલ ઓર અવલાદ કી ઝિયાદતી કી વજહ સે ઉસકી બાત નહી માની જાની યાહિયે.

إِذَا تَنَالَى عَلَيْهِ أَيْتَانَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۝ سَنَسِيبُهُ عَلَى الْخُرُطُومِ ۝ إِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ ۖ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ۝ وَلَا يَسْتَثْنُونَ ۝ فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِبُونَ ۝ فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ ۝ فَتَنَادَوْا مُصْبِحِينَ ۝ أَنِ اغْدُوا عَلَى حَرْثِكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ فَأَنْطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَفَتُونَ ۝ أَن لَّا يَدْخُلَنَّهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مَسْكِينٌ ۝ وَغَدُوا عَلَى حَرْدٍ قَدِيرِينَ ۝ فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُونَ ۝ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ۝

જબ ઉસકે સામને હમારી આયતે પઢકર સુનાઈ જાતી હે તો કેહતા હે કે: ये तो पिछले लोगो की कहानियां हें ﴿१५﴾ अनकरीब हम उसकी नाक पर (इस्वाँ बतलाने के लीये) दाग लगा देंगे (१) ﴿१६﴾ हमने उन (भक्कावालों) की इसी तरह आजमाईश की है जिस तरह हमने उन बागवालों की आजमाईश की थी जब के उन्हों ने कसम खाई थी के सुब्ह होते ही ज़रूर इस बाग का फल तोड़ लेंगे ﴿१७﴾ और (ये केहते हुअे) वो अलग भी नहीं कर रहे थे (२) ﴿१८﴾ फिर (ऐसा हुवा के) जिस वकत वो सो रहे थे उस वकत तुम्हारे रब की तरफ से अक बला उस (बाग) पर चक्कर लगा गई ﴿१९﴾ जिसकी वजह से सुब्ह होते होते तो वो (बाग) कटी हुई भेती की तरह हो गया ﴿२०﴾ फिर सुब्ह होते ही वो (बागवाले) आपस में अक दुसरे को पुकारने लगे ﴿२१﴾ के अगर फल तोड़ने हे तो सुब्ह सवेरे अपने भेत की तरफ चलो ﴿२२﴾ फिर वो आपस में चुपके चुपके ये बात केहते हुअे रवाना हुअे ﴿२३﴾ के आज कोई भिस्कीन (गरीब) इस (बाग) में तुम्हारे पास आने न पाअे ﴿२४﴾ और वो ખુદ को (भिस्कीનો को न देने पर) कादिर (शक्ति, ताकत रखने वाला) समजते हुअे सुब्ह सवेरे (भेत की तरफ) रवाना हुअे ﴿२५﴾ फिर जब (वहां पहुँच कर) उस (बाग) को देखा तो केहने लगे: हम ज़रूर रास्ता भटक गअे ﴿२६﴾ (फिर कुछ देर बाद कहा के: नहीं! रास्ता भुले नहीं है) बल्के हम तो (बाग ही से) महज़ूम (वंचित) कर दीये गअे (३) ﴿२७﴾

(૧) વલીદ બિન મુગીરહ કો દુનિયા મેં બદર કી લડાઈ મેં નાક પર તલવાર કા નિશાન આયા જો પૂરી ઉમ્ર બાકી રહા.

(૨) ઉનકે વાલીદ જો ઇન્તેકાલ કર ગઅે થે વો ગરીબ કા હિસ્સા અલગ રખતે થે, ઉન્હોં ને અલગ કરને કી ખાત નહીં બોલી યા ઇન્શાઅલ્લાહ નહીં બોલા.

(૩) બુરી નિયત કા અંજામ દુનિયા હી મેં દેખ લીયા.

قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ ﴿٢٨﴾ قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَلَوْمُونَ ﴿٣٠﴾ قَالُوا يَٰيُتْلِنَا إِنَّا كُنَّا طُغْيَيْنَ ﴿٣١﴾ عَنِ رَبِّنَا أَنْ يُّبَدِّلَنَا خَيْرًا مِنْهَا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا رَاغِبُونَ ﴿٣٢﴾ كَذَلِكَ الْعَذَابُ ۖ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾
 إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٍ النَّعِيمِ ﴿٣٤﴾ أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾ مَا لَكُمْ ۖ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿٣٧﴾ إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴿٣٨﴾

ઉન(બાગ કે માલીકો) મેં જો દરમિયાની ઉમરવાલા થા(૧) વો કેહને લગા: કયા મેને તુમસે કહા નહી થા કે તુમ(અલ્લાહ તઆલા કી) તસ્બીહ કયું નહી કરતે? ﴿૨૮﴾ (ઉસ પર) સબ (તૌબા કે તોર પર) કેહને લગે: હમારે રબકી ઝાત તો હર ઐબ સે પાક હે, યકીનન હમ હી ઝૂલ્મ કરેવાલે હૈ﴿૨૯﴾ ફિર એક દુસરે કી તરફ મુંહ કરકે એક દુસરે કો મલામત કરને લગે(૨)﴿૩૦﴾ (આખિર મેં) સબ(એક સાથ) કેહને લગે: હમ સબ પર અફસોસ હે કે હમ હી હદ સે બઢ જાનેવાલે લોગ થે﴿૩૧﴾ ઉમ્મીદ હે કે હમારે રબ હમકો(ઇસ બાગ કે બદલે) ઇસ સે અચ્છા(બાગ) અતા કર દેવે, યકીનન હમ હમારે રબ હી સે આરઝુ (ઉમ્મીદ) રખતે હૈ(૩)﴿૩૨﴾ અઝાબ ઐસા હી હુવા કરતા હે ઔર યકીનન(દુનિયા કે અઝાબ સે) આખિરત કા અઝાબ સબસે બડા હે, કાશ યે(કાફિર) લોગ સમજતે હોતે﴿૩૩﴾

યકીનન તકવા વાલો કે લીયે ઉનકે રબ કે પાસ નેઅમતો કે બાગાત હૈ﴿૩૪﴾ કયા હમ મુસલમાનો કો(બદલા દેને મેં) મુજરિમો કે બરાબર કર દેંગે? ﴿૩૫﴾ તુમકો કયા હો ગયા તુમ કેસા ફૈસલા કરતે હો? ﴿૩૬﴾ કયા તુમ્હારે પાસ કોઈ કિતાબ હે જીસ મેં તુમ યે પઢતે હો? ﴿૩૭﴾ કે તુમકો ઉસ(આખિરત) મેં વો ચીઝ મિલેગી જીસકો તુમ પસંદ કરતે હો﴿૩૮﴾

(૧) યે બીચવાલા ભાઈ રાય મેં મુઅતદિલ (સીધી, સહી રાય) ઔર ઉમ્ર મેં દરમિયાની થા ઔર કુછ અચ્છા થા.

(૨) કોઈ કામ અચ્છા હોતા હે તો હર એક ઉસકો અપના કારનામા બતલાતે હે ઔર કામ બિગડતા હે તો એક દુસરે પર ઇલ્ઝામ (કસૂર) ડાલા જાતા હે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) યકીનન હમ હમારે રબ હી સે(તૌબા કે ઝરિયે માફી કી) રખત (શોક) રખતે હૈ.

أَمْ لَكُمْ إِيمَانٌ عَلَيْنَا بِالْغَةِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ ۚ إِنَّ لَكُمْ لَنَا تَحْكُمُونَ ﴿٦٨﴾ سَأَلَهُمْ أَيُّهُمْ بِذَلِكَ زَعِيمٌ ﴿٦٩﴾ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ ۖ فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ﴿٧٠﴾ يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٧١﴾ خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۖ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَالِمُونَ ﴿٧٢﴾ فَذَرْنِي وَمَنْ يُكَذِّبُ هَذَا الْحَدِيثَ ۖ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٣﴾ وَأُمْلِي لَهُمْ ۖ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿٧٤﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ﴿٧٥﴾

કયા તુમને હમસે કયામત કે દિન તક બાકી રેહનેવાલી કસમે લે લી હે કે તુમકો વો સબ ચીઝેં મિલેગી જો તુમ અપને લીયે તય કર રહે હો ﴿૩૯﴾ (એ નબી!) ઉનસે પૂછો! ઉનમેં સે કોન હે જો ઈસ તરહ કી બાત કા ઝિમ્મેદાર હે? ﴿૪૦﴾ કયા ઉન(મુશરિકો) કે(માને હુએ) કુછ શરીક હે(જીન્હો ને યે સબ દીલાને કી ઝિમ્મેદારી લી હો) ફિર અગર વો(મુશરિકીન) સચ્ચે હો તો અપને(ઉન) શરીકો કો લે આએં ﴿૪૧﴾ જીસ દિન સાક ખોલ દી જાએગી(૧) ઓર ઉન (કાફિરો) કો સજદે કે લીયે બુલાયા જાએગા તો ફીર વો સજદા નહી કર સકેંગે ﴿૪૨﴾ ઉનકી નિગાહેં જુકી હુઇ હોગી, ઉનપર ઝિલ્લતી છાઇ હુઇ હોગી ઓર(ઉસ કી વજહ યે હે કે) ઉનકો(દુનિયા મેં) સજદે કે લીયે બુલાયા જાતા થા હાલાં કે ઉસ વકત સહી સલામત (યાની તંદુરસ્ત, તાકતવર) થે ﴿૪૩﴾ લિહાઝા(એ નબી!) જો લોગ ઈસ કલામ કો જુઠલા રહે હેં ઉનકો ઓર મુજકો છોડ દો, હમ ઉનકો ઈસ તરહ ઘીરે ઘીરે અઝાબ કી તરફ લે જાએંગે કે ઉનકો પતા ભી નહી ચલેગા ﴿૪૪﴾ ઓર મેં ઉનકો મોહલત દે રહા હું, યકીનન મેરી તદબીર(યાની દાવ, પકડ) બડી મઝબૂત હે ﴿૪૫﴾ (એ નબી!) કયા તુમ ઉનસે(ઈસ તબ્લીગ ,અલ્લાહ તઆલા કી બાતેં બતલાને પર) કોઈ મુઆવઝા (બદલા) માંગતે હો કે વો મુઆવઝા કે બોજ મેં દબે જા રહે હેં? ﴿૪૬﴾

(૧) સાક:પિંડલી

[૧] ઉસકી પૂરી કેફીયત મહશર (કયામત કે દીન) મેં પતા ચલેગી

[૨] કયામત કે દિન કે સખ્ત હાલાત કી તરફ ઈશારહ હે

[૩] કયામત કે દિન તમામ હકીકતેં ખોલ દી જાએગી ઓર લોગો કે અહવાલ (હાલાત) ખુલકર સામને આ જાવેંગે વો મુરાદ હે.

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ ﴿٤٩﴾ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَىٰ وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٥٠﴾
لَوْلَا أَنْ تَدْرَكَهُ نِعْمَةٌ مِّنْ رَبِّهِ لَنُبِذَ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٥١﴾ فَاجْتَبِهْ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٥٢﴾ وَإِنْ يَكَادُ
الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ ﴿٥٣﴾ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٥٤﴾

યા ઉનકે પાસ(કોઈ) ગેબ કા ઇલ્મ હે જીસે વો લિખ રહે હૈં? ﴿૪૭﴾ ગર્જ તુમ અપને રબ કા હુકમ આને તક સબ્ર કરતે રહો ઔર (દિલ તંગ કરને મેં) મછલીવાલે(યુનૂસ અલ.) કી તરહ ન હો જાના, જબ ઉન્હો ને(કૌમ કી નાફરમાની પર) ગમ સે ઘુટ ઘુટ કર હમકો પુકારા થા﴿૪૮﴾ અગર ઉનકે રબ કે ફઝલ (ક્રુપા) ને ઉનકો સંભાલા ન હોતા તો ઉનકો ચટયલ(યાની ખુલે) મેદાન મેં ફેંક દીયા જાતા ઔર ઉનકા હાલ બુરા હોતા(લેકીન અલ્લાહ તઆલા કે ફઝલ સે બુરી હાલત સે બચ ગએ)﴿૪૯﴾ ફીર ઉનકે રબ ને ઉનકો નવાઝ દીયા(૧) ઔર ઉનકો(ઉંચે દરજે કે) નેક લોગો મેં સે કર દીયા ﴿૫૦﴾ ઔર જીન લોગો ને કુફ્ર અપના લીયા હે જબ વો(કુર્આની) નસીહત સુનતે હૈં તો ઐસા લગતા હે કે વો અપની તેઝ આંખો સે તુમકો ફિસલાકર ગિરા દેંગે ઔર વો(યું) કેહતે હૈં કે: યે શખ્સ તો દીવાના હી હે ﴿૫૧﴾ હાલાં કે વો(કુર્આન) તો તમામ આલમ કે લોગો કે લીયે નસીહત હી નસીહત હે ﴿૫૨﴾

(૧) [દુસરા તર્જુમા] સો ઉનકે રબ ને ઉનકો(નબુવ્વત કે લીયે) પસંદ કર લીયા.

સૂરએ હાક્કહ

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસ મેં (૫૧) યા (૫૨) આયતે હે. સૂરએ તબારક કે બાદ ઔર સૂરએ મઆરિજ સે પેહલે (૭) નંબર પર ઉતરી.

હાક્કહ કે લફઝ સે સૂરત શુર હો રહી હે, કયામત કી સિફત (ખુબીયો મેં સે એક ખુબી) હે. હક ઔર સાબિત હોનેવાલી, ચિમટનેવાલી, પડજાનેવાલી કયામત કે લીયે લફઝે "અલ હાક્કહ" યહાં ઇસ્તેમાલ હુવા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

الْحَاقَّةُ ① مَا الْحَاقَّةُ ② وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ ③ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهُ ④ فَاصْلَاهُ ⑤ فَاهْلِكُوا بِالطَّاغِيَةِ ⑥
وَمَا عَادُ فَاهْلِكُوا ⑦ بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ⑧ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَنِيَةَ أَيَّامٍ ⑨ حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا
صَرْعَى ⑩ كَانَهُمْ أَجْنَازُ النَّحْلِ ⑪ خَاوِيَةٌ ⑫ فَهَلْ تَرَى لَهُمْ مِنْ بَاقِيَةٍ ⑬ وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْبُوتُفَكْتُ
بِالْخَاطِئَةِ ⑭ فَعَصَا رَسُولُ رَبِّهِمْ ⑮ فَأَخَذَهُمْ أَخَذَةً رَابِيَةً ⑯ إِنَّهَا طَغَا الْبَاءُ ⑰ حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ ⑱ لِنَجْعَلَهَا
لَكُمْ تَذْكِرَةً ⑲ وَتَعِيَهَا أُنْذُنٌ ⑳ وَآيَةٌ ㉑

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરુ કરતા હું) જીનકી રહમત સબકે લીયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

વો(કયામત) જો હોકર રહેગી﴿૧﴾ કયા હે વો જો હોકર હી રહેગી? ﴿૨﴾ ઓર તુમકો કુછ ખબર હે કે વો ચીઝ કયા હે જો હોકર હી રહેગી? ﴿૩﴾ સમૂદ ઓર આદ(કી કૌમ) ને(ઉસ) જિન્જોડનેવાલી(ખડખડાનેવાલી કયામત) કો જુઠલાયા થા﴿૪﴾ નતીજા યે હુવા કે સમૂદ તો એક હદ સે ઝિયાદહ(ભયાનક) આફત સે હલાક કર દીયે ગએ ﴿૫﴾ ઓર(કૌમે) આદ કે લોગ એસી તુફાની બેકાબૂ હવા સે હલાક કર દીયે ગએ﴿૬﴾ જીસકો ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) ને ઉનપર સાત રાત ઓર આઠ દિન તક લગાતાર મુસલ્લત(૧) કર દીયા થા, સો તુમ(અગર વહાં હોતે તો) દેખતે કે વહાં લોગ ખજૂર કે(ગિરે હુએ) ખોખલે તનો (થડો) કી તરહ પછાડે હુએ પડે થે﴿૭﴾ અબ કયા તુમકો ઉનમેં સે કોઈ બચા હુવા નઝર આતા હે? ﴿૮﴾ ઓર ફીરઓન ઓર ઉસસે પેહલે કે(આદ ઓર સમૂદ કે) લોગ ઓર(લૂત અલ. કી) ઉલ્ટી હુઈ બસ્તીયો(કે રેહનેવાલો) ને(બડી બડી) ખતાએ (ગુનાહ, નાફરમાનીયાં) કી﴿૯﴾ સો ઉન્હોને અપને રબ કે પયગંબરકી નાફરમાની કી થી, આખિર ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) ને ઉનકો સખ્તી કે સાથ પકડ લીયા﴿૧૦﴾ યકીનન જીસ વકત પાની હદ સે ઉંચા હુવા તો હમને તુમકો કશ્તી મેં સવાર કર દીયા(૨)﴿૧૧﴾ તાકે હમ ઈસ(વાકિયે) કો તુમ્હારે લીયે(ઇબરત સે ભરી હુઈ) યાદગાર બના દેવે ઓર યાદ રખનેવાલે કાન ઉસકો(સુનકર) યાદ રખે﴿૧૨﴾

(૧) યાની યે અઝાબ ઈતને ટાઈમ કે લીયે ઉનપર ચારો તરફ સે છા ગયા થા.

(૨) જો અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે બતાએ હુએ તરીકે કે મુતાબિક હઝરત નૂહ અલ. ને બનાઈ થી.

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ ۖ وَجُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً ۖ فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ
الْوَاقِعَةُ ۖ وَانْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ ۖ وَالْمَلَكُ عَلَى أَرْجَائِهَا ۖ وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ
ثَمَنِيَّةٌ ۖ يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ۖ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ۖ فَيَقُولُ هَؤُلَاءِ مَا أُرْسِلُوا
كِتَابِيهِ ۖ إِنِّي ظَنَنْتُ أَنِّي مُلْقٍ حِسَابِيهِ ۖ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ۖ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۖ قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ ۖ كُلُوا
وَأَشْرَبُوا هَنِيئًا ۖ بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ ۖ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ ۖ فَيَقُولُ يَلَيْتَنِي لَمْ أُوتِ
كِتَابِيهِ ۖ وَلَمْ أَدْرِ مَا حِسَابِيهِ ۖ

ફીર જબ સૂર મેં એક હી દફા ફુંક મારદી જાએગી(૧૩) ઔર ઝમીન ઔર પહાડ(અપની જગહ સે) ઉઠા લીયે જાએંગે ઔર એક હી(મરતબા કી) ચોટ મેં ચૂરા ચૂરા કર દીયે જાએંગે(૧૪) તો ઉસ દિન હોનેવાલી ચીઝ (યાની કયામત) વાકેઅ હો હી જાએગી(૧૫) ઔર આસમાન ફટ જાએગા, સો વો ઉસ દિન બિલ્કુલ કમઝોર હો જાએગા(૧૬) ઔર ફરીશ્તે(આસમાન ફટે ઉસ વકત) ઉસકે કિનારો પર હોંગે ઔર તુમ્હારે રબ કે અર્શ કો ઉસ દિન આઠ ફરિશ્તે અપને ઉપર ઉઠાએ હુએ હોંગે(૧૭) ઉસ દિન તુમ ઇસ તરહ હાઝિર કીયે જાઓંગે કે તુમ્હારી કોઈ છુપી ચીઝ છુપી નહી રહેગી(૧૮) ફીર જિસ્કો ઉસકા આમાલ નામા ઉસકે દાહને (જમણે) હાથ મેં દિયા જાએગા તો વો(લોગો કો) કહેગા: લો ઝરા યે મેરા આમાલ નામા તો પઢો(૧૯)મેં(પેહલે હી) સમજતા થા કે મુજે અપને હિસાબ કા સામના કરના હોગા(૨૦) સો વો શખ્સ પસંદીદહ ઐશ મેં હોગા (૨૧) (યે પસંદીદહ ઐશ) ઉંચી જન્નત મેં હોગા (૨૨) ઉસકે ફલ બહોત કરીબ કરીબ હોંગે(૩) (૨૩) (ઉનકો કહા જાએગા કે): જો આમાલ તુમને પેહલે ગુઝરે હુએ દિનો મેં કિયે થે ઉસકે બદલે મેં તુમ મઝે સે ખાઓ, પિઓ (૨૪) ઔર જિસ્કો ઉસકા આમાલ નામા બાએ હાથ મેં દિયા જાએગા તો વો કહેગા કે: એ કાશ કે મુજકો મેરા આમાલ નામા દીયા હી ન જાતા! (૨૫) ઔર મુજે ખબર હી ન હોતી કે મેરા હિસાબ કયા હે(તો બહોત અચ્છા હોતા) (૨૬)

(૧) [દુસરા તર્જુમા] ઉસ દિન પેશ આનેવાલી ચીઝ(યાની કયામત) પેશ આ હી જાએગી.

(૨) [દુસરા તર્જુમા] મુજે મેરા હિસાબ મિલને હી વાલા હે.

(૩) જો ખડે, બેઠે, લેટે હર હાલત મેં ચુને જા સકે [દુસરા તર્જુમા] જુક પડે હોંગે.

يَلَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ۖ مَا أَغْنَىٰ عَنِّي مَالِيَّةُ ۖ هَلَكَ عَنِّي سُلْطَانِيَّةٌ ۖ خَذُوهُ فَغُلُّوهُ ۖ ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلُّوهُ ۖ ثُمَّ
 فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ ۚ إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ۖ وَلَا يَحْضُ عَلَىٰ طَعَامِ
 الْمِسْكِينِ ۖ فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هَهُنَا مَحْمِيٌّ ۖ وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ ۖ لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِئُونَ ۖ
 فَلَا أُقْسِمُ بِمَا تُبْصَرُونَ ۖ وَمَا لَا تُبْصَرُونَ ۖ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۖ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ ۖ قَلِيلًا
 مَّا تُؤْمِنُونَ ۖ وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ ۖ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ۖ تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ۝

કિતના અચ્છા હોતા કે વો (પેહલી) મૌત હી (મેરા મામલા, બાત) ખત્મ કર દેતી!
 ﴿૨૭﴾ મુજે મેરા માલ કુછ કામ નહી આયા ﴿૨૮﴾ મેરી હુકૂમત (સરદારી, બડાઈ, સત્તા) મુજસે હલાક હો ગઈ ﴿૨૯﴾ (હુકમ હોગા કે) ઉસકો પકડો ઓર ઉસકે ગલે મેં તોક ડાલ દો ﴿૩૦﴾ ફીર ઉસકો જહન્નમ મેં દાખિલ કર દો ﴿૩૧﴾ ફીર એક એસી ઝંજીર મેં જિસકી લંબાઈ સિત્તેર હાથ કે બરાબર હે ઉસકો બાંધ દો ﴿૩૨﴾ કયું કે યે અલ્લાહ તઆલા જો સબસે બડે હેં ઉનપર ઇમાન નહી લાતા થા ﴿૩૩﴾ ઓર મોહતાજો કો ખાના ખિલાને પર ઝોર નહી દેતા થા (૧) ﴿૩૪﴾ લિહાઝા યહાં આજ ઉસકા કોઈ હમદદી (સહાનુભુતી) કરનેવાલા દોસ્ત નહી હે ﴿૩૫﴾ ઓર ગિસ્લીન કે સિવા ખાને કી કોઈ ચીઝ નહી હે (૨) ﴿૩૬﴾ જિસકો ગુનેહગાર લોગ હી ખાએંગે ﴿૩૭﴾

અબ મેં ઉન ચીઝો કી કસમ ખાતા હું જિનકો તુમ દેખતે હો ﴿૩૮﴾ ઓર ઉન ચીઝો કી જિનકો તુમ દેખતે નહી (૩) ﴿૩૯﴾ કે યકીનન યે (કુર્આન) બહોત હી ઇઝઝતવાલે પૈગામ લાનેવાલે (ફરીશ્તે) કા કલામ હે ﴿૪૦﴾ ઓર વો (કુર્આન) કીસી શાયર કા કલામ નહી હે; (મગર) તુમ બહોત થોડા ઇમાન લાતે હો ﴿૪૧﴾ ઓર વો કીસી કાહિન (જયોતિષી, ભવિષ્યકી બાતો બતલાને વાલે) કા કલામ નહી હે, તુમ બહોત કમ ધ્યાન દેતે હો ﴿૪૨﴾ યે (કુર્આન) તમામ આલમો કી રબ કી તરફ સે ઉતારા જા રહા હે ﴿૪૩﴾

(૧) [દુસરા તર્જુમા] તરગીબ નહી દેતા (શોક નહી દિલાતા) થા.

(૨) ઝખ્મ ઘોતે વકત જો પાની ગિરતા હે યા ઉસ જૈસી કોઈ ખાને કી ચીઝ.

(૩) ઉસ વકત હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ નઝર આતે થે હઝરત જબ્રઈલ અલ. નઝર નહી આતે થે, યા નઝર આનેવાલી ઓર ન નઝર આનેવાલી મખ્લૂક કી કસમ ખાઈ ગઈ હે.

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْأَقَاوِيلِ ۚ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ۚ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ۚ فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ۚ وَإِنَّهُ لَتَذَكُّرٌ لِلْمُتَّقِينَ ۚ وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنْكُمْ مُكَذِّبِينَ ۚ وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ ۚ وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ ۚ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۚ

और अगर(मान लो) ये नबी हमारी तरफ़ कुछ(गलत) बातें(बयान करके) मन्सूब (संबंधित) कर देते ﴿४४﴾ तो हम उनका दाहना हाथ पकड़ लेते ﴿४५﴾ फिर हम उनकी शेर रग (घोरी नस) काट देते (१)﴿४६﴾ फिर तुम में से कोई भी (उनको) उस (कत्ल की सजा) से रोकनेवाला न होता ﴿४७﴾ और यकीन रखो के वो (कुर्आन तो) तकवा वालों के लीये नसीहत ही नसीहत है ﴿४८﴾ और हम अच्छी तरह जानते हैं के तुम में कुछ (ऐस कुर्आन को) जुठलानेवाले हैं ﴿४९﴾ और यकीनन वो (कुर्आन) काफ़ीरों के लीये हसरत (गम,अफ़सोस) का ज़रिया है ﴿५०﴾ और यकीनन वही (कुर्आन) हक और यकीनी है ﴿५१﴾ सो तुम अपने रब जो बड़ी अज़मतवाले हैं उनके नाम की तस्बीह पढ़ीये ﴿५२﴾

(१) यानी कत्ल कर देते.

સૂરએ મઆરિજ

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસ મેં (૪૪) આયતે હે. સૂરએ હાક્કહ કે બાદ ઔર સૂરએ નબા સે પેહલે (૭૮) નંબર પર ઉતરી.

ઇસ સૂરત મેં અલ્લાહ તઆલા કી અઝમત, બડાઈ ઔર દરજાત કી બલંદી (ઉંચા હોને) કા તઝકિરહ હે, યાની અલ્લાહ તઆલા બડે ફઝાઈલ (શ્રેષ્ઠ ચીઝો) વાલે, બડે બુલંદીયો વાલે હે.

મઆરિજ કા દુસરા મતલબ હે: ફરીશ્તે ઔર ઇમાનવાલો કી રૂહેં એક એક દરજા પૂરા કર કે અલ્લાહ તઆલા કે બિલકુલ નજીક પહોંચ જાતી હે.

તીસરા મતલબ યે ભી હે કે અલ્લાહ તઆલા કે બંદે અલ્લાહ તઆલા કી બાત માનને મેં દિલો જાન સે કોશિશ કરકે ઔર અચ્છી આદતો સે આરાસ્તા (લેસ, તૈયાર) હોકર અલ્લાહ તઆલા કે નજીકી ઔર અલ્લાહ તઆલા તક પહોંચ ને કે રૂહાની મરતબો ઔર દરજો સે પ્રગતી કરતે હુવે અલ્લાહ તઆલા કે દરબાર કી નૂરાની હાઝરી સે માલામાલ હોતે હે.

મઆરિજ કા એક મતલબ યે ભી હે કે આસમાન પર ચઢને કે રાસ્તે, જીન રાસ્તો પર ચઢકર ફરીશ્તે ઉપર કી દુનિયા મેં પહોંચતે હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ۝۱ لِّلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ ۝۲ مِّنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ ۝۳ تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ۝۴ فَأَصْبَحَ صَبْرًا جَمِيلًا ۝۵ إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا ۝۶ وَنَرَاهُ قَرِيبًا ۝۷ يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْهَيْهَلِ ۝۸ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ۝۹ وَلَا يَسْأَلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا ۝۱۰ يُبْصَرُونَهُمْ ۝۱۱ يَوْمَ الْمَجْزُمِ ۝۱۲ يَفْتَدِي مِّنْ عَذَابٍ يَوْمَئِذٍ بَنِيهِ ۝۱۳ وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ ۝۱۴ وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤَيِّدُ ۝۱۵

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુર કરતા હું) જનકી રહમત સબકે લીયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

એક માંગનેવાલે ને વો અઝાબ માંગા હે(૧) જો કાફિરો પર આને હી વાલા હે, (૨) (વો અઝાબ) ઉસ અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે(આએગા) જો ચઢને કે રાસ્તો(યાની આસમાનો) કે માલિક હે(૩) ફરિશ્તે ઓર રૂહ ઉસકી તરફ ઉસ દિન મેં ચઢતે હોગે જીસકી મિકદાર પચાસ હજાર સાલ હે(૪) ઈસલીયે(એ નબી!) તુમ ખૂબસૂરતી કે સાથ સબ્ર કરતે જાઓ(૫) યે લોગ ઉસ(અઝાબ કે દિન) કો(બહોત) દૂર સમજ રહે હે(૬) ઓર હમ ઉસકો કરીબ દેખ રહે હે(૭) (વો અઝાબ) ઉસ દિન(હોગા) જબ આસમાન પિગલે હુએ તાંબે કી તરહ હો જાએગા(૮) ઓર પહાડ રંગીન ઉન કી તરહ હો જાએંગે(૯) ઓર કોઈ જિગરી દોસ્ત કિસી જિગરી દોસ્ત કો પૂછેગા ભી નહીં(૧૦) હાલાં કે વો એક દુસરે કો દિખા ભી દીયે જાએંગે, મુજરિમ (ગુનેગાર) ચાહેગા કે ઉસ દિન કે અઝાબ સે છુટકારા હાસિલ કરને કે લીયે અપને બેટે કો(૧૧) ઓર અપની બીવી કો ઓર અપને ભાઈ કો(૧૨) ઓર અપને ઉસ ઘરાને કો જીસમેં વો રેહતા થા(૧૩)

(૧) سَأَلَ કા સિલા "ب" આએ તો દરખવાસ્ત (અરજી, આજીઝ કરના) ઓર તલબ કા મઅના હોતા હે, યે માંગનેવાલા નઝર બિન હારિસ થા. (૨) [દુસરા તર્જુમા] એક માંગનેવાલે ને(એસા) અઝાબ માંગા હે જો(ચકીનન) પડનેવાલા હી હે, કાફિરો પર સે ઉસ અઝાબ કો કોઈ રોકનેવાલા નહીં હે.

(૩) [દુસરા તર્જુમા] જો સિદીયો કે(યાની આસમાનો) કે માલિક હે. [તિસરા તર્જુમા] જો બુલંદ દરજાત કે માલિક હે. (૪) [દુસરા તર્જુમા] જિન સિદીયો સે ફરીશ્તે ઓર(ઇમાનવાલો કી) રૂહ ઉસકે પાસ ચઢકર જાતી હે વો અઝાબ ઉસ દિન મેં વાકેઅ હોગા જિસકી મિકદાર પચાસ હજાર સાલ હે.

(૫) યાની એસા સબ્ર જીસમેં કોઈ શિકાયત ન હો.

(૬) [દુસરા તર્જુમા] તેલ કી તલછટ કી તરહ હો જાએગા.

وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ ۚ كَلَّا إِنَّمَا لَظَىٰ ۚ نَزَاعَةً لِّلشَّوْىِ ۚ تَدْعُوا مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّىٰ ۚ وَجَمَعَ
 فَأَوْغَىٰ ۚ إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ۚ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ۚ وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ۚ إِلَّا الْمُسْلِمِينَ ۚ الَّذِينَ
 هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ۚ وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ۚ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ۚ وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ
 بَيَّوْمِ الدِّينِ ۚ وَالَّذِينَ هُمْ مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُونَ ۚ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ۚ وَالَّذِينَ هُمْ
 لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ۚ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ۚ فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ
 فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعُدُونَ ۚ

और जमीन के तमाम रेहनेवालों को झिड़का (बदले) में दे डाले, झीर (झिड़का देकर) ખુદ
 को બચાએ ﴿૧૪﴾ (लेकीन ऐसा) હરગિઝ નહી હોગા, વો તો એક ભડકતી હુઈ આગ
 હે ﴿૧૫﴾ જો ખાલ ખિંચ લેનેવાલી હોગી ﴿૧૬﴾ વો (આગ) ઉસ શખ્સ કો પુકારતી હોગી
 જિસને (ઇમાન સે) પીઠ ફીરાલી હોગી ઔર મુંહ ફીરાકર ચલા ગયા હોગા ﴿૧૭﴾
 ઔર (માલ કો) જમા કીયા હોગા ઔર સંભાલ કર (હિફાઝત સે) રખ દીયા
 હોગા (૧) ﴿૧૮﴾ યકીનન ઇન્સાન બહોત કમ સબ્ર કરનેવાલા પૈદા કીયા ગયા હે (૨) ﴿૧૯﴾
 જબ ઉસકો કોઈ તકલીફ પહોંચતી હે તો બહોત ઘબરા જાતા હે (૨૦) ઔર જબ કોઈ
 ભલાઈ ઉસકો પહોંચતી હે તો (માલ ખર્ચ કરને સે) બહોત મના કરતા હે (૩) (૨૧) મગર
 હાં વો નમાઝી લોગ (એસે નહી હે) (૨૨) જો અપની નમાઝ કી બરાબર પાબંદી રખતે
 હે (૨૩) ઔર વો જિનકે માલોં મેં મુતઅય્યન (નકકી) હિસ્સા હે (૨૪) સવાલ કરનેવાલે
 કા ભી ઔર સવાલ સે બચનેવાલે કા ભી (૨૫) ઔર વો લોગ જો બદલે કે દિન કા
 યકીન રખતે હે (૨૬) ઔર વો જો અપને રખ કે અઝાબ સે ડરતે રેહતે હે (૨૭) યકીનન
 ઉનકે રખ કે અઝાબ સે નિડર નહી હોના ચાહીયે (૨૮) ઔર વો લોગ અપની
 શરમગાહો કી (બરાબર) હિફાઝત રખતે હે (૪) (૨૯) સિવાય અપની બીવીયો કે યા ઉન
 બાંદિયો કે જો ઉનકી માલિકી મેં આ ચુકી હો તો ઉનપર કોઈ મલામત નહી હે (૩૦)
 ઔર જો ભી ઉસકે અલાવા (વાસના પૂરી કરને કા દુસરા તરીકા અપનાના) ચાહેગા સો
 વહી લોગ (શરીઅત કી) હદ સે આગે નિકલનેવાલે હે (૩૧)

(૧) યાની માલ મેં જો હક હે વો અદા નહી કરતા થા.

(૨) [દુસરા તર્જુમા] કમ હિમ્મત પૈદા કીયા ગયા [તિસરા તર્જુમા] કમ હોસલા પૈદા કીયા ગયા.

(૩) [દુસરા તર્જુમા] બહોત બખીલ બન જાતા હે. (૪) યાની કાબૂ મેં રખતે હે.

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رُعُونَ ﴿٣٦﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ قَائِلُونَ ﴿٣٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ
 يُحَافِظُونَ ﴿٣٨﴾ أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَّمُونَ ﴿٣٩﴾
 فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ ﴿٤٠﴾ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ ﴿٤١﴾ أَيُّطْعُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَنْ
 يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ﴿٤٢﴾ كَلَّا ۖ إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِّمَّا يَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾ فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغْرِبِ إِنَّا لَقَدِيرُونَ ﴿٤٤﴾ عَلَى
 أَنْ تُبَدِّلَ خَيْرًا مِّنْهُمْ ۚ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٤٥﴾ فَذَرُهُمْ يُجُوزُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يَوْمَعُدُونَ ﴿٤٦﴾
 يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ ﴿٤٧﴾ خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهُقُهُمْ ذُلَّةٌ ۚ ذَٰلِكَ
 يَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٤٨﴾

और वो लोग जो अपनी अमानतों और अपने करारों को निभाते हैं ﴿३२﴾ और वो लोग जो अपनी गवाहीयां ठीक ठीक अदा करते हैं ﴿३३﴾ और वो लोग जो अपनी (इम) नमाजों की पूरी हिफाजत करते हैं ﴿३४﴾ वही लोग हैं जो जन्नतों में धावत(यानी अहतेराम) के साथ रहेंगे ﴿३५﴾

(એ નબી!) તો ઉન કાફિરો કો કયા હો ગયા વો દાહની તરફ સે ભી ઓર બાઈ તરફ સે ભી આપ કી તરફ ટોલીયાં બના બનાકર દોડ દોડ કર આ રહે હૈ ﴿૩૬﴾ ﴿૩૭﴾ કયા ઉનમેં સે હર શખ્સ યે લાલચ રખતા હે કે ઉસકો નેઅમતો વાલી જન્નત મેં દાખિલ કર દીયા જાએગા? (એસા) હરગિઝ નહી હોગા ﴿૩૮﴾ હમને ઉનકો જિસ ચીઝ સે પૈદા કિયા હે(૨) ઉસકો વો ભી જાનતે હૈ ﴿૩૯﴾ સો અબ મેં મશરિકો ઓર મગરિબો(૧) કે રબ કી કસમ ખાતા હૂં કે હમ ચકીનન ઇસ બાત પર પૂરી કુદરત રખતે હૈ કે હમ ઉનકી જગહ ઉનસે બેહતર લોગો કો(બદલ કરકે) લે આએ ઓર વો હમારે કાબૂ સે નિકલ નહી જાએંગે ﴿૪૦﴾ ﴿૪૧﴾ લિહાઝા(એ નબી!) તુમ ઉનકો છોડ દો કે વો બેહૂદા (ગલત, બેકાર) બાતો મેં લગે રહે ઓર ખેલ કુદ કરતે રહે, યહાં તક કે વો અપને ઉસ દિન સે જા મિલે જિસકા ઉનસે વાદા કીયા જા રહા હે ﴿૪૨﴾ જિસ દિન વો(કાફીર) કબરો સે ઇસ તરહ જલ્દી જલ્દી નિકલેંગે જૈસે વો કીસી બુત કે થાન કી તરફ દોડ રહે હો ﴿૪૩﴾ ઉનકી આંખે જુકી હુઈ હોગી(૨) ઝિલ્લતી ઉનપર છા રહી હોગી, યે વહી દિન હે જિસકા ઉનસે વાદા કિયા જા રહા હે ﴿૪૪﴾

(૧) યાની મની કે બેજાન નુફે (કતરે) સે. (૨) યાની જિન જગહો સે સિતારે નિકલતે હૈ ઓર જિન જગહો પર સિતારે ડુબ જાતે હૈ. (૩) [દુસરા તર્જુમા] ઉનકી આંખે નિચી હો રહી હોગી.

સૂરએ નૂહ

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસ મેં (૨૮) આયતે હે. સૂરએ નહલ કે બાદ ઓર સૂરએ તૂર સે પેહલે (૭૧) યા (૭૩) નંબર પર ઉતરી.

ઇસ સૂરત મેં અલ્લાહ તઆલા કે એક જલીલુલ કદ્ર (બહોત ઝિયાદહ ઉંચી શાન ઓર મરતબે વાલે) નબી હઝરત નૂહ બીન લામીક અલ. કા બયાન હે.

કેહતે હે: નૌહા યાની ઝિયાદહ રોને કી વજહ સે આપકા નામ નૂહ સે મશહૂર હો ગયા, અસલી નામ અબ્દુલ જબ્બાર ભી બતાયા જાતા હે.

આપ કા લકબ (ઉપનામ) "આદમે સાની (દૂસરે આદમ)" હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ① قَالَ يَقَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ② أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا ③ يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُخْرِجْكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ④ إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ⑤ قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا ⑥ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا ⑦ وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا ⑧ اسْتِكْبَارًا ⑨

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે (મેં શુરુ કરતા હું) જનકી રહમત સબકે લીયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

યકીનન હમને નૂહ (અલ.) કો ઉનકી કૌમ કી તરફ (નબી બનાકર) ભેજા કે અપની કૌમ કો (કુફ્ર કી સજા સે) ડરાઓ ઇસસે પેહલે કે ઉનપર કોઈ દર્દનાક અઝાબ આ પહોચે ﴿૧﴾ નૂહ (અલ.) ને (અપની કૌમ કો) કહા કે: એ મેરી કૌમ! મેં તુમ્હારે લીયે સાફ સાફ ડરાનેવાલા હું ﴿૨﴾ યે કે તુમ અલ્લાહ તઆલા કી ઇબાદત કરો ઔર ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) સે ડરો ઔર મેરી બાત માન લો ﴿૩﴾ વો (અલ્લાહ તઆલા) તુમ્હારે કુછ ગુનાહો કી મગફીરત કર દેગે ઔર તુમકો મુકરર વકત (યાની જિત્ની ઝિંદગી મુકદ્દર હે વહાં) તક બાકી રહેગે (૧) યકીનન અલ્લાહ તઆલા ને જો વાદા કિયા હે જબ વો આજાએગા તો ફિર ઉસકો પિછે નહી હટાયા જા સકતા, કાશ તુમ યે બાત સમજતે હોતે ﴿૪﴾ નૂહ (અલ.) ને કહા: એ મેરે રબ! મે અપની કૌમ કો રાત ઔર દિન (તૌહીદ કી) દઅવત દેતા રહા ﴿૫﴾ લેકિન મેરી દઅવત સે વો (ઇમાન સે) ઔર ઝિયાદહ ભાગને લગે ﴿૬﴾ ઔર મેંને જબ ભી ઉનકો (તૌહીદ કી) દઅવત દી તાકે આપ ઉનકી મગફીરત કર દે તો ઉન્હોં ને અપને કાનો મેં અપની ઉંગલીયાં ડાલ દી ઔર અપને કપડે અપને ઉપર (ઓઢ કર) લપેટ લીયે ઔર (કુફ્ર પર) અડે રહે (૨) ઔર ઉન્હોં ને ઇન્તિહાઈ તકબ્બુર (બહુત ઝિયાદહ ઘમંડ) કીયા ﴿૭﴾

(૧) [દુસરા તર્જુમા] ઔર તુમકો મુકરર (નકકી) વકત તક ઢીલ દેગે.

(૨) [દુસરા તર્જુમા] ઝિદ કરને લગે.

ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جَهَارًا ۖ ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ۖ فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ۖ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ۖ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا ۖ وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا ۖ مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ۖ وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ۚ أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمُوتٍ طِبَاقًا ۖ وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا ۖ وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ۚ

ફિર મેને ઉનકો બુલંદ આવાઝ સે દઅવત દી(૧) ﴿૮૮﴾ ફિર મેને ઉનકો ખુલકર(યાની અલાનિયા) ભી સમજાયા ઓર ચુપકે ચુપકે ભી ઉનકો સમજાયા(૨) ﴿૮૯﴾ સો મેને(ઉન સે) કહા કે: તુમ અપને રબ સે ઇસ્તિગ્ફાર કરો, યકીન રખ્ખો વો બહોત માફ કરનેવાલે હૈં ﴿૧૦૦﴾ વો તુમ્હારે ઉપર આસમાન સે ખૂબ બારીશ બરસાયેંગે ﴿૧૧૧﴾ ઓર તુમ્હારે માલ ઓર અવલાદ મેં મદદ કરેંગે(૩) ઓર તુમ્હારે લીયે બાગાત પૈદા કર દેંગે ઓર તુમ્હારે લિયે નેહરે જારી કર દેંગે(૪) ﴿૧૨૨﴾ તુમકો કયા હો ગયા કે તુમ અલ્લાહ તઆલા કી અઝમત સે બિલ્કુલ ડરતે નહી હો(૫) ﴿૧૩૩﴾ હાલાંકે ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) ને તુમકો(મની કે નુત્ફે સે ઇન્સાન બનને તક) મુખ્તલિફ (અલગ અલગ) દૌર સે ગુઝાર કર પૈદા કીયા હે(૧૪૪) કયા તુમ(યે) નહી દેખતે કે અલ્લાહ તઆલા ને કિસ તરહ ઉપર નીયે સાત આસમાન પૈદા ફરમાએ હૈં? ﴿૧૫૫﴾ ઓર ઉન(આસમાનો) મેં ચાંદ કો નૂર ઓર સૂરજ કો ચિરાગ બનાયા હે(૧૬૬) ઓર અલ્લાહ તઆલા ને તુમકો ખાસ તરીકે સે ઝમીન સે ઉગાયા હે(૬) ﴿૧૭૭﴾

(૧) યાની મજલિસો મેં જા જાકર મજમએ આમ મેં ભી દઅવત દી. (૨) યાની ઇન્ફીરાદી (અલગ) મુલાકાતે, તન્હાઈ મેં ચુપકે ચુપકે સમજાયા, ગર્ઝ જિસ તરહ ભી દઅવત દી જા સકતી હો ઉન તમામ તરીકો સે દઅવત દી. (૩) [દુસરા તર્જુમા] બઠા દેંગે. કુર્આન કી આયતો ઓર અહાદીસ મેં અવલાદ કી ઝિયાદતી કો બતોરે નેઅમત બયાન કીયા ગયા હે ઓર કુછ આયતો મેં બતાયા ગયા કે નાફરમાન લોગ ભી અવલાદ કી ઝિયાદહ કો ફખ્રિયા અંદાઝ મેં બયાન કરતે હૈં, અફસોસ! આજ કે દૌર મેં અવલાદ કી ઝિયાદતી કો લોગ ઐબ સમજ રહે હૈં, કેસા ઉલ્ટા હાલ હે? (૪) ઇસ્તિગ્ફાર કે અજીબ ફવાઈદ ઓર હઝરત હસન બસરી કા વાકિયા ખુત્બાતે મહમૂદ મેં દેખલેં. (૫) [દુસરા તર્જુમા] તુમકો કયા હો ગયા કે તુમ અલ્લાહ તઆલા કી બડાઈ સે બિલ્કુલ ઉમ્મીદ નહી રખતે, યાની અલ્લાહ તઆલા કી અઝમત સે ઉમ્મીદ રખ્ખો કે અગર તુમ ઇતાઅત કરોંગે તો તુમકો ઇઝઝત મિલેગી, યા બડાઈ કા એઅતેકાદ રખકર અઝમત સે ડરો. (૬) આમ તૌર પર ઇન્સાન મની સે પૈદા હુવા હે ઓર મની ગિઝા સે બની હે ઓર ગિઝા કા તઅલ્લુક ઝમીન સે ઉગનેવાલી ચીઝો સે હે ઓર ઇન્સાને અવ્વલ (પહેલે માનવી) હઝરત આદમ અલ. તો મિટ્ટી સે પૈદા કીયે ગએ થે.

ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ۝ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ بِسَاطًا ۝ لِيَتَسَلَّكُوا مِنْهَا سُبُلًا فُجَاءًا ۝
 قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَنْ لَمْ يَزِدْهُ مَالَهُ وَوَلَدَهُ إِلَّا خَسَارًا ۝ وَمَكَرُوا مَكْرًا كُبَرًا ۝
 وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا ۝ وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا ۝ وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا ۝ وَلَا تَزِدِ
 الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا ۝ مِمَّا خَطَبْتَهُمْ أُعْرِقُوا فَأَدْخَلُوا نَارًا ۝ فَلَمْ يَجِدُوا لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا ۝ وَقَالَ نُوحٌ
 رَبِّ لَا تَذَرْنِي عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ۝

ફીર વો(અલ્લાહ તઆલા) તુમકો ઉસ(ઝમીન) મેં દોબારાહ લે જાએંગે ઓર(ક્યામત મેં વહી સે) તુમકો બાહર નિકાલેંગે ﴿૧૮﴾ ઓર અલ્લાહ તઆલા ને તુમહારે લિયે ઝમીન કો ફર્શ(યાની બિછોના) બના દીયા ﴿૧૯﴾ તાકે તુમ ઉસકે ખુલે(યાની કુશાદાહ) રાસ્તો પર ચલો ફીરો ﴿૨૦﴾

નૂહ (અલ.) ને કહા: એ મેરે રબ! હકીકત યે હે કે ઉન્હો ને મેરા કેહના નહી માના ઓર ઉન(સરદારો) કી બાત પર ચલે જિનકો ઉનકે માલ ઓર અવલાદ ને નુકસાન હી ઝિયાદહ પહોચાયા ﴿૨૧﴾ ઓર ઉન્હો ને(મેરે ખિલાફ) બડી ભારી મક્કારી(યાની તદબીરે) કી ﴿૨૨﴾ ઓર(સરદારો ને અવામ સે) કહા કે: તુમ અપને મઅબૂદો કો હરગિઝ મત છોડના ઓર(ખાસ તોર પર) બિલકુલ મત છોડના "و" કો ઓર ન તો "سواع" કો ઓર ન તો "يغوث" કો ઓર (ન તો) "يعوق" કો ઓર(ન તો) "نسر" કો(૧) ﴿૨૩﴾ ઓર પક્કી બાત હે કે(ઇસ તરહ) ઉન સરદારો(ઓર બુતો) ને બહોત સો કો ગુમરાહ કર દીયા; ઓર(એ રબ!) આપ ભી ઇન ઝાલીમો કો ગુમરાહી મેં ઓર ઝિયાદહ કર દીજીયે ﴿૨૪﴾ વો લોગ અપને ગુનાહો કી વજહ સે(પાની મેં ડુબો દીયે ગએ ઓર આગ મેં દાખીલ કર દીયે ગએ, ફીર અપને લિયે ઉન્હો ને અલ્લાહ તઆલા કે સિવા કોઈ મદદ કરનેવાલા નહી પાયા(જો ઉનકો અઝાબ સે બચા લેવે) ﴿૨૫﴾ ઓર નૂહ અલ. ને અર્ઝ કીયા કે: એ મેરે રબ! આપ કાફિરો મેં સે ઝમીન પર કીસી બસને વાલે કો બાકી ન છોડીયે(૨) ﴿૨૬﴾

(૧) હઝરત શાહ અબ્દુલ અઝીઝ સા. મુહદ્દીસે દહેલવી રહ. ને તફસીરે ફત્હુલ અઝીઝ મેં લિખા હે કે હિન્દુસ્તાન મેં આજ તક ઉન બુતો કી ઇબાદત હોતી હે, નામ યહાં બદલે હુએ હેં:

و: વિષ્ણુ. سواع: બ્રહ્મા. يغوث: ઇન્દ્ર. يعوق: શિવ. نسر: હનુમાન.

(૨) [દુસરા તર્જુમા] ઝમીન પર એક ઘર ભી બાકી ન રખિયે.

إِنَّكَ إِن تَذَرَهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا ۖ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا
وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ۚ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا ۝

وَالْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ

યકીનન અગર આપ ઉનકો બાકી રહેંગે તો વો આપકે બંદો કો ગુમરાહ કર દેંગે ઓર ઉનસે બદકાર (બુરે કામ વાલી), પક્કી કાફીર અવલાદ હી પૈદા હોગી ﴿૨૭﴾ એ મેરે રબ! આપ મેરી મગફિરત કર દીજીયે ઓર મેરે વાલીદૈન કી ઓર જો મેરે ઘર મેં ઇમાન લાકર દાખિલ હો જાએ ઉસકી ઓર (કયામત તક આનેવાલે) ઇમાનવાલે મદો કી ઓર ઇમાનવાલી ઓરતો કી, ઓર ઝાલીમો કી તો બરબાદી હી ઝિયાદહ કર દીજીયે ﴿૨૮﴾

સૂરએ જિન

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસમેં (૨૮) આયતેં હે. સૂરએ અઅરાફ કે બાદ ઔર સૂરએ યાસીન સે પેહલે (૪૦) નંબર પર ઉતરી.

જિન્નાતો કે કુર્આન સુનને કે વાકિયે કો ઇસ સૂરત મેં બયાન કીયા ગયા હે.

"જિન" અલ્લાહ તઆલા કી એક મુસ્તકિલ (અલગ સે) મખ્લૂક હે, ઉનકી પૈદાઈશ આગ સે હુઈ, ઉનકી પૈદાઈશ કી તફ્સીલી કેફીયત (વિસ્તૃત હાલાત) હમકો માલૂમ નહી, હમારી તરહ શરીઅત કે અહકામ કા અદા કરના ઉનકે લિયે ભી ઝરૂરી હે, ઔલાદ—બચ્ચો કે હોને કા સિલસિલા ભી હે, ઇમાનવાલે ભી હે, ગૈર ઇમાનવાલે ભી હે.

"જિન" કા લફઝ "જન્ન جَن্ন" સે બના હે, જીસકા માઅના આતા હે છુપા લેના, યે આમ તૌર પર નઝરો સે ગાઈબ રેહતે હે; ઇસી લિયે ઉનકો "જિન" કહા જાતા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا ۖ يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ ۖ وَلَنْ نُشْرَكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا ۚ ۝ وَأَنَّهُ تَعَلَّى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ۚ ۝ وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا ۚ ۝ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّنْ تَقُولَ الْإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۚ ۝ وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ۚ

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુર કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લીયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

(એ નબી!) તુમ કેહ દો કે: મેરે પાસ વહી ભેજી ગઈ હે કે જિન્નાત કી એક જમાઅત ને(કુર્આન) કો ગૌર સે સુના(૧) ફિર ઉન્હો ને(અપની કૌમ કો જાકર) કહા કે: હમને તો એક અજીબ કુર્આન સુના(૧) જો નેક રાસ્તા બતલાતા હે; લિહાઝા હમ ઉસ(કુર્આન) પર ઇમાન લે આયે હે.(૨) ઓર હમ અપને રબ કે સાથ કિસી કો(ઇબાદત મેં) બિલકુલ શરીક નહી માનેંગે (૨) ઓર યે કે હમારે રબ કી શાન બહોત ઉંચી હે, ઉસને ન કીસી કો બીવી બનાયા ઓર ન કીસી કો બેટા બનાયા(૩) ઓર યે કે હમ મેં સે બેવકૂફ લોગ અલ્લાહ તઆલા કી શાન મેં હકીકત સે દૂર બાતેં કરતે થે(૩)(૪) ઓર હમ તો યે ખયાલ કરતે થે કે ઇન્સાન ઓર જિન્નાત અલ્લાહ તઆલા કી શાન મેં કભી કોઈ જુદી બાત નહી કહેંગે (૫) ઓર યે કે ઇન્સાનો મેં સે કુછ લોગ જિન્નાતો કે કુછ લોગો સે પનાહ લીયા કરતે થે, ઇસ તરહ ઉન(હિફાઝત લેનેવાલે) ઇન્સાનો ને ઇન જિન્નાતો કી શરારત(યાની બદદીમાગી) ઝિયાદહ કર દી(૪)(૬)

(૧) યાની હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ સે સુના, તાઈફ કી મશક્કત પર દો નકદ ઇન્આમ દુનિયા હી મેં મિલે [૧] જિન્નાતો મેં ઇમાન ફેલના શુર હુવા [૨] મેઅરાજ

(૨) યે જિન્નાતો કી એસી બાત હે જિસે હમે ભી અપનાના ચાહિયે કે હક બાત સુની તો તુરંત ઇમાન કબૂલ કર લીયા. ઉસસે પુછેંગે. ઇસસે તહકીક કરેંગે. ગૌર કરેંગે. ઇસ તરહ ટાલનેવાલે ચક્કરો મેં ન પડે.

(૩) [દુસરા તર્જુમા] (ના મુનાસિબ) બાતેં હદ સે બઢકર કેહતે થે.

(૪) [દુસરા તર્જુમા] ઇસ તરહ જિન્નાતો કો ઓર ઝિયાદહ સર પર ચઢા દીયા.

وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَن لَّنْ يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا ۖ وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا ۖ وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ ۖ فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَّصَدًا ۖ وَأَنَّا لَا نَدْرِي أَشَرُّ أَرِيدَ يَمُنُّ فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ۖ وَأَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِمَّا دُونَ ذَلِكَ ۖ كُنَّا ظُرَاقٍ ۖ قَدَدًا ۖ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّنْ نُعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَن نُّعْجِزَهُ هَرَبًا ۖ وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَىٰ آمَنَّا بِهِ ۖ فَمَنْ يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ۖ وَأَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُونَ وَمِمَّا الْقَاسِطُونَ ۖ

और ये के जिस तरह तुम(जिन्नातों) ने जयाल काँधम कर रज्जा था वैसा ही उन
 इन्सानों ने जयाल काँधम कर रज्जा था के अल्लाह तआला कीसी को(मरने के बाद)
 दुसरी मरतबा हरगिज जिंदा नहीं करेंगे(१) ﴿७७﴾ और ये के हमने आसमान की तलाशी
 लेना याही(२) तो उसे बडे सप्त योकीदारों और शोअलो (आग की बडी बडी लपटों)
 से ભરા હુવા પાયા﴿૮૦﴾ और ये के(पेहले) हम तो उस(आसमान) की कुछ जगहों पर
 सुनने के लीये बेठा करते थे(३) लेकिन अब जो कोई सुनना याहे तो वो देखता है के अक
 शोअला उसकी घात में लगा है(४) ﴿८८﴾ और ये के हम (ये) नहीं जानते के(उस रोक टोक
 से) जमीन के रेहनेवालों से कोई बुरा इरादाह किया गया है या उनके रब ने उनको
 सिधा रास्ता दीजाने का इरादाह किया है? ﴿१००﴾ और ये के हम में से कुछ नेक हैं और
 हम में से कुछ उनके सिवा(दुसरी तरह के) भी हैं, (गर्ज) हम अलग अलग तरीकों
 पर(यले आ रहे) थे﴿१११﴾ और ये के हम समज चुके हैं के हम अल्लाह तआला को
 जमीन में बिडकुल आज्जल नहीं कर सकते और कही भाग करके उनको थका(यानी हरा)
 नहीं सकते﴿१२१﴾ और ये के जब हमने(कुर्आन की शकल में) हियायत की बात सुनली
 तो हम उसपर इमान ले आये, लिहाजा जो शप्स भी अपने रब पर इमान ले
 आयेगा तो उसको किसी कमी(यानी नुकसान) का डर नहीं होगा और न कीसी
 जबरदस्ती(या जियादती) का﴿१३३﴾ और ये के हम में से कुछ तो मुसलमान(हो गये) हैं
 और हम में से कुछ(तो अभी भी) जालिम हैं.

(१) [दुसरा तर्जुमा] अब अल्लाह तआला कीसी(रसूल को) हरगिज नहीं ભેજેંગે.

(२) [दुसरा तर्जुमा] छान बीन करना याही.

(३) मलाईका (ફરીશ્તે) આસમાન સે નીચે ઉતરકર બાદલ કે કરીબ જારી કિયે જાનેવાલે ફૈસલો કા તઝકિરહ કરતે હેં શયાતીન ઉન બાતો કો સુનને કી કોશિશ કરતે થે.

(૪) [દુસરા તર્જુમા] એક શોઅલે કો(ઇન્તેઝાર મેં) તૈયાર પાતા હે.

فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا ۝ وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ۝ وَأَنْ لَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقِيَهُمْ مَاءً غَدَقًا ۝ لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ۝ وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ۝ وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ۝ قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي وَلَا شُرَكَاءَ بِهِ أَحَدًا ۝ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ۝

સો જો મુસલમાન હો ગએ થે તો ઉન્હો ને નેક રાસ્તા તલાશ કર લિયા હે (૧) ﴿૧૪﴾ ઓર વો લોગ જો ઝાલિમ હે સો વો જહન્નમ કા ઈંધણ બનેગે (૧૫) ઓર (એ નબી! તુમ) યે (ભી કહો) કે: (મુજ પર યે વહી ભી આઇ હે કે) અગર વો લોગ (હિદાયત કે) રાસ્તે પર સિધે રેહતે તો હમ ઉન્હો પાની સે સૈરાબ કરતે (૧૬) તાકે ઉસમે હમ ઉન્હો આઝમાવે (૨) ઓર જો શખ્સ ભી અપને રબ કી યાદ સે મુંહ ફીરાએગા તો વો (અલ્લાહ તઆલા) ઉસકો એક ચઢતે અઝાબ મેં ડાલ દેગે (૩) (૧૭) ઓર (મુજે) યે (ભી વહી કી ગઇ) કે મસ્જિદે અલ્લાહ તઆલા હી કે લિયે ખાસ હે, સો (ઉનમેં) અલ્લાહ તઆલા કે સાથ કીસી કી ઇબાદત ન કરો (૪) (૧૮) ઓર યે ભી કે જબ અલ્લાહ તઆલા કા (ખાસ) બંદા (યાની હઝરત મુહંમદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) ઉસકી ઇબાદત કરને કે લિયે ખડા હોતા હે તો એસા લગતા જૈસે વો લોગ ઇસ (બંદે) પર ટૂટ પડતે હો (૫) (૧૯) (એ નબી!) તુમ કેહ દો કે મેં તો અપને રબ હી કી ઇબાદત કરતા હું ઓર ઉસકે સાથ કિસી કો શરીક નહી કરતા હું (૨૦) (ઓર યે ભી) કેહ દો કે: તુમ્હારા કોઈ નુકસાન મેરે ઇખ્તિયાર મેં નહી હે ઓર ન (તુમ્હારી) કોઈ ભલાઈ (૨૧)

(૧) [દુસરા તર્જુમા] નેકી કા રાસ્તા અપના લિયા હે. (૨) કે ઉન નેઅમતો પર કોન શુક્ર અદા કરતા હે ઓર કોન નાશુક્રી કરતા હે? (૩) : [૧] صَعَدًا એસા અઝાબ જિસમેં પરેશાની ઓર મુસીબતો કી બુલંદીયો પર ચઢતે હી રેહના પડે [૨] મશક્કત ભરા અઝાબ [૩] જહન્નમ કે એક પહાડ કા નામ ભી સઅદા હે. (૪) પૂરી ઝમીન અલ્લાહ તઆલા હી કી હે, અલ્લાહ તઆલા કી ઝમીન પર ગૈરુલ્લાહ કી ઇબાદત હોની હી નહી ચાહીયે, ખાસ કર મસાજિદ મેં તો ગૈરુલ્લાહ કી ઇબાદત કા ખયાલ તક ન આવે, મસાજિદ ગૈર ઇસ્લામી રૂસુમાત સે પાક રહે. (દુસરા તર્જુમા) કે તમામ સજદે તો અલ્લાહ તઆલા હી કા હક હે (યાની ઇન્સાન કે બદન કે હર ઉઝવ સે સિર્ફ અલ્લાહ તઆલા હી કી ફરમાં બરદારી ઝાહિર હો) સો તુમ અલ્લાહ તઆલા કે સાથ કિસી દુસરે કો મત પુકારો. (૫) શરૂ ઇસલામ મેં હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર દૌરાને નમાઝ હમ્લે ભી હુએ (દુસરા) ઉસ બંદે પર ભીડ લગા દેતે હો (કુફરાર દુશ્મની મેં ભીડ લગા દેતે ઓર મુસલમાન મુહબ્બત મેં શોક સે ભીડ લગાતે)

قُلْ إِنِّي لَنْ يُخَيِّرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ ۖ وَلَنْ أَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا ۝ إِلَّا بَلَاغًا مِنَ اللَّهِ وَرِسَالَةً ۖ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا أَبَدًا ۝ حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ أَضَعُفٌ نَاصِرًا ۖ وَأَقْلُ عَدَدًا ۝ قُلْ إِنْ أَدْرِيٓتُ مَا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّيٓ أَمَدًا ۝ عَلِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا ۝ إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ۝ لِيَعْلَمَ أَنْ قَدْ أَبْلَغُوا رِسَالَتِي رَبِّهِمْ ۚ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ۝

(એ નબી! યે બાત) કેહ દો કે (તુમ્હારી ચાહત કે મુતાબિક દીન મેં અગર મેં તબદીલી કરદું તો) અલ્લાહ તઆલા (કે હાથ) સે મુજે કોઈ બચા નહીં સકતા ઔર મેં ઉસકો છોડકર કોઈ હિફાઝત કી જગહ પા નહીં સકતા ﴿૨૨﴾ (મેરા તો) બસ (ઇત્ના હી કામ હે કે) મેં અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે (અહકામાત) પહોચા દેતા હૂં ઔર ઉસકે પૈગામાત ભી (લાકર બંદો કો દે દેતા હૂં) ઔર જો શખ્સ અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ કી નાફરમાની કરેગા તો ચકીનન ઉસકે લીયે જહન્નમ કી આગ હે, વો ઉસમેં હમેશા હમેશા રહેંગે ﴿૨૩﴾ (ઔર યે લોગ નાફરમાની કરતે રહેંગે) યહાં તક કે જબ વો (નાફરમાન લોગ) ઉસ ચીઝ કો દેખ લેંગે જિસસે ઉનકો ડરાયા જા રહા હે તબ ઉનકો પતા ચલ જાએગા કે કિસ કે મદદગાર કમઝોર હે ઔર તઅદાદ કે એતેબાર સે કોન કમ હે? ﴿૨૪﴾ (એ નબી!) તુમ કેહ દો: મેં નહીં જાનતા કે જિસ (અઝાબ) કા વાદા તુમસે કીયા ગયા હે કયા વો નઝદીક (આનેવાલા) હે યા મેરે રબ ને ઉસકે લિયે કોઈ લમ્બી મુદત મુકરર ફરમાઈ હે? ﴿૨૫﴾ (વો અલ્લાહ તઆલા તો) ગૈબ કી બાતો કો જાનનેવાલે હે, ચુનાંચે વો અપને ગૈબ કી કિસી કો ખબર નહીં દીયા કરતે ﴿૨૬﴾ સિવાય કિસી રસૂલ કે જિસકો ઉન્હોને પસંદ ફરમા લીયા હો, સો વો ભી (ઇસ એહતેમામ કે સાથ કે) ઉસ (રસૂલ) કે આગે ઔર ઉસકે પીછે હિફાઝત કરનેવાલે (યાની ચોકીદારો) કો ચલાતે હે ﴿૨૭﴾ તાકે વો (અલ્લાહ તઆલા) યે દેખ લેવે કે ઉન્હોને અપને રબ કે પૈગામાત કો (પૂરી હિફાઝત સે) પહોચા દીયા (૧) ઔર ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) ને ઉનકે સારે હાલાત કા ઇહાતા કર રખ્યા હે ઔર (ઉનકી) હર ચીઝ કી પૂરી ગિનતી કર રખ્યા હે ﴿૨૮﴾

(૧) કે અલ્લાહ તઆલા દેખ લે કે ફરીશ્તો ને પયગંબરો કો યા પયગંબરો ને દુસરે બંદો કો અલ્લાહ તઆલા કે પયગામાત (સંદેશે) હુબહુ (બિલકુલ જેસે થે વેસે) કમી ઝિયાદતી કીયે બગૈર પહોચા દીયે હે.

સૂરએ મુઝઝમિલ

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસ મેં(૨૦) આયતે હે. સૂરએ મુદ્દસિર કે બાદ ત્રીન(૩) નંબર પર યા સૂરએ નુન કે બાદ (૪) નંબર ઉતરી.

ઈસ સૂરત મેં નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કો એક ખાસ અદા યાની "ચાદર મેં લિપટના" કે ઝરિયે ખિતાબ કીયા ગયા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

يَا أَيُّهَا الْمَرْمِلُ ① قُمْ الْيَلَّ إِلَّا قَلِيلًا ② تَصَفَّةً أَوْ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا ③ أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ④ إِنْ سَأَلْتَنِ عَلَىٰ قَوْلٍ ثَقِيلًا ⑤ إِنْ نَاشِئَةَ الْيَلِّ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلًا ⑥ إِنْ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ⑦ وَادْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ⑧ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ⑨

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુર કરતા હું) જનકી રહમત સબકે લીયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

એ ચાદર મેં લિપટનેવાલે!﴿૧﴾ રાત કા થોડા હિસ્સા છોડકર બાકી રાત(ઇબાદત કે લીયે) ખડે હો જાયા કરો ﴿૨﴾ ઉસકા આઘા હિસ્સા(ઇબાદત કે લીયે ખડે હો) યા ઉસમેં સે કુછ કમ કર લો﴿૩﴾ યા ઉસસે કુછ ઝિયાદહ કર દીયા કરો ઓર કુર્આન કો ઇત્મીનાન સે સાફ સાફ પઢા કરો﴿૪﴾ હમઅકરીબ તુમ પર એક વઝનદાર કલામ ઉતારનેવાલે હે﴿૫﴾ (ઓર) યકીનન રાત કો ઉઠના વો એસા મુઅસ્સિર (અસર કારક) અમલ હે જિસ સે નફસ બડી અચ્છી તરહ કુચલતા હે ઓર બાત ભી સીધે તરીકે પર નિકલતી હે﴿૬﴾ યકીનન દિન મેં તો તુમ્હારે સાથ લમ્બી મશ્ગુલિયાત (કામ) લગી રેહતી હે(૧) ઓર અપને રબ કે નામ કા ઝિક્ર કરો ઓર સબ સે અલગ હોકર પૂરે તૌર પર ઉસી કી તરફ મુતવજજેહ રહો(૨)﴿૭﴾ મશરિક ઓર મગરિબ કે માલિક હે, ઉનકે સિવા કોઈ મઅબૂદ નહી, સો ઉન્હી કો વકીલ બનાલો(૩)﴿૮﴾

(૧) હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી દિન ભર કી મશ્ગુલિયાત ખાલિસ દીની, દઅવતી હુવા કરતી થી ફીર ભી રાત કો ઇબાદત કે લીયે યકસૂઈ (એકાંત મેં ઇબાદત) કા હુકમ હે, દીન કા કામ કરનેવાલે હઝરાત ઇસ કી તરફ ખુસૂસી તવજજુહ દે, રાત કી ઇબાદત ઓર રોના, માંગના ઓર દિન મેં મહેનત કરના યે કામિયાબી કી ચાબી હે, وبالليل رُهبان وبالنهار فُرسان (તર્જુમા : રાત કો અલ્લાહ તઆલા કે સામને ઇબાદત ગુઝાર ઓર દીન મેં જાંબાઝ સિપાહી) સહી બાત કિસી ને કહી: જબ તક ઉમ્મત મેં રાતકો રોને કા આમ માહોલ થા અલ્લાહ તઆલા દિન કે ઉજાલે મેં ઉમ્મત કો ખુશી, જીત ઓર કામચાબી કે હાલાત દીખાતે થે, જબ સે રાતો કો રોના ખત્મ યા કમ હો ગયા તબ સે દિન કે ઉજાલે મેં રૂલાનેવાલે હાલાત દેખને કો મિલતે હે. કુછ હાથ નહી આતા બે આહે સહર ગાહી (અલ્લાહ તઆલા કે સામને રોએ બગૈર).

(૨) [દુસરા તર્જુમા] પૂરે તૌર પર ઉસી કે બન કે રહો.

(૩) યાની સારે કામ અલ્લાહ તઆલા કો સોંપ દો, વહી કામ બનાનેવાલે હે.

وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا ۝ وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِيَ النَّعْمَةِ وَمَهْلُهمْ قَلِيلًا ۝ إِنَّ لَدَيْنَا أَنكَالًا وَجَحِيمًا ۝ وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ۝ يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا ۝ إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ۝ فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيلًا ۝ فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ۝ السَّاءُ مُنْفَطِرٌ بِهِ ۖ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا ۝ إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ ۖ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ۝

ع

और वो (काफ़िर लोग) जो बात केहते हैं उस पर सभ्र करो और ખૂબસૂરતી કે સાથ ઉનકો (ઉનકે હાલ પર) છોડ દો (૧) ﴿૧૦﴾ और (તુમકો) જુઠલાનેવાલે જો એશો અરામ મેં (પડે) રેહતે હેં ઉનકે મુઆમલે કો મુજપર છોડ દો और ઉનકો થોડી સી મોહલત દે દો ﴿૧૧﴾ યકીનન હમારે પાસ બેડીયાં (હાથકડી) હેં और ભડકતી આગ હેં ﴿૧૨﴾ और એસા ખાના હે જો ગલે મેં ફસ જાતા હો और દર્દનાક અઝાબ હેં ﴿૧૩﴾ (યે સઝાએં ઉસ દિન હોગી) જિસ દિન ઝમીન और પહાડ હિલને લગેંગે और (સારે) પહાડ ઉડતે હુએ રેત કે ટીલે હો જાએંગે (૨) ﴿૧૪﴾ યકીનન મે ને તુમહારી તરફ (અલ્લાહ તઆલા કે યહાં) તુમ પર ગવાહી દેનેવાલે રસૂલ કો ભેજા હે જેસા હમને ફીરઓન કી તરફ રસૂલ ભેજા થા ﴿૧૫﴾ સો ફીરઓન ને રસૂલ કા કેહના નહી માના તો હમને ઉસકો એસા પકડ લીયા જો ઉસકે લીયે એક ઝબરદસ્ત વબાલ થા ﴿૧૬﴾ સો અગર તુમ કુફ્ર કે ઉપર રહે તો ઉસ (કયામત કે) દિન (કે અઝાબ) સે કેસે બયોગે જો (દિન) બચ્યો કો બુઢા બના દેગા (૩) ﴿૧૭﴾ ઉસ (દિન) મેં આસમાન ફટ પડેગા, ઉસ (અલ્લાહ તઆલા) કા વાદા પુરા હોકર રહેગા ﴿૧૮﴾ યકીનન યે એક નસીહત કી બાત હે, અબ જો ચાહે અપને રબ કી તરફ (પહોચને કા) રાસ્તા (યાની દીને ઇસ્લામ) અપના લેવે ﴿૧૯﴾

(૧) યાની મુસલસલ (લગાતાર) દઅવત કે બાદ ભી ઇમાન ન લાએ તબ.

(૨) [દુસરા તર્જુમા] ફીસલતે હુએ રેત કે ટીલે (ઢગલે) હો જાએંગે. [તિસરા તર્જુમા] બિખરે હુએ રેત કે ટીલે હો જાએંગે.

(૩) યાની કયામત કે દિન લખ્બે વકત કી વજહ સે યા ભયાનક મનાઝીર (દ્રશ્યો) કી વજહ સે.

إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلُثِي اللَّيْلِ وَنُصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ مِنَ الَّذِينَ مَعَكَ ۚ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ
الْأَيَّلَ وَالنَّهَارَ ۚ عَلِمَ أَنْ لَنْ تُحْصِيَهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ ۚ عَلِمَ أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ
مَرْضَىٰ ۖ وَأَخْرُؤُنْ يَضِرُّونَ فِي الْأَرْضِ يَدْتَعُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ ۖ وَأَخْرُؤُنْ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۖ فَاقْرَءُوا مَا
تَيَسَّرَ مِنْهُ ۖ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاقْرَءُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا ۚ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ
عُجِّدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ وَأَعْظَمَ أَجْرًا ۚ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٩٦﴾

(એ નબી!) યકીનન તુમ્હારે રખ જાનતે હૈં કે તુમ દોતિહાઈ (૨/૩) રાત કે કરીબ
ઔર(કભી) આઘી રાત ઔર(કભી) એક તિહાઈ (૧/૩) રાત(તહજજુદ પઢને કે લીયે)
બડે હોતે ઔર તુમ્હારે સાથીયો મેં સે ભી એક જમાઅત(એસા હી કરતી હે) ઔર રાત
ઔર દિન(કી સહી મિકદાર) તો અલ્લાહ તઆલા હી મુકરર ફરમાતે હૈં(૧)
ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કો માલૂમ થા કે તુમ ઉસકા સહી હિસાબ હરગિઝ નહી રખ
સકોગે; ઈસલિયે ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) ને તુમ પર ઇનાયત ફરમાઈ, અબ તુમ
કુર્આન મેં જિત્ના આસાની સે પઢ સકો પઢો, વો(અલ્લાહ તઆલા) જાનતે હૈં કે તુમ મેં
સે કુછ લોગ બિમાર હોગે ઔર દુસરે કિતને લોગ એસે હોગે જો અલ્લાહ તઆલા કા
ફઝલ(યાની હલાલ રોઝી) તલાશ કરને કે લિયે ઝમીન મેં સફર કર રહે હોગે ઔર
દુસરે કુછ લોગ અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે મેં કિતાલ (જંગ) કરતે હોગે; લિહાઝા અબ
તુમ ઇસ(કુર્આન) મેં સે જિત્ના આસાન હો ઉત્ના પઢ લીયા કરો(૨) ઔર તુમ નમાઝ
કાઈમ કરો ઔર ઝકાત દેતે રહો ઔર તુમ અલ્લાહ તઆલા કો અચ્છે તરીકે સે કર્ઝ દો
ઔર જો નેકી તુમ અપને લિયે આગે ભેજ દોગે ઉસકો અલ્લાહ તઆલા કે પાસ પહોંચ
કર બેહતર હાલત મેં ઔર બડે સવાબ કી શકલ મેં પાઓગે ઔર તુમ અલ્લાહ તઆલા
સે માફી માંગતે રહો(૩) યકીનન અલ્લાહ તઆલા બડે માફ કરનેવાલે, બડે રહમતવાલે
હૈં﴿૨૦﴾

(૧) [દુસરા તર્જુમા] રાત ઔર દિન કા પૂરા અંદાઝહ તો અલ્લાહ તઆલા હી કર સકતે હૈં. (૨) પેહલે
તહજજુદ ફરજ થી ઔર ઉસકે લીયે મિકદાર ભી મુતઅય્યન થી, બાદ મેં આસાની કરદી ગઈ, અબ જિત્ની
હો સકે ઉત્ની તહજજુદ પઢ લેના ચાહીયે, બહોત હી ફાયદે કી નમાઝ હે, આખરી દરજે મેં રાત કો સોને
સે પેહલે યા ઇશા કે સાથ દો ચાર રકાત તહજજુદ કી નિયત સે પઢલો, اللهم وفقنا. અલ્લાહ તઆલા
તોફીક દે. (૩) બહોત સારે નેક આમાલ કે સાથ ઇસ્તિગ્ફાર કા હુકમ હે, કોન હે જો યે દાવા કરે કે
અલ્લાહ તઆલા કી ઇબાદત કા હક અદા કર સકતા હું? એસા લગતા હે કે ઇસી વજહ સે ઇસ્તિગ્ફાર કા
હુકમ હુવા હે.

સૂર એ મુદસસીર

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસ મેં (૫૬) આયતેં હેં. સૂરએ અલક કી ઇબ્તિદાઈ (શુરૂકી) આયાત કે બાદ યા સૂરએ મુઝઝમ્મિલ કે બાદ, યા (૪) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત મેં ભી ખિતાબ કા અંદાઝ ઇશક ઔર મુહબ્બત કા હે યાની "હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ લિહાફ મેં લિપટે હુએ હેં" ઇસ અદા કે ઝરિયે ખિતાબ કીયા ગયા.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ۖ قُمْ فَأَنْذِرْ ۚ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ۚ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ ۚ وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ۚ وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ ۚ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ۚ فَإِذَا يُقْرَأْ فِي النَّاقُورِ ۚ فَذَلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ ۚ عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ ۚ ذُرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ۖ وَجَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَمْدُودًا ۖ وَبَنِينَ شُهُودًا ۖ وَمَهْدُتٌ لَهُ تَمْهِيدًا ۖ ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ ۖ كَلَّا ۖ إِنَّهُ كَانَ لِأَيْتِنَا عَنِيدًا ۖ

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુર કરતા હું) જનકી રહમત સબકે લીયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

એ લિહાફ મેં લિપટનેવાલે! ﴿૧﴾ ઓહો! ઓર(લોગો કો અઝાબ સે) ડરાઓ(૧) ﴿૨﴾ ઓર અપને રબ કી તકબીર કહો(૨) ﴿૩﴾ ઓર અપને કપડો કો(અચ્છે તરીકે સે) પાક રખો(૪) ઓર(હર કિસમ કી) ગંદગી(યા બુતો કી ગંદગી) સે દૂર હી રહો ﴿૫﴾ ઓર(કીસી પર) ઇસ ગર્જ સે એહસાન મત કરો કે ઝિયાદહ વુસૂલ કરો﴿૬﴾ ઓર અપને રબ કે લીયે સબ્ર કરતે રહો﴿૭﴾ ફિર જબ સૂર ફુંકા જાએગા﴿૮﴾ તો વો દિન બડા મુશ્કિલ દિન હોગા﴿૯﴾ કાફિરો કે લિયે આસાન દિન નહી હોગા﴿૧૦﴾ ઉસ શખ્સ કા મુઆમલા મેરે ઉપર છોડ દો જિસકો મેને અકેલા પૈદા કીયા﴿૧૧﴾ ઓર મેને ઉસકો દૂર તક ફૈલા હુવા માલ દીયા(૩) ﴿૧૨﴾ ઓર એસે બેટે(દીયે) જો આંખ કે સામને રેહતે હે(૪) ﴿૧૩﴾ ઓર મેને ઉસકે લિયે હર કામ કા રાસ્તા આસાન કર દીયા(૫) ﴿૧૪﴾ ફિર ભી વો યે લાલચ કરતા હે કે મેં(ઉસકો) ઓર ઝિયાદહ દું? ﴿૧૫﴾ (એસા) હરગિઝ નહી હોગા, વો તો હમારી આયતો કા દુશ્મન બન હી ગયા હે﴿૧૬﴾

(૧) યાની અપની જગહ સે ઓહો, યા તૈયાર હો જાઓ.

(૨) તકબીર સે દુસરો કે દિલ મેં અલ્લાહ તઆલા કી અઝમત આવેગી, ખુદ કે દિલ મેં અલ્લાહ તઆલા કી બડાઈ ઓર અઝમત કા યકીન પૈદા હોગા ઓર દુસરો કો ભી સમજાઓ કે અલ્લાહ તઆલા હી બડે હે.

(૩) યાની મેને ઉસકો બહોત ઝિયાદહ માલ દીયા, મુખ્તલિફ (અલગ અલગ) મકામાત પર ઉસ ઇન્સાન કી ફૈલી હુઈ જાઈદાદ (સ્થાવર મિલકત) ઓર માલ કી તરફ ઇશારા માલૂમ હો રહા હે.

(૪) જો અવલાદ નઝરો કે સામને હો વો મુસ્તકીલ (અલગ સે) નેઅમત હે, ઇસ નેઅમત કી મઝીદ વઝાહત (સ્પષ્ટીકરણ) બંદે કે ખુત્બાત જિલ્દ: દૌમ(૨) મેં દેખે.

(૫) [દુસરા તર્જુમા] ઓર મેને ઉસકો સબ તરહ કા(દુન્યવી) સામાન મુહય્યા (તૈયાર) કર દીયા.

سَأَرْهُقُهُ صَعُودًا ۖ إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ۖ فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۖ ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۖ ثُمَّ نَظَرَ ۖ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ۖ
ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ۖ فَفَالَ إِنَّ هَذَا إِلَّا سَحَرٌ يُؤْتَرُ ۖ إِنَّ هَذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ۖ سَأُصْلِيهِ سَقَرَ ۖ وَمَا أَدْرَاكَ مَا
سَقَرٌ ۖ لَا تُبْقَى وَلَا تُنْقَى ۖ لَوْ أَحَاطَ لِلْبَشَرِ ۖ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ۖ وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً ۖ وَمَا
جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا ۖ لِيَسْتَيَقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزِدَّ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا

અનકરીબ મેં ઉસકો એક મશક્કત (તકલીફ) વાલી ચઢાઈ પર ચઢાઉંગા﴿૧૭﴾ ઉસને (કુર્આન કે બારે મેં) સોચ કર એક બાત તય કર લી﴿૧૮﴾ સો અલ્લાહ તઆલા ઉસકો બરબાદ કરદે! કેસી બાત તય કર ડાલી?﴿૧૯﴾ ફીર(દોબારહ) અલ્લાહ તઆલા ઉસકો બરબાદ કર ડાલે! કેસી બાત તય કર ડાલી? ﴿૨૦﴾ ફીર ઉસને(હાઝીરીન કી તરફ) નઝર દોડાઈ ﴿૨૧﴾ ફિર તેવર ચઢાએ ઔર મુંહ બિગાડા ﴿૨૨﴾ ફિર પિઠ ફીરાઈ ઔર ગુરૂર દીખાયા(૧) ﴿૨૩﴾ ફિર કેહને લગા કે: યે(કુર્આન) કુછ નહી, યે તો એક જાદુ હે, જો નકલ હોતા હુવા ચલા આતા હે ﴿૨૪﴾ યે(કુર્આન) તો સિર્ફ(કીસી) આદમી કા કલામ હે ﴿૨૫﴾ અબ મેં ઉસ શખ્સ કો(જલ્દી હી) આગ મેં ડાલ દુંગા ﴿૨૬﴾ ઔર(એ નબી!) તુમકો કુછ ખબર હે કે વો આગ કયા ચીઝ હે? ﴿૨૭﴾ વો(દાખિલ કીયે જાનેવાલી કીસી ચીઝ) કો બાકી નહી રખેગી ઔર ન(કીસી કાફિર) કો છોડેગી ﴿૨૮﴾ ખાલ કો જુલસા (જલા) દેનેવાલી હે(૨) ﴿૨૯﴾ ઉસ (જહન્નમ) પર ઉન્નીસ (૧૯) (ફરીશ્તે) મુકરર હે ﴿૨૯﴾ ઔર હમને જહન્નમ કે દારોગે ફરીશ્તો કે સિવા ઔર કીસી કો નહી બનાયા(૩) ઔર ઉન (ફરીશ્તો) કી ગિનતી સિર્ફ કાફિરો કો આઝમાઈશ મેં ડાલને કે લીયે મુકરર કી હે;તાકે જીનકો કિતાબ દી ગઈ હે ઉનકો (સુનતે હી) યકીન આ જાએ(૪) ઔર ઇમાનવાલો કા ઇમાન ઓર ઝિયાદહ (કવી, મઝબૂત) હો જાવે,

(૧) તાકે દેખનેવાલો કો લગે કે ઉસકો કુર્આન સે નફરત હે.

(૨) યાની ચમડી કો બિગાડ દેનેવાલી(કાલા કર દેનેવાલી) હે, [દુસરા તર્જુમા] (દોઝખ) ઇન્સાન કે સામને ઝાહિર હો જાએગી.

(૩) યાની હમને જહન્નમ કે કારકુન સિર્ફ ફરીશ્તે હી કો બનાયા ઇન્સાન કો નહી બનાયા.

(૪) એહલે કિતાબ કે યહાં જહન્નમ કે મલાઈકા (ફરીશ્તો) કી તઅદાદ (સંખ્યા) ઉન્નીસ(૧૯) મશહૂર થી.

وَلَا يَرْتَابُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ ۚ وَلَيَقُولُ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ
 بِهَذَا مَثَلًا ۚ كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ ۚ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ ۚ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرٌ
 لِلْبَشَرِ ۚ كَلَّا وَالْقَمَرِ ۚ وَاللَّيْلِ إِذَا أَدْبَرَ ۚ وَالصُّبْحِ إِذَا أَصْفَرَ ۚ إِنَّهَا إِلَّا حُدَى الْكُبَرِ ۚ نَذِيرٌ لِلْبَشَرِ ۚ لِمَن شَاءَ
 مِنكُم أَن يَتَّقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ ۚ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ ۚ إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ ۚ فِي جَنَّتٍ يُتَسَاءَلُونَ ۚ
 عَنِ الْمُجْرِمِينَ ۚ مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ ۚ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْبَاصِلِينَ ۚ

और जिनको किताब दी गઈ वो और ईमानवाले कीसी शक(यानी धोके) में न पड़े और
 ताके जिन लोगो के दिलो में बिमारी हे और जो लोग काफिर हें वो ये कहें के: एस किसम
 की अजब बात बयान करने से अल्लाह तआला का क्या मकसद हे? एसरी तरीके से
 अल्लाह तआला जिसको याहते हें गुमराह कर देते हें और जिसको याहते हें(उसको)
 हिदायत देते हें और तुम्हारे रब के लश्कर को एस के सिवा कोई नही जानता और
 वो(जहन्नम के अहवाल (हालात) और एस तरह की दुसरी बातें तमाम) ईन्सान के
 लिये नसीहत ही हे ﴿३१﴾

ખબરદાર! (જહન્નમ કા ઇન્કાર મત કરો, વો તો બિલકુલ સચ્ચી બાત હે) કસમ
 હે ચાંદ કી! ﴿૩૨﴾ ઓર રાત કી જબ વો પિઠ ફીરાકર જાને લગે ﴿૩૩﴾ ઓર સુબ્હ કી જબ
 રોશની ફેલ જાએ ﴿૩૪﴾ યકીનન વો(જહન્નમ) તો બડી(ભયાનક) ચીઝો મેં સે એક
 હે ﴿૩૫﴾ જો લોગો કો ડરાનેવાલી હે ﴿૩૬﴾ ઇસકે લીયે તુમ મેં સે (નેકી મેં) આગે બઢના
 ચાહીયે, યા જો પિછે હટના ચાહે(સબકે લીયે) ﴿૩૭﴾ હર શખ્સ અપને કિયે હુએ કામો
 મેં ફસા હુવા હે(૧) ﴿૩૮﴾ મગર દાહની (જમણી) તરફવાલે ﴿૩૯﴾ કે વો જન્નતો મેં
 હોં ગે(૨) (ઓર) મુજરિમો કે બારે મેં પુછતે હોગે ﴿૪૦﴾ ﴿૪૧﴾ તુમકો કીસ ચીઝ ને
 જહન્નમ મેં દાખિલ કીયા? ﴿૪૨﴾ વો જવાબ દેગે: હમ નમાઝ પઢનેવાલો મેં નહી
 થે ﴿૪૩﴾

(૧) ઇન્સાન કી ઝાત રહન યાની ગિરવી રખ્ખી હુઈ હે, ઇમાન લાયા તો પૂરી ઝાત કો નજાત ઓર
 જન્નત મિલેગી, વરના ઉસકી પૂરી ઝાત જહન્નમ મેં ડાલી જાવેગી.

(૨) જનકે આમાલ નામે દાહને (જમણે) હાથ મેં દીયે જાયેંગે વો નેક લોગ.

وَلَمْ نَكُ نَطْعُمُ الْمُسْكِينِ ﴿٣٧﴾ وَكُنَّا نَخْوُضُ مَعَ الْخَاطِئِينَ ﴿٣٨﴾ وَكُنَّا نَكْذِبُ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿٣٩﴾ حَتَّىٰ آتَيْنَا الْيَقِينَ ﴿٤٠﴾
 فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ﴿٤١﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكَرَةِ مُعْرِضِينَ ﴿٤٢﴾ كَانَتْهُمْ حُجْرٌ مُسْتَنْفِرَةٌ ﴿٤٣﴾ فَفَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ ﴿٤٤﴾ بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُؤْتَىٰ صُحُفًا مُنَشَّرَةً ﴿٤٥﴾ كَلَّا ۚ بَلْ لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ ﴿٤٦﴾ كَلَّا إِنَّهُ تَذْكِرَةٌ ﴿٤٧﴾
 فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ ﴿٤٨﴾ وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۚ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَىٰ وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ﴿٤٩﴾

﴿٤٩﴾
 ﴿٤٨﴾
 ﴿٤٧﴾

और हम मिसकीनो को जाना नहीं जिलाते थे ﴿४४﴾ और जो लोग बेहूदा (बेकार) बातों में लगे रहते थे हम भी उनके साथ बेहूदा बातों में लगे रहते थे (१) ﴿४५﴾ और हम बदले के दिन (यानी कयामत) को जुठलाते थे ﴿४६﴾ यहां तक के (वो) यकीनी यीज (यानी मौत) हमारे पास आ ही गઈ (२) ﴿४७﴾ लिहाजा ऐसे लोगों को सिफारिश करनेवालों की सिफारिश काम नहीं आयेगी ﴿४८﴾ सो उन (ना इरमानों) को क्या हो गया के वो नसीहत की बात (यानी कुर्आन) से इस तरह मुंह झीरा लेते हैं ﴿४९﴾ जैसे के वो जंगली गधे हो ﴿५०﴾ जो किसी शेर से (उरकर) भाग रहे हो ﴿५१﴾ बल्के उनमें से हर शप्स ये यादता है के उसको ખુલે હુએ (आसमानी) सहीई दे दीये जावें ﴿५२﴾ (ऐसा) हरगिज नहीं होगा (के हर अक को कोई आसमानी किताब दे दी जावे) बल्के (असल बात ये है के) वो आभिरत (के अजाब) से उरते ही नहीं हैं ﴿५३﴾ हरगिज नहीं! वो (कुर्आन) तो नसीहत है ﴿५४﴾ झीर जो शप्स याहे तो इस (नसीहत) को कबूल कर लेवे ﴿५५﴾ और वो लोग नसीहत कबूल करनेवाले नहीं हैं; मगर ये के अल्लाह तआला याहें, तो (वो नसीहत कबूल कर लेंगे) वही (अल्लाह तआला) इस बात के लायक हैं के उन (की पकड) से उरा जावे और वही (इमानवालों की) मगफिरत करने के लायक हैं ﴿५६﴾

(१) यहां ખાસ તોર પર કુફરાર કે સરદાર મુરદ હે, જો દીને ઇસ્લામ કે મુતઅલ્લીક નૂકતા ચીની ઔર મજાક કીયા કરતે થે ઔર ઉસકે લીયે બાકાઈદાહ મજલિસ કાઈમ કરતે થે, અલબત્તા આયત કે આમ માના મેં તમામ કિસમ કી બેહૂદા બાતે ઔર બેજા (બગેર કારણ કી આલોચના, ટીકા) નૂકતા ચીનીયાં શામિલ હે, જો આખિરત મેં વબાલ કા ઝરિયા બને, અલ્લાહ તઆલા હી અપને ફઝલ સે હિફાઝત મેં રખે.

(૨) દુનિયા કે ઔશ મેં આખિરત કા યકીન ન આયા ઔર મૌત આઈ તબ આખિરત કા યકીન હુવા, ઔર વો ફાયદામંદ ન હુવા.

સૂરએ અલકિયામહ

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસ મેં (૪૦) આયતે હે. સૂરએ કારીઆ કે બાદ ઔર સૂરએ હુમઝા સે પેહલે (૩૧) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત મેં કયામત કી દિન કી કસમ ખાઈ ગઈ હે. અલકિયામહ કા માઅના આતા હે એક બાર ખડા હોના, કયામત કે દિન સબ લોગ યક બારગી ખડે હો જાએંગે, કયામ કે એક માઅના સુબૂત કા ભી આતા હે યાની કયામત સાબિત હે, અટલ હે.

(૩) યાની દોનો કી રોશની ક્યામત મેં ખત્મ હો જાવેગી.

يُنَبِّئُوا الْإِنْسَانَ يَوْمَ مَبِيدِهِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ۚ بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ۚ وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِيرَهُ ۚ لَا تُحَرِّكُ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ ۚ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ ۚ فَإِذَا قَرَأَهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ ۚ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ۚ كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ۚ وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ ۚ وَجُودُهُ يَوْمَ مَبِيدِ تَاضِرَةٌ ۚ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ۚ وَجُودُهُ يَوْمَ مَبِيدِ بَاسِرَةٌ ۚ تَتْلُو ۚ أَنْ يَفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ۚ

ઉસ દિન(હર) ઇન્સાન કો ઉસકે અગલે પિછલે(તમામ) આમાલ સે આગાહ કર દીયા જાએગા﴿૧૩﴾ બલકે ઇન્સાન ખુદ અપની ઝાત સે અચ્છી તરહ વાકીફ હોગા(૧)﴿૧૪﴾ ચાહે વો અપને કિત્ને હી બહાને બનાવે﴿૧૫﴾ (એ નબી! ઇસ કુર્આન કે ઉતરને કે વક્ત) ઉસકો જલ્દી જલ્દી યાદ કરને કે લિયે અપની ઝબાન કો હિલાયા(યાની ચલાયા) ન કરો(૨)﴿૧૬﴾ યકીન રખો! ઇસ(કુર્આન) કો(દિલ મેં) યાદ કરવા દેના(૩) ઓર (ઝબાન સે) ઉસકો પઢવાના હમારી ઝિમ્મેદારી હે﴿૧૭﴾ ફીર જબ હમ ઉસકો(ફરીશ્તે કે વાસ્તે સે) પઢને લગે તો તુમ(ઝહન ઓર ફીકર સે) ઉસકે પઢને કે સાથ રહો(૪)﴿૧૮﴾ ફિર ઉસ(કે માઅના ઓર મતાલિબ) કો ખોલ કર બતાના હમારી ઝિમ્મેદારી હે﴿૧૯﴾ સુનો!(એ કાફિરો!) બલકે(અસલ બાત યે હે કે) તુમ જલ્દી મિલનેવાલી ચીઝ(યાની દુનિયા) સે મુહબ્બત કરતે હો ﴿૨૦﴾ ઓર તુમ આખિરત કો છોડે બેઠે હો ﴿૨૧﴾ ઉસ દિન બહોત સારે ચેહરે ખુશો ખુર્મ હોગે(૫) ﴿૨૨﴾ વો અપને રબ કી તરફ દેખ રહે હોગે ﴿૨૩﴾ ઓર ઉસ દિન બહોત સારે ચેહરે ઉદાસ હોગે(૬) ﴿૨૪﴾ વો સમજ રહે હોગે કે ઉનકે સાથ કમર તોડને વાલા મુઆમલા કીયા જાએગા(૭) ﴿૨૫﴾

(૧) [દુસરા તર્જુમા] બલકે ઇન્સાન ખુદ અપને ખિલાફ(યા અપને વાસ્તે) ખુલી દલીલ હોગા.

(૨) [દુસરા તર્જુમા] ઇસ કુર્આન કે ઉતરને કે વક્ત ઉસકો જલ્દી જલ્દી હાસિલ કરને કી ગર્ઝ સે અપની ઝબાન કો કુર્આન કે સાથ હરકત ન દીયા કરો.

(૩) ઇસ કુર્આન કો આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કે કલ્બે અતહર (પવિત્ર દિલ) મેં જમા કરવા દેને કી ઓર યાદ કરવા દેને કી ભી ઝિમ્મેદારી અલ્લાહ તઆલા ને લી હે.

(૪) યાની ઉસકે પઢને કે તાબેઅ રહો. જીસ તરહ જિબ્રઇલ અલ. ને પઢા આઈન્દા ઇસી તરહ આપકો પઢના હે, વહી કે નુઝૂલ કો ધ્યાન સે સુન લીજીયે, અલ્ફાઝ હમ આપકો યાદ કરવા હી દેંગે, ઓર આયાત પર અમલ કી તરફ ધ્યાન જમાકર રખીયે.

(૫) યાની બારોનક (રોશની વાલે) ચમકતે હુએ ચેહરે હોગે. (૬) [દુસરા તર્જુમા] બિગડે હોગે, ઉદાસ હોગે.(૭) યાની ઉન પર સપ્ત અઝાબ હોગા.

١٤

۱۸

ઇન સબકે બાવજૂદ ભી(ઇન્સાન) ને નહી માના ઔર ન નમાઝ પઢી(૩૧) બલ્કે (હક કો) જુઠલાયા ઔર(દીન સે) મુંહ ફીરા લીયા(૩૨) ફીર(૪) ફપ્ર કરતા હુવા અપને ઘરવાલો કે પાસ ચલ દીયા(૩૩) (એ ઇન્સાન!) તેરે લીયે બરબાદી હે, સો બરબાદી હે(૩૪) ફીર તેરી બરબાદી હે સો બરબાદી હે(૩૫) કયા ઇન્સાન યે ખયાલ કરતા હે કે ઉસકો યું હી બેકાર છોડ દિયા જાવેગા(૩૬) કયા વો એક મની કા કતરા નહી થા જો(માં કે રહમ મેં) ટપકાયા જાતા હે(૩૭) ફીર વો એક લોથરા બના ફિર ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) ને(ઉસકો ઇન્સાન) બનાયા, સો(ઉસકે અઅઝા કો) ઠીક ઠાક કીયા(૩૮) ફીર ઉસી સે મર્દ ઔર ઔરત દો કિસ્મેં કર દી(૩૯) કયા(વો ખુદા જીન્હો ને ઇનસાન કો ઇબ્તીદા મેં બનાયા) વો ઇસ બાત પર કાદીર નહી હેં કે વો મર્દો કો(દોબારહ) ઝિંદા કર દેવેં?(૪૦)

(૪) સચ્ચે દઅવત દેનેવાલે કી દઅવત કો છોડકર.

સૂરએ દહર

યે સૂરત મક્કી હે, કુછ ઈસ કો મદની કેહતે હૈ, ઈસ મેં (૩૧) આયતેં હૈ. સૂરએ રહમાન કે બાદ ઓર સૂરએ તલાક સે પેહલે (૮૮) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત મેં દહર યાની ઝમાના ઓર વકત કા ઝિક્ર કીયા ગયા હે. દહર યાની આલમ કે વુજૂદ મેં આને સે લેકર ખત્મ હોને તક કી મુદત કો કેહતે હૈ. ઈસી તરહ હર બડી મુદત કો ભી કેહતે હૈ.

ઈસ સૂરત કા દુસરા નામ "ઈન્સાન" ભી હે. સૂરત કે બિલ્કુલ શુરૂ મેં ઈન્સાન કા તઝકિરા હે.

ઈસ કા તીસરા નામ "અમશાજ" ભી હે. અમશાજ મની કે કત્રે કો કેહતે હૈ. જો મુખ્તલિફ ગિઝાઓ સે મિલ કર ઉસકે ખુલાસે કે તોર પર તૈયાર હોતા હે યે ભી કેહ સકતે હૈ કે મદ ઓર ઓરત કી મની મિલ કર ઈન્સાન બનતા હે.

નબી એ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ જુમ્આ કે દિન ફજર કી દૂસરી રકાત મેં ઈસ સૂરત કી તિલાવત ફરમાયા કરતે થે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَّذْكُورًا ① إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ تُطْفَةِ أُمِّشَاجٍ ۖ
نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ② إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا ③ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلْسِلًا
وَأَغْلَالًا وَسَعِيرًا ④ إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا ⑤ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا
تَفْجِيرًا ⑥ يُوفُونَ بِالْغَدْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا ⑦

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં) શુર કરતા હું) જનકી રહમત સબકે લીયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

કયા ઝમાને મેં ઇન્સાન પર એક એસા વકત આયા હે કે વો તઝકીરા કરને કે કાબિલ થીઝ ભી નહી થા(૧)﴿૧﴾ હમને ઇન્સાન કો(અલગ અલગ થીઝો સે) મિલે હુએ નુત્ફે સે ઈસ તરહ પૈદા કીયા કે હમ ઉસકો(મુકલ્લફ(૨), ઔપચારિક બનાકર) આઝમાવે, ફીર હમને ઉસકો સુનનેવાલા, દેખનેવાલા બના દીયા ﴿૨﴾ હમને ઉસકો(રસૂલો કે ઝરિયે) રાસ્તા દીખા દીયા(૩) અબ વો યા તો શુક્ર કરનેવાલા બને યા તો વો નાશુક્રી કરનેવાલા બને﴿૩﴾ યકીનન હમને કાફિરો કે લીયે ઝંજીરે ઔર(ગલે કે) તોક ઔર ભડકતી હુઈ આગ તૈયાર કર રખી હે﴿૪﴾ અલબત્તા(જો) નેક લોગ(હેં વો) એસે જામ સે(પીને કી થીઝો) પિવેંગે જિસમેં કાફુર મિલી હુઈ હોગી ﴿૫﴾ વો એક યશમા હે જીસ સે અલ્લાહ તઆલા કે(નેક) બંદે પીતે હોગે, વો(નેક) લોગ ઉસકો(જહાં યાહેંગે) આસાની સે બહા કર લે જાએંગે(૪)﴿૬﴾ વો લોગ(અપની અપની) મન્નતો કો પૂરા કરતે હે(૫) ઔર ઉસ દિન સે ડરા કરતે હે જિસકી સખ્તી હર તરફ ફેલી હોગી(૬)﴿૭﴾

(૧) દુસરા તર્જુમા : પક્કી બાત હે કે ઝમાને મેં ઇન્સાન એક એસાવકત આયા હે કે જબ વો ઝબાન પર લાને કે કાબિલ થીઝ ભી નહી થા.

(૨) મુકલ્લફ : જીસ પર શરીઅત કે હુકમ કી પાબંદી આતી હો એસા આદમી.

(૩) દુસરા તર્જુમા : હમને ઉસકો રાસ્તા સમજા દીયા.

(૪) વો યશમા (ઝરણા) ઉનકે ઇખ્તીયાર મેં કર દીયા જાએગા જહાં દીલ યાહે વહાં જારી હો જાવેગા, યે ભી નકલ કયા જાતા હે કે ઉસ યશમે ક અસલ મમ્બઅ (યાની ઝરણો કે નિકલને કી અસલ જગા) હુઝુર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કા કરે આલી (મુખ્ય મહેલ) હોગા, વહાં સે સબ જગહ પાની પહોચતા હોગા. (૫) તમામ શરઈ વાજબાત કો પુરા કરના હે.

(૬) (દુસરા તર્જુમા) જીસકી બુરાઈ(કે અસરાત, નિશાનાત) હર તરફ ફેલે હોગે.

وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ۝٨ إِنَّمَا نَطْعِمُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا ۝٩ إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا ۝١٠ فَوَقَّعَهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا ۝١١ وَجَزَاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا ۝١٢ مُتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ ۚ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمَهْرِيرًا ۝١٣ وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلُّهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلًا ۝١٤

और वो उस(अद्लाह तआला) की मुहब्बत में मिस्कीनों को और यतीमों को और केदियों को पाना पिलाते हैं(१) ﴿८﴾ (और वो पाना पिलानेवाले उनसे केहते हैं के:) हम तो तुमको महज (सिर्फ) अद्लाह तआला की ખુशी હાસિલ કરને કે લીયે પાના પિલા રહે છે, હમ તુમસે કીસી તરહ કા ન તો બદલા और ન તો શુક્રીયા ચાહતે છે ﴿૯﴾ હમ તો અપને રબ કી તરફ સે(આનેવાલે) ઉસ દિન સે ડરતે છે જો દિન બડા સખ્ત, બડી મુસીબત વાલા હોગા(૨) ﴿૧૦﴾ સો અદલાહ તઆલા ઉનકો ઉસ દિન કી સખ્તી સે બચા લેંગે और ઉનકો તાઝગી और ખુશી સે નવાઝેંગે ﴿૧૧﴾ और ઉન લોગો ને જો સબ્ર કીયા ઉસકે બદલે મેં ઉનકો જન્નત और રેશમી લિબાસ દેંગે ﴿૧૨﴾ વો ઉન(બાગો) મેં(ઉચે) તખ્તો પર તકીયા લગાયે હુએ(બેઠે) હોંગે और ઉસ(જન્નમ) મેં ન સુરજ કી ગરમી और ન સખ્ત સરદી દેખેંગે ﴿૧૩﴾ और હાલત યે હોગી કે ઉન(બાગો) કે સાયે ઉનપર જુકે હુએ હોંગે(૩) और ઉસકે ફલ ઉનકે ઇખ્તીયાર મેં કર દીયે જાએંગે(૪) ﴿૧૪﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) और उस पाने की ખુદ को રગબત કે બાવજૂદ મિસ્કિનો और યતીમો और કેદિયો કો પિલાતે હે. (ખુદ યતામા મસાકીન, ગરીબો और કેદિયો સે ભી મુહબ્બત કરતે હે और ઉનકો પાના પિલાતે હે)

(૨) (દુસરા તર્જુમા) હમ તો અપને રબ કી તરફ સે(આનેવાલે) ઉસ દિન સે ડરતે હે જીસ(દિન) મેં ઉદાસી સે બિગડે હુએ હોંગે.

(૩) (الف) મુરાદ જન્નત કે દરખ્તો કી ટહનીયાં હે વો જુકી હુઇ હોગી

(ب) વાકીઇ ઈસ તરહ કા સાયા હોગા.

(ج) જન્નત મેં સૂરજ કી ધૂપ તો નહી હે; લેકીન અલગ અલગ પ્રકાર કી રોશનીયાં (પ્રકાશ) ફેલે હુએ હોંગે.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) ફલ ઉનકે કાબૂ મેં કર દીયે જાએંગે.

وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِأَنبِيَةٍ مِنْ فَضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرًا ۝١٥ قَوَارِيرًا مِنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ۝١٦ وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا ۝١٧ عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا ۝١٨ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ ۝١٩ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَنثورًا ۝٢٠ وَإِذَا رَأَيْتَ ثُمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا ۝٢١ عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٌ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُوعَا ۝٢٢ أَسَاوِرٌ مِنْ فِضَّةٍ وَسَقَمَهُمْ رُبُّهُمْ شَرَّابًا طَهُورًا ۝٢٣ إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا ۝٢٤

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا ۝٢٥

और उन लोगों के सामने(जाने पीने की चीजें पड़ोयाने के लीये) चांदी के बरतन और शिशे के प्याले फिराये जायेंगे(१) ﴿१५﴾ शिशे भी चांदी के होंगे जिनको भरनेवालों ने मुनासिब अंदाज से भरा होगा ﴿१६﴾ और उन लोगों को उस(जन्नत) में ऐसा जाम पिलाया जायेगा जिसमें सुंठ मिली हुई होगी ﴿१७﴾ उस(जन्नत) में एक यश्मा होगा जिसका नाम सलसबिल होगा ﴿१८﴾ और उनके सामने(बिदमत के लिये) ऐसे लडके फिरते होंगे जो हमेशा लडके ही रहेंगे, जब तुम उन(लडको) को देखोगे तो उनको बिजरे हुए मोती समझोगे ﴿१९﴾ और(सच्ची बात ये है के) जब तुम वो जगह देखोगे तो तुमको (बेशुमार) नेअमते और बड़ी सलतनत (हुकूमत) नजर आयेगी ﴿२०﴾ उन(जन्नतवालों) के उपर बारीक रेशम के सज्ज (हरे, लीले) रंग के कपडे होंगे और मोटे रेशम के(कपडे) भी(पेहनाये जायेंगे) और उनको चांदी के कंगनो से सजया जायेगा और उनको उनके रब(निहायत) पाकीजा शराब पिलायेंगे ﴿२१﴾ (और उन जन्नतवालों को कहा जायेगा के) ये तेम्हारा(दुनिया में की हुई नेकीयो का) बदला है और तुम्हारी मेहनत की पूरी कदर की गઈ(२) ﴿२२﴾

(ओ नबी!) हमने तुम पर ये कुर्आन थोड़ा थोड़ा करके उतारा है ﴿२३﴾

(१) (दूसरा तर्जुमा) और उन लोगों के सामने चांदी के बरतन और प्याले पेश कीये जायेंगे जो शिशे के होंगे.

(२) (दूसरा तर्जुमा) और तुम्हारी मेहनत कबुल हो गई.

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ آثِمًا أَوْ كَفُورًا ۝۳۳ وَادْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۝۳۴ وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ
وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا ۝۳۵ إِنَّ هَؤُلَاءِ يُجِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَاءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا ۝۳۶ نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا
أَسْرَهُمْ ۝۳۷ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَا أَمَثَالَهُمْ تَبْدِيلًا ۝۳۸ إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ ۝۳۹ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ۝۴۰ وَمَا
تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۝۴۱ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝۴۲ يَدْخُلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ ۝۴۳ وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا

عَالِيمًا ۝۴۴

સો અપને રબ કે હુકમ પર જમે રહો ઓર ઉન મેં સે કિસી ગુનેહગાર યા કાફિર કી બાત ન માનો ﴿૨૪﴾ ઓર અપને રબ કે નામ કા સુબહ શામ ઝિક્ર કીયા કરો ﴿૨૫﴾ ઓર રાત કે કુછ હિસ્સે મેં ભી(અપને) ઉસ(રબ) કે આગે સજદા કીયા કરો ઓર રાત કે લમ્બે હિસ્સે મેં ઉસ(રબ) કી તસ્બીહ કરો ﴿૨૬﴾ યકીનન વો(કાફીર) લોગ જલ્દી મિલનેવાલી(દુનિયા કી) ચીઝો સે મુહબ્બત રખતે હેં ઓર અપને પિછે(ક્યામત કા) જો ભારી દિન આ રહા હે ઉસકો છોડ બેઠે હેં ﴿૨૭﴾ હમને હી ઉનકો પૈદા કીયા ઓર હમને હી ઉનકે જોડ કો મઝબૂત કીયા ઓર હમ જબ ચાહેંગે ઉનકે બદલે ઉનકે જૈસે દુસરે લોગ પૈદા કર દેંગે ﴿૨૮﴾ યકીનન યે તો નસીહત હે, અબ જો ચાહે અપને રબ કી તરફ(પહોચને કા) રાસ્તા ઇખ્તિયાર કર લેવે ﴿૨૯﴾ અલ્લાહ તઆલા કે ચાહે બગૈર તુમ કોઈ બાત ચાહ નહીં સકતે, યકીનન અલ્લાહ તઆલા તો બડે જાનનેવાલે, બડી હિકમતવાલે હેં ﴿૩૦﴾ જીસકો ચાહતે હેં અપની રહમત મેં દાખિલ કર લેતે હેં ઓર ઝાલિમ લોગ કે ઉનકે લીયે દર્દનાક અઝાબ તૈયાર કર રખ્યા હેં ﴿૩૧﴾

સૂરએ મુરસલાત

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસ મેં (૫૦) આયતે હે. સૂરએ હુમઝા કે બાદ ઔર સૂરએ કાફ સે પેહલે (૩૩) નંબર પર ઉતરી.

હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ મિના કે એક ગાર મેં થે ઔર સૂરએ મુરસલાત નાઝિલ હુઈ.

મક્કા કે રેહનેવાલે હઝરાત ને હમકો મિના મેં એક ગાર (ગુફા) દીખાયા કે ઈસી મેં સૂરએ મુરસલાત કા નુઝૂલ હુવા.

હઝરત ઉમ્મુલ ફઝલ લુબાબા બિન્તે હારિસા રદી. કેહતી હે કે: મેને મગરિબ કી નમાઝ મેં હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કો સૂરએ મુરસલાત પઢતે હુએ સુના જો ઝિંદગી કે આખરી નમાઝ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને પઢાઈ થી. (બુખારી, હદીસ:૭૨૮)

મુરસલાત સે કયા મુરાદ હે? (૧) હવાએ જસકે લતીફ (ધીરે ધીરે ચલને વાલે) જોકે ચલતે હે જનસે મખ્લૂક કી ઝિંદગી ઔર બહોત સારે નફે લગે હુવે હે.

(૨) ફરીશ્તે મુરાદ હે જનકો દુન્યા મેં બહોત સારી ચીઝો કે ફેલાને કા હુકમ દિયા ગયા હે, ઈસી તરહ અહકામ લેકર ભી ફરીશ્તે ભેજે જાતે હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا ۚ فَالْعَصْفِ عَصْفًا ۚ وَالنَّشْرِ نَشْرًا ۚ فَالْفَرْقَتِ فَرْقًا ۚ

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરુ કરતા હું) જીનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

કસમ હે ઉન હવાઓ કી જો ફાયદા પહોચાને કે લીયે(૧) લગાતાર ભેજ જાતી હે(૨)﴿૧﴾ ફીર ઉન(હવાઓ) કી(કસમ) જો(તુફાની) આંધી બનકર ઝોર સે ચલતી હે(જીન સે ખતરાત પૈદા હોતે હે(૩) ﴿૨﴾ ફીર(કસમ હે) ઉન(હવાઓ) કી જો(બાદલો કો ઓર ખુશ્બૂઓ કો ઓર બદબૂઓ કો) અચ્છી તરહ ફેલા દેતી હે(૪)﴿૩﴾ ફીર(કસમ હે) ઉન(હવાઓ) કી જો(બાદલો કો) ફાડકર જુદા કર દેતી હે(૫)﴿૪﴾

(૧) બંદો કો ફાયદા પહોચે તો અલ્લાહ તઆલા કા શુક્ર અદા કરના ચાહીયે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) કસમ હે ઉન હવાઓ કી જો(નરમ નરમ ચલકર) દીલ કો ખુશ કર દે(ઓર ઉનસે મખ્લૂકાત કો બારીશ, ખેતી વગેરહ કી બડી અચ્છી ઉમ્મીદે વાબસ્તા હોતી હે) (તિસરા તર્જુમા) કસમ હે ઉન ફરીશ્તો કી જો નેકી કે કામો કે લીયે ભેજે જાતે હે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ફીર(કસમ હે) ઉન ફરીશ્તો કી જો બહોત તેજી સે(આને જાને કા યા રૂહ નિકાલને કા) કામ કરતે હે (મલાઈકા આસમાન સે ઝમીન પર ઓર ઝમીન સે આસમાન પર બડી તેજી સે આતે જાતે હે ઓર રૂહ નિકાલને કા કામ ભી બડી તેજી સે કરતે હે ઓર કુફરાર કી રૂહ બડી સખ્તી સે નિકાલતે હે).

(૪) (દુસરા તર્જુમા) ફીર(કસમ હે) ઉન હવાઓ કી જો(બુખારાત,વરાળ) કો ઉઠાકર ઉપર લે જાતે હે(જીન સે બાદલ તૈયાર હોતે હે) (તિસરા તર્જુમા) ફીર(કસમ હે) ઉન ફરીશ્તો કી જો(અપને પરો કો હવા મેં ઓર શરીઅત કે અહકામ કો ઝમીન મેં) પૂરે તોર પર ફેલાતે હે.

(૫) (યાની હવાએ અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ કે મુતાબિક બાદલો કે હિસ્સે કરકે જહાં જહાં પહોચાના હોતા હે વહાં પહોચા દેતી હે, ઈસી તરહ બારીશ જબ બરસ જાતી હે ઉસ વકત ભી બાદલ મુતફરીક જુદા હો જાતે હે) (દુસરા તર્જુમા) ફીર(કસમ હે) ઉન ફરીશ્તો કી જો(હક ઓર બાતિલ કો)જુદા જુદા કર દેતે હે (તિસરા તર્જુમા) ફીર(કસમ હે) કુર્આન કી આયતો કી જો(હક વ બાતિલ ઓર હલાલ વ હરામ કો) જુદા કર દેતી હે.

فَالْمُلقِيَتِ ذِكْرًا ۖ عُنْدًا ۖ أَوْ نَذْرًا ۖ إِمَّا تَوْعَدُونَ لَوَاقِعٌ ۖ فَإِذَا التُّجُومُ طُمِسَتْ ۖ وَإِذَا السَّبَّاءُ فَرَجَتْ ۖ وَإِذَا
الْجِبَالُ نُسِفَتْ ۖ وَإِذَا الرُّسُلُ أُقِيتَتْ ۖ لِأَيِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ ۚ

ફિર ઉન(હવાઓ) કી(કસમ) જો(દિલ મેં ખુદા કી) યાદ ડાલતી હૈં(૧) ﴿૫﴾ (યે અલ્લાહ તઆલા કી યાદ) ઉઝર કરને(બહાને દૂર કરને) કે લિયે(૨) યા ડરાને કે લિયે(૩) ﴿૬﴾ યકીનન જીસ ચીઝ કા તુમ સે વાદા કીયા જા રહા હે વો ઝરૂર વાકેઅ હોકર હી રહેગા(૪) ﴿૭﴾ સો જબ તારે મિટા દીયે જાએંગે(૫) ﴿૮﴾ ઓર જબ આસમાન ચિર દીયા જાએગા(૬) ﴿૯﴾ ઓર જબ પહાડ(રેઝહ રેઝહ કરકે) ઉડા દીયે જાએંગે(૧૦) ઓર જબ રસૂલો કે(અપની ઉમ્મત કે સાથ અલ્લાહ તઆલા કે સામને) જમા હોને કા વકત આ જાએગા(૭) ﴿૧૧﴾ (અગર કોઈ કાફીર સવાલ કરે કે ઉસ અલ્લાહ તઆલા કે સામને પેશ હોને કા મુઆમલા) કીસ દિન કે લીયે મુલ્તવી કર દીયા ગયા હે? (૮) ﴿૧૨﴾

(૧) (નરમ ખુશગવાર હવાઓ સે ઇનસાન કો દીલ મેં શોક પૈદા હોતી હે ઓર સખ્ત આંધી સે દીલ મેં ડર પૈદા હોતા હે, દોનો સુરતો મેં દીલ મેં અલ્લાહ તઆલા કી યાદ તાઝહ હોતી હે), (દુસરા તર્જુમા) ફીર ઉન હવાઓ કી(કસમ) જો વહી(કી આવાઝ) કો(કાનો તક) પહોચાતી હૈં. (તિસરા) ફીર (કસમ હે) ઉન ફરીશ્તો કી જો નસીહત કી બાતેં નાઝિલ કરતે હૈં(ફરીશ્તે ઇન્સાની રસૂલો કો વહી પહોચાતે હૈં ઓર રસૂલ તમામ ઇનસાનો ઓર જિન્નાતો કો વહી કી બાતેં પહોચાતે હૈં)

(૨) યાની વો હવાએ જો દિલ મેં અલ્લાહ તઆલા કી યાદ યાની તોબા કા યા ડરાને કી બાત ડાલતી હે.
(૩) (દુસરા તર્જુમા) (વહ કે ઝરિયે કાફીરો કા) ઇલ્જામ દુર કરના હે, યા(ઉનકો) ડરાના હે (તિસરા) (નેક લોગો કે લીયે વહી) માફી માંગને કા સબબ બનતી હે યા(બુરે લોગો કો) ડરાને કા ઝરિયા બનતી હે(યાની વહી સે ગુનાહો સે માફી માંગને કી દઅવત દી જાતી હે ઓર નાફરમાન લોગો કો જહન્નમ સે ડરાયા જાતા હે).

નોટ: સૂરએ મુરસલાત કી શુરૂકી આયાત કે તર્જુમે મેં જિત્ને અકવાલ (ઉલમા કે મંતવ્ય) ઝિયાદહ મુનાસિબ માલુમ હુએ ઉનકો સામને રખકર તર્જુમે પેશ કીયે ગએ.

(૪) યાની મરને કે બાદ દોબારહ ઝિંદા કરને કા વાદા.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) સો જબ તારે બુજા દીયે જાએંગે (તિસરા)સો જબ તારે બેનૂર કર દીયે જાએંગે.

(૬) (દુસરા તર્જુમા) ઓર જબ આસમાન મેં શિગાફ પડ જાએંગે.

(૭) (દુસરા તર્જુમા) ઓર જબ કે રસૂલો કો એક મુકરરહ વકત પર જમા કર દીયા જાએગા.

(૮) (દુસરા તર્જુમા) કીસ દિન કે લીયે તાખીર(યાની દેર) કી ગઈ હે?

لَيَوْمِ الْفَصْلِ ۚ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ ۚ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۚ أَلَمْ يُهْلِكِ الْآوَّلِينَ ۚ ثُمَّ نَتَّبِعُهُمُ الْآخِرِينَ ۚ كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ۚ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۚ أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ ۚ فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ۚ إِلَى قَدَرٍ مَعْلُومٍ ۚ فَقَدَرْنَا ۖ فَنِعْمَ الْقَدِيرُونَ ۚ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۚ أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا ۖ أَحْيَاءً وَأَمْوَاتًا ۖ وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ شُمْخٍ وَأَسْقَيْنُكُمْ مَاءً فُرَاتًا ۖ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۚ

(તો જવાબ એ હે કે) ફેસલે કે દિન કે લીયે(તાખીર કી ગઈ હે) ﴿૧૩﴾ ઔર તુમકો કયા માલૂમ કે વો ફેસલે કા દિન કેસા હે? ﴿૧૪﴾ ઉસ દિન(હક કો) જુઠલાનેવાલો કે લીયે બડી તબાહી હે ﴿૧૫﴾ કયા હમને અગલે(કાફિર લોગો કો હલાક નહી કર દીયા? ﴿૧૬﴾ ફિર હમ (ઉન) બાદ મે આનેવાલો કો ભી ઇન(અગલે લોગો) કે પિછે(બરબાદી મેં) ચલતા કર દેગે(૧) ﴿૧૭﴾ મુજરિમો કે સાથ હમ એસા હી સુલુક કીયા કરતે હે ﴿૧૮﴾ ઉસ દિન(હક કો) જુઠલાનેવાલો કે લીયે બડી બરબાદી હોગી ﴿૧૯﴾ કયા હમને તુમકો હકીર (તુચ્છ) પાની(યાની મની) સે પૈદા નહી કીયા? ﴿૨૦﴾ ફીર હમને ઉસ(નુત્ફે) કો એક મુકરરર વકત તક મઝબૂત મહફૂઝ જગહ(યાની ઔરત કી રહમ, ગર્ભાશય) મેં રખ્યા(૨) ﴿૨૧﴾ ﴿૨૨﴾ ફિર હમને (ઇન્સાન કી બનાવટ મેં) તવાજૂન (સમતુલિત) કીયા(૩), સો હમ કેસે અચ્છે તવાજૂન કરનેવાલે હે(૪) ﴿૨૩﴾ ઉસ દિન(હક કો) જુઠલાનેવાલો કે લીયે બડી તબાહી હે ﴿૨૪﴾ કયા હમને ઝમીન કો ઝિંદો ઔર મુદો કો સમેટ કર રખનેવાલી નહી બનાયા? (૫) ﴿૨૫﴾ ﴿૨૬﴾ ઔર હમને ઇસ(ઝમીન) મેં બોજ કે લીયે ઉંચે પહાડ બના દીયે ઔર હમને તુમકો મીઠા પ્યાસ બુજાનેવાલા પાની પિલાયા ﴿૨૭﴾ ઉસ દિન(હક કો) જુઠલાનેવાલો કે લીયે બડી તબાહી હે ﴿૨૮﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) ફીર હમ બાદ મેં આનેવાલો કો ઉન(અગલે લોગો) કે સાથ(બરબાદી મેં) કર દેગે

(૨) (દુસરા તર્જુમા) જમે હુએ ઠીકાને.

(૩) યાની તમામ અઅઝા બરાબર બરાબર બનાએ.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) ફિર હમને(નુત્ફે મેં તસરુફાત કા) અંદાઝહ મુકરરર કીયા(નુત્ફે કો અલગ અલગ મરહલે સે ગુઝાર કર કામિલ ઇન્સાન બનાને કા અંદાઝહ ઔર જીસ્મ મેં કોઈ ઝરૂરી ચીઝ બાકી રેહ ન જાવે ઔર જીસ્મ મેં કોઈ ઝાઈદ બેકાર ચીઝ પૈદા ન હો જાએ) સો હમ કિત્ને અચ્છે અંદાઝહ કરનેવાલે હે.

(૫) ઝિંદા લોગ ઝમીન પર ચલતે ફીરતે હે ઔર મુદે ઝમીન મેં સોતે હે.

إِنطَلِقُوا إِلَى مَا كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۖ إِنطَلِقُوا إِلَى ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ ۖ لَا ظَلِيلٌ وَلَا يُغْنِي مِنَ الْهَبِّ ۚ إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرِّ كَالْقَصْرِ ۚ كَأَنَّهُ جُمْلَةٌ مِّنَ الْفُجَرِ ۚ وَيُلِيَّوْا يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۚ هَذَا يَوْمُ الْفُصْلِ ۖ يَجْعَلُكُمْ الْفُصْلَيْنِ ۚ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُوا ۚ وَيُلِيَّوْا يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۚ

જ

(ઈન કાફિરો સે કહા જાએગા કે) જિસ(અઝાબ) કો તુમ જુઠલાતે થે ઉસકી તરફ ચલો (૨૯) તુમ એક એસે સાઈબાન (બાદલ, છાંવ, છત્રી) કી તરફ ચલો જિસકી તીન શાખે હે (૧) (૩૦) ઈસ(સાઈબાન) મેં એસા ગેહરા સાયા નહી હે(જો ગરમી સે બચાએ) ઓર ન આગ કી તપિશ (ગરમી) સે બચાએ (૩૧) વો(જહન્નમ) તો મહલ જૈસે બડે બડે શોઅલે ફેંકતી હોગી (૨) (૩૨) (એસા લગેગા) જૈસે વો ઝદ રંગ કે ઉટ હે (૩) (૩૩) ઉસ દિન(હક કો) જુઠલાને વાલો કે લીયે બડી તબાહી હે (૩૪) યે એસા દિન હે જિસમેં વો લોગ બોલ ભી નહી સકેગે (૩૫) ઓર ઉનકો ઈસ બાત કી ઇજાઝત ભી નહી હોગી કે વો કોઈ ઉઝર પેશ કરે (૪) (૩૬) ઉસ દિન(હક કો) જુઠલાનેવાલો કે લીયે બડી તબાહી હે (૩૭) યે ફેસલે કા દિન હે, હમને તુમકો ઓર અગલે લોગો કો જમા કર દીયા (૩૮) ફિર અગર તુમહારે પાસ કોઈ દાવ(યાની તદબીર) હે? તોમુજ પર(અપના) દાવ ચલાઓ (૫) (૩૯) ઉસ દિન(હક કો) જુઠલાનેવાલો કે લીયે બડી તબાહી હે (૪૦)

(૧) આયત કા ખુલાસા : દોઝખ કી આગ સે બહોત ઝિયાદહ ઘુઆં ઉઠેગા જો ઉંચા હોગા ઓર સાઈબાન કી તરહ કુફરાર કે સરો પર આ જાવેગા ઓર ઉંચા હોકર તીન હિસ્સો મેં તકસીમ હોગા, એક હિસ્સા કુફરાર કે સરો પર, દુસરા ઉનકી દાહની જાનીબ, તિસરા હિસ્સા બાઈ જાનીબ હોગા, હિસાબ ખતમ હોને તક કુફરાર ઉસી ઘુઆં કે સાઈબાન મેં રહેંગે. (દુસરા તર્જુમા) તુમ(ધુંએ) કે એક સાયે કી તરફ ચલો જિસકી શાખાએ તીન હે(દોઝખ કી આગ સે નિકલનેવાલે ઘુંએ કા સાયા હોગા જો સિર્ફ નામ કા સાયા હોગા જિસમેં ગરમી ઓર ખ્યાસ મેં કોઈ કમી નહી આયેગી). પકડે મોમીન એસે વક્ત અર્શ કે સાયે મેં હોગે, اللهم اجعلنا منهم بفضلک وکرمک

(૨) (દુસરા તર્જુમા) વો ઘુઆં કા સાઈબાન તો મહલ જૈસી બડી બડી ચિંગારીયાં ફેંકતા હોગા.

(૩) ગેહરા ઝદ કાલે (ઘટ પીલા રંગ) જૈસા લગતા હે ઈસલીયે કાલે કા તર્જુમા ભી કીયા ગયા હે. (૪) યાની તૌબા કરને કા મૌકા નહી દીયા જાએગા.

(૫) અઝાબ કો ટલાને કી કોઈ તદબીર હો તો કરકે દીખાઓ.

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلِّ وَعُيُونٍ ﴿٣١﴾ وَقَوَّاعٍ حَمَّاءٍ يَشْتَهُونَ ﴿٣٢﴾ كُلُّوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا
 كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٤﴾ وَيُلَىٰ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٥﴾ كُلُّوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا إِنَّكُمْ هُمْ جَحْرُمُونَ ﴿٣٦﴾ وَيُلَىٰ يَوْمَئِذٍ
 لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٧﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ ﴿٣٨﴾ وَيُلَىٰ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٩﴾ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿٤٠﴾

યકીનન તકવા વાલે સાયો(૧) ઔર ચશ્મો(કે દરમિયાન) મેં હોગે﴿૪૧﴾ ઔર જિન કો દિલ ચાહતે હો એસે મેવો મેં હોગે(૨)﴿૪૨﴾ (ઉનકો કહા જાએગા કે) જો આમાલ તુમ કરતે થે ઉસકે બદલે મેં મઝે સે ખાઓ ઔર પીઓ﴿૪૩﴾ હમ નેકી કરનેવાલો કો એસા હી બદલા દીયા કરતે હેં﴿૪૪﴾ ઉસ દિન(હક કો) જુઠલાનેવાલો કે લીયે બડી તબાહી હે﴿૪૫﴾ (એ કાફીરો! દુનિયા મેં) કુછ વકત ખાલો ઔર મઝે ઉડાલો, બેશક તુમ મુજરિમ હો﴿૪૬﴾ ઉસ દિન(હક કો) જુઠલાનેવાલો કે લીયે બડી તબાહી હે﴿૪૭﴾ ઔર જબ ઉન(કાફીરો) કો કહા જાતા હે કે : (અલ્લાહ તઆલા કે આગે) જુક જાઓ તો વો જુકતે નહી હેં﴿૪૮﴾ ઉસ દિન(હક કો) જુઠલાનેવાલો કે લીયે બડી તબાહી હે﴿૪૯﴾ ઇસ(કુર્આન) કે બાદ અબ કોન સી બાત પર વો ઇમાન લાએંગે? ﴿૫૦﴾

(૧) પેહલે અર્શ કા ફીર જન્નત કા.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ઔર અપને મનપસંદ મેવો મેં હોગે.

સૂર એ નબા

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસ મેં (૪૦) આયતે હે. સૂરએ મઆરિજ કે બાદ ઓર સૂરએ નાઝિઆત સે પેહલે (૮૦) નંબર પર ઉતરી.

ઇસ સૂરત મેં નબાએ અઝીમ યાની બહોત બડી ખબર યા બડી ડરાને વાલી બાત યાની કયામત કા તઝકીરા હે.

ઇસ સૂરત કા દુસરા નામ "عم يتساءلون" ભી હે; સૂરત કે શુરૂ હી મેં યે લફઝ આયા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ۚ عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ ۝ الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ۝ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝ اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ مِهْدًا ۝ وَالْجِبَالَ اَوْتَادًا ۝ وَخَلَقْنٰكُمْ اَزْوَاجًا ۝ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ۝ وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ۝ وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ۝ وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ۝ وَاَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ۝ لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ۝ وَجَنَّاتٍ اَلْفَافًا ۝

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

વો(આખિરત કા ઇન્કાર કરનેવાલે) આપસ મેં કીસ ચીઝ કે બારે મેં સવાલ કર રહે હે? ﴿૧﴾ ઉસ બડી અઝીમ ખબર કે બારે મે(સવાલ કર રહે હે)(૧) ﴿૨﴾ જીસ કે બારે મેં ખુદ ઉનકી બાતેં અલગ અલગ હે﴿૩﴾ ખબરદાર! ઉનકો બહોત જલ્દી માલૂમ હો જાએગા﴿૪﴾ દો બારહ ખબરદાર! ઉનકો બહોત જલ્દી પતા ચલ જાએગા ﴿૫﴾ કયા હમને ઝમીન કો બિછોના નહી બનાયા?﴿૬﴾ ઔર પહાડો કો ખૂંટીયાં નહી બનાયા?﴿૭﴾ ઔર હમને હી તુમકો (મર્દ ઔરત કા) જોડા બનાયા﴿૮﴾ ઔર હમને રાત કો તુમહારી નીંદ કી થકન દૂર કરને(યાની રાહત હાસિલ કરને) કા ઝરિયા બનાયા﴿૯﴾ ઔર હમને રાત કો લિબાસ(યાની પરદે કી ચીઝ) બનાયા(૨)﴿૧૦﴾ ઔર હમને દિન કો રોઝી હાસિલ કરને કા વકત બનાયા﴿૧૧﴾ ઔર હમને તુમહારે ઉપર સાત મઝબૂત આસમાન બના દીયે﴿૧૨﴾ ઔર હમને હી એક જગમગાતા ચિરાગ(યાની સૂરજ) બના દીયા﴿૧૩﴾ ઔર હમને હી બરસનેવાલે બાદલો મેં સે મોસલાધાર પાની બરસાયા(૩)﴿૧૪﴾ તાકે હમ ઉસ(પાની) કે ઝરિયે સે અનાજ સબ્જીયાં ઉગાએ﴿૧૫﴾ ઔર(પત્તો મેં) લિપ્ટે હુએ (ધને) બાગાત બનાએ﴿૧૬﴾

(૧) કયામત યા કુર્આન કે મુતઅલ્લીક સવાલાત.

(૨) નૂકતા : હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ (રદી.) કો કિસી ને સવાલ કીયા: નિકાહ કી મજલીસ રાત મેં યા દિન મેં હો? કહા : રાત મેં; ઇસલીયે કે કુર્આન મેં ઔરતો કો ભી લિબાસ કહા ગયા ઔર રાત કો ભી લિબાસ કહા ગયા; ઇસલીયે દોનો કો એક દુસરે સે સંબંધ હે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ઔર હમને હી પાની સે ભરે હુએ બાદલો સે બહોત ઝિયાદહ પાની બરસાયા.

إِنَّ يَوْمَ الْفُصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ۖ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ۝ وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ۝ وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ۝ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ۝ لِلطَّاغِينَ مَابًا ۝ لِبِئْسَ لَفِيفًا أَحْقَابًا ۝ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ۝ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَاقًا ۝ جَزَاءُ وِفَاقًا ۝ إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ۝ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا ۝ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ۝ فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ۝ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ۝ حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ۝ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ۝ وَكَاسًا شَدِيدًا ۝

૬

યકીનન ફેસલે કા દિન એક નકકી વકત હે(૧૭) જોસ દિન સૂર ફુંકા જાએગા તો તુમ સબ અલગ અલગ જમાઅત હોકર આઓગે(૧) (૧૮) ઓર આસમાન ખોલ દીયા જાએગા તો ઉસ મેં દરવાઝે હી દરવાઝે હો જાએગે(૨) (૧૯) ઓર પહાડો કો ચલાયા જાએગા તો વો ચમકતા રેત હો જાએગે(૩) (૨૦) યકીન રખ્ખો! જહન્નમ તો તાક મેં લગી હુઈ હે(૪) (૨૧) વો શરીરો (સરકશો, ફસાદીયો, તોફાનીયો) કા ઠીકાના હે (૨૨) વો ઉસ મેં મુદતો(ઈસ તરહ) રહેંગે (૨૩) કે ઉસ (જહન્નમ) મેં વો કીસી ઠંડક(યા રાહત) કા મઝા નહી ચખેંગે ઓર ન પીને કે કાબિલ કોઈ ચીઝ કા (૨૪) મગર(હાં!) સખ્ત ગરમ પાની ઓર બેહતી હુઈ પીપ (પરૂં મિલેગી) (૨૫) યે ઉનકા પૂરા બદલા હોગા(૫) (૨૬) કયું કે વો(આખિરત કે) હિસાબ કા ડર નહી રખતે થે (૨૭) ઓર ઉનહો ને હમારી આયતો કો બઢ ચઢ કર જુઠલાયા થા(૬) (૨૮) ઓર હર ચીઝ કો હમને લીખકર ઝખ્ત (યાની હિફાઝત સે) કર રખ્ખા હે (૨૯) (ઓર ઉનકો કહા જાએગા) અબ તુમ(અઝાબ કા) મઝા ચખ્ખો! સો હમ તુમ પર અઝાબ હી બઢાતે રહેંગે(૩૦)

યકીનન તકવા વાલો કે લીયે બડી કામિયાબી હે(૩૧) બાગાત ઓર અંગૂર હે (૩૨) ઓર ઉભરતી જવાની વાલી હમ ઉમ્ર લડકીયાં હે(૩૩) ઓર છલકતે હુએ પ્યાલે હે(૩૪)

(૧) યાની મોમીન કાફીર સબ અલગ અલગ જમાઅતો મેં હોંગે, નેક ઓર બુરે આમાલ કે એતેબાર સે ભી અલગ અલગ જમાઅતે હોગી. (૨) જોસ તરહ બહોત સારે દરવાઝે ખુલને સે બહોત બડી જગહ ખુલ જાતી હે ઈસ તરહ યે આસમાન ખુલ જાએગા. (૩) યાની પહાડો કો ઉનકી જગહ સે હટા દીયા જાએગા. (૪) (દુસરા તર્જુમા) યકીન રખ્ખો! જહન્નમ ઘાત મેં લગી હુઈ હે. (૫) (દુસરા તર્જુમા) યે ઉનકા(ઉનકે આમાલ કે) મુવાફીક (અનુસાર) બદલા હોગા. (૬) (દુસરા તર્જુમા) ઉનહો ને હમારી આયતો કો બિહકુલ હી જુઠલા દીયા થા.

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذْبًا ۗ جَزَاءٌ مِّن رَّبِّكَ عَطَاءٌ حِسَابًا ۝ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا ۝ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْبَهِيمَةُ صَفًّا ۚ لَا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ۝ ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ ۚ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ مَا بَالًا ۝ إِنَّا أَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا ۖ يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَلَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ۝

ઈસ(જન્નત) મેં વો કોઈ લગ્વ (બેહૂદા) બાત નહીં સુનેંગે(૧) ઔર ન જુઠી બાત (સુનેંગે) ﴿૩૫﴾ તુમહારે રબ કી તરફ સે ઐસા બદલા હોગા ઔર ઐસી દૈન હોગી જો આમાલ કે હિસાબ સે દી જાએગી(૨) ﴿૩૬﴾ જો આસમાનો ઔર ઝમીન ઔર જો કુદૃ ઉન દોનો કે દરમિયાન મેં હે ઉસકે માલિક હે, બડી રહમતવાલે હે, કીસી કો મજાલ નહીં હોગી કે ઉનકે સામને બોલ સકે(૩) ﴿૩૭﴾ જીસ દિન રૂહ(૪) ઔર ફરીશ્તે(અલ્લાહ તઆલા કે સામને) સફ (લાઈન) બનાકર ખડે હોગે ઉસ દિન કોઈ શખ્સ બોલ નહીં સકેગા; મગર(હાં!) રહમાન જીસકો ઇજાઝત દેવે ઔર વો બાત ભી ઠીક(યાની મઅકુલ, ઐસી જો સમજ મે આનેવાલી) કહે(૫) ﴿૩૮﴾ યે(કયામત કા) દિન(કે ઉસકા આના) યકીની હે, અબ જો ચાહે અપને રબ કે પાસ ઠીકાના બના લેવે(૬) ﴿૩૯﴾ હકીકત યે હે કે હમને તુમકો કરીબ આનેવાલે અઝાબ સે ડરાયા હે, જીસ દિન હર શખ્સ અપને ઉન આમાલ કો(અપની આંખો સે) દેખ લેગા જો ઉસકે હાથો ને આગે ભેજે હે ઔર કાફીર(યે) કહેગા: કાશ મેં(કીસી તરહ) મિટ્ટી હો જાતા! ﴿૪૦﴾

(૧) યાની જન્નત ભી બેકાર ચીઝો સે પાક હે, કાશ હમ હમારી ઝિંદગી કો બેકાર ચીઝો સે બચાનેવાલે બન જાએ. (૨) (દુસરા તર્જુમા) તુમહારે રબ કી તરફ સે ઐસા બદલા હોગા જો(ઉન કી ઝરૂરીયાત કે) હિસાબ સે દીયા જાએગા(તિસરા તર્જુમા) તુમહારે રબ કી તરફ સે ઐસા બદલા હોગા જો પૂરા ઇન્આમ હોગા. (ઇન્સાન કમઝોર હે, આમાલ મેં ભી કમઝોરીયાં હે, વો કહાં ઈસ કાબિલ કે ઉસકે બદલે જન્નત મિલે, યે જન્નત કા મિલના તો ફક્ત અલ્લાહ તઆલા કા ઇન્આમ હે, ઈસ પર ઔર ઝિયાદતી યે કે ઉસકો હમારે આમાલ (ઇન્સાનો) કે બદલે મેં બતાયા જાવે. اللهم لك الحمد كما ينبغي لجلال وجهك وعظيم سلطانك. (૩) (દુસરા તર્જુમા) કીસી કો તાકત નહીં હોગી કે વો ઉનસે બાત કર સકે.

(૪) રૂહ : [૧] તમામ જાનદાર મુરાદ હે [૨] રૂહે આઝમ મુરાદ હે [૩] જિબ્રઇલ અલ. મુરાદ હે.

(૫) અલ્લાહ તઆલા કી ઇજાઝત સે સિર્ફ હકદાર હી કી સિફારીશ કરેંગે ઔર દુનિયા મેં જો લોગ સબસે ઝિયાદહ ઠીક બાત યાની કલિમએ શહાદત દીલ ઔર ઝબાન સે બોલતે થે વહી સિફારીશ કે હકદાર હોગે. (૬) યાની નેક આમાલ કે ઝરિયે આખિરત મેં અચ્છા ઠીકાના બના લેવે. આખિરત કી તૈયારી કર લેવે.

સૂર એ નાઝિઆત

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસ મેં (૪૬) આયતે હે. સૂરએ નબા કે બાદ ઔર સૂરએ ઇનફિતાર સે પેહલે (૮૧) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત મેં નાઝિઆત કી કસમ ખાઈ ગઈ હે. નાઝિઆત સે મુરાદ: વો ફરીશ્તે જો કાફીરો કી રૂહો કો સખ્તી સે જીસ્મ કી રગો સે ઘસીટ કર નિકાલતે હે, જૈસે ભીગી હુઈ રૂઈ મેં કાંટોવાલી સલાખ (સલીયા) ડાલકર ખિંચી જાએ તો રૂઈ કે ટુકડો કો લેકર સલાખ નિકલતી હે, વૈસા હાલ કાફીરો કી રૂહો કા હોતા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

وَالزُّرْعُ غَرْقًا ① وَالنَّشِيطُ نَشْطًا ② وَالسَّيِّحُ سَبْحًا ③ فَالْمَدِيرُتِ أَمْرًا ④ يَوْمَ تَرْجُفُ
الرَّاجِفَةُ ⑤ تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ ⑥ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ⑦ أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ⑧ يَقُولُونَ ءِإِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي
الْحَافِرَةِ ⑨ ءِإِذَا كُنَّا عِظَامًا تَنْخَرَةً ⑩ قَالُوا تِلْكَ إِذَا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ⑪ فَاِئْتِمَا هِي زَجْرَةٌ ⑫ وَاجِدَةٌ ⑬ فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ⑭

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

કસમ હે ઉન(ફરીશ્તો) કી જો(કાફીરો કી રૂહ) નિહાયત સખ્તી સે ખિંચતે હે(૧) ①
ઔર જો(ઇમાન વાલો કી રૂહ કી) ગીરહ (ગાંઠ) નરમી સે ખોલ દેતે હે(૧) ②
ઔર(હવા મેં) તૈરતે હુએ(આતે) જાતે હે(૨) ③ ફીર(જો હુકમ મિલતા હે ઉસકો પૂરા
કરને મેં) દૌડ કર આગે બઢતે હે(૪) ④ ફીર જો હુકમ મિલા ઉસ(કો પૂરા કરને) કી
તદબીર(યાની ઇન્તેઝામ) કરતે હે(૫) ⑤ કે જીસ દિન હિલા દેનેવાલી(હર ચીઝ કો) હીલા
ડાલેગી(૩) ⑥ જીસકે બાદ પીછે આનેવાલી ચીઝ આવેગી(૪) ⑦ કિતને દીલ ઉસ દિન
ઘડકતે હોગે(૮) ⑧ ઉનકી આંખે જુકી હુઈ હોગી(૯) વો(કયામત કા ઇન્કાર કરનેવાલે)
કેહતે હે કે: કયા હમ પેહલી વાલી હાલત પર ફિર લૌટા દીયે જાએંગે?(૫) ⑩ કયા
જબ હમ ખોખલી હડીયો મેં બદલે જાએંગે? ⑪ કેહતે હે કે: અગર ઐસા હુવા તબ તો
બડી નુકસાન દેનેવાલી વાપસી હોગી(૧૨) ⑫ સો વો તો એક હી સખ્ત આવાઝ
હોગી(૧૩) ⑬ જીસ કે બાદ વો સબ લોગ ફોરન ખુલે મેદાન મેં આ જાએંગે(૧૪) ⑭

(૧) નિહાયત આસાની નરમી સે સાલીહીન (નેક લોગો) કી રૂહે (આત્માએ) નિકાલતે હે.

اللهم ارزقنا منه بفضلک وکرمتک

(૨) ફરીશ્તે બડી તેઝી ઔર આસાની સે આતે જાતે હે.

(૩) પેહલે સૂર કે વકત ઝલઝલા આવેગા જીસસે હર ચીઝ હીલને લગેગી.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) ફીર ઉસકે પિછે દુસરા જટકા આવેગા.

(૫) દુન્યવી મૌત કે બાદ એક દુસરી નઈ ઝિંદગી હોગી ?

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ۖ إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ۖ إِذْ هَبَّ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ أَنَّهُ طَغَىٰ ۖ فَقُلْ هَلْ لَّكَ إِلَىٰ أَنْ تَزُولَ ۖ ۝١٨ وَأَهْدِيكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ ۖ ۝١٩ فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَىٰ ۖ فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ ۖ ۝٢٠ ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ ۖ ۝٢١ فَتَنَادَىٰ ۖ فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَىٰ ۖ ۝٢٢ فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ ۖ ۝٢٣ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَنْ يَخْشَىٰ ۖ ۝٢٤ أَنْتُمْ أَشَدُّ خُلُقًا أَمْ السَّمَاءُ ۖ بَنَاهَا ۖ ۝٢٥ رَفَعَ سَمَكَهَا فَسَوَّيَهَا ۖ ۝٢٦ وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا ۖ ۝٢٧

(એ નબી!) કયા તુમકો મૂસા (અલ.) કા વાકિયા પહોચા હે(૧) ﴿૧૫﴾ જબ ઉનકો ઉનકે રબ ને તુવા નામી એક મુકદ્દસ (પવિત્ર) મેદાન મેં આવાઝ દી થી(૧૬) કે(મુસા!) તુમ ફીરઓન કે પાસ જાઓ: કયું કે વો હદ સે આગે બઢ ગયા હે(૧૭) ફીર(ઉસકો) કહો કે: કયા તેરા દિલ ચાહતા હે કે તુ દુરુસ્ત (સુધર જાવે, ઠીક) હો જાવે? ﴿૧૮﴾ ઓર મેં તેરે રબ કી તરફ તુજે રાસ્તા દિખલાઉં કે તુ(ઉસસે) ડર જાએ(૧૯) ફીર મૂસા (અલ.) ને ઉસકો બડા મુઅજ્જા દીખાયા ﴿૨૦﴾ ફીર ભી ઉસ(ફીરઓન) ને (મૂસા અલ.કો) જુઠલાયા ઓર(ઉસ નબી કી) બાત નહી માની ﴿૨૧﴾ ફીર પીઠ ફીરાકર ચલા ઓર(મૂસા અલ. કે ખિલાફ) કોશિશ કરને લગા(૨) ﴿૨૨﴾ ફીર(લોગો કો) જમા કીયા ઓર ઉંચી આવાઝ લગાઈ ﴿૨૩﴾ ઓર(યું) કહા કે: મેં તુમ્હારા સબસે બડા રબ હું(૨૪) નતીજા યે હુવા કે અલ્લાહ તઆલા ને ઉસકો આખિરત ઓર દુનિયા(દોનો) કે અઝાબ મેં પકડ લિયા ﴿૨૫﴾ યકીનન ઈસ(વાકિયે) મેં ઉસ શખ્સ કે લીયે બડી ઇબરત હે જો(અલ્લાહ તઆલા કા) ડર રખતા હો ﴿૨૬﴾

(એ ઇન્સાનો!) કયા તુમકો પૈદા કરના ઝિયાદહ મુશ્કીલ હે યા આસમાન કો? ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) ને ઈસ(આસમાન) કો બનાયા ﴿૨૭﴾ ઈસ કી છત કો બુલંદ કીયા(૩) સો ઉસકો ઠીક ઠાક બનાયા(૪) ﴿૨૮﴾ ઓર ઉસકી રાત અંધેરી બનાઈ ઓર ઉસકે દિન કી ધુપ કો ઝાહિર કીયા(૫) ﴿૨૯﴾

(૧) ઈસ કદર સમજાને કે બાવજૂદ લોગ કયામત કો માનતે નહી જીસ કી વજહ સે હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કે કલ્બે અત્તહર (પાક દિલ) પર તો બડા અસર હોના હી થા: ઈસલીયે આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કો તસલ્લી દેને કે લીયે હઝરત મૂસા અલ. કા વાકિયા સુનાયા જા રહા હે. (૨) (દુસરા તર્જુમા) ફીર(મૂસા અલ. કે ખિલાફ) દૌડ ધુપ કરને કે લીયે પીઠ ફિરાકર ચલા. (૩) (દુસરા તર્જુમા) ઉસકી બુલંદી કો ઉંચા કિયા. (૪) (દુસરા તર્જુમા) સો(ઉસકી ગોલાઈ) બરાબર કર દી. (૫) રાત દિન કી તબ્દીલી (બદલાવ) સૂરજ કે તુલૂઅ (સૂર્યોદય) ઓર ગુરૂબ (સુર્યાસ્ત) સે હે ઓર સૂરજ આસમાન મેં હે.

وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا ﴿٣٠﴾ أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا ﴿٣١﴾ وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا ﴿٣٢﴾ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ﴿٣٣﴾
 فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَّةُ الْكُبْرَى ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَى ﴿٣٥﴾ وَبُرْزَتِ الْجَحِيمُ لِمَن يَرَى ﴿٣٦﴾ فَأَمَّا مَنْ طَغَى ﴿٣٧﴾
 وَآثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٣٨﴾ فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَى ﴿٣٩﴾ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ ﴿٤٠﴾ فَإِنَّ
 الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى ﴿٤١﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا ﴿٤٢﴾ فِيمَا أَنْتَ مِنْ ذِكْرِهَا ﴿٤٣﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ مُنتَهَاهَا ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا
 أَنْتَ مُنذِرٌ مَّن يَخْشَاهَا ﴿٤٥﴾ كَانَتْهُمْ يَوْمَ يُرَوُّهَا لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَاهَا ﴿٤٦﴾

और जमीन को उसके बाद बिछा दीया(१)﴿३०﴾ और उस(जमीन) से उसका पानी और उसका यारा निकाला﴿३१﴾ और पहाड़ों को उसपर गाढ़ दीया(२)﴿३२﴾ ताके तुमको और तुम्हारे जानवरों को ફાયदा पहुँचावे﴿३३﴾ फिर जब वो सबसे बड़ा(क्यामत का) हंगामा सामने आकर पड़ा हो जाएगा﴿३४﴾ जिस दिन इन्सान अपने सब कीये हुअे कामों को याद करेगा﴿३५﴾ और जहन्नम को देखनेवालों के सामने जाहीर कर दीया जाएगा﴿३६﴾ सो जो शप्स હદ से निकला था﴿३७﴾ और દુનિયા की ઝિંદગી को बेहतर समજા था(३)﴿३८﴾ तो જહન્નમ હી(उस का) ठीकाना હોगा﴿३९﴾ और जो शप्स अपने रબ के सामने ખડે હોને से ડરા था और(अपने) નફસ को(નાજાઇઝ) ખ્વાહીશાત से રોકા था﴿४०﴾ तो જન્નત હી(उसका) ठीकाना હોगा﴿४१﴾ वो लोग तुमसे क्यामत के बारे में सवाल करते हैं કે: वो(क्यामत) કબ કાયમ હોગી?﴿४२﴾ उसका વકત બયાન કરને से तुम्हारा क्या તઅલ્લુક (સંબંધ) ?(૪)﴿४૩﴾ उस (ક્યામત) કે(વાકેઅ હોને કે) ઇલમ કા મુન્તહા (અંત) તુમ્હારે રબ કી જાનિબ હે(૫)﴿४૪﴾ જો શપ્સ उस(ક્યામત) से ડરતા હો તુમ સિફે उसી કો ડરાનેવાલે હો﴿४૫﴾ वो लोग जिस दिन उस(क्यामत) को देख लेंगे तो उनको ऐसा भालूम होगा કે वो(दुनिया में या कबर में) એક શામ યા उसકી એક સુબહ से ઝિયાદહ નહી રહે﴿४६﴾

(૧) જમીન કો રિહાઇશ કે કાબિલ (રહેને કે લાયક) બનાયા, ઉસકે રેહનેવાલો કી તમામ ઝરૂરીયાત કે સામાન આસાની સે મુહય્યા કર દીયે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ઔર પહાડો કો(ઉસ જમીન પર) કાયમ કર દીયા.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ઔર દુનિયા કી ઝિંદગી કો આગે દિખાયા.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) ઉસકા વકત બયાન કરને સે તુમ્હારા કયા કામ હે?

(૫) (દુસરા તર્જુમા) ઉસ(ક્યામત) કે આને કા ઇલમ અલ્લાહ તઆલા હી કે હવાલે હે.

સૂર એ અબસ

યે સૂરત મક્કી છે, ઈસ મેં (૪૨) આયતેં હેં. સૂરએ નજમ કે બાદ ઔર સૂરએ કદ્ર સે પેહલે (૨૪) નંબર પર નાઝીલ હુઈ.

ઈસ સૂરત કે શુરૂ હી મેં લફઝ "عيس" આયા હુવા છે.

સૂરત કે શુરૂ મેં હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી એક ખાસ અદા કા તઝકિરહ છે.

"عيس" કેહતે હેં "મુંહ બના લેને" કો જો ઇનસાન કે દિલ મેં કીસી ચીઝ કે બારે મેં તંગી હોતી છે તો પેશાની પર બલ (કરચલીયાં) આ જાને સે હોતા છે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

عَبَسَ وَتَوَلَّى ۖ أَنْ جَاءَهُ الْأَعْمَى ۚ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهِ يَرَى ۚ ۝١ أَوْ يَدَّكَّرُ فَتَنْفَعُهُ ۚ الَّذِي كَرَى ۚ ۝٢ أَمَّا مَنْ اسْتَعْلى ۚ ۝٣ فَأَنْتَ لَهُ تَصَدَّى ۚ وَمَا عَلَيْكَ إِلَّا يَرْكَبُ ۚ ۝٤ وَأَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعَى ۚ ۝٥ وَهُوَ يَخْشَى ۚ ۝٦ فَأَنْتَ عَنْهُ تَلَهَّى ۚ ۝٧ كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ۚ ۝٨ فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ ۚ ۝٩ فِي صُحُفٍ مُكَرَّمَةٍ ۚ ۝١٠ مَرْفُوعَةٍ مُطَهَّرَةٍ ۚ ۝١١

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

પેશાની પર બલ આયા(૧) ઓર મુંહ ફીરા લીયા﴿૧﴾ ઇસલીયે કે ઉનકે પાસ એક નાબીના (અંધા) શખ્સ આયા થા ﴿૨﴾ ઓર(એ નબી!) તુમકો કયા ખબર કે(તુમહારી તાલીમાત કી બરકત સે) શાયદ વો સંવર જાતા, (સુધર જાતા, ગુનાહો સે પાક હો જાતા) ﴿૩﴾ યા વો કોઈ નસીહત કી બાત કબુલ કર લેતા તો ઉસકો નસીહત કરના ફાયદા પહોંચાતા﴿૪﴾ સો વો શખ્સ જો(દીન સે) બેપરવાહી કરતા થા ﴿૫﴾ તુમ ઉસકી ફીકર મેં લગતે હો(કે વો કીસી તરહ ઇમાન મેં દાખિલ હો જાએ)﴿૬﴾ હાલાં કે વો ન સુધરે તો આપ પર કોઈ ઝિમ્મેદારી નહી આતી થી﴿૭﴾ ઓર જો શખ્સ(પૂરી તલબ સે) તુમહારે પાસ દોડતા હુવા આયા હે﴿૮﴾ ઓર વો ડરતા ભી હે﴿૯﴾ તો તુમ ઉસકી તરફ સે બેપરવાહી કરતે હો?﴿૧૦﴾ હરગિઝ એસા ન કીજીયે, વો(કુર્આન) તો એક નસીહત હે (૨)﴿૧૧﴾ અબ જો કોઈ ચાહે ઉસે કબુલ કરે(૩)﴿૧૨﴾ વો(કુર્આન લીખા હુવા હે) અઝમત(યાની તકદુસ માન મરતબા) વાલે સહીફો(૪)મેં હે﴿૧૩﴾ (વો સહીફે અલ્લાહ તઆલા કી નઝર મેં) ઉંચે મરતબા વાલે હે(૫) બડે પાકીઝા હે﴿૧૪﴾

(૧) ઇસ સે એક સબક મિલા કે કિસી પર કિસી વજહ સે નારાઝગી કા ઝાહિર કરના હો તો ઉમુમી (આમ) અંદાઝ ઇખ્તિયાર (પસંદ) કીયા જાએ, જીસ પર નારાઝગી કો કીયા જા રહા હે વો શખ્સ સમજ હી જાએગા: લેકિન ઉનકી ઇંઝલતે નફસ (સ્વભિમાન, પોતાની ઇંઝલત) સલામત રહેગી, કિસી કો ઉસકા કસુરવાર હોના માલુમ નહી હો સકેગા ખુદ હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કે તર્જ બયાન (બયાન કરને કે તરીકે) મેં ભી યે અંદાઝ મિલતા હે.

(૨) ઓર આપકે ઝિમ્મે ઉસકી તબ્લીગ હે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) અબ જો કોઈ ચાહે ઉસકો યાદ કર લે.

(૪) તે (કુર્આન) લઘે મહફૂઝ માં એવા વરકો માં (લખાયલુ) છે જે માનવંત છે.

(૫) ઓર ઉનકા ઝાહિરી મકામ ભી બહોત ઉંચા હે, સાતો આસમાન કે ઉપર લઘે મહફૂઝ હે.

بِأَيِّدِي سَفَرَةٍ ۝ كِرَامٍ بَرَرَةٍ ۝ قَتَلَ الْإِنْسَانَ مَا أَكْفَرَهُ ۝ مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ۝ مِنْ نُّطْفَةٍ ۝ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ ۝ ثُمَّ السَّبِيلَ يَسْرَهُ ۝ ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ ۝ ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنْشَرَهُ ۝ كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ ۝ فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ ۝ أَكَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا ۝ ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا ۝ فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ۝ وَعَبَبْنَا وَقُضْبًا ۝

જો એસે લિખનેવાલો કે હાથો મેં રેહતે હૈં ﴿૧૫﴾ જો ખુદ બડી ઇઝત વાલે, બડે નેક હૈં (૧) ﴿૧૬﴾ ઇન્સાન મારા જાવે! વો કિત્ના નાશુકરા હે? ﴿૧૭﴾ (ઇન્સાન ઝરા સોચે તો) અલ્લાહ તઆલા ને ઉસકો કિસ ચીઝ સે પૈદા કીયા હે? ﴿૧૮﴾ નુત્ફે સે (૨) ઉસકો પૈદા કીયા, ફિર ઉસકો (હર ચીઝ મેં) એક ખાસ અંદાઝ અતા ફરમાયા (૩) (૪) ﴿૧૯﴾ ફિર ઉસકે લીયે રાસ્તા આસાન કર દીયા (૫) ﴿૨૦﴾ ફીર ઉસકો મૌત દી ઓર ઉસકો કબર મેં પહોંચા દીયા (૬) ﴿૨૧﴾ ફિર અલ્લાહ તઆલા જબ ચાહેંગે ઉસકો દોબારહ ઝિંદા કરેંગે ﴿૨૨﴾ હરગિઝ નહીં! અલ્લાહ તઆલા ને ઉસ (ઇન્સાન) કો જીસ બાત કા હુકમ દીયા થા અભી તક ઉસને ઉસકો પુરા હી નહીં કીયા ﴿૨૩﴾ સો ઇન્સાન કો અપને ખાને કો દેખ લેના ચાહીયે ﴿૨૪﴾ કે હમને (ઉપર સે) ખુબ પાની બરસાયા ﴿૨૫﴾ ફિર હમને ઝમીન કો અજીબ તરીકે સે ફાડા ﴿૨૬﴾ ફીર હમને ઉસ (ઝમીન) મેં ગલ્લે (અનાજ) લગાએ ﴿૨૭﴾ ઓર અંગુર ઓર સબ્જિયાં (ઉગાએ) ﴿૨૮﴾

(૧) લલ્લે મહફૂઝ સે નકલ કરનેવાલે ફરિશ્તે ભી બડે મુઅઝઝ નેક હૈં ઓર દુનિયા મેં વહી લીખને વાલે હઝરાતે સહાબા મેં ભી ફરિશ્તો જૈસી ખુબીયા થી. (૨) યાની મની કે એક કત્રે સે.

(૩) ઇન્સાન કો માં કે પેટ સે હી શરીર કે હિસ્સો કા ખૂબસૂરત સંતુલન દિયા, કદો કામત, શકલો સૂરત (રૂપ રેખા) કા બેહતરીન અંદાઝ દિયા.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) ફિર ઉસકી તકદીર તય ફરમાઈ. યાની જબ બચ્ચા માં કે પેટ મેં હોતા હે તબ હી સે ઉસકી તકદીર લીખ દી જાતી હે.

(૫) **فَرَج** (ઓરત કી શર્મગાહ) કે નિહાયત તંગ રાસ્તે સે દુનિયા મેં આનેકા રાસ્તા આસાન ફરમાયા, દુનિયા મેં ઇમાન, ઇતાઅત, નેકી, ભલાઈ યા કુફ્ર, નાફરમાની સબ રાસ્તે આસાન હે, ઇસી તરહ ઇન્સાન કી અપની ઝરૂરીયાત કે પૂરા કરને કી તમામ રાહે ભી અલ્લાહ તઆલાને આસાન બના દી.

(૬) નેઅમતો કે બયાન મેં મૌત ઓર કબર કા તઝકિરહ હે; ચુંકે હદીસ શરીફ મેં હે કે મૌત મોમીન કે લીયે તોહફા હે, દુન્યવી ઉલ્જનો (ટેન્શનો) સે નજાત પાકર રાહતવાલી આખિરત કી ઝિંદગી કા મૌત ઝરિયા હે ઓર ગુસ્લ, કફન, નમાઝે જનાઝહ, દફન યે ભી એક નેઅમત હે, વરના જાનવરો કા મરને કે બાદ કા હાલ હમારે સામને હે ઓર કિત્ને ઇન્સાન મરને કે બાદ ઇસ તરહ કી નેઅમત સે મહરૂમ રેહતે હૈં, (اللهم احفظنا, آمين)

وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ۚ وَحَدَائِقَ غُلْبًا ۚ وَفَاكِهَةً وَأَبًّا ۚ مَّتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ۚ فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاحَّةُ ۚ يَوْمَ يَفِرُّ
الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ۚ وَأُمُّهُ وَأَبِيهِ ۚ وَصَاحِبَتَهُ وَبَنِيهِ ۚ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ۚ وَجُودَةُ يَوْمَئِذٍ
مُّسْفِرَةٌ ۚ ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ۚ وَجُودَةُ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ۚ تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ ۚ

और जैतून और नखूर (उगाई) ॥ ३८ ॥ और घने बागात (उगाओ) ॥ ३० ॥ और ફલ ફટ
और ચારા (પૈદા કીયા) ॥ ૩૧ ॥ ये सब तुमको और तुम्हारे जानवरों को फायदा पड़ोयाने
के लीये हैं ॥ ३२ ॥ ફીર જબ વો કાન ફાડનેવાલી (સૂર કી) સખ્ત આવાઝ આ જાએગી ॥ ૩૩ ॥
ઉસ દિન ઇન્સાન અપને ભાઈ સે ॥ ૩૪ ॥ और अपनी मां से और अपने बाप से ॥ ૩૫ ॥
और अपनी रईकअे हयात (बीवी, જીવનસાથી) સે और अपनी अवલાદ સે
ભાગેગા ॥ ૩૬ ॥ उनमें से हर शब्द को उस दिन એક ફીફ્ર લગા હોગા જો ઉસકો (દુસરો
સે) બેપરવાહ કર દેગા (૧) ॥ ૩૭ ॥ उस दिन कितने येहरे यमकते होंगे ॥ ૩૮ ॥ હસતે ખુશી
મનાતે હોગે ॥ ૩૯ ॥ और कितने येहरो पर उस दिन गर्दो गुबार (घुल) પડી હોગી ॥ ૪૦ ॥
उन पर सियाही (काणश) छाई होगी ॥ ૪૧ ॥ યહી વો લોગ હે જો કાફિર બદકાર થે ॥ ૪૨ ॥

(૧) (દુસરા તર્જુમા) ઉસકો દુસરો કી તરફ સે ગાફીલ (બેધ્યાન) કર દેગા.

સૂર એ તકવીર

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસ મેં (૨૯) આયતે હેં. સુરએ ફાતિહા યા સુરએ મસદ કે બાદ ઔર સુરએ અઅલા સે પેહલે (૭) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં "કુવ્વીરત" કા લફઝ આયા હે યાની કયામત કે દિન સુરજ કી શુઆએ (કિરને) લપેટ દી જાએગી ઔર સૂરજ બેનૂર હો જાએગા.

અમ્ર બિન હરીસ રદી. સે મરવી હે કે ઉન્હોં ને નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કો યે સૂરત ફજર કી નમાઝ મેં પઢતે સુના.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ① وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ② وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ ③ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ④ وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ⑤ وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ⑥ وَإِذَا الْتُفُوسُ زُوِّجَتْ ⑦ وَإِذَا الْبُؤُءُ دَسَّيِلَتْ ⑧ يَا أَيُّهَا الذُّبُّ قُتِلَتْ ⑨ وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ⑩ وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ⑪ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ⑫

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હૈં.

જબ સુરજ લપેટ દીયા જાએગા(જીસ કે નતીજે મેં ઉસકી રોશની ખત્મ હો જાએગી)﴿૧﴾ ઓર જબ સિતારે ટૂટ કર ગિર પડેંગે ﴿૨﴾ ઓર જબ પહાડો કો ચલા દીયા જાએગા﴿૩﴾ ઓર જબ દસ મહિનો કી ગાભન ઉટની(જીસ કો બચ્યા હો ને વાલા હોતા હે) કો બેકાર છોડ દીયા જાએગા(૧)﴿૪﴾ ઓર જબ વહશી જાનવર(ખતરનાક મનાઝીર, દ્રશ્યો સે ઘભરાકર) આપસ મેં મિલ જાએંગે(૨) ﴿૫﴾ ઓર જબ સમંદરો કો ભર દીયા જાએગા(૩)﴿૬﴾ ઓર જબ લોગો કે(અકાઈદ ઓર આમાલ કે એતેબાર સે) જોડે જોડે બના દીયે જાએંગે(૪)﴿૭﴾ ઓર જબ જીસ બચ્ચી કો ઝિંદા કબર મેં ગાઢ દીયા ગયા થા ઉસસે પુછા જાએગા﴿૮﴾ કે કીસ ગુનાહ કે બદલે મેં ઉસકો માર દીયા ગયા થા?﴿૯﴾ ઓર જબ આમાલનામે ખોલ દીયે જાએંગે(૫)﴿૧૦﴾ ઓર જબ આસમાન કા પરદા હટા દીયા જાએગા(૬)﴿૧૧﴾ ઓર જબ જહન્નમ ખુબ ભડકા દી જાએગી﴿૧૨﴾

(૧) યાની ઇત્ની કિમતી દૌલત કો સંભાલને કા હોશ ન હોગા. ઉસકી તરફ ધ્યાન ન રહેગા.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ઓર જબ વહશી જાનવર(મરને કે બાદ દોબારહ ઝિંદા કરકે) ઇકઠઠે (જમા, એકત્ર) કર દીયે જાએંગે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ઓર જબ સમંદરો કો મીલા દીયા જાએગા (તિસરા તર્જુમા) ઓર જબ સમંદરો કો ભર દીયા જાએગા. (કયામત કે દિન તમામ કિસમ કે દરિયા, સમંદર આપસ મેં મિલા દીયે જાએંગે, ફીર સમંદરો કો સુરજ, ચાંદ, સિતારે ડાલકર ભર દીયે જાએંગે, ફીર સમંદરો મેં આગ ભડકા દી જાવેગી.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) ઓર જબ લોગો(કી રૂહ કો જીસ્મ કે સાથ) જોડ દીયા જાએગા.

(૫) તાકે સબ લોગ અપને આમાલ કો દેખ લેવેં.

(૬) (દુસરા તર્જુમા) ઓર જબ આસમાન કા છિલકા ઉતાર દીયા જાએગા(યાની આસમાન ખોલ દીયા જાવેગા જીસકી વજહ સે અંદર કી ચીઝેં નઝર આને લગેગી) (તિસરા તર્જુમા) જબ આસમાન કો લપેટ દીયા જાએગા(ઈસ વકત આસમાન સરો પર છત કી તરહ હે ઈસ કો લપેટ દીયા જાએગા)

وَإِذَا الْجَنَّةُ أُرْفِئَتْ ۖ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ۖ فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنُوسِ ۖ الْجَوَارِ الْكُنُوسِ ۖ وَالْيَلِيلُ إِذَا عَسَسَ ۖ وَالصُّبْحُ إِذَا تَنَفَّسَ ۖ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۖ ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ۖ مُطَاعٌ ثَمَّ أَمِينٍ ۖ وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ۖ وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأَفْقى الْمُبِينِ ۖ وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ۖ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ۖ فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ۖ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۖ لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ ۖ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۖ

﴿

और जब जन्नत करीब कर दी जायेगी ﴿१३﴾ (उस वकत) हर शप्स जो आमाલ वो लेकर आया है उनको जान लेगा ﴿१४﴾ सो में कसम जाता हुं उन(सितारों) की जो(सिधे चलते हुये) पिछे की तरफ चलने लगते हैं(१) ﴿१५﴾ जो(पिछे की तरफ) चलते चलते छुप जाते हैं ﴿१६﴾ और में कसम जाता हुं रात की जब वो जाने लगे ﴿१७﴾ और सुब्ह की(कसम जाता हुं) जब वो सांस लेवे(२) ﴿१८﴾ यकीनन वो(कुर्आन) अक ठळळत वाले इरिश्ते का लाया हुवा कलाम है ﴿१९﴾ जो बडी कुव्वत वाले हैं, अर्श वाले(अल्लाह तआला) के पास बडे इत्बेवाला है ﴿२०﴾ वहां(इरीश्तो में) उसकी बात मानी जाती है, वो अमानतदार है ﴿२१﴾ और(अे मक्कावालो!) तुम्हारे साथ रेहनेवाले(यानी मुहंमद सल्लल्लाहु अलयहि वसल्लम) दीवाने नही हैं ﴿२२﴾ और पक्की बात है के उन्हों ने उस(जिब्रिल इरीश्ते) को(आसमान के) साफ़ (यानी जुले) किनारे पर देखा भी है ﴿२३﴾ और वो गैब की बातों को बतलाने में बजील (कंजूस) नही हैं ﴿२४﴾ और वो(कुर्आन) कीसी मरदुद (घित्कारे हुवे) शैतान की(कही हुई) बात नही है ﴿२५﴾ ईर भी तुम लोग कीस तरफ चलें जा रहे हो? ﴿२६﴾ वो(कुर्आन) तो आलमों के वास्ते अक नसीहत ही है ﴿२७﴾ पास तुम में से उस शप्स के लीये जो सीधा रास्ता चलना चाहे ﴿२८﴾ और सब आलमों के रब अल्लाह तआला के चाहे बगैर तुम कुछ भी नही चाह सकते ﴿२९﴾

(१) सितारे कभी मशरिक (पुर्व) से मगरीब (पक्षिम) की तरफ और कभी मगरीब (पक्षिम) से मशरिक (पुर्व) की तरफ चलते नजर आते हैं, फिर चलते चलते गाઇब हो जाते हैं, ये अल्लाह तआला की कुदरत का अज्जब करीश्मा है. (२) यानी सुब्ह तुलूअ हो (निकल) जाये, ઈસી तरહ સુબ્હ સુબ્હ "નસીમે હવા" (સુબ્હ કી ઠંડી હવા) ચલતી હે ઉસકી તરફ ભી આયત મેં બલીગ (બહુત ઉચે તરીકેસે) ઇશારહ હે, ઐસે ભી ઐસી હવા મેં સાંસ લેના નિહાયત મુફીદ હે.

સૂર એ ઇન્ફીતાર

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસ મેં (૧૮) આયતે હે. સૂરએ નાઝીઆત કે બાદ ઓર સૂરએ ઇન્શીકાક સે પેહલે (૮૨) નંબર પર ઉતરી.

ઇસ સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં "ઇન્ફીતારત" કા લફઝ આયા હે. કયામત કે દિન આસમાન ફટ જાએગા યાની આસમાન કા પૂરા ઇન્તિઝામ દરહમ બરહમ હો જાએગા.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ ۝ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَحَرَتْ ۝ وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ ۝ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ۝ عَلِمْتَ نَفْسٌ
مَا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ۝ يَأْيَيْهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ۝ الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ ۝ فِي أَيِّ صُورَةٍ
مَا شَاءَ رَكَّبَكَ ۝ كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالذِّينِ ۝ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ۝ كِرَامًا كَاتِبِينَ ۝ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ۝
إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ۝

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

જબ આસમાન ફટ જાએગા﴿૧﴾ ઓર જબ તારે(ટૂટ કર) ગિર જાએંગે ﴿૨﴾ ઓર
જબ સમંદરો કો ઉબાલ દીયા જાએગા(૧)﴿૩﴾ ઓર જબ કબરે ઉખાડ દી જાએગી(૨)﴿૪﴾
તો(ઉસ વકત) હર શખ્સ કો પતા ચલ જાએગા કે ઉસને કયા આગે ભેજા ઓર કયા
પીછે છોડા(૩) ﴿૫﴾ એ ઇન્સાન! તેરે રબ કે બારે મેં જો બડા કરમવાલા હે કિસ ચીઝ ને
તુજે ફરેબ (ઘોકે) મેં ડાલ રખ્યા હે?﴿૬﴾ જીસને તુજે પૈદા કીયા, ફીર તુજકો ઠીક ઠાક
કીયા, ફીર તેરે અંદર(ખાસ સમતુલન ઓર) એઅતેદાલ પૈદા કીયા﴿૭﴾ જીસ સૂરત મેં
ચાહા તુજે જોડકર તૈયાર કીયા﴿૮﴾ હરગિઝ(અલ્લાહ તઆલા કી કુદરત કે બારે મેં
ઘોકા) નહી(હોના ચાહીયે) બલકે તુમ તો(આખિરત મેં) બદલા(મિલને) કો જુઠલાતે
હો ﴿૯﴾ ઓર ચકીની બાત હે કે તુમ પર દેખ ભાલ કરનેવાલે(ફરીશ્તે) મુકરર
હે(૪)﴿૧૦﴾ જો બડે ઇઝત વાલે(આમાલ કો) લિખનેવાલે હે﴿૧૧﴾ જો કામ ભી તુમ
લોગ કરતે હો વો ઉન સબ કો જાનતે હે﴿૧૨﴾ ચકીનન નેક લોગ બડી નેઅમતો મેં
હોગે﴿૧૩﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) ઓર જબ(સબ) સમંદર(મિલાકર એક સાથ) બહા દીયે જાએંગે.

(૨) યાની ઝમીન કે અંદર કી ચીઝે બાહર આ જાએગી, યહાં તક કે મુદ્દે ભી બાહર આ જાએંગે.

(૩) યાની જો આમાલ કર કે આખિરત મેં જમા કરવા દીયે ઓર જો આમાલ નહી કર સકા.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) હાલાંકે તુમ્હારે ઉપર તુમ્હારે(આમાલ કો) યાદ રખનેવાલે ફરીશ્તે મુકરર હી હે.

وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ۖ يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ ۖ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ۖ ﴿١٦﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ ۚ ثُمَّ مَا
 ۞ أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ ۚ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا ۖ وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ۚ ﴿١٧﴾

और यकीन रखो के बुरे काम करनेवाले लोग जरूर जहन्नम में होंगे(१) ﴿१४﴾ वो उस (जहन्नम) में इन्साफ़ के दिन दाखिल होंगे ﴿१५﴾ और वो उस(जहन्नम) से कभी गाँव नहीं हो सकेंगे ﴿१६﴾ और(अे नबी!) तुमको क्या ખબર वो બદલા મિલને का दिन कैसा है? ﴿१७﴾ ફીર(હમ દોબારહ કેહते हैं:) तुमको क्या ખબર वो બદલા મિલને का दिन कैसा है? ﴿१८﴾ જસ દિન કોઈ શખ્સ કો કોઈ નફા પહોચાને का इप्तिहार (अधिकार) नहीं रहता होगा, और उस दिन तमाम हुकम अदलाह तआला ही का होगा ﴿१९﴾

(૧) કુજુર કા માઅના ફાડના, મુરાદ જન લોગો ને કુફ્ર ઓર મઅસિયત (ગુનાહો) કે હાથ સે દીન ઓર દિયાનત કા પરદા ફાડ દિયા.

સૂર એ મુતફફિફીન

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસ મેં (૩૬) આયતે હે. સૂરએ અન્કબુત કે બાદ ઔર સૂરએ બકરહ સે પેહલે (૮૬) નંબર પર ઉતરી.

કુછ હઝરાત કેહતે હે કે: મક્કા મુકર્રમા મેં સબ સે અબિર મેં યે સૂરત ઉતરી ઔર કુછ ઉલમા કા કહના હે કે હિજરત કે બાદ મદીના મુનવ્વરહ મેં ઉતરી.

મુતફફિફીન કા લફઝ ઈસ સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં આયા હે જીસકા માઅના હે ઘટાનેવાલે. જીસ ઇન્સાન કે દીલ મેં ઇમાને કામિલ (પૂરા) હોતા હે વો લેન દેન મેં ઘોકા ઔર ખયાનત નહી કરતા, કમી બેશી નહી કરતા.

ઈસ સૂરત કા દુસરા નામ "તતફીફ" ભી હે, તતફીફ કા માઅના આતા હે: કિનારહ, કમી કરને કો ભી તતફીફ કેહતે હે, બરતન પૂરાન ભરે, બહકે ભરને કે કરીબ હો ઔર ઉસકો છોડ દે તો ઉસકો તતફીફ કેહતે હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ۝۱ الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ۝۲ وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ۝۳ أَلَا يَظُنُّ أُولَٰئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ ۝۴ لِّيَوْمٍ عَظِيمٍ ۝۵ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۝۶ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفُجَارِ لَفِي سِجِّينٍ ۝۷ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سِجِّينٌ ۝۸ كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ۝۹ وَيَلٌَّ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۝۱۰ الَّذِينَ يُكْذِبُونَ بِبُيُوتِ الدِّينِ ۝۱۱ وَمَا يُكْذِّبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ۝۱۲ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۝۱۳ كَلَّا بَلْ سَرَّ أَنْ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝۱۴

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

નાપ તોલ મેં કમી કરનેવાલો કે લીયે બડી ખરાબી હે﴿૧﴾ ઉનકી હાલત એસી હે કે જબ લોગો સે ખુદ કોઈ ચીઝ નાપ કર લેતે હે તો પૂરી પૂરી(ભર કર) લેતે હે﴿૨﴾ ઓર જબ ઉન(લોગો) કો નાપ કર યા તોલ કર દેતે હે તો ઘટા કર દેતે હે﴿૩﴾ કયા વો લોગ ખયાલ નહી કરતે કે ઉનકો બડે(સખ્ત) દિન મેં દોબારહ ઝિંદા કરકે ઉઠાયા જાએગા ﴿૪﴾ ﴿૫﴾ જીસ દિન(વો) લોગ તમામ આલમો કે રબ કે સામને ખડે હોગે﴿૬﴾ હરગિઝ(બીલકુલ એસા ખયાલ મત કરો કે કયામત) નહી(આયેગી) યકીન રખ્ખો કે બુરે કામ કરનેવાલે લોગો કા આમાલનામા સિજજન મેં હોગા(૧)﴿૭﴾ ઓર તુમકો કયા માલૂમ કે સિજજન(મેં રખ્ખા હુવા આમાલ નામા) કયા ચીઝ હે?﴿૮﴾ વો એક લિખી હુઈ કિતાબ હે(૨)﴿૯﴾ ઉસ દિન(હક કો) જુઠલાને વાલો કે લીયે બડી બરબાદી હોગી﴿૧૦﴾ જો બદલા મિલને કે દિન કો જુઠલાતે હે﴿૧૧﴾ ઓર ઉસ દિન કો હર વો શખ્સ હી જુઠલાતા હે જો હદ સે આગે બઢનેવાલા, બડા ગુનેહગાર હો﴿૧૨﴾ જબ ઉસકે સામને હમારી આયતે પઢકર સુનાઈ જાતી હે તો વો(એસા) કેહતા હે કે: પિછલે ઝમાને કે લોગો કે અફસાને(યાની કહાનિયાં) હે﴿૧૩﴾ હરગિઝ નહી ! બલકે ઉનકે દિલો પર જો આમાલ વો કરતે હે ઉન્હો ને ઝંગ (કાટ) ચઢા દિયા હે﴿૧૪﴾

(૧)સાતવી ઝમીન કે નીચે કાફીરો કી રૂહે (આત્માએ) રખને કા કેદખાના જો તંગ ઓર અંધેરા હે.

(૨)(દુસરા તર્જુમા) વો એક લિખા હુવા રજીસ્ટર હે.

كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَحْجُوبُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيمِ ﴿١٦﴾ ثُمَّ يُقَالُ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ
تُكَذِّبُونَ ﴿١٧﴾ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْإِبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ﴿١٨﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ﴿١٩﴾ كِتَابٌ مَرْقُومٌ ﴿٢٠﴾ يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢١﴾
إِنَّ الْإِبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿٢٢﴾ عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٢٣﴾ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ﴿٢٤﴾ يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ
مَحْمُومٍ ﴿٢٥﴾ خِتْمُهُ مِسْكَ ۖ وَفِي ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ﴿٢٦﴾ وَمِزَاجُهُ مِنَ تَسْنِيمٍ ﴿٢٧﴾ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا
الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾ وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ﴿٣٠﴾

(જેસા કાફીરો કા ખયાલ હે એસા) હરગિઝ નહી! યકીનન વો(કાફિર) લોગ ઉસ દિન
અપને રબ કી ઝિયારત સે રોક દીયે જાએંગે﴿૧૫﴾ ફિર યકીનન ઉન લોગો કો જહન્નમ
મેં દાખિલ હોના હી પડેગા﴿૧૬﴾ ફીર(ઉન સે) કહા જાએગા કે: યે(અઝાબ) વો ચીઝ હે
જીસ કો તુમ લોગ જુઠલાયા કરતે થે﴿૧૭﴾ (બુરે ઓર નેક લોગો કા અંજામ)
હરગિઝ(એક જેસા) નહી(હો સકતા બલકે) નેક લોગો કા આમાલ નામા ઇલ્લીયીન મેં
હોગા﴿૧૮﴾ ઓર તુમકો કુછ માલૂમ હે કે ઇલ્લીયીન(મેં રખ્યા હુવા આમાલ નામા)
કયા ચીઝ હે?﴿૧૯﴾ વો એક લિખી હુઈ કિતાબ હે ﴿૨૦﴾ જીસકો (અલ્લાહ તઆલા કે)
મુકર્રબ ફરીશ્તે દેખતે રેહતે હેં ﴿૨૧﴾ યકીનન નેક લોગ બડી નેઅમતો મેં હોગે ﴿૨૨﴾
તખ્તો પર(બેઠે હુએ શોખ સે) નઝારહ કર રહે હોગે ﴿૨૩﴾ તુમ ઉનકે ચેહરો પર
નેઅમતો કી તાઝગી(સાફ) પેહચાન લોગે(૧) ﴿૨૪﴾ ઉનકો એસી ખાલીસ (ચોખ્ખી)
શરાબ પિલાઈ જાએગી જો મુહર લગી હુઈ હોગી ﴿૨૫﴾ ઉસકી મુહર ભી મુશ્ક હોગી
ઓર યહી વો ચીઝ હે જીસ પર લલયાનેવાલો કો એક દુસરે સે બઢ ચઢકર કે લલયાના
ચાહીયે(૨) ﴿૨૬﴾ ઓર ઉસ(શરાબ) મેં તસ્નીમ કા પાની મિલા હુવા હોગા ﴿૨૭﴾
જો(તસ્નીમ) એસા ચશ્મા હે જીસ મેં સે(અલ્લાહ તઆલા કે) મુકર્રબ (નજીકી) બંદે
પિએંગે ﴿૨૮﴾ યકીનન જો લોગ મુજરિમ થે વો(દુનિયા મેં) ઇમાનવાલો પર હસા કરતે
થે ﴿૨૯﴾ ઓર જબ વો(ઇમાન વાલે) ઉન(કાફિરો) કે સામને સે ગુઝરતે થે તો
વો(કાફિર) આપસ મેં એક દુસરે કો આંખો સે ઇશારહ કરતે થે﴿૩૦﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) તુમ ઉનકે ચેહરો પર નેઅમતો કી રોનક નુમાયાં (ખુલી,દિખતી હુવી) પાઓગે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ઓર યહી તો વો ચીઝ હે જીસ મેં શોક રખને વાલો કો એક દુસરે સે બઢ ચઢકર શોક
દિખાની ચાહીયે.

وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ﴿٣٢﴾ وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ
حَفِظِينَ ﴿٣٣﴾ فَالْيَوْمَ الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٣٤﴾ عَلَى الْأَرَائِكِ ۖ يَنْظُرُونَ ﴿٣٥﴾ هَلْ تُؤِيبُ الْكَفَّارُ مَا
كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

और जब वो(काफ़िर) अपने घरों के पास लोटते थे तो (वहां भी) ईमान वाले का तज़क़िरह कर के) मज़ा लेते हुए लोटते थे(१)﴿३१﴾ और जब वो(काफ़िर लोग) उन(मुसलमानों) को देखते तो केहते: बेशक ये लोग भटक़े हुए हैं(२)﴿३२﴾ હાલાં કે उन(કાફીરો) કો उन(મુસલમાનો) પર નિગરાન બનાકર ભેજા નહી ગયા થા(૩)﴿૩૩﴾ સો આજ(કયામત) કે દિન ઇમાન લાને વાલે કાફીરો પર હસ રહે હોંગે﴿૩૪﴾ (જન્નતી) તખ્તો પર બેઠકર એસી ખુશ હાલી और क़ाफ़ीरों की बद्द ह़ાલી देख रहे होंगे﴿३५﴾ કે વાકઈ કાફીર લોગો કો ઉનકે કીયે હુએ કામો કા બદલા મિલ ગયા﴿૩૬﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) और जब वो(काफ़िर) अपने घरों के पास लोटते थे तो(मुसलमानों का मज़ाक उड़ाते हुए) दीव लगी (ठडो करते हुए) जाते थे.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) बेशक ये लोग(ईस्लाम क़बूल कर के) बड़ी ग़ल्ती में हैं.

(૩) કે હર વકત મુસલમાનો કો દેખતે રહે કે વો કયા કયા કરતે હે.

સૂર એ ઇન્શીકાક

યે સૂરત મક્કી હે, ઇસ મેં (૨૫) આયતે હે. સુરએ ઇન્ફિતાર કે બાદ ઓર સુરએ રૂમ સે પેહલે (૮૩) નંબર પર ઉતરી.

"ઇન્શીકકત" કા લફઝ ઇસ સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં આયા હે, જીસ મેં કયામત કે દિન આસમાન કે ફટ પડને કા તઝકિરહ હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ ۖ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ۖ وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ ۖ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ۖ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ۖ يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدًا فَمُلْقِيهِ ۖ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ۖ فَسَوْفَ يُجَاسِبُ حَسَابًا يَّسِيرًا ۖ وَيُنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا ۖ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ ۖ فَسَوْفَ يَدْعُوا ثُبُورًا ۖ وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا ۖ إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ۖ إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَّجُوزَ ۖ بَلَىٰ ۖ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ۖ

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

(સૂર ફૂકને બાદ) જબ આસમાન ફટ જાએગા﴿૧﴾ ઓર વો અપને રબ કા હુકમ (સુનકર) માન લેગા ઓર ઉસ પર(રબ કા હુકમ) માનના લાઝિમ હે ﴿૨﴾ ઓર જબ ઝમીન (ખિંચ કર) ફેલા દી જાએગી﴿૩﴾ ઓર જો કુછ ઉસકે અંદર હે વો ઉસકો(નિકાલ કર) બાહર ફેંક દેગી ઓર ખાલી હો જાએગી﴿૪﴾ ઓર વો અપને રબ કા હુકમ (સુનકર) માન લેગી ઓર ઉસ પર(રબ કા હુકમ) માનના લાઝિમ હે ﴿૫﴾ એ ઇન્સાન! તુ અપને રબ કે પાસ જાને તક પૂરી કોશિશ(કે સાથ અમલ) કર રહા હે, ફિર વો ઉસ(અપને આમાલ કી જગા (બદલા) સે મિલનેવાલા હે(૧)﴿૬﴾ ફિર જીસ શખ્સ કો ઉસકા આમાલ નામા ઉસકે દાહને હાથ મેં દીયા જાએગા﴿૭﴾ તો ઉસસે આસાન હિસાબ લીયા જાએગા﴿૮﴾ ઓર વો અપને ઘરવાલો કે પાસ ખુશી મનાતે હુએ વાપસ આયેગા﴿૯﴾ ઓર લેકિન જીસ શખ્સ કો ઉસકા આમાલ નામા ઉસકી પીઠ કી પીછે સે દીયા જાએગા﴿૧૦﴾ તો વો મૌત કો પુકારેગા﴿૧૧﴾ ઓર વો ભડકતી આગ મેં દાખિલ હોગા﴿૧૨﴾ (યે) વો શખ્સ(હે જો દુનિયા મેં) અપને ઘરવાલો મેં બહોત ખુશ(યાની બેફીકર) રહા કરતા થા﴿૧૩﴾ ઉસને યે સમજ રખ્યા થા કે વો કભી પલટ કર(અલ્લાહ તઆલા કે સામને) નહી જાએગા﴿૧૪﴾ હાં! ઝરૂર જાના હે યકીનન ઉસકે રબ ઉસકો બરાબર દેખ રહે થે﴿૧૫﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) એ ઇન્સાન! તુ અપને રબ કે પાસ પહોચને તક(યાની મૌત તક) બડી તકલીફ મેં હે, ફિર તુ ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) સે મિલને હી વાલા હે (દુનિયા મેં મુખ્તાલિફ (અલગ અલગ) કિસમ (ટાઈપ) કી તકલીફે લગી રેહતી હે).

فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ۖ وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ۖ وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ ۖ لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ ۖ فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٩﴾
 وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ﴿٢٠﴾ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكَذِّبُونَ ﴿٢١﴾ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ﴿٢٢﴾ فَبَشِّرْهُمْ
 بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٣﴾ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٢٤﴾

સો મેં શફક (સૂરજ ડુબને કે બાદ આસમાન પર લાલી છા જાતી હે) કી કસમ ખાતા હું(૧)﴿૧૯﴾ ઔર રાત કી ઔર ઉન ચીઝો કી જન(ચીઝો) કો વો સમેટ લેતી હે(૨)﴿૧૭﴾ ઔર ચાંદ કી જબ વો ભર કર કે પૂરા હો જાવે(૩)﴿૧૮﴾ (ઉન સબ ચીઝો કી કસમ ખાકર કે કેહતા હું કે) ઝરૂર તુમકો એક હાલત કે બાદ દુસરી હાલત પર પહોંચના હે(૪)﴿૧૯﴾ ફીર ઉન(કાફીરો) કો કયા હો ગયા કે વો ઇમાન નહી લાતે? ﴿૨૦﴾ ઔર જબ ઉનકે સામને કુર્આન પઢા જાતા હે તો વો સજદહ નહી કરતે ﴿૨૧﴾ બલકે કાફીર લોગ(ઉલ્ટા કુર્આન કો) જુઠલાતે હે﴿૨૨﴾ ઔર અલ્લાહ તઆલા અચ્છી તરહ જાનતે હે જો બાતે વો લોગ જમા કર રહે હે(૫) ﴿૨૩﴾ સો ઉનકો દર્દનાક અઝાબ કી ખુશખબરી સુના દો ﴿૨૪﴾ મગર જો લોગ ઇમાન લાએ ઔર ઉન્હો ને નેક કામ કીયે ઉનકો એસા સવાબ મિલેગા જો કભી ખત્મ નહી હોગા ﴿૨૫﴾

(૧) સૂરજ ડુબને કે બાદ લાલી ફિર સુફેદી આ જાતી હે.

(૨) ઇન્સાન, જાનવર જો દિનભર ઇધર ઉધર હોતે હે વો રાત કો અપને ઠીકાને પર આ જાતે હે.

(૩) મુરાદ ચૌદવી કા ચાંદ "બદરે કામિલ".

(૪) ઝિંદગી કે મુખ્તલિફ મરાહીલ (તબકે કે) હે: બચપન, જવાની, બુઢાપા હર એક સે ઇન્સાન કો ગુઝરના હે, ઈસી મુખ્તલિફ અહવાલ સે દુનિયા કયામત તક ગુઝરતી રહેગી ઔર ઇન્સાની સોચ મેં ભી તબ્દીલીયાં હોતી રેહતી હે.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) ભર રહે હે(યાની ઉનકે દીલ મેં જો અકાઈદ જમા હે અલ્લાહ તઆલા જાનતે હે, ઉનકે આમાલ નામો મેં જો ઝાહિરી આમાલ હે અલ્લાહ તઆલા ઉનકો ભી જાનતે હે).

સૂર એ બુરૂજ

યે સૂરત મક્કી છે, ઈસ મેં (૨૨) આયતે હેં. સૂરએ વશ્શમ્સ કે બાદ ઔર સૂરએ તીન સે પેહલે (૨૭) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં અલ્લાહ તઆલા ને બુરૂજ વાલે આસમાન કી કસમ ખાઈ છે.

બુરૂજ સે મુરાદ: બુર્જ કે માઅના બુલંદ ઇમારત ઔર મહલ કે હે, યહાં કયા મુરાદ હે?:

(૧) આસમાન કે સિતારે.

(૨) આસમાન કે બારહ બુર્જ જીનકી મસાફત (દૂરી) સૂરજ એક સાલ મેં તય કરતા હે. યું સમજો! આસમાન મેં મશરીક સે મગરીબ તક બારહ ફાંક (ચીરી ચીરીનું સ્નશાન) હે, જૈસે ખરબૂજે મેં હોતી હે, સૂરજ બરસ ભર મેં ઉસકો તય કરતા હે. (૩) આસમાન કે વો હિસ્સે જહાં ફરીશ્તો કા પેહરા રેહતા હે.

હઝરત જાબીર બિન સમુરહ રઢી. રિવાયત કરતે હે કે હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઝુહર ઔર અસર મેં "والسَّيَاءُ ذَاتُ الْبُرُوجِ" ઔર "السَّيَاءُ" ઔર "الطَّارِقُ" ઔર ઉન્હી જૈસી સુરતે પઢા કરતે થે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ۝ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ۝ وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ ۝ قَتَلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ ۝ النَّارِ ذَاتِ
الْوُقُودِ ۝ إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ۝ وَهُمْ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ۝ وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ
الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۝ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۝ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۝

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

કસમ હે બુરજોં વાલે આસમાન કી(૧)﴿૧﴾ ઓર ઉસ(કયામત કે) દિન કી જીસ કા
વાદા કીયા ગયા હે ﴿૨﴾ ઓર ઉસકી જો હાઝિર હોતા હે ઓર ઉસ(દિન) કી જીસ મેં
હાઝરી હોની હે(૨)﴿૩﴾ ખંદકો (ખડે, ખાઈ) વાલે મારે ગએ﴿૪﴾ યાની બહોત સે ઈઘણ
કી આગ વાલે﴿૫﴾ જીસ વકત વો(ખંદક ખોદને વાલે) ઉસ(આગ) કે આસ પાસ બેઠે
થે﴿૬﴾ ઓર વો ઇમાનવાલો કે સાથ જો(જૂલમ) કર રહે થે ઉસકો(અપને સામને) દેખ
રહે થે﴿૭﴾ ઓર વો(ખંદક ખોદને વાલે) ઉન(ઇમાનવાલો) કો સિર્ફ ઈસ વજહ સે સજા
દે રહે થે કે વો અલ્લાહ તઆલા પર ઇમાન લાએ થે જો બડે ઝબરદસ્ત, તમામ સિફાત
વાલે હે(૩)﴿૮﴾ જીસ(અલ્લાહ તઆલા) કે લીયે આસમાનો ઓર ઝમીન કી હુકૂમત હે
ઓર અલ્લાહ તઆલા હર ચીઝ કો દેખ રહે હે﴿૯﴾

(૧) એક કોલ (મંતવ્ય) યે હે કે આસમાની કિલ્એ મુરાદ હે જીન મેં મલાઈકા (ફરિશ્તે) પેહરા દેતે હે, યા
બડે સિતારે મુરાદ હે, યા આસમાન કી મંઝિલે જો સૂરજ સાલ ભર મેં તય કરતા હે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ઓર ઉસ(દિન) કી જો હાઝિર હોતા હે.

શાહિદ : [૧] યાની જુમ્હા કા દિન ઓર મશહૂદ યાની અરફા કા દિન

[૨] શાહિદ સે મુરાદ ઇન્સાન ઓર મશહૂદ યાની કયામત કે દિન હર ઇન્સાન અલ્લાહ તઆલા કે સામને
હો જાએગા

[૩] શાહિદ યાની ગવાહ ઓર મશહૂદ યાની જીસકે હક મેં ગવાહી દી જાએ. કયામત કે દિન હઝરત
નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઇમાન વાલો કે ઇમાન ઓર નેક કામો કી ગવાહી દેંગે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ઓર ઉન(ખંદક ખોદનેવાલો) ને ઉન(ઇમાનવાલો) મેં સિર્ફ યહી કસુર પાયા કે વો
અલ્લાહ તઆલા પર ઇમાન રખતે હે જો બડે ઝબરદસ્ત ખુબીયો વાલે હે.

إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ ۝ إِنَّ الَّذِينَ
 آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ۝ إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ۝
 إِنَّهُ هُوَ يَبْدِئُ وَيُعِيدُ ۝ وَهُوَ الْغَفُورُ الْودُودُ ۝ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ۝ فَعَالٌ لَبِءٌ يُرِيدُ ۝ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ
 الْجُنُودِ ۝ فِرْعَوْنُ وَثَمُودُ ۝ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ۝ وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ۝ بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَجِيدٌ ۝ فِي
 سَبْعٍ مِثْقَاطٍ فَهُوَ طَوِيلٌ ۝

યકીનન જીન લોગો ને ઇમાન વાલે મદો કો ઔર ઇમાન વાલી ઔરતો કો ફિત્ના મેં
 ડાલા(૧) ફીર ઉન્હો ને તૌબા નહી કી તો ઉન્કે લિયે જહન્નમ કા અઝાબ હે ઔર ઉન્કે
 લિયે આગ મેં જલને કી સઝા હે(૧૦) યકીનન જો લોગ ઇમાન લાએ ઔર ઉન્હોને નેક
 કામ કિયે તો ઉન્કે લિયે એસે બાગાત હે જીનકે નીચે સે નેહરેં બેહતી હોગી, યે બહોત
 બડી કામિયાબી હે(૧૧) યકીનન તુમ્હારે રબ કી પકડ બહોત સખ્ત હે(૧૨) વહી પેહલી
 મરતબા(ભી) પૈદા કરતે હે ઔર(કયામત મેં) દોબારહ ભી પૈદા કરેંગે(૧૩) વહી
 અલ્લાહ તઆલા બહોત માફ કરનેવાલે, બહોત મુહબ્બત કરનેવાલે હે(૧૪) અર્શ કે
 માલિક હે, બડી શાનવાલે હે(૧૫) જો ચાહતે હે ઉસે કર હી ડાલતે હે(૧૬) (એ નબી!)
 કયા તુમ્હારે પાસ ઉન લશ્કરો કા વાકિયા પહોચા(૧૭) ફીરઓન ઔર સમૂદ કા(૧૮)
 બલ્કે(ઉન સબકા બુરા અંજામ સુન લેને કે બાવજુદ ભી) કાફીર લોગ(નબી કે) જુઠલાને
 મેં લગે હુએ હે(૧૯) ઔર અલ્લાહ તઆલા ને ઉન્કો હર તરફ સે ઘેરે મેં લે લીયા હે
 (૨૦) (ઉન કે કાફીરો સે જુઠલાને સે કોઈ ફર્ક નહી પડતા) બલ્કે યે તો એક બડી
 શાનવાલા કુર્આન હે (૨૧) જો લવ્હે મહફૂઝ મેં લિખ્યા હુવા હે (૨૨)

(૧) (દુસરા તર્જુમા) નિશાના બનાયા (તિસરા તર્જુમા) તકલીફ પહોચાઈ.

સૂરએ તારીક

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસ મેં (૧૭) આયતે હે. સૂરએ બલદ ઓર સૂરએ કમર સે પેહલે (૩૬) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં તારીક કી કસમ ખાઈ ગઈ હે.

તારીક: અંધેરે મેં આનેવાલા. આયત મેં રાત મેં ઝાહિર હોનેવાલા સિતારહ મુરાદ હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ① وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ② النَّجْمُ الثَّاقِبُ ③ إِنَّ كُلَّ نَفْسٍ لَّيَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ④ فَلْيَنْظُرِ
الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ⑤ خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ ⑥ يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ⑦ إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ⑧ يَوْمَ
تَبَى السَّرَائِرُ ⑨ فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ⑩ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ⑪ وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ⑫ إِنَّهُ لَقَوْلُ
عِ فَضْلٍ ⑬ وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ⑭ إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ⑮ وَأَكِيدُ كَيْدًا ⑯ فَمَهْلُ الْكَافِرِينَ أَمْهَلُهُمْ رُويْدًا ⑰

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

કસમ હે આસમાન કી ઔર(અંધેરી) રાત મેં આનેવાલે(સિતારે) કી﴿૧﴾ ઔર
(એ નબી!) તુમકો કુછ માલૂમ હે વો રાત મેં આનેવાલા કયા હે? ﴿૨﴾ વો ચમકતા હુવા
સિતારા હે﴿૩﴾ કે કોઈ જાન ઐસી નહી હે જીસ પર કોઈ નિગરાની કરનેવાલા
(ફરીશ્તા) મૌજૂદ ન હો﴿૪﴾ સો ઇન્સાન કો યે દેખના ચાહીયે કે ઉસકો કિસ ચીઝ સે
પૈદા કીયા ગયા હે? ﴿૫﴾ ઉસે એક ઉછલતે હુએ પાની સે પૈદા કીયા ગયા હે﴿૬﴾ જો
પિઠ ઔર સિને(કી હડીયો) કે દરમિયાન સે નિકલતા હે(૧)﴿૭﴾ યકીનન અલ્લાહ
તઆલા ઉસ(ઇન્સાન) કો દોબારહ ઝિંદા કરને પર પૂરી કુદરત રખતે હે﴿૮﴾ જીસ દિન
તમામ ભેદો કી જાંચ હોગી(૨)﴿૯﴾ તો ઉસ(ઇન્સાન) કે પાસ(ખુદ કી તરફ સે જવાબી
કારવાઈ કરને કા) ન તો કોઈ ઝોર હોગા ઔર ન કોઈ ઉસકી મદદ કરનેવાલા
હોગા﴿૧૦﴾ કસમ હે બારીશ વાલે આસમાન કી(૩)﴿૧૧﴾ ઔર(બીજ સે કુંપલ નિકલતે
વકત) ફટ પડનેવાલી ઝમીન કી કસમ﴿૧૨﴾ કે યે(કુર્આન) દો ટોક ફૈસલા કરનેવાલા
કલામ હે﴿૧૩﴾ ઔર વો કોઈ મઝાક નહી હે﴿૧૪﴾ બેશક વો(કાફીર લોગ હક કે મુકાબલે
મેં) અલગ અલગ ચાલે ચલ રહે હે﴿૧૫﴾ મેં ભી(ઉનકી ચાલો કી તોડ કી) તદબીર કર
હા હું﴿૧૬﴾ લિહાઝા(એ નબી!) તુમ ઉન કાફીરો કો મોહલત દો, ઉનકો થોડે
દિનો(ઉનકે હાલ પર) છોડ દો﴿૧૭﴾

(૧) મદ કે મની કી જગહ પિઠ ઔર ઔરત કી મની કી જગહ સિને કે પાસ બત્લાતે હે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) જીસ દિન રાઝ ઝાહિર હોગે.

(૩) ઐસા માલૂમ હો રહા હે કે બારીશ બાર બાર પલટ કર આતી હે ઈસલીયે "જર" કા શબ્દ આયા.

સૂરએ અઅલા

યે સૂરત મક્કી છે, ઈસ મેં (૧૮) આયતે હેં. સુરએ તકવીર કે બાદ ઔર સુરએ લખ્લ સે પેહલે (૮) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં અલ્લાહ તઆલા કે લીયે લફઝે અઅલા ઇસ્તેમાલ હુવા છે. અલ્લાહ તઆલા કી ઝાત સબ સે અઅલા છે, સબ સે બુલંદ છે.

હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઇદૈન ઔર જુમ્આ કી નમાઝ મેં પેહલી રકાત મેં સૂરએ અઅલા ઔર દુસરી રકાત મેં સૂરએ ગાશિયહ તિલાવત ફરમાતે થે.

નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ વિત્ર કી પેહલી રકાત મેં સૂરએ અઅલા, દુસરી મેં સુરએ કાફીરૂન ઔર તિસરી રકાત મેં સૂરએ ઇખ્લાસ પઢતે થે. ઈસી તરહ તિસરી રકાત મેં સૂરએ ઇખ્લાસ કે સાથ મુઅવ્વઝતૈન ભી પઢના હદીસ સે સાબિત છે.

હઝરત અનસ બિન માલીક રદી. કેહતે હેં કે: મેને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કે સાથ ઝુહર કી નમાઝ(બા જમાઅત) પઢી તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને(પેહલી) દોનો રકાતો મેં ઇન દોનો સૂરતો કી કિરાઅત ફરમાઈ:

هل اتك حديث الغاشية और سبح الاسم ربك الأعلى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ۝ الَّذِي خَلَقَ فَسُوَّى ۝ وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى ۝ وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى ۝ فَجَعَلَهُ غُثَاءً
أَخْوَى ۝ سُنْقَرٌ لَّكَ فَلَا تَنْسَى ۝ إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ ۝ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى ۝ وَنُيْسِرُكَ لِلْيُسْرَى ۝ فَذَكِّرْ إِنْ
تَفَعَّلَ الدَّكْرِى ۝

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

(એ નબી ઓર ઇમાનવાલે!) તુમ અપને રબ કી નામ કી તસ્બીહ(યાની પાકી
બયાન) કરો જસકી શાન સબ સે ઉંચી હે(૧)﴿૧﴾ જસ(અલ્લાહ તઆલા) ને(સબ કુછ)
પૈદા કીયા, સો ઠીક ઠાક બનાયા ﴿૨﴾ ઓર જસ(અલ્લાહ તઆલા) ને હર ચીઝ કો
એક ખાસ અંદાઝહ દીયા, ફીર(દુનિયા મેં રેહને કા) મુનાસીબ તરીકા બત્લા
દીયા(૨)﴿૩﴾ ઓર જસ(અલ્લાહ તઆલા) ને(હરા) ચારા ઝમીન સે નિકાલા﴿૪﴾ ફીર
ઉસકો કાલે રંગ કા (સુખા હુવા) કોરા (કર કટ) બના ડાલા ﴿૫﴾ એ નબી! હમ તુમકો
પઢાએંગે ફીર તુમ ભુલોંગે નહી(૩)﴿૬﴾ મગર હાં! અલ્લાહ તઆલા જો ચાહે(૪) યકીન
રખ્ખો! વો(અલ્લાહ તઆલા) ખુલી હુઈ ચીઝો કો ઓર છુપી હુઈ ચીઝો કો જાનતે
હે﴿૭﴾ ઓર હમ આસાન દીન પર(અમલ કે લીયે) તુમકો આસાનીયાં
પહોંચાએંગે(૫)﴿૮﴾ લિહાઝા અગર નસિહત કા ફાયદા હોતા હો તો તુમ નસિહત કરતે
રહો(૬)﴿૯﴾

(૧) અલ્લાહ તઆલા કે નામ કી ઈઝઝત કરના મુરદ્દ હે, જબ ભી અલ્લાહ તઆલા કા નામ આયે અદબ,
દિલકે ધ્યાન કે સાથ અલ્લાહ તઆલા કા નામ લીયા કરો, જો નામ અલ્લાહ તઆલા કે લીયે નુસૂસ
(કુર્આન, હદીસ) મેં મન્કૂલ (નકલ કીયે ગયે) હે ઉન્હી સે પુકારો, જો નામ અલ્લાહ તઆલા કે સાથ ખાસ હે
ઉસકો કીસી મખ્લૂક કે લીયે ઇસ્તેમાલ ન કરો. (૨) હર ચીઝ કો જસ મક્સદ કે લીયે બનાયા ઉસકી સમજ ભી
અતા ફરમા દી. (દુસરા તર્જુમા) ઓર જસ(અલ્લાહ તઆલા) ને(અપની મખ્લૂક કી) તકદીર બનાઈ,
ફીર(નેકી ઓર બુરાઈ કા) રાસ્તા બત્લા દીયા. (૩) યાની જિત્ના કુર્આન નાઝિલ હો રહા હે હમ ઉત્ના યાદ
ભી કરવા દેંગે. (૪) જન આયાત કા મન્સૂખ હોના અલ્લાહ તઆલા કે યહાં તય હે વો ભુલ સકતે હે. (૫)
શરીઅત ખુદ આસાન હે, ઉસ પર અમલ દુનિયા ઓર આખિરત મેં આસાની કા ઝરિયા હે, શરીઅત કી
સમજ, ઉસ પર અમલ, ઉસકી તબ્લીગ ભી આસાન હે. એક તર્જુમા યે ભી હે કે હમ તુમ્હારે લીયે જન્નત(મેં લે
જાનેવાલે આમાલ કા કરના) આસાન કર દેંગે. (૬) (દુસરા તર્જુમા) સો અગર સમજાને સે ફાયદા હો તો તુમ
સમજાતે રહો. નસીહત ઐસેતો ફાયદા હી કી ચીઝ હે વો કરતે રહો.

سَيَذَرُكَ مَنْ يَخْشَى ۝ وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَى ۝ الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرَى ۝ ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ۝ قَدْ أَفْلَحَ
مَنْ تَزَكَّى ۝ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ۝ بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۝ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى ۝ إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ
الْأُولَى ۝ صُفِّ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ۝

જો શપ્સ(દીલ સે અલ્લાહ તઆલા સે) ડરતા હે વો જલ્દી હી નસીહત કબુલ કરેગા﴿૧૦﴾ ઔર જો બડા બદબખ્ત હો વહી ઈસ(નસીહત) સે દૂર ભાગતા હે﴿૧૧﴾ જો સબસે બડી (જહન્નમ કી) આગ મેં દાખિલ હોગા﴿૧૨﴾ ફીર ઉસ(આગ) મેં ન મરેગા ઔર ન(આરામ સે) ઝિંદા રહેગા﴿૧૩﴾ જો શપ્સ(ઝાહિરી બાતિની નાપાકી સે) પાકીઝા હુવા યકીનન ઉસને કામિયાબી હાસિલ કી﴿૧૪﴾ ઔર ઉસને અપને રબ કા નામ લીયા ફીર નમાઝ પઢી﴿૧૫﴾ (એ કાફીરો!) બલકે તુમ તો દુન્યાવી ઝિંદગી કો આગે રખતે હો(૧)﴿૧૬﴾ હાલાંકે આખિરત બહોત બેહતર ઔર બહોત ઝિયાદહ બાકી રેહને વાલી હે﴿૧૭﴾ યકીનન યે (મઝામિન) પિછલે (આસમાની) સહીફો (છોટી છોટી કિતાબો) મેં મૌજૂદ હે﴿૧૮﴾ ઇબ્રાહીમ (અલ.) ઔર મૂસા (અલ.) કે સહીફો મેં﴿૧૯﴾

(૧) દુસરા તર્જુમા : બલકે તુમ દુન્યાવી ઝિંદગી કો તરજીહ દેતે હો (આગે રખતે હો, મહત્વ દે તે હો).

સૂરએ ગાશીયહ

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસ મેં (૨૬) આયતે હે. સુરએ ઝારિયાત કે બાદ ઓર સૂરએ કહફ સે પેહલે (૬૭) યા(૬૮) નંબર પર ઉતરી.

સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં કયામત કે લીયે "ગાશીયહ" કા લફઝ ઇસ્તેમાલ હુવા હે. કયામત કી હોલનાકીયાં (ડરानે વાલી ચીઝેં) સબ પર છા જાએંગી.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْعَاشِيَةِ ① وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ ② عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ ③ تَصْلِي نَازًا حَامِيَةً ④ تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ
إِنِّيَّةٍ ⑤ لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ ⑥ لَا يُسِينُ وَلَا يُغْنِي عَنْهُ جُوعٌ ⑦ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ ⑧ لِّسَعْيِهَا
رَاضِيَةٌ ⑨ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ⑩ لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَاغِيَةً ⑪ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ⑫ فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ ⑬ وَأَكْوَابٌ
مَوْضُوعَةٌ ⑭ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ⑮ وَزَوَاجٌ أَمْبَبُوثَةٌ ⑯

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં) શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

કયા તુમકો ઢાંક લેનેવાલી કયામત કી ખબર પહોંચી હે?(૧)﴿૧﴾ બહોત સારે
ચેહરે ઉસ દિન ઝલીલ હોનેવાલે હે(૨) ﴿૨﴾ તકલીફ જેલતે હોંગે, થકન સે ચૂર હોંગે﴿૩﴾
બહોત હી તેઝ ગરમ આગ મેં દાખિલ હોંગે﴿૪﴾ ઉનકો ખોલતે હુએ ચશમે (ઝરણે) કા
પાની પિલાયા જાએગા(૩) ﴿૫﴾ ઉનકો ઝરીઅ(યાની એક કાંટેવાલે ઝાડ) કે સિવા કોઈ
ખાના નહી હોગા(૪)﴿૬﴾ જો જીસ્મ કા વઝન ભી નહી બઢાએગા ઓર ભુખ(દૂર કરને)
કે કામ મેં(ભી) નહી આયેગા(૫)﴿૭﴾ બહોત સે ચેહરે ઉસ દિન રોનકદાર હોંગે﴿૮﴾
(દુનિયા મેં) અપની કી હુઈ(નેક) મેહનતો સે ખુશ હોંગે﴿૯﴾ આલીશાન જન્નત મેં
હોંગે﴿૧૦﴾ જીસ મેં વોહ કોઈ લગ્વ બાત નહી સુનેગે﴿૧૧﴾ ઉસ(જન્નત) મેં બેહતે હુએ
ચશમે હોંગે﴿૧૨﴾ ઉસ(જન્નત) મેં ઉંચે ઉંચે તખ્તે હોંગે﴿૧૩﴾ ઓર(સામને) રખે હુએ
પ્યાલે હોંગે(૬)﴿૧૪﴾ ઓર તરતીબ સે(કતાર,લાઈન મેં) રખે હુએ તકીયે હોંગે﴿૧૫﴾
ઓર સબ તરફ ગાલીયે ફેલે હોંગે﴿૧૬﴾

(૧) કયામત કા અસર પૂરે આલમ પર છા જાએગા.

(૨) આખિરત મેં તો ચે હાલ કાફીરો કા હોગા હી. કુછ હઝરાત ને ઇસકો દુનિયા સે ભી મુતઅલ્લીક
માના હે કે બહોત સારે લોગ દુનિયા મેં રીયાઝત, મેહનતે કરતે કરતે થક જાતે હે; મગર ઉન સબ કી
મેહનત હક પર ન હોને કી વજહ સે બેકાર હો જાતી હે.

(૩) જીસકે ઉપર હરાત (ગરમી) કી કોઈ "ડીગ્રી" હી ન હો, ઉત્ના ગરમ હોગા.

(૪) જહન્નમ કા એક દરખ્ત જો બહોત હી કડવા, બઢબૂ વાલા, આગ સે ઝિયાદહ ગરમ હોગા.

(૫) તઆમ કે દો ફાયદે: (૧) જીસ્મ કા વઝન બઢે. (૨) ભુખ દૂર હો.

(૧)જહાં પાની ઓર મશરૂબાત (પીને કી ચીજો) હો, વહી ઉસકો પીને કે લીયે ગ્લાસ, પ્યાલે ભી હો;
તાકે તકલીફ ન હો, હર ચીજ ઉસકી મુનાસિબ જગહ પર રખના અદબ હે ઓર ઈસી મેં સહૂલિયત હે;
વરના પ્યાસ લગી, પાની હે; લેકીન ગ્લાસ કી તલાશ મેં પરેશાની હે.

أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ۖ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ۖ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ۖ وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ۖ فَذَكِّرْ ۚ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ۚ لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيِّرٍ ۖ إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ ۖ فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ۚ إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابُهُمْ ۖ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ۚ

તો કયા વોહ લોગ ઉંટો કો નહી દેખતે કે વોહ કેસે(અજબ તરીકે સે) પૈદા કીયે ગએ હેં? ﴿૧૭﴾ ઔર આસમાન કો(નહી દેખતે) કે કેસે ઉસકો ઉંચા કીયા ગયા? ﴿૧૮﴾ ઔર પહાડો કો(નહી દેખતે) કે વોહ કેસે ખડે કર દીયે ગએ(કે વોહ અપની જગહ સે હિલતે નહી)? ﴿૧૯﴾ ઔર ઝમીન કો(નહી દેખતે) કે વોહ બિછાઈ ગઈ? ﴿૨૦﴾ સો(એ નબી!) તુમ નસીહત કરતે રહો, બસ તુમ નસીહત કરનેવાલે હી હો ﴿૨૧﴾ તુમ ઉનપર ઝિમ્મેદાર નહી હો(કે ઝબરદસ્તી મનવાઓ) ﴿૨૨﴾ (હાં!) મગર જો શખ્સ મુંહ ફિર લેવે ઓર કુફ્ર કરે ﴿૨૩﴾ તો અલ્લાહ તઆલા ઉસકો બહોત બડા અઝાબ દેંગે ﴿૨૪﴾ યકીન જાનો ઉન સબકો હમારી હી તરફ લોટ કર આના હે ﴿૨૫﴾ ફીર ઉનકા હિસાબ લેના હમારે હી ઝિમ્મે હે ﴿૨૬﴾

સૂરએ ફજર

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસ મેં (૩૦) આયતે હે. સૂરએ લયલ કે બાદ ઔર સૂરએ ઝુહા સે પેહલે (૧૦) નંબર પર ઉતરી.

સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં ફજર કી કસમ ખાઈ ગઈ હે. સુબહ કી રોશની કો ફજર કેહતે હે. તૂલુએ સુબહે સાદીક (યાની સુબહ સાદીક કા નિકલના) ઔર તૂલુએ આફતાબ કી રોશની કે દુનિયા મેં ફેલ જાને કા મંઝર (દ્રશ્ય) જબ ઇન્સાન દેખ લેવે તો ઉસસે યે યકીની અંદાઝ લગાયા જા સકતા હે કે બસ ઈસી તરહ કુફ્ર ઓર ગુમરાહીયો કી ઝૂલ્મતે (અંધેરિયા) નુબુવ્વત કી રોશની કી બરકત સે દૂર હો જાએગી.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

وَالْفَجْرِ ۝ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ۝ وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ۝ وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ ۝ هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حُجْرٍ ۝ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ۝ إِرْمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ۝ الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ۝ وَثَمُودَ الَّذِينَ جَاءُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ۝ وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ ۝ الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ۝ فَاكْثُرُوا فِيهَا الْفُسَادَ ۝ فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ۝

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરુઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

ફજર(કે વકત) કી કસમ(૧)﴿૧﴾ ઓર દસ રાતો કી(૨) ﴿૨﴾ ઓર જુફત (બેકી) કી(૩) ઓર તાક (એકી) કી﴿૩﴾ ઓર રાત કી જબ વોહ જાને લગે﴿૪﴾ કયા યે(જો) કસમે(ખાઇ ગઇ વોહ) એક અકલ વાલે કો યકીન દીલાને કે લીયે કાફી નહી હે? ﴿૫﴾ (એ નબી!) કયા તુમને નહી દેખા કે તુમહારે રબ ને આદ યાની ઇરમ કૌમ કે સાથ કેસા સુલૂક કીયા?﴿૬﴾ જો ઉંચે ઉંચે સુતૂનવાલે થે(૪)﴿૭﴾ કે ઉસ જૈસી(લંબાઇ ઓર તાકતવાલી) કોઇ ઓર કૌમ(દુનિયા કે તમામ) શેહરો મેં પૈદા નહી કી ગઇ(૫)﴿૮﴾ ઓર સમૂદ કે સાથ(કેસા સુલૂક કીયા) જાન્હો ને વાદી મેં પથ્થર કી ચટાનો કો(ઘર બનાને કે લીયે) તરાશા થા﴿૯﴾ ઓર મિન્હો (મેખો-ખીલીયો, પૂરીયો) વાલે ફીરઓન કે સાથ(કેસા સુલૂક કીયા)(૬)﴿૧૦﴾ જાન્હો ને(દુનિયા કે મુખ્તલીફ) મુલ્કો મેં સર ઉઠાયા થા﴿૧૧﴾ ફિર ઉન્હોને ઉન(મુલ્કો) મેં બહોત ફસાદ મચાયા થા﴿૧૨﴾ (ઓર) અંજામ યે હુવા કે તુમહારે રબ ને ઉન પર અઝાબ કા કોડા બરસાયા﴿૧૩﴾

(૧) હર દિન સુબહ કા વકત એક તાઝગી ઓર નયે કામ કી આરઝુ કે સાથ આતા હે.

(૨) ઝિલ હિજજહ કી ઇબ્તીદાઇ (શુરુ કી) દસ રાતો મેં ઇબાદત કા બડા સવાબ હે. યે એક તફસીર હે.

(૩) જુફત યાની ઇદુલ અઝહા (બકરા ઇદ) કા દિન દસવી તારીખ, તાક યાની અરફા નવ ઝિલ હિજજહ. યે એક કોલ (જાંતવ્ય) હે.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) એ નબી! કયા તુમને નહી દેખા કે તુમહારે રબ ને આદ કે સાથ કેસા સુલૂક કીયા? જો ઇરમ કેહલાતે થે, જો ઉંચે ઉંચે સુતૂનો વાલે થે.

(૫) (દુસરા તર્જુમા) કે ઈસ જૈસી આબાદી (દુનિયા કે શેહરો મેં) કોઈ ઓર નહી બનાઇ ગઇ.

(૬) ફીરઓન કીસી કો સજા દેના ચાહતા તો ઉસકો ઝમીન પર સીધા સુલાકર ઉસકે હાથ પેર મેં ખિલે મારકર ઝમીન સે જકડ દેતા થા, ઈસી તરહ ઉસકી ફૌજ કે લીયે બહોત સારી મિન્હે (મેખે-ખીલી) ઘાડ કર ખેમે (તંબુ) બનાએ જાતે થે.

(૪) યાની જમીન કે ઉંચે હિસ્સે જેસે પહાડો કો તોડકર આમ જમીન કે બરાબર કર દિયા જાયેગા.

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ ۖ وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ ۖ يَأْتِيهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ۖ أَرْجَعِيَ إِلَىٰ رَبِّكَ رَاضِيَةً
عِ مَرْضِيَّةٍ ۖ فَادْخُلِي فِي عِبَادِي ۖ وَادْخُلِي جَنَّتِي ۖ

ફિર ઉસ દિન ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કે અઝાબ કે જૈસા કોઈ અઝાબ દેનેવાલા નહી હોગા ﴿૨૫﴾ ઓર ન ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કે બાંધને કે જૈસા કોઈ બાંધનેવાલા હોગા ﴿૨૬﴾ એ (અલ્લાહ તઆલા કી ઈતાઅત મેં) ઈત્મીનાન(યાની સુકૂન, ચૈન) પાનેવાલી જાન !﴿૨૭﴾ તુ અપને રબ કી તરફ ઈસ તરહ લૌટકર આ જા કે તુ ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) સે રાઝી હે ઓર વો(અલ્લાહ તઆલા) તુજસે રાઝી હે﴿૨૮﴾ ઓર તૂ મેરે(ખાસ નેક) બંદો મેં શામિલ હો જા ﴿૨૯﴾ ઓર તૂ મેરી જન્નત મેં દાખિલ હો જા﴿૩૦﴾

સૂરએ બલદ

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસ મેં (૨૦) આયતે હે. સૂરએ કાફ કે બાદ ઔર સૂરએ તારિક સે પેહલે (૩૫) નંબર પર ઉતરી.

સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં પવિત્ર શહેર મક્કા મુકર્રમા કી કસમ ખાઈ ગઈ હે. યે મક્કા મુકર્રમા કે લિયે બહોત હી શર્ફ (ઈઝઝત) કી બાત હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ۖ وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ ۖ وَوَإِلْدَوْ مَا وُلَدْتُ ۖ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ ۚ أَيْحَسِبُ أَنْ
لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ۚ يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَا لَا لُبَدًا ۚ أَيْحَسِبُ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ ۚ

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હૈં.

મેં ઈસ(મકકા) શહર કી કસમ ખાતા હું﴿૧﴾ ઓર તુમહારે લિયે ઈસ શહર મેં
લડાઈ હલાલ હોનેવાલી હે(૧) ﴿૨﴾ ઓર(કસમ ખાતા હું) બાપ(આદમ) કી ઓર ઉસકી
અવલાદ(બની આદમ) કી(૨)﴿૩﴾ પકકી બાત યે હે કે હમને ઈન્સાન કો બડી
મશકકત(યાની તકલીફ મેં(રેહનેવાલા) પૈદા કિયા હે(૩)﴿૪﴾ કયા વો યે સમજતા હે કે
ઉસ પર કિસી કા બસ(યાની કાબુ) નહી ચલેગા ? ﴿૫﴾ કેહતા હે કે : મેં ને બહોત
ઝિયાદહ માલ(અલ્લાહ તઆલા કી નાફરમાની ઓર રસૂલ કી મુખાલફત મેં) ખર્ચ કર
ડાલા﴿૬﴾ કયા વો યે સમજતા હે કે ઉસકો કિસી ને નહી દેખા હે(૪)﴿૭﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) ઓર તુમ(અભી) ઈસ શહર મેં ઉતરે હુએ(યાની રેહનેવાલે) હો :

[૧] મકકા શહર પેહલે સે હી બાબરકત હે; લેકિન હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ
વસલ્લમ કી ઈસ શહર મેં વિલાદત બા સઆદત (ભાગ્યવંત) ઓર ફિર આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ
વસલ્લમ કે મકકા મેં રહને ને મકકા શહર કી બરકતો કો ઓર ખૂબ બઢા દિયા. (તીસરા તર્જુમા) ઓર
તુમહારા(કતલ) ઈસ શહરવાલો(કી નજર મેં) હલાલ(સમજા જા રહા) હે.

[૨] મકકાવાલો ને હરમ કા ભી લિહાઝ નહી કિયા ઓર અલ્લાહ તઆલા કે આખરી નબી કો
કતલ કરને કા મનસુબા બનાયા જિસકે નતીજે મેં હિજરત કા વાકિઆ પેશ આયા. મકકા હમેશા હરમ
હે, સિર્ફ ફતહે મકકા કે દિન હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કે લિયે જંગ કો હલાલ
કિયા ગયા, અગરયે બાકાયદા જંગ કી નૌબત નહી આઈ, યે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી
ખુસુસિયત હે.

(૨) યે ઈન્સાન કે લિયે બડી શરાફત (ઈઝઝત) કી બાત હે કે ખુદ બારી તઆલા ઉસકી કસમ ખાવે, કાશ
ઈન્સાન અપની ઉસ શરાફત કીખુદ કર લેવે, ઓર અલ્લાહ તઆલા કી ફરમાબરદારી કરે.

(૩) કિસી ન કિસી તરહ દુનિયા મેં મશકકતે લગી હુઈ હૈં.

(૪) ઈન્સાન ગુનાહ કરે ઓર ઉસ પર બેખૌફ (નિડર) હોકર ઈતરાયે.

أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ۖ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ۚ وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ ۚ فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ۚ وَمَا أَدْرَاكَ مَا
الْعَقَبَةُ ۚ فَكَرَقَبَةٍ ۚ أَوْ اطْعَمٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ۚ يَتِيئًا ذَا مَقْرَبَةٍ ۚ أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ۚ ثُمَّ كَانَ مِنَ
الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ ۚ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ
أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ۚ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّوَصَّدَةٌ ۚ

કયા હમને ઉસકો દો આંખે નહી દી ? ﴿૮﴾ ઓર એક ઝબાન ઓર દો હોટ નહી દિયે
? ﴿૯﴾ ઓર હમને ઉસકો(ખેર ઓર શર) દોનો રાસ્તે બતલા દિયે હેં ﴿૧૦﴾ ફિર ભી
વો(સવાબ કી) ઘાટી મેં દાખિલ નહી હો સકા(૧) ﴿૧૧﴾ ઓર તુમકો માલુમ હે વો ઘાટી
કયા હે ? ﴿૧૨﴾ કિસી(ગુલામ) કી ગરદન છુડા દેના હે(૧૩) યા ભુખ કે દિન મેં ખાના
ખિલા દેના હે(૧૪) કિસી રિશતેદાર યતીમ કો(૧૫) યા કિસી મિસ્કીન કો જો મિટ્ટી પર
બેઠા રેહતા હો(૧૬) ફિર વો ઉન લોગો મેં સે ન હુવા જો ઈમાન લાએ હુએ હેં(૨) ઓર
એક દુસરે કો સબર કી તાકીદ કરતે હેં ઓર એક દુસરે કો(મખ્લુક પર) રહમ કરને કી
તાકીદ કરતે હેં(૧૭) વહી લોગ દાહની જાનિબવાલે હેં(૩) ﴿૧૮﴾ ઓર જિન લોગો ને
હમારી આયતો કા ઈન્કાર કિયા વો બાંયે જાનિબવાલે હેં(૪) ﴿૧૯﴾ ઉન પર હર તરફ સે
બંદ કી હુઈ આગ મુસલ્લત કર દી જાયેગી(તાકે વો નિકલ હી ન સકે) ﴿૨૦﴾

(૧) નેકી ઓર સવાબ કો ઘાટી સે તાબીર ફરમાયા : ઈસ લિયે કે દીન કા કામ કરના, સવાબ કમાના
ઉસમેં હર તરફ કે શયતાનો કી મુખાલફત કા સામના કરના ઓર હરામ સે દૂર રેહના જો ખુદ નફસ કે
લિયે શાક (ભારી) હે. યે “ઘાટી” મેં ચલને સે કુછ કમ મુશકીલ કામ નહી હે.

(૨) તમામ નેકીયો કી મકબૂલિયત કા મદાર ઈમાન પર હે.

(૩) અર્શ કી દાહની જાનિબવાલે જિનકો દાહને હાથો મેં આમાલનામા દિયા જાયેગા. (દુસરા તર્જુમા)
ઓર વહી લોગ અચ્છે નસીબવાલે હેં.

(૪) અર્શ કી બાંય જાનિબવાલે જિનકો બાંયે હાથ મેં આમાલનામા દિયા જાયેગા. (દુસરા તર્જુમા) ઓર
જિન લોગો ને હમારી આયતો કા ઈન્કાર કિયા વહી લોગ બુરે નસીબવાલે હેં. (તીસરા તર્જુમા)
નહૂસતવાલે હેં.

સૂરએ શમ્સ

યે સૂરત મક્કી છે, ઈસ મેં (૧૫) આયતેં હેં. સૂરએ કદર કે બાદ ઓર સૂરએ બુરજ સે પેહલે (૨૬) નંબર પર ઉતરી.

શમ્સ : સૂરજ કો કેહતે હેં ઓર ધુપ કો ભી કેહતે હેં, દોનોં ચીઝેં અલ્લાહ તઆલા કી બહોત બડી નેઅમતોં મેં સે હેં.

હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને હઝરત મઆઝ રદિ. સે ફરમાયા કે : જબ તુમ ઈમામત કરો તો ‘‘وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا’’ ઓર ‘‘إِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ’’ ઓર ‘‘وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا’’ (વગૈરા) પઢા કરો.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ۝۱ وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّهَا ۝۲ وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّهَا ۝۳ وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا ۝۴ وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا ۝۵
 وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا ۝۶ وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ۝۷ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ۝۸ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ۝۹ وَقَدْ خَابَ مَنْ
 دَسَّاهَا ۝۱۰ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا ۝۱۱

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
 જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

કસમ હે સૂરજ ઓર ઉસકી(ફેલી હુઈ) ધુપ કી(૧) ઓર ચાંદ કી(કસમ) જબ વો
 સૂરજ કે પીછે આવે (૨) ઓર(કસમ હે) દિન કી જબ વો ઉસ(સૂરજ) કો રોશન કર
 દેવે(૩) ઓર રાત કી(કસમ) જબ વો ઉસ પર છા જાવે(૧)(૪) ઓર(કસમ હે)
 આસમાન કી ઓર ઉસ ઝાત કી જિસને ઉસકો બનાયા હે(૨) (૫) ઓર ઝમીન કી
 (કસમ) ઓર ઉસ ઝાત કી જિસને ઉસકો બિછાયા હે(૩)(૬) ઓર(ઈન્સાન કી) જાન(૪)
 કી ઓર ઉસકી જિસને ઉસકો દુરસ્ત (ઠીક) બનાયા હે(૭) ફિર જો ચીઝેં ઉસકે લિયે
 બુરાઈ કી હે ઓર જો ઉસકે તકવા કી હે વો ઉસકે દિલ મેં ડાલ દી(૫)(૮) પકકી બાત હે
 જિસને ઉસ(નફસ) કો પાકીઝા રખા વો કામયાબ હો ગયા(૬)(૯) ઓર પકકી બાત હે
 જિસને ઉસ(નફસ) કો(ગુનાહ મેં) છુપા દિયા વો નાકામ હો ગયા(૭)(૧૦) સમુદ કૌમ
 ને અપની શરારત સે(હઝરત સાલેહ અલ. કો) જુઠલાયા(૧૧)

(૧) રાત કી તારીકી (અંધેરી) હર ચીઝ કો છા જાતી હે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ઓર(કસમ) હે આસમાન કી ઓર જૈસી શાનવાલા ઉસકો બનાયા હે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ઓર(કસમ હે) ઝમીન કી ઓર જૈસી ઉમદા ઉસકો બિછાયા હે ઉસકી.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) ઓર(ઈન્સાન કી) જાન કી(કસમ) ઓર જૈસા ઉસકો બનાયા હે ઉસકી.

(૫) યાની નેકી ઓર બુરાઈ દોનો સમજાઈ, ઈન્સાન અપની મરજી સે જો ચાહે અપનાવે.

(૬) (દુસરા તર્જુમા) પકકી બાત હે જિસને ઈસ(નફસ) કો સંવારા વો ફલાહ પાનેવાલા હો ગયા.

(૭) (દુસરા તર્જુમા) ઓર પકકી બાત હે જિસને ઈસ નફસ કો(નાફરમાની મેં) ઘંસા દિયા(યા દબા
 દિયા) વો નાકામ હો ગયા (ત્રીસરા તર્જુમા) ઓર જિસને ઈસ(નફસ) કો ખરાબ ક્રિયા વો નાકામ હો
 ગયા.

إِذْ أَنْبَعَثَ أَشْقَاهَا ۖ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ۖ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا ۖ فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ
فِي ذُنُوبِهِمْ فَسَوَّاهَا ۖ وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ۖ

જબ કે ઉસ કૌમ મેં(જો) સબસે ઝિયાદહ બદબખ્ત (બુરે નસીબ વાલા થા વો ઉંટની કો મારને) ઉઠ ખડા હુવા(૧)﴿૧૨﴾ ઉસ પર અલ્લાહ તઆલા કે રસૂલ ને કૌમ કે લોગો કો કહા કે : અલ્લાહ તઆલા કી ઉંટની ઓર ઉસકી પાની પીને કી બારી કા પૂરા ખ્યાલ રખના﴿૧૩﴾ ફિર ભી ઉન્હોને ઉસ(રસૂલ) કો જુઠલાયા, સો ઉસ(ઉંટની) કો કાટ ડાલા, અંજામ યે હુવા કે ઉન કે ગુનાહ કી વજહ સે ઉનકે રબ ને ઉન પર અઝાબ ભેજ દિયા(૨), ફિર સબકો(મિટાકર) બરાબર કર દિયા(૩)﴿૧૪﴾ ઓર ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કો ઉસ(સમૂદ) કે અંજામ સે કોઈ ડર નહીં﴿૧૫﴾

(૧) ઉસકા નામ “કેદાર” થા, નામ કુદાર યા કેદાર હે. શાયદ ઉસીકી તરફ નિસ્બત કરતે હુએ આજ ભી “કેદારેશ્વર” કે નામ સે એક મંદિર પ્રખ્યાત હે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) અઝાબ ઉલટ દિયા.

(૩) ઓર ઈસ હલાકત કો સબ પર બરાબર કર દિયા.

સૂરએ લયલ

યે સૂરત મક્કી હે, ઈસ મેં (૨૧) આયતે હે. સૂરએ અઅલા કે બાદ ઓર સૂરએ ફજર સે (૦૮) નંબર પર ઉતરી.

રાત અલ્લાહ તઆલા કી બહોત બડી નેઅમત હે. સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં રાત કી કસમ ખાઈ ગઈ હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى ۝ وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى ۝ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ۝ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّى ۝ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى ۝
وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى ۝ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَى ۝ وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى ۝ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى ۝ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرَى ۝
وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى ۝ إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَى ۝ وَإِنَّ لَنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولَى ۝ فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى ۝

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં) શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

કસમ હે રાત કી જબ કે વો ઢાંક લેવે(૧)﴿૧﴾ ઓર દિન કી(કસમ) જબ ખૂબ
રોશન હો જાવે ﴿૨﴾ ઓર ઉસ ઝાત કી(કસમ) જિસને મુઝકકર(યાની નર) ઓર
મુઅન્નસ(યાની માદા) કો પૈદા કિયા﴿૩﴾ યકીનન તુમહારી કોશિશો અલગ અલગ
કિસમ (પ્રકાર) કી હે(૨)﴿૪﴾ સો જિસ શખ્સ ને(અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે મેં માલ)
દિયા ઓર તકવા ઈજ્તિયાર કિયા ﴿૫﴾ ઓર અચ્છી બાત(ઈસ્લામ) કો દિલ સે
માના﴿૬﴾ તો હમ ઉસકો આસાન ચીઝ તક આસાની સે પહોચા દેગે(૩)﴿૭﴾ ઓર જિસ
શખ્સ ને બખીલી કી ઓર(દીન પર અમલ કરને મેં) બેપરવાહી કી﴿૮﴾ ઓર અચ્છી
બાત(ઈસ્લામ) કો જુઠલાયા﴿૯﴾ તો હમ ઉસકો મુશકીલ ચીઝ(જહન્નમ) તક આસાની
સે પહોચા દેગે﴿૧૦﴾ ઓર એસા શખ્સ જબ(આગ મેં) ગિરેગા તબ ઉસકા માલ ઉસકો
કુછ કામ નહી આયેગા﴿૧૧﴾ યકીનન(હિદાયત કા) રાસ્તા બતલા દેના હમારે હી ઝિમ્મે
હે﴿૧૨﴾ ઓર યકીની બાત હે કે આખિરત ઓર દુનિયા હમારે હી હાથ મેં હે﴿૧૩﴾
લિહાઝા મેં ને તુમકો એક ભડકતી આગ સે ડરા દિયા﴿૧૪﴾

(૧) રાત આફતાબ (સૂરજ) ઓર દિન કો અપને અંધેરે મેં છુપા લેતી હે.

(૨) ઈન્સાન કી દીની ઓર દુનયવી કોશિશો ઓર નેક ઓર બુરે આમાલ અલગ અલગ કિસમ કે હે; ઉસ
લિયે ઉસકા નતીજા જન્નત ઓર જહન્નમ અલગ અલગ કિસમ કા હોગા.

(૩) યાની ઉસકે લિયે નેકી કા રાસ્તા આસાન કર દિયા જાયેગા ઓર ઉસકી બરકત સે જન્નત મેં પહોચા
દિયા જાયેગા. દુનિયા મેં શરીઅત પર અમલ ઓર ઉસકી બરકત સે આખિરત મેં જન્નત સબસે ઝિયાદહ
રાહતવાલી ચીઝ હે.

لَا يَصْلُهَا إِلَّا الْأَشْقَى ۝ (١٥) الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى ۝ (١٦) وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى ۝ (١٧) الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى ۝ (١٨) وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ
 مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزَى ۝ (١٩) إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى ۝ (٢٠) وَلَسَوْفَ يَرْضَى ۝ (٢١)

ઉસમેં સબસે બડા બદબખ્ત હી દાખિલ હોગા(૧)﴿૧૫﴾ જિસને(ઈસ્લામ કો) જુઠલાયા
 ઓર મુંહ ફિરા લિયા﴿૧૬﴾ ઓર ઉસ(આગ) સે બડે તકવાવાલે કો દૂર રખા
 જાયેગા(૨)﴿૧૭﴾ જો અપના માલ પાક કરને કી ગર્ઝ સે(અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે મેં)
 દેતા રહા(૩)﴿૧૮﴾ હાલાકે ઉસ પર કિસી કા એહસાન નહી થા કે જિસકા બદલા દિયા
 જાએ﴿૧૯﴾ ઉસકા મકસદ તો સિર્ફ અપને રબ કી ખૂશી હાસિલ કરના હે જિનકી શાન
 સબસે ઉંચી હે ﴿૨૦﴾ ઓર ચકીન રખો(૪) કે એસા શખ્સ અનકરીબ ખુશ હો જાયેગા
 ﴿૨૧﴾

(૧) ઈમાન સે મહરૂમી સબસે બડી બદબખ્તી હે.

(૨) કુફ્ર સે બચા લિયા જાના ઓર ઈમાન મિલના સબસે બડા તકવા હે.

(૩) અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે મેં માલ ખર્ચ કરને સે ખુદ માલ ભી પાક હોતા હે, ઓર ઈન્સાન કા નફ્સ માલ કી નાપાક મોહબ્બત સે પાક હોતા હે.

(૪) ઈન આયત કા નુઝૂલ હઝરત સિદ્દીકે અકબર રદિ. કે લિયે હુવા, મઝલૂમ (જીસ પર ઝુલ્મ હુવા હો) મોમીન ગુલામો કો ખરીદ ખરીદકર આઝાદ ફરમાયા કરતે થે, આયત મેં બયાન કિયે હુએ સિફાત (ખૂબીયો) વાલા હર મોમીન ઉસકા મિસ્દાક હે.

સૂરએ રુહા

યે સૂરત મક્કી છે, ઉસ્મેં (૧૧) આયતેં હેં. સૂરએ ફજર કે બાદ ઓર સૂરએ ઈન્શિરાહ સે પેહલે (૧૧) નંબર પર ઉતરી.

ચઢતી ઘુપ કે વક્ત કો ‘‘રુહા’’ કેહતે હેં, જિસકો હમ હમારે બોલ ચાલ મેં ચાશત કા વક્ત ભી કેહતે હેં, સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં ઈસ ચઢતી ઘુપ કી કસમ ખાઈ ગઈ છે. યે વક્ત ભી બડા નિરાલા વક્ત છે, હઝરત મૂસા (અલ.) કા જાદુગરો સે મુકાબલા એક ખુલે મૈદાન મેં ઈસી વક્ત હુવા થા, وان يحشر الناس ضحىٰ -

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

وَالضُّحَىٰ ۝۱ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ۝۲ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ۝۳ وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ۝۴ وَلَسَوْفَ
يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ ۝۵ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ ۝۶ وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ ۝۷ وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ ۝۸ فَأَمَّا
الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ۝۹ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ۝۱۰ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ۝۱۱

ع

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરુઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

મેં કસમ ખાતા હું દિન કે ચઢને કે વકત કી﴿૧﴾ ઓર રાત કી(કસમ) જબ(ઉસકા અંધેરા) પૂરી તરહ છા જાયે(૧) ﴿૨﴾ તુમહારે રબ ને તુમકો છોડા ભી નહી ઓર નારાઝ ભી નહી હુએ﴿૩﴾ ઓર યકીનન આગે આનેવાલી હાલત તુમહારે લિયે પેહલી હાલત સે બેહતર હે(૨)﴿૪﴾ ઓર યે બાત તય હે કે આગે ચલકર તુમહારે રબ તુમકો ઈતના દેગે કે તુમ ખુશ હો જાઓગે ﴿૫﴾ કયા ઉસને તુમકો યતીમ નહી પાયા થા ? ફિર(તુમકો) ઠિકાના દિયા(૩) ﴿૬﴾ ઓર તુમકો(શરીઅત કે રાસ્તે સે) નાવાકિફ પાયા તો(તુમકો) શરીઅત કા રાસ્તા દિખા દિયા(૪)﴿૭﴾ ઓર તુમકો નાદાર પાયા તો ગની (માલ દાર) કર દિયા(૫)﴿૮﴾ સોઅબ જો યતીમ હો તો ઉસ પર સખ્તી ન કરના﴿૯﴾ ઓર જો સવાલ કરનેવાલા હે તો ઉસકો ઝિડકના નહી (ડાંટ મત દેના)﴿૧૦﴾ ઓર અપને રબ કી નેઅમત કા તઝકિરા કરતે રેહના(૭)﴿૧૧﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) મેં કસમ ખાતા હું યાશત કે વકત કી રોશની કી.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) યકીનન આખિરત તુમહારે લિયે દુનિયા સે બહોત બેહતર હે.

(૩) આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પૈદાઈશ કે વકત સે યતીમ થે. દાદાજાન ઓર ચચાજાન કી શફકતો (મહેર બાનીયો) મેં બડે હુએ.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) તો તુમકો(શરીઅત કી) મંઝિલ પર પહોચા દિયા.

(૫) અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે કલ્બે ગની (દિલ કી માલદારી) તો હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કો મિલા હી થા. સાથ મેં હઝરત ખદીજા રદિ. જૈસી બાવફા જવઝએ મોહતરમા (પાકીઝા બીવી) ને અપની દૌલત કે દહાને (મુંહ) આપકે લિયે ખોલ દિયે.

(૬) સવાલ કરનેવાલા માલ કા હો યા ઈલ્મ કા હો.

(૭) (દુસરા તર્જુમા) ઉસકો બયાન કરતે રેહના.

સૂર એ નશરહ

યે સૂરત મકકી હે, ઉસ્મેં (૦૮) આયતેં હે. સૂરએ ઝુહા કે બાદ ઓર સૂરએ અસ્ર સે પેહલે (૧૨) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કે પાક સીને કો કુશાદા કરને કા બયાન હે. યે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી મહબૂબિયત કી બાત હે કે આપકે જસદે અતહર (મુબારક જીસ્મ) કે મુખ્તલિફ આઝા (અલગ અલગ અંગ) કા કુઅનિ મજ્દ મેં તઝકિરા આયા હે.

યહાં સિનએ મુબારક કા ઝિકર હે. દુસરી જગહ કલ્બે અતહર કા તઝકિરા હે. એક જગહ આપકી પુશ્ત મુબારક કા તઝકિરા હે તો કહી આપકે હાથ મુબારક કા તઝકિરા હે, કહી આપકે ચેહરા એ મુનવ્વર (રોશન) કા ઝિકર હે, કહી આપકે ઉમર મુબારક કી કસમ ખાઈ ગઈ હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۖ وَوَضَعْنَا عَنَّا وِزْرَكَ ۚ
 ۝۱۰۰ ۚ الَّذِي أَنقَضَ ظَهْرَكَ ۖ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۚ فَإِنَّ
 مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۚ إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۚ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ۚ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ۝

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
 જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હૈં.

(એ નબી !) કયા હમને તુમહારે લિયે તુમહારે સીને કો ખોલ નહી દિયા ?(૧)
 ﴿૧﴾ ઔર હમને તુમ પર સે તુમહારા વો બોજ ઉતાર દિયા(૨) ﴿૨﴾ જિસને તુમહારી
 કમર તોડ રખી થી(૩) ઔર હમને તુમહારે લિયે તુમહારે તઝકિરે (યાદ) કો બુલંદ
 કિયા(૩) ﴿૪﴾ સો યકીનન(હર) મુશકીલ કે સાથ આસાની હોતી હે ﴿૫﴾ યકીનન(હર)
 મુશકીલી કે સાથ આસાની હોતી હે(૪) ﴿૬﴾ લિહાઝા જબ તુમ(મખ્લૂક કી ખિદમત સે)
 ફારિગ રહો તબ ખુદ કો થકાવો(૫) ﴿૭﴾ ઔર અપને રબ હી સે દિલ લગાવો(યાની
 ઈબાદત ઔર દુઆ) ﴿૮﴾

(૧) યાની ઉલૂમ ઔર મઆરિફ કે લિયે ઔર મુખાલિફીન કી ઈઝાઓ (તકલીફો) પર તહમ્મુલ (બરદાશત) કે
 લિયે ઔર અખ્લાકે હસના (અચ્છે અખ્લાક) કે લિયે કલ્બ કો વસીઅ કર દિયા.

(૨) નબુવ્વત કી ઝિમ્મેદારીયાં બહોત મુશકીલ થી, અલ્લાહ તઆલા ને ઉસ મુશકીલ કામ કો આસાન કર
 દિયા. (૩) અઝાન ઔર ઈકામત મેં, કલમે મેં, ખુત્બે મેં, મજાલિસ મેં હર જગહ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ
 વસલ્લમ કા ઝિક્રે ખૈર હે, પુરે આલમ કે અવકાત (વકતો) પર ગૌર કિયા જાવે તો ૨૪(ચોવીસ) ઘંટે મેં હર
 વકત દુનિયા મેં કિસી ન કિસી જગહ અઝાન ઔર ઈકામત મેં અલ્લાહ તઆલા કે મુબારક નામ કે સાથ હુઝૂર
 સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કા ઝિક્રે ખૈર બુલંદ કિયા જાતા હે :

اللهم صل وسلم وبارك على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه وعلى من تبعهم باحسان إلى يوم الدين -

(૪) દઅવત કે કામ મેં સખ્તીયો કે બાદ આસાનીયાં નસીબ હોગી, માદરે ઈલ્મી જામિઆ ડાભેલ મેં જિનકે
 મુતબરક હુજરે (બરકતી રૂમ) મેં કયામ પઝીર રહેકર કુર્આન મજીદ કા તર્જુમા ઔર હવાશી કા ઝયાદહ તર
 હિસ્સા લિખને કી સઆદત (સૌભાગ્ય) હાસિલ હુઈ વો હઝરત અલ્લામા શબ્બીર અહમદ ઉસ્માની રહ.
 બહોત ખૂબ લિખતે હૈં : અબ ભી આદતુલ્લાહ (અલ્લાહ તઆલા કી યાહત) યહી હે કે જો શખ્સ સખ્તી પર
 સબર કરે ઔર સચ્ચે દિલ સે અલ્લાહ તઆલા પર એતિમાદ (ભરોસા) રખે ઔર હર તરફ સે તુટકર ઉસી સે
 લવ લગાએ, ઉસી કે ફઝલ ઔર રહમત કા ઉમ્મીદવાર રહે, તકલીફો કે લમ્બે ઝમાને તક અપને સે ઘબરાકર
 આસ ન તોડ બૈઠે તો જરૂર અલ્લાહ ઉસકે હક મેં આસાની કરેગા, એક તરહ કી નહી કઈ તરહ કી. (૫) દિન
 મેં મેહનત, રાત કી ઈબાદત, ઔર દુઆ યે હર દાઈ કે લિયે જરૂરી હે.

સૂરએ તીન

યે સૂરત મદની હે, ઉસ્મેં (૦૮) આયતે હે. સૂરએ બુરૂજ કે બાદ ઔર સૂરએ ઈલાફ સે પેહલે (૨૮) નંબર પર ઉતરી.

સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં તીન યાની અંજીર કી કસમ ખાઈ ગઈ હે. કાઝી બયઝાવી રહ. લિખતે હે : “અંજીર ઔર જૈતુન” અલ્લાહ તઆલા ને ફલો મેં ખાસ તરીકે સે ઉનહી દો કી કસમ ખાઈ હે; ક્યું કે અંજીર એક ઉમદા (સુકા) મેવા હે જિસમેં ફુઝલા (એકવાડ, જકામુ, વ્યર્થ) નહી હોતા, આસાની સે હઝમ હો જાને વાલા ઔર બહોત ઝિયાદહ નફા દેનેવાલા હે, તબીયત કો નર્મ કરતા હે ઔર બલગમ (કંઠ) કો નીકાલતા હે, ગુર્દો કો સાફ કરતા હે, મસાનો કી પથરી કો નીકાલતા હે, જિગર ઔર તિલ્લી કે સુદે ખોલતા હે, બદન કો ફર્બા કરતા હે ઔર જૈતુન ફલ કા ફલ, સાલન કા સાલન ઔર દવા કી દવા હે, ઈસ્કા તેલ લતીફ હોતા હે, જિસકે ફાયદે બહોત હે.

(૧) તીન સે અંજીર કા દરખ્ત યા ફલ ઔર જૈતુન સે જૈતુન કા દરખ્ત યા ફલ મુરાદ હે, ઈન દોનો કી કસમ સે ઉનકે ફાયદો કી તરફ ઈશારા હે, અંજીર એક એસા ફલ હે જિસમેં ગોટલી ભી નહી હોતી ઔર છિલકા નીકાલને કી ઝરૂરત નહી હોતી, ગિઝા ભી હે ઔર દવા ભી, ઈસ્કે દરખ્ત પર કાંટે ભી નહી હોતે, અંજીર કા દરખ્ત ઈતના ઉંચા ભી નહી હોતા કે હાસિલ હોને કે લિયે તકલીફ હો.

(૨) તીન ઔર જૈતુન દો શહેરો કે નામ હે, તીન દમિશ્ક કો કેહતે હે ઔર જૈતુન બયતુલ મુકદ્દસ કો કેહતે હે.

(૩) દો પહાડો કે નામ મુરાદ હે, બયતુલ મુકદ્દસ જિસ પહાડ પર વાકેઅ હે ઉસ્કે દો ટુકડે હે, એક જબલે જૈતુન, દુસરા જબલે તીન.

હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને ઈરશાદ ફરમાયા : જો આદમી સૂરએ તીન પઢે ઔર “**اَلَيْسَ اللّٰهُ بِأَحْكَمَ الْحَكَمِيْنَ**” પર પહોચે તો “બલા વઅન અલા ઝાલિક લમીનશ્શાહિદીન” પઢે.

બરાઅ બિન આઝિબ રદિ. સે રિવાયત હે કે હુઝુર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ સફર મેં થે તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને ઈશા કી દો રકાતો મેં એક મેં સૂરએ “વત્તીન” પઢી.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

وَالَّذِينَ وَالَّذِينَ ۝ وَطُورٍ سَيْنِينَ ۝ وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ۝ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ۝ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ ۝ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۝ فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالذِّكْرِ ۝ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ ۝

ع

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

કસમ ખાતા હું અંજીર કી ઔર ઝૈતુન કી﴿૧﴾ ઔર તુર(પહાડ જો) સિના(કે સહરા, રણ, જંગલ મેં હે ઉસ) કી ﴿૨﴾ ઔર ઈસ અમનવાલે શહર(મકકા) કી﴿૩﴾ કે હમને ઈન્સાન કો અચ્છે સે અચ્છે અંદાઝ(યાની તરીકે) પર બનાયા હે(૧)﴿૪﴾ ફિર હમ ઉસકો નીચલી હાલતવાલો મેં સબસે ઝિયાદહ નીચલી હાલત મેં કર દેતે હે(૨) ﴿૫﴾ મગર જો લોગ ઈમાન લાયે ઔર નેક કામ કિયે તો ઉનકે લિયે એસા સવાબ હે જો કભી ખતમ હોનેવાલા નહી હે﴿૬﴾ ફિર(એ ઈન્સાન !) વો કોનસી ચીઝ હે જો ઉસકે બાદ તુજકો બદલે કે દિન(કયામત) કો જુઠલાને પર ઉભારતી હે ?(૩)﴿૭﴾ કયા અલ્લાહ તઆલા સબ હુકમરાનો (હુકૂમત કરનેવાલો) સે બઢકર હાકિમ નહી હે ?(૪)﴿૮﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) કે હમને ઈન્સાન કો બહોત અચ્છે સાંચે મેં ઢાલકર પૈદા કિયા હે. (તીસરા તર્જુમા) કે હમને ઈન્સાન કો બહોત ખુબસૂરત બનાવટ કે સાથ પૈદા કિયા હે. (ચોથા તર્જુમા) યકીનન હમને ઈન્સાન કો બેહતરીન સૂરત મેં પૈદા કિયા હે.

(૨) ઈન્સાન જબ હક કા ઈન્કાર કરે તો ગિરતે ગિરતે જાનવર સે ભી બહોત બુરા હો જાતા હે, એક જાનવર દો બાસી રોટી ખિલાનેવાલે કે લિયે જાન તક દે દેતા હે; લેકિન યે ઈન્સાન અપને ખાલિક ઔર માલિક કી પુરે પુરી નેઅમત ઈસ્તેમાલ કરકે નાફરમાન બનતા હે ઔર જહન્નમ કી ઉડાઈ મેં ઢકેલા જાતા હે (ઈસ્સે અલ્લાહ તઆલા હમારી હિફાઝત ફરમાએ) દુનિયા મેં ઈસકા ભી અનુભવ હોતા રેહતા હે કે જવાન તંદુરસ્ત આદમી બુઢા ઝઈફ (કમઝોર) હોકર બિલકુલ આખરી દરજે કી ઉમર, કમઝોરી ઔર મોહતાજગીવાલી કી તરફ લૌટ જાતા હે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ફિર એ ઈન્સાન ! ઈસ(કદર દલીલો) કે બાદ બદલા મિલને કે દિન(કયામત) કો કયું જુઠલાતા હે ?

(૪) નોટ : અબુદાઉદ ઔર તિરમિઝી કી એક હદીસ શરીફ સે માલૂમ હોતા હે કે ઈસ આયત કો પઢને કે વક્ત યે કેહના મુસ્તહબ હે “બલ્લી વઅન અલા ઝાલિક લમીનશ્શાહિદીન” (કયું નહી ? મેં ઈસ બાત કી ગવાહી દેતા હું કે અલ્લાહ તઆલા સારે હુકમરાનો સે બઢકર હુકમરાન હે).

સૂરએ અલક

યે સૂરત મકકી હે, શુરૂ કી પાંચ આયતેં સબસે પેહલે ગારે હિરા મેં ઉતરી, ઈસ્મેં (૧૮) આયતેં હેં. સૂરએ કલમ સે પેહલે (૧) નંબર પર ઉતરી.

અલક : જમા હુવા ખૂન, યા સામાન્ય ખૂન, યા કોઈ ભી ખૂન, યા જો ખૂન બહોત ઝિયાદહ સૂર્ખ (લાલ) હો. ઈસ સૂરત કી દુસરી આયત મેં ઈન્સાન કો અલક યાની જમે હુએ ખૂન સે પૈદા કરને કા તઝકિરા હે. એક મની કા નુતફા જો ચંદ દિનો મે જમે હુએ ખૂન કી શકલ ઈજ્તિયાર કરતા હે, (સ્વરૂપ ધારણ કરી લેછે) ઉસ્મેં મુખ્તલિફ તગય્યુરાત (અલગ અલગ ફેરફાર) કે બાદ કામિલ ઈન્સાન (પુરે માનવી) કી શકલ મેં તૈયાર હોતા હે, યે અલ્લાહ તઆલા કી અઝીમ (બડી) કુદરત કા નિશાન હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

إِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ۝^① خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۝^② اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ۝^③ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۝^④ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ۝^⑤ كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَافٍ ۝^⑥ أَن رَّأَاهُ اسْتَغْنَى ۝^⑦ إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَى ۝^⑧ أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَى ۝^⑨ عَبْدًا إِذَا صَلَّى ۝^⑩ أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَىٰ الْهُدَىٰ ۝^⑪ أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَىٰ ۝^⑫ أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ۝^⑬ أَلَمْ يَعْلَمْ بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ ۝^⑭ كَلَّا لَئِنْ لَّمْ يَنْتَهِ ۝^⑮ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ۝^⑯ نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ۝^⑰ فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ ۝^⑱ سَدَّعَ الرَّيَّانِيَّةَ ۝^⑲ كَلَّا لَا تَطِعُهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ۝^⑳

ع

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં) શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હેં.

(એ નબી !) અપને રબ કા નામ લેકર(કુઆન) પઢો, જિસને(સબકુછ) પૈદા ક્રિયા﴿૧﴾ જિસ(રબ) ને ઈન્સાન કો જમે હુએ ખૂન સે પૈદા ક્રિયા ﴿૨﴾ (એ નબી !) તુમ પઢો ઔર તુમહારે રબ સબસે ઝિયાદહ કરમવાલે હેં﴿૩﴾ જિસને કલમ કે ઝરિયે તાલીમ દી﴿૪﴾ ઉસ(રબ) ને ઈન્સાન કો વો બાતેં સિખાઈ જિનકો વો જાનતા નહી થા ﴿૫﴾ સય બાત યે હે કે ઈન્સાન હદ સે નિકલ જાતા હે(૧)﴿૬﴾ કયું કે ઉસને ખૂદ કો બેનિયાઝ(માલદાર) સમજ લિયા હે﴿૭﴾ યકીનન તુમહારે રબ હી કી તરફ(સબકો) લૌટકર જાના હે﴿૮﴾ કયા તુમને ઉસ શખ્સ કો દેખા જો એક(ખાસ) બંદે કો રોકતા હે﴿૯﴾ જબ કે વો બંદા નમાઝ પઢતા હે﴿૧૦﴾ ભલા બતાવો અગર વો(નમાઝ પઢનેવાલા બંદા) સહીહ રાસ્તે પર કાયમ હો﴿૧૧﴾ યા તકવા સિખલાતા હો(તો કયા ઉસકો નમાઝ સે રોકના ઝુલ્મ નહી હે ?)﴿૧૨﴾ ભલા યે ભી બતાવો કે અગર વો(રોકનેવાલા હક કો) જુઠલાતા ઔર મુંહ ફિરાતા હો﴿૧૩﴾ કયા ઉસ શખ્સ કો માલૂમ નહી કે અલ્લાહ તઆલા દેખ રહે હેં﴿૧૪﴾ (નમાઝ સે) હરગિઝ(રોકના) નહી(ચાહિયે) અગર વો(રોકનેવાલા) બાઝ નહી આયા તો હમ ઉસકો પેશાની કે બાલ પકડકર ઘસીટૈંગે﴿૧૫﴾ વો પેશાની જો ગુનેહગાર હે(ઔર) ખતાકાર હે﴿૧૬﴾ સો વો અપની મજલિસવાલો કો બુલાલેવે﴿૧૭﴾ હમ ઝબાનિયા(ર) કો બુલાલેવે﴿૧૮﴾ હરગિઝ નહી ઉસકી બાત ન માનો(૩) ઔર(અલ્લાહ કે સામને) સજદા કરો, ઔર(ઉસકા) કુર્બ(યાની નઝદીકી) હાસિલ કરો﴿૧૯﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) ખુલ્લમ ખુલ્લી શરારત કરતા હે. (૨) દોઝખ કે સખ્ત ફરિશ્તે (૩) જૈસે આજ તક બાત ન માની આઈન્દા (આગે કે વકત મેં, આગે ચલકર) ભી ઉસકી બાત માનના નહી.

સૂરએ કફ્ર

યે સૂરત મકકી છે, ઉસ્મેં (૦૫) આયતેં હેં. સૂરએ અબસ કે બાદ ઔર સૂરએ શમ્સ સે પેહલે (૨૫) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત મેં બાર બાર લફઝ કફ્ર આયા છે. કદર કા એક માઅના આતા છે અંદાઝા ઔર દુસરા માઅના આતા છે શરાફત, અઝમત. શબે કફ્ર વાકઈ બડે અઝીમ મરતબેવાલી રાત છે ઔર ઉસ રાત મેં જો કિતાબ કુર્આન ઉતારી ગઈ વો ભી બડી અઝીમુલ મરતબત (ઉયે મરતબેવાલી) કિતાબ છે ઔર જિસ નબી પર યે કિતાબ ઉતારી ગઈ વો ભી બડે અઝીમુલ મરતબત (ઉયે મરતબેવાલી) છે ઔર જિસ ઉમ્મત કે લિયે યે કિતાબ ઉતારી ગઈ વો ભી કાબિલે કફ્ર (ઈઝઝત કરને કે લાઈક) ઔર ખૈરુલ ઉમમ (તમામ ઉમતોં મેં અચ્છી) છે.

ઉસ રાત મેં બંદે જો આમાલે સાલિહા (નેક આમાલ) કરતેં હેં ઉસકી અલ્લાહ તઆલા કે યહાં બડી કદરો મંઝિલત (રૂબા, હોદા) છે ઔર ઉસ રાત મેં સાલ ભર મેં પેશ આનેવાલી બાતોં કા અંદાઝા કર દિયા જાતા છે યાની તકદીરી ફેસલા કર દિયા જાતા છે.

યે નુક્તા ભી છે ઈસ તરહ કી કફ્ર ઔર અઝમતોં કી તરફ ઈશારા કરને કે લિયે સૂરત મેં ત્રીન મરતબા કફ્ર કા લફઝ આયા છે.

કુદ્ર હઝરાત કેહતે હેં કે : લફઝ “કફ્ર” તંગી કે માઅના મેં ભી આતા છે જૈસે “وَمَنْ قُبِرَ عَلَى رُزْقَةٍ” ઔર ઈસ રાત કો લયલતુલ કદર ઈસ લિયે કહા ગયા કે ઝમીન પર ઔર ફિઝા મેં ઈતને ઝિયાદહ અનવાર ઔર બરકાત ફૈલ જાતે હેં કે ઝમીન ઔર ફિઝા ઉસ કે લિયે તંગ હો જાતી છે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ۚ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۚ لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۚ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ۚ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ ۚ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ۚ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ۝

ع-
الفجر

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

યકીનન હમને ઈસ(કુઆન) કો શબે કદર(યાની અઝમતવાલી રાત) મેં ઉતારા હે(૧)﴿૧﴾ ઔર તુમકો માલૂમ હે શબે કદર કયા ચીઝ હે ? ﴿૨﴾ શબે કદર એક હઝાર મહિનો સે બેહતર હે﴿૩﴾ ઉસ મેં ફરિશ્તે ઔર રૂહ(૨) અપને રબ કે હુકમ સે હર મુઆમલે કો લેકર ઉતરતે હે(૩)﴿૪﴾ વો પુરી રાત સલામતી હે સુબહ કે તુલૂઆ હોને (નિકલને) તક ﴿૫﴾

(૧) દુસરા તર્જુમા : યકીનન હમને ઈસ(કુઆન) કો તકદીર લિખી જાનેવાલી રાત મેં ઉતારા હે. યાની જિસ રાત મેં બડે બડે કામો કા તકદીરી ફેસલા કિયા જાતા હે.

(૨) રૂહ સે મુરાદ :

[૧] હઝરત જિબ્રઈલ અલ.

[૨] એક બડા ફરિશ્તા જિસકે સામને આસમાન ઔર ઝમીન એક લુકમા કે બરાબર હે.

[૩] અલ્લાહ તઆલા કી કોઈ ખાસ મખ્લૂક જો ખાતે પીતે હે; લેકિન ઈન્સાન ઔર ફરિશ્તે નહી હે.

[૪] હઝરત ઈસા અલ. મુરાદ હે.

[૫] ફરિશ્તો કી એક ખાસ જમાઅત જો લયલતુલ કદર મેં હી નઝર આતી હે.

[૬] અલ્લાહ તઆલા કી ખાસ રહમત મુરાદ હે.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) હર કામ કે લિયે ઉતરતે હે(પુરે સાલ કે તકદીરી ફેસલે મલાઈકા (ફરીશ્તો) કે હવાલે કર દિયે જાતે હે ઔર ફિર વો મૌકા કે મુતાબિક અમલ કરતે હે)

સૂરએ બય્યિનહ

યે સૂરત મદની છે, કુછ ઉલમા ઈસકો મકકી કેહતે હૈ, ઈસ્મેં (૦૮) આયતેં હૈ. સૂરએ તલાક કે બાદ ઓર સૂરએ હશર સે પહેલે (૧૦૦) યા (૧૦૧) નંબર પર ઉતરી.

“બય્યિનહ” ખુલી દલીલ કો કેહતે હૈ.

ઈસ સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં અલ્લાહ તઆલા કી એક વાઝેહ (સાફ) દલીલ ઓર હુજજત અલ્લાહ તઆલા કે રસૂલ હઝરત મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કા તઝકિરા છે.

હમારે અકાબિર (બડે ઉલમા) મેં સે હઝરત શાહ અબ્દુલ અઝીઝ સાહબ રહ. ને “બય્યિનહ” સે હઝરત ઈસા અલ. કો મુરાદ લિયા છે, જો ખુલી નીશાનીયાં લેકર આયે ઓર ઉન્હોને હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી બયસત (નબી હોને) કી બશારત સુનાઈ થી.

ઈસ સૂરત કા એક નામ બુખારી ઓર મુસ્લિમ કી હદીસ સે “લમ યકુનીલ લઝીન કફરૂ” ભી આયા છે, સૂરત કી શુરૂઆત ઈસી કલમે (વાકય) સે હો રહી છે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِّينَ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ۖ رَسُولٌ مِّنَ اللَّهِ يَتْلُوا صُحُفًا مُّطَهَّرَةً ۖ فِيهَا كُتِبَ الْقِيَمَةُ ۖ وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَةُ ۖ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ ۗ

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

એહલે કિતાબ ઔર મુશરીકીન મેં સે જો લોગ(હઝરત મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી બયસત (નબી બનાયે જાને) સે પેહલે કાફિર થે વો ઈસ વકત તક(કુફ્ર સે) બાઝ આનેવાલે નહી થે, જબ તક ઉનકે પાસ ખુલી દલીલ ન આ જાતી﴿૧﴾ (વો ખુલી દલીલ) અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે એક રસૂલ હે જો પાક સહીફે(યાની કુર્આન) પઢકર સુનાએ(૧) ﴿૨﴾ જિનમેં સીધી સચ્ચી તહરીરે(લેખ,લિખી હુઈ) હો(૨)﴿૩﴾ ઔર જો એહલે કિતાબ હે ઉનકે પાસ ખુલી હુઈ દલીલ આ ચુકને કે બાદ હી ઉન્હોને જુદા રાસ્તા અપનાયા(૩)﴿૪﴾ હાલાંકે ઉનકો યહી હુકમ દિયા ગયા થા કે અલ્લાહ તઆલા કી ઈસ તરહ ઈબાદત કરે કે ઈબાદત સિર્ફ ઈસી કે લિયે હો, સીધે રાસ્તે પર ચલતે હુએ ઔર વો નમાઝ કો કાયમ રખે ઔર ઝકાત દિયા કરે ઔર યહી તરીકા મઝબૂત હે(૪) ﴿૫﴾

(૧) કુર્આન કી હર સૂરત એક મુસ્તકીલ (અલગ સે) આસ્માની સહીફે (છોટી છોટી કિતાબે) કી તરહ હે, પીછલી આસમાની કિતાબો કા ખુલાસા કુર્આને મજ્હદ મેં હે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) જિન(સહાઈફ) મેં દુરૂસ્ત મઝામીન લિખે હુએ હો (તીસરા તર્જુમા) જિસમેં સહીહ સહીહ અહકામ લિખે હુએ હે (ચોથા તર્જુમા) જિનમેં મઝબૂત કિતાબે હે.

(૩) દુસરા તર્જુમા : વો મુતફર્રિક (અલગ અલગ) હો ગયે.

(૪) (દુસરા તર્જુમા) યહી મઝબૂત ઉમ્મત કા દીન હે (તીસરા તર્જુમા) ઔર યહી સીધી સચ્ચી ઉમ્મત કા દીન હે (ચોથા તર્જુમા) ઔર યહી સહીહ દીન કા તરીકા હે (પાંચવા તર્જુમા) મઝબૂત લોગો કા યહી રાસ્તા હે.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي تَارِ جَهَنَّمَ خُلِدِينَ فِيهَا ۖ أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ۖ إِنَّ الَّذِينَ
 آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۖ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ۖ جَزَاءُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
 خُلِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۖ ذَلِكَ لِمَنِ خَشِيَ رَبَّهُ ۝

યકીનન એહલે કિતાબ ઓર મુશરિકો મેં સે જિન્હોને કુફ્ર કિયા વો જહન્નમ કી આગ
 મેં(દાખિલ) રહેંગે, ઈસમેં હમેશા રહેંગે, વહી સારી મખ્લૂક મેં સબસે બુરે હૈ﴿૬﴾
 યકીનન જો લોગ ઈમાન લાવે ઓર નેક કામ કિયે વો સારી મખ્લૂક મેં સબસે અચ્છે
 હૈ﴿૭﴾ ઉનકા બદલા ઉનકે રબ કે પાસ હમેશા રેહને કે ઐસે બાગાત હૈ જિનકે નીચે સે
 નેહરેં બેહતી હોગી, વો ઉનમેં હમેશા હમેશા રહેંગે, અલ્લાહ તઆલા ઉનસે ખુશ હોગા
 ઓર વો અલ્લાહ તઆલા સે ખુશ હોગે, યે બદલા ઐસે શખ્સ કે લિયે હે જો અપને રબ
 સે(દિલ સે) ડરતા હો﴿૮﴾

સૂરએ ઝિલઝાલ

યે સૂરત મદની છે, કુછ હઝરાત મકકી કેહતે હૈ, ઈસ્મેં (૦૮) આયતેં હૈ. સૂરએ નિસાઅ કે બાદ ઓર સૂરએ હદીદ સે પેહલે (૯૩) યા (૯૪) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત કી શુરૂઆત હી મેં કયામત કે મૌકે પર પેશ આનેવાલે ઝલઝલો (ભૂકંપો) કા તઝકિરા છે.

ઝલઝલા : જમીન કા હિલ જાના. કુછ હઝરાત કા કૌલ છે : ઈસમેં હુરફ જો ડબલ આયે હૈ ઈસસે માઅના નિકલતા છે બારબાર હિલાના.

એક હદીસ મેં આતા છે કે સૂરએ ઈઝા ઝુલ્ઝીલત પઢને સે આધે કુઆન કે બકદર (જીતના) સવાબ મિલતા છે.

નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ વિત્ર કે બાદ દો નફલ બૈઠકર અદા ફરમાતે તો પેહલી રકાત મેં સૂરએ ફાતિહા કે બાદ “إِذَا زُلْزِلَتْ” ઓર દુસરી રકાત મેં “قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ” પઢતે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ۝ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ۝ وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ۝ يَوْمَئِذٍ تُخْبِتُ
أَخْبَارَهَا ۝ يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَعْمَلُوا أَعْمَالَكُمْ ۝ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ
خَيْرًا يَرَهُ ۝ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۝

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

જબ ઝમીન અપને ઝલઝલે (ભુકંપ) સે ખૂબ હિલાઈ જાયેગી﴿૧﴾ ઓર ઝમીન અપને બોજ (યાની ઝમીન મેં છુપે હુવે કુદરતી ખઝાને, ખનીજ ઓર મુદ્દો) કો બાહિર નિકાલ દેગી ﴿૨﴾ ઓર ઈન્સાન કેહને લગેગા કે : ઈસ(ઝમીન) કો કયા હો ગયા ?﴿૩﴾ ઈસ રોઝ ઝમીન અપની સારી બાતેં(ઓર ખબરેં) બતા દેગી﴿૪﴾ ઈસ લિયે કે તુમહારે રબ ને ઈસકો યહી હુકમ દિયા હોગા ﴿૫﴾ ઈસ દિન લોગ અલગ અલગ જમાઅત બનકર વાપસ હોગેં; તાકે ઉનકો ઉનકે આમાલ દિખા દીયે જાવે(૧)﴿૬﴾ સો જબ જિસ શખ્સ ને ઝર્રા બરાબર નેકી કી હોગી વો(ઈસકા બદલા) દેખ લેગા﴿૭﴾ ઓર જિસ શખ્સ ને ઝર્રા બરાબર બુરાઈ કી હોગી વો(ઈસકી સજા) દેખ લેગા﴿૮﴾

(૧) : [૧] કબર સે કયામત કી તરફ લોગો કો લાયા જાવેગા.

[૨] હર ખાનદાન કા હર ફર્દ (વ્યકિત) તિતર બિતર (વિર વેબેર) હો જાયેગા ઓર ખુદ કે ગમ (ફિક્ક) મેં એસા હોગા કે વો કિસી દુસરે કે કામ નહી આ સકેગા.

[૩] હિસાબ કે બાદ અલગ અલગ જમાઅત કી શકલ મેં અપને અચ્છે યા બુરે નતાઈજ (નતીજો) કો દેખ લેગેં.

સૂર એ આદીયાત

યે સૂરત મકકી હે, કુછ હઝરાત મદની કેહતે હૈ, ઈસ્મેં (૧૧) આયતેં હૈ. સૂરએ અન્ન કે બાદ ઔર સૂરએ કૌસર સે પેહલે (૧૪) નંબર પર ઉતરી.

સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં આદિયાત કી કસમ ખાઈ ગઈ હે. આદિયાત સે ઘોડે મુરાદ હૈં યા ઉંટનીયાં.

જો અલ્લાહ તઆલા કી રાહ મેં ચલે વો ઈસ કદર મુબારક હો જાતા હે કે ઈસકી મુજ્તલિફ (અલગ અલગ) અદાઓ કો ભી કદર ઔર મંઝિલત (ઈઝઝત ઔર માન સંમાન) કે સાથ બયાન ક્રિયા જાતા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

وَالْعِدِيَّتِ صَبَحًا ① فَأَلْمُورِيَّتِ قَدَحًا ② فَالْمُغِيرَتِ صُبْحًا ③ فَأَثَرُنَ بِهِ نَقْعًا ④ فَوَسَطْنَ بِهِ جَنَعًا ⑤ إِنَّ
الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ ⑥ وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ ⑦ وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ⑧ أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ⑨
وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ⑩ إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ ⑪

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

કસમ હે ઉન ઘોડો કી જો હાંફતે હુએ દોડતે હે(૧) ફિર જો(પથ્થર યા પથરીલી
ઝમીન પર અપની) ટાપ મારકર ચિંગારીયાં ઉડાતે હે(૨) ફિર જો સુબહ સવેરે(દુશ્મન
પર) છાપા મારતે હે(૩) તો વો ઈસ વકત ગુબાર ઉડાતે હે(૪) ફિર વો ઈસ
વકત(દુશ્મનો કે) જમગઠે (દુશ્મન કે જથ્થા,ભીડભાડ) કે બીચ મેં ઘુસ જાતે હે(૫)
બેશક ઈન્સાન અપને રબ કા બડા હી નાશુકા હે(૬) ઓર બેશક વો(ઈન્સાન)(૨)
અપની નાશુકી પર ખુદ ગવાહ ભી હે(૩) ઓર ચકીનન વો ઈન્સાન માલ કી
મોહબ્બત(ચાહત) મેં બહોત પક્કા હે(૮) કયા ભલા ઈસ(ઈન્સાન) કો વો વકત માલૂમ
નહી જબ વો મુદે જો કબ્રો મેં હે ઉનકો ઝિંદા કરકે ઉઠાયા જાયેગા(૯) ઓર સીનો મેં જો
કુછ(છુપા) હે ઈસકો ઝાહિર કર દિયા જાયેગા(૧૦) ચકીનન ઉનકે રબ ઈસ દિન ઉનકી
(ઈસ) હાલત સે પૂરી ખબર રખતે હોગે(૧૧)

(૧) (દુસરા તર્જુમા) જો યલગાર (ચડાઈ) કરતે હે (ત્રીસરા તર્જુમા) હમલા કરતે હે.

(૨) ખાસકર કાફિર ઈન્સાન.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) ઓર ચકીનન ઈસ (ઈન્સાન) કો અપની ઈસ નાશુકી કી ખબર હે હી (ત્રીસરા
તર્જુમા) ઓર ચકીનન ઈસ(રબ) કો(ઈન્સાન કી) ઈસ (નાશુકી) કી પુરી ખબર હે.

સૂરએ કારીઅહ

યે સૂરત મકકી હે, ઉસ્મેં (૧૧) આયતેં હેં. સૂરએ કુરૈશ કે બાદ ઓર સૂરએ કિયામહ સે પેહલે (૩૦) નંબર પર ઉતરી.

સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં લફઝ “અલ કારીઅહ” આયા હે. અયાનક આનેવાલી મુસીબત ઈસી તરહ હાદસા કો કારીઅહ કેહતેં હે, કયામત ભી અયાનક આનેવાલી મુસીબત ઓર હાદસા હે; ઈસી લિયે ઈસકો કયામત કેહતે હેં.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

الْقَارِعَةُ ① مَا الْقَارِعَةُ ② وَمَا أَذْرَبَكُمْ مَا الْقَارِعَةُ ③ يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ④ وَتَكُونُ
الْجِبَالُ كَالْعِهْهِ الْمُنْفُوشِ ⑤ فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ⑥ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ⑦ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ⑧
فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ ⑨ وَمَا أَذْرَبَكُمْ مَا هِيَتْ ⑩ نَارٌ حَامِيَةٌ ⑪

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

વો ખિટખિટાનેવાલી(કયામત કો યાદ કરો)(૧)﴿૧﴾ વો ખિટખિટાનેવાલી કયા હે
? ﴿૨﴾ ઔર તુમકો કયા માલુમ વો ખિટખિટાનેવાલી(કયામત) કયા(ચીઝ) હે ? ﴿૩﴾
જિસ દિન લોગ(પરેશાન હાલ) ફેલે હુએ પરવાનો કી તરહ હો જાયેગે(૨)﴿૪﴾ ઔર
પહાડ ઘુન્કી હુઈ રંગીન (પીજેલા) ઉન કી તરહ હો જાયેગે﴿૫﴾ સો જિસ શખ્સ કે(નેક
આમાલ કે) પલ્લે ભારી હોગે﴿૬﴾ તો વો મનપસંદ ઝિંદગી મેં હોગા﴿૭﴾ ઔર જિસ
શખ્સ કે પલ્લે હલકે હોગે﴿૮﴾ તો ઈસકા ઠિકાના એક ગેહરા ગઢા હોગા﴿૯﴾ ઔર
તુમકો કુછ ખબર હે વો ગેહરા ગઢા કયા ચીઝ હે(૩) ? ﴿૧૦﴾ વો તો એક ભડકતી હુઈ
આગ હે﴿૧૧﴾

(૧) સખ્ત હાદસા, બડી ભારી મુસીબત કો “કારીઅહ” કેહતે હે, કયામત કે દિન સખ્ત ગભરાહટ હોને
કી વજહ સે મયલ ઉઠેગે ઔર કાન કડાકે કી વજહ સે ફટ પડેગે. (દુસરા તર્જુમા) વો ખિટખિટાને
(ખડખડાને) વાલી ચીઝ કો યાદ કરો.

(૨) હર પરવાને બેતાબ ચલે જાતે હે ઈસ તરહ ઈન્સાનો કા હાલ હોગા, ઈસી તરહ પરવાનો કી
કમઝોરી યા ઝિયાદતી યા બેઈન્તિઝામી સે ભી તશબીહ હો સકતી હે.

(૩) જહન્નમ કા એક નામ હાવિયા ભી હે, જહન્નમ કે એક તબકે કા નામ ભી હાવિયા હે.

સૂરએ તકાપુર

યે સૂરત મકકી હે, કુછ હઝરાત કી રાય યે હે કે યે મદની હે, ઉસ્મેં (૦૮) આયતેં હે. સૂરએ કૌસર કે બાદ ઔર સૂરએ માઉન સે પેહલે (૧૬) નંબર પર ઉતરી.

સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં લફઝ તકાસૂર કા તઝકિરા હે.

તકાસૂર : માલ ઔર દૌલત કો ઝિયાદહ જમા કરને કી લાલચ, ઔર માલ ઔર અવલાદ પર ફિખર કરના.

ઈસ સૂરત કો એક મરતબા પઢને સે એક હઝાર આયતોં કે પઢને કા સવાબ મિલતા હે.

સૂરએ અસર

યે સૂરત મકકી હે, કુછ હઝરાત મદની કેહતે હે, ઈસ્મેં (૦૩) આયતેં હે. સૂરએ ઈન્શિરાહ કે બાદ ઔર સૂરએ આદિયાત સે પેહલે (૧૩) નંબર પર ઉતરી.

સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં ઝમાને કી કસમ ખાકર ઈન્સાન કો યે બતાયા ગયા કે ઝિંદગી કા વક્ત એક બડી દોલત હે, ફિતરી ઔર તબઈ (કુદરતી, ઔર પ્રાકૃતિક કમઝોરી) કમઝોરીયોં કી વજહ સે ઈન્સાન ઈસ અતિકીમતી દોલત કો ઝાયેઅ (બરબાદ) ન કર જાયે.

હઝરાતે સહાબા મેં સે દો સહાબી કા મામૂલ થા કે જબ આપસ મેં મિલતે તો યે સૂરત એક દુસરે કો ઝરૂર સુનાતે.

લફઝ અક્ષ કા એક માઅના હે પીછલા પહર યાની દિન કા આખરી હિસ્સા ઔર મુરાદ ઈસ્સે અસર કી નમાઝ ભી હે.

એક અહમ નોટ : કુર્આન મેં બહોત સી ચીઝોં કી કસમ અલ્લાહ તઆલા ને ખાઈ હે, ઈસકા એક મકસદ યે હો સકતા હે કે કસમ કે ઝરિયે મખ્લૂક કી અઝમત ઝાહિર કરકે અલ્લાહ તઆલા ખુદ અપની અઝમત કો સાબિત ફરમા રહે હે. ઈસી તરહ ઉન ચીઝોં કે ફાયદે કી તરફ બંદો કો તવજજુહ દિલાના ભી મકસદ હો સકતા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 أَنهَكُمُ التَّكَاثُرُ ۚ حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ۚ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۚ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۚ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ
 الْيَقِينِ ۚ لَتَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ۚ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ ۚ ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ۚ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَالْعَصْرِ ۚ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ۚ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ ۚ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ ۚ

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
 જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હેં.

તુમ લોગો કો એક દુસરે સે બઢ ચઢકર(દુનિયા કા ઐશ) હાસિલ કરને કી લાલચ
 ને ગફલત મેં ડાલ રખા હે(૧) યહાં તક કે તુમ કબ્રસ્તાનો મેં પહોંચ જાતે હો (૨)
 હરગિઝ(એસા) નહી(કરના ચાહિયે !) તુમકો અનકરીબ પતા ચલ જાયેગા(૩)
 ફિર(સુન લો ! તુમકો) હરગિઝ એસા નહી(કરના ચાહિયે !) તુમકો અનકરીબ પતા
 ચલ જાયેગા(૪) અગર તુમ યકીની ઈદમ કે સાથ જાન લેતે તો હરગિઝ(એસી લાલચ)
 નહી કરતે (૫) બેશક તુમ જહન્નમ કો જરૂર દેખોગે(૬) ફિર તુમ ઈસ(જહન્નમ) કો
 બિલકુલ યકીન કી આંખ સે દેખ હી લોગે(૭) ફિર તુમ સે ઈસ દિન નેઅમતો કે બારે મેં
 ઝરૂર સવાલ કિયા જાયેગા(કે તુમને ઈસકા કયા હક અદા કિયા ?) (૮)

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
 જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હેં.

ઝમાને કી કસમ(૧) યકીનન ઈન્સાન બડે નુકસાન મેં હે (૨) ઉન લોગો કે સિવા
 જો ઈમાન લાએ ઔર ઉન્હોને નેક કામ કિયે ઔર આપસ મેં એક દુસરે કો હક(યાની
 સચ્ચે દીન પર કાયમ રેહને) કી તાકીદ કરતે રહે (ઝોર દેકર કહેતે રહે) ઔર આપસ મેં
 એક દુસરે કો સબર(યાની તહમ્મુલ પર કાયમ રેહને) કી તાકીદ કરતે રહે(૩)

સૂરએ હુમઝહ

યે સૂરત મકકી હે, ઈસ્મેં (૦૮) આયતેં હેં. સૂરએ કિયામહ કે બાદ ઓર સૂરએ મુરસલાત સે પેહલે (૩૨) નંબર પર ઉતરી.

સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં હુમઝહ કા તઝકિરા હે. ઐબ ગોઈ કરનેવાલે ઓર કસરત સે ગીબત કરનેવાલે કો હુમઝહ કહા જાતા હે. તાના દેના, ઐબજોઈ કરના યે તકબ્બુર કા નતીજા હે.

કુછ હઝરાત કેહતે હેં કે “હુમઝહ” ઐસે શખ્સ કો કેહતે હેં જો મુંહ પર ઐબ —જોઈ, ખરાબચીઝ નિકાલતા હો ઓર “હુમઝહ” જો પીઠ પીછે બુરાઈ કરતા હો. કુછ ને ઈસકા અકસ (ઉલટા) ભી કહા હે. એક રાય યે ભી હે કે “હુમઝહ” વો શખ્સ હે જો કિસી કે નસબ (વંશ, વેલા) મેં તાના (ટોટ મારે) દેવે, જૈસે ફલાં કી માં ઐસી હે, બાપ ઐસા થા. ઓર “હુમઝહ” વો શખ્સ હે જો હાથ પાંવ કે ઈશારે ઓર હરકતોં સે દુસરો કો છોટા, નીચા સમજતા હે ઓર ઉંની બેઈઝઝતી કરતા હે, ઈસી તરહ “હુમઝહ” ઐસે શખ્સ કો કેહતે હેં જો કિસી કી ઝબાન સે બુરાઈ કરે ઓર “હુમઝહ” ઐસે શખ્સ કો કેહતે હેં જો કામ કે ઝરિયે કિસી કે દિલ કો તકલીફ પહોંચાયે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ① الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ② يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ③ كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ ④ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحُطَمَةُ ⑤ نَارُ اللَّهِ الْمَوْقَدَةُ ⑥ الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْآفِئَةِ ⑦ إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَّدَةٌ ⑧ فِي عَمْدٍ مُّتَدَدَةٍ ⑨

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે, જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હૈં.

બડી ખરાબી હે હર ઉસ શખ્સ કે લિયે જો પીઠ પીછે દુસરો પર ઐબ લગાનેવાલા ઔર મુંહ પર તાના દેનેવાલા હો(૧) જો માલ જમા કરતા હો ઔર ઉસકો બારબાર ગિનતા રેહતા હો(૧) (૨) વો(યું) સમજતા હે કે ઈસકા માલ(ઉસકે પાસ) હમેશા રહે ગા(૨) (૩) (ઐસા) હરગિઝ નહી(હોગા), ઉસકો તો ઐસી જગહ મેં ફેંક દિયા જાયેગા જો હર ચીઝ કો ચૂરા ચૂરા કરનેવાલી હે(૪) ઔર કયા તુમકો માલૂમ હે વો ચૂરા ચૂરા કર દેનેવાલી ચીઝ કયા હે ? (૫) વો અલ્લાહ તઆલા કી સુલગાઈ હુઈ આગ હે (૬) જો દિલો તક પહોંચ જાયેગી(૩) (૭) ચકીનન વો(આગ) ઉન(જહન્નમવાલો) પર(હર તરફ સે) બંદ કર દી જાયેગી(૮) ઉનકી હાલત યે હોગી કે વો લંબે લંબે સુતૂન કે સાથ (બંધે હુએ) હોગે(૪) (૯)

(૧) ઈન્સાન જિસ ચીઝ કો બારબાર દેખતા હે ઉસકી મોહબ્બત દિલ મેં હોતી હે; ઈસ લિયે માલ જૈસી ચીઝ બિલા ઝરૂરત બારબાર ન દેખે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) વો યું સમજતા હે કે ઈસકા માલ ઉસકો હમેશા ઝિંદા રખેગા.

(૩) (દુસરા તર્જુમા) જો દિલો પર ચઢ જાયેગી.

(૪) [૧] આગ કે શોલે લંબે સુતૂનો કી તરહ હોગેં.

[૨] નાફરમાનો કો ઉન સુતૂનો કે સાથ બાંધ દિયા જાયેગા; તાકે હરકત ન કર સકે.

[૩] યા ચારો તરફ આગ કે સુતૂન હોગેં જિસકી વજહ સે બાહિર નીકલને કા રાસ્તા ન હોગા. યા જહન્નમ પર આગ કે લંબે સુતૂન રખ દિયે જાયેગેં.

સૂરએ ફીલ

યે સૂરત મકકી હે, ઈસ્મેં (૦૫) આયતેં હેં. સૂરએ કાફિરૂન કે બાદ ઔર સૂરએ ફલક સે પેહલે (૧૮) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત મેં કાબતુલ્લાહ (અલ્લાહ તઆલા કા ઘર, કાબા) પર નાકામ હમલા કરનેવાલે ઔર તબાહ હોનેવાલે હાથીવાલો કા વાકિઆ બયાન કિયા ગયા હે. યે વાકિઆ નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી વિલાદત બા સઆદત (સૌભાગ્ય વંત, જન્મ) સે ૫૦ યા ૫૫ દિન પેહલે પેશ આયા, યે વાકિઆ એક તરફ કુદરતે ઈલાહીયા (અલ્લાહ તઆલા કી કુદરત) કા નમૂના હે તો દુસરી તરફ નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી અઝમત કી દલીલ ભી હે, યે વાકિઆ આપકી વિલાદત કા એક ગૈબી ઈશારા ઔર એલાન થા જિસકો ઈસ્તિલાહ (શરીઅત કી પરિભાષા) મેં અરહાઝ કહા જાતા હે.

સૂરએ કુરય્શ

યે સૂરત મકકી હે, ઈસ્મેં (૦૪) આયતેં હેં. સૂરએ ત્રીન કે બાદ ઔર સૂરએ કારિઆહ સે પેહલે (૨૮) નંબર પર ઉતરી.

અરબ કા મુઅઝઝ ખાનદાન કુરૈશ કા ઈસ સૂરત મેં તઝકિરા હે. નઝર ઈબ્ને કનાના કી અવલાદ અરબ મેં કુરૈશ કે નામ સે મશહૂર હુઈ, ઈસી ખાનદાન મેં નઝર ઈબ્ને કનાના કી તેરહવી પુશ્ત મેં નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી વિલાદત બાસઆદત હુઈ. કુરૈશ : સમુંદર કે એક તાકતવર જાનવર કો કેહતે હેં, ઔર ખાનદાને કુરૈશ ભી બડા બહાદૂર થા. કુરૈશ કા એક માઅના હે જમા કરના, ખાનદાને કુરૈશ કે એક મોહતરમ બુર્જુગ “કુસય” ને મુતફરિક (અલગ લગ) કૌમો કો મકકા મેં જમા કિયા થા.

કુરૈશ કા એક માઅના કસબ યાની કમાઈ કે ભી હે, ઔર કુરૈશી લોગ બડે તિજારત પેશા થે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ۚ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ۚ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ۖ
تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ۖ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

لَا يَلْفِ قُرَيْشٌ ۚ الْفِهُمُ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ۚ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۚ الَّذِي أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ ۚ
وَآمَنَهُم مِّنْ خَوْفٍ ۝

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હેં.

(એ નબી !) કયા તુમને દેખા નહી કે તુમહારે રબ ને હાથીવાલો કે સાથ કયા
બરતાવ કિયા ? ﴿૧﴾ કયા ઈસને ઉન(હાથીવાલો) કી તમામ ચાલેં બેકાર(યાની ઝાપેઅ)
નહી કર દી થી ﴿૨﴾ ઓર ઉન પર પરીદો કી બહોત સારી ટુકડીયાં ભેજી(૧)﴿૩﴾ જો
ઉન પર પકડી મીટ્ટી કે પથ્થર ફેંકતે થે﴿૪﴾ અંજામ યે હુવા કે ઉન(હાથીવાલો) કો
ઈસ(અલ્લાહ તઆલા) ને ખાએ હુએ ભુસે કી તરહ(પામાલ) કર દિયા ﴿૫﴾

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હેં.

ચુંકે કુરૈશ કે લોગ માનૂસ હેં,﴿૧﴾ વો સર્દી ઓર ગર્મી મેં(યમન ઓર શામ કા)
સફર કરને સે માનૂસ હેં﴿૨﴾ (૨)ઈસ લિયે ઉનકો ચાહિયે કે વો ઈસ ઘર(યાની કાબા) કે
માલિક કી ઈબાદત કરેં﴿૩﴾ જિસને ઉનકો ભુખ કી હાલત મેં ખાના દિયા, ઓર ખોફ સે
ઉનકો અમન દિયા﴿૪﴾

(૧) હમારે યહાં ઊર્દુ, ગુજરાતી મેં જિનકો અબાબીલ કેહતે હેં વો મુરાદ નહી, યે કોઈ ખાસ પરીદે થે જો
કબુતર સે છોટે સમંદર કી તરફ સે આયે થે, લાલ હરે રંગ કે થે, હર એક કે પાસ ત્રીન કંકર થી, એક
ચોંચ મેં ઓર હર પંજે મેં એક એક.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) કુરૈશ સફરના ટેવાઈ ગયેલાછે. (દુસરા તર્જુમા) કુરૈશ ને સફર ની ઘણીજ મહત્વતા
થઈ ગયેલ છે.

સૂરએ માઉન

યે સૂરત મક્કી હે, કુછ લોગ કેહતે હે કે : પહેલી આઘી મક્કા મેં ઓર દુસરી આઘી મદીના મેં ઉતરી, ઉસ્મેં (૦૭) આયતેં હે. સૂરએ તકાસૂર કે બાદ ઓર સૂરએ કાફિરૂન સે પેહલે (૧૭) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સુરત મેં માઉન કા તઝકિરા હે. માઉન સે કયા મુરાદ હે ?

(૧) જો ચીઝ કિસી માંગનેવાલે કો મદદ કે લિયે દી જાવે યા રોક દી જાવે (વિરોધી શબ્દો મેં સે) જો ચીઝ કિસી કો દી જાતી હે વો દુસરે કે લિયે મઉનત (મદદ) બન જાતી હે. ઓર જો નહી દી જાતી વો એસી હો જાતી હે કે ઉસે અપને પાસ રખકર અપની મદદ કી હે.

(૨) ઝકાત મુરાદ હે. દરઅસલ કલીલ (થોડા) ચીઝ કો માઉન કેહતે હે ઓર કસીર (ઝિયાદહ) માલ મેં ઝકાત કી મિકદાર બલીલ ઓર મામૂલી હુવા કરતી હે.

(૩) બરતને કી મામૂલી મામૂલી ચીઝેં જિસકે દેને મેં ન માલી બોજ હો, ન મુશકીલી હો, જૈસે ડોલ, કુલ્હાડી, હાંડી, મોબાઈલ કા ચાર્જર, લાઈટર, ઈસ તરહ કી ચીઝો મેં આમ તૌર પર બુખ્લ નહી કિયા જાતા ઓર એસી ચીઝ માંગને કો એબ ભી નહી કેહતે.

(૪) આરીયત (વાપરને દેના) મુરાદ હે.

(૫) જિસ સે કિસી કો રોકના શરઅન હલાલ ન હો જૈસે પાની, નમક.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالدِّينِ ۚ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ ۖ وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ ۚ فَوَيْلٌ
لِّلْمُصَلِّينَ ۚ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۚ الَّذِينَ هُمْ يُرْءَاؤُونَ ۚ وَيَمْنَعُونَ الْبَاعُونَ ۚ

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

કયા તુમને ઉસ શખ્સ કો દેખા હે જો(કયામત મેં) બદલા મિલને કો જુઠલાતા
હે﴿૧﴾ સો વો યહી શખ્સ તો હે જો યતીમ કો ઘકકે દેતા હે ﴿૨﴾ ઓર મિસ્કીન કો ખાના
દેને કી તરગીબ તક નહી દેતા﴿૩﴾ ફિર બડી ખરાબી હે ઉન નમાઝીયો કે લિયે﴿૪﴾ જો
અપની નમાઝ સે ગફલત બરતતે હે(૧) ﴿૫﴾ જો દિખાવા કરતે હે﴿૬﴾ ઓર(રોઝ
મર્ા,રોજંદા કે બરતને કી) મામૂલી ચીઝ ભી નહી દેતે(૨)﴿૭﴾

(૧) (દુસરા તર્જુમા) જો અપની નમાઝ કો ભુલા બેઠતે હે. યાની કઝા કર દેતે હે, નમાઝ કી પરવાહ નહી
કરતે હે, પઢી તો પઢી, ન પઢી તો ન પઢી, નમાઝ મેં સુસ્તી કરતે હે, નમાઝ ફૌત હોને (છુટને) પર
અફસોસ નહી કરતે, નમાઝ ન પઢને પર અઝાબ સે નહી ડરતે, નમાઝ પઢ ભી લેવે તો સવાબ કી
ઉમ્મીદ નહી રખતે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) ઓર વો ઝકાત ભી નહી દેતે. (ઝકાત કુલ પૂરે માલ કી મામૂલી મિકદાર હે ફિર ભી
નહી દેતે).

સૂર એ કૌષર

યે સૂરત મકકી હે, ઈસ્મેં (૦૩) આયતેં હેં. સૂરએ આદિયાત કે બાદ ઔર સૂરએ તકાસૂર સે પેહલે (૧૫) નંબર પર ઉતરી.

કલિમાત (વાક્યો) ઔર હુરૂફ (શબ્દો) કી તાદાદ (સંખ્યા) મેં સબસે છોટી સૂરત હે.

ઈસ સૂરત કે શુરૂઅ મેં નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કો કૌસર અતા કિયે જાને કા તઝકિરા હે.

કૌસર સે મુરાદ :

(૧) ખૈરે કસીર યાની હિકમત, યા હર કિસમ કી દીની, દુનયવી, હિસ્સી, મઅનવી (રૂહાની) નેઅમતેં, યા નબુવ્વત, યા કુર્આન ઉસ્સે મુરાદ હે.

(૨) જન્નત કી એક નહેર યા હૌઝ જો કયામત કે દિન નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કો ખુસૂસી તૌર પર ઈનાયત કિયા જાયેગા, ઈસી પર આપકા મિમ્બર મુબારક હોગા, ઈસકા પાની દુધ સે ઝિયાદહ સફેદ ઔર શહદ સે ઝિયાદહ મીઠા હોગા, ઉસ્કા એક ઘૂંટ ભી પીનેવાલા કભી પ્યાસા નહી હોગા.

દુનિયા મેં નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને ઈન્સાનિયત કો એક રૂહાની હૌઝે કૌસર યાની રૂશ્દો હિદાયત (અલ્લાહ તઆલા કે રાસ્તે કી તરફ રાહદિખલાવે) સમંદર સે પીલાયા તો આખિરત મેં હૌઝે કૌસર સે ખુશનસીબો કો સૈરાબ ફરમાયેગેં, અલ્લાહુમ્મ અસકિના મિન હૌવઝિહી, (તર્જુમા : અલ્લાહ તઆલા હમ કો ભી ઉન કે હૌઝ સે પીલા) આમીન.

હદીસ મેં હે કે મેઅરાજ કી રાત મેં ભી કૌસર નહેર નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો દિખાઈ ગઈ, જિસ્કે કિનારે મોતીયો કે ખૈમે થે, ઈસકા પાની મુશક સે ઝિયાદહ ખુશબૂદાર. જિબ્રઈલ અમીન અલ. ને અર્ઝ કિયા : યે વહી કૌસર હે જો અલ્લાહ તઆલા ને આપકો અતા કિયા હે, ઈસકી સબસે બડી ખુબી યે હોગી કે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ અપને નૂરાની હાથો સે અપની ઉમ્મત કો ઉસ્કે પાની સે સૈરાબ ફરમાયેગેં.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّا آعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۖ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۚ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۝

ع

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

(એ નબી !) યકીનન હમને તુમકો કૌસર અતા કર દી હે(૧)﴿૧﴾ લિહાઝા તુમ
અપને રબ(કા શુક્ર અદા કરને) કે લિયે નમાઝ પઢો ઓર કુરબાની કરો ﴿૨﴾ યકીનન
જો તુમહારા દુશ્મન હે ઈસી કી જડ કટી હુઈ હે(૨)﴿૩﴾

(૧) દુસરા તર્જુમા : બહોત ઝિયાદહ ભલાઈ:

[૧](જૈસે : નબુવ્વત, કુર્આન, શફાઅત વગૈરા).

[૨] જન્નત કા એક હૌઝ જો મેહશર (ક્યામત કા મેદાન) મેં હોગા, ઈસ પર આસમાન કે સિતારો કી મિકદાર મેં બરતન રખે હોગે, ઓર બડી બાત યે હે કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ દસ્તે મુબારક (બરકતી હાથો) સે સૈરાબ ફરમાયેગે, અલ્લાહુમ્મજ અલના મિનહુમ બિફઝલિક વ કરમિક (એ અલ્લાહ તઆલા અપને ફઝલ ઓર કરમ સે હમે ઉનમેં સે બના).

[૩] ઈસી તરહ વો તમામ ભલાઈયાં ભી ઈસ મેં શામિલ હે જો હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કે તુફૈલ (કી બરકત) ઈસ ઉમ્મત કો મિલ રહી હે ઓર મિલતી રહેગી.

(૨)(દુસરા તર્જુમા) જિસકી નસલ આગે નહી ચલેગી (ત્રીસરા તર્જુમા) જિસકા નામોનિશાન નહી રહેગા.

સૂરએ કાફીરન

યે સૂરત મકકી હે, ઉસ્મેં (૦૬) આયતે હે. સૂરએ માઉન કે બાદ ઔર સૂરએ ફિલ સે પેહલે (૧૮) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત મેં કાફિરો સે ખિતાબ હે કે એક મુસલમાન અપને મઝહબ કી ખુસૂસી રિવાયાત કો કભી છોડ નહીં સકતા. કુફ્ર કે માઅના લુગત (શબ્દકોષ) મેં છુપાને કે આતે હે, કાફિર ઈનસાન પ્રાકૃતિક, કુદરતી ઈમાનકા જો તકાઝા હે ઉસે છુપાતા હે, (એક) કુફ્રે શરઈ (શરીઅત કી નઝર મેં કુફ્ર) હોતા હે જિસમેં ઈમાન કા ઈન્કાર હે. (દુસ્રા) કુફ્ર કા એક મતલબ હે નેઅમત કી નાશુકી.

નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને તવાફ કે બાદ દો રકાત મેં સૂરએ કાફિરન ઔર સૂરએ ઈખ્લાસ તિલાવત ફરમાઈ, ફજર સે પેહલે ઔર મગરીબ કે બાદ કી દો સુન્નતો મેં પેહલી રકાત મેં સૂરએ ફાતિહા કે બાદ સૂરએ કાફિરન ઔર દુસરી રકાત મેં સૂરએ ફાતિહા કે બાદ સૂરએ ઈખ્લાસ પઢા કરતે થે.

રાત કો બિસ્તર પર લેટતે વકત ભી સૂરએ કાફિરન તિલાવત ફરમાતે. હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને હઝરત અલી રદિ. કો ભી ઈસકી તાકીદ ફરમાઈ. એક હદીસ મેં હે કે યે સૂરત કુફ્ર ઔર શિર્ક સે બરાઅત હે. એક હદીસ મેં હે કે એક મરતબા સૂરએ કાફિરન પઢને સે રૂબએ કુર્આન કી તિલાવત કા સવાબ મિલતા હે.

સૂરએ નસ્ર

યે સૂરત મદની હે, એક રિવાયત મેં હે કે હજજતુલ વિદાઅ કે મૌકા પર એયામે તશરીક મેં મકામે મિના મેં યે સૂરત ઉતરી. કુછ કેહતે હે કે : ફતહે મકકા સે પેહલે ઉતરી. ઉસ્મેં (૦૩) આયતે હે. સૂરએ હશર યા સૂરએ તૌબા કે બાદ ઔર સૂરએ નુર સે પેહલે (૧૦૩) યા (૧૧૪) નંબર પર ઉતરી.

સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં અલ્લાહ તઆલા કી મદદ આને કા બયાન હે.

ઈસ સૂરત કા એક નામ “સૂરતુત તવદીઅ” ભી હે, ઉસ્કે નુર્જલ પર નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને યે સમજ લિયા કે યે મેરે લિયે પૈગામે વિદાઅ હે ઔર ઈસી કે બાદ નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને આખરી હજ કા ખુત્બે દિયા, એક હદીસ મેં ઈસ સૂરત કો ભી રૂબએ કુર્આન (કુર્આન કા ચોથાઈ હિસ્સા) કહા ગયા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ۝ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۝ وَلَا أَنْتُمْ عِبُدُونَ مَا أَعْبُدُ ۝ وَلَا أَكُنَا عَابِدًا مَّا عَبَدْتُمْ ۝
ع ۝ وَلَا أَنْتُمْ عِبُدُونَ مَا أَعْبُدُ ۝ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ۝ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ۝ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
ع ۝ وَاسْتَغْفِرْ لَهُ ۝ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ۝

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

(એ નબી !) તુમ કેહ દો : એ (સચ્ચાઈ કા ઈન્કાર કરનેવાલે) કાફિરો ! ﴿૧﴾ તુમ
જિન (મા'બૂદો) કી પૂજા કરતે હો મેં ઉનકી પૂજા નહી કરતા ﴿૨﴾ ઓર તુમ ઉસ
(અલ્લાહ તઆલા) કી ઈબાદત નહી કરતે જિનકી મેં ઈબાદત કરતા હું ﴿૩﴾
ઓર(આઈન્દા ભી) જિન (મા'બૂદો) કી પૂજા તુમ કરતે હો મેં ઉનકી પૂજા કરનેવાલા
નહી ﴿૪﴾ ઓર તુમ ઉસ(અલ્લાહ તઆલા) કી ઈબાદત કરનેવાલે નહી જિસકી ઈબાદત
મેં કરતા હું ﴿૫﴾ તુમહારે લિયે તુમહારા ધર્મ હે(૧) ઓર મેરે લિયે મેરા દીન હે ﴿૬﴾

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઅ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

(એ નબી !) જબ અલ્લાહ તઆલા કી મદદ ઓર ફતહ (જીત) આ જાવે ﴿૧﴾
ઓર તુમ લોગો કો દેખ લો કે વો અલ્લાહ તઆલા કે દીન મેં ફૌજ દર ફૌજ દાખિલ હો
રહે હે ﴿૨﴾ તુમ અપને રબ કી હમ્દ કે સાથ તસ્બીહ કરો ઓર ઉસ્સે મગફિરત માંગો !
યકીનન વો(અલ્લાહ તઆલા) બહોત માફ કરનેવાલે હે ﴿૩﴾

(૧) મુસલમાનો કે અલાવા (સિવા) દુસરે બહોત સારે લોગ અપને મઝહબ કે લિયે “ધર્મ” કા લફઝ
ઈસ્તેમાલ કરતે હે, ઈસ ઉર્ફ કો સામને રખતે હુએ યે તર્જુમા કિયા ગયા હે.

સૂર એ લહબ

યે સૂરત મકકી હે, ઈસ્મેં (૦૫) આયતે હે. સૂરએ ફાતિહા કે બાદ ઔર સૂરએ તકવીર સે પેહલે (૦૬) નંબર પર ઉતરી. ઈસ સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં અબૂ લહબ કા તઝકિરા હે.

લહબ : આગ ભડકના, ધુંવે ઔર ગુબાર કો ભી લહબ કેહતે હે. અબ્દુલ ઉઝઝા બિન અબ્દુલ મુત્તલિબ બહોત હસીન આદમી થા, આગ કે શોઅલે કી તરહ ઈસકા ચેહરા ચમકતા થા, ઈસી લિયે ઈસકી કુન્નિયત અબૂ લહબ હો ગઈ. નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કે નબુવ્વત કા ઈન્કાર કરને કી વજહ સે જહન્નમી હુવા. અબુ લહબ કુન્નિયત સે ઈસકા જહન્નમી હોના ભી ઝાહિર હો રહા હે.

ઈસ સૂરત કા એક દુસરા નામ “સૂરતૂલ મસદ” ભી હે; અબૂ લહબ કી બીવી જિસકા નામ ઉરવા થા, હુસ્નો જમાલ કી વજહ સે ઉમ્મે જમીલ કેહલાતી થી. મોજ એક કિસમ કી ઘાસ હોતી હે જિસમેં સે રસ્સી બનાઈ જાતી હે ઈસ રસ્સી કો અરબી મેં મસદ કેહતે હે. અબૂ લહબ કી બીવી અપને ગલે મેં હાર પેહના કરતી થી, બુખ્લ કી વજહ સે યા આગે ચલકર ફંક કે હાલાત કી વજહ સે જંગલ સે લકડીયાં લાદ કર લાયા કરતી થી વહી ઉસ્કે ગલે મેં ફંદા બન ગઈ. ગલા ઘોટા ઔર તડપ તડપ કર મર ગઈ, ખૂબસૂરતી કી જગહ અઝાબ કી જગહ બન ગઈ.

ઈસ સૂરત કા એક નામ “તબ્બત” ભી હે, ઈસ લફઝ સે યે સૂરત શુરૂઅ હોતી હે, યાની અબૂ લહબ કે દોનો હાથ ટુટ ગયે, વો તબાહ ઔર બરબાદ હો ગયા.

સૂરએ ઈખ્લાસ

યે સૂરત મકકી હે, ઈસ્મેં (૦૪) આયતે હે. સૂરએ નાસ કે બાદ ઔર સૂરએ નજમ સે પેહલે (૨૨) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત મેં ઈખ્લાસ કે સાથ અલ્લાહ તઆલા કી ખાલિસ ઈબાદત કી દઅવત દી ગઈ હે ઔર યહી ઈખ્લાસ ઈન્સાન કે લિયે અઝાબ સે ખલાસી (છુટકારે) કા ઝરિયા હોતા હે. સૂરએ ઈખ્લાસ કો એક બાર પઢને સે એક કુર્આન કા તિહાઈ હિસ્સા (૧/૩) પઢને કા સવાબ મિલતા હે. ઈસ સૂરત કી મોહબ્બત જન્નત મેં લે જાનેવાલી ઔર અલ્લાહ તઆલા કી મોહબ્બત દિલાનેવાલી હે. દસ મરતબા પઢને સે જન્નત મેં એક મહલ બનતા હે.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ۝ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ۝ سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۝ وَامْرَأَتُهُ
فِي جَهَنَّمَ الْكُتَبِ ۝ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હેં.

અબૂ લહબ કે દોનો હાથ ટુટ જાયે ઓર વો હલાક હો જાયે﴿૧﴾ ઈસકા માલ ઓર
ઈસકી કમાઈ ઈસકે કુછ કામ નહી આઈ ﴿૨﴾ વો અનકરીબ (મરતે હી) એક ભડકતે
શોઅલોવાલી આગ મેં દાખિલ હોગા﴿૩﴾ ઓર ઈસકી બીવી ભી જો સર પર જલાને કી
લકડી ઉઠાકર લાતી હે﴿૪﴾ ઈસકી ગરદન મેં ખૂબ મજબૂત બઢી હુઈ રસ્સી હોગી(૧)
﴿૫﴾

સૂરએ ઇખ્લાસ

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હેં.

(એ નબી !) તુમ(લોગો કો) કેહ દો : વો અલ્લાહ તઆલા એક હે﴿૧﴾ અલ્લાહ
તઆલા કિસી કે મોહતાજ નહી હેં ઓર સબ ઉનકે મોહતાજ હેં﴿૨﴾ ઉનકી કોઈ
અવલાદ નહી હે ઓર વો(અલ્લાહ તઆલા) કિસી સે પૈદા નહી હુએ હેં﴿૩﴾ ઓર
ઈસ(અલ્લાહ તઆલા) કે જોડ કા કોઈ નહી હે(૨)﴿૪﴾

(૧) આખિરત મેં જહન્નમ કે તોક (જંજીરો) સલાસીલ ઉસ કી ગરદનો મેં પડે હોગે, ઓર દુનિયા મેં ભી
ઈસી તરહ એક રસ્સી ગલે મેં ફંસ ગઈ જો મૌત કા સબબ બની, “ગરદન” ઓરત કે લિયે હુસ્ન કી
જગા હે, જહાં ખુબસૂરત હાર પહેનકર ઝિનત (ખુબસૂરતી) કી નુમાઈશ (દીખલાવા) કરતી હે, ઈસ
ઓરત ઉમ્મે જમીલ કે લિયે મહલે ઝિનત (ખુબસૂરતી કી જગહ) મહલે અઝાબ (અઝાબ કી જગહ) હો
ગયા. નોટ : અબૂ લહબ ઓર ઈસકી બીવી કા પૂરા હિસ્સા ખુત્બાતે મહમુદ જિલ્દ : ૮ મેં દેખિયે.

(૨) (દુસરા તર્જુમા) અલ્લાહ તઆલા કે બરાબર કોઈ નહી.

સૂરએ ફલક

યે સૂરત મદની હે, કુછ હઝરાત કેહતે હૈં કે મકકી હે, ઉસ્મેં (૦૫) આયતેં હૈં. સૂરએ ફલક કે બાદ ઓર સૂરએ નાસ સે પેહલે (૨૦) નંબર પર ઉતરી.

સૂરત કી પેહલી હી આયત મેં લફઝ ફલક આયા હે. ફલક કા માઅના આતા હે “ફાડના” ઓર સુબહ કી રોશની સિયાહી કે પર્દે કો ફાડકર નિકલતી હે ઈસ લિયે ઈસકો ફલક કેહતે હૈં. ફલક કા એક માઅના હે મખ્લુક ઓર કખ્લુક કા હાલયે હે કે ઈસ દુન્યા કે જીવન સેં પહેલે જીસ હાલત મેં થી ઉસ હાલત સે નીકલકર ઈસ દુન્યા કે જીવન મેં આયી.

આખરી ઈન દોનો સૂરતો કો ફર્ઝ નમાઝ મેં પઢના નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ સે સાબિત હે.

સૂરએ નાસ

યે સૂરત મદની હે, કુછ હઝરાત કેહતે હૈં કે મકકી હે, ઈસ્મેં (૦૬) આયતેં હૈં. સૂરએ ફલક કે બાદ ઓર સૂરએ ઈખ્લાસ સે પેહલે (૨૧) નંબર પર ઉતરી.

ઈસ સૂરત મેં પાંચ મરતબા લફઝ “નાસ” આયા હે.

કુછ લોગો (ઉલમા) કા કહેના હે કે “નાસ” નસી યાની ભુલના સે બનાયા ગયા હે. હુરૂફ કી જગહ બદલકર નાસ બનાયા; ગોયા ઈન્સાન નિસ્થાન સે હે જિસકા ઝુહૂર હોતા હી રેહતા હે.

કુછ કા કેહના હે કે : નૌસ સે હે જિસકા માના હે “લહેરેં મારના, મુઝતરિબ હોના (બેયેન હોના, હીલતે રહેના)” ઓર યે દોનો ચીઝેં ઈન્સાનો મેં મુખ્તલિફ તરીકો સે દેખને મેં આતી રેહતી હે. જબ લફઝ નાસ સે ખિતાબ કિયા જાયે તો ઉસ્સે વો લોગ મુરાદ હોતે હૈં જિન કો સંબોધિત કિયા જા સકતા હો.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ① مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ② وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ③ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثِ فِي الْعُقَدِ ④
عِ ⑤ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ⑥

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ① مَلِكِ النَّاسِ ② إِلَهِ النَّاسِ ③ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ④ الَّذِي يُوَسْوِسُ
عِ ⑤ فِي صُدُورِ النَّاسِ ⑥ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ⑦

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

(એ નબી !) તુમ(લોગોં કો) કેહ દો કે મેં સુબહ કે રબ(અલ્લાહ તઆલા) કી
હિફાઝત લેતા હું(૧) ઉંકી પૈદા કી હુઈ હર ચીઝ કી બુરાઈ સે(૨) ઓર અંધેરી રાત કે
શર સે જબ(ઈસકા અંધેરા) છા જાવે(૩) ઓર ઉન ઓરતો કે શર સે જો ગિરહો
મેં(સહર કે કલિમાત, જાદુકે મંત્ર પઢ પઢકર) ફુંક મારતી હે(૧)(૪) ઓર(હર) હસદ
કરનેવાલે કે શર સે જબ વો હસદ કરને લગે (૫)

અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે(મેં શુરૂઆ કરતા હું) જિનકી રહમત સબકે લિયે હે,
જો બહોત ઝિયાદહ રહમ કરનેવાલે હે.

(એ નબી !) તુમ કેહ દો : મેં હિફાઝત લેતા હું સબ લોગોં કે રબ કી(૨)(૧) સબ
લોગોં કે બાદશાહ કી (૨) સબ લોગોં કે મા'બૂદો કી(૩) ઈસ વસવસા ડાલનેવાલે
(શયતાન) કે શર સે જો પીછે છુપ જાતા હે(૩)(૪) જો લોગોં કે દિલોં મેં વસવસા ડાલતા
હે (૫) ચાહે વો જિન્નો (જિન્નાતો) મેં સે હો યા ઈન્સાનોં મેં સે હો(૬)

(૧) સહર (જાદુ) કરનેવાલે મદોં કી ભી જમાઅત હોતી હે. (૨) રબ : જો ઈબ્તિદા હી સે ઈન્સાન કે લિયે
ફાયદે ઓર તરકકી કી ચીઝેબનાવે, હવા સે બારીશ, બારીશ સે ખેતી, ખેતી સે ગિઝા, ગિઝા સે મની કા
નુતફા, ફિર રહમે માદર (ગર્ભાશય) કે તમામ મરાહિલ (તબકો) ઈસ તરહ હર જગહ અલ્લાહ તઆલા
કે રબ હોને કી શાન ઝાહીર હોતી હે. ફિર યે ઈસ્લાહ ઓર તદબીર કા સિલસિલા ઝિંદગીભર જારી રેહતા
હે ઓર યે ઈસ્લાહ ઓર તદબીર કા સિલસિલા ચંદ ખુસૂસી અફરાદ (વ્યક્તિયો) કે લિયે નહી, તમામ
ઈન્સાનોં બલકે અપની તમામ મખ્લૂક કે લિયે હે. (૩) ઈન્સાન ઝિકર કરતા હે તો શયતાન પીછે ચલા
જાતા હે, ઓર ઝિકર સે ગફલત કરતા હે તો શયતાન આકર વસાવીસ (શક, વસવસે) ડાલતા હે.

યે મેરે રબ કી નવાઝિશ હે કે જિન્હોને હૈરત અંગેઝ તરતીબ સે ઈસ બેઈલ્મ વ અમલ કમઝોર બંદે સે અપની કિતાબ કુર્આને મજીદ કે તર્જુમા ઓર હવાશી કા કામ કરવાયા.

ઝબાન, દિલ, કલમ ઈસકા શુક્ર અદા નહી કર સકતા

બસ : અલ્લાહુમ્મ લા નુહસી સના અલયક અન્ત કમા અસનયત અલા નફસીક

اللهم لا تحصى ثناء عليك انت كما اثنيت على نفسك

બસ દરખ્વાસ્ત યે હે કે જિસ તરહ અપને ફઝલો કરમ સે યે કામ કરવા લિયા ફઝલોકરમ ફરમાકર ઈસકો કબુલ ફરમા લીજીયે.

અપને બંદે બંદીયો કે લિયે હિદાયત કા, ખૈર કા, કુર્આન કો સમજ ને કા, કુર્આન પર અમલ ઓર ઈશાઅત (ફૈલાને) કા ઝરિયા બના દીજીયે.

હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કે લિયે ઓર ખુદ બંદે કે લિયે ઓર ઘરવાલો કે લિયે ઓર વાલિદૈન ઓર અસાતિઝા (ઉસ્તાદો) કે લિયે ઓર ઈસ કારે ખૈર (નેકી કે કામ) મેં કિસી તરહ કા તઆવુન (મદદ) કરનેવાલો કે લિયે ઓર પુરી ઉમ્મતે મુહમ્મદીયા કે લિયે સદક એ જારિયા બના દીજીયે.

એ અલ્લાહ તઆલા ! અપના ફઝલ ફરમાકર કબુલિયત સે માલામાલ ફરમા દીજીયે ઓર ઈસકો મકબુલ બના દીજીયે. આપકી કિતાબ કા હક હમ અદા નહી કર સકતે, કોતાહીયો સે દરગુઝર ફરમા (માફ કર) દીજીયે.

કુર્આનવાલે ખાસ લોગો મેં શામિલ (દાખિલ) હોને કા સબબ બના દીજીયે.

ربنا تقبل منا انك انت السميع العليم، وتب علينا يا مولانا انك انت التواب الرحيم وصلى الله على سيدنا محمد وعلى اله و

صحابه وعلى من تبعهم باحسان الى يوم الدين

મુઅલ્લિફ કી દિગર મસાઈ એ જમીલા

નંબર શુમાર	અસ્માએ કુતુબ	લુગત
૧	અરફાત કી દુઆએં ઔર આમાલ	ગુજરાતી
૨	ઝુહુરે મેહદી	ઉર્દુ, ગુજરાતી, હિન્દી, અંગ્રેજી
૩	હર મુસલમાન મર્દ વ ઔરત કે લિયે જરૂરી મસ્નુન દુઆએં	ગુજરાતી
૪	ખાસ ખાસ ફઝીલતોવાલી મસ્નુન દુઆએં	ઉર્દુ, ગુજરાતી, હિન્દી, અંગ્રેજી
૫	મુખ્તસર સીરતે નબવી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પેહલા હિસ્સા (સ્ટુડન્ટ કે લિયે)	ગુજરાતી
૬	હિન્દુસ્તાન કી જંગે આઝાદી ઔર જમીઅતે ઉલમાએ હિંદ (ઝેરે તબઅ)	ગુજરાતી
૭	અહમદીયા કાદયાની જમાઅત કા તઆરૂફ	ગુજરાતી
૮	તરતીબે મબાદીયાતે હદીસ	ઉર્દુ
૯	માહે રમઝાન કો વુસુલ કરને કા જામેઅ મુખ્તસર નુસ્ખા	ગુજરાતી
૧૦	ઈદુલ અઝહા મસાઈલ વ ફઝાઈલ (પેમ્ફલેટ)	ગુજરાતી
૧૧	મિર્ઝા ગુલામ અહમદ કાદયાની કી શખ્સીયત કા તઆરૂફ	ગુજરાતી
૧૨	મિર્ઝા ગુલામ અહમદ કાદયાની કે મુતઝાદ દાવે	ગુજરાતી
૧૩	કાદયાની ગૈર મુસ્લિમ (દેવબંદી, બરેલવી, ગૈર મુકલિલદ ઔર જમાઅતે ઈસ્લામી કે ઉલમા કે ફતાવા)	ગુજરાતી
૧૪	ખત્મે નબુવ્વત, કુર્આન વ હદીસ કી રોશની મેં	ગુજરાતી
૧૫	દેખી હુઈ દુનિયા (૧, ૨, ૩ ભાગ)	ઉર્દુ
૧૬	ખુત્બાતે મહમુદ (૧સે ૮ ભાગ)	ઉર્દુ
૧૭	દીની બયાનાત (૧સે ૮ ભાગ)	ગુજરાતી
૧૮	મસ્નુન વઝાઈફ	ઉર્દુ, ગુજરાતી
૧૯	મુનતખબ મસ્નુન દુઆએં	ઉર્દુ
૨૦	બયઅત	ઉર્દુ, ગુજરાતી

૨૧	આસાન હજ	ગુજરાતી
૨૨	ઈસ્લામ કા અમન ઔર શાંતિ કા પૈગામ	ગુજરાતી, હિન્દી
૨૩	હજ કે પાંચ અય્યામ	ગુજરાતી
૨૪	મુંબઈ સે મકકા મુકર્રમા	ગુજરાતી
૨૫	ઝિયારતે મદીના મુનવ્વરા	ગુજરાતી
૨૬	મુખ્તસર અરફાત કે આમાલ ઔર દુઆએ	ઉર્દુ
૨૭	મકતબ કે બચ્ચો કે લિયે મુન્તાખબ મસ્નુન દુઆએ	ઉર્દુ, ગુજરાતી, હિન્દી
૨૮	તઝકિરા કારયાને બારડોલી	ઉર્દુ
૨૯	હઝરત શૈખુલ હિંદ રહ. ઔર રેશમી રૂમાલ	ગુજરાતી
૩૦	મુસલમાનો કા ખઝાના	ગુજરાતી

નોટ : ઈન્ટરનેટ પર બુખારા, મસ્જિદે અકસા, તુર્કી, સ્પેન, તાઈફ વગેરેા અસ્ફાર કી કારગુઝારી ઔર દિગર ઈલમી બયાનાત ઔર સુરત મેં હોનેવાલી હર પીર કી કુઆન મજીદ કી તફસીર કી મજલિસ ઔર જલાલૈન શરીફ કા દર્સ ઔર મકાતિબ મેં તાલીમ કા અનોખા આસાન સહલ તરીકા યે સબ ચીઝે દેખને ઔર સુનને કે લિયે હસ્બે ઝૈલ વેબસાઈટ કા ઈસ્તેઅમાલ કરે :

WWW.NOORANIMAKATIB.COM

ઈસ વેબસાઈટ પર બહોત સારી કિતાબે મુફ્ત મેં ડાઉનલોડ ભી કરને કી સહુલત હે.

